

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav translatologie
Filologie – Translatologie

Disertační práce

PhDr. Jovanka Šotolová

Překlad literárního díla
z francouzštiny do češtiny po roce 1989.
Specifika a úskalí překladu, sociokulturní parametry

Translation of French literary works into Czech after 1989: The specifics, risks and
sociocultural characteristics of translation

Praha, 2015
Vedoucí práce: PhDr. Stanislav Rubáš, PhD.

Děkuji vedoucímu práce PhDr. Stanislavu Rubášovi, PhD.
za trpělivost, důvěru a podporu projevované po celou dobu, kdy studie vznikala,
a zejména za podnětné připomínky k jejímu obsahu.

Prohlašuji, že jsem disertační práci napsala samostatně a pouze s využitím uvedených a řádně citovaných pramenů a literatury a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia ani ke získání jiného nebo stejného titulu.

Praha, 10. 3. 2015

OBSAH

1	FRANCOUZSKÁ LITERATURA ČESKY, „ČESKÁ“ FRANCOUZSKÁ LITERATURA	11
1.2	VÝCHODISKA STUDIE	11
1.2.1	LITERATURA FRANCOUZSKÁ A ČESKÁ	11
1.2.2	PŘEKLADOVÁ LITERATURA	13
1.2.3	RECEPCE, HLEDÁNÍ „IDEÁLNÍHO SEZNAMU“ A „ČISTÉ“ LITERATURY	14
1.2.3.1	Index Translationum	15
1.3	HYPOTÉZY	16
1.4	METODY	17
1.5	STRUKTURA PRÁCE	19
2	O LITERATUŘE, ČTENÁŘSTVÍ, PŘEKLADU A RECEPCI	20
2.2	SUBJEKTIVNÍ A „OTEVŘENÉ“ LITERÁRNÍ DÍLO	20
2.2.1	INTERTEXT	22
2.2.2	ČTENÁŘ	24
2.2.3	KRITIKA	25
2.2.4	POSVĚCENÍ	26
2.3	RECEPCE ZAHRANIČNÍ LITERATURY PROSTŘEDNICTVÍM PŘEKLADŮ	28
2.3.1	HORIZONT OČEKÁVÁNÍ	31
2.3.1.1	Ovlivněním horizontu očekávání médií k valorizaci autora a díla	32
2.3.2	JINÁ KULTURA	33
2.3.3	PŘEKLAD JAKO MÉDIUM PRO POZNÁNÍ JINÉ KULTURY, LITERATURY	34
2.3.4	PŘEKLAD V DOMÁCÍ KULTUŘE	35
2.3.5	DVOJÍ RELACE, DVOJÍ SEVŘENÍ	36
2.3.6	INSUFICIENCE PŘEKLADŮ	36
2.3.7	IDIOLEKT PŘEKLADATELE	37
2.3.8	TŘETÍ KÓD	37
2.3.9	VÝHODY A ÚSKALÍ BĚDÁNÍ KORPUSOVÉ LINGVISTIKY	38
3	FRANCOUZSKÁ LITERATURA DNES	39
3.2	ZPŮSOBY VALORIZACE LITERATURY, JEDNOTLIVÝCH AUTORŮ A TEXTŮ	39
3.2.1	FRANCOUZSKÁ AKADEMIE	39
3.2.2	LITERÁRNÍ KRITIKA	40
3.2.3	LITERATURA A MÉDIA, FRANCOUZSKÉ LITERÁRNÍ ČASOPISY	40
3.2.4	INTERNET JAKO PROSTOR INFORMAČNÍ	43
3.2.5	INTERNET JAKO PROSTOR SOCIÁLNÍ (ZÁJMOVÝ) A KOMERČNÍ	44
3.2.6	FRANCOUZSKÉ LITERÁRNÍ CENY	44
3.2.7	VÝPŮJČKY V KNIHOVNÁCH	47
3.2.8	KNIHKUPCI	47
3.2.9	VELETRHY, SLAVNOSTI	48
3.2.10	PODPORA LITERATURY A KULTURY	48
3.2.11	PRODEJNOST, KOMERČNÍ ÚSPĚŠNOST TITULŮ	49
3.2.12	PŘEKLADOVÁ LITERATURA VE FRANCII	49
4	ČESKÁ LITERATURA DNES	51
4.2	ZPŮSOBY VALORIZACE LITERATURY, JEDNOTLIVÝCH AUTORŮ A TEXTŮ	51
4.2.1	SLOVNÍK ČESKÉ LITERATURY A PORTÁL ČESKÉ LITERATURY	51
4.2.2	LITERÁRNÍ CENY	51
4.2.3	LITERÁRNÍ KRITIKA A PUBLICISTIKA	52
4.2.4	LITERÁRNÍ ČASOPISY	54
4.2.5	INTERNET	54

4.2.6	KNIHKUPECTVÍ	55
4.2.7	VÝPŮJČKY V KNIHOVNÁCH	55
4.2.8	VELETRHY, SLAVNOSTI, AUTORSKÁ ČTENÍ	55
4.2.9	ŽEBŘÍČKY NEJPRODÁVANĚJŠÍCH TITULŮ	56
5	KNIHY VE FRANCII A V ČESKÉ REPUBLICE	57
5.2	ČTENÁŘSTVÍ	57
5.2.1	CO SE ČTE	58
5.3	KNIŽNÍ TRH	58
5.3.1	AUTORSKÁ PRÁVA	60
5.3.2	CESTA TEXTU KE ČTENÁŘI	60
5.4	KNIŽNÍ TRH – STATISTIKY A PŘEHLEDY	61
5.4.1	FRANCIE	62
5.4.1.1	Překlady	64
5.4.2	ČESKÁ REPUBLIKA	66
5.4.3	SHRNUTÍ	69
6	FRANCOUZSKÁ LITERATURA ČESKY – SPECIFIKA ČESKÉHO PROSTŘEDÍ	70
6.2.1	ČEŠI A FRANCIE	70
6.2.2	ORIENTOVAL SE V NABÍDCE TITULŮ	72
6.2.3	ČESKÉ PŘEKLADY ZE SOUČASNÉ FRANCOUZSKÉ LITERATURY	73
6.3	ČESKÝ KNIŽNÍ TRH A EDIČNÍ STRATEGIE VE VZTAHU K FRANCOUZSKÉ LITERATUŘE	74
6.3.1	VÝVOJ SITUACE NA KNIŽNÍM TRHU – POVÁLEČNÉ OBDOBÍ	74
6.3.2	PO ROCE 1989	75
6.3.3	KNIŽNÍ TRH PO ROCE 1989	76
6.3.4	STRUKTURA KNIŽNÍ PRODUKCE PO ROCE 1989	77
6.4	KOMENTÁŘE K VÝBĚRU VYDÁVANÝCH TITULŮ	77
6.4.1	PROMĚNY EDIČNÍCH STRATEGIÍ V ČASE	77
6.4.1.1	Úskalí návratu k dílům ze 70. a 80. let	78
6.4.1.2	Literatura faktu	78
6.4.1.3	Filozofie	78
6.4.1.4	Devadesátá léta	79
6.4.1.5	Druhá a třetí dekáda	81
6.4.2	LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY	81
6.4.2.1	Povídka	82
6.4.2.2	Básnické sbírky	82
6.4.2.3	Drama	82
6.4.2.4	Komiks	83
6.4.3	TEMATIKA PŘEKLÁDANÝCH TITULŮ	84
6.4.3.1	Erotica	84
6.4.3.2	Autofikce	85
6.4.3.3	Nová fikce	87
6.4.4	SPECIFIKUM GEOGRAFICKÉHO PŘEDURČENÍ – FRANCOUZSKÁ A FRANKOFONNÍ LITERATURA	87
6.4.4.1	Francouzská a frankofonní literatura na českém knižním trhu	89
6.4.4.2	Literatura zvaná „beur“	93
6.4.5	AUTOŘI	94
6.4.5.1	Nejčastěji vydávaní autoři	94
6.4.5.2	Nejpřekládanější francouzští autoři na českém knižním trhu	95
6.4.5.3	Peripetie některých knih a autorů	95
6.4.5.4	Pozornost vybranému autorovi	96
6.4.5.5	Alfred Jarry	96
6.4.5.6	Raymond Queneau	98
6.4.5.7	Michel Houellebecq	99
6.4.6	TITULY	100

6.4.6.1	Nejprodávanejší (francouzské) tituly	101
6.4.6.2	Bestsellery	101
6.4.6.3	Francouzské bestsellery	102
6.4.6.4	Francouzský bestseller na českém trhu	104
6.4.6.5	Francouzský román českým bestsellerem	106
6.4.6.6	Nakladatelské strategie výběru titulů k vydání	107
6.4.6.7	Vydávat knihy a vydělávat?	108
6.4.6.8	Úloha subvencí	109
6.4.6.9	Propagace vydaných knih	110
6.4.6.10	Formální a technické záležitosti (název, přebal, obálka, vazba, edice, náklad)	111
6.4.7	PROCES VÝBĚRU DÍLA K PŘEKLADU A VYDÁNÍ	113
6.4.7.1	Francouzská literatura podle výběru určitých nakladatelství	114
7	FRANCOUZSKÁ LITERATURA ČESKY – RECEPCE V DETAILECH	116
7.2.1	ÚLOHA PŘEKLADU, PROBLEMATIKA PŘEKLADATELSKÝCH STRATEGIÍ	117
7.3	ANALYZOVANÁ DATA	120
8	ČESKÉ PŘEKLADY FRANCOUZSKY PSANÝCH LITERÁRNÍCH DĚL VYDANÉ V LETECH 1990 AŽ 2013	123
8.2	KNIHY V PRŮŘEZU SLEDOVANÉHO OBDOBÍ	123
8.2.1	POČET VYDANÝCH TITULŮ	124
8.3	NAKLADATELSKÉ SUBJEKTY – JEJICH PODÍL NA CELKOVÉ KNIŽNÍ PRODUKCI	125
8.3.1	VYDANÉ TITULY PODLE NAKLADATELSKÝCH SUBJEKTŮ	125
8.3.2	OBJEM PRODUKCE	127
8.3.3	NAKLADATELSTVÍ PODLE OBJEMU PRODUKCE	128
8.3.3.1	Alpress	129
8.3.3.2	Návrat	130
8.3.3.3	Mladá fronta	130
8.3.3.4	Garamond	131
8.3.4	K HISTORII VYBRANÝCH NAKLADATELSKÝCH SUBJEKTŮ	132
8.3.4.1	Dilia (ČDLJ, ČDL)	132
8.3.4.2	Odeon (SNKLHU, SNKLU)	132
8.3.4.3	Ústřední dělnické knihkupectví A. Svěcený (A. Svěcený, ÚDKN)	132
8.4	NEJČASTĚJI VYDÁVANÍ AUTOŘI	133
8.4.1	VERNE, JULES (1828–1905) – 171 TITULŮ	135
8.4.2	GAREN, JEAN-PIERRE (1932–2004) – 63 TITULŮ	136
8.4.3	DUMAS, ALEXANDRE (1802–1870) – 49 TITULŮ	137
8.4.4	SIMENON, GEORGES (1903–1989) – 44 TITULY	140
8.4.5	JACQ, CHRISTIAN (1947–) – 41 TITULŮ	142
8.4.6	SAINT-EXUPÉRY, ANTOINE DE (1900–1944) – 40 TITULŮ	143
8.4.7	ARNAUD, GEORGES-JEAN (1928–) – 31 TITULŮ	146
8.4.8	MERLE, ROBERT (1908–2004) – 31 TITULŮ	146
8.4.9	VIAN, BORIS (1920–1959) – 31 TITULŮ	147
8.4.10	GOLON, ANNE (1921–) – 26 TITULŮ	150
8.4.11	SADE, DONATIEN ALPHONSE FRANÇOIS, MARKÝZ DE (1740–1814) – 26 TITULŮ	151
8.4.12	BENZONI, JULIETTE (1920–) – 25 TITULŮ	153
8.4.13	APOLLINAIRE, GUILLAUME (1880–1918) – 23 TITULŮ	156
8.4.14	BAUDELAIRE, CHARLES (1821–1867) – 20 TITULŮ	157
8.4.15	CAMUS, ALBERT (1913–1960) – 19 TITULŮ	160
8.4.16	MAUPASSANT, GUY DE (1859–1893) – 18 TITULŮ	161
8.4.17	VERLAINE, PAUL (1844–1896) – 16 TITULŮ	163
8.4.18	BECKETT, SAMUEL (1906–1989) – 15 TITULŮ	165
8.4.19	HUGO, VICTOR (1802–1885) – 15 TITULŮ	166
8.4.20	WIESEL, ELIE (1928–) – 15 TITULŮ	175

8.4.21	PROUST, MARCEL (1871–1922) – 14 TITULŮ	175
8.4.22	BOULLE, PIERRE (1912–1994) – 13 TITULŮ	177
8.4.23	FLAUBERT, GUSTAVE (1821–1880) – 13 TITULŮ	178
8.4.24	GIONO, JEAN (1895–1970) – 13 TITULŮ	184
8.4.25	CHARRIÈRE, HENRI (1906–1973) – 13 TITULŮ	185
8.4.26	LEBLANC, MAURICE (1864–1941) – 13 TITULŮ	186
8.4.27	MESSADIÉ, GÉRALD (1931–) – 13 TITULŮ	188
8.4.28	VILLON, FRANÇOIS (1461–1464) – 13 TITULŮ	189
8.4.29	QUENEAU, RAYMOND (1903–1976) – 12 TITULŮ	190
8.4.30	LA FONTAINE, JEAN DE (1621–1695) – 11 TITULŮ	191
8.4.31	BALZAC, HONORÉ DE (1799–1850) – 10 TITULŮ	193
8.4.32	DRUON, MAURICE (1918–2009) – 10 TITULŮ	195
8.4.33	FLAMAND, BARBARA Y. – 10 TITULŮ	196
8.4.34	GAVALDA, ANNA (1970–) – 10 TITULŮ	197
8.4.35	IONESCO, EUGÈNE (1912–1994) – 10 TITULŮ	199
8.4.36	LENORMAND, FRÉDÉRIC (1964–) – 10 TITULŮ	200
8.4.37	MUSSET, ALFRED DE (1810–1857) – 10 TITULŮ	201
8.4.38	NOTHOMB, AMÉLIE (1966–) – 10 TITULŮ	204
8.4.39	PAGNOL, MARCEL (1895–1974) – 10 TITULŮ	205
8.4.40	VANOYEKE, VIOLAINE (1956–) – 10 TITULŮ	206
8.4.41	ZOLA, ÉMILE (1840–1902) – 10 TITULŮ	207
8.5	AUTOŘI S MÉNĚ NEŽ DESETI VYDANÝMI TITULY	214
8.5.1	DEVĚT VYDANÝCH TITULŮ	215
8.5.1.1	Barthes, Roland (1915–1980)	215
8.5.1.2	Carrière, Jean-Claude (1931–)	216
8.5.1.3	Houellebecq, Michel (1956–)	216
8.5.1.4	Rimbaud, Jean Arthur (1854–1891)	217
8.5.1.5	Sagan, Françoise (1935–2004)	219
8.5.1.6	Perrault, Charles (1628–1703)	220
8.5.1.7	Sartre, Jean-Paul (1905–1980)	220
8.5.1.8	Schmitt, Eric-Emmanuel (1960–)	221
8.5.1.9	Vargas, Fred (1957–)	222
8.5.2	OSM VYDANÝCH TITULŮ	223
8.5.2.1	Breton, André (1896–1966)	223
8.5.2.2	Jarry, Alfred (1873–1907)	223
8.5.2.3	Leroux, Gaston (1868–1927)	224
8.5.2.4	Molière (1622–1673)	225
8.5.3	SEDM VYDANÝCH TITULŮ	226
8.5.3.1	Céline, Louis Ferdinand (1894–1961)	226
8.5.3.2	David-Neel, Alexandra (1868–1969)	227
8.5.3.3	Duteurtre, Benoît (1960)	227
8.5.3.4	Godard, Jocelyne	228
8.5.3.5	Japrisot, Sébastien (1931–2003)	228
8.5.3.6	Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-François (1741–1803)	229
8.5.3.7	Maurois, André (1885–1967)	229
8.5.3.8	Pennac, Daniel (1944–)	231
8.5.3.9	Pourrat, Henri (1887–1959)	231
8.5.3.10	Schlogel, Gilbert (1932–)	232
8.5.3.11	Toussaint, Jean-Philippe (1957–)	232
8.5.3.12	Werber, Bernard (1961–)	233
8.5.4	ŠEST VYDANÝCH TITULŮ	234
8.5.4.1	Bataille, Georges (1897–1962)	234
8.5.4.2	Bellemare, Pierre (1929–)	235
8.5.4.3	Castelot, André (1911–2004)	235
8.5.4.4	Daumal, René (1908–1944)	235

8.5.4.5	Duras, Marguerite (1914–1996)	235
8.5.4.6	Frèches, José (1950–)	236
8.5.4.7	Lelord, François (1953–)	237
8.5.4.8	Nerval, Gérard de (1808–1855)	237
8.5.4.9	Rachet, Guy (1930–)	238
8.5.4.10	Renaud, Suzanne (1889–1964)	238
8.5.4.11	Stendhal (1783–1842)	239
8.5.4.12	Tournier, Michel (1924–)	240
8.5.4.13	Tristan, Frédérick (1931–)	241
8.5.5	PĚT VYDANÝCH TITULŮ	242
8.5.5.1	Artaud, Antonin (1896–1948)	243
8.5.5.2	Bruckner, Pascal (1948–)	243
8.5.5.3	Bachelard, Gaston (1884–1962)	243
8.5.5.4	Calmel, Mireille (1964–)	243
8.5.5.5	Caratini, Roger (1924–2009)	244
8.5.5.6	Casanova, Giacomo (1725–1798)	244
8.5.5.7	Cavanna, François (1923–2014)	244
8.5.5.8	Clostermann, Pierre (1921–2006)	244
8.5.5.9	Cocteau, Jean (1889–1963)	245
8.5.5.10	Deforges, Régine (1935–)	245
8.5.5.11	Echenoz, Jean (1947–)	245
8.5.5.12	Gallo, Max (1932–)	246
8.5.5.13	Genet, Jean (1910–1986)	246
8.5.5.14	Germain, Sylvie (1954–)	246
8.5.5.15	Groult, Benoîte (1920–)	247
8.5.5.16	Chevallier, Gabriel (1895–1969)	247
8.5.5.17	Lévy, Marc (1961–)	247
8.5.5.18	Prévert, Jacques (1900–1977)	248
8.5.5.19	Rolland, Romain (1866–1944)	248
8.5.5.20	Thiéry, Alain	249
8.5.5.21	Troyat, Henri (1911–2007)	249
8.5.5.22	Valéry, Paul (1871–1945)	249
8.5.6	ČTYŘI VYDANÉ TITULY	251
8.5.7	TŘI VYDANÉ TITULY	257
8.5.8	DVA VYDANÉ TITULY	266
8.5.9	JEDEN VYDANÝ TITUL	266
8.6	NEJČASTĚJI VYDÁVANÉ TITULY	269
9	ZÁVĚR	271
9.2	SOUHRNNÉ VÝSTUPY ANALÝZY BIBLIOGRAFICKÝCH DAT	272
9.2.1	FRANCOUZSKÁ LITERATURA JAKO DOBRODRUŽSTVÍ	272
9.2.2	BRÁK NA VÝSLUNÍ: DETEKTIVKY	273
9.2.3	JEDEN AUTOR, JEDEN PŘEKLADATEL – JEN VÝJIMEČNĚ	273
9.2.4	ZÁSLUHY PŘEKLADATELŮ	273
9.2.5	JEDEN AUTOR, JEDEN NAKLADATEL – JEN VÝJIMEČNĚ	273
9.2.6	PAUZY VE VYDÁVÁNÍ	274
9.2.7	ZASTARÁVÁNÍ PŘEKLADŮ	275
9.2.8	PŘEKVAPIVÝ ZÁJEM	276
9.2.9	EROTICA	276
9.2.10	SPLÁCENÍ DLUHŮ, ZAPLŇOVÁNÍ EDIČNÍCH MEZER	276
9.2.11	SPLÁCENÍ DLUHŮ – PRVNĚ UVEDENÍ AUTOŘI (Z KÁNONU FRANCOUZSKÉ LITERATURY)	276
9.2.12	AUTOŘI, JIMŽ SE NEDOSTALO POTŘEBNÉ POZORNOSTI	277
9.2.13	POSVĚCENÍ	278
9.2.14	ZA HRANICE FRANCIE	278

9.3	ČESKÝ KNIŽNÍ TRH VE SVĚTLE BIBLIOGRAFICKÝCH DAT	279
9.4	OVĚŘENÍ HYPOTÉZ	280
9.5	SLOVO ZÁVĚREM	281
9.6	PŘÍNOS STUDIE A DALŠÍ SMĚRY BĀDÁNÍ	281
10	VÝBĚROVÁ BIBLIOGRAFIE	282
11	PŘÍLOHA – KORPUS BIBLIOGRAFICKÝCH DAT	286

Klíčová slova

Literární prostor, literatura, česká literatura, francouzská literatura, frankofonní literatura, překlad, překlad literárního díla, recepce autora, recepce díla, recepce literatury, posvěcení, literární kritika, kniha, čtenář, čtenářství, knižní trh, nakladatelství, ediční plán, literární ceny, distribuce a prodej knihy.

Key words

Literary space, literature, Czech literature, French literature, francophone literature, translation, translation of literature, reception of an author, reception of a literary work, reception of literature, consecration, literary criticism, book, reader, readership, publishing market, publisher, publishing plan, literary awards, distribution and sale of books.

Abstrakt

Studie popisuje hlavní rysy recepce francouzsky psané literatury prostřednictvím českých překladů publikovaných knižně po roce 1989. Jejím cílem je komentovat okolnosti, podmínky a důsledky toho, jak je v českém prostředí zprostředkována literatura jiné jazykové oblasti. Analýza recepce vychází z bibliografického korpusu knižně vydaných českých překladů francouzské beletrie v období let 1990 až 2013.

Titulová skladba české překladové produkce za období posledního čtvrtstoletí je sice poměrně bohatá a velice pestrá, avšak není možné objektivně vyhodnotit, zda podává reprezentativní obraz aktuální francouzské literární scény. K tomu chybí nejen dostatečný časový odstup, ale i uspokojivá metodika určení „ideálního“ vzorce. I tak je ale jasné, že v podobě knižně vydaných překladů nedostává český čtenář uspokojivý nástroj k plnohodnotné reflexi francouzského literárního prostoru: pokud jde o současnou literární produkci, český knižní trh nabízí vyšší poměr děl s prvořadě komerčním potenciálem (bestsellerů, literárními cenami odměněných knih určených široké čtenářské obci) a upozaduje celý segment literatury pro náročné čtenáře (včetně experimentální tvorby), který však je jednou z důležitých charakteristik francouzské literární scény. Kanonická literatura se jistě pozornosti těší, i v této oblasti se ale nakladatelé zaměřují prioritně na opakovaná vydání osvědčených titulů, než by hledali díla nová a výjimečná. Důvody nepoměru edičních preferencí je ale třeba hledat zejména ve velikosti francouzského a českého knižního trhu a potenciálního počtu čtenářů.

Abstract

The study describes main features of the reception of French literature translated to Czech and published in Czech Republic after 1989. Its goal is to comment on the circumstances, conditions, and consequences of the way Czech environment conveys literature of a different language and geographic area. The analysis of the reception is based on the bibliographic corpus of Czech translations of French literature published in print between 1990 and 2013.

While the composition of Czech translations published in the last 25 years is rich and varied, it is not possible to objectively assess whether it gives a representative picture of the current French literary scene. For that, there is not only too little time detachment, but also a satisfactory methodology for determining an 'ideal' pattern is missing. Nevertheless it is clear that the Czech reader does not have a suitable tool for a full-fledged reflection of the French literary scene: in the case of current literary production, Czech book market offers a higher ratio of works with primarily commercial potential (bestsellers, books intended for wide readership which have obtained literary prizes) and suppresses the segment of literature for demanding readers (including experimental works), which is one of the important aspects of the French literary scene. Although canonical literature has been receiving some attention, even in this area publishers tend to focus mainly on repeated editions of proven titles rather than searching for new and exceptional works. The search for the reasons behind the disproportional publishing has to, for the most part, focus on the difference in size of the French and Czech book market and the number of potential readers.

1 Francouzská literatura česky, „česká“ francouzská literatura

Tato studie se snaží popsat, utřídit a komentovat hlavní rysy české recepce francouzsky psané literatury. Zaměřuje se především na období po roce 1989, ale snaží se uplynulé čtvrtstoletí vidět v širším historickém kontextu. Zamýšlí se také obecněji o podmínkách, okolnostech a důsledcích recepce autora, jeho díla a v důsledku celé národní literatury ve druhé kultuře.

1.2 Východiska studie

Francouzská a česká kultura mohou být vnímány jako dvě poměrně blízké kulturní oblasti, v mnohém jsou však nesrovnatelné. Liší se kontextem historického vývoje (česká pobělohorská „doba temna“ a podobně totalitní éra nemají ve francouzských dějinách obdoby), mají rozdílné literární dějiny. Také knižní trhy těchto dvou územních celků jsou zcela rozdílného rozsahu a panují na nich různé zákonitosti a zvyklosti.

1.2.1 Literatura francouzská a česká

Zatímco ve francouzském prostředí se sželeznou pravidelností vrací úvahy o nadcházejícím „konci literatury“, v prostředí českém se podobné diskuse prakticky nevedou. Ve Francii tento diskurz navazuje například na myšlenky Theodora W. Adorna (jak myslet / psát po Osvětě?), na úvahy J.-P. Sartra (esej *Qu'est que la littérature* z r. 1947)¹ nebo R. Barthesa (*Qu'est-ce que l'écriture ?* – název první kapitoly jeho slavného díla),² jindy klade provokativní otázku „jak psát po Proustovi“. Dnes a denně další vědci, stejně jako osobnosti literární scény (kritici a někdy i sami spisovatelé) přináší své argumenty k tomu, že se literatura vyčerpala a nemůže nejen nabídnout už nic nového, ale ani plnit funkce, jež jí dosud příslušely.³ Problematikou se z různých úhlů zabírají odlehčené časopisecké ankety stejně jako vědecké studie, jejichž výsledkem jsou často i knižní publikace, jako například kniha literárního teoretika Williama Marxe (*Adieu à la littérature*).⁴ Přístupnější formu volí teoretik Pierre Bayard, jenž se ve svých provokativních dílech zamýšlí nad tím, kdo literaturu „zabil“ (in *Qui a tué Roger Ackroyd?*), jak vylepšit nepovedená díla (*Comment améliorer les œuvres ratées*) či jak mluvit o knihách, které jsme nečetli (*Comment parler des livres que l'on n'a pas lus?*) atp.⁵ Také Petr Dytrt neopomíná na začátku své studie „Současný francouzský

¹ Časopisecky in *Les Temps modernes*, 1947; knižně: SARTRE, Jean-Paul. *Qu'est-ce que la littérature*. In *Situations II*. Paris : Gallimard, 1948.

² BARTHES, Roland. *Le Degré zéro de l'écriture*. Paris : Seuil, 1953.

³ Téma očekávaného, a případně již definovaného, „konce literatury“ je pravidelně otvíráno například i na stránkách významné literární revue, *Magazine littéraire*, zmiňme namátkou výběr článků z let 2009 až 2012: GEFEN, Alexandre. La puissance du langage inutile. Barthes refait signe. *Magazine littéraire*, č. 482, leden 2009, s. 70 (anotace: „Qu'est-ce que la littérature ? se demandait Sartre. À quoi sert-elle ? s'interroge plutôt Barthes. À quoi nous sert-elle, dans chacune de nos vies ? Son œuvre, prônant la lecture comme activité créatrice, s'apparente à une nuée d'hypothèses autour de cette question éminemment pratique.“) LACROIX, Alexis ; MALKA, Lauren. La France est-elle toujours une puissance littéraire ? *Magazine littéraire*, č. 500, září 2010, s. 10 (anotace: 497 romans français paraissent en cette rentrée. Une production record, mais pour quel rayonnement hors de nos frontières ? Le point de vue des auteurs étrangers.) DEMANZE, Laurent. Tanguy Viel – Arno Bertina – Pierre Senges, rozhovor. *Magazine littéraire*, č. 509, červen 2011, s. 92 (anotace: „La mort de la littérature constitue une antienne aussi ancienne que prisée. Sollicités sur cette question, trois jeunes écrivains en débattent et la démentent en acte.“) MARX, William. Ci-gît et renaît la littérature. *Magazine littéraire*, č. 525, říjen 2012, s. 78 (anotace: „Depuis que l'écriture est considérée comme un art, elle semble toujours annoncer sa propre disparition.“).

⁴ MARX, William. *L'Adieu à la littérature*. Paris : Minuit, 2005.

⁵ BAYARD, Pierre. *Qui a tué Roger Ackroyd ?*. Paris : Minuit, 1998; BAYARD, Pierre. *Comment améliorer les œuvres ratées ?*. Paris : Minuit, 2000; BAYARD, Pierre. *Comment parler des livres que l'on n'a pas lus?*. Paris : Minuit, 2007 (česky BAYARD, Pierre. *Jak mluvit o knihách, které jsme nečetli*. Přel. Petra James. Brno : Host, 2010). A také Bayardovy novější publikace : BAYARD, Pierre. *Le Plagiat par anticipation*. Paris : Minuit, 2009; BAYARD, Pierre. *Et si les œuvres changeaient d'auteurs ?*. Paris : Minuit, 2010.

román“⁶ uvést: „Tou nejčastěji opakovanou vlastností, která se již několik desetiletí spojuje s francouzským románem, je jeho smrt.“⁷

Literatura je tedy ve Francii na jedné straně oplakávaná a zatracovaná, na straně druhé je stále námětem vzrušených diskusí. Má své místo ve všech významných denících, plní stránky četných kulturních a literárních časopisů, jsou jí věnované pravidelné pořady v televizi, některé s vysokou sledovaností. Ve Francii je literární vzdělanost a sečtělost stále také jakousi společenskou povinností.⁸

Česká literatura ze srovnání s francouzskou vychází jako méně významná a umírněnější. Mnohem častěji se setkáváme s tím, že je nedoceněná, nepochopená ve své podstatě: čtenáři, ale i kritici zapomínají na možnosti a specifika románu a odsuzují romanopisce za to, že jejich díla nejsou dostatečně autentická, autoři si příliš vymýšlejí či dokonce překrucují historii.⁹

Dívat se na francouzskou literaturu českýma očima přináší i různá překvapení. Najdou se případy knih, které v domácím prostředí nijak obzvlášť nezazářily, na české literární scéně byly nicméně přijaty jako mimořádně zajímavé. Autoři ve Francii nepřilíš známí či nijak významní se u nás stali hvězdami, a potažmo nejčastěji zmiňovanými francouzskými spisovateli.¹⁰ To byl případ Camille Laurens,¹¹ jejíž dva romány vyšly v nakladatelství Euromedia-Odeon v 90. letech,¹² nebo nedávno vydaný román Laurenta Bineta.¹³ Oba sice získali i francouzské literární ceny (C. Laurens v roce 2000 cenu Prix Femina a L. Binet Prix Goncourt v kategorii „prvotina“), avšak v povědomí kritiků a literátů zůstali, alespoň prozatím, autoři marginálními. A vedle nich jsou další autoři, mezi nimi

⁶ Jde o úvodní kapitolu publikace DYTRT, Petr. *Modernita v otaznících. Tekutá modernita v textech Jeana Rouauda a Françoise Bona*. Brno : Host–Masarykova univerzita, 2013.

⁷ Dytrt v této souvislosti uvádí: „Současná literatura se tedy nachází v paradoxní situaci. Nadále se píše a vycházejí literární díla, avšak literatura jakožto instituce už není. Nevznikají žádné nové avantgardy, žádná literární hnutí, nepíše se literární manifesty, nerodí se velké literární osobnosti, k nimž by se ostatní spisovatelé odvolávali. Proces eroze avantgard odstartoval proces eroze literární instituce. Samotný fakt, že vznikají literární díla, ještě neznamená, že lze literaturu nějakým způsobem uchopit. Od jisté chvíle literaturu totiž už nelze chápat jako něco, co se zaručuje za díla a jejich autory.“ DYTRT, Petr. *Modernita v otaznících. Tekutá modernita v textech Jeana Rouauda a Françoise Bona*. Brno : Host–Masarykova univerzita, 2013, s. 33.

⁸ Dokládá to například povzdech nakladatele Michala Rybky: „Ve Francii zůstává [Proust] tak živou referencí, že občas žasnete, kdo se na něj odvolává. Rozhodně to nejsou jen vyslovení intelektuálové. Občas uslyšíte nějakého ministra, jak vyloví z paměti citát z Prousta. Yves Saint-Laurent, když oznamoval ukončení své kariéry, citoval z Prousta (ostatně tento módní návrhář měl ve svém letním sídle pokoje pojmenované podle postav z Proustova *Hledání ztraceného času*).“ Michal Rybka v rozhovoru publikovaném v MFDnes. Také [online]. Dostupné z: http://kultura.idnes.cz/hledani-ztraceneho-casu-0st-/literatura.aspx?c=A121217_124647_literatura_ob. [Cit. 20.1.2015]

⁹ Tak například knize francouzského spisovatele Jeana Echenoze *Courir*, přestože označené autorem za „románovou biografii“ Emila Zátopka, bylo vyčítáno, že obsahuje věcné chyby. Záměrem díla ale nebylo podat dokumentární obraz kariéry slavného běžce: Zátopek se v tomto textu stává románovou, tj. fikční postavou. Jen málokterý z českých kritiků ocenil, jak dokonale Echenoz vystihl atmosféru totalitní éry. Tak, jak se to snad žádnému našemu autorovi po roce 1989 nepodařilo. Pokud se naši spisovatelé do těchto nepříjemných let vracejí, volí většinou raději satirický, ironický, parodický tón jako například Irena Dousková či Petr Šabach (výjimkou je kupříkladu dílo Jáchyma Topola). Názorným příkladem k diskusi o vnímání hranice mezi realitou a fikcí může být i polemika publicistů o nedávno vydaném románu M. Viewegha, *Mráz přichází z Hradu*. Autor v této parafrázi autobiografického díla Zdeňka Mlynáře (*Mráz přichází z Kremlo*) dané hranice nabourává skandálním způsobem – a i on se hájí tím, že v literárním díle je možné „vše“.

¹⁰ V práci užívám výrazu „spisovatel“, popřípadě „autor“, většinou v obecném významu – může tedy zahrnovat i básníky, popřípadě dramatiky či eseje, pokud se mluví o literatuře jako prostředí (literární scéně, literárním provozu, knižním trhu apod.).

¹¹ Jméno Camille Laurens se u nás (v důsledku chybného rozhodnutí překladatelky či nakladatele při uvedení českého překladu na trh) nesprávně přechyluje. Autorka si přitom úmyslně vybrala pseudonym, z něhož není patrné, že jde o ženu (obdobně například George Sand – u nás Sandová – volila mužský pseudonym, jelikož chtěla v literatuře vystupovat jako muž).

¹² LAURENS, Camille. *V náručí mužů*. Přel. Alexandra Pfimpflová. Praha : Euromedia-Odeon, 2002; LAURENS, Camille. *Láska, román*. Přel. Alexandra Pfimpflová. Praha : Euromedia-Odeon, 2004.

¹³ BINET, Laurent. *HHhH*. Přel. Michala Marková. Praha : Argo, 2010. – Tento Binetův román měl nicméně velký úspěch v USA, jak dokládá článek LAURENCE, Marie. *Mais bien sûr que si, les livres français se vendent à l'étranger! Nouvel Observateur*, 1.1.2014. Také [online]. Dostupné z: <http://bibliobs.nouvelobs.com/actualites/20131231.OBS0992/mais-bien-sur-que-si-les-livres-francais-se-vendent-a-l-etranger.html>. [Cit. 15.1.2015].

například Michel Houellebecq¹⁴ či Ahmadou Kourouma,¹⁵ kteří z nejasných důvodů dlouho zůstávali mimo zájem českých nakladatelů. Tyto dva, již si v nejmenším nejsou podobní, snad jen sociologicko-politickým rozměrem svého díla (Houellebecq je spisovatel proslavený skandály a provokativním způsobem psaní i tematikou knih; Kourouma je ve srovnání s ním důstojný zástupce „černé Afriky“), zmiňuji proto, že se v jejich dílech v 90. letech zhlédli mladí čeští překladatelé a v obou případech existovaly přeložené rukopisy, pro něž se obtížně, několik let hledal nakladatel.¹⁶

A existují ještě i další kategorie francouzsky píšících autorů: těch, kteří jsou u nás překládáni a vydáváni bez velkého prodlení (populární Amélie Nothombová, Frédéric Beigbeder, Delphine de Vigan), jiní s určitým odstupem a prozatím stále jen ve výseku jejich díla (Tahar Ben Jelloun, Christian Oster, Virginie Despentesová, Boualem Sansal; překladatelsky a čtenářsky velmi náročný Pascal Quignard, Pierre Michon), či nevyšli česky dosud vůbec (Phillipe Sollers, Jacques Rouaud, Valère Novarina či Laurent Mauvignier). Někdy k dispozici alespoň některá „potřebná“ díla významných autorů máme, avšak bohužel ve špatných překladech (Pascal Quignard, Tanguy Viel, Nicolas Bouvier).

Tyto a další podobné skutečnosti mě vedly k tomu, abych se blíže zabývala problematikou recepce současné francouzsky psané literatury v českém prostředí.

Tato práce se věnuje především literatuře současné (20. a 21. století, a zejména období po roce 1989)¹⁷ a soustřeďuje se na francouzskou a frankofonní tvorbu. Snaží se podchytit, jak tuto literaturu známe v Čechách – prostřednictvím českých překladů francouzsky psaných literárních děl. Pro založení relevantní báze srovnání recepce druhé kultury v domácím prostředí bude třeba alespoň stručně nastínit nejen hlavní rysy současné francouzsky psané literatury, ale podchytit i základní rámec české tvorby vznikající v daném období.

1.2.2 Překladová literatura

Překlad hraje v poznání zahraniční kultury zásadní roli a je zajímavé uvědomit si celý široký kontext změn a dopadů, které se tak v recepci jiné kultury v dané kultuře odrážejí. Originál je v případě literárního textu specifický příklad „skutečného“, konkrétního, situačně zakotveného diskurzu; překlad (ač sebelepší) zůstává převodem, je imitací daného diskurzu. Ačkoli čtenářská praxe ukazuje a četné odborné studie potvrzují, že překlad uměleckého textu nikdy nemůže nahradit originál,¹⁸ překladová literatura má zejména v českém prostředí silnou pozici a je stále pro poznání zahraniční kultury a literatury nezastupitelná. O to zajímavější a naléhavější je záměr této práce, totiž pokusit se charakterizovat, jakou literaturu nám vlastně překlad nabízí: do jaké míry je česká recepce konkrétního díla, autora nebo literatury ovlivněna tím, že probíhá prostřednictvím překladu. Jak bude zdůvodněno dále, recepci je nutné posuzovat z několika hledisek. I problematiku překladu je vhodné

¹⁴ HOUELLEBECQ, Michel. *Rozšíření bitevního pole*. Přel. Alan Beguivin. Praha : Mladá fronta, 2004.

¹⁵ KOUROUMA, Ahmadou. *Alláh není povinen*. Přel. Petr Komers. Praha : Mladá fronta, 2003. Překlad románu měli před jeho českým vydáním hotový ještě Erik Lukavský a Martin Kučera. Redaktorka nakladatelství Mladá fronta, Anežka Charvátová, si pro redakční zpracování textu a vydání vybírala ze tří již hotových variant.

¹⁶ Alan Beguivin v rozhovoru s Radimem Kopáčem (po vydání českého překladu *Rozšíření bitevního pole* r. 2004) zmiňuje: „Houellebecqa jsem před šesti lety, kdy jsem jeho dílo objevil, nekriticky obdivoval a sám nabídl nakladatelství Dauphin a poté Mladé frontě...“ Rozhovor na iLiteratura.cz. [online]. Dostupný z <<http://www.iliteratura.cz/Clanek/16371/beguivin-alan>>. [Cit. 30.7.2012].

¹⁷ Stanovení takto striktní hranice je pro jakoukoli studii o literatuře nepřijatelné – vše souvisí s tím, co bylo, i s tím, co bude. Pouze v českém kontextu se toto datum nabízí jako přelomové, a to v důsledku pádu cenzury ideologické i tržní: po roce 1989 se může vydávat (a překládat) prakticky cokoli, s omezením pouze etickým, morálním atd. Problémem bude nadále již „jen“ otázka prodejnosti vydávaných titulů, tedy aspekt komerční.

¹⁸ „[Překladu] chybí třetí rozměr, z něhož bylo to původně, tj. v originále řečené, v oblasti svého smyslu zbudované. [...] Překlad je do plochy promítnutá výpověď originálu, do níž se mnohé, co v originálu zaznívalo v pozadí a mezi řádky, nepodařilo celé převést. Kdybychom se však domnívali, že výpověď se tím stala jaksi srozumitelnější, že tato redukce na prostší smysl musí porozumění ulehčovat, byl by to omyl. Žádný překlad není tak srozumitelný jako jeho originál. Je to právě ten smysl řečeného, který zahrnuje mnohé, a smysl je vždycky směr – jenž se dostává ke slovu jen v původním mluvení a v každém opakování uniká. Úkolem překladatele tedy nemůže být napodobovat řečené, nýbrž nastavit se do jeho směru, tj. smyslu, a to, co má být řečeno, přeložit ve směru svého vlastního mluvení.“ (GADAMER, H. G. *Člověk a řeč*. Přel. Jan Sokol a Jakub Čapek. Praha : OIKOMENH, 1999).

komentovat jednak ve vztahu k originálu, jednak s přihlédnutím k tomu, že cílový text se stává svébytným literárním dílem, jež většina čtenářů nemá možnost (a ani potřebu) jakkoli s originálem srovnávat (což přináší výhody i nevýhody).

Zmíněná pochybnost, zda vůbec je překlad rovnocennou verzí původního literárního díla, tedy nic nemění na tom, že překlad de facto nabývá hodnotu identického ekvivalentu originálu, který povětšinou zcela nahrazuje: překladová literatura tak v dané kultuře zastupuje a reprezentuje tvorbu vzniklou v jiném jazyce.¹⁹ Je samozřejmě otázkou, nakolik jsou zejména starší, kanonická díla znovu a nově čtena a nakolik zůstávají v povědomí čtenářů spíše v podobě přebíraných, tradovaných adaptací a zestručněných verzí.²⁰

1.2.3 Recepce, hledání „ideálního seznamu“ a „čisté“ literatury

Záměrem této práce je popsat českou recepci francouzské literatury po roce 1989, a především podchytit, jaký obraz o původně francouzské knižní produkci poskytuje český knižní trh. Kromě charakteristiky českého pohledu na francouzskou literaturu by však práce měla českou recepci i posoudit, vyhodnotit.

Jakkoli je první úkol (popis) sice náročný záběrem bibliografického korpusu děl, ale v podstatě jednoduchý, ten druhý (zhodnocení) se ukazuje jako přinejmenším složitý, ne-li nemožný. Komentář celého souboru vydaných publikací je totiž nutné vztáhnout k jakési ideální představě toho, co by mělo být z literatury druhého jazyka přeloženo. Tedy co by měl mít i český čtenář na svém trhu a ve svém jazyce k dispozici, aby získal o zdrojové kultuře a literatuře adekvátní přehled, na jehož základě by si na ni mohl vytvořit vlastní názor.

S odkazem na teorie o instanci „čtenáře“ jako zcela jedinečného článku procesu vzniku jednoho každého díla (a tím tedy i celé národní i světové literatury) se jeví představa určení jakéhosi stěžejního souboru děl jako utopický úkol. Je to možná snazší u literatury staršího data,²¹ kterou literární teorie a potažmo školní výuka²² osekala na určitý vzorek, povinné penzum potřebné pro získání kulturního rozhledu nutného k obhájení pozice na společenském žebříčku. Přičemž je jasné, že množství a záběr načtených knižních svazků samosebou roste s úrovní dosaženého vzdělání a profesním zaměřením čtenáře – od seznamů doporučené četby po zvládnutí literárního kánonu.²³ U literatury současné²⁴ je však stanovení jakéhosi ideálního seznamu obtížné.

¹⁹ I když někdy překlad funguje jako prostředek doplňující (někteří čtenáři jako například VŠ studenti francouzštiny čtou díla v originálním znění nebo v překladu, většinou se řídí především dostupností té které verze) a v okrajových případech slouží jako rovnocenný zdroj (pro čtenáře, kteří z určitých důvodů budou číst, případně porovnávat obě verze nebo i více překladů). Není však daleko doba, kdy druhá (a tím nejspíš i třetí) možnost bude daleko významnější. Už dnes čtou (mladí) Češi například japonské romány často v anglickém překladu (který bývá rychleji k dispozici, navíc dostupnější prostřednictvím elektronické verze na internetu apod.). A jelikož nic nevědí o problematice překladu, o tom, jak je česká překladatelská a ediční tradice důslednější a zodpovědnější ve vztahu k originálu (oproti např. americké), o jejich volbě mezi četbou originálu či překladu rozhodují okolnosti jako čas, peníze a náhoda. Dále se v této práci podrobně zaměřím na požadavek zachování invariantu, příznakových rysů originálu, na nebezpečí nivelizace a další aspekty vycházející z podcenění stylové specifiky daného díla. Právě v těchto případech (a nemusí to být jen četba anglického překladu japonského románu) se čtení redukuje na úroveň obsahu a děje, ostatní aspekty literárního díla jsou potlačeny, unikají vnímání čtenáře. Hodnota konkrétního literárního díla se omezuje pouze na určitou část, „slupku“, jádro zůstává nepoznáno, neprožito.

²⁰ „V literárněvědných příručkách a učebnicích kolují tradiční interpretace děl, které nás leckdy vedou až k myšlence, že se autor klidně obejde bez původních textů. Skutečnost, jak je uvažování o české literatuře v různých obdobích statické, dokládá téměř totožné metodologické zpracování.“ (VOZÁKOVÁ, Karla. Současný stav a perspektivy literární historie. Nástin dílčích problémů. *Acta Universitatis Palackianae, Olomouensis Facultas Philosophica. Philologica*, 91, 2007, s. 345–350.)

²¹ Zdaleka nejde jen o díla antická či středověká – mám zde na mysli literaturu zahrnující v podstatě i díla vzniklá až do 60. let 20. století.

²² Institucionální vliv školy (a dříve církve) na ustavení jakéhosi vzorku „čisté“, modelové literatury, komentuje Bourdieu: BOURDIEU, Pierre. *Pravidla umění. Vznik a struktura literárního pole*. Přel. Petr Kylvoušek a Petr Dytrt. Brno : Host, 2010, s. 198.

²³ S termínem „literární kánon“, „kanonická literatura“ bude tato studie operovat častěji. Co se tím myslí? Kánon se většinou definuje zejména jako národní (upevňuje identitu národa, vztahuje se k jeho dějinám), viz GAMMELGAARD, Karen. Kánon – literární, nebo textový? In JANOUŠEK, Pavel (ed.). *Otázky českého kánonu*. Praha : Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2006. – kde se mj. uvádí, že „Textový korpus každého národa neustále roste a

Důvody, proč nelze současnou tvorbu snadno hierarchizovat, jsou různé: díla ještě neproověřil čas; bez jistého odstupu se hůře komentují; ani kontext, v němž vystupují, nemá jasné kontury; u žijících autorů chybí představa o celé jejich tvorbě, jejich bibliografie není úplná. (Viz také dále, 4.2 Způsoby valorizace literatury, jednotlivých autorů a textů)

Stanovení hypotetického kvalitativního modelu by se mohlo řídit i tím, co přesně si z francouzsky psané literatury pro překlad a vydání vybírají jiné národní literární prostory. Například Marie Laurence²⁵ komentuje situaci v USA: vzhledem k tomu, že trh je dostatečně saturovaný bestsellery a jinou komerční produkcí z vlastních zdrojů (anglicky psanou tvorbou), pokud se literatura „dováží“ z Francie, hledají nakladatelé to, čím je právě francouzská literatura specifická: díla experimentální a taková, jež lze nazvat „novými hlasy“ – z preferovaných autorů jde o spisovatele jako jsou Marie Ndiaye, Jean Echenoz, Pierre Michon, Michel Houellebecq, Mathias Énard, Julia Kristeva (její prozaická tvorba), Irène Nemirovsky, J.-H. G. Le Clézio, Annie Ernaux, J.-Ph. Toussaint, Jean Rolin, Olivier Rolin, Antoine Volodine, Yasmina Khadra, Alain Mabanckou, Emmanuel Carrère, Philippe Claudel, Andreï Makine, z autorů starší generace je to například skupina OULIPO. Je ale třeba mít na paměti, že překlady z celkového objemu knižní produkce (v rámci vydávání románů) v USA tvoří jedno procento, selekční síto je tedy mnohem přísnější a promyšlenější než u nás.

Dominique Viart v této souvislosti zdůrazňuje, že například německá literatura se údajně dnes ve světě potýká s mnohem větším nezájmem než francouzská. Podle Viarta si ale každý národní literární prostor vybírá z francouzsky psané tvorby něco jiného – někde má úspěch surrealismus, jinde je stále živý zájem o tvorbu autorů blízkých skupině tzv. nového románu, jinde se prosadili solitéři jako jsou Georges Perec, Jacques Roubaud, případně ženy: Simone de Beauvoir, Durasová, Yourcenarová a z mladší generace Helène Cixous či Annie Ernaux. Také autoři „gay literatury“, jak ji Viart nazývá (la littérature gay), Jean Genet nebo Hervé Guibert dokázali najít své publikum v zahraničí a podobně zástupci „frankofonní“ literatury, zejména například antilští autoři, kteří se těšili zvýšenému zájmu odborných kruhů s rozvojem tzv. cultural studies, které se věnovaly mapování postkoloniální literatury. I současná tvorba francouzsky píšících autorů je podle Viarta v každé zemi a v každém kulturním prostoru vnímána trochu jinak. Někde – i vlivem pozornosti médií – získávají navrch autoři, jejichž díla kriticky komentují společenskou a politickou situaci ve Francii, což je zejména případ Michela Houellebecqa, případně Christine Angotové. Jinde se podle Viarta prosadili spíše autoři jako Annie Ernaux, Pascal Quignard, Pierre Michon, Jean Echenoz, François Bon (v mém pojetí se všichni jmenovaní řadí k proudu literatury pro „náročného čtenáře). Viart cituje i vyloženě specifický úspěch určitých autorů v konkrétních zemích, mezi nimi výslovně uvádí, jak překvapivě se prosadil Jean-Philippe Toussaint v Japonsku, anebo Amélie Nothombová v České republice.²⁶

1.2.3.1 Index Translationum

Obdobně by pro porovnání preferencí jednotlivých zahraničních knižních trhů bylo možné využít poměrně obsáhlou databázi vytvořenou v rámci UNESCO a nazvanou *Index Translationum*. Pro detailnější analýzy se databáze příliš nehodí, protože už jen zběžná kontrola bibliografických údajů o překladech do češtiny ukazuje, že u každého autora v daném období některé tituly chybějí.²⁷ Pro orientační srovnání tak lze databázi použít,²⁸ ale

rozvíjí se, a proto se mění i kánon.“ Určitě lze ale kánon vztáhnout i na širší oblast – dejme tomu – obecné evropské vzdělanosti.

²⁴ Současnou literaturou myslím zejména literární tvorbu z období cca posledních dvaceti, třiceti let: v českém prostředí se toto vymezení nabízí navíc i proto, že po roce 1989 se zde zcela změnila podmínka pro vydávání knih.

²⁵ LAURENCE, Marie. Mais bien sûr que si, les livres français se vendent à l'étranger! *Nouvel Observateur*, 1.1.2014. Také [online]. Dostupné z: <http://bibliobs.nouvelobs.com/actualites/20131231.OBS0992/mais-bien-sur-que-si-les-livres-francais-se-vendent-a-l-etranger.html>. [Cit. 15.1.2015].

²⁶ LEMÉNAGER, Grégoire. Non, la littérature française n'est pas morte. (Rozhovor s literárním teoretikem Dominiquem Viartem.) *Nouvel Observateur*, 10.12.2008. Také [online]. Dostupné z: <http://bibliobs.nouvelobs.com/essais/20081210.BIB2617/non-la-litterature-francaise-n-039-est-pas-morte.html> [Cit. 15.1.2015].

²⁷ Na stránkách se uvádí, že poslední publikovaná aktualizace, co se týče dat z České republiky, je z roku 2009, a ve stadiu zapracovávání jsou data z let 2010 až 2012.

jako relevantní bázi ji bohužel vytěžit nelze. Nicméně výčet nejčastěji překládaných francouzsky píšících autorů (do všech světových jazyků, které databáze zahrnuje)²⁹ se v mnohém shoduje s českými preferencemi: nejexponovanějšími autory jsou Verne, Dumas, Simenon, Goscinny, Balzac, Perrault, Saint-Exupéry, Hergé, A. Camus, Uderzo. Pokud bychom z nich vyloučili autory komiksových alb, zbývají: Verne, Dumas, Simenon, Balzac, Perrault, Saint-Exupéry a Camus. První tři pozice jsou obsazeny jmény, jež se zcela shodují s „českým“ výběrem, jak uvidíme dále v komentářích bibliografického korpusu, se kterým pracuje tato studie.

1.3 Hypotézy

Tato studie vychází ze souboru hypotéz, jež určily její pojetí a strukturu. Ke všem se postupně bude snažit poskytnout komentář zejména na základě analýz statistických dat. Okrajově si bude při hledání odpovědí muset vystačit i s dalšími zdroji informací.

- 📖 Kniž vychází stále víc, alespoň to lze odhadnout podle nabídky v knihkupectvích. To by se tedy mělo přiměřeně projevit i ve stále širší nabídce titulů přeložených z francouzštiny.
- 📖 Knižní trh nejen v České republice, ale i v jiných zemích strmě narůstá: objem každoročně vydávané knižní produkce je tak vysoký, že není v silách jednotlivých čtenářů, ale ani například médií (a dokonce ani literárních periodik a dalších literárně zaměřených projektů) ji v celém rozsahu obsáhnout a utřídit.
- 📖 Knižní nabídka je pestrá a pohotově odráží dění na zahraniční (francouzské, frankofonní) literární scéně. Po dlouhém období, kdy byl „český“ obraz francouzsky psané literatury závislý na nabídce překladové produkce, ale výrazně deformován nejprve nacistickou a poté komunistickou cenzurou, dochází po roce 1989 k postupnému narovnání situace: nakladatelé se orientují na dvě stěžejní oblasti:
 - 📖 průběžně doplňují „mezery“ v nabídce stěžejních děl klasické literatury,
 - 📖 snaží se reagovat na nabídku toho nejlepšího ze zahraniční literární scény a v překladech přinášejí to, co prošlo jejich pečlivým výběrem.
- 📖 Současná (aktuální) tvorba je upřednostňována před díly klasiků, a to ze dvou hlavních důvodů:
 - 📖 klasická literatura byla průběžně vydávána po celé období po 2. světové válce, u většiny významných autorů zůstal zájem o tyto autory rovnoměrný už od 20. a 30. let minulého století, dá se tedy předpokládat, že náš knižní trh byl minimálně v 90. letech 20. století těmito díly v podstatě nasycen a tento stav se výrazně nezměnil ani v desetiletí následujícím,
 - 📖 dnešní publikum se zdá být mnohem výrazněji zaměřené na objevování nových podnětů: nejen nových informací, ale také nových forem zpracování informací. Někteří teoretici a také spisovatelé sice konstatovali, že tradiční literatura (a to nejenom poezie, ale i románová tvorba) se vyčerpala a nedokáže už dnes běžného čtenáře zaujmout,³⁰ na druhé straně právě literatura by měla umět poskytovat reflexi aktuálních problémů společnosti i jednotlivce. A soudobá knižní produkce ve své rozmanitosti očekávání čtenářů určitým způsobem uspokojuje. Pravděpodobně však takto aktuální otázky kladou a odpovědi na ně přinášejí zejména díla nová, vzniklá v reakci na přítomnou situaci, ať už ve světě, či v (geograficky, sociálně, věkově atp.) omezenější komunitě. Lze tedy předpokládat, že na knižním trhu bude poptávka po knihách nových (dnes módních, ale i neznámých, a nejspíše tedy mladých, případně dosud neobjevených) autorů.

²⁸ S využitím této databáze publikovala článek například Katrien Liévois – jeho hlavním obsahem je statistické srovnání kvantitativních dat, jež však z uvedených důvodů nelze přijmout jako spolehlivá: LIÉVOIS, Katrien. Quelques données quantitatives concernant la traduction de la littérature francophone. *Ateliers de Traduction*, č. 5–6, 2006, s. 67–78.

²⁹ Hledání v databázi Index Translationum. [online]. Dostupné z: http://portal.unesco.org/culture/fr/ev.php-URL_ID=7810&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html. [Cit. 15.1.2015].

³⁰ Tato problematika i v současné době stále patří k vděčným námětům reflexe francouzské literární vědy. Podrobněji viz kapitola 2.2 Subjektivní a „otevřené“ literární dílo.

☞ Za čtvrt století po roce 1989, kdy knižní trh funguje bez cenzury, máme v českých překladech (v aktuálních vydáních) k dispozici dostatečně rozsáhlý a pestrý vzorek francouzské literární tvorby. Český pohled na francouzskou (a frankofonní) literaturu je tedy v podstatě objektivní – přesněji řečeno nabídka překladových titulů na českém knižním trhu natolik odráží situaci na francouzské literární scéně, že si případný zájemce může poměrně snadno utvořit základní představu o hlavních trendech, tendencích, o významných autorech a jejich díle, a postupně si tento přehled rozšiřovat, doplňovat.

☞ Čeští čtenáři upřednostňují klasičtější formát literárního díla, a to po stránce obsahové i čistě vizuální (knižní zpracování).

Tyto hypotézy doplňuje ještě sada otázek, na něž je nesnadné odpovědět bez podkladů v podobě přesných bibliografických dat, například:

☞ K jakým autorům a k jakým dílům se přednostně upírá pozornost čtenářů (a tedy i nakladatelů)?

☞ Lze určit specifika přístupu jednotlivých nakladatelství k francouzské a frankofonní knižní produkci?

☞ Jak si francouzsky psaná literatura vede v našem literárním prostoru ve srovnání s tvorbou anglosaských autorů? – Jaký má obecně kredit u českých čtenářů?

Na další okruh otázek, který může situaci ve vydávání překladových titulů vysvětlit, bude nutné hledat odpovědi přímo „v terénu“, mezi nakladateli. Mimochodem i proto, že například přesné údaje o počtech vydaných titulů jsou v České republice (na rozdíl od Francie) nedostupné:

☞ Řídí se rozhodování nakladatelů při volbě konkrétního titulu k vydání nějakými pravidly?

☞ Jak přesně a jak dlouhodobě se vydání překladů plánují? Kdo výběr knih k vydání ovlivňuje?

☞ Je vydávání (francouzské) překladové literatury lukrativní, anebo ztrátové?

☞ Jaké je vlastně finanční pozadí při vydávání literárních překladů z francouzštiny?

1.4 Metody

Užitečný rámec pro celou tuto studii, komentující český literární prostor posledního čtvrtstoletí v jeho vztahu k tvorbě francouzsky píšících spisovatelů a k francouzskému knižnímu trhu, mi poskytly dvě zásadní práce: teorie o literárním provozu a jeho tržním pozadí, kterou rozvedl P. Bourdieu,³¹ a poznatky o zákonitostech literárního prostoru univerzálního, celosvětového, a o místě, jaký v něm zauímají literatury národní, které publikovala P. Casanova.³² Pokud jde o konkrétní autory a díla, postihnout současnou francouzskou literaturu v celé její šíři umožňuje zejména publikace *Současná francouzská literatura – dědictví, modernita, proměny* (D. Viart, B. Vercier).³³

Bourdieuův interpretační model dává možnost vidět literární prostor jako místo soupeření, konkurence, rivality, ale také vzájemného obohacování, doplňování dílčích národních literárních světů. Jeho koncept „posvěcení“ se stává pro tuto studii takřka leitmotivem. Z jeho poznatků vychází také J. E. English,³⁴ jehož práce přináší užitečné komentáře zejména k pozadí literárních cen. Casanova definuje literární pole z širšího pohledu, v jejím pojetí přesahuje hranice jednotlivých států i jazykových oblastí, přičemž i v tomto měřítku v něm působí přesně ty vztahy, které popisuje Bourdieu. To, co Casanova vysvětluje v časově dlouhé a geograficky široké linii, však můžeme shodně pozorovat i na menším vzorku francouzského a českého literárního prostoru a zejména také ve vztahu

³¹ BOURDIEU, Pierre. *Pravidla umění: vznik a struktura literárního pole*. Přel. Petr Dytrt a Petr Kyloušek. Brno : Host, 2010.

³² CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012.

³³ VIART, D. ; VERCIER, B. *Současná francouzská literatura – dědictví, modernita, proměny*. Přel. Petr Dytrt, Jovanka Šotolová, Ladislav Václavík. Praha : Garamond, 2008.

³⁴ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012.

francouzské a české literární scény a toho, jak se profil francouzsky psané literatury zviditelňuje, ale do jisté míry i deformuje prostřednictvím českých překladů a českých knižních vydání.

Ani tak obsažné publikace jako Fryčerův *Slovník francouzsky píšících spisovatelů*,³⁵ Kylouškovy *Dějiny francouzsko-kanadské a quebecké literatury*³⁶ nebo Šrámkovo dvoudílné *Panorama francouzské literatury od počátků po současnost*³⁷ nemohly zahrnout všechny autory a díla figurující v bibliografickém korpusu, který tato studie komentuje. Na druhou stranu mým cílem nebylo vytvořit další slovník. Velkou inspirací při vzniku této studie proto pro mě byly dvě dříve publikované práce s podobným zaměřením, obě orientované na jiné časové výseky našich kulturních (a politických) dějin: *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)* od P. Čecha³⁸ a *České překlady francouzské literatury (1960–1969)* od K. Drskové.³⁹ Úskalím mé práce byl mnohem širší rozsah posuzovaného korpusu bibliografických dat – jednak se věnuji období celého čtvrtstoletí, tedy více než dvakrát tak dlouhému časovému období než oba výše zmínění, jednak objem knižní produkce nesmírně narostl. Relativní výhodou je, že popisuji dobu, kterou znám z vlastní zkušenosti (a do značné míry i profesně); nevýhodou to, že se snažím komentovat autory a díla, jejichž hodnotu zatím neproověřil čas. Právě to jistě způsobuje, že některé mé závěry mohou být čistě subjektivní – a to buď posouzením, anebo už čistě způsobem selekce.⁴⁰ Z hlediska aktuálnosti výchozích dat je mému pojetí blízký i text Marie Vožd'ové, *Nová Evropa – české překlady ze současné francouzské literatury*,⁴¹ komentující však jediný rok, a to 2003.

Úvodní část studie vyzdvihuje určitý výběr stěžejních teoretických prací z oblasti literárněvědné a translatologické, avšak bez nároku na úplnost, jelikož cílem je v tomto případě pouze nastínit hlavní rysy problematiky, a nikoli vyložit je detailně. Mnohem větší pozornost je věnována jednak komentářům aktuálního francouzského a českého knižního trhu, jednak analýzám bibliografických údajů, v jejichž pořízení a zpracování vidím zásadnější přínos právě této studie. Bibliografický korpus vychází z dat elektronických katalogů Národní knihovny v Praze. Použit jako referenční pramen jiné báze, například Index Translationum, se neukázalo jako relevantní – důvody jsou vysvětlené dále.

Komentář celého korpusu bibliografických dat (soupis českých překladů francouzsky psaných děl z oblasti krásné literatury,⁴² které u nás vyšly v letech 1990 až 2013, – celkem obsahuje 2469 položek, tj. vydaných titulů), jsem se tedy pokusila zasadit do obecného rámce teorií o četbě a čtenářství. A to zejména připomenutím stěžejních konceptů, které mohou být pro analýzy a komentáře bibliografických dat (a popřípadě jejich statistického vyhodnocení) užitečné. Odvolávám se tak především na teorie tzv. kostnické školy (například o horizontu očekávání) nebo na některé teze Rolanda Barthesa. Ačkoli tyto teorie vznikaly před půl stoletím, i dnešní literárněvědná a translatologická literatura se o ně velmi často opírá. Při popisu literárního prostoru a literárního provozu vycházím z výše zmíněných stěžejních prací aktuálních.

Ve statistických přehledech vydávané knižní produkce tato studie nedělá rozdíl mezi literaturou „vysokou“ a „nízkou (brakovou)“,⁴³ tj. knižní produkcí pro čtenářské elity a pro široké publikum. Tento přístup je víceméně dodržován i v komentářích kvantitativních přehledů (počty vydaných titulů, přehledy nejčastěji vydávaných autorů a literárních děl), ačkoli právě zde se přirozeně (a chtě nechtě) pozornost většinou upírá zejména ke

³⁵ FRYČER, Jaroslav a kol.: *Slovník francouzsky píšících spisovatelů*. Praha : Libri, 2002.

³⁶ KYLOUŠEK, Petr. *Dějiny francouzsko-kanadské a quebecké literatury*. Brno : Host, 2005.

³⁷ ŠRÁMEK, Jiří. *Panorama francouzské literatury od počátků po současnost I, II*. Brno : Host, 2013.

³⁸ ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno : Masarykova univerzita, 2011.

³⁹ DRSKOVÁ, Kateřina. *České překlady francouzské literatury (1960–1969)*. České Budějovice : JČU v Č. Budějovicích, 2010.

⁴⁰ Tyto aspekty tedy do jisté míry mohou relativizovat výstupy mé studie, což mě vedlo k tomu, že ji formuluji v první osobě, čímž chci zdůraznit, že jde především o mé postřehy a má tvrzení, i když podložena fakty.

⁴¹ VOŽDOVÁ, Marie. *Nová Evropa – české překlady ze současné francouzské literatury*. *Compétences nouvelles pour une Europe nouvelle, Romanica Olomucensia XIV, Philologica 86, AUPO*. Olomouc : Univerzita Palackého, 2004, s. 65–72.

⁴² Včetně publikací literárněvědných.

⁴³ Podrobněji v kapitole 2. O literatuře, čtenářství a recepci.

spisovatelům, kteří se řadí do obecně přijímaného literárně-kulturního kánonu.⁴⁴ Stěžejní souhrnná bibliografická data jsou však prezentována a analyzována v celé šíři.

1.5 Struktura práce

Po stručné charakteristice obou prostředí – francouzského a českého „literárního provozu“ a knižního trhu se studie nejprve věnuje obecnému popisu různých faktorů, které vstupují do hry před překladem a vydáním konkrétního titulu (výběr literárního díla k vydání) a po něm (propagace, ohlasy). Ve druhé části studie vychází ze souhrnu bibliografických dat, jež pokrývají knižní produkci (překlady z francouzštiny do češtiny z oblasti umělecké literatury) za období od roku 1990 do roku 2013. Tento korpus přesných dat je nahlížen z několika úhlů (knižní produkce jednotlivých českých nakladatelství, francouzští autoři a jejich recepce prostřednictvím překladů – podle počtu vydaných titulů a přehled nejčastěji vydávaných titulů) a pokaždé doplněn komentářem. Komentář jednak detailněji analyzuje skladbu těchto dílčích bibliografií, jednak popisuje okolnosti vydávání vybraných titulů. Závěr shrnuje stěžejní poznatky.

Technické náležitosti, bibliografická data

Podle úzu knihovnických katalogů nejsou v bibliografických údajích přechylována ženská příjmení francouzských autorek, v textu ale příjmení počešťují.⁴⁵

Komentář bibliografického soupisu českých překladů francouzské beletrie vydaných po roce 1989 (tedy v období 1990 až 2013), se nejprve zaměřuje na obecné posouzení počtu a charakteru vydávaných knih, a poté se věnuje jednotlivě všem „nejvydávanějším“ autorům a nejvydávanějším knihám. Korpus analyzovaných dat tvoří knižně vydané české překlady francouzsky psaných děl vydaných původně na území Francie, ale i Belgie, Kanady a dalších frankofonních zemí (nikoli překlady z dalších literatur). Bibliografický korpus vychází z dat elektronických katalogů Národní knihovny v Praze. Korpus zahrnuje pouze knižní vydání, a to beletrii včetně četby oddechové (například románů historických, románů pro ženy atp., detektivek, memoárů), poezii i drama. Do výčtu publikací nejsou započítané knihy pro děti a mládež⁴⁶ ani komiksy. Z literatury faktu tato bibliografie uvádí pouze díla literárněvědná či k literární teorii se vztahující. Statistické údaje o knižním trhu pocházejí z období let 2006 až 2013. Ne vždy bylo možné aktuálnější údaje získat a zároveň mi šlo o to, aby se statistiky vztahovaly k době, kterou pokrývají bibliografická data – nepovažovala jsem za nutné tato orientační kvantitativní data vztahovat k okamžiku publikování této studie.

⁴⁴ Kánon se většinou definuje zejména jako národní (upevňuje identitu národa, vztahuje se k jeho dějinám), viz GAMMELGAARD, Karen. Kánon – literární, nebo textový? In JANOUŠEK, Pavel (ed.). *Otázky českého kánonu*. Praha : Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2006. – kde se mj. uvádí, že „Textový korpus každého národa neustále roste a rozvíjí se, a proto se mění i kánon.“

⁴⁵ Přičemž zohledňuji i to, že úzus přechylování příjmení různě kolísá (srv. Virginie Despentesová vydaná v nakl. Host vedle Marie Ndiaye vydané v nakl. Jota).

⁴⁶ S výjimkou zcela zásadních autorů, jejichž tvorba nebyla určena primárně pro děti, jako jsou Jules Verne, La Fontaine či Charles Perrault.

2 O literatuře, čtenářství, překladu a recepci

Úloha a dostupnost knih a literatury obecně stále roste. Literatura – tzv. vysoká i tzv. masová, jinými slovy kvalitní i braková – je dnes k dispozici pro širokou čtenářskou obec. Počet obyvatel planety se neustále zvyšuje, ještě rychleji rostou jednotlivé ekonomiky a nesou sebou prudký vzestup v poptávce a nabídce zboží a služeb. Části ekonomiky, které lze označit za „kulturní“ – mj. tvorba a prodej knih, divadelních představení – rostly za poslední století ještě rychlejším tempem než ostatní sektory. Počet prodaných knih například v USA se od r. 1982 zvýšil dvakrát rychleji než počet obyvatel a celkové výdaje za knihy stoupají pětikrát rychleji než HDP.⁴⁷

Orientovat se v záplavě publikovaných titulů není snadné. O to složitější je úkol nakladatele, který chce z cizí literatury vybrat a do kultury domácí importovat (tj. nechat přeložit, poté vydat a také prodat) to nejzajímavější, nejdůležitější, komerčně úspěšné, případně disponující trvalou kulturní hodnotou. Tato různorodá hlediska lze totiž těžko všechna a vždy sloučit. Podobně obtížná bude každá snaha proces „dovozu“ literatury popsat, respektive zhodnotit. Přesto se o to v této práci chci pokusit.

Vzhledem k tomu, že záměrem práce je komentovat recepci zahraniční (francouzsky psané) literatury v českém prostředí, je třeba v první řadě definovat, co bude posuzováno a jaká kulturní prostředí budou porovnávána. Věnujme proto pozornost stručnému nástinu obecné i specifické problematiky literárněvědné a translatologické včetně základního vymezení pojmů a konceptů, na něž se práce bude dále odvolávat.

V následujícím oddílu práce stručně zmíním zejména ty poznatky literární vědy, které souvisí s tématem této práce: budou využity pro definici literatury jako prostoru, kde se setkávají texty originální a překladové.⁴⁸ O tyto základní poznatky je třeba se opřít při vymezení problematiky současného a postmoderního psaní, jehož charakteristika je nutná například k vyvození závěrů o důležitosti zachování stylu autora originálu.⁴⁹

2.2 Subjektivní a „otevřené“ literární dílo

Považuji za užitečné vyjít z teze popisující literární dílo jako otevřené, tzn. realizované teprve konkrétním, nikdy neuzavřeným a neukončeným čtením. S tím je spojená problematika tzv. horizontu očekávání – na niž přímo naváže stanovení specifík literárního díla přeloženého a také hledání důležitých aspektů recepce literatury jako celku a případně určitého autora či díla.

Literatura a umění 20. a 21. století jsou doménou subjektivity. Spisovatel už nevykládá svět, ale (nepřímo) se ptá. V literatuře získává stále důležitější roli náznak či aluze, význam je předkládán a zároveň zrazován. Tento princip se stává podstatným pro celou postmoderní literaturu. Význam (označované) v literatuře není jednoznačný, většinou zůstává otevřený možné mnohočetné interpretaci. Přiznaná chronologie, a vůbec lineární vyprávění se stává nedůležitým, překonaným, nastupuje místo něho fragmentárnost, žánrová pestrost včetně mísení a křížení tradiční podoby textu s dokumentem, deníkem, biografii, grafickými a výtvarnými postupy. Literární kritika a věda zavrhlá nutnost komentovat a hodnotit dílo jako otisk autorovy osobnosti a doby, snaží se je posuzovat jako svébytnou jednotku, neslučovat interpretaci díla například s psychologickým rozbořením jeho autora. Ve Francii se tyto názory objevily už dříve, viz Proustovy názory z díla *Contre Sainte-*

⁴⁷ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012, s. 27.

⁴⁸ Je známo (a dále bude ještě doloženo statistickými údaji), že v českém prostředí má překladová literatura na celkové knižní produkci významný podíl.

⁴⁹ A to i tam, kde se (snad mylně) zdá, že určitý styl psaní je neslučitelný s žánrovou normou českou, a proto je v překladu žádoucí přistoupit k úpravě. Tento postup však, jak se pokusím vysvětlit, považuji za nepatřičnou a zbytečnou nivelizaci. Jiné (odvážnější?, promyšlenější?) překlady totiž lze použít jako argument, že někdy je nutné jít proti zvyklostem a pokusit se vytvořit i v češtině text, který tím, že zavedenou normu do jisté míry překračuje, vede s přijatým stavem věcí (tvůrčí) dialog – obdobně jako tomu je v případě některých literárních textů ve francouzském prostředí. Viz také 7.2.1 Úloha překladu, problematika volby překladatelských strategií.

Beuve.⁵⁰ Právě subjektivita a nejednoznačnost vyprávění, a z toho plynoucí různé možnosti interpretace literárního textu s sebou přináší více možných (i když pravděpodobně stále správných) přístupů k překladu uměleckého textu, k volbě konkrétní překladatelské strategie.

Na *Co je literatura?*⁵¹ (již položil J.-P. Sartre) spojenou s problematikou angažovanosti spisovatele navazuje hledání,⁵² co je podstatou textu, psaní. Významnou roli v tomto pohledu na literaturu sehrál mj. Roland Barthes, který takové otázky (co je literatura, co je styl, co je poezie, jaký je princip románu) klade už ve studii *Nulový stupeň rukopisu* (1953).⁵³ (Viz též dále, 7.2.1 Úloha překladu, problematika volby překladatelských strategií) Podle Barthesa je způsob psaní věcí spisovatelovy volby – prostorem svobody a zároveň politiky, neboť právě v ní se na okamžik „vynořují“ dějiny. Barthes tak po svém definuje literární angažovanost: „Protože bez řeči není možná myšlenka, první a poslední instancí literární odpovědnosti je forma, a protože společnost nelze usmířit, řeč, nezbytná a nutně řízená, představuje pro spisovatele úděl rozervanosti.“ Téma rozervanosti navazuje i na Blanchotovy eseje, kladoucí otázku Jak je možná literatura?⁵⁴ Psaní, které touží postihnout obsáhlost světa, zachytit celek, vymezit literární prostor a vytvořit dokonalou, vševyčerpávající budoucí knihu, o níž snil Flaubert nebo Mallarmé, se nakonec, jakkoli původně usilovalo o to vymanit se vlastnímu systému, vrací pudově zas a znovu samo k sobě, k popisu jazykového a literárního fungování. Blanchotovská reflexe vychází z autorů jako Mallarmé, Sade, Lautréamont nebo Kafka a předkládá myšlenku literatury coby „pokusu o nemožnost“.⁵⁵ „Modernost začíná hledáním literatury, která není možná,“ podotýká k tomu Barthes.⁵⁶ Od druhé poloviny 20. století se teoretici věnují také problému vnímání a přijímání literárního textu, posouzení, co je a co není literární. G. Genette zdůrazňuje roli subjektivního a nezdůvodnitelného vkusu, a jako příklad takového egocentrického hodnocení uvádí: „Literatura je to, co za literaturu prohlásím přímo já sám, a to stačí. Popřípadě to, co za literaturu prohlásím já a mí přátelé, nebo já a proklamovaná ‚modernita‘.“⁵⁷ Pěkným příkladem takového subjektivismu je mj. i kniha *Rozkoš z textu* Rolanda Barthesa.⁵⁸ Barthes narušuje i představu o tom, že by literární dílo mělo být kopií skutečnosti.⁵⁹ I postmoderní historiografie konstatovala, že pravdivé dějepisectví není možné, a o to zajímavější je způsob, jakým s historickými fakty nakládá literatura. O omezeních, která limitují historii, z nichž je však vyvázána fikce, hovoří například Lubomír Doležel. Jakkoli se tyto teoretické teze zdají být vzdálené samotnému

⁵⁰ Proust text napsal v r. 1908, francouzsky vyšel posmrtně r. 1954, česky PROUST, Marcel. *Eseje: zamyšlení nad Sainte-Beuvem*. Přel. Věra Dvořáková. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1968, 2. vyd. Olomouc: Votobia, 1996.

⁵¹ Název slavné eseje, SARTRE, J.-P. *Qu'est-ce que la littérature?*, Paris, 1947.

⁵² Po dvou světových válkách, stále ještě v atmosféře skeptického pohledu na dějiny i budoucnost, v situaci poznamenané ztrátou víry v Boha a často víry v cokoli dobrého obecně, v době rozmachu poetiky absurdity (absurdní divadlo) či existencialismu, se Sartrův postulát „angažovanosti“ zdá být přirozenější, avšak i Barthesovy úvahy (nejde o holou konstrukci, nýbrž o reflexi literárního vývoje) mají opodstatnění. Dnes vidíme, že oba proudy nabízely v literární tvorbě srovnatelně úrodnou půdu – snad jen přesah do aktuální současnosti mají spíš představy Barthesovy, jež proto můžeme označit i jako „vize“, schopnost předjímání dalšího vývoje.

⁵³ V další knize, kde se tato problematika objevuje, *Zrnitost hlasu* (1981),⁵³ se Barthes vyslovuje také k výuce literatury – a propojuje toto téma s danou otázkou o podstatě literatury, ptá se totiž, zda je případné zařadit do osnov lyceí například i texty žurnalistické, anebo texty bláznů atd.

⁵⁴ BLANCHOT, M. *Comment la littérature est-elle possible?* Paris: José Corti, 1942.

⁵⁵ ŠPILAROVÁ, Olga. Figury, fragmenty, forma: Roland Barthes ve francouzském myšlenkovém kontextu padesátých až osmdesátých let 20. století. Doslov ke knize BARTHES, Roland. *Rozkoš z textu*. Praha: Triáda, 2008, s. 65.

⁵⁶ ŠPILAROVÁ, Olga. Figury, fragmenty, forma: Roland Barthes ve francouzském myšlenkovém kontextu padesátých až osmdesátých let 20. století. Doslov ke knize BARTHES, Roland. *Rozkoš z textu*. Praha: Triáda, 2008, s. 65.

⁵⁷ GENETTE, Gérard. *Fikce a vyprávění*. Přel. Eva Brechtová. Praha: ÚČL AV, 2008, s. 19.

⁵⁸ Při definování pojmu „slast“ se Barthes v *Rozkoši z textu* odvolává na J. Lacana a S. Leclaira; Špilarová připomíná, že v díle S/Z, „apologii odlišnosti“, Barthes reaguje a navazuje na práce Jacquesa Lacana, Jacquesa Derridy a Julie Kristevové.

⁵⁹ V knize S/Z (orig. 1970, česky BARTHES, Roland. *S/Z*. Přel. Josef Fulka. Praha: Garamond, 2007.) Barthes na 400 stranách představuje analýzu Balzacovy třicetistránkové novely *Sarrasine*, která v běžném čtenářském povědomí funguje jako příklad zcela tradičního, realistického textu. Balzac v něm tak, jak bylo v dobové literatuře běžné, pojednává o světě, v němž žije – literárně zpracovává určitý „reálný“ děj. Takový pohled na daný text nabízí i tradiční analýza: literatura je vnímána tak, že je určitým ztvárněním stavu světa, který popisuje.

námětu této práce, ve srovnání současné francouzské a české literární tvorby mají značný význam. Stále se totiž ukazuje, jak výrazně odlišný důraz na propracovanost a svébytnost formy je kladen autory (a očekávan čtenáři) francouzskými, a naopak jak tuto záležitost podceňují spisovatelé čeští.⁶⁰

Literární dílo je dílem otevřeným, text není produktem určeným vědomým tvůrčím aktem. Autorské psaní nelze oddělit od čtenářské recepce a skutečné čtení je takové, které je připraveno přijímat symbolickou mnohovrstevnatost textu s jeho nejvíce nečekanými přesahy: číst tedy neznamena jen postupovat od písmene k písmenu a pochopit popisovaný děj, akt čtení spočívá v tom, že chápeme i to, co text explicitně neříká a jsme otevřeni tomu, co je „za ním“. (Viz dále 2.2.2 Čtenář a 2.3 Recepce)

V posledních asi padesáti letech (přibližně od šedesátých let 20. století, kdy se začíná mluvit o „smrti autora“) se literatura – její teorie, kritika i vlastní literární tvorba, přestává primárně zaměřovat na subjekt, o němž se vypráví, a staví do popředí subjekt, který vypráví. Teoretickou odezvu tento fenomén získal jak ve zmíněných pracích Barthesových, tak například u M. Foucaulta. V literární tvorbě se v dané době nejmarkantněji projevuje u Samuela Becketta, pro něhož je autor pouhým hlasem.⁶¹ Také v českém prostředí najdeme autory, kteří o možnostech a síle psaného slova uvažují, zmiňme příběh Věry Linhartové: nejprve vyměnila český kontext tvorby za francouzský, a poté se literárně zcela odmlčela s vysvětlením, že jazyk (ani český, ani francouzský) ji jako potenciální kanál sdělení neuspokojuje.

Teze o „otevřeném“ díle musí mít na mysli i překladatel. Françoise Wuilmart není jediná, kdo připomíná, že i pro překladatele je důležité operovat s tím, že čtenář může tentýž text číst (a chápat, přijímat) jinak nejen v různých obdobích svého života, ale i v různých okamžicích jediného dne.⁶² – A to zejména v tom smyslu, že překladatel je před zpočítáním své práce také „pouhým“ čtenářem daného díla, a při jeho zprostředkování pro druhou kulturu je důležité nejen toto jedinečné čtení, ale i další kroky analýzy a interpretace zdrojového díla včetně toho, jak překladatel dokáže předjímat možné čtení v přijímající kultuře: jeho případná úskalí, nedostatečnost, posuny, k nimž může docházet. Na základě toho pak překladatel volí strategii, jak k překladu přistupovat. Postupy, jež popisuje translátologická věda (naturalizace, lokalizace, domestikace či exotizace aj.), tak mohou být ve výsledku hodnoceny jako pozitivní i jako negativní.⁶³

Tyto úvahy francouzských teoretiků bude třeba mít na paměti dále v této práci při srovnávání „českého“ a „francouzského“ pohledu na literární dílo: jak bude ještě vysvětleno, představa o podobě a poslání literárního díla (očekávání) bývá u českého a francouzského čtenáře velmi odlišná. Jedním z důvodů této situace je jistě i fakt, že Francie vychází z výše (jen velice stručně) nastíněné historie několik desetiletí trvající diskuse o základní funkci a podobě literárního textu. Čeští čtenáři, a mnohdy i ti hodně sečtělí, nemají k takovému uvažování průpravu v podobě veřejných debat a polemik.

2.2.1 Intertext

Zatímco literární dílo tradičně postupuje chronologicky, v novějších přístupech se takové lineární vyprávění rozpadá. Text prostupují mnohovrstevnaté odkazy – teoretici zavádějí

⁶⁰ Za jeden z mnoha důkazů – kromě vlastního pozorování situace – považuji konstatování renomovaného editora a redaktora děl mnoha soudobých českých prozaiků, Jana Šulce. Nad rukopisem překladu francouzsko-českého spisovatele Pavla Haka uvedl, že ve srovnání se zdejší tvorbou Hakův román neobyčejně vyčnívá tím, jak důkladně propracovaný je jeho jazyk, jak důležitá je funkce jazyka ve struktuře textu (stylistické odlišení jednotlivých částí románu). Šulc s lítostí připomíná, že tuto kvalitu, častou ještě v meziválečné a poválečné literární tvorbě velkých českých autorů, dnešní díla zcela postrádají. Zvláštní podle něho je, že ani samotným autorům, ani kritice však tato absence pozornosti k jazyku díla, zdá se, nevádí. – Z osobního rozhovoru, 21. 8. 2013.

⁶¹ Podrobně viz VIART, D.; VERCIER, B. *Současná francouzská literatura – dědictví, modernita, proměny*. Přel. Petr Dytrt, Jovanka Šotolová, Ladislav Václavík. Praha: Garamond, 2008, s. 50.

⁶² WUILMART, Françoise. Le péché du « nivellement » dans la traduction. *META: journal des traducteurs*, č. 3, roč. 52, září 2007, s. 391–400.

⁶³ Otázkami překladatelských strategií se zabývá blíže oddíl 7.2.1 Úloha překladu.

pojem „intertext“.⁶⁴ V teorii literatury se od Aristotela přes realismus až po marxismus pracovalo s tezí, že úlohou literatury je zobrazovat skutečnost, že jazyk může kopírovat skutečnost a že literatura nastavuje skutečnosti zrcadlo. Moderní literární teorie ale vycházejí z toho, že literatura vypovídá pouze o literatuře.

Vztah literatury a světa, a vlastně i řeči a světa vychází z referenční iluze: „Prvotní jazykový vztah se už neděje mezi slovem a věcí nebo znakem a referentem, textem a světem, ale mezi znakem a jiným znakem, textem a jiným textem.“⁶⁵ Reference je úzce spjatá s intertextualitou, která se klíčovým pojmem literární vědy stává poté, co Julia Kristevová v šedesátých letech uvedla do západního teoretického myšlení zjištění ruského kritika Michaila Bachtina o polyfonii (rozdělení žánrů na více a méně dialogické). Intertextualita je pojímána u různých autorů často odlišně, zahrnuje širokou škálu možností tzv. dialogu textů nebo relací textu a kontextu. Barthes dokládá, že text románu žádnou skutečnost nepopisuje, proto není realistický, naopak: text sám vytváří iluzi reality, která jako by tu byla před ním, a to přestože před ním žádná nebyla. V této souvislosti mluví např. o tom, že ani v tom nejrealističtějším románu nemá referent žádnou „skutečnost“ [...], to, co nazýváme „skutečnost“, je celkově vzato jen určitý kód reprezentace“ (signifikace), [...] „románová zkušenost není uskutečnitelná“,⁶⁶ románem se nelze doslova řídit. Barthes v této souvislosti zavádí pojem „efekt skutečnosti“⁶⁷ – realistický text je v podstatě ideologický, sám vytváří dojem reality, která jako by byla před ním,⁶⁸ ačkoli sám tento dojem vytváří zpětně.⁶⁹

Literární věda tedy dochází k závěru, že cílem *mimésis* už není vytvářet iluzi skutečného světa, ale iluzi pravdivého diskurzu o skutečném světě. Do jaké míry se to konkrétně francouzským autorům daří, je otázka, ale rozhodně lze i v posledních desetiletích pozorovat snahu různými tvůrčími přístupy se k této problematice vyjádřit. Projevem těchto snah mohou být relativně nové žánry jako autofikce, biografický román nebo například díla autorů označovaných jako „beurs“.⁷⁰ (Viz dále 2.3.1 Horizont očekávání, 6.4.1.1 Úskalí návratu k dílům ze 70. a 80. let, 6.4.3 Tematika překládaných titulů, 6.4.3.2 Autofikce) Dokladem, že ne v každém díle se tuto iluzi „pravdivého diskurzu o skutečném světě“ daří naplnit, může být i román V. Despentsově, *Apocalypse Bébé*.⁷¹

Pojem intertextualita široce rozpracoval Gérard Genette, podle něhož se definuje na základě „vztahu spolupřítomnosti mezi dvěma nebo více texty“, a tedy na základě faktické přítomnosti určitého textu v nějakém jiném textu.⁷² Intertextualitu nejčastěji vidíme v užití citace, aluze, případně v plagiátu (v dřívějších teoriích se v podobném významu mluvilo o pramenech, vlivech, zdrojích). V této souvislosti je zajímavé všimnout si, jak se postupem času rozbíhá teoretický náhled na vztah jazyka, literatury a světa. Zatímco pro Jakobsona zůstává při definici referenční funkce kontext mimo text, v realitě, a podstatou referenční funkce je na realitu odkazovat, Michael Riffaterre mluví o „referenční iluzi“ a má na mysli mylnou představu, že realita se nahrazuje jejím vlastním zobrazením, tím, že se „vkládá referenčnost do textu, zatímco ona se ve skutečnosti skrývá přímo ve čtenáři“.⁷³ Čtenář se pouze domnívá, že text odkazuje ke světu, přitom však „literární texty nikdy nehovoří o stavu věcí, které by jim byly vnější“. Podle Riffaterreho je intertextualita výrazem toho, jak čtenář vnímá vztahy mezi daným dílem a díly, která vznikla před ním a po něm – jiná reference

⁶⁴ Viz též VIART, D. ; VERCIER, B. *Současná francouzská literatura – dědictví, modernita, proměny*. Přel. Petr Dytrt, Jovanka Šotolová, Ladislav Václavík. Praha : Garamond, s. 53.

⁶⁵ COMPAGNON, Antoine. *Démon teorie. Literatura a běžné myšlení*. Přel. Eva Sládková. Brno : Host, 2009, s. 113.

⁶⁶ Viz kapitola „Skutečnost a proveditelnost“ in BARTHES, Roland. *S/Z*. Přel. Josef Fulka. Praha : Garamond, 2007, s. 135–136.

⁶⁷ V českých překladech někdy též jako „efekt reálného“.

⁶⁸ „...do textu se přidá nějaká zdánlivě bezvýznamná věc, která tam nemá žádný význam, a Barthes ukazuje, jak taková bezvýznamná zmínka vytváří dojem, že text skutečně popisuje nějakou realitu, která byla před ním.“ – jak uvedl v rozhovoru pro Český rozhlas 3 – Vltava filozof a překladatel Josef Fulka.

⁶⁹ Volně podle rozhovoru Josefa Fulky pro Český rozhlas 3 – Vltava.

⁷⁰ „Beur“ je verlanem, tj. argotickým slovtvorným postupem vytvořené slovo z původního „arabe“.

⁷¹ Detailní analýzou tohoto překladu se zabývám v zatím nepublikované studii z r. 2013.

⁷² GENETTE, Gérard. *Palimpsestes. La littérature au second degré*. Paris : Seuil, 1982. Citováno podle COMPAGNON, Antoine. *Démon teorie. Literatura a běžné myšlení*. Přel. Eva Sládková. Brno : Host, 2009, s. 117.

⁷³ Riffaterreho pojem „l'illusion référentielle“, citováno podle COMPAGNON, Antoine. *Démon teorie. Literatura a běžné myšlení*. Přel. Eva Sládková. Brno : Host, 2009, s. 117.

v literárních textech nemá význam, neboť jsou soběstačné, nevypovídají o světě, ale pouze o sobě samých a o jiných textech. V reakci na toto omezení pojmu intertextualita zavádí Genette termín transtextualita, který označuje vztah jednoho textu k jiným textům. Pojem intertextualita zužuje na účinnou přítomnost určitého textu v jiném textu. Následně vytváří ucelenou typologii literatury „druhého stupně“: přidává termíny paratextualita, metatextualita, architextualita, hypertextualita.⁷⁴

Pro překlad beletrie, a v dalším plánu tedy i pro komentování recepce určité kultury a literatury v jiném prostředí, je intertextualita jedním z důležitých aspektů, který lze sledovat. Kromě zásadní problematiky, spočívající v odhadu překladatele (redaktora, nakladatele), nakolik se setkávají percepční pole potenciálních recipientů daných děl (zdrojového textu a jeho překladu), a z toho plynoucí volbě konkrétní strategie při překladu (převodu reálií, aluzí obecně kulturních i literárních atp.), jde například i o otázku zastarávání překladu. Na rozdíl od předpokladu, o němž mluví v této souvislosti Levý, totiž že zastarávání překladu je spojené s vývojem cílového jazyka, považuji za stejně důležitý prvek právě i posun ve schopnosti příjemce textu dekodovat prvky intertextuality, jež se s časem zhoršuje. – Anebo i zlepšuje, pokud se zaměříme například na specifickou situaci české překladové literatury zejména v 60. a později také v 90. letech, kdy se nakladatelé věnovali zaplňování mezer v našem obrazu zahraniční literatury, a právě mnohá z děl, jež pro interpretaci těch později vzniklých byla stěžejní, dodatečně českým čtenářům poskytli. Tato problematika úzce souvisí s komentáři v oddílech 6.4.1.1 Úskalí návratu k dílům ze 70. a 80. let, 6.4.3 Tematika překládaných titulů.

2.2.2 Čtenář

Myšlenka Stépšana Mallarmého popírající význam čtení a vylučující čtenáře⁷⁵ jde v duchu názoru, že čtení, a zejména čtení patřičně literárně neerudovaného čtenáře, nedokáže vzhledem k textu uspět, tj. lakonicky řečeno, získat z něho vše, co je v něm uloženo. I strukturalismus považuje čtenáře za „vetřelce“, hledá spíše čtenáře ideálního, který se dovede přizpůsobit tomu, co od něho text očekává. Důraz na subjektivní čtení jako hodnotu, kdy nepochopení nebo individuální vnímání textu už není chápáno jako čtenářův nedostatek, se objevuje výrazněji až později: v polovině 20. století přichází literární věda s tezí, že literární dílo vzniká v podstatě až v okamžiku (individuální, momentální) četby. H. R. Jaus i R. Barthes nezávisle na sobě rozvíjejí teorii „otevřeného díla“, podmíněnosti samotné jeho existence aktem četby: „Dějinný život literárního díla není myslitelný bez aktivního podílu jeho adresáta. Neboť až jeho prostřednictvím vstupuje dílo do proměňujícího se zkušenostního horizontu kontinuity, v níž dochází k neustálé přeměně jednoduchého vnímání v kritické rozumění, pasivní recepce v aktivní, uznaných estetických norem v novou produkci, která je překračuje.“⁷⁶

Tezi o otevřenosti literárního díla vůči estetické hře čtenářské zkušenosti lze rozumět tak, že text jednak podléhá ambivalencím vyplývajícím z podstaty jazyka a že do procesu četby zasahuje jedinečnost čtenářovy existence a jeho zkušenost světa. Sociologie četby vychází z toho, že každá četba je zakotvena v určité jedinečné sociální zkušenosti. S největší pravděpodobností se nelze setkat se dvěma rovnocennými četbami. Myslím, že tato teze má zásadní význam pro překlad literárního díla (a rovněž pro jeho případné hodnocení): překladatel je v první řadě sám čtenářem, až následně se stává též autorem „odvozeného“ díla. Zvolená strategie překladu proto závisí především na jeho čtení a

⁷⁴ Volně podle COMPAGNON, Antoine. *Démon teorie. Literatura a běžné myšlení*. Přel. Eva Sládková. Brno : Host, 2009, s. 100–144.

⁷⁵ „Ve chvíli, kdy se autor oddělí od svého díla, toto odosobněné dílo nevyžaduje přístup čtenáře. Takové dílo, vezte, patří mezi lidské nástroje, se děje samo: je událostí, jsoucím.“ In MALLARMÉ, Stéphane. *Quant au livre*. Citováno podle COMPAGNON, Antoine. *Démon teorie. Literatura a běžné myšlení*. Přel. Eva Sládková. Brno : Host, 2009, s. 146.

⁷⁶ JAUSS, H. R. Dějiny literatury jako výzva literární vědě. In ČERVENKA, Miroslav (ed.). *Čtenář jako výzva*. Brno: Host, 2001.

interpretaci výchozího textu. Nemluvě o roli dalších, často opomíjených aspektů, jež mají na překlad vliv, jako je „bagage kognitiv“, ale například i idiolekt daného překladatele.⁷⁷

Čtenář je nezávislý, svobodný (jak ve svém čtení a porozumění textu, tak i v tom, zda v něm bude pokračovat, nebo je přerušit), jeho cílem není pochopit knihu, jak ji píše autor, ale spíše jejím prostřednictvím porozumět sobě. Takto si nicméně proces čtení představuje už ve 20. letech teoretik Gustave Lanson nebo spisovatel Marcel Proust. Na rozdíl od Paula Valéryho, který vidí pouze samotný text, dílo, jako vnímatelný předmět, a zcela proto abstrahuje od „producenta“ i „konzumenta“. J.-P. Sartre ve výše zmíněné knize *Co je literatura?* konstatuje, že „činnost psaní předpokládá i čtení jako svůj dialektický korelát a tyto dvě úzce spjaté činnosti vyžadují dva rozdílné činitele“. Text tak postupně přestává být hotovou daností, nýbrž je jedinečnou událostí: jeho čtení bude jiné v závislosti na konkrétním čtenáři, a u konkrétního čtenáře v závislosti na jeho jednotlivém, okamžitém čtení. „Cílem literární práce (literatury jakožto práce) je učinit ze čtenáře ne již konzumenta, nýbrž producenta textu“.⁷⁸ Ačkoli četba a překlad spolu úzce souvisejí, jsou předmětem dvou teoretických přístupů, které se doplňují a v mnohém protínají, málokterý z teoretiků ale poznatků obou těchto disciplín propojuje.⁷⁹

Jakým čtenářem však má být překladatel? V komentářích a kritikách překladů je nutné i tento aspekt zohlednit: strategie konkrétních překladatelů se mohou lišit podle toho, jak budou číst a interpretovat zdrojový text. Podobně i čtení příjemce přeloženého díla (i kdyby překlad ideálně zachoval všechny kvality a podružné charakteristiky zdrojového textu a všechny jeho možné významy) se v závislosti na konkrétní čtenářské zkušenosti čtenáře překladu (včetně jeho zkušenosti světa, sociální zkušenosti atp.) bude jistě lišit. Všechna jednotlivá čtení nelze postihnout. Posouzení překladu tak lze směřovat spíše ke zjišťování, zda se v cílovém textu podařilo zachovat ty hodnoty a kvality, jež jsou nápadné, obecné, jednoznačné. Za předpokladu, že vůbec lze jednoznačně podchytit, zda cílový text dává možnost interpretace srovnatelné s tou, jakou nabízí text zdrojový.

2.2.3 Kritika

Čtení běžného čtenáře se liší od čtení literárního kritika, na tom se shoduje většina teoretiků. Čtení spočívá v postřehnutí symbolů, propojení všech významů. Literární dílo má mnohočetný význam, jenž vychází najevo v možných čteních, jež jsou pozorná k rezonancím textu. Kritickému čtení jsou nápomocny četné další vědní disciplíny. Metodika kritiky není daná: „Systematické odhalování těchto signifikátů v každé lexii nesměřuje k ustavení pravdy textu (jeho hluboké, strategické struktury), nýbrž k ustavení jeho plurálu [...]. Nebudeme budovat kritiku textu, ani kritiku tohoto textu; předložíme sémantickou [...] látku vícerozličných kritik (psychologické, psychoanalytické, tematické, historické, strukturální)...“⁸⁰

Tradiční akademická kritika posuzovala a vysvětlovala dílo „zvnějšku“, analyzovala jeho vnější, přidružené aspekty – zkoumala zdroje, biografii autora atd. Národně ji zastupují analýzy francouzského teoretika Gustava Lansonova. Naproti tomu francouzská interpretační „nová kritika“ se zaměřuje na textovou analýzu z pohledu tematického, psychoanalytického, existencialistického atp. Jejím záměrem je odhalit pravý význam textu, odhalit jeho strukturu, jeho tajemství, jeho podstatu. Přitom je ale stěžejní, jaký cíl si každá kritika stanoví: „Interpretovat text neznamená dávat mu smysl [...], znamená to naopak zvažovat, z jakého plurálu je utvořen.“⁸¹ Poststrukturalismus, dekonstrukce, dekonstruktivistická kritika pojmu autora jsou domény, kam se uchyluje jistá část myslitelů na počátku sedmdesátých let

⁷⁷ Může jít v menší i větší míře o záležitosti samotným překladatelem nereflektované, podvědomé, automatizované atd. návyky, jazykové a stylové preference, atp. – o tom všem se okrajově zmiňuji v kapitole 7.2.1 věnované problematice překladu – celá tato záležitost by si však zasloužila hlubší analýzu.

⁷⁸ BARTHES, Roland. *S/Z*. Přel. Josef Fulka. Praha : Garamond, 2007, s. 10.

⁷⁹ Podobně zůstává bohužel mimo zájem translatologie a samotné didaktiky překladu důležitost oboru tvůrčího psaní, jemuž věnuje významný prostor například Fišer. (Celá jedna závěrečná kapitola v publikaci FIŠER, Zbyněk. *Překlad jako kreativní proces. Teorie a praxe funkcionalistického překládání*. Brno : Host, 2009.)

⁸⁰ BARTHES, Roland. *S/Z*. Přel. Josef Fulka. Praha : Garamond, 2007, s. 28.

⁸¹ BARTHES, Roland. *S/Z*. Přel. Josef Fulka. Praha : Garamond, 2007, s. 13.

v reakci na totalizující, formalizované myšlení: Barthesova cesta se postupně kříží s přístupem Foucaultovým, Derridovým, Deleuzeovým.⁸²

Je však třeba mít na paměti, že na rozdíl od literárněvědné (akademické) si dnešní kritika publicistická většinou tak vysoké cíle neklade: jejím záměrem je především informovat o knižních novinkách a skutečně kritický rozměr mívá spíše výjimečně (v závislosti na konkrétní publikační platformě).

V jistém smyslu by bylo možné ke kritice přiřadit i celou instanci udělování literárních cen: i ta je výrazem snahy číst text s ohledem na různé možnosti interpretace, na možný přesah jediného a individuálního přečtení, na roli konkrétního díla v kontextu autorovy tvorby a v kontextu dané národní literatury. Četná úskalí literárních cen budou připomenuta dále (3.2.6 Francouzské literární ceny a 4.2.2 České literární ceny) a vrátí se k nim i komentáře francouzské a české literární scény.

2.2.4 Posvěcení

Svět umění se sice může zdát být jakousi nadřazenou, čistě duchovní instancí existující mimo každodenní realitu, ale i v něm se prosazují pravidla a zákonitosti, jež ovlivňují společnost, politiku i ekonomiku. I tak ale Bourdieu mluví o relativně autonomním světě umění – jenž je však zároveň i relativně závislý, zejména ve vztahu k ekonomickému a politickému poli. „Symbolické statky mají dvojí tvář: jsou zbožím a také nositeli významu, přičemž symbolická hodnota a hodnota tržní zůstávají relativně nezávislé.“⁸³

Výše zazněla připomínka toho, jak výrazně narůstá množství vydávaných knih a jak je stále obtížnější až nemožné se v knižní produkci orientovat. Jedním z vodítek jsou kromě ohlasů v médiích (kritik, recenzí) například také literární ceny. I ty však jsou zároveň neustále zpochybňovány právě pro nemožnost dosáhnout objektivitu jakýchkoli kritérií, ať už při stanovování pořadí podle kvality, nebo žebříčků podle prodejnosti. Situaci navíc ztěžuje provázanost literárního prostředí osobními a profesionálními vazbami. Pierre Bourdieu popisuje jednoduchý princip fenoménu tzv. posvěcení: „Un cycle de consécration efficace est un cycle dans lequel A consacre B, qui consacre C, qui consacre D, qui consacre A. Plus le cycle de consécration est compliqué, plus il est invisible, plus la structure en est méconnaissable, plus l'effet de croyance est grand.“⁸⁴

S odvoláním na Bourdieuvu definici „podvojně struktury“ kultury, tj. opozici vysoké kultury a masové kultury, English⁸⁵ – s jistými výhradami týkajícími se zejména nejasného ohraničení dále popsaných dvou polí – vymezuje dvě podoblasti kulturní produkce. Avantgardní umění produkují umělci pro sebe, případně pro uznání ze strany akademické, intelektuální kritiky, jejich produkce je omezená. Naproti tomu stojí výrazně širší oblast produkce univerzálnější, v jejímž rámci konvenčnější umělci tvoří díla pro početnější publikum – zprvu šlo o milovníky umění z řad buržoazie, později pro spotřebitele masové zábavy, což je „oblast produkce organizované jakožto plnění externí poptávky, běžně chápána jako společensky a kulturně méně hodnotná“.⁸⁶ V duchu zmíněného dělení jde i vytyčení vrstev literatury označovaných jako „déconcertante“ či „exigeante“ („náročná“ literatura, jež posouvá hranice formální i obsahové, vymezuje se k literární tradici, navazuje na avantgardu a jiné experimenty... – v překladu Petra Dytrta⁸⁷ literatura která „mate“) a „concertante“ (v překladu „povolná“, komerční produkce, nazývaná též „řemeslem“), jak je

⁸² ŠPILAROVÁ, Olga. Figury, fragmenty, forma: Roland Barthes ve francouzském myšlenkovém kontextu padesátých až osmdesátých let 20. století. Doslov ke knize BARTHES, Roland. *Rozkoš z textu*. Praha: Triáda, 2008, s. 76–77, viz též COHNOVÁ, Dorrit. *Co dělá fikci fikci*. Přel. Milan Orálek a Veronika Klusáková. Praha: Academia, 2009, s. 155.

⁸³ BOURDIEU, Pierre. *Pravidla umění. Vznik a struktura literárního pole*. Přel. Petr Kyloušek a Petr Dytrt. Brno: Host, 2010, s. 190–191.

⁸⁴ BOURDIEU, Pierre. *Questions de sociologie*. Paris: Minuit, 1980. Citováno podle HALIMI, Serge. *Les nouveaux chiens de garde*. 2. vyd. Paris: Seuil, 2005, s. 124.

⁸⁵ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno: Host, 2012, s. 214.

⁸⁶ BOURDIEU, Pierre. *Pravidla umění. Vznik a struktura literárního pole*. Přel. Petr Kyloušek a Petr Dytrt. Brno: Host, 2010

⁸⁷ VIART, D.; VERCIER, B. *Současná francouzská literatura – dědictví, modernita, proměny*. Přel. Petr Dytrt, Jovanka Šotolová, Ladislav Václavík. Praha: Garamond, 2008, s. 12–13.

nabízejí Viart a Vercier při snaze definovat současnou francouzskou literární scénu. Toto rozdělení je zajímavé i z hlediska stárnutí literárního díla, dobové podmíněnosti jeho recepce.

Dělení na „komerční“ a „nekomerční“ tituly je však z jistého pohledu příliš povrchní: Bourdieu⁸⁸ v této souvislosti připomíná, že přesnější je mluvit o výrobě s krátkodobým a dlouhodobým výrobním cyklem, neboť u umělecky hodnotných, časem prověřených literárních děl, lze počítat s delším horizontem ekonomického zhodnocení (průběžnou dobou prodeje), a tedy o „pomíjivých bestsellerech“ a „trvalých bestsellerech“.⁸⁹

English nicméně upozorňuje na další souvislost, a to sklon spojovat umění a politiku. Projevuje se ve dvou směrech: jednak při snaze „posvětit“, tj. ocenit literární dílo či umělce – zejména některé literární ceny, s Nobelovou cenou v čele, namísto čisté hodnoty díla posuzují i občanskou angažovanost autora. A jednak jde o to, že mezi samotnými tvůrci i mezi příjemci jejich děl, přežívá představa, že umění a peníze jsou dvě neslučitelné kategorie. Totiž že pravé umění vzniká v odloučení, kdesi mimo společenské i reálné dění, a zejména nezávisle na ohodnocení: ať symbolickým (uznání), či materiálním (adekvátní honorář). Pravidla této hry v poslední době nabourávají jak například literární ceny, když ocenění symbolické spojují i s peněžní odměnou, tak umělci sami, když se nezdráhají svá díla propagovat, podpořit jejich prodej. Obě tato narušení tradiční přetvářky, „kulturní hry“, však mají své odpůrce buď v kritikách zmíněných cen, či v těch, kdo odsuzují spisovatele, kteří se podobným jednáním „propůjčují komerci“. Uvidíme dále, jak rozdílně je tato situace vnímána ve Francii a v Čechách. Pro ilustraci si dovoluji ocitovat slovenského autora Michala Hvoreckého: „...když jsem v roce 1998 začal připravovat svou prvotinu, začal jsem [slovenskou knižní, literární] scénu sledovat ještě pozorněji. Obálky slovenské literatury vypadaly tehdy skoro jako před sto lety a typografie podobně. Nechápal jsem, proč vydavatelé nekomunikují se svými potenciálními čtenáři, nevydávají katalogy, nemluví s distributory ani s knihkupci a neorganizují křty nebo čtení. Když jsem pak jel na svoje první turné s knihou *Lovci & sběrači*, dozvěděl jsem se, že jsem první, kdo takhle veřejně vystupuje před publikem na několika místech v zemi. Ale jak jinak se se mnou měli lidé seznámit? Moje jméno nikdo předtím neslyšel. Když něco vytvořím a stojím si za tím, chci, aby se to dostalo k publiku. X-krát mi to vyčítali v recenzích – prý jsem se vnucoval a že se něco takového vůbec nehodí ke kultuře. Spisovatelé zřejmě vůbec nemají přemýšlet o penězích a prodejnosti, protože to je pod úroveň Umělce. Donekonečna o mně psali, že jsem „komerční“ – a dnes se to najednou velebí jako správná cesta.“⁹⁰

S časem se mění i vnímání literárních cen. English⁹¹ uvádí příklad, kdy Jean-Paul Sartre roku 1964 odmítl převzít Nobelovu cenu, neboť se nechtěl zpronevřit své představě o nezávislosti umělce a intelektuála. Tuto událost ale autor *Ekonomie prestiže* rozvádí o další souvislost: přibližně od 70. a 80. let byl již podobný krok vnímán jako „sebestylizace do role umělce-intelektuála ze staré školy“.⁹² Spisovatel Thomas Bernhard, dramatik Thomas Pynchon stejně jako například herec Dustin Hoffman a další tuto změnu pochopili a ocenění začali přijímat – i když s ironií, odstupem apod. Jiným příkladem je například spisovatelka Toni Morrisonová, jež je od osmdesátých let „možná nejaktivnější a nejnadšenější sběratelkou literárních cen“. Tím že se shromažďování cen poddala, vlastně rezignovala na strategii povýšenosti (napomáhající udržet viditelný rozdíl mezi stupnicí estetických hodnot a stupnicí veřejného uznání) a mohla by být napadána za to, že vyměnila uměleckou integritu

⁸⁸ Viz také BOURDIEU, Pierre. *Pravidla umění. Vznik a struktura literárního pole*. Přel. Petr Kylvoušek a Petr Dytrt. Brno : Host, 2010, s. 190–231.

⁸⁹ Dále však uvidíme, že čeští nakladatelé prozatím dlouhodobě prodejné fondy knih nevytvářejí, zákony o zdanění skladů tuto praxi dokonce prakticky znemožňují, jelikož ji příliš prodražují.

⁹⁰ HVORECKÝ, Michal. Středoevropské okno: Slováci čtou, a ne že ne. *Lidové noviny*. Příloha Orientace. 26. 8. 2012.

⁹¹ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012, s. 214–215.

⁹² ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012, s. 215.

za kulturní prestiž.⁹³ (K problematice posvěcení viz dále, například 3.2.2 Literární kritika a také 7.2.1 Úloha překladu, problematika překladatelských strategií.)

Tak jako kritika, i překlad je sám o sobě zhodnocením nebo posvěcením. Přenést určité dílo prostřednictvím překladu do kontextu přijímající kultury znamená zvýšit jeho univerzální literární kapitál.⁹⁴ Podobně Casanova uvádí, že „překlady [...] představují soudní verdikty, jež dodávají hodnotu literárním textům, jež byly dosud drženy mimo hranice literárního prostoru nebo nebyly postřehnuty“.⁹⁵ A dále své myšlenky ještě rozvádí: „Překlad je významnou instancí specifického posvěcení v literárním univerzu. [...] je formou literárního uznání a nikoli pouhou změnou jazyka. [...] je jednou ze specifických forem boje v mezinárodním literárním prostoru, nástrojem [...] který se mění podle pozice překladatele a překládaného textu, to znamená podle pozice zdrojového a cílového jazyka.“⁹⁶ „Pro cílové jazyky, z literárního hlediska nejméně rozvinuté, představuje překlad – který zde funguje jako ‚intradukce‘ – způsob, jak shromáždit literární bohatství, v určitém smyslu importovat velké univerzální literární texty do podrobeného jazyka (tedy do nerozvinuté literatury), získat oklikou základní literární kapitál.“⁹⁷ [...] Pro velké ‚zdrojové‘ jazyky (tedy nazíráme-li tuto situaci z opačného hlediska) umožňuje literární překlad, pojiňmaný zde jako ‚extradukce‘, mezinárodní rozptýlení ústředního literárního kapitálu.“ [...] Naproti tomu pro celkové ‚cílové‘ jazyky, tedy v případě, že překlad představuje import literárních textů napsaných v ‚malých‘ jazycích nebo vzniklých v méně vyspělých literaturách do centra, je lingvistický a literární překlad způsobem, jak anektovat či odcizit tato díla ve prospěch centrální literatury.⁹⁸ – Casanova zde uvádí příklady uvedení díla autorů jako J. L. Borges nebo D. Kiš do francouzského literárního prostoru, stejně tak bychom mohli zmínit uznání, a tedy posvěcení díla Milana Kundery poté co začal být vydáván ve francouzštině, a později se do Francie i vystěhoval (a dnes francouzská vydání svých děl prohlašuje za jediné verze, z nichž lze jeho texty překládat).

2.3 Recepce zahraniční literatury prostřednictvím překladů

Literární dílo čteme vždy v kontextu určitého literárního prostoru – své národní literatury, své čtenářské zkušenosti. Casanova k tomu říká: „Každá napsaná kniha na světě, která je deklarovaná jako literatura, je nepatrnou částí ohromné ‚kombinace‘ celé světové literatury. [...] celková konfigurace [...], totalita ‚prostoru světové literatury‘, ta jediná může dávat smysl a koherenci samotné formě textů. Tento prostor není abstraktní a teoretická konstrukce, nýbrž konkrétní, ačkoli neviditelné univerzum [...]“.⁹⁹

Sapiro¹⁰⁰ definuje čtyři aspekty, jež je nutné mít na paměti při popisu oběhu kulturních statků (a tedy recepce literárního díla) v mezinárodním prostoru. Tyto aspekty lze vztáhnout i na recepci francouzské literatury v českém prostředí a pro každý z uvedených bodů najít zvláštní příklady:

- ✎ struktura prostoru mezinárodní kulturní výměny (mezinárodní prostor určují vztahy rivalit a konkurence například mezi státy a jazykovými oblastmi, jež mají povahu politických, ekonomických i kulturních dominancí – projevem této dominance je i míra pozornosti, jakou daná země věnuje překladům z jiných literatur: dominantní

⁹³ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012, s. 231–235.

⁹⁴ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 40.

⁹⁵ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 161.

⁹⁶ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 168–169.

⁹⁷ Casanova zde hovoří o programu německých romantiků, kteří se zaměřili na překládání klasiků, tato slova však platí i o našem národním obrození, a v podstatě jimi lze charakterizovat i období 90. let 20. století, kdy po dlouhém období cenzury bylo potřeba na český knižní trh – a do českého literárního (stejně jako do oblasti literárněvědné, do kontextu humanitních věd jako sociologie, filozofie) prostoru – uvést chybějící díla vzniklá v zahraničí v průběhu několika uplynulých dekád.

⁹⁸ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 168–170.

⁹⁹ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 19–20.

¹⁰⁰ SAPIRO, Gisèle. Les enjeux politiques de la réception de la littérature hébraïque en France. In CHARPENTIER, Isabelle (ed.). *Comment sont reçues les œuvres*. Paris : Créaphis, 2006, s. 217–228.

země více „vyvázejí“ kulturní produkty a méně překládají do svého jazyka, podřízené země „vyvázejí“ málo i hodně zahraničních knih „dovážejí“);¹⁰¹

■ ve Francii v současné době tvoří překladová produkce 14 až 15 % (z toho překlady z češtiny netvoří ani 1 %, pohybují se v rámci jednotek); v České republice kolem 30 % (překlady z francouzštiny tvoří v rámci české překladové produkce téměř 10 %) – podrobně viz 5.4 Knižní trh – statistiky a překlady;

📖 omezení, jež tuto výměnu zatěžují (jde o omezení politická a ekonomická – na jedné straně celé jejich škály je cenzura totalitárních režimů, na straně druhé liberální trh řízený čistě ekonomickými zákony, kde vítězí produkce komerčně výhodných bestsellerů sporné umělecké kvality);

■ po roce 1989 už český knižní trh nepodléhá politické cenzuře, komerční vlivy jsou však jednoznačné – dále uvedené přehledy nejvydávanějších autorů (viz 8.4) a titulů (8.6) odrážejí snahu nakladatelů vydávat knihy, které přinášejí zisk, u některých nakladatelských subjektů lze přímo pozorovat obměny edičních strategií (viz například 6.4.6.7 Vydávat knihy a vydělávat);

📖 úloha této výměny ve vytváření kolektivních identit (literatura se spolu s jinými druhy umění podílí na utváření národní identity, ale obdobně i na utváření identity sociální – příkladem je proletářská nebo náboženská literatura – transnacionální recepce kulturních statků může mít identitární funkci pro imigranty, náboženské minority atp.);

■ francouzská literatura může v českém prostředí potvrzovat sociální roli mimořádně vzdělané, sečtělé osobnosti (znalost francouzské filozofické, popřípadě existencialistické literatury, literatury určitých období či hnutí jako dekadence); být pojítkem určité skupiny – jako například autoři sdružení kolem časopisu *Analogon*, s napojením na francouzské kruhy surrealistů; být výrazem společného zájmu a určité výjimečnosti – čtenáři komiksů tvoří zvláštní skupinu,¹⁰² neboť komiksy v českém prostředí, na rozdíl od Belgie a Francie, nepatří k běžné četbě dospělých (viz také 6.4.2.4 atp.);

📖 specifika recepce v místním intelektuálním poli (texty při oběhu přicházejí o svůj původní kontext, což může často vést k nedorozuměním,¹⁰³ příjemci v druhé kultuře je reinterpretují v rámci svého vlastního recepčního pole);

■ tato problematika je jednak spojená s „českým“ viděním francouzské kultury obecně (6.2.1), jednak například s „českým“ čtením žánrů jako autofikce (6.4.3.2), literatura „beurs“ (6.4.4.2), anebo s vnímáním vydělení francouzských a frankofonních autorů (6.4.4.1).

Ukázkovým příkladem rozdílného vnímání autora a jeho díla může být český a francouzský postoj k Milanu Kunderovi nebo český a francouzský postoj ke komiksu jako „devátému umění“, případně postavení autorů detektivních románů.¹⁰⁴

Mnozí z literárních teoretiků se věnují otázkám textu, čtení a recepce – stranou pozornosti ale, zdá se, většinou zcela zůstává praxe knižního trhu, konkrétní role nakladatele a také překladatele. Recepce se dlouho zkoumala nikoli přes problematiku čtení, ale hlavně z pohledu autora a díla, hledání „pramenů“ a „vlivů“ (na vznik a podobu pozdějších děl). S nově ustanovenými sémiotickými teoriemi se tradiční pojetí umění a literatury zproblematizovalo. Vnímání a posuzování textu se významně posunulo už s nástupem

¹⁰¹ Například v USA tvoří překladová produkce 4 % celkové knižní produkce, ve Francii 15 % – podle údajů citovaných ve studii G. Sapiro.

¹⁰² Komunita má i své „fanouškovské“ blogy a weby jako například Komiksarium.cz – takových příležitostí pro reflexi a propagaci komiksové tvorby je ale ve Francii mnohem více, včetně slavného festivalu konaného každoročně v Angoulême.

¹⁰³ Sapiro vychází z BOURDIEU, Pierre. Les conditions sociales de la circulation des idées. In *Actes de la recherche en sciences sociales*, č. 145, 2002, s. 3–8.

¹⁰⁴ Detektivní román je v českém prostředí automaticky řazen ke čtivu, zatímco alespoň někteří francouzští teoretici (a zejména s ohledem na určité autory) se přiřazení tohoto žánru do oblasti „paralittérature, littérature populaire, littérature de gare“ (obdoba našeho konceptu „čtíva, braku, oddechové literatury“) brání

pražské strukturalistické školy (Jakobson, Mukařovský, Vodička, Červenka). Důležitý je v tomto směru přínos Gadamerovy hermeneutiky: princip rozumění textu v jeho dějinném rozměru (literární dílo je vždy vnímáno v horizontu současného porozumění), teze, že interpret nemůže popřít své vlastní bytí, svou konkrétní dějinnost.¹⁰⁵ Je jasné, že český čtenář bude jinak číst (jinak vnímat, prožívat a chápat) příběhy, které vyprávějí autoři jako spisovatel afrického původu Ahmadou Kourouma, afghánského původu Atík Rahímí anebo dnešní obyvatelé francouzských předměstských ghett (Rachid Djaïdani nebo autor publikující pod pseudonymem YB). Přičemž je důležité dodat, že díla prvních dvou spisovatelů do češtiny převedena byla, ale díla druhých dvou ne: o důvodech se zmiňuje oddíl 6.4.4.2 Literatura zvaná „beur“.

Tzv. kostnická škola recepční estetiky potlačuje výhradní zaměření na autora literárního díla, a zkoumá naopak jeho účinek na čtenáře. Vychází buď z fenomenologie individuálního aktu čtení (Roman Ingarden, Wolfgang Iser), nebo se zabývá celým publikem, hermeneutikou veřejné odpovědi na text (Hans-Georg Gadamer, Hans Robert Jauss). Pro účely této práce jsou zajímavé oba tyto pohledy. První reflektuje čtení zdrojového textu překladatelem, druhý se odráží za prvé ve snaze překladatele své jedinečné čtení zobecnit (při překladu bere ohled na potenciální čtenáře, přizpůsobuje jednotlivá řešení například předpokládané schopnosti nového, z jiného prostředí vycházejícího čtenáře porozumět dílu v jeho celistvosti i detailech, dešifrovat různé aluze atp.) a za druhé i ve veřejné odpovědi na text zdrojový a cílový v obou daných kulturách.

Vycházíme-li z toho, že text se probouzí ke své existenci, teprve když je čten, potřebujeme vědět, co vlastně proces čtení je. Text má určitý význam, který se realizuje a aktualizuje čtením. Čtení je předurčeno individuální čtenářskou zkušeností. Ta se v procesu čtení konkrétního textu proměňuje, nutí čtenáře změnit očekávání, nově se postavit k tomu, co již četl. Podle Isera „má literární dílo dva póly, [...] umělecký a estetický: uměleckým pólem je text autora a estetickým čtenářova realizace. Z této polarity jasně vyplývá, že dílo nemůže být ztotožňováno s textem ani jeho konkretizací, ale že se musí nacházet někde mezi nimi. Musí mít nezbytně virtuální povahu, neboť nemůže být redukováno ani na realitu textu, ani na subjektivitu čtenáře.“¹⁰⁶

Stejně jako Barthes rozvádí tezi o „otevřeném díle“ (viz výše 2.2.2 Čtenář), Ingarden a Iser charakterizují text jako nedokončený, k jehož završení dochází až čtením. Představíme-li si dichotomii jazyka a promluvy (konkrétní realizace jazyka v daném diskurzu), můžeme takový pohled aplikovat i na literaturu a vidět ji v heterogenní existenci, jako literaturu potenciální, možnost, jež se nabízí v podobě knih, a jako autentický literární předmět vznikající při čtení, interakci textu a čtenáře. S tím, jak jsou moderní literární texty stále neurčitější, narůstá i svoboda čtenáře. Je na něj kladen větší nárok v tom, že musí text při čtení doplňovat svou zkušeností, konstruovat, dotvářet.

Přesto ale nelze opomenout i důležitou roli autora v tom, že textu prvotně vládne, určuje, co je v něm dané a co ne. Recepční teorie možná až příliš zdůrazňuje možnost „jiného“ čtení, i když správně popisuje například rozdíl mezi čtením erudovaného a nepoučeného čtenáře. V tomto názoru povyšujícím čtení nad vliv samotného autora jde asi nejdále Umberto Eco, podle něhož je každé umělecké dílo otevřené nekonečnému rejstříku možných čtení; nebo další teorie, argumentující tím, že důležitější než dané dílo je nekonečné množství virtuálních děl, na které jeho čtení odkazuje.¹⁰⁷ Některé ze zcela aktuálních teorií dovádějí vzájemný vztah textu, autora a čtenáře do krajnosti. Fish¹⁰⁸ autoritu autora i autoritu textu nahrazuje autoritou čtenáře, poté redukuje tyto tři autority do „interpretační komunity“ a nakonec zpochybňuje i objektivnost textu, až vyhlásí úplnou autonomii čtenáře. Text i čtenář se ve Fishově pojetí stávají vězni interpretační komunity, do níž patří. Interpretační

¹⁰⁵ Podle HOLÝ, Jiří. Poznámky ke koncepcím „kostnické školy“ a českého strukturalismu. In ČERVENKA, Miroslav (ed.). *Čtenář jako výzva. Výbor z prací kostnické školy recepční estetiky*. Brno : Host, 2001.

¹⁰⁶ ISER, citováno podle COMPAGNON, Antoine. *Démon teorie. Literatura a běžné myšlení*. Přel. Eva Sládková. Brno : Host, 2009, s. 154.

¹⁰⁷ Volně podle COMPAGNON, Antoine. *Démon teorie. Literatura a běžné myšlení*. Přel. Eva Sládková. Brno : Host, 2009, s. 145–163.

¹⁰⁸ FISH, Stanley. *Is There a Text in This Class?* Cambridge : Harvard University Press, 1980.

komunity znamenají stejně jako Iserův repertoár a Jassův horizont očekávání celky interpretačních, literárních a mimoliterárních norem, které sdílí určitá skupina lidí: mohou to být konvence, kód nebo ideologie. Na rozdíl od repertoáru a horizontu očekávání ale interpretační komunita nenechává čtenáři žádnou autonomii.¹⁰⁹

Rozdílným způsobům čtení díla a vlivu překladu na ně se věnují i některé translatologické studie: za zmínku stojí například monografie o rozdílné recepci Hrabalova díla v zahraničí.¹¹⁰ Pro tuto práci – jednak pro vyvození závěrů o subjektivitě interpretace textu, která se více či méně projeví v překladu daného textu, a jednak pro charakteristiku recepce určité literatury v jiném jazykovém prostředí skrze překlad – je důležité si uvědomit, že čtení textu je nejen důležitou, ale určitě zásadní součástí jeho existence.

2.3.1 Horizont očekávání

Text čteme tak, jak ho chceme (umíme a jsme schopni) číst, v závislosti na své zkušenosti osobní, kulturní, historické a čtenářské. To samé platí o překladateli, jenž je nejprve „pouze“ čtenářem, a teprve poté interpretem textu.¹¹¹

Hans Robert Jausse definuje „horizont očekávání“ (Wolfgang Iser jej nazývá „repertoárem“) jako „celek konvencí, které v danou chvíli tvoří kompetence čtenáře (či skupiny čtenářů), neboli systém norem definujících určitou historickou generaci“.¹¹² Například žánr (konkrétní typologie žánrů se autor od autora liší, vždy ale v podstatě taxonomicky vyjadřuje schopnost abstrahovat určité rysy dané skupiny textů) je určitým literárním kódem, který čtenáře navádí, jak by měl k textu přistupovat, a tím zaručuje, aby textu porozuměl. Každé dílo má své specifické, historicky a sociologicky určité publikum. Literární dílo se nikdy nemůže vynořit v informační prázdnotě. „Souvislost událostí literárního dění je primárně zprostředkována v horizontu očekávání literární zkušenosti současných a pozdějších čtenářů, kritiků a autorů.“¹¹³ Horizont očekávání lze směrem do minulosti rekonstruovat – snažit se podchytit otázky, na které text dával odpovědi, a zjistit tak, jak někdejší čtenář dílo mohl chápat. Dále lze popsat hermeneutickou diferenci mezi dřívějším a dnešním chápáním díla, a tak založit dějiny recepce daného díla.

Akt čtení je podle Jausse průnikem horizontu očekávání textu a horizontu očekávání čtenáře. Pro postihnutí určitého způsobu recepce literárního díla můžeme s Jaussem rozlišovat literární horizonty očekávání (které tvoří čtenářova předešlá četba, jako vnitřní knihovna napuštěná pamětí přečtených knih), konkrétní očekávání čtenářů (která odpovídají jejich zájmům, přáním, vkusu, potřebám a specifickým zkušenostem spojeným s jejich příslušností k určité sociální třídě a s jejich individuální historií), sociokulturní kódy, hodnoty, normy, které utvářejí čtenářův svět stejně jako úroveň nabytých specifických dovedností (úroveň vzdělání, znalosti). Zkoumáme-li zpětně účinek díla na horizont očekávání čtenářů, můžeme podle Jausse rozeznat tři typy děl: díla, která naplňují bezprostřední očekávání čtenáře, utvrzují ho v zažitých zkušenostech (díla, jejichž cílem je pobavit); díla, která vyvolávají rozpor s horizontem očekávání, otřásají normami čtenářů a způsobují, že jsou jimi samými zavržena; a díla, která poté co otřásla horizonty očekávání a oprostila čtenáře od jeho předsudků, před ním otevírají nové horizonty, nové perspektivy, vytvářejí nové zájmy, obnovují jeho vnímání světa.¹¹⁴ (Viz také 2.3.2 Jiná kultura)

¹⁰⁹ Volně podle COMPAGNON, Antoine. *Démon teorie. Literatura a běžné myšlení*. Přel. Eva Sládková. Brno : Host, 2009, s. 164–170.

¹¹⁰ COSSET, Pierre-Laurent ; GRAFNETTEROVÁ, Lenka. *Jak čtou Češi, Francouzi a Němci Hrabalova Anglického krále*. Praha : SLON, 2009.

¹¹¹ „The reception of a text depends on the individual expectations of the receivers which are determined by the situation in which they receive the text as well as by their social background, their knowledge, and/or their communicative needs.“ REISS, Catherine. *Text Analysis in Translation : Theory, Methodology, and Didactic Application of a Model of Translation-oriented Text-Analysis*. Amsterdam : Rodopi, 2006, s. 17.

¹¹² COMPAGNON, Antoine. *Démon teorie. Literatura a běžné myšlení*. Přel. Eva Sládková. Brno : Host, 2009, s. 163.

¹¹³ JAUSSE, Hans Robert. Dějiny literatury jako výzva literární vědě. Přel. I. Vízdalová. In ČERVENKA, Miroslav (ed.). *Čtenář jako výzva. Výbor z prací kostnické školy recepční estetiky*. Brno : Host, 2001, s. 11.

¹¹⁴ Podle COSSET, Pierre-Laurent ; GRAFNETTEROVÁ, Lenka. *Jak čtou Češi, Francouzi a Němci Hrabalova Anglického krále*. Praha : SLON, 2009, s. 19–20.

V kontextu této práce je pojem horizontu očekávání zásadním konceptem, což lze ukázat na příkladě různých francouzských literárních hnutí, proudů či žánrů, jejichž ohlasy se v našem prostředí liší od přijetí v prostředí původním: málokdy jsou reakce na ně u nás nadšené, pohybují se od neznalosti přes zdrženlivé uvedení s poukázáním na „francouzskou specifikou“ až po zavržení. Mám na mysli různorodé literární projekty, jichž lze v poválečných dějinách literatury i v současnosti najít poměrně dost. Vedle školy tzv. Nového románu nebo experimentální tvorby skupiny zvané OULIPO lze z obecnějšího pohledu uvést například velmi rozdílné vnímání současné francouzské dramatické tvorby a nestejně očekávání francouzského a českého divadelního publika, jak o tom ve svých pracích referuje D. Jobertová.¹¹⁵ Podobně jsou u nás zcela neznámá již výše zmiňovaná literární díla potomků přistěhovalců z marginalizovaných komunit francouzských předměstí, tzv. „beurs“, anebo například žánry typu autofikce. (Viz dále 6.4.4.2 Literatura „beur“, 6.4.3.2 Autofikce) Naopak díla markýze de Sade překládána jsou, ale ve francouzském a českém literárním kontextu jsou zařazena zcela rozdílně. (Viz dále 6.4.3.1 Erotica) Podrobněji se k této problematice vrací závěrečná kapitola této studie, věnovaná české recepci francouzské literatury, a také portréty jednotlivých nejčastěji vydávaných autorů.

2.3.1.1 Ovlivněním horizontu očekávání médií k valorizaci autora a díla

Nad podstatou uměleckého díla a jeho rolí v uměleckém prostoru se podrobně zamýšlí Bourdieu.¹¹⁶ Připomíná, že „umělecké dílo existuje jako symbolický objekt obdařený hodnotou, jen pokud je známé a uznávané, to znamená společensky ustavené jako umělecké dílo veřejností obdařené estetickými dispozicemi a estetickou kompetencí. [...] Je tedy třeba brát v potaz nejen ty, kdo přímo vytvářejí dílo v jeho materiálnosti (umělce, spisovatele atd.), ale také skupinu činitelů a institucí, které se podílejí na produkci hodnoty díla prostřednictvím víry v hodnotu umění obecně a víry v rozlišovací hodnotu toho či onoho uměleckého díla. Jde o kritiky, vydavatele. [...] členy různých posvěcujících instancí, jako jsou akademie, salony, poroty atd., jež mohou zasahovat do trhu s uměním posvěcujícími výroky [...].

Guiader¹¹⁷ se vyjadřuje k tomu, jakými cestami se autoři a díla prosazují v rámci konkurenčního prostředí literárního prostoru: na knižním trhu a v kontextu literární scény. V té souvislosti popisuje proces vytváření „obrazu“ spisovatele a básníka Michela Houellebecqa v souladu se zažitou představou o bohémském charakteru každého na slovo vzatého umělce. Houellebecq¹¹⁸ totiž nemá humanitní vzdělání a v době, kdy vstupoval do literatury, byl na jejím poli zcela neznámou – a v podstatě nepatřičnou – tvář. Nakladatel tak musel vsadit na určitou strategii integrace tohoto autora a díla do mediálního a intelektuálního prostoru, přičemž se nemohl opřít o přiřazení spisovatele k určité literární nebo názorové skupině (ale naopak šlo vyjít z jeho aktuální opozice k původně spřízněnému okruhu kolem *Revue Perpendiculaire*, jakož i z jeho deklarované potřeby vymezit se proti tradiční literatuře či proti úzkoprsým postojům francouzské střední vrstvy, případně z kontroverzních politických názorů publikovaných ústy vypravěče či postav Houellebecqových románů). Guiader na základě analýzy ohlasů z 90. let dokládá, jakou roli sehrála navíc právě aféra roztržky kolem zmíněné revue, která prokazatelně podpořila Houellebecqův vzestup k pozici nejsledovanějšího spisovatele – a přispělo k tomu jistě i

¹¹⁵ JOBERTOVÁ, Daniela. Současná francouzská dramatická tvorba: na věčném rozcestí literatury a divadla. *Plav, měsíčník pro světovou literaturu*, č. 2, Praha, 2008

¹¹⁶ BOURDIEU, Pierre. *Pravidla umění. Vznik a struktura literárního pole*. Přel. Petr Kyloušek a Petr Dytrt. Brno : Host, 2010, s. 300.

¹¹⁷ GUIADER, Vincent. Les appropriations littéraires et politiques des Particules élémentaires de Michel Houellebecq. In CHARPENTIER, Isabelle (ed.). *Comment sont reçues les œuvres*. Paris : Créaphis, 2006, s. 177–189.

¹¹⁸ Michel Houellebecq vystudoval zemědělský institut, poté se krátce věnoval studiu filmu, ale druhou vysokou školu již nedokončil. Po krátkém období poznamenaném nezaměstnaností a rozvodem byl s depresivní poruchou hospitalizován. Poté pracoval celých třináct let ve státní správě jako informatik – nejprve na ministerstvu zemědělství a poté v Národním shromáždění. Až po roce 1996 se plně věnuje literární tvorbě. (První román, *Extension du domaine de la lutte*, mu vyšel roku 1994, druhý, *Particules élémentaires*, roku 1998).

rozdělení kritických ohlasů jeho díla od adorace až po naprosté zavržení. Různé aféry a soudní procesy ostatně později provázely i vydání četných dalších románů tohoto autora.

Při hledání široké marketingové strategie v tu chvíli šlo jednoznačně o ovlivnění horizontu očekávání literární kritiky a publicistiky. Teprve jejím prostřednictvím se Houellebecq mohl zařadit mezi nejúspěšnější francouzské literáty (a posléze tak být vnímán i v zahraničí). Východiskem bylo posilování představy o osamocení, ze společnosti vyděleném autorovi: tento stereotyp, na němž se podílí jak nakladatel, tak spisovatel sám svými výroky (a jistě i svým dílem s tematikou postav stojících na okraji společnosti, neschopných navázat s okolím konvenční vztahy, uzavírajících se do sebe a své výjimečnosti a odlišnosti), média ochotně přebírají a zdůrazňují. Spisovatel, který v rozhovorech působí jako samotář odtržený od reality a neúčastní se běžného literárního provozu, málem jako bytost z jiného světa, schopná nebývalého odstupu od současného dění a nadhledu nad dnešní společností (obojí podrobuje ve svém díle ostré kritice), byl ve skutečnosti v 90. letech součástí daného prostoru: byl úzce ve spojení se dvěma literárními periodiky,¹¹⁹ do známého kulturního týdeníku¹²⁰ pravidelně přispíval a v dalším byl dokonce členem redakční rady.¹²¹ Pokud jde o marketing jako takový, je nutno doplnit, že francouzský nakladatel při uvedení nové knihy takto významného autora na trh neopouští nic náhodě: ve chvíli, kdy vycházel román *Les Particules élémentaires*, bylo zároveň připraveno kapesní vydání předchozího úspěšného titulu, *Extension du domaine de la lutte* a vyšel také soubor rozhovorů publikovaných v různých periodikách, *Interventions*. Spisovatel rovněž udělil dva velké exkluzivní rozhovory¹²² – tyto kroky mohou jistě podpořit prodeje jednotlivých publikací, jak podotýká Guiader, jde však zároveň o jasný vzkaz médiím, že mají co do činění s významným autorem, s důležitou událostí literární scény.

2.3.2 Jiná kultura

Pro účely této práce bude vhodné zamyslet se také nad tím, zda, případně jaký je rozdíl mezi čtenářem například českým a francouzským, jaké je „francouzské“ a „české“ čtení konkrétního díla.

O vztahu k jiné kultuře v obecné poloze uvažují představitelé „kostnické školy“: „Iser [...] společně s Jaussem pojmají literární hermeneutiku jako integrativní a dialogicky chápanou duchovní vědu, otevřenou konfrontacím s různými podobami a reflexemi kultury. Situace soužití různých kulturních tradic na přelomu 20. a 21. století klade nové otázky. Půjde o to vytvořit model, který umožní přeložitelnost a soužití různých kultur navzájem, bez tradiční komparativní kulturní typologie nebo dokonce pragmatického osvojování a asimilace. Znovu tak ožívá jedna ze základních idejí „kostnické školy“: ne převádět „jinakost“ do cizích kontextů, ale uznat ji v její vlastní svébytnosti, chápat ji jako rozšíření vlastní zkušenosti a signaturu interkulturního vztahu.“¹²³ Důležité je uvědomit si také časové zakotvení určité literární události, jak je komentuje H. R. Jauss: „Literární událost, na rozdíl od politické, nemá samostatně přetrvávající a nevyhnutelné následky [...]. Může dále působit jen tam, [...] kde se najdou čtenáři, kteří si dílo minulosti nově osvojí, nebo autoři, kteří je chtějí napodobit, překonat nebo vyvrátit.“

Otázkou, zda (a do jaké míry) je individuální čtenář determinován ve výběru hodnot, tedy „etice, kterou si čtenáři implicitně konstruují, když hodnotí události prezentované v románu“, příslušností k národu, se zabývají Cosset a Grafnetterová.¹²⁴ Nejprve se ptají, zda vůbec existuje český, francouzský či německý čtenář, a dále je zajímá, jak vymezit tuto příslušnost k „národní kultuře“ prostředky empirické analýzy četby. Na základě analýzy

¹¹⁹ *Perpendiculaire*, poté *l'Atelier du Roman*.

¹²⁰ *Les Inrockuptibles*.

¹²¹ *NRV*, zkratka rozepisovaná jako „Énervé“, nebo také „Nouvelle Revue Violente“ (vycházela v letech 1996 až 1999, editor Florent Massot, vůdčí postavou byl Frédéric Beigbeder), už názvem se vymezovala proti tradiční *NRF* (*Nouvelle Revue Française*).

¹²² Pro literární měsíčník s nejširší cílovou skupinou, *Lire*, a pro kulturní týdeník *Les Inrockuptibles*.

¹²³ Podle HOLÝ, Jiří. Poznámky ke koncepcím „kostnické školy“ a českého strukturalismu. Doslov in ČERVENKA, Miroslav (ed.). *Čtenář jako výzva. Výbor z prací kostnické školy recepční estetiky*. Brno : Host, 2001, s. 288.

¹²⁴ COSSET, Pierre-Laurent ; GRAFNETTEROVÁ, Lenka. *Jak čtou Češi, Francouzi a Němci Hrabalova Anglického krále*. Praha : SLON, 2009.

originálu a dvou publikovaných překladů Hrabalovy knihy a s oporou v anketě uspořádané na vybraném vzorku čtenářů popisují hlavní rozdíly v četbě daného díla.

Horellou-Lafarge a Segré citují studii *Lire la lecture*, v níž Leenhardt a Jozsa srovnávali „francouzské“ a „maďarské“ čtení dvou vybraných autorů: G. Pereca (*Les Choses*)¹²⁵ a E. Fejese (*Rozsdatemető*).¹²⁶ Výzkum potvrdil, do jaké míry je četba podřízena sociální a profesní podmíněnosti, ale i historické zkušenosti anebo vlivu školní průpravy: zatímco Francouzi si dokázali od vyprávěného příběhu udržet určitý odstup, Maďaři měli tendenci se s ním identifikovat. Maďaři považovali Perecovo dílo *Les Choses* za „pedagogickou bajku“, francouzským čtenářům chyběl referenční rámec pro zařazení díla maďarského autora. Jiný výzkum, zjišťující odlišnosti „národní“ četby, spočíval ve sběru čtenářských zážitků z četby románu *Le Grand Cahier*¹²⁷ švýcarské autorky Agoty Kristofové. Zkoumaly se tři věkově rozdílné skupiny (gymnazisté, lidé středního věku a lidé nad 55 let) ze čtyř evropských měst, Frankfurtu, Madridu, Paříže a Štrasburku. Například otázka zjišťující nejpůsobivější pasáž knihy ukázala, že pro Francouze a Španěly byly nejdojemnější záležitosti týkající se solidarity a mezilidských vztahů, zatímco Němci prohlásili za nejmotivnější násilné scény.¹²⁸

Specifickou problematiku z tohoto pohledu tvoří také ve francouzském prostředí často kritizovaná, protože uměle vytvářená opozice mezi tvorbou francouzských a tzv. frankofonních autorů. (Viz dále 6.4.4 Specifikum geografického předurčení)

2.3.3 Překlad jako médium pro poznání jiné kultury, literatury

Zajímavým fenoménem naší doby je, že významná část poznání cizí kultury vychází z četby přeložených děl. Jde například o světové literární dědictví – všude ve škole se pracuje s domácími překlady velkých světových autorů.¹²⁹

Kategorie těchto někdy zdánlivě nevýznamných dopadů je pestrá a rozsáhlá – a vedle často traktované problematiky směřující k oddělení dobrých a horších či špatných překladů je tak třeba pečlivě rozlišovat rovněž to, jak v cílové kultuře budou působit překlady textů různých žánrů, ať z oblasti literatury, či například vědy. Zvláštní kapitolou by mohla být různá školní zkrácená vydání, případně adaptace, jež přizpůsobují původní díla konkrétnímu příjemci. Významná literární díla se tak stávají jen prázdnými pojmy, původní kvalita zůstává pouze domnělým atributem, jelikož texty, kdysi výjimečné po obsahové a formální stránce, získávají podobu jakýchsi prefabrikovaných převyprávění děje. Žáci a studenti nejsou vedeni k četbě (v barthesovském duchu tří úrovní nutných pro adekvátní vnímání literárního textu, a vlastně jakéholi uměleckého díla),¹³⁰ ale nuceni – zejména v prostředí české školy – učit se z paměti základní údaje pouze o základní dějové lince příběhu, případně předepsaný výklad

¹²⁵ V češtině nevyšlo, pouze ve slovenštině (r. 1976 jako *Veci*). Viz také 8.5.7 Autoři se třemi vydanými tituly.

¹²⁶ Česky vyšlo jako *Hřbitov rzi* v roce 1965 v překladu Ladislava Hradského v nakladatelství SNKLU.

¹²⁷ Česky KRISTOF, Agota. *Velký sešit*. Přel. Jan a Sergej Machoninovi. Havlíčkův Brod : Petrkov, 2014. První vydání: KRISTOF, Agota. *Velký sešit*. Přel. Jan a Sergej Machoninovi. Praha : Mladá fronta, 1995. Od autorky česky vyšly ještě další dva romány, jež se zmíněným tvoří trilogii: KRISTOF, Agota. *Důkaz. Třetí lež*. Přel. Drahoslava Janderová a Jan Machonin. Praha : Mladá fronta, 2001.

¹²⁸ HORELLOU, Chantal ; SEGRÉ, Monique. *Regards sur la lecture en France*. Paris-Montréal : L'Harmattan, 1996, s. 109–111. Citované studie: LEENHARDT, J. ; JOZSA, P. ; BURGOS, M. *Lire la lecture, essai de sociologie de la lecture*. Paris : Le Sycomore, 1982. LEENHARDT, J. ; BURGOS, M. *Existe-t-il un lecteur européen ? Rapport au Conseil de la coopération culturelle du Conseil de l'Europe*, říjen 1989.

¹²⁹ Podrobně například RISTERUCCI-ROUDNICKY, Danielle. *Introduction à l'analyse des œuvres traduites*. Paris : Armand Colin, 2008.

¹³⁰ Communication, signification, signifiante (affect): Barthesova „metoda“ pro vnímání obrazu, textu nebo například filmové sekvence je stále jedna a tatáž: je třeba rozlišovat tři úrovně významu. Úroveň informativní, a tedy úroveň komunikace („communication“). Úroveň symbolickou, a tedy souhrnně úroveň signifikace („signification“). A je tu ještě třetí význam, u něhož není jasné označové, ani ho nelze pojmenovat, a totiž úroveň „signifiante“. Symbolický význam má dvojí determinaci: odráží se v něm určitý záměr (co chtěl autor říct) a je obsažený v určitém druhu obecného lexika a symbolů: je to význam, který „mám před sebou“. Barthes navrhuje tento význam nazývat „zjevný“. Zmíněný třetí význam, který je „navíc“, jako doplněk, který můj intelekt nedokáže příliš dobře vstřebat, neboť se vnucuje, ale utíká, je hladký a prokluzuje, Barthes navrhuje nazývat „hrubý“.¹³⁰ Tento třetí význam tvoří esenci literatury a umění. Síla této Barthesovy studie tkví právě v tom, jak – podobně jako u textů o literatuře – rozšiřuje analýzu do spíše tušené, nejasné, neuchopitelné oblasti afektu. I u fotografie lze definovat její rozměr, kdy přestává být „jazykem“ a vidíme ji jako konkrétní „promluvu“.

daného díla. Což zcela odpovídá výuce výtvarného umění nikoli na základě prohlídky originálu daného obrazu a pokusu o jeho analýzu a komentář, nýbrž s oporou v předvedení mizerné, zmenšené reprodukce.¹³¹

2.3.4 Překlad v domácí kultuře

Překlad se potýká s rezistencí čtenáře, protože útočí na „sakralizovaný“ mateřský jazyk, jeho identitární křehkost. Podle Ricœura¹³² se překladatel s touto rezistencí setkává ve třech fázích své práce, a to ještě před jejím započítím, během překládání a po dokončení překladu. Nejprve, než začne překládat, řeší domněnku o nepřeložitelnosti. Tu přitom, potlačí-li úzkost z toho, zda a jak začít, překlenuje přijetím banální skutečnosti, že totiž originál nelze dublovat, nelze k němu vytvořit autentickou kopii.

Tato obava vycházející podle Ricœura z planého snu o možnosti zdvojit originál, vede k další mylné představě o tom, že každý překlad je ze své podstaty špatný překlad. Teprve když se překladatel pustí do práce, představa o nepřeložitelnosti postupně padá s tím, jak se ukazuje, že strach z překladu se proměňuje ve výzvu a obtížné pasáže tvoří v textu jen určitá problematická místa, která lze v rámci celého procesu nějak překlenout. Rezistence cizího textu vůči překladu (a jeho sporadická nepřeložitelnost) se projevuje v heterogenosti jevů vyplývajících z rozdílnosti daných dvou jazykových systémů: sémantická pole se nekryjí, ekvivalentní není ani syntax, promluva vychází z jiného kulturního dědictví, zčásti skryté konotace nelze pokrýt nabízenými slovníkovými ekvivalenty, neboť význam se skládá ze znaků, vět, kratších i delších sekvencí a je dotvářen v kontextu.¹³³ Ricœur celý popis svízelnosti překladatelské práce končí definicí překladatelského zármutku („deuil“): musí upustit od ideálu dokonalého překladu.

Dosse¹³⁴ podotýká, že je třeba nejen uznat to, že každý překlad nutně vychází z určitého – jedinečného – čtení zdrojového textu, ale zároveň také zdůraznit, že každý překlad je určitou aktualizací původního díla (překladatel je nejen prvním čtenářem překládaného díla, ale při své práci se chťe nechtě stává rovněž jeho vykladačem, kritikem a komentátorem), jež přispívá k jeho přežití („survie“). Zároveň však žádný překlad nelze prohlásit za konečný, definitivní. Překlad totiž originál určitým způsobem přetváří, utváří postoj příjemce druhé kultury k původnímu dílu – a zejména existence různých překladových verzí dává čtenářům možnost vidět dílo z různých úhlů. Právě to vede k zastarávání překladové literatury, Dosse dokonce mluví o její smrtelnosti („même une excellente traduction doit rester mortelle“).¹³⁵ Když mluvíme o různorodosti interpretace určitého textu konkrétním čtenářem, a tedy i překladatelem, je třeba připomenout bezbřehost možností čtení a rozumění každému textu: Umberto Eco připomíná dvě základní východiska přístupu k vnímání a chápání textu: můžeme se v textu snažit najít, co chtěl autor říci, a zároveň můžeme hledat, co text říká, nezávisle na tom, co jím chtěl autor vyjádřit. Druhý z přístupů se může dále rozdujovat: lze pátrat po tom, co je přímo v textu obsaženo, jakým způsobem se text vztahuje k dalším systémům významů, anebo lze zjišťovat, jak rezonuje s vlastním světem příjemce, jaké významy aktivuje v jeho referenčním rámci.¹³⁶ Do hry tedy vstupuje příliš mnoho faktorů, než aby bylo možné se shodnout na jedné, ideální překladatelské strategii a potažmo jedné, ideální verzi překladového textu.

Jak se pokusím ukázat dále, právě snaha překonat domněnku o nepřeložitelnosti konkrétního díla a přehnané podvolení se zjištění, že je nutné „upustit od ideálu dokonalého překladu“ však může vést (a vede z nedostatečné zkušenosti, anebo naopak z pocitu ovládnutí řemesla nabytého léty praxe, který mj. provázejí i četné, často nevědomé

¹³¹ Barthesovy pojmy komunikace a signifikace se stávají prázdnými, to, co Barthes nazývá „signifiance“, „afekt“ či „rozkoš/slast“, se zcela ztrácí.

¹³² RICŒUR, Paul. *Sur la traduction*. Paris : Bayard, 2004.

¹³³ Volně podle RICŒUR, Paul. *Sur la traduction*. Paris : Bayard, 2004.

¹³⁴ DOSSE, Mathieu. La traduction, une lecture comme une autre ? In MANZARI, Francesca ; RINNER, Fridrun. *Traduire le même, l'autre et le soi*. Aix-en-Provence : Presses Universitaires de Provence, 2011, s. 123–134.

¹³⁵ DOSSE, Mathieu. La traduction, une lecture comme une autre ? In MANZARI, Francesca ; RINNER, Fridrun. *Traduire le même, l'autre et le soi*. Aix-en-Provence : Presses Universitaires de Provence, 2011, s. 125.

¹³⁶ ECO, Umberto. *Les Limites de l'interprétation*. Přel. Myriem Bouzaher. Paříž : Grasset & Fasquelle, 1992, s. 29–31.

automatismy – viz dále 2.3.7 Idiolekt překladatele) k chybným překladatelským strategiím, paušální nivelizaci, bezúčelnému smazávání příznakovosti atp., jak o tom ještě bude řeč. (Viz též 7.2.1 Úloha překladu, problematika volby překladatelských strategií)

2.3.5 Dvojitá relace, dvojitá sevření

Z obecně známé situace, že překlad se vztahuje zároveň k originálu (a jeho autorovi, kultuře, jazyku) a zároveň k cílové komunikační situaci (kontext domácí kultury, literatury ale i jazyka) plyne i „schizofrenie“ překladatelovy práce. Jejím cílem je převedení daného sdělení z jazyka zdrojového textu do jazyka cílového při zachování smyslu a (pokud možno) všech příznakových rysů formálních. Překladatel řeší otázku dvojitá relace zejména tak, že se v některých případech musí rozhodnout, který z pólů této dichotomie (zdrojový a cílový text) má pro něho větší váhu.

„Nepohodlnou situaci“ překladatele jako zprostředkovatele, jenž stojí mezi cizincem¹³⁷ (autorem, jeho dílem, jeho jazykem) a čtenářem jako příjemcem výsledného díla, popisuje Paul Ricœur s odvoláním na Franze Rosenzweiga: „Překládat znamená sloužit dvěma pánům: cizímu v jeho díle a čtenáři v jeho touze o přivlastnění.“¹³⁸ Proces překladu poznamenává neustálé usilování o věrnost a podezření ze zrady.

Originál – text celý nebo jen vypravěčské pásmo, a případně například postavy jsou výrazně charakterizované i použitými jazykovými prostředky. Může zde například docházet k pnutí mezi „récit“ a „discours“,¹³⁹ stejně vyhraněné mohou být i detailnější aspekty jako textové efekty založené na volbě více či méně skrytých izotopických řetězců, jindy se text vyznačuje důrazem na poměrně subtilní záležitosti jako rytmus, určité ladění textu evokující v příjemci specifickou náladu.¹⁴⁰ Při hledání konkrétní překladatelské strategie, týkající se například celkového nasazení stylové roviny, je tak překladatel jednak v zajetí požadavků a omezení plynoucích ze strany zdrojového textu a jeho jazyka (francouzštiny), a jednak se musí určitým způsobem vypořádat s tím, aby cílový text zůstal přijatelný pro čtenáře přijímající kultury. Musí respektovat domácí normu a úzus, vztahovat ke stylistické normě české – anebo se po vzoru originálu proti nim vymezit, pokud považuje za vhodné usilovat o nápodobu výjimečné relace originálu k jeho domácí normě. Do hry vstupují aspekty prozodické, textové, pragmatické (a jde o množství detailů jako vyhnout se nelibozvučným shlukům hlásek, respektovat kolokabilitu, zamezit nežádoucím asociacím, zabránit nechtěnému opakování – čeština je striktnější a náročnější co do volby kontextových synonym –, zohlednit řečové stereotypy jako preference negativního vyjádření či eufemismů atp., nutnost držet se v rámci zvolené jazykové roviny, zohlednit prozodické parametry – text musí plynout, mít určité tempo a rytmus).¹⁴¹ (Viz také 7.2.1 Úloha překladu)

2.3.6 Insuficience překladů

Necháme-li stranou otázku úmyslného zachování pocitu nepůvodnosti díla, tzv. překladovost, jak ji definuje Levý, je třeba nezapomínat na to, že každý překlad vždy přináší určitá zkreslení, posuny, chyby. Významové posuny nemusí být způsobené vždy jen chybnou interpretací výchozího díla nebo určité jeho části.¹⁴² K posunům (generalizaci, lokalizaci, zúžení či rozšíření významu – a to nejenom na úrovni mikrotextové, ale i makrotextové)

¹³⁷ Termín „cizinec“ užívá s odvoláním na BERMAN, Antoine. *L'Épreuve de l'étranger. Culture et traduction dans l'Allemagne romantique*. Paris : Gallimard, 1984.

¹³⁸ „Traduire c'est servir deux maîtres : l'étranger dans son œuvre, le lecteur dans son désir d'appropriation.“ Podle RICŒUR, Paul. *Sur la traduction*. Paris : Bayard, 2004, s. 9.

¹³⁹ Typologie postupů vyprávěcího diskurzu, užívá se též terminologická opozice „history“ a „discourse“, „story“ a „plot“, „fabule“ a „syžet“.

¹⁴⁰ „Le roman n'est pas moins rythmé que la poésie. Il est même multiplicité de rythmes. La masse entière du roman étant ainsi en mouvement, il est heureusement difficile, pour la traduction, de briser ce mouvement rythmique.“ In BERMAN, Antoine. La traduction comme épreuve de l'étranger. *Texte*, č. 4, 1985, s. 75.

¹⁴¹ Podrobně např. WECKSTEEN, Corinne. Le corpus en traductologie : un moyen d'observation pour une approche réaliste de la traduction. Application à quelques phénomènes connotatifs. In BALLARD, M.; PINEIRA-TRESMONTANT. *Les corpus en linguistique et en traductologie*. Artois Presses Université, 2007, s. 261–281.

¹⁴² Může jít například o překladatele (neúmyslně) neodhalené intertextové aluze, podrobně k tomu viz CHARRON, Marc. Berman, étranger à lui-même? *TTR : traduction, terminologie, rédaction*, sv. 14, č. 2, 2001, s. 97–121. [online]. Dostupné z: <http://id.erudit.org/iderudit/000571ar>. [Cit. 19.9.2009].

dochází z důvodů odlišností kulturních, pragmatických, vyplývajících z rozdílnosti literárního kontextu, jiné normy či úzu v rámci daného žánru, stejně jako z důvodů jazykových (dané jazykové systémy nejsou nikdy paralelní). Častým prohřeškem překladatele je zbytečná explicitace vyplývající ze snahy převést původní myšlenky co nejpřesněji a nejjasněji, zamezit případné možnosti špatného pochopení, mylného výkladu určité teze a učinit text co možná nejplynulejším, čtivým (jak to předestírá už Levý).¹⁴³ Nemluvě o základních pochybeních, jež nemusí být způsobena nedostatečnou znalostí zdrojového a cílového jazyka, ale čistě chvilkovou nepozorností překladatele, neúmyslnou záměnou slova, výrazu (stačí chyba v převodu spojky, jež způsobí posunutí, ne-li otočení celého argumentačního řetězce). Konkrétním dopadům případných nedostatků překladové literatury na její recepci se věnuje tato práce dále. (Viz 7.2.1 Základní problematika překladatelských strategií)

2.3.7 Idiolekt překladatele

Vedle vědomých zásahů obměňujících znění překladu ve vztahu ke zdrojovému textu, ale vycházejících z určité strategie, se v cílovém textu objevují také nesrovnalosti neúmyslné, vycházející buď z neznalosti či nepozornosti, anebo nepromyšleného, jen podvědomě řízeného přístupu. Mohou ústit v řetězení dílčích problémů. Specifickou problematikou, která na rozdíl od možných chyb překladu není dosud v odborné literatuře příliš rozpracovaná, je (v naprosté většině případů pravděpodobně nereflektované, podvědomé) „vpisování“, „otisk“ vlastního idolektu překladatele. (Viz dále, 2.3.8 Třetí kód)

Není pochyb, že překladatel literárního textu přistupuje k převodu tvůrčím způsobem. Jeho interpretace zdrojového textu a zvolený postup jsou však zákonitě do jisté míry subjektivní. Což se projevuje i v různě upřednostněné či potlačené snaze o udržení příznakových rysů zdrojového textu. Míra „sebezapření“ překladatele, který by vždy měl být jen „služebník“ autora textu,¹⁴⁴ je jistě různá. Dokonce i někteří teoretici zdůrazňují tvůrčí povahu překladatelské práce a právem povyšují překladatele na rovnoprávného partnera původního autora, přičemž někdy dospívají až k tezi o tom, že překladatel je vlastně spisovatel.¹⁴⁵ Přitom je ale důležité mít stále na paměti překladatelskou etiku – překládat neznamená dílo psát (écrire), nýbrž psát je znovu (ré-énociation; ré-écrire).¹⁴⁶

2.3.8 Třetí kód

Stejně jako má svá specifika (záměrně estetizovaný, nebo naopak, viz dále např. Barthesova „écriture blanche“) autorský styl,¹⁴⁷ můžeme – a to i v případě, že zastáváme stanovisko o podřízenosti, služebnosti překladatelské práce – hledat jisté (často příznakové) rysy stylu konkrétního překladatele a nabízí se přímo hypotéza o existenci tzv. třetího kódu, totiž překladatelského jazyka.¹⁴⁸ A s tím spojená problematika možného či pravděpodobného vlivu subjektivního stylu. A také otázky vlivu genderu či věku překladatele na volbu překladatelské strategie, popřípadě i detailních jazykových prostředků. Odlišnosti v přístupu k překladu tak ovlivňují i projevy všech subjektivních slohotvorných faktorů, které mohou vstupovat do strukturování určitého idolektu. A nebudou to jen aspekty, jež se nabízejí, jako věk, vzdělání, profese, zájmy, místo, kde překladatel vyrůstal či žije, společnost, v níž se pohybuje, ale také například příslušnost k jistému psychickému typu (sklon k racionálnímu

¹⁴³ LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. Praha : Ivo Železný, 1998, s. 148–153.

¹⁴⁴ „Překladatel je tím lepší, čím nenápadnější je jeho účast na díle.“ LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. Praha : Ivo Železný, 1998, s. 110.

¹⁴⁵ Meschonnic dokonce tvrdí, že nejlepšími překladateli jsou spisovatelé. Dokládá to na základě překladů, které nezastarávají tolik jako jiné zejména proto, že spisovatelé dokážou vzhledem k vlastní tvůrčí zkušenosti text dokonaleji „číst“. Na rozdíl od překladatele, který text jen „uvádí“ [„il est introducteur“], spisovatel jako překladatel text skutečně překládá [„seul un écrivain est un traducteur“]. Podle MESCHONNIC, Henri. *Pour la poésie*. Paris : Gallimard, 1973, s. 353–354.

¹⁴⁶ V kontextu problematiky nepřipustné explicitace zazní například tvrzení o tom, že „Překlad není psaní. V žádném případě. Překládat znamená psát znovu [„ré-écrire“].“ In CORDONNIER, Jean-Louis. *Traduction et culture*. Paris : Didier, 1995, s. 178.

¹⁴⁷ Česká stylistika užívá upřesňující pojem jedinečný (singulární) styl.

¹⁴⁸ Viz např. práce Mony Baker (1998), kde se snaží zjistit (a není první, kdo si tuto otázku klade), zda existuje tzv. třetí kód, vlastní jazyk překladu (jazyk literárního překladatele lišící se od autorského).

či emociálnímu chování atp.),¹⁴⁹ a v neposlední řadě psychický stav a situační okolnosti v okamžiku daného tvůrčího aktu, tedy vzniku komunikátu, v tomto případě tedy textu překladu.

2.3.9 Výhody a úskalí bádání korpusové lingvistiky

Zdálo by se, že korpusová lingvistika zrychlí a zjednoduší srovnávání a posuzování překladů a překladatelských strategií. Avšak s rozvojem korpusových výzkumů založených na srovnávání textu originálního literárního díla a jeho překladu (překladů) se stále jasněji ukazuje, jak velkou pozornost je třeba věnovat specifičnosti takového korpusu a neustále se vracet k tomu, že překlad není kopie originálu, nelze ho do detailů posuzovat jako duplicitní text. Nejen že překlad není identická kopie zdrojového textu, ale bohužel ani jeho rovnocenná verze. V případě literárního díla jde o jeho převedení do druhého jazyka a kultury se snahou zachovat, jak to lze nejlépe, nejen smysl, ale i všechny další (příznakové) rysy originálu.

Záleží samozřejmě na zaměření dané analýzy, jejích cílech a výstupech, avšak z velké části je třeba už při analýze, a poté i při vyhodnocení a komentování nalezených ekvivalentů mít na paměti specifické okolnosti vzniku obou komunikátů a jejich srovnatelnost na základě presupozic vzniku a cílů překladu: například často nastávají situace, kdy v korpusu nenajdeme pro jistý výraz zdrojového textu přímý ekvivalent, ačkoli se třeba nabízí (zde je pak třeba pamatovat na roli kotextu, kontextu, stylové faktory a v neposlední řadě dokázat zohlednit překladatelské postupy, jako je například kompenzace).¹⁵⁰ Vezmeme-li zdrojový text jako daný, variantnost (možných) překladů – při zachování sdělení i jeho situačních okolností – je poměrně bohatá. Což je z translatologického pohledu zajímavý fenomén, jehož zkoumání korpusy usnadňují. A to zejména v oblasti problematiky převodu vybraných výrazů se zaměřením na rozdíly jazykových systémů (polysémie, konotace, abstrakce, expresivita, jazykové a řečové stereotypy, stavba věty a logika výpovědi, rozdíly v existenci a srovnatelnosti stylových rovin daných jazykových systémů – problém překladu substandardní, nebo naopak klasicistní francouzštiny do češtiny atp., včetně odlišností v grafickém záznamu – specifika užívání interpunkčních znamének, psaní velkých písmen...). Je-li takový výzkum veden z pohledu translatologa, může být cenným příspěvkem pro práci s hypotézou zmíněného „třetího kódu“. A tím také pomoci při hledání dalších parametrů, které lze jasně analyzovat a popsat, snažíme-li se dobrat co nejobektivnějšího a nejširšího pohledu na recepci cizojazyčné literatury prostřednictvím překladů v dané kultuře.

¹⁴⁹ Situace ostatně obdobná vzniku komunikátů původních, viz KARLÍK, P.; NEKULA, M.; RUSÍNOVÁ, Z. (eds.). *Příruční mluvnice češtiny*. Praha : NLN, 1995, s. 701–727. Tj. originálů – kde ovšem strategie autora prozradit či neprozradit její vliv bude zásadně jiná než přístup překladatele.

¹⁵⁰ Podrobně viz NÁDVORNÍKOVÁ, O.; POLICKÁ, A.; ŠOTOLOVÁ, J.; VURM, P. Využití InterCorpu ve vysokoškolských kurzech francouzské filologie (motivace a cíle meziuniverzitní spolupráce romanistů při využití InterCorpu ve výuce). In *Mnohojazyčný korpus InterCorp: Možnosti studia*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010, s. 232–240.

3 Francouzská literatura dnes

Komentář bibliografických dat, která detailně zobrazí situaci české recepce francouzské literatury v posledním čtvrtstoletí a umožní některé její aspekty statisticky vyhodnotit, je třeba zasadit do patřičného rámce. Obě literatury, francouzskou a českou, je totiž třeba vnímat nejprve jako dva samostatné celky a uvědomit si jejich specifika.

Otázkou legitimacy literárních děl v průběhu dějin se zabývá Pascale Casanova, jež konstatuje: „Literární prestiž“ se také opírá o více či méně početné profesionální „prostředí“, o vybrané a kultivované publikum, o zájem aristokracie či o osvícenou buržoazii, o salony, specializovaný tisk, konkurenční a prestižní literární řady, vyhledávané vydavatele, vyhlášené objevitele talentů – jejichž reputace může být národní či internacionální – a pochopitelně o slavné a respektované spisovatele, kteří se plně zasvětili svému úkolu psát: v zemích s vysoce dotovanou literaturou se velcí spisovatelé mohou stát „profesionály“ literatury.¹⁵¹

3.2 Způsoby valorizace literatury, jednotlivých autorů a textů

Ideálním východiskem pro komentář recepce (současné) francouzsky psané literatury v českém prostředí by bylo stanovení určitého vzorku či stupnice „nejlepší – průměrné – nejhorší“ tvorby ve zdrojové kultuře. Ten by se pak dal porovnat, a případně i statisticky vyhodnotit s tím, jak se jeví v kultuře cílové. Takovou metodu však použít nelze, neboť jednoznačný, objektivní soud o hodnotě literárních děl není možný. Existuje-li určitá shoda na souboru kanonické literatury,¹⁵² v rámci současné tvorby žádné takové měřítko není k dispozici. Názory na jednotlivá díla se utvářejí postupně a mění v kontextu stále proměnlivé literární scény.

Vodítkem pro sestavení určitého vzorku děl považovaných za hodnotná, předurčená k tomu, aby přežila pro další generace, anebo alespoň sehrála natolik důležitou roli ve vývoji literatury daného období (například tím, že se stanou inspirací pro další autory a díla), mohou být: pozitivní recepce ve zdrojové kultuře (od přijetí autora do řad Francouzské akademie, příznivé kritiky díla, udělení literární ceny až po uznání akademickou obcí v tom smyslu, že se tvorba autora stane předmětem výzkumu, popřípadě je zařazena do učebních plánů například středních škol gymnaziálního typu). Dále se pokusím stručně charakterizovat tyto instance „posvěcení“ (blíže k tomuto termínu P. Bourdieu v části 2.2.4 Posvěcení) jednotlivých děl a popsat principy jejich fungování.¹⁵³

3.2.1 Francouzská akademie

Určitý „vnitřní“ výběr je ve Francii vytvářen institucí s dlouhou tradicí, Francouzskou akademií. Zakládal ji r. 1635 kardinál Richelieu s tím, že chtěl ustanovit jakýsi „soud“, který by „tvořil pravidla národní literatury a vynucoval si jejich dodržování. Měl odměňovat ty, kteří podle kritérií akademie uspěli, a odsuzovat druhé, kteří její zákony porušili nebo přestoupili“.¹⁵⁴ (Akademie také záhy své právo uplatnila, když zakázala uvádění hry Pierra Corneille *Cid* z důvodu porušení aristotelské jednoty.)¹⁵⁵

¹⁵¹ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 31.

¹⁵² Casanova vychází z P. Valéryho, když konstatuje, že „čím je literatura starší, tím důležitější je národní patrimonium a tím početnější jsou kanonické texty, jež ve formě ‚národních klasiků‘ konstituují školní a národní panteon“. CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 30.

¹⁵³ Podrobněji k této problematice také ŠOTLOVÁ, Jovanka. *La littérature française en traduction tchèque : quelles valorisations ? Le bilan des 25 dernières années du paysage éditorial : commentaire basé sur des recherches bibliographiques*. Text odevzdaný k publikaci v čísle Roman français lu de l'étranger, revue *Romanesques*, CERR, Classiques Garnier, Paříž.

¹⁵⁴ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012, s. 44.

¹⁵⁵ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012, s. 45.

Francouzská akademie má čtyřicet členů volených na doživotí; jmenování členem akademie bylo, a dosud je, považováno za velkou poctu. V České republice v současné době žádná analogická instituce není.¹⁵⁶

3.2.2 Literární kritika

Ve francouzském prostředí se striktně rozlišuje mezi kritikou akademickou („universitaire“) a publicistickou. Akademické prostředí se při studiu literatury zaměřuje především na tu, jež se nazývá „déconcertante“ (viz dále, Viart) či „exigeante“ („náročná“ literatura, tedy taková, která se snaží přispět k dialogu o podstatě a smyslu estetické tvorby, posouvat hranice formální i obsahové, vymezovat se vůči literární tradici, navazovat na avantgardu a jiné experimenty). Texty vybraných autorů slouží k vytváření a poté demonstraci různých aspektů vznikajících teorií, používají se jako argumentační opora při konstruování a definici rámců, jež mají současnou literaturu zpřehlednit, usouvztažnit, systematicky popsat. Analýzy se mohou zaměřit na specifiku tvůrčího přístupu (ke zvolené tematice, ke struktuře a jazyku díla) určitého autora, anebo naopak hledat společné rysy určité skupiny autorů, případně například hlavní fenomény současné literatury.

Francouzský univerzitní výzkum, a tedy i kritika, se věnuje vedle klasické literatury i tvorbě autorů současných. Ani akademické prostředí se přitom v posledních letech nevyhýbá studiu „paraliteratury“¹⁵⁷ (detektivka, sci-fi, fantasy), komiksu, oddechového čtení, literatury „trash“ a podobně. Statistické přehledy uváděné v této práci, vycházející z bibliografie českých překladů (vydaných po roce 1989) francouzsky psaných literárních děl, potvrzují, že právě tzv. oddechová literatura dnes tvoří v knižní produkci překladové literatury značný podíl – její kritické ohlasy však jsou u nás výjimečné jak v médiích, tak zejména v univerzitním prostředí.

3.2.3 Literatura a média, francouzské literární časopisy

Kromě literárních a kulturních periodik mají ve Francii zásadní slovo v recepci literatury také literární přílohy velkých deníků (*Le Monde des Livres*, *Le Figaro littéraire*, *Libération – Livres* a také švýcarský *Le Temps – Livres*, belgický *Le Soir – Livres* atd.). Z českého pohledu jde o záviděníhodný prostor pro odbornou debatu o literatuře a jistě i pro propagaci knižní produkce. Nicméně ve Francii jsou zmíněná média často kritizována za příliš omezenou výše pozornosti věnované literární scéně. Uvádí se, že každý z časopisů i literárních příloh deníků se přednostně věnuje vybraným autorům. Například Halimi¹⁵⁸ tuto situaci otevřeně kritizuje a uvádí deník *Le Monde* za vzor bratříčkování: „Depuis une dizaine d’années, le quotidien du soir a acquis la réputation de confectionner le cahier „Livres“ le plus encombré par les copinages.“ Proti této situaci se snaží vymezit někteří z autorů literárních děl pro náročnější čtenáře, za všechny zmiňme aktivitu spisovatele Françoise Bona. (Viz také 3.2.4 Internet jako prostor informační)

Literární časopisy mají ve Francii velkou tradici.¹⁵⁹ Dlouho hrály důležitou roli z uměleckého, vědeckého i společenského hlediska. Byly prostorem, kde se doslova odehrával literární život: publikovaly se v nich texty teoretické i umělecké, a to poezie, próza, drama i tvorba esejistická; na stránkách časopisů (nazývaných vznešeně a důstojně: revue) se vedly diskuse a odehrávaly argumentační přestřelky, vycházely tu všechny důležité manifesty – literární i politické. Sloužily také jako nenahraditelná platforma pro začínající autory či místo, kde se objevovaly první verze románů. Romány, například ty Zolovy, tehdy většinou vycházely nejprve na pokračování – v časopisech, ale i v novinách. Tradiční revue publikovaly zejména kratší texty, ale i úryvky rozsáhlejšího díla. Tento formát literárních časopisů existuje dodnes, ale zdaleka ne v rozsahu a v nákladech jako dřív. Také jejich dopad, totiž přímý vliv na literární scénu, je mnohem menší: literární revue postupně ztrácejí na

¹⁵⁶ O podrobnostech existence České akademie na přelomu 19. a 20. století referují Pavel Janáček a Jiří Trávniček v dodatku ke knize ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2011, s. 354–357.

¹⁵⁷ CHEVREL, Yves. *La littérature comparée*. Paris : Presses Universitaires de France, 2009, s. 21.

¹⁵⁸ HALIMI, Serge. *Les nouveaux chiens de garde*. 2. vyd. Paris : Seuil, 2005, s. 123.

¹⁵⁹ ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Dinosauri a experimentátoři. *A2*, 2011, č. 3. Také [online]. Dostupné z: <http://www.advojka.cz/archiv/2011/3/dinosauri-a-experimentatori>. [Cit. 4.8.2012].

významu. Na jedné straně je v mnohém nahradil od jisté doby velice pružný knižní trh (zejména komerčně úspěšné knihy vycházejí dokonce i v překladech v dalších zemích s odstupem pouhých dvou, tří měsíců od vydání originálu), na druhé straně je schopností rychle reagovat na to, co se děje, předčí noviny, televize. Navíc už nějaký čas nabízí prostor pro tříbení názorů a komentování politické i kulturní situace především internet.

Přesto i revue v té tradiční podobě stále existují – v první řadě jsou to periodika založená před desetiletími, většinou zaštitěná velkými nakladatelstvími a spojená s některým z významných spisovatelů či filozofů. To ale neznamená, že by ustrnula a přežívala beze změn. Dokonce i jedna z prvních, slavná *La Nouvelle Revue Française (NRF)*, která vychází už od roku 1908, byla sice v poslední době převedena z měsíčníku na čtvrtletník, ale snaží se držet krok s novými pohledy na literární tvorbu. Dnes v ní publikují zavedení autoři, ale i mladé tváře, například Maurice G. Dantec nebo Muriel Barberyová; sympatické je, že představuje v překladech i díla zahraničních spisovatelů. K časopisům, které si dodnes drží své místo na trhu a udržely si i zájem autorů, kteří stojí o to promlouvat z jejich stránek, dále patří třeba *Les Temps modernes*, *Critique*, *Europe*, *La Règle du jeu*. Zájem o literární periodika ve Francii trvá, vznikají i nová. Po roce 1980 známý spisovatel a filozof Philippe Sollers založil revue *L'Infini*, vznikl časopis *Java*, ve kterém začínali vedle zavedených autorů mnozí dnes už rovněž slavní básníci, například Christophe Tarkos či Nathalie Quintane.

Dalším modem vivendi pro literární časopis typu „revue“ je dnes vymezit se jako platforma pro experiment, deklarování vyhraněných stanovisek, zkrátka vyjádření určité alternativy k hlavnímu proudu považovanému za ovlivněný komerčními hledisky. Ke konci 20. století vznikla periodika jako *Ligne de risque*, za níž stojí Y. Haenel a kde publikují známí autoři (Philippe Sollers, Mehdi Belhaj Kacem, François Jullien), *Nioques* s neméně známým spisovatelem v čele (Jean-Marie Gleize). Některé z nich nemají dlouhého trvání: časopis byl jedním ze způsobů prezentace například hned dvou uskupení, v nichž důležitou roli hrál Maurice G. Dantec: radikálně filozofického *Tiqqun* a po literárním experimentu volajícím *EvidenZ1*. Známý je také příklad *La Revue Perpendiculaire*, kde začínal publikovat Michel Houellebecq, který se proslavil mj. právě i roztržkou s redakcí, jež se týkala hlavně základního směřování periodika. Další časopisy se profilují jako „mladé“ a „pařížské“ – aniž by to znamenalo újmu na jejich kvalitě či renomé – například *Décapages*, *Bordel* (s vůdčí postavou F. Beigbedera) či anarchističtější *La femelle du requin*. Mnohé časopisy jsou záležitostí „srdeční“ a komunitní – vycházejí v malém nákladu, protože jsou vytvářeny a čteny určitým společenstvím, nejčastěji vymezeným místně. Jsou vlastně jakousi obdobou někdejších literárních salonů, případně nízkonákladových tisků z doby, kdy ještě zajištění tisku a distribuce znamenalo největší problém.

Dnešní většinový model literárního periodika však už není zmíněná „revue“, ale spíš typ „magazine“, který stojí převážně na ohlasech a jehož cílem je informovat: přináší kritiky a další články o nových knihách, rozhovory se spisovateli a básníky, v menší míře pak i shrnující studie nebo eseje o určitých tendencích v literatuře a kultuře obecně. Z jejich pohledu se zdá, že publikovat úryvky není třeba, neboť nakladatelství jsou dnes schopná chrlit pružně a ve velkém objemu vše použitelné z široké nabídky autorů známých i neznámých, osvědčených i začínajících, výjimečných – i grafomanů. Na cestu nastoupenou tradičním kritickým měsíčníkem *Le Magazine littéraire* (založen 1966), který patří k nejserióznějším, se o deset let později vydal časopis *Lire* – vymezil se „američtějším“ přístupem: pustil na své stránky reklamu, literaturu nepojímal jako záležitost určenou jen vzdělané elitě.¹⁶⁰ Pokusem spojit koncepci „revue“ a „magazine“ lze vidět třeba už ve výše zmíněné tradiční *Europe*, z novějších se touto cestou daly například *Transfuge* nebo *Le Matricule des Anges* – časopis významný proto, že jeho záměrem je věnovat se kvalitní literatuře autorů, kteří z různých důvodů zůstali mimo zájem velkých a známých literárních magazinů nebo literárních příloh deníků.

¹⁶⁰ Pro zajímavost – například časopis *Lire* v tištěné verzi si v roce 2013 koupilo 57 tisíc čtenářů – oproti roku 2007 je to pokles o 20 tisíc prodaných výtisků.

Úspěšným pokusem, jak se prosadit, byl v nedávném desetiletí nástup kulturního časopisu *Les Inrockuptibles*, který se profiloval jako velice solidní periodikum referující o umění ve všech jeho podobách, tedy o literatuře, filmu, výtvarném umění nebo architektuře a hlavně také o nejnovějších proudech hudební scény. To vše ale prostřednictvím obšírných, poctivě odvedených článků, rozhovorů, kritik. Dříve byl časopis jedničkou zejména pro mladší publikum, dnes již o toto renomé přichází: přestal být hlasem alternativním, ale posunul se blíže střednímu proudu, orientuje se dokonce i na módu, pravděpodobně aby oslovil širší obec a dosáhl rentability.

Vzhledem k tomu, že francouzský trh je mnohem větší než náš, se periodika určená širší veřejnosti spíše udrží. Přestože všechny významnější deníky vydávají jednou týdně literární přílohu, své publikum si najdou i měsíčníky jako *Le Magazine littéraire*, *Lire*, *Books* nebo dvouměsíčník *Le Magazine des livres* – luxusní časopisy tištěné na křídovém papíře. Jen některé literární revue najdou útočiště u různých nakladatelů (či jimi byly přímo založeny). U mnoha méně známých projektů je běžné i samofinancování, někdy vycházejí čísla nepravidelně, neboť se čeká buď až se seženou prostředky na vydání, nebo až se sejdou příspěvky.

Recenzní praxe je tedy široká, ačkoli často kritizovaná, protože se většinou omezuje spíš jen na články informativního, namísto hodnotícího charakteru. Navíc jsou jednotlivá média známá apriorním výběrem autorů, o nichž referují.

Jaká je čtenářská obec literárních časopisů? Ty s většími náklady mají nejširší publikum. Tradiční „intelektuálskou“ *Quinzaine littéraire*, jak mi s odkazem na pravidelně pořádané ankety sdělil její redaktor Norbert Czarny,¹⁶¹ dnes kupují hlavně lidé vzdělaní a spíš bohatší: jde zejména o prostředí univerzitních profesorů, kteří s časopisem v podstatě vyrostli. Sám Czarny potvrdil, že mladí *Quinzaine* – bohužel – nečtou. A to přesto, že je k mání ve všech univerzitních knihovnách.¹⁶² Co tedy čtou? Claire Legendre, spisovatelka žijící v letech 2010 a 2011 přechodně v Praze a dnes v kanadském Montrealu, upřesňuje:¹⁶³ pokud má někdo o literaturu zájem, všechno dnes najde na internetu. Přičemž formát některé ze známých revuí – i když zrovna publikované na webu – je zárukou předchozí selekce, popřípadě redakčního zpracování. Internet je tedy pro literární revue spásou především z praktických důvodů: publikovat virtuálně vyjde levněji než tiskem, a přitom jsou texty mnohem snadněji dostupné.

Časopisy typu „magazine“, tedy kritické, ale mladí nejspíš na internetu ani nehledají. Mnohem častěji se realizují tím, že si sami vedou čtenářské blogy. Proto také při vyhledávání dnes obsazují první pozice právě články „neznámých“ bloggerů: lidí, kteří sice obvykle nemají odpovídající vzdělání ani redakční zaškolení, ale rádi čtou a mají chuť se o čtenářské zážitky podělit. Tyto individuální projekty mají oproti tradičnímu hodnocení knih v médiích dvě výhody: jednak běžný čtenář, který si vede blog pro vlastní reflexi čtení a jakousi virtuální knihovničku, může být těžko podezírán z jiných zájmů, než o knize upřímně referovat (zatímco kritik může psát recenzi jako protislužbu jinému autorovi, případně danému nakladatelství; kritikova měřítko mohou být příliš náročná, ovlivněná specializovanou erudicí, nebývalou sečtělostí, někdy i snahou ukázat se jako poučenější, literárně zdatnější než autor posuzované knihy), jednak články publikované „oficiálně“ nebývají volně dostupné na internetu (úzce vyhraněná literární periodika z obavy, že by přišla o zisk z prodeje tištěných výtisků, obsah na internet nedává; literární přílohy velkých francouzských deníků jsou zase dostupné jen po omezenou dobu, protože rozsáhlé archivy

¹⁶¹ Osobní rozhovor s N. Czarnym, Francie, St.-Nazaire, Meet (Maison des écrivains étrangers et traducteurs) [20.11.2009].

¹⁶² Nedlouho poté, v roce 2013, se tento časopis dostal do finančních potíží, v říjnu bylo vydávání periodika zastaveno. Kolektiv redakce se pokusil projekt zachránit tím, že vyhlásil sbírku. Byla založena La Société des Contributeurs et des Lecteurs (formátu tzv. société par actions simplifiée, francouzské zákonné varianty české s.r.o.) a Association culturelle des Amis de la Quinzaine littéraire, v níž 480 donátorů a předplatitelů složilo dostatečně vysokou částku (93 000 euro), aby časopis mohl být znovu vydáván. S novým vedením a v novém složení redakce slíbila navázat na tradici a přinášet časopis v obnovené podobě.

¹⁶³ Mailová korespondence s Claire Legendre [21.1.2011].

by příliš zatěžovaly servery, anebo jsou placené, tím pádem méně navštěvované a ve vyhledávacích se nezobrazí na předních pozicích).

Pavel Hak,¹⁶⁴ francouzský spisovatel českého původu, mi popsal zvláštní zkušenost: ve francouzských literárních kruzích a nakladatelském prostředí se ví, že nejvýznamnějším z ohlasů je vždy recenze v týdeníku *Télérama*,¹⁶⁵ jehož hlavní náplní jsou sice programy televizních a rozhlasových stanic,¹⁶⁶ avšak má vysoký náklad.

Francouzská literatura získává ve srovnání s českou také mnohem větší prostor v rozhlase (výrazné pozornosti se dnes těší například podcasty) a televizi: úzce zaměřených pořadů se vysílají desítky, některé z nich jsou velmi populární a pro spisovatele prestižní. Uvádí se, že spisovatel s dobrou prezentací (zajímavou vizáží, schopností zaujmout na obrazovce) má mnohem větší předpoklady získat slávu a uznání, a především také „prodat“ co nejvyšší náklad.

3.2.4 Internet jako prostor informační

Průkopníkem francouzských literárních projektů na internetu je spisovatel François Bon (nar. 1953). Patří k autorům, kteří píšou knihy pro náročné čtenáře, začínal také publikovat v prestižním nakladatelství Les Éditions de Minuit: proslavil se hned po vydání své prvotiny, románu *Sortie d'usine* (1982, do češtiny nebyla kniha přeložena), který se tehdy stal událostí roku. Bon už v roce 1997 založil jeden z prvních literárních projektů na internetu s názvem Remue.net. Uveřejňoval na něm původní literární tvorbu i teoretické články o literatuře, ale hlavně šlo o texty spisovatelů určitého okruhu: o autory významné, kteří však často nepatřili k těm, o něž projevila zájem většinová média. Bon tento projekt později rozšířil a přejmenoval na Tiers-Livre.net. V poslední době se François Bon snaží přispět k šíření a propagaci elektronických knih, k tomu účelu založil další projekt, Publie.net.

Dalším z pionýrských projektů byly stránky *Zazieweb*, které založila Isabelle Aveline už r. 1996. Brzy se staly jakousi první sociální sítí francouzského literárního prostředí na internetu. Fungovaly jako portál či rozcestník: brzy shromáždily přes deset tisíc odkazů na jiné internetové projekty z oblasti literatury. *Wikipedia* stránky dodnes hodnotí jako nejvýznamnější francouzský internetový projekt: „Avec ses 21 917 membres/lecteurs inscrits (septembre 2009), c'est le plus important réseau social de lecteurs francophones dans le domaine de l'internet littéraire.“¹⁶⁷ Projekt *Zazieweb* obsahoval i další rubriky, mj. vyhlásoval i cenu pro malé nakladatele. V roce 2009 byl web pro nedostatek finančních prostředků dočasně pozastaven a do dnešního dne se nedočkal obnovení.¹⁶⁸

Webové stránky se zaměřením na kulturu Evène.fr vznikly r. 2003, podporovalo je francouzské Ministerstvo kultury a komunikace a svým jménem je zaštilil spisovatel a politik Jacques Attali. V roce 2007 projekt koupila společnost Groupe Figaro. Stránky přinášejí základní kulturní informace širokému okruhu čtenářů. Literatura je jednou z oblastí, jíž se věnují (vedle filmu, divadla, hudby, výtvarného umění). Za pět let existence se databáze článků rozrostla natolik, že obsahuje mj. informace o 30 000 knihách.¹⁶⁹ Nejsou to většinou recenze, ale stručné údaje v podobě anotace, doplněné portrétem autora, citací z knihy. V době vzniku byl projekt výrazný i grafickou podobou (kvalitní fotografie spisovatelů,

¹⁶⁴ Osobní rozhovor s P. Hakem, Praha [17.6.2011].

¹⁶⁵ *Télérama*. In *Wikipedia*. [online]. Dostupné z: <http://fr.wikipedia.org/wiki/T%C3%A9l%C3%A9rama>. [Cit. 4.8.2012]. A dále *Télérama*. [online]. Dostupné z: <http://www.telerama.fr/>. [Cit. 4.8.2012].

¹⁶⁶ Časopis nicméně cílí na náročnější čtenáře a obsah doplňuje recenzemi z oblasti literatury, hudby, filmu, divadla a výtvarných umění, reportážemi a články na společenská témata, politickými aktualitami. Vzdálenou českou obdobou by mohl být *Týdeník Televize* (jehož anotace na stránkách vydavatele uvádí: „Týdeník Televize je tradiční programový průvodce [...]. Kromě toho čtenáři nabízí i kvalitní čtení v magazínové části – původní rozhovory s předními herci, zajímavosti o připravovaných a vysílaných pořadech a o jejich protagonistech, ohlédnutí za legendami české (i slovenské) televizní a filmové tvorby, pohledy do zákulisí, okénko filmových kinopremiér a další servis, který uspokojí i nejnáročnějšího čtenáře a diváka. Citováno ze stránek vydavatele Bauer Media v.o.s. [online]. Dostupné z: <http://www.bauermedia.cz/casopisy/tydenik-televize/>. [Cit. 4.8.2012].), ten se sice shoduje v cílové skupině, avšak omezuje se na informace spojené s televizním vysíláním.

¹⁶⁷ *Zazieweb*. In *Wikipedia*. [online]. Dostupné z: <http://fr.wikipedia.org/wiki/Zazieweb>. [Cit. 4.8.2012].

¹⁶⁸ *Zazieweb*. [online]. Dostupné z: <http://www.zazieweb.com/>. [Cit. 4.8.2012].

¹⁶⁹ Evène.fr. [online]. Dostupné z: <http://evene.lefigaro.fr/contenus.php>. [Cit. 26.10.2014].

obálky knih, videa, animace), důrazem na funkčnost webu a propojení informací a pohotovou aktualizaci.

Vysokou návštěvnost měly tradičně také stránky *Lire*, webový projekt výše zmíněného tištěného měsíčníku. Dnes jsou na webu součástí internetové verze týdeníku *L'Express*.¹⁷⁰ Velmi podobný koncept nabízejí stránky týdeníku *Nouvel Observateur* věnované kultuře a knihám: *Bibliobs*.

V poslední době se bohatým a hodnověrným zdrojem informací o literatuře stávají i stránky francouzské verze projektu *Wikipedia*. V porovnání s českou verzí jsou výrazně kompletnější, uvádějí mnohdy i takřka neznámé a zcela nečekané souvislosti a detaily.

Internet nabízí i platformy knihovnické (např. *Livres Hebdo*) a prodejní, podrobněji viz 3.2.5 Internet jako prostor sociální (zájmový) a komerční.

3.2.5 Internet jako prostor sociální (zájmový) a komerční

Široká je nabídka nástrojů umožňujících vyhledávat, třídit a sdílet informace o knihách, a samosebou zejména těch, které podporují prodej. Většina těchto projektů má nadnárodní dosah (a často i uživatelské prostředí přeložené do češtiny) –nejpopulárnější a nejrozšířenější z nich jsou skutečně globální. Internet nabízí jednotlivcům možnost vytvářet a sdílet si vlastní knihovničku – v projektech jako GoogleBooks, Goodreads atp. Internet samozřejmě nabízí i desítky elektronických knihkupectví – bud' nadnárodních (Amazon.com a jeho pobočky v Evropě), nebo francouzských (Fnac.fr, Chapitre.com), případně alternativních, zaměřených na podporu malých nakladatelů, jako Publie.net s nabídkou e-knih, a mnohá další. E-knihy mají i své nákupní a stahovací domény, jako Gutenberg, iBookstore, Feedbooks...

3.2.6 Francouzské literární ceny

English¹⁷¹ s odvoláním na práce filozofa Pierra Bourdieua popisuje paradoxní propojení dvou základních aspektů literárních cen: tzv. posvěcení, kdy jsou umělci vyzdvihováni takřka do postavení bohů, a znesvěcení, totiž rub každého takového povýšení, kdy jsou laureáti očerňováni a poroty cen osočovány z nadřzování, podvádění, kolegiální výpomoci. Jinými slovy: ceny slouží jako kredit, ale také jako stigma.

Za nejprestižnější literární cenu se považuje Nobelova cena za literaturu. Z francouzských spisovatelů se laureáty stali: Sully Prudhomme (1902), Frédéric Mistral (1904, jako propagátor provensálštiny), Romain Rolland (1915), Anatole France (1921), filozof Henri Bergson (1927), Roger Martin du Gard (1937), André Gide (1947), François Mauriac (1952), Albert Camus (1957), Saint-John Perse (1960), Jean-Paul Sartre (1964, cenu odmítl), Claude Simon (1985), Gao Xingjian (Kao Sing-t'ien, čínský autor, od 90. let píšící francouzsky, 2000), Jean-Marie Gustave Le Clézio (2008) a Patrick Modiano (2014). Mezi oceněnými mnohá velká jména chybějí, za všechna Marcel Proust. English¹⁷² uvádí ještě E. Zolu s poznámkou, že „v tomto případě měla akademie polehčující okolnost, protože o Alfredu Nobelovi se vědělo, že Zolovo dílo nesnášel“.

Francouzi vybírají nejlepší knihu roku v průměru pětkrát za den. To vyplývá z nedávno publikovaného přehledu, který vyjmenovává přes dva tisíce francouzských literárních cen.^{173 174} Nejlepší kniha roku přináší sice slávu a uznání, hlavně však také značný obnos: finančně si polepší jak autor (cena je většinou spojená s finančním obnosem), tak nakladatel (kniha získá nový, masivní zdroj propagace, zvýší se prodeje).

¹⁷⁰ Webová verze časopisu *Lire* měla dlouho svou doménu a patřila k nelépe aktualizovaným literárním projektům na internetu. Dnes časopis vlastní skupina Roularta Media France a webové stránky jsou součástí portálu časopisu *L'Express*, dostupného na adrese: <http://www.lexpress.fr/culture/livre/>.

¹⁷¹ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012, s. 38.

¹⁷² ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012, s. 170.

¹⁷³ ŠOTLOVÁ, Jovanka. Hořké ceny sladké Francie. *Hospodářské noviny*, 27.11.2009. Také [online]. Dostupné z: <http://art.ihned.cz/knihy/c1-39223170-francie-a-jeji-literarni-ceny-jak-vyzrat-na-trh>. [Cit. 26.3.2012].

¹⁷⁴ Planetoscope. [online]. Dostupné z: <http://www.planetoscope.com/tourisme-loisirs/Culture>. [Cit. 27.10.2014].

Prestižní literární ceny se ve Francii udělují každoročně na podzim. Nejvýznamnější Prix Goncourt sekunduje skupina několika dalších, jež se těší stejné pozornosti. Mají různou historii, odlišné složení poroty a rozdílně definované zaměření, přesto se většinou v nominacích na jednotlivá ocenění objevují totožná jména „nejlepších“ knih daného roku.

Volba nejlepšího spisovatele je opakovaně zpochybňována už ze své podstaty, neboť nikdy nelze objektivně vyhodnotit nejlepší uměleckého dílo, ani vymezit jasná kritéria takového rozhodování. Rituál výběru a odměňování zároveň pravidelně doprovázejí nejrůznější skandály. Přesto jsou literární ceny důležitým fenoménem a určitě jen tak nezaniknou. Dlouhodobě se například kritizuje, že prestižní ceny putují takřka bez výjimky jen k autorům několika největších nakladatelství (po provázání nakladatelských domů Gallimard, Grasset a Seuil se označuje novotvarem „Galligrasseuil“). Veřejně se komentuje nevhodná provázanost zákulisí cen. Například v goncourtovské porotě jsou členové jmenováni doživotně, a i když už v ní dnes nesmí zasedat nikdo, kdo by byl zároveň zaměstnaný v některém nakladatelství, u většiny vyvolených je napojení na největší vydavatelské domy nesporné už proto, že v nich sami publikují.¹⁷⁵ Dalším trnem v oku je pro mnohé prokazatelně praktikovaná přátelská výpomoc – kdo dnes sedí v jedné porotě, může podpořit dílo kolegy spisovatele, který za týden bude rozhodovat o udělení ceny jiné. Reakcí na to, že všechny významné knižní ceny (Prix Goncourt, Renaudot, Femina, Médicis – s pečlivě koordinovaným datem vyhlášení a zákulisními dohodami) slouží ve Francii nejen literatuře, ale zejména podporují podnikatelské aktivity nakladatelů, bylo r. 1989 založení „čisté“ Prix Novembre, brzy přejmenované na Prix Décembre. Ačkoli byla prezentována jako nezávislá na společenských, politických i komerčních zájmech, od poloviny 90. let jsou i její vítězové většinou kandidáti z užšího kola nominací na Prix Goncourt nebo Prix Renaudot.¹⁷⁶

Prix Goncourt dává vyvolenému spisovateli sice hodně slávy, ale šek pouze čistě symbolický – jeho výše byla stanovena z pozůstalosti Edmonda de Goncourt při prvním udělení v roce 1902 na 50 franků, dnes tedy deset euro. Prestižní cena má nicméně také dopad na finanční zabezpečení vybraného autora. Jejím vpravdě zákonitým důsledkem je neobyčejný nárůst prodeje. Zatímco před dvaceti lety dosahoval vítězný titul až nevídaných 500 000 prodaných výtisků, v poslední době se některým autorům podařilo dojít hranice 350 000, jiní skončili třeba na 80 000. I to je ale pořád komerční úspěch, z něhož těží i nakladatel. V tom také vězí důvod velkého zájmu nakladatelů o veškeré dění kolem literárních cen: ohodnocení některého díla z produkce určitého nakladatelství s sebou nese prestiž, přitáhne zájem dalších dobrých spisovatelů publikovat právě zde, ale hlavně představuje nárůst prodeje dané knihy, který může činit 10 až 35 procent ročního obrátu.

Objevují se i razantně formulované názory o tom, že pro literaturu jsou ceny vlastně škodlivé: vnášet soutěžení do umění je scestné, touha po uznání může u některých autorů vést k tendenčnosti a podbízení. Julien Benda odsuzuje už r. 1927 tendenci spisovatelů podřizovat se očekáváním buržoazie, jež rozhoduje o slávě a rozděluje pocty.¹⁷⁷ Halimi jeho slova aktualizuje tím, že navrhuje nahradit pouze termín „buržoazie“ přesnějším „ti, kdo rozhodují“.¹⁷⁸ Tvrzení o provázanosti médií a establishmentu, či přesněji finanční oligarchie, Halimi dokládá mnoha konkrétními detaily zejména z novinářského prostředí, avšak zmiňuje se i o pozadí literární scény. Prominentní francouzští žurnalisté a moderátoři jsou často i

¹⁷⁵ Halimi uvádí různé praktické příklady protislužeb realizovaných v pozadí literárního světa: „En plus des „courtoisies croisées“ qu'on a évoquées, des complicités mercenaires nouées par certains journalistes avec les maisons d'édition qui leur servent le couvert (directions de collection, contrats inhabituellement généreux en échanges de manuscrits exceptionnellement médiocres, pleines pages de publicité payées par les éditeurs pour flatter la vanité des auteurs, même quand leurs livres ne rencontrent aucun succès), des rencontres professionnelles (universités, colloques) ou commerciales („ménages“), il y a des jurys littéraires où chacun se retrouve. Car il faut admettre : la profession est mafieuse.“ (HALIMI, Serge. *Les nouveaux chiens de garde*. 2. vyd. Paris : Seuil, 2005, s. 133–134.).

¹⁷⁶ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012, s. 71.

¹⁷⁷ „la volonté, chez l'écrivain pratique, de plaire a la bourgeoisie, laquelle fait les renommées et dispense les honneurs“, Julien Benda in *Trahison des clercs* (1927), citováno podle HALIMI, Serge. *Les nouveaux chiens de garde*. 2. vyd. Paris : Seuil, 2005, s. 12.

¹⁷⁸ „les décideurs [...], les responsables de publication et des annonceurs qui ne masquent plus leur fonction d'appariteurs de l'ordre“, in HALIMI, Serge. *Les nouveaux chiens de garde*. 2. vyd. Paris : Seuil, 2005, s. 12.

autory úspěšných knih, o jejichž myšlenkových a literárních kvalitách se podle Halimiho dá přinejmenším pochybovat. Cituje příklady „jánabráchismu“¹⁷⁹ (oslavné uvedení knihy kolegy, u něhož lze očekávat reciproční akci; vychválení autora se stejným mediálním zázemím – zaměstnaného např. v tomtéž vydavatelství, případně spojeného přátelskými či rodinnými¹⁸⁰ vztahy).¹⁸¹

Nicméně English¹⁸² v publikaci *Ekonomie prestiže*, jež historii, prostředí a souvislosti literárních cen rozebírá velice detailně, uvádí, že všechna tato symbolická vyznamenání jsou již po několik desetiletí nedílnou součástí kulturní praxe a popírat jejich důležitost nemá význam. Ceny jsou jedním z příznaků moderní konzumní společnosti (ač nejsou jejím výmyslem), přestože jsou často vnímány jako důkaz postupující degradace a komercializace umění a jsou obviňovány z toho, že přispívají k jeho byrokratizaci. English se nicméně několikrát vrací k poměrně zábavné souvislosti: čím víc ceny zavrhuje, ironizujeme či zesměšňujeme (a má na mysli zejména mediální diskurs, novináře), tím aktivněji se zapojujeme do koloběhu ekonomie prestiže, přitažlivost cen ještě podporujeme (skandály, oslavné ceremonie s účastí celebrit vábí pozornost médií, zejména televizní přenos naláká zájem potenciálních zadavatelů reklamy a sponzorů, což s sebou nese podporu umění samotného).

Pozitiva procesu udílení cen od prvních nominací až po vyhlášení laureátů jsou výrazná. Ve Francii je po celý podzim pozornost médií (English v této souvislosti poukazuje na prioritní roli televize),¹⁸³ a tím i knihkupců a nezbytně i čtenářů upřena na knihy. Nejenže jsou všechna díla, jež se pravděpodobně objeví v seznamech adeptů na ocenění, pečlivě recenzována a většinou patřičně vychvalována. Také se posuzují a poměřují navzájem, znovu se připomínají s každým dalším vyhlášením užšího výběru. Přestože se prestižní ceny udělují začátkem listopadu, už v srpnu novináři uvažují o pravděpodobném vítězi a moderátoři si do televizních debat s předstihem zvou všechny dotyčné autory. Francie zkrátka na mnoha úrovních žije literaturou – a i když je možné jí vyčítat, že velkou roli v celé odměňovací mašinérii hrají známosti a zákulisní praktiky, že rozhodování je zmanipulované a subjektivní, že se projeví ve snobském a povrchním zájmu čtenářů o nejúspěšnější knihy, které určitě mají své nedostatky a nikdy nebudou ty nejlepší, – pořád je třeba pamatovat na to, že bez kolotoče literárních ocenění by většina knižní produkce zůstala bez povšimnutí.

Jsou vůbec literární ceny pro někoho vodítkem? Lidé, kteří se literaturou živí a pohybují se kolem ní, tedy spisovatelé, nakladatelé, kritici, knihkupci, jsou přesvědčeni, že ceny nemají žádný přímý vliv na samotnou tvorbu, tedy „kvalitu“ literatury, ale ani na zvýšení čtenářského zájmu. Ti, kdo čtou, kupují knihy stejně a většinou se v nabídce, jakkoli je široká, orientují: vybírají si knihy oblíbených autorů, spoléhají se na selekci osvědčených

¹⁷⁹ Český výraz „jánabráchismus“, dnes používaný zejména v komentářích nechvalných praktik politických stran a korupčních afér, vznikl paradoxně právě v literárním prostředí, jak zaznamenal koncem 50. let časopis *Naše řeč*: „V loňské diskusi na sjezdu spisovatelů vytvořil si stejným postupem jeden z diskutujících spisovatelů pohotově slovo jánabráchismus. [...] vtipně jím označil vzájemné vychvalování a pochlebování mezi literárními přáteli.“ Citováno podle MACHAČ, Jan. *Polopatismus. Naše řeč*, roč. 40, 1957, č. 7-8. Také [online]. Dostupné z <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=4577>. [Cit. 29.9.2012].

¹⁸⁰ Na podzim 2011 to byla například aféra, kterou jako první popsal deník *Libération* (ISRAEL, Dan. Busnel-De Vigan : Madame écrit, Monsieur adore. Favoritisme conjugal sur le service public ? *Libération*, 31.10.2011), kolem vysílání pořadu televizního kanálu France 5, *La grande librairie*, jenž se v současnosti těší renomé nejlepšího literárního programu. Moderátor François Busnel (jinak také výkonný ředitel redakce literárního časopisu *Lire* a moderátor literárních debat na rozhlasové stanici France Inter) pozval do svého pořadu spisovatelku Delphine de Vigan a její nejnovější knihu (*Rien ne s'oppose à la nuit*) při té příležitosti zahrnul chválou. Novinář z *Libération* ale poukázal na to, že De Vigan je Busnelovou partnerkou. Šlo tedy o střet zájmů, ve francouzském prostředí neslučitelný s novinářskou etikou, v amerických médiích dokonce až nemyslitelný.

¹⁸¹ HALIMI, Serge. *Les nouveaux chiens de garde*. 2. vyd. Paris : Seuil, 2005, s. 31, 56–59, 111–141.

¹⁸² ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012.

¹⁸³ Zatímco English vnímá pozornost televize jako zásadní pro zviditelnění každé literární ceny (je výhodná pro obě strany: literatuře dodává televizní přenos popularitu, na druhé straně teprve televizní přenos předávání literárních cen přitáhne zájem významnějších sponzorů), Halimi zdůrazňuje s odvoláním na Guy Deborda (*La Société du spectacle*) povrchnost televizních debat a podobných pořadů, kde proti sobě většinou stojí „protivníci“, jež nic zásadního nedělí a jejichž charakter nebezpečně evokuje teleschopping. (HALIMI, Serge. *Les nouveaux chiens de garde*. 2. vyd. Paris : Seuil, 2005, s. 136.)

nakladatelů, řídí se kritikami novinářů, kteří se už jindy trefili do jejich vkusu. Rozhodování o cenách tedy sledují s pobaveným nadhledem. Přesto se ale oceněné knihy následně rychle dotiskují a počet prodaných výtisků obvykle výrazně stoupne. Tvrdí se, že v těchto případech jde o nákupy „nečtenářů“. Podzimní literární ceny jsou totiž mimochodem také návodem pro nákup vánočních dárků.

Zajímavé je, že přírůstek literárních cen padá úměrně se zeměpisnou vzdáleností. Tak by se alespoň dal zjednodušit fakt, že francouzskými porotami vyhlášené tituly zpravidla vůbec nedosáhnou obdobného úspěchu v Čechách. Naši nakladatelé se při výběru knih k překladu velmi často řídí právě jejich úspěchem v původní zemi: prodaným počtem výtisků a získanými oceněními. Ani jeden z faktorů ale u nás není zárukou jak komerčního úspěchu, tak podobně kladného ohlasu kritiky i čtenářů. Autoři, kteří všichni ve Francii patřili ke špičkám, u nás v překladech vycházejí, pravidelně na sebe ale nestrhnou obzvláštní pozornost. Důvodem je především přednostní zaměření českého trhu a čtenářů na anglosaskou literaturu. Mimoto málokdo z českých čtenářů očekává od knih totéž, co ve Francii dokáže odborná, ale i laická veřejnost ocenit. (Podrobně viz například také 2.3.1 Horizont očekávání; 6.2.2 Orientovat se v nabídce titulů)

3.2.7 Výpůjčky v knihovnách

Obecní a krajské knihovny (*bibliothèques municipales, départementales*) mají ve Francii asi pět milionů čtenářů, z toho 35 % dětí; Francie má přes čtyři tisíce obecních knihoven (*bibliothèques municipales*).¹⁸⁴ Zejména v posledních dvaceti letech se zejména v této oblasti věnuje zvýšená pozornost rozvoji čtenářství a volnému přístupu ke knihám. Ve zprávě institutu Crédoc,¹⁸⁵ citované na webu France diplomatie v souboru dokumentů o současné situaci na knižním trhu,¹⁸⁶ se uvádí, že knihovny jsou ve Francii po kinech nejčastěji navštěvovaným kulturním zařízením. Obecní knihovny hrají důležitou roli. Spadají pod dané obce, jejich fondy někdy pocházejí i z knihoven aristokratů zabavených během Velké francouzské revoluce (1789). V úsilí udržet si zájem veřejnosti jsou často modernizovány, s čímž bývá spojeno přejmenování na mediátéku: kromě půjčování knih nabízejí i přístup na internet a slouží jako referenční či informační střediska. Rozvíjejí i další aktivity jako tvůrčí dílny, výstavy, diskusní pořady, literární čtení, filmová a divadelní představení.

Asi sto krajských knihoven (*bibliothèques départementales, BDP*), založených v roce 1945 s cílem dostat knihy i k obyvatelům kulturně zaostalejších vesnických oblastí, využívá pro usnadnění výpůjček i bibliobusy.

V roce 1992 byla vytvořena další síť dvanácti regionálních knihoven ve vybraných velkých městech, jež mají být jakousi obdobou národní knihovny (*Bibliothèque nationale de France*) na místní úrovni a slouží také jako vědecká, školní a univerzitní knihovnická centra.

Budoucnost knihoven v digitálním věku je podle ministerských představ jasná a potřebná: texty nestačí digitalizovat, musí se i třídit, zpřístupňovat, lidé se v nich musí naučit vyznat. K tomu všemu mají knihovny přispívat.

3.2.8 Knihkupci

Knihkupec – ve francouzském pojetí – je velmi důležitým článkem v řetězci vedoucím od vzniku textu k jeho čtení, tedy od autora ke čtenáři. Knihkupec zná na jedné straně představy čtenářů a na druhé straně podrobně studuje nabídku nakladatelů (a ta se dnes ve Francii pohybuje kolem 70 tisíc titulů ročně): na základě toho činí pro své klienty předvýběr nabízené produkce. Zná novinky, má ale i představu o starších knihách, dovede pracovat s informačními zdroji, má přístup do profesních databází. Umí poradit nerozhodným kupujícím, ale také sežene konkrétní knihu, kterou zrovna nemá na skladě. Pomáhá běžným

¹⁸⁴ La lecture publique en France. Quelques chiffres clés. In *Centre national du livre*. [online]. Dostupné z: http://www.centrenationaldulivre.fr/IMG/pdf/Chiffres_cles_lecture_publique.pdf. [Cit. 14.8.2012]. Dokument je z roku 2008, u počtu knihoven uvádí souhrnná data z r. 2005.

¹⁸⁵ Crédoc: Centre de recherche pour l'étude et l'observation des conditions de vie (<http://www.credoc.fr/>).

¹⁸⁶ Les bibliothèques publiques. In *France diplomatie*. [online]. Dostupné z: http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/archives-label-france_5343/les-numeros-label-france_5570/lf69-livres-hommes_17870/dossier-livres-hommes_17897/les-bibliotheques-publiques-sont-page_57081.html. [Cit. 16.4.2010].

čtenářům, ale i učitelům, odborné veřejnosti a knihovníkům. V našem prostředí může vyvolávat závist u nás neexistující francouzský systém státní podpory, tzv. LIR (librairie indépendante de référence), zavedený v roce 2007 a sloužící k tomu, aby i malá nezávislá knihkupectví v demograficky méně exponovaných místech měla možnost udržet si širokou, diverzifikovanou nabídku a nenabízet jen čerstvě vydané bestsellery.

Situaci na francouzském knižním trhu velmi pomáhá sjednocený a víceméně centralizovaný systém distribuce stojící na velmi aktivním zapojení právě knihkupců. Ve velké většině jde o vzdělané, neustále doškolené lidi se zájmem a zaujetím pro své povolání. Nakladatelé si knihkupce doslova předcházejí: v českém prostředí je to nevídaná záležitost. Velká i malá nakladatelství pořádají pro knihkupce prezentace nových titulů, na něž jsou velmi často zváni přímo autoři knih.¹⁸⁷ Cílem je podpořit „osobní“ kanál prodeje. Knihkupec ve Francii nejen dokáže poradit s výběrem knihy, sám často pomáhá s propagací víc než jen úpravou výlohy či interiéru obchodu. Některá knihkupectví nabízejí vlastní žebříčky nejlepších titulů, jsou dalším ze zdrojů informací o knížkách a autorech. Není výjimkou, když knihkupectví spravuje i vlastní webové stránky.

Distribuční síť disponuje 15 000 prodejními místy.¹⁸⁸ Kniha zůstává v knihkupectví v rozmezí od tří týdnů do dvou měsíců. Po této lhůtě ale nemizí z nabídky, knihkupec je připravený titul na základě individuálního požadavku doobjednat. Přesto se uvádí, že více než sto milionů knih zůstane ročně neprodaných, z nichž většina jde do stoupy, protože i ve Francii je skladování příliš nákladné. (Viz také 5 Knižní trh ve Francii a v ČR).

V propagaci (ale i distribuci) knih hraje dnes důležitou roli internet, neboť urychlením komunikace a možností sdílet data například o skladových zásobách napomáhá zlepšit řízení provozu knihkupectví (objednávky, vrácení neprodaných svazků). A přispívá k šíření informací o knihách. Vedle profesních webů knihkupců (např. *Livres-Hebdo* nabízí zaheslované rozhraní pro platící zákazníky – knihkupce, kteří zde mají přístup k plánovaným titulům, cenným údajům o novinkách, ke statistikám prodejnosti, komentářům trhu, radám na vylepšení řízení podniku i pro komunikaci se zákazníkem atd.) se nabízejí stovky různě zaměřených webových stránek a portálů či internetových verzí známých literárních časopisů. Novinkou posledních let jsou blogy – a to jak předních literárních kritiků, tak běžných čtenářů různých věkových kategorií. Některé z těchto amatérských projektů mají překvapivě dobrou úroveň a mohou sloužit i jako referenční zdroje.

O síti knihkupectví ve Francii a jejím ekonomickém pozadí podrobně pojednává Horellou a Segré.¹⁸⁹

3.2.9 Veletrhy, slavnosti

Jako i jinde ve světě, pořádají se ve Francii také knižní veletrhy. Nejznámější je bezesporu pařížský Salon du livre. Další se profilují tematicky, žánrově, geograficky: veletrh detektivky, komiksu, kuchařských knih, politické literatury, afrických autorů, slavnost poezie...

Ministerstvo kultury a Centre national du livre (CNL) pořádají každoročně slavnost zvanou Lire en fête, jež zastřešuje kolem sta různých akcí konaných po tři dny koncem října na celém území Francie. (V ČR pořádá České centrum obdobnou akci nazvanou Noc literatury.)

3.2.10 Podpora literatury a kultury

Centre national du livre (CNL),¹⁹⁰ poměrně unikátní instituce ve světovém měřítku, byla založena už před šedesáti lety. Spadá pod ministerstvo kultury, má rozpočet kolem dvaceti milionů euro a různými formami podporuje literární tvorbu a knižní trh. Cílem je přispívat

¹⁸⁷ Informace z přednášky uskutečněné pro studenty mého kurzu literatury na ÚTRL FF UK na jaře 2009.

Alexandre Lemasson, který určitou dobu pracoval v oddělení autorských práv nakladatelství Gallimard, popisoval zákulisí francouzské nakladatelské strategie a praxe. O turné, jež s novou knihou vydanou v malém, avšak prestižním nakladatelství Verdier, absolvoval, se mi zmiňoval i francouzský spisovatel Pavel Hak.

¹⁸⁸ Podle Planetoscope. [online]. Dostupné z: <http://www.planetoscope.com/Culture/1566-ventes-de-livres-en-france.html>. [Cit. 27.10.2014].

¹⁸⁹ HORELLOU, Chantal ; SEGRÉ, Monique. *Regards sur la lecture en France*. Paris-Montréal : L'Harmattan, 1996, s. 253–296.

¹⁹⁰ Centre national du livre. [online]. Dostupné z: <http://www.centrenationaldulivre.fr/>. [Cit. 12.8.2012].

k zachování různorodosti a kvality vydávaných knih. Podporuje finančně jak autory a překladatele (uděluje stipendia, nabízí pobyty v rezidenčních domech), tak nakladatele (přispívá na pořízení překladu, na financování náročných projektů), ale i knihovny (dofinancovává nákup knih, činnost bibliobusu), knihkupce (nezávislá knihkupectví, podpora prodeje publikací určitého tematického zaměření, účasti na veletrhu).

O šíření francouzské kultury pečují instituce jako Francouzský institut (v celkovém počtu 101) a Francouzské aliance (445 funguje s finanční podporou francouzské vlády).¹⁹¹ V ČR hrají důležitou roli například i bilingvní sekce gymnázií, zřizované francouzskou stranou ve spolupráci s českými školami.

3.2.11 Prodejnost, komerční úspěšnost titulů

Ve Francii se prodá každou sekundu třináct knih, ročně vyjde 400 milionů titulů a obrat knižního trhu je přes čtyři miliardy euro. Podle čtenářských průzkumů 89 procent Francouzů přečetlo v roce 2011 alespoň jednu knihu.¹⁹² Skutečný čtenářský zájem asi nejpřesněji odrážejí údaje o množství prodaných výtisků. Žebříčky nejprodávanějších knih ale nabízí několik zdrojů, a i u nich je třeba zohlednit, jaký subjekt daný výběr generuje.

Žebříčky prodejnosti, případně žebříčky nejúspěšnějších a doporučených knih nejčastěji představují nakladatelé a distributoři, ale i literární časopisy a také například časopisy se zaměřením na politickou, ekonomickou, společenskou i kulturní oblast (*Le Point*, *L'Express*) anebo časopisy pro ženy, jako jsou *Elle*, *Cosmopolitain* atd.

Uznávaným zdrojem jsou údaje nabízené profesním, nakladatelským svazem, který selekci publikuje v týdeníku *Livres Hebdo* (ten nabízí jen určitá data široké veřejnosti, přístup k podrobnějším informacím je placený a využívají ho jak nakladatelé, tak i novináři). *Livres Hebdo* totiž nenabízí jen statistická data, ale i fundovanou literární kritiku a všechny další důležité podrobnosti o knihách a jejich autorech, a to s předstihem ještě před vydáním knihy. Údaje *Livres Hebdo* jsou spolehlivé vzhledem k tomu, že francouzský knižní trh a celý řetězec od vzniku textu, jeho redakční úpravy a přípravy k tisku, a dále tisku, distribuce, prodeje (s přesně definovanými momenty propagace knihy a mj. i stanovenou pevnou cenou výtisku) má přesná pravidla, a lze ho tedy i bez větších nepřesností podchytit v číslech.

Je třeba připomenout, že s rozvojem elektronických knih se situace bude postupně nejspíš měnit, obdobně jako se posunul význam literární kritiky s masivním nástupem čtenářských blogů na internetu (viz výše, 3.2.3 Francouzské literární časopisy, 3.2.2 Literární kritika).

3.2.12 Překládová literatura ve Francii

Francie sice obecně není tolik zaměřená na překládání zahraniční literatury jako jsme zvyklí u nás, nicméně i zde hraje překládová literatura důležitou roli – připomeňme překlady ruské literatury na začátku 20. století, které otevřely obzory francouzským spisovatelům a jistě i ovlivnily jejich způsob psaní: například četbu Dostojevského zmiňují všechny literárněhistorické publikace. Nedávno vydané nové překlady díla Franze Kafky (Bernard Lortholary a Georges-Arthur Goldschmidt) zpochybnily starší, ale všeobecně známý a citovaný překlad, který pořídil Alexandre Vialatte. Podobně i nový překlad F. M. Dostojevského od André Markowicze vyvolal polemiky.

Oproti dřívějšímu se dnes ve Francii překládá hodně, nejvíce z angličtiny (SNE udával 808 publikovaných překladů za rok 2005, původem rozdělených rovnoměrně mezi USA a Velkou Británií), následuje japonština (110 titulů, z nichž 99 jsou komiksy, tzv. manga) a němčina (71 titulů), italština, španělština, nizozemština. Celkem se za rok vydá mezi 1000 a 1500 překladových knih, z čehož asi čtvrtinu tvoří beletrie a přibližně stejný počet představují knihy pro děti a mládež. Statistiky uvádějí, že na jeden publikovaný překlad ve Francii připadá pět původně francouzských knih vycházejících v zahraničí.

¹⁹¹ Le réseau de coopération et d'action culturelle. In *France diplomatie*. [online]. Dostupné z: <http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/les-ministres-et-le-ministere/>. [Cit. 13.8.2012].

¹⁹² Podle Planetoscope. [online]. Dostupné z: <http://www.planetoscope.com/Culture/1566-ventes-de-livres-en-france.html>. [Cit. 27.10.2014].

Překladové tituly poslední dobou tvoří asi 14 procent celkové knižní produkce – Franck Nouchi, svého času šéfredaktor literární přílohy deníku *Le Monde*, uvádí, že překladová literatura má ve Francii rozhodně lepší zastoupení než v anglosaském prostředí.¹⁹³ Podrobně bude tato problematika rozebrána v oddíle 5.4.1.1 Překlady.

¹⁹³ NOUCHI, Franck. L'édition : un secteur en mutation. In *La France en Chine*, 26.2.2008. [online]. Dostupné z: http://www.ambafrance-cn.org/imprimer.html?id_article=3985&lang=fr&cs=print. [Cit. 29.9.2012].

4 Česká literatura dnes

I dnešní českou literaturu je velice těžké stručně charakterizovat a jednoduše popsat.

4.2 Způsoby valorizace literatury, jednotlivých autorů a textů

Hledat nejlepší autory a nejlepší díla naší literatury je stejně těžké a nemožné jako v jiných kulturních prostředích. Už proto, že existují různé náhledy na to, co je „nejlepší“: autor či dílo vyhovující kritériím literární kritiky či literárně vzdělaných čtenářů, anebo bestseller. Záměrem tohoto oddílu práce je ale jen stručně charakterizovat současnou českou literární scénu. Její popis by měl posloužit jako východisko ke komentáři recepce francouzsky psané literatury prostřednictvím českých překladů a vydání.

Vodítkem pro přehled české literární scény mohou být, obdobně jako u literatury psané francouzsky, údaje o vydaných knihách (ze zdrojů SČKN a NKP); profily jednotlivých autorů, jak je uvádí *Slovník české literatury*, případně *Portál české literatury*; seznamy nominovaných a laureátů literárních cen; ohlasy v tisku a audiovizuálních médiích – názory literárních kritiků a publicistů; žebříčky prodejnosti; přehledy knihovních výpůjček. Vedle toho také hraje roli zařazení autorů a jejich tvorby do učebních plánů škol, případně mezi témata výzkumu na bohemistických pracovištích univerzit či Akademie věd (Ústav pro jazyk český, Ústav pro českou literaturu) atp.

4.2.1 Slovník české literatury a Portál české literatury

Pro rychlou orientaci při hledání informací o současných českých autorech může posloužit *Slovník české literatury po roce 1945*¹⁹⁴ s hesly spisovatelů a literárních časopisů z období 1945–2000, jenž vychází z knižního *Slovníku českých spisovatelů*, který vznikl v devadesátých letech v Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

Využít lze též *Portál české literatury* (czechlit.cz),¹⁹⁵ který si klade za cíl informovat o současné české literatuře především zahraniční publikum. I proto je jeho přístup poměrně selektivní.

4.2.2 Literární ceny

Jediným nositelem Nobelovy ceny za literaturu je Jaroslav Seifert (udělena 1984).

I v českém prostředí se udělují literární ceny. Ačkoli žádná z nich nemá záběr (z hlediska zájmu veřejnosti – myslím, že většina Čechů sotva vyjmenuje názvy českých literárních cen, možná si nevzpomene ani na jedinou) a ani prestiž srovnatelnou se stavem ve Francii, média jim jistou pozornost věnují. Ani většina literárních publicistů se ale v přesném zaměření jednotlivých ocenění často neorientuje: na vině je zejména špatná propagace dané ceny (snad s výjimkou cen Magnesia Litera). V mnoha případech tak situaci zachraňuje tisková zpráva vydaná po vyhlášení laureáta daného ocenění, kde se propozice ceny připomínají. Díky tomu pak i zprávy v tisku a rozhlase či zmínky v televizi potřebné údaje obsahují. S tím, že hned po vyhlášení budou specifika opět zapomenuta.

Hlavních literárních cen, které sledují i celostátní média, je několik. Celkový výčet ocenění často žánrových či vymezených generačně (např. studentská), udělovaných regiony, knihovnami, školami, nejrůznějšími nadacemi a dalšími institucemi, organizacemi a spolky je

¹⁹⁴ *Slovník české literatury po roce 1945* je na svých stránkách uveden následující anotací: „Slovník obsahuje více než tisíc hesel českých spisovatelů a literárních časopisů z období 1945–2000. Vychází z knižního *Slovníku českých spisovatelů*, který vznikl v devadesátých letech v Ústavu pro českou literaturu AV ČR pod vedením Pavla Janouška (vyšel ve dvou dílech v letech 1995 a 1998) a ze *Slovníku českých literárních časopisů, periodických literárních sborníků a almanachů* (red. Blahoslav Dokoupil, 2002). Současný redakční tým internetové verze slovníku všechna hesla reviduje a aktualizuje, postupně doplňuje heslář a zejména pracuje na nových heslech nejvýznamnějších nakladatelství a různých institucí i neformálních sdružení, které se podílely na českém poválečném literárním životě.“ [online]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/>. [Cit. 30.7.2014].

¹⁹⁵ *Portál české literatury* (PČL) je primárně určen k propagaci české literatury v zahraničí prostřednictvím poskytování informací. Portál si klade za cíl ve výběrové podobě postupně zpřístupňovat především informace o žijících a v současné době tvořících literátech a o jejich díle (charakteristika projektu uvedená stránkách PČL s upozorněním, že od května 2015 má celý projekt včetně webové prezentace projít zásadní proměnou). [online]. Dostupné z: <http://www.czechlit.cz/>. [Cit. 30.7.2014].

však dlouhý, nejpodroběji ho uvádějí zdroje Národní knihovny v Praze určené přednostně knihovníkům.¹⁹⁶ Podrobný a přehledný komentář historie udělování literárních (a divadelních) cen českým autorům nabízí Dodatek k publikaci Jamese F. Englishe, *Ekonomie prestiže*:¹⁹⁷ v kapitole nazvané „České literární vavříny“ zpracoval literární historik Pavel Janáček období do roku 1945 a Jiří Trávníček se věnuje situaci po roce 1945.

Ministerstvo kultury České republiky uděluje Státní cenu za literaturu (zahrnuje dvě kategorie, za původní tvorbu a za překladové dílo), jde o ocenění za celoživotní dílo.

K hlavním cenám s celostátní působností patří zmíněná Magnesia Litera, založená roku 2002 jako pandán k ocenění filmovému (Český lev) a divadelnímu (Ceny Thálie). Je to projekt s nejlepší propagací, který navíc dokázal získat prostor v televizi nejen pro avizování nominovaných titulů, ale i pro přenos slavnostního večera, kde se vyhláší výsledky. Dobrou propagací má také nakladatelská Cena Knižního klubu (soutěž o nejlepší prozaický rukopis). Z dalších cen s celostátní působností: Cena Jaroslava Seiferta, Cena Jiřího Ortena (uděluje se autorovi do 35 let), Cena Františka Langera (za dosud neuveřejněné dílo zpracovávající téma Prahy), Cena Jana Skácela (uděluje Obec moravsko-slezkých spisovatelů autorům poezie), Cena Karla Čapka (uděluje PEN klub), Cena Franze Kafky (laureáta vybírá mezinárodní porota a oceněným nemusí být jen český spisovatel).

Srovnatelnou prestiž má i cena překladatelská, udělovaná Obcí překladatelů: Cena Josefa Jungmanna (za nejlepší překladové dílo).

Na okraj lze zmínit i anketu Kniha roku, kterou v návaznosti na prvorepublikovou tradici deníku od roku 1991 vyhlašují Lidové noviny.

4.2.3 Literární kritika a publicistika

Ve Francii je praxe tzv. „copinage“ („connivence“, „courtoisies croisées“, „renvois d'ascenseur“ atp.),¹⁹⁸ tedy protislužeb poskytovaných na základě známostí, neustále kritizována (problematika je popsána blíže např. v oddíle 3.2.6 o francouzských literárních cenách), protože je častá a příliš viditelná.¹⁹⁹ V českém prostředí se nicméně (vzhledem k tomu, že provázanost mediální a literární scény je úzká, neboť v této sféře se povětšinou všichni znají) podle mého názoru minimálně ve stejné míře setkáváme s tím, že publicisté a recenzenti podléhají přátelským vazbám ke svým kolegům. Dalším nešvarem je, že přejímají předsudky většinového názoru: jako by se „nehodilo“ novou knihu známého autora pochválit. Obecně se tak zdá být česká kritika mnohem přísnější, často inklinuje spíše k negativnímu hodnocení zejména domácích autorů, což je praxe ve Francii spíše výjimečná. I autor literatury pro náročnější publikum typu Jáchyma Topola je s každým dílem kritikou napadán za nejrůznější „prohřešky“ své tvorby. Ani autory různorodých, čtenářsky spíše vstřícných textů, jako jsou namátkou Emil Hakl, Petra Hůlová, Jaroslav Rudiš, Petr Šabach, Miloš Urban, kritika jednohlasně neoslavuje. Další, mezi nimi Michal Ajvaz, Daniela Hodrová, Ivan Matoušek, tedy autoři profilující se důrazem na formu, a tím bližší francouzskému prostředí, obvykle ani patřičný zájem kritiky nevzbudí. Ne proto, že by jejich díla nebyla hodnotná: pravděpodobně zejména z toho důvodu, že vyžadují erudovanější přístup, pečlivější čtení. Zatímco tedy současná česká kritika se za každou cenu snaží demonstrovat svůj nadhled (ve smyslu nadřazenosti), francouzská kritika prokazatelně přistupuje k hodnoceným dílům shovívavěji, zdůrazňuje kvality, neusiluje za každou cenu poukázat na detailní nedostatky. Přestože česká kritická scéna měla v minulosti velké osobnosti (za všechny Čapek, Šalda), dnes jako by jí chybělo sebevědomí ke skutečně vyčerpávající a podrobné analýze děl v kontextu domácí i zahraniční literatury. Na tom se shodli i

¹⁹⁶ Literární soutěže a ceny. Seznam řazený chronologicky podle měsíce udělení ceny. [online]. Dostupné z: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=02_Odb/litSouteze.htm. [Cit. 30.7.2012].

¹⁹⁷ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012, 416 s., ISBN 978-80-7294-492-7.

¹⁹⁸ „Jánabráchismus“, „bratříčkování“, „kolegialismus“, „klikařství“, „mafianství“ atp.

¹⁹⁹ „[procédés qui] en d'autres univers auraient pour nom corruption, concussion, malversation, trafic d'influence, concurrence déloyale, collusion, entente illicite ou abus de confiance et dont le plus typique est ce qu'on appelle en français le „renvoi d'ascenseur““ (BOURDIEU, Pierre. Et pourtant. In *Liber*, N° 25, *Actes de la recherche en sciences sociales*, prosinec, 1995, s. 1–2. Citováno podle HALIMI, Serge. *Les nouveaux chiens de garde*. 2. vyd. Paris : Seuil, 2005, s. 133–134.

respondenti ankety, kterou jsem na jaře 2013 uspořádala pro časopis iLiteratura.cz.²⁰⁰ Ze 120 oslovených zástupců literárního provozu (publicistů z literárních či kulturních periodik i kulturních rubrik celostátních deníků, literárních teoretiků, spisovatelů a nakladatelů) odpovědělo třicet. Většina z nich konstatuje v kritické (často je tím míněna i obecně recenzní) práci svých kolegů značné nedostatky: chybí snaha vidět knihu v kontextu, potlačit vlastní, popřípadě „skupinové“ zájmy, chybí odvaha vyjádřit přímo a jasně nějaký názor. Pavel Mandys formuluje ještě další nebezpečí: „Obecně nejhorší je skutečnost, že ji zejména veřejnost v podstatě nesleduje, že vliv literární kritiky v posledních řekněme patnácti letech značně oslabil.“²⁰¹

Relativně nízký počet čtenářů ve srovnání například právě s trhem pro francouzsky psanou produkci (ten není omezen pouze na území Francie, ale zahrnuje další oblasti, kde je francouzština hlavním jazykem komunikace, případně běžně užívaným jazykem v kruzích inteligence) vede ale především k mnohem nižším nákladům publikovaných knih, což má za následek výrazně jiný poměr nákladů a příjmů pro nakladatele. Zatímco průměrný náklad románu ve Francii činí 12 000 výtisků,²⁰² v ČR je to kolem 2000.²⁰³ Česky psaná literatura se

²⁰⁰ Cituji výběr odpovědí na otázku 10 (Co na současné české literární kritice oceňujete, co vám u ní chybí, popřípadě co vám na ní vadí?): Česká literární kritika v současné době téměř neexistuje. [...] Chybí mi především vědomí toho, že i drobnou recenzí spoluutvářím celek soudobé literatury a než začnu psát, musím mít o tom celku nějakou představu, nějaký ideál. (**Karel Piorecký**) Vadí mi kampaňovitost, nedostatek diversity. A taky bych uvítala zapojení české literatury do kontextu alespoň středoevropského, průběžné srovnávání témat a jejich zpracování. (**Alena Zemančíková**) [...] I když máme bohaté tradice, současná kritika je nedostatečně vzdělaná, bez hlubšího záběru. (anonymní odpověď) Česká kritika především neexistuje. Smířila se s malými kulturními poměry a nechala se zatlačit do ranku „profesionalitu“, navíc většinou státem placené, tím spáchala sebevraždu. (**Pavel Kosatík**) Většina recenzí vzniká nejspíš narychlo, málokomu vadí překlepy či věcné chyby. Často recenzenti věnují celou recenzi jedinému odstavci, případně jedné či dvěma chybám, jindy naopak desítky či dokonce stovky chyb (hlavně u překladové literatury) ignorují. Redaktoři krátí recenze bez domluvy s jejich autory, aniž by se zeptali, co recenzent považuje za nejdůležitější. Na některé důležité tituly recenze vycházejí s příliš velkým odstupem (dva roky není u nás žádná doba). (**Marcel Arbeit**) Vadí mi sebejistě prezentované pseudoodborné názory, nečistý styl a jazyková neobratnost, chyby v logice uspořádání/argumentace. (**Klára Kolčarová**) [...] pořad málo profesionální, tj. špatně redigovaná, bez řemeslného standardu. Pohybuje se mezi dvěma extrémy: šedivou popisností a ranařstvím. (**Jiří Trávniček**) [...] nesoustavnost, nekomplexnost. [...] Ještě bych připojil konstatování přílišného exhibicionismu některých kritiků. (**Lubomír Machala**) [...] chybí – kritičnost. Většinou jde o výčet kladů a záporů, ale ne o kritickou argumentaci – objasňujeme kdo s kým a jak, ale chybí vyjádření toho „já zde zastávám toto stanovisko“. (**Milena M. Marešová**) [...] Chybí mi ale kritický nadhled. Vadí mi to, že kritici často podléhají okamžitým soudům [...] (**Miroslav Olšovský**) Kritika by měla být vždy osobní, zaujatá, ale samozřejmě objektivní. Ne vždy se to právě na rozdíl od zahraničí, daří. (**Jan Gabriel**) [...] Kritiku často nahrazuje fanouškovství. [...] (**Viktor Šlajchrt**) [...] Chybí mi jiné přemýšlení o knihách než recenze ve smyslu: o čem to je, jak je to napsáno, je to napsáno dobře/špatně. Tzn. chybí mi zájem o kontextualizaci české literární scény, snaha o vyhmátnutí témat, přístupů, jejich analýza, srovnání s podobnými zahraničními tituly či starší českou literaturou. [...] (**Petra Hůlová**) V ČR zřejmě mají kritici zřejmě zafixováno, že vyjadřovat názor na věc lze pouze oklikou pomocí duchaplných výroků, neurčitěho přešlapování vrstvicí neurčité věty o dnešní době či o tom, co je člověk, či klást na konec samotného textu pokoutnou rétorickou otázku, která má čtenáři zřejmě dát prostor, aby si sám podstatné domyslel, neboť kritik je sám tak nad věcí, že nemusí věci říkat přímo. Z toho důvodu je většina kritiků vůbec nejštatnější, když nemusí názor vyjadřovat vůbec a věnovat se v klidu formálnímu rozboru či zasazování díla do určitého uměleckého či dějinného proudu. Skrýt kritickou nemohoucnost je tak skutečně nejsnadnější. (**Petr Šimák**) Je příliš nesoustředěná, roztržštěná, nesystematická jako celek. Chybí jí autority, zejména takové, které by oslovily širší publikum a zároveň je uznávali autoři a univerzitní prostředí. [...] vliv literární kritiky v posledních řekněme patnácti letech značně oslabil. (**Pavel Mandys**) V denním tisku se většinou zabývá především mediálně známými autory a je povrchní. Chybí mi spokojený kritik, je-li to možné. [...] (**Ivan Binar**) Zdá se mi, že současná česká literární kritika poněkud podléhá některým módním trendům; že příznivě (někdy až nadšeně) hodnotí knížky jakoby napsané na „neviditelnou“ či „tušenou“ objednávku, a to bez ohledu na striktně literární hodnotu díla. Takové knížky budí obvykle i velký čtenářský zájem – jsou „správně“ tajemné, fantasy, drsné, sexy, krimi i nabroušené proti bezpráví. (**Antonín Bajaja**) Celá anketa [online]. Dostupná z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/31859/literarni-kritika-anketa-2013> [Cit. 10. 9. 2013].

²⁰¹ *Česká literární kritika 2013*, anketa časopisu iLiteratura.cz. [online]. Dostupná z:

<http://www.iliteratura.cz/Clanek/31859/literarni-kritika-anketa-2013> [Cit. 10. 9. 2013].

²⁰² Uvedeno podle statistik uvedených na webu francouzské vlády <http://www.culture.gouv.fr/nav/index-stat.html>, s. 9; jiné údaje se liší, pohybují se od 7 do 10 tisíc (v závislosti na různě specifikovaných objemech dat podchycených jednotlivými statistikami) – např. statistiky <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/document-60386> nebo <http://mediadix.u-paris10.fr/cours/Edition/202Chiffres.htm>. Všechny uvedené zdroje [online]. [Cit. 26.8.2013].

tak obrací k početně výrazně omezenějšímu publiku. Centrem literární scény je především Praha, v menší míře Brno. I skupina lidí zabývajících se literaturou z hlediska své profese – autorů, novinářů, literárních vědců, pedagogů – je svým způsobem limitovaná: prakticky všichni významněji zapojení aktéři se osobně znají, protože se často setkávají na nejrůznějších akcích s literaturou spojených. Například v USA vyžadované (a dodržované) pravidlo, že recenzent nesmí být v žádném užším vztahu (příbuzenském, pracovním apod.) s autorem posuzovaného díla,²⁰⁴ je u nás takřka nemožné uplatnit.

4.2.4 Literární časopisy

Spektrum literárních časopisů je v ČR jistě početně chudší. Potýká se také s dlouhodobým podfinancováním – podpora ze strany státu je ve srovnání nejen s Francií, ale s mnoha evropskými státy nedostatečná.²⁰⁵ K hlavním titulům patří: *A2* (vychází od r. 2005), *Host* (vznikl r. 1990 v návaznosti na stejnojmenný časopis vycházející s přestávkami od r. 1921), *Literární noviny* (založené r. 1990 jako příloha *Lidových novin*, od 1992 vycházejí samostatně, navazují na tradici *Literárních novin* – zal. 1952, *Literárních listů* a *Listů*), *Plav* (od r. 2005), *Revolver Revue* (od r. 1987 jako samizdat, oficiálně od r. 1989 (navazuje na *Jednou nohou* – 1985 a *Revolver Revue Jednou nohou* – 1986), *Souvislosti* (od r. 1990), *Tvar* (od r. 1990).

Recenzní rubriky beletrie takřka vymizely z českých celostátních deníků, zbyla jen *Orientace* – sobotní příloha *Lidových novin* a *Salon* – příloha *Práva*. Po určité době kvalitní kulturně-literární příloha časopisu *Týden* byla zrušena, knihy nadále sice okrajově, ale pravidelně recenzuje časopis *Reflex*, kvalitní literární rubriku má časopis *Respekt*.

Překládovou beletrii až do 90. let minulého století bohatě představovala například slavná revue *Světová literatura* (1956–1996), která doplňovala a v mnohém i nahrazovala knižní trh – byla prvním, a často jediným místem, kde se alespoň v recenzích s ukázkami představovala zahraniční literatura. Jejím nástupcem se cítí být jak stejnojmenná příloha časopisu *Host*, tak internetový literární časopis *iLiteratura.cz*, a nejnověji též studentský měsíčník *Plav*.

4.2.5 Internet

Prvním velkým projektem literárně-kritického časopisu bez tištěné verze a pouze v podobě webových stránek byl r. 2002 založený portál *iLiteratura.cz*. O několik let později vznikl výše zmíněný projekt pro prezentaci české literatury, Portál české literatury (viz 4.2.1), zaštitěný původně MK ČR (později přešel pod správu Institutu umění – Divadelního ústavu, příspěvkové organizace MK ČR).

Dnes v ČR existuje řada webových stránek typu *DatabazeKnih.cz*, kde většinu obsahu tvoří nakladatelské prodejní anotace (tj. marketingové, reklamní produkty, které nenabízejí nezávislé hodnocení knih, ani výběr). Jiné projekty jsou komerční (eshopy knižních distributorů): i těm chybí objektivita výběru a hodnocení. Dále existuje mnoho amatérských čtenářských webů, blogů – kterým lze vyčíst nedostatečnou systematickosti aktualizace a nedefinovanou objektivitu hodnocení knih.

Značnou úlohu v propagaci literatury hrají sociální sítě – v prostředí Facebooku, Twitteru či Google+ své názory na knihy sdílejí jednotlivci sami za sebe, ale své profilové stránky i stránky založené skupinami příznivců zde mají také nejrůznější subjekty z knižní branže, kulturní instituce i projekty.

²⁰³ Jiří Trávníček v prezentaci výsledků průzkumu „Čtenáři a čtení v ČR (2010)“, projektu ÚČL AV ČR a Národní knihovny ČR, uvádí průměrný náklad 2530 pro období 2007 až 2010. Citováno z webové prezentace [online]. Dostupné z http://skip.nkp.cz/KeStazeni/Tyden10/Tiskovka_PruzumCR_2010.pdf [Cit. 26.8.2013].

²⁰⁴ Halimi uvádí, že v USA některé deníky výslovně zakazují, aby šéfredaktor světil recenzi na knihu komukoli, kdo jejího autora zná anebo je sám autorem knihy daným člověkem recenzované, případně měl bližší kontakty s osobou, jež je v příslušném díle citována nebo jinak zmiňována. Ve Francii se však toto pravidlo – k údivu zahraničních kruhů – nijak přísně nedodržuje. (HALIMI, Serge. *Les nouveaux chiens de garde*. 2. vyd. Paris : Seuil, 2005, s. 133–134). Dodejme, že v českém prostředí je respektovat takovou praxi i při dobré vůli často takřka nemožné.

²⁰⁵ Dlouhodobý boj kulturní obce za zvýšení státního příspěvku na kulturní aktivity z oblasti tzv. živé kultury se projevil v minulém desetiletí například založením iniciativy Za Česko kulturní nebo pozdější Zachraňte kulturu 2013.

Zajímavý je také mezinárodní projekt Goodreads, zaměřený pouze na reflexi čtenářů: uživatelé si sestavují knihovničky a knihy hodnotí, jde vlastně o fanouškovské prostředí knižních bloggerů. Goodreads je projekt nadnárodní, je založený na znalosti angličtiny a především na reflexi anglicky psaných knih.

Další projekty jsou určeny pro určité cílové skupiny (nejčastěji děti): např. Rosteme s knihou.

Klasické tištěné literární časopisy (*A2*, *Tvar* ad.) zveřejňují na webu pouze část svého obsahu, a to jako bonus k předplatnému papírové verze. Novinkou v tomto směru je internetová verze časopisu *Host* (*H70*), spuštěná na konci října 2014, – zdá se být zcela novým pokusem, jak prezentovat obsah tradiční tištěné verze.

4.2.6 Knihkupectví

Knihkupectví, která slouží jako uznávaný zdroj dobrých knih a jsou známá péčí o zákazníka (ve smyslu: poradit, posloužit), je v ČR pár: v Praze například knihkupectví typu Fišer (Kaprova ul.) či Seidl (Štěpánská ul.). Počáteční nevraživost vůči velkým obchodním řetězcům a jejich hypermarketům padla, nakladatelé si uvědomili, že přitáhnou jinou klientelu než klasická knihkupectví (v nichž se prodá kolem poloviny knižní produkce).²⁰⁶ V nákupních centrech mají své prodejny naopak řetězce knihkupecké jako Kanzelsberger, NeoLuxor, nově i Kosmas.

4.2.7 Výpůjčky v knihovnách

Jen v Národní knihovně si čtenáři půjčili v roce 2013 přes 667 000 knih. Ve stejném období také šest milionů návštěvníků využilo online služeb internetu z prostoru mimo knihovnu.²⁰⁷

Zatímco Národní knihovna má ve fondu přes šest milionů knihovních jednotek, Městská knihovna v Praze disponuje menším množstvím – dva miliony dokumentů, z toho 344 tisíce knih, zato se velmi stará o rozvoj své e-knihovny. Městská knihovna poskytla přes šest milionů výpůjček na pobočkách (knih, CD, DVD, map) a registrovala přes milion stažení (eknihy, digitalizované dokumenty).²⁰⁸

Nejpůjčovanějším titulem Městské knihovny se v roce 2013 stala romantická sága *Upíří deníky* L. J. Smithové (přes 3000 výpůjček). Nejstahovanější e-knihou z e-knihovny byly *Příběhy Sherlocka Holmese* od A. C. Doylea (23 608 stažení).

4.2.8 Veletrhy, slavnosti, autorská čtení

Významnými svátky knih a čtení jsou v ČR dvě pražské akce, veletrh Svět knihy a Festival spisovatelů. Menší veletrhy se konají i v jiných městech (Havlíčkův Brod, Ostrava, Polabský knižní veletrh v Lysé nad Labem), jsou však významem i rozsahem marginální.

České centrum pořádá v návaznosti na veletrh Svět knihy akci nazvanou Noc literatury, jež se koná v Praze i v několika českých městech.

V Brně (s rozšířením také v Ostravě, Košicích a Wroclavi) se už několik let pořádá v létě Měsíc autorského čtení.

Po roce 1989 se v ČR postupně zavedla a rozšířila praxe pořádat (nejčastěji při příležitosti vydání nové knihy) akce, jejichž podstatou je propagace, avšak mají i značný rozměr osvětový. Malá i velká nakladatelství připravují literární čtení, diskuse s autory a překladateli knih, autogramiády. Návštěvnost těchto akcí nebývá vysoká – ostatně do míst, kde se konají (literární kavárny, čajovny, knihkupectví, výjimečně menší výstavní sály) se většinou početné publikum ani nevejde. Přesto mají pro popularizaci knih, čtení, a třeba i problematiky překladu velmi významnou roli. Bohužel se omezují spíše na Prahu a větší města.

²⁰⁶ POTŮČEK, Jan. Kde ty knihy jsou. *Reflex*, 27. 1. 2005. Také [online]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/Clanek18488.html>. [Cit. 9.1.2010].

²⁰⁷ Údaje z Výroční zprávy NKP. [online]. Dstupné z: <http://www.nkp.cz/soubory/ostatni/vz2013.pdf>. [Cit. 26.10.2014].

²⁰⁸ Údaje z Výroční zprávy Městské knihovny v Praze.

4.2.9 Žebříčky nejprodávanějších titulů

Vodítkem v probuzení zájmu o určité tituly a impulzem k jejich nákupu jsou často také různé žebříčky nejprodávanějších knih. Je to záležitost i v zahraničí běžná – leckterý časopis publikuje takové přehledy, a čtenáři se málokdy zajímají o to, na základě jakých dat je žebříček sestaven. Nejefektivnějším zdrojem jsou knihkupci. Ať už tzv. kamenná knihkupectví, od nichž údaje sbírá například Svaz českých knihkupců a nakladatelů²⁰⁹ a každý týden publikuje Aktuální žebříček (s kategoriemi Beletrie, Naučné a Dětské),²¹⁰ nebo elektronický obchod jako například Internetové knihkupectví Kosmas, kde se seznam „Nejprodávanější knihy za posledních 14 dní“ (z titulní strany dostupný pod záložkou „Bestsellery“) generuje automaticky podle reálných prodejů.²¹¹ Podobně i velké knihkupectví NeoLuxor nabízí na webu výčet „Nejprodávanější tituly“. Knihkupectví Kanzelsberger má na svých webových stránkách přehledy dva: jeden pod záložkou „Bestsellery“, druhý nazvaný „TOP 20“.²¹²

²⁰⁹ Podrobně je metodika sběru dat popsána v dokumentu OLŠANSKÁ, Mária ; PISTORIUS, Vladimír. Vše o žebříčku SČKN. Ke stažení ze stránky Aktuální žebříček klasických knih. In *Svaz českých knihkupců a nakladatelů*. [online]. Dostupné z: <http://www.sckn.cz/index.php?p=ladder>. [Cit. 14.8.2012].

²¹⁰ Aktuální žebříček klasických knih. In *Svaz českých knihkupců a nakladatelů*. [online]. Dostupné z: <http://www.sckn.cz/index.php?p=ladder>. [Cit. 14.8.2012].

²¹¹ Kosmas, s.r.o. vlastní i kamenná knihkupectví, jakým způsobem data z prodejen započítává, není jasné.

²¹² Záložky dostupné z titulních stran webových stránek: Kosmas.cz, Neoluxor.cz, Kanzelsberger.cz.

5 Knihy ve Francii a v České republice

Literární prostor francouzský a český jsou z hlediska mezinárodního uznání nesrovnatelné. Poté co Casanova prohlásila Paříž za středobod světové literatury, v předmluvě k novému vydání své publikace *La République mondiale des lettres*²¹³ připouští, že tato situace už dnes neplatí: „objektivní úpadek pařížské moci (jak na straně tvorby textů, tak pokud jde o moc posvěcení), stejně jako zjevnost anglické převahy“, stále lze mluvit o její „univerzalizující moci“ a o jejím „strukturálním etnocentrismu“.^{214 215} Už v původním textu však nadvládu Paříže sama zpochybňuje, mluví o polycentrickém a pluralistickém světě, kde s Paříží o hegemonii soupeří Londýn a New York, stejně jako Řím, Barcelona či Frankfurt. Aby Casanova mohla prohlásit Paříž (a Francii) za místo s největší koncentrací „literárního kapitálu“,²¹⁶ opírá se o data P. Parkhurst Clarkové, která se dlouhodobě věnovala srovnání statistik charakterizujících literární praxi v různých zemích.²¹⁷ – Šetření prováděné v různých evropských zemích a v USA ukázalo, že Francie má objem literárního kapitálu nejvýznamnější. Důležitým ukazatelem pro vyhodnocení literárního kreditu určité země nebo města je také pozornost věnovaná překladové produkci. Casanova cituje studii z roku 1992, která prokázala, že zatímco Velká Británie svou literární produkci ve velkém vyváží do všech ostatních evropských zemí, je zároveň nejméně otevřená produkci z cizích jazykových oblastí – podíl překladů na celkové knižní produkci činil v Británii v 90. letech pouhá tři²¹⁸ procenta. Naproti tomu evropský průměr tvoří 15 % a v některých zemích překladové tituly představují více než čtvrtinu knižní produkce (Španělsko, Itálie, Nizozemí, Dánsko), přičemž například v Portugalsku tento „dovoz“ činí 33 % a ve Švédsku dokonce 60 % celkové produkce. Literárně nejžádanější a nejpřekládanější jsou podle Casanovy angličtina a francouzština – jak ale uvidíme dále, v českém prostředí je po angličtině němčina a francouzština zaujímá až třetí místo.

Z obecného pohledu není mezi českým a francouzským kulturním prostředím markantní rozdíl a dalo by se předpokládat, že Češi i Francouzi budou kupovat a číst stejné knihy. Proč to ale platí jen někdy? Než se dostaneme ke konkrétním případům, kdy francouzský bestseller v českém vydání nenašel své čtenáře, bude dobré podívat se blíže na některá specifika čtenářství, výroby knihy a knižních trhů.

5.2 Čtenářství

Ve Francii se prodá každou sekundu třináct knih (ročně vyjde 400 milionů titulů). Podle čtenářských průzkumů 89 % Francouzů přečetlo v roce 2011 alespoň jednu knihu.²¹⁹ V přepočtu by tak každý Francouz měl strávit 38 minut denně četbou knihy, uvádějí data publikovaná na portálu Planetoscope.²²⁰ Vycházejí z údajů institutu GfK, který se zaměřuje především na průzkum trhu a má zastoupení ve více než stovce zemí na světě. Francouzské

²¹³ Kniha vyšla poprvé roku 1999, Casanova ve vydání z r. 2008 některá svá tvrzení aktualizuje či upravuje. Česky : CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012.

²¹⁴ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 15.

²¹⁵ Casanova dále potvrzuje, že i Brusel byl (v 19. století) takovým centrem literatury: „Brusel, hlavní město, jež představovalo otevřenou konkurenci Paříží, byl rovněž obdařen posvěcující mocí.“ Příkládá mu roli „města-křižovatky“, neboť Brusel byl centrem spojujícím různé avantgardy, odmítnuté v jiných místech v Evropě, místem poskytujícím útočiště modernistům, které Paříž odmítla nebo ignorovala. – CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 166.

²¹⁶ Pojem, který zavedl Bourdieu: BOURDIEU, Pierre. *Pravidla umění: vznik a struktura literárního pole*. Přel. Petr Dytrt a Petr Křloušek. Brno : Host, 2010.

²¹⁷ Sledovala například počet publikovaných knih, počet prodaných knih, doba věnovaná čtenáři četbě, finanční podpora spisovatelů, počet nakladatelství a knihoven, prostor vyhrazený knihám v médiích atp. PARKHURST CLARK, Priscilla. *Literary France. The Making of a Culture*. Berkeley a Los Angeles : University of California Press, 1987.

²¹⁸ Ve srovnání s ostatními zeměmi evropského literárního prostoru toto číslo ale zkrlesluje skutečnost, že v Británii není nutné překládat díla amerických autorů.

²¹⁹ Podle Planetoscope. [online]. Dostupné z: <http://www.planetoscope.com/Culture/1566-ventes-de-livres-en-france.html>. [Cit. 27.10.2014].

²²⁰ Planetoscope. [online]. Dostupné z: <http://www.planetoscope.com/tourisme-loisirs/784-Nombre-d-heures-consacrees-a-la-lecture-de-livres-par-un-Francais.html>. [Cit. 9.1.2010].

ženy prý čtou víc než muži, podle některých studií tvoří dokonce tři čtvrtiny čtenářského publika, pokud jde o romány. Politické a ekonomické texty čte asi 50 % žen, historické o něco víc, dokonce i v detektivách, žánru dříve povšechně přisuzovanému mužům, přesahují polovinu zájemců. Dívky čtou víc než chlapani, kteří věnují větší podíl času počítačovým hrám.

Národní knihovna v Praze uskutečnila ve spolupráci s Ústavem pro českou literaturu AV ČR v roce 2013 obdoby průzkum čtenářství,²²¹ zaměřený na obyvatele ČR starší 15 let. Ukázalo se, že ČR nadále patří k zemím s nejsilnější čtenářskou kulturou (společně se skandinávskými a pobaltskými státy).²²² Podobná šetření proběhla již dříve, v letech 2007 a 2010), tentokrát se analyzoval knižní trh. Z průzkumu vyplynulo, že 84 % Čechů přečte za rok alespoň jednu knihu (v roce 2007 – 83 %, v roce 2010 – 79 %), že 48 % nakoupí za rok alespoň jednu knihu (v roce 2007 – 71 %, v roce 2010 – 46 %) a že 32 % navštíví za rok alespoň jednou veřejnou knihovnu (v roce 2007 – 40 %, v roce 2010 – 38 %). Každý obyvatel ČR starší 15 let v průměru za rok přečte 13,2 knihy; jejich čtení denně věnuje 33 minut; za rok nakoupí průměrně 4,9 knihy; v našich domácích knihovnách se v průměru nachází 250 knih. Opět se ukázalo, že ženy čtou výrazně více než muži (rozdíl 11 %).²²³ Na zkoumaném vzorku se dále potvrdilo, že více než polovina obyvatel ČR starších 15 let tvrdí, že je pro ně knižní trh nepřehledný a nejnámější institucí knižního trhu je prodejní síť Levné knihy.

5.2.1 Co se čte

Český knižní trh je podle nakladatelů specifický. Zejména tím, že počet potenciálních čtenářů je nižší než v zemích, kde se mluví hlavními světovými jazyky. Přesné údaje o nákladech knih a obratu nakladatelství se v ČR prakticky nedají zjistit ani souhrnně, ani dotazem na dané subjekty: nakladatelé se hájí údajným konkurenčním bojem (jako by v jiných zemích neexistoval?), a podobné informace nesdělují. Na rozdíl například od Francie ani stát tato data nesbírá, a proto ani nepublikuje. Proto jsou i naše zjištění jen přibližná a nahodilá.

Jan Potůček v článku *Kde ty knihy jsou*²²⁴ zpovídal mj. tehdejšího šéfredaktora nakladatelství Academia, Alexandra Tomského. Tomský uváděl, že nakladatelství „udělá obrat osm milionů [Kč] v populární literatuře“: v Pawlowské, Vieweghovi, Ivanu Krausovi, Ivance Deváté, Báře Nesvadbové, Ireně Obermannové. A dodává: „A v tomhle úzkém segmentu si všichni navzájem konkurujeme, protože nás drží nad vodou. [...] Loni vyšlo 17 tisíc titulů knih. Na trhu je přes 60 tisíc titulů včetně těch, které vyšly v předchozích letech. Ale konkurujeme si jenom v tom středním proudu. Je to dáno tím, že jsme malá země a malý trh.“

Další zajímavostí je údajná nechuť českého čtenáře kupovat paperbacky: všichni nakladatelé uvádějí, že v českém prostředí má přednost kniha nikoli brožovaná, ale vázaná a v tvrdých deskách. Tento předsudek však již dnes někteří nakladatelé neberou v úvahu: namátkou Dauphin či Agite/Fra, tedy nakladatelské subjekty zaměřené výhradně na náročného čtenáře, jdou cestou snížení ceny výtisku, a tedy i prodejní ceny. Velké firmy jako Euromedia, Mladá fronta, Albatros (a jejich divize) ale vydávají takřka výhradně knihy v této tradiční podobě. (Viz také 6.4.6.10 Formální a technické záležitosti)

5.3 Knižní trh

Očividný je rozdíl velikosti knižního trhu, jež se odvíjí od počtu obyvatel, a tedy potenciálních čtenářů: Francie patří do skupiny států s „velkým trhem“ (nad 35 milionů potenciálních čtenářů; je třeba vzít v úvahu, že francouzsky mluví 200 milionů lidí na zeměkouli, z toho 115 milionů má francouzštinu jako rodný jazyk; francouzština je úředním jazykem ve 32

²²¹ Výzkum probíhá dlouhodobě, navazuje na již dříve publikované výstupy – například TRÁVNÍČEK, Jiří. *Čtenáři a interneti. Obyvatelé České republiky a jejich vztah ke čtení (2010)*. Host : Brno, 2011.

²²² K Francii nejsou výsledky průzkumu vztaženy – avšak výše uvedená čísla (38 minut strávených denně četbou Francouzů denně oproti 33 minutám Čechů) jsou výmluvná.

²²³ Všechny údaje jsou převzaty z Výroční zprávy NKP. [online]. Dostupné z: <http://www.nkp.cz/soubory/ostatni/vz2013.pdf>. [Cit. 26.10.2014].

²²⁴ POTŮČEK, Jan. *Kde ty knihy jsou*. *Reflex*, 27. 1. 2005. Také [online]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/Clanek18488.html>. [Cit. 9.1.2010].

státech),²²⁵ Česká republika disponuje „středním trhem“ (kolem 10 milionů potenciálních čtenářů).²²⁶

Ve francouzském prostředí je běžné, že tituly řadící se do kánonu domácí i světové literatury jsou běžně k zakoupení v knihkupectvích, případně je knihkupec nemá v prodejně, ale dokáže je na vyžádání ze dne na den doobjednat. U stěžejních titulů navíc bývá možnost vybrat si z více překladů (pořízených většinou s časovým odstupem). Což je na českém knižním trhu nevídané: většina knih tzv. zlatého fondu (často i nedávno vydané) bohužel není dostupná ani v knihovnách, a dokonce ani v Národní knihovně v Praze. Ta sice spravuje agendu tzv. povinných výtisků (každý nakladatel má ze zákona povinnost poskytnout bezplatně jeden exemplář periodických i neperiodických publikací vybraným knihovnám),²²⁷ avšak velmi často jde o archivní exempláře, jež nejsou určeny k výpůjčkám. Pistorius uvádí, že knihkupec prodá během prvního roku po expedici knihy cca 75 až 85 % nákladu (standardní produkce), zbytek se doprodává delší dobu. „Mezi požadavkem, aby byl titul „dlouho na trhu“, a rizikem kapitálové náročnosti tak vzniká rozpor, který se zvětšuje se zmenšující se velikostí národního trhu.“²²⁸

Knižní trh má ve Francii svá specifika – základem je jednotná cena knihy (prix unique du livre).²²⁹ Ta je ve Francii stanovena zákonem, tzv. Loi Lang (Jack Lang ho jako ministr kultury prosadil v roce 1981, platí od r. 1982), který neumožňuje zlevnit knihy o víc než 5 %. Tento zákon také striktně odděluje nakladatele, distributory a knihkupce jako tři samostatně fungující odvětví knižního trhu, kudy musí každá kniha projít. Důvodem zavedení jednotné ceny knihy bylo podpořit tradiční knihkupectví v předem ztraceném boji s prodejními giganty typu hypermarketů a obecně maloobchodních řetězců.

V ČR od počátku 90. let pevná cena knih určena není, knihkupci a další prodejci se většinou řídí tzv. doporučenou cenou výtisku, kterou stanovuje nakladatel a v knize bývala jistou dobu i uvedena. Zvláštností oproti Francii jsou u nás obchody s tzv. levnými knihami. Síť asi padesáti prodejen po celém území republiky začala vznikat od r. 1994, vlastní ji společnosti KMa s.r.o. a Levné knihy a.s. (ta má dnes od r. 2000 i vlastní nakladatelství, kde mj. vycházejí reedice úspěšných překladových děl; vlastní a provozuje také elektronický obchod). Vykupují zbytky nákladů špatně prodaných knih zejména od menších nakladatelství, jimž se nevyplatí platit skladné či danit skladové zásoby, a prodávají je pak ve svých obchodech s výraznou slevou. Právě nevýhodnost dlouhodobého skladování je příčinou fatální nedostatečnosti českého trhu, co se týče titulů řadících se do kánonu klasické i moderní literatury (viz výše).

Neustále roste počet autorů toužících vydat svůj text knižně. Každý významnější politik dnes publikuje své memoáry nebo sbírky otištěných článků, pronesených proslovů, leckterá celebrita vydává vzpomínky (většinou ve spolupráci s ve výtisku nejmenovaným novinářem či spisovatelem). Tvůrčí psaní se ve Francii učí na lyceu i na univerzitě. S rozvojem internetu roste i počet veřejně dostupných osobních deníků a blogů. Z analýzy dat poskytnutých 1100 nakladateli vyplývá, že ve Francii nakladatelství každoročně dostávají kolem 1300 rukopisů nabízených k vydání (– podle renomé a velikosti nakladatelství počet zaslaných textů dosahuje v jednotlivých případech až 8000), z čehož je v případě neznámých autorů 98 % rukopisů zamítnuto a zůstane nevydáno.²³⁰ Náklady prvotín jsou v průměru 7600, pohybují se od maximálně 800 výtisků (u sbírky poezie) po 15 000 exemplářů románu s nadějí na komerční úspěch. Čísla se však rychle mění, protože

²²⁵ France diplomatie. [online]. Dostupné z: http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/actions-france_830/langue-francaise-francophonie-diversite-linguistique_1040/langue-francaise_3094/les-priorites_20237/francais-langue-internationale_83179.html. [Cit. 8.8.2012].

²²⁶ PISTORIUS, Vladimír. *Jak se dělá kniha*. Praha – Litomyšl : Ladislav Horáček – Paseka, 2003, s. 11.

²²⁷ Povinný výtisk. In Národní knihovna v Praze. [online]. Dostupné z: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Leg/01_LegPod/02_index.htm. [Cit. 8.8.2012].

²²⁸ PISTORIUS, Vladimír. *Jak se dělá kniha*. Praha – Litomyšl : Ladislav Horáček – Paseka, 2003, s. 8.

²²⁹ Prix du livre. In Ministère de Culture et de la Communication. [online]. Dostupné z: [http://www.culturecommunication.gouv.fr/Disciplines-et-secteurs/Livre-et-lecture2/Economie-du-livre/Prix-du-livre/\(language\)/fre-FR](http://www.culturecommunication.gouv.fr/Disciplines-et-secteurs/Livre-et-lecture2/Economie-du-livre/Prix-du-livre/(language)/fre-FR). [Cit. 10.8.2012].

²³⁰ AUTRET, Marc. Du manuscrit au pilon : les chiffres clés. In Blognot! [online]. Dostupné z: <http://marcautret.free.fr/autret/150q-faq/a/manuscrit-pilon-chiffres-cles.php>. [Cit. 13.8.2012].

s tím, jak se tisk stává stále dostupnější a jednodušší záležitostí, zejména menší nakladatelé často začínají s nákladem 300 až 700 výtisků, který v případě zájmu operativně dotiskují.

5.3.1 Autorská práva

Autorská práva na své dílo ve Francii autor poskytuje zpravidla nakladateli.²³¹ Oproti USA není příliš zavedená instance literárních agentů, kteří v podstatě zprostředkovávají komunikaci autora a nakladatele. Francouzi ji považují za zbytečnou, někdy i škodlivou – pro začínajícího autora je to překážka navíc, protože bez agenta nelze nabízet knihu k vydání. Agenti jsou vnímáni spíše jako ti, kdo autorovi a nakladateli ukusují z už tak malého krajíce zisku. Nicméně i ve Francii se někteří spisovatelé (zejména ti úspěšnější) nechávají zastupovat agenty, často i nadnárodními (americkými) firmami.

V ČR působí agentury Dilia či Aurapont, do zahraničí autory zastupují také menší agentury Pluh a Dana Blatná Literary Agency. Avšak četní spisovatelé a další tvůrci se také o smluvní a honorářové záležitosti starají sami.

Autoři ve Francii jsou zvyklí (v Čechách jen někteří), že knihu je třeba propagovat: účastní se literárních čtení a konferencí, většinou ochotně poskytují rozhovory. Úspěch je podmíněn zejména vystoupením v televizi, proto se v zákulisí často mluví o tom, že zajímavá tvář a dobré vystupování dnes pomalu dělá spisovatele spíše než jeho tvorba. (Viz také 2.2.4 Posvěcení)

5.3.2 Cesta textu ke čtenáři

Tradiční cesta textu v dnešní době vede přes vybrané nakladatelství: to vznikající knize zaručuje, že se dostane do kontextu jiné produkce, že bude zahrnuta do nabídky daného katalogu. Nakladatelství se postará nejen o redakční úpravu textu, o jeho grafickou úpravu a sazbu, ale i výrobu (tisk, vazba, expedice) a dále o distribuci, a tím prodej.

Většina českých nakladatelství spolupracuje s distribučními firmami, těch důležitějších je u nás několik a každá pokrývá jiný segment trhu – ročenka *Almanach Labyrint*, nejobsáhlejší a každoročně aktualizovaný zdroj podobných informací, v r. 2012 registruje 54 distributorů,²³² o rok později o tři více.²³³ Použití pro prodej knihy distributora však není povinné ani nutné, některá – zejména menší – nakladatelství tento článek mohou vynechávat, i když dnes to již, na rozdíl od 90. let, není tak běžné. (Oproti tomu ve Francii je nakladatelství ze zákona povinné postupovat přes distribuční firmu, viz Loi Lang, zde výše.)

Cesta textu ke čtenáři – 1

Posledním článkem v řetězci zprostředkujícím text čtenáři jsou knihkupectví. V České republice jich je podle Pistoria kolem tisíce,²³⁴ *Almanach Labyrint* v r. 2012 registruje 648 knihkupectví a antikvariátů.²³⁵

Ve Francii je podle údajů Centre national du livre²³⁶ asi 25 000 knihkupectví. Projde jimi asi 23 % ročního objemu prodejů knih, 22 % zajistí velké obchody s kulturním zbožím

²³¹ <http://www.sne.fr/pages/infos-et-documentation/faq.html>

²³² Knižní distribuce. *Almanach Labyrint*. Také [online]. Dostupné z: <http://www.almanachlabyrint.cz/distribuce/>. [Cit. 11.8.2012].

²³³ Nejčastěji využívaných a osvědčených distribučních firem je v oblasti krásné literatury jen pár, zejména Knižní velkoobchod Kosmas a firma PEMIC BOOKS. Euromedia Group má distribuci vlastní. Firma Kanzelsberger provozuje pouze síť knihkupectví.

²³⁴ PISTORIUS, Vladimír. *Jak se dělá kniha*. Praha – Litomyšl : Ladislav Horáček – Paseka, 2003, s. 36. – Pistorius však sám tento údaj zpochybňuje dovětkem, že J. Císař (CÍSAŘ, J. Základní fakta o produkci knih v ČR v roce 2000. *Knihkupec a nakladatel*, 2001, roč. 7, č. 4, s. 3–7, č. 5, s. 4–7. Citováno podle Pistorius.) odhaduje počet knihkupců v ČR na 600 s tím, že se knihy prodávají v dalších 2000 prodejnách.

²³⁵ Knihkupectví a antikvariáty. *Almanach Labyrint*. Také [online]. Dostupné z: <http://www.almanachlabyrint.cz/knihkupectvi/>. [Cit. 11.8.2012].

²³⁶ Centre national du livre. [online]. Dostupné z: http://www.centrenationaldulivre.fr/IMG/pdf/table_ronde_6_etat_des_lieux.pdf. [Cit. 11.8.2012].

(knihy, CD, DVD atp.) typu FNAC, Leclerc, Virgin²³⁷ (v celkovém počtu asi 300 prodejních míst v zemi)

Je však i jiný způsob: dnešní elektronické obchody často spojují dva předchozí články: distribuci a knihkupectví.

Cesta textu ke čtenáři – 2

Pro úplnost zmiňme ještě způsob svépomocný: autor si může nechat knihu vydat pomocí nízkonákladového tisku (Print of demand, POD) a o distribuci se pak postarat sám. Bud' přes tzv. komisi prodej v kamenných obchodech, nebo prostřednictvím inzerce na vlastních webových stránkách, prodejem na stánku atd.

Trochu jiná situace je u elektronických knih: v případě, že jsou produktem nakladatelství, schéma bude obdobné jako v případě prodeje tištěné knihy přes elektronický obchod (e-shop), s tím, že tisk v tiskárně nahradí pouze jiný způsob sazby.

Cesta textu ke čtenáři – 3

Například elektronický obchod Amazon (americký obchod s pobočkami ve Francii, Itálii, Německu, Španělsku a Velké Británii) však dnes autorům nabízí možnost přímého prodeje, bez nutného zastoupení nakladatelem: stránky autora navedou, přes jaký software si pořídit sazbu, jednoduchým způsobem umožní nahrát e-knihu do databáze a sledovat prodeje a vyúčtování.

5.4 Knižní trh – statistiky a přehledy

Přehledněji snad situaci na knižním trhu ve Francii a v České republice ukážou některá základní data. Opřít se lze, pokud jde o francouzské prostředí, zejména o oficiální přehledy vydávané ministerstvem kultury, institucí Centre national du Livre a profesním týdeníkem *Livres-Hebdo*. V ČR jsou k dispozici údaje zveřejňované národní agenturou ISBN, Národní knihovnou v Praze (na základě databáze Česká národní bibliografie, registrující tzv. povinné výtisky) a Svazem českých knihkupců a nakladatelů.²³⁸ Bohužel je českých dat k dispozici mnohem méně, navíc nejsou příliš spolehlivá: L. Blažek, tvůrce skromného přehledu, který každoročně zveřejňuje SČKN, uvádí: „Bohužel na českém knižním trhu nejsou k dispozici potřebná data, s jejichž pomocí by bylo možno sestavit přehled tak, aby měl co nejobjektivnější vypovídající hodnotu.“²³⁹ Na nedostatek relevantních dat si stěžuje i Pistorius:²⁴⁰ veškerá dostupná data se týkají titulové skladby. V ČR dnes nelze souhrnně zjistit ani průměrné náklady knižní produkce, ani průměrnou cenu knih, není známo, kolik knih se prodá a kolik za ně kupující utratí, nelze sledovat skladbu nákupů. Naproti tomu ve Francii všechny tyto informace shromažďuje Ministerstvo kultury a komunikace, každoročně je publikuje a zpřístupňuje také na internetu.

²³⁷ Nadnárodní společnost Virgin Megastore byla založena v Británii, její francouzská divize Virgin Megastore France (působící na mnoha místech ve Francii od roku 1988) skončila roku 2013 v likvidaci, jen asi dvacet obchodů bylo tehdy z důvodu udržení pracovních míst zachováno.

²³⁸ Některé údaje jsou zcela aktuální, jindy dostupné zdroje uvádějí informace s určitým odstupem: v létě 2012 tak jsou nejčerstvější dostupná zpracovaná data z roku 2010. Svaz českých knihkupců a nakladatelů navíc nezastupuje všechny české nakladatele: údaje, které svaz shromažďuje, nejsou vyčerpávající.

²³⁹ BLAŽEK, Luděk. Základní fakta o produkci knih v ČR za rok 2010. In *Svaz českých knihkupců a nakladatelů*. [online]. Dostupné z: <http://www.sckn.cz/index.php?p=fakta2010>. [Cit. 11.8.2012].

²⁴⁰ PISTORIUS, Vladimír. *Jak se dělá kniha*. Praha – Litomyšl : Ladislav Horáček – Paseka, 2003, s. 24.

5.4.1 Francie

Ve Francii je asi deset tisíc nakladatelů, z toho kolem dvaceti velkých vydavatelských domů, které vydají každý kolem 5000 titulů ročně, na druhé straně asi 5000 malých nakladatelství vydá průměrně 10 titulů.²⁴¹ Nakladatelský svaz SNE (Syndicat national de l'édition) sdružuje přibližně 300 nakladatelství. K tomu je třeba přičíst navíc 3600 dalších institucí (od ministerstva až po profesní svazy) s tvorbou a vydáváním knih spojených.

Fungování knižního trhu ve Francii popisuje mj. i Bourdieu a dokládá je mnoha detailními a statistickými údaji, aby ukázal rozdílnost edičních strategií velkých a malých nakladatelů.²⁴²

Vydavatelské prostředí se za posledních několik desetiletí velmi proměnilo. Nakladatelské domy už nevedou ti, kdo rozumějí literatuře, ale ekonomové, finanční manažeři, stále větší důraz se klade na zisk za každou cenu. Branži vévodí několik obrovských podniků, které pracují s velkými objemy investic: největší nakladatelské domy jako Hachette Livre či Lagardère²⁴³ jsou nadnárodní firmy.²⁴⁴ Jejich roční obrat tvoří asi polovinu celého vydavatelského sektoru.²⁴⁵ Následuje desítky velkých nakladatelství (obrat 100 milionů euro), kde však v poslední době stále dochází k pohybu mezi vlastníky:²⁴⁶ France Loisir, Gallimard, Flammarion,²⁴⁷ Albin Michel ad. A nespočet malých, často miniaturních nakladatelství, jež se často jednotlivými edičními počiny a objevy vyrovnají i zmíněným mamutím společností. Vydávání knížek bývá i rodinnou záležitostí, a to nejen na úrovni malých rodinných podniků. Například obě dcery významného nakladatele Roberta Laffonta (firma nese jeho jméno), Anne Carrière a Isabelle Laffont, si založily nakladatelství vlastní (Anne Carrière ve Francii vydává knížky Paula Coelho).

Na francouzském knižním trhu se roku 2009 objevilo 74 788 knih, v roce 2010 bylo vydaných titulů 79 308, přitom podíl nových vydání a reedic je přibližně poloviční.²⁴⁸

²⁴¹ Údaje z portálu Syndicat national de l'édition. [online]. Dostupné z: <http://www.sne.fr/pages/infos-et-documentation/faq.html>. [Cit. 10.8.2012].

²⁴² BOURDIEU, Pierre. *Pravidla umění. Vznik a struktura literárního pole*. Přel. Petr Kyloušek a Petr Dytrt. Brno : Host, 2010, s. 195–209.

²⁴³ Odnož této firmy, Lagardère Active ČR, u nás vlastní například rozhlasové stanice Frekvence 1, Evropa 2, Bonton.

²⁴⁴ Halimi popisuje, jak neuvěřitelný mají mediální koncerty vliv, a dokládá konkrétními příklady úzké vztahy vládní garnitury a finanční oligarchie. Jean-Luc Lagardère, a podobně zástupci nejsilnějších mediálních společností jako Bouygues, Dassault, Arnault, Pinault, Bolloré jsou nezdědka osobními přáteli nejvlivnějších politiků včetně prezidentů, patří k nejbohatším podnikatelům (a asi patnácti nejbohatším rodinám) v zemi, mají zásadní procentní podíl na burze. Kromě sektoru komunikací ovládají mj. i automobilový, ropný a zbrojní průmysl. Přátelské vztahy mezi touto špičkou establishmentu se projevují například cenzurou určitých informací v tisku, ale mj. také na knižním trhu a literární scéně, zejména v preferencích oficiální kritiky či udělování literárních cen. (Viz také výše, 3.2.6 Francouzské literární ceny) HALIMI, Serge. Prudence devant l'argent. In *Les nouveaux chiens de garde*. 2. vyd. Paris : Seuil, 2005, s. 56–70.

²⁴⁵ Podobně i v ČR mediální gigant Bertelsmann, jenž je mateřskou společností naší společnosti Euromedia Group k.s., zahrnující nakladatelství Odeon, Knižní klub, Ikar atd.

²⁴⁶ Podle údajů portálu FranceLivre (provazuje jej instituce Centre national du livre s cílem propagovat francouzskou literaturu do zahraničí) z června 2012 nakladatelství Eeditis přešlo do rukou španělského vlastníka Planeta. Flammarion spadá pod italského vlastníka RCS, ale proslýchá se prodej francouzskému nakladatelství Gallimard, které by se tím vyvíhlo na 3. příčku v žebříčku nakladatelských domů, jež se velikostí vyrovnají mezinárodní konkurenci. – Zpracováno podle Huit français parmi les plus grands éditeurs du monde. [online]. Dostupné z: <http://www.francelivre.org/Actualites/Carte-blanche-a-Livres-Hebdo/Huit-francais-parmi-les-plus-grands-editeurs-du-monde>. [Cit. 10.8.2012].

²⁴⁷ V červnu 2012 (oficiálně byla transakce oznámena až na podzim) došlo k očekávanému a delší dobu chystanému odkoupení nakladatelství Flammarion společností Gallimard: nově vzniklý koncern Gallimard-Flammarion vlastní již dříve nabytá, původně samostatná menší nakladatelství Folio, Denoël, Mercure de France, la Table Ronde, P.O.L, Gallimard Loisirs, Gallimard Jeunesse, Casterman, J'ai Lu. Spolu s Hachette a Eeditis tvoří nejsilnější trojici vydavatelských firem ve Francii.

²⁴⁸ *Chiffres clés 2012. Statistiques de la culture. Livre*. Paříž : Ministère de Culture et de la Communication, 2012, s. 140. Také [online]. Dostupné z: <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Etudes-et-statistiques/Les-publications/Chiffres-cles/Chiffres-cles-2012-Statistiques-de-la-culture>. [Cit. 10.8.2012]. Údaje z různých zdrojů se liší i o desítky tisíc – rozdíly jsou způsobené tím, že každá instituce do celkového součtu započítává jiná data, značnou odchylku vytvářejí například tituly nekomerční.

Vydané tituly (Francie) – 1

rok	2000	2005	2009	2010
vydaných titulů	51 877	68 410	74 788	79 308

Zdroj: *Chiffres clés 2012. Statistiques de la culture. Livre*. Paříž : Ministère de Culture et de la Communication, 2012, s. 141. Také [online]. Dostupné z: <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Etudes-et-statistiques/Les-publications/Chiffres-cles/Chiffres-cles-2012-Statistiques-de-la-culture>. [Cit. 10.8.2012].

Podle údajů publikovaných oficiálním zdrojem informací z oboru, *Livres Hebdo Electre*, byl objem produkce srovnatelný s rokem 2008.

Pokud jde o beletrii, v lednu (měsíc leden je po září nejexponovanějším obdobím pro vydávání nových titulů – situace souvisí s literárními cenami) 2009 vyšlo 558 románů, zatímco v září, během tzv. la rentrée littéraire²⁴⁹ to bylo 659 románů. Náklady se pohybovaly od tisíce po statisíce výtisků²⁵⁰ (výkaz Centre national du livre uvádí průměrný náklad 7937 výtisků).²⁵¹

Srovnání počtu titulů vydaných během zmíněné „rentrée littéraire“, tedy na podzim, kopíruje situaci na knižním trhu (v závislosti na ekonomice celé země a v podstatě i světových trzích). Vybírám jen některé roky pro nástin problematiky: je vidět, že po nárůstu v roce 2010 (obdobně silným obdobím byl rok 2007, kdy vyšlo dokonce 727 titulů) jdou křivky prodeje, a tím i výroby zatím stále dolů.

Vydané tituly (Francie) – 2

romány	2001	2005	2010	2012
francouzské	369	449	497	426
z toho prvotiny	84	96	85	69
překladové	206	214	204	220
tituly				
celkem titulů	575	663	701	646

Zdroj: *Livres Hebdo*, č. 916, 29.1.2012, s. 76.

Je třeba srovnat také počty vydaných titulů a počty vydaných výtisků, tj. náklad knihy. Zároveň lze porovnat různé druhy produkce (viz tabulka):

Vydané tituly (Francie) – 3

	tituly	počet výtisků
literatura	15 480	163 261 000
literatura – pouze romány	14 609	160 076 000
pro děti a mládež	12 443	121 425 000
komiks	5 213	62 859 000

Zdroj: *Chiffres clés 2012. Statistiques de la culture. Livre*. Paříž : Ministère de Culture et de la Communication, 2012, s. 141.

Obě kategorie lze dále dělit na novinky a reedice: zatímco u titulů je poměr srovnatelný, u nákladu tvoří novinky oproti reedici dvě třetiny celkové sumy (z uvedených 261 163 výtisků představují nové tituly, tj. 1. vydání knihy, 106 404).

²⁴⁹ Francouzští nakladatelé plánují vydání většiny stěžejních titulů na období srpen až říjen, jako nejvhodnější moment pro prezentaci knihy, která aspiruje na některou z mnoha literárních cen, z nichž ty prestižní se udělují zejména v listopadu.

²⁵⁰ PAYOT, Marianne. Le Beigbeder proche des 100 000 exemplaires vendus. *L'Express*, 15.9.2009. [online]. Dostupné z: http://www.lexpress.fr/culture/livre/le-beigbeder-proche-des-100-000-exemplaires-vendus_794651.html. [Cit. 16.4.2010].

²⁵¹ Économie du livre. Le secteur du livre : chiffres-clés 2010-2011. In *Centre national du livre*. [online]. Dostupné z: http://www.dgmic.culture.gouv.fr/IMG/pdf/Chiffres-cles_2010-2011.pdf. [Cit. 11.8.2012].

Centre national du livre²⁵² uvádí také počet prodaných knižních výtisků: v roce 2010 se na francouzském knižním trhu prodalo celkem 452 milionů knih. – Obdobné údaje pro ČR nejsou k dispozici.

5.4.1.1 Překlady

Překladač produkce je však různorodá, komentář je proto vhodné vztahovat ke konkrétnímu segmentu knižního trhu. Dle dostupných údajů se pouze romány na celkovém objemu knižní produkce ve Francii podílejí ze 14 %.²⁵³

Překlady (Francie) – 1

	2008	2009	2010	2011
počet překladačových titulů	8 920	9 088	9 406	10 226
z toho románů	3 602	3 499	3 214	?
podíl překladačů z celkové knižní produkce	14 %	14,3 %	14,9 %	15,9 %

Zdroj: *Chiffres clés 2012. Statistiques de la culture. Livre*. Paříž : Ministère de Culture et de la Communication, 2012, s. 142.

Údaje pro rok 2011: *Économie du livre. Le secteur du livre : chiffres-clés 2010-2011*. In *Centre national du livre*. [online]. Dostupné z: http://www.dgmic.culture.gouv.fr/IMG/pdf/Chiffres-cles_2010-2011.pdf. [Cit. 11.8.2012]. (Údaje z CNL neobsahují přepočtení pro románové tituly.)

Přehled jazyků, z nichž se nejčastěji překladač: tabulka uvádí jen jazyky s celkovým počtem přes 50 vydaných titulů. Situace v letech 2009 a 2010 se liší pouze na posledních třech pozicích.

Překlady (Francie) – 2

2009	2010
angličtina	angličtina
5 638	5562
japonština	japonština
751	939
němčina	němčina
566	692
italština	italština
388	391
španělština	španělština
362	334
skandinávské jazyky	skandinávské jazyky
162	145
ruština	ruština
117	118
nizozemština	nizozemština
83	105
Východní Evropa (bez ruštiny a polštiny)	Východní Evropa (bez ruštiny a polštiny)
78	77
korejština	korejština
76	67
čínština	arabština
75	61
arabština	portugalština
65	61
portugalština	čínština
53	54

Zdroj: *Livres Hebdo/Électre*. [online]. Dostupné z: <http://www.culture.gouv.fr/nav/index-stat.html>, p. 140. [Cit. 18.4.2011].

²⁵² *Économie du livre. Le secteur du livre : chiffres-clés 2010-2011*. In *Centre national du livre*. [online]. Dostupné z: http://www.dgmic.culture.gouv.fr/IMG/pdf/Chiffres-cles_2010-2011.pdf. [Cit. 11.8.2012].

²⁵³ Jde o podíl z celkové knižní produkce. Jak uvidíme dále, a jak uvádá mj. Marie Laurence v článku publikovaném v *Nouvel Observateur*, v rámci románové tvorby tvoří překlady ve Francii přes třicet procent, zatímco například v USA jediné procento. Podle LAURENCE, Marie. Mais bien sûr que si, les livres français se vendent à l'étranger! *Nouvel Observateur*, 1.1.2014. Také [online]. Dostupné z: <http://bibliobs.nouvelobs.com/actualites/20131231.OBS0992/mais-bien-sur-que-si-les-livres-francais-se-vendent-a-l-etranger.html>. [Cit. 15.1.2015].

Chiffres clés 2012. Statistiques de la culture. Livre. Paříž : Ministère de Culture et de la Communication, 2012, s. 142. Také [online]. Dostupné z: <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Etudes-et-statistiques/Les-publications/Chiffres-cles/Chiffres-cles-2012-Statistiques-de-la-culture>. [Cit. 10.8.2012].

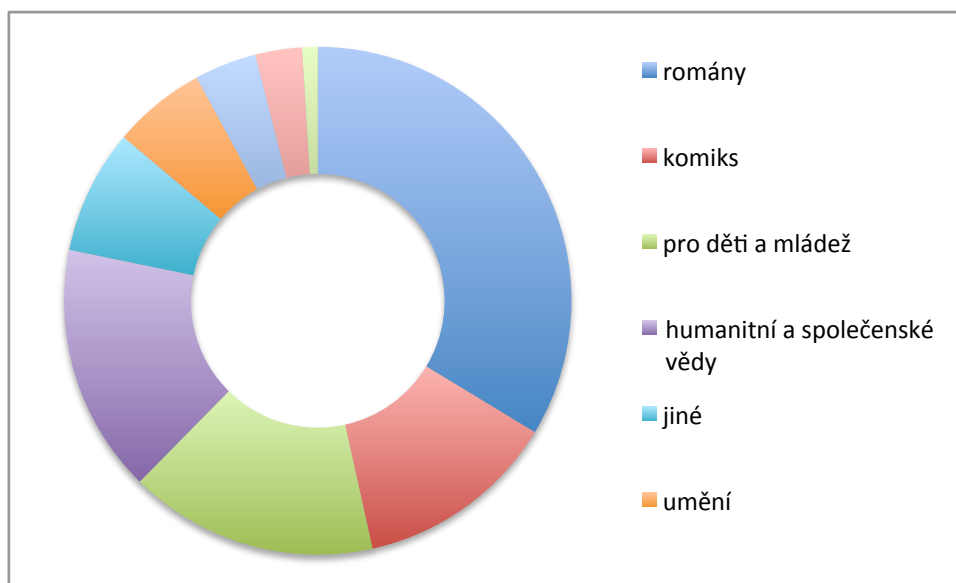
Detailnější pohled na rozložení překladové knižní produkce poskytne následující tabulka, pro názornost převedená do také grafu.

Překlady (Francie) – 3

romány	34 %
komiks	13 %
pro děti a mládež	16 %
humanitní a společenské vědy	16 %
jiné	8 %
umění	6 %
příručky	4 %
poezie, divadlo	3 %
informatika	1 %

Zdroj: *Chiffres clés 2012. Statistiques de la culture. Livre.* Paříž : Ministère de Culture et de la Communication, 2012, s. 142.

Překlady (Francie) – 4

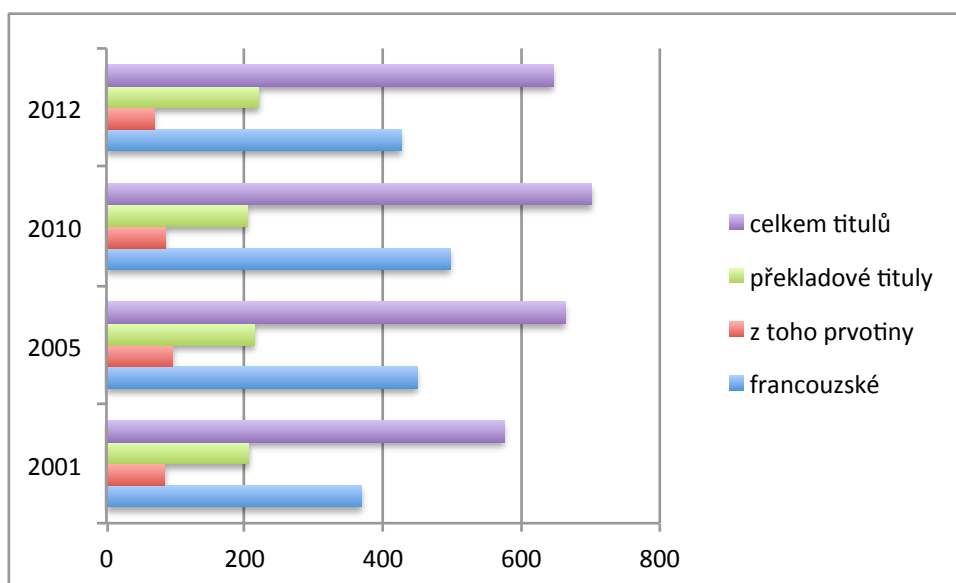

Pro účely této práce je třeba uvést ještě detailnější statistiku překladů románů: srovnání původní (pro zajímavost rozšířená o podíl debutových děl) a překladové produkce. Data jsou pro názornost převedena také do grafu.

Překlady (Francie) – 5

román	2001	2005	2010	2012
francouzské	369	449	497	426
z toho prvotiny	84	96	85	69
překladové tituly	206	214	204	220
celkem titulů	575	663	701	646

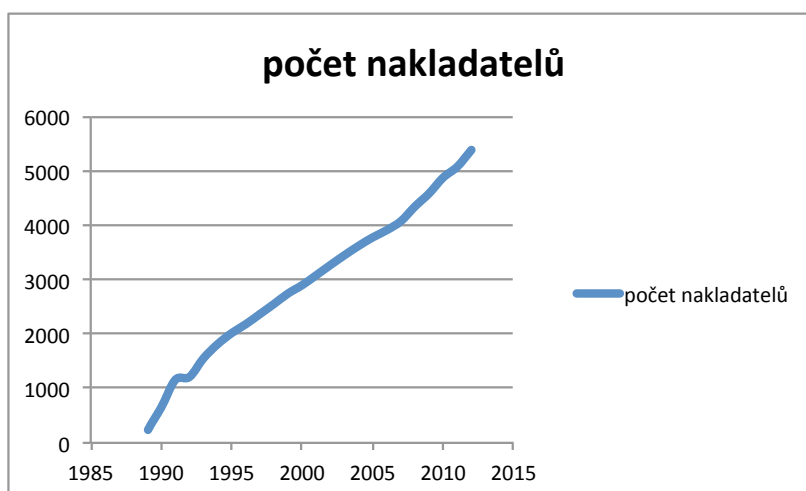
Zdroj: *Livres Hebdo*, č. 916, 29.1.2012, s. 76.

5.4.2 Česká republika

Vydavatelská sféra v České republice prošla po r. 1989 zásadním vývojem. Zatímco před rokem 1989 u nás po dobu čtyřiceti let působilo přes čtyřicet velkých státních nakladatelství, na začátku 90. let jich vzniklo asi 3000 (původní státní podniky brzy zanikly nebo se transformovaly do nových firem) a od té doby počet stále narůstá.²⁵⁴ Ne všechna nakladatelství jsou však aktivní, některá vydávají knihy jen narázově, jiná zanikla. Ročenka *Almanach Labyrint*, pravděpodobně jediný každoročně aktualizovaný dokument, v r. 2012 uvádí 780 činných nakladatelství.²⁵⁵ Přitom nakladatelských subjektů registrovaných Národní agenturou ISBN²⁵⁶ bylo r. 2009 v ČR 4583 a v roce 2010 už 4875. Registr ISBN ale nesleduje rušení firem: identifikační číslo se přiděluje jednou provždy. Reálný počet fungujících nakladatelských subjektů je tedy mnohem nižší.²⁵⁷

Počet nakladatelů – účastníků systému ISBN v letech 1989–2012

²⁵⁴ V r. 1989 evidovala národní agentura ISBN 238 nakladatelů, v roce 2002 jich bylo již 3267.

²⁵⁵ Nakladatelství. In *Almanach Labyrint*. [online]. Dostupné z: <http://www.almanachlabyrint.cz/nakladatelstvi/>. [Cit. 12.8.2012].

²⁵⁶ *Mezinárodní registrační systémy: ISBN*. [online]. Dostupné z: <https://www.nkp.cz/sluzby/sluzby-pro/isbn-ismn-issn>. [Cit. 7.12.2013].

²⁵⁷ Účast vydavatelů v systému ISBN je sice dobrovolná, lze jej však považovat za směrodatný, neboť přidělené identifikační číslo je dnes základním údajem, který využívá jak knižní velkoobchod a maloobchod, tak knihovny.

Také výroční zpráva SČKN (s odvoláním na data poskytnutá Národní knihovnou ČR a její databázi českých knih, ČNB) zmiňuje, že v r. 2012 vydalo alespoň jednu publikaci 2663 různých subjektů (což je o 3,5 % méně než v roce 2011 a o 10,8 % méně než v roce 2010).²⁵⁸

Počet aktivních nakladatelských subjektů podle údajů NKP (ČNB)

rok	počet nakladatelů
2010	2769
2011	2530
2012	2663

Z uvedeného přehledu a názorného grafu je vidět, že počet vydavatelských subjektů roste v podstatě konstantně – a to nejenom v 90. letech, kdy se počet nakladatelů zvýšil z 238 v r. 1989 na téměř 3000 v r. 2000, ale i v období pozdějším (r. 2010 jich bylo opět o tisíc více). Největší početní skok lze doložit mezi lety 1989, 1990 a 1991 (subjektů přibylo o 412, resp. 508) – a to přes poněkud živelný systém podnikatelského prostředí (je pravděpodobné, že určitá část nakladatelů k administrativním krokům jako registrace ISBN v té době zatím nepřikročila, ev. přikročit nestačila, pokud jejich podnikání rychle zase zaniklo). V dalších letech se počet nových nakladatelů zvyšoval v průměru o 200 až 300.

Tabulka – nárůst počtu nakladatelů – účastníků systému ISBN v letech 1989–2012

rok	počet nakladatelů	rok	počet nakladatelů	rok	počet nakladatelů
1989	238	1997	2366	2005	3775
1990	650	1998	2552	2006	3908
1991	1158	1999	2745	2007	4073
1992	1210	2000	2898	2008	4344
1993	1554	2001	3081	2009	4583
1994	1813	2002	3267	2010	4875
1995	2017	2003	3448	2011	5074
1996	2180	2004	3619	2012	5382

Ediční strategie jednotlivých nakladatelství je často málo transparentní, může působit i nahodile. Na rozdíl od Francie u nás například není zvykem sledovat vybraného autora během jeho tvůrčí dráhy (což se týká zejména překladových titulů).²⁵⁹ Potvrzuje to zpráva o veletrhu Svět knihy 2010, kterou publikovala francouzská organizace Bureau international de l'édition française: „Les éditeurs tchèques ne bâtissent pas forcément leur catalogue sur les mêmes critères que les éditeurs français, ils ne suivent pas nécessairement les auteurs avec régularité, quand bien même leur titre semblerait convenir au catalogue. Il n'est pas toujours évident de comprendre la cohérence de leurs choix.“²⁶⁰

²⁵⁸ Podle výroční zprávy SČKN: „Databáze NK ČR registruje celkem 2706 různých jmen nakladatelů, kteří vydali knihy v roce 2012. Z toho 1647 (rok 2011: 1 673) má přidělen vlastní kód nakladatele ISBN, ostatních 945 (rok 2011: 1032) vlastní kód nakladatele nemá. Některá z těchto jmen ovšem odkazují na stejný subjekt.“ (*Zpráva o českém knižním trhu 2012/2013*. Vydal SČKN. [online]. Dostupné z: <http://www.sckn.cz/content/zpravy/file-936.pdf>. [Cit. 7.12.2013]).

²⁵⁹ V případě současných francouzských autorů je to velmi častý jev: nakladatelství zkusí vydat dva tři tituly, a pokud se nedostaví úspěch, tj. některá kniha se nestane komerčně zajímavou (tedy prakticky vždy), dále již dílo daného autora nesleduje. Příležitosti se chopí další nakladatel a situace se opakuje. Jindy může být příčinou i výše poplatků za postoupení licence (autorská práva): pokud jsou práva na překlad a vydání náhle dražší (když například autor získá ve Francii prestižní literární cenu), menší nakladatel si bez podpory nemůže dovolit tak nákladný projekt uskutečnit. Dalším motivem může být, že nakladatel na konkrétního autora již jednou podporu čerpal. Pak lze předpokládat, že podruhé již titul úspěšného autora u téhož českého nakladatele podpořen nebude.

²⁶⁰ RISSON, Laurence. 18e Salon du livre de Prague. In *Bureau international de l'édition française*. [online]. Dostupné z: <http://www.bief.org/print-Publication-3290-Comptes-rendus/18e-Salon-du-livre-de-Prague.html>. [Cit. 13.8.2012].

V r. 2009 v ČR vyšlo 17 054 nových titulů, v roce 2010 celkem 17 598.²⁶¹

Podíl beletrie na knižním trhu slábne: v roce 2009 se snížil o 3 % ve srovnání s r. 2008, zatímco podíl vydávané literatury pro děti a mládež se nemění, ve sledovaném období činil 7,7 % knižního trhu. V dlouhodobějším horizontu však sledujeme u beletristických titulů nárůst: podíl se zvýšil z 3340 v roce 2005 na 4477 v roce 2010.

Vydané tituly (ČR) – 1

	2000	2006	2009	2010
beletrie	3281	3746	4475	4477
literatura pro děti a mládež	579	1209	1367	1336

Zdroj: PISTORIUS, Vladimír. *Jak se dělá kniha*. Praha – Litomyšl : Ladislav Horáček – Paseka, 2003, s. 28. Základní fakta o produkci knih v ČR. In *Svaz českých knihkupců a nakladatelů*. [online]. Dostupné z: <http://sckn.cz/index.php?p=fakta2010>. [Cit. 10.8.2012].

V roce 2010 se zvýšil počet překladů; bylo vydáno celkem 6044 titulů, tj. více než 35 % z celkového objemu knižní produkce. Přeloženy byly knihy ze 42 jazyků.

Od roku 1990 se u nás nejvíce překládá z angličtiny. Po angličtině je nejčastějším jazykem originálu němčina a francouzština.

Roku 2010 vyšlo 6044 překladových titulů (3071 z angličtiny, 1058 z němčiny, 562 z francouzštiny, následují slovenština, italština, polština, španělština, ruština, nizozemština, švédština, japonština...).

Překlady (ČR) – 2

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
angličtina	2 211	2 556	2 665	2 969	3 005	3 071
němčina	980	1 186	1 115	1 168	1 157	1 058
francouzština	243	244	285	270	293	562

Zdroj: Základní fakta o produkci knih v ČR. In *Svaz českých knihkupců a nakladatelů*. [online]. Dostupné z: http://sckn.cz/index.php?p=ckt_soucasnost. [Cit. 18.4.2010]. Nově dostupné z: <http://sckn.cz/index.php?p=fakta2010>. [Cit. 10.8.2012].

Náklady českých knih dnes nelze souhrnně zjistit. Nakladatelství nemají povinnost je uvádět (do r. 1989 se povinně uváděly v tiráži, to již neplatí). V současné době je dokonce takřka nemožné se dopátrat, zda u úspěšné knihy došlo k dotisku, anebo reedici. Pistorius²⁶² cituje příklad bestsellerů spíše ojedinělého rázu (Švandrlík, *Černí baroni*: 750 000 výtisků prodaných v průběhu let 1990 a 1991; J. R. R. Tolkien, *Hobit*: 80 000 prodaných výtisků během 10 let). Dále uvádí orientační čísla, jež i podle mé zkušenosti dosud na českém knižním trhu platí. Například běžný titul moderní zahraniční beletrie (překladový) se vydává v nákladu cca 1000 výtisků, básnický debut do 200, bestsellerový autor 30 000 až 60 000, český román renomovaného autora 1500 až 5000 výtisků. (Viz také 6.4.6.2 Bestsellery)

Pokud jde o romány současných francouzských autorů, běžně se v ČR vydávají v nákladu 800 až 1000 výtisků, s tím, že menší nakladatelství bude volit raději nižší náklad i s rizikem, že se titul v případě úspěchu vyprodá. Velká nakladatelství, za nimiž často stojí i zahraniční kapitál (př. Euromedia-Odeon, k.s.), mají zájem vydávat větší objemy produkce.²⁶³ Knihy známějších autorů mají náklady vyšší: z francouzských autorů například román *HHhH*

²⁶¹ Základní fakta o produkci knih v ČR. In *Svaz českých knihkupců a nakladatelů*. [online]. Dostupné z: <http://sckn.cz/index.php?p=fakta2010>. [Cit. 10.8.2012].

²⁶² PISTORIUS, Vladimír. *Jak se dělá kniha*. Praha – Litomyšl : Ladislav Horáček – Paseka, 2003, s. 32.

²⁶³ Z vlastní zkušenosti mohu uvést vydání svých překladů různých románů Jean-Philippe Toussainta či Jeana Echenoze v nakladatelstvích EWA, Dauphin, Jitro či Garamond v průměrných nákladech 800 výtisků, zatímco další dva překlady Jeana Echenoze v *Mladé frontě* vyšly v nákladu 3000 výtisků. Podrobněji o vydávání českých překladů J. Echenoze také v závěrečné části této práce, věnované komentáři bibliografie vydaných překladů francouzské literatury. (Viz také 6.4.6.7 Vydávat knihy a vydělavat?)

Laurenta Bineta v překladu Michaly Markové nakladatelství Argo nejen vydalo, ale i prodalo přes 10 000 výtisků.

5.4.3 Shrnutí

Nabízí se porovnat údaje „francouzské“ a „české“ (s výhradou relevance dat dostupných z různých zdrojů, navíc v případě českém nedostatečně podrobných).

V roce 2010 bylo ve Francii vydáno 79 308 titulů (číslo zahrnuje novinky i reedice). V ČR dosáhl počet vydaných titulů v roce 2010 celkem 17 054.

Průměrný náklad (v souhrnu celé produkce) ve Francii je uváděn cca 8000 výtisků s tím, že u bestsellerů jdou náklady do statisíců. Srovnatelné údaje pro situaci v ČR nejsou k dispozici, lze se opřít jen o dílčí informace, jež většinou nejsou publikovány, ale obecně známy účastníkům českého knižního trhu.

Zajímavé je srovnání počtu překladových titulů: v ČR vyšlo r. 2010 překladů 6044 (zahrnuta je veškerá produkce, ne pouze beletrie). Ve Francii v témže roce vyšlo 9406 překladů. Zatímco ve Francii překlady tvoří kolem 14 % roční knižní produkce, v ČR je to (po dvě minulá desetiletí) přes 30 %.

Překlady

ČR		Francie	
angličtina	3071	angličtina	5562
němčina	1058	japonština	939
francouzština	562	němčina	692
slovenština	299	italština	391
italština		španělština	334
polština	108	skandinávské jazyky	145
španělština		ruština	118
ruština	73	nizozemština	105
nizozemština		Východní Evropa (bez ruštiny a polštiny)	77
švédština		korejština	67
japonština		arabština	61
		portugalština	61
		čínština	54

Zdroj: Tabulka porovnáva data zveřejněná zde výše. Chybějící údaje nejsou v uvedených zdrojích dostupné.

6 Francouzská literatura česky – specifika českého prostředí

Geografie „světové republiky literatury“ se podle Casanovy „ustavila na základě opozic mezi literárními centry a periferiemi, které jsou na nich (literárně) závislé a které se definují svým estetickým odstupem vůči danému centru. [...] vybavila se instancemi specifického posvěcení, jedinými legitimními autoritami v otázce literárního uznání [...]“²⁶⁴ Francouzský a český literární prostor se liší nejen tím, jakým vývojem prošly, ale zejména také velikostí: není možné, aby český knižní trh absorboval všechna literární díla, která vyjdou ve Francii. Jak ale k nulté selekci dochází?

Dvě desítky let po roce 1989, v době, kdy už knižní trh neomezují cenzura a kdy podnikání v knižní kultuře není nijak centrálně řízeno,²⁶⁵ stále můžeme mít pocit, že se k českému čtenáři nedostává vše potřebné, nebo naopak že je zahlcován spoustou nepotřebného. Jednoduše řečeno: těžko jen odhadem posoudit, jak velký a jak kvalitní vzorek „současné francouzské literatury“ do českého prostředí dovážíme. Úloha překladové literatury v rámci české knižní produkce je obecně silná, jak dokazují i dále komentovaná a statisticky vyhodnocená bibliografická data. Zajímavé však je, jakou selekci právě původní francouzsky psané tvorby česká překladová produkce nabízí.

Představa českého čtenáře o francouzské (či obecně jakékoli jiné zahraniční) literatuře je ovlivněna různými faktory. Například specifickým přístupem Čechů k jiné kultuře: v případě francouzské a širěji frankofonní kultury jde sice o vztah výrazně kladný, někdy až nekriticky obdivný, avšak jakmile oblast kultury zúžíme na literaturu, a ještě současnou, začne se tato relace komplikovat a přecházet v nedůvěru, někdy až prezíravý postoj.

Francouzská literatura je v českém prostředí často vnímána jako příliš intelektuální, příliš zahleděná do sebe, zbytečně se ztrácející ve formálních experimentech, pro čtenáře nijak atraktivní. Je to ale v převážné míře bohužel hlavně z důvodu nedostatečných znalostí těch, kdo tuto literaturu kritizují. Je to spojeno i s tím, že český čtenář, jak bude vysvětleno dále, není v oblasti četby „vyškolen“ přiměřeně tomu francouzskému. Nejen že běžná čtenářská zkušenost není připravena vnímat a ocenit různorodost tvorby, ale i odborná veřejnost se často uzavírá v mantinelech dostatečně nerenovovaných školských konceptů, které sice s totalitní érou s chutí zapoměly na ideály socialistického realismu, nicméně ulpívají na upřednostňování příběhu, poměřování fikce s popisovanou realitou. A nedokáží vždy docenit literární tvorbu zaměřenou na hledání formálních rozmanitostí či na hru s usouvztažením kurčným historickým faktům, jak o tom byla řeč například u problematiky horizontu očekávání. (Viz 2.3.1 Horizont očekávání) Tento lehce hibernovaný přístup nejen běžného publika, ale i literární vědy, konstatuje například Vozáková:²⁶⁶ „Jak již bylo několikrát naznačeno, vyznačují se české literární dějiny tím, že jde spíše o dějiny literárních textů na pomezí významných politických událostí, které stojí jakoby v popředí. Díla jsou přitom nahlížena většinou prizmatem individuálních osudů autora. Vyskytují se názory vymanit se z tohoto schématu zdůrazněním role vlastního díla. Vladimír Papoušek [...] navrhuje zaměřit se na text nikoliv jako odraz doby, nýbrž historii hledat přímo v textu (obsahu, jazyku, stylu).“²⁶⁷

„Současná francouzská literatura“ je nicméně pojem příliš široký: její záběr je tak bohatý, že se brání možnosti zestručnění, zpřehlednění. A ještě obtížnější je stanovit jakákoli objektivní hodnotící kritéria. (Viz výše, 3.2 Způsoby valorizace literatury)

6.2.1 Češi a Francie

Specifičnost českého pohledu na francouzskou kulturu je dána historicky, kulturně. Obraz Francie tvoří zejména Paříž jako dlouhodobě platný symbol bohatého kulturního a

²⁶⁴ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 27.

²⁶⁵ Jinou záležitostí je složitý vztah nabídky a poptávky z hlediska toho, jak působí na knižní trh.

²⁶⁶ VOZÁKOVÁ, Karla. Současný stav a perspektivy literární historie. Nástin dílčích problémů. *Acta Universitatis Palackianae, Olomouensis Facultas Philosophica. Philologica*, 91, 2007, s. 345–350.

²⁶⁷ PAPOUŠEK, Vladimír, TUREČEK, Dalibor: *Hledání literárních dějin*. Praha : Litomyšl, 2005.

literárního života (kavárny, Montmartre, galerie a muzea, architektura). Ale i jiné slavné oblasti, jež v českých očích získaly podobu určitých klišé, zástupných symbolů konotujících pohodu, poklid, romantiku, nostalgii – moře a pláže, levandulová pole, keltské památky, místa jako Středozevní moře, Atlantický oceán, Provence, Bretaň, Alpy... Francie se v našich představách redukuje na sýry, víno, kávu, žabí stehýnka. Podle přijatých předsudků tam žijí lidé, kteří jsou na svůj jazyk hrdí tak, že odmítají ke komunikaci s cizincem používat jiný (toto klišé s dnešní mladší generací padá – anglicky už mluví prakticky všichni). Galantní muži, elegantní ženy. K tomu patří zejména na venkově pořádané pouliční partie koulené. Městské trhy jako za starých časů, zbohatlická pařížská třída Champs Elysées: kabarety, divadla, uličky proslavené neskrývanou prostitucí. Francie je i země sportu, hlavně cyklistiky (Tour de France), fotbalu (Olympique Marseille), tenisu (Roland Garos). Francie je pro nás ale také referencí, kterou známe z hodin dějepisu: stoletá válka s Johankou z Arku, několik Ludvíků v čele s nejznámějším Ludvíkem XIV., revoluce 1789, Komuna či Napoleon, jeho účast v bitvě u Slavkova a posléze porážka u Waterloo. Do tohoto obrázku ideálně zapadají díla autorů, jako jsou například Alexandre Dumas nebo Marcel Pagnol. (Viz přehled 8.6 Nejčastěji vydávané tituly)

Málokdo z Čechů vidí Francii realisticky, jako zemi kosmopolitní, kde přistěhovalci z bývalých kolonií ze severní i černé Afriky, z Vietnamu a širěji z prostoru Indočíny, z Blízkého Východu ale i bývalého východního bloku tvoří zejména ve velkých městech významné procento obyvatelstva. Těžko pochopitelná je pro nás skutečnost, že Francouzi inklinují k levici: zejména mezi příslušníky inteligence (a tedy i literáty) je tento postoj častý, zakládá se na odporu proti katolické výchově, proti nadřazenému chování určitých kruhů bohatých vrstev, je dědictvím válečné atmosféry za tzv. podivné války, kdy byl jednou z reakcí na kolaboraci s Němci a proněmeckou vládu maršála Pétaina (tzv. Vichystický režim), a má kořeny i v naději na jiný, lepší svět, jak ho viděla generace angažující se v květnu 68.

V povědomí většiny českých gymnazistů snad utkví Francie jako vlast myslitelů jako Descartes, Rousseau, Diderot... a Sartre. Možná si vybaví, že hrála důležitou roli v uměleckých kontaktech ve 30. letech 20. století. Pokud jde o literaturu, Francii reprezentují jména velkých spisovatelů: Hugo, Zola, Stendhal, Balzac, Flaubert, prokletých básníků (Baudelaire, Verlaine a Rimbaud). Na gymnáziu se probírají i nové směry v básnictví (Apollinaire), dadaisté (Tristan Tzara) či surrealismus a absurdní divadlo (Jarry, Ionesco, Beckett), existencialismus zastoupený J.-P. Sartrem a A. Camusem. Tuto hypotézu rovněž obecně potvrdila bibliografie českých překladů vydaných v období 1989 až 2013 pořízená pro účely této práce. (Viz dále stěžejní část statistik bibliografických přehledů, 8.4 Nejčastěji vydávané autoři)

Tyto zběžné charakteristiky jdou ruku v ruce s tím, že v obecné představě českého čtenáře – a dále komentovaná bibliografie tuto tendenci potvrzuje – je francouzská literatura zastoupena především díly jako Dumasovi *Tři Mušketýři*, Saint-Exupéryho *Malý princ*, výše zmíněný Pagnolův román *Jak voní tymián* (fr. *Souvenirs d'enfance*), historické romány R. Merla nebo detektivky (Belgičana) G. Simenona. Mladší generace bude znát komiksové hrdiny, jako jsou (francouzský) Asterix či (belgický) Tintin, popřípadě si vzpomene na *Mikulášovy patálie* autorské dvojice Goscinny a Sempé.

Zato současnou francouzskou literaturu čeští čtenáři znají málo, často vůbec. Dokonce i v diskusích s knihovníky se ukazuje, že málokdo z nich umí doporučit zajímavou knihu současného francouzského autora.²⁶⁸

Stěžejním bodem recepce francouzské a frankofonní literatury v českém prostředí jsou nakladatelé. Právě v rozhovorech s nimi, při snaze prosadit některého z nových autorů k překladu, případě další dílo zde již známého spisovatele k vydání, nejčastěji padají argumenty uvedené výše: současnou francouzskou literaturu u nás čtenáři neznají, nezajímá

²⁶⁸ Z vlastních přednášek pro knihovníky (organizovaných Městskou knihovnou v Praze, Středočeskou vědeckou knihovnou v Kladně, Knihovnou města Ostravy) vím, že jejich otázky většinou směřují k Milanu Kunderovi (jehož poslední tvorbu nemáme česky k dispozici), a dále že občas některé dílo a jeho autora znají (protože francouzská literatura u nás přece jenom v překladech vychází), ale považovali ho za spisovatele anglosaského nebo se nad jeho původem ani nezamysleli.

je, vydávat ji znamená velké podnikatelské riziko. Vycházejí tak téměř výhradně díla těšící se finanční podpoře (nejčastěji Programu F. X. Šalda, viz dále 6.4.6.8 Úloha subvencí), a i v těchto případech nakladatelé uvádějí, že dotace sice pokryje ztráty, nicméně vydání nejsou zisková.

Dalším významným aspektem je výuka literatury ve školách. Na gymnáziu se současná literatura prakticky neučí, možná s výjimkou přehledu jmen několika současných českých spisovatelů střední generace (Viewegh, Jáchym Topol). Je to jistě dáno jednak tím, že plány výuky jsou do značné míry ustrnulé, jejich obsah nenarůstá, spíše se zužuje. A jednak tím, že učitelé tradičně kladou důraz na tvorbu autorů, kterou sami ve škole studovali (a i rodiče očekávají, že děti se budou učit totéž, co oni sami ve studentských letech přijali jako kulturní kánon), a současnou literaturu málokdy aktivně sledují. Těžko pak její znalost budou vyžadovat po studentech.²⁶⁹ – Samozřejmě jsou i případy, kdy se ve škole i současné literatuře, adaptacím filmových děl, kulturním akcím atp. pozornost věnuje, jde ale o špičku ledovce.²⁷⁰

6.2.2 Orientovat se v nabídce titulů

Již ve 30. letech v Československu vyšly čtyři svazky knihy *Co číst?*, které nabízely orientaci v krásné literatuře zemí románských, slovanských, angloamerických a německých, jejich autory byli přední čeští literární vědci a překladatelé Pavel Eisner, René Wellek či Josef Kopal.²⁷¹ Na tuto tradici však nikdo systematicky nenavázal. Před rokem 1989 vycházelo knih tak málo, že zájemcům stačilo sledovat centrálně vydávané týdenní přehledy knižních novinek, stejně jednoduché bylo pravidelně číst to málo kulturních a literárních periodik, která byla k dispozici. V dnešní době se bohužel velmi často stává, že cenná knižní novinka zapadne, aniž by se o ní čtenáři mohli dozvědět z kritických ohlasů v denním tisku či literárních časopisech a aniž by na ni narazili v knihkupectví: knih vychází příliš mnoho a objevujeme je spíše při cíleném hledání konkrétního titulu než jen pečlivým sledováním knižní nabídky na trhu. V tom je situace stejná ve Francii i u nás.

Velice důležitou, osvětovou funkci v prezentaci nikoli už vydaných českých překladů, ale aktuální situace na zahraničních literárních scénách měla v tomto směru již zmíněná revue *Světová literatura* (vycházela 1956 až 1996). Žádné dnešní periodikum nevěnuje takový prostor knihám, u nichž se s českým vydáním nepočítá, ale přesto by si zasloužily být našim čtenářům představeny. Důvod je nasnadě: v současné době si žádný z literárních časopisů nemůže dovolit zaplatit autorská práva za úryvky do zahraničí, a ještě honorář překladateli. Také už nejsme tou vzdálenou zemí za železnou oponou, kam právníci ze zahraničí dříve nedohlédli.

Jakkoli může běžný český čtenář těžko získat přehled o tom, co vychází v literaturách jiných jazykových oblastí, i pro překladatele (nakladatele), který danou literaturu v cizím jazyce sleduje a pravidelně čte, není snadné najít absolutní jistotu při výběru toho, co by se mělo ze zahraniční literární produkce vydat u nás. Zejména pokud se nechce řídit jen předvýběrem (často dokonalým marketingem uměle vytvořených) bestsellerů či ne zcela nezávislých porot literárních cen. Najít na zahraničním knižním trhu to nejlepší – výjimečné,

²⁶⁹ Toto tvrzení jsem se snažila ověřit dotazem na Jiřího Trávnička, autora publikací o čtenářství v Čechách (viz Bibliografie). V mailové korespondenci z 15. 4. 2012 Trávniček uvádí, že sám žádné podobné otázky ve svých anketních šetřeních nepokládal, ani neví, že by se na toto téma nějaký výzkum vedl. Obdobně reagovali i zástupci společnosti Scio, která provedla rozsáhlé šetření čtenářských dovedností českých středoškoláků, jehož výstupy jsou dostupné z:

https://docs.google.com/viewer?url=http%3A%2F%2Fwww.scio.cz%2F1_download%2Fpro23%2Ftiskova_zprava_CG_.pdf. [Cit. 4.8.2012].

²⁷⁰ Z nedostatku jiných dokladů jsem uspořádala o tom, jak a co gymnazisté čtou, diskusi na stránkách literárního časopisu iLiteratura.cz. Ačkoli se jí zúčastnil jen velmi omezený vzorek respondentů, a navíc z elitních pražských gymnázií, všichni přiznali, že pokud už (sami učitelé) čtou současnou literaturu, pak především původní českou tvorbu mladších autorů. Viz ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Čtou? *iLiteratura.cz*. [online]. Dostupné z:

<http://www.iliteratura.cz/Clanek/30263/iliforum-ctou>. [Cit. 4.8.2012]. A dále: iLiForum Čtou. *iLiteratura.cz*. [online]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/VIPdiskuse/Index/4>. [Cit. 4.8.2012].

²⁷¹ LUKAVEC, Jan. Top knihy a konec literatury. *iLiteratura.cz*. [online]. Dostupné z:

<http://www.iliteratura.cz/Clanek/25363/lukavec-jan-top-knihy-a-konec-literatury>. [Cit. 4.8.2012].

kvalitní, a přitom dobře prodejné – literární dílo a ještě předvídat preference domácího čtenáře, totiž skutečně není jednoduché.

6.2.3 České překlady ze současné francouzské literatury

Zná dnešní řadový český čtenář současnou francouzskou literaturu? Už jsme si stačili odpovědět, že nikoli. Je to proto, že se u nás nevydává, nebo jsou jiné důvody?

V českých nakladatelstvích vycházejí každoročně desítky titulů přeložených z francouzštiny. Z bibliografických přehledů titulů vydaných po roce 1989 dodnes vyplývá, že klasická literatura se vydává spíše málo. Snad kromě reedic překladů děl spisovatelů spadajících do literárního kánonu (knih, které budou kupovat především studenti nebo rodiče pro své děti), děl u nás oblíbených autorů (Verlaine, Rimbaud, Pagnol, Saint-Exupéry), v jejichž případě nakladatelé opět spoléhají na neklesající poptávku. Do této kategorie patří i komerčně vděčná vydání knih J. Vernea a asi dvě desítky dalších autorů, zmíněných výše 6.2.1 Češi a Francie.

Ve velké většině se ale nakladatelé snaží pro vydání vyhledávat novinky. Nejčastěji jde o knihy nedávno vydané ve Francii (nemusí to být jen knihy francouzských autorů, jde i o díla spisovatelů původem z Maghrebu, vzácně i z Libanonu, Antil, Afriky atd.), okrajově i v Belgii, Kanadě, vzácně o knihy publikované ve Švýcarsku. Především však o ty, jež ve své zemi slavily úspěch. Byly to buď bestsellery, nebo tituly ověřené literárními cenami, případně knihy předních současných spisovatelů.

Omezená optika výběru českých nakladatelů trápí i francouzské nakladatele, kteří o vstup svých autorů na český trh usilují. Marie Buhler z oddělení autorských práv nakladatelství Jean-Claude Lattès po zkušenosti z rozhovorů se zástupci knižního trhu (zejména během veletrhu Svět knihy 2010) potvrzuje, že nakladatelství v ČR projevují o francouzskou produkci zájem, jsou však velmi opatrná. V edičních plánech mívají podle jejích slov pouze jednu dvě francouzské knihy, vydávají je v nízkých nákladech a zaměřují se výhradně na tituly odměněné literárními cenami anebo bestsellery. Je obtížné u nich prosadit i jiná díla: „Les éditeurs tchèques m’ont paru attentifs à la littérature française, mais très prudents. Avec peu de place dans leurs parutions étrangères pour les livres français (seulement un ou deux par an pour certains) et de petits tirages, ils se concentrent surtout sur les ouvrages qui ont obtenu des prix ou un succès commercial en France. Il n’est pas toujours facile de les ouvrir à d’autres titres.“²⁷²

Nelze tedy tvrdit, že by český čtenář neměl současnou frankofonní produkci vůbec k dispozici. Zajímavé však je, že pokud by ale měl takový běžný čtenář jmenovat nejznámějšího současného francouzského spisovatele (básníka, dramatika), pravděpodobně bude v úzkých: žádné jméno (kromě výše uvedených, jež tvoří „bagage cognitif“, tj. referenční znalostní rámec, vytvořený většinou v době studia na gymnáziu) se mu nevybaví.²⁷³

Hlavní důvody této situace lze vidět v několika aspektech:

✎ Francouzská literatura (ale například i film – avšak optikou toho, co se k nám z Francie dováží) je považována za příliš náročnou, a proto nezáživnou, vymykající se většinovému vkusu. Tento předsudek panuje možná méně mezi koncovými příjemci a výrazněji mezi zprostředkovateli (nakladateli).

✎ Francouzská literatura není oblíbená ani mezi recenzenty (mimo frankofilů, většinou těch, kdo vystudovali francouzský jazyk a literaturu, případně z francouzštiny sami překládají, popřípadě francouzskou literaturu nebo jazyk vyučují) – opět z důvodu uvedeného v prvním bodě. Možná hraje svou roli i nevelká znalost francouzských autorů a děl, a tedy i obava z toho, že jako recenzent danou knihu nebudu umět zodpovědně posoudit, zařadit (a nezřídka, s nadsázkou řečeno, i „pochopit“).

²⁷² RISSON, Laurence. 18e Salon du livre de Prague. In *Bureau international de l'édition française*. [online]. Dostupné z: <http://www.bief.org/print-Publication-3290-Comptes-rendus/18e-Salon-du-livre-de-Prague.html>. [Cit. 13.8.2012].

²⁷³ Mohu doložit vlastní zkušeností z kursů věnovaných moderní či současné francouzské a frankofonní literatuře, vypisovaných na ÚTRL FF UK: ačkoli jde o studenty se zájmem o frankofonní oblast, v každém ročníku je minimum těch, kdo před absolvováním kursu znají či dokonce četli knihy od některého ze současných francouzsky píšících spisovatelů.

- ☞ Mezi nakladateli panuje ostražitost, ba nevraživost k současné francouzské literatuře – z důvodu uvedeného v předchozím bodě. Tento názor se neustále posiluje a prohlubuje s tím, jak se většina překladů z francouzštiny špatně prodává.
- ☞ Nakladatelé, kteří už některou z takových knih vydávají (většinou k vydání přistoupí pouze pod podmínkou získání grantu na překlad, zaplacení autorských práv, případně i přímo na sazbu a tisk knihy – s argumentem, že jde o neziskový počin), nevěnují většinou takřka žádnou pozornost propagaci (jako by už uvedení knihy na trh znamenalo maximální výkon a risk). Jsou ale i výjimky.
- ☞ Nakladatel vzhledem k výše zmíněným faktorům pečlivě hledá, co vlastně z francouzské literatury vydat. Toto síto je velice důležité, ačkoli většinou podložené jen povrchním úsudkem, vedené nepromyšlenou argumentací. Nakladatel cíleně a často spíše podvědomě hledá buď „nefrancouzské“ francouzské dílo, tedy takové, jež se vyhne rámci naznačenému výše, anebo sahá po knize, která se ve Francii v žebříčcích prodejnosti umístila na předním místě, případně která získala literární cenu. Ani jedno z těchto hledisek není zárukou úspěchu díla na českém knižním trhu (podrobnější komentář dále, viz dále 6.3 Český knižní trh a ediční strategie).

V souhrnu tedy současná francouzská literatura v našem prostředí naráží na tři hlavní překážky. Jsou to: předsudky potenciálních čtenářů (včetně většiny těch, kdo se vydáváním knih zabývají, tedy nakladatelů), nepříliš jasně specifikované síto nakladatelského výběru a nedostatečná péče o propagaci již vydané knihy.

Tuto problematiku je však nutné vidět v kontextu historického vývoje situace na našem knižním trhu.

6.3 Český knižní trh a ediční strategie ve vztahu k francouzské literatuře

6.3.1 Vývoj situace na knižním trhu – poválečné období

Nedostatečný zájem o vydávání současné francouzské literatury jistě vyplývá právě i z neznalosti detailů dnešní francouzské literární scény. Je ale třeba zohlednit i vývoj edičních možností a preferencí českých nakladatelů v posledním století, protože tyto aspekty se na utváření kulturních postojů, a často i předsudků, v určité míře podílely a svou roli tak stále hrají. Zájem o francouzskou literaturu prošel v minulém století různými peripetemi.

Po roce 1918 byly vzájemné vztahy české a francouzské kultury bohaté, o čemž svědčí například počty vydaných překladů beletrie ve 20. a 30. letech, ale i živé osobní kontakty nejen umělců a spisovatelů. Tuto situaci přerušila válka²⁷⁴ a po ní 50. léta.²⁷⁵

V letech těsně po válce ještě dochází k nárůstu překladatelské produkce: ediční politika byla před únorovým převratem „vůči francouzské literatuře relativně otevřená. [...] Přesto jsou již v předúnorovém období patrné nejen ve francouzsko-českých politických vztazích, ale i v ediční politice třecí plochy.“ Nepříjemná jsou po zkušenostech druhé světové války „díla skutečných i domnělých francouzských kolaborantů. Někteří z nich (Céline, Brasillach) byli přitom výrazně zastoupeni v předválečných překladech. Jejich neprůchodnost zajistí nejen příslušný publikační odbor ministerstva informací, ale tito spisovatelé jsou rovněž nepřijatelní pro samotná nakladatelství.“²⁷⁶ Hojně vydáváni jsou naopak autoři, kteří se u českých čtenářů těšili velké oblibě již před válkou (R. Rolland, A. Maurois). Knižní produkce byla tehdy – stejně jako dnes – značně ovlivněna nejen komerčními hledisky, ale také osobními preferencemi jednotlivých nakladatelů. Rudolf Škeřík vydává R. Rollanda, Josef R. Vilímek zase Julese Vernea. V poválečném Československu před únorovým převratem vycházela starší francouzská literatura, ale i díla současná včetně například autorů hlásících se k surrealismu či existencialismu.

²⁷⁴ PRAVDOVÁ, Anna. *Zastihla je noc. Čeští výtvarní umělci ve Francii 1938–1945*. Praha : Opus; Národní galerie v Praze, 2009.

²⁷⁵ ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno : Masarykova univerzita, 2011.

²⁷⁶ ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*, s. 11.

Další vlna zájmu o francouzskou literaturu se (nikoli na dlouho) objevila v 60. letech, v době dočasného uvolnění cenzury a širších publikačních možností – je to období, kdy se nejen vydávají knihy, ale i představují a komentují nové tendence ve francouzsky psané literatuře. Jestliže se v roce 1968 a 1969 počet vydaných překladů z francouzské literatury po dlouhé pauze konečně přiblížil situaci z poválečných let 1947 a 1948²⁷⁷ a pro české prostředí konečně nastala důležitá možnost konfrontace s literaturou a kulturou vyvíjející se bez ideologického diktátu, vlivem politických změn ale náhle opět dochází ke strmému pádu. Nadcházející 70. léta znamenají návrat striktní kontroly ze strany komunistického aparátu nad vším, co se publikuje, a teprve po roce 1989 se vrací svoboda slova (projevu) a svoboda tisku.

Vedle toho od poloviny 50. let dochází i ke značným proměnám ve složení překladové produkce. Ediční plány našich nakladatelství v období od druhé světové války až do roku 1989 (s krátkým mezičasem uvolnění v letech šedesátých) vykazují v oblasti francouzské literatury jasnou preferenci děl a autorů klasických s významným potlačením vydávání autorů a děl aktuálních, současných – s výjimkou několika spisovatelů, kteří dočasně anebo dlouhodobě otevřeně dávali najevo své sympatie nejen k dění v Československu, ale hlavně k SSSR, k socialistickému realismu jako tvůrčí metodě a ke komunistickým idejím. Na druhé straně je třeba připomenout, že právě překladová produkce měla nemalou zásluhu na pozvolné liberalizaci v oblasti kultury.

Překladová literatura vycházela před rokem 1989 ve velmi omezeném počtu nakladatelství. Nejen že podléhala různým omezením včetně cenzury, ale hlavně byla veškerá ediční strategie centrálně řízena. Překlady ze zahraniční literatury ale měly (z hlediska původní jazykové oblasti) poměrně rovnoměrné zastoupení. Výjimečné pozornosti se po celé poválečné období těšila díla spisovatelů z bývalého Sovětského svazu. Po roce 1989 takové postavení rychle získala především tvorba anglosaských autorů, a zejména americká literatura.

6.3.2 Po roce 1989

Období po roce 1989 není z hlediska knižní produkce obecně, a ani z hlediska vydávání literatury překladové, dosud příliš podrobně zmapováno. Zcela okrajově je popisují autoři jednotlivých statí *Kapitol z dějin českého překladu* vydaných r. 2002.²⁷⁸ Vybraným otázkám spojeným s tímto časovým výsekem dějin překladu a recepce překladové literatury se věnují některé příspěvky dvou sborníků *Český překlad*²⁷⁹ a dalších publikací²⁸⁰ ÚTRL FF UK vydaných v návaznosti na kolokvia a konference pořádané Ústavem translatologie. Zajímavým způsobem danou éru reflektují i zповědi jednotlivých zástupců nejstarší žijící generace překladatelů, jak je zachytily rozhovory sebrané v knize *Slovo za slovem*.²⁸¹ Přehled o knižním trhu nabízí a problematiku cenzurních omezení podrobně popisuje publikace *Encyklopedie českých nakladatelství*.²⁸² V roce 2014 vyšla také obsáhlá studie *Knihy kupovati. Dějiny knižního trhu v českých zemích*, jež období po roce 1989 věnuje závěrečných šedesát stran.²⁸³

Ve sděleních všech pamětníků i badatelů panuje shoda na tom, že vznik mnoha nových nakladatelských subjektů jako přirozený důsledek změny společenských, politických a kulturních podmínek (demokratické poměry, vhodné podmínky pro podnikání, zrušení cenzury) vedl nejen k exponenciálnímu růstu počtu vydaných titulů, ale zákonitě také

²⁷⁷ DRSKOVÁ, Kateřina. *České překlady francouzské literatury (1960–1969)*. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2010, s. 67.

²⁷⁸ HRALA, Milan (ed.). *Kapitoly z dějin českého překladu*. Praha : Karolinum, 2002.

²⁷⁹ HRALA, Milan (ed.). *Český překlad 1945–2003*. Praha : FF UK, 2005; HRALA, Milan (ed.). *Český překlad II (1945–2004)*. Praha : FF UK, 2006.

²⁸⁰ ČEŇKOVÁ, Ivana; SLÁDKOVÁ, Miroslava; ŠOTOLOVÁ, Jovanka. *Dialogue des cultures : interprétation, traduction*. Praha : ÚTRL FF UK, 2006; KALIVODOVÁ VĚŠÍNOVÁ, Eva et al. *Tajemná translatologie – cesta k souvislostem textu a kultury*. Praha : FF UK, 2008.

²⁸¹ RUBÁŠ, Stanislav (ed.). *Slovo za slovem: s překladateli o překládání*. Praha : Academia, 2012.

²⁸² HALADA, Jan. *Encyklopedie českých nakladatelství 1949–2006*. Praha : Libri, 2007.

²⁸³ ŠIMEČEK, Zdeněk; TRÁVNÍČEK, Jiří. *Knihy kupovati. Dějiny knižního trhu v českých zemích*. Praha : Academia, 2014.

k proměně nakladatelských strategií, k výraznému urychlení a postupně i zjednodušení přípravy knihy k vydání. M. Neudertová ve své diplomové práci uvádí i další často opakovanou skutečnost: „V důsledku nově získané svobody a zavedení tržního hospodářství, kde produkci určuje poptávka, však zaplavuje trh i velké množství komerčních titulů proměnlivé úrovně (romány pro ženy, detektivky, fantastická literatura apod.).“²⁸⁴

6.3.3 Knižní trh po roce 1989

Svobodný trh (svoboda podnikání), zrušení cenzury, otevření hranic, dostupnost informací jsou podmínky umožňující vytvoření zcela nového rámce knižního trhu. K tomu je třeba připočítat nadšení z uvolnění atmosféry, chuť realizovat staré sny a dlouho potlačované plány. Založit si vlastní nakladatelství je jednoduché a na počátku 90. let v Československu takových malých soukromých firem zaměřujících se na vydávání knížek vznikají desítky.²⁸⁵ Zdaleka ne všechna tato nakladatelství vydržela delší dobu, jiná naopak postupem času přerostla v zavedené prestižní domy různých velikostí, tj. s různým objemem ročně vydávaných publikací.

S odstupem je dnes jasně vidět, že mnohé z těchto firem postrádaly jasnou vizi pro svou činnost, neměly pevné ediční plány, nedisponovaly dostatečnými zkušenostmi s technickou stránkou vydavatelské činnosti, zápolily také s běžnou administrativou, daňovými souvislostmi, autorskými právy. A samozřejmě měly často i pomýlené představy o tom, co je překlad, jak se rediguje text. Stejně jako se do vydávání knih pouštěl leckdo, i o překlad se pokoušeli lidé, jejichž kvalifikací bylo jen to, že se domluvili daným cizím jazykem. Krásné ideály o tom, co by se mělo honem vydat, tak šly ruku v ruce s amatérismem, chybějícími zkušenostmi, nejasnými cíli. Výsledkem byly desítky knih sice vydaných, ale nezvládnutých profesně (nepromyšlený výběr titulů k vydání, nevyřešená problematika nákupu licenčních práv, špatný překlad, žádná redakce, žádná korektura, špatný tisk nebo knihařské zpracování, opomenutí odevzdat povinné výtisky knihovnám, žádná propagace, distribuce svépomocí – osobní roznáška knih po knihkupectvích, komisní prodej). Některá nakladatelství záhy zanikala z důvodu vyčerpání nebo deziluze majitelů, případně kvůli finančním nesnázím.

Situaci posledního čtvrtstoletí detailně shrnuje Trávníček, jenž mluví o třech fázích vývoje knižního trhu:²⁸⁶ během té první, liberalizační (první pololetí roku 1990), se trh rozšiřuje, vznikají nová soukromá nakladatelství, stávající nakladatelství překotně mění ediční plány; prodejní místa se proměňují – vedle kamenných obchodů se k prodeji využívají i stánky, výrobní haly, výjimkou není příležitostný prodej na ulici; už ve druhé polovině roku trh zaplavuje vlna titulů a autorů po dlouhou dobu zapovězených; objevují se první bestsellery (Švandrlíkovi *Černí baroni* – 300 000 výtisků, Tigridova *Politická emigrace v atomovém věku* – 100 000 výtisků ad.). Následuje fáze transformační (konec roku 1990 až konec roku 1991), kdy se objevují první signály od knihkupců, že sklady jsou přeplněné knihami, které nejdou na odbyt, avšak většinou jde o dobíhající produkci socialistické éry; vznikají soukromí knihkupci, proti národnímu podniku Kniha mnohem pružnější – tento podnik navíc v tzv. malé privatizaci přichází o množství prodejen; značné procento knižní produkce tvoří reedice a reprinty dávno vydaných knih, především doposud (dlouhodobě) zakázaných; lze sledovat první pokusy o nalezení dobře prodejných knih (mezi nimi i L. Klíma, Nietzsche, Schopenhauer); organizují se první velké výprodeje skladových zásob – řízené ministerstvem kultury; r. 1991 ministerstvo ruší honorářovou vyhlášku, odměna za provedení díla je napříště určovaná smluvně, dohodou autora a nakladatele. Třetí fáze trvá od r. 1992 do současnosti, lze ji nazvat stabilizační. Za hlavní rys Trávníček považuje

²⁸⁴ Diplomová práce obhájená na ÚTRL: NEUDERTOVÁ, Miriam. *Poválečná generace překladatelů: malé a velké dějiny. Ilustrace problematiky na rozhovorech s překladateli*. Diplomová práce. Ved. Šotolová, Jovanka. Praha : FF UK, 2013.

²⁸⁵ Před rokem 1989 působilo v ČSSR kolem pětaticeti nakladatelství, v roce 1990 jich bylo již 400, a v roce 1992 dosáhl počet nakladatelských subjektů čtyři tisíce. Podle HALÁDA, Jan. *Encyklopedie českých nakladatelství 1949–2006*. Praha : Libri, 2007.

²⁸⁶ ŠIMEČEK, Zdeněk ; TRÁVNÍČEK, Jiří. *Knihy kupovati. Dějiny knižního trhu v českých zemích*. Praha : Academia, 2014, s. 386–392.

propuknutí příznaků krize z odbytu – knižní trh je nasycen: desetitisícové náklady klesají na tisícové; zároveň vznikají programy na podporu nekomerčních titulů, jež mají pomoci dorovnat ztráty z podnikání; končí mnoho zavedených prestižních podniků (Český spisovatel, Melantrich, Odeon); stále roste počet nakladatelů, rychle se rozšiřuje titulová nabídka; s krachem Knižního velkoobchodu je načas zcela ochromen systém distribuce; je založen Svaz českých nakladatelů a knihkupců (1994).

6.3.4 Struktura knižní produkce po roce 1989

Po roce 1989 se po dlouhé době ve znamení cenzury (ať už za války, v době stalinských procesů, anebo v 70. a 80. letech) může vydávat prakticky vše. Čeští nakladatelé stojí před těžkou volbou, zda se zaměřit na vydávání toho, co u nás po celé dlouhé období nesmělo vycházet a zaplňovat tak znatelné mezery v dostupnosti důležité literatury všech druhů a žánrů, anebo sledovat aktuální trendy, vydávat v zahraničí právě úspěšná, žádaná a oceňovaná díla. Obě tato směřování jsou nutná a podstatná. České prostředí v té době trpělo odtržením od současných i minulých tendencí v literatuře, filozofii i vědě, zdejší znalost kontextu západního myšlení filozofického a ekonomického, ale i různých variant směřování literárního vývoje, byla povrchní, neúplná, nedostatečně podložená studiem pramenů. Nejenže byl v uplynulém období totalitní mocí znemožňován přístup k západní literatuře, ale výuka jazyků jiných než ruštiny byla potlačena, nemožnost výjezdu do zahraničí demotivovala od jejich soukromého studia. Bylo tedy potřeba zpřístupnit českým čtenářům (a vědcům zejména z oblasti humanitních věd) stěžejní díla uplynulých padesáti let, a to přesto, že některá z nich už byla dávno překonána. Zároveň ale bylo třeba začít sledovat a představovat i zcela současné autory a jejich díla, referovat o tom, co se čte, chválit a odsuzuje právě teď...

V této době vycházela nejen vybraná stěžejní díla francouzské krásné literatury, ale například i zásadní filozofické a literárněvědné publikace (bohužel někdy také v nedostatečně zvládnutých překladech). Nakladatelé a asi ani překladatelé si pravděpodobně neuvědomovali, že vydání takto nedotažených knih sice zaplní „mezeru“ na trhu, avšak zdrojové ani cílové literatuře, a stejně tak danému autorovi žádnou službu neudělá, naopak. Důsledkem může být zmařená šance probudit zájem o autora (dílo), posunutí obrazu autora (díla) v našem prostředí, chybná interpretace či dokonce zavržení autora (díla). U vědeckých publikací pak často chybně, nedůsledně zavedená česká verze terminologie, dezinterpretace idejí atp.²⁸⁷

Zároveň však od počátku 90. let vycházela i díla důležitá, náročná a zajímavá, a to ve vynikajících překladech a výborném provedení. Zpočátku se částečně jednalo o „šuplíkové“ projekty a překlady, čím dál tím více však šlo i o ediční počiny nově vytvářené.

6.4 Komentáře k výběru vydávaných titulů

Na českém knižním trhu se po roce 1989 objevilo dva a půl tisíce knih přeložených z francouzštiny a pocházejících z oblasti krásné literatury (včetně značného počtu titulů tzv. oddechové literatury), esejistiky, literární vědy – v průměry tedy sto knih ročně. Knižní produkce se dnes ve svém celku jeví jako velmi nepřehledná a ediční strategie jednotlivých nakladatelství často působí jako nahodilá a dlouhodobě nesystematické. V další části této práce se pokusím představit několik pohledů, jak lze celek vydaných knih strukturovat, případně i lépe posoudit. Jako první hledisko se nabízí přehled publikačních tendencí v čase, dále lze komentovat například zastoupení určitých žánrů, témat. A samozřejmě je možné i pokusit se zřehlednit výběr vydávaných autorů.

6.4.1 Proměny edičních strategií v čase

Ač nás od roku 1989 dělí pouhé čtvrtstoletí, je zajímavé si uvědomit, jak se v čase proměňovaly preference českých nakladatelů a jak se postupně měnila i možnost českých čtenářů poznávat původně francouzsky psanou literaturu. Před charakteristikou

²⁸⁷ Jde o překlady z 90. let, například autorů jako Merleau-Ponty, podobně o nesjednocenou terminologii v překladech Rolanda Barthesa, nejasnost volby prvního titulu, jímž k nám byl uveden Pierre Bourdieu atp.

jednotlivých období bude užitečné si ještě připomenout, jak se vyvíjelo nakladatelské prostředí.

Hned na začátku 90. let se rychle vytvořily hlavní linie ediční politiky jednotlivých nakladatelství: vedle snah o doplnění mezer v nabídce překladové literatury z oblasti kanonických děl minulosti, případně v nabídce českých překladů chybějících důležitých knih z období poválečného, tedy od 50. let 20. století,²⁸⁸ se jasně projevil záměr sledovat zejména aktuální produkci zahraničních nakladatelů.

6.4.1.1 Úskalí návratu k dílům ze 70. a 80. let

Zajímavou kategorií (dodnes) tvoří literární (ale například i dramatická) díla publikovaná v zahraničí v 70. a 80. letech. Zatímco totiž v období politického, ale i kulturního uvolnění v 60. letech se nakladatelům do jisté míry podařilo dohnat válečné a poválečné publikační „dluhy“ (vydat chybějící tituly) a ještě bylo možné stihnout do českého prostředí alespoň v hlavních bodech převést to, čím žila západní kultura v danou chvíli, v letech devadesátých už byl obdobný návrat složitější. Zejména proto, že propast toho, co se k nám nesmělo dostat, narostla: byla postupně stále hlubší a širší.

Leckteré umělecké projekty mají pevné napojení na aktuální situaci, ve společenském, politickém, kulturním životě. S časovým odstupem je ztrácejí. Některá díla byla ve své době přelomová, případně sehrála důležitou roli pro další vývoj literatury, dodnes slouží jako referenční pojmy. (Viz také 2.2.1 Intertext) Vydat je ale se zpožděním několika desetiletí nese riziko: současný čtenář nemusí být připraven je pochopit, mohou působit jako zastaralé, překonané, příliš slabé varianty toho, nač jsme v literární tvorbě zvyklí dnes. Za všechny může posloužit příklad objevených a vpravdě revolučních děl z oblasti zvané *erotica* anebo díla stylizovaná jako autentická výpověď a imitující mluvený jazyk – k nimž se vrátím ještě dále. (Viz 6.4.3 Tematika překládaných titulů)

6.4.1.2 Literatura faktu

Podobný osud mají ale i texty filozofické, sociologické²⁸⁹ nebo například literárněvědné. Dostatečně výmluvný je případ příručky *Francouzská literatura 19. století*, jejíž editoři A. Lagarde a L. Michard²⁹⁰ se stali zástupným pojmem pro literární výuku pro několik generací francouzských lyceistů. Než dílo, které ve Francii sloužilo od 50. let, v roce 2008 připravilo k vydání nakladatelství Garamond, bylo třeba nejen pracně připravit českou verzi knihy,²⁹¹ ale hlavně přesvědčit komisi grantového Programu Šalda vypisovaného Francouzským institutem, že je vhodné – a potřebné – vydat dnes u nás publikaci, již Francouzi už dávno pokládají za zcela překonanou.

6.4.1.3 Filozofie

Jako další příklad v této oblasti mohou posloužit česká vydání jednotlivých textů Rolanda Barthesa. Vycházejí sice česky postupně už od šedesátých let, avšak pomalu a dnes již se

²⁸⁸ Až do 30. let 20. století a dočasně ještě i první léta po 2. sv. válce (v podstatě do roku 1949, jak uvádí ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno: Masarykova univerzita, 2011.) čeští nakladatelé zahraniční (a francouzský zejména) knižní trh sledují a díla považovaná za stěžejní či komerčně výhodná publikují česky často s minimálním odstupem – typickým příkladem mohou být české překlady dvou románů a jedné divadlní hry L. F. Céline: *Voyage au bout de la nuit* (1932, Éd. Denoël & Steele, č. 1933, v nakl. Fr. Borového a v překladu J. Zaorálka *Cesta do hlubin noci*), *L'Église* (1933, Éd. Denoël & Steele, č. 1934, nakl. Fr. Borového, přel. J. Zaorálek, *Církev*), *La Mort à crédit* (1936, Éd. Denoël & Steele, č. 1936, nakl. Václava Petra, př. J. Zaorálek, *Smrt na úvěr*). Přehled nejčastěji vydávaných autorů komentovaný v další části této práce poukazuje na mnohé další případy.

²⁸⁹ Situaci v oblasti sociologie z hlediska jejího napojení na vývoj zahraničního, zejména francouzského bádání, popisuje diplomová práce obhájená na ÚTRL: JAROŠOVÁ, Soňa. *Překlad francouzské sociologické literatury do češtiny (kulturní a jazykové aspekty)*. Diplomová práce. Ved. J. Šotolová. Praha: FF UK, 2013.

²⁹⁰ Šestidílná publikace *Les grands auteurs français* vycházela v nakl. Bordas od r. 1948 a dočkala se několika reedicí, naposledy v r. 2003 (4 svazky a CD). Česky ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Proslulý a proklínaný „Lagarde-Michard“ česky. *iLiteratura.cz* [online]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/23355/lagarde-andre-michard-laurent-francouzsko-literatura-19-stoleti>. [Cit. 7. 12. 2013].

²⁹¹ Komentované úryvky často nebylo nutné překládat, protože díla významných autorů v českých překladech byla k dispozici, muselo se však počítat s detailní revizí – aby to, co akcentuje analýza francouzského fragmentu, platilo i pro přeloženou verzi.

značným časovým posunem. Časový odstup přitom výrazně smazává průraznost, objektivitelský charakter těchto studií. Je však třeba připomenout a ocenit snahu jednotlivých původců těchto počinů (nakladatelů, ale i univerzitních pracovníků, případně významných překladatelů, kteří prosadili texty k vydání) zaplnit mezery v nabízené (česky dostupné) teoretické literatuře. Ta je ostatně obecně doménou, kde dodnes máme vůči Francii dluhy značné, přes nemalý zájem mnoha malých i velkých nakladatelství a přes často zásadní finanční podporu udělovanou zejména ze strany Francie.²⁹²

Zajímavou, a dá se říci že typickou českou okolností vydávání (nejen) Barthesových děl je velký rozptyl nakladatelství, která je publikují. Po roce 1989 (a zejména mezi lety 2002 až 2008) připadá na osm publikací sedm nakladatelských institucí – většinou menších a malých nakladatelů (pouze nakladatelství Dokořán vydalo zatím dvě Barthesovy knihy). Proč vlastně nakladatelé Barthesova díla vydávají? Vydat Barthesa je záslužný čin, zřejmě však zároveň i dobrodružství, a rozhodně nijak zisková záležitost.²⁹³ Těžko je taková volba vedena snahou o zisk. V případě všech nakladatelství (Agite/Fra, Dauphin, Dokořán, Garamond, Host, Triáda, ale i Pavel Mervart) se jedná o výběr titulu, jenž jistým způsobem zapadá do ediční politiky nakladatelství: žádné z nich se sice nevěnuje Barthesovi soustavně, avšak u všech větší či menší podíl produkce tvoří více či méně systematicky vedené řady teoretických publikací.

Zatímco v případě publikace z nakladatelství Host (sborník s jedinou kapitolou od Barthesa) se jasně jedná o ediční záměr podpořený, a možná i vydupaný ze země významným romanistou, profesorem brněnské filozofické fakulty Petrem Kyouškem, jindy může nicméně jít nejspíš o tip a tlak překladatele (v mnoha případech Josefa Fulky, jenž se překládání Barthesových textů věnuje systematicky) – a snahu nakladatele vyhovět „svému“ překladateli. U nakladatelství Dokořán vedl komerční úspěch *Mytologií* (údaj doložitelný na základě ohlasů v tisku, neboť v dubnu a květnu 2004 vyšly recenze ve všech významných českých periodikách; a potvrzený odpovědí na dotaz položený vedení nakladatelství)²⁹⁴ k zařazení dalšího titulu do edičního plánu. Ovšem kniha *Sade, Fourier, Loyola* těžko mohla být sázkou na podobný úspěch. Nakladatelství Garamond sáhlo po publikaci *S/Z* v době, kdy připravovalo k vydání ediční řadu Francouzské myšlení, zahrnující vedle děl filozofických (např. M. Blanchot: *Lautréamont a Sade*) i „osvětové“ tituly (vědecké, ovšem spíše charakteru univerzitní studijní literatury, příruček pro bakalářské studium), například výše zmíněnou francouzskou učebnici pro vyšší stupeň středoškolského studia, tzv. lycée, slavnou publikaci „Lagarde-Michard“ (*Francouzská literatura 19. století*)²⁹⁵ nebo ve Francii zcela nedávno vydanou studii *Současná francouzská literatura*.²⁹⁶ Dle vyjádření šéfredaktora a majitele nakladatelství Petra Himmela byl výběr Barthesovy knihy *S/Z* ovlivněn jeho osobní zkušeností s touto publikací: spolu například s knihou *Francouzská literatura 19. století* ji považuje za stěžejní příručku ukazující možnosti analýzy textu, která je již tradičně součástí výuky na francouzském lyceu a v úvodních univerzitních kurzech. Ačkoli pro Francouze jde o učebnice, popřípadě texty zastaralé a dnes již překonané, v českém prostředí mají často stále ještě charakter čehosi nového, převratného.

6.4.1.4 Devadesátá léta

Devadesátá léta se zpětně popisují jako období velkého nadšení, rychlé výměny cenzury ideologické za často obdobně omezující diktát trhu (a z toho plynoucí záplavu čtiva). Byla to doba smělých plánů – nakladatelství vznikala po desítkách, jednotlivci publikovali knihy na vlastní náklady a bez jakékoli vize, co s vyrobeným produktem bude dál.

²⁹² Barthes tak zdaleka není jediným myslitelem, jehož dílo dosud není kompletně přístupné v češtině.

²⁹³ A to pravděpodobně i přesto, že vydání finančně podporuje Francouzský institut, potažmo francouzské ministerstvo kultury, a s tím, že pouze *Světlo komoru* nesubvencovala francouzská strana, ale finančně jí pomohlo české ministerstvo kultury.

²⁹⁴ Hospodářské noviny, Lidové noviny, MF Dnes, Právo. Viz webové stránky nakladatelství Dokořán. [online]. Dostupné z <<http://www.dokoran.cz/index.php?Mytologie&p=book.php&id=122>> [Cit. 15.8.2009].

²⁹⁵ LAGARDE, André ; MICHARD, Laurent. *Francouzská literatura 19. století*. Přel. Jiří Našinec, Jiří Pelán, Aleš Pohorský. Praha : Garamond, 2008.

²⁹⁶ VIART, Dominique ; VERCIER, Bruno. *Současná francouzská literatura*. Z franc. orig. La Littérature française au présent (Bordas, 2005) přel. Petr Dytrt, Jovanka Šotolová a Ladislav Václavík. Praha : Garamond, 2008.

Jindřich Veselý na sklonku 90. let tuto dobu reflektoval s neskryvaným pesimismem: „Ekonomické tlaky devadesátých let de facto znemožnily další vydávání frankofonní literatury (kanadské, belgické aj.), které se u nás v poválečném období do jisté míry rozvinulo.“²⁹⁷ Překlady z francouzštiny se podle něho od převratu omezily spíše na literaturu společenskovední. – Toto tvrzení se mi zdá být nadhodnocené, i když se k němu na základě svých bibliografických rešerší nemohu zodpovědně vyjádřit, protože předmětem mého zájmu byla pouze beletrie. Vycházela jsem ale z dat souhrnných exportů z elektronického katalogu Národní knihovny a Souborného katalogu ČR,²⁹⁸ které obsahovaly všechny překlady z francouzštiny daného roku. Při selekci titulů beletristických jsem byla nucena z výpisu odstranit mj. právě i společenskovední literaturu – a ačkoli například v roce 2010 byl objem těchto položek poměrně vysoký, rozhodně nečinil ani třetinu z celkového počtu beletrie.²⁹⁹ Jistě lze tedy konstatovat, že oproti dřívějšímu období zájem nakladatelů (bezpochyby na základě poptávky čtenářů) o vydávání společenskovední literatury viditelně vzrostl, v češtině jsme postupně získali k dispozici díla, na něž hojně odkazuje i současné teoretické myšlení – například z oblasti literární vědy a dalších oborů pro výklad literatury důležitých jsou to nejrůznější texty autorů jako Roland Barthes, Maurice Blanchot, Pierre Bourdieu, Gilles Deleuze, Jacques Derrida, Michel Foucault, Julia Kristeva, Paul Ricœur, Georges Steiner, Tzvetan Todorov (a další, přičemž u většiny z nich nestačilo na vydání průřezu jejich díla pouze období 90. let, ediční projekty buď ještě ani nejsou u konce, anebo byly naplněny až nedávno). Myslím ale, že množství každoročně vydaných titulů z této oblasti nikdy nemohlo převýšit souhrnné počty vydaných beletristických knih.

V článku publikovaném ve sborníku *Český překlad*³⁰⁰ uvádím: „Velice záhy se objevil nový problém: není tak těžké dílo vydat, nejhorší je knihu prodat. [...] Největším problémem se tedy ukázalo být jistým způsobem omezené, uzavřené publikum pro veškerou náročnější frankofonní literární produkci.“ To je záležitost, s níž se nakladatelé budou potýkat i nadále, a v podstatě jí čelí dodnes.

Z nakladatelství, jež se významněji zasloužila o seznamování českých čtenářů s francouzskou literaturou, to byla v devadesátých letech zejména – z těch menších (řazeno podle data založení) – Host (působí od r. 1990 dodnes, za celé období vydáno celkem na 700 publikací), Volvox Globator (od 1991 dodnes, celkem necelý tisíc publikací), EWA (funkční mezi lety 1990 a 1998, veškerá produkce cca 35 titulů), Kra (1993 až 1995, cca 17 titulů), Dauphin (od 1994 dodnes, cca 360 titulů), Tichá Byzanc (1995 až 2010, cca 30 titulů) či nejmladší z nich, Garamond (od 1998 dodnes, přes 300 titulů). A z velkých nakladatelských domů se původně francouzské produkci systematictěji věnovalo například nakladatelství Mladá fronta (od r. 1945 dodnes, celkem téměř 8000 titulů).³⁰¹

Už v první dekádě po r. 1989 se rychle objevují vydání různých stěžejních děl francouzsky píšících autorů, a zdaleka nejde jenom o publikace šuplíkových počinů z období cenzury. Čeští čtenáři dostávají do rukou zejména díla významných autorů 20. století, jako jsou H. Michaux (P. Ouředník, V. Jamek),³⁰² G. Perec (K. Vinšová),³⁰³ R. Queneau (J. Pelán, J. Fialová, P. Ouředník, L. Šerý – viz dále, 6.4.5 Autoři), Céline (A. Kareninová³⁰⁴ nejprve

²⁹⁷ In HRALA, M. (ed.). *Kapitoly z dějin českého překladu*. Praha : FF UK, 2001, s. 123.

²⁹⁸ Oba tyto katalogy se mohou lišit v detailech: katalog NK tvoří záznamy o tzv. povinných výtiscích, reálně odevzdaných do knihovní sbírky, zatímco Souborný katalog podchycuje všechna vydání na základě přidělených identifikátorů ISBN – ve skutečnosti by tedy Souborný katalog měl jednak reagovat na novinky pružněji, a jednak bývá o řádově jednu desítku titulů úplnější.

²⁹⁹ Ke strategii sestavování finálních bibliografických dat úvod příslušné (závěrečné) kapitoly.

³⁰⁰ ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Nejčetnější francouzský autor? Verne a Gosciny! Frankofonní literatura v ČR po roce 1989. In HRALA, Milan (ed.). *Český překlad 1945–2003*. Praha : FF UK, 2005, s. 115–126.

³⁰¹ V tomto odstavci však počty publikací neznamenají pouze překlady z francouzštiny.

³⁰² MICHAUX, Henri. *Jistý Plume*. Přel. Patrik Ouředník. Praha : Volvox Globator, 1995 ; MICHAUX, Henri. *Prostor uvnitř*. Přel. Václav Jamek. Praha : Mladá fronta, 2000.

³⁰³ PEREC, Georges. *Život návod k použití: romány*. Přel. Kateřina Vinšová. Praha: Mladá fronta, 1998.

³⁰⁴ V 90. letech nebylo výjimkou, že „noví“ nakladatelé byli nadšení předmětem svého podnikání natolik, že nejen rentabilitu, ale vůbec otázku financování projektů považovali za druhořadou záležitost. Nejen původní, ale i překladová tvorba tak občas vycházela na náklady autorů, popřípadě překladatelů. Někteří nakladatelé (velmi záhy například výše zmínění EWA, Kra, mnohem později obdobně Tichá Byzanc anebo Mot komiks) po několika velmi ztrátových titulech činnost ukončili. O samofinancování edičních projektů se zmiňuje například Anna

reviduje dva Zaozářkovy překlady a od r. 1998 začíná postupně překládat a publikovat celé Célinovo dílo).

Ne vždy nakladatelé sahají po tom nejdůležitějším, co je třeba z tvorby daného autora představit. Ať už jsou vedeni snahou najít komerčně zajímavé tituly, anebo záměrem ukázat daného spisovatele i z jiného pohledu, případně sáhnout i po dílech, jež narážela na odpor cenzury už v době vzniku a v původní kultuře. Typickým příkladem jsou tituly podžánru „erotica“, kterým je věnována pozornost dále. (Viz 6.4.3.1 Erotica)

Jak už bylo zmíněno výše, z různých důvodů (od nezkušenosti nakladatelů po touhu vydat titul co nejrychleji a s co nejnižšími náklady) vycházejí v tomto období často také odbyté nebo neprofesionální překlady některých současných francouzských autorů. Za všechny uvedu překlad románu *Prasečiny*, úspěšného titulu mladé francouzské autorky Marie Darrieussecq³⁰⁵ – jistě ale nepatřil k těm nejhorším. Svou roli v nápravě této situace jistě sehrála i nově zřízená překladatelská Anticena Skřípec, udělovaná Obcí překladatelů. Jedna ze složitých kauz, kterou se zabývala, bylo obvinění Ottova nakladatelství z plagiátu v případě údajného nového překladu *Malého prince*.³⁰⁶

6.4.1.5 Druhá a třetí dekáda

Situace na knižním trhu i v jeho zákulisí (praxe v nakladatelstvích) se pomalu stabilizovala: z velké části ze scény zmizeli ti, kdo si pro radost vydali jednu dvě knihy, a také ti, kdo si snad mysleli, že na vydávání knížek se dá snadno zbohatnout. Vyprofilovala se nejen nakladatelství „velká“ a „menší“, ale také ta, která se zaměřují výhradně na vydávání dobře prodejného čtiva, vedle podniků s vyššími ambicemi.

Postupně i nakladatelství, jež původně cílila pouze na náročného čtenáře, začínají publikovat i knihy určené pro širší trh, aniž by se dalo přímo mluvit o „oddechové“ literatuře – v oblasti překladů z francouzštiny patřily k nejuspěšnějším například tituly nakladatelství Host, *S elegancí jeřka* od Muriel Barbery (2008), či *Argo – HHhH* Laurenta Bineta (2010) nebo *Pravda o případu Harryho Queberta* Joëla Dickera (2013).

Ojediněle se ještě objevují knihy prezentující neredigované překlady, případně redakčně nepřiliš dobře připravené, výjimečně nakladatelé „zapomínají“ řešit pořízení licence k vydání a šíření textu. Jako příklad je možné zmínit titul *Africká čítanka*,³⁰⁷ první svazek nově zaváděné ediční řady. Ta byla obdivuhodným nakladatelským počinem, editorský a redakčně však nepřiliš zvládnutá. To všechno jsou ale jen zrnka písku v moři knih, které byly za dané období z francouzštiny přeloženy a u nás vydány. Ty často navíc rychle zapadly a nezískaly si zájem publika, přestože naši nakladatelé (mylně) spoléhali, že patřilo-li dílo v původní zemi a kultuře mezi bestsellery, automaticky se zařadí mezi nejprodávanější tituly i u nás.

V určitých letech můžeme pozorovat oživení zájmu nakladatelů o francouzské autory, jindy pokles. Jistý vliv na to jistě mají i akce jako Měsíc autorského čtení, Festival spisovatelů, Svět knihy atp. (viz také 4.2.8 Veletrhy, slavnosti, autorská čtení), často spojené s osobními návštěvami spisovatelů a v důsledku také se zvýšeným zájmem médií.

6.4.2 Literární druhy a žánry

Nejrozšířenějším, u čtenářů nejoblíbenějším žánrem posledního století je jednoznačně román, a to platí i pro české překlady francouzské literatury ve sledovaném období. Románová tvorba však nezastupuje celou oblast literatury, proto považuji za užitečné na tomto místě upozornit na to, s jakými dalšími texty se český čtenář v překladech z francouzštiny setkává, a zejména připomenout hlavní důvody jejich výrazného upozadění na knižním trhu.

Kareninová (svého času majitelka nakladatelství ANO) v rozhovoru pro časopis *Nový Prostor*, č. 449, leden 2015, s. 24.

³⁰⁵ DARRIEUSSECQ, Marie. *Prasečiny*. (Truismes, 1996). Přel. L. Chateau a Z. Šmídová. Brno : Vetus Via, 1999.

³⁰⁶ SAINT-EXUPÉRY, Antoine de: *Malý princ*. Přel. Milan Sasák. Praha : Ottovo nakladatelství, 1998.

³⁰⁷ KOMERS, Petr (ed.). *Africká čítanka. Gutenbergova čítanka moderní africké prózy*. Praha : Gutenberg, 2003.

6.4.2.1 Povídka

V rámci epické tvorby lze obecně za čtenářsky přístupný žánr označit ještě povídku, ale její pozice je v rámci současného knižního trhu již složitější, a to zejména ve Francii. Tam se v kontextu poválečné literatury, a té současné ještě výrazněji, povídka ocitá zcela na okraji zájmu: nakladatelé prohlašují, že jde o žánr čtenářsky neatraktivní. Jsou známy i případy, kdy francouzský nakladatel vybavil vydávanou sbírku povídek označením „román“ na obálce, aby se vyvaroval obávaného apriorního nezájmu kupujících.³⁰⁸

Dokonce i Milan Kundera zavrhl v případě novějších vydání *Žertu* (od r. 1986) ve francouzské, španělské a německé verzi upřesnění, že jde o sbírku „povídek“, a zmiňuje se pouze o „částech“ jediného celku, v němž sice není dodržena jednotna dějová, ale panuje tu propojení tematické.³⁰⁹

6.4.2.2 Básnické sbírky

Básníci se přílišné pozornosti českých nakladatelů netěší (snad s výjimkou aktuálního „boomu“ mladých českých básníků, jimž věnují pozornost někteří z menších nakladatelů a jejichž tvorba se dokázala prosadit tak, že jsou předmětem ohlasů literárních rubrik novin i časopisů – v podobě recenzí, ale například i četných diskusí o novém směřování české poezie – a figurují například i v nominacích českých literárních cen). Pokud už jsou u nás francouzští básníci překládáni a vydáváni, jde především o tvorbu tzv. Prokletých básníků, tedy díla z 19. století. Z hlediska počtu vydaných titulů v bibliografickém korpusu sledovaného období vede Baudelaire (20 titulů), za ním následuje Verlaine (16 titulů) a Rimbaud (9 titulů). Po jejich boku stojí ještě G. Apollinaire (23 titulů) – autor z přelomu 19. a 20. století.

Z generačně mladších jsou to ještě Barbara Y. Flamand (10 titulů) a Jacques Prévert (5 titulů). Avšak z početného souboru autorů, kterým vyšly v tomto období česky alespoň 3 tituly, už dále nenajdeme básníka, jenž by zároveň nebyl představen i jako prozaik (a dokonce romanopisec) či esejist: k těmto spisovatelům s širším záběrem patří například Victor Hugo, Stéphane Mallarmé, André Breton, Henri Michaux, Yves Bonnefoy. Za připomínku stojí i básnická tvorba autorky a překladatelky Suzanne Renaud.³¹⁰

Z žijících francouzsky píšících básníků jich máme česky k dispozici skutečně jen hrstku. Jsou to především Yves Bonnefoy³¹¹ (nar. 1923), švýcarský básník, spisovatel a teoretik Philippe Jaccottet³¹² (1925), belgický básník Werner Lambersy³¹³ (1941) a výše zmíněná belgická básnířka Barbara Y. Flamand, jež si však takovou pozornost z hlediska českých vydání zasloužila pravděpodobně spíše osobními vazbami na české kolegy básníky a překladatele.³¹⁴

6.4.2.3 Drama

Uvádění divadelních her francouzských dramatiků na českých scénách se tato práce nevěnuje. Vydávání textů určených primárně pro divadelní inscenace patří k okrajovým oblastem asi na všech knižních trzích. Za světlou výjimku a příklad hodný následování je

³⁰⁸ Šlo například o vydání prvotiny Anny Gavaldu, povídkové sbírky, jež se dočkala obrovského úspěchu (dodnes byly jen ve Francii vydány téměř 2 miliony výtisků). (GAVALDA, Anna. *Je voudrais que quelqu'un m'attende quelque part*. Paris : Le Dilettante, 1999. Česky: *A taková to byla láska*. Přel. Silvie Dokulilová. Praha : Mladá fronta, 2004, 2006, 2011.) Všechna svá další díla již autorka koncipovala jako romány, povídky publikuje pouze příležitostně.

³⁰⁹ Podrobně o zatřešující tematice daného díla (motivů jako mystifikace, iluze donjuanismu v moderním světě, problematika totožnosti jednotlivce, směšnost lyrického věku, tj. mládí atp.) viz RICARD, Francois. *Biographie de l'oeuvre. Risibles amours*. In KUNDERA, Milan. *Oeuvre I*. Paris : Gallimard, 2011, s. 1410.

³¹⁰ Podrobněji viz 8.5.4.10 Renaud, Suzanne.

³¹¹ Česky vyšlo: BONNEFOY, Yves. *O pohybu a nehybnosti Jámy. Psaný kámen*. Přel., ediční poznámka a doslov napsal Jiří Pelán. Praha : Torst, 1996. BONNEFOY, Yves. *Eseje*. Přel. Václav Jamek a Jiří Pelán. Zblou : Opus, 2006. BONNEFOY, Yves. *Oblá prkna*. Přel. Jiří Pelán. Zblou : Opus, 2007.

³¹² Česky vyšlo: JACCOTTET, Philippe. *Myšlenky pod mraky a jiné básně*. Přel. Jiří Pelán a Jiří Pechar ; doslov Jiří Pechar. Praha : Torst, 1997. JACCOTTET, Philippe. *Sešit zeleně. Po mnoha letech*. Přel. Lucie Koryntová. Praha : Akropolis, 2012.

³¹³ LAMBERSY, Werner. *Coimbra*. Přel. Denis Molčanov. Praha : Malvern, 2013.

³¹⁴ Jako překladatelé jsou u jednotlivých publikací uvedeni: Vlasta Misařová, Karel Sýs, Draga Zlatníková, Markéta Vinická, Jana Černá, Jiří Žáček; 9 sbírek vyšlo v prakticky neznámém nakladatelství Onyx (vydává především „duchovní, historickou a esoterickou literaturu“) a jedna v nakl. Orega.

možné považovat souborné vydání her předního francouzského dramatika, B.-M. Koltèse³¹⁵ ³¹⁶ anebo dva svazky nazvané *Francouzské drama dnes*,³¹⁷ z nichž každý zahrnul tři texty od významných autorů (svazek I – Daniel Lemahieu: *Mezi psem a vlkem*; Philippe Minyana: *Inventury*; Xavier Durringer: *Nad ránem*; svazek II – Jean-Luc Lagarce: *Cesta paní Knipperové do Východního Pruska*; Robert Pinget Arcivál; Jean-Michel Ribes: *Divadlo bez zvířat*).

Současná francouzská dramatická tvorba je však pro naše publikum hodně specifická sama o sobě, natož v knižní podobě. Zatímco před rokem 1989 vycházel poměrně reprezentativní výběr překladů péčí vydavatelského programu agentury Dilia (i když jednotlivé sešity jejich edice nebyly určeny do běžné distribuce, byly dostupné například alespoň v některých knihovnách), v současné době mají divadelní hry jen velmi malou pozornost. Výjimku tvoří edice *Současná hra*³¹⁸ Institutu umění – Divadelního ústavu anebo edice D nakladatelství Artur.³¹⁹

6.4.2.4 Komiks

Podobně také vydávání českých překladů komiksu zůstalo mimo záběr této práce, protože problematiku – včetně detailní bibliografie srovnávající komiksovou francouzskou a českou

³¹⁵ KOLTÈS, Bernard-Marie. *Hry*. Praha : Divadelní ústav, 2006.

³¹⁶ Genezi této publikace, podrobnostem redakční úpravy textů a zejména srovnání zařazených překladů s jejich předchozími verzemi se věnovala Kristýna Balajová v diplomové práci obhájené na ÚTRL: BALAJOVÁ, Kristýna. *Problematika překladu textů Bernard-Marie Koltèse a jejich recepce v českém prostředí*. Vedoucí práce Jovanka Šotolová. Praha : ÚTRL FF UK, 2010.

³¹⁷ CHRISTOV, Petr (ed). *Francouzské drama dnes I. Antologie současné francouzské dramatiky*. Přel. Daniela Jobertová, Kateřina Neveu, Petr Christov. Brno : Větrné mlýny, 2005. CHRISTOV, Petr (ed). *Francouzské drama dnes II. Antologie současné francouzské dramatiky*. Přel. Daniela Jobertová, Kateřina Neveu, Petr Christov. Brno : Větrné mlýny, 2008.

³¹⁸ V edici vyšly tituly: AKAKPO, G. *Habbat Alep*. Přel. Matylda a Michal Lázňovských. Praha: Divadelní ústav, 2008.

BAKER, L.-A. *Dny se vlečou, noci taky...* Přel. Matylda a Michal Lázňovských. Praha: Divadelní ústav, 2006.

BENAISSA, Slimaine. *Zpověď nepovedeného muslima*. Přel. Matylda a Michal Lázňovských. Praha: Divadelní ústav, 2011.

EFOUI, K. *Převozníkův malý bratr. Procházka s anonymními sousedy*. Přel. Michal Lázňovský. Praha:

Divadelní ústav, 2005. GRUMBERG, Jean-Claude. *Nejspíš sníš*. Přel. Michal Lázňovský. Praha: Divadelní ústav,

2001. KWAHULÉ, K. *Nestyda*. Přel. Michal Lázňovský. Praha: Divadelní ústav, 2002. LABOU TANSI, S. *Antoine mi*

prodal svůj osud. Přel. Michal Lázňovský. Praha: Divadelní ústav, 2007. LAMKO, K. *Žena z Haiti*. Přel. Matylda a

Michal Lázňovských. Praha: Divadelní ústav, 2010. MAKHELE, C. *Bajka o lásce, pekle a márnici*. Přel. Matylda a

Michal Lázňovských. Praha: Divadelní ústav, 2003. MAKHELE, C. *Čarování*. Přel. Jana Podhorská. Praha: Dilia,

2012. NOVARINA, Valère. *Imaginární opereta*. Přel. Michal Lázňovský. Praha: Divadelní ústav, 2005. PLYA, J.

Maska Siky. Přel. Michal Lázňovský. Praha: Divadelní ústav, 2004. PLYA, J. *Syndrom dobrodince*. Přel. Jan

Tošovský. Praha: Dilia, 2003. REZA, Yasmina. *Obrázek. Muž přístupný náhodám*. Přel. Michal Lázňovský. Praha:

Divadelní ústav, 1997. SCHMITT, Éric-Emmanuel. *Heslo „Morálka“*. Přel. Michal Lázňovský. Praha: Divadelní ústav,

2002. SCHMITT, Éric-Emmanuel. *Návštěvník*. Přel. Michal Lázňovský a Tomáš Vondrovic. Praha : Divadelní ústav,

1998. YAO NORMAN, R. *Haló, Afriko!*. Přel. Matylda a Michal Lázňovských. Praha: Divadelní ústav, 2009.

³¹⁹ Z francouzských autorů nakladatelství vydalo: ANOUILH, Jean. *Skřivánek*. Přel. Ivan Zmatlík. Praha : Artur,

2012; CLAUDEL, Paul. *Polední úděl*. Přel. Vladimír Mikeš. Praha : Artur, 2012; MUSSET, Alfred de. *Marianniny*

rozmary. Neradno s láskou zahrávat si. Přel. Ján Simkanič. Praha : Artur, 2011 (– úprava překladu vydaného již

v nakl. Triton, 1997); MOLIÈRE. *Škola pro ženy*. Přel. J. Z. Novák. Praha : Artur, 2010 (v tomto překladu vydala

Dilia r. 1953 a 1969); ROSTAND, Edmond. *Cyrano z Bergeraku*. Obsahuje překlad Jaroslava Vrchlického a

fragment překladu Františka Hrubína. Praha : Artur, 2009; MOLIÈRE. *Lakomec*. Přel. Vladimír Mikeš. Praha :

Artur, 2008 (– v Mikešově překladu uvedlo hru pražské Stavovské divadlo již r. 2004, knižně text vyšel až

v Arturu); IONESCO, Eugène. *Nosorožec*. Přel. Ivan Zmatlík. Praha : Artur, 2008; MOLIÈRE. *Misanthrop*. Přel.

Vladimír Mikeš. Praha : Artur, 2007; MOLIÈRE. *Amfitryon*. Přel. Vladimír Mikeš. Praha : Artur, 2007; IONESCO,

Eugène. *Král umírá*. Přel. Vladimír Mikeš. Praha : Artur, 2006; MOLIÈRE. *Tartuffe*. Přel. Vladimír Mikeš. Praha :

Artur, 2006; CORNEILLE, Pierre. *Cid*. Přel. Vladimír Mikeš. Praha : Artur, 2006; IONESCO, Eugène. *Plešatá*

zpěvačka. Židle. Přel. Ivan Zmatlík a Vladimír Mikeš. Praha : Artur, 2006; MOLIÈRE. *Don Juan*. Přel. Jaroslav

Konečný a Karel Kraus. Praha : Artur, 2006 (– Konečného překlad vydala v 70. letech Dilia); MUSSET, Alfred de.

Lorenzaccio. Přel. Karel Kraus. Praha : Artur, 2006 (– Krausův překlad vyšel v Orbisu v roce 1959);

BEAUMARCHAIS, Pierre Augustin Caron de. *Figarova svatba*. Přel. Karel Kraus. Praha : Artur, 2005;

BEAUMARCHAIS, Pierre Augustin Caron de. *Lazebník sevillský*. Přel. Karel Kraus. Praha : Artur, 2005 (– oba

Krausovy překlady vydala koncem 50. let Dilia).

scénu (původní i překladovou) – nabízí nedávno obhájená diplomová práce Kateřiny Vyhnalové.³²⁰

6.4.3 Tematika překládaných titulů

V průběhu posledního čtvrtstoletí se postupně proměňovala skladba překladové produkce našich nakladatelství také z hlediska tematického zaměření vydávaných titulů. Zatímco některá témata se u nás těšila poměrně bohaté pozornosti, jiná nezaujala buď čtenáře, anebo rovnou nakladatele. Přední místo zaujímají historické romány, a to díla od mnoha autorů rozdílných období – tedy nejen současných, a jsou to texty nejrůznějších kvalit a pestrého zaměření, od válečných až po životopisné. Mezi příběhové knihy patří i romány napsané na základě zpráv z černé kroniky, které mají ve francouzské poválečné literatuře široké zastoupení. Necháme-li stranou různé variace psychologických románů až po příběhy z oblasti tzv. červené knihovny, je třeba uvést ještě francouzské specifické záležitosti, jako jsou romány experimentální, s důrazem na formální zpracování včetně ludických, texty, jež se často obejdou i „bez děje“, romány s tematikou „non lieux“³²¹ nebo různé varianty textu prezentující autorské „já“. (Viz dále 6.4.3.2 Autofikce)

Dále se věnuji jen těm oblastem, jež považuji za hodně specifické.

6.4.3.1 Erotica

Hned v devadesátých letech se objevily také snahy vydávat literární tvorbu erotickou – a často nešlo jen o ojedinělé projekty, ale záměr vystavět celou ediční řadu (nakladatelství Concordia, od r. 2006 zejména nakladatelství dybbuk). Erotická tematika, ať už v jakémkoli podání, patřila po dlouhá léta k tabu českého knižního trhu. Po roce 1989 tak někteří nakladatelé volili k vydání texty známých a uznávaných autorů, avšak nespádající přímo do zlatého fondu literatury. Často šlo o texty psané pro obživu, publikované pod pseudonymem, jindy to byly knihy, které se ve Francii studují jako specifická literární díla určité doby (např. libertinský román), avšak u nás byla vnímána spíše jako pornografická literatura.

K této kategorii knih patří například dva erotické texty, pod nimiž je podepsaný G. Apollinaire, *Hrdinské činy mladého Dona Juana* (1993)³²² – později vydané v reedici v nakladatelství Mladá fronta (2001) a v nakladatelství dybbuk (2010, uváděno jako 1. vydání bez upřesnění, že jde o první vydání v tomto nakladatelství) – a *11 tisíc prutů aneb Rychtářovy lásky*.³²³

Obdobně lákavým počinem bylo také vydání románů Borise Viana, které spisovatel publikoval pod pseudonymem Vernon Sullivan: *Zabte ošklivé*,³²⁴ *Holky nemaj poněti*,³²⁵ *Naplivu na vaše hroby*,³²⁶ *U mrtvých na barvě kůže nesejde*.³²⁷ Právě Vian alias Sullivan je další ukázkou toho, jak náhodně funguje český knižní trh (zobecnit situaci si troufám pouze pro překladovou tvorbu z francouzštiny): během tří let vyšly ve třech různých nakladatelstvích čtyři shodně zaměřené tituly tohoto autora, na textech pracoval pro každou knihu vždy jiný překladatel. Přitom by mohlo jít o pěkný ediční projekt, v němž by se sjednotil jak přístup k textu samotnému, tak grafická úprava a podoba jednotlivých svazků. Výsledný produkt by možná i z hlediska marketingu mohl mít silnější potenciál než takto roztroušená vydání, o

³²⁰ Podrobnou bibliografii českých překladů francouzsky psané produkce z oblasti komiksu obsahuje a komentuje diplomová práce nedávno obhájená na ÚTRL: VYHNALOVÁ, Kateřina. *Překlad komiksu z francouzštiny*. Vedoucí práce J. Šotolová. Praha : FF UK, 2013.

³²¹ AUGÉ, M. *Non-lieux. Introduction à une anthropologie de la surmodernité*. Paris : Le Seuil, 1992.

³²² APOLLINAIRE, Guillaume. *Hrdinské činy mladého Dona Juana*. (Exploits d'un jeune Don Juan, 1911). Přel. Petr Turek. Praha : Kra, 1993.

³²³ APOLLINAIRE, Guillaume. *11 tisíc prutů aneb Rychtářovy lásky*. (Les Onze Mille Verges ou les Amours d'un hospodar, 1907). Přel. Aleš Pech. Praha : Concordia, 2000. V nákladu 1000 výtisků.

³²⁴ VIAN, Boris / SULLIVAN, Vernon. *Zabte ošklivé*. (Et on tuera tous les affreux, 1948). Přel. Vladimír Landa. Brno : Jota, 1994.

³²⁵ VIAN, Boris / SULLIVAN, Vernon. *Holky nemaj poněti*. (Elles se rendent pas compte, 1950). Přel. Felipe Serrano. Praha, Litomyšl : Paseka, 1994.

³²⁶ VIAN, Boris / SULLIVAN, Vernon. *Naplivu na vaše hroby*. (J'irai cracher sur vos tombes, 1946). Přel. Martin Řízek a Petr Turek. Praha : Kra, 1995.

³²⁷ VIAN, Boris / SULLIVAN, Vernon. *U mrtvých na barvě kůže nesejde*. (Les morts ont tous la même peau, 1947). Přel. Tomáš Kybal. Praha, Litomyšl : Paseka, 1996.

jejichž vzájemné existenci navíc v době před nástupem internetových vyhledávacích nástrojů a elektronických obchodů mohl případný zákazník jen těžko získat informace. Paradoxní situaci uzavírá nové vydání románu *Naplivu na vaše hroby* z roku 2005, který vyšel v novém překladu – jak ale potvrdila překladatelka Kateřina Vinšová,³²⁸ ani ona, a s největší pravděpodobností ani nakladatel, netušili, že kniha byla již o pár let dříve česky publikována.³²⁹ To potvrdilo i srovnání obou verzí českého překladu, které každý jinak chybují i excelují: pokud by pozdější překlad vznikl s přihlédnutím k prvnímu, určitých chyb by se jistě vyvaroval, a pokud by si navíc druhý překlad měl obhájit, proč se k němu přistoupilo, tím spíše by v něm musela být patrná jasná strategie, jíž by se vůči prvnímu českému vydání vymezoval. (Viz také 8.4.9 Vian, Boris)

Libertinský román je kategorie, v jejímž rámci dnes francouzská literární historie komentuje díla filozofa přelomu 18. a 19. století, markýze de Sade. U nás tento autor nemohl vycházet po dlouhých pět desetiletí – o to větší zájem o jeho texty měli nakladatelé po roce 1989. Výčet knih, z nichž některé se v tomto období zařadily mezi desítku nejčastěji vydávaných titulů, je uveden v závěrečné části práce (Nejčastěji vydávaní autoři, Nejčastěji vydávané tituly). Na okraj uveďme, že v roce 2001 byla ve Francii zásluhou spisovatelů L. Aracila a F. Beigbedera založena literární cena Prix Sade pro markýzovy důstojné následovatele. – Ze 13 dosud oceněných autorů u nás známe pouze tři, jsou to: Catherine Milletová (v češtině vyšla její odměněná kniha, *La Vie sexuelle de Catherine M.*),³³⁰ Alain Robbe-Grillet³³¹ a Christine Angotová³³² (u obou známe česky jiné než oceněné tituly – viz poznámky pod čarou).

6.4.3.2 Autofikce

Jak už bylo předestřeno výše (2.3.1 Horizont očekávání), specifickým fenoménem je ve francouzské literatuře v posledních desetiletích rostoucí podíl autobiografické literatury, přičemž se výrazně proměňuje přístup k autobiografii jako žánru. Tvorba některých francouzských autorů z období 70. let 20. století vede ke stále hlubšímu zpochybnění principu oddělování fikce od autobiografické literatury: vlastní „já“ se stává stejně tak skutečným jako fiktivním a čtenáři není umožněno vidět předěl mezi oběma těmito rovinami.³³³ Autobiografie je tak zčásti životopisem a zčásti románem; dochází ke zfikčnění

³²⁸ Při besedě v semináři předmětu Literatura v dějinách překladu – na ÚTRL, 18. 4. 2013.

³²⁹ VIAN, Boris / SULLIVAN, Vernon. *Naplivu na vaše hroby*. (J'irai cracher sur vos tombes, 1946). Přel. Kateřina Vinšová. Praha : Aurora, 2005.

³³⁰ MILLET, Catherine. *Sexuální život Catherine M.: erotika pro dospělé*. Přel. David Chalupa. Frýdek-Místek : Alpress, 2002, reedice 2013.

³³¹ ROBBE-GRILLET, Alain. *Gumy*. Přel. Svatopluk Horečka. Doslov Jozef Felix. Praha : SNKLU, 1964; ROBBE-GRILLET, Alain. *Žárlivost*. Přel. Alena Hartmanová. Doslov Petr Pujman. Praha : Československý spisovatel, 1965; ROBBE-GRILLET, Alain. *Za nový román*. Přel. a doslov napsal Petr Pujman. Praha : Odeon, 1970. ROBBE-GRILLET, Alain. *Dům milostných schůzek*. Přel. Marek Sečkař. Brno : Host, 2004. ROBBE-GRILLET, Alain. *Repríza*. Přel. Marek Sečkař. Brno : Host, 2006.

³³² ANGOT, Christine. *Incest*. Přel. Michal Pacvoň. Červený Kostelec : Pavel Mervart, 2003.

³³³ „Teoretická reflexe autobiografie je úzce spjata s vývojem literárněvědných metod, obecněji tedy společenskovevědního diskursu ve 20. století, zejména v souvislosti s proměnami chápání subjektu [...] Postupem času si badatelé (ruku v ruce s autory autobiografií) stále silněji uvědomují problematičnost referenčních možností autobiografického psaní a zejména moderní poststrukturalistické směry možnosti referenčnosti vlastního já radikálně zpochybňují. Zásadní význam pro teoretické uchopení autobiografického žánru měla práce Francouze Philippa Lejeuna *Le pacte autobiographique* z roku 1974. [...] Rozhodující pro určení žánru [románu, autobiografie] je podle Lejeuna „smlouva“, kterou autor uzavře se svým čtenářem; tato smlouva je podle něj postavena v prvé řadě na identitě jmen mezi autorem, vypravěčem a protagonistou. Lejeune rozlišuje dva druhy identity: implicitní a zjevnou. Implicitní identita se projevuje v rovině spojení autor – vypravěč a funguje na základě autobiografického paktu. Ten autor uzavírá se čtenářem dvojím způsobem: použije titul, který nepřipouští žádné pochybnosti o tom, že první osoba odkazuje na autorovo jméno (historie mého života, autobiografie atd.); nebo vypravěč vystupuje v úvodu textu jako autor tak, že nemožou vzniknout pochybnosti o tom, že „já“ odkazuje na jméno na obálce, přestože autorovo jméno samotné se v průběhu textu neobjeví. Zjevná identita se projevuje v rovině jména, které si vypravěč ve vyprávění sám dává a které je identické se jménem autora na obálce knihy. Identita musí být založená přinejmenším na jedné z těchto dvou možností; často se stává, že jsou použity obě zároveň. Naproti tomu románový pakt se podle Lejeuna vyznačuje zjevnou praxí ne-identity (autor a protagonista nemají stejné jméno) a potvrzením fikčnosti (tuto funkci obvykle přebírá označení román z podtitulu na obálce).“ Citováno podle SCHNEIDER, Jan. Hrabalovská autobiografická trilogie: jiná verze Dichtung

„já“.³³⁴ Mezi nejvýznamnější autory v tomto směru patří Michel Leiris, Serge Doubrovsky, ale i teoretik Roland Barthes. Ten svou autobiografickou knihu *Roland Barthes o Rolandu Barthesovi* zaštil prohlášením „To vše musí být nahlíženo tak, jako kdyby to řekla románová postava“³³⁵ – jde o zásadní narušení tzv. autorského paktu.³³⁶ Francouzská literární teorie záhy přichází s novým pojmem „autofikce“ (autofiction), označující žánr, v němž se autobiografie prolíná s fikcí a jejich hranice zůstávají nejasné. Ačkoli tedy Barthesova úvodní věta hlásá, že kniha nemá vypravěče (a snad ani autora!), ve skutečnosti dostává čtenář text, kde došlo ke splnutí autora, vypravěče i hlavní postavy. Barthes tak nabourává tradiční literární žánr, autobiografii.

Tzvetan Todorov v *Poetice prózy* (1968) uvádí, že „v každé době zná veřejnost určitý počet literárních typů tak dobře, že je používá jako klíče (v hudebním významu) pro interpretování děl. Žánr se tak stává [...] „horizontem očekávání“. Také spisovatel se ztotožňuje s tímto očekáváním: žánr se pro něho stává „modelem psaní“. Řečeno jinak, žánr je typ, kterému se dostalo konkrétní historické existence, který participoval na literárním systému doby.“³³⁷ V pozdějším díle, *Žánry diskurzu*,³³⁸ se Todorov věnuje detailně autobiografii, a připomíná, že tento žánr stojí na dvou identitách: identitě autora a vypravěče a identitě vypravěče a hlavní postavy. Tím se odlišuje od biografie, ale také od románu, jenž je žánrem fikčním, a ne referenčním (na rozdíl od biografie, autobiografie či memoárů).³³⁹ Tato postmoderní verze autobiografie tedy spočívá v neustále narušovaném zrcadlení určité paměti, reflexe, jež od čtenáře žádá pečlivě sbírat roztržité úlomky a aktivně je skládat do (určité jedinečné verze) textu.

Autofikce jako specificky francouzský žánr je mj. také další oblastí, kde se může markantněji vyjevit problematika recepce, jak bylo zmíněno výše. Zatímco ve zdrojové kultuře jde o zavedený pojem, v současné době dokonce někdy i vysmívaný žánr (kritizovaný jako přežitý), v českém prostředí je v podstatě neznámý (zejména v tomto teoretickém vymezení).³⁴⁰ Lze sice najít autory, jejichž díla by bylo možné do této kategorie zařadit (Vaculík, Jamek, Boučková, F. Topol ad.), avšak ani odborná, ani publicistická kritika pojem autofikce nezná.

Toto ve francouzském prostředí hojně využívané specifické pojetí autobiografického díla začalo v určité době narážet na přesycení publika i části odborné veřejnosti a bylo provázeno z toho plynoucí jistou averzí k nově vznikajícím dílům tohoto zaměření. Protože jde o žánr známý u nás jen velice okrajově, případný překlad některého z podobných titulů čeká zcela jiné přijetí: od naprostého nepochopení po nekritické nadšení. Horizont očekávání se automaticky negeneruje při pouhé zmínce o žánru knihy na obálce, ani není spojen už s určitým jménem spisovatele řadícího se někdy i celou tvorbou k danému pojetí literárního díla. Nemluvě o tom, že právě autofikční díla bývají značně specificky, pevně zakotvena v určitém časoprostoru, jejich autoři počítají s tím, že mnoho z jejich soukromého života je

und Wahrheit. In *Euroletteraria & Eurolingua*. Opera Academiae Paedagogicae Liberencensis. Series Bohemistica. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2008. [online]. Dostupné z: <http://www.fp.vslib.cz/kcl/materialy/sborniky/ee/Sbornik_2007.pdf#page=19>. [Cit. 18.8.2009].

³³⁴ LOUYEN, Mounir. L'autofiction : une réception problématique. In *Frontières de la fiction*, colloque en ligne 1999-2000. [online]. Dostupné <http://www.fabula.org/forum/colloque99/PDF/Laouyen.pdf>, s. 2. [Cit. 15.8.2009].

³³⁵ „Tout ceci doit être conçu comme dit par un personnage du roman.“

³³⁶ Někdy jako „autorská smlouva“, více viz LEJEUNE, Philippe. *Le pacte autobiographique*. Paris : Seuil, 1975. Kompletní bibliografii k této problematice nabízejí webové stránky, které založil Philippe Lejeune: (<http://www.autopacte.org/>).

³³⁷ Podle TODOROV, Tzvetan. *Poetika prózy*. Přel. Jiří Pelán, Libuše Valentová. Praha : Triáda, 2000, s. 82–83.

³³⁸ TODOROV, Tzvetan. *Les Genres du discours*. Paris : Seuil, 1978.

³³⁹ Barthes tedy zmíněným prohlášením, s nímž se čtenář setká hned na úvodní stránce, atakuje zažité hranice. Dalším momentem je v daném díle stylizace autora, vypravěče i hlavní postavy: v jednotlivých fragmentech přechází Barthes od užití zájmena „on“ k vyprávění podanému přímo z hlediska „já“ (jež však není nahodilý, jde pouze o zdánlivé zmatení subjektivity a objektivitu textu, při pečlivém čtení se naopak autorův kód vyjeví...) – přičemž modelovým postupem daného žánru je psaní z hlediska 1. osoby, a střídání osob je cosi nevídaného.

³⁴⁰ I česká literární teorie zná termín „sebevyprávění“, nezdá se však být tak přesně vymezený a tak obecně známý (až pranýřovaný) jako ve francouzském prostředí. Často se užívá též pojem „autostylizace“, i to je ale mnohem širší koncept než zde zmiňovaná „autofikce“.

obecně známo. (Viz také 2.2.1 Intertext) Překlad by celou vrstvu informací (ať už uváděných jen v narážkách, úmyslně upřímných, nebo okatě pozměněných) těžko mohl zachovat bez pro české čtenáře žádoucích, ale z hlediska původního autora a díla zcela nadbytečných, ba nepřijatelných (protože odporujících autorskému záměru) explicitací. Uvidíme dále, že právě tento žánr má v českých překladech z francouzské literatury (pochopitelně) mizivé zastoupení (v ojedinělých překladech autorů jako C. Laurensová,³⁴¹ Ch. Angotová,³⁴² C. Cussetová,³⁴³ C. Legendreová³⁴⁴).

6.4.3.3 Nová fikce

Fenomén „Nouvelle fiction“ na začátku devadesátých let popsal literární kritik Jean-Luc Moreau s tím, že jde o výrazný rys určité části současné literární produkce, která se vymezuje proti starším experimentům (Nový román, minimalismus) i proti výrazné tendenci některých autorů zúžit literaturu na problematiku sexuality (Ch. Angotová, V. Despentsová, C. Milletová, M. Houellebecq, R. Camus). Díla spisovatelů přiřazovaných k Nouvelle fiction (nazývané také Transfiction, řadí se sem vedle Tristana například i Marc Petit, Hubert Haddad či George-Olivier Châteaurenaud) vracejí důležitost příběhu, avšak nectí ustálené narativní postupy: hranice reálného a fiktivního, imaginárního nemusí být jasné, naopak jsou posunuty, rozmlženy. Ani pro tyto autory už není tradiční vyprávění atraktivní, inspirativní jsou pro ně žánry jako fantasy, noir a detektivka, science fiction.

Česky jsou dostupná díla spisovatele Frédérica Tristana, jenž je považován za vůdčí osobnost této literární skupiny. V letech 1994 až 2012 vyšlo postupně šest titulů u čtyř různých nakladatelů, z toho pět překládal Oldřich Kalfířt. (Podrobně viz portrét F. Tristana v kapitole Nejčastěji vydávaní autoři – 8.5.4.13) Je tedy jasné, že jde o ediční počiny, u nichž je zásluha překladatele nesporná: po vyčerpání zájmu jednoho nakladatele nezbyvá než s návrhem na vydání vybraných děl obcházet další. Ke tvorbě „svého“ autora mívá daný překladatel osobní preference, není vyloučeno, že se spisovatelem udržuje i přímý kontakt. Zahraniční autoři pak své překladatele považují za jakési styčné důstojníky, neboť pro ně vykonávají práci literárních agentů mnohem cílevědoměji. Ostatně i domácí nakladatelé vnímají doporučení překladatelů většinou jako věrohodnější, neboť nemají komerční pozadí (literární agentura si za zprostředkování licence strhává procenta, překladateli může sice jít o zakázku, ale většinou má jejich agitace spíše charakter jakéhosi misionářského poslání).

6.4.4 Specifikum geografického předurčení – francouzská a frankofonní literatura

„Literární svět je relativně unifikovaný prostor, který se řídí opozicemi mezi těmi největšími národními literárními prostory, jež jsou rovněž ty nejstarší a nejbohatší, a mezi literárními prostory, které se objevily teprve nedávno, a jsou proto ve srovnání s nimi chudé,“ konstatuje Casanova.³⁴⁵ Jak dále upřesňuje, není možné toto zjednodušit na prostou opozici mezi vládnoucími a ovládanými literárními prostory. „I v rámci nejrozvinutějších literatur, tedy v těch evropských prostorech, které jako první vstoupily do prostředí mezinárodní soutěže, je třeba některé literatury popisovat jako ovládané“³⁴⁶ – například oblasti podléhající dlouho politické nadvládě (země střední a východní Evropy) nebo koloniální nadvládě (Irsko), spadají sem ale také země ovládané nikoli politicky, ale literárně (nadvládou jazyka a kultury, jako Belgie, francouzsky nebo německy mluvící části Švýcarska, Rakousko atp.).

Literárním centrem pro všechny francouzsky píšící spisovatele, ať je jejich domovinou Afrika a Maghreb, Belgie, Švýcarsko nebo Quebec, zůstává Paříž (a Francie).³⁴⁷ Jazykově-kulturní oblast stojící na užití francouzštiny si zachovává vůči aglofonní hispánské

³⁴¹ LAURENS, Camille. *V náručí mužů*. Přel. Alexandra Pfimplová. Praha : Euromedia-Odeon, 2002; LAURENS, Camille. *Láska, román*. Přel. Alexandra Pfimplová. Praha : Euromedia-Odeon, 2004.

³⁴² ANGOT, Christine. *Incest*. Přel. Michal Pacvoň. Červený Kostelec : Pavel Mervart, 2003.

³⁴³ CUSSET, Catherine. *Román o Jane*. Přel. Dana Melanová. Praha : Motto, 2002. CUSSET, Catherine. *Skvělá budoucnost. O lásce, jež vzdorovala předsudkům*. Přel. Šárka Belisová. Brno : Jota, 2011.

³⁴⁴ LEGENDRE, Claire. *Pravda a láska*. Přel. Michala Marková. Praha : Argo, 2014.

³⁴⁵ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 109.

³⁴⁶ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 110.

³⁴⁷ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 149.

nebo třeba německé jistou míru autonomie. Je homogenním a centralizovaným celkem, v němž se nezpochybňuje jednotná cirkulace děl, ani legitimita centrální moci umění: literární produkci ovlivňuje specifický, vlastní kánon, literární ceny, historicky privilegované žánry, tradice a také vnitřní konkurence a rivalita.³⁴⁸ Vydělení tvorby „frankofonní“, tj. děl autorů jiného než francouzského původu publikujících francouzsky, od té čistě francouzské však s sebou nese i problémy. I Casanova podotýká, že užívání dominantního jazyka je odcizující i osvobozující – literární využití jednoho z centrální jazyků je pro spisovatele zárukou příslušnosti k literárnímu univerzu, ale může být také například pocitováno jako nechtěný důsledek koloniální minulosti země.

Koncept frankofonie³⁴⁹ dnes nejčastěji vyjadřuje myšlenku šíření a sdílení francouzské kultury a jazyka, je spjatý s Mezinárodní organizací Frankofonie (OIF). Francouzskou literární scénu nicméně v posledních několika letech rozdělil názor na to, co znamená „frankofonní literatura“ a přesněji „frankofonní spisovatel“. Jedni by toto označení nejraději zakázali, jiní si ho naopak cení.

Tažení proti restriktivnímu označení „frankofonní“ literatura zahájil článek z března 2006 publikovaný v deníku *Le Monde*, v němž se spisovatel Alain Mabanckou vyjádřil kriticky k tomu, že se odděluje „francouzská“ (psaná rodilými Francouzi) a „frankofonní“ literatura (psaná také francouzsky, vydávaná ve Francii, ale jejíž autoři nejsou francouzské národnosti, popřípadě nemají francouzský původ: spadají sem literáti z Afriky černé i severní, tj. Maghrebu, stejně tak z Antil, Asie či Blízkého Východu, z amerického kontinentu a tedy i Quebecu, ale i ze zemí evropských s francouzštinou jako úředním jazykem, jako je Belgie nebo Švýcarsko, včetně solitérů, pro něž se tento jazyk stal prostředkem literární výpovědi z jiných důvodů, jde tedy i o případy autorů jako Samuel Beckett či Milan Kundera). Tímto víceméně umělým dělením se totiž zvýhodňuje centrum a zdůrazňuje se existence jakési periferie, kterou může vedle jisté „podřadnosti“ vůči francouzskému ideálu charakterizovat například i exotičnost.³⁵⁰ A to přesto, že „nefrancouzští“ spisovatelé jsou jak odbornou veřejností (kritika, literární ceny, akademické práce), tak čtenáři (výše prodeje, žebříčky nejoblíbenějších knih) přijímáni srovnatelně. Rok po Mabanckouově článku byl – opět v deníku *Le Monde* – publikován manifest *Pour une littérature-monde en français*, odsuzující rozlišování „frankofonních“ autorů od „francouzských“ jako dědictví koloniálního dělení světa, jehož důsledkem je vydělení skupiny autorů za hranice „domácí“ směrem k jakési marginální, „exotické“ literatuře. Důležité je, že manifest (nazývaný podle počtu signatářů také „manifest 44“) podepsali zástupci obou zmíněných skupin.³⁵¹ V roce 2007

³⁴⁸ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 149.

³⁴⁹ Výraz „francophone“ použil poprvé Onésime Reclus v 80. letech 19. století a podobně jako tehdy synonymní „francité“ (francouzství) označoval vše francouzské, vnímané jako kvalitní hodnotu, již stojí za to následovat (šlo zejména o vztah afrických států k Francii jako hodnotovému a kulturnímu modelu). Po druhé světové válce se výraz začal užívat zejména jako koncept vymezující francouzsky mluvící svět a francouzský kulturní model oproti anglosaskému. Na začátku 60. let se do „frankofonního“ společenství zapojily univerzity, vznikla nevládní instituce sdružující pracoviště na všech kontinentech, zaměřující se na výuku francouzštiny. V návaznosti na slavnostní shromáždění zástupců zemí užívajících francouzštinu jako oficiální jazyk, konané r. 1969 a již se zúčastnil mj. tehdejší francouzský ministr kultury, spisovatel André Malraux či Léopold Sedar Senghor, jeden ze zakladatelů hnutí négritude (30. léta, s Aimé Césairem a dalšími) a v období 1960 až 1980 také senegalský prezident, byla v roce 1970 založena Mezinárodní organizace Frankofonie (OIF). K jejím hlavním cílům patří podporovat francouzský jazyk a kulturu, dále školství a vzdělávání a rozvíjet spolupráci v oblasti udržitelného rozvoje. V roce 2013 čítala OIF 77 států, Česká republika je členskou zemí od r. 1999. (*Encyclopédie de la Francophonie*. [online]. Dostupné z <http://agora-2.org/francophonie.nsf/> [Cit. 11.11.2013].)

³⁵⁰ V českém prostředí budeme pravděpodobně druhý aspekt, „exotiku“ původu či přímo tvorby nefrancouzských autorů vnímat silněji, než jak je pocitována ve dnes výrazně multikulturní francouzské společnosti. Naopak ve Francii je nejspíš citelnější problém první, určitá hierarchizace vnímaná v opozici francouzský vs. frankofonní.

³⁵¹ Muriel Barbery, Tahar Ben Jelloun, Alain Borer, Roland Brival, Maryse Condé, Didier Daeninckx, Ananda Devi, Alain Dugrand, Edouard Glissant, Jacques Godbout, Nancy Houston, Koffi Kwahulé, Dany Lafférière, Gilles Lapouge, Jean-Marie Laclavetine, Michel Layaz, Michel Le Bris, JMG Le Clézio, Yvon Le Men, Amin Maalouf, Alain Mabanckou, Anna Moï, Wajdi Mouawad, Nimrod, Wilfried N'Sondé, Esther Orner, Erik Orsenna, Benoît Peeters, Patrick Rambaud, Gisèle Pineau, Jean-Claude Pirotte, Grégoire Polet, Patrick Raynal, Raharimanana, Jean Rouaud, Boualem Sansal, Dai Sijie, Brina Svit, Lyonel Trouillot, Anne Vallaeys, Jean Vautrin, André Velter, Gary Victor, Abdourahman A. Waberi.

následně nakladatelství Gallimard vydalo sborník *Pour une littérature-monde*,³⁵² v němž se celá řada spisovatelů zpovídá ze svého vztahu k francouzskému jazyku a literatuře. Publikace odráží různorodost názorového pole: někteří koncept frankofonní literatury zavrhnou, jiní jej hájí, protože důraz na jinakost, a tedy jistou výjimečnost, odlišnost od tradiční francouzské literatury, berou jako výhodu. Mezi oběma názory stojí ti, kdo uvádějí, že klasifikační záležitosti nejsou důležité, neboť literatura je svou podstatou světová, univerzální, a pokud už chceme autory nějak seskupovat, je třeba se řídit zcela jinými kritérii.

Mabanckou ostatně už ve svém článku psal: „Pojem frankofonní literatury evokuje literaturu vzdálenou, vytvářenou mimo území Francie, nejčastěji autory pocházejícími z bývalých francouzských kolonií.“ Viděl však problém složitěji než signatáři manifestu, protože podle něho autoři jako Makine, Cioran, Semprún, Kundera či Beckett jsou například v knihkupectvích často řazeni k literatuře francouzské, avšak jeho krajané jako Kourouma, Mongo Beti či Sony Labou Tansi mají místo v literatuře zahraniční, ačkoli píšou také francouzsky. Přitom základní charakteristika zahraniční literatury je, že se vydává v překladu. Zahraniční tak podle Mabanckou může být ve francouzském prostředí například nigerijský spisovatel Wole Soyinka (píše anglicky). Žádné jiné společenství na světě údajně takto kategoricky k literatuře nepřistupuje: koncept anglofonní, lusofonní či hispánské literatury nestaví „mladší“ literatury proti těm „starším“, tradičním, zrozeným na evropském kontinentu. Podobně vystoupil Mabanckou i proti „africkým“ edičním řadám ve francouzských nakladatelstvích: podle něho neslouží k tomu, aby dané autory zviditelnily, ale naopak je uzavírají do ghetta. Není správné řadit k sobě literáty podle barvy kůže a místa původu, ke klasifikaci a tematizaci literatury přece slouží jiná hlediska, uzavírá Mabanckou.

Manifest reagoval na zajímavou skutečnost, kdy v daném roce většinu prestižních cen (Prix Goncourt, Grand Prix du roman de l'Académie française, Prix Renaudot, Prix Goncourt des lycéens) získali spisovatelé pocházející ze zemí „nefrancouzských“. S odvoláním na obdobnou situaci v angloamerické literatuře zdůraznil, že konec frankofonie nadchází právě ve chvíli, kdy je třeba si uvědomit, že literatura je záležitost světová, univerzální, a kouskovat ji do národních táborů už se přežilo.

Podle Casanovy právě užívání pojmu „frankofonie“ umožňuje v rámci centrálního jazykově-kulturního prostoru (tj. široké oblasti literatury psané francouzsky) zavést představu jakési inovace, pocházející z periferie³⁵³ (dekolonizovaná území vůči centru, Paříži). Casanova také připomíná, že hledání jakéhokoli shrnujícího označení patří k častým marketingovým strategiím knižního trhu: „vůle na straně vydavatelů vytvořit jakousi skupinu tím, že pod jednu hlavičku shromáždí autory, kteří spolu nemají nic společného [...] je jednou z neúčinnějších strategií nakladatelů a kritiků jak legitimovat ‚novost‘ určitého literárního projektu.“³⁵⁴

6.4.4.1 Francouzská a frankofonní literatura na českém knižním trhu

Běžný český čtenář se o těchto problémech frankofonních spisovatelů nemá možnost dozvědět – i kdyby měl nakladatel sebelepší úmysl takovou informaci přinést, na obálku nebo přebal ani do anotace knihy se nevejde, může najít místo nanejvýš v doslovu. Podobně kritické ohlasy, tj. recenze na případné vydání českého překladu některého z autorů, kteří se do výše popsaného sporu o správnou volbu označení frankofonní vs. francouzská literatura aktivněji zapojili, těžko obsáhnou celou problematiku, jež navíc s konkrétním titulem (pro české vydání je nejčastější volbou román) stejně nebude přímo spjata. Důležitou roli hrají dvě základní fakta: zaprvé obecná představa českého čtenáře o frankofonní literatuře a zadruhé počet a výběr děl frankofonních a francouzských autorů.

Pojem „frankofonní“ je myslím pro vzdělanějšího čtenáře zcela průhledný, pravděpodobně jej ale bude považovat za synonymní výraz označení „francouzský“. Jako

³⁵² LE BRIS, Michel ; ROUAUD, Jean (eds.). *Pour une littérature-monde*. Paris : Gallimard, 2007.

³⁵³ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 153.

³⁵⁴ Casanova toto uvádí v kontextu pasáže o situaci, kdy komise prestižní Bookerovy ceny začala odměňovat, a tak glorifikovat autory z postkoloniálních zemí – ačkoli jejich díla nebyla „úplně dokonalá“. Mělo jít o jasnou strategii umělého vytvoření „nové“ literatury. Podle CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 153.

frankofonní budou u nás zařazeni i francouzští autoři, nepředpokládám, že by někdo cítil oba uvedené termíny v opozici.

Výraznější je však druhá skutečnost: počet a výběr překladů. Statistiky titulů vydaných v ČR od r. 1989 do r. 2013 dokládají, že primární pozornost je věnovaná autorům francouzským. Těžko statisticky vyhodnotit počet publikovaných českých překladů v porovnání s počtem titulů vydaných pro francouzský trh – nepodařilo se mi dohledat přesné množstevní srovnání francouzských a „nefrancouzských“ autorů ve francouzském prostředí, navíc je taková přesná klasifikace předem vyloučena obtížností stanovit přesná kritéria (ani francouzský pohled na frankofonní literaturu není zcela jednoznačný). Pro zajímavost lze uvést, že například ze 44 signatářů³⁵⁵ výše zmíněného manifestu jich z českých překladů známe 14, tj. asi třetinu.³⁵⁶

autor	originál	nakladatel	rok vydání	prestižní lit. ceny	titul	překladatel	nakladatel	rok vydání
BARBERY, Muriel	<i>L'Élegance du hérisson</i>	Paris : Gallimard	2006	Prix des libraires	<i>S eleganci ježka</i>	Petr Christov	Brno : Host	2008, 2013
	<i>Une gourmandise</i>	Paris : Gallimard	2000		<i>Pochoutka</i>	Petr Christov	Brno : Host	2009
BEN JELLOUN, Tahar	<i>Jour de silence à Tanger</i>	Paris : Seuil	1990		<i>Tichý den v Tangeru</i>	Anna a Erik Lukavští	Praha : Dauphin	2002
	<i>Racisme expliqué à ma fille</i>	Paris : Seuil	1998		<i>Tati, co je to rasismus?</i>	Anna a Erik Lukavští	Praha : Dauphin	2004
	<i>La nuit sacrée</i>	Paris : Seuil	1987	Prix Goncourt	<i>Posvátná noc</i>	Anna a Erik Lukavští	Praha : Dauphin	2007
	<i>Le dernier ami</i>	Paris : Seuil	2004		<i>Poslední přítel</i>	Anna a Erik Lukavští	Praha : Fra	2011
DAENINCKX, Didier	<i>Meurtres pour mémoire</i>	Paris : Gallimard	1983		<i>Tříkrát inspektor Cadin</i>	Kateřina Lukešová, Danuše Navrátilová	Praha : Odeon	1994
	<i>Le bourreau et son double</i>	Paris : Gallimard	1986					
	<i>Le géant inachevé</i>	Paris : Gallimard	1984					
HUSTON, Nancy	<i>Lignes de faille</i>	Arles : Actes Sud	2006	Prix Femina	<i>Rodová znamení</i>	Alexandra Pfimpflová	Praha : Euromedia-Odeon	2008
KWAHULÉ, Koffi	<i>P'tite souillure</i>	Montreuil-sous-Bois : Ed. Théâtrales	2000		<i>Nestyda</i>	Michal Lázňovský	Praha : Divadelní ústav	2001
LAFERRIÈRE, Dany	<i>Comment faire l'amour avec un Nègre sans se fatiguer</i>	Montréal : VLB (Paris : P. Belfond)	1985 (1989)		<i>Jak se milovat s černochem a neunavit se</i>	Anežka Charvátová	Praha : Argo	2008
LE BRIS, Michel	<i>La Fièvre de l'or</i>	Paris : Gallimard	1988		<i>Zlatá horečka</i>	Blanka Neužilová	Bratislava : Slovart	1994
LE CLÉZIO, J.-M. G.	<i>Procès-verbal</i>	Paris : Gallimard	1963	Prix Renaudot	<i>Zápis o katastrofě</i>	Věra Dvořáková	Praha : SNKLU	1965
	<i>La Fièvre</i>	Paris : Gallimard	1965		<i>Horečka</i>	Věra Dvořáková	Praha : Odeon	1967
	<i>Désert</i>	Paris : Gallimard	1980		<i>Poušť</i>	Magdaléna Fryčová	Praha : ERM	1996
	<i>Lullaby</i>	Paris : Gallimard	1980		<i>Lullaby</i>	Lucie Mensdorf-Pouilly	Praha-Liberec : Dauphin	1996
	<i>Étoile errante</i>	Paris : Gallimard	1992		<i>Bludná hvězda</i>	Eva Pokorná	Praha : EWA	1996
	<i>Mondo et autres histoires</i>	Paris : Gallimard	1978		<i>Mondo a jiné příběhy</i>	Lucie Mensdorf-Pouilly	Praha : Dauphin	2001
MAALOUF, Amin	<i>Le Périple de Baldassare</i>	Paris : Grasset	2000		<i>Baltazarovo putování</i>	Veronika Sysalová	Praha : Vyšehrad	2003
MOUAWAD,	<i>Littoral</i>	Montréal :	1999	Prix littéraire	<i>Pobřeží</i>	Marek Sečkař	Brno :	2001

³⁵⁵ Jak bylo uvedeno výše, mezi signatáři jsou i rodilí Francouzi, jichž se vyděluje označením „frankofonní“ v podstatě netýká, avšak projeví s druhou skupinou solidaritu.

³⁵⁶ V přehledech uvádím pouze knižní vydání – a to včetně divadelních her –, nikoli CD, mp3 a podobné nosiče.

Wajdi		Leméac; Arles : Actes Sud		du Gouverneur général du Canada ³⁵⁷			Větrné mlýny	
ORSENNA, Éric	<i>Longtemps</i>	Paris : Fayard	1998		<i>Dlouho</i>	Dagmar Slavíková	Frydek- Místek : Alpress	1999
	<i>L'Exposition coloniale</i>	Paris : Seuil	1988	Prix Goncourt	<i>Koloniální výstava</i>	Catherine Ébert- Zeminová	Praha : Volvox Globator	2000
RAMBAUD, Patrick	<i>Il neigeait</i>	Paris : Grasset	2000		<i>Generál zima: 1812</i>	Hana Hurtová	Praha : Themis	2001
	<i>La bataille</i>	Paris : Grasset	1997	Prix Goncourt, Grand prix du roman de l'Académie française	<i>Bitva</i>	Karel Velický	Praha : Volvox Globator	2006
SANSAL, Boualem	<i>Le Village de l'Allemand ou le Journal des freres Schiller</i>	Paris : Gallimard	2008	Prix RTL_Lire	<i>Němcova vesnice aneb Deník bratří Schillerových</i>	Kateřina Vinšová	Příbram : Pistorius a Olšanská	2012
SIJIE, Dai	<i>Balzac et la petite tailleuse chinoise</i>	Paris : Gallimard	2002		<i>Balzac a čínská švadlenka</i>	Jarmila Fialová	Praha : Mladá fronta	2005

Ani u jednoho z uvedených autorů francouzská Wikipedie³⁵⁸ nicméně neuvádí označení „frankofonní“; mnozí z nich jsou v portrétních heslech uvedeni dle své (původní) národnosti a teprve poté je zmíněno, že píší francouzsky.

Autor	charakteristika	země původu autora/autorky; je francouzština mateřtinou?
BARBERY, Muriel	„francouzská spisovatelka“	nar. 1969 v marocké Casabance, studia ve Francii (ENS)
BEN JELLOUN, Tahar	„marocký básník a spisovatel francouzského jazyka“	nar. 1944 v marockém městě Fás (Fés, Fez), studoval v Maroku, do Francie odešel až r. 1971, zde studuje druhou VŠ a začíná publikovat (francouzsky), některé své knihy sám přeložil do arabštiny, je též překladatel (např. M. Šukrího)
DAENINCKX, Didier	„francouzský spisovatel a autor detektivek“	nar. 1949 v Saint-Denis (střední Francie)
HUSTON, Nancy	„francouzsko-kanadská spisovatelka“	nar. 1953 v kanadském městě Calgary (anglicky mluvící provincie Alberta), VŠ studuje v USA, pak odchází do Francie, publikuje od r. 1981 nejprve francouzsky, asi po 10 letech i anglicky,
KWAHULÉ, Koffi	„herec, režisér, dramatik a romanopisec z Pobřeží Slonoviny“	nar. 1956 v Abengourou, Pobřeží Slonoviny, studia nejprve v Abidžanu (P. Slonoviny), 1979 odchází do Francie, studuje ENS, publikuje od 1993 ve francouzštině
LAFERRIÈRE, Dany	„haitský spisovatel a scénárista, který žije v Kanadě“	nar. 1953 v Port-au-Prince (Haiti), v rodné zemi vystudoval střední školu a začal pracovat jako novinář, r. 1976 odchází do Montrealu, kde pracuje i v továrně, až se r. 1985 proslaví románem <i>Jak se milovat s černochem...</i> , v 90. letech žil dlouhodobě v Miami (USA), píše francouzsky a haitskou kreolštinou
LE BRIS, Michel	„francouzský spisovatel“	nar. 1944 v Bretani (Francie), stál u zrodu významných literárních časopisů jako <i>Magazine littéraire</i> , <i>J'accuse</i> atp. Od r. 1991 pořádá v St.-Malo festival Étonnants voyageurs
LE CLÉZIO, J.-M. G.	„spisovatel francouzského jazyka“	nar. 1940 v Nice (jižní Francie), národnosti francouzsko-mauricijské (ale pochází z bretonské rodiny, která v 18. stol. odešla na Mauritius, jeho rodiče jsou příbuzní: bratranec a sestřenice), část dětství strávil v Nigérii, od střední školy ale studoval v Nice, poté v Londýně, publikuje od počátku 60. let, nositel Nobelovy ceny za literaturu (2008)
MAALOUF, Amin	„francouzsko-libanonský spisovatel“	nar. 1949 v Bejrútu (Libanon), pochází z rodiny katolíků a protestantů, v dětství žil v Egyptě a Libanonu, studoval v Bejrútu (jezuitská škola, poté i na univerzitě), v mládí četl arabsky, ale psát začal francouzsky – francouzština pro něho byla jazykem vzdoru proti většinové kultuře. R. 1976 (občanská válka) odchází do Francie, publikovat začal až 1983, 1993 Prix Goncourt, od r. 2011 je členem Francouzské akademie

³⁵⁷ Byla mu udělena také cena Molière pro nejlepšího frankofonního autora, Mouawad ji ale odmítl převzít: gestem chtěl upozornit na to, že dramaturgie mnohých divadel odmítá posuzovat a přijímat texty nových autorů.

³⁵⁸ Cituji vždy příslušnou charakteristiku z francouzské *Wikipedie*, v daných případech jde vesměs o velmi podrobná hesla. Francouzskou verzi celosvětového komunitního projektu považuji za dostatečně propracovanou (a tedy i mnohokrát prověřenou vnitřními editory projektu), aby posloužila jako zdroj obecně přijatého údaje o zařazení autora.

MOUAWAD, Wajdi	„libanonsko-kanadský dramatik, režisér, herec, výtvarník“	nar. 1968 v Libanonu, v 11 letech odešel s rodinou do Francie a r. 1983 do Kanady, SŠ i VŠ (divadlo) studoval v Montréalu
ORSENA, Érik	„francouzský romanopisec“	nar. 1947 v Paříži, studoval filozofii, politologii a ekonomii, pracoval jako vědec a pedagog, jako poradce ministrů i prezidenta Mitteranda, od r. 1998 je členem Francouzské akademie
RAMBAUD, Patrick		nar. 1946 v Paříži
SANSAL, Boualem	„alžírský spisovatel“	nar. 1949 na alžírském venkově, studoval v Alžíru (ekonomii), pracoval jako pedagog i jako vysoce postavený úředník ministerstva průmyslu, od r. 2003 má ale problémy kvůli svým otevřeně kritickým názorům. Žije v Alžírsku, přestože jsou tam jeho knihy cenzurovány, ale jako spisovatel je známý především ve Francii a v Německu, začal psát až r. 1997, píše francouzsky
SIJIE, Dai	„čínský romanopisec a filmový režisér“	nar. 1954 ve městě Pchu-tchien na jihu ČLR, školy vychodil v Číně, v 16 letech, za kulturní revoluce, byl pro svůj buržoazní původ poslán na převýchovu do horské vesničky, r. 1984 získá stipendium do Francie, kde studuje na filmové fakultě a v Paříži se usadí nastálo

K rozhodnutí psát francouzsky se každý z autorů, kteří pocházejí z jiných zemí, dostává jinou cestou. Francouzština a vydání ve francouzském nakladatelství je pro jedny nutnost, pro jiné možnost. Afričtí a arabští autoři z dekolonizovaných oblastí se prostřednictvím francouzštiny sice vracejí k jazyku podmanitele, na druhé straně jim tento jazyk dává možnost informovat o své zemi i jiné než domácí publikum. Naproti tomu zcela jiné důvody měli pro psaní ve francouzštině například Milan Kundera – nebo jiný český původně politický exulant Pavel Hak. Vedle nich lze zmínit Václava Jamka, jenž si francouzštinu zvolil jako jeden z tvůrčích jazyků v 80. letech (a získal ve Francii prestižní cenu Prix Médicis) – avšak z Prahy nepřesídlil, nebo Martina Daneše, který publikoval i česky a v českých nakladatelstvích, než se rozhodl prorazit na francouzský knižní trh románem napsaným rovnou francouzsky.

Česká nakladatelství začala prostřednictvím překladů představovat autory původem z Afriky a z Antil už těsně po válce a průběžně se k nim vracela, i když dosti zřídka.³⁵⁹ Po roce 1989 byli představeni autoři tři, Kourouma (původem z Pobřeží Slonoviny), Chamoiseau (z Martiniku) a Laferrière (původem z Haiti, od r. 1976 ale žije v Kanadě).³⁶⁰ Také autoři z Maghrebu se dočkali prvních překladů už před rokem 1989.³⁶¹

Ani pozornost věnovaná kanadské (québecké) literatuře není konstantní, počet vydaných titulů před rokem 1989 je dokonce vyšší než poté. Už před válkou vyšly česky čtyři romány Louise Hémona.³⁶² Následovalo jedenáct publikací v 70. a 80. letech, k nimž je třeba započítat ještě jednu antologii – v této době se o vydávání québecké literatury významně zasloužila překladatelka Eva Janovcová (nutno dodat, že asi polovina titulů byly divadelní hry z produkce agentury Dilia – tedy publikace pro velmi omezené publikum).³⁶³ Po roce

³⁵⁹ Afrika, Antily (chronologicky): SENGHOR, Léopold Sedar. *Zpěvy stínu*. Přel. J. Francl, A. Kroupa. Praha : Symposion, 1947. ZOBEL, Joseph. *Čertův chlapík: román z Antil*. Přel. Miroslav Vlček. Praha : Pavel Prokop - Svoboda, 1949. ZOBEL, Joseph. *Černošská ulička*. Přel. Miroslav Vlček. Praha : Svoboda, 1951. BETI, Mongo. *Chudák Kristuspán z Bomby*. Přel. Luděk Kárl. Praha : SNKLU, 1964. SENGHOR, Léopold Sedar. *Nokturna*. Přel. Jiří Navrátil. Praha : SNKLU, 1965. CÉSAIRE, Aimé. *Trpký čas*. Přel. Bohumila Grogerová a Ladislav Novák. Praha : Odeon, 1968. SEMBENE, Ousmane. *Boží dřívka*. Přel. Jarmila Ortová. Praha : Práce, 1983.

³⁶⁰ CHAMOISEAU, Patrick. *Solibo ohromný*. Přel. Růžena Ostrá. Brno : Atlantis, 2003. KOUROUMA, Ahmadou. *Alláh není povinen*. Přel. Petr Komers. Praha : Mladá fronta, 2003. CHAMOISEAU, Patrick. *Otrok, stařec a zlý pes*. Přel. Milena Fučíková. Praha : Volvox Globator, 2005. KOUROUMA, Ahmadou. *Až bude volit lovná zvěř*. Přel. Jana Karfíková. Praha : Dauphin, 2005. LAFERRIERE, Dany. *Jak se milovat s černochem a neunavit se*. Přel. Anežka Charvátová. Praha : Argo, 2008.

³⁶¹ Maghreb, před rokem 1989: DIB, Mohammed. *V kavárně*. Přel. František Štuřík. Praha : SNKLHU, 1960. DIB, Mohammed. *Africké léto*. Přel. Eva Outratová. Praha : SNKLU, 1962. HADDAD, Malek. *Noční rozhovor*. Přel. Břetislav Šorm. Praha : Mladá fronta, 1964. MAMMERY, Mouloud. *Zapomenutý pahorek*. Přel. Svetozár Pantůček. Praha : Odeon, 1971. CHRAIBI, Dris. *Případ v Atlasu*. Přel. Kateřina Vinšová. Praha : Mladá fronta, 1988.

³⁶² HÉMON, Louis. *Marie Chapdelainova*. Přel. Maryša Šárecká-Radoňová. Praha : Jos. R. Vilímek, 1923. HÉMON, Louis. *Ona kráska*. Přel. Maryša Šárecká-Radoňová. Praha : Jos. R. Vilímek, 1924. HÉMON, Louis. *Hra na slepou bábu*. Přel. Jindřich Hradecký. Praha : Štorch Marien, 1927. HÉMON, Louis. *Román boxera: Battling Malone*. Přel. H. Kalvy. Praha : Jos. R. Vilímek, 1927.

³⁶³ GÉLINAS, Gratien. *Spravedliví a pytel dobroty*. Přel. Ivana Vadlejchová. Praha : Dilia, 1972. THÉRIAULT, Yves. *Agaguk: syn eskymáckého náčelníka*. Přel. Eva Janovcová. Praha : Československý spisovatel, 1972. BESETTE, Gérard. *Skandál v knihkupectví*. Přel. Eva Janovcová. Praha : Odeon, 1974. HÉBERT, Anne. *Kamouraska*. Přel. Eva Janovcová. Praha : Dilia, 1977. JANOVCOVÁ, Eva (ed.). *Pět kanadských novel*. (Besette, Blais, Jasmin, Roy, Thériault). Praha : Odeon, 1978. ROY, Gabrielle. *Šťěstí z výprodeje*. Přel. Eva Strebingrová. Praha : Svoboda, 1979.

1989 vyšlo sedm titulů.³⁶⁴ Anketa, kterou jsem pořizovala r. 2011 v rámci mezinárodního výzkumného úkolu,³⁶⁵ potvrdila, že nakladatelé nemají – alespoň z hlediska uvádění méně exponovaných literatur – jasnou vizi, systematický plán. Hlavním důvodem je neznalost dané oblasti literatury, případně také chybějící jazykové kompetence redaktorů, kteří sestavují ediční plány: při rozhodování se podřizují spíše tlakům literárních agentů, opírají se o lektorské posudky, vycházejí vstříc případným nahodilým nabídkám překladatelů. Nakladatelé navíc uváděli, že je odrazuje spíše negativní ohlas v případě již uskutečněných edičních projektů.³⁶⁶

6.4.4.2 Literatura zvaná „beur“

Zcela specifickou oblastí je tzv. literatura „beur“³⁶⁷ („beur“ je verlanem, tj. argotickým slovo-tvorným postupem vytvořené slovo z původního „arabe“). Jde o tvorbu potomků původních přistěhovalců ze severní a černé Afriky, kteří vyrůstají v ghettech na předměstích francouzských velkoměst (zejména Paříž, Lyon, Marseille) v komunitách zcela odtržených od běžného obyvatelstva. Jejich díla často popisují zvláštní situaci „vykořenění“ – ztratili pouta s rodnou zemí svých rodičů, nová vlast je ale nepřijala, proto zůstávají cizinci jak v Africe, tak ve Francii. Důležitou roli (i v jejich dílech) hraje také jimi užívaný specifický „argot des banlieus“ či „langage des cités“, jenž se stává identitárním komunikačním kódem.

První díla řazená do tohoto literárního proudu vycházela už v 80. letech minulého století a jejich autoři byli z generace potomků maghrebských, a zejména alžírských přistěhovalců: Mehdi Charef: *Le Thé au harem d'Archi Ahmed* (1983, Čaj v harému Archi Ahmeda), Bouzid: *La Marche* (1984, Pochod) nebo Azouz Begag (*Le Gone du Chaâba* (1986, Dítě ulice z Chaâby)).³⁶⁸ Nezůstalo ale u jednotlivých a jediných výpovědí. Od těchto prvních knih, jež se zprvu zdály být pouze osamocenou událostí, nebylo daleko k dobře slyšitelné generační výpovědi s více zástupci, z nichž někteří se dané tematice věnovali i v dalších románech. Skupina spisovatelů se postupně rozrůstala také o mladší autory a autorky, jako jsou Rachid Djaïdani, YB, Nina Bouraoui. Ačkoli se většinou jedná o romány s částečně dokumentární funkcí, své publikum si dokázaly najít, protože kromě sociální (a v mnohém i politické) problematiky, kterou popisují, nabízejí také nový přístup k románovému jazyku: texty jsou psané způsobem, jenž se snaží co nejvěrněji zachytit autentický jazyk daného prostředí – kromě toho, že je to slang (ve francouzské terminologii argot) identitární, a tedy částečně kryptický, vyznačuje se zejména hravým nadhledem na slovo-tvorbu.³⁶⁹ Romány „beur“ vyprávějí autentické příběhy z prostředí panelákových sídlišť či přímo nouzových

DUBÉ, Marcel. Když odlétají divoké husy. Přel. Eva Janovcová. Praha : Dilia, 1980. DUBOIS, René-Daniel. *Odysea o sedmi patrech*. Přel. Eva Janovcová. Praha : Dilia, 1980. TREMBLAY, Michel. *Švagřičky*. Přel. Julek Neumann. Praha : Dilia, 1980. GURIK, Robert. *Ohrada*. Přel. Eva Janovcová. Praha : Dilia, 1981. JASMIN, Claude. *Neplač, Germaino*. Přel. Eva Janovcová. Praha : Odeon, 1982. MAILLET, Antonine. *Mokrý kontraband: hra o dvou dějstvích*. Přel. Eva Janovcová. Praha : Dilia, 1986.

³⁶⁴ HÉMON, Louis. *Maria Chapdelainová*. Přel. Věra Dvořáková. Praha : Vyšehrad, 1994. POULIN, Jacques. *Volkswagen blues*. Přel. Eva Janovcová. Praha : Volvox Globator, 1998. MOUAWAD, Wadji. *Pobřeží*. Přel. Marek Sečkař. Brno : Větrné mlýny, 2001. SOUCY, Gaëtan. *O holčičce, která si ráda hrála se sirkami*. Přel. Kateřina Vinšová. Praha : Academia, 2003. DORÉ, Isabelle. *César a Drana*. Přel. Petr Christov. Brno : Větrné mlýny, 2003. ÉMOND, Bernard. *Ulice Darling ve 20.17*. Přel. Jiří Dědeček, Praha : Garamond, 2006. HUSTON, Nancy. *Rodová znamení*. Přel. Alexandra Pfimplová. Praha : Euromedia-Odeon, 2008. LAFERRIÈRE, Dany. *Jak se milovat s černochem a neunavit se*. Přel. Anežka Charvátová. Praha : Argo, 2008.

³⁶⁵ „The contribution of literary translation to intercultural understanding : developing a model for reciprocal exchange“, pod vedením Prof. Agnès Whitfield, Université York, Toronto, Kanada s finanční podporou CRSH, Le Conseil de recherches en sciences humaines.

³⁶⁶ Z odpovědí: Tomáš Reichel, nakl. Host: „Několik kanadských autorů jsme odmítli. Nevěřili jsme, že by se u nás prosadili. [...] Vydali jsme antologii Quebeckého románu. Prodávala se přiměřeně svému zaměření, to znamená ne moc dobře.“ Milan Macháček, nakl. Paseka: „Odmítli jsme odhadem 5–6 jmen, z různých důvodů, mezi něž patří umělecká kvalita, potenciál zaujmout české publikum i ekonomická hlediska. [...] Nemáme dojem, že by národnost autora hrála významnější roli, pokud nejde o již etablované jméno. Podstatné vždy je, jak na nového autora zareaguje český knižní trh i média, případně vstoupí-li do hry i určité vnější faktory, např. významné mezinárodní ocenění, o kterém považuje za potřebné psát i český tisk.“

³⁶⁷ Označení se vyskytuje v různých obměnách: „littérature beur“, „littérature beure“, „littérature beurs“.

³⁶⁸ Chaâba je předměstí Lyonu.

³⁶⁹ Množství takto vzniklých neologismů postupně snadno prorazí do běžné mluvy a stávají se z nich módní výrazy využívané hojně v jazyce reklamy a v publicistice.

kolonií na předměstích velkoměst, kde přistěhovalci leta žijí v prozatímních přístřešcích, často v táborech harkiů.³⁷⁰ Jejich rodiče mluví pouze arabsky (nebo berbersky), rodiny žijí v krajní chudobě, odsunuté na okraj společnosti. Děti se z tohoto prostředí nedokážou vymanit, dospívají v partách, kde panuje násilí, drogy, krádeže. Spásou je pro ně úspěch ve škole, protože znamená integraci – ta však často zůstane jen iluzí. Nastupuje pocit zrady ve vztahu k rodině a prostředí, z něhož pocházejí předci (pokud přijedou do Alžírsko, na zemi pohlížejí velmi kriticky), a ve vztahu k jazyku: psát francouzsky totiž znamená popřít jazyk svých rodičů. O tom píše Leila Houari v románu *Zeida de nulle part* (Zeida odnikud) nebo Charef ve své druhé knize *Le herki de Meriem* (Meriem Harki) a také Nina Bouraoui: *Garçon manqué* (Měla jsem být kluk).

Do češtiny nebyla dosud přeložena žádná z těchto knih. Může to být tím, že tato zajímavá a důležitá díla sice neměla nouzi o uznalé ohlasy v médiích, ale jinak nepatřila ani ke komerčně nejúspěšnějším titulům, ani nezískala některou z pěti či šesti prestižních literárních cen. Je tedy pravděpodobné, že se o nich naši nakladatelé zkrátka nedozvěděli. Další, a poměrně důležitá okolnost je, že pro český překlad by každý z těchto textů byl značným oříškem. Kromě toho, že se odehrávají v kulturně značně vzdáleném prostředí, je tu totiž ještě problém převodu specifického jazyka těchto knih. Odpovídající jazykovou rovinu čeština nemá, a překlad by tak s sebou nesl vedle až neúnosné míry explicitace jak kulturních, tak jazykových prvků ještě i nutnost příliš výrazné nivelizace. Z románu by se tedy stal celkem nezáživný dokument.

Nikdo ze jmenovaných autorů u nás tudíž známý není, s jedinou výjimkou. Nina Bouraoui byla představena překladem knihy s trochu jinou tematikou, nazvané česky *Mrtvá ruka*.³⁷¹

6.4.5 Autoři

Snad každý z překladatelů krásné literatury z francouzštiny zná situace, kdy se snaží prosadit k překladu zajímavého autora či knihu a naráží na stereotyp českého knižního trhu „to se u nás neprodá, protože to nikdo nečte“. Pro spoustu lidí je francouzská literatura „nečitelná“, popřípadě je rovnou „mrtvá a nemá co říct“. A skutečně jsou známy případy nakladatelů, kteří se chtěli věnovat výhradně francouzské literatuře, popřípadě se zájmem rozjeli určitou ediční řadu nebo se rozhodli vydat více titulů od určitého autora, po čase však od záměru ustoupili. A měli pro to své důvody, zejména doklady o nulové návratnosti prostředků vložených do tohoto typu knih. Některé z těchto případů jsou zmíněny i v této práci. (Viz například 6.4.6.7 Vydávat knihy a vydělávat?)

6.4.5.1 Nejčastěji vydávaní autoři

Údaje o nejprodávanějších titulech předchozího období nejsou tak snadno dostupné, může je ale zastoupit jiný přehled. Z katalogu NKP (obsahuje přesnější údaje, protože eviduje tzv. povinné výtisky³⁷² – avšak ani zde statistika není úplná, protože jsou známy případy nakladatelů, kteří zejména v prvních letech porevolučního podnikatelského nadšení přistupovali k podobným, ač zákonným nařízením přinejmenším bohémsky) lze vygenerovat například přehled nejčastěji vydávaných autorů. V letech 1990–2003 mezi ně patřili Jules Verne (104 publikací), Jean-Pierre Garen (autor sci-fi, 57), René Goscinny (již zmíněné tituly *Asterix* a *Mikulášovy patálie*, 25), Alexandre Dumas st. (25), A. a S. Golonovi (řada *Angelika, markýza andělů*, 20), Georges Simenon (19), Christian Jacq (populárně-naučné historické romány, 18), Antoine de Saint-Exupéry (17), Boris Vian (Vernon Sullivan, 15), Guillaume Apollinaire (10), více než pět knih vyšlo za toto období autorům jako Raymond Queneau, Sébastien Japrisot, Françoise Saganová, Honoré de Balzac, Paul Verlaine, Guy de Maupassant.³⁷³

³⁷⁰ Harkiové jsou muslimové původně bojující v Alžírsku jako pomocníci francouzské armády, podporující za alžírské války spojení Alžírsko a Francie. Jejich statisícové komunity dnes žijí zejména na jihu Francie na předměstích velkých měst.

³⁷¹ BOURAOUI, Nina. *Mrtvá ruka*. Přel. Petr Christov. Brno : Es-ma, 2004.

³⁷² K problematice povinných výtisků viz oddíl 5.3 Knižní trh.

³⁷³ Čísla zahrnují všechny publikace včetně reedic, a různé žánry: beletrii, knihy pro děti, divadelní hry, komiksy, vědecko-fantastickou i oddechovou literaturu; výběr je ilustrativní.

Srovnání s přehledem údajů za delší horizont, poslední čtvrtstoletí, přináší závěrečná část této práce. (Viz 8 České překlady z francouzštiny vydané v letech 1990 až 2013)

6.4.5.2 Nejprekládanější francouzští autoři na českém knižním trhu

Statistiky poskytované francouzským svazem nakladatelů a zveřejňované pravidelně v profesním periodiku *Livres Hebdo* (viz výše) uvádějí mj. také přehled francouzsky píšících autorů, jejichž díla byla v uplynulém období překládána do všech světových jazyků. Porovnání žebříčku nejčastěji „vyvážených“ francouzských titulů, viz 6.4.6.4 Francouzský bestseller na českém trhu.

6.4.5.3 Peripetie některých knih a autorů

Co je tedy vodítkem pro rozhodnutí nakladatele vydat konkrétního autora? Jak bylo rozvedeno výše, Francie je země s bohatou a pestrou literární tradicí, kde se už v základní škole učí literaturu číst a podrobně texty rozebírají. Při čtení románů si pak všímají si jazyka, stylu, struktury díla, vnímají subtilní snahy o svébytný výraz a tón, vymezení se vůči klasice. Tedy jakousi jinakost. U nás v knihách většinou sledujeme jenom děj, a nedostaneme-li jasně popsání příběhu s jednoznačným poselstvím, býváme pohříchu zklamaní tím, co považujeme za francouzskou sebestřednost a vyprávění „o ničem“. Což je možná i důvod, proč dosud nenašel svého českého nakladatele spisovatel jako Laurent Mauvignier, jehož předchozí knihy neměly historické téma ani politický podtext, vyprávěly „jenom“ o lidském trápení. Kdo by se ale u nás trápil s nějakými Francouzi...³⁷⁴

Ne vždy je dobrým vodítkem pro vydání knihy u nás její ocenění v zemi původního vydání. Přitom většinou platí, že přínos literárních cen padá úměrně se zeměpisnou vzdáleností. Tak by se alespoň dal zjednodušit fakt, že francouzskými porotami vyhlášené tituly zpravidla vůbec nedosáhnou obdobného úspěchu v Čechách. Naši nakladatelé se však při výběru knih k překladu velmi často řídí právě prodaným počtem výtisků a získanými oceněními titulu ve Francii. Ani jeden z faktorů ale u nás není zárukou jak komerčního úspěchu, tak podobně kladného ohlasu kritiky i čtenářů. Několik příkladů: romány F. Beigbedera³⁷⁵ *99 franků*, *Windows on the world* a *Láska trvá tři roky* (všechny v nakl. Motto) mají potřebně senzační náměty, ale dobré knihy to nejsou, náročnějšího čtenáře zklamou (mladší čtenáře ze stejného důvodu snad může zaujmout soubor *Povídky psané pod vlivem extáze*). Ve Francii vedly v žebříčcích prodejnosti, avšak u nás žádný velký zájem nevyvolaly. Ani původem Belgičanka Amélie Nothombová, jejíž tituly patří každoročně k bestsellerům a česky máme zásluhou nakladatelství Paseka, Motto, Garamond a Mladá fronta (jež postupně na francouzskou popularitu autorky vsadila) k dispozici deset románů, nepatří k výjimečným hvězdám českého knižního trhu, neobstojí v konkurenci anglosaské produkce. Přitom dva její romány se dočkaly i filmových adaptací, a film *Strach a chvění* šel i v české distribuci. Podobně i další velice úspěšná autorka mladší generace současné francouzsky psané literatury, rovněž balancující na pomezí oddechového žánru, Anna Gavalda, se dosud s každým románem či povídkovou sbírkou ve Francii držela na předních místech žebříčků prodejnosti, i její dva romány (včetně jedné knihy pro mládež) byly zfilmovány. Přestože jsou její díla u nás oblíbená, mezi nejúspěšnější bestsellery se nezařadila.

Už vůbec se u nás neprosadily některé čtenářsky náročnější romány autorů jako Marie Ndiaye (*Čarodějnice*, román vydaný v nakladatelství Argo, a *Tři mocné ženy* z nakladatelství Jota)³⁷⁶ nebo Christophe Donner (*Král bez zítřka*).³⁷⁷ Možná se mýlí se čtenářským očekáváním českého publika, spíš ale neměly dostatečnou propagaci a cestu ke

³⁷⁴ ŠOTLOVÁ, Jovanka. Hořké ceny sladké Francie. *Hospodářské noviny*, 27.11.2009. Také [online], dostupné z < <http://art.ihned.cz/knihy/c1-39223170-francie-a-jeji-literarni-ceny-jak-vyzrat-na-trh> >. [Cit. 26.3.2012].

³⁷⁵ Česká vydání: BEIGBEDER, Frédéric. *99 franků*. Přel. Markéta Demlová. Praha : Motto, 2003. BEIGBEDER, Frédéric. *Windows on the world*. Přel. Markéta Demlová. Praha : Motto, 2004. BEIGBEDER, Frédéric. *Láska trvá tři roky*. Přel. Markéta Demlová. Praha : Motto, 2005. BEIGBEDER, Frédéric. *Povídky psané pod vlivem extáze*. Přel. Anna a Erik Lukavští. Praha : Fra, 2012.

³⁷⁶ NDIAYE, Marie. *Čarodějnice*. Přel. Ivana Tomková. Praha : Argo, 2007. NDIAYE, Marie. *Tři mocné ženy*. Přel. Ivana Tomková. Brno : Jota, 2010.

³⁷⁷ DONNER, Christophe. *Král bez zítřka*. Přel. Ladislav Václavík. Brno : Host, 2008.

správným čtenářům si pořádně nehledaly. A to nejen k široké skupině běžných čtenářů, ale ani k odborné veřejnosti: literární kritice, publicistice.

Příznačný je i pohyb titulů určitého autora mezi různými nakladateli. Tak například dílo Jean-Philippe Toussainta česky vydávalo zprvu nakladatelství Dauphin, poté Garamond a posléze Fra. Toussaintovu tvorbu je třeba vnímat jako čtenářsky náročnější a typicky francouzskou v důrazu na formu s potlačením klasického lineárního vyprávění: i to je důvod, proč první dva nakladatelé od edičních projektů postupně odstoupili.³⁷⁸ Toussaint totiž v českém prostředí patří k nemnoha zástupcům současné francouzské literatury, která slaví úspěchy doma, a to i u literární kritiky, ale u nás příliš velké publikum nemá. Je to jistě způsobeno i tím, že malá nakladatelství, jež se k vydání těchto titulů odhodlají, nemají prostředky na masivnější mediální kampaň – ostatně tato literatura se ani do oblasti bestsellerové produkce posunout nedá. V tomto případě jde o ediční počiny nakladatelů s dobrou znalostí francouzské literární scény (v čele nakladatelství Dauphin, Garamond i Fra stojí frankofilové), kteří mají zájem přinášet českým čtenářům ty autory, kteří reprezentují současnou literární tvorbu v její rozmanitosti, šíři i náročnosti. Avšak vzhledem k velmi omezenému rozsahu knižního trhu (ve srovnání s Francií) jde ve výsledku o projekty nejen nekomerční, ale vysloveně ztrátové, a to i přes finanční podporu francouzských a popřípadě i belgických institucí. Spolu s Toussaintem lze jmenovat četné další úspěšné francouzské autory, jejichž díla u nás vycházejí v malých nákladech, u menších nakladatelů, a představují spíše produkci pro úzký okruh publika: vedle výše zmíněné Marie Ndiaye jsou to třeba Jean Echenoz, Christian Bobin, Pierre Michon, Pascal Quignard, Antoine Volodine – očividně se v tomto výčtu setkávají autoři značně rozdílného díla.

Vrtkavost trhu ukazuje příklad vydání českého překladu románu Yasminy Rezy, *Zoufalství*.³⁷⁹ Přestože jde o autorku, jejíž divadelní hry se u nás již několik let hrají na různých scénách,³⁸⁰ prodeje románu vydaného v nákladu 800 výtisků nepřesáhly 200 kusů. Přesto nakladatelství, jež se rozhodně prioritně neřídí hlediskem lukrativnosti, posléze přistoupilo k vydání dalšího titulu, románu *Adam Haberberg*.³⁸¹

6.4.5.4 Pozornost vybranému autorovi

Spíše výjimečně se některá nakladatelství snaží přinést ucelený obraz o tvorbě určitého spisovatele – většinou však zůstane u dvou tří titulů. Přitom je někdy velmi zajímavé sledovat, jak zájem o díla určitého autora rostl a klesal, jak se měnili překladatelé i nakladatelé, kteří se jeho knihám věnovali. Podívejme se čistě pro zajímavost na příklad dvou autorů, jejichž dílo je již uzavřeno, a spisovatele mladšího, který jistě ještě své čtenáře ve Francii, ve světě, a doufejme i ty české, překvapí dalšími romány.

6.4.5.5 Alfred Jarry

Alfred Jarry (1873–1907), básník, romanopisec, dramatik a také kreslíř a rytec. Autor, na něhož navazují pozdější literární hnutí jako absurdní divadlo či surrealismus. Na jeho díla, vzniklá v rozpětí dvaceti let na přelomu 19. a 20. století, český čtenář čekal poměrně dlouho. R. 1908 vyšel první překlad románu *Messalina* – dnes považovaného v souboru Jarryho díla

³⁷⁸ Důsledkem nízkých prodejů titulů vydaných v nakladatelství Garamond se tento nakladatel rozhodl další Toussaintovy knihy již nepublikovat, a to přesto, že oba romány z garamondské nabídky, *Milovat se* a *Utíkat*, jsou součástí v roce 2013 završené tetralogie. Zbylé dvě knihy má zájem vydat nakladatelství Fra, které hlásí uspokojivé prodeje Toussaintovy prvotiny *Koupelna* (z roku 1985, vydané česky r. 2013 jako zatím poslední dílo tohoto autora).

³⁷⁹ REZA, Yasmina. *Zoufalství*. Přel. Zdenka Kovářová. Praha: Agite/Fra, 2007.

³⁸⁰ *Obraz*, překlad Michal Lázňovský, režie Peter Gábor, Divadlo ABC Praha; *Obraz*, překlad Michal Lázňovský, režie Petr Nerušil, Divadlo hudby Olomouc; *Obraz*, překlad Michal Lázňovský, režie Zdeněk Stejskal, Divadlo Šumperk; *Kumšt*, překlad Michal Lázňovský, režie Jan Hřebejk, Divadlo Na Jezerce; *Třikrát život*, překlad Renata Vejdovciová, režie Milan Schejbal, Divadlo ABC Praha; *Bůh masakru*, překlad Michal Lázňovský, režie Michal Lang, Divadlo F. X. Šaldy Liberec; *Bůh masakru*, překlad Michal Lázňovský, režie Ondřej Sokol, Činoherní divadlo Praha; *Bůh masakru*, překladatel neuveden, režie Petr Palouš, Horácké divadlo Jihlava; *Bůh masakru*, překlad Michal Lázňovský, režie Tomáš Svoboda, Jihočeské divadlo České Budějovice; *Bůh masakru*, překlad Michal Lázňovský, režie Igor Stránský, Slovácké divadlo.

³⁸¹ REZA, Yasmina. *Adam Haberberg*. Přel. Anna a Erik Lukavští, Agite/Fra, 2011.

spíše za okrajovou záležitost. Ten se dokonce dočkal několika překladů: po Kamilu Fialovi (1908)³⁸² knihu přeložil Jaroslav Zaorálek (1930) a nejnověji Karel Sýs (2000) – poslední překlad je však, zdá se, jen nepřiznanou aktualizací překladu Zaorálkova.³⁸³ Bibliografii českých překladů symbolicky rámuje vydání románu *Nadsamec*: zpočátku v překladu Jaroslava Zaorálka (1930) a ve dvou reedicích (1968, 1990), naposledy pak v novém překladu Růženy Steklačové (2011). Pouze jednou vyšel román *Dny a noci: román o dezertérovi*.³⁸⁴ Nejslavnější dílo A. Jarryho, jeho divadelní texty o otci Ubu, se na českých scénách hrají (a případně v knižních vydáních čtou) v jediném překladu: Prokop Voskovec tři hlavní texty přeložil a vydal už r. 1961, od té doby další hru doplnil ještě Petr Turek.

Alfred Jarry – překlady do češtiny a česká vydání

	česky	název originálu, datum vydání	překladatel, další původci	nakladatel	č. vyšlo	pozn.
do 1945	<i>Messalina: román ze starého Říma.</i>	(Messaline, 1900).	Přel. Kamil Fiala.	Praha : Fr. Adámek,	1908.	
	<i>Nadsamec. Messalina.</i>	(Le Surmâle, 1902. Messaline, 1900).	Přel. Jaroslav Zaorálek.	Praha : Rudolf Škeřík,	1930.	
do 1989	<i>Ubu králem a jiné hry a prózy.</i>	(Ubu roi, 1896. Ubu enchaîné, 1900. Ubu sur la butte, 1906. Les Paralipomènes d'Ubu, 1896. Gestes et opinions du docteur Faustroll, pataphysicien, 1911.)	Přel. Prokop Voskovec, přebásnil Luděk Kubišta. Předmluva Ludvík Kundera.	Praha : SNKLHU,	1961.	
	<i>Král Ubu.</i>	(Ubu roi, 1896. Ubu enchaîné, 1900. Ubu sur la butte, 1906. Gestes et opinions du docteur Faustroll, pataphysicien, 1911).	Přel. Prokop Voskovec.	Praha : Dilia,	1966.	
	<i>Nadsamec: moderní román.</i>	(Le Surmâle, 1902).	Přel. Jaroslav Zaorálek, doslov Ludvík Kundera.	Praha : Odeon,	1968.	(reedice)
90. léta	<i>Nadsamec: moderní román. Messalina: román ze starého Říma.</i>	(Le Surmâle, 1902. Messaline, 1900).	Přel. Jaroslav Zaorálek.	Praha : Agentura Tip Š,	1990.	(reedice)
	<i>Nadsamec: divadelní mystifikace.</i>	(Le Surmâle, 1902).	Z překladu J. Zaorálka pro divadlo zpracoval Jan Vedral.	Praha : Dilia,	1992.	(reedice, upr.)
	<i>Ubu (Ubu králem, Ubu spoutaný, Ubu na homoli, Ubu paroháčem, Texty).</i>	(Ubu roi, 1896. Ubu enchaîné, 1900. Ubu sur la butte, 1906. Ubu cocu, 1897. Gestes et opinions du docteur Faustroll, pataphysicien, 1911).	Přel. Prokop Voskovec a Petr Turek. Předmluva Ludvík Kundera.	Praha : Kra,	1993.	(část reedice)
	<i>Skutky a názory doktora Fautrolla, patafysika.</i>	(Gestes et opinions du docteur Faustroll, pataphysicien, 1911).	Přel. Prokop Voskovec.	Praha : Herrmann,	1996.	(reedice)
	<i>Spekulace.</i>	(Spéculations, 1911, podle vydání ve sv. Chandelle verte, 1969).	Přel. Patrik Ouředník.	Praha : Volvox Globator,	1997.	

³⁸² Jde o první knižní překlad; Fiala již o 4 roky dříve, r. 1904 vydal překlad *Messaliny* v časopise *Moderní revue*.

³⁸³ JADRNÝ, Petr. Messalina Alfreda Jarryho. Srovnání překladů Jaroslava Zaorálka a Karla Sýse. *iLiteratura.cz*. Publikováno 12. 4. 2014. [online]. Dostupné z <http://www.iliteratura.cz/Clanek/33031/jarry-alfred-messalina>. [Cit. 6.7.2014].

³⁸⁴ Posloužil mi jako překladatelce za jeden z příkladů toho, že překládat Jarryho texty s časovým odstupem celého století přináší mnohé problémy, tím nejzávažnějším je zcela jiný způsob čtení vycházející z nemožnosti dekódovat dobové aluze. (Viz také pasáž o horizontu očekávání 2.3.1) Podrobněji viz ŠOTLOVÁ, Jovanka. Moc a bezmoc překladatele. Role překladatele v recepci autora a díla v českém prostředí. In KALIVODOVÁ, Eva (et al.). *Tajemná translologie? Cesta k souvislostem textu a kultury*. Praha : FF UK, 2008, s. 117–133.

2000 až 2010	<i>Messalina: román starého Říma.</i>	(Messaline, 1900).	Přel. Karel Sýs.	Praha : Otakar II.,	2000.
	<i>Dny a noci: román o dezertérovi.</i>	(Les Jours et les Nuits : roman d'un déserteur, 1897).	Přel. Jovanka Šotolová.	Praha : Garamond,	2002.
	<i>Ubu králem, Ubu spoutaný, Ubu na homolí, Ubu paroháčem.</i>	(Ubu roi, 1896. Ubu enchaîné, Ubu sur la butte, Ubu cocu).	Přel. Prokop Voskovec a Petr Turek.	Praha : Garamond,	2004. (reedice)
po 2010	<i>Nadsamec.</i>	(Le Surmâle, 1902.)	Přel. Růžena Steklačová.	Praha : XYZ,	2011.

6.4.5.6 Raymond Queneau

Raymond Queneau (1903–1976), literární experimentátor, člen skupiny OULIPO, básník, romanopisec a dramatik, autor sedmnácti románů. Z toho česky do r. 1989 vyšlo pět (plus sbírka stylistických experimentů), v devadesátých letech tři (a reedice původně samizdatových *Stylistických cvičení*), v prvním desetiletí po r. 2000 pět (včetně reedice románu *Svatý Bimbás* s novým, přesnějším názvem *Na svatého Dyndy* a raného autorova textu ze 20. let, *Oblý a Pelech*, který ve Francii vyšel poprvé až r. 2008) a po r. 2010 zatím tři reedice (dva romány, z toho *Zazi v metru* s novou, původně autorem vyškrtnutou kapitolou, která byla i ve Francii vydána až nedávno; a potřetí vydaná *Stylistická cvičení*). Střídání překladatelů nemá žádný hlubší důvod, ani jedno z děl nevyšlo ve dvou různých překladech. V nakladatelství Odeon se Queneauově tvorbě věnovala tamní redaktorka Jarmila Fialová, očividně patřil k jejím oblíbeným autorům a mohla si zařídit, že překlad byl svěřen jí, nebo knihu doprovodila doslovem. Překlad slavného románu *Zazi v metru* je obestřen tajemstvím – Zdeněk Přibyl nepatří mezi známé překladatele, jeho jméno buď posloužilo jako „pokrývačské“ (avšak text překladu vykazuje vedle velice kreativních řešení i některé chyby prozrazující nepříliš zkušeného překladatele, není ovšem jasné, do jaké míry na textu pracoval redaktor), nebo šlo o ojedinelou zakázku.³⁸⁵ Později se na překladech podílejí nejvíce Patrik Ouředník a Jiří Pelán – oba překladatelé jsou pověstní svým zájmem o tento typ literatury.³⁸⁶

Raymond Queneau – překlady do češtiny a česká vydání

	česky	název originálu, datum vydání	překladatel, další původci	nakladatel	č. vyšlo	pozn.
do 1989	<i>Můj přítel Pierot.</i>	(Pierrot mon Ami, 1942).	Přel. Věra Linhartová. Doslov Jarmila Fialová.	Praha : SNKLU,	1965.	
	<i>Svatý Bimbás.</i>	(Saint Glinglin, 1948).	Přel. Jarmila Fialová. Doslov Jaroslav Sodomka.	Praha : Mladá fronta,	1967.	
	<i>Zazi v metru.</i>	(Zazie dans le métro, 1959).	Přel. Zdeněk Přibyl.	Praha : Mladá fronta,	1969.	
	<i>Koření života.</i>	(Le Dimanche de la vie, 1952).	Přel. Jarmila Fialová.	Praha : Odeon,	1972.	

³⁸⁵ Ani dotazování se u pamětníků z řad nakladatelství Odeon záležitost neosvětlilo. V katalogu NKP je uveden Zdeněk Přibyl (1901–1972) jako malíř, který publikoval dvě vzpomínkové knihy o španělské občanské válce, jíž se zúčastnil jako interbrigadista. Anebo Z. Přibyl (nar. 1924) jako autor právnických příruček pro studenty PF UK ze 70. let. Ve vydání z nakl. Plus dokonce figuruje zmínka, že nakladatelství prosí případné dědice autorských práv, aby se přihlásili – nepodařilo se je totiž dohledat.

³⁸⁶ K překládání textů R. Queneau také tyto studie: ŠOTOLOVÁ, Jovanka. České překlady Raymonda Queneau. In SVATOŇ, Vladimír ; HOUSKOVÁ, Anna (eds.). *Srovnávací poetika v multikulturním světě*. Praha: FF UK, 2004, s. 297–307. ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Literární experiment jako problém překladu aneb text a čas. In HRALA, Milan (ed.). *Český překlad II (1945–2004)*. Praha: FF UK, 2005, s. 106–118. ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Queneau en tchèque: la langue française parlée, écrite et traduite. *Verbum*, Vol. 8, No. 1, Budapest : Akadémiai Kiadó, 12.6.2006, ISSN 1585-079X, s. 213–224.

	<i>Tuhá zima.</i>	(Un rude hiver, 1939).	Přel. Jarmila Fialová.	Praha : Odeon,	1980.
	<i>Stylistická cvičení.</i>	(Exercices de style, 1947).	Přel. Patrik Ouředník.	Praha : Jazzová sekce,	1985.
90. léta	<i>Modré květy.</i>	(Les Fleurs bleues, 1965).	Přel. a doslov napsal Jiří Pelán.	Praha : Práce,	1992.
	<i>Odile.</i>	(Odile, 1937).	Přel. Jarmila Fialová. Doslov Jiří Pechar.	Praha : Mladá fronta,	1993.
	<i>Stylistická cvičení.</i>	(Exercices de style, 1947).	Přel. Patrik Ouředník.	Praha : Volvox Globator,	1994. (reedice)
	<i>Zazi v metru.</i>	(Zazie dans le métro, 1959).	Přel. Zdeněk Přibyl.	Praha : Trigon,	1996. (reedice)
2000 až 2010	<i>Na ženský je člověk krátkej.</i>	(On est toujours trop bon avec les femmes, 1947).	Přel. Patrik Ouředník.	Praha : Volvox Globator,	2001.
	<i>Děti bahna.</i>	(Les Enfants du limon, 1938).	Přel. Ladislav Šerý. Doslov Patrik Ouředník.	Praha : Volvox Globator,	2002.
	<i>Svízel.</i>	(Le Chiendent, 1933).	Přel. a doslov napsal Jiří Pelán.	Praha : Garamond,	2003.
	<i>Na svatého Dyndy.</i>	(Saint Glinglin, 1948).	Přel. Jarmila Fialová.	Praha : Garamond,	2006. (reedice)
	<i>Oblý a Pelech.</i>	(Hazard et Fissile, 2008).	Přel. Eva Blinková-Pelánová.	Praha : Volvox Globator,	2009.
po 2010	<i>Zazi v metru.</i>	(Zazie dans le métro, 1959).	Přel. Zdeněk Přibyl a Jiří Pelán.	Praha : Albatros Plus,	2010. (reedice)
	<i>Modré květy.</i>	(Les Fleurs bleues, 1965).	Přel. a doslov napsal Jiří Pelán.	Praha : Albatros Plus,	2011. (reedice)
	<i>Stylistická cvičení.</i>	(Exercices de style, 1947).	Přel. Patrik Ouředník.	Praha : Volvox Globator,	2012. (reedice)

6.4.5.7 Michel Houellebecq

Michel Houellebecq (nar. 1956),³⁸⁷ francouzský spisovatel, básník, esejista a filmový režisér. Ačkoli publikoval dosud jen šest románů, patří k nejznámějším současným spisovatelům nejen ve Francii, ale například i v Německu či USA, což u francouzských autorů není běžné. Zatímco ve Francii se proslavil už prvním románem, a po vydání *Elementárních částic* ke konci 90. let se vyšvihl mezi spisovatele, jimž média věnují největší pozornost (nejen pro pozoruhodně cynický tón, jímž popisoval, a tudíž kritizoval dnešní svět, ale mj. také zásluhou různých afér, jež provázely vydání jeho prvních knih a končily i soudními procesy).

Na české straně se z nejasných důvodů dlouho váhalo: možná to bylo tím, že ještě koncem 90. let si silné slovo v ediční politice jednotlivých nakladatelství drželi příslušníci starší zkušené generace překladatelů, kteří se o současnou literární produkci zas tolik nezajímali.³⁸⁸ Mimochodem o tom, zda Houellebecqovy knihy mají nějakou literární hodnotu, se zpočátku vedly ohnivé spory i ve Francii, a okrajově se vedou ještě dnes, přestože Houellebecq získal r. 2010 prestižní ocenění Prix Goncourt.

Překladatel Alan Beguivin³⁸⁹ poměrně dlouho hledal nakladatele, který by se pustil do rizika vydat u nás neznámého autora v překladu začínajícího překladatele. Nakonec jej našel v osobě redaktorky Anežky Charvátové, která vydání prvního románu prosadila

³⁸⁷ V rozporu s rodným listem sám autor uvádí rok 1958.

³⁸⁸ Výmluvným dokladem může být třeba doslov k antologii současné francouzské literatury *Francouzská čítanka*, kterou jsem připravovala pro nakladatelství Gutenberg. Jeho autor Václav Jemek na prostoru několika málo stránek charakterizuje současnou francouzskou literární tvorbu velmi výstižně, nezastírá však, že dílo všech do antologie vybraných autorů v podstatě nezná (snad s výjimkou P. Michona a P. Modiana, jehož román *Rue des boutiques obscures* v 80. letech sám překládal a vydal v nakl. Mladá fronta). Což nic neubírá na skutečnosti, že jeho slova o literární scéně, jež napsal před 10 lety, jsou zcela platná dodnes. – A mimochodem, M. Houellebecqovi tam věnuje celou jednu stránku: JAMEK, Václav. Když literatura sbírá síly. In ŠOTOLOVÁ, Jovanka (ed.). *Francouzská čítanka. Gutenbergova čítanka současné francouzské prózy*. Praha : Gutenberg, 2004.

³⁸⁹ Alan Beguivin (nar. 1974), velký obdivovatel Houellebecqova díla, a ačkoli syn renomované paní překladatelky Heleny Beguivinové a sám bilingvní, v té době velmi mladý a prakticky bez zkušeností s překládáním beletrie.

v nakladatelství Mladá fronta, a když odsud odcházela, přesunula na nové působiště (nakladatelství Garamond) mezi jinými i tohoto autora.

Poněkud bouřlivá situace nastala roku 2006, kdy o vydávání děl M. Houellebecq začalo usilovat také „bohatší“ nakladatelství Euromedia (divize Odeon) a přeplatilo Garamond v optávce o práva na tehdy poslední vydaný román.³⁹⁰

V posledních dvou letech se šéfredaktor nakladatelství Garamond pokusil vydat tři nejznámější Houellebecqovy romány v reedici: použil starou sazbu vnitřního tiskového bloku, ale dal jim modernější paperbackový vzhled a oblékl je do nových, křiklavě červených obálek.

Michel Houellebecq – překlady do češtiny a česká vydání

	česky	název originálu, datum vydání	překladatel, další původci	nakladatel	č. vyšlo	pozn.
2000 až 2010	<i>Rozšíření bitevního pole.</i>	(Extension du domaine de la lutte, 1994.)	Přel. Alan Beguivin.	Praha : Mladá fronta,	2004.	
	<i>Elementární částice.</i>	(Les Particules élémentaires, 1998.)	Přel. Alan Beguivin.	Praha : Garamond,	2007.	
	<i>Možnost ostrova.</i>	(La Possibilité d'une île, 2005).	Přel. Jovanka Šotolová.	Praha : Euromedia-Odeon,	2007.	
	<i>Platforma.</i>	(Plateforme, 2001).	Přel. Alan Beguivin.	Praha : Garamond,	2008.	
po 2010	<i>Mapa a území.</i>	(La carte et le territoire, 2010.)	Přel. Alan Beguivin.	Praha : Euromedia-Odeon,	2011.	
	<i>Rozšíření bitevního pole.</i>	(Extension du domaine de la lutte, 1994.)	Přel. Alan Beguivin.	Praha : Garamond,	2012.	reedice, paperback
	<i>Platforma.</i>	(Plateforme, 2001).	Přel. Alan Beguivin.	Praha : Garamond,	2013.	reedice, paperback
	<i>Elementární částice.</i>	(Les Particules élémentaires, 1998.)	Přel. Alan Beguivin.	Praha : Garamond,	2013.	reedice, paperback

6.4.6 Tituly

Názorný příklad toho, jak nakladatelství preferuje tituly z oblasti oddechové literatury, a první horší zkušenost s literaturou pro náročnější čtenáře považuje za alibi pro tuto ediční strategii, může být zkušenost nakladatelství Jota. Román uznávané autorky, Marie Ndiaye, *Tři mocné ženy*, byl třetím a posledním titulem jen nedávno nově založené Zlaté edice. (Viz 6.4.5.3 Peripetie některých knih a autorů) Zato knihy „bestsellerové“ autorky Katherine Pancolové³⁹¹ se nakladatelství vyplatí vydávat dál. Koncem roku 2014 vyšel v Jotě již čtvrtý titul této spisovatelky. Každý nově vydaný román přitom vyvolá obnovení prodejů předchozích titulů.³⁹² (Viz 6.4.6.7 Vydávat knihy a vydělávat?)

³⁹⁰ Překlad románu *Možnost ostrova* sice šéfredaktor nabízel Alanu Beguivinovi (jako zavedenému překladateli daného autora), ten však již měl v tu chvíli podepsané smlouvy na překlad dvou předcházejících svazků, a navíc se nechal slyšet, že poslední se mu líbí nejméně, a proto o něj nestojí. Tak jsem se k překladu dostala já. Další titul – a to právě v Euromedia-Odeon, již byl dílem Beguivinovým.

³⁹¹ Bibliografie českých vydání viz 8.5.6 Autoři se čtyřmi vydanými tituly: Pancol, Katherine.

³⁹² Ediční strategii nakladatelství Jota mi na mou prosbu vysvětlila Jana Ptáčková, manažerka propagace: Trilogie Katherine Pancolové patří mezi úspěšné tituly, které se dotiskují – první díl *Žluté oči krokodýlů* překročil „českou hranici“ bestselleru (10 000 prodaných výtisků), další dva díly se k této hranici blíží. Prodeje předchozích dílů se při vydání dalšího zdatelně zvednou, což je přičteno jednak kampani a recenzím v médiích a také tomu, že knihkupci celou sérii při vydání dalšího dílu na prodejních viditelně vystaví. Nyní, více než rok po vydání poslední části (*Veverky*) stále prodáváme stovky kusů jednotlivých dílů měsíčně. Kniha Marie Ndiaye *Tři mocné ženy*, ačkoliv recenze na ni byly vesměs pozitivní, dosáhla jen průměrného prodeje, část nákladu bohužel skončila v Levných knihách. Přesná čísla vám ale bohužel nemůžu sdělit ani tak, díky za pochopení. [Mailová korespondence, odpověď z 29.9.2014].

6.4.6.1 Nejprodávanejší (francouzské) tituly

V souhrnném žebříčku nejprodávanejších knih v roce 2011, jak ho uvádí SČKN,³⁹³ nenajdeme jedinou původně francouzskou beletristickou publikaci, jen ve výčtu knih pro děti se objevuje *Malý princ* A. de St-Exupéry (13. vydání, 1. v překladu Richarda Podaného, Albatros).³⁹⁴

Rok předtím zabodoval vedle již zmíněného „dětského“ *Malého prince* tentýž titul v jiné grafické úpravě: *Malý princ – Velká obrazová kniha* (12. vydání v překladu Zdeňky Stavinohové, v Albatrosu 1. v této grafické podobě). V kategorii beletrie se r. 2010 v žebříčku umístil román Laurenta Bineta, *HHhH* (překlad Michala Marková, Argo).

Roku 2009 byl českým „francouzským hitem“ román Muriel Barberyové *S eleganci ježka* (překlad Petr Christov, Host), v kategorii knih pro děti SČKN uvádí *Malého prince* (12. vydání, překlad Zdeňka Stavinohová, Albatros), *Mikulášovy sebrané spisy* (R. Gosciny, J.-J. Sempé; překlad Tamara Sýkorová-Řezáčová, BB art), dále *Malý princ* v podobě komiksu (J. Sfar, A. de St-Exupéry, překlad Zdeňka Stavinohová a Richard Podaný, Albatros) a *Narozeniny Asterixe a Obelixe*, 34. sešit známého komiksu (R. Gosciny, A. Uderzo, překlad Michal Lážňovský, Egmont).

SČKN tyto žebříčky uvádí zpětně až do roku 2002 – v beletrii již žádný další titul nenajdeme, v „dětských“ se nejčastěji objevuje *Malý princ* a občas některý z *Asterixů* nebo *Mikulášů*.

Jiný seznam nejprodávanejších knih, generovaný podle nákupů v internetovém knihkupectví Kosmas (Kosmas.cz), uvádí mezi 60 tituly úspěšnými v roce 2011 jediný z románů francouzských autorů: na 24. příčce figuruje Laurent Gounelle: *Muž, který chtěl být šťastný* (přel. Aleš Burget, Rybka Publishers, 2008). Jde však o výpis napříč všemi žánry. Zúžíme-li jej na beletrii, Gounelle se posune na 17. příčku a na 56. pozici se objeví Laurent Binet: *HHhH* (přel. Michala Marková, Argo, 2010). Mezi nejprodávanejšími beletristickými publikacemi v roce 2012 figuruje na 14. příčce kniha vydaná pouze měsíc před datem generování výpisu – David Foenkinos: *Něžnost* (přel. Danuše Navrátilová, Argo, 2012).

6.4.6.2 Bestsellery

S definicí bestselleru se teoretici různě potýkají, pro účely této práce zůstaňme u vymezení „nejprodávanejší kniha“. (Viz také 3.2.11 Prodejnost, komerční úspěšnost titulů)

Magdaléna Platzová v článku *Bude to bestseller*³⁹⁵ odkazuje na britského literárního skauta („živí se tipováním potenciálních bestsellerů. [...] Najímají si ho mezinárodní nakladatelství, aby pro ně vyhledával informace o nejzajímavějších knižních titulech. Konkurenční boj je tvrdý: kdo se dostane k právům dříve, vyhrává. U očekávaných hitů jsou dokonce ta zahraniční rozebraná dříve, než kniha vůbec vyjde v originále.“) Potenciální bestseller je podle Garzelly „kniha, která přesvědčivým způsobem zpracovává příběh, který dosud nikdo nevyprávěl“. Alexandr Tomský, někdejší šéfredaktor pražského nakladatelství Academia, k tomu v tomtéž článku dodává: „Příběh musí být překvapivý a přitom odsýpat a musí v něm být něco pozitivního, nějaké poselství. Musí být originální a zároveň věčný, všeobecný, monumentální. Nesmí experimentovat s jazykem, unavovat.“

Tato slova mimochodem doplňují mé tvrzení uvedené dále (6.2.3 České překlady ze současné francouzské literatury) o obecné nedůvěře českých čtenářů (a nakladatelů) ve francouzskou literaturu. V souvislosti s tím, co uvádím v oddílu 5.2 Čtenářství, se ukazuje, že malý český trh preferuje tzv. střední proud (české bestsellery autorů jako Viewegh, Pawlowská, Nesvadbová, Obermanová), a bohužel ostatní klientela není dost silná na to, aby zaručila prodeje náročnější literatury. Odtud tedy obava vydávat „experimentátorské, intelektuální“ francouzské knihy a snaha hledat ve francouzské produkci ověřené tituly, tj.

³⁹³ Souhrnný žebříček za rok 2011. In *Svaz českých knihkupců a nakladatelů*. [online]. Dostupné z: <http://www.sckn.cz/index.php?p=ladderA&rok=2011>. [Cit. 12.8.2012]. Žebříček je sestaven pouze na základě omezeného objemu dat: ke spolupráci se uvolilo asi 150 knihkupectví, z toho se reálně každý týden sběru dat účastní asi polovina. Přesto jde o jeden z mála ukazatelů pohybu knih na trhu.

³⁹⁴ Podrobně viz 8.6 Nejčastěji vydávané tituly, 8.4.6 Saint-Exupéry, Antoine de.

³⁹⁵ PLATZOVÁ, Magdaléna. Bude to bestseller. *Respekt*, 20.4.2009. Také [online]. Dostupné z: <http://respekt.ihned.cz/c1-36738130-bude-to-bestseller>. [Cit. 15.8.2012].

oceněné a bestsellery. (Viz také 6.2.3 České překlady ze současné francouzské literatury a citované tvrzení Marie Buhler)

Nejúspěšnější české knihy (nikoli však překladové tituly) poslední doby vyjmenovává M. Platzová:³⁹⁶ *Paměť mojí babičce* Petry Hůlové, *Rok kohouta* Terezy Boučkové, *Milostný dopis klínovým písmem* Tomáše Zmeškala, *Cesty na Sibiř* Martina Ryšavého. Bohužel neuvádí počet prodaných výtisků (jak bylo uvedeno výše, jde o údaj v českém prostředí těžko dohledatelný – viz 5.3 Knižní trh)

Hranice počtu prodaných výtisků, kdy se kniha stává bestsellerem, se jeví jako značně klouzavý údaj: v českém prostředí se za ni většinou považuje deset tisíc. Nicméně ne vždy je možné údajům nakladatelů zcela věřit, někdy se jedná spíše o nadhodnocení odhadu, často v duchu příslušné marketingové strategie. Tiskové zprávy některých nakladatelství – zvláště největších nakladatelských domů – se o podobná tvrzení opírají běžně.³⁹⁷ Při čtení a vyhodnocování těchto údajů je nicméně třeba věnovat pozornost tomu, zda nakladatel uvádí počet prodaných výtisků na našem knižním trhu nebo na trhu, kde byla kniha uvedena poprvé, případně v celosvětovém součtu.³⁹⁸ Relativní výpovědní hodnotou tvrzení o bestselleru se zabývá mj. také komentář k poslednímu českému překladu románu Marca Lévyho (viz 8.5.5.17 Marc Lévy).³⁹⁹

6.4.6.3 Francouzské bestsellery

Bestsellery tvoří ve Francii asi deset procent obrátu knižního trhu v segmentu literatury – v roce 2013 se knih umístěných v první desítce nejprodávanějších titulů (pocházejících od francouzsky píšících autorů) prodalo celkem sedm milionů výtisků, šlo o čtvrtinu celkového objemu prodaných románů.

Nejprodávanější knihou byl ve Francii v roce 2006 komiks, a sice 11. díl příběhů slavného Titeufa od švýcarského autora jménem Zep, s názvem *Mes meilleurs copains* (Mí nejlepší kamarádi) – prodalo se 570 000 výtisků. Na druhém místě se v žebříčku zveřejněném tehdy profesním týdeníkem *Livres Hebdo* umístil světový bestseller *Da Vinciho kód* Dana Browna. Francouzskou obdobou amerického autora Dana Browna je velmi populární Marc Levy, náklady jeho knih dosahují tří set tisíc.

Nejprodávanějším francouzsky napsaným a ve Francii publikovaným románem bylo v r. 2006 dílo (původem amerického) spisovatele Jonathana Littella, *Les Bienveillantes* (česky *Laskavé bohyně*, přel. Michala Marková, Euromedia-Odeon, 2008): v souhrnu celého knižního trhu šlo o třetí nejprodávanější knihu (395 000 prodaných výtisků).⁴⁰⁰

³⁹⁶ PLATZOVÁ, Magdaléna. Bude to bestseller. *Respekt*, 20.4.2009. Také [online]. Dostupné z: <http://respekt.ihned.cz/c1-36738130-bude-to-bestseller>. [Cit. 15.8.2012]

³⁹⁷ „Nakladatelská značka YOLI, která se zaměřuje na literaturu pro „mladé dospělé“, takzvané young adults má za sebou první rok existence. A byl to rok úspěšný. Pod značkou se symbolem motýla vyšlo v loňském roce celkem 19 knih různých žánrů od romancí po dystopie. Nejúspěšnějším titulem se stal román *Hvězdy nám nepřály* od amerického spisovatele Johna Greena, který v YOLI vyšel s filmovou obálkou. Prodalo se ho téměř 30 tisíc výtisků a zařadil se tak mezi neprodávanější knihy loňského roku na českém trhu.“ Euromedia, Tisková zpráva, 17. 2. 2015. [Kráčeno.]

³⁹⁸ „...celosvětově nejúspěšnější kniha posledních let, erotický román *Padesát odstínů šedi* od E L James, přichází zítra do českých kin. „Nakladatelství XYZ, které knihu vydalo v září 2012, ji nyní přináší čtenářům v nové podobě s filmovou obálkou. Prodeje *Padesát odstínů šedi* překročily magickou hranici 250 tisíc kusů. Společně s dalšími dvěma díly *Padesát odstínů temnoty* a *Padesát odstínů svobody* se prodeje celé trilogie dostaly za hranici půl milionu výtisků. Film poutá ke knize velkou pozornost; již samotné zveřejnění prvního traileru loni v létě způsobilo skokový nárůst prodejů prvního vydání zhruba o 50 %. Zájem o nové vydání by měla podpořit i jeho cena, kterou jsme stlačili pod 300 Kč,“ říká Josef Žák, obchodní a marketingový ředitel Albatros Media. [...] Všechny tři díly trilogie nabízí společnost eReading.cz i v elektronické verzi. [...] Albatros media, a. s., Tisková zpráva, 11. 2. 2015. [Kráčeno.]

³⁹⁹ Tento román české nakladatelství inzeruje jako „další bestseller francouzského autora“, ačkoli v českém prostředí tak závratných prodejů spisovatelovo dílo nejspíš nedosahuje.

⁴⁰⁰ Edition : un secteur en mutation. [online]. In *France diplomatie*. Dostupný z: http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/archives-label-france_5343/les-numeros-label-france_5570/lf69-livres-hommes_17870/dossier-livres-hommes_17897/edition-un-secteur-mutation_56961.html. [Cit. 16.4.2010]. Publikovaný také in *La France en Chine*. [online]. Dostupný z: <http://www.ambafrance-cn.org/L-edition-un-secteur-en-mutation.html>. [Cit. 14.8.2012].

Prestižní ceny jako Prix Goncourt vždy významně zvýší prodeje (finanční odměna udělená s oceněním není vysoká, mnohem důležitější jsou zisky z navýšeného prodeje výtisků a z dotisků rozebraného titulu). Z poslední doby například Pierre Lemaitre,⁴⁰¹ nositel Prix Goncourt z r. 2013 za román o 1. světové válce (vydaný také velmi rychle v češtině), dosáhl počtu 489 000 prodaných výtisků roku 2013 a 450 100 roku 2014). Také Patrick Modiano,⁴⁰² autor, který by se do této skupiny „vyvolených“ nikdy nedostal, neboť jeho díla necílí na většinové publikum, po udělení Nobelovy ceny v roce 2014 „prodal“ 770 tisíc výtisků.

Obecně se ve Francii nejlépe prodávají romány – mezi třiceti nejprodávanějšími knihami figuruje maximálně jeden titul esejistického žánru. Jako jinde ve světě prodejnosti často napomáhají filmové adaptace daných děl.

Deset nejčtenějších autorů ve Francii 2006 (počet výtisků jednoho či více prodávaných titulů autora, není-li uvedeno jinak, jde o romány): Marc Levy (1 320 000), Anna Gavalda (715 000), Guillaume Musso (609 000), Jonathan Littell (476 000), Fred Vargas (250 000), Franz-Olivier Giesbert (politický esej, *La Tragédie du président*) (239 000), Laurent Gerra a Achdé (komiks, *Les Aventures de Lucky Luke*) (232 000), *La Conjugaison pour tous* (kol., gramatická příručka) (185 000), Benoîte Groultová (170 000), Sempé (dětská, *Le Petit Nicolas*) (169 000). Deset nejčtenějších zahraničních autorů ve Francii 2006: Dan Brown, Zep, Harlan Coben, Christopher Paolini, Mary Higgins Clark, Lauren Weisberger, Clive Staple Lewis, Stephen Vizinczey, Patrick Süskind, Patricia Cornwell.⁴⁰³

Situace jako by se v čase příliš nevyvíjela: v roce 2013⁴⁰⁴ se na první pozici v počtu prodaných výtisků umístil Guillaume Musso (1,4 milionu), za ním Marc Levy (1,2 milionu). Od třetího místa už počty prodaných výtisků klesají takřka o polovinu, a přehled také obsahuje nová jména: Gilles Legardinier,⁴⁰⁵ Françoise Bourdinová,⁴⁰⁶ David Foenkinos, Delphine de Vigan (u té je umístění překvapením, neboť v daném roce nepublikovala žádný nový⁴⁰⁷ titul), Grégoire Delacourt,⁴⁰⁸ Michel Bussi,⁴⁰⁹ Pierre Lemaitre (zmíněný zde výše jako držitel ocenění Prix Goncourt).

Také v roce 2014⁴¹⁰ se na první pozici drží Guillaume Musso (1,6 milionu prodaných výtisků), následují Katherine Pancolová, Marc Levy, Gilles Legardinier, Michel Bussi, Patrick

⁴⁰¹ Česky mu zatím vyšly dva tituly: LEMAITRE, Pierre. *Na shledanou tam nahoře*. Přel. Tomáš Havel. Praha : Euromedia-Odeon, 2013. LEMAITRE, Pierre. *Alex*. Přel. Helena Beguivinová. Zlín : Kniha Zlín, 2014.

⁴⁰² Ač držitel Nobelovy ceny za literaturu, Modiano má po roce 1989 pouze jeden přeložený titul z roku 2007 – a dvě reedice, jež následovaly po udělení této prestižní ceny: MODIANO, Patrick. *Dora Bruderová*. Přel. Pavla Doležalová. Praha : Barrister & Pricipal, 2007, 2014. MODIANO, Patrick. *Ulice Temných krámků*. Přel. Václav Jamek. Praha : Mladá fronta, 2014. Vydání před rokem 1989: MODIANO, Patrick. *Rodný list*. Přel. Stanislav Jirsa ; doslov Václav Jamek. Praha : Odeon, 1982. MODIANO, Patrick. *Ulice temných krámků*. Přel. a doslov napsal Václav Jamek. Praha : Mladá fronta, 1983. MODIANO, Patrick. *Takoví hodní hoši. Mládí*. Přel. Tamara Sýkorová a Marie Janů. Praha : Svoboda, 1986.

⁴⁰³ Dan Brown (USA) (828 000), Zep (Švýcarsko) (570 000), Harlan Coben (USA) (399 000), Christopher Paolini (USA) (342 000), Mary Higgins Clark (USA) (341 000), Lauren Weisberger (USA) (296 000), Clive Staple Lewis (Irsko) (225 000), Stephen Vizinczey (Maďarsko) (220 000), Patrick Süskind (Německo) (192 000), Patricia Cornwell (USA) (172 000).

⁴⁰⁴ Údaje agentury pro výzkum trhu, GfK, zpracovává redakční článek časopisu *L'Express* z ledna 2014: Les dix best-sellers français de l'année 2013. [online]. Dostupné z: <http://www.lefigaro.fr/livres/2014/01/15/03005-20140115ARTFIG00579-les-dix-best-sellers-francais-de-l-annee-2013.php>. [Cit. 1.3.2015].

⁴⁰⁵ Česky mu zatím vyšly jen dva tituly: LEGARDINIER, Gilles. *Zítřka začnu nový život*. Přel. Slavomír Míča. Ostrava : Domino, 2012. LAGARDINIER, Gilles. *Všechno je jinak!* Přel. Slavomír Míča. Ostrava : Domino, 2014.

⁴⁰⁶ Autorku představilo nakladatelství Alpress už roku 1999 dvěma tituly: BOURDIN, Françoise. *Dívka z Camargue*. Přel. Lucie Čapková. Frýdek-Místek : Alpress, 1999. BOURDIN, Françoise. *Dívčí jméno*. Přel. Lucie Čapková. Frýdek-Místek : Alpress, 1999.

⁴⁰⁷ Avšak v kapesním vydání vyšla reedice jejího úspěšného titulu *Rien ne s'oppose à la nuit*.

⁴⁰⁸ Česky autorovi vyšly dva tituly: DELACOURT, Grégoire. *Seznam mých přání*. Přel. Eva Sládková. Brno : Host, 2013. DELACOURT, Grégoire. *Na první pohled*. Přel. Eva Sládková. Brno : Host, 2014.

⁴⁰⁹ Česky od M. Bussiho zatím žádný titul nevyšel.

⁴¹⁰ Údaje agentury pro výzkum trhu, GfK, zpracovává redakční článek časopisu *L'Express* z ledna 2015: Musso et Modiano décollent, Lévy décroche, le palmarès 2014. [online]. Dostupné z: <http://www.lefigaro.fr/livres/2015/01/14/03005-20150114ARTFIG00355-musso-et-modiano-decollent-levy-decroche-les-meilleures-ventes-de-livres-en-2014.php>. [Cit. 1.3.2015].

Modiano (viz zde výše jako nositel Nobelovy ceny za literaturu), Françoise Bourdinová, David Foenninos, Pierre Lemaitre a Laurent Gounelle.

Obr. převzatý z citovaného článku.

Analýzy agentur pro výzkum trhu ukázaly, že celkový počet prodaných výtisků záleží na neustálé přítomnosti autora na trhu – pro ty neúspěšnější je důležité, aby pravidelně přicházeli s novými romány. Čísla ale zásadně ovlivňují také kapesní (levné) reedice – u Mussa a Levyho představují 70 % celkového objemu prodeje. V roce 2013 si média všimla také toho, že se v čele žebříčků neumístila Amélie Nothombová (přitom před deseti lety s převahou obsazovala přední příčky, kde ji dnes nahradili Musso a Levy) – ačkoli vyhověla oběma uvedeným podmínkám: od roku 1992 publikuje každoročně novou knihu, její díla se vydávají i v levných kapesních formátech.

6.4.6.4 Francouzský bestseller na českém trhu

Pro zajímavost porovnáme vybrané údaje ze stránek Bureau international de l'édition française,⁴¹¹ které uvádějí francouzské knihy, o které byl v poslední době největší zájem v zahraničí. Tato data doplníme o informace o případných českých vydáních. Vidíme, že všechny nejpřekládanější tituly, s výjimkou komiksu na motivy Proustova Hledání ztraceného času, již máme k dispozici i česky. Přičemž nejdelší odstup od francouzského vydání má titul *Co je Západ?* Od filozofa Philippa Nemo.

Nejpřekládanější tituly (Francie, 2010–2012)

	Pierre Bayard je literární teoretik, jeho kniha <i>Comment parler des livres que l'on n'a pas lus</i> relativizuje představu literárního kánonu jako povinného vědomostního penza. Bayard ukazuje na vlastní praxi univerzitního profesora, literárního vědce a kritika, člověka, který se pohybuje v prostředí, kde „všichni všechno četli“, jak často se stává, že jsme knihu, o které se mluví, nečetli, jen prolistovali, případně četli a zapomněli atp. Na pozadí mnoha příkladů z literatury (úryvků ze slavných románů) demonsturuje různé peripetie a okolnosti četby. Kniha přináší zásadní myšlenky a argumenty, je v podstatě vědeckým pojednáním, avšak je neobyčejně vtipně a přístupně napsaná, že může oslovit mnohem širší publikum než jen akademické. Kniha vyšla r. 2007, do ledna 2012 byla přeložena do 28 jazyků (český překlad jev pořadí 26.) a mezi	

⁴¹¹ Succès français à l'international. In *BIEF – Bureau international de l'édition française*. [online]. Dostupné z: <http://www.bief.org/Publications-6/Succes-francais-a-l-international.html>. [Cit. 24.5.2010].

	nejpřekládanější tituly byla kniha zařazena r. 2011. Bayard, Pierre. <i>Jak mluvit o knihách, které jsme nečetli.</i> Přel. Petra James. Brno : Host, 2010.	
	Jean-Christophe Grangé je autor i u nás známých thrillerů. Jeho knihy se vydávají ve 30 zemích, velkého úspěchu dosáhl v Turecku, kde některé jeho tituly dosáhly 100 tisíc prodaných výtisků a dočkaly se 40 reedic. Grangého úspěch otevřel cestu k tureckým vydáním pro žánrově spřízněného autora, Maxime Chattama. Turečtí čtenáři prý dále preferují knihy Amélie Nothombové a Eric-Emmanuela Schmitta – ve Francii oba vydává, stejně jako Grangého, nakladatelství Albin Michel. Mezi nejpřekládanější tituly byla kniha zařazena r. 2010. Grangé, Jean-Christophe. <i>Purpurové řeky.</i> Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2001. Grangé, Jean-Christophe. <i>Kamenný koncil.</i> Přel. Bruno Cempírek. Frýdek-Místek : Alpress, 2003. Grangé, Jean-Christophe. <i>Miserere.</i> Přel. Edda Němcová. Praha : Euromedia-Knižní klub, 2010.	
	Anna Samová vydala roku 2008 knihu <i>La caissière polyglotte</i> (Mnohojazyčná pokladní), a ta se hned stala událostí. Tvoří ji humorné historicky podané slečnou, která má sice doktorát z moderní literatury, ale pracuje v supermarketu jako pokladní. Knižka je přeložena do více než dvaceti jazyků. Ve Francii se prodalo 200 000 výtisků (včetně komiksové verze), na její motivy vzniká divadelní představení a má vyjít i na DVD. Mezitím Anna Samová vydala druhý titul, <i>Conseils d'amie à la cliente</i> (Přítelkyně radí zákaznicím). Knižka, která Annu Samovou proslavila, je autobiografická, její autorka si jako pokladní přivydělávala při studiích, a když nenašla po škole místo, zaměstnání nezměnila. Nicméně ji ta špatně placená práce ubíjí, proto si založí blog caissierenofutur (dnes http://caissierenofutur.over-blog.com/). S nadhledem na něm komentuje co dělá a co zažívá, vyzývá své kolegyně, aby se také zapojily. Až si jí jednoho dne všimne jakýsi novinář a cesta k vydání knížky v nakladatelství Stock už není dlouhá. Nakladatelství ani nepředpokládalo, že by o knihu mohl být zájem mimo Francii, ale autorská práva na překlad se prodávala nečekaným tempem. O Anně Samové a jejím knižním počínání se psalo pochvalně v americkém <i>The Washington Post</i> i v britských <i>The Times</i> či <i>The Independent</i>, ve španělském <i>El Periodico</i>, v německém <i>Der Spiegel</i> či italském deníku <i>La Repubblica</i>. V Německu se oproti očekávání nakladatele prodalo dokonce 60 000 výtisků. Mezi nejpřekládanější tituly byla kniha zařazena r. 2010. Sam, Anna. <i>Utrpení za pokladnou.</i> Přel. Martin Svoboda. Praha : Argo, 2010.	
	Timothée de Fombelle, jeho prvotina <i>Tobie Lolness</i> (2006, ilustrace François Place) se za pouhé tři roky zařadila mezi klasická díla dětské literatury nejen ve Francii, ale i dalších 24 zemích, kde vyšla v překladu. Doma získala několik významných literárních cen. Prvního dílu se prodalo přes 90 000 výtisků, druhého méně, následovalo kompletní vydání z r. 2009. Ze 24 překladů jen bulharský a litevský vycházel s francouzskou subvencí. Mezi nejpřekládanější tituly byla kniha zařazena r. 2009. Fombelle, Timothée de. <i>Tobiáš Lolness. Život ve větvích.</i> Přel. Drahoslava Janderová. Praha : Baobab, 2007. Fombelle, Timothée de. <i>Tobiáš Lolness. Elišiny oči.</i> Přel. Drahoslava Janderová. Praha : Baobab, 2008. Fombelle, Timothée de. <i>Tobiáš Lolness. Život ve větvích. Elišiny oči.</i> Přel. Drahoslava Janderová. Praha : Baobab, 2009.	
	A la recherche du temps perdu – Proustovo <i>Hledání ztraceného času</i> jako komiks. Stéphane Heuet na něm pracuje už 10 let, zatím vydal 5 dílů zpracovávajících 3 původní Proustovy knihy – <i>Combray</i>, <i>À l'ombre des jeunes filles en fleurs</i> (2 díly), <i>Un amour de Swann</i> (2 díly). Zatím komiks vyšel ve 13 dalších zemích včetně Koreje, USA, Tchaj-wanu, Brazílie, Mexika, Indonésie a Japonska. Komiks je zajímavý po vizuální stránce, věrně zachycuje Francii počátku 20. století (nábytek, oblečení, architekturu). Textový scénář se věrně drží předlohy. Tím vším je dílo zajímavé i pro zahraniční vydání. Proust v novém žánrovém zpracování pomáhá i propagaci komiksu jako takového – nezvyklá látka láká i nový okruh čtenářů. Mezi nejpřekládanější tituly byla kniha zařazena r. 2009. Česky vyšlo <i>Hledání ztraceného času</i> na přelomu 70. a 80. let v překladu Prokopa Voskovce a Jiřího Pechara. (Tato verze, v revidované podobě a	

	v sedmi místo šesti svazků, vyšla v r. 2012 péčí nakladatelství Rybka Publishers.) Později v Levných knihách reedice pouze 1. dílu: Proust, Marcel. <i>Hledání ztraceného času. I. Svět Swannových</i>. Přel. Prokop Voskovec. Praha : Levné knihy, 2007. Proust, Marcel. <i>Jean Santeuil</i>. Přel. Michal Novotný. Praha : Academia, 2009. Reedice: Proust, Marcel. <i>Dnové četby</i>. Přel. Miloš Hlávka. 2. vyd. Brno : Vetus Via, 1999. Proust, Marcel. <i>Eseje. Zamyšlení nad Saint-Beuvenem</i>. 2., opr. vyd., ve Votobii 1. Přel. Věra Dvořáková. Olomouc : Votobia, 1996. Proust, Marcel. <i>Hledání ztraceného času</i>. Přel. Prokop Voskovec a Jiří Pechar. Praha : Rybka Publishers, 2012.⁴¹²	
	Martin Page (1975) – patří k nejpřekládanějším francouzským autorům, a to zejména díky best-long-selleru, <i>Comment je suis devenu stupide</i> (Jak jsem se stal hlupákem) z roku 2001, který vyšel ve třiceti zemích. Ve Francii se kniha ve 3 vydáních, z nichž druhé dvě jsou levné, kapesní edice, prodala v nákladu přes 100 tisíc výtisků. Práva na filmovou adaptaci zakoupilo holywoodské studio Stone Village Pictures. V USA se hrdina Pageovy kniha stal kultovní postavou, v německém <i>Allegemeine Zeitung</i> publikovali v r. 2003 při příležitosti Frankfurtského veletrhu, kde Page prezentoval svůj třetí román, jeho fotku na titulní straně mezi Michelelem Houellebecqem a Borisem Vianem jako ikonu francouzské literatury. Německo (Klaus Wagenbach) : 5000 exemplaires, Itálie (Garzanti Libri) : 12 000, Řecko (Astarti) : 2000, Portugalsko (Asa) : 1000, Nizozemsko (Wereld-Biblioteek) : 3000, Finsko (Like) : 4000, Švédsko (Inforum) : 2000, Polsko (Muza) : 2000, Česká republika (Mladá Fronta) : 2000, Slovensko (Sofa) : 2000, Srbsko (Alfa-Narodna-Knjiga) : 2000, Chorvatsko (Fidas) : 3000, Rumunsko (Humanitas) : 8000, Bulharsko (Pulsio) : 1000, Maďarsko (Ulpus) : ?, Rusko (Inostranka) : 5000, Litva (Alma Litera) : 2000, Ukrajina (Academ) : ?, Slovinsko (Sanje) : ?, Estonsko (Olion) : 2000, Turecko (Kapital Media) : ?, Španělsko a Jižní Amerika (Tusquets) : 8000, Brazílie (Rocco) : 15 000, Japonsko (Seidosha) : 3000, Jižní Korea (Munidang) : 6000, Thajsko (Circle) : 2000, Čína (Tchaj-wan, Bobos) : 3000, USA (Viking/Penguin), World-English rights : 32 000, Izrael (Kinneret) : 2 000, katalánsky (La Campana) : 7000. Mezi nejpřekládanější tituly byla kniha zařazena r. 2008. Page, Martin. <i>Jak jsem se stal hlupákem</i>. Přel. Alan Beguivin. Praha : Mladá fronta, 2003.	
	Philippe Nemo, <i>Qu'est-ce que l'Occident?</i> (Co je Západ?) – knížka z nakladatelství PUF (2004), v níž autor, filozof, nabízí historickou definici pojmu Západ a vybízí k přemýšlení o evropské identitě, jež stála u zrodu většiny geopolitických problémů současnosti. Práva byla zatím prodána do 9 zemí. Mezi nejpřekládanější tituly byla kniha zařazena r. 2008. Nemo, Philippe. <i>Co je Západ?</i>. Přel. Petr Horák. Brno : Centrum pro studium demokracie a kultury, 2011.	

Zdroj: Succès français à l'international. In *BIEF – Bureau international de l'édition française*. [online]. Dostupné z: <http://www.bief.org/Publications-6/Succes-francais-a-l-international.html>. [Cit. 24.5.2010; 15.8.2012].

6.4.6.5 Francouzský román českým bestsellerem

Přes chladně propočítanou, detailně plánovanou přípravu a výrobu knih se stále ještě občas objeví velké překvapení. Ve Francii se v roce 2007 mezi nejlépe prodávané tituly údajně zcela nečekaně zařadila prvotina neznámé autorky, kniha *L'Élegance du hérisson* filozofky Muriel Barberyové (vyšla v r. 2006; česky *S elegancí ježka*, přel. Petr Christov, Host, 2008). Celkem se prodalo půl milionu výtisků, a to zpočátku takřka bez propagace a „prodávajících“ pochvalných kritik: informace o knize se prý šířila čistě jen přes osobní doporučení nadšených čtenářů a knihkupců. Tato kniha měla úspěch i u nás, soudě alespoň dle kritických ohlasů v českých médiích (jen *iLiteratura.cz* publikovala 3 recenze, které do redakce přišly bez vyžádání; nakladatelství Host na svém webu uvádí výčet dalších recenzí).⁴¹³

⁴¹² Podrobně viz 8.4.21 Proust, Marcel.

⁴¹³ *S elegancí ježka*. In *Host nakladatelství*. [online]. Dostupné z: <http://www.nakladatelstvi.hostbrno.cz/cs/nakladatelstvi/prekladova-beletrie/item-393>. [Cit. 12.8.2012].

Ještě výraznější úspěch v minulých letech – nejen u kritiky, ale i na českém trhu – zaznamenal román *HHhH* Laurenta Bineta (francouzské vydání z r. 2010; česky román vyšel v překladu Michaly Markové ještě v r. 2010, přes poměrně značný rozsah: v českém vydání 350 tiskových stran). Ten se přitom ve Francii k bestsellerům neřadil. Binet za dílo získal okrajové ocenění (cenu za první román) v rámci slavné Prix Goncourt, jeho jméno se tedy v médiích objevilo a v literárních kruzích se o něm vědělo, nicméně přijetí v ČR bylo mnohem živější. A to přesto, že zpočátku o román nebyl velký zájem: nakladatelství Garamond knihu odmítlo s tím, že zpracovává pro Čechy citlivé téma (heydrichiádu) příliš povrchně, šéfredaktor nakladatelství Euromedia-Odeon si nechal urychleně vypracovat lektorský posudek, ale pro vydání se nerozhodl,⁴¹⁴ titulu se nakonec ujalo nakladatelství Argo. Za úspěchem románů u nás jistě stála dobrá propagace ze strany nakladatelství, ochota Francouzského institutu některé akce finančně podpořit a zájem autora podílet se osobně na prezentaci svého díla. Argo mj. zajistilo reklamu na plakátech v pražském metru, Binet byl v Praze, Brně a Ostravě hned dvakrát: poprvé při uvedení českého překladu na trh, podruhé o několik měsíců později, když se na Měsíci autorského čtení, které bylo shodou okolností věnované Francii,⁴¹⁵ a znovu v rámci Noci literatury (2011),⁴¹⁶ kde se četlo z jeho románu.

Osobní účast autora při propagaci knihy se zdá být důležitá. Minimálně přitáhne zájem novinářů, kteří se spisovatelem pořídí rozhovor, některá média při té příležitosti považují za vhodné nabídnout i recenzi daného titulu. Dalším francouzským autorem, o něhož Češi projevíli zájem, byl Jean-Marie Blas de Roblès. Česky vyšel r. 2010 v překladu Ladislava Václavíka v nakladatelství Host jeho román *Tam, kde jsou tygři domovem*. Rozsáhlý román se složitou strukturou a psaný s využitím několika jazykových vrstev (čtenářsky tedy jednoznačně náročné dílo, oproti zmíněným románům M. Barberyové či L. Bineta) u nás zaujal: kritické ohlasy byly početné a kladné, autor se účastnil uvedení knihy na veletrhu Svět knihy a při té příležitosti vyšlo v českých médiích několik rozhovorů.⁴¹⁷

Naproti tomu belgická autorka Marianne Sluszny přes osobní účast takřka žádný zájem české čtenářské veřejnosti ani odborných kruhů neprobudila. Možná to bylo tím, že Zastoupení Valonsko-Brusel se rozhodlo její román *Noc oběšence* v ČR propagovat, aniž by vyšel v českém překladu, a dokonce aniž by o něj nějaký český nakladatel předem projevil zájem. Autorka byla pozvána na Noc literatury (2012),⁴¹⁸ kde se četla jedna kapitola z románu, přeložená pro tuto příležitost. Měla také připravenou hodinovou prezentaci na souběžném veletrhu Svět knihy: na besedu s autorkou však tehdy nepřišel jediný divák.

6.4.6.6 Nakladatelské strategie výběru titulů k vydání

Kde se vlastně objevuje první impuls pro vydání konkrétního francouzského autora a titulu? Shrneme-li, co zde již porůznu zaznělo, je třeba připomenout, že velký podíl na těchto rozhodnutích mají překladatelé, kteří často knihu (autora) objeví a prosadí, nebo fungují alespoň jako poradci (lektorováním titulů, přímlovou, potvrzením edičního záměru atd.). Další důležitý zdroj informací a tipů jsou zahraniční knižní veletrhy. Určitou roli hraje také aktivita zahraničních nakladatelství (francouzských, ale i belgických, kanadských), jež většinou po navázání spolupráce s českým nakladatelem sama nabízejí tipy na publikace, které by mohly českého partnera zaujmout. Neopominutelnou instancí jsou literární agenti. Ačkoli ve francouzském prostředí nepředstavují nijak významný prvek, v působení „ven“

⁴¹⁴ Údaje z osobních rozhovorů a mailové korespondence s Anežkou Charvátovou, tehdejší redaktorkou nakl. Garamond, Petrem Himmelem, šéfredaktorem nakl. Garamond a Jindřichem Jůzlem, šéfredaktorem nakl. Euromedia-Odeon.

⁴¹⁵ Laurent Binet. Čtení. In *Měsíc autorského čtení*. [online]. Dostupné z: <http://www.autorskecteni.cz/2010/cz/program/41-Laurent-Binet>. [Cit. 12.8.2012].

⁴¹⁶ Laurent Binet – HHhH (Francie). In *Noc literatury*. [online]. Dostupné z: <http://www.nocliteratury.cz/2011/cs/praha/literature/laurent-binet---hhhh-francie>. [Cit. 12.8.2012].

⁴¹⁷ Tam, kde jsou tygři domovem. In *Host nakladatelství*. [online]. Dostupné z: <http://www.nakladatelstvi.hostbrno.cz/cs/nakladatelstvi/prekladova-beletrie/item-444>. [Cit. 12.8.2012]. (recenze). Jean-Marie Blas de Roblès. In *Host nakladatelství*. [online]. Dostupné z: <http://www.nakladatelstvi.hostbrno.cz/cs/nakladatelstvi/autori/roblès-jean-marie-blas-de-roblès>. [Cit. 12.8.2012]. (rozhovory).

⁴¹⁸ Marianne Sluszny – Noc oběšence (Belgie). In *Noc literatury*. [online]. Dostupné z: <http://www.nocliteratury.cz/2012/cs/praha/literature/marianne-sluszny-bratr-obešence>. [Cit. 12.8.2012].

určitou roli hrají. Neaktivnější na tomto poli je u nás Agence de l'Est.⁴¹⁹ Poslední krok (a někdy samosebou i první) je ale vždy na nakladateli.

Vydávání knih se v rámci českého trhu málokdy stává lukrativní činností, zejména pokud se nakladatel chce zaměřit na literaturu pro náročnější čtenáře. Jakmile se rozhodne vyhnout prvoplánově komerční, zákaznický podbíživé produkci (tzv. military, harlekýnky a romance, memoáry celebrit, „pseudo“historické romány atp.), nezbyvá než dotovat firmu alespoň jedním bestsellerovým autorem. Například Martin Reiner ve svém nakladatelství Druhé město (dříve Petrov) vydává knihy Michala Viewegha. Robert Krumphanzl v nakladatelství Triáda vydává *Spisy Josefa Čapka*⁴²⁰ a díky tomu získal od dědiců práva i na knihu *Povídání o pejskovi a kočičce*, jež je údajně právě tím titulem, který nakladatelství umožňuje dotovat další činnost. Nakladatelství Argo, kromě toho, že má poměrně úspěšnou řadu angloamerické literatury nazvanou AAA, těží například z vydávání knih Dana Browna nebo Paula Coelho.⁴²¹ Nakladatelství Fra dotuje vydávání své vesměs nekomerční produkce ze zisků exkluzivního zastoupení a firemní prodejny zápisníků a dalšího zboží značky Moleskine.⁴²²

6.4.6.7 Vydávat knihy a vydělávat?

Jako výmluvný příklad stálého hledání ideální skladby edičního plánu může posloužit nakladatelství Garamond. Od prvotního zaměření čistě na francouzskou a frankofonní produkci a vydávání převážně reedic, ale i nových překladů děl slavných autorů poválečného období i starších (A. Rimbaud, A. Jarry, J. Genet, B. Vian, A. Camus, R. Queneau, R. Pinget a další) se přibližně v letech 2004 až 2010 ediční plán přeorientoval na současnou tvorbu francouzské (a belgické) provenience (M. Houellebecq, A. Nothombová, J.-P. Toussaint, T. Gunzig) a zahrnoval například i v původní kultuře bestsellerového E.-E. Schmitta, jakož i několik detektivek F. Vargas. S odvoláním na ztrátovost všech těchto titulů (přes pravidelné finanční podpory z francouzských, resp. belgických zdrojů, ale i od českého ministerstva kultury) se cca počátkem roku 2008 nakladatel rozhodl cíleně věnovat produkci komerční. Přechodně tak vydával memoáry celebrit (jako jsou herec Ph. Noiret, módní návrháři Christian Dior či Coco Chanel nebo zakladatelka slavné kosmetické značky Helena Rubinstein) a doplňoval řady detektivních knih: vedle edice detektivek současných frankofonních autorů, řady pojmenované Černá káva, vydalo nakl. Garamond v posledních letech i několik detektivních románů od A. Christie či R. Chandlera – opět jde o produkci, jejíž návratnost je předem zaručená. Ztrátová není ani dlouhodobě doplňovaná bilingvní řada Bilingua a Bilingua crimi. Po roce 2010 již není ediční strategie tohoto nakladatelství čitelná – Garamond pozastavil (či zrušil?) řadu Transatlantika věnovanou hispanoamerickým autorům, v řadě Francouzská knihovna se omezuje na reedice úspěšných titulů (Vian, Houellebecq) a zavedl novou řadu Kochavim, kde publikuje překlady z hebrejštiny.

Jiný je příklad nakl. Paseka, které má sice profil výběrového nakladatelství, ale vydává i komerčnější tituly. S francouzskou tvorbou i v původní zemi určenou výhradně pro náročné čtenáře zde mají hořkou zkušenost: publikovali dva útlé svazky, *Menší andělé* Antoina Volodina⁴²³ a *Opati* Pierra Michona,⁴²⁴ od obou titulů však prodali jen nepatrnou část

⁴¹⁹ Tato agentura není jediná, někteří z úspěšných francouzských autorů mají smlouvy například s americkou agenturou Andrew Nurnberg, jež má v Praze stálé zastoupení.

⁴²⁰ Což je samo o sobě nevděčný počin, jak konstatuje Michael Špirit: „Spisy Josefa Čapka v Triádě podporuje ministerstvo kultury, Nadace Jana Klimenta a v posledních dvou, resp. třech letech chvályhodně též hl. m. Praha a Královéhradecký kraj. Ironické, resp. ostudné je, že tuto řadu jako součást nepochybného národního dědictví odborně nezajišťuje žádná akademická instituce (dva z vydavatelů pracují v Ústavu české literatury a literární vědy pražské filosofické fakulty) a že kromě ohlasu na zahajovací svazek prochází až na výjimky u dnešní publicistiky takřka bez povšimnutí.“ Vyšlo na webových stránkách Institutu pro studium literatury. [online]. Dostupné z: <http://www.ipsl.cz/index.php?id=175&menu=echa&sub=echa&str=aktualita.php>. [Cit. 4. 1. 2014].

⁴²¹ V nakladatelském prostředí se uvádí, že licenční smlouva na Coelhoovy knihy údajně zahrnuje i položku o povinné proinvestovaných prostředcích na propagaci, jejíž plnění nakladatelství vede mj. k pronájmu reklamní plochy v pražském metru. To však umožňuje získat návdavkem (a velmi levně) i prostor pro propagaci dalších titulů.

⁴²² Informace z diskuse se spolujednatel nakladatelství Agite/Fra, Erikem Lukavským, na semináři kurzu Beletrie očima překladu (vypsáném na ÚTRL v zimním semestru 2013), uskutečněném 11. 12. 2013.

⁴²³ VOLODINE, Antoine. *Menší andělé*. Přel. Mirka Ševčíková. Praha-Litomyšl: Paseka, 2005.

nákladu. Od té doby je jejich výběr velmi obezřetný a z francouzských autorů se omezuje na vydávání románů Philippa Claudela (*Šedé duše*, *Vnučka pana Linha*, *Brodeckova zpráva*).^{425 426}

Jiná nakladatelství, od počátku zaměřená i na komerční tituly nebo minimálně na „střední proud“ literární tvorby, zkouší vydat i čtenářsky náročnější díla. To byl v nedávné době případ nakladatelství Jota, které zavedlo řadu Zlatá edice, v níž dosud vydalo 15 titulů. Z toho z překladů z francouzštiny šlo o knihy M. Ndiaye (*Tři mocné ženy*), C. Cussetové (*Skvělá budoucnost*), L. Lazarové (*Země prokletých*).⁴²⁷

Šéfredaktor nakladatelství Paseka, Stanislav Škoda,⁴²⁸ a s ním i mnoho dalších nakladatelů potvrzuje, že recept na výběr výdělečného titulu, a tedy možnost vyvarovat se špatné volby neexistuje, obecná pravidla pro tip na komerčně úspěšnou knihu nelze definovat. I ve velkém nakladatelství se vždy nemusí podařit odhadnout, jak si kniha jako tržní produkt povede. Názorným dokladem může být i má vlastní zkušenost se dvěma romány francouzského autora Jeana Echenoze v nakl. Mladá fronta. Poté co byly první romány Jeana Echenoze vydány v nakladatelstvích EWA a Jitro⁴²⁹ v průměrných nákladech 800 výtisků, a pro ztrátovost publikovaných knih již žádný z předchozích vydavatelů nechtěl dalšími texty tohoto autora navázat, o novou knihu Jeana Echenoze, románovou biografii *Ravel*,⁴³⁰ a posléze i další, *Courir* (věnovanou Emilu Zátopkovi),⁴³¹ projevíli zájem v Mladé frontě. Redaktor Tomáš Dimter však uvedl, že v jejich nakladatelství náklad knihy nikdy nejde pod 3000 výtisků. Důvodem jsou především mnohem vyšší firemní provozní náklady, na nichž se každý produkt musí podílet, a potažmo také sjednané podmínky s tiskárnami (na základě dlouhodobých smluv na určitý objem zakázek se daří stlačit ceny tisku a knihařského zpracování na minimum). Jenže u knihy současného francouzského autora, který se přes předchozí vydané romány nedostal do povědomí širší čtenářské obce, je třítisícový náklad v českém prostředí očividně nadhodnocený a nepomohla mu ani „česká“ tematika (Zátopek), ani kladné recenze.⁴³² Překvapený redaktor posléze na pokyn vedení nakladatelství odmítl ve vydávání Echenozových knih pokračovat, přestože uvedené dva tituly završilo ve Francii ještě vydání třetího románu z volné trilogie s biografickými náměty, *Des Éclairs* (o Nikolu Teslovi).

6.4.6.8 Úloha subvencí

Francie má několik programů, které poskytují finanční podporu na překlady francouzské literatury a její vydání v zahraničí.

⁴²⁴ MICHON, Pierre. *Opati*. Přel. Mirka Ševčíková. Praha-Litomyšl : Paseka, 2007.

⁴²⁵ Ačkoli se k vydání připravuje třetí Claudelův román, prodeje předchozích dvou nebyly uspokojující. A to i přesto, že autor dokonce v ČR byl a poskytl několik rozhovorů médiím, že média knihy vstřícně přijala – v obou případech vyšlo několik kladných recenzí. Podle slov redaktora Milana Macháčka tak nakladatelství stále doufá, že najde francouzsky píšícího autora, který by splnil vyšší laťku tohoto nakladatelství, pokud jde o literární kvalitu díla, a přitom dovedl oslovit širší okruh čtenářů. M. Macháček uvádí, že i s finanční podporou z Programu Šalda od Francouzského institutu jsou tyto knihy pro nakladatelství ztrátové. – Z osobního rozhovoru s redaktorem Macháčkem, 21. 11. 2013, v sídle redakce nakl. Paseka.

⁴²⁶ CLAUDEL, Philippe. *Šedé duše*. Přel. Zora Obstová. Praha-Litomyšl : Paseka, 2010. CLAUDEL, Philippe. *Vnučka pana Linha*. Přel. Zora Obstová. Praha-Litomyšl : Paseka, 2012. CLAUDEL, Philippe. *Brodeckova zpráva*. Přel. Kateřina Vinšová. Praha-Litomyšl : Paseka, 2014.)

⁴²⁷ NDIAYE, Marie. *Tři mocné ženy*. Přel. Ivana Tomková. Brno : Jota, 2010. CUSSET, Catherine. *Skvělá budoucnost*. Přel. Šárka Belisová. Brno : Jota, 2011. LAZAR, Liana. *Země prokletých*. Přel. Veronika Dufková. Brno : Jota, 2012.

⁴²⁸ Informace z přednášky Stanislava Škody na semináři kurzu Beletrie očima překladu (vypsáném na ÚTRL v zimním semestru 2013), uskutečněné 14. 11. 2013.

⁴²⁹ ECHENOZ, Jean. *Cherokee*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : EWA, 1996; ECHENOZ, Jean. *Jdu*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Jitro, 2003; ECHENOZ, Jean. *U piána*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Jitro, 2006.

⁴³⁰ ECHENOZ, Jean. *Ravel*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Mladá fronta, 2009.

⁴³¹ ECHENOZ, Jean. *Běhat*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Mladá fronta, 2009.

⁴³² Například Jan Bělíček v magazínu *E15* (<http://magazin.e15.cz/kultura/echenoz-nechava-zatopka-beh-at-v-lisu-dejin>); Veronika Dospělová ve *Zprávách Radia Wave* (http://www.rozhlas.cz/zpravy/literatura/_zprava/643541); Radek Narovec na webu *Běhej.com* (<http://www.behej.com/2009092501-recenze-zamerne-mdly-quotfrancouzsky-blafquot.html>); Jaroslav Formánek (*Respekt*, 15. 11. 2009); Petr Dytrt (*Hospodářské noviny*: <http://admin.literatura.cz/upravitPolozku.asp?polozkaID=25433&ac=484297357>); Ivan Matějka (*Literární noviny* 44/2009).

Značnou roli v propagaci francouzské literatury v cizině hrají mediatéky kulturních institutů (přes 400 mediátek působí ve 167 zemích světa), Francie kromě toho přispívá na rozšiřování knihovních fondů zejména zahraničních univerzitních knihoven.

Program PAP (Programme d'Aide à la Publication, založený v roce 1990, působí v 75 zemích, u nás pod názvem Programme Šalda, je řízený francouzským ministerstvem zahraničí) subvencuje překlad a vydání knih, má vypracovanou dlouhodobou strategii systému této podpory. Francie má dále program tzv. Missions a Invitations – ambasády působící v jednotlivých zemích disponují prostředky na financování krátkodobých cest vybraných autorů – spisovatelů, vědců, univerzitních pracovníků. Výběr vychází z francouzské strany, je ale připraven reagovat i na požadavky místních institucí – příspěvkem na jejich projekty (cesty hostů zvaných na konference, literární besedy a čtení, prezentace nových překladových knih apod.). Další programy poskytují např. profesní stáže (pro knihkupce, knihovníky), zabezpečují dostupnost univerzitních příruček pro africké studenty.

Vydání francouzsky píšících autorů pocházejících z jiných zemí než přímo z Francie mohou najít podporu i u dalších institucí, jako je Kanadské velvyslanectví, Zastoupení Walonsko-Brusel či Nadace Pro Helvetia.

6.4.6.9 Propagace vydaných knih

„Mezi nakladateli v Česku je jen pár takových, kteří si mohou dovolit investovat systematicky do marketingu. Je tu vlastně jen jeden velký hráč: Euromedia Group, skupina, která vlastní tak různorodá nakladatelství, jako je Ikar, Knižní klub a Odeon.“⁴³³ K nejčastějším marketingovým nástrojům patří plakáty, reklama v knihkupectvích, osobní návštěva autora v ČR, televizní spoty. Dodejme, že k nakladatelstvím, jež tyto způsoby propagace pružně využívají, se z velkých subjektů řadí ještě například Mladá fronta či Albatros, z nakladatelských firem střední velikosti zase Argo, Host, Kniha Zlín. Všechna se zároveň snaží najít a vydat bestsellery – a někdy úspěšně. A nemusí to být jen české, případně anglosaské tituly, připomeňme romány portugalského autora P. Coelho (Argo), norské detektivky Jo Nesbøa (Jota a Kniha Zlín), italského romanopisce, literárního vědce, lingvisty a filozofa U. Eca (Argo).

Nový pokus o propagační akci připravila na podzim 2011 distribuční firma Kosmas společně s nakladatelstvím Argo (s předstihem před Vánoci), nazvala ji „Velký čtvrtek“ a kudálosti přizvala ještě další nakladatelské subjekty. Dohromady se představila nakladatelství Academia, Eroika, Garamond, Host, Kalich, Kniha Zlín, Mladá fronta, Nakladatelství Lidové noviny a nabídla výběr deseti knih: pět překladových, pět původních českých, z toho jednu pro děti.⁴³⁴ Tato propagačně-prodejní akce se od té doby opakuje dvakrát ročně. Nakladatelství sdružená ve společnosti Euromedia Group, k.s. na to na jaře 2011 (s předstihem před veletrhem Svět knihy) odpověděla „Knihománií“. Zatímco první akce se zaměřovala spíše na náročnější čtenáře (i když sázkou na tituly s předem zaručenou popularitou, jako Nesbø či Eco), „Knihománie“ oslovovala jinou cílovou skupinu a propagovala především oddechovou četbu (s výjimkou výpravné publikace Shakespeare: *Tři tragédie*, knihy *Jaká je cena člověka*, zachycující vzpomínky politické vězeňkyně Jefrosiňji Antonovny Kersnovské, a románu Chucka Palahniuka: *Prokletí*). Obsahovala dvacet vybraných titulů. Z nakladatelů zapojených už do „Velkého knižního čtvrtku“ se v rámci „Knihománie“ znovu představila Academia, Host a Kniha Zlín, z dalších zúčastněných se na produkci pro náročnější čtenáře zaměřuje ještě Euromedia-Odeon a jednou ediční řadou také Jota.

Jakou skutečně hrají například plakáty v pražském metru roli na zvýšení prodejů, jsem se ptala šéfredaktora nakladatelství Garamond Petra Himmela: připomněl svou asi pět let starou zkušenost s plakáty na předpokládané bestsellery, které nechal vyvěsit například za výlohou velkého knihkupectví Kanzelsberger na pražském Smíchově. Podle jeho soudu

⁴³³ PLATZOVÁ, Magdaléna. Bude to bestseller. *Respekt*, 20.4.2009. Také [online]. Dostupné z: <http://respekt.ihned.cz/c1-36738130-bude-to-bestseller>. [Cit. 15.8.2012].

⁴³⁴ Velký knižní čtvrtek. In *iLiteratura.cz*. [online]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/28903/velky-knizni-ctvrtek>. [Cit. 15.8.2012].

neměly žádný vliv. Milan Gelnar, šéfredaktor nakladatelství Argo mi na otázku, jaký mají doklad o tom, že jsou plakáty v metru účinné, odpověděl jinak. Podle něho se veškerá propagace „sčítá“. Jen plakáty možná důležité nejsou, ale ve spojení s dalšími marketingovými nástroji už určitý dopad mají: na potenciálního čtenáře se působí více kanály a způsoby. Je třeba dbát na to, aby kulturní rubriky médií dostaly včas recenzní výtisky a ty aby doputovaly skutečně až do rukou případných recenzentů. Hodně pomůže osobní účast autora například při uvedení knihy, neboť přitáhne pozornost novinářů a kromě recenzí mohou vyjít i rozhovory. Objeví-li se autor (případně je kniha jinak představena) v televizi, jde z hlediska marketingu o nejcennější krok.⁴³⁵ Tato praxe je známá i z Francie: knihu dnes prodává především fotogenická, mediálně dobře prezentovatelná tvář, a z televizních obrazovek lze oslovit nejširší část potenciálního publika.

Za zásadní kanál propagace nicméně nakladatelé obecně považují ohlasy v tisku, tj. zejména recenze. Milan Macháček, dlouholetý redaktor nakladatelství Paseka, se mi svěřil s tím, že situace kolem recenzí je značně nevyzpytatelná. Nesmírně důležité je načasování vydání (to v první řadě souvisí s ochotou potenciálních zákazníků knihy kupovat: hlavní vlny jsou u nás tradičně před Vánoci a při příležitosti jarního veletrhu Svět knihy). Jakmile se ale nakladatel trefoví do přetlaku nabídky, a recenzní rubriky nestačí o knize včas referovat, pro většinu médií (deníků, ale i časopisů, rozhlas, televizi) kniha přibližně měsíc po vydání již ztrácí status „novinky“. Poté už se nesluší o ní referovat, zpoždění by upozornilo na nedostatečnou pohotovost redakce daného média. To mi v jiném rozhovoru potvrdila i Jitka Suchá, dlouholetá redaktorka nakladatelství Vyšehrad, jež se také přímo stará o marketing.

Pokud je mi známo, nikdo z našich nakladatelů do nedávna nepořádal pravidelné prezentační akce pro knihkupce, jak je to zvykem ve Francii (viz 3.2.8 Knihupci) – mezi iniciátory tohoto postupu nicméně v poslední době patří například nakladatelství Albatros.

6.4.6.10 Formální a technické záležitosti (název, přebal, obálka, vazba, edice, náklad)

Překladač verze původního díla se málokdy stává také jeho formální, materiální kopií. Hlavním důvodem změny vizuální podoby díla je jiný trh a jeho zákonitosti. Už náklad nemůže být stejný: v případě ČR bude náklad mnohem nižší než u francouzsky vydávaných titulů určených pro prodej v zemi s výrazně vyšším počtem obyvatel a ještě možností obsáhnout další trhy ve frankofonních zemích. O nákladech českých a francouzských knih již bylo pojednáno výše: zatímco ve Francii dosahují nejlépe prodejné tituly nákladů statisícových, v ČR jde o desetitisíce.

Čtenářský zájem o text ovlivňuje i způsob jeho zpracování a prezentace: „estetika“ knihy, totiž grafické pojetí a typografické zpracování, množství a charakter ilustrací, podoba obálky nebo přebalu.⁴³⁶ Podobně hraje roli i značka nakladatele, případně název knihy, zařazení předmluvy nebo doslovu, a v neposlední řadě ovlivňují rozhodování potenciálního čtenáře také žánr díla anebo jméno autora – všechny tyto detaily napomáhají zařazení daného díla do kontextu a hierarchie knižního trhu a potažmo literárního prostoru.

Ve většině nakladatelství dostává každý titul své místo v určité ediční řadě. Tyto řady pomáhají danému nakladateli strukturovat produkci, což je cenné zejména z hlediska působení na zákazníka. I v této souvislosti lze připomenout koncept horizontu očekávání, jakéhosi čtenářského stereotypu, jenž se může projevat i v klientské důvěře, a tedy věrnosti určitému nakladateli, případně užšímu segmentu jeho produkce. V rámci původní tvorby, ale i překladač literatury nakladatel prostřednictvím svého edičního plánu provádí na poli široké nabídky selekci. Výsledná edice pomáhá utřídit vydávané tituly z určitého (tematického, žánrového, autorského) hlediska. Konkrétní zařazení v dalším plánu posiluje například i sjednocená grafická úprava titulů vybrané řady. Za příklad může posloužit slavná

⁴³⁵ Televize je mimochodem zmiňována jako zásadní popularizační a propagační kanál i pro literární ceny, jak uvádí English a jak mi v rozhovoru potvrdil Pavel Mandys, který v ČR založil a stále organizuje Výroční knižní cenu Magnesia Litera. Viz také 4.2.2 České literární ceny.

⁴³⁶ HORELLOU, Chantal ; SEGRÉ, Monique. *Regards sur la lecture en France*. Paris-Montréal : L'Harmattan, 1996, s. 114.

a dodnes známá ediční řada Světová četba vycházela od r. 1948⁴³⁷ v nakladatelství Svoboda, pak SNKLHU a Odeon.^{438 439}

Snad žádné z českých nakladatelství dnes nemá ediční řadu natolik zavedenou a s tak dlouhou tradicí, jako je tomu v případě většiny francouzských více i méně prestižních nakladatelských domů: kniha z velkých nakladatelských domů typu Gallimard, Seuil, Grasset, ale i menších (jako Les Éditions de Minuit, P.O.L.) a rovněž mladších, tedy s mnohem kratší tradicí, jako například Actes Sud či Verdier (obě založená v 70. letech), je v knihkupectví (a dnes i na internetu) identifikovatelná na první pohled – podle obálky. U nás, zejména pokud jde o beletrii, je situace složitější. Mnohem častěji jsou do graficky sjednocených a většinou výrazných edic oděny svazky populárně-naučné či vědecké. Je to případ Strukturalistické knihovny, Teoretické knihovny a dalších řad v nakladatelství Host, edičních řad jako Limes nebo Litera a dalších v nakladatelství Karolinum, atp.

Několik výrazných, a snad i dobře identifikovatelných a všeobecně známých edičních řad ale najdeme. Je to například řada Světová knihovna divize Odeon nakladatelského koncernu Euromedia Group, jež vychází od r. 2000 (a zatím se grafická koncepce obálky proměnila jen jednou) a dosud obsahuje 151⁴⁴⁰ titulů. Zajímavá je situace v nakladatelství Host: zatímco česká literatura zde ediční řadu má – je utříděna v poměrně mladé (vznikla r. 1997) edici Česká knižnice s prozatím jednotně pojatými obálkami –, neplatí to o bohaté produkci překladových titulů. Překlady jako by tu o zákazníka a potenciálního čtenáře bojovaly každý sám za sebe: tak alespoň působí přehled „Překladová beletrie“ na webu (a zároveň e-shopu) nakladatelství, z něhož je zřejmá snaha nikoli sjednotit, ale naopak odlišit jednotlivé tituly už grafickým pojetím obálky.⁴⁴¹ Trochu jiný je případ nakladatelství Karolinum: zdejší řada Beletrie⁴⁴² není určena pro překlady z cizích literatur do češtiny, ale naopak: „V ediční řadě Beletrie vycházejí překlady významných děl české literatury do světových jazyků.“ Podle údajů z webových stránek řada funguje od r. 2006 a zahrnuje zatím 12 titulů. Grafické pojetí obálek zařazení jednotlivých titulů do ediční řady nijak nezdůrazňuje.

S novým nakladatelem se však prakticky vždy změní i vazba a obálka (přebal), grafická úprava a sazba. V kontextu českého knižního trhu se dlouho tradovalo, že zákazníci vyžadují knihy v tzv. pevné (tvrdé) vazbě. Někteří nakladatelé zkoušeli po vzoru úspěšných zahraničních paperbackových edic prosadit tuto podobu knihy i u nás, většinou však od tohoto úmyslu rychle upouštěli a utvrzovali se v přesvědčení, že český čtenář dílem z konzervatismu (tradice) a dílem z představy, že za danou cenu chce „pořádný“ produkt, preferuje knihu v pevných deskách. Jen někteří nakladatelé vytrvali v úsilí o prosadit levnější a praktičtější formu knihy – například pražská nakladatelství Dauphin či Fra, obě s edičním plánem orientovaným na knihy pro náročné, vzdělané čtenáře, právě na knihách menších formátů a s měkkou obálkou postavili i svůj image. Překvapením tedy byla *Zpráva o knižním trhu* vydaná Svazem českých nakladatelů,⁴⁴³ která uvedla, že měkkých vazeb je v současnosti

⁴³⁷ Ediční řada Světová četba vycházela v letech 1948–1952 v nakl. Svoboda, poté v SNKHLU (1953–1992 a 1997–1998) a nakonec v Euromedia Group – Odeon (2000–2001). Vyšlo v ní celkem 576 titulů. Edice měla kapesní formát (výška 17 cm) a obálku s větrnou růžicí (obálku a grafickou úpravu řady navrhl František Muzika). Obálky byly barevně odlišeny, klíčem byl jazyk originálu díla (modrá pro českou a slovenskou literaturu, červená pro slovanské literatury, žlutá pro románské, zelená pro anglosaské a germánské, šedá pro antiku a fialová pro orient). Každý svazek obsahoval i medailon autora a většinou velmi obsažnou a fundovanou předmluvu.

⁴³⁸ Edice Světová četba není prvním edičním projektem tohoto druhu, zmiňme například edici Světová knihovna, vedenou v letech 1897 až 1931 v nakl. Jan Otto (s řadami jako Anglická knihovna, Ruská knihovna, Slawische Romanbibliothek...), dále edici Slavní autoři literatur světových (nakl. Jos. R. Vilímka), jakož i Knihovnu Moderní revue, řadu spojenou s vydavateli slavné literární revue, nebo Knihy dobrých autorů K. Neumannové, orientující se na soudobou literaturu francouzskou, polskou, ruskou a severskou.

⁴³⁹ O historii značky Odeon viz 8.3.4 K historii některých nakladatelských subjektů.

⁴⁴⁰ V prosinci 2013.

⁴⁴¹ Viz web nakladatelství Host: <http://nakladatelstvi.hostbrno.cz/nakladatelstvi/prekladova-beletrie>.

⁴⁴² Viz web nakladatelství Karolinum :

http://www.cupress.cuni.cz/ink2_stat/index.jsp?include=edice_detail&id=41&zalozka=1&predkl=0.

⁴⁴³ *Zpráva o českém knižním trhu 2012/2013*. Vydal SČKN. [online]. Dostupné z: <http://www.sckn.cz/content/zpravy/file-936.pdf>. [Cit. 7.12.2013].

již o třetinu více: „podle záznamů databáze ceskeknihy.cz u titulů vydaných v r. 2012 je poměr měkkých a pevných vazeb 133 : 100 (ve prospěch vazeb měkkých)“.⁴⁴⁴

Někdy se nakladatel rozhodne i ke změně názvu (tj. nejenom jeho překladu). Důvody jsou někdy pochopitelné (ne vždy lze zachovat tytéž konotace, a pokud není přímo záměrem, aby název českého čtenáře lákal tím, že je nepochopitelný, nejasný, pak je lepší se ho vzdát), jindy jde o motivaci spíše záhadnou, vedenou představou českého nakladatele, že zdejšímu trhu, nebo dokonce marketingu obecně, rozumí natolik, že se mu vyplatí přehodnotit strategii marketérů původního vydání.

6.4.7 Proces výběru díla k překladu a vydání

Jean-Marc Gouanvic⁴⁴⁵ dokládá různými argumenty, že rozhodnutí uvést na knižní trh knihu přeloženou z cizího jazyka ovlivňuje mnoho faktorů, jež předcházejí volbě určitého nakladatele, šéfredaktora redakce, vedoucího určité ediční řady, popřípadě překladatele. V první řadě půjde o „capital symbolique de l'auteur“, tedy symbolickou roli daného autora ve zdrojové i cílové kultuře, přičemž argumentace může stát na nejrůznějších aspektech. Někdy je důvod vydání díla zcela jasný (jako právě v případě klasických autorů, kdy bude dostatečným důvodem pořízení překladu, nebo vydání reedice, zprostředkování literárního kánonu, který považujeme za základ všeobecného kulturního rozhledu), jindy se o něm lze jen dohadovat. Bohužel někdy není snadné se prvotního impulsu dopátrat: jediným zdrojem pro odhalení edičního záměru, pokud nemáme přístup k interním dokumentům nakladatelství (jako zápisy z porad redakce, korespondence, lektorské posudky), tak bývá paratext publikace: předmluva, úvod, doslov, texty na obálce nebo na přebalu knihy, popřípadě i nakladatelská anotace, jež knihu jako produkt provází v distribuci – zejména v tištěných a elektronických materiálech (letáky a časopisy typu *Nové knihy*, elektronický obchod), a méně často, u předpokládaných bestsellerů, v ještě zestručněné verzi (slogan) také na plakátech, v TV reklamě apod.

Pro výběr díla k překladu a vydání existuje v českých nakladatelstvích několik modelových situací:

- ☞ Nakladatel knihu vybere k překladu a vydání sám (U frankofonní produkce je to situace spíše výjimečná, vzhledem k tomu, že francouzsky čte a francouzskou literární scénu aktivně sleduje jen málo českých nakladatelů.⁴⁴⁶ Jsou ale i výjimky, kdy se nakladatel, který sám není frankofil, zajímá o knihu francouzsky píšícího autora, jež ale měla úspěch například v Německu: vodítkem může například být frankfurtský knižní veletrh, vysoké prodeje titulu nejen ve Francii, ale například i v Německu – což byl třeba případ Michela Houellebecqa⁴⁴⁷ a zájmu, který o něj projevilo nakladatelství Euromedia-Odeon.)
- ☞ Na základě nabídky francouzských nakladatelství (Zejména u nakladatelů, kteří již dříve vydali knihu určitého francouzského nakladatelství, si toto nakladatelství po nějaký čas udržuje kontakt, posílá bez vyžádání nabídku dalších, nejčastěji podobných titulů, u nichž předpokládá možný zájem o vydání z české strany, v tomto případě tedy konkrétního, již osvědčeného obchodního partnera.)

⁴⁴⁴ Zároveň však autoři zprávy údaj také relativizují, když dodávají: „Databáze ceskeknihy.cz ovšem obsahuje pouze záznamy o 38,6 % celkové titulové produkce papírových knih v roce 2012 a není vyloučeno, že uvedený poměr může být poznamenán nějakou systematickou chybou spočívající v absenci či slabém zastoupení určitého segmentu knižního trhu.“

⁴⁴⁵ GOUANVIC, Jean-Marc. *Pratique sociale de la traduction. Le roman réaliste américain dans le champ littéraire français (1920–1960)*. Arras: Artois Presses Université, 2007, 204 s.

⁴⁴⁶ Ve větších nakladatelstvích to spadá do kompetence šéfredaktorů, jejich rozhled o francouzské knižní produkci však bývá stejně omezený jako v případě „menších“ nakladatelů, kteří vykonávají zároveň i funkci šéfredaktorů svých nakladatelství.

⁴⁴⁷ Velký zájem o díla tohoto autora se potvrdil znovu i svydáním posledního románu v lednu 2015 (*Soumission*), kdy ve Francii pozornost médií o knihu týden předtím, než se dostala na pulty knihkupectví, byla až zarážející, a vyvolala v důsledku i zvýšený zájem našeho tisku i televize: recenze na francouzsky vydané dílo vyšly v *Hospodářských novinách* (P. Fisher) a v *Respektu* (M. Platzová), o titulu se sikovalo i v televizním pořadu *U zavěšené knihy* (ČT art) – a to ačkoli v tu chvíli dokonce ani nebylo jasné, kdo z českých nakladatelů získá práva na vydání českého překladu.

- ✎ Na doporučení literárního agenta (Posledních deset let u nás působí poměrně agilní agentura Agence de l'Est, založená a zastoupená Patricií Pasqualini a jednou asistentkou. Její vliv na směřování výběru našich nakladatelů není vždy jen jednoznačně pozitivní, jelikož je pochopitelně vedená čistě komerčním zájmem, a nikoli snahou o zprostředkování toho nejlepšího, co francouzská literatura může nabídnout.)
- ✎ Zejména u nakladatelů, kteří sami francouzsky nečtou, se rozhoduje na základě lektorských posudků (Větší nakladatelství udržují okruh spolupracovníků připravených lektorské posudky vypracovat – většinou za honorář výše přibližně odpovídající honoráři za novinový článek. Lektorské posudky se odevzdávají písemně, mají konvenční podobu. U menších nakladatelů může takto akce probíhat formou přátelského kontaktu – nakladatel poskytne knihu někomu z okruhu spolupracovníků, na jehož názor dá, ten mu svůj názor na knihu sdělí ústně, bez dalších formalit. Odměna finanční nebývá, taková akce spíše vyústí v přednostní právo posuzovatele získat zakázku na překlad – většinou se totiž tato záležitost odehrává mezi nakladatelem a některým z jeho ke spolupráci nejčastěji oslovovaných překladatelů.)
- ✎ Na doporučení překladatele (Nejčastěji některého ze stálých spolupracovníků, ale i dalších překladatelů známých jmen, kteří se mohou vykázat portfoliem vydaných překladů, popřípadě publikují články v kulturních periodících, v denním tisku.)
- ✎ Malé procento překládaných a vydávaných knih se u nakladatele – a na trhu – objeví na doporučení „zvenku“, mimo zaběhnuté koleje literárního provozu (Od začínajícího překladatele, osobnosti, jež přijde s návrhem vydat „soukromý“ objev, tj. titul, jenž unikl pozornosti ve výše popsáných krocích, případně byl z nějakého důvodu zamítnut.)

Situace se liší případ od případu, jiný postup volí velká nakladatelství, kde je tvorba edičního plánu systematickým úkolem redakce a ke každému rozhodnutí se přistupuje se značným předstihem, s dodržением daných postupů (Albatros, Euromedia, Mladá fronta – a jejich příslušné divize). Jiná je situace u menších nakladatelských domů s bohatou produkcí (např. Argo, Host), a zejména u těch, kde vedení i redakci a často i administrativu zajišťuje jediný zaměstnanec (majitel firmy, majitelem pověřený člověk či malý okruh lidí, např. v nakladatelstvích Agite/Fra, Dauphin, Opus, Rubato).

6.4.7.1 Francouzská literatura podle výběru určitých nakladatelství

Na druhé straně lze připomenout případy nakladatelství EWA nebo Es-ma, jež se zaměřila výhradně na vydávání francouzské, popřípadě maghrebské literatury, a obě brzy na to zanikla (důvody mohly být rozličné). Nakladatelství Garamond se po několik let profilovalo jako takřka výlučně zaměřené na francouzskou literaturu (a vydalo desítky důležitých knížek od Jarryho, Verlaina, Rimbauda, Viana, Camuse, Geneta až po Houellebecqa, Toussainta, Gunziga atd.) – dnes změnilo kurs žánrově i v orientaci na pestřejší zastoupení národních literatur. Nakladatelství Tichá Byzanc s velice zajímavým edičním plánem se posléze odmlčelo, podobně je tomu s francouzskou produkcí ve Volvox Globator, kde v poslední době z oblasti francouzských titulů vyšly jen reedice překladů Patrika Ouředníka. Paseka si troufne vydat tak jeden francouzský titul za dva roky (ale pečlivý výběr se vyplatí: v minulosti nakladatelství představilo autory jako Volodine či Michon, jejichž knihy jsou zásadní pro naznačení pestrosti směřování současné literární tvorby, nověji se zaměřilo na Philippa Claudela, kterého rovněž lze zařadit k reprezentativním spisovatelům francouzské literární scény).⁴⁴⁸ Atlantis má své dvě stálice, jimiž jsou Céline jako velmi důležitý autor francouzského literárního kánonu, a co do důležitosti minoritní současný spisovatel B. Duteurtre. Z menších nakladatelů snad už jen Fra a Dauphin ctí zásadu, že prioritou ve výběru autora a titulu není komerční přínos. Máme i střední a velká nakladatelství, jež na francouzsky psanou literaturu nezanevřela. Mladá fronta nakročila k vydávání náročnější

⁴⁴⁸ K situaci v nakladatelství Paseka podrobněji viz 6.4.6.7 Vydávat knihy a vydělavat?

literatury francouzské provenience, selekce tohoto nakladatelství však stále postrádá jasnější kontury nějakého přesného směřování. (Viz také 8.3.3.3 Mladá fronta) I Albatros Plus se po ambiciózním začátku (reedice slavných děl R. Queneau) poslední dobou ubírá komerčnějším směrem. V poslední době k nejagilnějším z nakladatelství (zaměřujících se na vydávání překladů z francouzsky psané literatury) patří Host: po zajímavých počinech, jež měly zaplnit mezery (namátkou *Příběh O Pauline Réage*⁴⁴⁹ a *Obraz podepsaný Jean de Berg*⁴⁵⁰ či díla samotného Alaina Robbe-Grilleta), se v současné době snaží – a daří se mu – objevovat dobré autory (vedle nečekaného úspěchu s Muriel Barberyovou to byl třeba J. M. Blas de Roblès). Euromedia-Odeon drží zásadu výběru z děl oceněných francouzskými literárními cenami, což při aplikaci na český trh nemusí vždy fungovat, nicméně je to alespoň náznak jakési strategie. Argo se francouzským titulům donedávna vyhýbalo, vypadá to ale, že obdivuhodný úspěch románu L. Bineta na našem knižním trhu otevřel dveře dalším autorům – zejména plány na nejbližší období jsou právě u Arga slibné, ačkoli kritérium výběru lze těžko odhadnout (A. Jenni, J.-C. Carrière, J. Dicker, S. Chalandon – autoři s dobrými prodeji, patřící spíše do středního proudu současné tvorby), doprovázené ale i slabšími tituly (F.-O. Giesbert, J.-M. Guenassia, R. Puértolas).

⁴⁴⁹ alias Dominique Aury

⁴⁵⁰ alias Catherine Robbe-Grillet

7 Francouzská literatura česky – recepce v detailech

Záměrem této studie je popsat a komentovat, co se z francouzsky psané literatury do češtiny překládá. Ačkoli jsou údaje o vydávaných knihách volně dostupné například z knihovnických katalogů nebo edičních plánů českých nakladatelství, výsledkem běžného hledání (ať už cestou dotazování se u nakladatelů, anebo použitím vyhledávacích nástrojů v knihovnických databázích) jsou většinou jen detailní data o jednotlivých autorech, titulech, překladatelích atp. Přínosem této práce má být vyhodnocení dílčích informací na pozadí celku: syntéza bibliografických údajů za dané období by měla pregnantně demonstrovat hypotézy, jež možná nebudou pro naše odborné (knižní trh a literární provoz) ani vědecké kruhy (akademické prostředí) nijak zásadně překvapivé, nicméně nikdo se jimi blíže nezabývá.

Korpus překladové literatury je specifický v tom, že prezentuje danou zdrojovou kulturu úhlem pohledu literatury cílové.⁴⁵¹ Stejně jako je takřka nemožné porovnat obě prostředí víc než povrchně, i postavit vedle sebe anebo proti sobě dva pohledy na vybranou literární produkci zodpovědně nelze: vždy půjde jen o generalizaci, každý komentář bude ovlivněný subjektivní kulturní a čtenářskou zkušeností. Považuji nicméně za užitečné se alespoň o částečnou analýzu pokusit – její přínos vidím na několika rovinách. Reflexe daného stavu by mohla být inspirativní pro ty, kdo se s francouzskou literaturou chtějí seznámit zevrubně, například ji teprve studují (omezit se na nabídku překladových titulů může být velmi zavádějící, pokud chci získat představu o francouzské literatuře jako takové), anebo pro překladatele a nakladatele (jaká díla se při výběru k překladu opomíjejí a kde je tedy potenciální „mezera“ na knižním trhu, a naopak: čemu a proč se dává přednost a kde je nebezpečí, že čtenářská poptávka už je nasycená). Badatelům, kteří se na oblast současné francouzské literatury a případně i její překlad zaměřují, tato práce nejspíš nepřinese převratná zjištění. Její přínos tak lze vidět především v tom, že tušené souvislosti dokládá konkrétními daty, které v současné době nelze pořídit úplně jednoduchým způsobem.

Knihovnické katalogy obsahují pro výzkum recepce sice jedinečná a vlastně nenahraditelná, avšak nepřiliš pohotová a navíc často i nespolehlivá data. Vyhledávání podle jména autora, data vydání knihy, jazyka překladu, jazyka originálu nebo podle předmětových hesel se vždy odvíjí jen od přesně definovaného dotazu. Navíc jsou však odpovědi na tyto dotazy zatíženy chybami, jež vyplývají z nedůsledného a nepřesného uvádění údajů v katalogizačních heslech. Některé chyby vznikají přehlédnutím, nechtěným přepisem (asi nejčastěji se objevuje chybné datum vydání – důsledkem jsou dublující se katalogová hesla, jejichž správnost je nutné velmi zdůrazně a obtížně ověřovat, spíše sporadicky se objevují chyby ve jménu autora nebo názvu titulu). Nedostatky katalogů vyplývají ale i z toho, že pro knihovnické účely nejsou určité údaje primárně důležité. Nejčastěji tak chybí název originálu, z kterého byl překlad pořízen, prakticky nikdy se neuvádí pořadí vydání originálu, výjimečně nejsou případy, kdy není vyplněno jméno překladatele, případně je uvedeno chybně.⁴⁵² Pokud to bylo možné, snažila jsem se v komentářích bibliografického korpusu tyto chyby a omyly opravovat a upozorňovat na ně.

Než přistoupím k vlastním statistickým přehledům a komentování takto získaného korpusu dat, považuji za potřebné připomenout, že recepci druhé literatury (a kultury) prostřednictvím překladové literatury v žádném případě nelze omezit na přehled počtu vydaných knih.⁴⁵³ Jakkoli jsou statistická data přehledná a spolehlivá, naše vnímání literární tvorby ovlivňuje i mnoho dalších faktorů. Zcela zásadní roli jistě hraje překlad (vedle toho, že se překlad určitým způsobem musí vypořádat se vztahem ke zdrojovému textu a jeho kultuře, musí text v českém jazyce také splňovat určitá kritéria a čtenářská očekávání), do hry však vstupují mnohé další faktory jako namátkou grafické a knihařské zpracování

⁴⁵¹ GOUANVIC, Jean-Marc. *Pratique sociale de la traduction. Le roman réaliste américain dans le champ littéraire français (1920–1960)*. Arras: Artois Presses Université, 2007, s. 21.

⁴⁵² Uved'me případ překladatelky Vobrubové-Koutecké, psané chybně jako Votrubová, nebo Miloslava Jirdy, jenž bývá zaměňován s Miroslavem Jindrou. (Viz dále, 8.4.23 překlady G. Flauberta, 8.4.41 É. Zoly aj.)

⁴⁵³ Úskalí – a relativitu – takového přístupu popisuje mj. CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha: Karolinum, 2012, s. 132–133.

výtisku, místo, jaké knize přidělí v knihkupectví nebo e-knize příslušný e-shop, pozornost médií atp. Vzhledem k tomu, že tyto aspekty cesty textu ke čtenáři byly již zmíněny v první části práce, dovolím si ještě stručně shrnout úskalí překladatelských strategií.

7.2.1 Úloha překladu, problematika překladatelských strategií

„Překladatel, jenž se stává prostředníkem nepostradatelným pro ‚překročení‘ hranice literárního světa, je zásadní osobností v historii textu.“⁴⁵⁴

Na recepci jednotlivých děl, na tom, jak jsou u nás přijati určití autoři, a ve výsledku samosebou i na celkovém pohledu českého čtenáře na francouzskou literaturu se jistě do značné míry podílí přímo i překlad, tj. způsob, jakým překladatelé dané texty svému publiku zprostředkují. I kdybychom ponechali stranou případy překladových titulů jednoznačně špatných (tj. s nedostatky v češtině, vycházející z překladatelovy nedostatečné znalosti jazyka zdrojového textu, poznamenané třeba nejen odbytým překladem, ale i špatně odvedenou redakční prací), i u „kvalitní“ překladové literatury lze ještě posuzovat celou stupnici aspektů, jež jsou spojené s individuálním přístupem překladatele k literárnímu textu, k vybranému autorovi a dílu. Moraes⁴⁵⁵ nicméně připomíná neblahé dilema překladatelského řemesla: špatný text, ač dobře přeložený, bude nejspíš označen za špatný překlad, a naopak u dobrých překladů recenzenti často neváhají prohlásit, že jsou lepší než originál – což je stejný omyl, neboť ani v jednom z těchto případů by překladatel neměl zdrojový text vylepšovat.

Škála překladatelského působení je široká, jde od role překladatele jako jednoho z hlavních článků propagace a zpřístupnění jiné kultury (viz výše, 6.4.7 Proces výběru díla k překladu a vydání), přes strategii, kterou daný překladatel zvolí pro překlad konkrétního autora a díla, až po drobné posuny, někdy i vědomé a chtěné, a chyby, byť neúmyslné a nechtěné, případně po tak těžko uchopitelnou záležitost, jako je vliv překladatelova idiolektu. (Viz také výše, 2.3.7 Idiolekt překladatele)

I když v každé době panuje jakýsi soulad v obecných otázkách problematiky překládání,⁴⁵⁶ přístup konkrétního překladatele se liší vždy.⁴⁵⁷ V této souvislosti mluví Toury o adekvátnosti překladu (dodržování výchozích norem, „adequacy“) a přijatelnosti překladu (příklon k domácím normám, „acceptability“).⁴⁵⁸ Francouzská translatologická teorie používá opozici „sourciers et ciblistes“,⁴⁵⁹ když se zabývá rozdílem mezi překladateli, již preferují zachovat a zdůraznit výrazné rysy zdrojového textu i na úkor textu cílového (překlad tak může nabídnout hůře srozumitelný, nesnadno přístupný text, pokud má překladatel dojem, že takto působil zdrojový text ve své původní kultuře a v kontextu původní literatury), oproti těm, kteří upřednostňují nabídnout svým čtenářům čtivý, ačkoli třeba poupravený text. Základem je tedy rozhodnutí, zda překlad upřednostňuje svůj jazyk a konvence své literatury (a svým způsobem, s tím nejlepším úmyslem „vylepšuje“ zdrojový text – Moraes⁴⁶⁰ tvrdí, že jde o otázku jakési osobní pýchy a zároveň také zohlednění požadavku trhu, neboť takto „vylepšené“ dílo s největší pravděpodobností bez problémů vyhoví očekávání domácího příjemce), anebo autora a originálního textu. Tak jako se v literární vědě mluví o narativním paktu, bylo by podle Moraeseho vhodné zavést v translatologii termín „contrat de traduction“ (překladatelská úmluva).

⁴⁵⁴ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 179.

⁴⁵⁵ MORAES, Marcelo Jacques de. Le traducteur et ses affects. In MANZARI, Francesca ; RINNER, Fridrun. *Traduire le même, l'autre et le soi*. Aix-en-Provence : Presses Universitaires de Provence, 2011, s. 37–47.

⁴⁵⁶ Velmi zajímavě problematiku popisuje doktorandka ÚTRL Lenka Mundevořová, zabývající se prvními překlady Guy de Maupassanta, když se opírá o zcela rozporuplný vyjádření dobové literární kritiky.

⁴⁵⁷ Z literatury dostupné v češtině nabízí velmi podrobný přehled různých přístupů k této problematice publikace FIŠER, Zbyněk. *Překlad jako kreativní proces. Teorie a praxe funkcionalistického překládání*. Brno : Host, 2009.

⁴⁵⁸ Popisu normativních kritérií a sociokulturních vlivů cílové kultury se přehledně věnuje ve své studii TOURY, Gideon. The nature and Role of Norms in Translation. In Gideon Toury (ed.). *Descriptive translation studies and beyond*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins, 1995, s. 53–69.

⁴⁵⁹ Viz například BERMAN, Antoine. *L'Épreuve de l'étranger*. Paris : Gallimard, 1984.

⁴⁶⁰ MORAES, Marcelo Jacques de. Le traducteur et ses affects. In MANZARI, Francesca ; RINNER, Fridrun. *Traduire le même, l'autre et le soi*. Aix-en-Provence : Presses Universitaires de Provence, 2011, s. 37–47.

I v našem prostředí se s těmito dvěma extrémními polohami překladatelského přístupu setkáváme, a zdaleka nejde o problematiku otvíranou až v poslední době. Pro někoho z překladatelů je důležité nabídnout českému čtenáři známý příběh, a bude se snažit podat ho co možná nejpřístupněji: čtivě. Jiný překladatel může za zásadní považovat styl, určitý kolorit textu, jeho výjimečnost v kontextu původní literatury – pak možná bude akcentovat naopak zvláštnost, výraznou odlišnost či výjimečnost jazykovou, i když to třeba bude na úkor prvoplánové „čtivosti“, srozumitelnosti. Tyto dva protilehlé póly překladatelské metody málokdy půjdou do krajnosti, nejčastěji překladatel volí zlatou střední cestu. Někdy se ale jedná i o markantní posuny, které mohou mít přímý vliv na to (nebo se do určité míry mohou podílet na tom), jak bude dílo přijato ve druhé kultuře. Je jisté pravděpodobné, že běžný čtenář určité textové a jazykové záležitosti v podstatě nezachytí. Takového čtenáře v mnoha případech neruší ani ojedinělé chyby gramatické (například v interpunkci), překlepy, nepřesně či chybně přeložené výrazy: je to čtenář, který „hltá“ děj a nemá vycvičenou pozornost na odhalení drobných nedostatků. Běžný čtenář ani nebude porovnávat dílo s originálem, a většinou ani nebude mít o daném díle či autorovi tak hlubokou představu, aby si ho patřičně zařadil do kontextu zdrojové literatury. Důkazem mohou být četné recenze publikované v denním tisku i kulturních časopisech, jež neváhají označit za dobrý, ba i „kongeniální překlad“ i taková překladová díla, u nichž lze analýzou dokázat sporný výběr strategie v přístupu k textu, případně i zásadní nedostatky a závažné posuny vzhledem k textu originálu.

Otázkou zůstává, jak se postavit k překladům upřednostňujícím „čtivost“ před převodem, který reflektuje všechny zvláštnosti zdrojového textu. Této problematice se věnuji již několik let (a mám možnost srovnat jak akademický přístup v publikovaných vědeckých pracích, tak názory prezentované v diskusích se studenty translatologie a okrajově i studenty francouzských filologií v Brně a Ostravě, a zejména také hlasy z praxe – z debat s překladateli, z vlastní redaktorské práce, z každodenního sledování naší literární publicistiky).⁴⁶¹ Zkušenost ukazuje, že první přístup, mnou považovaný za povrchní a povšechný, rozhodně není většinou vnímán jako prohřešek, který by trápil širokou veřejnost, a velmi často bohužel dokonce ani nakladatele. Avšak zároveň je nutné podotknout, že český čtenář dostává v této nedostatečné podobě do rukou často i díla francouzských autorů, kteří si na stylistické, jazykové podobě svých textů zakládají, v kontextu dané literatury se profilují právě jako ti, pro koho je způsob psaní, „écriture“, zásadní. Jde o celý široký proud současné literatury definované v publikaci D. Viarta a B. Verciera⁴⁶² jako „littérature déconcertante“ – což Petr Dytrt⁴⁶³ překládá jako literatura která „mate“ – chce být nová, jiná, uniká předem hotovým významům a ustáleným, otrápaným názorům na kulturu. (Viz výše, 2.2.4 Posvěcení) Proto si myslím, že by jako taková měla i být překládána. I s tím nebezpečím, že si na ni čeští čtenáři budou muset zvyknout, učit se subtilní práci s jazykem odhalovat. Anebo, možná častěji, s rizikem, že minuciózní práce překladatele zůstane běžným českým čtenářem nezaznamenaná, neoceněna (obdobně tomu ale může být i u příjemce zdrojového textu). Druhou stranou mince je, v případě „čtivého“, povrchního překladu, že český čtenář dostane dílo v překladu, v němž je zachován (převyprávěn) příběh, ale nikoli pečlivá práce s jazykem a stylem, a tudíž se překlad do jisté míry blíží spíše převyprávění, adaptaci zdrojového textu,⁴⁶⁴ přičemž jde zejména o stylovou nivelizaci.

⁴⁶¹ A zároveň také některé otázky týkající se náhledu na překlad, případně lpění na určitých aspektech textu probírám pravidelně s různými spisovateli, které překládám, a dalšími osobnostmi, s nimiž jsem v kontaktu přes svou redakční a literárně-kritickou práci, zvu si je do výuky atp. Byli to například spisovatelé Petra Hůlová, Jean-Philippe Toussaint, Jean Echenoz, Pavel Hak, Ondřej Horák nebo redaktori Jan Šulc, Anežka Charvátová, Robert Kubánek, Jan Zelenka či překladatelky Helena Beguivinová, Madla de Bruin.

⁴⁶² VIART, D. ; VERCIER, B. *La littérature française au présent. Héritage, modernité, mutations*. Paris : Bordas, 2005, s. 10–11.

⁴⁶³ VIART, D. ; VERCIER, B. *Současná francouzská literatura – dědictví, modernita, proměny*. Přel. Petr Dytrt, Jovanka Šotolová, Ladislav Václavík. Praha : Garamond, 2008, s. 12–13.

⁴⁶⁴ Podrobněji se touto otázkou zabývám například v článku „Moc a bezmoc překladatele“ (ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Moc a bezmoc překladatele. Role překladatele v recepci autora a díla v českém prostředí. In KALIVODOVÁ, Eva (et al.). *Tajemná translatologie? Cesta k souvislostem textu a kultury*. Praha : FF UK, 2008, s. 117–133.), k dané

K prohřeškům proti zdrojovému textu dochází na různých úrovních textu, a to od samotné struktury textu (nedodržení autorského záměru při stylizaci vnitřních monologů postav, úmyslného stírání jasného vyznačení přímé a nepřímé řeči,⁴⁶⁵ případně nedodržení záměrné opozice stylového nasazení pásma postav a pásma vypravěče)⁴⁶⁶ přes liknavý přístup k tak zásadním charakteristikám textu, jako je třeba záměrně „plochý styl“, úmyslně odmítající využívat metafory a jiné stylistické figury, ale dokonce i kontextová synonyma,⁴⁶⁷ až po zdánlivě formální záležitosti, jako je interpunkce (jejíž zásadní úprava však vede ke změně melodie a rytmu věty, a někdy celého textu),^{468 469} anebo také subtilní, nenápadné posuny (například nedůslednosti a významnové chyby při převodu stylizace autentické, neformální a nepřipravené komunikace).⁴⁷⁰

Lze zmínit i případy autocenzury, kdy překladatel – ať vědomě, či nevědomě – vypouští informace obsažené ve zdrojovém textu, jež z různých důvodů považuje za nevhodné pro „svého“ čtenáře z přijímající kultury. Wecksteen⁴⁷¹ uvádí různé příklady změn, posunů či přímo vynechávek, jež se v textu projevují na rovině pragmatické či přesněji axiologické (místo „vy jste lhář“ překladatel zvolí ekvivalent „lžete“, popřípadě „to není pravda“; místo „negr“ překladatel použije výraz „černocho“; nekorektní označení „buzna“ nahradí výrazem „gay“ atp.).

Podobně Weinmann⁴⁷² při analýze čtyř překladů (anglického vydaného v Británii, anglického vydaného v USA, italského a německého) románů Michela Houellebecqa (*Particules élémentaires* a *Plateforme*) dochází k tomu, že přístup jednotlivých překladatelů k těmto textům se nápadně shoduje ve snaze volit „hezčí“, tj. přijatelnější, čtivější řešení: všichni se vyhýbají opakování stejných výrazů a volí kontextová synonyma (ačkoli u autora jde o záměrné úsilí hovořit „přímo“, bez okolků, psát „suše“, s cynickým odstupem, bez jakékoli snahy text ozvláštňovat), volí jemnější výrazy tam, kde autor úmyslně používá hrubá a až nekorektní označení (což je u autora součástí charakterizace postav), cítí potřebu explicitovat tam, kde jim autor připadá být příliš stručný. Až zarážející je, že srovnání ukázalo v podstatě jednotný přístup všech čtyř překladatelů, který lze prohlásit přímo za prosazování vědomě zvolené překladatelské strategie, neboť nejde o ojedinělé „úpravy“, ale

problematice vznikly pod mým vedením některé studentské práce, zejména v magisterském kursu Analýza a kritika překladu (Kateřina Vávrová a Miriam Neudertová o překladech románů Deplhine de Vigan, Barbora Pavelková o překladu románu J.-P. Duboise, Iveta Picková o překladu románu M. Houellebecqa, Barbora Klementová o překladu románu A.-M. Adameka, Anna Žilková o překladu románu A. Kouroumy, Kateřina Šváblová o překladu románu M. Barbery, dílčí analýzy překladu románu P. Quignarda ad.).

⁴⁶⁵ Na tuto záležitost jsem poukázala například při analýze překladu románu Tanguy Viel: *Absolutní dokonalost zloččinu* (ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Naprosto dokonalá detektivka Tanguyho Viela? Kritika překladu. *Plav, měsíčník pro světovou literaturu*, roč. 3, č. 10 (200710), s. 41–47.

⁴⁶⁶ Problematice jsem se věnovala v příspěvku ŠOTOLOVÁ, Jovanka. La traduction, un pont entre deux rives : Total Kheops de Jean-Claude Izzo en français et en tchèque. Příspěvek přednesený na mezinárodní konferenci « IVE Colloque international d'argotologie. Expressivité vs identité dans les langues ». (Colloque d'Argotologie, pořádaný Université Paris Descartes a Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno, 2010)

⁴⁶⁷ Nedostatek českého překladu v tomto směru odhalil například Zdeněk Huml ve své diplomové práci zabývající se analýzou překladu románu M. Houellebecq: *Elementární částice*. (HUML, Zdeněk. *Vulgarismy v překladu literárního textu z francouzštiny do češtiny*. Diplomová práce obhájená na ÚTRL FF UK. Vedoucí práce Jovanka Šotolová. ÚTRL FF UK, 2015.)

⁴⁶⁸ Úskalí této problematiky jsem nastínila v článku ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Sur le point-virgule et autres détails éphémères. *Études romanes de Brno*. 2013, roč. 34, č. 1, s. 27–40. ISSN 1803-7399.

⁴⁶⁹ Ucelenějším příspěvkem k této problematice je analýza 80 českých překladů s využitím korpusu InterCorp, kterou jsme představily s Olgou Nádvorníkovou na konferenci Českého národního korpusu v září t.r. a jež poslouží jako základ pro kapitolu připravované monografie ČNK věnované otázkám využití korpusové lingvistiky v translátologickém výzkumu. Jedním ze zásadních poznatků je velmi zjevná snaha jak českých, tak francouzských překladatelů „zprehledňovat“ text překladu (termín J. Levého z publikace *Umění překladu*) nejen postupy, jako je častá explicitace, ale například i přestrukturováním systému interpunkce ve snaze vnést do textu jasnější logické vztahy.

⁴⁷⁰ Příspěvkem k tomuto tématu je moje obsáhlá studie zamýšlená původně jako součást této práce, vycházející z analýzy překladu románu V. Despentessové, zatím nepublikovaná.

⁴⁷¹ WECKSTEEN, Corinne. Censure et traduction : détournement et contournement des sens interdits. In BALLARD, Michel. *Censure et traduction*. Arras : Artois Presses Université, 2011, s. 53–68.

⁴⁷² WEINMANN, Frédéric. Houellebecq censuré ? Les traducteurs et le manque de style. In BALLARD, Michel. *Censure et traduction*. Arras : Artois Presses Université, 2011, s. 173–185.

systematický přístup k převodu textu a jeho stylizaci v cílovém jazyce. Weinman konstatuje, že se „překladatelé bojí psát tak špatně jako Houellebecq“, přestože u Houellebecqa tento způsob stylizace není nedostatkem, ale záměrem: jeho osobitý přístup ke způsobu psaní je výrazem odmítnutí kudrlinkového stylu autorů podbízejících se čtenáři konvečními, líbivými texty a je ostatně programově prosazován už zvoleným názvem druhého z románů. V průběhu Houellebecqova tvůrčího zrání se nemění, naopak prohlubuje; autor se k němu hlásí v rozhovorech.⁴⁷³ Weinmann poukazuje na to, že všechny prostředky, které překladatelé používají, by se daly zpětně aplikovat ve zdrojovém textu, tj. text originálu by se tak mohl přepsat s cílem dosáhnout čtenářsky přijatelnější, líbivější verze. Což by však popíralo zmíněný autorský záměr. Přitom nezapomíná podotknout, že analýza překladů bohužel nezohledňuje, do jaké míry jde v těchto případech o řešení samotných překladatelů, anebo dodatečné zásahy při redakční úpravě a korekturách přeložených textů.

Když Eco ve své knize *Dire presque la même chose*⁴⁷⁴ rozvažuje o tom, co je to věrnost v překladu, ukazuje, že „věrnost“ sama o sobě ještě nezaručuje přijatelnost překladového díla. Věrnost Eco vidí spíše v jakési vášnivém spiklenectví s autorem zdrojového textu, vycházejícího ze závazku ukázat, co považujeme za hluboký význam daného textu, a připravenost neúnavně hledat co nejpřesnější řešení. Na okraj poznamenává, že italský slovník jako synonymum pro „věrnost“ neuvádí „přesnost“, ale výrazy jako „oddanost“, „spolehlivost“, „čestnost“, „úcta“, „respekt“, „pieta“.⁴⁷⁵

Všechny tyto otázky, ač skutečně nejsou nové – z obecného hlediska se řeší stejně dnes jako před sto lety, ačkoli v současné době jde o mnohem subtilnější rovinu přístupu –, by si zasloužily zásadní pozornost. Některým jsem se věnovala v průběhu uplynulých deseti let ve své dílčí publikační činnosti, a ani v budoucnu jistě nezůstanou mimo mou pozornost.

Zdá se mi však užitečné začít posouzení „českého“ pohledu na francouzskou literaturu průzkumem toho, co vlastně konkrétně český knižní trh (a české knihovny – protože u nás bohužel doposud není zvykem udržet na pultech knihkupectví trvalou nabídku alespoň děl literárního kánonu)⁴⁷⁶ nabízí. Podívejme se proto na korpus bibliografických dat, abychom mohli posoudit, co prošlo selekcí nakladatelských edičních projektů, které tituly se dočkaly reedic, které byly českým čtenářům zpřístupněny s odstupem někdy i několika desetiletí. Okrajově se dotkneme i toho, co zůstalo našemu publiku odepřeno, utajeno. Jak jsem však předeslala v úvodu této studie, zevrubně popsat a zejména přesně určit mezery české knižní nabídky, co se týče překladů francouzské literatury, je z objektivních důvodů nemožné.

7.3 Analyzovaná data

Komentář bibliografického soupisu českých překladů francouzské beletrie vydaných po roce 1989, tedy v období 1990 až 2013, se nejprve zaměří na obecné posouzení počtu a charakteru vydávaných knih, a poté se bude věnovat jednotlivě všem „nejvydávanějším“ autorům a knihám. Ve druhé části tak bude postupovat sestupně od autora, jemuž nakladatelé věnovali nejvíce pozornosti (Jules Verne se 174 vydanými tituly ve sledovaném období).

Korpus analyzovaných dat tvoří knižně vydané české překlady francouzské literatury (tzn. francouzsky psaných děl vydaných původně na území Francie, ale i Belgie, Kanady a dalších frankofonních zemí – s omezením na původní tvorbu, tedy nikoli překlady z dalších

⁴⁷³ Weinmann připomíná Barthesův koncept „degré zéro de l'écriture“, kdy právě „écriture neutre“ („écriture blanche“, „absence idéale du style“) stojí ve způsobech psaní literárního textu na pomezí mezi „langage littéraire“ a „langage parlé“.

⁴⁷⁴ ECO, Umberto. *Dire presque la même chose*. Přel. Myriem Bouzaher. Paříž : Grasset & Fasquelle, 2006. – Publikaci nelze prohlásit za čistě vědecké dílo: Eco není translatolog (a někteří z translatologů se vůči jeho závěrům otevřeně vymezují), sám upozorňuje, že v knize vychází jen ze svých ojedinělých překladatelských zkušeností (přeložil jen dvě významná, ale drobnější díla: *Exercices de style* od R. Queneau a povídku *Sylvie* od G. de Nerval) a z reflexe překladů vlastních textů od jiných překladatelů. Jeho úvahy o překládání mají spíše popularizační funkci.

⁴⁷⁵ ECO, Umberto. *Dire presque la même chose*. Přel. Myriem Bouzaher. Paříž : Grasset & Fasquelle, 2006, s. 466.

⁴⁷⁶ Tuto situaci však jistě poměrně rychle vyřeší formát e-knih.

literatur), publikované v České republice v rozmezí let 1989–2013. Analýza tohoto korpusu má vzhledem k jeho objemu charakter povšechný a spíše statistický (počty překládaných děl, srovnání situace v ČR a ve Francii).

Bibliografický korpus, na němž jsou následující přehledy postaveny a na který se odvolává komentář, vychází z dat elektronických katalogů Národní knihovny v Praze (katalog Národní knihovny, který by měl být – vzhledem k zákonem stanovenému závazku nakladatelů odvádět tzv. povinný výtisk⁴⁷⁷ – nejúplnější,⁴⁷⁸ dále Souborný katalog,⁴⁷⁹ Česká národní bibliografie).

Korpus zahrnuje beletrii včetně četby oddechové (romány včetně románů historických, románů pro ženy atp., detektivky, memoáry), poezii, drama, pokud jde o vydání knižní (tedy nikoli programy konkrétních divadelních inscenací a materiály publikované k nim). Do výčtů publikací nejsou započítané knihy pro děti a mládež (s výjimkou zcela zásadních autorů, jejichž tvorba nebyla určena primárně pro děti, jako Jules Verne, La Fontaine či Charles Perrault; na druhou stranu například knihy Daniela Pennaca určené dětem v tomto výčtu jeho českých překladů uvedeny nejsou) ani komiksy (a to ani v případě komiksových adaptací literárních děl),⁴⁸⁰ vyloučeny jsou také knihy z řad tzv. military, naprostá většina titulů církevních nakladatelství (Paulinky, Karmelitánské nakladatelství), různé příručky a kuchařky, průvodce, učebnice. Z literatury faktu tato bibliografie uvádí pouze díla literárněvědná či k literární teorii se vztahující, jiná díla vědecká a esejistická z oblasti společenských a jiných věd, tj. filozofické, sociologické⁴⁸¹ atp. publikace zahrnuté nebyly. Také knihy z oboru historie tento korpus neobsahuje (studie autorů jako Alain Corbin, Jean Delumeau, Georges Duby, Jacques Le Goff, Michel Pastoureau ad.), ale historické romány ano (Christian Jacq, Robert Merle atp.).

Komentář se zaměřuje především na nejčastěji vydávané autory. Kromě statistických dat (počty vydaných titulů, jejich rozložení ve sledovaném období) se snaží najít důvody výjimečné pozornosti, jíž se někteří autoři v českém prostředí těší. V případě literárních děl s delší historií (první vydání originálu staršího data) bylo zajímavé zejména sledovat také vývoj nakladatelských preferencí ve srovnání s minulostí. Zde jsou data dohledávána zejména ve výše uvedených elektronických katalozích, a pokud je to možné, doplněna také o informace z dalších zdrojů, zejména z prací P. Čech⁴⁸² a K. Drskové⁴⁸³ a jejich bibliografických rešerší. V ojedinělých případech mi posloužily i vlastní dříve pořizené dílčí bibliografie, například soupis publikací vybraných autorů publikovaných v 19. století (pořizený opět na základě dat z elektronických katalogů NKP).⁴⁸⁴ Komentář nicméně stále zůstává spíše v dimenzích obecného přehledu, nemůže o jednotlivých autorech a dílech podat ucelené a vyčerpávající informace: je třeba zdůraznit, že zejména u hojně vydávaných autorů stále pracuji jen s určitými časovými výseky, jež lze určitým způsobem konfrontovat, ale na výsledku takové komparace nelze postavit detailní zprávu o české recepci v průběhu sta a

⁴⁷⁷ Zákon č. 37/1995 Sb. o neperiodických publikacích, spolu s dalšími souvisejícími dokumenty dostupný např. na http://www.nkp.cz/pages/page.php?page=weba_pv.html.

⁴⁷⁸ Je třeba mít na paměti, že v „divokých“ 90. letech ne všechna nově vznikající nakladatelství tuto povinnost plnila: buď o ní nevěděli, možná ji nepovažovali za podstatnou. Vzhledem k tomu, že české překlady francouzské literatury sleduji dlouhodobě, pokusím se oficiální údaje z NKP doplnit, pokud jsou mi známy případy popsanych nesrovnalostí.

⁴⁷⁹ Zatímco katalog NK tvoří záznamy o tzv. povinných výtiscích, tedy svazcích reálně odevzdaných do knihovny sbírky, Souborný katalog podchycuje všechna vydání na základě přidělených identifikátorů ISBN – Souborný katalog by tedy měl jednak reagovat na novinky pružněji, a jednak bývá o řádově jednu desítku titulů úplnější.

⁴⁸⁰ Podrobnou bibliografii českých překladů francouzsky psané produkce z oblasti komiksu obsahuje a komentuje diplomová práce nedávno obhájená na ÚTRL: VYHNALOVÁ, Kateřina. *Překlad komiksu z francouzštiny*. Vedoucí práce J. Šotolová. Praha : FF UK, 2013.

⁴⁸¹ Podrobnou bibliografii českých překladů francouzských sociologických textů obsahuje a komentuje diplomová práce S. Jarošové nedávno obhájená na ÚTRL: JAROŠOVÁ, Soňa. *Překlad francouzské sociologické literatury do češtiny (kulturní a jazykové aspekty)*. Vedoucí práce J. Šotolová. Praha : FF UK, 2013.

⁴⁸² ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno : Masarykova univerzita, 2011.

⁴⁸³ DRSKOVÁ, Kateřina. *České překlady francouzské literatury (1960–1969)*. České Budějovice : JČU v Č. Budějovicích, 2010.

⁴⁸⁴ Jde o bibliografie pořizené pro potřeby výzkumu v rámci mezinárodního projektu Histoire de la traduction en Europe médiane, jehož výstupy jsou průběžně a částečně publikované také elektronicky. In *Histoire de la traduction en Europe médiane* [online]. Dostupné z: <http://www.histrad.info/>. [Cit. 6.2.2014].

více let, a ani poválečného období. Tento komentář tak spíše ukazuje, jakým směrem by se mohl ubírat další výzkum, případně kterým autorům a dílům by stálo za to věnovat pozornost a doplnit posuzovaná data o chybějící⁴⁸⁵ časové intervaly (začátek 20. století až do roku 1944, v případě poválečného období je to druhá polovina padesátých let, a také sedmdesátá a osmdesátá léta).⁴⁸⁶

Přehled nejčastěji vydávaných autorů bohužel nelze v českých podmínkách doložit také srovnáním nejvyšších nákladů knižních titulů a nejprodávanějších knih – důvody jsou vysvětlené výše, viz 5.4 Knižní trh – statistiky a přehledy.

Pro některé komentáře si pouze s bibliografickými daty z knihovnických katalogů nevystačím, opírám je o vlastní čtenářskou a překladatelskou zkušenost. Po celou dobu, kdy tato práce vznikala (tedy v průběhu asi osmi let), konfrontuji své postupné závěry a různá zjištění s tím, co se tvrdí v „knižní branži“, tj. mezi nakladateli a redaktory, a také s názory literárních vědců, kritiků, ale i publicistů.

⁴⁸⁵ „Chybějící“ v tom smyslu, že je prozatím neprokryty tak zevrubné studie, jaké nabídly například zde zmiňované publikace P. Čecha (2011) pro období let 1945 až 1953 nebo K. Drskové (2010) pro období 1960 až 1969, případně práce VADDÉ, Agnès. *Politique éditoriale et de traduction : L'Exemple de la littérature française traduite en tchèque entre 1960 et 1989*. Genève : Université de Genève, 2001.

⁴⁸⁶ Bibliografie k tomuto období obsahují třídílné *Dějiny francouzské literatury* sestavené kolektivem pod vedením J. O. Fischera a vydané v letech 1976 až 1981, obsahující také velice cenné údaje o publikacích časopiseckých včetně ohlasů. Pro současný způsob výzkumu by však bylo vhodnější pořídit znovu data z elektronických katalogů NKP, konfrontovat je s Fischerovými údaji, a teprve na tomto soupisu stavět další práci.

8 České překlady francouzsky psaných literárních děl vydané v letech 1990 až 2013

Tato část práce je věnována komentáři výše popsaného korpusu bibliografických dat.

8.2 Knihy v průřezu sledovaného období

Skladba nejčastěji vydávaných titulů v podstatě charakterizuje české čtenářské preference. Nabídka titulů sice závisí na rozhodnutí nakladatelů, lze však vycházet z toho, že právě oni se snaží řídit předpokládaným zájmem čtenářů. Je nicméně možné, že z určité části je výběr titulů k vydání také založen na předsudcích a postaven na neověřených nakladatelských strategiích (nakladatel vychází ze subjektivní představy, z argumentace úzkého okruhu spolupracovníků, ze zkušeností sdílených s kolegy, případně se – zejména v případě překladové literatury – snaží řídit i zahraniční zkušeností s konkrétním titulem, autorem atp.).

Na základě bibliografického korpusu lze data o vydaných titulech v první řadě přehledně prezentovat a statisticky porovnat. Tabulky a přehledy však neposkytují žádné informace o kvalitě vydaných knih či o opodstatněnosti či důvodech jejich výběru. Přesto považují za potřebné získané informace určitým způsobem utřídit a pokusit se na nich demonstrovat určité jevy, závislosti, tendence. Bude nutné postupovat od komentáře obecného charakteru (počet vydaných titulů, profil produkce jednotlivých nakladatelů) po detailnější rozbor (pozornost věnovaná vybraným autorům). Záměr i reálný rozsah této práce mě vede ke směřování od nejfrekventovanějších po méně frekventovaná data: proto se dále věnuji neaktivnějším nakladatelům, nejčastěji vydávaným autorům a nejčastěji vydaným knihám. Z velké části tak bohužel zůstanou stranou díla kulturně nejvzácnější a nejdůležitější (ačkoli rozhodně nelze říct, že by kanonická díla nebyla vydávána vůbec),⁴⁸⁷ a naopak bude nutné se opakovaně zabývat tituly z oblasti, kterou literární věda dlouho opomíjela a i v oboru translatologie zůstává mimo hlavní zájem výzkumu: okrajovými texty spadajícími do tzv. oddechové literatury, čtíva, braku.

Hranice mezi tzv. uměleckou a populární literaturou není jednoznačná a v současné době se vedou diskuse o tom, zda vůbec takovou dělicí linku v literární vědě lze vést.⁴⁸⁸ Jak ovšem shrnuje Pavel Janáček ve své publikaci o literárním braku,⁴⁸⁹ v novodobé české literatuře vztahy mezi „vysokou“ a „nízkou“ literaturou provázela zásadní snaha kontrolovat jak literární produkci, tak její hodnotovou a sociopolitickou recepci. Uplatňovaly se k tomu nejrůznější techniky, mezi nimiž měla výsadní místo cenzura. Nařízení vládní komunitnické strany tak po určitá období zcela a později částečně eliminovala všechna díla, označená zjednodušeně za „literární brak“, a tak systematicky „očistila“ náš knižní trh v období let 1942 až 1989 o celý výsek jinde běžně dostupné literatury.⁴⁹⁰ Tím se situace na knižním trhu narušila: knihy, které v běžných podmínkách představují jen určitý segment trhu, se zařadily do oblasti produktů s vysokou poptávkou. Na čtenářský zájem o tento druh literatury pružně reagovali nakladatelé. Proto se také při práci s daty z bibliografického korpusu ukazují výrazné nakladatelské preference v poli tzv. oddechové literatury (souhrnné označení volím pro možnost shrnout a názorně prezentovat tuto tendenci, nejde mi o kvalitativní hodnocení a posuzování literatury na „dobrou“ a „špatnou“).

⁴⁸⁷ „Univerzální klasici“ jsou podle Casanovy (jež se odvolává na V. Larbauda) ti, kdo „přesně řečeno, dělají literaturu: jejich dílo, v určitých případech i staletí po jejich smrti“, ztělesňuje samu literární velikost, načrtává hranice a normu toho, co je a bude literatura, stává se ve vlastním smyslu ‚modelem‘ veškeré budoucí literatury“. CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 39.

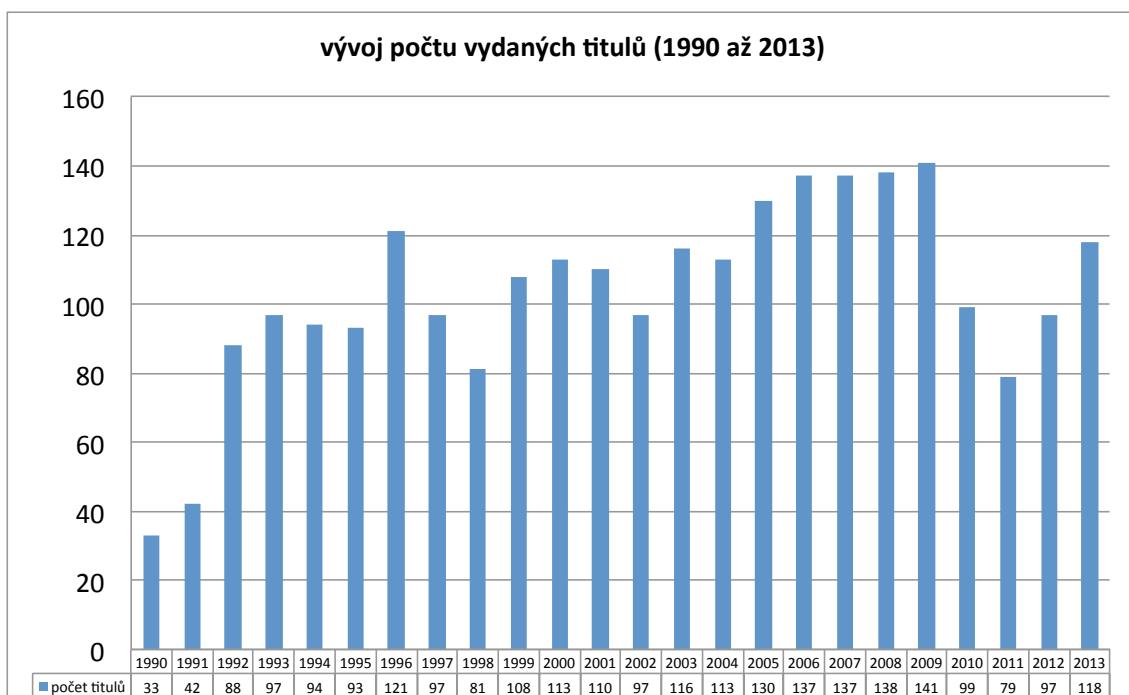
⁴⁸⁸ Srv. teorie P. Bourdieu, P. Burkeho ad., v našem prostředí pak např. P. Janáčka či P. A. Bílka.

⁴⁸⁹ JANÁČEK, Pavel. *Literární brak. Operace vyloučení, operace nahrazení, 1938–1951*. Brno : Host, 2004.

⁴⁹⁰ Šlo v podstatě o celý systém žánrů populární literatury, čtenářsky živých před polovinou 20. století: detektivka a kriminální nebo špionážní thriller, sentimentální romance – tzv. červená knihovna, dívčí i chlapecké romány, dobrodružný román, western, erotická novela, science fiction, humoristický román, horor ad.

8.2.1 Počet vydaných titulů

Ve sledovaném období let 1990 až 2013 vyšlo 2469⁴⁹¹ překladů francouzských beletristických, básnických a divadelních textů.⁴⁹² Počet každoročně vydaných titulů měl zprvu vzestupnou tendenci: v souladu s tím, jak expandoval knižní trh, se rozvíjel i segment překladů z francouzštiny. Kulminoval v letech 2005 až 2009. V roce 2010 dochází ke zřetelnému propadu, rok 2011 je z hlediska počtu vydaných titulů na úrovni roku 1992. Poslední dva roky množství vydaných titulů postupně narůstá.

⁴⁹¹ Počet je uvedený podle údajů z bibliografického korpusu pořízeného pro účely této studie. Výše bylo popsáno, do jaké míry je korpus ovlivněn chybovostí elektronických katalogů Národní knihovny. K tomu je třeba přičíst i možné chyby vzniklé v následující fázi, při čištění dat získaných z knihovnických katalogů – selekce beletristických titulů od kuchařek, příruček, atp. probíhala ručně, a nelze zcela vyloučit možnost neúmyslného přehlédnutí při mazání dat, jež byla z analyzovaného korpusu vyloučena. Vymezení studovaného korpusu bibliografických dat viz výše, 7.3 Analyzovaná data.

⁴⁹² Započítány jsou i tituly literárněvědné.

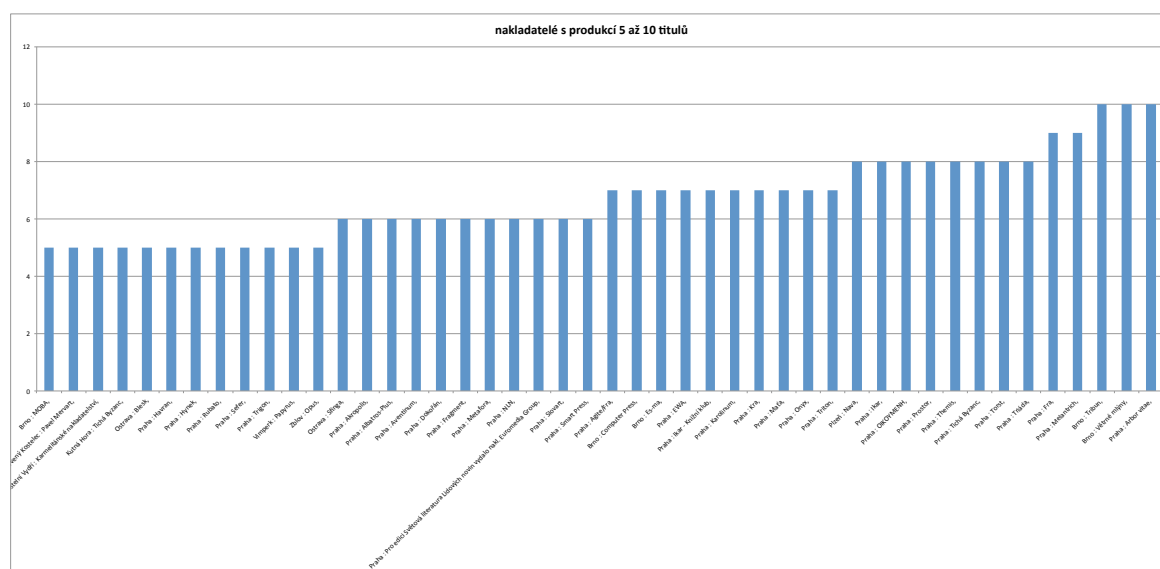
8.3 Nakladatelské subjekty – jejich podíl na celkové knižní produkci

„Po celém světě dnes můžeme pozorovat transformaci nakladatelských aktivit: nejen že tu existuje trvalý proces koncentrace, který směřuje k uniformizaci produkce a k eliminaci vrstvy těch nejodvážnějších malých nakladatelů, ale především pohlcování nakladatelského prostoru průmyslem ‚komunikace‘ přispívá ke změně pravidel hry.“⁴⁹³ – Tento fenomén opravdu můžeme pozorovat i u nás, kde v poslední době tři největší hráči v prostředí knižního trhu postupně pohlcují malá (komerční) nakladatelství: Euromedia, Albatros a Mladá fronta.

8.3.1 Vydané tituly podle nakladatelských subjektů

Podle bibliografického soupisu se zdá, že vydávání překladů literárních textů z francouzštiny u nás nepatří k vyhledávaným aktivitám nakladatelů. Nejčastějším případem je ojedinělý pokus o takový ediční počín: ve sledovaném období vydalo 164 nakladatelských subjektů jediný titul, 54 subjektů publikovalo tituly dva, 21 subjektů vydalo tituly 3 a dalších 11 subjektů tituly 4.

Produkcí mezi 5 a 10 tituly se může pochlubit 45 nakladatelů.

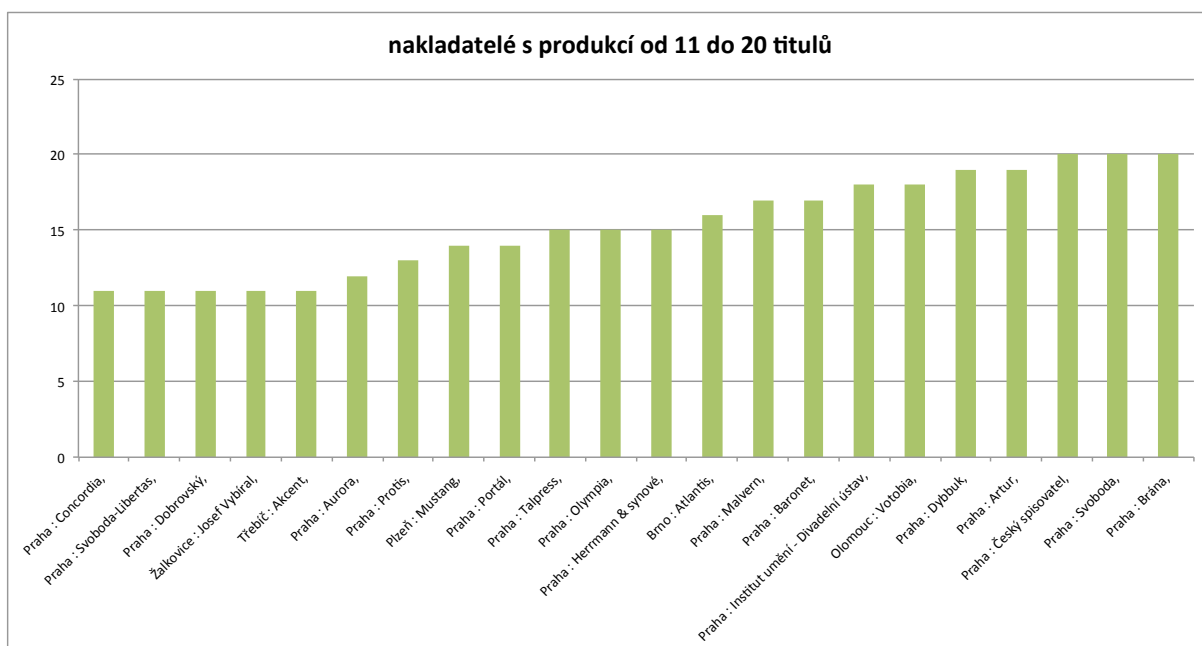

Pro přehlednost doplňme ještě výčet těchto subjektů (uvedených v tabulce)⁴⁹⁴ – jež dále zůstanou mimo pozornost většiny komentářů: Brno : MOBA, Červený Kostelec : Pavel Mervart, Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, Kutná Hora : Tichá Byzanc, Ostrava : Blesk, Praha : Havran, Praha : Hynek, Praha : Rubato, Praha : Sefer, Praha : Trigon, Vimperk : Papyrus, Zblov : Opus, Ostrava : Sfinga, Praha : Akropolis, Praha : Albatros-Plus, Praha : Aventinum, Praha : Dokořán, Praha : Fragment, Praha : Metafora, Praha : NLN, Praha : Pro edici Světová literatura Lidových novin vydalo nakl. Euromedia Group, Praha : Slovart, Praha : Smart Press, Praha : Agite/Fra, Brno : Computer Press, Brno : Es-ma, Praha : EWA, Praha : Ikar - Knižní klub, Praha : Karolinum, Praha : Kra, Praha : Maťa, Praha : Onyx, Praha : Triton, Plzeň : Nava, Praha : OIKOYMENH, Praha : Prostor, Praha : Themis, Praha : Tichá Byzanc, Praha : Torst, Praha : Triáda, Praha : Fra, Praha : Melantrich, Brno : Tribun, Brno : Větrné mlýny, Praha : Arbor vitae.

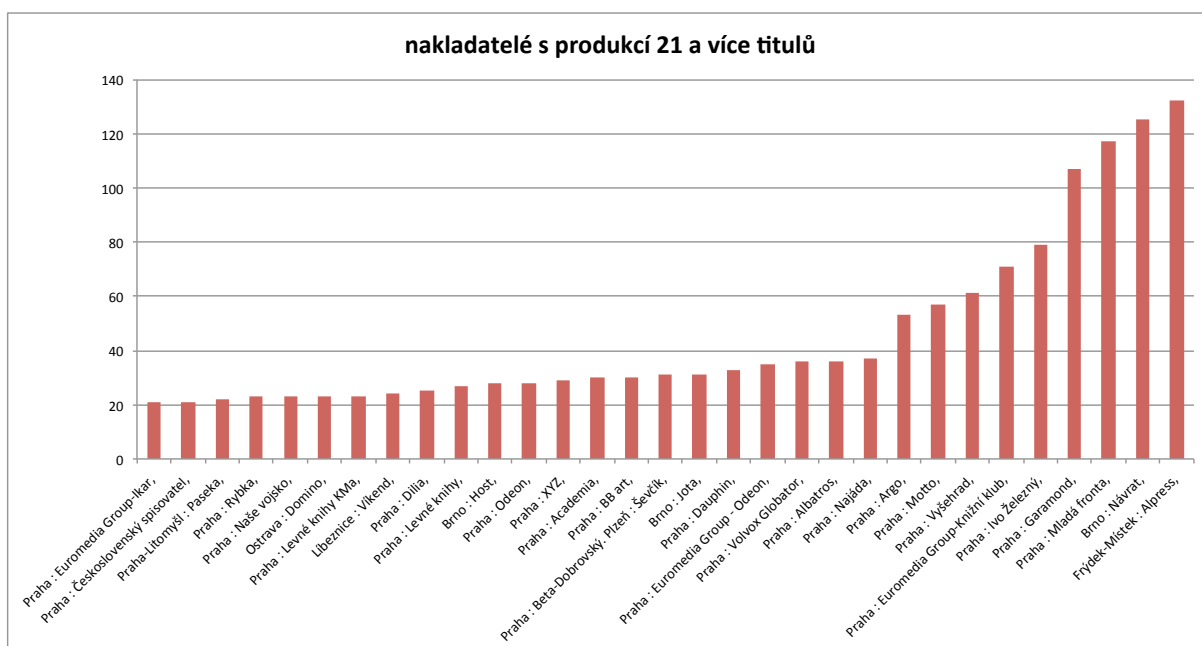
⁴⁹³ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 211.

⁴⁹⁴ Pro účely této souhrnné statistiky jsou nakladatelské subjekty, které ve sledovaném období měnily sídlo, započítány jako jeden subjekt (tituly vydané v nakl. Daphin s místem vydání Podlesí, Liberec, Praha jsou započítány souhrnně s uvedením „Praha“, podobně nakl. Paseka se sídlem v Litomyšli a Praze, případně s uvedením obou míst). Také údaje například produkce nakladatelství Levné knihy a Levné knihy KMA jsou sečtena, neboť jde v podstatě o jeden subjekt. Statistiku ovlivňují také vydání titulů, na nichž se podílely dva nakladatelské subjekty (výjimečně i více; např. společné publikace nakl. Ikar a Knižní klub jsou zde uvedeny zvlášť, vedle produkce obou subjektů).

V rozmezí 11 až 20 vydaných titulů za dané období se pohybovala produkce 21 nakladatelských subjektů.

Dvacet jedna a více titulů (překladů francouzských beletristických, básnických a divadelních textů), tj. prakticky každoročně minimálně jednu knihu francouzského autora, za sledované období vydalo 30 nakladatelských subjektů.

Mezi těmito nakladatelstvími,⁴⁹⁵ jejichž produkce dosahuje v souhrnu významného množství, lze najít i taková, která se věnovala výhradně jen určitému autorovi. Za všechny jmenujme

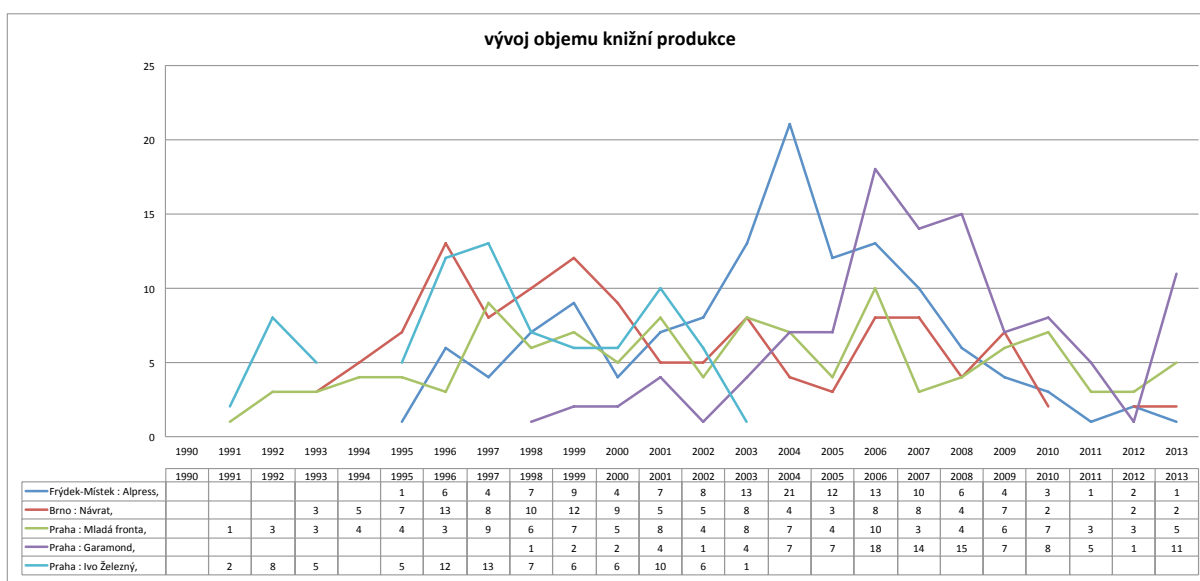
⁴⁹⁵ V přehledu figurují tři divize nakladatelského koncernu Euromedia Group, dceřiné společnosti Bertelsmann SE&Co. KGaA. Přičemž značku Knižní klub tento koncern vlastní až od r. 1992, Odeon od r. 1999, Ikar od r. 2000 (v bibliografickém soupisu jsou do daného okamžiku tato nakladatelství vedena jako samostatné subjekty) – v absolutních hodnotách by tedy podíl divizí na českém knižním trhu byl vyšší. Podobně však i další nakladatelství vznikla později než r. 1990, anebo naopak zanikla před r. 2013: tyto okolnosti graf neozhledňuje.

brněnské nakladatelství Návrat, jež má lví podíl na rekordním počtu vydaných knih jediného autora, jímž je Jules Verne (viz dále přehledy nejčastěji vydávaných autorů).

8.3.2 Objem produkce

Casanova konstatuje: „Urychlování obratu skladu a neustálé zvyšování počtu titulů má přednost před politikou dlouhodobých investic, jež byla charakteristická pro hospodaření velkých nakladatelských domů. Jde o to produkovat více titulů v menším počtu výtisků, jež budou prodávány kratší dobu a za vyšší ceny.“⁴⁹⁶ – V českém prostředí bohužel nemůžeme komentovat obrat jednotlivých nakladatelských subjektů – jak již bylo zmíněno, data o počtech vydaných a prodaných výtisků nejsou k dispozici. Objemem produkce je zde tedy myšlena pouze titulová nabídka daného nakladatelství.

Objem produkce se v různých nakladatelstvích v různých obdobích proměňuje různě, jak dokládá už srovnání pěti z hlediska množství vydaných titulů neaktivnějších subjektů, jimiž jsou: Alpress, Návrat, Mladá fronta, Garamond, Ivo Železný.

Porovnání objemu produkce a jeho rozložení v čase ukazuje, že nikdo z nakladatelů ve sledovaném období pravděpodobně neplánoval vydávání jednotlivých titulů dlouhodobě a systematicky. Na vedoucí pozici se drží Alpress jak celkovým počtem vydaných titulů, tak rekordním počtem vydaných titulů za jediný rok (celkově 132 titulů přeložených z francouzštiny, s jediným výrazným nárůstem 21 titulů v roce 2004; přičemž v letech 2003, 2005, 2006 a 2007 zde vycházelo každoročně 10 až 15 titulů, ale jinak je roční průměr 4,4 titulu), roční průměr za celé období existence subjektu je 7 titulů. Obdobně vysoký nárůst produkce (s nedlouhým trváním) lze pozorovat v nakladatelství Garamond, avšak s asi tříletým zpožděním.

Návrat (celkem 125) vydal ročně průměrně 6,3 titulu – minimum jsou 2 a maximum 13. Mladá fronta (celkem 117) vydala ročně 5,2 titulu (minimum 1, maximum 10). Garamond (107) vydal ročně průměrně 6,8 titulu (minimum 1, maximum 18). A tak by se dalo pokračovat.

Při souhrnné práci s tímto přehledem však nejsou zohledněny dva faktory. První, z následující tabulky jasně zřejmá skutečnost je, že v průběhu sledovaného období některé nakladatelské subjekty zanikly (Najáda r. 1995, Odeon 1999, Ivo Železný 2003), jiné teprve vznikaly, případně se francouzské produkci začaly věnovat později (Dauphin a Euromedia-Odeon r. 1996, Host 1997, Garamond 1998, Motto 1999, XYZ 2004) – průměr vydaných titulů přepočítaný na celé období je v jejich případě zkreslující. Druhý faktor, s nímž toto shrnutí nepracuje, je podíl francouzských titulů v rámci produkce daného nakladatelství.

⁴⁹⁶ CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012, s. 211.

Zatímco například nakladatelství EWA (7 titulů v období 1996 až 1997) či Garamond (107 titulů v období 1998 až 2013) se na vydávání děl přeložených z francouzštiny zaměřovala prioritně, jinde tato literatura jen rozšířila a zpestřila ediční plán a bylo například možné určité tituly dotovat zisky z jiné produkce, anebo naopak.

V následující tabulce, která podchycuje nakladatelské subjekty s produkcí nad 30 titulů vydaných ve sledovaném období, jsou maxima v počtu vydaných titulů podbarvena. Již letmý pohled na tabulku ukazuje, že nárůst vydaných překladů z francouzštiny nesouvisí ani s ekonomickými ukazateli (krize české ekonomiky po r. 2008 a její postupný dopad na knižní sektor), ani se společensko-politickou či kulturní situací (například orientace na západní kulturu po r. 1989, vliv americké a anglosaské produkce na vytlačování ostatních jazykových oblastí). Podobně objem vydaných titulů ani přímo neodráží aktuální pozici nakladatelského subjektu na knižním trhu (například rozdíl mezi zavedenou a nově založenou firmou) – maxima jsou rozložena velmi různě.⁴⁹⁷

počet vydaných titulů v „nejaktivnějších“ nakladatelstvích – vývoj objemu produkce v čase																									
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	součet
Frydek-Místek : Alpress,						1	6	4	7	9	4	7	8	13	21	12	13	10	6	4	3	1	2	1	132
Brno : Návrat,				3	5	7	13	8	10	12	9	5	5	8	4	3	8	8	4	7	2		2	2	125
Praha : Mladá fronta,		1	3	3	4	4	3	10	6	7	5	8	4	8	7	4	10	3	4	6	7	3	3	5	118
Praha : Garamond,									1	2	2	4	1	4	7	7	18	14	15	7	8	5	1	11	107
Praha : Ivo Železný,		2	8	5		5	12	13	7	6	6	10	6	1											81
Praha : Euromedia Group - Knižní klub,				2		1	2		3	1	1	2		4	1	11	2	7	10	8	3	5	3	5	71
Praha : Vyšehrad,					2		1	1	2	6	7	3	4	2	6	1	2	2	12	2	1	4	3		61
Praha : Motto,										2	3	6	7	7	5	4	3	1	4	1		2	4	8	57
Praha : Argo,			2	1			1	2	1	1	3		3	1	2	3	4	3	3	7	6	2	4	4	53
Praha : Levné knihy,											2	2	3		6	5	5	4	9	11	2		1		50
Praha (Liberec) : Dauphin,						1	10	6	3	1	2	1	5	1	1	1	1	3	1	3	1		3		44
Praha : Najáda,		1	9	12	9	6																			37
Praha : Volvox Globator,			2	2	3	5	4	2	1	2	2	1	1		1	2	2	1	1				2	2	36
Praha : Albatros,	2	3	1	1	1		3		1	1	1		1		3	7	2	3		2	2		1	1	36
Praha : Euromedia Group - Odeon,							1		1			3	4	3	1	1	2	2	3	1	2	6	3	2	35
Brno : Jota,					4	2	2	2			1					2	3	4	1		1	4	2	3	31
Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,									1	1	2	6	6	8	6	1									31
Praha (Litomyšl) : Paseka,			1	1	1	1	2	1		2		4	4	1	2	1		1	2	3	2	1	1		31
Praha : Academia,										3	4	1	1	3	2	1	1	1	2	5	2	2	1	1	30
Praha : BB art,										4	7	4	5	2	1	2	1			1	2			1	30

Pozn.: Podbarvená pole v tabulce označují rok s nejvyšším počtem vydaných titulů u daného nakladatele.

8.3.3 Nakladatelství podle objemu produkce

Bližší pohled na první čtyři nakladatelské subjekty, vybrané podle objemu produkce (nad 100 titulů v průběhu sledovaného období), se zaměří na skladbu daného množství vydaných

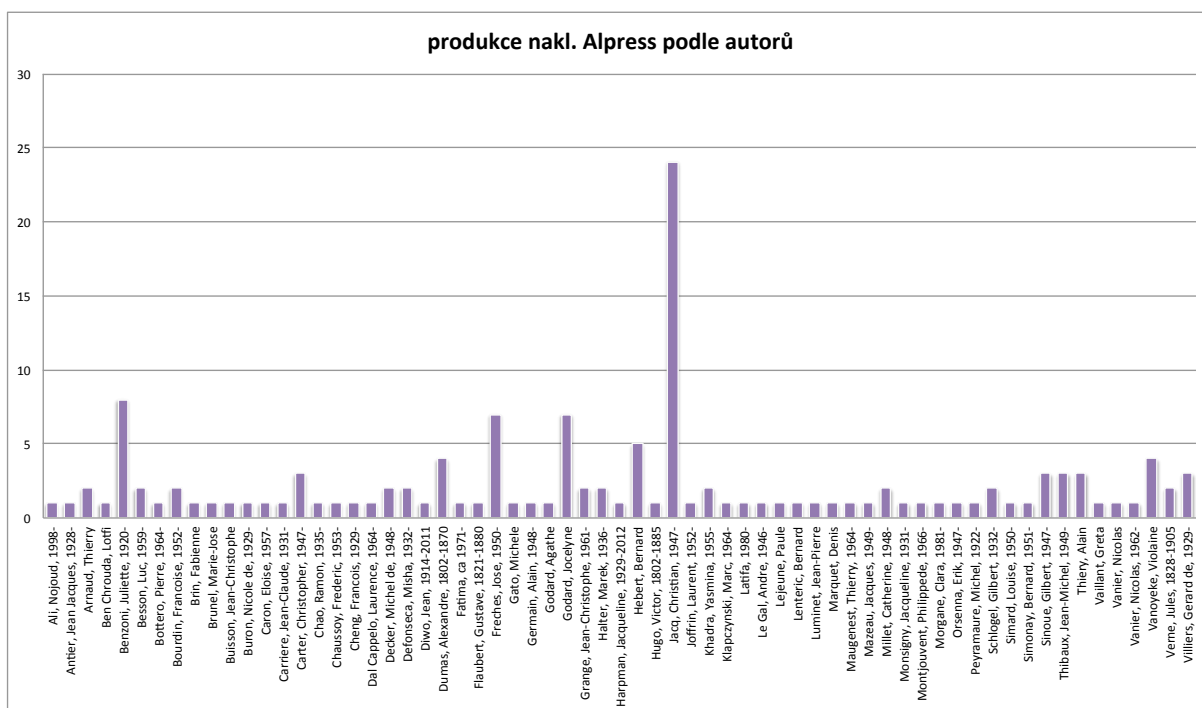
⁴⁹⁷ V tomto směru však nelze vyvozovat žádné závěry: zde komentovaná čísla se týkají pouze překladů z francouzštiny, a podíl těchto titulů na celkové produkci je v různých nakladatelstvích a v různých časových úsecích velmi různý.

knih. Ukáže se tak, jaké tituly (a autoři) přinášejí zisk: ten se zdá být nejpravděpodobnějším motivem k vydávání „ve velkém“.⁴⁹⁸

8.3.3.1 Alpress

Nejplodnějším nakladatelstvím komentovaného korpusu je frýdecko-místecký Alpress. Podíváme-li se na rozvržení produkce podle vydávaných autorů, je zajímavé, že 42 spisovatelů se v tomto nakladatelství dočkalo jediného vydaného titulu: výběr jde od senzacechtivých knih⁴⁹⁹ přes detektivní a historické romány až po erotickou literaturu.⁵⁰⁰ Alpress má ale v edičním plánu například i jedno vydání knihy G. Flauberta (*Paní Bovaryová*).

Nejvěrnější je nakladatelství tvorbě Christiana Jacqa (vyšlo zde 24 titulů – avšak jak uvidíme dále, vedle Alpressu se vydávání tohoto autora věnují i další čeští nakladatelé), se značným odstupem následuje Juliette Benzoni (8 titulů), José Freches a Jocelyne Godard (po 7 titulech) či Bernard Hébert (5 titulů).

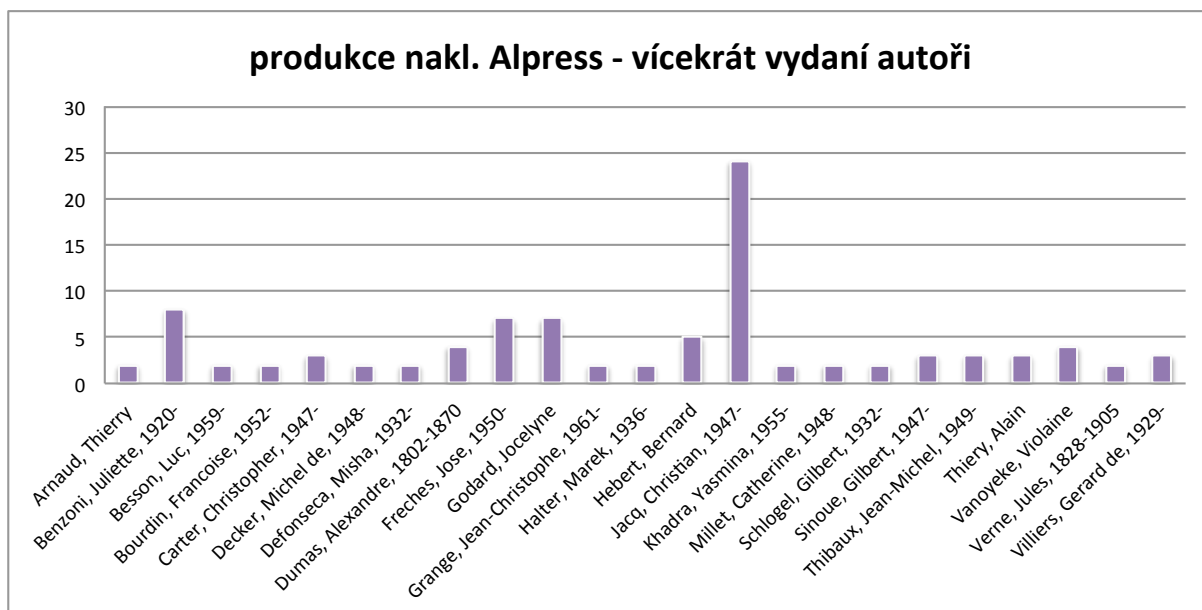

Omezíme-li výše uvedený přehled na autory, které nakladatelství Alpress vydalo alespoň dvakrát, jejich výčet už je výrazně kratší.

⁴⁹⁸ Stejně tak by mohlo být zajímavé věnovat se profilům některých nakladatelství zvolených podle jiného kritéria: Trávníček popisuje peripetie vývoje jiných nakladatelských subjektů, za vzorové firmy si pro svůj výklad vybírá nakladatelství Torst, Votobia a Hynek. (ŠIMEČEK, Zdeněk ; TRÁVNÍČEK, Jiří. *Knihy kupovati. Dějiny knižního trhu v českých zemích*. Praha : Academia, 2014, s. 392–396.)

⁴⁹⁹ F. Brin jako „zoufalá matka bojující o své dítě“, F. Chaussoy a jeho „strhující příběh lékaře postaveného před volbu eutanazie“

⁵⁰⁰ M. Gato: *Kámasútra po francouzsku*

8.3.3.2 Návrat

Brněnské nakladatelství Návrat se věnuje takřka výhradně vydávání knih Julese Vernea (viz dále, s. 135). Vedle toho zde vyšly pouhé dva tituly jiného autora, jímž je Michel Jeury (1934). Jeho knihy *Strážci ticha* a *Tmavý odštěpek* byly vydány v překladu Ivany Holzbachové, obě roku 1993.

8.3.3.3 Mladá fronta

Mladá fronta dnes patří k našim nejstarším nakladatelstvím, působí bez přerušení už od roku 1945.⁵⁰¹ Francouzské tituly vycházejí v Mladé frontě průběžně v celém sledovaném období (resp. 1991 až 2013). Celkem vyšlo 119 titulů, přičemž nejvyšší roční počty vydaných titulů lze sledovat v období 1997 až 2010, předtím a poté se nakladatelství zdá být v rámci vydávání překladů z francouzštiny střídmější.

Na skladbě produkce se jistě podepsalo i to, že nakladatelství ve sledovaném období opakovaně proměňovalo redakční tým.^{502 503} Zatímco například Anna Gavalda v tomto nakladatelství vychází průběžně (2003 až 2013, další titul oznámený na rok 2014), jiní autoři zde v překladech vycházeli jen chvíli a poté v jejich vydávání pokračovala jiná nakladatelství. Trochu jinak se ediční plán profiloval např. v 90. letech za Vlasty Dufkové (Albert Camus, Agota Kristof, Henri Michaux), jinou podobu mu vtiskla pozdější redaktorka Anežka Charvátová. Ta si posléze na nové působiště v nakl. Garamond převedla autory, které pro Mladou frontu objevila (Houellebecq, Page, Pennac). I současný tým – Tomáš Dimter spolu s Lucií Šavlíkovou, která sem přešla z Albatrosu, se snaží objevovat autory nové (Carrère, Echenoz, Graf). Každý z redaktorů také částečně spolupracuje s jinými překladateli.

Pokud jde o nejčastěji vydávané autory (pro zjednodušení uvedu počty titulů bez rozlišení prvních vydání a reedic, největší pozornosti se dostalo historickým románům, pod nimiž je podepsán Robert Merle (13 titulů). Dílo tohoto autora se řadí mezi nejčastěji

⁵⁰¹ Například nakladatelství Vyšehrad letos slaví 80 let od založení – vzniklo r. 1934.

⁵⁰² V roce 2000 z vedení nakl. Mladá fronta odešel do nakl. Paseka Vladimír Pistorius a převedl s sebou několik redaktorů, mezi nimi např. redaktorku a překladatelku z francouzštiny a portugalštiny Vlastu Dufkovou. (Podrobněji o situaci v nakl. Paseka viz *Slovník české literatury po r. 1945*. [online]. Dostupné z <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1818>. [Cit. 21.3.2014].) Poté v redakci MF pracovali Robert Kubánek a Anežka Charvátová, jež později přešla do nakl. Garamond, a posléze do nakl. Fra. V současné době v redakci divize Knihy působí sedm redaktorů, mezi nimi například Tomáš Dimter a Lucie Šavlíková.

⁵⁰³ V 90. letech takových redakčních „migrací“ proběhlo několik: například po zániku Odeonu odešlo mnoho redaktorů do menších soukromých firem jako Torst, Argo, Ivo Železný (často i s rozpracovanými rukopisy a svými kontakty) – viz také ŠIMEČEK, Zdeněk; TRÁVNÍČEK, Jiří. *Knihy kupovati. Dějiny knižního trhu v českých zemích*. Praha: Academia, 2014, s. 392–396.

vydávány tituly ve sledovaném období (celkem vyšlo 31 titulů), ostatně jeho knihy vycházely v českých překladech už před rokem 1989 (podrobněji dále, viz 8.4.8 Merle Robert – 31 titulů). Podobně úspěšná byla v nakladatelství Mladá fronta Anna Gavalda (8.4.34 – 10 titulů),⁵⁰⁴ jejíž knihy žádné jiné české nakladatelství nevydávalo.

Pět titulů nakladatelství vydalo Danielu Pennacovi (jeden další vyšel r. 1993 v nakl. Práce, jeden r. 2007 v Garamondu). Po čtyřech titulech vyšlo od Alberta Camuse (celý přehled české produkce bude uveden v přehledu nejvydávánějších autorů – viz 8.4.15 Camus, Albert – 19 titulů) a Amélie Nothombové (8.4.38), od níž vyšlo česky celkem 10 titulů, z toho vydalo nakl. Paseka jeden (1993), Motto tři (2004 a 2005), Garamond dva (2007) a Mladá fronta čtyři (2010 až 2013).

Třikrát se nakladatelství vrátilo k autorům: Emmanuel Carrère, Kenize Mourad, J.-P. Dufreigne. Dvakrát vyšly tituly od autorů: J. Echenoz, M. Gallo, M. Houellebecq, Agota Kristof, Gerald Messadié, Henri Michaux, Martin Page, Georges Perec, Henri Troyat, François Villon. 56 autorů zde vyšlo pouze jednou, k tomu je třeba připočíst ještě jednu výbor současné belgické poezie *Na křídlech modrého ptáka* (sestavila a přel. Jana Boxbergerová, vyšlo 1997).

Jako všechna česká velká nakladatelství, i Mladá fronta tak má v průběhu sledovaného období velmi pestré složení vydaných titulů. Vycházely zde knihy od několika autorů vyznačujících se tvorbou pro úzký okruh náročných, erudovaných čtenářů (např. Beckett, Genet, Chateaubriand, Jankelevitch, La Rochefoucauld, Lamartine, Michaux, Pascal, Perec), ale i francouzské bestsellery, memoáry atp. (Brussolo, Girardotová, Nothombová, Franc, Gallo, Pancolová ad.). S výjimkou A. Gavaldy (10 titulů) se nakladatelství žádnému autorovi nevěnovalo výhradně – i u těch, komu věnovalo zvýšenou pozornost, najdeme tituly vydané péčí dalších nakladatelských subjektů.

8.3.3.4 Garamond

Nakladatelství Garamond zaujalo z hlediska objemu produkce překladů literárních textů z francouzštiny v komentovaném přehledu čtvrté místo, přestože na českém knižním trhu působí kratší dobu, až od r. 1998. Na rozdíl od většiny nakladatelských subjektů, které korpus vydaných titulů zahrnuje, se však Garamond řadí k výrazné menšině těch, kdo se orientují přednostně či takřka výhradně na francouzskou literaturu.

Při pohledu na přehled produkce toto mladé nakladatelství, jež z hlediska firemního řízení spadá do kategorie „malých“ nakladatelů, vykazuje známky hledání, a někdy až tápání, co se týče edičních záměrů. Zpočátku se orientovalo zejména na náročné, erudované čtenáře, sahalo po titulech osvědčených autorů (Baudelaire, Camus, Genet, Ionesco, Jarry, Pinget, Queneau, Rimbaud, Verlaine, Vian, Yourcenarová) a textech starších, u nichž již odpadá povinnost vyřizovat (a platit) autorská práva. Poté se postupně zaměřilo na autory v ČR dosud málo známé či zcela neznámé (Bismuthová, Delerm, Fleischmanová, Gunzig, Houellebecq, Nothombová, Pennac, Toussaint). V další fázi je znát rozšíření záběru i na knihy pro většinového čtenáře: vycházejí detektivní romány (Lenormand, Vargas), francouzští bestselleroví autoři (Halter, Schmitt), několik životopisů slavných osobností, jako např. Coco Chanel,⁵⁰⁵ Yves Saint Laurent,⁵⁰⁶ Amedeo Modigliani,⁵⁰⁷ Christian Dior,⁵⁰⁸ Philippe Noiret,⁵⁰⁹ Helena Rubinstein,⁵¹⁰ anebo reportážní publicistika (Patrick Chauvel).⁵¹¹

K nejčastěji vydávaným autorům v rámci tohoto nakladatelství (nová vydání včetně reedic) patří H. Brunel, P. Chauvel, G. Messadié, J.-Ph. Toussaint (po 3 titulech), Ch.

⁵⁰⁴ K nim v roce 2014 přibýly ještě dva další: GAVALDA, Anna. *Billie*. Přel. Dana Melanová. Praha : Mladá fronta, 2014. GAVALDA, Anna. *Lepší život*. Přel. Dana Melanová. Praha : Mladá fronta, 2014. (Tituly z roku 2014 ale nejsou započítány do souhrnných statistik této studie.)

⁵⁰⁵ GIDEL, Henry. *Coco Chanel*. Přel. Vlasta Misařová. Praha : Garamond, 2008.

⁵⁰⁶ LEVIS, Fiona. *Yves Saint Laurent*. Přel. Anna Eliška Vejrychová. Praha : Garamond, 2009.

⁵⁰⁷ LOTTMAN, Herbert. *Amedeo Modigliani : kníže Montparnassu*. Přel. Petra Nagyová. Praha : Garamond, 2009.

⁵⁰⁸ POCHNA, Marie-France. *Christian Dior*. Přel. Alena Lhotová a Věra Hrubanová. Praha : Garamond, 2009.

⁵⁰⁹ NOIRET, Philippe. *Paměti kavalíra*. Přel. Marta Lacrampe-Sudová. Praha : Garamond, 2009.

⁵¹⁰ LEVEAU-FERNANDEZ, Madeleine. *Helena Rubinstein*. Přel. Veronika Matiašková. Praha : Garamond, 2010.

⁵¹¹ CHAUVEL, Patrick. *Válečný reportér*. Přel. Anna a Erik Lukavští. Praha : Garamond, 2009. CHAUVEL, Patrick. *Apač, který chtěl být orlem*. Přel. Petr Himmel a Magdalena Koutská. Praha : Garamond, 2011. CHAUVEL, Patrick. *Boty Ricarda Jesuse*. Přel. Erik Lukavský. Praha : Garamond, 2013.

Baudelaire, M. Houellebecq, G. Simenon (4 tituly), E.-E. Schmitt (5), F. Lenormand (6), B. Vian (7), A. Camus, F. Vargas (8).

Nakladatelství věnuje exkluzivně pouze třem z nich (Brunel, Chauvel, Lenormand). Ostatní vycházeli ve sledovaném období i péčí dalších nakladatelství (údaj v závorce vyjadřuje poměr titulů vydaných v Garamondu vůči celkovému počtu českých vydání v daném období): Messadié (3/13), Toussaint (3/7), Baudelaire (4/20), Houellebecq (4/9), Simenon (4/44), Schmitt (5/9), Vian (7/30), Camus (8/19), Vargas (8/9).

8.3.4 K historii vybraných nakladatelských subjektů

Komentáře statisticky vyhodnocovaného bibliografického korpusu pořízeného pro tuto studii jsou často doplněny informacemi o vývoji české recepce daného autora a jeho díla, a korpus je tak namátkově rozšiřován o všechna dostupná data z knihovnických katalogů (často jde o návrat do začátku 19., respektive poloviny 18. století). Je proto užitečné připomenout si historii některých nejznámějších nakladatelských subjektů, zejména pokud například docházelo ke změně či úpravám jejich názvů.

8.3.4.1 Dilia (ČDLJ, ČDL)

V roce 1948 byly po komunistickém převratu zrušeny všechny stávající divadelní agentury a r. 1949 je nahradilo monopolní České divadelní a literární jednatelství. V 50. letech se stává Československým divadelním a literárním jednatelstvím (vyhláškou ministerstva informací a osvěty z prosince 1952 „o zabezpečení ochrany původských práv k dílům literárním“). Knihovnické katalogy někdy uvádějí též jako ČDLJ, později nejčastěji pracují se zkratkou Dilia. Monopol jediné agentury si instituce udržela až do r. 1989. Jako agentura a vykonavatel tzv. kolektivní správy je tato instituce (právně definovaná jako „spolek autorů“) činná i dnes.

Před rokem 1989 vycházel péčí vydavatelského programu agentury Dilia poměrně reprezentativní výběr překladů. Náklad byl značně omezený a navíc jednotlivé sešity této edice nebyly určeny do běžné distribuce a byly dostupné pouze v některých knihovnách. I proto lze výběr autorů a děl dnes s odstupem označit – z hlediska tehdejších cenzurních opatření – za poměrně odvážný.

8.3.4.2 Odeon (SNKLHU, SNKLU)

Značku Odeon, původně název Fromkova knihkupectví (1923–1940), si přisvojilo původní SNKLHU (Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, vytvořené r. 1953 zestátněním nakl. Družstevní práce, a r. 1960 po restrukturalizaci přejmenováno na SNKLU) a od roku 1966 až do r. 1992 tak existoval Odeon, nakladatelství krásné literatury a umění. Po neúspěšných pokusech o reorganizaci a privatizaci přešlo nakladatelství do likvidace, r. 1996 o podnik projevila zájem nakladatelská firma Mustang, ocitla se však v insolventci. Další dva pokusy o oživení značky proběhly v letech 1997 a 1998 (Odeon s.r.o. a Odeon publishing s.r.o.).⁵¹²

Od roku 1999 značku Odeon vlastní nakladatelský koncern Euromedia Group, dceřiná společnost Bertelsmann SE&Co. KgaA, spolu s dalšími, které tvoří jednotlivé divize koncernu (Knižní klub od r. 1992, Odeon od r. 1999, Ikar od r. 2000 ad.).

8.3.4.3 Ústřední dělnické knihkupectví A. Svěcený (A. Svěcený, ÚDKN)

Ústřední dělnické knihkupectví A. Svěcený, nakladatelský podnik sociálně demokratické strany. Založeno r. 1890 jako vydavatelství Zář; r. 1907 se stalo součástí Družstva tiskařského Československé strany sociálně-demokratické. Od 1912 podnik veden pod jménem poslance A. Svěceného jako Ústřední dělnické knihkupectví, nakladatelství a antikvariát A. Svěcený (ÚDKN). Po 1945 vystupovalo pod názvem Dělnické knihkupectví. Zaniklo r. 1948.

⁵¹² Podle Knihy nakladatelství Odeon [online]. Dostupné z <http://www.odeon-knihy.cz/o-odeonu/>. [Cit. 14. 12. 2013].

8.4 Nejčastěji vydávaní autoři

Francouzskou literaturu, zdá se, v očích českých čtenářů představuje především tematika dobrodružství: dobrodružné, detektivní a sci-fi romány patří k nejčastěji vydávaným titulům. A kupodivu – jak by se při takovém námětu mohlo zdát – nejde jen o díla současných autorů.

Nejčastěji vydávanými autory jsou v letech 1990 až 2013 poněkud překvapivě především dva spisovatelé 19. století, osvědčení autoři dobrodružných románů Jules Verne a Alexandre Dumas. Spolu s nimi také slavný autor detektivek Georges Simenon. Všichni tři vycházeli už před válkou (Dumas už od r. 1842, Verne od r. 1870, Simenon od r. 1932). Vysoký počet vydaných knih u J. Vernea se však zdá být trochu relativní, když vezmeme v úvahu, že dvě třetiny titulů (118 ze 171) vyprodukovalo pouze nakladatelství Návrat.

Obdobnou pozornost mají autoři současní – Garen a Arnaud píší sci-fi, Jacq a Merle popularizační historické romány. Jsme tedy stále v rovině poptávky po velkém, působivém příběhu a zdá se, že českým čtenářům příliš nezáleží na způsobu zpracování látky. Všichni uvedení autoři bývají označováni za řemeslné spisovatele, chrlící knihy bez lpění na dokonalosti stylu. – I takový A. Dumas, aby dokázal splnit očekávání vydavatele (a čtenářů), psal romány ve spolupráci s Augustem Maquetem.

V následující tabulce barevně vyznačuji spisovatele 19. století a starší (Verne, Dumas, Baudelaire, Apollinaire, Maupassant, Sade), protože pozornost věnovaná literatuře více než stoleté se mi zdá být překvapivá. Zároveň v tabulce názorně zvýrazňuji také poměrně nečekaný objem děl básnických (Baudelaire, Apollinaire) a dalších, určených vzdělané a náročné čtenářské obci, který kontrastuje s jinak jednoznačnou čtenářskou oblibou, a tudíž nakladatelskou preferencí oddechové četby.

Nejčastěji vydávaní autoři					
autor	životop. data	počet titulů	charakteristika	tematicky	žánrově
Verne, Jules	1828–1905	171	oddechová četba	dobrodružné	sci-fi román
Garen, Jean-Pierre	1932–2004	63	oddechová četba	dobrodružné	sci-fi román
Dumas, Alexandre	1802–1870	49	oddechová četba	dobrodružné	historický román
Simenon, Georges	1903–1989	44	oddechová četba	dobrodružné	detektivní román
Jacq, Christian	1947	41	oddechová četba	dobrodružné	historický román
Saint-Exupéry, Antoine de	1900–1944	40	literatura pro náročné čtenáře	popularizačně filozofické, dobrodružné	román, novela, esej
Arnaud, Georges-Jean	1928	31	oddechová četba	dobrodružné	sci-fi román
Merle, Robert	1908–2004	31	oddechová četba	dobrodružné	historický román
Vian, Boris (Sullivan, Vernon) ⁵¹³		31 (23+8)			
Sade, Donatien Alphonse François, marquis de	1740–1814	26	literatura pro náročné čtenáře	erotické a filozofické	román, esej
Golon, Anne (Serge)	1921	26	oddechová četba	dobrodružné	historický román
Benzoni, Juliette	1920	25	oddechová četba	dobrodružné	historický román
Vian, Boris	1920–1959	23	literatura pro náročné čtenáře	popularizačně filozofické, jazykově-stylistický experiment	román
Apollinaire, Guillaume	1880–1918	23	literatura pro náročné čtenáře	báseň, jeden ze zakladatelů moderní poezie	poezie
Baudelaire, Charles	1821–1867	20	literatura pro náročné čtenáře	prokletí básníci	poezie, básně v próze
Camus, Albert	1913–1960	19	literatura pro náročné čtenáře	próza s filozofickým přesahem, existencialismus	román
Maupassant, Guy de	1859–1893	18	tradiční romány a povídky ⁵¹⁴	napínavé příběhy z městského i	román, novela, povídka

⁵¹³ Třetinu z celkového počtu vydaných titulů Borise Viana tvoří knihy, které autor vydával pod pseudonymem Vernon Sullivan. V tabulce proto uvádím souhrnný počet, ale dále pracuji také s počty titulů podle příslušných autorských jmen. Předpokládám, že literárně vzdělanější čtenáři „Sullivana“ budou číst právě proto, že jde o „Viana“, pro jinou skupinu čtenářů ale nemusí být hra s pseudonymem při výběru knihy vodítkem.

Verlaine, Paul	1844–1896	16	literatura pro náročné čtenáře	venkovského prostředí, kritika měšťáků i aristokracie, erotická tematika kánon francouzské literatury 19. stol. – Prokletí básníci	poezie
Beckett, Samuel	1906–1989	15	literatura pro náročné čtenáře	absurdní drama	drama, novela
Hugo, Victor	1802–1885	15	tradiční romány, divadelní hry, náročná poezie	populární romány: <i>Bídníci</i> , <i>Chrám Matky Boží v Paříži</i> ; kánon francouzské tradiční literatury; romantismus (drama)	(historický) román, drama, poezie
Wiesel, Elie	1928	15	literatura pro náročné čtenáře, ale i četba v tradičním duchu (legendy, biografie)	vzpomínky a úvahy na téma holocaust, židovské legendy a příběhy	román a povídka jako hist. dokument, esej
Proust, Marcel	1871–1922	14	literatura pro náročné čtenáře	kánon francouzské moderní literatury	román
Boullé, Pierre	1912–1994	13	oddechová četba	dobrodružné	válečné, špionážní a sci-fi romány
Flaubert, Gustave	1821–1880	13	literatura pro náročné čtenáře	kánon francouzské klasické i moderní literatury	román
Giono, Jean	1895–1970	13	literatura pro náročné čtenáře ⁵¹⁵	pestré dílo zjednodušeně označované za „regionální“; v tematice najdeme např. filozofické, přírodní, ale i detektivní motivy	román
Charrière, Henri	1906–1973	13	oddechová četba	dobrodružné	autobiografický román
Messadié, Gérald	1931	13	oddechová četba	ezoterické romány s tématy z historie	historický román, sci-fi román
Villon, François	1431–1463	13	tradiční literatura	kánon francouzské středověké literatury	poezie
Ionesco, Eugène	1912–1994	12	literatura pro náročné čtenáře	absurdní drama	drama, povídka, esej
Queneau, Raymond	1903–1976	12	literatura pro náročné čtenáře	experimentální próza	román, poezie
La Fontaine, Jean de	1621–1695	11	tradiční literatura, dnes četba pro děti	kánon francouzské moderní literatury	bajky
Balzac, Honoré de	1799–1850	10	tradiční romány	kánon francouzské literatury 19. stol. - realismus	románový cyklus <i>Lidská komedie</i>
Druon, Maurice	1918–2009	10	oddechová četba	dobrodružné	historický román
Flamand, Barbara Y.	?	10	současná poezie	marginální básnička	poezie
Gavalda, Anna	1970	10	oddechová četba s aspirací k literatuře pro náročné čtenáře	bestseller	povídka, román
Lenormand, Frédéric	1964	10	oddechová četba	dobrodružné	detektivní romány
Musset, Alfred de	1810–1857	10	divadelní hry, tradiční román, poezie	kánon francouzské literatury 19. stol.	drama (komedie), autobiografický román, poezie
Nothomb, Amélie	1966	10	oddechová četba s aspirací k literatuře pro náročné čtenáře ⁵¹⁶	bestseller	román, novela
Pagnol, Marcel	1895–1974	10	literatura pro náročné, tradičního	příběhy oslavující dětství a přírodu	román

⁵¹⁴ Ač se Maupassant ve své době postavil proti tehdy již překonaným literárním proudům, ač se vymezuje proti naturalismu, snaží se osobitý způsob podání realistické literatury a sahá i po fantastických, případně erotických prvcích, z dnešního pohledu je jeho tvorba tradiční, nemůže již být vnímána jako experiment.

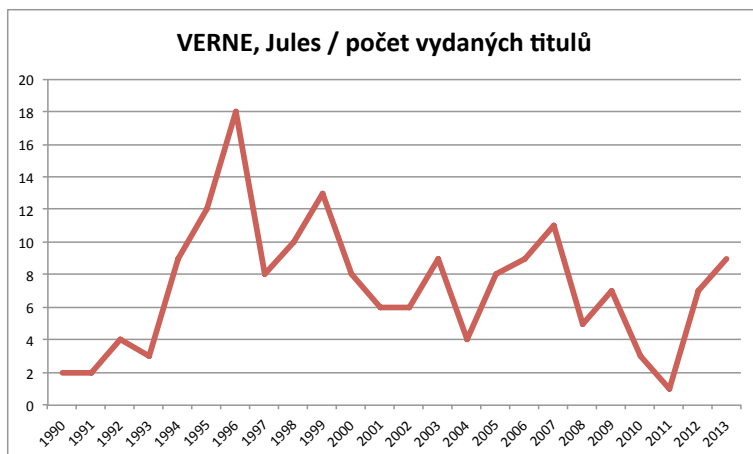
⁵¹⁵ Jean Giono patří k autorům, jež česká recepce nedoceňuje: zejména vydání z posledních let se omezují na filozofickou povídku *Muž, který sázel stromy* – dílo J. Giona je však mnohem bohatší.

⁵¹⁶ Gavalda, a zejména Nothombová patří k autorům, jež literární kritika částečně přehlíží (tak je vnímána většina autorů bestsellerů, např. Guillaume Musso či Marc Lévy), avšak zároveň se čas od času objevují i v nominacích na prestižní literární ceny.

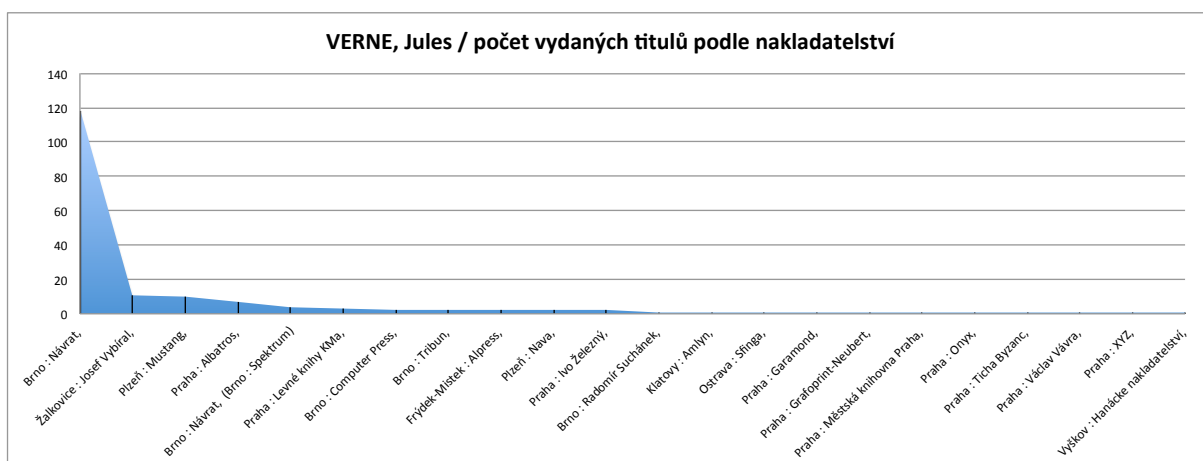
Vanoyeke, Violaine	1956	10	tvary	dobrodružné	historický román
Zola, Émile	1840–1902	10	oddechová četba tradiční romány	kánon francouzské literatury 19. stol. – naturalismus	román

8.4.1 Verne, Jules (1828–1905) – 171 titulů

Nejčastěji vydávaným autorem sledovaného období let 1990 až 2013 byl Jules Verne, autor dobrodružných a vědeckofantastických románů. Česky vyšlo celkem 171 titulů,⁵¹⁷ přičemž zájem nakladatelů o spisovatele a jeho knihy se průběžně pohyboval od 1 titulu vydaného v roce 2011 až po 18, které vyšly roku 1996.

Důležité však je, že největší podíl na vydávání tohoto autora má jediné nakladatelství: brněnský Návrat, kde v daném období vyšlo 117 titulů. Následuje nakladatelství J. Vybírala z Žalkovic (11 titulů), plzeňský Mustang (10 titulů), nakladatelství zaměřené především na tvorbu pro děti Albatros (7 titulů), další 4 tituly spadají navíc k již zmíněnému nakladatelství Návrat – u těchto je však uveden ještě další subjekt, Spektrum. Tři tituly vydalo nakladatelství Levné knihy KMa, po dvou brněnské firmy Computer Press a Tribun, plzeňská Nava, Alpress z Frýdku-Místku a pražské nakladatelství I. Železného. Deset dalších vydavatelských subjektů uvedlo na trh po jediném titulu.

Brněnský Návrat vydává knihy v upravených „původních překladech“ – nakladatel tedy volí pro vydání nejlevnější variantu, kdy ani na zdrojový text, ani na překlad se již nevztahují

⁵¹⁷ Do tohoto počtu nejsou započítány zvukové nahrávky nebo komiksová zpracování. Naopak zahrnuta jsou i zjednodušená vydání pro děti či bilingvní vydání.

autorská práva, a tedy povinnost vypořádat autorskou licenci – tj. zaplatit za postoupení práv a uhradit honorář.

Zajímavá okolnost je, že některé tituly jsou vydávány v témže roce více subjekty.⁵¹⁸ To by jistě stálo za podrobný výzkum, stejně tak jako skladba produkce brněnského Návratu.

Nejčastěji vydávaným titulem tohoto autora, který vyšel v daném období desetkrát,⁵¹⁹ je *Cesta kolem světa za 80 dní*. Šestkrát byl vydán román *Pět neděl v baloně*, po pěti vydáních dosáhly knihy *Cesta do středu Země*, *Dvacet tisíc mil pod mořem* a *Ze Země na Měsíc*. Čtyřikrát vyšly tituly: *Robur dobyvatel*, *Vynález zkázy* a *Zlatá sopka*. 18 titulů bylo ve sledovaném období vydáno třikrát, 21 titulů vyšlo dvakrát a 34 titulů pouze jednou.⁵²⁰

„Fenomén“ dvou francouzských autorů, jimž dlouhodobě patřila přední pozornost českých nakladatelů (Jules Verne a Alexandre Dumas), je patrný dokonce i po převratu r. 1948 a na začátku padesát let: podle Čecha jde o pouhé dva zástupce jinak velmi rozsáhlé tematické linie tzv. dobrodružné literatury, která jako jediná obstála v „souboji“ s edičně v té době výlučně preferovanými kritickými realisty a angažovanou literaturou. Jules Verne měl i tehdy před Dumasem určitý náskok – snad pouze s výjimkou roku 1950, kdy dokonce i jemu vychází jen jeden titul. Čech v této souvislosti uvádí: „Lze tedy předpokládat, že Verne nebyl vnímán v roce 1950, resp. v roce 1949 [...] jako ideologicky nejvíce potřebný autor, jehož by také bylo urgentně nutné reinterpretovat do změněných společenských poměrů.“⁵²¹ – Pozoruhodné je, že i tito autoři museli být při vydání podpořeni vhodným paratextem (srv. poznámku o doslovu J. Kopala k Dumasovým *Třem mušketýrům*, 8.4.3).

Pro srovnání: Čech⁵²² uvádí 26 titulů vydaných v letech 1945–1953 (tj. 3,25 titulu/rok; Drsková⁵²³ v bibliografii ke své práci podchytila 41 titulů J. Vernea v období let 1960–1969 (tj. 4,5 titulu za rok); přičemž v letech 1990 až 2013 vyšlo 176 titulů (tj. 7,5 titulu/rok).

8.4.2 Garen, Jean-Pierre (1932–2004) – 63 titulů

Dalším hojně vydávaným autorem je Jean-Pierre Garen, původním povoláním gynekolog, posléze slavný autor sci-fi série, jejíž ústředními postavami jsou kapitán Mark Stone a jeho přítel android Ray. Jde o žánr oddechové literatury s klasickou tematikou, v podstatě řemeslně naplňující očekávané schéma. Česky vyšly prakticky všechny svazky této řady; česká vydání ale nesledují přesně chronologii celé série, ta začala u nás vycházet zhruba od poloviny a až posléze se přistoupilo i k vydání předchozích svazků.

Úctyhodný počet – 63 vydaných svazků z jeho díla – přitom vyšel za kratší než sledované období (v roce 2003 vychází pouze jeden titul, a poté již žádný). Do poloviny roku 1995 knihy vydávalo nakladatelství Najáda, poté řadu přebírá nakladatelství Ivo Železný. Kromě prvního a posledního roku (s jedním titulem) každoročně vycházelo zpravidla 5 až 6 titulů. Řada měla shodnou úpravu obálek s uvedením jména hlavního hrdiny (Mark Stone). Některé tituly byly po roce 2000 vydány v reedici. Z hlediska marketingu jde o projekt, který počítá s tím, že určitý okruh čtenářů čeká na každý nově vydaný titul a „načítá“ knihu za knihou, vnímá jednotlivé svazky jako osvědčený produkt.

Na překladu se podílelo několik překladatelů (abecedně: Iva a Jiří Grospietschovi, Jan Hlavička, Michaela Knappová, Petr Nebeský, Eva Procházková, Erika Rumplová), nejčastěji je uváděná Erika Rumplová.

⁵¹⁸ A s jinými ISBN, přičemž se nezdá, že by šlo o společný projekt určitého nakladatelství – takové svazky totiž pak knihovnický katalog uvádí vždy v jednom hesle, což není tento případ.

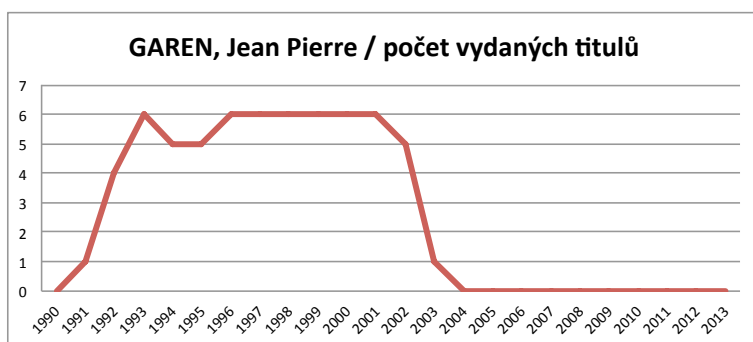
⁵¹⁹ Započteny jsou i reedice nebo tituly vydané ve stejném roce u vícera nakladatelů.

⁵²⁰ Podrobné přehledy vydaných titulů jsou zařazeny v bibliografických soupisech, z nichž tato práce vychází.

⁵²¹ ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno : Masarykova univerzita, 2011, s. 109.

⁵²² ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno : Masarykova univerzita, 2011, s. 339.

⁵²³ DRSKOVÁ, Kateřina. *České překlady francouzské literatury (1960–1969)*. České Budějovice : JČU v Č. Budějovicích, 2010, s. 169–173.

8.4.3 Dumas, Alexandre (1802–1870) – 49 titulů

Alexandre Dumas,⁵²⁴ dramatik a prozaik, především autor dobrodružných románů, spřízněný s hnutím romantismu, patří podobně jako výše uvedený Jules Verne k autorům, jejichž díla u nás vycházejí stále. A to nejenom dvě nejslavnější, *Tři mušketýři* a *Hrabě Monte Christo*.

Pro zajímavost můžeme nahlédnout do historie: podle katalogizačních údajů českých knihoven už během 19. století vyšlo 63 titulů (v letech 1842 až 1903).⁵²⁵ Přičemž Dumas začínal (ve druhé polovině 20. let 19. století) zejména jako autor divadelních her, román *Les Trois Mousquetaires* je z r. 1844, kdy nejprve vycházel v deníku *Le Siècle* na pokračování a ještě téhož roku vyšel i knižně – česky poprvé r. 1851. *Le Comte de Monte Christo* měl historii takřka identickou (vychází nejprve na pokračování v *Journal des débats* v rozmezí let 1844 až 1846) – česky poprvé ve stejném roce (1851), ale u jiného nakladatele.

Dumasovy romány však v této době vycházejí běžně v několika dílech. Pokud bychom měli přehled omezit pouze na jednotlivé tituly (bez ohledu na to, zda série obsahuje dva, tři a někdy i šest dílů), výčet bude kratší.⁵²⁶

DUMAS, Alexandre / výčet titulů vydaných v 19. st.			
titul (počet dílů)	překladatel, příp. autoři paratextu	vydal	rok
<i>Bratrstvo mstitelů</i> (I–III)	F. J.	neuveđen	1876
<i>Hora Sinai: obrazy cestopisné</i> (I–III)	neuveđen	W Praze : Nákladem M. Neureutra,	1842
<i>Hrabě de Monte-Christo</i>	Pavel Projsa	Praha : Alois Hynek,	1851
<i>Hrabě Monte-Kristo</i> (I–VI)	volně přeložil P.Š. T-ý	V Praze : Nákladem A. G. Steinhausera,	1862

⁵²⁴ Alexandre Dumas ml. (1824–1895) je ve sledovaném období zastoupen jediným titulem: *Dáma s kaméliemi* vyšla v překladu Věry Kopalové r. 1998 v nakl. Euromedia-Ikar. Přičemž překlad Kopalové vyšel poprvé r. 1965 v nakl. Práce.

⁵²⁵ Jde o knižní svazky zahrnující i divadelní hry, stejně jako u posuzované bibliografie z let 1990 až 2013. Obdobně postupují ve svých přehledech i zmínění autoři, komentující bibliografie jiných výseků literárních dějin, Čech a Drsková.

⁵²⁶ V přehledu, který vychází z dat katalogů Národní knihovny (Souborný katalog a Česká národní bibliografie), se vyskytují i „bílá místa“ – ve výjimečných případech nejsou podchyceny všechny díly série.

<i>Hrabě Monte Kristo</i>	přeložil P. Š. T.	V Praze : Steinhauser,	1871
<i>Hrabě Monte Kristo</i> (oddíl II), <i>Pán světa</i>	nově k vyd. upravil H. V.	neuveveno	1873
<i>Hrabě z Monte-Christa</i> (dílu prvního sešit první)	zčeštil Jan Aleš Šubert	V Praze : J.A. Šubert : V komisí kněhkupectví pana Sigm. Bensinger-a,	1861
<i>Hrabě z Monte-Christa</i> (dílu prvního sešit první)	zčeštil Jan Aleš Šubert	V Praze : Nakladem a v komisí kněhkupectví A.G. Steinhausera,	1862
<i>Kean: hra</i>	pro menší čes. divadla upr. Petr Lída	V Praze : Knapp,	1901
<i>Korsičtí bratři</i>	V. Rovinský	Praha : J. Otto,	neuveveno
<i>Osudná sázka: veselohra</i>	dle Holbeinova vzdělání přel. Eliška Pešková	V Praze : Pospíšil,	1868
<i>Pán světa: pokračování románu Hrabě Monte-Kristo</i> (I-IV)	dle A.M. [Adolf Mützelburg] volně přel. P.Š. T-ý	Praha : A.G. Steinhauser,	1863–1864
<i>Pařížští Mohikáni</i> (oddělení I., díl I)	z franciny přeložil E. P-ý	V Praze : Sklad Ad. Kurandy,	1863
<i>Pařížští Mohikáni</i> (oddělení II., díl I–III)	z franciny přeložil E. P-ý	V Praze : Sklad Ad. Kurandy,	1864
<i>Pustý ostrov Monte Christo</i>	povídka pro mladý i dospělý věk ; dle Alexandra Dumase vypravování vzdělal J. Hofmann ; přeložil Josef Pečírka	Praha : J. Pospíšil,	1864
<i>Slečna de Belle-Isle: veselohra</i>	Eliška Pešková	Praha : J. Srp,	1886
<i>Tři mušketýři</i> (I–II)	Fr. Boh. Tomsa	V Praze : Jar. Pospíšil,	1851–1852
<i>Tři mušketýři</i> (oddělení I–III, odd. II. se dále dělí do 3 dílů)	Jos. T-ý	V Praze : Nákladem Karla Trachty,	1874
<i>Tři mušketýři</i> (I–II)	Fr. B. Tomsa	V Praze : Nákladem Jaroslava Pospíšila,	1892
<i>Tři mušketýři</i>	Jaroslav Vrchlický	Praha : Jos. R. Vilímek,	1903
<i>Tři mušketýři ještě po desíti letech</i> (I–VI)	Fr. B. Tomsa	V Praze : Nákladem Jaroslava Pospíšila,	1893–1894
<i>Tři mušketýři ještě po desíti letech aneb Hrabě z Bragelonne</i> (I–VI)	Fr. Boh. Tomsa	V Praze : Jar. Pospíšil,	1853–1854
<i>Tři mušketýři po dvacíti letech</i>	Fr. Boh. Tomsa	V Praze : Jar. Pospíšil,	1852
<i>Tři mušketýři po dvacíti letech</i> (I–III)	Fr. Boh. Tomsa	V Praze : Jaroslav Pospíšil,	1893
<i>Válka žen</i>	J. Jiroušek	Praha : Beaufort,	1903
<i>Z mladého věku Ludvíka XIV: veselohra</i>	pro česká představení vzdělal Fr. Doucha	V Praze : Nákladem knihkupectví Jarosl. Pospíšila,	1873

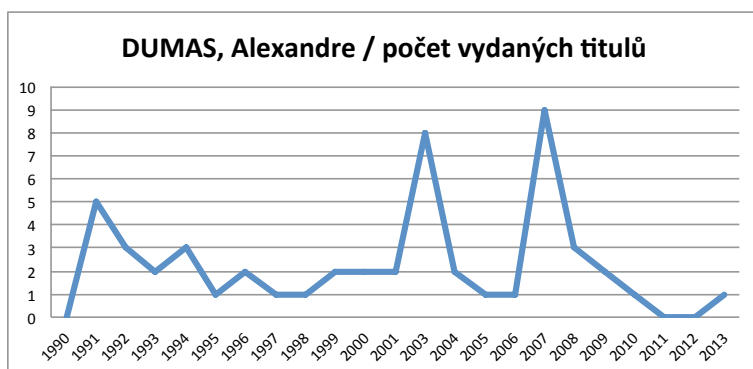
Čech⁵²⁷ uvádí 10 titulů vydaných v období 1945–1953, Drsková⁵²⁸ uvádí 14 titulů vydaných v letech 1960–1969. To ve srovnání s 3 průměrně vydanými tituly ročně ve zde sledovaném období není nijak významné množství. Je však třeba připomenout, že Alexandre Dumas (podobně jako výše zmíněný Jules Verne) se řadí k žánru dobrodružné literatury, která právě v poválečném období „ztrácí podíl na trhu, a to hlavně ve prospěch kritických realistů a angažované literatury, protože tyto dva proudy dosáhnou nejvyššího nárůstu“.⁵²⁹ Naproti tomu v 60. letech, po dobu krátkodobého uvolnění cenzury, ale za neměnicích se podmínek na knižním trhu (struktura a pevné zaměření nakladatelství zůstávají stejné), lze předpokládat, že dobrodružná (podobně jako tzv. úniková a braková) literatura se nestačí, anebo v podstatě nemůže dostat do edičních plánů (do značné míry zřejmě přetrval předsudek o škodlivosti brakové literatury, zároveň měli redaktoři plné ruce práce, aby stačili vydat dosud zapovězená hodnotná díla, a dalším faktorem bylo jistě i to, že pro nakladatelství jako státní podniky nebyl tehdy ekonomický zisk prioritou a nutností pro další fungování firmy). Dumas stejně jako Verne zůstávají autory tzv. literatury pro mládež.

⁵²⁷ ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno : Masarykova univerzita, 2011, s. 328.

⁵²⁸ DRSKOVÁ, Kateřina. *České překlady francouzské literatury (1960–1969)*. České Budějovice : JČU v Č. Budějovicích, 2010, s. 129.

⁵²⁹ Nejvyšší podíl dobrodružné literatury v úhrnné produkci byl r. 1950, kdy činil pouhá 3 %, v ostatních letech sledovaných v publikaci P. Čecha se pohyboval mezi 16 až 25 %. Viz ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno : Masarykova univerzita, 2011, s. 109.

Naopak po roce 1989 se právě tato literatura dostává do popředí – šlo totiž o jedno z mnoha témat po celá desetiletí zapovězených, přitom ale čtenářsky natolik vděčných, že měla komerční potenciál. Proto se tomuto autorovi 19. století najednou dostalo tolik zájmu. Lze však odhadnout, že obdobný návrat k tradiční četbě už se nebude opakovat – což ukazuje i křivka vydaných titulů, jež má v posledních 7 letech silně klesající tendenci.

Skladba titulů se od výčtu knih vydaných v 19. století poměrně liší: zatímco v prvním období vyšlo vedle „Mušketýrů“ a „Hraběte“ deset dalších titulů, ve sledovaném období to bylo 27.

Na rozdíl od knih Julese Vernea lze u A. Dumase zároveň pozorovat také poměrně vysoký podíl nových překladů (Dana Melanová – 2000, 2006, 2007, 2008, 2009, Jiří Našinec – 1999, Jiří Žák – 2001; tři překlady Vlastimila Fialy vycházely poprvé ve Svobodě – v letech 1992 a 1993, poté je přebírá Alpress a jsou vedeny jako první, popř. druhé vydání; překlad Viléma Opatrného vyšel poprvé ve Svobodě už r. 1973). Vycházejí však i překlady z 30. let, například z pera Růženy Peyrové (romány *Spiklenci* a *Válka žen* poprvé vyšly v jejím překladu už r. 1926, *Vladařova žena* r. 1927 – vše u Jos. R. Vilímka).

Nepříliš obvyklý byl osud překladu románu *Hrabě Monte Cristo* od Mileny Tomáškové a Jana Vladislava: od roku 1957, kdy vyšel v nakladatelství Mladá fronta, putoval přes SNKLU (1963), Svobodu (1968 a znovu 1975), Albatros (1991), ostravskou Sfingu (1994) až po nejnovější vydání v Euromedia-Odeon (2003).

DUMAS, Alexandre / výčet titulů vydaných v letech 1990 až 2013			
titul (počet dílů)	překladatel ; autoři paratextu	nakladatel	rok
<i>Bílí a modří</i>	Dana Melanová	Praha : Baronet,	2007
<i>Hrabě de Monte Christo</i> (I-VI)	neuveden	Brno : Tribun,	2007
<i>Ješuoivi tovaryši</i>	Dana Melanová	Praha : Baronet,	2008
<i>Královna Margot</i>	Vlastimil Fiala	Frýdek-Místek : Alpress,	2007
<i>Le Comte de Monte-Cristo - Hrabě Monte Christo : zjednodušená verze</i>	Tomáš Cidlina	Brno : Computer Press,	2009
<i>Madame Lafarge</i> . Text upravil a poznámkami opatřil Claude Schopp	neuveden	Praha : Brána,	2007
<i>Robin Hood</i>	Vilém Opatrný	Praha : Svoboda,	1992
<i>Robin Hood</i>	Vilém Opatrný	Řitka : Daranus,	2008
<i>Rudá sfinga</i>	Dana Melanová	Praha : Baronet,	2009
<i>Dobrodružství hraběte Lydericha</i>	Jiří Našinec	Praha : Vyšehrad,	1999
<i>Hrabě Monte Cristo</i> (I-III)	přel. a poznámkami opatřili Milena Tomášková a Jan Vladislav	Ostrava : Sfinga,	1994
<i>Hrabě Monte Cristo</i> (I-III)	Milena Tomášková a Jan Vladislav	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2003
<i>Hrabě Monte Cristo</i> (I-III)	přel. a pozn. opatřili Milena Tomášková a Jan Vladislav ; doslov Milena Tomášková	Praha : Albatros	1991
<i>Kapitán Pamfil</i>	Jaroslav Fryčer	Brno : Host,	1997
<i>Kapitán Richard : obrazy z válečného života za Napoleona I.</i>	H.M. Vilím	Brno : MOBA,	2010

<i>Královna Margot</i>	Vlastimil Fiala	Praha : Svoboda,	1992
<i>Královna Margot</i>	Vlastimil Fiala	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
<i>Královna Margot</i>	Vlastimil Fiala	Frýdek-Místek : Alpress,	2007
<i>Královnin náhrdelník : paměti lékařovy (I-II)</i>	Ladislav Jehlička	Praha : Svoboda,	1991
<i>Králuv šašek</i>	přel. a upravil Vlastimil Fiala	Praha : Svoboda,	1992
<i>La San Felice</i>	Bedřich Spurný	Český Těšín : Oddych,	2000
<i>Lady Hamiltonová</i>	Dana Melanová	Praha : Euromedia Group - Ikar a Knižní klub,	2000
<i>O korunu a lásku (I-II)</i>	přel. J. V. Sterzinger	Praha : Naše vojsko,	2003
<i>Paměti milostnice</i>	Bedřich Spurný	Český Těšín : Oddych,	1999
<i>Paní de Monsoreau</i>	přel. a upravil Vlastimil Fiala	Praha : Svoboda-Libertas	1993
<i>Paní z Monsoreau</i>	Jiří Žák	Praha : Vyšehrad,	2001
<i>Rytíř de Sainte-Hermine</i>	Dana Melanová	Praha : Baronet,	2006
<i>Spiklenci (z francouzského originálu Compagnons de Jehu)</i>	Růžena Peyrová	Český Těšín : Oddych,	2001
<i>Tisíc a jeden přízrak</i>	přel. a vysvětlivkami opatřil Jiří Našinec	Praha : Havran,	2004
<i>Tři mušketýři (I-II)</i>	Jaroslav Vrchlický	Praha-Litomyšl : Paseka,	1996
<i>Tři mušketýři</i>	Jaroslav Janů	Praha : Brio,	2003
<i>Tři mušketýři</i>	Jaroslav Janů	Praha : Levné knihy KMa,	2005
<i>Tři mušketýři (I-II)</i>	Miroslav Brož	Vimperk : Papyrus,	1995, 1996
<i>Tři mušketýři = The three musketeers : tři mušketýři a aféra s královninými diamanty adapted by Susan Gates</i>	Michaela Ženatá	Dubíčko : Infoa,	2013
<i>Válka žen</i>	Růžena Peyrová	Český Těšín : Oddych,	1998
<i>Vladařova dcera</i>	Růžena Peyrová	Těšín : GABI,	1993
<i>Vladařova dcera</i>	Růžena Peyrová	Frýdek-Místek : Alpress,	2004

8.4.4 Simenon, Georges (1903–1989) – 44 tituly

Georges Simenon je světoznámý autor detektivních románů s postavou komisaře Maigreta. Narodil se sice v belgickém Lutychu (Liège), ale už v r. 1921 odchází do Paříže, hned po válce se vystěhoval do USA a později se usadil ve švýcarském Lausanne. Když r. 2003 vyšel první svazek jeho sebraných spisů v prestižní edici Pléiade nakl. Gallimard, bylo to odbornou veřejností vnímáno jako velké gesto uznání „paraliteratury“⁵³⁰ za rovnocennou náročné beletrii, zároveň se však objevilo i mnoho odpůrců takového rozhodnutí.

Historie české recepce je ovlivněna tím, že v poválečném období patřil detektivní román k literatuře cenzurou zavržené, považované za literární brak. Explicitně jsou detektivky jako nevhodný žánr uvedeny až r. 1950 v pokynech pro čistky knihovnických fondů, popřípadě v dokumentech Hlavní správy tiskového dohledu z r. 1953 a následně i 1954 (Seznam nepřátelské, závadné, zastaralé a nežádoucí literatury).⁵³¹ Bibliografická data tuto situaci věrně dokládají: zatímco ve 30. letech vychází 6 titulů, po roce 1937 už Simenon vycházet nesmí, a to po dobu celých 28 let.⁵³²

⁵³⁰ U nás označované jako oddechové, brakové, populární, masové literatury.

⁵³¹ Blíže NEUDERTOVÁ, Miriam. *Poválečná generace překladatelů: malé a velké dějiny*. Diplomová práce. Ved. J. Šotolová. Praha : ÚTRL FF UK, 2013, s. 35–44, s odvoláním zejména na publikaci ŠÁMAL, Petr. *Soustružníci lidských duší: lidové knihovny a jejich cenzura na počátku 50. let 20. století*. Praha : Academia, 2009.

⁵³² Viz také četná svědectví nejstarší generace překladatelů v publikaci RUBÁŠ, Stanislav (ed.). *Slovo za slovem. S překladateli o překládání*. Praha : FF UK, 2013. – K Simenonovi zejména rozhovor s Jarmilou Fialovou. Tamtéž, s. 73–74.

Georges SIMENON / výčet titulů vydaných ve 30. letech			
titul	překladatel	vydal	rok
<i>Žlutý pes</i>	Fr. Heller	Praha : Karel Voleský,	1932
<i>Dům na křižovatce</i>	Fr. Heller	Praha : Karel Voleský,	1933
<i>Prázdniny v Bergeracu</i>	Běla Vrbová-Pavloušková	Praha : Karel Voleský,	1933
<i>Zločin v Holandsku</i>	Fr. Heller	Praha : Karel Voleský,	1933
<i>Stín katedrály</i>	Fr. Heller	Praha : Karel Voleský,	1934
<i>V černošské čtvrti</i>	J. J. Paulík	Praha : Jos. R. Vilímek,	1937

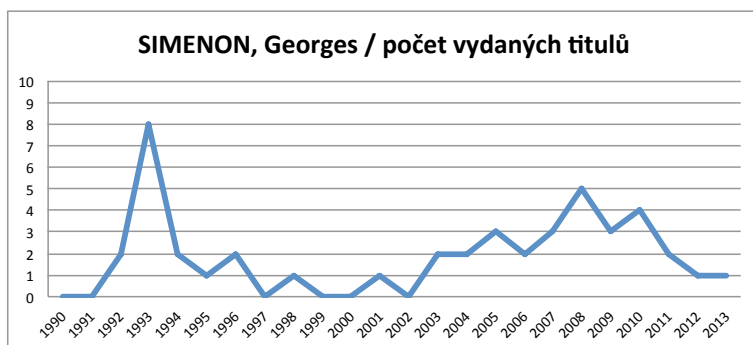
Znovu se Simenon na knižním trhu objeví až r. 1965. Během 60. let vyjde v pěti různých nakladatelstvích 8 detektivních románů tohoto autora, z toho pět dosud nevydaných, *Žlutý pes* v novém překladu a *Zločin v Holandsku* v reedici překladu Fr. Hellera.

Georges SIMENON / výčet titulů vydaných v 60. letech			
titul	překladatel; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Kočka</i>	Miroslav Drápal	Praha : Svoboda,	1969
<i>Maigretova trpělivost</i>	přel. a doslov napsala Jarmila Friedlová	Praha : Magnet,	1969
<i>Zločin v Holandsku</i>	František Heller	Praha : Lidové nakladatelství,	1969
<i>Případ Cecilie. Vražda v hotelu Majestic</i>	Ladislav Jehlička, Josef Šup	Praha : Naše vojsko,	1967
<i>S úctou Picpus</i>	Eva Outratová ; doslov napsala Jarmila Fialová	Praha : Mladá fronta,	1966
<i>Bratři Ricové</i>	Zdena Salivarová	Praha : Československý spisovatel,	1965
<i>Obavy komisaře Maigreta</i>	Jarmila Friedlová	Praha : Mladá fronta,	1965
<i>Třikrát Maigret</i>	Jiří Pechar	Praha : SNKLU,	1965

V normalizačních 70. a 80. letech Simenon vychází průběžně (celkem 35 knižních titulů, některé sdružující tři romány v jednom svazku – známá edice nakladatelství Odeon „3x“: *3x Maigret*, *3x Zločin na vodě*, *3x Maigret a neochotní svědkové*) snad ve většině nakladatelství, jež po restrukturalizaci sektoru v 50. letech, s cílem systematizace produkce, vůbec mohla vydávat překladovou beletrii. Zpočátku šlo o Lidové nakladatelství, Orbis, Naše vojsko, Albatros, Mladou frontu, později zejména o Československý spisovatel, Odeon, Svobodu, Práci, Melantrich.

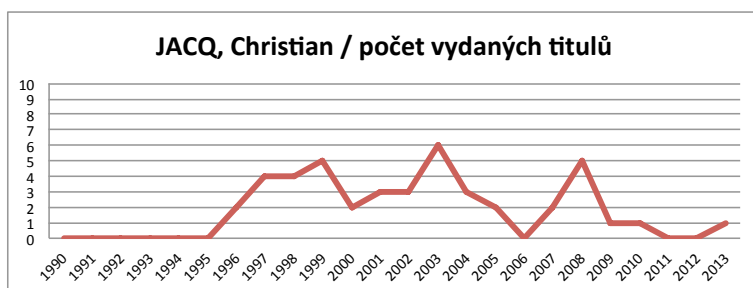
Je však třeba připomenout, že v 60. až 80. letech tyto knihy vycházely v omezených nákladech a nebyly v knihkupectvích běžně k dostání. I to byl jistě jeden z důvodů toho, že se k Simenonovi (stejně jako například k A. Christie) nakladatelé mohli po roce 1989 vrátit bez rizika, že by náklad neprodali. Avšak s tím, jak knižní trh začal být přesycen nejrozmanitější nabídkou, a také jakmile si čtenáři uvědomili, že knihy už není třeba kupovat „do zásoby“, jako součást rodinného jmění (jež se zejména v 60. letech budovalo s vyhlídkou na předání další generaci), najednou ani detektivky nešly na odbyt, jak se předpokládalo. Názorně to ilustruje graf počtu vydaných titulů v letech 1990 až 2013: po nárůstu v první polovině 90. let nastává ve vydávání Simenona propad, po deseti letech nakladatelé opět zkoušejí zájem trhu „probudit“, a zdá se, že úspěšně, protože vydaných titulů pozvolna přibývá. V poslední době – přičemž důvodem může být i poněkud opožděný dopad ekonomické krize na nakladatelský sektor – nakladatelé tuto doposud jistou oblast produkce opouštějí. (Frankofonní) detektivka jako taková však nemizí – uvidíme dále, že nakladatelé hledají i nová jména: například Fred Vargas (s devíti vydanými tituly od r. 2003, první v Mladé frontě, další v Garamondu), Frédéric Lenormand (šest titulů od r. 2006, všechny v nakl. Garamond)

a další autoři zařazení do edice Černá káva nakladatelství Garamond nebo Sébastien Japrisot (sedm titulů u pěti nakladatelů – Ikar, Motto, Melantrich, Mustang, Nava).

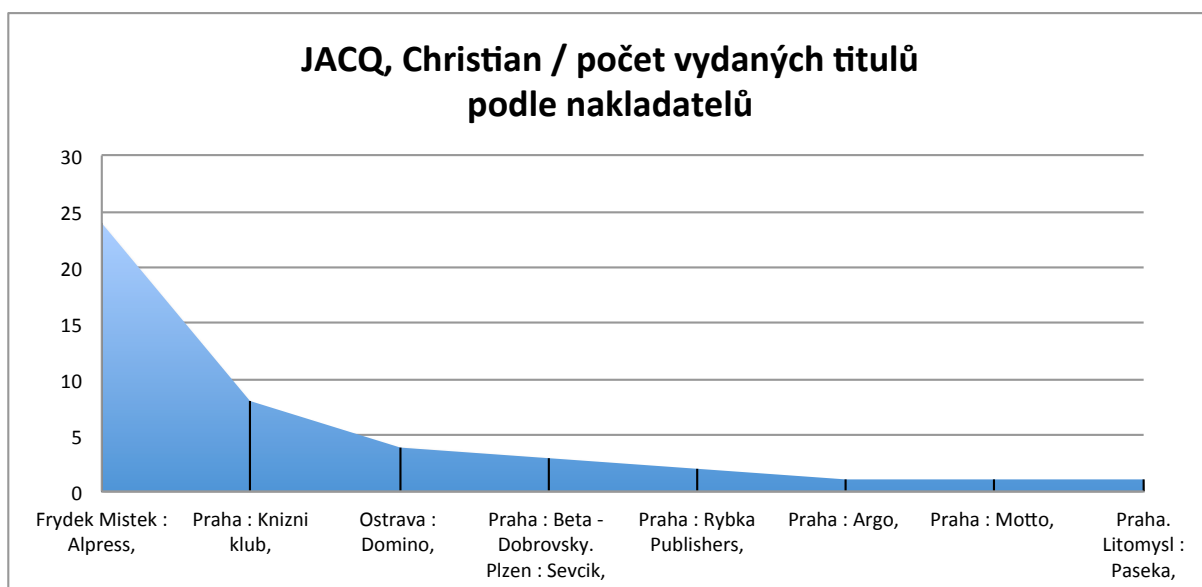

8.4.5 Jacq, Christian (1947–) – 41 titulů

Christian Jacq je povoláním egyptolog a zároveň také bestsellerový autor popularizačních historických románů řazených do oddechové literatury. Česky vyšlo dosud 41 svazků, které se sdružují do tematických kratších řad jako *Pomsta bohů*, *Ramses*, *Královna svobody*, *Mozart*, *Usírova tajemství* atp. Knihy Ch. Jacqa začaly česky vycházet až r. 1996 a jsou vydávány dodnes, i když od roku 2009 už jde o maximálně jeden titul ročně.

Nakladatelství Alpress vydalo 24 titulů v letech 1996 až 2005, nakl. Domino čtyři tituly (2006 až 2008), Beta-Dobrovský tři tituly (všechny roku 2003), Euromedia-Knižní klub osm titulů během tří let (z čehož 4 roku 2008), dva tituly vydal Rybka-Publishers (z čehož jeden ve spolupráci s Knižním klubem) a po jednom Argo (2010), Motto (2013) a Paseka (1999).

Do roku 2001 nakladatelství Alpress tohoto autora vydávalo exkluzivně, poté se o něho dělí několik subjektů. To je dáno tím, že každý z nakladatelů vydává určitou řadu (Alpress – *Světelný kámen, Královna svobody, Usírova tajemství*; Knižní klub – *Mozart, Pomsta bohů*; Beta-Dobrovský – *Z lásky k ostrovu Philae*; Domino – některé z titulů tematicky spjatých s Egyptem).

Jacq má u nás několik překladatelů v závislosti na konkrétních nakladatelstvích, neboť jde o časté spolupracovníky těchto firem: Dagmar Slavíková (celkem 22 knih) překládá pro Alpress, Ladislava Miličková (4) pro Domino, Hana Müllerová (3), Vladimír Čadský (2) a Šárka Belisová (2) pro Knižní klub, Dagmar Šmerdová (2) pro Beta-Dobrovský, po jedné knize přeložili Bruno Cempírek, Zlata Chatel, Josef Orel a Dana Melanová.

K výčtu publikací Christiana Jacqa je třeba připočítat ještě tři detektivky (jedna vydaná v reedici), které autor publikoval pod pseudonymem Christopher Carter – pod tímto jménem je nakladatelství Alpress také uvedlo na český knižní trh. Všechny přeložila Dagmar Slavíková a vyšly v letech 1999 a 2002. (Viz dále, 8.5.6 Autoři se čtyřmi vydanými tituly)

8.4.6 Saint-Exupéry, Antoine de (1900–1944) – 40 titulů

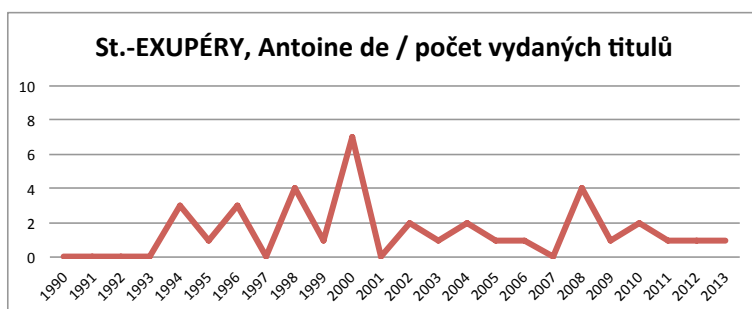
Francouzský básník a spisovatel, letec. Jeho nejznámější dílo, *Malý princ* (z r. 1943), je nejčastěji vydáváno jako knížka pro děti, sám autor ji označil za filozofickou pohádku a dětem věnoval. I *Malý princ* by se dal přiřadit k dílům, jež jsou u nás známější než v původní kultuře – ačkoli v tomto případě to lze stěží doložit a záleží asi spíše na tom, z jakého kulturního prostředí pocházejí jednotliví čtenáři.⁵³³

Knihy A. de St.-Exupéryho také měli u nás čtenáři možnost poznat dříve než ve zde zkoumaném období: první překlad (*Noční let*) vyšel r. 1933, další (*Země člověka*) r. 1946, třetím přeloženým titulem byl *Malý princ* (1959). Toto dílo se také v přehledu česky vydaných St.-Exupéryho knih objevuje nejčastěji. V 60. letech je jen jednou z celkového počtu šest vydaných publikací (přičemž mezi šesti vydanými knihami je také svazek z r. 1968, obsahující čtyři díla: *Kurýr na jih, Noční let, Válečný pilot, Dopis rukojmímu* – v této podobě bude kniha vydávána ještě opakovaně v dalších desetiletích), zato v 70. a 80. letech *Malý princ* z celkového počtu jedenácti publikací představuje čtyři položky.

V období let 1990 až 2013 patřil A. de St.-Exupéry k oblíbeným autorům nakladatelů, a potažmo tedy jistě i čtenářů. Celkový počet 40 vydaných titulů přitom pochází pouze z let 1994 až 2013: roku 1989 totiž St.-Exupérymu u nás vyšel *Malý princ* (6. vydání překladu Z. Stavínohové) a na vydávání tohoto autora se navázalo až s určitou přestávkou, v roce 1994. A to hned hned třemi tituly: *Malý princ* (Albatros), *Válečné zápisy* (Vetus Via) a *Citadela* (Vyšehrad). Za pozornost stojí vydání čtyř svazků (v jednom souboru) česky doposud nevydaných textů v nakladatelství Vyšehrad (šlo o překlad nedávného francouzského vydání do té doby nepublikovaných, a tedy veřejnosti neznámých autorových textů).⁵³⁴

⁵³³ Svůj názor na „české“ přeceňování úlohy *Malého prince* spojený s údivem nad tím, že v českém prostředí jde snad o nejznámější knihu francouzského autora, mi koncem 90. let sdělila belgická lektorka, která vede kursy literatury ve Francouzském institutu v Praze. Další náhodně dotázaní rodilí mluvčí však její úsudek nepotvrdili. – Naopak například francouzská stránka „Le Petit Prince“ na *Wikipedii* knihu představuje jako kulturní fenomén a mj. uvádí, že byla přeložena do 270 jazyků.

⁵³⁴ Jde nicméně o soubor započítaný do přiložené bibliografie jako jeden titul, neboť se prodává jako jeden produkt a má přidělené jedno ISBN: SAINT-EXUPÉRY, Antoine de. *Sedm dopisů Natalii Paley. S předmluvou editorky Delphine Lacroix; Dnes večer jsem sel obhlédnout své letadlo. Letec. Věřit lidem je možné; Tanečnice Manon. Letec; Texty ke Kurýru na jih a Nočnímu letu.* S předmluvou editora Albana Cerisiera. Přel. Věra Dvořáková. Ilustrace Jan Hísek. Praha : Vyšehrad, 2008, ISBN 978-80-7021-960-7.

Nejčastěji vydávanými tituly autora jsou román *Citadela* a již zmíněný *Malý princ*. *Citadela* ve sledovaném období vyšla osmkrát, vždy v nakladatelství Vyšehrad a v překladu Věry Dvořákové. V posledních čtyřech případech jde o úplné⁵³⁵ vydání (2002, 2004, 2008 a 2011). První vydání *Citadely* v tomto překladu je z r. 1975 (rovněž vydalo nakl. Vyšehrad, v nákladu 30 000 výtisků). V tomtéž roce kupodivu vyšla tatáž kniha zároveň ještě v Supraphonu, v překladu Josefa Petráše a s ilustracemi Kamila Lhotáka – v ediční řadě Lyra Pragensis a v nákladu 10 000 výtisků. Tento překlad ale v reedici nikdy vydán nebyl. Po druhém vydání překladu V. Dvořákové z r. 1984 (Vyšehrad, náklad 32 000 výtisků) následovala reedice z r. 1994, která je již zahrnuta ve výše uvedeném přehledu. Dvouletá periodicita reedice byla v podstatě zachována po celé sledované období (náklady však již bohužel nejsou uváděny), u *Malého prince* je situace obdobná (viz tabulka zde níže, St.-Exupéry / nejčastěji vydávané tituly). V daném časovém rozmezí se tři vydání dočkala ještě díla *Kurýr na jih*, *Noční let*, *Válečný pilot* a *Země lidí* – ne vždy ale vycházejí tato díla samostatně, bývají sdružována do jednoho svazku v různých kombinacích.

St.-EXUPÉRY / nejčastěji vydávané tituly (složení knižních souborů)						
rok	Citadela	Malý princ	Kurýr na jih	Noční let	Válečný pilot	Země lidí
1994	C	MP				
1995				Čistá smrt ⁵³⁶	Čistá smrt	Čistá smrt
1996	C	MP				Z
1997						
1998	C	MP, MP				
1999						Z
2000	C	MP	K	NL+Z+VP+DR ⁵³⁷	NL+Z+VP+DR	NL+Z+VP+DR
2001						
2002	C	MP				
2003						Z
2004	C		K+NL ⁵³⁸	K+NL		
2005		MP				
2006						
2007						
2008	C, Kameny chrámu ⁵³⁹		K+NL+VP+DR ⁵⁴⁰	K+NL+VP+DR	K+NL+VP+DR	

⁵³⁵ Text na záložce knihy uvádí: „Poprvé má český čtenář možnost seznámit se s kompletní Citadelou. Doposud vydávaný obsáhlý výběr vzhledem k době svého vzniku ponechal stranou některé vyhraněnější transcendentní tóny, jež nechává rozeznít vydání úplné. První úplné vydání také obohacuje naše vnímání Citadely o některé osobnější, intimnější odstíny: můžeme nahlédnout hlouběji do autorova hledání a tázání se.“

⁵³⁶ SAINT-EXUPÉRY, Antoine de. *Čistá smrt (Noční let. Válečný pilot. Země lidí)*. Přel. Jiří Konůpek a Věra Smetanová. Praha : Erika, 1995.

⁵³⁷ SAINT-EXUPÉRY, Antoine de. *Noční let. Země lidí. Válečný pilot. Dopis rukojmímu*. Přel. Jiří Konůpek. Praha : BBart, 2000.

⁵³⁸ SAINT-EXUPÉRY, Antoine de. *Kurýr na jih. Noční let*. Přel. Tomáš Kybal a Jiří Konůpek. Praha : Levné knihy, Kma, 2004.

2009		MP				
2010		MP, MP				
2011	C					
2012	Kameny chrámu					
2013		MP				

Malý princ v překladu Zdeňky Stavinohové u nás bezpochyby patří k nejčastěji reeditované knize a mnohá překladatelčina řešení už jsou v podstatě kanonizována. V roce 1998 vyšla kniha v překladu Milana Sasáka v nakl. Cesty (Ottovo nakladatelství) – překlad byl však označen za plagiát a jako takový získal Anticenu Skřipec udělovanou Obcí překladatelů.⁵⁴¹ V roce 2010, kdy bylo při příležitosti 70. výročí prvního vydání knížky spuštěno několik různých projektů nejen ve Francii,⁵⁴² ale i v USA a v Kanadě, se české nakladatelství Albatros (údajně v reakci na příliš složitá jednání s dědici Z. Stavinohové) rozhodlo po dvanácti vydáních v zavedené překladové verzi vydat text v novém překladu, který byl svěřen Richardu Podanému.^{543 544} Tato kniha s vrocením 2010 vyšla v reedici znovu roku 2014.

Dvorní překladatelkou St.-Exupéryho textů je Věra Dvořáková (*Citadela, Letec a živly, Slova jako hvězdy, Kameny chrámu* – výbor z *Citadely* a celý již výše zmíněný soubor prvně vydaných textů z r. 2008). Dále se na překládání jeho textů podíleli: Zdeňka Stavinohová (*Malý princ, Válečné zápisy, Dopisy matce: korespondence z let 1910–1944, Dopis rukojmímu*), Jiří Konůpek (*Noční let, Válečný pilot, Dopis rukojmímu*), Marie Veselá-Janů (*Kurýr na jih*), Věra Smetanová (*Země lidí*). *Kurýr na jih* vyšel ve dvou překladech, a to Marie Janů (uváděna též jako Marie Veselá) a Tomáše Kybala. *Dopis rukojmímu* je uváděn mezi překlady Jiřího Konůpka, nové vydání v nakl. Vyšehrad je již připsáno Z. Stavinohové. Podle katalogizačních údajů se zdá, že Smetanovou jako autorku jednoho překladu ze souboru zpočátku „pokryl“⁵⁴⁵ Konůpek – viz níže, srv. jednotlivá vydání: Naše vojsko (1967, 1968), Odeon (1973), Mladá fronta (1988), Erika (1995), BB art (2000).

Soubor původně 5 textů (v pozdějších vydáních někdy omezený jen na některé), zahrnující texty *Kurýr na jih, Noční let, Země lidí, Válečný pilot, Dopis rukojmímu* a na němž se překladatelsky podíleli Jiří Konůpek a Marie Veselá⁵⁴⁶ (jež je uvedena i jako autorka doslovu), vyšel poprvé roku 1962 v Mladé frontě, poté v Našem vojsku (1967, 1968), v Odeonu pod názvem *Pode mnou země* (s doslovem Josefa Felixe; v tomto souboru není uveden *Dopis rukojmímu*, ale přibyla překladatelka Věra Smetanová) – 1973, nato opět v Mladé frontě r. 1988 (tři texty: *Noční let, Země lidí, Kurýr na jih*, jako překladatelé uvedeni Konůpek, Janů a Smetanová, autorka doslovu M. Janů). Roku 1995 vychází jiný soubor, pod názvem *Čistá smrt* (v původních překladech Konůpka a Smetanové) v nakl. Erika: *Noční let, Země lidí, Válečný pilot*. Vydání z r. 2000 v nakl. BB art obsahuje texty *Noční let, Země lidí,*

⁵³⁹ SAINT-EXUPÉRY. *Kameny chrámu* – výběr z *Citadely*. Přel. a výběr sestavila Věra Dvořáková. Il. Jaroslav Róna. Praha : Vyšehrad, 2008, 2012.

⁵⁴⁰ SAINT-EXUPÉRY. *Kurýr na jih. Noční let. Válečný pilot. Dopis rukojmímu*. Přel. Marie Veselá a Jiří Konůpek. Praha : Naše vojsko, 2008.

⁵⁴¹ Text posudku také [online]: PODANÝ, Richard. Malý princ dvakrát jinak, a přec stejně. *iLiteratura.cz*, 5.5.2005. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/17357/saint-exupery-antoine-de-maly-princ>. [Cit. 12.2.2014].

⁵⁴² Viz oficiální stránky *Le Petit Prince*: <http://www.lepetitprince.com/70-ans-en-france/>.

⁵⁴³ Záležitost znám z vlastní zkušenosti, protože mě nakladatelství Albatros požádalo o redakční úpravu překladu Richarda Podaného. Když jsem však překladatele upozornila na nejasnou strategii v přístupu k textu a na množství drobných nesrovnalostí (nevhodná lexikální řešení, snaha používat mluvenou řeč v kontrastu s velmi knižní syntaxí, nedotažené formulace v replikách dialogů, zbytečně zdůrazněná rezignace na starý překlad vedoucí k nedodržení „kanonizovaných“ variant jako „človíček“, „beránek“ atp.), odmítla k mým návrhům úprav ve větší míře přihlídnout.

⁵⁴⁴ Překlad však bohužel zůstal na půli cesty ve snaze aktualizovat jazyk (ačkoli starší verze dosud nevykazovala známky zastarávání po lexikální stránce, a ani neobsahovala významové či stylistické posuny) a najít jednotlivá osobitá řešení (aby se překladatel vyhnul označení z adaptace předchozího překladu, či dokonce plagiátu). A tak například pro výraz „bonhomme“ se místo zažitého „človíčka“ v textu objevuje nesprávně a nepřilíživě zvolený ekvivalent „klučina“, místo „beránka“ se objevuje „ovečka“ atp.

⁵⁴⁵ Tzn. zaštilil svým jménem – praxe „pokrývání“ překladů byla častá za totalitní éry, kdy „pokrývači“ pomáhali kolegům překladatelům, spisovatelům a někdy i literárním vědcům, kteří měli zakázáno publikovat.

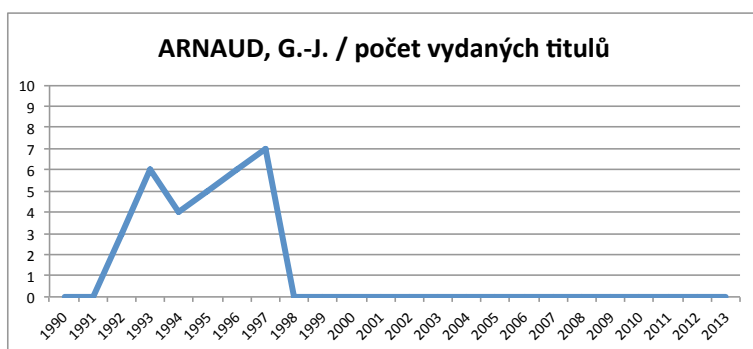
⁵⁴⁶ V pozdějších vydáních uváděna též jako Janů.

Válečný pilot, Dopis rukojmímu, jako překladatel je uveden pouze Konůpek – toto vydání pravděpodobně vyšlo v reedici, protože v katalozích je lze dohledat se dvěma různými ISBN, avšak vrocení je nejasné.⁵⁴⁷ Dále se k souboru vrací nakl. Naše vojsko: roku 2008 vydává texty *Kurýr na jih, Noční let, Válečný pilot, Dopis rukojmímu* – jako překladatelé jsou uvedeni M. Veselá a J. Konůpek.

8.4.7 Arnaud, Georges-Jean (1928–) – 31 titulů

G.-J. Arnaud je autor detektivních, špionážních, dobrodružných a fantastických románů. Česky vycházela jeho slavná postapokalyptická sci-fi série *La Compagnie des Glaces (Ledová společnost)* – obdobně jako výše zmíněného J.-P. Garena – od roku 1992 do roku 1997: do poloviny devadesátých let (16 dílů) v nakl. Najáda, poté až do r. 1997 v nakl. Ivo Železný. Série nebyla vydána celá – *Ledová společnost* čítá v originále dohromady 62 svazků. Ročně vycházely v průměru zpočátku dva až tři svazky, v posledních letech pět až sedm svazků.

Na překladu jednotlivých svazků se podíleli (abecedně): Rubi Gorroño, Dr. L. Karlachová, Renáta Listíková, Jan Marchal, Eva Procházková, Pavel Šťastný, Hana Večerková, Karla Vladíková.

8.4.8 Merle, Robert (1908–2004) – 31 titulů

Robert Merle byl spisovatel, dramatik, překladatel z angličtiny, autor zejména historických románů – často inspirovaných i historií nedávnou (2. světová válka – např. *Weekend à Zuydcoote*,⁵⁴⁸ události roku 1968 ve Francii – *Derrière la vitre*),⁵⁴⁹ jindy s prvky sci-fi (román *Malevil*),⁵⁵⁰ případně ze 16. a 17. století (dvoudílná historická freska *Fortune de France* – č. *Dědictví otců* – zahrnující celkem třináct dílů).⁵⁵¹ Hned za svou prvotinu, román *Weekend à Zuydcoote* (1949) získal Prix Goncourt. Merle patřil k nemnoha současným francouzským autorům, kteří u nás mohli vycházet už před rokem 1989, jistě i proto, že sympatizoval s francouzskou komunistickou stranou (až do sovětské invaze v Afghánistánu na počátku 80. let).

⁵⁴⁷ Rok vydání pravděpodobně není ani v jedné z verzí knihy uveden a knihovnici jej při zadávání titulu do katalogu pouze odhadují.

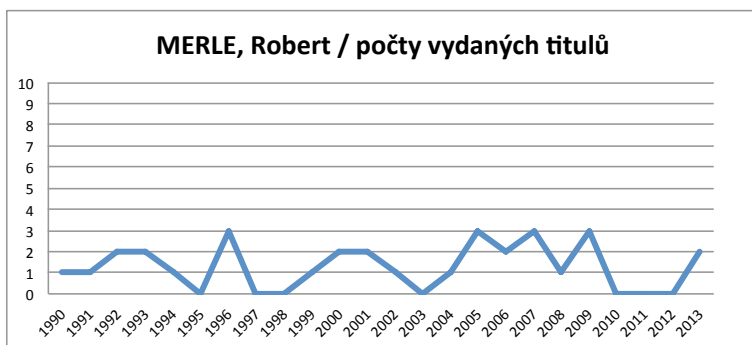
⁵⁴⁸ MERLE, Robert. *Víkend na Zuydcoote*. Přel. Eva Strebingrová. Praha : Naše vojsko, 1971.

⁵⁴⁹ MERLE, Robert. *Za sklem*. Přel. Zdeněk Frýbort. Doslov J. O. Fischer. Praha : Svoboda, 1981.

⁵⁵⁰ MERLE, Robert. *Malevil*. Přel. Alena Ondrušková. Doslov Josef Šup. Praha : Československý spisovatel, 1974.

MERLE, Robert. *Malevil*. Přel. Věra Dvořáková. Praha : Odeon, 1983.

⁵⁵¹ Česky poprvé: MERLE, Robert. *Dědictví otců*. Přel. Miroslav Drápal. Doslov J. Polišínský. Praha : Odeon, 1983.

Robert Merle byl v českém překladu poprvé představen románem *La mort est mon métier – Smrt je mým řemeslem* v překladu A. J. Liehma (Praha: SNKLHU, 1955; 2. vyd. v Našem vojsku, 1960). O třicet let později vychází kniha znovu, v novém překladu Jarmily a Vlastimila Fialových (Praha: Melantrich, 1990). Roku 2005 vychází hned dvakrát: jednak v Našem vojsku v Liehmově překladu (s uvedením že jde o 1. české vydání (*sic*)), jednak péčí nakl. Euromedia Group – pro edici Světová literatura Lidových novin, tentokrát v překladu J. a V. Fialových. Poslední vydání jsou z let 2007 a 2009 – v obou případech jde o reedice překladu Liehmova v Našem vojsku.

Ve sledovaném období vyšel kromě 4 reedic románu *Smrt je mým řemeslem* ještě dvakrát román *Až delfín promluví* (přel. Miroslav Drápal, Argo, 1992; Argo – Triton, 2013) a některé díly *Dědictví otců* (na začátku 90. let v nakl. Euromedia–Odeon; poté v Mladé frontě). Této řadě se systematicky věnovalo nakl. Mladá fronta, kde vyšlo v letech 2000 až 2009 všech 13 dílů.

Jeho prvním překladatelem byl A. J. Liehm (4 svazky v 50. a 60. letech). Za nejvíce překladů R. Merle vděčí Miroslavu Drápalovi, který jeho knihy překládal takřka výlučně v 80. a 90. letech, a po románu *Až delfín promluví* převedl do češtiny celou první sérii *Dědictví otců*. Jednotlivé knihy dále překládali Eva Strebingerová, Alena Ondrušková, Zdeněk Frýbort, Věra Dvořáková, Alena Hartmanová, J. a V. Fialovi, Zdena Šmídová. Na druhém pokračování série *Dědictví otců* se od r. 1996 (vydání v nakl. Euromedia–Odeon a poté v Mladé frontě) podílely Kateřina Vinšová, Jarmila Fialová, Marie Janů, Magdalena Lavalová.

8.4.9 Vian, Boris (1920–1959) – 31 titulů

Spisovatel a básník Boris Vian, zároveň i jazzový hudebník a textař, také překládal z angličtiny a psal scénáře. Část prozaického díla – romány psané v americkém stylu (detektivní zápletky, erotické scény), napodobující úspěšná díla Henryho Millera – publikoval pod různými pseudonymy,⁵⁵² z nichž nejčastějším a nejznámějším je Vernon Sullivan. V českých vydáních Sullivana nechybí upozornění, že jde o Viana, autor slavné *Pěny dní* se tedy zdá být známější autoritou.

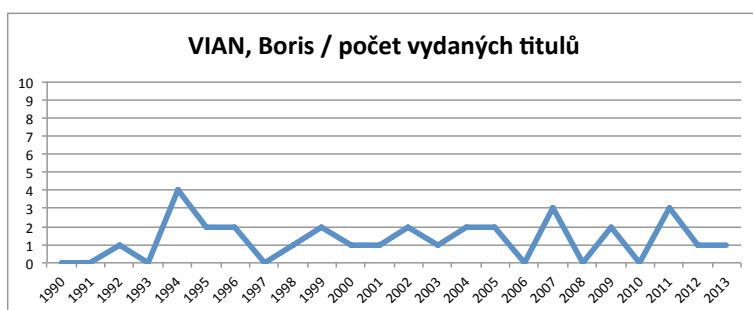
Vydání prvního „Sullivanova“ svazku, *J'irai cracher sur vos tombes*, provázela nepřijemná aféra: autor předstíral, že jde o překlad z angličtiny, proto také zvolil daný pseudonym. Vše vyvrcholilo soudním procesem, v němž Vianovi hrozila vysoká pokuta a dva roky vězení. Česky tato kniha vyšla ve dvou verzích pod stejným názvem, *Naplivu na vaše hroby*: první vydání v překladu Martina Řízka a Petra Turka vydalo nakl. Kra, 1995. O deset později kniha vychází v překladu Kateřiny Vinšové (Aurora, 2005). Důvod pořízení nového překladu není jasný: druhý rozhodně nepůsobí jako plagiát prvního, na druhou stranu obě verze obsahují drobné nedostatky, každý však jiného rázu.⁵⁵³

⁵⁵² Vian používal asi 40 různých pseudonymů, některé také jako textař, jiné jako novinář a publicista (z nichž nejznámější je jeho anagram Bison Ravi), další pro literární tvorbu.

⁵⁵³ Překladatelka Kateřina Vinšová s odstupem času tvrdí, že o první verzi nevěděla ani ona, ani nakladatel. Z jiných zdrojů však vím, že překladatelka přijala nabídku k práci na napínavém a nijak obtížném textu čistě ze zájmu, při vědomí, že tím původním překladatelům nijak neuškodí. – Z osobních rozhovorů s K. Vinšovou (jaro 2013) a redaktorkou Anežkou Charvátovou, jež se všemi zmíněnými překladateli spolupracuje (podzim 2014).

S Borisem Vianem jsme se v češtině mohli poprvé setkat roku 1966, kdy Dilia vydala v překladu Jana Tomka a v edici Malá řada text divadelní hry *Budovatelé říše* – tato sešitová vydání se však běžným čtenářům zřídka dostala do ruky. Širší dopad tedy mělo uvedení v revue *Světová literatura* roku 1967 (č. 1), kde Svatopluk Horečka autora představil dvěma povídkami: *Malé zastavení*, *Mejdan u Léobilla*. Ve stejném roce vychází první vydání románu *Pěna dní*, rovněž v překladu S. Horečky, ač v nákladu na danou dobu poměrně nízkém, 4000 výtisků. Roku 1971 následuje ještě souborné vydání dvou textů, *Červená tráva. Srdcerváč* v překladu Stanislava Jirsa a s doslovem Jozefa Felixe (náklad ještě nižší, 2700 výtisků), načež se v normalizačních letech Vian z edičních plánů ztrácí. Až r. 1985 přistoupí Odeon k reedici *Pěny dní*. V mezidobí vyšel ještě v edici JazzPetit vydávané Jazzovou sekcí svazek nazvaný *Boris Vian*.⁵⁵⁴ Knihy, které Vian vydal pod pseudonymem Sullivan, vycházejí v českých překladech až od r. 1994 (resp. 1995, 1996) a v reedicích cca po deseti letech (viz přehledná tabulka níže).

Prvním vydavatelským počinem po r. 1989 je vydání knihy *Rozruch v Andénách* v překladu Patrika Ouředníka (Volvox Globator, 1992). Po roce 1989 vychází celkem 31 titulů, z toho 23 titulů Vianových a osm Sullivanových.

Pozornost nakladatelů je v čase rozložena poměrně rovnoměrně, tituly se v případě Borise Viana v daném období dočkaly jednoho až tří vydání.⁵⁵⁵

VIAN, Boris / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel, autoři paratextu	vydal	rok
<i>Budovatelé říše</i>	Jan Tomek	Brno : Jota,	2007
<i>Červená tráva</i>	Stanislav Jirsa	Praha : Aurora,	2000
<i>Červená tráva</i>	Stanislav Jirsa	Praha : Argo,	2009
<i>Flandákova koupel</i> (soubor časopiseckých povídek: <i>Práce pro psa</i> ; <i>Kulturní radovánky</i> ; <i>Velká hvězda</i> ; <i>Flandákova koupel</i> ; <i>Pozor na orchestr</i> ; <i>Frankfurt čistá ruka</i> ; <i>Test</i> ; <i>Dubnová děvčata</i> ; <i>Vrah</i> ; <i>Zvláštní sport</i> ; <i>Pohnutka</i> ; <i>Marta a Jan</i> ; <i>Valčík</i> ; <i>Mateřství</i> ; <i>Impotent</i>)	přel. a předmluvu napsal Tomáš Kybal	Praha : Garamond,	1998
<i>Flandákova koupel. Vlkodlak</i>	neuveden	Praha : Levne knihy KMA,	2002
<i>Motolice a plankton</i>	Petr Kyloušek	Brno : Jota,	1995
<i>Motolice a plankton</i>	Petr Kyloušek	Praha : Garamond,	2004
<i>Motolice a plankton : nejslavnější Majorův mejdan</i>	Petr Kyloušek	Praha : Garamond,	2013
<i>Mravenci</i> (jediná sbírka povídek, vydaná už	Jiří Pelán a Patrik Ouředník ; doslov Jiří	Praha : Volvox Globator,	1994

⁵⁵⁴ OUŘEDNÍK, Patrik (ed.). *Boris Vian*. Svazek zahrnuje texty: Seznámení se životopisem Borise Viana; Rád by sem; Adam, Eva a třetí sex; Farářova vejce; Zmatek v Adénách; Náš malý muzikant; Mejdan u Léobilla; Saint Germain de Prés; Kronika lháře (VPPSPĚL); Kronika jazzu; Nemůžu si odpustit; Kronika lháře II (Dojmy americké); Dezertér; Vlkodlak; Svačinka generálů; Jeho Magnificenci o falzifikátorech války; Kronika lháře III (Návrh na totální likvidaci armády); Cesta do Khonostrova; Učenliví žáci; Blues pro černého kocoura; Ošklivý pan X; Budovatelé říše; Jacques Prévert: Můj milý Borisi; Vysvětlení. Na překladech textů se podíleli Patrik Ouředník, Svatopluk Horečka, Jan Tomek, Radovan Krátký). Jazzový bulletin, příloha JazzPetit, sv. 4, 1981, vyd. Jazzová sekce, Praha, 155 s.

⁵⁵⁵ Obsah povídkových sbírek je v tabulce uváděn vždy jen u prvního vydání.

za autorova života: <i>Mravenci; Učenliví žáci; Cesta do Konostrova; Rak; Instalatér; Liduprázdná cesta; Leklé ryby; Blues pro černého kocoura; Mlha; Modrá husa; Komparsista</i>)	Pelán		
<i>Mravenci</i>	Jiří Pelán a Patrik Ouředník ; doslov Jiří Pelán	Praha : Volvox Globator,	2004
<i>Pěna dní</i>	Svatopluk Horečka	Praha : Pro edici Světová literatura Lidových novin vydalo nakl. Euromedia Group,	2005
<i>Pěna dní</i>	Svatopluk Horečka	Praha : Argo,	2011
<i>Podšité chvílky (I. Podšité chvílky: Pád; Hasiči; Důchodce; II. Pohádka pro průměrné lidi: Druhá verze (nedokončená); Náčrt pokračování ; III. Pornografické spisy: Drankula; O užitečnosti erotické literatury)</i>	Tomáš Kybal	Praha : Garamond,	2001
<i>Podzim v Pekingu</i>	Tomáš Kybal ; doslov Václav Jamek	Praha : Práce	1994
<i>Podzim v Pekingu</i>	Tomáš Kybal ; doslov Václav Jamek	Praha : Garamond,	2003
<i>Podzim v Pekingu</i>	Tomáš Kybal	Praha : Argo,	2011
<i>Průvodce po Saint-Germain-des-Près</i>	Tomáš Kybal	Praha : Garamond,	2002
<i>Rozruch v Andenách</i>	Patrik Ouředník ; předmluva Martin Hybler	Praha : Volvox Globator, 1996, c	1992
<i>Rozruch v Andenách</i>	Patrik Ouředník ; předmluva Martin Hybler	Praha : Volvox Globator, , c1992	1996
<i>Srdcerváč</i>	Stanislav Jirsa	Praha : Aurora,	1999
<i>Srdcerváč</i>	Stanislav Jirsa	Praha : Argo,	2009
<i>Vlkodlak</i> (soubor povídek z autorova nejplodnějšího období mezi roky 1945 a 1952: <i>Vlkodlak; Zlaté srdce; Jižní hradby; Láska je slepá; Martin mi telefonoval; Marseille se začínala probouzet; Psi, touha a smrt; Smolaři; Strastiplný příběh; Myslitel; Mejdan u Léobilla; Voyeur; Nebezpečí klasiků</i>)	Tomáš Kybal	Praha : Garamond,	1999
<i>Vlkodlak</i>	Tomáš Kybal	Praha : Mata,	2011

Knihy podepsané Vernonem Sullivanem vycházely česky až od 90. let. Prozatím byly vydány všechny dvakrát, ne vždy v tomtéž nakladatelství.

SULLIVAN, Vernon / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel	vydal	rok
<i>Holky nemaj ponětí</i> (z američtiny přel. Boris Vian)	Felipe Serrano	Praha-Litomyšl : Paseka,	1994
<i>Holky nemaj ponětí</i> (z američtiny přel. Boris Vian)	Felipe Serrano	Praha : Maťa,	2012
<i>Naplivu na vaše hroby</i>	Martin Řízek, Petr Turek	Praha : Kra,	1995
<i>Naplivu na vaše hroby</i>	Kateřina Vinšová	Praha : Aurora,	2005
<i>U mrtvých na barvě kůže nesejde</i> (Vernon Sullivan aneb Boris Vian)	Tomáš Kybal	Praha ; Litomyšl : Paseka,	1996
<i>U mrtvých na barvě kůže nesejde</i> (Vernon Sullivan aneb Boris Vian)	Tomáš Kybal	Praha : Maťa	2007
<i>Zabte ošklivé</i> (Vernon Sullivan aneb Boris Vian)	Vladimír Landa	Brno : Jota,	1994
<i>Zabte ošklivé : crazy crimi erotic science & politic fiction</i> (Vernon Sullivan aneb Boris Vian)	Vladimír Landa	Brno : Jota,	2007

Boris Vian nemá v češtině svého „dvorního“ překladatele. Do českého prostředí jej uvedl Svatoopluk Horečka,⁵⁵⁶ v 80. a 90. letech Viana systematičtěji představuje zejména Patrik

⁵⁵⁶ Horečkovy překlady Viana by si zasloužily kritické zhodnocení, které by možná mohlo iniciovat i nový překlad, neboť z běžného srovnání se zdá, že čeština v těchto překladových verzích z hlediska jazykové kreativity za

Ouředník a i nadále se k jeho textům váží jména překladatelů, kteří jazykově kreativní a experimentátorské autory preferují (Jiří Pelán, Kateřina Vinšová, Petr Turek, Tomáš Kybal). Za pozornost z tohoto hlediska stojí román *Motolice a plankton*, který je snad jediným uceleným překladatelským počinem literárního teoretika působícího na katedře romanistiky FF MU v Brně, Prof. Petra Kylouška – a patří k nejzdařilejším převodům Vianových textů do češtiny.

8.4.10 Golon, Anne (1921–) – 26 titulů

Sérii *Angelika* u nás proslavila zejména stejnojmenná pětidílná francouzská filmová adaptace z 60. let (roku 2013 byl film natočen znovu). Všechny pět filmů bylo uvedeno v českých kinech postupně, v letech 1968 až 1971 nejprve v titulovaných a později v dabovaných verzích; v obnovené premiéře pak roku 1986. Filmy reprízovala i Československá televize. Ve své době patřily ke kultovním snímkům českých diváků.

Anne Golon, rozená Changeux, psala pod různými pseudonymy od svých 18 let, zejména dobrodružné romány, ale i filmové scénáře. Jako novinářka působila koncem 40. let v Africe a mj. stála u zrodu časopisu *France 1947* (později *France Magazine*).

Slavnou třináctidílnou historickou sérii z doby Ludvíka XIV. o Angelice psala v letech 1953 až 1985 za pomoci svého muže. Text nejprve vycházel roku 1955 a 1956 na pokračování v novinách *France-Soir* (podepsaný Anne Golon). První knižní vydání *Angeliky* – v Německu (1956) – vyšlo také pod jménem Anne Golon, poté román začal vycházet ve Francii pod jménem autorské dvojice Anne et Serge Golon a roku 1958 byl vydán v USA, na radu literárního agenta pod mužským jménem Sergeanne Golon. Roku 1972 Serge Golon náhle zemřel a jeho žena několik let marně bojovala za svá autorská práva – právní spor byl završen až r. 2005. Knihy o Angelice mezitím vycházely po celém světě (jen v Rusku v 90. letech údajně vyšlo 16 milionů výtisků) v překladech bez vyjednané licence. Tak tomu bylo i v Československu a později v České republice.^{557 558} Poslední české vydání v nakl. Fragment vychází z nekrácené a rozšířené verze textu, který připravila sama autorka pro francouzské autorizované vydání *Angélique – L'intégrale*. Česky však tentokrát z plánovaných 25 dílů vyšlo jen pět.

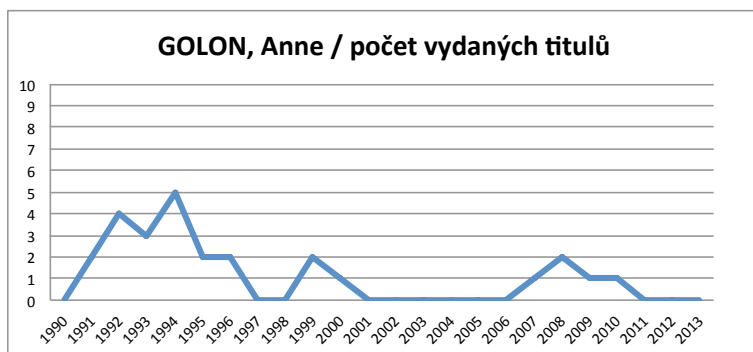
Angelika se na československém trhu objevila poprvé v 70. letech, kdy vyšla slovensky v bratislavském Tatranu (pouze 6 dílů). Na začátku 90. let úplná série vyšla jak slovensky v Tatranu, tak česky v Československém spisovatelství (1991 až 1996).⁵⁵⁹ Koncem 90. let začala vycházet souběžně v ČR i SR (Euromedia-Ikar a Media Klub), zůstalo však jen u 3 dílů. Zmíněné vydání ve Fragmentu (2007 až 2010) je rovněž neúplné. Autorství jednotlivých dílů je připisováno střídavě dvojici Anne a Serge Golonovi, jindy je uváděna pouze Anne Golonová.

zdrojovými texty zaostává – v tvorbě neologismů, v zachování slovních hříček, v převodu frazémů atp. Zajímavé by bylo například i porovnat české a slovenské překlady tohoto autora.

⁵⁵⁷ Nakladatelství Fragment uvádí, že jediné autorizované vydání u nás je z let 2007 až 2010 právě ve Fragmentu. Viz také webové stránky *Angelika* [online]. Dostupné z: <http://angelika.zaweb.cz/nakladatelstvi/>. [Cit. 21.2.2014]. – Avšak bývalá redaktorka nakl. Čs. spisovatel, Eva Ruxová, zmiňuje, že na vydání knih opci vyjednávala (srv. NEUDERTOVÁ, Miriam. *Poválečná generace překladatelů: malé a velké dějiny*. Diplomová práce. Ved. J. Šotolová. Praha : ÚTRL FF UK, 2013, s. 146). – Patrně šlo o licenci poskytnutou francouzským nakladatelstvím, jež však možná vzhledem k nevyřešeným nárokům na autorství v dané době nemuselo autorce její podíl vyplácet.

⁵⁵⁸ Za pozornost stojí i vydání z nakl. Agentura Cesty (1991): *6x Angelika v jediné knize : všechna dobrodružství proslulé milovnice XVII. století*. V knize je uvedeno „podle originálu Anne a Serge Golonových volně napsal Karel Princ“ – a jistě by bylo zajímavé tuto úpravu textu porovnat jak s původním textem, tak s českými překlady.

⁵⁵⁹ Eva Ruxová, někdejší redaktorka překladové produkce nakladatelství Čs. spisovatel, uvádí, že titul tehdy přinesl potřebný zisk. Srv. NEUDERTOVÁ, Miriam. *Poválečná generace překladatelů: malé a velké dějiny*. Diplomová práce. Ved. J. Šotolová. Praha : ÚTRL FF UK, 2013, s. 146: „Bylo to [po roce 1989] čím dál volnější. Okamžitě jsem zaoptovala *Věčně zpívají lesy*, trilogii, která předtím nemohla vyjít. Měla jsem první opci, jenže na Pilaře se obrátila Práce s prosbou a on jim to pustil. A pak jsem zaoptovala takový francouzský salát, který vysílali i v televizi, *Angeliku*. To je takový sladák, který musel tehdy každý číst. Přeložila ho moje nástupkyně, Hana Müllerová, a tak nám vynesl ještě peníze.“

Všech 13 dílů, které vyšly v 90. letech v nakladatelství Československý spisovatel přeložila Hana Müllerová a také pozdější, neúplná vydání v Ikaru a Fragmentu přinesla tentýž překlad.

8.4.11 Sade, Donatien Alphonse François, markýz de (1740–1814) – 26 titulů

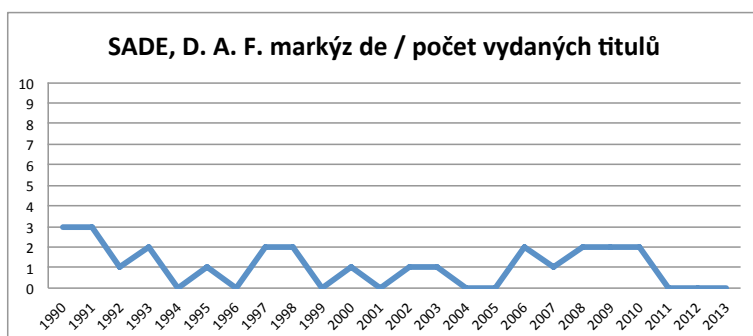
Francouzský šlechtic markýz de Sade je autor filozofického a také erotického díla: autor spojuje velmi realistické popisy erotických představ a scén s úvahami o vnitřní svobodě člověka. Ačkoli jeho dílo ani ve Francii dlouho nesmělo vycházet (ještě r. 1957 byl nakladatel Jean-Jacques Pauvert odsouzen za vydání knihy *Justine* a celý náklad byl zabaven a zničen), zcela neznámé nebylo: o autorovi se zmiňuje například r. 1843 Sainte-Beuve jako o jednom z těch, kdo významně ovlivnili vývoj soudobého písemnictví, k jeho četbě se vyjadřují spisovatelé jako Flaubert, bři Goncourtové, Baudelaire, Huysmans. Apollinaire zařazuje texty markýze de Sade do antologie, kterou uspořádal, k jeho tvorbě se hlásí surrealisté, jeho dílo komentují např. S. de Beauvoir, M. Blanchot, G. Bataille, R. Barthes, M. Foucault...

Česky bylo dílo markýze de Sade uvedeno již ve 20. letech 20. století: roku 1927 vydal nakladatel Jan Fromek v Bibliofilské edici Odeon titul *Zoloe a její dvě pomocnice neboli Několik týdnů života tří hezkých žen : skutečné příběhy posledního století vypsané jedním současníkem* v překladu Jaroslava Starého⁵⁶⁰ (v nákladu 500 výtisků). U dalších titulů nejsou v knihách upřesněny údaje o překladateli a většinou ani o nakladateli, jde o limitovaná vydání pro předem určený okruh předplatitelů. Hned následující titul, *Filosofie v budoáru*, je takto označen jako „soukromý tisk, vydaný pro kruh přátel a sběratelů v počtu subskribentů“, s vrocením 1929 a bez udání nakladatele.⁵⁶¹ Také titul *Juliette čili Slasti neřesti* nemá přesné údaje v tiráži – katalog uvádí pouze poznámku „soukromý tisk“ a vrocení 1930. Z roku 1932 je titul *Julietta čili Prokletí ctnosti*, opět s poznámkou „soukromý tisk vydaný pro kruh přátel a sběratelů“, v kolonce nakladatel figuruje Jindřich Štyrský s otazníkem. Svazek *Leonora a Klementýna* z r. 1936 nese upřesnění „k tisku upravil Jaroslav Korel“, jenž je také uveden jako vydavatel. Poté již katalogy žádné vydání díla markýze de Sade nezachycují – až do r. 1990.

I po roce 1989 v některých vydáních není uvedeno jméno překladatele, jde však s největší pravděpodobností o převzaté textové verze ze 20. let. Naopak například vydání pořizená nakladatelstvím Concordia obsahují jméno nového překladatele, Aleše Pecha (který byl zároveň zakladatelem a majitelem tohoto nakladatelství), pod vydáním z Aurory je uveden renomovaný překladatel a dlouholetý redaktor nakladatelství Argo, Jindřich Vacek. Pouze u vydání *Julietty* z r. 1998 (Lege Artis) je uvedeno „soukromý tisk“, a toto označení figuruje dokonce i poměrně velkým, dobře viditelným písmem na obálce knihy, z čehož se dá usuzovat, že šlo spíše o marketingový prostředek. Tituly *Rozhovor kněze & umírajícího* (Concordia) či *Kruté morality* (Aurora) vyšly koncem 90. let v češtině poprvé.

⁵⁶⁰ Jaroslav Starý byl pseudonym Jaroslava Zaorálka.

⁵⁶¹ Vychází však pouze z údajů uvedených v knihovnických katalozích.

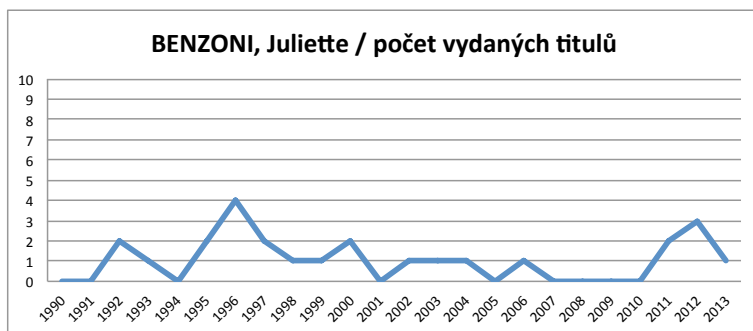
Skladba titulů příliš pestrá není: v různých vydáních, ale i v reedicích vyšla 6x *Justina* (z toho jedenkrát pod původním názvem *Nehody ctnosti*) a 4x *Julietta*, a navíc ještě dvakrát oba tituly v jednom svazku; 5x vyšlo *120 dnů Sodomy*, ostatní tituly se v přehledu objevují jen dvakrát, popřípadě jednou.

SADE, D. A. F. markýz de / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel, autoři paratextu	vydal	rok
<i>Justina čili Prokletí ctnosti</i>	neuveđen	Praha : Agentura Cesty,	1990
<i>Justina čili Prokletí ctnosti</i>	Quido Palička	Brno : K 22a,	1990
<i>Nehody ctnosti: se studií Maurice Heineho</i>	Aleš Pech	Praha : Concordia,	1990
<i>Francouzi, ještě trochu úsilí, chcete-li být republikány (fr. La philosophie du boudoir)</i>	Aleš Pech	Praha : Concordia,	1991
<i>Julietta čili Slasti neřesti</i>	k vydání připravil Miroslav Mazal	Praha : Agentura Cesty,	1991
<i>Justina aneb prokletí ctnosti : 100x markýz de Sade</i>	přel. a doslovem opatřil V. S.	Praha : Comet,	1991
<i>Leonora a Klementina</i>		Praha : Volvox Globator,	1992
<i>120 dní Sodomy</i>		Brno : Návrat,	1993
<i>Julietta čili zdar neřesti</i>		Brno : Istenis,	1993
<i>Filosofie v budoáru : matka uloží četbu dceři</i>	Aleš Pech	Praha : Concordia,	1995
<i>Kruté morality : výbor z povídek</i>	Jindřich Vacek	Praha : Aurora,	1997
<i>Zoloe a její dvě pomocnice neboli Několik týdnů života tří hezkých žen : skutečné příběhy posledního století vypsané jedním současníkem</i>	Jaroslav Starý	Olomouc : Votobia,	1997
<i>Julietta čili Slasti neřesti</i>		„soukromý tisk“ Praha : Lege artis,	1998
<i>Rozhovor kněze a umírajícího a další ateistické texty : myšlenka, pravda, přízraky</i>	Dagmar Steinová a Aleš Pech ; předmluva Maurice Heine	Praha : Concordia,	1998
<i>120 dnů Sodomy</i>	s přihlédnutím k francouzskému originálu z němčiny přel. Arnošt Wolf	Praha : Cesty,	2000
<i>Justina aneb Prokletí ctnosti</i>	Václav Spán	Praha : Adonai,	2002
<i>Justina čili Prokletí ctnosti</i>	reprint pův. vyd. z r. 1932 ; doslov napsal Karel Srp	Praha : Torst,	2003
<i>120 dnů Sodomy</i>	Arnošt Wolf ⁵⁶²	Praha : Levné knihy KMa,	2006
<i>Justina & Julietta</i>	neuveđen	Praha : Levné knihy KMa,	2006
<i>Julietta čili Slasti neřesti</i>	anonymní překladatel	Praha : Dybbuk,	2007
<i>Leonora a Klementina</i>	neuveđen	Praha : Volvox Globator,	2008
<i>Zoloe a její dvě pomocnice neboli Několik týdnů života tří hezkých žen</i>	Jaroslav Zaorálek pod pseudonymem Jaroslav Starý	Praha : Levné knihy,	2008
<i>120 dnů Sodomy aneb Škola libertinství</i>	Jiří Žák ; předmluva Radim Uzel ; doslov Jiří Žák	Praha : XYZ,	2009
<i>Povídky</i>	vybral a přel. Ladislav Matějka	Praha : Dybbuk,	2009
<i>120 dnů Sodomy</i>	s přihlédnutím k francouzskému originálu z němčiny přel. Arnošt Wolf	Praha : Levné knihy,	2010
<i>Justina & Julietta</i>	neuveđen	Praha : Levné knihy,	2010

⁵⁶² Pravděpodobně jde o překlad pořízený z německé verze, tak jak je uvedeno u vydání z r. 2000 v nakl. Cesty.

8.4.12 Benzoni, Juliette (1920–) – 25 titulů

Juliette Benzoni je autorka úspěšných historických románů. V mládí pracovala v Maroku v reklamní a marketingové společnosti, později ve Francii jako novinářka. Hned její první román – na který navázaly další díly – vznikl v podstatě na zakázku deníku France Soir: v letech 1963 až 1978 vyšlo sedm dílů historického cyklu *Catherine* (česky *Krásná Kateřina*). Od roku 1969 začíná Benzoni souběžně pracovat na další sérii, *Marianne* (č. *Marianne*), a do dnešního dne vytvořila podobných cyklů sedmnáct. Některé se omezují na dva díly, jiné obsahují románů až dvanáct.

Česká recepce díla Juliette Benzoni je svým způsobem příznačná: jednotlivé knihy k nám uvádějí různí nakladatelé, překlad je částečně svěřován osvědčeným spolupracovníkům daného nakladatelství (Dagmar Slavíková pro Alpress, Miroslava Filková a Ladislava Miličková pro Domino), částečně jsou texty zadávány víceméně nahodile.⁵⁶³ O tom, že by určití nakladatelé věnovali této bestsellerové autorce systematickou pozornost, lze pochybovat: zdá se, že zájem o její díla je spíše nárazový a výběr náhodný. Česky máme k dispozici kompletní pouze cyklus *Marianne* (5 svazků) a *Rej dýk* (2 svazky) a dále polovinu cyklu *Krásná Kateřina*,⁵⁶⁴ jinak není výjimkou, že z dané série vyjde pouze jeden svazek. V souhrnu u této autorky nakladatelé dávají přednost románům před románovými cykly – v závěru tabulky vidíme, že romány samostatné jsou do češtiny překládané mnohem častěji.

BENZONI, Juliette / přehled díla a jeho české překlady – románové cykly				
románový cyklus a jeho díly, v roce ⁵⁶⁵	český titul	překladatel	vydal	rok
Catherine :				
<i>Il suffit d'un amour</i> (1963)	Krásná Kateřina. 1, <i>Jediná láska</i>	Alena Hartmannová	Bratislava : Tatran,	1992
<i>Belle Catherine</i> (1966)	Krásná Kateřina. 2, <i>Zlaté rouno</i>	Oldřiška Drobišová	Bratislava : Tatran,	1992
<i>Catherine des Grands Chemins</i> (1967)	Krásná Kateřina. 3, <i>Navždy spoutaná</i>	Věra Šťovíčková a Blanka Kocourková	Bratislava : Tatran,	1993
<i>Catherine et le temps d'aimer</i> (1968) <i>Piège pour Catherine</i> (1973) <i>La Dame de Monsalvy</i> (1978)				
Marianne :				
<i>Une étoile pour Napoléon</i> (1969)	Marianna. 1	Dagmar Slavíková	Frydek-Místek : Alpress,	1995
<i>Marianne et l'inconnu de Toscane</i> (1971)	<i>Marianna a neznámý Toskánek</i>	Dagmar Slavíková	Frydek-Místek : Alpress,	1996

⁵⁶³ Nejasný je důvod pořízení nového překladu titulu *Rytíři noci* (Slavíková, poté Miličková).

⁵⁶⁴ První dva díly vyšly slovensky už v letech sedmdesátých, v letech 1991 až 1992 vydal bratislavský Tatran celý cyklus slovensky a v letech 1992 a 1993 navázal i českými mutacemi, pravděpodobně následkem rozdělení ČSSR ale projekt nedokončil.

⁵⁶⁵ Údaje o francouzských vydáních jsou převzaty z osobních stránek autorky: *Juliette Benzoni*. [online]. Dostupné z: <http://www.juliette-benzoni.com/bibliographie/roman/>. [Cit. 22.2.2014].

<i>Jason des quatre mers</i> (1971)	<i>Marianna a Jason z širých moří</i>	Dagmar Slavíková	Frydek-Místek : Alpress,	1996
<i>Toi, Marianne</i> (1972)	<i>Marianna. 4, Tajné posláni</i>	Dagmar Slavíková	Frydek-Místek : Alpress,	1996
<i>Les lauriers de flammes</i> (1974)	<i>Marianna. 5, Plamenné vavřiny</i>	Dagmar Slavíková	Frydek-Místek : Alpress,	1997
Le Gerfaut :				
<i>Le Gerfaut</i> (1976) <i>Un collier pour le diable</i> (1978) <i>Le trésor</i> (1980) <i>Haute savane</i> (1981)				
Le roman des châteaux de France (1985 à 1987) :	<i>Přiběhy francouzských zámků</i>	Růžena Steklačová	Praha : Brána,	2013
1 (1985) 2 (1986) 3 (1987)				
Les loups de Lauzargues (1985 à 1987)				
<i>Jean de la nuit</i> (1985) <i>Hortense au point du jour</i> (1985) <i>Félicia au soleil couchant</i> (1987)				
La Florentine (1988 à 1990)				
<i>Fiora et le Magnifique</i> (1988) <i>Fiora et le Téméraire</i> (1988) <i>Fiora et le Pape</i> (1989) <i>Fiora et le Roi de France</i> (1990)				
Les dames du Méditerranée Express (1990 à 1991) :				
<i>La jeune mariée</i> (1990) <i>La fière américaine</i> (1991) <i>La princesse Mandchoue</i> (1991)				
Les treize vents (1992 à 1994) :	<i>Třináct Větrů. 1., Pomsti se a miluj</i>	Jan Uhlíř	Praha : Remedium,	1995
<i>Le voyageur</i> (1992) <i>Le refuge</i> (1993) <i>L'intrus</i> (1993) <i>L'exilé</i> (1994)				
Le Boîteux de Varsovie (1994 à 1996) :				
<i>L'Étoile Bleue</i> (1994)	<i>Modrá hvězda</i>	Bruno Cempírek	Frydek-Místek : Alpress,	1997
<i>La Rose d'York</i> (1995)	<i>Modrá hvězda. 2, Růže z Yorku</i>	Bruno Cempírek	Frydek-Místek : Alpress,	1998
<i>L'Opale de Sissi</i> (1996) <i>Le Rubis de Jeanne la Folle</i> (1996) <i>Les Émeraudes du Prophète</i> (1999) <i>La Perle de l'Empereur</i> (2001) <i>Les Joyaux de la sorcière</i> (2004) <i>Les larmes de Marie Antoinette</i> (2006) <i>Le collier sacré de Montezuma</i> (2007) <i>L'anneau d'Atlantide</i> (2009)				
<i>La Chimère d'or des Borgia</i> (2011)	<i>Zlata chiméra Borgiů</i>	Martin Kučera	Praha : Plejáda,	2012
<i>La collection Klerderman</i> (2012)				
Secret d'État (1997 à 1998) :				
<i>La chambre de la reine</i> (1997) <i>Le roi des Halles</i> (1998) <i>Le prisonnier masqué</i> (1998)				
La vie de château (1998)				
Le jeu de l'amour et de la mort (1999 à 2001) :				

<i>Un homme pour le Roi</i> (1999) <i>La messe rouge</i> (2000) <i>La comtesse des ténèbres</i> (2000)				
Les chevaliers (2002 à 2003) :				
<i>Thibaut ou la Croix perdue</i> (2002) <i>Renaud ou la malédiction</i> <i>Olivier ou les trésors des templiers</i> (2003)				
Marie des intrigues :				
<i>Marie des intrigues</i> (2004) <i>Marie des passions</i> (2005)				
Le sang des Koenigsmarck :				
<i>Aurore</i> (2006) <i>Le fils de l'Aurore</i> (2007)				
Le temps des poisons :	<i>Čas travičů</i>	Michal Šťoviček	Praha : Brána,	2014 ⁵⁶⁶
<i>On a tué la reine</i> (2008) <i>La chambre du roi</i> (2009)				
Le bal des poignards :				
<i>La dague au lys rouge</i> (2010)	Rej dýk. 1, <i>Dýka s červenou lilií</i>	Jitka Matějů	Praha : Plejáda,	2011
<i>Le couteau de Ravailac</i> (2010)	Rej dýk. 2, <i>Ravaillacovo ostří</i>	Dagmar Tomková	Praha : Plejáda,	2011
BENZONI, Juliette / přehled díla a jeho české překlady – romány				
román, vročení	český titul	překladatel	vydal	rok
<i>Reines tragiques</i> (1962)	<i>Tragické osudy královen</i>	Miroslava Filková	Ostrava : Domino,	1999
<i>Aventuriers du passé</i> (1963) réédition sous le titre <i>Les chemins de l'aventure</i>				
<i>Par le fer ou le poison</i> (1973)	<i>Mečem a jedem</i>	Miroslava Filková	Ostrava : Domino,	2000
<i>Le sang, la gloire et l'amour</i> (1974) réédition sous le titre <i>Des maris pas comme les autres</i>	<i>Krev, sláva a láska</i>	Ladislava Miličková	Ostrava : Domino,	2002
<i>Seigneurs de la nuit</i> (1978)	<i>Rytíři noci</i>	Ladislava Miličková	Ostrava : Domino,	2003
	<i>Rytíři noci</i>	Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress ; Praha : Knižní klub,	1996
<i>Grandes dames et petites vertus</i> (1978) réédition sous le titre <i>Elles ont aimé</i>	<i>Velké dámy, malé ctnosti</i>	Miroslava Filková	Ostrava : Domino,	2000
<i>De sac et de cordes</i> (1979)				
<i>Drames, dames et démons</i> (1980) réédition sous le titre <i>Suite italienne</i>	<i>Italská mozaika</i>	Ladislava Miličková	Ostrava : Domino,	2006
<i>Dans le lit des rois</i> (1983) <i>Nuit de noce</i>	<i>V loži králů : svatební noci</i>	Růžena Steklačová	Praha : Brána,	2012
<i>Dans le lit des reines</i> (1984) <i>Les amants</i>	<i>V loži královen : milenci</i>	Tomáš Kybal	Praha : Brána,	2011
<i>Cent ans de vie de châteaux</i> (1992) réédition en 1998 sous le titre <i>La vie de châteaux</i>				
<i>Splendeurs et ténèbres du moyen-âge</i> (2007)				
<i>Les reines du faubourg</i> (2006)				
<i>Tragédies impériales</i> (1980, 2001)	<i>Císařské tragédie</i>	Ladislava Miličková	Ostrava : Domino,	2004

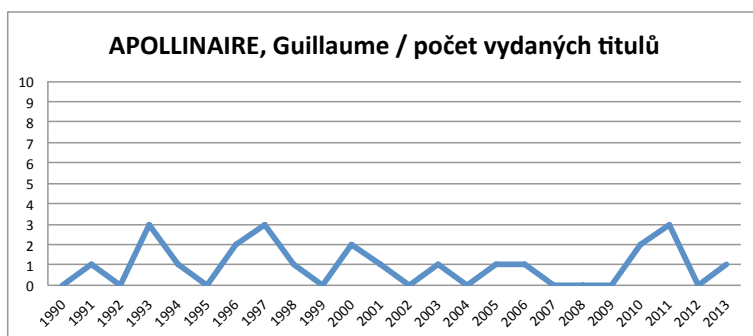
⁵⁶⁶ Titul z r. 2014, do celkových přehledů nezapočítáván.

8.4.13 Apollinaire, Guillaume (1880–1918) – 23 titulů

Také Guillaume Apollinaire – bezpochyby zásluhou Čapkova překladu *Pásma* z r. 1919 (u Fr. Borového) a zařazení jeho textů do Čapkovy sbírky *Francouzská poesie nové doby* (Fr. Borový, 1920) – patří u nás k nejznámějším francouzským básníkům. Zásadní vliv *Pásma* (a jeho překladu) na vývoj české básnické tvorby zde, myslím, netřeba připomínat. Báseň *Zone* vznikla jako poslední (ač je zařazena jako první) ze sbírky *Alcools*, vydané ve Francii r. 1913.

Apollinaire se dočkal českého vydání i v letech sedmdesátých: *O novém umění* (výběr V. Diviše přel. Jitka Hamzová, doslov Luboš Hlaváček, Odeon, 1974). Zejména je však vydáván v 80. letech, kdy mu vycházejí nové výběry a nové překlady (K. Sýs): *Píseň nemilovaného a jiné písně* (přel. Jaroslav Martinic, Supraphon, 1981); *Apollinaire známý neznámý: výbor z básnického díla* (přel., uspořádal, vybral Adolf Kroupa, Odeon, 1981), *Hudebník ze Saint-Merri: výbor z básnického díla* (z vybraných překladů – M. Bieblové, K. Čapka, Vl. Holana, Vl. Mikeše⁵⁶⁷ – uspoř., předmluvu napsal Václav Kubín, Čs. spisovatel, 1981); *Pásma* (přel. Karel Sýs, Supraphon, 1982); *Velké trojhvězdi: Apollinaire, Éluard, Prévert* (přel. Karel Mařík et al., uspoř. Václav Kubín, Mladá fronta, 1986); *Zone* (v překladech K. Čapka, P. Koptý, K. Sýse, M. Novotného, B. Žemličky, M. Dyrinka, M. Tlolký, V. Čapkové, V. Sýkory, J. Mařce vydal Památník národního písemnictví jako neprodejný výtisk, 1988).

Přesto zájem nakladatelů neupadá ani po roce 1989, i když maximum titulů vydaných v průběhu jednoho roku nepřesahuje tři a v určitých obdobích (rok, dva roky) nevychází nic.

Z přehledu titulů⁵⁶⁸ vydaných ve sledovaném období je znát snaha nakladatelů vracet se k osvědčeným titulům a starším překladům (již zmíněné *Pásma* v překladu K. Čapka, drama *Prsy Tiresiovy* v překladu Jaroslava Seiferta, který předtím vyšel jen r. 1926 u Jana Fromka, či prozaický text *Sedící žena* vydaný v témže překladu r. 1925 v nakladatelství Odeon).⁵⁶⁹ Na knižní trh jsou nicméně uvedeny i překlady nové (*Alkoholy* v překladu P. Koptý,⁵⁷⁰ *Pásma* v překladu P. Skarlanta). Nový překlad románu *Zavražděný básník* přináší Anna Kareninová – dřívější vydání bylo staré 70 let (přel. M. Šraml a J. Seifert, Aventinum, 1925).⁵⁷¹ Poprvé se k českým čtenářům dostávají autorovy „erotické“ tituly *11 tisíc prutů aneb Rychtářovy lásky* a podobně i *Hrdinské činy mladého donchuána* (*11 tisíc prutů* jako ediční dluh titul „objevil“, přeložil a ve svém nakladatelství Concordia vydal Aleš Pech, *Hrdinské činy* zase přeložil Petr Turek a titul vydal ve svém tehdejší nakladatelství Kra).

⁵⁶⁷ Vladimír Mikeš propůjčil své jméno Petru Koptovi – šlo o praxi tzv. pokrývání překladů.

⁵⁶⁸ Přehled titulů neobsahuje jednotlivé texty vydané v různých antologiích. Za všechny je však třeba zmínit alespoň druhý svazek *Díla* Jaroslava Seiferta z r. 2002, v němž je Apollinaire zastoupen kromě překladů poezie také překladem románu *Zavražděný básník* – podrobně k obsahu svazku na stránkách nakladatelství Akropolis [online]. Dostupné z: <http://www.akropolis.info/knihyPodle/11/dilo-jaroslava-seiferta>. [Cit. 28.2.2014].

⁵⁶⁹ Originály jsou z r. 1907 (*Les Onze Mille Verges*), 1911 (*Les Exploits d'un jeune Don Juan*), 1913 (*Alcools – Zone*), 1916 (*Le Poète assassiné*), 1917 (*Les Mamelles de Tirésias*), 1920 (*Femme assise*).

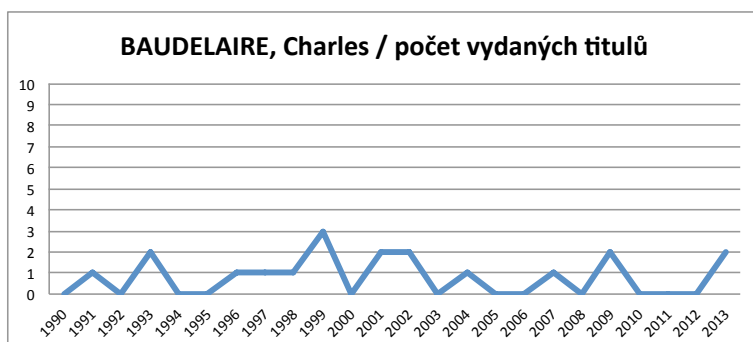
⁵⁷⁰ Koptův překlad *Alkoholů* (Odeon, 1996) je uveden jako 1. vydání. Přičemž překlady P. Koptý zahrnoval sice již dříve titul *Hudebník ze Saint-Merri: výbor z básnického díla* (z vybraných překladů uspoř., předmluvu napsal Václav Kubín, Čs. spisovatel, 1981), avšak vyšly pod jménem „pokrývače“ Vladimíra Mikeše.

⁵⁷¹ I zde by srovnání staršího a nového překladu bylo užitečné a mohlo by objasnit důvod, proč nakladatelství přistoupilo k pořízení nové české verze.

APOLLINAIRE, Guillaume / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel, autoři paratextu	vydal	rok
<i>Sedící žena</i>	Jarmila Fastrová	Praha : Agentura Tip S,	1991
<i>Zavražděný básník</i>	přel., úvodem a poznámkami doplnila Anna Kareninová	Litomyšl : Paseka,	1993
<i>Pražský chodec</i>	Jaroslav Bránský	Zlín : emdé,	1993
<i>Hrdinské činy mladého dona Juana: erotický román</i>	Petr Turek	Praha : Kra,	1993
<i>Prsy Tiresiovy : nadrealistické drama o dvou jednáních s prologem</i>	Jaroslav Seifert	Brno : Jota,	1994
<i>Alkoholy</i>	Petr Kopta	Praha : Odeon,	1996
<i>Předmluva k dílu markýze de Sade : bibliografický esej a poznámky</i>	přel. a poznámkami opatřila Jana Spoustová	Brno : Jota,	1996
<i>Pásmo</i>	Anděla Janoušková; doslov Jiří Látal	Olomouc : Olomoucká skupina členů Spolku českých bibliofilů	1997
<i>Zlatá epocha opia</i>	Jana Rokosová	Praha : Clinamen,	1997
<i>Pásmo – Zone</i>	Karel Čapek	Praha : Protis,	1997
<i>Kacíř a spol.</i>	Věra Smetanová	Praha : Odeon,	1998
<i>Stín mé lásky</i>	přel. a doslov napsal Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2000
<i>11 tisíc prutů aneb Rychtářovy lásky</i>	Aleš Pech	Praha : Concordia,	2000
<i>Hrdinské činy mladého donchuána</i>	Petr Turek	Praha : Mladá fronta,	2001
<i>Pastýřka Eiffelka</i>	přel., uspoř. a redakčně připravil Karel Sýs	Praha : Prospektrum,	2003
<i>Pásmo – Zone</i>	Karel Čapek	Praha : Protis,	2005
<i>Alkoholy</i>	vybral, přel. a doslov napsal Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2006
<i>Zlá je naděje : z Alkoholů</i>	Petr Kopta, redakce a výběr textů Marcela Turečková	Praha : Dokořán,	2010
<i>Hrdinské činy mladého donchuána</i>	Petr Turek	Praha : Dybbuk,	2010
<i>Pásmo – Zone</i>	Petr Skarlant, poznámkou o díle opatřil Aleš Pohorský	Praha : KGB,	2011
<i>Le bestiaire ou Le cortège d'Orphée – Bestiář aneb Průvod Orfeův</i>	Jaroslav Bránský	Boskovice : Albert	2011
<i>Alkoholy</i>	vybral, přel. a doslov napsal Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2011
<i>Deník 1898–1918</i>	uspoř. Michel Décaudin ; přel. Jana Podhorská ; verše přebásnil Petr Skarlant	Praha : Akropolis,	2013

8.4.14 Baudelaire, Charles (1821–1867) – 20 titulů

Ač autor 19. století, a navíc básník, patří Charles Baudelaire – pravděpodobně zásluhou výuky na středních školách – stále k nejznámějším francouzským literátům. Baudelaire se rovněž řadí k autorům, na němž čeští básníci a překladatelé tradičně poměřují své síly. Nezanedbal však dílo početně bohaté, při výběru textů k představení autora tedy nakladatelé nestojí před složitou volbou.

Přehled vydaných titulů⁵⁷² svědčí jednak o snaze nabídnout dosud v češtině nepříliš známý, popřípadě trochu senzační text (*Důvěrné deníky* nebo *Báseň o hašiši*, případně též titul pod jiným názvem, *Umělé ráje*), jednak o tzv. sázce na jistotu: *Květy zla* patří k nejznámějším dílům tohoto autora a vzhledem k tomu, že se ve škole probírají, lze navíc předpokládat jistou poptávku, *Malé básně v próze* jsou zas možná čtenářsky vstřícnější.

BAUDELAIRE, Charles / přehled českých překladů			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Důvěrné deníky</i> ⁵⁷³	Petr Turek	Praha : Kra,	1993
<i>Cesta : báseň z knihy Květy zla</i>	souběž. text z franc. přel. a doslov napsal Jan M. Tomeš	Praha : Bonaventura	1991
<i>Květy zla</i>	v překladech Otokara Fischera et al. ; překlady uspořádal, k vydání připravil, ediční poznámku a doslov napsal Jiří Pelán	Praha : Mladá fronta,	1997
<i>Květy zla : výběr z poezie</i>	Svatopluk Kadlec, upravil Jiří Rathouský	Praha : Kniha, grafika, bibliofilie,	1998
<i>Květy zla</i>	Svatopluk Kadlec	Praha : Levné knihy KMa,	2001
<i>Hořké propasti</i>	uspořádal, úvodní esej, životopisná data a ediční poznámky napsal a dobový obrazový materiál vybral Jan M. Tomeš, básně přeložili Karel Čapek et al.	Praha-Litomyšl : Paseka,	2001
<i>Květy zla</i>	neuveden	Brno : Tribun,	2007
<i>Des fleurs du mal = Z květů zla</i>	Jan Marius Tomeš	Havlíčkův Brod : Petrkov,	2009
<i>Květy zla</i>	Vítězslav Nezval	Praha : Československý spisovatel,	2013
<i>Výbor z Květů zla</i>	Jaroslav Vrchlický a Jaroslav Goll	Brno : Tribun EU,	2013
<i>Má temná kráska</i>	Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2002
<i>Malé básně v próze</i>	Hanuš Jelínek	Praha : Garamond,	1999
<i>Malé básně v próze</i>	Jaroslav Fořt	Praha : Odeon,	1999
<i>Malé básně v próze</i>	Jaroslav Fořt ; doslov přeložil Konstantin Biebel	Praha : BB art,	2002
<i>Petits poèmes en prose. Malé básně v próze</i>	Hanuš Jelínek	Praha : Garamond,	2004
<i>Mé srdce, tak jak je</i>	vybral, přeložil, komentářem opatřil a úvod napsal Jan Vladislav	Praha : Torst,	1996
<i>Báseň o hašiši</i>	Jan Hart ; úprava textu Zbyněk Ryba ; doslov Nikolaj Savický	Praha : Volvox Globator,	1993
<i>Báseň o hašiši</i>	Jan Hart ; úprava textu Zbyněk Ryba ; doslov Nikolaj Savický	Praha : Volvox Globator,	1999
<i>Umělé ráje</i>	Petr Himmel	Praha : Garamond,	2001
<i>Umělé ráje</i>	Petr Himmel	Praha : Garamond,	2009

Zajímavé je, že nejstarší český knižní překlad tohoto autora, který prvně vyšel roku 1895 v Ottově nakladatelství, je zároveň i dosud posledním – jde o *Výbor z Květů zla* v překladu Jaroslava Vrchlického a Jaroslava Golla. Od prvních dvou vydání tedy dělí to současné přes sto let: 1895 (J. Otto), 1927 (J. Otto), 2011 (ebook z řady vydávané Městskou knihovnou v Praze), 2013 (Tribun EU).

Sbírka *Květy zla* vychází česky takřka pravidelně: s výjimkou 80. let, kdy nevyšla vůbec, se dočká vydání minimálně jednou za deset let. Jde však stále o reedice překladů Vrchlického (z r. 1895), Kadlece (z r. 1934), Nezvala (1964). Významným počinem je z tohoto pohledu vydání z r. 1997, v němž editor Jiří Pelán soustředil překlady Otokara Fischera,

⁵⁷² Baudelaire je zahrnut i v souborných vydáních díla některých jeho překladatelů, např. Vítězslava Nezvala (*Překlady 1*, Čs. spisovatel, 1982), Vladimíra Holana (sv. 12, *Překlady – Francouzská poezie*, Paseka, 2009). Podobně je jeho dílo v různém rozsahu předmětem mnoha antologií a výběrů věnovaných více autorům – ty však v těchto přehledech uváděny nejsou. Za všechny jmenujme *Francouzskou poezii nové doby* Karla Čapka (naposledy vydáno v Čs. spisovateli, 2009).

⁵⁷³ Jako *Důvěrný deník* vyšlo prvně v překladu Jaroslava Fořta, Praha : Symposion, 1947.

Viktora Dyka, Karla Čapka, Hanuše Jelínka, Zdeňka Kalisty, Vladimíra Holana a Františka Hrubína.

BAUDELAIRE, Charles. <i>Květy zla / přehled českých překladů</i>			
<i>Květy zla / Výbor z Květů zla</i>	překladatel	vydal	rok
<i>Výbor z Květů zla</i>	Jaroslav Vrchlický a Jaroslav Goll	Praha : J. Otto,	1895
<i>Výbor z Květů zla</i>	Jaroslav Vrchlický a Jaroslav Goll	Praha : J. Otto,	1927
<i>Květy zla</i>	neuveden	Praha : Život,	1932
<i>Květy zla</i>	Svatopluk Kadlec	Praha : Melantrich,	1934
<i>Květy zla</i>	Svatopluk Kadlec	Praha : Symposion,	1947
<i>Květy zla</i>	neuveden	Praha : Atelier Dudašek,	1947
<i>Květy zla</i>	Svatopluk Kadlec ; doslov Fedor Soldan ⁵⁷⁴	Praha : Melantrich,	1948
<i>Květy zla</i>	Svatopluk Kadlec ; předmluva Otakar Novák	Praha : SNKLHU,	1957
<i>Květy zla</i>	Svatopluk Kadlec ; doslov Jan Tomeš	Praha : SNKLU,	1962
<i>Květy zla</i>	Vítězslav Nezval ; ediční poznámka a doslov Milan Blahynka	Praha : Mladá fronta,	1964
<i>Hořké propasti</i>	uspořádal, úvodní esej, životopisná data a ediční poznámky napsal a dobový obrazový materiál vybral Jan M. Tomeš, básně přeložili Karel Čapek et al.	Praha : Československý spisovatel,	1966
<i>Květy zla</i>	přel. a doslov napsal Ivan Slavík	Praha : Mladá fronta,	1976
<i>Květy zla</i>	v překladech Otokara Fischera et al. ; překlady uspořádal, k vydání připravil, ediční poznámku a doslov napsal Jiří Pelán	Praha : Mladá fronta,	1997
<i>Květy zla : výbor z poezie</i>	Svatopluk Kadlec, upravil Jiří Rathouský	Praha : Kniha, grafika, bibliofilie,	1998
<i>Květy zla</i>	Svatopluk Kadlec	Praha : Levné knihy KMa,	2001
<i>Hořké propasti</i>	uspořádal, úvodní esej, životopisná data a ediční poznámky napsal a dobový obrazový materiál vybral Jan M. Tomeš, básně přeložili Karel Čapek et al.	Praha-Litomyšl : Paseka,	2001
<i>Květy zla</i>	neuveden	Brno : Tribun,	2007
<i>Des fleurs du mal = Z květů zla</i>	Jan Marius Tomeš	Havlíčkův Brod : Petrkov,	2009
<i>Květy zla</i>	Vítězslav Nezval	Praha : Československý spisovatel,	2013
<i>Výbor z Květů zla</i>	Jaroslav Vrchlický a Jaroslav Goll	Brno : Tribun EU,	2013

Dalším často vydávaným dílem jsou *Malé básně v próze*, i zde si dodnes vystačíme s překlady H. Jelínka (poprvé vydány 1901) a J. Fořta (s r. 1929).

BAUDELAIRE, Charles. <i>Malé básně v próze / přehled českých překladů</i>		
překladatel	vydal	rok
Hanuš Jelínek	Praha : J. Otto,	1901
Jaroslav Fořt	Praha : Hyperion, ⁵⁷⁵	1929
Hanuš Jelínek	Pardubice : V. Vokolek,	1932
Hanuš Jelínek ; text přehlédl Zdeněk Šmíd	Praha : V. Šmidt,	1946
uspořádal, úvodní esej, životopisná data a ediční poznámky napsal a dobový obrazový materiál vybral Jan M. Tomeš, básně přeložili Karel Čapek et al.	Praha : Československý spisovatel, ⁵⁷⁶	1966
Jaroslav Fořt ; epilog Pařížský spleen přel. Svatoopluk Kadlec	Praha : Mladá fronta,	1967
Jaroslav Fořt ; doslov Jiří Látal	Praha : Odeon,	1979
Hanuš Jelínek	Praha : Garamond,	1999
Jaroslav Fořt	Praha : Odeon,	1999
uspořádal, úvodní esej, životopisná data a ediční poznámky napsal a dobový obrazový materiál vybral Jan M. Tomeš, básně přeložili Karel Čapek et al.	Praha-Litomyšl : Paseka, ⁵⁷⁷	2001
Jaroslav Fořt ; doslov přeložil Konstantin Biebel	Praha : BB art,	2002
Hanuš Jelínek	Praha : Garamond,	2004

⁵⁷⁴ O paradoxně negativním vyznění tohoto doslovu z pera ředitele nakl. Melantrich, F. Soldana, se podrobně rozepisuje ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno : Masarykova univerzita, 2011, zejm. na s. 192.

⁵⁷⁵ Pod názvem *Malé básně prosou*.

⁵⁷⁶ Výbor nazvaný *Hořké propasti* zahrnuje *Květy zla* i *Malé básně v próze* a další texty. Vyšel r. 1966 v Čs. spisovateli a v reedici v nakl. Paseka (2001). Zahrnuje překlady celkem 13 překladatelů: Karel Čapek, František Hrubín, Jaroslav Vrchlický, Viktor Dyk, Jaroslav Goll, Jaroslav Haasz, Vladimír Holan, Svatoopluk Kadlec, Emanuel z Lešehradu, Vítězslav Nezval, Ladislav Quis, Ivan Slavík, Jan Tomeš.

⁵⁷⁷ Výbor nazvaný *Hořké propasti* vyšel r. 1966 v Čs. spisovateli a v reedici v nakl. Paseka (2001).

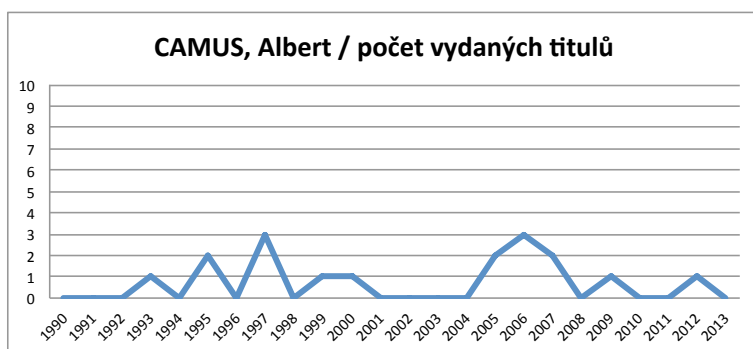
8.4.15 Camus, Albert (1913–1960) – 19 titulů

Albert Camus je v přehledu titulů vydaných ve sledovaném období (spolu s Borisem Vianem) prvním zástupcem francouzské poválečné literatury. Jeho díla ve Francii sice vycházela již těsně před válkou, ale stěžejní podíl jeho tvorby je pozdější. K dílům, která postupně vyšla česky, patří: eseje *L'Envers et l'Endroit* (1937); *Noces* (1939); *Le Mythe de Sisyphe* (1942); *L'État de Siège* (1947); *L'Homme révolté* (1951); *L'Été* (1954); divadelní hry *Caligula* (1938); *Le Malentendu* (1944); *Les Justes* (1949); romány *L'Étranger* (1942); *La Peste* (1947); *La Chute* (1956); povídková sbírka *L'Exil et le Royaume* (1957) či zápisníky *Carnets I – III* (vyd. 1962, 1964, 1980). Albert Camus je nositelem Nobelovy ceny za literaturu – hned v r. 1957 o udělení ceny i u nás, v *Literárních novinách*, referoval Ivo Fleishman.⁵⁷⁸

První český překlad *Cizince* vyšel r. 1947 v překladu Svatopluka Kadlece (vydal Václav Petr). Další vydanou knihou byl až po 16 letech *Mor* (přel. Milena Tomášková, předmluva Ivan Sviták, SNKLU, 1963). Šedesátá léta jsou z hlediska publikačních preferencí pro A. Camuse poměrně plodná: jako by si každé nakladatelství chtělo aspoň jeden titul od autora připsat na své konto. V tomto duchu tedy následuje divadelní hra ve vydavatelství Dilia (*Spravedliví*, přel. Alena Šabatková, 1964), na niž později naváže ještě *Nedorozumění* (přel. Alena Šabatková, 1968). A hned také několik knižních vydání: povídková sbírka *Exil a království* (přel. a doslov napsal Josef Pospíšil, SNKLU, 1965), v jednom svazku vydané dvě divadelní hry *Caligula* a *Stav obležení* (přel. Alena Šabatková a Jiří Konůpek, doslov Ivan Dubský, Orbis, 1965), svazek obsahující texty *Cizinec* a *Pád* (přel. Miroslav Žilina, doslov Jaroslav Putík, Mladá fronta, 1966) a soubor již dříve vydaných překladů ve svazku *Romány a povídky* (obsahuje *Cizinec*, *Exil a království*, *Mor*, *Pád*, přel. M. Žilina, M. Tomášková, J. Pospíšil, doslov M. Žilina, Odeon, 1969). Z autorů ohlasů je nejpilnějším komentátorem Ivan Sviták, který v roce 1963 věnoval Camusovi tři články publikované v časopisech *Host do domu*, *Plamen* a *Světová literatura*.⁵⁷⁹

V průběhu 70. a 80. let dílo Alberta Camuse nevychází,⁵⁸⁰ v této souvislosti stojí za pozornost článek Vladimíra Bretta z r. 1981 „Albert Camus – herold antikomunismu“ uveřejněný v *Literárním měsíčníku*.⁵⁸¹ Až r. 1988 se objeví reedice *Cizince* v překladu M. Žiliny (v tomto překladu 3. vyd., Odeon, 1988).

Ve sledovaném období let 1990 až 2013 se zájem o Alberta Camuse zdá být poměrně konstantní, a zároveň poměrně odměřený: vzhledem k tomu, že Camus patří k autorům běžně probíraným na gymnáziích a snad i na dalších středních školách (bývá také součástí maturitních otázek), a vzhledem k neobyčejnému zájmu dnešních studentů o obory jako sociologie a politologie je překvapivé, že se autor i dnes velmi aktuálních próz a dramát s výrazně filozofickým a v dobrém slova smyslu angažovaným podtextem nedrží více v popředí zájmu nakladatelů.

⁵⁷⁸ FLEISCHMANN, Ivo. Nobelova cena za literaturu 1957. *Literární noviny*, 6, 1957, č. 47, s. 8.

⁵⁷⁹ Přehlednou bibliografii ohlasů nabízejí např. stránky Severočeské vědecké knihovny. [online]. Dostupné z: <http://oldwww.svkul.cz/dat/bib/aut/00173-bibliografie.pdf>. [Cit. 1.3.2014].

⁵⁸⁰ S výjimkou audioverze na dlouhohrající desce v produkci Knihovny a tiskárny pro nevidomé z r. 1981 – tyto nosiče však tato bibliografie nezahrnuje a nekomentuje.

⁵⁸¹ BRETT, Vladimír. Albert Camus – herold antikomunismu. *Literární měsíčník*, 10, 1981, č. 5, s. 102–105.

Značný podíl na vydávání děl Alberta Camuse má nakladatelství Garamond, které se v počátcích své existence na tohoto autora zaměřilo prioritně (podobně se ediční plán věnoval i dalším, jako byli např. Prokletí básníci, A. Jarry či R. Queneau).

Přehled vydaných titulů svědčí o prioritním zájmu nakladatelů o asi nejslavnější Camusovo dílo, román *Cizinec* (vyšel třikrát, vždy v Žilínově překladu, ve dvou případech jde o vydání v bilingvní verzi). Obdobně je preferováno vydávání románu *Mor* (opět bez potřeby vydávat nový překlad).

Výrazně příznivé je toto období pro uvedení nových, dosud nepřeložených titulů. Vůbec prvně vyšly česky právě v tomto období tři svazky *Zápisníků* (přel. Vlasta Dufková), eseje *Člověk revoltující* (přel. Kateřina Lukešová) a *Léto* (přel. Kateřina Vinšová) nebo romány *První člověk* (přel. Kateřina Vinšová) a *Šťastná smrt* (přel. Ladislav Šerý). Za pozornost stojí vydání nového překladu divadelní hry *Caligula* (původní překlad A. Šabatkové byl publikován poprvé r. 1965) v r. 2012 v edici D nakladatelství Artur – toto nakladatelství ostatně pořizuje nové překlady dramát pravidelně (viz 6.4.4.3 Drama).

CAMUS, Albert / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel	vydal	rok
<i>Caligula</i> : hra ve čtyřech dějstvích	Ivan Zmatlík	Praha : Artur,	2012
<i>Cizinec</i>	Miloslav Žilina	Praha : Garamond,	2005
<i>L'étranger – Cizinec</i>	Miloslav Žilina	Praha : Hynek,	1997
<i>L'étranger – Cizinec</i>	Miloslav Žilina	Praha : Garamond,	2009
<i>Člověk revoltující</i>	Kateřina Lukešová	Praha : Český spisovatel,	1995
<i>Člověk revoltující</i>	Kateřina Lukešová	Praha : Garamond,	2007
<i>Exil a království</i>	Josef Pospíšil ; doslov Eva Beránková	Praha : Garamond,	2005
<i>Léto</i>	Vlasta Dufková	Praha : Hynek,	1999
<i>Mor</i>	Milena Tomášková	Praha : Hynek,	1997
<i>Mor</i>	Milena Tomášková ; doslov Václav Jamek	Praha : Odeon,	1993
<i>Mor</i>	Milena Tomášková	Praha : Garamond,	2007
<i>Mýtus o Sisyfovi</i>	Dagmar Steinová	Praha : Svoboda,	1995
<i>Mýtus o Sisyfovi</i>	Dagmar Steinová ; doslov Eva Beránková	Praha : Garamond,	2006
<i>Pád</i>	Miloslav Žilina	Praha : Garamond,	2006
<i>První člověk</i>	Kateřina Vinšová	Praha : Mladá fronta,	1995
<i>Šťastná smrt</i>	Ladislav Šerý ; doslov Eva Beránková	Praha : Garamond,	2006
<i>Zápisníky I : květen 1935 – únor 1942</i>	Vlasta Dufková	Praha : Mladá fronta,	1997
<i>Zápisníky II : leden 1942 – březen 1951</i>	Vlasta Dufková a Josef Mlejnek	Praha : Mladá fronta,	1999
<i>Zápisníky III : březen 1951 – prosinec 1959</i>	Vlasta Dufková	Praha : Mladá fronta,	2000

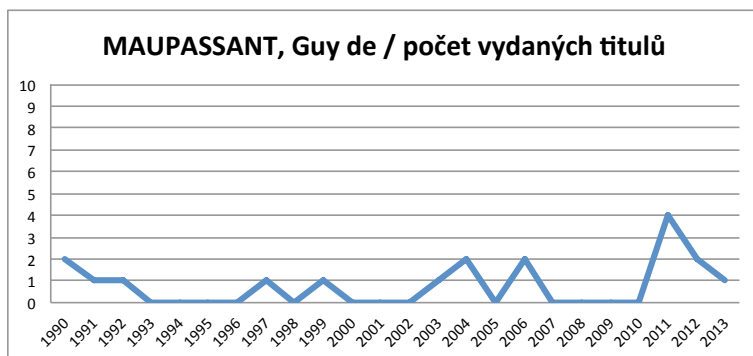
8.4.16 Maupassant, Guy de (1859–1893) – 18 titulů

Guy de Maupassant, autor 5 románů a více než 300 povídek, jenž celé své dílo publikoval v rozmezí jediného desetiletí mezi lety 1880 a 1890.

V českých překladech Maupassantova díla vycházela od r. 1891, zpočátku zejména v překladech Pavla Projsy, dále Julia Vodáka, Jaroslava Pšeničky, Václava Hladíka, Aug. Škardy, K. Zahrádky, Vladimíra Slovana, B. W. Zdráhala, Václava Říhy, Jaroslava (Zajíčka-)Horského, Jaroslava Vrchlického, Jaroslava Šimka, Jiřího Gutha, Fr. Sekaniny, J. Harta, Em. Machka, Quido Jarníka, Jaromíra Boreckého, Boh. Jirsíka, Jarky Nevole a mnoha dalších včetně žen překladatelek: Milady Roubalové, Jaroslavy Votrubové... a především pod křídly nakladatelů J. Otta a Jos. R. Vilímka, o něco později též J. Laichtera, I. L. Kobera, Aloise Hynka ad. Snad s výjimkou roku 1893 se takto každoročně objevuje jeden až několik titulů. Teprve v období 1935 až 1945 nevychází knižně jediný Maupassantův román ani povídka.

Od roku 1946 je už situace na českém knižním trhu pro Maupassanta opět příznivá – s ojedinělými výpadky v letech 1952, 1954, 1982 – vychází pravidelně každý rok minimálně jeden titul, často více, a to až do roku 1993.

Ve sledovaném období od roku 1990 do r. 2013 však pozorujeme, že pozornost nakladatelů k tomuto autorovi již tak jednoznačná není. Nezdá se však, že by šlo o autora komerčně nezajímavého. Důvodem ochabujícího zájmu nakladatelů je snad i to, že knižní trh může být v jeho případě víceméně nasycen – přinejmenším nejznámější Maupassantova díla mají čtenáři i knihovny stále ještě k dispozici v různých překladech a různých vydáních.

O tom, že Maupassant zůstává nejen lákavou položkou prodejního katalogu nakladatelství, ale že jej nakladatelé mají nadále zařazeného jako představitele literárního kánonu, který je vhodné čtenářům nadále zprostředkovávat, svědčí i vydání pravděpodobně nejčastěji vydávaného Maupassantova titulu, románu *Miláček*, ve dvou nových překladech. V překladu Dany Melanové byl titul publikován v nakl. Ikar – 1999, pak v nakl. Levné knihy KMa – 2004 a poté dvakrát v nakl. Euromedia–Odeon (2011, reedice 2013); přičemž Melanová se v poslední době postarala o vícero nových verzí překladů díla G. De Maupassanta i pro jiná nakladatelství (viz tabulka níže). V roce 2011 přitom souběžně s vydáním v Euromedia–Odeon vyšla i verze *Miláčka* v překladu Jiřího Žáka v nakl. XYZ.⁵⁸²

MAUPASSANT, Guy de / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel	vydal	rok
<i>Ďábel a jiné povídky</i>	vybrala a přel. Dana Melanová	Praha : Odeon,	1997
<i>Král růží</i>	překlad Jiřího Karáska ze Lvovic a A. Veselého upr. Marie Schreinerová a Ivana Fabišíková	Brno : MOBA,	2004
<i>Le Horla – Horla</i>	Oskar Reindl	Praha : Argo,	2012
<i>Matka zrůd a jiné povídky</i>	Dana Melanová	Praha : Levné knihy KMa,	2006
<i>Miláček</i>	Dana Melanová	Praha : Ikar,	1999
<i>Miláček</i>	Dana Melanová	Praha : Levné knihy KMa,	2004
<i>Miláček</i>	Jiří Žák	Praha : XYZ,	2011
<i>Miláček</i>	Dana Melanová	Praha : Odeon,	2011
<i>Miláček : román z konce 70. let minulého století, v němž ožívá Paříž kankánů, krásných žen, burzovních čachrů</i>	Dana Melanová	Praha : Odeon,	2013
<i>Milostná schůzka a jiné povídky</i>	vybrala a přel. Dana Melanová	Praha : Svoboda,	1991
<i>Neteře paní plukovníkové</i>	Karel Jaroš	Praha : Monitor,	1990
<i>Neteře paní plukovníkové</i>	neuveđen	Praha : Artes Liberales,	2011
<i>Pařížské dobrodružství a jiné povídky</i>	sestavil a přel. Jiří Žák	Praha : Československy spisovatel,	2012
<i>Povídky o ženách</i>	Marie Ruthová	Brno : MOBA,	2003

⁵⁸² Jde o autora, na něhož se nevztahuje nutnost vyjednávat licenci – proto se také snadněji může stát, že se s určitým edičním projektem překrývají dvě nebo dokonce i více nakladatelství.

<i>Silná jako smrt</i>	Lidmila Benešová	Praha : Ivo Železný,	1992
<i>Slečna Fifi</i>	podle překladu Jaroslava Vrchlického	Třebíč : Akcent,	2011
<i>Un fou et autres contes noirs – Šílenec a jiné temné příběhy</i>	Dana Melanová	Praha : Garamond,	2006
<i>V rodině a jiné povídky</i>	Dana Melanová	Praha : Svoboda,	1990

8.4.17 Verlaine, Paul (1844–1896) – 16 titulů

Paul Verlaine je spolu s Arthurem Rimbaudem u nás nejznámějším představitelem skupiny tzv. Prokletých básníků, jejichž tvorbu předznamenal podobně zviditelněný Charles Baudelaire. Z hlediska počtu vydaných titulů v bibliografickém korpusu sledovaného období vede Baudelaire (20 titulů), za ním následují Verlaine (16 titulů) a Rimbaud (9 titulů). Tito autoři jsou prakticky jedinými, kdo výrazněji zastupuje v českých překladech francouzskou básnickou tvorbu. Po jejich boku stojí ještě výše zmíněný G. Apollinaire (23 titulů).

Paul Verlaine je z hlediska zájmu nakladatelů autorem, jenž zůstává víceméně stále přítomen na pultech knihkupectví: jde také, spolu s ostatním Prokletými básníky, o autora, jemuž se minimálně gymnaziální výuka literatury stále věnuje. Tím zůstává v povědomí i mladších čtenářů jako jeden z mála „jednoznačných“ představitelů francouzské kultury 19. století.

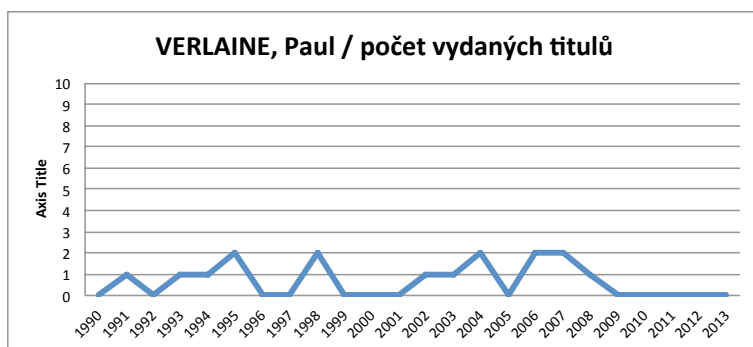
Paul Verlaine byl českým čtenářům představen první básnickou sbírkou roku 1905: v Nakladatelství J. Otty tehdy v překladu Františka Sekaniny vyšel *Výbor z poésie*. V roce 1912 vydala Kamilla Neumannová titul *Vdovcovy zápisky: povídky* (přel. František Linhart, upravil M. Klicman). O rok později J. Otto nabídl povídky „Ludvička Leclerquová“ a „Petr Duchatelet“ ve svazku *Dvě prosy* (přel. František Linhart). Jak lze vidět v následující tabulce,⁵⁸³ Verlaine se pozornosti českých nakladatelů těšil nejméně v letech 20. a 80. (po jednom vydaném titulu za desetiletí), a naopak nejvíce v letech 30. a 70. (po čtyřech titulech za desetiletí) – což jsou z hlediska svobody vydávání a šíření literatury epochy těžko srovnatelné. V letech 40., 50. i 60. vychází po dvou titulech. Za celé období od začátku století do r. 1989 se nejčastěji vydávaly překlady Františka Hrubína.

VERLAINE, Paul / přehled překladů do r. 1989			
titul	překladatel, autoři paratextu	vydal	rok
<i>Výbor z poésie</i>	Frant. Sekanina	Praha : Nakladatelství J. Otty,	1905
<i>Vdovcovy zápisky : povídky</i>	František Linhart ; upravil M. Klicman	Olšany : Kamilla Neumannová,	1912
<i>Dvě prosy</i>	přel. a úvod naps. František Linhart	Praha : J. Otto,	1913
<i>Galantní slavnosti</i>	Jarmil Krecar ; upravil Karel Dyrnk	Praha : L. Bradáč,	1916
<i>Moudrost</i>	neuveđen	Brno : Jan V. Pojer,	1929
<i>Galantní slavnosti</i>	Vladimír Vodehnal	Vladimír Záruba,	1930
<i>Les amies = Přítelkyně</i>	přel. a vydal jako svůj první soukromý tisk Ing. A. Svátek	Praha : Ing. A. Svátek,	1931
<i>Rozhovor duše s Bohem : kruh sonetů z knihy Moudrost</i>	Jozef Tkadlec	Tasov : Jakub Deml,	1932
<i>Bibliosonety</i>	Svatopluk Kadlec ; upravil a vyzdobil František Vik	Praha : Jaroslav Picka,	1932
<i>Galantní slavnosti</i>	Vladimír Vodehnal	Praha : Vladimír Záruba,	1945
<i>Sonety ; z knihy Moudrost</i>	Pavel Parma	Praha : Jaroslav Picka,	1946
<i>Verlaine</i>	František Hrubín ; kritická studie Václav Černý	Praha : Symposion,	1947
<i>Písně beze slov</i>	František Hrubín	Praha : Vladimír Bujárek,	1954

⁵⁸³ Přehled uvádí pouze publikace s texty, jejichž jediným autorem je Paul Verlaine. Překlady poezie i prózy tohoto autora nicméně byly zařazeny v mnoha dalších výběrových knihách, nejčastěji spolu s dílem dalších Prokletých básníků.

<i>Písně beze slov</i>	přebásnil František Hrubín ; předmluvu napsal Jan Zábrana	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění,	1958
<i>Prokletí básníci</i>	uspořádal a přel. Adolf Kroupa ; stati F. X. Šalda, Karel Teige	Praha : Československý spisovatel,	1966
<i>Slova va strunách</i>	uspořádali Petr Kopta a Jan Vladislav ; úvodní esej, životopisný přehled, ediční poznámku napsal a přeložil Jan Vladislav	Praha : Československý spisovatel,	1968
<i>Šest básní</i>	František Hrubín	Gottwaldov : Klub přátel umění,	1976
<i>Podzimní píseň : v českých překladech</i>	k tisku připravila literární redakce Odeonu a Adolf Kroupa (autor úvodu)	Praha : Odeon,	1977
<i>Záludná luna</i>	výbor z překladů Zdenky Bergrové ... et al. uspořádala a poznámkou o Verlainovi opatřila Eva Ruxová	Praha : Československý spisovatel,	1978
<i>Sedm básní Paula Verlaina</i>	František Hrubín	Gottwaldov : Klub přátel umění,	1978
<i>Podzimní píseň Paula Verlaina v českých překladech</i>	výbor Adolfa Kroupy rozšířil a novými překlady doplnil Patrik Ouředník	Alfortville : Revue K,	1988

Ani po roce 1989 zájem o výraznou osobnost ze skupiny Prokletých básníků neklesá.

Výběr titulů k vydání je i po roce 1989 poměrně pestrý. Nakladatelé se vracejí k překladům Františka Hrubína, nejčastěji se však objevuje jméno Gustava Francla – možná i proto, že jde o překladatele, jenž je dosud činný (nar. 1920) a jistě se o vydání textů ve svých úpravách do určité míry zasadil.

VERLAINE, Paul / přehled překladů do r. 1989			
titul	překladatel, autoři paratextu	vydal	rok
<i>Ty děvko andělů...</i>	Zdenka Bergrová	Praha : Astra,	1991
<i>Podzimní píseň Paula Verlaina v českých překladech</i>	uspořádal Patrik Ouředník	Praha : Volvox Globator,	1993
<i>Paul Verlaine - jeden z absolutních</i>	vybral a přeložil Jan Vladislav	Praha : KRA,	1994
<i>Moudrost</i>	Petr Kopta	Praha : Aurora,	1995
<i>Podzimní zpěv : v 28 překladech Libora Kovala</i>	Libor Koval	Třebíč : Arca JIMfa,	1995
<i>Never more a jiné básně</i>	vybral a přebásnil František Hrubín	Havlíčkův Brod : Literární čajovna Suzanne Renaud,	1998
<i>Slova na strunách</i>	vybrali a uspořádali Petr Kopta a Jan Vladislav ; verše přeložili Zdenka Bergrová ... et al.	Praha : Mladá fronta,	1998
<i>O lásce</i>	vybral, přeložil a doslov napsal Gustav Francl	Praha : Vyšehrad,	2002
<i>Vdovcovy paměti. Má vězení. Zpověď</i>	Galina Kavanová	Praha : Garamond,	2003
<i>Intimní liturgie</i>	Gustav Francl	Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství,	2004
<i>Elegie</i>	Gustav Francl	Praha : Vyšehrad,	2004
<i>Ženy & muži</i>	Ladislav Matějka	Praha : Dybbuk,	2006
<i>Paul Verlaine : v překladech Františka Hrubína</i>	František Hrubín	Praha : Nibiru,	2006

<i>Básnické dílo</i>	vybral, přeložil a doslov napsal Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2007
<i>Ty děvko andělů</i>	Zdenka Bergrová	Ústí nad Orlicí : Oftis,	2007
<i>O lásce</i>	Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2008

8.4.18 Beckett, Samuel (1906–1989) – 15 titulů

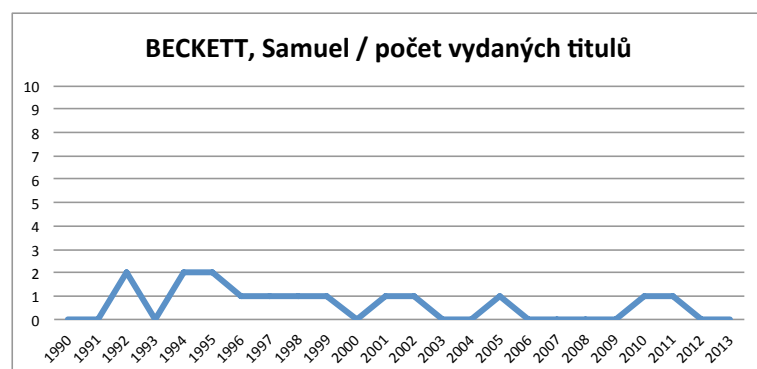
Samuel Beckett, irský dramatik a prozaik, jenž část svého díla napsal francouzsky (od r. 1938 ve Francii žil). Je jedním z nejvýznamnějších představitelů absurdního divadla: světový věhlas mu přinesla hned jeho první divadelní hra, *En attendant Godot* (1949). Roku 1969 se stal nositelem Nobelovy ceny za literaturu. Jednoaktovku z roku 1982 *Catastrophe* autor věnoval Václavu Havlovi, který byl v době vzniku díla vězněný.

Samuel Beckett se v českém prostředí významné, ba ani dostatečné pozornosti před rokem 1989 netěšil – soudě podle množství knižně publikovaných překladů. Z šesti publikací uvedených v následující tabulce jde ve dvou případech o tituly vydané v Dilia (Divadelní a literární jednatelství – viz 8.3.4), což byly ve skutečnosti namnožené strojopisné kopie sešitového formátu vydávané výlučně pro účely divadel, které se vůbec nedostaly do běžné distribuce, a tedy do knihkupectví.

Prvním česky vydaným titulem byla divadelní hra *Čekání na Godota*⁵⁸⁴ – jde ale o publikaci agentury Dilia, určenou pro potřeby dramaturgií divadel. Hra byla také hned roku 1964 uvedena v pražském Divadle Na zábradlí (překlad Jiří Kolář, režie Václav Hudeček, Divadlo Na zábradlí, premiéra prosinec 1964). První české knižní vydání se datuje až rokem 1986 – tentokrát v překladu Patrika Ouředníka.

BECKETT, Samuel / přehled vydaných překladů do r. 1989				
titul	jazyk originálu	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Čekání na Godota</i>	F	Jiří Kolář	Praha : Dilia,	1963
<i>Poslední páska ; Šťastné dny ; Hra</i>	A	František Vrba ; doslov Petr Pujman	Praha : Orbis,	1965
<i>Novely a texty pro nic</i>	F	Marie Veselá a Josef Kaušitz	Praha : Odeon,	1966
<i>Slova a hudba ; Cascando ; Chladnoucí popel</i>	F	Josef Kaušitz	Praha : Dilia,	1969
<i>Murphy</i>	F	Eva Pilařová ; doslov Petr Pujman	Praha : Československý spisovatel,	1971
<i>Čekání na Godota</i> (1. vyd.)	F	Partik Ouředník	Praha : Odeon,	1986

Ve sledovaném období se nakladatelé k S. Beckettovi budou vracet častěji, a to v reedicích i nových překladech a nově přeložených dílech.

⁵⁸⁴ Podrobný přehled českých překladů a inscenací Beckettovy hry *Čekání na Godota* viz DOLEŽALOVÁ, Barbora. *Čekání na Godota: Po stopách překladů*. Diplomová práce. Vedoucí práce David Drozd. Brno: KDS FF MU, 2013. [online]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/216359/ff_m/. [Cit. 10.5.2014].

Drama *Čekání na Godota* vyšlo celkem pětkrát (1963, 1986, 1994, 2005 a 2010, pořadí překladů: Kolář – Ouředník – Kolář – Ouředník – Ouředník). Třikrát vyšly *Novely a texty pro nic* (1966, 1995, 2011), dvakrát *Murphy* (1971, 1995). Deset titulů vyšlo ve sledovaném období v prvním českém překladu – viz následující tabulka (prvně přeložená díla jsou podbarvena).

BECKETT, Samuel / přehled vydaných překladů po r. 1989				
titul	jazyk origi nálu	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Eseje : Joyce / Proust</i>	A	Petr Osolsobě	Brno : Petrov,	1992
<i>Katastrofa a jiná dramátka</i>	F	Josef Kaušitz	Praha : Dilia,	1992
<i>Čekání na Godota</i>	F	Jiří Kolář	Praha : Dilia,	1994
<i>Konec hry</i>	F	Josef Kaušitz	Praha : Dilia,	1994
<i>Murphy</i>	F	Eva Pilařová	Praha : ERM,	1995
<i>Novely a texty pro nic</i>	F	Marie Janů a Josef Kaušitz	Praha : Volvox Globator,	1995
<i>Molloy</i>	F	Tomáš Hrách	Praha : Argo,	1996
<i>Malone umírá</i>	F	Tomáš Hrách	Praha : Argo,	1997
<i>Nepojmenovatelný</i>	F	Tomáš Hrách	Praha : Argo,	1998
<i>Básně</i>	F	přeložil a doslov napsal Jiří Pelán	Praha : Triáda,	1999
<i>První láska</i>	F	Martina Vavřínková	Praha : Mladá fronta,	2001
<i>Tso</i>	A	Tomáš Míka	Praha : Argo,	2002
<i>Čekání na Godota</i>	F	Patrik Ouředník	Brno : Větrné mlýny,	2005
<i>Čekání na Godota. Veršovánky</i>	F	Patrik Ouředník	Brno : Větrné mlýny,	2010
<i>Texty pro nic</i>	F	Marie Veselá	Praha : Aulos,	2011

Beckett psal svá díla anglicky i francouzsky, sám se překládal. Mezi oběma jazyky měla francouzština jen lehkou převahu, zejména v období 60. let. Do češtiny jsou však přeložena především díla z francouzštiny – jež jsou v kontextu jeho tvorby považována za nejznámější.

Nejčastěji vycházela Beckettova díla (– včetně reedic) česky v překladech Josefa Kaušitze (1969, 1992, 1994, 1995), Tomáše Hrácha (1996, 1997, 1998), Patrika Ouředníka (1986, 2005, 2010), Jiřího Koláře (1963, 1994), Evy Pilařové (1971, 1995), Marie Veselé (1966, 1995).⁵⁸⁵

8.4.19 Hugo, Victor (1802–1885) – 15 titulů

Básník, dramatik a romanopisec období romantismu, jeden z předních francouzských spisovatelů se řadí k nejdůležitějším autorům minulosti. Jeho nejznámějšími díly jsou romány *Notre-Dame de Paris* (1831) a *Les Misérables* (1862), ovšem stejně významná je i jeho básnická tvorba a také divadlení hry (*Cromwell* včetně slavné předmluvy, v níž definoval základy romantického dramatu – 1827, *Hernani* – 1830, *Ruy Blas* – 1838).

První knihy tohoto autora vydané v českých překladech jsou ze 60. a 70. let 19. století: roku 1863 vyšel v pěti svazcích román *Bídníci*, v překladu Vincence Vávry-Haštalského a péčí nakladatele I. L. Kobera. Tiskem a nákladem Dr. Ed. Grégra a ve spolupráci s tímtež překladatelem byl připraven k vydání o rok později také román *Chrám Matky Boží v Paříži*, přičemž tentýž titul katalog uvádí i s vrocením 1873. Roku 1867 vydali Mikuláš & Knapp první svazek periodika *Divadelní ochotník: repertorium pro milovníky soukromých divadel*, které představilo *Bídníky* v úpravě Jos. Jiřího Stankovského. O dva roky později je řada doplněna 21. svazkem obsahujícím „truchlohru“ *Lukrecie Borgia* („volně vzdělal“ Leopold R. Stirský), a v roce 1870 vychází svazek 27. s textem *Tajnosti Pařížské aneb Noční rejdy v černé věži* („zčeštil“ Jan Souček), kde je autorství podle katalogu připísáno V.

⁵⁸⁵ Marie Janů a Marie Veselá jsou jména překladatelky Marie Janů-Veselé (za svob. Pluhařové). Viz <http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/Marie%20Pluha%C5%99ov%C3%A11>.

Hugovi – zdá se však, že jde o údaj chybný (viz dále poznámky k přehledové tabulce všech vydaných překladů). Roku 1869 vychází také jako příloha *Národních listů* ve čtyřech dílech román *Muž, který se směje* (překlad podepsán značkou R. N.) a o rok později drama *Ruy Blas* v překladu Františka Douchy a u I. L. Kobera. Hugo se stále těší zájmu nakladatelů: roku 1874 vydává J. Otto v překladu Karla Chudoby román *Devadesát tři* a Dr. Ed. Grégr v překladu Jaroslava Vrchlického titul *Básně Viktora Huga*. U knihy *Zločin 2. prosince* je uvedeno „dle *Historie zločinu* od V. Huga vypravuje J. J. Benešovský-Veselý“ (Ed. Grégr, 1877). Roku 1877 (jiný údaj udává v roce 1884) vydal František Šimáček titul *Choix de poésies de Victor Hugo – Výbor básní Victora Huga: odes, ballades, les orientales*, jde však o „od autora autorisované vydání“, tj. texty ve francouzštině, k nimž Jan Herzer doplnil česky psaný úvod, poznámky a slovníček. Druhé vydání tohoto svazku vyšlo u Šimáčka a Topiče kolem r. 1890.

Vedle prvního Hugova překladatele, V. Vávry-Haštalského, je třeba z hlediska uvedení tohoto autora do českého prostředí zdůraznit i roli Jaroslava Vrchlického. Hugo patřil mezi ty, kterým Vrchlický věnoval přední pozornost: kromě dramatu *Torquemada* a zejména tří výborů z básnických sbírek, uvedených dále v přehledné tabulce, zařadil překladatel Hugovu tvorbu i do velkých antologií: *Poesie francouzská nové doby* (1877) nebo *Moderní básníci francouzští* (1892).

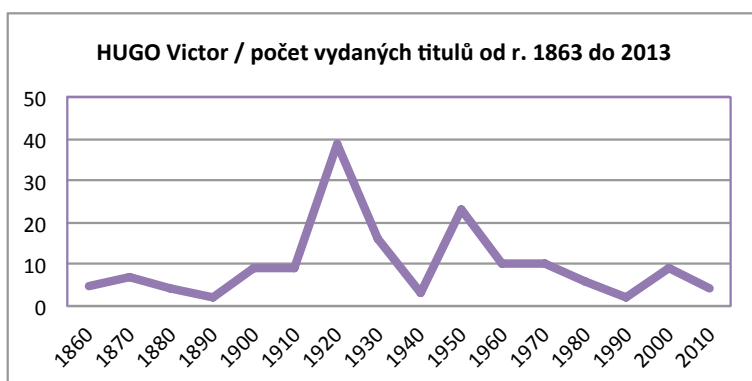
HUGO, Victor / přehled prvních českých překladů			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Bídníci</i> . 1–5	Vincenc Vávra-Haštalský	Praha : I.L. Kober,	1863
<i>Chrám Matky Boží v Paříži</i>	Vincenc Vávra-Haštalský	Praha : Tiskem a nákladem Dr. Ed. Grégra,	1864
<i>Bídníci</i> (in <i>Divadelní ochotník : repertorium pro milovníky soukromých divadel</i> . Nové sbírky svazek 1)	s použitím dramatického spracování [sic] Th. M-ovy pro české divadlo upravil Jos. Jiří Stankovský	Praha : Mikuláš & Knapp,	1867
<i>Lukrecie Borgia</i> (in <i>Divadelní ochotník : repertorium pro milovníky soukromých divadel</i> . Nové sbírky svazek 21)	volně vzdělal Leopold R. Stírký	Praha : Mikuláš & Knapp,	1869
<i>Muž, který se směje</i> . 1–4	R.N.	Praha : Národní listy,	1869
<i>Ruy Blas</i> : drama v pěti jednáních	František Doucha	Praha : I.L. Kober,	1870
<i>Chrám Matky Boží v Paříži čili Esmeralda děvče cikánské</i>	Vincenc Vávra-Haštalský	Praha : Eduard Grégr,	1873
<i>Básně Viktora Huga</i>	Jaroslav Vrchlický	Praha : Tisk a náklad dra. Ed. Grégra,	1874
<i>Devadesát tři</i> . 1–3	K. Chudoba	Praha : J. Otto,	1874
<i>Choix de poésies de</i> : <i>odes, ballades, les orientales</i> . Výbor básní Victora Huga : od spisovatele autorisované vydání	úvodem, poznámkami a slovníčkem opatřil Jan Herzer	Praha : Fr. Šimáček,	1877
<i>Zločin 2. prosince</i>	dle „Historie zločinů“ od Viktora Huga vypravuje J. J. Benešovský-Veselý	Praha : Grégr,	1877

Následující graf zobrazuje po dekádách vývoj počtu vydávaných titulů: nejintenzivnějšímu zájmu se Victor Hugo a jeho dílo těší v letech 1923 až 1933, kdy vyšlo celkem 47 titulů, tj. vycházelo v průměru takřka pět přeložených děl ročně. Překvapivě plodným obdobím byla z tohoto hlediska 50. léta, kdy vyšlo 23 titulů (z toho nejčastěji, sedmkrát, román *Devadesát tři*).⁵⁸⁶

Naopak nejméně titulů vycházelo v dekádách 1880 (dva), 1890, 1940 (tři), 1980 a 1990 (dva). Zatímco v období 40. let se pokles, způsobený mj. i ekonomickými propady a dozvuky válečných let, dá očekávat, v letech osmdesátých překvapuje: v době normalizace by se dala předpokládat „záchranná“ orientace edičních plánů na osvědčené autory kanonických děl, v uplynulých letech opakovaně a dostatečně prověřených cenzurou jako přijatelná.⁵⁸⁷

⁵⁸⁶ Přesněji: šestkrát vydaný román, jednou text vyšel v Dili (ČLDJ) jako divadelní adaptace.

⁵⁸⁷ Podobný jev však můžeme sledovat i u dalších autorů, viz například 8.4.23 Gustave Flaubert.

Ke kuriozitám „hugovských“ titulů jistě patří titul vydaný r. 1953 v pražském nakladatelství Orbis s pozoruhodným názvem *Victor Hugo, bojovník za demokracii, svobodu a trvalý mír*. Editorem publikace byl Vladimír Brett, na překladech básní se podíleli Svatopluk Kadlec, Jan Vladislav a Ladislav Fikar. Jak lze snadno vyčíst z níže uvedeného přehledu všech českých překladů, V. Brett patřil po dlouhou dobu k hlavním vykladačům díla V. Huga u nás – u osmi titulů vydaných v letech 1953 až 1986 je uveden jako editor, případně autor doslovu.

Následující tabulka uvádí přehled českých překladů jednotlivých děl Victora Huga. Tituly vydané ve sledovaném období jsou pro přehlednost zvýrazněny žlutým podbarvením.

HUGO, Victor / přehled všech vydaných titulů					
titul ⁵⁸⁸	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok od	rok do ⁵⁸⁹	originál
drama, divadelní adaptace prozaických textů					
<i>Angelo, tyran Padovanský</i> (in <i>Divadelní ochotník : repertorium soukromých divadel</i> . Nové sbírky svazek 195)	pro české divadlo vzdělal Emanuel Smolík	Praha : Jos. Mikuláš,	1881		<i>Angelo, tyran de Padoue</i>
<i>Bídníci</i> (in <i>Divadelní ochotník : repertorium pro milovníky soukromých divadel</i> . Nové sbírky svazek 1)	s použitím dramatického spracování [sic] Th. M-ovy pro české divadlo upravil Jos. Jiří Stankovský	Praha : Mikuláš & Knapp,	1867		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i> : hra ve 4 dějstvích (8 obrazech)	zdramatisoval S.A. Radzinskij ; z rus. dramatisace Otveržennyje přel. Pavel Eisner	Praha : ČDLJ,	1953		<i>Les Misérables</i>
<i>Devadesát tři</i> : drama o třech dějstvích	zdramatisoval Josef Tomášek	Praha : ČDLJ,	1957		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Dramata (Hernani, Marion de Lorme, Král se baví, Ruy Blas, Torquemada)</i>	Gustav Franci, Petr Kopta, Vladimír Mikeš, František Kožík, Jaroslav Pokorný, Josef Pechar ; Vladimír Brett	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění,	1964		<i>Hernani, Marion de Lorme, Le Roi s'amuse, Ruy Blas, Torquemada</i>
<i>Hernani</i> : tragédie o pěti jednáních	Jaroslav Vrchlický	Praha : J. Otto,	1902		<i>Hernani</i>
<i>Hernani</i> : tragédie o pěti dějstvích	přel. a upravil Petr Kopta	Praha : ČDLJ,	1958		<i>Hernani</i>
<i>Král se baví</i> (in <i>Divadelní ochotník : repertorium soukromých divadel</i> . Nové sbírky svazek 186)	Jar. Lipnický	Praha : Mikuláš & Knapp,	1880	?	<i>Le Roi s'amuse</i>
<i>Lukrecie Borgia</i> (in <i>Divadelní ochotník : repertorium pro milovníky soukromých divadel</i> . Nové sbírky svazek 21)	volně vzdělal Leopold R. Stirský	Praha : Mikuláš & Knapp,	1869		<i>Lucrece Borgia</i>
<i>Lucretia Borgia</i> : tragédie o 5 jedn.	Jar. Tišnov	Praha-Karlín : Knapp,	1913	?	<i>Lucrece Borgia</i>
<i>Marie Tudorovna</i>	Helena Šimáčková	Praha : ČDLJ,	1957		<i>Marie Tudor</i>
<i>Marion De Lorme</i> : tragédie o pěti dějstvích	Vladimír Mikeš	Praha : ČDLJ,	1959		<i>Marion de Lorme</i>

⁵⁸⁸ Tituly jsou v tabulce rozděleny do tří kategorií (drama, poezie, próza), a v nich setříděny abecedně, přičemž díla vydávaná česky pod různými názvy jsou vždy sdružena

⁵⁸⁹ Otazník je v tabulce u vrocení uváděn tam, kde knihovnický katalog údaj zpochybňuje (uvádí většinou v hranatých závorkách, případně s otazníkem) – jde o nedoložený, předpokládaný údaj.

<i>Ruy Blas</i> : drama v pěti jednáních	František Doucha	Praha : I.L. Kober,	1870		<i>Ruy Blas</i>
<i>Ruy Blas</i> : drama o pěti dějstvích	Václav Durych	Praha : J. Otto,	1912	?	<i>Ruy Blas</i>
<i>Ruy Blas</i>	Václav Durych	Praha : J. Otto,	1926	?	<i>Ruy Blas</i>
<i>Ruy Blas</i>	František Kožíšek	Praha : ČDLJ,	1959		<i>Ruy Blas</i>
<i>Ruy Blas</i> : hra o pěti dějstvích	přel. a upravil František Kožíšek	Praha : Dilia,	1973		<i>Ruy Blas</i>
<i>Tajnosti Pařížské aneb Noční rejdy v černé věži</i> (in <i>Divadelní ochotník : repertorium pro milovníky soukromých divadel. Nové sbírky svazek 27</i>) ⁵⁹⁰	zčeštil Jan Souček	Praha : Mikuláš & Knapp,	1870		
<i>Tisíc franků odměny</i> : hra o 4 dějstvích	přel. a upravili Milena a Josef Tomáškoví	Praha : Dilia,	1968		<i>Mille francs de récompense</i>
<i>Torquemada</i> : drama o pěti jednáních	Jan Žeranovský	Praha : J. Otto,	1902		<i>Torquemada</i>
<i>Torquemada</i> : drama o čtyřech dějstvích	volně zpracoval Svatopluk Kadlec	Praha : ČDLJ,	1954		<i>Torquemada</i>
<i>Zvoník u Matky Boží</i> : romantická hra o pěti jednáních s předehrou	pro česká jeviště nově upravil Aleš Dumavský	Praha : M. Knapp,	1901	?	<i>Notre-Dame de Paris</i>
poezie					
<i>Básně Viktora Huga</i>	Jaroslav Vrchlický	Praha : Tisk a náklad dra. Ed. Grégra,	1874		poésie
<i>Choix de poésies de</i> : odes, ballades, les orientales. Výbor básní Viktora Huga : od spisovatele autorisované vydání	úvodem, poznámkami a slovníčkem opatřil Jan Herzer	Praha : Fr. Šimáček,	1877		poésie
<i>Victora Huga Nové básně</i>	Jaroslav Vrchlický	Praha : J. Otto,	1882		poésie
<i>Nové překlady z Viktora Huga</i> (řada třetí) ⁵⁹¹	Jaroslav Vrchlický	Praha : J. Otto,	1901		poésie
<i>Francii a světu</i>	výbor, poznámky a doslov od Růženy Grebeníčkové	Praha : Mladá fronta,	1953		poésie (A la France, etc.)
<i>Jen ty nám zůstáváš, ó láska</i>	Petr Kopta	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění,	1965		poésie
<i>Beru si slovo</i> (výbor z básní)	přel. a pozn. opatřili Kamil Bednář et al. ; básně vybral a doslov naps. Vladimír Brett	Praha : Odeon,	1985		poésie
<i>Širé moře, širé nebe</i>	přel. a závěrečnou pozn. naps. Naděžda Macurová a Zdeněk Hrbata	Praha : Supraphon,	1986		poésie
<i>Něžné lásky temných nocí</i>	Gustav Francl	Praha : Vyšehrad,	2005		poésie
<i>Básně</i>	Jaroslav Vrchlický	Praha : Městská knihovna Praha,	2011		poésie
<i>Kristus ve Vatikáně</i>	O.L.Š. Roudnický	Praha : Volná myšlenka,	1908		<i>Le Christ au Vatican</i>
<i>Kristus ve Vatikáně</i>	O.L.Š. Roudnický	Praha : Volná myšlenka,	1911		<i>Le Christ au Vatican</i>
<i>Spící Booz</i>	Bohuslav Reynek	Stará Říše na Moravě : Marta Florianová,	1933		<i>Booz endormi</i>
<i>Satyr</i>	Svatopluk Kadlec ; úvodní slovo Josef Kopal	Praha : Sfinx, Bohumil Janda,	1947		<i>Le Satyre</i>
<i>Satyr</i>	přebásnil Tomáš Vondrovic	Praha : Lyra Pragensis,	1971		<i>Le Satyre</i>
<i>Bonzové</i>	Ladislav Fikar	neuveveno	1952		<i>Les bonzes</i>
próza					
<i>Bídníci. 1–5</i>	Vincenc Vávra-Haštalský	Praha : I.L. Kober,	1863		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci. 1–7</i>	z posledního vydání uspořádaného podle původních rukopisů přeložil Emanuel rytíř z	Praha : J. Otto,	1897	až 1899	<i>Les Misérables</i>

⁵⁹⁰ Titul uváděný v katalogu pražské Národní knihovny a rokycanské knihovny s autorstvím V. Huga – pravděpodobně je to tak zaznamenáno v publikaci. Podle mých dalších rešerší však jde s největší pravděpodobností o dílo Frédéricida Gaillardeta, o čemž svědčí i heslo z katalogu WorldCat [online]. Dostupné z: <http://www.worldcat.org/title/tajnosti-parizske-aneb-nocni-rejdy-v-cerne-vezi-velka-romanticka-hra-v-peti-jednanih/oclc/560774986>. [Cit. 2.5.2014].

⁵⁹¹ Označení „řada třetí“ vychází z toho, že jde o třetí publikovaný výbor z básnické tvorby V. Huga, dva předchozí tituly měly názvy obdobné (*Básně V. Huga*; *V. Huga Nové básně*).

	Čenkova				
<i>Bídníci</i> . 1–2	Nově česky uprav. Edgar Th. Havránek	Praha : Kober,	1914	až 1915	<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i> . 1–5	Marie Majerová	Praha : Ústřední dělnické knihkupectví, nakladatelství a antikvariát (A.Svěcený),	1918		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i>	K. Herrman	Praha : Ladislav Šotek,	1923		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i> . 1–5	Marie Majerová	Praha : Ústřední dělnické knihkupectví a nakladatelství a antikvariát (Antonín Svěcený),	1923	až 1924	<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i> . 1–5	Nově česky uprav. Edgar Th. Havránek	Praha : I. L. Kober,	1925		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i> . 1–5	K. Herman	Praha : Nakladatelství Ladislava Šotka,	1926		<i>Les Misérables</i>
<i>Ubožáci</i> . 1–5	Karel Čvančara	Praha : Rodinná knihovna Henning Franzen, Edice Četba domova,	1928		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i>	podle polského zpracování pro mládež St. Buraczewské přel. Aug. Spáčil	Praha : Jos. R. Vilímek,	1928		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i> . 1–5	Marie Majerová	Praha : Ústřední dělnické knihkupectví, nakladatelství a antikvariát (Antonín Svěcený),	1928		<i>Les Misérables</i>
<i>Kniha zabíjí budovu</i>	Lída Picková	Praha : Jaroslav Picka,	1931		<i>Les Misérables. Ceci tuera cela</i>
<i>Bídníci</i>	Karel Čvančara	Praha : Mars,	1931		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i> . 1–5	ve společném překladu prof. J. Vičara, V. Vitingera a B. Vrbové-Pavloukové	Praha : Julius Albert,	1932		<i>Les Misérables</i>
<i>Uličník</i> (výbor z <i>Bídníků</i>). Pro jednorozční kurs při školách měštanských	uspořádal, úvodem a poznámkami opatřil Dr. Jan Petrus	Praha : Jan Laichter,	1936		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i> : výbor pro jednorozční učebné kursy (IV. třídy) měštanských škol	přel. a upravila Marie Burešová	Praha : Školní nakladatelství pro Čechy a Moravu,	1940		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i>	volně upravil Václav Sýkora	Praha : Státní nakladatelství dětské knihy,	1950		<i>Les Misérables</i>
<i>Kozeta – Gavroš</i>	přel. a pro mládež upravila Marie Majerová	Praha : Státní nakladatelství dětské knihy,	1953		<i>Les Misérables</i>
<i>Ubožáci</i> . 1–2	přel. a předml. naps. Marie Majerová ; verše přel. Viktor Dyk	Praha : SNDK,	1961		<i>Les Misérables</i>
<i>Ubožáci</i> . 1–2	přel. a předml. naps. Marie Majerová ; verše přel. Viktor Dyk	Praha : Albatros,	1969		<i>Les Misérables</i>
<i>Ubožáci</i> . 1–2	pro mládež přel. a předmluvu napsala Marie Majerová ; verše Viktor Dyk ; na úpravě spolupracovala, vysvětl. a slovníček výslovností naps. Marie Loulová	Praha : Albatros,	1974		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i> . 1–2	přel. a poznámkami opatřila Zdeňka Pavlouková ; doslov napsal Vladimír Brett	Praha : Odeon,	1975		<i>Les Misérables</i>
<i>Smrt malého revolucionáře</i> (výňatek z románu <i>Bídníci</i>)	v překladu Zdeňky Pavloukové ; doslov napsal Leopold Vrla	Ostrava - Vítkovice : Kroužek bibliofilů DKP Vítkovic,	1983		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i> . 1–2	Zdeňka Pavlouková ;	Praha : Odeon,	1984		<i>Les Misérables</i>

	doslov Vladimír Brett				
<i>Bídníci. 1–2</i>	Zdeňka Pavlousková	Praha : Academia,	2001		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i>	Zdeňka Pavlousková	Praha : Academia,	2010		<i>Les Misérables</i>
<i>Bídníci</i>	převyprávěl Václav Dušek	Praha : Fragment,	2011		<i>Les Misérables</i>
<i>Bug-Jargal</i>	R. Pochová	Praha : Ústřední dělnické knihkupectví a nakladatelství (Antonín Svěcený),	1924		<i>Bug-Jargal</i>
<i>Bug-Jargal</i>	Emanuel Čenkov	Praha : Henning Franzen,	1928		<i>Bug-Jargal</i>
<i>Bug-Jargal</i>	Dr. Emanuel Čenkov	Praha : Mars,	1931		<i>Bug-Jargal</i>
<i>Veliký Jargal</i>	přel. a upravila Alena Hartmanová ; doslov napsal Eduard Hodoušek	Praha : Albatros,	1971	1884 ?	<i>Bug-Jargal</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži</i>	Vincenc Vávra-Haštalský	Praha : Tiskem a nákladem Dr. Ed. Grégra,	1864		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži čili Esmeralda děvče cikánské</i>	Vincenc Vávra-Haštalský	Praha : Eduard Grégr,	1873		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Zvoník notredamský : romantická povídka z dějin pařížských</i>	vzdělal V. Kopecký	Praha : Alois Hynek,	1881	až 1883	<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži. 1–2</i>	Emanuel rytíř z Čenkova	Praha : Grosman a Svoboda,	1902	?	<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži. 1–2</i>	J. B. Heller	Plzeň : Grafické závody,	1921	až 1922	<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Panny Marie v Paříži</i>	Gustav Winter a Alois Krb	Praha : Ústřední dělnické knihkupectví a nakladatelství (Antonín Svěcený),	1923		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Panny Marie v Paříži. 1–2</i>	Gustav Winter a Alois Krb	Praha : Ústřední dělnické knihkupectví a nakladatelství (Antonín Svěcený),	1926		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži. 1–2</i>	Emanuel Čenkov	Praha : Henning Franzen,	1927		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky boží v Paříži</i>	Jaromír Fiala	Praha : Nakladatelské družstvo Máje,	1928		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži. 1–2</i>	Emanuel Čenkov	Praha : Henning Franzen,	1928		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži. 1–3</i>	přel. a doslov napsal Jaromír Fiala	Praha : Sfinx - Bohumil Janda,	1928		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži. 1–2</i>	Emanuel Čenkov	Praha : Mars,	1931		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži. 1–2</i>	B. Vrbová-Pavlousková	Praha : Julius Albert,	1934		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži. 1–3</i>	Jaromír Fiala	Praha : Nakladatelské družstvo Máje,	1935	?	<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži (10. vyd.)</i>	Milena Tomášková	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění,	1955		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži (11. vyd.)</i>	přel. a poznámkami opatřila Milena Tomášková	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění,	1956		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži</i>	Milena Tomášková	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění,	1964		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži</i>	Milena Tomášková	Praha : Odeon,	1968		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Zvoník u Matky boží</i>	Milena Tomášková	Praha : Práce,	1975		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži</i>	Milena Tomášková	Praha : Odeon,	1978		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži</i>	Milena Tomášková	Ostrava : Sfinga,	1994		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži</i>	Milena Tomášková, zkráceno	Frýdek-Místek : Alpress,	2000		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Chrám Matky Boží v Paříži</i>	Milena Tomášková	Praha : Levné knihy KMa,	2005		<i>Notre-Dame de Paris</i>

<i>Chrám Matky Boží v Paříži</i>	Milena Tomášková	Praha : Academia,	2009		<i>Notre-Dame de Paris</i>
<i>Claudius Gueux</i>	Ph. C. Marie Černá	Praha : Rodinná knihovna Henning Franzen, Četba domova,	1929		<i>Claude Gueux</i>
<i>Jeden z „Bídníků“</i>	Fr. Flos a E. Jar. Klenč	Praha : J. Otto,	1898	?	<i>Claude Gueux</i>
<i>Dělníci moře</i>	V. Krejčí	Praha : E. Beaufort,	1903		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře</i>	podle polského zpracování pro mládež St. Buraczewské přel. Aug. Spáčil	Praha : Vilímek,	1914		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře</i>	F. V. Krejčí	Praha : Ústřední dělnické knihkupectví, nakladatelství a antikvariát (A. Svěcený),	1923		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře</i>	F. V. Krejčí	Praha : Antonín Svěcený,	1926		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře</i>	podle polského zpracování pro mládež St. Buraczewské přel. Aug. Spáčil	Praha : Jos. R. Vilímek ,	1928		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře</i>	Vladislav Štverák	Praha : Lad. Šotek,	1929		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře. 1–2</i>	Jan Razil	Praha : Rodinná knihovna Henning Franzen (Četba domova)	1929		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře. 1–2</i>	Jan Razil	Praha : Mars,	1931		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře. 1–2</i>	J. Vičar	Praha : Julius Albert,	1933		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře</i>	Marie Burešová	Praha : Státní nakladatelství,	1947		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře</i>	pro mládež zpracoval Vladimír Neff	Praha : Státní nakladatelství dětské knihy,	1954		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře</i>	Bohuslav Rovenský	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění,	1958		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře</i>	Bohuslav Rovenský	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění,	1960		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře</i>	Bohuslav Rovenský	Praha : Odeon,	1969		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře</i>	přel. a poznámkami opatřil Bohuslav Rovenský ; doslov napsal Vladimír Brett	Praha : Odeon,	1977		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Dělníci moře</i>	F. V. Krejčí	Praha : Dobrovský,	2014 ⁵⁹²		<i>Les Travailleurs de la mer</i>
<i>Devadesát tři. 1–3</i>	K. Chudoba	Praha : J. Otto,	1874		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	K. Chudoba	Praha : Otto,	1902		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	Helena Malířová	Praha : Komunistické nakladatelství Praha,	1926		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	F. V. Krejčí	Praha : A. Svěcený,	1927		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	Jan Střelba	Praha : Ladislav Šotek,	1927		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	Pavla Moudrá	Praha : Rodinná knihovna Henning Franzen,	1928		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři. 1–2</i>	Zdeněk Hanuš	Praha : Přítel knihy,	1928		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	Pavla Moudrá	Praha : Mars,	1931		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	K. Chudoba	Praha : Otto,	1950		<i>Quatrevingt-treize</i>

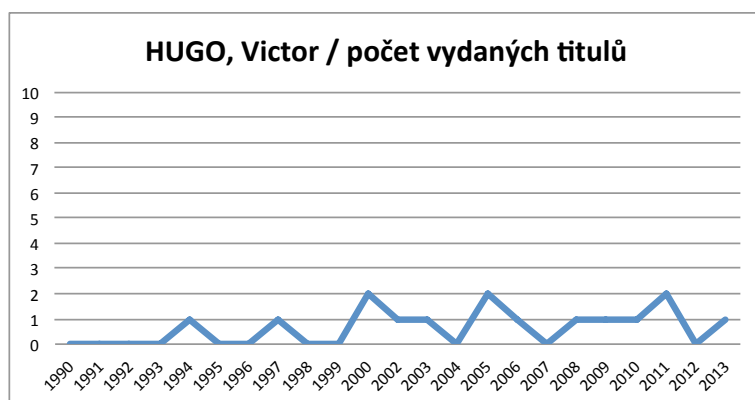
⁵⁹² Vydání z roku 2014 není zahrnuto ve statistikách této studie – sledované období bylo uzavřeno rokem 2013.

<i>Devadesát tři</i>	přel., historickými poznámkami doplnili Milena a Josef Tomáškoví ; úvod napsal J.O. Fischer	Praha : Melantrich,	1952		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	přel. a hist. pozn. doplnili Milena a Josef Tomáškoví ; doslov Vladimír Brett	Praha : SNKLHU,	1953		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	přel. a pro mládež upravil Vladimír Neff	Praha : Státní nakladatelství dětské knihy,	1953		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i> (11. vyd., v SNKLHU 2.)	přel. a hist. pozn. doplnili Milena a Josef Tomáškoví ; doslov Vladimír Brett	Praha : SNKLHU,	1955		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	Milena a Josef Tomáškoví	Praha : Mladá fronta,	1958		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i> (5. vyd., v Našem vojsku 1.)	Milena a Josef Tomáškoví	Praha : Naše vojsko,	1967		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	přel. a poznámkami opatřili Milena a Josef Tomáškoví	Praha : Odeon,	1978		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	Milena a Josef Tomáškoví ; doslov M. Tomášková	Praha : Práce,	1986		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	Milena a Josef Tomáškoví	Praha : Odeon,	2002		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Devadesát tři</i>	Helena Malířová	Praha : Dobrovský,	2013		<i>Quatrevingt-treize</i>
<i>Geniové</i>	Bohuslav Reynek	Brno : Jan V. Pojer,	1933		<i>Du génie</i> (proses philosophiques)
<i>Geniové</i>	Bohuslav Reynek	Praha : Československý spisovatel,	1951		<i>Du génie</i> (proses philosophiques)
<i>Geniové</i>	Bohuslav Reynek ; doslov napsal Jiří Kuběna	Brno : Vetus Via,	1997		<i>Du génie</i> (proses philosophiques)
<i>Islandský démon. 1–2</i>	Karel Lekeš	Praha : Ladislav Šotek,	1923		<i>Han d'Islande</i>
<i>Han z Islandu</i>	Milada Vrbová	Praha : Ústřední dělnické knihkupectví, nakladatelství a antikvariát (A. Svěcený),	1924		<i>Han d'Islande</i>
<i>Han z Islandu</i>	Dr. Emanuel Čenkov	Praha : Rodinná knihovna, Henning Franzen Četba domova,	1928		<i>Han d'Islande</i>
<i>Han z Islandu</i>	Emanuel Čenkov	Praha : Mars,	1931		<i>Han d'Islande</i>
<i>Zločin 2. prosince</i>	dle "Historie zločinů" od Viktora Huga vypravuje J. J. Benešovský-Veselý	Praha : Grégr,	1877		<i>Histoire d'un crime</i>
<i>Historie zločinu : výpovědi svědkovy</i>	Adolf Gottwald	Praha : Karel Stan. Sokol,	1914		<i>Histoire d'un crime</i>
<i>Legenda o krásném Pécopinovi a o krásné Bauldour</i>	J.Vardener ; úv. studii naps. F.Sekanina	Praha : A. Hynek,	1910		<i>Légende du beau Pécopin et de la belle Bauldour</i>
<i>Muž, který se směje. 1–4</i>	R.N.	Praha : Národní listy,	1869		<i>L'Homme qui rit</i>
<i>Muž, který se směje</i>	P.R.	Praha : Právo lidu,	1902		<i>L'Homme qui rit</i>
<i>Muž, který se směje. 1–2</i>	Lothar Suchý	Praha : J.R. Vilímek,	1918		<i>L'Homme qui rit</i>
<i>Muž, který se směje. 1–3</i>	Frant. Jelínek	Praha : J. Otto,	1920		<i>L'Homme qui rit</i>
<i>Muž, jenž se směje</i>	Otakar Nový	Praha : Komunistické knihkupectví a nakladatelství Rud. Rejman,	1922		<i>L'Homme qui rit</i>
<i>Muž, který se směje. 1–2</i>	Pavla Ascherová	Praha : Ústřední dělnické knihkupectví, nakladatelství a antikvariát (Antonín Svěcený),	1924		<i>L'Homme qui rit</i>
<i>Muž, jenž se směje. 1–2</i>	Karel Nosek	Praha : Rodinná knihovna Henning Franzen,	1928		<i>L'Homme qui rit</i>
<i>Muž, který se směje. 1–2</i>	Jaromír Fiala a Ot. Goehler	Praha : Julius Albert,	1932		<i>L'Homme qui rit</i>
<i>Muž, který se směje</i>	přel. a upravil Miroslav Vlček	Praha : Svoboda,	1970		<i>L'Homme qui rit</i>
<i>Muž, který se směje</i>	Miroslav Vlček	Praha : BB art,	2000		<i>L'Homme qui rit</i>

<i>Napoleon Malý ; Dějiny jednoho zločinu</i>	Vladimír Mikeš a Luděk Kárl	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění,	1958		<i>Napoléon-le-Petit ; Histoire d'un crime</i>
<i>Poslední den odsouzcův ; Claudius Gueux</i>	Vojtěch Kristian Blahník	Praha : Šolc a Šimáček,	1921		<i>Le dernier jour d'un condamné ; Claude Gueux</i>
<i>Cesta na popraviště</i>	Sáša Hrušková	Praha : Havránek,	1923		<i>Le dernier jour d'un condamné (?)</i>
<i>Poslední den odsouzcův</i>	D.S. Foršt	Praha : Adolf Synek,	1929		<i>Le dernier jour d'un condamné</i>
<i>Poslední den odsouzcův</i>	Ph. C. Marie Černá	Praha : Rodinná knihovna Henning Franzen, Četba domova,	1929		<i>Le dernier jour d'un condamné</i>
<i>Poslední den odsouzení</i>	Pavla Janů	Praha : Garamond,	2008		<i>Le dernier jour d'un condamné</i>
<i>Předmluva ke Cromwellovi</i>	Zdeněk Bartoš ; úvodní studie Daniela Jobertová	Praha : AMU : KANT,	2006		<i>Cromwell - Préface</i>
<i>Román malé Violety</i>	F. Havránek	Praha : Kroužek přátel erotické četby,	1933		?

Nejčastěji česky vydávanými díly tohoto autora jsou *Bídníci* (od roku 1961 titul vychází pod názvem *Ubožáci* v překladu Marie Majerové – překlad však byl publikován už r. 1928 jako *Bídníci*; roku 1975 se nakladatelé opět vracejí k názvu *Bídníci*, v daném roce šlo o vydání nového překladu Zdeňky Pavlouskové): započteme-li i zkrácená vydání pro mládež či upravená vydání pro školy a dvě divadelní adaptace, dílo vyšlo česky třicetkrát. O pět méně českých vydání (včetně jedné divadelní adaptace) se dočkal další oblíbený Hugův titul, *Chrám Matky Boží v Paříži* (s variacemi názvu *Zvoník notredamský*, *Chrám Panny Marie v Paříži* či *Zvoník u Matky boží*). Devatenácti vydání se dočkal titul *Devadesát tři* a šestnáctkrát vyšel román *Dělníci moře*.

Obdobný „obraz“ české recepce tohoto autora platí i ve sledovaném období, kdy se z patnácti publikovaných titulů jednalo o tři vydání *Bídníků*, čtyři vydání *Chrám Matky Boží v Paříži* a dvě vydání románu *Devadesát tři*. Obecně se zájem nakladatelů o tohoto autora v současné době zdá být nevyrazný, avšak konstantní.

Až na dvě výjimky (poezie v překladu Gustava Francla a román *Poslední den odsouzení* v překladu Pavly Janů) stála všechna vydání ve sledovaném období na starších překladech. Z těch nejstarších je třeba zmínit vedle básnického výboru Jaroslava Vrchlického ještě verzi románu *Devadesát tři* od Heleny Malířové, publikovanou nově r. 2013 (původní vydání z r. 1926 v Komunistickém nakladatelství Praha vyšlo pouze jednou, jinak se nakladatelé stále vraceli k překladu M. a J. Tomáškových z r. 1952, vydanému naposledy ještě r. 2002) – motivace nakladatelství (Dobrovský) k upřednostnění této sto let staré verze překladu by stála za objasnění.

8.4.20 Wiesel, Elie (1928–) – 15 titulů

Elie Wiesel je prozaik a dramatik, ale především je známý jako myslitel: esejista a filozof. Je židovského původu, narodil se v rumunském Sighetu do maďarské rodiny, z níž po deportaci do koncentračního tábora jako jediný přežil. Po válce žil ve Francii, pracoval pro izraelské noviny, roku 1963 získal americké občanství a dnes žije v USA. Svá díla píše hebrejsky, mnohem častěji však francouzsky nebo anglicky. Je však třeba zmínit, že u nás se překládaly zejména jeho knihy z francouzštiny.

WIESEL, Elie / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel, autoři paratextu	vydal	rok
<i>Talmud : portréty a legendy</i>	Alena Bláhová	Praha : Sefer,	1993
<i>Bible : postavy a příběhy</i>	Alena Bláhová	Praha : Sefer,	1994
<i>Návrat do Sighetu</i>	Josef Mlejnek	Praha : ERM,	1994
<i>Svět chasidů : portréty a legendy</i>	Alena Bláhová	Praha : Sefer,	1996
<i>Všechny řeky spějí do moře. Paměti I</i>	Olga Sixtová	Praha : Pragma,	1997
<i>Příběhy proti smutku : moudrost chasidských mistrů</i>	Jana Petrová a Josef Hermach	Praha : Portál,	1998
<i>Noc</i>	Alena Bláhová	Praha : Sefer,	1999
<i>Zlo a exil. Elie Wiesel rozmlouvá s Michaělem de Saint Cheron</i>	Helena Bláhová	Praha : Portál,	2000
<i>Soudci</i>	Alexandra Pflimplová ; doslov napsal Fedor Gál	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2001
<i>Příběhy o důvěře : eseje o velkých postavách židovské tradice</i>	Alena Bláhová	Praha : Portál,	2001
<i>Příběhy o naději : eseje o velkých postavách židovské tradice</i>	Alena Bláhová	Praha : Portál,	2001
<i>Pátý syn</i>	Eva Pokorná	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2002
<i>Šílená touha tančit</i>	Alena Bláhová	Praha : Portál,	2007
<i>Všechny řeky jdou do moře, moře se však nenaplní. Paměti II</i>	Tereza Horáková	Praha : Pragma,	2007
<i>Noc</i>	Alena Bláhová	Praha : Sefer,	2007

Díla E. Wiesela překládala ve sledovaném období nejčastěji Alena Bláhová, a to pro nakladatelství Sefer i Portál: tyto dva subjekty také vydaly nejvíce Wieselových knih.

Před rokem 1989 u nás díla E. Wiesela nevycházela. Prvním vydaným titulem byla kniha *Talmud: portréty a legendy* (Přel. Alena Bláhová. Praha : Sefer, 1993).

8.4.21 Proust, Marcel (1871–1922) – 14 titulů

Jeden z nejvýznamnějších a dodnes nejslavnějších francouzských spisovatelů, Marcel Proust, zůstává u nás spíš jen „jménem“: troufám si tvrdit, že ani ve výuce literatury na gymnáziích mu bližší pozornost určena není. Jeho stěžejní dílo, *Hledání ztraceného času*, znají více než jen podle názvu snad jen romanisté. Situace ve Francii je samozřejmě jiná. Zejména díky pozornosti, jaké se autor těší ze strany školních osnov, ale také proto, že četba Prousta stále patří k předpokládané kulturní výbavě intelektuálů, jsou i v současné době živé některé aluze na tento kanonický text, který předznamenal celou francouzskou moderní literaturu.

Ani ve Francii nicméně začátky tohoto ikonického díla nebyly jednoduché: v roce 1913 totiž André Gide, jemuž v nakladatelství Gallimard přidělili k posouzení text mladého autora, první díl budoucího románového cyklu nazvaný *Du côté de chez Swann* k vydání nedoporučil. Proust pak tento svazek publikoval v nakladatelství Grasset. Až další díl se mu podařilo do Gallimardu prosadit. Druhý svazek, *À l'ombre des jeunes filles en fleurs*, tam vyšel r. 1918 a rok nato získal prestižní cenu Prix Goncourt.

Prvním uveřejněným dílem M. Prousta byla sbírka povídek *Les Plaisirs et les Jours* (1896, Calmann-Lévy). V témže roce Proust rozepsal román *Jean Santeuil*, který zůstal nedokončený a stal podkladem pro pozdější – objemnější a ucelenější – dílo, *Hledání*

ztraceného času, jež autor psal v rozmezí let 1909 až 1922. Marcel Proust také vystupoval jako literární kritik: v novinách a časopisech publikoval kratší texty esejistické povahy o literatuře a literární tvorbě. Za jeho života vyšla sbírka *Pastiches et mélanges* (1914, NRF), významný je však rovněž soubor literárně-teoretických studií vydaný až posmrtně pod názvem *Contre Sainte-Beuve* (1954). Proust mj. také přeložil dílo Johna Ruskina *Sesame and Lilies* (*Sésame et les lys*, Mercure de France, 1906).

Česky vyšly *Radosti a dny* roku 1927 (v překladu Jaroslava Zaorálka) u Jana Fromka. Rychle navázalo vydání celého cyklu *Hledání ztraceného času*: v letech 1927 až 1930 postupně vyšlo všech sedm románů, a to ve třinácti svazcích (většina dílů původního cyklu byla rozdělena na první a druhou část). Překlad pořídili různí překladatelé, přičemž největší podíl měl Jaroslav Zaorálek, na prvním románu pracovala také Jaroslava Votrubová-Koutecká, na svazku pátém zase Bohumil Mathesius; svazek třetí byl dílem Miloslava Jirdy.

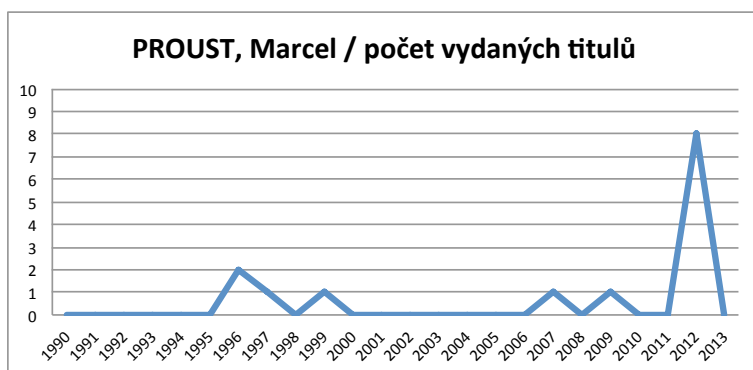
V roce 1930 vyšla útlá knížka *Vzpomínky* – podle katalogu Národní knihovny se jednalo o soukromý tisk nákladem Ireny Teytzové. V roce 1933 vydal Adolf Synek studii *Dnové četby* (překlad Miloš Hlávka), původně vydanou jako předmluva doprovázející Proustův překlad přednášek anglického myslitele Johna Ruskina.

Až po třiceti letech vydalo Státní nakladatelství dětské knihy (SNDK) v novém překladu Josefa Heyduka pouze první díl *Hledání ztraceného času*, román *Swannova láska*. Šlo o ojedinělý počín bez další návaznosti, který Drsková vysvětluje jako nápodobu francouzské ediční praxe.⁵⁹³ O patnáct let později se čeští čtenáři konečně dočkali uceleného vydání slavného Proustova díla: v rozmezí let 1979 až 1988 vyšlo šest svazků *Hledání*. První dva díly přeložil Prokop Voskovec, po jeho smrti navázal Jiří Pechar, jež převedl zbylé díly.

Po roce 1989 vyšel nejprve v nakladatelství Votobia Pecharův nepřiliš obsáhlý výbor úryvků z *Hledání ztraceného času* pod názvem *Myšlenky* a ve stejném roce totéž olomoucké nakladatelství vydalo v reedici knihu *Eseje: zamyšlení nad Saint-Beuvem* (z francouzského souboru *Contre Saint-Beuve*, k vydání připravila a přel. Věra Dvořáková).

V roce 2007 vyšel v Levných knihách v reedici opět jen Voskocův překlad prvního románu (*Swannova láska*). Roku 2009 nabídlo nakladatelství Academia v prvním českém překladu nedokončený Proustův první román, *Jean Santeuil* (překlad Michal Novotný).

V roce 2012 připravilo nakladatelství Rybka Publishers nové, revidované vydání Voskovcova a Pecharova překladu: text celý přehlédl Jiří Pechar. Změn doznal především text druhého dílu, neboť Voskovec zemřel před jeho definitivním dokončením. Poslední vydání doprovází obsáhlý doslov Josefa Fulky a má sedm svazků: *Svět Swannových* (388 stran), *Ve stínu kvetoucích dívek* (480 stran), *Svět Guermantových* (600 stran), *Sodoma a Gomora* (528 stran), *Uvězněná* (412 stran), *Uprchlá* (288 stran), *Čas znovu nalezený* (424 stran).⁵⁹⁴

⁵⁹³ DRSKOVÁ, Kateřina. *České překlady francouzské literatury (1960–1969)*. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2010, s. 20.

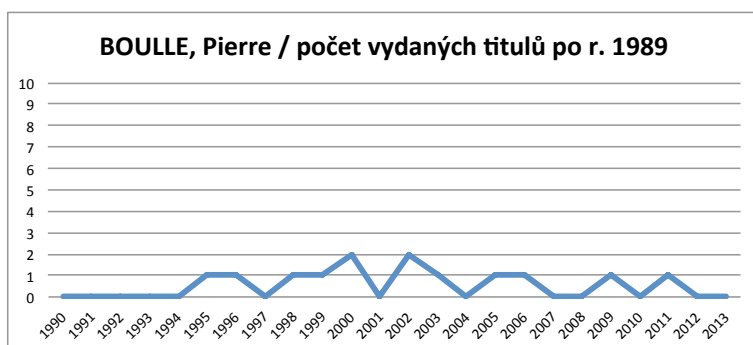
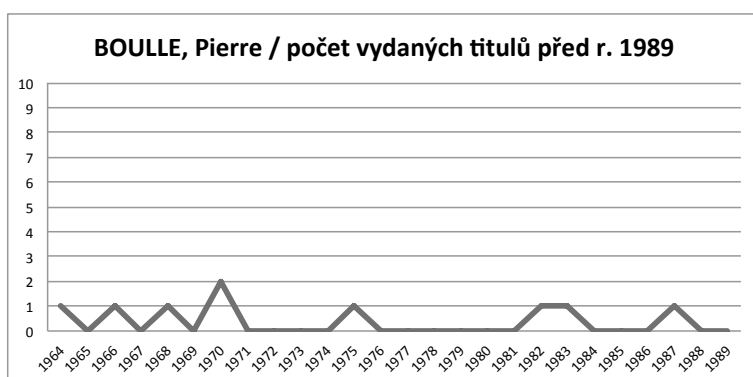
⁵⁹⁴ Rozdíl mezi 6-svazkovým vydáním v Odeonu v letech 1979 až 1988 a 7-svazkovým vydáním, které představilo nakladatelství Rybka Publishers, vznikl sloučením dvou posledních dílů v odeonské edici, a naopak jejich rozdělením do dvou svazků u Rybky.

8.4.22 Boulle, Pierre (1912–1994) – 13 titulů

Spisovatel (autor válečných, špionážních a sci-fi románů), esejista a dramatik Pierre Boulle prožil dobrodružné mládí v různých asijských zemích, kde se pohyboval od svých 24 let a nejprve pracoval na kaučukovníkových plantážích. Za války se stal tajným agentem v Indočíně, avšak velmi záhy byl vichystickými oddíly zajat a označen za zrádce, doživotně odsouzen k nuceným pracím. Roku 1944 se mu ale podařilo ze Saigonu uprchnout. Později získal různá vysoká francouzská státní vyznamenání.

Své zážitky zpracoval v několika knihách, a právě autentický základ jeho příběhů mu přinesl úspěch, přestože byl v podstatě spisovatel-samouk. První román, *William Conrad*, publikoval r. 1950. Celkem vydal 25 románů, psal ale také povídky. Jeho dva nejnámější romány, *Le Pont de la rivière Kwaï* (1952) a *La Planète des singes* (1963), proslavily filmové adaptace, druhý se stal podkladem pro různá komiksová zpracování ve Francii i v USA.

Česky knihy tohoto autora vycházely už od roku 1964, kdy byl v nakladatelství Naše vojsko publikován román *Most přes řeku Kwaï* (přel. Josef Šup, doslov napsal Dušan Pokorný) – a dočkal se reedice už za dva roky, kdy vychází s doslovem a ediční poznámkou Josefa Šupa v tomtéž nakladatelství). Následující titul, *Řemeslo urozených*, vydalo nakl. Naše vojsko roku 1968 v překladu Josefa a Marie Šupových. Roku 1970 vyšla poprvé *Planeta opic* (přel. Josef Hajný, vydal Československý spisovatel) a v tomtéž roce byla publikována také sbírka *Dokonalý robot a jiné povídky* (přel. Bohumil Pánek et al., vydalo nakl. Horizont). Roku 1975 vyšel v překladu Josefa Hejného román *Uši džungle* (nakl. Práce), roku 1982 v překladu Tomáše Kybala a s doslovem Josefa Hejného román *Fotograf* (nakl. Mladá fronta). Roku 1983 připravili v nakladatelství Odeon svazek obsahující oba slavné romány: *Most přes řeku Kwaï* a *Planeta opic* (přel. Josef Hajný, Josef Šup). Roku 1987 vyšel v překladu Dany Melanové román *Malajská kariéra* (nakl. Svoboda).

Čtyři tituly vydané pouze jednou už před rokem 1989 – povídková sbírka *Dokonalý robot* a romány *Fotograf*, *Malajská kariéra* a *Uši džungle* – víckrát nevyšly. Reedice se dočkaly pouze romány *Most přes řeku Kwaï* (sedmkrát), *Planeta opic* (čtyřikrát) – z toho ve dvou případech, roku 1983 a 2002, šlo o jednosvazkové vydání obsahující oba tituly, *Most přes řeku Kwaï* a *Planeta opic* – a *Řemeslo urozených* (třikrát). Naopak jen jednou po roce 1989 vyšly nově přeložené tituly *Neštěstí těch druhých*, *Ostrůvek*, *Tvář*, *William Conrad* a *Zkouška dospělosti*.

BOULLE, Pierre / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Most přes řeku Kwai</i>	přel., doslov a ediční poznámku napsal Josef Šup	Praha : Riopress,	1995
<i>Kdo s koho, Satane!</i>	Dana Melanová	Praha : Svoboda,	1996
<i>Neštěstí těch druhých</i>	Jiří Žák	Praha : Ivo Železný,	1998
<i>Ostrůvek</i>	Dana Melanová	Praha : Vyšehrad,	1999
<i>Most přes řeku Kwai</i>	Josef Šup	Praha : BB art,	2000
<i>Planeta opic</i>	Josef Hajný	Praha : BB art,	2000
<i>Planeta opic. Most přes řeku Kwai</i>	Josef Hajný a Josef Šup	Praha : BB art,	2002
<i>Zkouška dospělosti</i>	Věra Šťovíčková-Heroldová	Praha : BB art,	2002
<i>Řemeslo urozených</i>	Josef a Marie Šupovi	Praha : Naše vojsko,	2003
<i>William Conrad</i>	Josef Šup	Praha : Naše vojsko,	2005
<i>Most přes řeku Kwai</i>	Josef Šup	Praha : Pro edici Světová literatura Lidových novin vydalo nakl. Euromedia Group,	2006
<i>Řemeslo urozených</i>	Josef a Marie Šupovi	Praha : Naše vojsko,	2009
<i>Tvář</i>	Dana Melanová	Praha : Mladá fronta,	2011

U žádného z románů nepoživali nakladatelé při reedicích nový překlad, ačkoli se nejstarší (Šupův) překlad vydává od r. 1964 a v této verzi vyšel i při zatím posledním vydání, r. 2006. Obdobně i Hejného překlad vychází od r. 1970 do zatím poslední reedice v r. 2002. Nejvíce titulů tohoto autora přeložili Josef Šup (tři, z toho jeden spolu s Marií Šupovou) a Dana Melanová (tři tituly).

8.4.23 Flaubert, Gustave (1821–1880) – 13 titulů

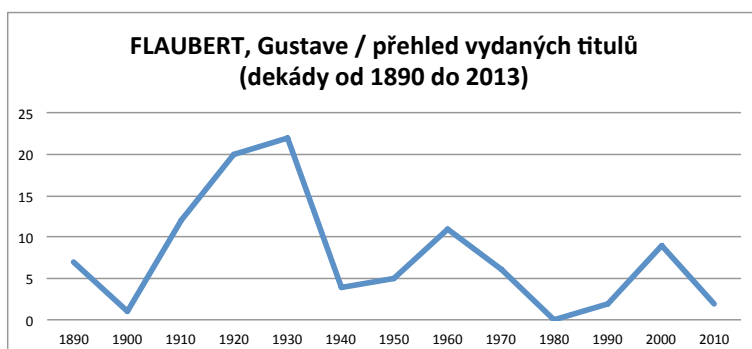
Gustave Flaubert je jeden z předních francouzských prozaiků druhé poloviny 19. století (jeho současníkem byl například Ch. Baudelaire), a ač se ve své době těšil i kontroverznímu přijetí (jeho díla byla odsuzována jako nemorální, viz například rovněž zmínka F. X. Šaldy „Flaubert pornografem – v Berlíně“,⁵⁹⁵ dnes je považován za otce moderní literatury. Publikovat začal již jako žák lycea, po roce 1836, z těchto prvních textů vyšla i v českém překladu například povídka *Bibliomanie*.⁵⁹⁶ K jeho stěžejním dílům patří *Madame Bovary* (1857), *Salammbô* (1862), *L'Éducation sentimentale* (1869) nebo povídková sbírka *Trois contes* (1877).

České překlady knih G. Flauberta začaly vycházet už v 90. letech 19. století. Velké pozornosti nakladatelů se autor těšil zejména ve 20. a 30. letech minulého století. Ve 30. letech je vysoký objem překladů způsoben také tím, že nakladatel Marien-Štorch vydává jedenáct svazků flaubertovských *Spisů* (13 z celkového počtu 22 vydaných titulů). Jak vidno, ani tak velký ediční projekt jiné nakladatele neodradil, a i ti se Flaubertovi věnují.

Jediné dvě dekády, kdy Flaubert česky nevychází, jsou: první desetiletí 20. století (pouze r. 1908 vyšla povídková sbírka *Prosté srdce* v překladu M. Majerové) a kupodivu také léta osmdesátá, kdy nevyšel ani jediný titul tohoto autora.

⁵⁹⁵ Podle: *Soubor díla F. X. Šaldy*. Králík, O.; Komárek, M.; Opelík, J. (eds.). *Kritické projevy – 8*, s. 319–320.

⁵⁹⁶ Česky v překladu podepsaném A.P. (což byla značka užívaná Arnoštem Procházkou) pod názvem *Bibliomanie* vyšla u A. Nováka, přičemž jeden katalogizační údaj uvádí v roce 1836, zbytek 1924. Vzhledem k tomu, že rok 1836 je datem publikace originální verze, jde zřejmě v katalogu o omyl.

Přehled knižně vydaných překladů G. Flauberta je dlouhý a obsahuje některé zvláštní momenty, kdy v tomtéž roce vycházel stejný román u dvou nakladatelů a ve dvou různých překladech.⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ V součtu vyšel nejčastěji román *Paní Bovaryová* (22 vydání), *Salambo* (13), *Bouvard a Pécuchet* (8) a *Citová výchova* (6; z toho poprvé r. 1898 pod názvem *Výchova sentimentální*).

FLAUBERT, Gustave / přehled vydaných titulů					
	titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok	pozn.
1890	<i>Paní Bovaryová : román</i>		Praha : Časopis č. studentstva,	1892	
	<i>Povídky Gustava Flauberta</i>		Praha : J. Otto,	1894	
	<i>Salambo</i>	F. V. Krejčí	Praha : F. Šimáček,	1896	
	<i>Pokoušení svatého Antonína</i>		Praha : Vzdělávací bibliotéka,	1897 ?	
	<i>Výchova sentimentální : historie mladíka. Díl 1.</i>	Stanislav Mašek	Praha : J. Otto,	1898	
	<i>Výchova sentimentální : historie mladíka. Díl 2.</i>	Stanislav Mašek	Praha : J. Otto,	1898	
	<i>Výchova sentimentální : historie mladíka. Díl 3.</i>	Stanislav Mašek	Praha : J. Otto,	1898	
	<i>Prosté srdce</i>	M. Majerová	Praha : Ženský list,	1908	
1910	<i>Mladého Flauberta Zápisky z cest</i>	S.K. Neumann	Bilovice n. Sv. u Brna : S. K. Neumann,	1912	
	<i>Paměti bláznovy : román</i>	Arnošt Procházka	Praha-Olšany : Neumanová,	1912 ?	
	<i>Paní Bovaryová : román</i>	Fr. Flos a Ant. Sellner	Praha : F. Topič,	1913	
	<i>Paní Bovaryová : román</i>	Boř. M. Weigert a Karel Dyrynk	Praha : Hejda a Tuček,	1913 ?	

⁵⁹⁷ Tabulka obsahuje různé nepřesnosti. Vročení uvedené s otazníkem vychází z neupřesněných údajů v knihovnických katalozích – v případech, kdy katalogizátor nedohledá rok vydání přímo v publikaci, uvádí svůj odhad v hranatých závorkách, zde je toto zpochybnění převzato v podobě otazníku. I další údaje se mi nepodařilo ověřit, například zda skutečně vyšel román *Paní Bovaryová* v roce 1913 ve dvou různých překladech a u dvou nakladatelů, anebo je-li tentýž román v překladu Karla Víta a s předmlouvou Adolfa Gendryho skutečně vydán v r. 1920 u Krafra a Kolady a poté hned r. 1921 ve Vydavatelství Dobrých autorů (a nejde spíše o edici Knihy dobrých autorů, kterou měla nakladatelka Kamilla Neumannová v letech 1905 až 1931?). Nepřesnosti jsou dále v uvádění jména překladatelky Jarmily Vobrubové-Veselé (též chybně jako Votrubová-Veselá), později Vobrubové-Koutecké (též chybně jako Votrubová-Koutecká) – tato překladatelka z francouzštiny, němčiny a nizozemštiny (1891–1969) má na svém kontě dohromady asi šedesát překladů, z nichž často šlo o díla „velkých“ autorů. Případně jméno Miloslava Jirdy (uváděn – s největší pravděpodobností chybně – jako B. Jirda, M. Jindra, B. Jinrda) – též známého překladatele (1895–1970).

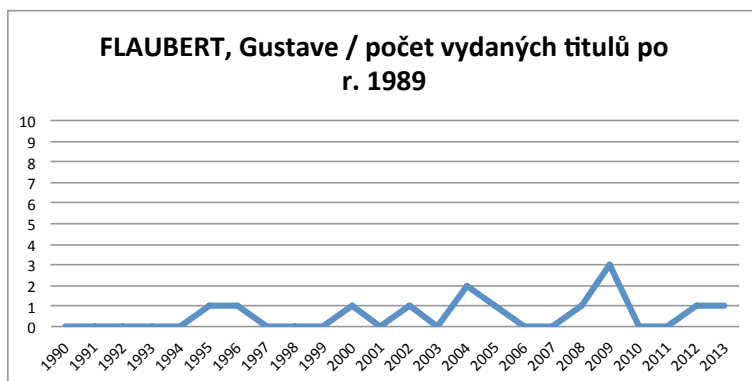
⁵⁹⁸ Vedle knižních publikací by bylo dobré doplnit přehled i o texty a úryvky vydané například v antologiích, případně časopisecky. Pro ucelnější představu o české recepci tohoto autora by bylo záhodno projít podrobně i rozsáhlý projekt nakl. Josefa R. Vilímka, kdy pod názvem *1000 nejkrásnějších novell 1000 největších spisovatelů* vyšly desítky svazků, které připravoval František Sekanina, a každý obsahoval čtyři až šest textů českých i překladových próz. Z Flaubertova díla sem byla zařazena například povídka *Herodias* (ve francouzštině vydaná r. 1877 ve svazku *Trois contes*), jež vyšla v období mezi lety 1910 a 1920 (nejpřesnější údaj, který lze v Souborném katalogu najít, je vročení 1916, častěji jsou však svazky uvedeny rozmezím 1910 až 1930). Celá tato edice by si jistě zasloužila pečlivé zmapování.

	<i>Legenda o svatém Julianu Hostiteli</i>	Jiří Bureš	Habry : Literární fond Kola spisovatelů,	1914	
	<i>Salambo : román</i>	F. V. Krejčí	Praha : Hejda a Tuček,	1914 ?	
	<i>Listopad : román</i>	Jan Chvojan	Praha : Hejda a Tuček,	1916 (1925 ?)	
	<i>Bouvard a Pécuchet : román</i>	Otakar Kunstovný	Hradec Králové : Boh. Melichar,	1917	
	<i>Citová výchova</i>	Jaroslava Votrubová-Veselá ; úvod napsal dr. Karel Čapek	Praha : Alois Hynek,	1918	
	<i>Bouvard a Pécuchet : román</i>	Jaroslava Votrubová-Veselá	Praha : Nákladem Al. Hynka, knihkupce,	1918 ?	
	<i>Salambo</i>	Jarosl. Votrubová-Veselá ; úvod. studii napsal dr. F. X. Šalda	Praha : Alois Hynek,	1919	
	<i>Tanec mrtvých</i>	Otokar Levý	Praha : Nakladatelství Aloisa Srdce,	1919	
1920	<i>Paní Bovaryová : obraz provinciálních mravů francouzských</i>	Karel Vít ; s předmluvou Adolfa Gendryho	Praha : Kraft a Kolada,	1920	
	<i>Paní Bovaryová : obraz provinciálních mravů francouzských</i>	Karel Vít ; s předmluvou Adolfa Gendryho	Praha : Vydavatelství „Dobrych autorů“,	1921	
	<i>Pokoušení sv. Antonína</i>	Marie Malá	Praha : Jindř. Bačkovský, československé knihkupectví, antikvariát a nakladatelství,	1921	
	<i>Pokoušení svatého Antonína</i>	J. Borecký	Praha : Škeřík Rudolf,	1921	
	<i>Julien : Herodias</i>	B. Pacáková-Pasovská	Praha : Šimek,	1922	
	<i>Listy lásky : výbor z korespondence s paní X.</i>	Otokar Levý	Praha : Symposion,	1923	
	<i>Bibliomanie</i>	A.P.	Praha : Arthur Novák	1924	
	<i>Herodias</i>	J. Zaorálek	Brno : Arno Sánka,	1924	
	<i>Listopad : román</i>	dr. F. Naske ; závěreč. pozn. napsal Robert Flynt	Praha : Jan Toužimský,	1924	
	<i>Paměti bláznovy : román</i>	Arnošt Procházka	Praha : O. Štorch-Marien,	1924	
	<i>Salambo</i>	R. Ondrák	Praha : Jaroslav Havránek,	1924	
	<i>Paní Bovaryová : venkovské mravy</i>	Jaroslava Votrubová-Koutecká ; předmluva Otakar Šimek	Praha : Alois Hynek,	1924 (1925 ?)	
	<i>Legenda o svatém Juliánovi Pohostinném</i>	Jos. Kopal	Praha : Alois Dyk,	1925	
	<i>Smarh : staré tajemství</i>	Vojtěška Vaněčková	Praha : R. Škeřík,	1925	
	<i>Prosté srdce</i>	Marie Majerová	Praha : J. Otto,	1925 ?	
	<i>Výchova srdcem : román</i>	Jaroslava Votrubová-Koutecká	Praha : Alois Hynek,	1925	
	<i>Salambo</i>	F. V. Krejčí a Miloslav Novotný	Praha : Družstevní práce,	1926	
	<i>Legenda o sv. Juliánu Pohostinném</i>	Otto F. Babler	Olomouc : [s.n.],	1927	
	<i>Rozhovory o umění, Bohu, životě a lidstvu</i>	Otokar Levý	Praha : Rudolf Škeřík,	1927	
	<i>Pokoušení svatého Antonína</i>	O. Reindl	Praha : Al. Hynek,	1929 ?	
1930	<i>Cestovní deníky : Cesta v kruhu rodinném : Orient-Karthago : Výbor</i>	Norbert Havel ; za redakce O. Šimka	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	Spisy. IX,
	<i>Citová výchova : historie mladého muže. Díl první</i>	Stáša Jílovská	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	Spisy. III,
	<i>Citová výchova : historie mladého muže. Díl druhý</i>	Stáša Jílovská	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	Spisy. III,
	<i>Herodias</i>	B. Mašínová	Praha : Josef Hoker,	1930	
	<i>Kandidát ; Zámek srdcí ; Slabé pohlaví</i>	Zdeněk Schmoranz	Praha : Ot. Štorch-Marien (Aventinum),	1930	Spisy. V,
	<i>Korespondence. Sv. I a II</i>	vybral a přeložil Otakar Šimek ; za redakce O. Šimka	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	Spisy. X,

	<i>Krajem a pobřežím</i>	Vladimír Raffel ; doslov Otokar Šimek	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	Spisy. VIII,
	<i>Legenda o svatém Juliánovi Pohostinném</i>	Josef Zeman	Libštát : V. Hanč,	1930	
	<i>Na pensi : Bouvard a Pécuchet</i>	Jarmila Pospíšilová ; doslov Otokar Šimek	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	Spisy. VII,
	<i>Paměti bláznovy ; Smarh ; Listopad</i>	Arnošt Procházka, Jan Čep a Arnošt Bareš	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	Spisy. XI,
	<i>Paní Bovaryová : venkovské mravy. Díl 1.</i>	Růžena Thonová ; doslov napsal Otokar Šimek	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	
	<i>Paní Bovaryová : venkovské mravy. Díl 2.</i>	Růžena Thonová	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	
	<i>Paní Bovaryová. Díl 1.</i>	Živan Vodseďálek	Praha : Rodinná knihovna,	1930	
	<i>Paní Bovaryová. Díl 2.</i>	Živan Vodseďálek	Praha : Rodinná knihovna,	1930	
	<i>Pokoušení sv. Antonína</i>	František Jelínek	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	Spisy. IV,
	<i>Prosté srdce ; Legenda o svatém Juliánu Pohostinném ; Herodias</i>	M. Úlehlová-Tilschová ; za redakce O. Šimka	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	Spisy. VI,
	<i>Prosté srdce</i>	Josef Menzel	Praha : Rodinná knihovna,	1930	
	<i>Přeludy života</i>	Arnošt Bareš ; za redakce O. Šimka	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	Spisy. XII,
	<i>Salambo : román. Část 1</i>	M. Šmrhová	Praha : B. Kočí,	1930	
	<i>Salambo : Román. Část 2</i>	M. Šmrhová	Praha : B. Kočí,	1930	
	<i>Salambo</i>	Otto Rádl ; doslov napsal O. Šimek	Praha : Ot. Štorch-Marien,	1930	Spisy. II,
1940	<i>Paní Bovaryová : mravy francouzského venkova</i>	Miloslav Jirda ; doslov František Götz	Praha : Mladá fronta,	1947	
	<i>Paní Bovaryová</i>	Jaroslava Vobrbová-Koutecká ; studii o autorovi a jeho díle napsal Pavel Eisner	Praha : Rudolf Kmoč,	1947	
	<i>Výbor z korespondence Gustava Flauberta</i>	překlad a doslov od G. Francla	Praha : Symposion,	1948	
	<i>Salambo</i>	Jarmila Blažková	Praha : Československý spisovatel,	1949	
1950	<i>Paní Bovaryová : mravy francouzského venkova</i>	Miloslav Jirda ; předmluvu napsal Josef Pospíšil ; vysvětlivkami opatřil Karel Štrauch	Praha : Práce,	1952	
	<i>Paní Bovaryová : mravy francouzského venkova</i>	Miloslav Jirda ; doslov napsal František Götz	Praha : Mladá fronta,	1957	
	<i>Prosté srdce</i>	Vendulka Tůmová ; doslov napsal Josef Čermák	Praha : Československý spisovatel,	1958	
	<i>Citová výchova</i>	Marie Kornelová	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění,	1959	
	<i>Legenda o svatém Juliánovi pohostinném</i>	Josef Zeman	Kladno : J. Cipra,	1959	
1960	<i>Bouvard a Pécuchet</i>	Věra Smetanová ; předmluvu napsal Josef Kopal	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění,	1960	
	<i>Paní Bovaryová : dramatisace [o 4 dějstvích, 15 obrazech]</i>	z dramatisoval Miloslav Stehlík podle překladu B. Jirdy	Praha : Dilia,	1960	(podle překladu M. Jirdy)
	<i>Paní Bovaryová : mravy francouzského venkova</i>	Miloslav Jirda ; doslov napsala Růžena Grebeníčková	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění,	1961	(přel. M. Jirda)
	<i>Citová výchova</i>	Marie Kornelová	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění,	1962	
	<i>Salambo</i>	Jiří Konůpek	Praha : Lidová demokracie,	1962	
	<i>Paní Bovaryová : tragická komedie o 2 dělech</i>	B. Jirda ; z dramatisoval Miloslav Stehlík	Praha : Dilia,	1964	(přel. M. Jirda)
	<i>Citová výchova</i>	Marie Kornelová	Praha : Státní nakladatelství krásné	1965	

			literatury a umění,		
	<i>Paní Bovaryová</i>	Miloslav Jirda	Praha : Odeon,	1966	
	<i>Slovník přejatých myšlenek z franc. originálů vyd. ve svazku Bouvard et Pécuchet aj.</i>	přel. a uspoř. Josef Pospíšil	Praha : Odeon,	1967	
	<i>Salambo</i>	přel. a doslov napsal Jiří Konůpek	Praha : Naše vojsko,	1968	
	<i>Paní Bovaryová</i>	Miloslav Jirda ; doslov napsal Otakar Novák	Praha : Mladá fronta,	1969	
1970	<i>Dopisy</i>	přel., pozn. a životopisným přehledem doplnila Eva Formanová ; vybral, uspoř. a doslov naps. Jiří Konůpek	Praha : Mladá fronta,	1971	
	<i>Paní Bovaryová</i>	Eva Musilová ; doslov napsal Jiří Pechar	Praha : Odeon,	1973	
	<i>Salambo</i>	Jiří Konůpek	Praha : Práce,	1973	
	<i>Bouvard a Pécuchet</i>	přel. a poznámkami opatřila Věra Smetanová ; doslov napsal Jiří Pechar	Praha : Odeon,	1974	
	<i>Tři povídky</i>	Marie Kornelová (Prosté srdce a Legenda o svatém Juliánu Pohostinném) a Marie Bieblová (Herodiadu) ; doslov Jiří Pechar	Praha : Odeon,	1975	
	<i>Paní Bovaryová : hra o 3 dějstvích a 20 obrazech podle románu Gustava Flauberta</i>	Ida de Vries ; dramaturgie Gaston Baty	Praha : Dilia,	1978	
1990	<i>Paní Bovaryová</i>	Eva Musilová	Praha : Ikar,	1995	
	<i>Bouvard a Pécuchet</i>	Věra Smetanová	Praha : Mladá fronta,	1996	
2000	<i>Salambo</i>	Jiří Konůpek	Brno : Host,	2000	
	<i>Paní Bovaryová</i>	Miloslav Jirda	Praha : Levné knihy KMa,	2002	
	<i>Byli jednou dva písaři : Bouvard a Pécuchet</i>	Věra Smetanová	Praha : XYZ,	2004	
	<i>Paní Bovaryová</i>	Eva Musilová	Frýdek-Místek : Alpress,	2004	
	<i>Dílo je vše</i>	vybral a uspořádal Stanislav Kolíbal ; z překladu Otakara Šimka upravili Stanislav Kolíbal a Martin Souček	Praha : Arbor vitae,	2005	
	<i>Paní Bovaryová</i>	Eva Musilová	Praha : Academia,	2008	
	<i>Byli jednou dva písaři : Bouvard a Pécuchet</i>	Věra Smetanová	Praha : XYZ,	2009	
	<i>Paní Bovaryová</i>	Miloslav Jirda	Praha : Levné knihy,	2009	
	<i>Salambo</i>	Jiří Konůpek	Praha : Naše vojsko,	2009	
2010	<i>Paní Bovaryová</i>	Dana Melanová	Praha : Odeon,	2012	
	<i>Byli jednou dva písaři : Bouvard a Pécuchet</i>	Jiří Žák	Praha : XYZ,	2013	

Ve sledovaném období vychází celkem třináct titulů, v první dekádě pouze dva (přestože za celá 80. léta nevyšel jediný český překlad G. Flauberta), ve druhé devět a v posledních dvou letech po jednom titulu.

Zajímavá je skladba „flaubertovské“ produkce: ve sledovaném období vyšel jediný „okrajovější“ Flaubertův titul, pod názvem *Dílo je vše* se skrývá výbor z autorovy korespondence a editoři této cenné publikace použili překlad Otokara Šimka z roku 1930. V ostatních případech lze hovořit o nakladatelské strategii vycházející z předpokladu, že nejznámější Flaubertovy romány český čtenář stále ještě vyhledává, o čemž svědčí i četné reedice s poměrně krátkým časovým odstupem. Šestkrát během těchto 24 let vyšel román *Paní Bovaryová*, a to v překladech Miloslava Jirdy (Levné knihy, 2002 a 2009; poprvé vydán r. 1947), Evy Musilové (Ikar, 1995; Alpress, 2004; Academia, 2008; poprvé vyšel r. 1973) a zcela nově také Dany Melanové (Euromedia-Odeon, 2012). Čtyřikrát vyšel román *Byli jednou dva písaři: Bouvard a Pécuchet*, rovněž v různých překladech a u různých nakladatelů, přičemž nakladatelství XYZ přistoupilo k pořízení nového překladu po dvou reedicích starší verze. Pod překlady jsou podepsáni: Věra Smetanová (Mladá fronta, 1996; XYZ, 2004 a 2009; tento překlad poprvé vyšel r. 1960) a Jiří Žák (XYZ, 2013). Dvou vydání se dočkal román *Salambo*, v obou případech v překladu Jiřího Konůpka, původně z roku 1962 (Host, 2000; Naše vojsko, 2009).

Proč i román *Salambo* nebyl přeložen znovu? A bylo skutečně již načase zadat právě ony dva romány k novému překladu? Byly snad existující překlady nevyhovující, či dokonce nekvalitní? Jakým „testem“ procházejí překlady z 60. let, než se nakladatelé rozhodnou k pořízení nového překladu, mi není známo. Například nakladatelství Euromedia-Odeon v rámci své budované edice Knihovna klasiků nechává pořizovat nové překlady kanonických děl poměrně často, s největší pravděpodobností ale nikoli proto, že by starší verze byly natolik nepřístupné či zastaralé. Jde jednoduše o součást marketingové vize knihy jako „produktu“: budovaná řada klasických děl tohoto vydavatele má být pro čtenáře atraktivnější než jiná vydání, protože půjde o „modernější“ verze – aniž by v mnoha případech byla po aktualizovaných překladech poptávka a aniž by většina běžných čtenářů měla záměr či potřebu nové překlady se staršími porovnávat.⁵⁹⁹

Historii vydávání románů G. Flauberta lze komentovat ještě z hlediska podílu jednotlivých nakladatelů na zprostředkování jeho děl. K neaktivnějším, kteří vydali pět a více titulů, se řadí: Otakar Štorch-Marien (15 titulů), původní Odeon (celkem 11, se započtením SNKLU – 3 a SNKLHU – 2), Alois Hynek (6), J. Otto (5) a Mladá fronta (5).

Obdobně zajímavý je pohled na podíl různých překladatelů: až na malé výjimky většina překladatelů pracovala na jediném Flaubertově díle, které však často vyšlo i v několika reedicích. Jak je vidět ve výše uvedené tabulce, případně zde v komentáři

⁵⁹⁹ A je otázka, zda nakladatelský záměr vycházel z pečlivého posouzení stávajícího překladu. K ne vždy jednoznačnému přijetí nově pořizovaných překladů viz například negativní kritické ohlasy na nový překlad Tolstého *Vojny a mír* (CHLUPÁČOVÁ, Kamila. Prohraná překladatelská válka: k novému překladu *Vojny a míru*. A2, č. 10, 2011, také [online]. Dostupné z <http://www.advojka.cz/archiv/2011/10/prohrana-prekladatelska-valka>. [Cit. 20.4.2014]) a podobně také na Dostojevského *Bratry Karamazovy* (CHLUPÁČOVÁ, Kamila. Nový překlad Dostojevského Bratrů Karamazových. *iLiteratura.cz*, 10.2.2014. [online]. Dostupné z <http://www.iliteratura.cz/Clanek/32739/dostojevskij-fjodor-michajlovic-bratri-karamazovi>. [Cit. 20.4.2014]). V obou případech jsou to překlady z dílny Libora Dvořáka. Podobně také nový překlad *Nebezpečných známostí* Choderlose de Laclos od Alana Beguivina (VYBÍRALOVÁ, Sára. Méně nebezpečné známosti. A2, č. 2, 2014).

vybraných děl, délka období, po které je určitý titul vydáván (reeditován) v určitém překladu, je velmi různá.

Z těch, kdo jsou uvedeni u tří či více vydaných knih, je s Flaubertovým jménem nejčastěji spojován Miloslav Jirda (osm různých vydání jeho překladu *Paní Bovaryové*, plus dvě dramatinizace téhož textu v jeho překladu; jeho překlad vyšel poprvé 1947 a naposledy byl vydán r. 2009).

Dále je často uváděna Jaroslava Vobrubová-Veselá, později Vobrubová-Koutecká: v jejím překladu vyšlo 6 titulů, z toho *Bouvard a Pécuchet* (1), *Citová výchova* (2, z toho jednou jako *Výchova srdcem*), *Paní Bovaryová* (2), *Salambo* (1). První její překlady jsou z r. 1918, poslední vydaný je z r. 1947.

Jiří Konůpek je autorem překladu románu *Salambo*, který se dočkal pěti vydání, poprvé vyšel r. 1962, naposledy 2009. Věra Smetanová přeložila román *Bouvard a Pécuchet*, v této verzi vyšel pětkrát v rozmezí let 1960 a 2009. Marie Kornelová je autorkou překladu *Citové výchovy* (román vyšel v této verzi 3x v krátkém období let 1959 až 1965) a podílela se na jednom vydaném překladu *Tří povídek* (1975). Eva Musilová je podepsaná pod překladem *Paní Bovaryové*, román v tomto podání vyšel čtyřikrát, a to v letech 1973 až 2004. F. V. Krejčí pořídil překlad románu *Salambo*, v této verzi kniha vyšla třikrát (1896 až 1926). Otokar Levý přeložil *Listy lásky*, *Rozhovory o umění* a *Tanec mrtvých*, všechny texty vyšly pouze jednou v rozmezí let 1919 až 1923. Arnošt Procházka (někdy uváděn pod značkou A. P.) byl autorem překladu jednou vydaného svazku *Bibliomanie* (1924), zato třikrát vyšel jeho překlad románu *Paměti bláznovy* (1912 až 1930).

8.4.24 Giono, Jean (1895–1970) – 13 titulů

Jean Giono byl prozaik, esejista, překladatel (je autorem překladu Melvillova románu *Moby Dick* a také amerických detektivních románů) a scenárista. Otevřeně deklaroval svůj pacifismus, jeho život i tvorba jsou spjaté s krajem jihovýchodní Francie – Provence a předhůří Alp. Jeho předválečná tvorba je hodně lyrická, poválečná výrazněji narativní. Hned několik jeho děl se řadí ke kánonu francouzské literatury: *Regain* (č. *Hlasy země*, přel. Jaroslav Zaorálek, vyd. R. Škeřík 1933, 2. vyd. Tichá Byzanc 1995), *Le Hussard sur le toit*, (č. *Husar na střeše*, přel. Tamara Sýkorová, Odeon, 1984), *Un roi sans divertissement* (česky nevyšlo).

Ve 30. letech se těšil velké pozornosti českých nakladatelů. Po r. 1939 ale dlouho nevychází vůbec, a až po 45 letech se objeví jediný titul, *Husar na střeše*. Ten se však dodnes, stejně jako všechny předchozí překlady s jedinou výjimkou (*Hlasy země*), už nedočkal reedice.

GIONO, Jean / přehled vydaných titulů do r. 1989			
titul	překladatel ; další autoři	vydal	rok
<i>Preludium Panovo</i>	Bohuslav Reynek	Brno : Jan V. Pojer,	1930
<i>Pahorek</i>	Bohuslav Reynek, upravil Antonín Grimm	Brno : Jan V. Pojer,	1932
<i>Hlasy země</i>	Jaroslav Zaorálek	Praha : R. Škeřík,	1933
<i>Člověk z hor</i>	Jaroslav Zaorálek	Praha : Rudolf Škeřík,	1934
<i>Kéž tonu v radosti</i>	Jaroslav Zaorálek	Praha : Rudolf Škeřík,	1935
<i>Zelené mládí</i>	Milan Novotný	Praha : Mánes,	1934
<i>Země zpívá</i>	Jaroslav Zaorálek	Praha : Rudolf Škeřík,	1934
<i>Vysočiny</i>	Bohuslav Reynek	V Pardubicích : Nákladem Bohuslava Durycha a Vlastimila Vokolka,	1936
<i>Sen a skutečnost : zrození Odyssey</i>	Josef Heyduk	Praha : Rudolf Škeřík a spol.,	1938
<i>Bitva v horách</i>	Jaroslav Zaorálek	Praha : Rudolf Škeřík,	1939
<i>Husar na střeše</i>	Tamara Sýkorová ; doslov Helena Vondrášková	Praha : Odeon,	1984

Giono je totiž dnes v očích českých čtenářů – a dlužno uvést, že skutečně zejména zásluhou nakladatelů – autorem jediné knihy, útlého svazku *Muž, který sázel stromy*. Ta vyšla česky vůbec poprvé až roku 1997, a přesto se ve sledovaném období zařadila mezi nejčastěji vydávané tituly. A to přesto, že jinak Jean Giono a jeho dílo pro nakladatele „atraktivní“ není, což jasně ukazuje srovnání vydaných titulů v letech třicátých (deset různých knih) a v období po r. 1989: ze třinácti titulů jich deset (!) představují různá vydání *Muže, který sázel stromy*. Za úspěchem této publikace může stát filmová adaptace, ale jako vysvětlení neobyčejného zájmu o jediný Gionův text neobstojí: filmovou podobu dostalo několik dalších jeho děl.⁶⁰⁰ *Muž, který sázel stromy* je dnes v knihkupectvích a knihovnách k dispozici ve dvou překladech (Stavinochová, Reynek) a různých grafických zpracováních, s různými verzemi ilustrací. Knihu postupně nabídl čtyři nakladatelé, někteří v reedicích.

GIONO, Jean / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel ; další autoři ⁶⁰¹	vydal	rok
<i>Silné duše</i>	Miroslav Drápal	Praha : Odeon,	1994
<i>Hlasy země</i>	Jaroslav Zaorálek	Praha : Tichá Byzanc,	1995
<i>Muž, který sázel stromy</i>	Zdeňka Stavinochová ; il. Helena Konstantinová	Praha : Vyšehrad,	1997
<i>Muž, který sázel stromy</i>	Zdenka Stavinochová, il. Helena Konstantinová	Praha : Bonaventura,	1998
<i>Muž, který sázel stromy</i>	Zdeňka Stavinochová	Praha : Vyšehrad,	2000
<i>Muž, který sázel stromy</i>	Zdeňka Stavinochová ; il. Helena Konstantinová	Praha : Vyšehrad,	2004
<i>Muž, který sázel stromy</i>	Jiří Reynek ; il. Pavel Čech	Havlíčkův Brod : Literární čajovna Suzanne Renaud,	2006
<i>Muž, který sázel stromy</i>	Jiří Reynek ; il. Pavel Čech	Havlíčkův Brod : Literární čajovna Suzanne Renaud,	2009
<i>Muž, který sázel stromy</i>	Zdeňka Stavinochová ; il. Helena Konstantinová	Praha : Vyšehrad,	2009
<i>Muž, který sázel stromy. Homme qui plantait des arbres</i>	Jiří Reynek ; il. Pavel Čech	Havlíčkův Brod : Veronika Reynková,	2010
<i>Muž, který sázel stromy</i>	Jiří Reynek ; il. Pavel Čech	Havlíčkův Brod : Literární čajovna Suzanne Renaud,	2012
<i>Hvězdný had</i>	Miloslav Drozd	Praha : Malvern,	2012
<i>Muž, který sázel stromy</i>	Zdeňka Stavinochová ; il. Helena Konstantinová	Praha : Vyšehrad,	2012

8.4.25 Charrière, Henri (1906–1973) – 13 titulů

Henri Charrière je autor pouhých dvou románů, avšak řadí se – nejen v českém kontextu – k nejznámějším francouzským spisovatelům. Proslavil se prvním románem *Papillon (Motýlek)*, částečně autobiografickým dílem z roku 1969. Své dobrodružné životní peripetie rozvedl i v druhém románu, nazvaném *Banco*. Charrière pocházel z učitelské rodiny, v devatenácti nastoupil k námořnictvu, později žil v Paříži, kde se živil krádežemi a zřejmě i kuplířstvím. V roce 1930 údajně zastřelil jiného pasáka, a ačkoli se k vraždě nikdy nepřiznal, byl odsouzen na doživotí k nuceným pracím. Trest si odpykával nejprve na Francouzské Guyaně, posléze utekl, byl znovu zatčen a uvězněn, a až po dalším útěku našel útočiště ve Venezuele.

K sepsání „vzpomínek“ se Charrière prý nechal inspirovat četbou jiného románu z vězeňského prostředí: když Albertine Sarrazinová (1937–1967) vydala r. 1965 román

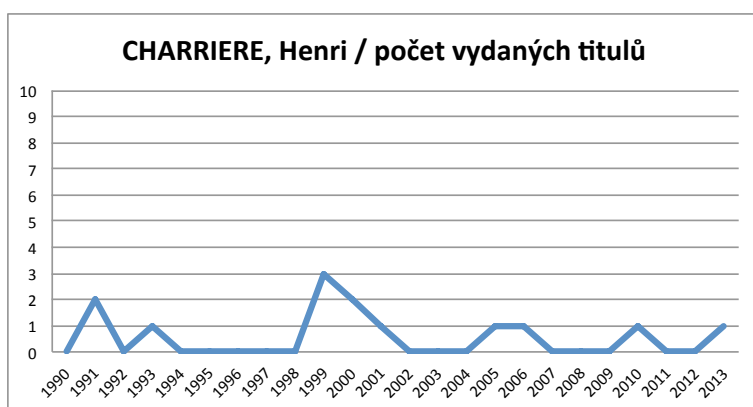
⁶⁰⁰ Prakticky všechna významnější díla J. Giona byla zfilmována (bylo natočeno celkem 27 celovečerních či televizních filmů podle Gionových románů či povídek, z toho k pěti adaptacím si Giono sám psal scénář). Přehled uvádějí stránky *Jean Giono: Filmographie*. [online]. Dostupné z: <http://pages.infinet.net/poibru/giono/giofilm.htm>. [Cit. 10.4.2014].

⁶⁰¹ V této tabulce jsou výjimečně uvedeni i ilustrátoři, neboť právě grafické ztvárnění knihy je v případě novely *Muž, který sázel stromy* důležitým prvkem z hlediska čtenářské atraktivity svazku, a tím i marketingu nakladatele.

L'Astragale (č. *Astragal*),⁶⁰² v němž vypověděla své osudy prostitutky a vězeňkyně, stala se slavnou „autorkou podsvětí“. Na tuto knihu navázala dalšími romány, jež byly všechny komerčně velmi úspěšné. I Charrière svá díla označil za autobiografická, a přestože se objevily četné reakce dokládající, že autor své osudy bohatě přibarvil, knihy se po zásluze staly bestsellery.

Česky vyšel román *Motýlek* poprvé r. 1971 v překladu Sergeje Machonina (Československý spisovatel, 1971) a *Banco* r. 1981 v překladu Věry Dvořákové (Vyšehrad, 1981).

Po roce 1989 vyšel *Motýlek* ve dvou dílech (*Motýlek I*, *Motýlek II*) v nakl. Československý spisovatel (1991) a navázal *Banco* jako třetí díl (*Motýlek III. Banco*) – avšak v nakl. Dialog. Roku 1999 a zřejmě i 2000 (2001) vychází reedice v nakladatelství BB art (s uvedením „vyšlo jako příloha k časopisu Premiere“), poté v r. 2005 rovněž v BB art (s uvedením, že jde o 5. vyd.), r. 2006 (s uvedením „2. brož. vyd. v českém jazyce“), 2010 (uvedeno 6. vyd.), 2013 (7. vyd., včetně údaje o nákladu 1000 výtisků).⁶⁰³ V přehledu sledovaného období počet vydaných titulů opticky narůstá tím, že zpočátku byl *Motýlek* vydáván ve dvou svazcích, jako 1. a 2. díl (příčemž román *Banco* byl někdy uváděn jako 3. díl), až od r. 2005 jde o vydání jednosvazkové o objemu přes pět set stran.

8.4.26 Leblanc, Maurice (1864–1941) – 13 titulů

Maurice Leblanc je autor dobrodružných a zejména detektivních románů. Velkou část jeho tvorby tvoří šestnáct románů, ale i další povídky, a dokonce též jedna divadelní hra (vše publikováno mezi lety 1907 až 1941), které všechny spojuje slavná postava, lupič gentleman Arsène Lupin, vystupující mj. také v mnoha přestrojeních a pod různými pseudonymy. Protagonistu si mimochodem pro svá díla vypůjčili četní další autoři, z nich nejčastěji Boileau-Narcejac (celkem šest románů).⁶⁰⁴

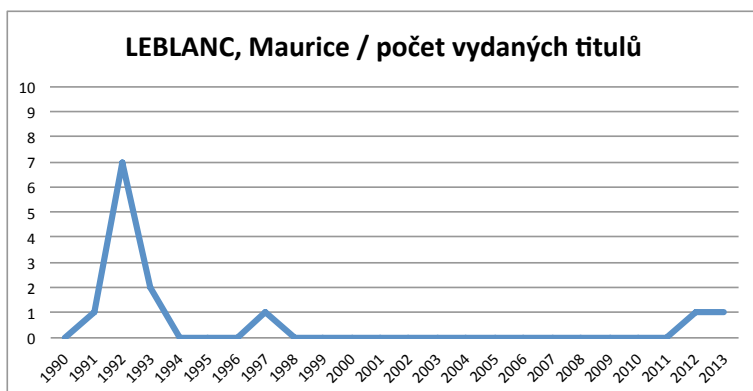
⁶⁰² SARRAZIN, Albertine. *Astragal*. Přel. Miloš Veselý. Praha : Odeon, 1968. SARRAZINOVÁ, Albertine. *Astragal*. Přel. Miloš Veselý. 2. vyd. Praha : Maťa, 1996. SARRAZIN, Albertine. *Kriminálnice*. Přel. Barbora Chvojková. Praha : Maťa, 1997. SARRAZIN, Albertine. *Útěk*. Přel. Barbora Chvojková-Šťastná. Praha : Maťa, 2003. (Viz také 8.5.7 Autoři se třemi vydanými tituly)

⁶⁰³ Údaje v Souborném katalogu se různí – jednotlivé knihovny katalogizují různá vydání s rozdílným údajem o vrocení a liší se i v uvedení dalších podrobností o jednotlivých svazcích. Dohledávání na webech antikvariátů potvrdilo, že v r. 2000 vyšel *Motýlek* jako příloha časopisu Premiere (čímž se vysvětluje tak rychle pořízená reedice), jak je uvedeno také v knihovnických katalozích, kde však není jednoznačně uváděno vrocení. Webové stránky nakladatelství BB art nabízejí tři verze románu, které se liší obálkami: vydání z r. 2010 a dvě „limitované edice“ z r. 2013 s užitím reprodukcí výtvarných děl od malířů (Karel Jerie či Michael Rittstein) – všechny svazky mají 584 stran, liší se tedy pouze zpracováním obálky. To potvrzuje také knihovnický katalog, jenž v jednom případě uvádí: „část nákladu ilustroval na titulní stránce, obálce a přebalu Karel Jerie, část Michael Rittstein“.

⁶⁰⁴ Společný pseudonym dvou autorů detektivek (P.-L. Boileau a P. Ayraud, sám užívající pseudonym Thomas Narcejac). Česky pod tímto jménem vyšly tři detektivky před rokem 1989: BOILEAU-NARCEJAC. *Ztracenému srdci*. Přel. Kristián Mikulejský. Praha : Mladá fronta, 1977. BOILEAU-NARCEJAC. *Poslední stránka deníku*. Přel. Marie Janů. Praha : Československý spisovatel, 1983. BOILEAU-NARCEJAC. *Spravedlnost Arsène Lupina*. Přel. Jiří Elman. Praha : Československý spisovatel, 1984.

První český překlad vyšel u Jos. R. Vilímka v 90. letech 19. století (*Černá perla*) a další tři roku 1908 (*Arsen Lupin lupič-gentleman*, *Arsen Lupin proti Herlocku Sholmesovi*, *Zatčení Arsena Lupina*) – všechny čtyři tituly v překladu Olgy Fastrové. Poté vycházely česky další knihy prakticky každoročně, ve 20. letech 20. století i čtyři tituly ročně, avšak po roce 1934 nastává odmlka až do r. 1969, tj. po dobu 35 let.

V roce 1969 vychází v Mladé frontě *Dutá jehla*, a to již ve třetím překladu (František Štěpánek, 1913; Oliva Jílovská, 1919; Alžběta Bendová, 1969), který se r. 1991 dočká nového vydání v Nakladatelství Evropského kulturního klubu. Titulu se později dostane i dalšího překladu (Jiří Žák, XYZ, 2012). Za celé období 70. a 80. let bude M. Leblanc vydán pouze dvakrát, v obou případech v Albatrosu – je tedy považován za autora pro mládež – a půjde o jediný titul: *Arsène Lupin kontra Herlock Sholmes (Blondýnka)* v překladu Václava Cibuly (Albatros, 1971) a po šestnácti letech znovu ve druhém vydání (Albatros, 1987, s uvedením „pro čtenáře od 10 let“).

Po roce 1989 bylo prvním „leblancovským“ počinem zmíněné druhé vydání *Duté jehly*. Velkou pozornost autorovi věnovalo nakladatelství Ivo Železný – avšak pouze v roce 1992. Tehdy vyšly hned tři „rodokapsy“ zahrnující vždy po třech titulech, z nichž ale ani jednu nepatří všechny jedinému autorovi: vedle Leblanca zde figurují: Ross Davies a Eva Kačírková; Vladimír Přibský; A. C. Doyle a E. A. Poe.⁶⁰⁵ Vedle dalších dvou titulů vydaných r. 1992 u stejného nakladatele (*Zpověď Arsène Lupina* a *Druhá zpověď Arsène Lupina*) je třeba zmínit ještě čtyři tituly, které v tomtéž roce vyšly v ostravském nakladatelství Blesk. O rok později jiné nakladatelství, Svoboda-Libertas, vydává dva tituly v novém překladu Dany Melanové (*Hraběnka Cagliostrova*, *Pomsta hraběnky Cagliostrové*) a podobně o dvacet let později nakladatelství XYZ nechává pořídit další dva nové překlady od Jiřího Žáka (*Dutá jehla*, *Osm úderů hodin*).

LEBLANC, Maurice / přehled vydaných titulů po r. 1989			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Druhá zpověď Arsène Lupina</i>	František Štěpánek ; jazyk. úprava Dagmar Šlampová	Praha : Ivo Železný,	1992
<i>Mimořádná dobrodružství Arsène Lupina (Osm úderů hodin)</i>	J. Fischer	Praha : Interpress,	1992
<i>Obálka s rudou pečeti</i>	F. Štěpánek	Ostrava : Blesk,	1992
<i>Slečinka se zelenýma očima</i>	Jan Bělohávek	Ostrava : Blesk,	1992
<i>Tajemný dům</i>	Jan Bělohávek	Ostrava : Blesk,	1992
<i>Úžasná událost</i>	Gabriela Suchá	Ostrava : Blesk,	1992
<i>Zpověď Arsène Lupina (Zlatá prasátka. Červený hedvábný šál. Číhající smrt)</i>	František Štěpánek ; jazyk. úprava Dagmar Šlampová	Praha : Ivo Železný,	1992
<i>Hraběnka Cagliostrova</i>	Dana Melanová	Praha : Svoboda-Libertas,	1993
<i>Pomsta hraběnky Cagliostrové</i>	Dana Melanová	Praha : Svoboda-Libertas,	1993
<i>Tygrí zuby</i>		Brno : Zabloudil,	1997
<i>Arsène Lupin – lupič gentleman. Dutá jehla</i>	Jiří Žák	Praha : XYZ,	2012
<i>Arsène Lupin – lupič gentleman. Osm úderů hodin</i>	Jiří Žák	Praha : XYZ,	2013

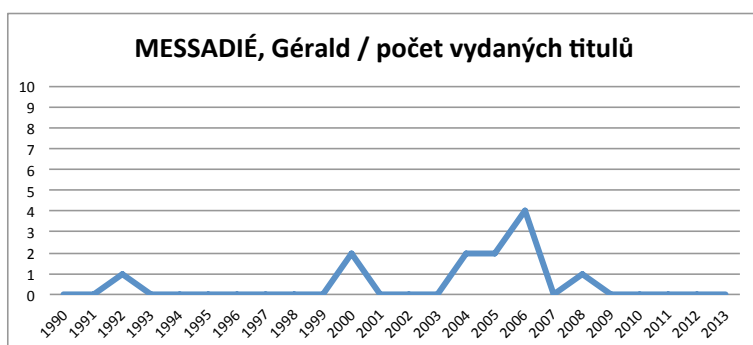
⁶⁰⁵ Tyto tři svazky zahrnují pod formát „antologie“ a jako takové nejsou započítány ve statistických přehledech.

Kromě těchto čtyř vydání vycházely ve sledovaném období knihy M. Leblanca v překladech značně starších: *Obálka s rudou pečetí* (přel. F. Štěpánek) vyšla prvně r. 1919 (nakl. Kotík); *Zpověď Arsèna Lupina* (přel. František Štěpánek) roku 1919 (Kotík); *Tygří zuby* (přel. Jan Bělohlávek) roku 1921 (Čsl. podniky tisk. a vydav.); *Úžasná událost* (přel. Gabriela Suchá) v letech 1922 (Brno : Svoboda) a 1923 (Čsl. podniky tisk. a vydav.); *Slečinka se zelenýma očima* (přel. Jan Bělohlávek) v roce 1928 (Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské); *Tajemný dům* (přel. Jan Bělohlávek) roku 1930 (Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské).

8.4.27 Messadié, Gérald (1931–) – 13 titulů

Novinář a esejista, dlouhou dobu pracoval jako šéfredaktor populárně-naučného časopisu *Science et Vie* a je také známý jako autor více než padesáti románů často výrazně ezoterického ladění s historickou, náboženskou, vědecko-fantastickou, popřípadě biografickou tematikou.

Před rokem 1989 u nás knihy tohoto autora nevycházely, ve sledovaném období byly vydávány v rozmezí let 1992 až 2008.

Kromě třinácti románů, jež podchycuje následující tabulka, vyšly Messadiému česky ještě dvě esejistické knihy (které zůstávají mimo záběr této studie a byly ze zpracovávaného korpusu vyňaty): *Obecné dějiny d'ábla* (přel. Danuše Navrátilová, Praha : Odeon : Argo, 1996), *Obecné dějiny antisemitismu: od starověku po dvacáté století* (přel. Hana Müllerová, Praha : Práh, 2000).

MESSADIÉ, Gérald / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel	vydal	rok
<i>Člověk, který se stal Bohem</i>	Alena Hartmanová	Praha : Mladá fronta,	1992
<i>Žhář: život apoštola Pavla</i>	Alena Hartmanová	Praha : Mladá fronta,	1997
<i>Mojžíš</i>	Šárka Belisová	Praha : Ikar - Knižní klub,	2000
<i>Osud Alexandrie</i>	Lucie Šavlíková	Praha : Volvox Globator,	2000
<i>Jana z Hvězdy. 1. díl, Růže a lilie</i>	Danuše Navrátilová	Praha : Argo,	2004
<i>Xantypa</i>	Tomáš Kybal	Praha : Garamond,	2004
<i>Bouře na Nilu. 1. díl, Oko královny Nefertiti</i>	Danuše Navrátilová	Praha : Argo,	2005
<i>Případ Máří Magdalény</i>	Tomáš Kybal	Praha : Garamond,	2005
<i>Bouře na Nilu. 2. díl, Tutanchamonovy masky</i>	Danuše Navrátilová	Praha : Argo,	2006
<i>Bouře na Nilu. 3. díl, Sutehovo vítězství</i>	Danuše Navrátilová	Praha : Argo,	2006
<i>Jana z Hvězdy. 2. díl, Vlčí soud</i>	Danuše Navrátilová	Praha : Argo,	2006
<i>Jana z Hvězdy. 3. díl, Květina z Ameriky</i>	Danuše Navrátilová	Praha : Argo,	2006
<i>Milovaný Jidáš</i>	Dagmar Slavíkovská	Praha : Garamond,	2008

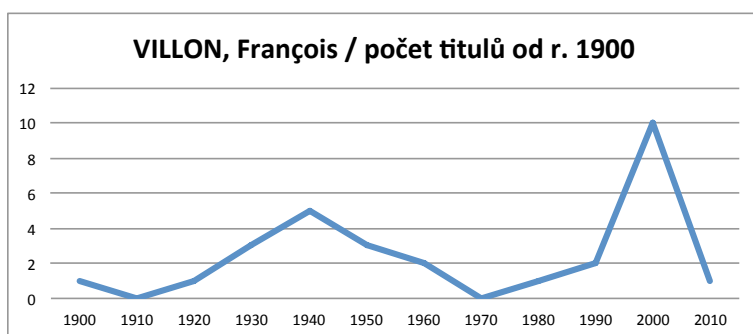
Z tabulky vyplývá, že autorovi věnovalo pozornost zejména nakladatelství Argo, jež pořídilo české překlady dvou románových cyklů. Další nakladatelé (intenzivněji Garamond a Mladá fronta) se zaměřili na jednotlivé tituly.

Z překladatelů je tomuto spisovateli „nejvěrnější“ Danuše Navrátilová, jež kromě románů překládala i jednu historickou publikaci (*Obecné dějiny d'ábla*).

8.4.28 Villon, François (1461-1464) – 13 titulů

Nejznámější francouzský středověký básník, François Villon, se i v českém prostředí řadí k ikonám francouzské kultury – jistě zásluhou školních osnov a také péče, kterou popularizaci tvorby tohoto autora věnovala Jarmila Loukotková.⁶⁰⁶

Souborný katalog NKP uvádí jako první publikaci tohoto autora⁶⁰⁷ knihu z r. 1900, *Malá závěť mistra Františka Villona, sepsaná roku 1456* – v překladu Josefa Floriana. Rudolf Škeřík poté vydává různé výběry pořízené Otokarem Fischerem (1927, 1931, 1940, 1946). V roce 1936 vyšel překlad ojedinele Otto F. Bablera, podobně Adolfa Gajdoše (1945), Pavla Eisnera (1946 v Aventinu, pravděpodobně totéž vydání v Melantrichu 1951). Dále pak vycházejí Fischerovy překlady (u Jaroslava Picka r. 1934 a 1943; v SNKLHU 1958 a 1961; SNKLU 1963), poslední vydání před rokem 1989 je překlad J. Loukotkové (pod názvem *Šibeničník* vyšlo v Československém spisovateli roku 1987).

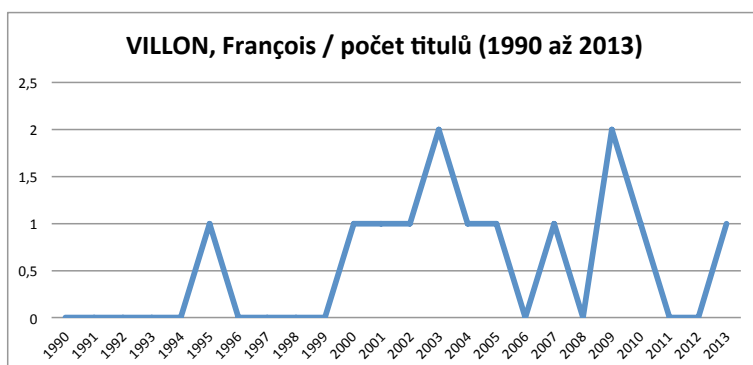

Přestože jde o autora, který je u nás v podstatě průběžně vydáván (zajímavá je absence vydání v 70. letech), v první dekádě nového tisíciletí je mu náhle věnována nebývalá pozornost.⁶⁰⁸ Různá vydání, jež většinou doprovází i zdobná grafická úprava a ilustrace významných výtvarníků (už před rokem 1989 to byli Karel Svolinský, Adolf Born či Ludmila Jiřincová), se nejčastěji stále znovu vracejí k překladům Otokara Fischera (po r. 1989 šestkrát), několikrát Villona do češtiny uvedla také zmíněná J. Loukotková, poslední vydané překlady jsou z dílny Gustava Francla (jde o první a druhé vydání *Malého a Velkého testamentu* v nakladatelství Garamond.

⁶⁰⁶ Román J. Loukotkové, *Navzdory básník zpívá* (SNKHLU 1957, Dokořán 1994) do statistických souhrnů nezapočítávám.

⁶⁰⁷ Jde o výtisk deponovaný v knihovně AV ČR v Jenštejně.

⁶⁰⁸ VILLON, François. *Básně*. Přel., doslov napsal Otokar Fischer. Praha : Mladá fronta, 1995. VILLON, François. *Básně*. Přel. Otokar Fischer. Praha : KGB, 2000. VILLON, François. *Velká závěť*. Přebásnila Jarmila Loukotková. Praha : Tok, 2001. VILLON, François. *Básně*. Přel., doslov napsal Otokar Fischer. Praha : Mladá fronta, 2002. VILLON, François. *Není nad zobák z Paříže*. Přel. Vladimír Businský. Praha : Protis, 2003. VILLON, François. *Odkazy*. Přebásnila Jarmila Loukotková. Praha : Tok, 2003. VILLON, François. *Balady*. Výbor osmi z českých překladů Otokara Fischera. Praha : Spolek českých bibliofilů, 2004. VILLON, François. *Já, François Villon*. Přel. Otokar Fischer. Úvodní studii, životopis a ediční poznámky napsal Jozef Felix. Praha-Litomyšl : Paseka, 2005. VILLON, François. *Balady*. Přel. Otokar Fischer. Praha : Nibiru, 2007. VILLON, François. *Básně*. Praha : Československý spisovatel, 2009. VILLON, François. *Já u pramene jsem a žízni hynu*. Praha : Dokořán, 2009. VILLON, François. *Malý a Velký testament*. Praha : Garamond, 2010. VILLON, François. *Malý a Velký testament*. Přel. Gustav Francl. Praha : Garamond, 2013.

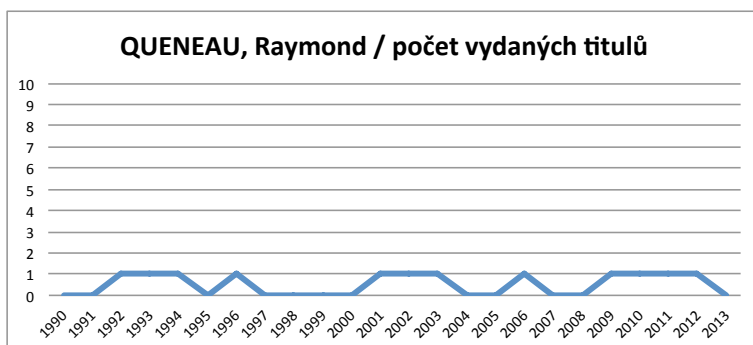
8.4.29 Queneau, Raymond (1903–1976) – 12 titulů

Raymond Queneau, romanopisec, básník a dramatik, vedle Georsege Pereca jeden z nejznámějších a nejčinnějších členů skupiny OULIPO. Proslavil se románem *Zazie dans le métro* (1959), jeho bibliografie však zahrnuje mnohá další významná a zajímavá díla.

První román tohoto autora vyšel v českém překladu roku 1965 a do roku 1989 bylo vydáno celkem šest titulů, z čehož poslední (*Jazzová sekce*) měl v podstatě ráz samizdatu. Co do počtu přeložených titulů mezi překladateli kraluje Jarmila Fialová (tři překlady, jeden doslov).

QUENEAU, Raymond / přehled vydaných titulů do r. 1989			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Můj přítel Pierot</i>	Věra Linhartová ; doslov Jarmila Fialová	Praha : SNKLU,	1965
<i>Svatý Bimbás</i>	Jarmila Fialová ; doslov Jaroslav Sodomka	Praha : Mladá fronta,	1967
<i>Zazi v metru</i>	Zdeněk Příbyl	Praha : Mladá fronta,	1969
<i>Koření života</i>	Jarmila Fialová	Praha : Odeon,	1972
<i>Tuhá zima</i>	Jarmila Fialová	Praha : Odeon,	1980
<i>Stylistická cvičení</i>	Patrik Ouředník	Praha : Jazzová sekce,	1985

Ve sledovaném období bylo vydáno titulů dvanáct, z toho čtyři v 90. letech. Více než jeden titul ročně nevycházel. Poslední tři ediční počiny jsou reedice starších překladů, avšak v případě šesti titulů vydaných po roce 1989 (polovina celkového počtu) šlo o díla do češtiny přeložená prvně.

Jak ukazuje následující tabulka, pět z dvanácti vydaných titulů v tomto období vydalo nakladatelství Volvox Globator, po dvou Garamond a Albatros Plus.

QUENEAU, Raymond / přehled vydaných titulů po r. 1989			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Modré květy</i>	přel. a doslov napsal Jiří Pelán	Praha : Práce,	1992
<i>Odile</i>	Jarmila Fialová ; doslov Jiří Pechar	Praha : Mladá fronta,	1993
<i>Stylistická cvičení</i>	Patrik Ouředník	Praha : Volvox Globator,	1994
<i>Zazi v metru</i>	Zdeněk Přibyl	Praha : Trigon,	1996
<i>Na ženský je člověk krátkej</i>	Patrik Ouředník	Praha : Volvox Globator,	2001
<i>Děti bahna</i>	Ladislav Šerý ; doslov Patrik Ouředník	Praha : Volvox Globator,	2002
<i>Svízel</i>	Přel. a doslov napsal Jiří Pelán	Praha : Garamond,	2003
<i>Na svatého Dyndy</i> ⁶⁰⁹	Jarmila Fialová	Praha : Garamond,	2006
<i>Oblý a Pelech</i>	Eva Blinková-Pelánová	Praha : Volvox Globator,	2009
<i>Zazi v metru</i>	Zdeněk Přibyl, Jiří Pelán	Praha : Albatros Plus,	2010
<i>Modré květy</i>	Přel. a doslov napsal Jiří Pelán	Praha : Albatros Plus,	2011
<i>Stylistická cvičení</i>	Patrik Ouředník	Praha : Volvox Globator,	2012

Zastoupení překladatelů je pestřejší. Nejvíce, čtyři tituly, přeložil Jiří Pelán, co do množství přeložených textů R. Queneau se mu vyrovná Jarmila Fialová, jež však ke třem svým starším překladům (1967, 1972, 1980) přidala ve sledovaném období jen jeden (1993), a Patrik Ouředník (dva nově přeložené texty a dvě reedice překladu z r. 1985). Po jednom románu přeložili Ladislav Šerý a Eva Blinková-Pelánová.

8.4.30 La Fontaine, Jean de (1621–1695) – 11 titulů

Klasicistní básník Jean de La Fontaine dosáhl obdivuhodného věhlasu už ve své době. Jeho slavné dílo *Les Fables* se řadí k nejznámějším textům francouzského písemnictví vůbec a i v současnosti se těší značné popularitě. La Fontaine psal bajky cca od roku 1668 po necelá tři desetiletí, proslul však již dříve povídkami (*Les Contes*, na sklonku života je zařadil do posledního svazku *Les Fables*), oproti tomu uvedení jeho divadelní komedie *Rendez-vous* se, podobně jako uvedení lyrické tragédie *Astrée*, setkala s neúspěchem.

La Fontaine a jeho bajky i dnes patří ke stále připomínanému kánonu francouzské starší literatury. Různé výběry jsou jednak součástí školních studijních plánů (a to často i v českém prostředí), jednak bývají považovány za četbu vhodnou pro děti i předškolního věku.

Vedle *Bajek*, které v nejrůznějších překladech (ale také četných adaptacích a převyprávěních) vycházejí česky již po více než dvě staletí (elektronické katalogy evidují publikace vydané od 70. let 19. století), u nás vyšla také básnická skladba *Adonis* z r. 1658 (česky *Adónie*).⁶¹⁰

V následujícím přehledu jsou uvedena česká překladová vydání La Fontaineových děl (s jedinou výjimkou jde o *Bajky*), jak je zachycují knihovnické katalogy (od r. 1873 až do roku 2013).⁶¹¹

⁶⁰⁹ Titul vyšel r. 1967 pod názvem *Svatý Bimbás*, nový název (*Na svatého Dyndy*) dostalo revidované druhé vydání.

⁶¹⁰ Text je dostupný [online]. Bibliothèque nationale de France. Dostupné z: <http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k72242c>

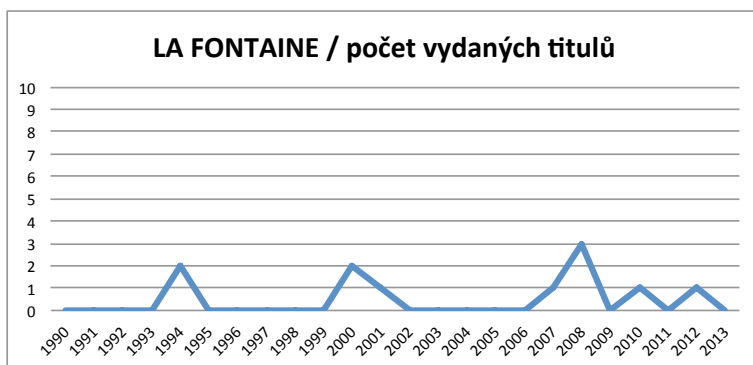
⁶¹¹ Adaptace a převyprávění do seznamu nejsou zahrnuty. Zejména *Bajky* byly a jsou vydávány jak v překladech, tak zejména v nejrůznějších adaptacích. Přehled zachycuje díla, u nichž je La Fontaine uveden jako autor – častá jsou totiž vydání připisovaná jinému autorovi, jež se k La Fontaineovi většinou jen odkazuje jako k inspiraci. Například u publikace *Bajky pro caparty* (Brno : Rovnost, 1949) je jako autor uveden Oldřich Syrovátka, a teprve v

LA FONTAINE / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Čtrnáctero bájek Lafontainových</i>	Bedřich Peška	Praha : Ed. Grégr,	1873
<i>Bajky Lafonténovy</i>	E. Herrmann	Praha : Jaroslav Pospíšil,	1875
<i>Bajky Lafontainovy I</i>	české mládeži podává Vilém Šálek	Třebíč : J. F. Kubeš,	1889
<i>Bajky Lafontainovy II</i>	české mládeži podává Vilém Šálek	Třebíč : J. F. Kubeš,	1890
<i>Čtrnáctero bájek Lafontainových</i>	Bedřich Peška	Praha : Ed. Grégr,	1895
<i>Škádlivé povídky</i>	Jiří Tichý	Brno : Václav Perout ; Mor. Ostrava : A. Perout [distributor],	1922
<i>Výbor bajek</i>	B. Muřovský	Praha : L. K. Žižka,	1922
<i>Bajky</i>	Bohuslav Reynek	Praha : Dr. Ot. Štorch-Marien,	1928
<i>Bájký Lafontaineovy</i>	prósou upravil Čeněk Semerád	Praha : nákl. vlast.,	1928
<i>Bajky</i>	Bohuslav Reynek	Praha : Strnad,	1941
<i>Adónie</i>	Vladimír Holan	Praha : František Borový,	1948
<i>7 bajek</i>	Bohuslav Reynek	Praha : Ludmila Jiřincová a Ota Janeček,	1953
<i>Bajky</i>	neuveđen	Praha : Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění,	1959
<i>Bajky</i>	přel., poznámky a doslov napsal Gustav Franci	Praha : Mladá fronta,	1979
<i>Bajky</i>	vybral a přel. Jiří Pelán ; doslov napsal Antonín Zatloukal	Praha : Odeon,	1983
<i>Bajky</i>	z franc. s přihlédnutím k prvnímu čes. překladu Bedřicha Pešky z r. 1873 přel. Božena Šimková	Praha : Litera,	1994
<i>Bajky</i>	vypráví Jan Kašpar	Praha : Aventinum,	1994
<i>Bajky</i>	vybral a přel. Jiří Pelán	Ostrava : Knižní expres,	2000
<i>Bajky</i>	Gustav Franci	Praha : Brio,	2000
<i>Bajky</i>	neuveđen	Praha : Junior,	2001
<i>Nejkrásnější bajky</i>	text Veronika Volhejnová	Praha : Fortuna Print,	2007
<i>Bajky</i>	text upravila Dana Winklerová	Praha : Junior,	2008
<i>Bajky</i>	neuveđen	Praha : Studio trnka,	2008
<i>La Fontainovy bajky</i>	úprava textů Celia Ruiz a redakce nakladatelství Susaeta ; přel. Kateřina Radilová	Praha : Sun,	2008
<i>Bajky</i>	neuveđen	Praha : Studio trnka,	2010
<i>Bajky</i>	Emil Herrmann ⁶¹²	Praha : Městská knihovna v Praze,	2011
<i>Bajky</i>	Gustav Franci	Praha : Brio,	2012

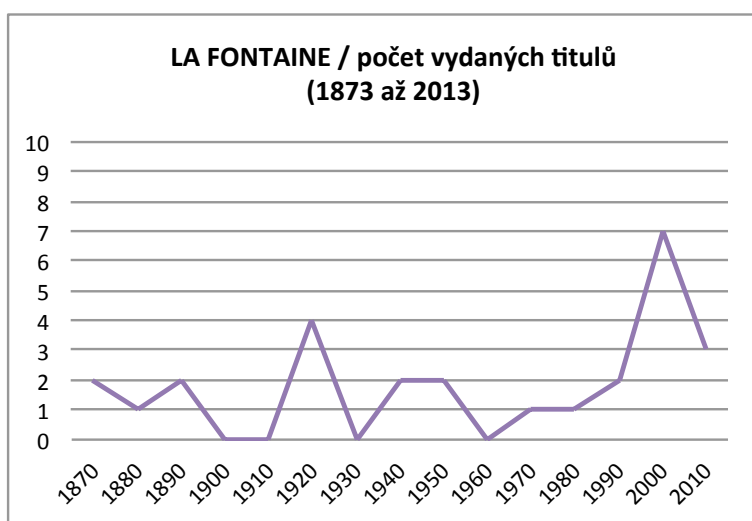
Jak ukazuje následující graf, ve sledovaném období Jean de La Fontaine lákal pozornost nakladatelů spíše nárazově. Je třeba upřesnit, že většina vydání je určena především dětem a velmi často jde o výpravné, bohatě ilustrované publikace zamýšlené jako dárkový předmět, než že by byl text určen primárně jen k běžné četbě. Je to dáno tím, že tematika díla přímo vybízí k výtvarnému zpracování. Zároveň se zdá, že i dnes česká čtenářská veřejnost považuje La Fontaineovy *Bajky* za kánon ve smyslu základní kulturní výbavy.

dalším popisu svazku je uvedeno „Podle La Fontaina“. Podobně u knihy *Zrnko je někdy víc než hora dobrot* je jako autorka uvedena Hana Bílková, v detailu katalogizačního hesla najdeme upřesnění: na motivy La Fontainovy bajky textově zpracovala Hana Bílková (Praha : Pressfoto, 1981).

⁶¹² Jde o e-knihu, kterou do celkového přehledu překladů vydaných ve sledovaném období nezapočítávám. V této tabulce však publikaci pro přehlednost zmiňuji už proto, že jde o zvláštní ediční počín, který si žádá další komentář. Elektronické vydání pořizeno Městskou knihovnou v Praze vychází z vydání z r. 1875, autorem překladu je Emil Herrmann (1841–1892). Jazyk díla je značně archaický: to, že padla volba MK právě na tuto velmi starou českou verzi, způsobila jistě potřeba vybrat dílo, jež nepodléhá nutnosti vypořádat autorská práva. Text vyšel v rámci edice e-knih, které knihovna nabízí volně ke stažení: LA FONTAINE, Jean de. *Bajky*. [online]. Přel. E. Herrmann. V MKP 1. vyd. Praha : Městská knihovna v Praze, 2011. [Cit. 27.5.2014]. Dostupné z: <http://web2.mlp.cz/koweb/00/03/65/67/66/bajky.pdf>.

Pozoruhodné je však srovnání s předcházejícím obdobím, a to i v rámci staletí: graf znázorňující data z výše uvedeného přehledu vydaných titulů v období let 1873 až 2013 dokládá, že nejvíce knih tomuto autorovi čeští nakladatelé vydali po roce 2000.

8.4.31 Balzac, Honoré de (1799–1850) – 10 titulů

Romanopisec, dramatik a také novinář a literární kritik Honoré de Balzac je autor téměř stovky románů zařazených do cyklu *La Comédie humaine* (1829 až 1850) a mimo to ještě řady děl pro mládež a povídek a románů dobrodružných a fantastických. K nejvýznamnějším a nejznámějším románům tohoto autora patří *Eugénie Grandet* (1833), *Le Père Goriot* (1834), *Les Illusions perdues* (dokonč. 1843), *Splendeurs et misères des courtisanes* (dokonč. 1843).

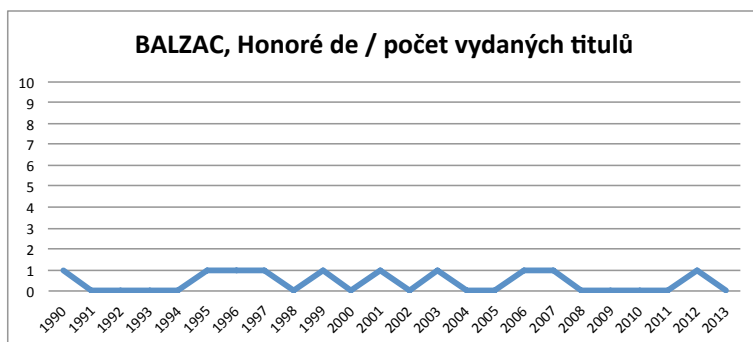
První český překlad je z r. 1844 (*Plawba Berezinská*),⁶¹³ o deset let později vychází román *Otec Goriot*⁶¹⁴ a v zápětí další, *Třicetiletá*.⁶¹⁵ Až do roku 1989 vychází takřka každoročně minimálně jedno dílo tohoto autora (v některých letech až patnáct publikací za rok, např. roku 1925, pauzy jsou výjimečné a omezují se na jediný rok, s výjimkou období 1977–1981, kdy nevyšel jediný titul). Ani v poválečném období tedy zájem o Balzaca neklesá⁶¹⁶ (a to včetně 80. let, kdy – jak lze z výsledků tohoto korpusu vyčíst – u autorů radících se do kánonu francouzské literatury počet vydaných českých překladů obecně výrazně klesá) – zásluhu na tom má dlouhodobý projekt nakladatelství SNKLU a Odeon (1950 až 1988), kde v ediční řadě Knihovna klasiků vyšlo tomuto autorovi osmnáct svazků *Spisů*.

⁶¹³ BALZAC, Honoré de. *Plawba Berezinská*. Přel. Josef Jindřich Řezníček. Praha : Anna Špinková, 1844.

⁶¹⁴ BALZAC, Honoré de. *Otec Goriot*. Překladatel neuveden. Praha : Národní listy, 1885.

⁶¹⁵ BALZAC, Honoré de. *Třicetiletá*. Přel. Jaroslav Vrchlický. Praha : J. Vrchlický, 1886.

⁶¹⁶ V bibliografickém korpusu P. Čecha zaujímá Balzac přední místo: „Nejvydávanější autor, Balzac, je v překladech za celé sledované období se svými třiceti položkami nejvíce zastoupeným francouzským spisovatelem.“ Podle: ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno : Masarykova univerzita, 2011, s. 92.

Po roce 1989 se zájem nakladatelů o Balzaca nedá srovnávat s uplynulým obdobím. V popisovaném korpusu najdeme jediný ze slavných titulů H. de Balzaca, *Lesk a bída kurtizán* – jde v pořadí o osmé vydání románu, který česky známe od r. 1926, postupně v překladech K. Havelky, M. Jirdy (1956, 1957, 1965, 1972) a E. Outratové (1985, 1999).

BALZAC, Honoré de / přehled vydaných titulů po r. 1989			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Šprýmovné povídky</i>	Z. Gintl	Praha : Sezam,	1990
<i>Succubus aneb Běs sviňavý ženský</i>	Jaroslav Zaorálek	Praha : Nejmenší nezávislé nakladatelství,	1995
<i>Úvaha o elegantním životě</i>	Otakar Nováček a Svatopluk Ježek ; předmluva Gustav Erhart	Liberec : Dauphin,	1996
<i>Plukovník Chabert. Gobseck</i>	Jiří Pechar a Jaromír Fiala ; k vydání připravil a předmluvu napsal Petr Himmel ; editor Lukáš Rous	Praha : Slovart,	1997
<i>Lesk a bída kurtizán</i>	Eva Outratová	Praha : Vyšehrad,	1999
<i>Umění platit své dluhy a uspokojit věřitele, aniž by bylo třeba vyjmout jediný halíř z vlastní kapsy</i>	s použitím překladu Karla Nováka	Praha : Alfa,	2001
<i>Dívka se zlatýma očima</i>	Marie Ruthová	Brno : MOBA,	2003
<i>Fyziologie manželství</i>	úprava textu Zdeněk Hrabica a Věra Martinková ; doslov Zdeněk Hrabica	Praha : Alfa-Omega,	2006
<i>Teorie postele</i>	v nové úpravě Miroslava Houry, Věry Martinkové a Zdeňka Hrabici	Praha : Alfa-Omega,	2007
<i>Rozmarné povídky</i>		Třebíč : Akcent,	2012

Jinak nakladatelé hledali spíše opomíjené tituly, někdy rovněž s populisticky lákavým názvem (a anotací). Často také nabízejí téměř sto let staré překlady. Tak například u prvního titulu z devadesátých let, *Šprýmovné povídky*, je uvedeno „podle vydání z roku 1931“ (svazek přebírá nejen dobový překlad, ale i ilustrace). V původní podobě měla kniha podtitul „Šprýmovné povídky, kteréžto v opatstvích tourrainských nashromáždil a na světlo vydal pan de Balzac k obveselení pantagruelistův a žádných jiných“.⁶¹⁷ Tentýž titul vyšel pod názvem *Šprýmovné povídky* (v jiných překladech) již r. 1911⁶¹⁸ a předtím 1908.⁶¹⁹

Peripetie kolem prvních dvou vydání titulu *Succubus aneb Běs sviňavý ženský* komentuje Čech: kniha byla k vydání připravena r. 1947, poté vyšla těsně před znárodněním nakladatelství Rudolfa Škeřka r. 1948 ještě ve 2. vydání, a to dokonce v nákladu 5000

⁶¹⁷ Přel. Zdeněk Gintl ; výzdoba ak. malíře K. R. Schönborna. Praha : Plamja, 1931.

⁶¹⁸ BALZAC, Honoré de. *Šprýmovné povídky, kteréž po opatstvích tourrainských sebral a na světlo boží jest vydal Pan de Balzac na povyražení pantagruelistův a nikoho jiného*. Výbor tento i překlad poř. Jaroslav Pasovský. Praha: Jaroslav Šimánek, 1911.

⁶¹⁹ BALZAC, Honoré de. *Šprýmovné povídky: sebrané v opatství Tourrainském a vydané na světlo boží pánem de Balzac k obveselení pantagruelistův a žádných jiných*. Přel. Jan Hraše. Úvodem opatřil Arthur Brejský. Praha : F. Adámek, 1908.

výtisků.⁶²⁰ Tento překlad Jaroslava Zaorálka (v prvním vydání ho doprází pravděpodobně úmyslně šprýmovná anotace, imitující uvádění překladů z počátku 18. století: „kteroužto strašidelnou hystori z jazyka francského na česko s pilností přeložil a transferoval Jaroslav Zaorálek; do tisku přistrojil, vyzdobil a též i vazbu navrhl Karel Svolinský“) vyšel celkem šestkrát,⁶²¹ ve vydání z r. 1995 je to náležitě uvedeno (6. vydání).

Také *Úvaha o elegantním životě* vyšla ve stejném překladu už v roce 1930.⁶²² Vydání v nakl. Dauphin přináší pouze novou předmluvu (původně od P. M. Haškovece, nově od G. Erharta). Dalším marginálním titulem z Balzacovy tvorby je kniha *Umění platit své dluhy a uspokojit věřitele, aniž by bylo třeba vyjmout jediný halíř z vlastní kapsy*. Nakladatelství Alfa ji nabídlo jako první vydání, kde je ale vepsáno „s použitím překladu Karla Nováka“. V tomto překladu kniha vyšla už roku 1920.⁶²³

Publikace *Dívka se zlatýma očima* obsahuje dvě méně známé Balzacovy povídky. V překladu Marie Ruthové ji nakladatelství MOBA vydalo poprvé, dříve vycházela v překladu Kamila Fialy (u K. Neumannové, 1907, 1913) a O. Reindla (u J. V. Pojera, 1942), ve 20. letech byla vydána v Plzni (nakl. Beníško a Jeřáb, bez uvedení překladatele) pod názvem *Děvče se zlatýma očima*. Také titul *Fyziologie manželství* lze považovat za knihu, která má autora představit jinak, než ho každý zná ze školy. Nakladatelství Alfa-Omega uvádí svazek jako první vydání, avšak doplňuje dovětek: „podle francouzského vydání z roku 1829, druhé české vydání podle původního kolektivního překladu z roku 1922“.⁶²⁴ Zato má kniha hned dva současné úpravce textu a je nově vybavena doslovem. Stejně nakladatelství a titíž úpravci připravili k vydání i další titul s obdobně komerčně atraktivním názvem, *Teorie postele* (2007). Svazek je uveden jako bibliofilie a oproti nákladu 500 výtisků *Fyziologie manželství* tato kniha vyšla v nákladu nižším, 200 výtisků. I zde je doplněna poznámka: „podle francouzského vydání z r. 1829, 2. české vydání podle původního kolektivního překladu z r. 1922“. Podle Souborného katalogu však kniha vyšla dříve pouze jednou, a to v překladu J. M. Kvapila (Praha : Adolf Synek, 1929).⁶²⁵

Zatím poslední Balzacův titul, *Rozmarné povídky*, vyšel v třebíčském Akcentu (2012) bez uvedení překladatele a je prezentován jako 1. vydání. Nejpíš však jde o reedici překladu Dr. Jos. Novotného, který vyšel v nakl. Hejda & Tuček poprvé r. 1912 a posléze ještě 1917 a 1924.

8.4.32 Druon, Maurice (1918–2009) – 10 titulů

Maurice Druon byl francouzský spisovatel (romanopisec, dramatik a esejista) a také politik – v letech 1973 a 1974 vykonával funkci ministra kultury ve vládě G. Pompidou. V roce 1948 obdržel významnou literární cenu Prix Goncourt za román *Les Grandes Familles*. Dalšího úspěchu dosáhl, když postupně publikoval sedmidílnou ságu, historický román *Rois maudits* (vycházel v letech 1955 až 1977 a popularitu mu zajistila zejména také televizní adaptace natočená v 70. letech). Druon byl od r. 1966 členem Francouzské akademie.

Do češtiny byl roku 1963 přeložen román *Les Grandes Familles* – v překladu Miloslava Jirdy a s doslovem Aleny Vondráškové knihu vydalo pod názvem *Burziáni* nakladatelství SNKLU.

Ve sledovaném období vyšla sedmidílná sága *Prokletí králové*: nejprve tři první romány v nakladatelství Naše vojsko (všechny roku 1992, v překladu Aleny Pokové), a posléze znovu ty samé tři, avšak ve správném pořadí podle francouzských originálů a navíc doplněné o zbytek řady. Vydalo je nakladatelství Talpress, přičemž všech sedm románů

⁶²⁰ ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno : Masarykova univerzita, 2011, s. 75.

⁶²¹ Bibliografická databáze „Souborný katalog“ uvádí pouze 4 – vedle zmíněných dvou vydání u Škeřka ještě: Odeon, 1976 – uvedeno jako 5. vyd.; Lidové nakladatelství, 1969 – uvedeno jako 1. vyd. v Lid. nakl.

⁶²² BALZAC, Honoré de. *Úvaha o elegantním životě*. Přel. Otakar Nováček a Svatopluk Ježek. Předmluva P. M. Haškovec. Praha : Otakar Nováček, 1930.

⁶²³ BALZAC, Honoré de. *Umění platit své dluhy a uspokojit věřitele, aniž by bylo třeba vyjmouti jediný halíř z vlastní kapsy*. Přel. K. Novák. Praha : Grosman a Svoboda : Šimek, 1920.

⁶²⁴ Souborný katalog uvádí pouze vydání z roku 1922 (Praha : Věnc. Boučková).

⁶²⁵ Byla snad vepsaná informace chybně převzata z předchozího titulu vydaného nakladatelstvím Alfa-Omega?

přeložila Dana Melanová, vycházely postupně po dvou titulech ročně v letech 2005 až 2007 a poslední roku 2008.

DRUON, Maurice / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel	vydal	rok
<i>Prokletí králové I, Zardoušená královna</i>	Alena Poková	Praha : Naše vojsko,	1992
<i>Prokletí králové II, Jed kralovske koruny</i>	Alena Poková	Praha : Naše vojsko,	1992
<i>Prokletí králové III, Lilie a lev</i>	Alena Poková	Praha : Naše vojsko,	1992
<i>Prokletí králové I, Železný král</i>	Dana Melanová	Praha : Talpress,	2005
<i>Prokletí králové II, Zardoušená královna</i>	Dana Melanová	Praha : Talpress,	2005
<i>Prokletí králové III, Jedy koruny</i>	Dana Melanová	Praha : Talpress,	2006
<i>Prokletí králové IV, Zákon mužů</i>	Dana Melanová	Praha : Talpress,	2006
<i>Prokletí králové V, Francouzská vlčice</i>	Dana Melanová	Praha : Talpress,	2007
<i>Prokletí králové VI, Lilie a lev</i>	Dana Melanová	Praha : Talpress,	2007
<i>Prokletí králové VII, Když král ztrácí Francii</i>	Dana Melanová	Praha : Talpress,	2008

8.4.33 Flamand, Barbara Y. – 10 titulů

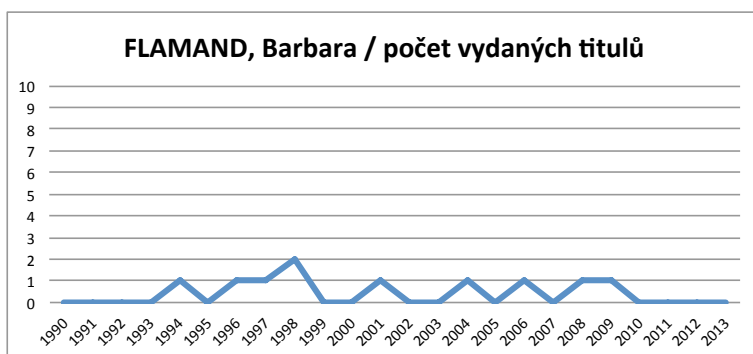
Barbara Y. Flamand⁶²⁶ je ve zpracovávaném korpusu první, jež nepatří ani do skupiny „kanonických“ literátů, ani ke komerčně úspěšným, bestsellerovým spisovatelům. Navíc jde o autorku takřka neznámou: informace o ní jsou spíše sporadické, a to i na internetu. Francouzská verze internetové encyklopedie Wikipedia takové heslo ani nezahrnuje, což rozhodně neplatí pro všechny ostatní zde komentované osobnosti. Základní údaje nabízí například webová stránka Association Royale des Écrivains et Artistes de Wallonie (areaw.org).⁶²⁷

Belgická básnířka Barbara Y. Flamand je jediným zástupcem současné generace francouzsky píšících básníků, jež se u českých nakladatelů těší tak významné pozornosti. Další, a nutno uvést, že v kontextu francouzské literatury mnohem významnější autor s jistě zásadnějším renomé, Yves Bonnefoy (nar. 1923), byl u nás představen pouze třemi vydanými tituly, z toho však pouze v případě poslední knihy, *Oblá prkna* (přel. Jiří Pelán, Opus, 2007), šlo o básnickou sbírku. Předchozí dva tituly obsahovaly především esejistické texty: *O pohybu a nehybnosti jámy. Psaný kámen* (zahrnuje dva tituly, první je esej, druhý básnická sbírka – přel. Jiří Pelán, Torst, 1996) a *Eseje* (přel. Václav Jamek a Jiří Pelán, Opus, 2006). Stejně významný básník, pro změnu švýcarského původu, totiž Philippe Jaccottet (nar. 1925), se dočkal dvou českých publikací.⁶²⁸ Žádný další – žijící – básník francouzského jazyka již česky ve sledovaném období nevyšel. Z hlediska počtu vydaných titulů by tedy básnířka B. Y. Flamand paradoxně (a mylně) mohla být pokládána za autorku zcela výjimečnou a zásadní pro poznání dnešní francouzsky psané poezie.

⁶²⁶ Autorka datum narození nesděljuje, podle fotografií dostupných na internetu, zejména na jediné stránce, kde spisovatelka uvádí svůj životopis (<http://areaw.org/?p=2988>), jde o dámu starší generace.

⁶²⁷ I zde však veškeré zmiňované ohlasy pocházejí z ČR a ze Slovenska – citované jsou pochvalné formulace z textů českých (Andrej Slivka) a slovenských (Ján Lenčo) kritiků, kteří ovšem ani u nás nepatří ke známým osobnostem v dané oblasti, a obdobně i v soupisu překladů obsahuje pouze překlady do češtiny. Viz „Flamand Barbara Y.“ In Association Royale des Écrivains et Artistes de Wallonie. [online]. Dostupné z: <http://areaw.org/?p=2988>. [Cit. 15.5.2014].

⁶²⁸ JACCOTTET, Philippe. *Myšlenky pod mraky a jiné básně*. Přel. Jiří Pelán a Jiří Pechar ; doslov Jiří Pechar. Praha : Torst, 1997. JACCOTTET, Philippe. *Sešit zeleně. Po mnoha letech*. Přel. Lucie Koryntová. Praha : Akropolis, 2012.

Zdá se tedy, že Barbara Y. Flamand nepatří v Belgii ani ve Francii k okruhu známých autorů.⁶²⁹ Výjimečnou pozornost v českém prostředí si s největší pravděpodobností získala díky osobním vazbám na české nakladatele, případně překladatele: devět sbírek vyšlo v prakticky neznámém nakladatelství Onyx (vydává především „duchovní, historickou a esoterickou literaturu“)⁶³⁰ a jedna v nakladatelství Orega. Jako překladatelé jsou u jednotlivých publikací uvedeni Jana Černá, Vlasta Misařová, Markéta Vinická, Karel Sýs, Draga Zlatníková, Jiří Žáček, přičemž poslední se ujali zejména přebásnění překladů pořízených svými kolegy.

FLAMAND, Barbara / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel	vydal	rok
<i>Podivuhodné proměny</i>	Markéta Vinická	Praha : Onyx,	1994
<i>Svědkově apokalypsy</i>	přel. Jana Černá ; přebásnil Jiří Žáček	Praha : Onyx,	1996
<i>Jiná svátost</i>	Jana Černá, Vlasta Misařová	Říčany u Prahy : Orego,	1997
<i>Zpověď planetárního obra</i>	Vlasta Misařová, Karel Sýs	Praha : Futura : Onyx,	1998
<i>Závratě nevinnosti</i>	Vlasta Misařová	Praha : Onyx,	1998
<i>Genius a malířka labyrintu</i> (sbírka povídek)	Vlasta Misařová	Praha : Onyx,	2001
<i>Podíl stínu</i>	přebásnil Karel Sýs a Draga Zlatníková	Praha : Onyx,	2004
<i>Ony nebudou spát pod křídly anděla. Inkova chýše</i>	Markéta Vinická	Praha : Onyx,	2006
<i>Život ve všech podobách</i>	přel. Jana Černá ; přebásnila Draga Zlatníková	Praha : Onyx,	2008
<i>Vytrvalost lovce úsvitu. La patience du guetteur d'aube</i>	přel. Jana Černá ; přebásnili Draga Zlatníková a Karel Sýs	Praha : Onyx,	2009

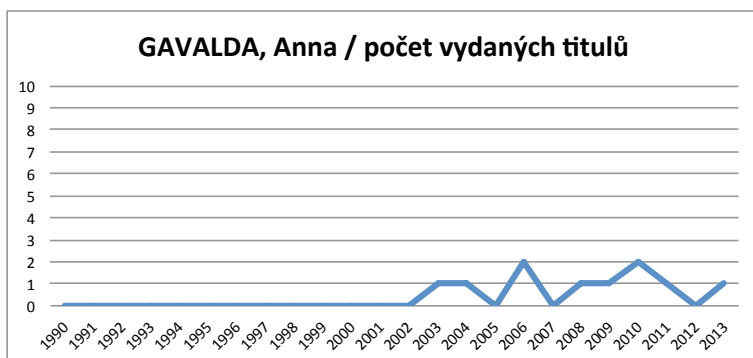
8.4.34 Gavalda, Anna (1970–) – 10 titulů

Anna Gavalda patří k mladší generaci francouzských autorů. Věk však u ní nebyl na překážku tomu, aby se zařadila ke skupině současných nejznámějších spisovatelů. Neobyčejné popularity dosáhla už její prvotina, povídková sbírka *Je voudrais que quelqu'un m'attende quelque part* (1999) – při součtu všech reedic svazek dosahuje obdivuhodné hranice takřka dvou milionů výtisků prodaných na francouzském knižním trhu.⁶³¹ Gavalda na tento úspěch navázala několika romány, přičemž i některé z jejích dalších knih se staly bestsellery.

⁶²⁹ Skutečnost jsem se snažila ověřit mj. dotazem k publiku mezinárodní konference „Le roman français vu de l'étranger“, kterou pořádala Université de Picardie – Jules Verne v Amiens (19.–21. 6. 2014). Ani zahraniční badatelé, ani francouzští, popřípadě belgičtí kolegové tuto básničku neznali.

⁶³⁰ Informace uvedené na webových stránkách nakladatelství Onyx: <http://www.onyxedition.com/onas.php>.

⁶³¹ Podle údajů z francouzské Wikipedie, viz http://fr.wikipedia.org/wiki/Anna_Gavalda.

Anna Gavalda se poměrně dlouhodobě těší příznivému přijetí i u českých čtenářů: v rámci poměrně početné sestavy u nás vydávaných současných francouzských spisovatelů patří k výjimkám v tom smyslu, že její knihy vycházejí česky dokonce i v reedicích. Konkrétně jde vedle již zmíněné povídkové sbírky také o romány *A taková to byla láska* (přel. Silvie Dokulilová, 2004, 2006, 2011) a *Prostě spolu* (přel. Josef Prokop, 2006, 2008, 2013).

GAVALDA, Anna / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel	vydal	rok
<i>Kdyby tak na mě někdo někde čekal</i>	Silvie Dokulilová	Praha : Mladá fronta,	2003
<i>A taková to byla láska</i>	Silvie Dokulilová	Praha : Mladá fronta,	2004
<i>A taková to byla láska</i>	Silvie Dokulilová	Praha : Mladá fronta,	2006
<i>Prostě spolu</i>	Josef Prokop	Praha : Mladá fronta,	2006
<i>Prostě spolu</i>	Josef Prokop	Praha : Mladá fronta,	2008
<i>Člověk není nikdy úplně šťastný</i>	Dana Melanová	Praha : Mladá fronta,	2009
<i>Báječný únik</i>	Dana Melanová	Praha : Mladá fronta,	2010
<i>Kdyby tak na mě někdo někde čekal</i>	Silvie Dokulilová	Praha : Mladá fronta,	2010
<i>A taková to byla láska</i>	Silvie Dokulilová	Praha : Mladá fronta,	2011
<i>Prostě spolu</i>	Josef Prokop	Praha : Mladá fronta,	2013

Nakladatelství Mladá fronta o „českou“ Gavaldu pečuje svědomitě, kromě citovaných komerčně jednoznačně zajímavých titulů nabídlo v překladech i další autorčiny knížky: *Člověk není nikdy úplně šťastný* (přel. Dana Melanová, 2009), *Báječný únik* (přel. Dana Melanová, 2010) a zcela nově také romány *Billie* a *Lepší život* (oba přel. Dana Melanová, 2014).⁶³²

Ze srovnání A. Gavaldy s „českým profilem“ A. Nothombové (viz dále), autorky podobně slavné i komerčně úspěšné, také ženy a navíc takřka shodné generace, je vidět, že volba vydávaných spisovatelů a výběr jejich titulů je ze strany českých nakladatelů víceméně náhodný. Na rozdíl od Gavaldy, již se věnuje jedině nakladatelství svědomitě (podobně se dlouhodoběmu zájmu těší například B. Duteurtre⁶³³ v nakl. Atlantis – avšak jde spíše o zcela výjimečné případy), „cestuje“ Nothombová mezi různými nakladateli, kteří po dvou, třech titulech načatý ediční projekt náhle opouštějí. Gavalda má u nás přeložené a vydané téměř všechny romány (všechny její ve Francii dosud vydané romány česky vyšly, k tomu jedna povídková sbírka, plus tři reedice), v případě Nothombové, jež je literárně plodnější, máme z jejích více než dvaceti románů vydaných francouzsky v češtině k dispozici devět (plus jednu reedici).

⁶³² GAVALDA, Anna. *Billie*. Přel. Dana Melanová. Praha : Mladá fronta, 2014. GAVALDA, Anna. *Lepší život*. Přel. Dana Melanová. Praha : Mladá fronta, 2014. (Tituly z roku 2014 ale nejsou započítány do souhrnných statistik této studie.)

⁶³³ Autor se sedmi vydanými tituly – viz 8.5.3.3.

8.4.35 Ionesco, Eugène (1912–1994) – 10 titulů

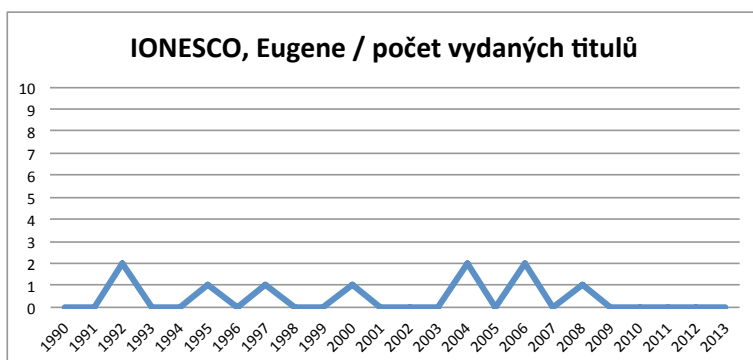
Eugène Ionesco, francouzský dramatik a spisovatel rumunského původu, je známý především jako autor divadelní hry *La Cantatrice chauve* (1950), avšak napsal i román a další prózy a věnoval se také esejistické tvorbě s převážně politickou tematikou. Spolu se Samuelem Beckettem jsou považováni za zakladatele tzv. absurdního divadla – Beckettova hra *En attendant Godot* (vznikla r. 1948 až 1949, publikována r. 1952) vyšla knižně a byla inscenována až po třech prvních divadelních textech Ionescových (*La Cantatrice chauve*, 1950; *La Leçon*, 1951; *Les Chaises*, 1952).

Pozornost českého publika vůči tomuto autorovi se dá rozdělit do dvou „vln“: v šedesátých letech vyšlo osm textů a jednalo se výhradně o dramata, a poté až po delší pauze, po roce 1989, jich bylo vydáno deset, přičemž byly představeny i Ionescovy prózy (sebrané v publikaci *Fotografie plukovníka*) a deníkové zápisy (*Střípky z deníku*).

IONESCO, Eugène / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Král umírá</i> ⁶³⁴	přel. a upravili Milena a Josef Tomáškoví	Praha : Divadlo E. F. Buriana,	1963
<i>Nenajatý vrah</i>	Bohumila Grögerová, Josef Hiršal	Praha : Dilia,	1963
<i>Hry (Plešatá zpěvačka. Improvizace Almy. Nenajatý vrah. Král umírá)</i>	Bohumila Grögerová, Josef Hiršal, Jiří Konůpek ; doslov Eva Uhlířová	Praha : Orbis,	1964
<i>Nosorožec</i>	Milena a Josef Tomáškoví	Praha : Dilia,	1964
<i>Pastýřův chameleon</i>	Jiří Kolář, Josef Hiršal a Bohumila Grögerová	Praha : Dilia,	1964
<i>Lekce ; Třeštění ve dvou (s libovolnou vervou)</i>	Milena Tomášková, Jan Tomek	Praha : Dilia,	1965
<i>Nosorožec</i>	Milena a Josef Tomáškoví	Praha : Dilia,	1965
<i>Hlad a žízeň</i>	Jiří Konůpek	Praha : Dilia,	1968
<i>Král umírá</i>	Milena a Josef Tomáškoví	Praha : Dilia,	1992
<i>Macbett</i>	Milena a Josef Tomáškoví	Praha : Dilia,	1992
<i>Židle</i>	Vladimír Mikeš	Praha : Aulos,	1995
<i>Střípky deníku</i>	Danuše Navrátilová	Praha : Argo,	1997
<i>Samotář</i>	Jiří Našinec	Praha : Aurora,	2000
<i>Fotografie plukovníka</i>	Jiří Našinec	Praha : Garamond,	2004
<i>Neznámý Eugen Ionescu</i>	z rumunských a francouzských originálů vybral a přel. Jiří Našinec	Praha : Česko-rumunská společnost,	2004
<i>Král umírá</i>	Vladimír Mikeš	Praha : Artur,	2006
<i>Plešatá zpěvačka ; Židle</i>	Ivan Zmatlík, Vladimír Mikeš	Praha : Artur,	2006
<i>Nosorožec</i>	Ivan Zmatlík	Praha : Artur,	2008

Ve sledovaném období je počet vydaných titulů rovnoměrně rozložen v první a druhé dekádě; zdá se však, že zájem o autora byl prozatím do značné míry vyčerpán – poslední vydaný titul je z r. 2008. Je ale třeba uvést, že hlavním kritériem „zájmu“ je v případě dramatických textů především jejich uvádění na jevišti: dobré a stále funkční překlady nemusí být nutně čerstvě reeditovány, a přesto mohou vznikat nové, pro diváky stále atraktivní inscenace. Absurdní divadlo se v českém prostředí obecně zatím nezdá být zcela vyčerpáným tématem, což potvrzují i nová uvedení nejen her Ionescových, ale například také dramát výše zmíněného Samuela Becketta (například v r. 2014 *Čekání na Godota* uváděla Nová scéna Národního divadla v Praze v režii Michala Dočekala, tatáž scéna měla současně na repertoáru i Ionescovu hru *Nosorožec* v nastudování Gábora Tompy).

⁶³⁴ V přehledu je výjimečně uveden i text vydaný v Divadle E. F. Buriana, ač byly divadelní programy z popisovaného bibliografického korpusu vyřazeny. V tomto případě jde o plný text divadelní hry, doprovázející navíc pravděpodobně první uvedení Ionescova textu u nás. Navíc jde o text z datací, jež nezapadá do statisticky sledovaného období, proto nijak nenaruší celkové vyhodnocení početního zastoupení komentovaných parametrů korpusu.

Zatímco v 60. letech jsou s Ionescovými texty rovnocenně spojována jména překladatelů Bohumily Grögerové, Josefa Hiršala, Jiřího Konůpka a dvojice Mileny a Josefa Tomáškových, jejichž řady rozšiřují s jediným pořízeným překladem ještě Jiří Kolář a Jan Tomek, po roce 1989 se vedle M. a J. Tomáškových, jejichž překladové verze jsou převzaty ve dvou případech, objevují jména nová: nejčastěji jde o Jiřího Našince (třikrát, přičemž překládá prózy i dramata), ale rovněž Vladimír Mikeš (dvě dramata, plus jedno v reedici) a Ivan Zmatlík (dva nově pořízené překlady již dříve přeložených divadelních textů). Jednu publikaci překládala Danuše Navrátilová (*Strípky deníku*).

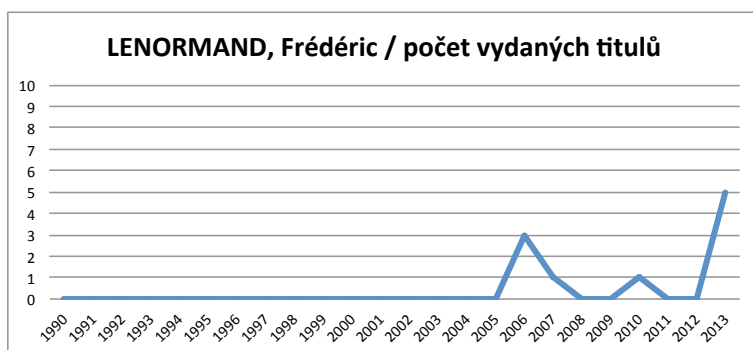
Výrazný zájem dvou vydavatelů o Ionescovy texty (především Dilia, poté Artur) vychází z toho, že jde o dramatické texty, jež v edičních plánech nakladatelství zaměřených na běžnou produkci nemívají zastoupení.

8.4.36 Lenormand, Frédéric (1964–) – 10 titulů

Frédéric Lenormand píše historické detektivní romány a také knihy pro děti a mládež. Česky ho známe pouze jako autora série detektivek, ve francouzštině souhrnně nazvané *Les Nouvelles enquêtes du juge Ti*. Česky se řada v prvním vydání jmenovala totožně, *Nové případy soudce Ti*, v novějších vydáních a u později vydaných titulů však nakladatel název redukoval na *Případy soudce Ti*.

Lenormand je komerčně úspěšný autor, jeho knihy však nejsou světovými bestsellery: úspěšná série o soudci Ti (francouzsky vyšlo v jejím rámci v letech 2004 až 2011 sedmnáct titulů) se zatím překládá pouze do čtyř jazyků (včetně češtiny).

V letech 2006 a 2007 v nakladatelství Garamond vyšly první čtyři tituly: *Noční můry zabíjejí*, *Palác na jezeře Ču-an*, *Paní Ti na stopě zločinu* a *Půlnoční soud*. V roce 2010 do řady přibyla nová detektivka, *Umění truchlit*, a o tři roky později, roku 2013, ještě další tři, *Smrt mistra v go*, *Palác kurtizán* a *Smrt čínskému kuchaři*. V témže roce nakladatel zahájil reedici celé dosud přeložené části cyklu, jenž však v češtině čítá prozatím pouze sedm titulů oproti francouzským dvěma desítkám. V roce 2013 vyšly v druhém vydání dva tituly, v roce 2014 další.

Z níže uvedeného přehledu vydaných titulů je vidět, že původně nakladatel svěřoval překlady jediné překladatelce, Galině Kavanové. Poté ji vystřídali Vlasta Misařová, Věra Dvořáková, Tomáš Kybal; jako poslední se překladu ujala Marta Darom.

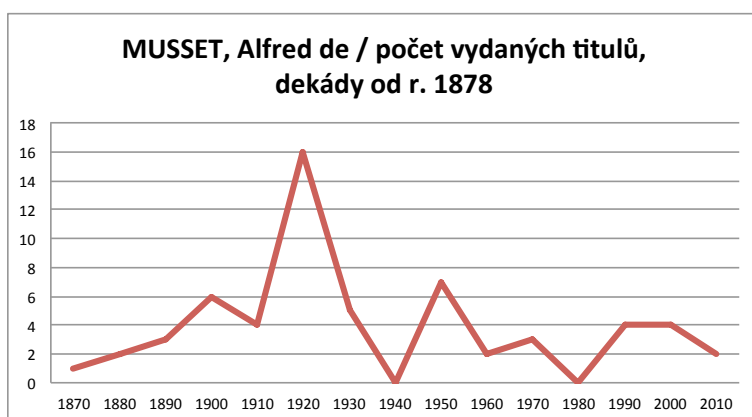
LENORMAND, Frédéric / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel	vydal	rok
Nové případy soudce Ti. Noční můry zabíjejí	Galina Kavanová	Praha : Garamond,	2006
Nové případy soudce Ti. Palác na jezeře Ču-an	Galina Kavanová	Praha : Garamond,	2006
Nové případy soudce Ti. Paní Ti na stopě zločinu	Galina Kavanová	Praha : Garamond,	2006
Nové případy soudce Ti. Půlnoční soud	Galina Kavanová	Praha : Garamond,	2007
Případy soudce Ti. Umění truchlit	Vlasta Misařová	Praha : Garamond,	2010
Případy soudce Ti. Smrt mistra v go	Marta Darom a Věra Dvořáková	Praha : Garamond,	2013
Případy soudce Ti. Palác kurtizán	Tomáš Kybal	Praha : Garamond,	2013
Případy soudce Ti. Smrt čínského kuchaře	Marta Darom	Praha : Garamond,	2013
Případy soudce Ti. Noční můry zabíjejí	Galina Kavanová	Praha : Garamond,	2013
Případy soudce Ti. Paní Ti na stopě zločinu	Galina Kavanová	Praha : Garamond,	2013

8.4.37 Musset, Alfred de (1810–1857) – 10 titulů

Básník, spisovatel a dramatik období romantismu **Alfred de Musset** je známý především jako autor slavných divadelních her *Les Caprices de Marianne* (1833), *Lorenzaccio* či *On ne badine pas avec l'amour* (obě 1834), ale také románu *La Confession d'un enfant du siècle* (1836) a okrajově také jako překladatel (je autorem překladu textu Th. De Quincey: *L'Anglais mangeur d'opium*).

První české překlady vycházely po více než dvaceti letech po smrti autora: od r. 1878 to byly nejprve divadelní hry (*Mezi dveřmi*, 1878; *Vznešené rozmary*, 1882), poté básnická skladba *Rolla* (1892), povídky (1898) a posléze i Mussetův jediný román *Zpověď dítěte svého věku* (1900).

Jako i u dalších spisovatelů, kteří se řadí do kánonu francouzské literatury, lze u českých vydání pozorovat výrazný nárůst publikovaných titulů ve 20. letech minulého století, Musset se podobně jako například Molière těší většímu zájmu nakladatelů od poloviny let padesátých (sedm vydaných titulů v letech 1955 až 1959). Zatímco v 60. a 70. letech je pozornost nižší, avšak konstantní, v období 80. let jako by se na tohoto autora zcela zapomnělo (mezi lety 1975 a 1989 nevyšel ani jeden titul) – údaje o knižních publikacích by však bylo třeba konfrontovat s případnými divadelními inscenacemi, jež autora pravděpodobně do jisté míry českému publiku připomněly.

Zatímco drama *Lorenzaccio* bylo za celé toto období (od 19. století dodnes) knižně vydáno pouze dvakrát (1959, 2006, v obou případech překlad K. Krause), *Marianniny rozmary* vyšly třikrát (1918 – Hanuš Jelínek, 1975 – Josef Hajný, 2011 – Ján Simkanič) a *Zpověď dítěte svého věku* sedmkrát (Pavla Moudrá – 1900 a 1926; Jaroslav Starý – 1922 a 1929; Marie Kloučková – 1930; Josef Pospíšil – 1957 a 1960) – a pravděpodobně k těmto překladům patří i *Zpověď lásky* (upr. Viktor Miller, 1925).

Netradičně variabilní je překlad názvu nejčastěji vydávané hry *On ne badine pas avec l'amour* – prakticky co překladatel, to jiná verze titulu: *Se srdcem divno hrát* (Gustav a Zdeněk Schmoranz, 1920), *Se srdcem divno hrát(i)* (Miloš Jiránek, 1900, 1914, 1926), *S láskou nelze*

žertovat (Jaroslav Zaorálek, 1955 a 1973), *S láskou nejsou žádné žerty* (Karel Kraus, 1956), *Neradno s láskou zahrávat si* (Ján Simkanič, 1997 a 2011).

Poměrně překvapivé je právě u tohoto autora opakované vydání erotické novely *Gamiani* (dvakrát r. 1929, 1931, 1932, 1990, dvakrát r. 2008), ač by mohla být považována v souhrnu jeho díla spíše za titul okrajový. U publikací ze 20. a 30. let je uvedeno „soukromý tisk“, popřípadě „Liber prohibitus“ a vycházely ve velmi omezených nákladech (40, resp. 100 výtisků). Dvě různá vydání z r. 2008 lze vysvětlit tím, že šlo o titul tzv. „bez práv“.⁶³⁵ Zároveň se tyto editorské počiny nesou v duchu zájmu současných českých nakladatelů vydávat díla zapomenutá, opomíjená či dosud neobjevená, avšak s jistým komerčním potenciálem. Za ty jsou publikace z oblasti „erotica“ považovány často, jak jsme viděli u autorů jako Apollinaire či Vian.

MUSSET, Alfred de / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Mezi dvěma od A. de Musseta. Paní Caverletová od E. Augiera. Divadelní ochotník : repertorium soukromých divadel. Nové sbírky svazek 155</i>	A. Pulda ; vydává Josef Mikuláš Boleslavský	Praha : Mikuláš a Knapp,	1878
<i>Vznešené rozmary : veselohra v jednom jednání dle Alfreda de Musseta. Jean Baudry : činohra ve čtyřech jednáních dle Augusta Vaquerie.</i>	Eliška Pešková	Praha : Jos. Mikuláš,	1882
<i>Vznešené rozmary : veselohra v jednom jednání dle Alfreda de Musseta. Jean Baudry : činohra ve čtyřech jednáních dle Augusta Vaquerie. Divadelní ochotník : repertorium soukromých divadel. Nové sbírky svazek 224</i>	vydává a dle svého rozvrhu upravit dává Josef M. Srp	Praha : Josef Srp,	1888
<i>Rolla</i>	Em. ryt. z Čenkova ; úvodní slovo napsal Jaroslav Vrchlický	Praha : Časopis českého studentstva,	1892
<i>Novelly a povídky. Sv. 1, Dvě milenky. Povídka bílého kosa</i>	Olga Příbylová	Praha : J. Otto,	1898
<i>Dívčí sny : komedie</i>	Miloš Jiránek	Praha : Alois Wiesner,	1899
<i>Se srdcem divno hrát</i>	Miloš Jiránek	Praha : J. Otto,	1900
<i>Zpověď dítěte svého věku</i>	Pavla Moudrá	Praha : J. Otto,	1900
<i>Novelly a povídky. Sv. 2</i>	Božena Veselá a Olga Příbylová	Praha : J. Otto,	1903
<i>Rozmar : aktovka</i>		Praha : J. Otto,	1905
<i>Andrea del Sarto</i>	přel. a předmluvu napsal P. M. Haškovec	Praha : Ant. Bouček,	1909
<i>Výbor poesíí</i>	Václav Durych ; s úvodem dle Jiřího Brandesa	Praha : J. Otto,	1909
<i>Novelly a povídky. Sv. 3. Croisilles. Margot</i>	Pavla Moudrá	Praha : J. Otto,	1913
<i>Se srdcem divno hrát</i>	Miloš Jiránek	Praha : J. Otto,	1914
<i>On a ona</i>	Jaroslav Hrnčíř	Praha : A. Dolenský,	1917
<i>Marianinny rozmary : komedie o dvou dějstvích</i>	Hanuš Jelínek	Praha : V. Röhlíng,	1918
<i>Mimi Pinson : profil grisety</i>	Josef Lázníčka	Praha : Jos. Jirman,	1920
<i>Se srdcem divno hrát : hra o 3 dějstvích</i>	Gustav a Zdeněk Schmoranz	Praha : Zátíší, Knihy srdce i ducha (B.M. Klika),	1920
<i>Dvě milenky</i>	B. Pacáková-Pacovská	Praha : Rudolf Šimek,	1922
<i>Vějíř markýzy de Pompadour : Javottino tajemství</i>	B. Pacáková-Pasovská	Praha : Rudolf Šimek,	1922
<i>Zpověď dítěte svého věku</i>	Jaroslav Starý	Praha : R. Škeřík,	1922
<i>Novelly a povídky. Sv. 1</i>	Olga Příbylová	Praha : J. Otto,	1925
<i>Novelly a povídky. Sv. 3</i>	Pavla Moudrá	Praha : J. Otto,	1925
<i>Zpověď lásky</i>	upravil Viktor Miller	Praha : Otto Girgal,	1925
<i>Mimi Pinson</i>	R. Thonová	Praha : F. Topič,	1926

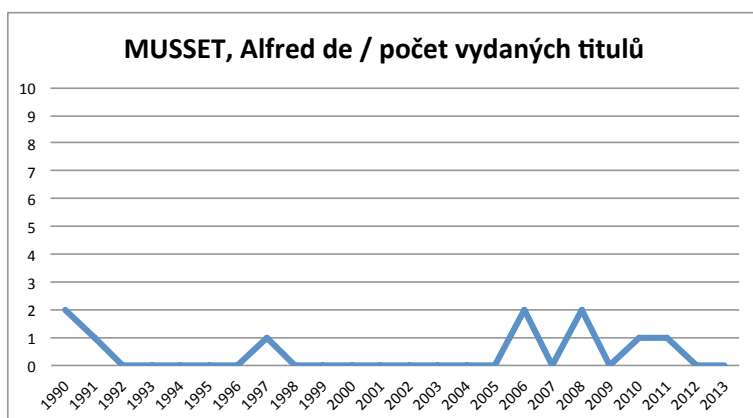
⁶³⁵ Pokud je třeba držitele práv žádat o poskytnutí licence, těžko může dojít k tomu, že by jeden titul připravovala zároveň dvě nakladatelství.

<i>Se srdcem divno hrát</i>	přel. a úvod napsal Miloš Jiránek	Praha : J. Otto,	1926
<i>Zpověď dítěte svého věku</i>	Pavla Moudrá	Praha : J. Otto,	1926
<i>Gamiani</i>		Praha : [s.n.],	1929
<i>Gamiani ou Deux nuits d'excès</i>	slovo úvodem napsal K[arel] J[aromír] O[brátil]	Praha : [s.n.],	1929
<i>Povídky a novely</i>	Jaroslav Zaorálek	Praha : Ladislav Kuncíř,	1929
<i>Výbor z básní</i>	Zdeněk Hobzík	Praha : Ladislav Kuncíř,	1929
<i>Zpověď dítěte svého věku</i>	J. Starý	Praha : Ladislav Kuncíř,	1929
<i>Komedie a proverby. Řada druhá</i>	Jaroslav Zaorálek	Praha : Ladislav Kuncíř,	1930
<i>Komedie a proverby. Řada první</i>	Jaroslav Zaorálek	Praha : Ladislav Kuncíř,	1930
<i>Zpověď dítěte svého věku</i>	Marie Kloučková	Praha : Rodinná knihovna,	1930
<i>Gamiani</i>		Praha : Kroužek přátel erotiky a kuriozity Život,	1931
<i>Gamiani nebo Dvě prostopášné noci : 1833</i>	nově dle franc. originálu zčeštěno a upraveno	[S.l. : s.n.,	1932
<i>S láskou nelze žertovat : hra o 3 dějstvích</i>	Jaroslav Zaorálek	Praha : ČDLJ,	1955
<i>S láskou nejsou žádné žerty : komedie o třech dějstvích</i>	Karel Kraus	Praha : Orbis,	1956
<i>S láskou nelze žertovat : hra o 3 dějstvích</i>	Jaroslav Zaorálek	Praha : Dilia,	1956
<i>Mimi Pinson : profil grisetky</i>	Benjamin Jedlička	Praha : Československý spisovatel,	1957
<i>Zpověď dítěte svého věku</i>	přel. a poznámkami opatřil Josef Pospíšil ; předmluvu napsal Karel Kraus	Praha : SNKLHU,	1957
<i>O čem sní mladé dívky : veršovaná komedie o dvou dějstvích</i>	volně přebásnil Zdeněk Dufek a Ludmila Kopečná	Praha : Dilia,	1958
<i>Lorenzaccio</i>	Karel Kraus	Praha : Orbis,	1959
<i>Zpověď dítěte svého věku</i>	Josef Pospíšil	Praha : SNKLHU,	1960
<i>Dílo</i>	Věra Dvořáková et al.	Praha : SNKLU,	1966
<i>Noci</i>	Petr Kopta ; doslov napsal Otakar Novák	Praha : Mladá fronta,	1970
<i>S láskou nelze žertovat : básnická hra o dvou dílech</i>	Jaroslav Zaorálek ; upravili Marie Caltová a Ivan Šarše	Praha : Dilia,	1973
<i>Marianniny rozmary : hra o dvou dějstvích ; Španělská stěna : hra o třech dějstvích</i>	přel. a upravil Josef Hajný	Praha : Dilia,	1975
<i>Gamiani : erotická novela</i>		Praha : Agentura V.P.K.,	1990
<i>Proklatá...</i>	upravil Pavel Okrouhlický	Praha : Tabu,	1990
<i>Pikantní příběh Pařížanky</i>		Praha : Zeus-B,	1991
<i>Neradno s láskou zahrávat si</i>	Ján Simkanič	Praha : Triton,	1997
<i>Lorenzaccio : tragédie o pěti jednáních</i>	Karel Kraus	Praha : Artur,	2006
<i>Mým láskám</i>	Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2006
<i>Gamiani, aneb, Dvě prostopášné noci</i>	Anna a Erik Lukavští ; doslov Gustav Erhart	Praha : Concordia,	2008
<i>Gamiani, aneb, Výstřední noci</i>	Roman Hvozdecký a anonymní překladatelé ; edičně připravil a doslov napsal Boris Mysliveček	Praha : Dybbuk,	2008
<i>Poslední noc proklaté</i>		Ústí nad Orlicí : Oftis,	2010
<i>Marianniny rozmary ; Neradno s láskou zahrávat si</i>	Ján Simkanič	Praha : Artur,	2011

Ve sledovaném období se Alfred de Musset přílišnému zájmu nakladatelů netěšil. Knižně vyšly tři hry: jako první *Neradno s láskou zahrávat si* – šlo o osobní projekt tehdy začínajícího překladatele Jána Simkaniče, jenž titul prosadil k vydání r. 1997 v nakl. Triton. Později se Simkanič dohodl na reedici (upravené vydání) s nakladatelstvím Artur, které se uvádění francouzských dramatiků na českou literární scénu věnuje v posledních letech soustavně, a často nechává pořizovat nové překlady – pro toto vydání byl doplněn i nový překlad hry

Marianniny rozmary (2011). Totéž nakladatelství již předtím vydalo Krausův překlad hry *Lorenzaccio* (2006). Dalším počinem bylo pořízení – taktéž s osobním nasazením překladatele – vydání básnického výboru G. Francla (*Mým láskám*, 2006), který se na překlad poezie kanonických francouzských autorů zaměřuje dlouhodobě (viz též výše, Hugo, La Fontaine, Perrault, Rimbaud, Ronsard, Villon ad.).

Vedle toho je A. de Musset prezentován především jako autor erotických dílek: třikrát za toto období vyšel výše komentovaný titul *Gamiani* (jednou s podtitulem *Prostopášné noci*, podruhé *Výstřední noci*) a doplnily ho ještě knihy *Proklatá, Pikantní příběh Pařížanky, Poslední noc proklaté*.

8.4.38 Nothomb, Amélie (1966–) – 10 titulů

Amélie Nothombová⁶³⁶ je autorka belgické národnosti, ovšem od počátku své spisovatelské dráhy vydává knihy ve Francii, a to (v případě románů) bez výjimky v nakladatelství Albin Michel. Její díla jsou již od vydání prvotiny (*Hygiène de l'assassin*, 1992) komerčně velmi úspěšná. Ač se romány takřka pravidelně umísťují na vrcholu žebříčků nejprodávanějších titulů, kritika na ně pohlíží převážně dosti zdrženlivě. Přesto je Nothombová laureátkou prestižní ceny Francouzské akademie (v r. 1999, za titul *Stupeur et tremblements*). Některá její díla se dočkala divadelních a také filmových adaptací.

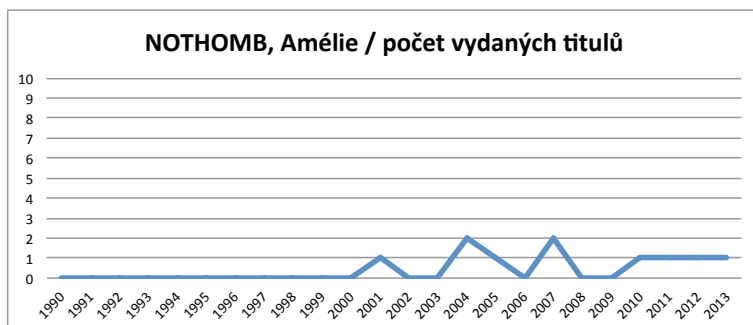
NOTHOMB, Amélie / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel	vydal	rok
<i>Vrahova hygiena</i>	Jarmila Fialová	Praha-Litomyšl : Paseka,	2001
<i>Můj soukromý nepřítel</i>	Šárka Belisová	Praha : Motto,	2004
<i>Strach a chvění</i>	Jarmila Fialová	Praha : Motto,	2004
<i>Atentát</i>	Dana Melanová	Praha : Motto,	2005
<i>Antikrista</i>	Jarmila Fialová	Praha : Garamond,	2007
<i>Milostná sabotáž</i>	Helena Beguivínová	Praha : Garamond,	2007
<i>Ani Eva, ani Adam</i>	Šárka Belisová	Praha : Mladá fronta,	2010
<i>Kyselina sírová</i>	Lucie Šavlíková	Praha : Mladá fronta,	2011
<i>Životopis hladu</i>	Lucie Šavlíková	Praha : Mladá fronta,	2012
<i>Strach a chvění</i>	Jarmila Fialová	Praha : Mladá fronta,	2013

Podobně jako v případě některých dalších současných autorů (nápadný časový odstup českého překladu můžeme pozorovat například také u Michela Houellebecqa) i Nothombová

⁶³⁶ Knihovnické katalogy – české, ale i francouzské, včetně BNF – uvádějí rok narození 1967. Jde o údaj šířený nakladatelstvím Albin Michel. Rodinné genealogické zdroje však udávají datum 1966 – podrobně tyto kontroverzní informace komentuje internetová encyklopedie *Wikipedia* [online]. Dostupné z http://fr.wikipedia.org/wiki/Am%C3%A9lie_Nothomb. [Cit. 27.5.2014].

– přes jednoznačný a hned zpočátku i několikrát zopakovaný úspěch ve Francii – na první české vydání čekala celých devět let.

Amélie Nothombová je další z řady spisovatelů, kteří sice v domácím prostředí patří k bestsellerovým autorům, avšak na českém knižním trhu jejich úspěch není tak jednoznačný. Zejména díky filmové verzi románu *Stupeur et tremblements* (1999, česky *Strach a chvění*, shodně jako titul knihy i filmu) se u nás Nothombová jistě zařadila mezi nejznámější současné francouzsky píšící spisovatele, přesto ale okruh jejich českých příznivců není nijak výrazně významný.

O kolísavém a nespolehlivém zájmu čtenářů svědčí i to, že romány Amélie Nothombové postupně vydávala postupně čtyři různá nakladatelství. Překlady byly svěřeny nejčastěji Jarmile Fialové (tři tituly), Šárce Belisové a Lucii Šavlíkové (po dvou titulech), po jednom titulu přeložily Helena Beguivinová a Dana Melanová.

Z celkem devíti pořízených překladů pouze román *Strach a chvění* vyšel v reedici.

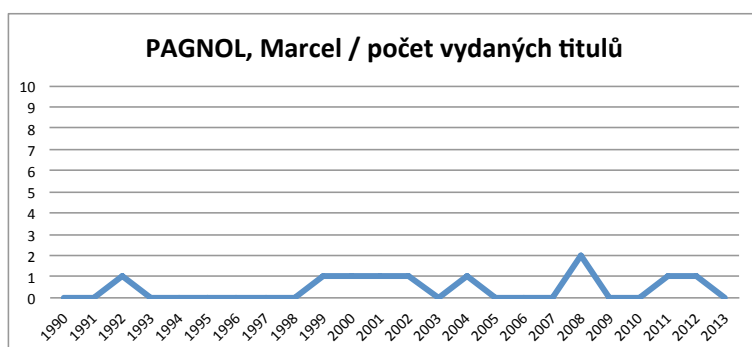
8.4.39 Pagnol, Marcel (1895–1974) – 10 titulů

Dramatik, scenárista a prozaik (romány, povídky, eseje), okrajově i překladatel (Shakespeare, Virgilius). Marcel Pagnol začínal ve 20. letech jako divadelní režisér a velkého úspěchu dosáhla roku 1929 inscenace jeho hry *Marius*. Drama se záhy dočkalo také adaptace pro stříbrné plátno: film byl uveden do kin v r. 1931 a jako jeden z prvních mluvených snímků francouzské provenience si vysloužil nebývalé ovace. Před 2. světovou válkou Pagnol zřídil v Provence, nedaleko Marseille, filmové studio, kde točil většinu svých filmů. Brzy nato založil také vlastní literární revue a poté nakladatelství. Roku 1946 byl zvolen členem Francouzské akademie. Až na konci 50. let se Pagnol začal věnovat i literární tvorbě. Románový cyklus *Souvenirs d'enfance* (*La Gloire de mon père*, 1957; *Le Château de ma mère*, 1957; *Le Temps des secrets*, 1960; *Le Temps des amours*, 1977 – tento poslední text zůstal nedokončený) mu vynesl slávu nejen ve Francii (už prvního románu se za jediný měsíc prodalo 50 000 výtisků), ale i v celosvětovém měřítku. Příběhy tohoto románového cyklu byly později zfilmovány a vznikla i televizní adaptace.

Marcel Pagnol patří i v českém obecném čtenářském povědomí k poměrně známým francouzským autorům. Jako první vyšla v překladu Jana Vladislava kniha esejů *Poznámky o smíchu* (1948). Pagnol byl k českým čtenářům uveden zejména jako jeden z nejznámějších soudobých francouzských dramatiků, avšak se značným odstupem: jevištní trilogie *Malajský šíp* (obsahuje slavnou hru *Marius*) vyšla až v 60. letech ve vydavatelství Dilia. Vedle nejslavnějšího, autobiografického románového cyklu z malebného prostředí Pagnolova rodného kraje Provence (česky pod souhrnným názvem *Jak voní tymián*, jednotlivé díly vycházely vždy separátně: *Tatínkova sláva*, *Maminčin zámek*, *Čas tajemství*, *Čas lásek*) vyšla i další díla, *Živá voda* a *Boží tajemství*.

PAGNOL, Marcel / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Poznámky o smíchu</i>	Jan Vladislav	Praha : Symposion,	1948
<i>Malajský šíp : hra o čtyřech dějstvích</i>	Jindřich Hořejší	Praha : Dilia,	1964
<i>Aurélie (Pekař a kočka) : hra o 13 obrazech</i>	přel. a upravili Ludmila Prousková a J. Z. Novák	Praha : Dilia,	1966
<i>Systém Topaze : abeceda úspěchu : komedie o čtyřech dějstvích</i>	přel. a upravili Ludmila Prousková a J. Z. Novák	Praha : Dilia,	1971
<i>Jak voní tymián</i>	přel. a doslov napsala Eva Musilová	Praha : Odeon,	1975
<i>Jak voní tymián : vzpomínky z dětství</i>	přel. a poznámku napsala Eva Musilová	Praha : Odeon,	1981
<i>Živá voda</i>	přel. Dagmar a František X. Halasovi	Praha : Odeon,	1981
<i>Tatínkova sláva</i>	Eva Musilová	Praha : Odeon,	1992
<i>Dívěnka s tmavýma očima</i>	Jiří Žák	Praha : Vyšehrad,	1999
<i>Jak voní tymián</i>	přel. a poznámku napsala Eva Musilová	Praha : Vyšehrad,	2000
<i>Živá voda</i>	Dagmar a František X. Halasovi	Praha : Vyšehrad,	2001
<i>Boží tajemství</i>	přel. a doslov napsal Jiří Žák	Praha : Vyšehrad,	2002
<i>Jak voní tymián</i>	Eva Musilová	Praha : Vyšehrad,	2004
<i>Jak voní tymián</i>	Eva Musilová	Praha : Vyšehrad,	2008
<i>Živá voda</i>	Dagmar a František X. Halasovi	Praha : Vyšehrad,	2008
<i>Jak voní tymián</i>	přel. a poznámku napsala Eva Musilová	Praha : Vyšehrad,	2011
<i>Živá voda</i>	Dagmar a František X. Halasovi	Praha : Vyšehrad,	2012

Pagnolovy romány vycházely nejprve v nakladatelství Odeon, od r. 1999 v nakladatelství Vyšehrad. Jsou pod nimi podepsáni překladatelé Eva Musilová (*Jak voní tymián*, poprvé 1975, reedice 1981, 1992, 2000, 2004, 2008, 2011), Dagmar a František X. Halasovi (*Živá voda*, poprvé 1981, reedice 2001, 2008, 2012) a Jiří Žák (*Dívěnka s tmavýma očima*, 1999; *Boží tajemství*, 2002).

I tento autor se v českém prostředí netěší přemíře pozornosti, nicméně jeho díla dokážou oslovit natolik významné čtenářské publikum, že se nakladateli vyplatí je do edičních plánů s určitým časovým odstupem stále zařazovat. Nejvděčnějšího přijetí se dostává slavné tetralogii (v českém vydání jistě pomáhá i atraktivní, jedinečný a dobře zapamatovatelný název *Jak voní tymián*, který byl z nevýrazných *Souvenirs d'enfance*, tedy *Vzpomínek z dětství* takto šikovně změněn už při prvním uvedení knihy v r. 1975), která ve sledovaném období vyšla několikrát, a zejména v posledním desetiletí vycházela dokonce ve tří- až čtyřletém intervalu.

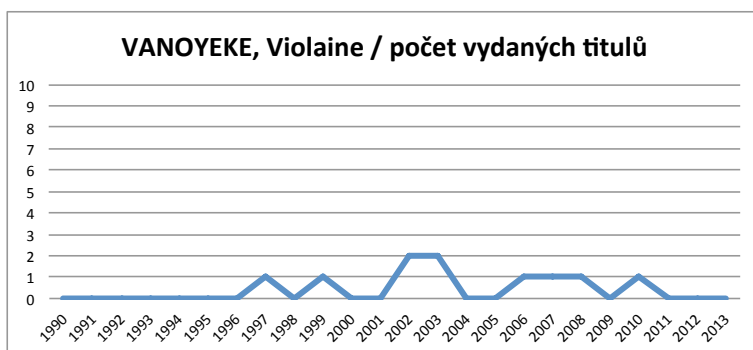
8.4.40 Vanoyeke, Violaine (1956–) – 10 titulů

Violaine Vanoyekeová je básnířka a prozaička (čtyři romány napsala se svým dnes již zesnulým manželem, Philippem Engererem). Celkem publikovala asi tři desítky knih, převážně historických románů (nejčastěji s tematikou starověkého Egypta), které se dobře prodávají a často se řadí k bestsellerům. Kritické ohlasy na tato díla jsou ale často velmi negativní: autorčina tvorba je napadána pro množství chyb, neověřených údajů a nesmyslných skutečností. V. Vanoyekeová byla i opakovaně nařčena z plagiátu a opisování. Její autorský přístup se natolik vymyká zvyklostem – anebo je tak křiklavým příkladem

všeho toho, co do dobré literatury nepatří –, že se její díla stávají předmětem akademických studií se záměrem ukázat stinnou stránku povrchní a podbíživé literární produkce.

VANOYEKE, Violaine / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel	vydal	rok
<i>Faraonovo tajemství</i>	Blažena Zifčáková	Praha : ETC,	1997
<i>Tajemná Egyptanka</i>	Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský ; Plzeň : Ševčík,	1999
<i>Lásky faraonů</i>	Ivana Fejerová	Praha : Beta-Dobrovský ; Plzeň : Ševčík,	2002
<i>Poklad královny Kobry</i>	Lubomír Kotačka	Praha : Beta-Dobrovský ; Plzeň : Ševčík,	2002
<i>Milostné příběhy faraonů</i>	Dagmar Šmerdová	Praha : Beta-Dobrovský ; Plzeň : Ševčík,	2003
<i>Tajemná Egyptanka</i>	Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský,	2003
<i>Krutý faraon. Smrt Tutanchamona</i>	Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
<i>Krutý faraon. Zmizení královny</i>	Lucie Čapková	Frýdek-Místek : Alpress,	2007
<i>Krutý faraon. Nepřítel Nilu</i>	Hana Polívková	Frýdek - Místek : Alpress,	2008
<i>Hádanka z domu života</i>	Hana Polívková	Frýdek-Místek : Alpress,	2010

Tituly této autorky postupně vydávala tři nakladatelství (z toho Beta-Dobrovský ve spolupráci s plzeňským Ševčíkem – tito nakladatelé vydávali společně i knihy dalších francouzských spisovatelů, mezi nimiž byli například již výše zmínění Christian Jacq či Georges Simenon). Nejen se změnou vydavatelského domu se střídali i překladatelé: pouze Karel Velický a Hana Polívková přeložili po dvou titulech; obsazení tří titulů cyklu *Krutý faraon* třemi různými překladateli se zdá svědčit o tom, že jazyku díla nakladatel nepřikládal přílišnou pozornost, zřejmě nebylo nutné ani nějak významněji sdílet překladatelskou strategii.

České překlady děl V. Vanoyekeové vycházejí až od roku 1997, a ačkoli nelze v jejím případě mluvit o tom, že by se těšila výrazné pozornosti našich nakladatelů, jistá kontinuita v období posledních patnácti let je patrná. Nakladatelé sice zvolna, ale stále navazují na již vydané tituly novými překlady – pauzu od roku 2011 zatím nelze prohlásit za ukončení dlouhodobějšího zájmu autorku na náš trh uvádět.

8.4.41 Zola, Émile (1840–1902) – 10 titulů

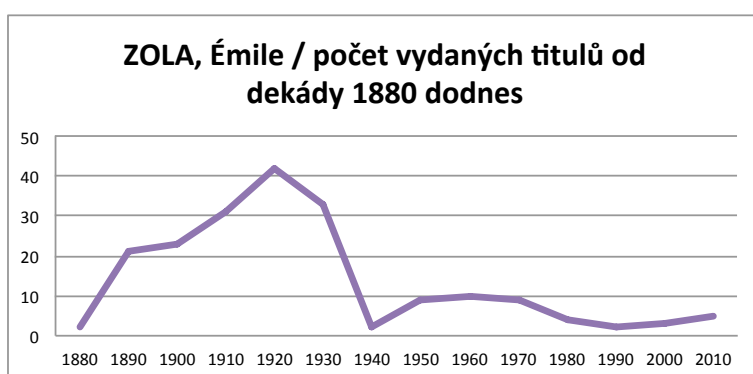
Émile Zola, nejvýraznější představitel literárního směru naturalismu, patří k nejznámějším francouzským autorům. Ve dvacetisvazkovém románovém cyklu *Les Rougon-Macquart* se pokusil podat obraz francouzské společnosti za druhého císařství na pozadí osudů několika generací jedné rodiny. Významně se také angažoval v tzv. Dreyfusově aféře.

V českém prostředí byl přijímán zprvu více než rozpačitě. Výrazně negativní ohlasy na jeho dílo se ozývaly až do 80. let 19. století, kdy začínají vycházet první knižní překlady. Situace se postupně láme až v letech devadesátých,⁶³⁷ avšak složité postavení bude mít Zola

⁶³⁷ ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Zola à la tchèque. In Bachleitner, Norbert; Smolej, Tone; Ziegler, Karl (eds.). *Zola en Europe centrale*. Valenciennes: Presses Universitaires de Valenciennes, 2011, s. 129–144.

ještě o padesát let později: Čech⁶³⁸ dokumentuje nejednoznačný postoj cenzury a strategie nakladatelů při vydávání děl autorů hlásících se k naturalismu, a Zoly především, na přelomu 40. a 50. let minulého století – zmiňuje zásadní roli J. O. Fischera v úsilí o zařazení Zoly do edičních plánů.

Pohled na křivku zobrazující vývoj vydávání prozaických děl (především románů, okrajově povídek; včetně několika dramatizací jeho slavných románů a jedné méně známé autorovy divadelní hry;⁶³⁹ přehled zahrnuje i jeden text esejistický – *O románu*) ukazuje strmý nárůst zájmu o Zolovu tvorbu od 90. let 19. století, který vytrval po dobu pěti desetiletí (v jednotlivých dekádách vyšlo 21 – 23 – 31 – 42 – 33 titulů). Nečekaně prudce ale klesá ve 40. letech, a to na pouhé dva tituly, a dále už nepřekročí deset titulů v dekádě (léta padesátá až osmdesátá), a postupně klesá pod 5 (od devadesátých let do současné dekády se pohybuje v hodnotách 4 – 2 – 3 – 5 titulů).

Výpis přeložených a vydaných knih Émila Zoly dokládá, že významnou roli v uvádění tohoto autora sehrál nakladatel Josef R. Vilímek: z celkového počtu 196 titulů jich vydal polovinu – devadesát, a to v rozmezí let 1892 až 1935.

ZOLA, Émile / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Nové povídky vypravované Ninoně</i>	Ladislav Tesař	Praha : Alexander Storch,	1882
<i>Krčma</i>	Jos. Černý	Praha : Nákladem Aloise Hynka,	1885
<i>Sen</i>	Karel Ladislav Kukla	Praha : K. L. Kukla,	1890
<i>Člověk - bestie</i>	autorisovaný překlad od J. J. Benešovského-Veselého	Praha : Jaroslav Pospíšil,	1891
<i>Peníze</i>	autorisovaný překlad Jaroslava Hladíka	Praha : Jaroslav Pospíšil,	1891
<i>Germinal. 1–2</i>	autorisovaný překlad Jana Třebického [pseud.]	Praha : Časopis českého studentstva,	1892
<i>Tereza Raquinová</i>	autorisovaný překlad Jaromíra Boreckého	Praha : Jaroslav Pospíšil,	1892
<i>Zkáza. 1–3</i>	Bedřich Frída	Praha : Jos. R. Vilímek,	1892
<i>Dílo</i>	autorisovaný překlad Otakara Auředníčka	Praha : Jaroslav Pospíšil,	1893
<i>Doktor Pascal</i>	Ignát Hořica	Praha : Jos. R. Vilímek,	1893
<i>Povodeň</i>	Jan Rain	Praha : J. Otto,	1894
<i>Za živa pohřben</i>	Josef Bartoš	Praha : J. Otto,	1894
<i>Dobytí Plassansu</i>	Leopold Procházka	Velké Meziříčí : Šašek a Frgal,	1895
<i>Panská láska</i>	Jan Rain	Praha : J. Otto,	1895
<i>Nantas</i>	L. V.	Praha : J. Otto,	1896
<i>Řím</i>	Vladimír Čihák	Praha : E. Beaufort,	1896
<i>Kterak lidé umírají</i>	L. V.	Praha : J. Otto,	1897
<i>Paříž</i>	autorisovaný překlad Jiřího Gutha	Praha : Jos. R. Vilímek,	1898

⁶³⁸ ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno: Masarykova univerzita, 2010, s. 99–107.

⁶³⁹ Vyšla r. 1961 v překladu Evy Bezděkové pod názvem *Růžové poupě* v Dili v úpravě na hudební komedii. Vydání komentuje DRSKOVÁ, Kateřina. *České překlady francouzské literatury (1960–1969)*. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2010, s. 30, 72.

<i>Země – matka. 1–2</i>	Josef Pachmayer ⁶⁴⁰	Praha : Alois Hynek,	1898
<i>Kommunard (Jakub Damour)</i>	Jan Rain	Praha : J. Otto,	1899
<i>Plodnost. 1–2</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1899
<i>Pravda. 1–2</i>	Josef Skalák	Praha : Hejda & Tuček,	189-?
<i>Práce. 1–2</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1900
<i>Germinal (Klíčení)</i>	Alois Šašek	Plzeň : Nová doba,	1902
<i>Hřích abbého Moureta</i>	Pavel Projsa	Praha : Hejda & Tuček,	1902
<i>Lurdy</i>	F. Boháček	Praha : E. Beaufort,	1902
<i>Germinal (Klíčení)</i>	Alois Šašek	Teplice : Severoč. posel,	1903
<i>Germinal</i>	Alois Šašek	Praha : Zář,	1904
<i>Pravda</i>	Josef Skalák	Plzeň : Nová doba,	1904
<i>Zabiják</i>	Edvard Beneš	Praha : Zář,	1905
<i>Zabiják : obraz ze života pařížského o pěti jednáních a devíti obrazech, dle románu E. Zoly napsal William Busnach a Octave Gastineau</i>	přel., pro česká jeviště upravil a režijními poznámkami opatřil Otto FASTER	Praha : M. Knapp,	1905
<i>Pravda. 1–2</i>	Josef Skalák	Praha : Hejda a Tuček,	1906
<i>Pro jedinou noc lásky</i>	Jaroslav Zajíček-Horský	Praha : I. L. Kober,	1906
<i>Večerní lázeň</i>	Jaroslav Zajíček-Horský	Praha : I. L. Kober,	1906
<i>Láska (Une page d'amour)</i>	Fr. Šedivec	Praha : Nakladatelské družstvo Máje,	1907
<i>U štěstí dam</i>	Lad. Beneš	Praha : Zář,	1907
<i>Břicho Paříže</i>		Praha : Zář : Svěcený,	1908
<i>Germinal</i>	J. Hraše	Praha : B. Kočí,	1908
<i>Rozvrat</i>	Bedřich Frída	Praha : Jos. R. Vilímek,	1908
<i>Útok na mlýn ; Noční jízda</i>	A. Muřovský	Praha : Nákladem Tiskového výboru Československé sociálně demokratické strany dělnické (časopis Zář),	1908
<i>Lístek lásky</i>	Jean Rowalski	Praha : Jos. R. Vilímek,	1909
<i>Nana</i>	J. Černý	Praha : Alois Hynek,	1909
<i>Nana</i>	dr. J. Petřík	Praha : Jos. R. Vilímek,	1909
<i>Povídky</i>	K. H. M.	Praha : Terezie Toužilová,	1909
<i>Zabiják</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1909
<i>Dílo</i>	dr. Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1910
<i>Země</i>	Adolf Gottwald	Praha : Jos. R. Vilímek,	1910
<i>Germinal</i>	Otakar Kunstovný	Praha : Jos. R. Vilímek,	1911
<i>Germinal (Klíčení)</i>	Otakar Kunstovný	Praha : Jos. R. Vilímek,	1911
<i>Lidská bestie</i>	F. Bíbl	Praha : Jos. R. Vilímek,	1911
<i>O románu : essaye literárně kritické</i>	přel. a úvodní biografickou poznámku napsal Vojtěch Kristian Blahník	Praha : Alois Hynek,	1911
<i>Peníze</i>	J. Nevole	Praha : Jos. R. Vilímek,	1911
<i>Břicho Paříže</i>	Emma Horká	Praha : Jos. R. Vilímek,	1912
<i>Poklesek abbého Moureta</i>	J. V. Sterzinger	Praha : Jos. R. Vilímek,	1912
<i>Sen (z cyklu Rougon-Macquartové) historie rodiny z časů druhého císařství</i>	Fr. Flos a Ant. Sellner ; předmluva Q.M. Vyskočil	Praha : F. Topič,	1912
<i>Šťvanice</i>	Arnošt Procházka	Praha : Jos. R. Vilímek,	1912
<i>U rodinného krbu</i>	Bohumil Jirsík	Praha : Jos. R. Vilímek,	1912
<i>Dobytí Plassansu</i>	Emma Horká	Praha : Jos. R. Vilímek,	1913
<i>Doktor Pascal</i>	Ignát Hořica	Praha : Jos. R. Vilímek,	1913
<i>U štěstí dam</i>	Milan Svoboda	Praha : Jos. R. Vilímek,	1913
<i>Lourdy</i>	Jarka Nevole	Praha : Jos. R. Vilímek,	1914
<i>Řím</i>	Jarka Nevole	Praha : Jos. R. Vilímek,	1914
<i>Paříž</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1915
<i>Plodnost</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1915
<i>Magdalena Feratová</i>	Lothar Suchý	Praha : Jos. R. Vilímek,	1916
<i>Práce</i>	dr. Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1916
<i>Pro jedinou noc lásky</i>	Jaroslav Zajíček-Horský	Praha : I. L. Kober,	1916
<i>Tereza Raquinová</i>	Julius Schmitt	Praha : Jos. R. Vilímek,	1916
<i>Jeho Excellence Eugen Rougon</i>		Praha : Jos. R. Vilímek,	1917

⁶⁴⁰ V katalogu najdeme i jinou verzi jména – Puchmajer.

<i>Nové povídky Ninoně</i>	Jar. Vobrubová-Veselá	Praha : Jos. R. Vilímek,	1917
<i>Povídky Ninoně</i>	Jar. Vobrubová-Veselá	Praha : Jos. R. Vilímek,	1917
<i>Sen</i>	Alois Tvrdek	Praha : Jos. R. Vilímek,	1918
<i>Štěstí Rougonů</i>	Alois Tvrdek	Praha : Jos. R. Vilímek,	1918
<i>Komunista</i>	Marie Ryšavá	Praha : Nozarová : B. Procházka,	1919
<i>Románek paní Chabrevé</i>	St. Krotký	Praha : Marie Nozarová,	1919
<i>U ženského štěstí</i>		Brno : Rovnost,	1919
<i>Nana</i>	J. Černý	Praha : Alois Hynek,	1920
<i>Germinal (Klíčení)</i>		Plzeň : Český deník,	1921
<i>Lili Le Forgeron</i>	Sest. a přel. Fr. Malota	Holešov na Moravě : Nová brána jazyků,	1921
<i>Nana</i>	Božena Dapeciová	Praha : Ústřední dělnické knihkupectví a nakladatelství (A. Svěcený),	1921
<i>Práce</i>	Otakar Kunstovný	Praha : A. Kvasnička,	1921
<i>Sen</i>	Fr. Flos a Ant. Sellner	Praha : F. Topič,	1921
<i>U štěstí dam</i>	Lad. Beneš	Praha : Ústřední dělnické knihkupectví a nakladatelství (A. Svěcený),	1921
<i>Lidská bestie</i>	F. Bíbl	Praha : Jos. R. Vilímek,	1922
<i>Lourdy</i>	Jarka Nevole	Praha : Jos. R. Vilímek,	1922
<i>Nalezenka z vesnice : román selského sirotka</i>	Mája A. Kuklová	Milovice n. B. : Milotický hospodář,	1922
<i>Plodnost. 1–2</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1922
<i>Rozvrat</i>	Bedřich Frída	Praha : Jos. R. Vilímek,	1922
<i>Zabiják</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1922
<i>Země</i>	Adolf Gottwald	Praha : Jos. R. Vilímek,	1922
<i>Břicho Paříže</i>	Emma Horká	Praha : Jos. R. Vilímek,	1923
<i>Dílo</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1923
<i>Germinal (Klíčení)</i>	Otakar Kunstovný	Praha : Jos. R. Vilímek,	1923
<i>Paříž</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1923
<i>Poklesek abbého Moureta</i>	J. V. Sterzinger	Praha : Jos. R. Vilímek,	1923
<i>Řím. 1–2</i>	Jarka Nevole	Praha : Jos. R. Vilímek,	1923
<i>Život a milování</i>	Karel Lužan	Praha : Čsl. podniky tisk. a vydavat.,	1923
<i>Dobytí Plassansu</i>	Emma Horká	Praha : Jos. R. Vilímek,	1924
<i>Doktor Pascal</i>	Ignát Hořica	Praha : Jos. R. Vilímek,	1924
<i>Lístek lásky</i>	Jean Rowalski	Praha : Jos. R. Vilímek,	1924
<i>Peníze</i>	J. Nevole	Praha : Jos. R. Vilímek,	1924
<i>Štvanice</i>	Arnošt Procházka	Praha : Jos. R. Vilímek,	1924
<i>U rodinného krhu</i>	Bohumil Jirsík	Praha : Jos. R. Vilímek,	1924
<i>U štěstí dam</i>	Milan Svoboda	Praha : Jos. R. Vilímek,	1924
<i>Magdalena Feratová</i>	Lothar Suchý	Praha : Jos. R. Vilímek,	1925
<i>Nana</i>	J. Petřík	Praha : Jos. R. Vilímek,	1925
<i>Práce. 1–2</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1925
<i>Štěstí Rougonů</i>	Alois Tvrdek	Praha : Jos. R. Vilímek,	1925
<i>Tereza Raquinová</i>	Julius Schmitt	Praha : Jos. R. Vilímek,	1925
<i>Jeho excellence Eugen Rougon</i>	Boh. Jirsík	Praha : Jos. R. Vilímek,	1926
<i>Pravda. 1–2</i>	Bohumil Jirsík	Praha : Jos. R. Vilímek,	1926
<i>Sen</i>	Alois Tvrdek	Praha : Jos. R. Vilímek,	1926
<i>Nové povídky Ninoně</i>	Jar. Vobrubová-Veselá	Praha : Jos. R. Vilímek,	1927
<i>Povídky Ninoně</i>	Jar. Vobrubová-Veselá	Praha : Jos. R. Vilímek,	1927
<i>Tajnosti města Marseille</i>	Anna Hrubá	Praha : Jos. R. Vilímek,	1927
<i>Životem štvání</i>	L. Haut	Praha : Komunistické nakladatelství a knihkupectví,	1928
<i>Jak se lidé žení : novely</i>	Alfons Breska	Praha : B. Janda,	1929
<i>Paní Sourdisová</i>	Alfons Breska	Praha : Sfinx, B. Janda,	1929
<i>Germinal (Klíčení)</i>	L. Haut (pseud.)	Praha : Karel Borecký,	1930
<i>Lidská bestie</i>	F. Bíbl	Praha : Jos. R. Vilímek,	1931
<i>Plodnost</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1931
<i>Rozvrat</i>	Bedřich Frída	Praha : Jos. R. Vilímek,	1931
<i>Žaluj!</i>	Věra Petříková	Praha : Průlom,	1931
<i>Eduard Manet</i>	Václav Živec ; úvodní slovo napsal Jiří Jelínek	Beroun : Podbrdská kulturní pospolitost,	1932

<i>Germinal (Klíčení)</i>	Otakar Kunstovný	Praha : Jos. R. Vilímek,	1932
<i>Peníze</i>		Praha : Jos. R. Vilímek,	1932
<i>Práce</i>	dr. Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1932
<i>Šťěstí Rougonů</i>	Alois Tvrdek	Praha : Jos. R. Vilímek,	1932
<i>Tajnosti města Marseille</i>	Anna Hrubá	Praha : Jos. R. Vilímek,	1932
<i>Tereza Raquinová</i>	Julius Schmitt	Praha : Jos. R. Vilímek,	1932
<i>Země</i>	Adolf Gottwald	Praha,	1932
<i>Dílo</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1933
<i>Dobytí Plassansu</i>	Emma Horká	Praha : Jos. R. Vilímek,	1933
<i>Jeho Excelence Eugen Rougon</i>	Bohumil Jirsík	Praha : Jos. R. Vilímek,	1933
<i>Magdalena Feratová</i>	Lothar Suchý	Praha : Jos. R. Vilímek,	1933
<i>Nana</i>	J. Petřík	Praha,	1933
<i>Nové povídky Ninoně</i>	J. Votrubová-Veselá ⁶⁴¹	Praha : Jos. R. Vilímek,	1933
<i>Povídky Ninoně</i>	J. Votrubová-Veselá	Praha : Jos. R. Vilímek,	1933
<i>Pravda. 1–2</i>	Bohumil Jirsík	Praha : Jos. R. Vilímek,	1933
<i>U štěstí dam</i>	Milan Svoboda	Praha : Jos. R. Vilímek,	1933
<i>Doktor Pascal</i>	Ignát Hořica	Praha : Jos. R. Vilímek,	1934
<i>Lístek lásky</i>	Jean Rowalski	Praha : Jos. R. Vilímek,	1934
<i>Poklesek abbého Moureta</i>	J. V. Sterzinger	Praha : Jos. R. Vilímek,	1934
<i>Sen</i>	Alois Tvrdek	Praha : Jos. R. Vilímek,	1934
<i>Štvanice</i>	Arnošt Procházka	Praha : Jos. R. Vilímek,	1934
<i>U rodinného krbu</i>	Bohumil Jirsík	Praha : Jos. R. Vilímek,	1934
<i>Břicho Paříže</i>	Emma Horká	Praha : Jos. R. Vilímek,	1935
<i>Paříž</i>	dr. Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1935
<i>Řím</i>	Jarka Nevole	Praha : Jos. R. Vilímek,	1935
<i>Zabiják</i>	Jiří Guth	Praha : Jos. R. Vilímek,	1935
<i>Výbor z díla</i>	z překladů z francouzštiny usp. Julie Najsrová	Praha : Státní nakladatelství,	1938
<i>Komunista</i>	Marie Ryšavá	Praha :	1940
<i>Germinal (Rašení)</i>	přel. a vysvětlivkami opatřili Jaroslav a Růžena Pochovi ; předmluvu napsal J.O. Fischer	Praha : Práce,	1949
<i>Germinal (Rašení)</i>	přel. a vysvětlivkami opatřili Jaroslav a Růžena Pochovi ; předmluvu napsal J.O. Fischer	Praha : Práce,	1950
<i>Dědicové strýce Rabourdina : komedie o třech dějstvích</i>	přel. a upravil Felix Bartoš	Praha : ČDLJ,	1955
<i>Zabiják</i>	Jaroslav a Růžena Pochovi ; doslov napsal Karel Lívanský	Praha : SNKLHU,	1956
<i>Rozvrat</i>	Jan a Marie Holických ; předmluvu napsal L. Kárl	Praha : Naše vojsko,	1957
<i>Tereza Raquinová : hra o čtyřech dějstvích</i>	z autorovy dramatisace přel. Eva Bezděková	Praha : Dilia,	1957
<i>Lísty - Paul Cézanne</i>	vybral, přel., doslovem a pozn. opatřil Jan Binder ; verše přel. Petr Kopta	Praha : Československý spisovatel,	1958
<i>Zabiják</i>	Jaroslav a Růžena Pochovi	Praha : SNKLHU,	1958
<i>Šťěstí Rougonů ; Břicho Paříže</i>	Jiří Pechar a Eva Outratová	Praha : SNKLHU,	1959
<i>Hřích abbého Moureta ; Jeho excelence Evžen Rougon</i>	Jiří Pechar a Luděk Kárl	Praha : SNKLU,	1960
<i>Nana</i>	Miloslav Jirda ; poznámky napsal Karel Lívanský	Praha : SNKLU,	1961
<i>Růžové poupě : hudební komedie o prologu a třech dějstvích</i>	přel., upr. a zpěvní texty napsala Eva Bezděková	Praha : Dilia,	1961
<i>Pod pokličkou</i>	Jiří Pechar ; doslov Karel Lívanský	Praha : SNKLU,	1963
<i>Nana</i>	Miloslav Jirda	Praha : SNKLU,	1964
<i>Tereza Raquinová</i>	Eva Sgallová a Břetislav Štorm	Praha : SNKLU,	1966
<i>U štěstí dam</i>	Břetislav Štorm	Praha : SNKLU,	1966
<i>Břicho Paříže</i>	Eva Outratová ; doslov napsal Karel Lívanský	Praha : Odeon,	1969
<i>U štěstí dam</i>	Břetislav Štorm	Praha : Odeon,	1969
<i>Zabiják</i>	Luděk Kárl ; doslov napsal Karel Lívanský	Praha : Odeon,	1969
<i>Germinal</i>	Eva Outratová ; doslov napsal Karel Lívanský	Praha : Odeon,	1970
<i>Tereza Raquinová</i>	Břetislav Štorm a Eva Sgallová	Praha : Práce,	1970
<i>Lístek lásky</i>	Eva Ruxová	Praha : Lidové nakladatelství,	1972
<i>Člověk bestie</i>	Věra Dvořáková ; doslov napsal Karel Lívanský	Praha : Odeon,	1973

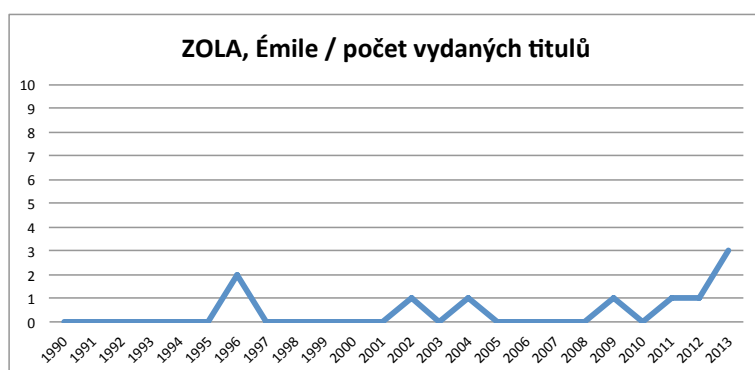
⁶⁴¹ Chybný údaj v katalogu – jde o překladatelku J. Votrubovou-Veselou, viz též přehledy o vydaných titulech G. Flauberta.

<i>Zabiják</i>	Luděk Kárl	Praha : Mladá fronta,	1973
<i>Šťěstí Rougonů</i>	Jiří Pechar	Praha : Svoboda,	1974
<i>Kořist</i>	Jiří Pechar	Praha : Svoboda,	1975
<i>Peníze</i>	Miloslav Jirda	Praha : Odeon,	1977
<i>Zabiják</i>	Luděk Kárl	Praha : Odeon,	1977
<i>Paříž</i>	Eva Outratová	Praha : Odeon,	1981
<i>Země</i>	Eva Outratová ; doslov Karel Livanský	Praha : Odeon,	1983
<i>Nana</i>	Miloslav Jindra ⁶⁴²	Praha : Melantrich,	1985
<i>Rozvrat</i>	Alena Poková	Praha : Naše vojsko,	1988
<i>Zabiják</i>	Luděk Kárl	Praha : Ikar,	1996
<i>Mistrovské dílo</i>	Tamara Sýkorová	Praha : Odeon,	1996
<i>Zabiják</i>	Luděk Kárl	Praha : Levné knihy KMa,	2002
<i>Člověk bestie</i>	přel. a upr. Věra Dvořáková	Praha : Levné knihy KMa,	2004
<i>Zabiják</i>	Luděk Kárl	Praha : Československý spisovatel,	2009
<i>Nana</i>	Jiří Žák	Praha : Československý spisovatel,	2011
<i>Člověk bestie</i>	Věra Dvořáková	Praha : Československý spisovatel,	2012
<i>Břicho Paříže</i>		Praha : Dobrovský,	2013
<i>Nana</i>		Praha : Dobrovský,	2013
<i>Zabiják</i>	Jiří Guth	Praha : Dobrovský,	2013

K nejčastěji vydávaným titulům v průřezu historie patřily romány *Germinal* (vyšel čtrnáctkrát) a *Zabiják* (čtrnáctkrát, z toho poprvé pod názvem *Krčma*), dále *Nana* (jedenáctkrát), *Břicho Paříže*, *U štěstí dam* (sedmkrát), *Sen*, *Tereza Raquinová* (šestkrát), *Paříž*, *Peníze*, *Práce*, *Pravda*, *Rozvrat*, *Šťěstí Rougonů*, *Země* (pětkrát).

Émile Zola má u nás mnoho překladatelů, nikoho z nich však nelze považovat za dvorního zprostředkovatele autorova díla. Nejčastěji měli čtenáři možnost číst Zolu v překladu Jiřího Gutha (jde o přehled včetně reedic) – Guth přeložil romány: *Dílo*, *Paříž*, *Plodnost*, *Práce*, *Zabiják*; přičemž poprvé byl jeho překlad publikován r. 1899 a poslední vydání je z r. 2013.

Přestože po roce 1989 vyšlo tomuto autorovi deset titulů (ve výše uvedené tabulce jsou podbarveny), není zájem nakladatelů o Émila Zolu nijak výrazný, a to zejména pokud vycházíme ze srovnání s obdobím před rokem 1940. Nepřekoná ale ani míru pozornosti, jíž se těšil v 50. až 70. letech.

Díla publikovaná ve sledovaném období vycházela ve starších překladech – *Člověk bestie* Věry Dvořákové je původně z r. 1973, *Zabiják* v překladu Ludka Kárla vyšel poprvé r. 1969 (Odeon) a tentýž titul v překladu Jiří Gutha je z roku 1909.

Ve dvou případech byly pořizeny překlady nové, a to: *Mistrovské dílo* (přel. Tamara Sýkorová, Odeon, 1996) – dříve publikovaný překlad Jiřího Gutha vyšel v letech 1910, 1923 a 1933 – a *Nana* (přel. Jiří Žák, Čs. spisovatel, 2011) – předchozí verze byla od Miloslava Jirdy, vycházela v letech 1961, 1964 (SNKLU) a 1985 (Melantrich).

Dva tituly vyšly v roce 2013 bez uvedení překladatele, a to v nakladatelství Dobrovský.⁶⁴³

⁶⁴² Chybný údaj v katalogu – jde o překladatele Miloslava Jirdu. Miloslav Jindra překládá z angličtiny.

⁶⁴³ Z katalogu však nelze vyčíst, zda údaj o překladateli skutečně není uveden v knize, anebo jen chybí v knihovnické databázi.

8.5 Autoři s méně než deseti vydanými tituly

Mnohem rozsáhlejší skupině autorů, kterým vyšlo v českých překladech ve sledovaném období (let 1990 až 2012) méně než deset titulů, je třeba také věnovat určitý prostor. Doplnuje obraz tendencí panujících na českém knižním trhu, kde jsou rozhodnutí nakladatelů vedená odhadem poptávky čtenářů. Nabídka a poptávka jsou však provázané: souhrn vydávané literární produkce zároveň do značné míry utváří představu čtenářů o literatuře a ovlivňuje jejich očekávání. A je jisté, že mimoto má i určitý vliv na tvorbu domácích autorů.

Čím méně vydaných titulů na autora, tím početnější je okruh spisovatelů, které bibliografické výčty zachycují. Proto jsou v následující části této práce informace o autorech a jejich dílech podány v souhrnnější podobě. V komentářích se snažím podrobněji věnovat především spisovatelům současným, neboť jednou z hypotéz této studie bylo, že právě aktuální literární tvorbu by nakladatelé měli představovat přednostně.

8.5.1 Devět vydaných titulů

Barthes, Roland, 1915–1980
Carrière, Jean-Claude, 1931–
Houellebecq, Michel, 1958–
Perrault, Charles, 1628–1703
Rimbaud, Jean Arthur, 1854–1891
Sagan, Françoise, 1935–2004
Sartre, Jean-Paul, 1905–1980
Schmitt, Eric-Emmanuel, 1960–
Vargas, Fred, 1957–

Devět autorů se ve sledovaném období dočkalo devíti českých překladů v knižním vydání. Vedle světového pohádkáře z 17. století **Charlese Perraulta** a jednoho zástupce klasické literatury, **J.-A. Rimbauda**, jde vesměs o autory publikující ve 20. století. Z nich jsou (vedle filozofů **J.-P. Sartra** a **R. Barthesa** a populární autorky románů **F. Saganové**) čtyři spisovatelé současní, a navíc jde o ve francouzském prostředí velmi známé a komerčně úspěšné osobnosti: scenárista a dramatik, ale i spisovatel **J.-C. Carrière**; kontroverzní romanopisec **M. Houellebecq**; autor románových bestsellerů, ale také hojně uváděný „středoproudý“ dramatik **E.-E. Schmitt** a autorka detektivních románů publikující pod pseudonymem **Fred Vargas**.

8.5.1.1 Barthes, Roland (1915–1980)

Filozof, sémiolog, esejist a spisovatel Roland Barthes se věnoval kritice i teorii literatury, ale také dějin, fotografie, výtvarného umění, divadla, masmédií, reklamy a módy. Dnes je třeba ho vnímat jako iniciátora nových způsobů analýzy literárního díla a teoretika zabývajícího se obecně uměním a také hodnocením ne vždy zjevných hybatelů chování společnosti. Průkopnické jsou jeho komentáře uměleckých děl z oblasti literatury či fotografie, kde přihlíží ke zcela nové kategorii vnímání ovlivněné emocemi: nedílnou součástí analýzy díla se tak stává uvažování o rozkoši, již nám způsobuje, nebo například o smrti (objektu), která se do díla promítá, která v jediném okamžiku (fotografovaný) objekt zvětšuje, která ovlivňuje jeho percepci. Česky⁶⁴⁴ vyšla za Barthesova života, v šedesátých letech, jediná jeho kniha, *Nulový stupeň rukopisu*.⁶⁴⁵ V reedici knihu vydalo nakladatelství Dauphin – do svazku s názvem *Kritika a pravda* přibyl nově ještě stejnojmenný text.⁶⁴⁶ Barthes se v té době objevil i v další knize: Mojmir Grygar zařadil rozhovor s Barthesem do své publikace *Pařížské rozhovory o strukturalismu*.⁶⁴⁷ Další texty pak vycházejí se zpožděním desítek let od původního vydání. Studie *Úvod do strukturální analýzy vyprávění* vyšla r. 2002 jako jedna z kapitol brněnského výboru z prací francouzského strukturalismu *Znak, struktura, vyprávění*.⁶⁴⁸ České vydání *Mytologií*⁶⁴⁹ přišlo téměř padesát let poté, co se objevily ve Francii – přesto je zejména odborná veřejnost přijala s povděkem (a po sedmi letech se titul dočkal i reedice). Následně dochází k oživení edičního zájmu: v rychlém sledu vycházejí: *Světla*

⁶⁴⁴ Uvádíme pouze publikace vydané v České republice, stranou pozornosti zůstávají knihy vydané v Bratislavě (BARTHES, R. Lekce. Inaugurační přednáška na Collège de France. Přel. Miroslav Petříček. In MERLEAU-PONTY, M. ; LÉVI-STRAUSS, C. ; BARTHES, R. *Chvála moudrosti*. Bratislava : Archa, 1994; BARTHES, R. *Světla komora : vysvětlivka k fotografii*. Bratislava : Archa, 1994).

⁶⁴⁵ BARTHES, Roland. *Nulový stupeň rukopisu*. Přel. Josef Čermák. Praha : Československý spisovatel, 1967. Ve svazku spolu s *Éléments de sémiologie* (přel. Josef Dubský).

⁶⁴⁶ BARTHES, Roland. *Kritika a pravda*. Přel. Josef Čermák (*Nulový stupeň rukopisu*), Josef Dubský (*Základy sémiologie*), Julie Štěpánková (*Kritika a pravda*). Praha : Dauphin, 1997.

⁶⁴⁷ GRYGAR, Mojmir (ed.). *Pařížské rozhovory o strukturalismu*. (Soubor 12 rozhovorů s předními francouzskými strukturalisty (Roland Barthes, Jacques Lacan, Michel Foucault, Claude Lévi-Strauss atd.), které byly z velké části převzaty z Les Lettres françaises. Praha : Svoboda, 1969.

⁶⁴⁸ BARTHES, Roland. *Úvod do strukturální analýzy vyprávění*. Přel. Jaroslav Fryčer. In Kyloušek, Petr (ed.). *Znak, struktura, vyprávění*. Brno : Host, 2002.

⁶⁴⁹ BARTHES, Roland. *Mytologie*. Přel. Josef Fulka. Praha : Dokořán, 2004, 2011.

komora (upravené vydání o deset let dříve již v Bratislavě vydaného svazku),⁶⁵⁰ *Sade, Fourier, Loyola*,⁶⁵¹ poté *S/Z*⁶⁵² a následně *Fragments milostného diskurzu*,⁶⁵³ *Rozkoš z textu*⁶⁵⁴ a *Říše znaků*.⁶⁵⁵ Česky tedy dosud chybějí texty *Systém módy*, *Roland Barthes o Rolandu Barthesovi*,⁶⁵⁶ ale i starší jako *Michelet o sobě*, *O Racinovi*, případně četné kratší eseje.

8.5.1.2 Carrière, Jean-Claude (1931–)

Scenárista, spisovatel, dramatik a herec Jean-Claude Carrière se těší občasně pozornosti českých nakladatelů, z jeho poměrně širokého a značně pestrého díla máme v překladech k dispozici celkem zajímavý, a snad i dostatečně reprezentativní výběr. V českých divadlech je scenárista a dramatik Carrière často inscenovaný, proto asi i na knižní scénu vstoupil nejprve dramatickou tvorbou: jako první byla vydána divadelní hra *Le Mahâbhârata* (1985), č. *Máhábhârata* (1991–2), kterou vytvořil pro slavného britského scenáristu Petera Brooka – skládá se ze 3 částí, jež vyšly česky postupně (č. *Hra v kostky*, *Vyhnanství v lese*, *Válka*),⁶⁵⁷ a vychází ze stejnojmenného indického eposu. Obdobně známá je i další přeložená hra, *La Terrasse* (1997), č. *Terasa* (2000).⁶⁵⁸ Autor byl u nás představen i jako filmový teoretik – textem *Raconter une histoire* (1993), č. *Vyprávět příběh* (1995)⁶⁵⁹ – a také jako prozaik – příběhem o slavném soudním procesu *Le retour de Martin Guerre* (1982), č. *Návrat pravého Sommerbyho* (1998)⁶⁶⁰ nebo románem *Les Fantômes de Goya* (2007), č. *Goyovy přízraky* (2006; později s Milošem Formanem natočili stejnojmenný film)⁶⁶¹ a naposled ještě autobiografickou knížkou *Les Années d'utopie – 1968–1969 New York–Paris–Prague–New York* (2003), č. *Léta utopie: 1968–1969: New York, Paříž, Praha, New York* (2004).⁶⁶² Zatím poslední autorova česky vydaná publikace je kniha rozhovorů, na níž se podílel Umberto Eco: *N'espérez pas vous débarrasser des livres* (2009), č. *Knih se jen tak nezbavíme* (2010).⁶⁶³ Každý z vydaných titulů uvedlo na knižní trh jiné nakladatelství a do češtiny převedl jiný překladatel.

8.5.1.3 Houellebecq, Michel (1956–)

Básník, romanopisec, esejista a filmový režisér Michel Houellebecq⁶⁶⁴ sice dosud publikoval jen pět románů, přesto ale patří k nejznámějším současným spisovatelům i za hranicemi Francie. Ve Francii se proslavil hned prvotinou *Extension du domaine de la lutte* (1994), česky ale román vyšel až s desetiletým zpožděním: *Rozšíření bitevního pole* (2004).⁶⁶⁵ Další dílo, a zejména s ním spojená nadměrně medializovaná soudní aféra založila Houellebecqovu pověst kontroverzního autora, jenž ale o soudobém světě vyprávěl tak nezvykle cynickým a přísným tónem, že se postupně prosadil jako vůdčí postava nového směřování „mladé“

⁶⁵⁰ BARTHES, Roland. *Světlá komora*. Přel. Miroslav Petříček. Praha : Fra, 2005. – Druhé vydání (1. vyd. ve Fra), předchozí vyšlo v bratislavském nakladatelství Archa (tentýž překlad) r. 1994.

⁶⁵¹ BARTHES, Roland. *Sade, Fourier, Loyola*. Přel. Josef Fulka. Praha : Dokořán, 2005.

⁶⁵² BARTHES, Roland. *S/Z*. Přel. Josef Fulka. Praha : Garamond, 2007.

⁶⁵³ BARTHES, Roland. *Fragments milostného diskurzu*. Přel. Čestmír Pelikán. Červěný Kostelec : Pavel Mervart, 2007.

⁶⁵⁴ BARTHES, Roland. *Rozkoš z textu*. Přel. Olga Špilarová. Praha : Triáda, 2008.

⁶⁵⁵ BARTHES, Roland. *Říše znaků*. Přel. Petr Zavadil. Praha : Fra, 2012.

⁶⁵⁶ Titul chystá k vydání nakladatelství Fra.

⁶⁵⁷ CARIÈRE, Jean-Claude. *Máhábhârata I–III*. Přel. Nina Vangeli. Praha : Dilia, 1991–1992.

⁶⁵⁸ CARIÈRE, Jean-Claude. *Terasa*. Přel. Michal a Matylda Lázňovských. Praha : Institut umění, 2000.

⁶⁵⁹ CARIÈRE, Jean-Claude. *Vyprávět příběh*. Přel. Jiří Dědeček a Tereza Brdečková. Praha : Národní filmový archiv, 1995.

⁶⁶⁰ CARIÈRE, Jean-Claude et al. *Návrat pravého Sommerbyho*. Přel. Irena Janovcová a Vladimír Čadský. Praha : Rybka Publishers, 1998.

⁶⁶¹ CARIÈRE, Jean-Claude ; FORMAN, Miloš. *Goyovy přízraky*. Přel. Bruno Cempírek. Frýdek-Místek : Alpress, 2006.

⁶⁶² CARIÈRE, Jean-Claude. *Léta utopie: 1968–1969: New York, Paříž, Praha, New York*. Přel. Helena Luttererová-Poněšická. Praha : Bookman, 2004.

⁶⁶³ CARIÈRE, Jean-Claude ; ECO, Umberto. *Knih se jen tak nezbavíme*. Přel. Dagmar Slavíkovská. Praha : Argo, 2010.

⁶⁶⁴ V rozporu s rodným listem sám autor uvádí rok narození 1958.

⁶⁶⁵ HOUELLEBECQ, Michel. *Rozšíření bitevního pole*. Přel. Alan Beguivin. Praha : Mladá fronta, 2004; Praha : Garamond, 2012.

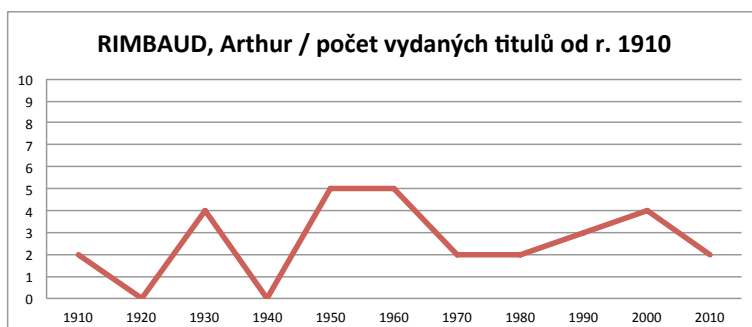
literatury. Kniha *Les Particules élémentaires* (1998) však na český knižní trh přišla s obdobným zpožděním jako předchozí autorovo dílo, v roce 2007 vyšla s názvem *Elementární částice*.⁶⁶⁶ Přesto ale zdejší kritiku zaujala. Od této chvíle už měl Houellebecq dveře k českým vydáním otevřené, pozornost k autorovi upírají nakladatelství Garamond a Euromedia–Odeon. Po hbitém vydání románu *La Possibilité d'une île* (2005), č. *Možnost ostrova* (2007)⁶⁶⁷ v nakladatelství Euromedia–Odeon se Garamond vrací k předchozímu titulu, *La Plateforme* (2001), č. *Platforma* (2008)⁶⁶⁸ a posléze se věnuje již jen reedicím, zatímco Odeon vydává novinku *La carte et le territoire* (2010), č. *Mapa a území* (2011).⁶⁶⁹ Díla Michela Houellebecqa (s jedinou výjimkou) do češtiny přeložil Alan Beguivin.

O tomto autorovi bylo pojednáno též výše, 6.4.5.7 .

8.5.1.4 Rimbaud, Jean Arthur (1854–1891)

Literární tvorba básníka Jeana Arthura Rimbauda vsutku není rozsáhlá, přesto se autor (po zásluze) řadí k ikonám francouzské literatury. V českém prostředí je spolu s Paulem Verlainem znám jako hlavní představitel tzv. Prokletých básníků a vzhledem k tomu, že patří do kánonu literatury vyučovaného minimálně na gymnáziích povinně, je u nás také jedním z nejznámějších francouzských spisovatelů vůbec.

První český překlad Rimbaudova díla vyšel roku 1910 (Verlaine se dočkal českého překladu o pět let dříve). Mezi lety 1936 a 1956 poté ve vydávání nastává dvacetiletá pauza. S výjimkou 70. a 80. let, kdy vyšlo vždy po dvou titulech, a o málo optimističtějších let devadesátých (tři tituly za dekádu), je zájem nakladatelů o Rimbaudovo dílo konstantní (a zdá se, že dodnes trvá)⁶⁷⁰ a projevuje se vydáváním v rozmezí čtyř až pěti knižních titulů za dekádu.

Pro srovnání: vedle 29 publikovaných titulů A. Rimbauda (z toho devět po roce 1989) je možné připomenout výše zmíněných 37 titulů P. Verlaina, vydaných v českých překladech od r. 1905, z toho 16 po roce 1989.⁶⁷¹

Zájem nakladatelů o vydávání děl tohoto básníka ve sledovaném období (po roce 1989) lze dokumentovat následujícím grafem. Nejvíce titulů spatřilo světlo světa v nakladatelství Mladá fronta: mezi lety 1958 a 1999 vyšlo pět publikací, z toho dvakrát výběry *Opilý koráb* (1958, 1964) a *Já je někdo jiný* (1962 a 1999).

⁶⁶⁶ HOUELLEBECQ, Michel. *Elementární částice*. Přel. Alan Beguivin. Praha : Garamond, 2007, 2013.

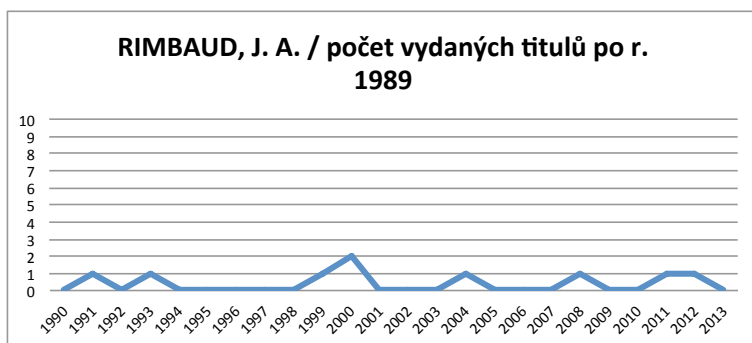
⁶⁶⁷ HOUELLEBECQ, Michel. *Možnost ostrova*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Euromedia–Odeon, 2007.

⁶⁶⁸ HOUELLEBECQ, Michel. *Platforma*. Přel. Alan Beguivin. Praha : Garamond, 2008, 2013.

⁶⁶⁹ HOUELLEBECQ, Michel. *Mapa a území*. Přel. Alan Beguivin. Praha : Euromedia–Odeon, 2011.

⁶⁷⁰ Pokles křivky v grafu je způsoben tím, že poslední dekáda není ucelená.

⁶⁷¹ Rozdíl je přirozeně daný i mírně širším rozsahem díla druhého z Prokletých básníků.

V přehledu vydávaných titulů je patrná obliba některých výborů: Hrubínův *Opilý koráb* vyšel pětkrát (1958, 1964, 1966, 1975, 2012), přičemž však prvním vydáním překladu F. Hrubína byl brněnský výbor *Básně* (1956) a týž básník je podepsán i pod sbírkou *Mé tuláctví* z r. 1961. Podobně Nezvalův „odeonský“ výbor nazvaný *Verše* vyšel třikrát (1956, 1959, 1966) – i Nezval ovšem poprvé Rimbauda představil už dříve, r. 1930 a 1934.

Dvou i více vydání se dočkaly verze dalších překladatelů: J. Marek (1910, 1918), S. Kadlec (různé sbírky: 1935, 1936, 1959), A. Pohorský (2000, 2004, podílel se však částečně už na publikaci z r. 1985), G. Francl (2008, 2011). Pouze jednou vyšly překlady P. Skarlanta či M. Topinky. Důležitá byla i role editorů: dva výbory sestavil Lumír Čivrný, po jednom V. Kubín, R. Kraus, A. Pohorský.

RIMBAUD, Jean Arthur / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Pobyt v pekle</i> : básně v prose	Josef Marek	Praha : Moderní revue,	1910
<i>Pouště lásky</i> ; <i>Záblesky</i> ; <i>Pobyt v pekle</i>	Josef Marek	Praha : Kamilla Neumannová,	1918
<i>Dílo</i>	Vítězslav Nezval	Praha : Družstevní práce,	1930
<i>Srdce pod klerikou</i> : <i>Intimity seminaristovy</i>	prózu přel. Svata Pírková ; verše přel. a předmluvu napsal Vítězslav Nezval ; závěrečnou poznámku napsal J. Štyrský	Praha : Edice Surrealismu,	1934
<i>I. Poesie</i>	Svatopluk Kadlec ; úvod přel. Jaroslav Fořt	Praha : Rudolf Škeřík,	1935
<i>Nadílka sirot</i>	Svatopluk Kadlec	Litomyšl : Josef Portman,	1936
<i>Básně</i>	přebásnil František Hrubín	Brno : Krajské nakladatelství,	1956
<i>Verše</i>	přebásnil Vítězslav Nezval, předml. naps. Lumír Čivrný	Praha : SNKLHU	1956
<i>Opilý koráb</i>	František Hrubín	Praha : Mladá fronta,	1958
<i>Verše</i>	přebásnil Vítězslav Nezval	Praha : SNKLHU	1959
<i>Výbor</i>	Svatopluk Kadlec	Praha : Mladá fronta,	1959
<i>Mé tuláctví (Paul Verlaine a Arthur Rimbaud)</i>	usp., přebásnil a slovem na závěr opatřil František Hrubín	Praha : Mladá fronta,	1961
<i>Já je někdo jiný</i>	sest., úvodní studii napsal, obrazový materiál vybral, dopisy z korespondence autora přel. a ediční poznámkou doprovodil Lumír Čivrný	Praha : Mladá fronta,	1962
<i>Opilý koráb</i>	František Hrubín	Praha : Mladá fronta,	1964
<i>Verše</i>	přebásnil Vítězslav Nezval ; uspoř. a vydav. pozn. napsal Lumír Čivrný	Praha : Odeon,	1966
<i>Opilý koráb</i>	František Hrubín	Gottwaldov : Ruda Klínekovský,	1966
<i>Opilý koráb</i>	František Hrubín	Gottwaldov : Klub přátel umění,	1975
<i>Má bohéma</i>	Vítězslav Nezval ; esej napsal F.X. Šalda ; k vydání připravil, ediční poznámku napsal a obrazový materiál vybral Václav Kubín	Praha : Československý spisovatel,	1977
<i>Řeka Cassis</i> ; <i>Slza</i>	Leopold Vrla	Ostrava : Kroužek bibliofilů Domu kultury pracujících Vítkovic,	1984
<i>Doušek jedu</i>	Karel Čapek et al. ; vybral, usp., doslov a ediční poznámku napsal, životopisné pásmo a bibliografii sestavil Aleš Pohorský, který také přeložil Rimbaudovy básně v próze a úryvky z korespondence ; ilustrace Karel Demel]	Praha : Československý spisovatel,	1985
<i>Sezóna v pekle</i>	Petr Skarlant	Praha : Supraphon,	1991

<i>Srdce pod klerikou</i> ⁶⁷²	upr. a k vydání přípr. Richard Kraus	Praha : Boj,	1993
<i>Já je někdo jiný</i>	Vítězslav Nezval, Lumír Čivrný ; sest. Lumír Čivrný	Praha : Mladá fronta,	1999
<i>Dopisy vidoucího</i>	Miloslav Topinka	Praha : Gallery,	2000
<i>Sezóna v pekle</i>	Aleš Pohorský	Praha : Garamond,	2000
<i>Sezóna v pekle ; Illuminace ; Dopisy vidoucího</i>	Aleš Pohorský	Praha : Garamond,	2004
<i>Cestou bez konce</i>	Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2008
<i>Cestou bez konce</i>	Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2011
<i>Opilý koráb</i>	Vítězslav Nezval ; doslov napsal Aleš Pohorský	Praha : Maťa,	2012

8.5.1.5 Sagan, Françoise (1935–2004)

Françoise Saganová se proslavila hned svou prvotinou *Bonjour tristesse* (1954), již publikovala v devatenácti a která zůstala jejím nejznámějším a nejčastěji překládaným dílem. Posléze své renomé přizívovala nejen dalšími díly s tematikou vztahových problémů podaných na svou dobu provokativně otevřeným způsobem, ale zejména také mnoha skandály spojenými s osobním životem. Vydala celkem dvacet románů, psala i autobiografické knihy, povídky, divadelní hry a filmové scénáře – některé tituly a autorské projekty byly velmi úspěšné, jiné u kritiky i čtenářů, popřípadě diváků neuspěly. V češtině byla Saganová poprvé uvedena už r. 1957, a to románem *Jeden úsměv*,⁶⁷³ který vyšel znovu v letech 1970 (Odeon) a 2001 (Motto), v obou případech však v jednom svazku s dalším jedním či dvěma tituly. O čtyři roky později vychází další román, *Máte ráda Brahmse*,⁶⁷⁴ i ten se objeví znovu ve dvou zmíněných svazcích (1970, 2001). V 60. letech Saganové vycházejí česky pouze divadelní hry, celkem tři – jednak ve vydavatelství Dilia (1965, 1968), jednak jako knižní titul pro širokou čtenářskou veřejnost v nakladatelství Orbis (1967).⁶⁷⁵ V roce 1970 uvádí autorku na scénu opět nakladatelství Odeon, a sice novým románem, *Za měsíc, za rok*, který však zahrne do jednoho svazku se dvěma dříve vydanými a nabídne jej pod názvem lákavým, ale banálnější než sama spisovatelčina tvorba: *Tři romány o lásce*.⁶⁷⁶ V osmdesátých letech vychází jediný román: *Hedvábné oči*.⁶⁷⁷

Po roce 1989 vyšlo devět titulů (z toho jen dvakrát šlo o reedice) postupně v různých nakladatelstvích: v Československém spisovateli vydali *Mé nejhezčí vzpomínky* a *Hedvábné pouto*,⁶⁷⁸ v Mladé frontě jediný román, *Sarah Bernhardtová: nezničitelný smích*,⁶⁷⁹ a stejně i v nakladatelství Akropolis (*Šamáda*).⁶⁸⁰ Od roku 1999 se autorce věnuje nakladatelství Motto. Vedle již zmíněných dvou reedic (2001, 2002), kdy byly v jednom svazku uvedeny vždy dva romány, vydalo Motto pět nových překladů, z toho jeden v kombinaci s dříve vydaným.⁶⁸¹ Zajímavé je, že tento, mimochodem nejznámější titul F. Saganové, *Bonjour*

⁶⁷² Titul *Srdce pod klerikou* vydaný r. 1993 je s největší pravděpodobností širší výbor než stejnojmenná publikace z r. 1934. Pozdější vydání obsahuje texty: *Srdce pod klerikou*, *Karel Orleánský*, *Ludvíkovi XI.*, *Pouště lásky*, *Sezóna v pekle*, *Korespondence*. Dostupné katalogy nezmiňují překladatele, pouze editora R. Krause. V jediném případě (Městská knihovna Rakovník) je údaj podrobnější, s uvedením překladatelů: A. Kroupa, Jiří Marek, S. Pírková. I proto se zdá, že původní titul byl pro toto vydání rozšířen o nově přeložené texty.

⁶⁷³ SAGAN, Françoise. *Jeden úsměv*. Přel. Eva Ruxová. Doslov Ivo Fleischmann. Praha : Československý spisovatel, 1957.

⁶⁷⁴ SAGAN, Françoise. *Máte ráda Brahmse*. Přel. Věra Smetanová. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1961.

⁶⁷⁵ SAGAN, Françoise. *Zámek ve Švédsku* : komedie o 4 dějstvích. Přel. Jaroslav Simonides. Praha : Dilia, 1965. SAGAN, Françoise. *Zámek ve Švédsku. Někdy i housle*. Přel. Jaroslav Simonides, Eva Bezděková. Doslov Jan Císař. Praha : Orbis, 1967. SAGAN, Françoise. *Kůň ve mdlobách* : hra o 2 dějstvích. Přel. Eva Bezděková. Praha : Dilia, 1968.

⁶⁷⁶ SAGAN, Françoise. *Tři romány o lásce (Za měsíc, za rok. Máte ráda Brahmse. Jeden úsměv)*. Přel. Josef Pospíšil, Věra Smetanová, Eva Ruxová. Praha : Odeon, 1970.

⁶⁷⁷ SAGAN, Françoise. *Hedvábné oči*. Přel. Jarmila Ortová. Doslov Vladimír Brett. Praha : Melantrich, 1987.

⁶⁷⁸ SAGAN, Françoise. *Mé nejhezčí vzpomínky*. Přel. Eva Ruxová. Praha : Československý spisovatel, 1990. SAGAN, Françoise. *Hedvábné pouto*. Přel. Hana Štěpánková. Praha : Český spisovatel – Vlasta, 1993.

⁶⁷⁹ SAGAN, Françoise. *Sarah Bernhardtová : nezničitelný smích*. Přel. Magdalena Lavalová. Praha : Mladá fronta, 1994.

⁶⁸⁰ SAGAN, Françoise. *Šamáda*. Přel. a doslov napsal Eduard Hodoušek. Praha : Akropolis, 1994.

⁶⁸¹ SAGAN, Françoise. *Zrcadlo*. Přel. Dana Melanová. Praha : Motto, 1999. SAGAN, Françoise. *Máte ráda Brahmse. Jeden úsměv*. Přel. Věra Smetanová, Eva Ruxová. Praha : Motto, 2001. SAGAN, Françoise. *Dva romány o lásce*

tristesse (č. *Dobry den, smutku*),⁶⁸² vyšel právě v tomto svazku s titulem publikovaným česky poprvé již r. 1970. Bylo důvodem pouze to, že nakladatel považoval za vhodnější uvést na trh objemnější knihu obsahující dva útlé romány, nebo se chtěl opřít o již známý román a přidat k němu novinku jako „bonus“?

8.5.1.6 Perrault, Charles (1628–1703)

Pozornost věnovaná Ch. Perraultovi se zdá být přiměřená – jeho díla jistě vycházejí také v adaptacích a jen volně inspirovaných převyprávěních, jež však nejsou předmětem zájmu této práce. Kromě výborů pohádek a bajek jsou publikovány i pohádky jednotlivě, k nejznámějším z nich patří *Paleček*, *Kocour v botách* nebo *Popelka*. Některá vydání vycházejí ze slavného překladu Františka Hrubína.

8.5.1.7 Sartre, Jean-Paul (1905–1980)

Filozof a spisovatel Jean-Paul Sartre byl v češtině uveden poprvé roku 1946 překladem románu *Cesty k svobodě* (dva díly románového cyklu, ve francouzštině vydaného r. 1945, vyšly v překladu J. Vobrubové-Koutecké v nakladatelství ELK v letech 1946 a 1947). Brzy nato, v r. 1956, vychází v ČDLJ v překladu A. J. Liehma první divadelní hra, *Holá pravda* (ve fr. s názvem *Nekrassov*, 1955). Další publikace autora ukazuje opět z jiného úhlu, tentokrát jako publicistu stranického Castrově politice na Kubě (Sartre své názory na toto téma diametrálně změnil až o deset let později): *Uragán nad cukrem* (soubor novinových článků uveřejněný ve Francii původně v průběhu roku 1961) vyšel v překladu Miloše Veselého a s doslovem A. J. Liehma v nakladatelství SNKLHU v roce 1961. Po třech titulech zasvěcených dramatické tvorbě (1961, 1962 a 1964) je Sartre roku 1965 představen ještě jinak, jako autor autobiografické knihy *Slova* (překlad Dagmar Steinová, vydala Mladá fronta).

Další tituly vycházejí zejména ještě v průběhu šedesátých let – vedle dramát to jsou především prozaické texty: filozofický román *Nevolnost* (fr. 1938) a povídková sbírka *Zed'* (1939). *Zed'* (v překladu Evy Musilové a Josefa Čermáka) vyšla celkem čtyřikrát (1965, 1992, 2001 a 2003), *Nevolnost* (v překladu Dagmar Steinové) ve stejném počtu vydání (1967, 1993, 2001 a 2003) – poslední dvě publikace zahrnují oba tyto tituly.

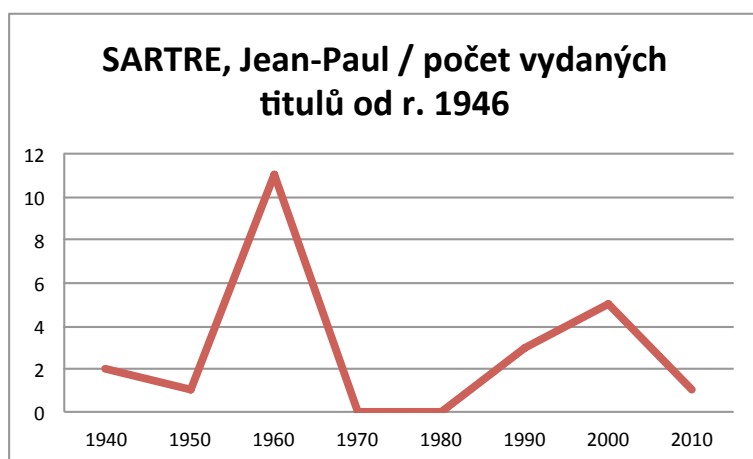
SARTRE, Jean-Paul / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Cesty k svobodě</i> . Díl první, <i>Věk rozumu</i>	J. Vobrubová-Koutecká	Praha : ELK,	1946
<i>Cesty k svobodě</i> . Díl druhý, <i>Odklad</i>	J. Vobrubová-Koutecká	Praha : ELK,	1947
<i>Holá pravda</i> : hra o 8 obrazech	A. J. Liehm	Praha : ČDLJ,	1956
<i>Uragán nad cukrem</i>	Miloš Veselý ; doslov napsal A. J. Liehm	Praha : SNKLU,	1961
<i>Vězňové z Altony</i>		Praha : ČDLJ,	1961
<i>5 her a jedna aktovka</i>	A. J. Liehm, Evžen a Evžen Drmolovi	Praha : SNKLU,	1962
<i>Mouchy</i> : drama o třech dějstvích	František Vrba ; dosl. Ivan Sviták	Praha : Orbis,	1964
<i>Slova</i>	přel. a doslov napsala Dagmar Steinová	Praha : Mladá fronta,	1965
<i>Špinavé ruce</i> : hra o sedmi obrazech	A. J. Liehm	Praha : Dilia,	1965
<i>Zed'</i>	Eva Musilová a Josef Čermák ; předmluvu napsal Jozef Felix	Praha : SNKLU,	1965
<i>Marxismus a existencialismus</i>	Oldřich Kuba ; doslov napsal Milan Průcha	Praha : Svoboda,	1966
<i>Dramata</i>	doslov napsal Milan Kundera	Praha : Orbis,	1967
<i>Nevolnost</i>	Dagmar Steinová ; doslov napsal Jozef Felix	Praha : Československý spisovatel,	1967

(*Dobry den, smutku* – vyd. 1., *Za měsíc, za rok* – vyd. 2.). Přel. Josef Pospíšil, Eva Ruxová. Praha : Motto, 2002. SAGAN, Françoise. *Strážce srdce*. Přel. Dana Melanová. Praha : Motto, 2012. SAGAN, Françoise. *Nádherná oblaka*. Přel. Dana Melanová. Praha : Motto, 2013. SAGAN, Françoise. *Ztracený profil*. Přel. Dana Melanová. Praha : Motto, 2014. – Titul z r. 2014 není v této práci započítán do statistických přehledů.

⁶⁸² SAGAN, Françoise. *Dva romány o lásce* (*Dobry den, smutku* vyd. 1., *Za měsíc, za rok* vyd. 2.). Přel. Josef Pospíšil, Eva Ruxová. Praha : Motto, 2002.

<i>Slova</i>	přel. a doslov napsala Dagmar Steinová	Praha : Mladá fronta,	1967
<i>Slova</i>	přel. a doslov napsala Dagmar Steinová	Praha : Svoboda,	1992
<i>Zed'</i>	Eva Musilová a Josef Čermák ; doslov Zdeněk Hrbata	Praha : Odeon,	1992
<i>Nevolnost</i>	Dagmar Steinová	Praha : Odeon,	1993
<i>Zed' ; Nevolnost</i>	Josef Čermák, Eva Musilová, Dagmar Steinová	Praha : Levné knihy KMa,	2001
<i>Zed' ; Nevolnost</i>	Josef Čermák, Eva Musilová, Dagmar Steinová	Praha : KMa,	2003
<i>Existencialismus je humanismus</i>	přel. a doslovem opatřil Petr Horák	Praha : Vyšehrad,	2004
<i>Bytí a nicota : pokus o fenomenologickou ontologii</i>	O. Kuba	Praha : OIKOYMENH,	2006
<i>Vědomí a existence</i>	J. Čapek a M. Petříček	Praha : OIKOYMENH,	2006
<i>Sešity z podivné války (září 1939 – březen 1940)</i>	Michal Novotný	Praha : Academia,	2012

Následující graf dokumentuje nebývalý nárůst zájmu o vydávání děl tohoto autora v 60. letech, následující pauzu v trvání 25 let, kdy nevychází nic, a pomalou proměnu situace po zrušení cenzury a v nových podmínkách po roce 1989.

Sartre patří k autorům, k nimž máme z hlediska zpřístupnění jejich díla v češtině stále ještě určitý dluh. V posledních letech byl částečně splacen vydáním prvně přeložených titulů *Existencialismus je humanismus* (překlad Petr Horák, Vyšehrad, 2004), *Bytí a nicota* (překlad O. Kuba, OIKOYMENH, 2006), *Vědomí a existence* (přel. J. Čapek a M. Petříček, OIKOYMENH, 2006) a *Sešity z podivné války* (překlad Michal Novotný, Academia, 2012).

8.5.1.8 Schmitt, Eric-Emmanuel (1960–)

Úspěšný spisovatel, dramatik a režisér, autor několika bestsellerů patří k nejčastěji uváděným současným francouzským dramatikům na českých divadelních scénách. Je dokonce prezentován jako „nejznámější a ve světě nejhranější francouzský dramatik“.⁶⁸³ V poslední době jsou uváděna například dramata: *Enigmatické variace* (Divadlo J. K. Tyla, Plzeň; Divadlo Na Fidlovačce, Praha), *Heslo Morálka* (Divadlo Palace, Praha), *Hotel mezi dvěma světy* (Divadlo Na Fidlovačce, Praha; Slezské divadlo Opava), *Libertin* (Městské divadlo Brno), *Manželské vraždění* (Divadlo Na Jezerce, Praha; Městské divadlo Zlín), *Návštěvník* (Divadlo v Řeznické, Praha), *Záhada aneb Zapřená láska* (Divadlo Na Fidlovačce, Praha). Divadelní hry E.-E. Schmitta překládá (a některá i inscenoval) Michal Lázňovský, někdy ještě ve spolupráci s manželkou Matyldou, někdy s Tomášem Vondrovicem. Díla nabízí pro potřeby divadelníků hned několik jeho textů (v elektronické podobě, na

⁶⁸³ Citováno z programu Slezského divadla Opava, text k uvedení Schmittovy hry *Hotel mezi dvěma světy*. [online]. Dostupné z: <http://www.divadlo-opava.cz/repertoar/predstaveni/eric-emmanuel-schmitt-hotel-mezi-dvema-svety/>. [Cit. 27.6.2014].

vyžádání): *Enigmatické variace, Hotel mezi dvěma světy, Libertin (Heslo: Morálka), Manželské vraždění, Návštěvník, Oskar a růžová paní, Tektonika citů*.⁶⁸⁴

Knižně vyšly od tohoto autora nejprve dvě divadelní hry, *Návštěvník* a *Heslo „Morálka“* (vydal Divadelní ústav).⁶⁸⁵ Ke Schmittově dramatické tvorbě se posléze vrátilo ještě nakladatelství Albatros: r. 2005 vydalo v tehdy nově zaváděné edici Plus⁶⁸⁶ hru *Manželské vraždění*.⁶⁸⁷ Nakladatelství Garamond představilo E.-E. Schmitta na české scéně jako prozaika. Nejprve uvedlo román *Evangelium podle Piláta* (2005)⁶⁸⁸ a navázalo volnou trilogií *Noemovo dítě, Oskar a růžová paní, Pan Ibrahim a květy koránu*.⁶⁸⁹ Tyto tři romány vyšly v reedici v souhrnném svazku r. 2011. Jiný nakladatel, Rybka, sáhl r. 2009 po románu *Zápasník sumó, který nemohl ztloustnout*,⁶⁹⁰ který vydal ve vlastním překladu, a prozatím na tento počín další publikací nenavázal. Zajímavé je, že autor sdružuje do jediného cyklu, nazvaného *L'Invisible (Neviditelný)*, jak zmíněné tři tituly „volné trilogie“ vydané nakladatelstvím Garamond, tak titul, který vydal nakladatel Rybka, přičemž do tohoto souboru řadí ještě další dva romány, které v češtině k dispozici (dosud) nejsou.

8.5.1.9 Vargas, Fred (1957–)

Fred Vargas je pseudonym vědkyně bádající v oboru archeozoologie, jež ve volných chvílích píše detektivní romány. První detektivku vydala r. 1986 a postupně se vypracovala tak, že se několikrát zařadila k autorům nejprodávanějších knih roku. Slavný je její cyklus příběhů komisaře Adamsberga a jeho pomocníka Danglarda, kromě toho Fred Vargas píše i povídky a vydala také dva komiksy.

Na českou scénu spisovatelku uvedlo nakladatelství Mladá fronta (r. 2003 s titulem *Uteč rychle a vrať se pozdě*),⁶⁹¹ poté si redaktorka Anežka Charvátová úspěšnou autorku detektivek převedla do svého nového působiště, nakladatelství Garamond. Tam vyšlo dalších osm titulů,⁶⁹² prozatím se ani jediný nedočkal reedice. Vargas česky vycházela zpočátku v překladech Tomáše Kybala, od r. 2007 v překladech Kateřiny Vinšové.

⁶⁸⁴ Profil „Eric-Emmanuel Schmitt“ na stránkách agentury Dilia. [online]. Dostupné z: <http://www.dilia.cz/index.php/component/k2/item/70-schmitt-eric-emmanuel>. [Cit. 28.6.2014].

⁶⁸⁵ SCHMITT, Eric-Emmanuel. *Návštěvník*. Přel. Michal Lázňovský a Tomáš Vondrovic. Praha : Divadelní ústav, 1998. SCHMITT, Eric-Emmanuel. *Heslo „Morálka“*. Přel. Matylda a Michal Lázňovských. Praha : Divadelní ústav, 2001.

⁶⁸⁶ Dnes je Plus jednou z divizí společnosti Albatros Media a.s.

⁶⁸⁷ SCHMITT, Eric-Emmanuel. *Manželské vraždění*. Přel. a doslov napsal Michal Lázňovských. Praha : Albatros, 2005.

⁶⁸⁸ SCHMITT, Eric-Emmanuel. *Evangelium podle Piláta*. Přel. Zora Obstová a Helena Beguivinová. Praha : Garamond, 2005.

⁶⁸⁹ SCHMITT, Eric-Emmanuel. *Noemovo dítě*. Přel. Denisa Kerschová-Brosseau. Praha : Garamond, 2006.

SCHMITT, Eric-Emmanuel. *Oskar a růžová paní*. Přel. Denisa Kerschová-Brosseau. Praha : Garamond, 2006.

SCHMITT, Eric-Emmanuel. *Pan Ibrahim a květy koránu*. Přel. Zdenka Kovářová. Praha : Garamond, 2006.

⁶⁹⁰ SCHMITT, Eric-Emmanuel. *Zápasník sumó, který nemohl ztloustnout*. Přel. Michal Rybka. Praha : Rybka, 2009.

⁶⁹¹ VARGAS, Fred. *Uteč rychle a vrať se pozdě*. Přel. Tomáš Kybal. Praha : Mladá fronta, 2003.

⁶⁹² VARGAS, Fred. *Muž naruby*. Přel. Tomáš Kybal. Praha : Garamond, 2006. VARGAS, Fred. *Muž s modrými kruhy*.

Přel. Tomáš Kybal. Praha : Garamond, 2006. VARGAS, Fred. *Neptunův trojzubec*. Přel. Kateřina Vinšová. Praha :

Garamond, 2007. VARGAS, Fred. *Špetka věčnosti*. Přel. Kateřina Vinšová. Praha : Garamond, 2007. VARGAS, Fred.

A Seina teče. Přel. Kateřina Vinšová. Praha : Garamond, 2008. VARGAS, Fred. *Tři Evangelisti*. Přel. Kateřina

Vinšová. Praha : Garamond, 2010. VARGAS, Fred. *O kousek dál napravo*. Přel. Kateřina Vinšová. Praha : Garamond,

2011. VARGAS, Fred. *Záhada mrtvých nohou*. Přel. Kateřina Vinšová. Praha : Garamond, 2013.

8.5.2 Osm vydaných titulů

Breton, André, 1896–1966

Jarry, Alfred, 1873–1907

Leroux, Gaston, 1868–1927

Molière, 1622–1673

Osm titulů vydali čeští nakladatelé celkem třem autorům. Všichni patří do kánonu francouzské literatury: dramatik přelomu baroka a klasicismu **Molière**; básník, dramatik a romanopisec, který definoval pojem 'Patafyzika a je považován za předchůdce absurdního dramatu a surrealismu, **Alfred Jarry**; básník, spisovatel, literární teoretik a vůdčí postava skupiny surrealismu **André Breton**.

8.5.2.1 Breton, André (1896–1966)

První český překlad Bretonovi vydal Spolek výtvarných umělců Mánes v roce 1934 – *Spojité nádoby*.⁶⁹³ Ve 30. letech vyšly ještě tituly *Nadja*, *Co je surrealismus* a *Vzduch vody* a v roce 1947 sborník *Mezinárodní surrealismus*, což byl katalog k výstavě v Topičově salonu, ve kterém našli zastoupení ještě B. Péret a H. Arp.⁶⁹⁴ Na mnoho let pak zůstal Breton pro české čtenáře v podstatě nedostupným autorem, s výjimkou 12. svazku Nezvalových *Spisů* věnovaného jeho překladům, kde se i Bretonovy texty objevily.

Po r. 1989 se autorovi nejprve věnovalo nakladatelství Dauphin, kde vyšly během roku 1996 hned čtyři tituly: *Arkán 17*, *Nadja*, *Spojité nádoby*, *Šílená láska* (nové překlady od různých překladatelů).⁶⁹⁵ O tři roky později vydává litoměřický nakladatel Ivo Vodička bibliofilskou publikaci *Volný svazek*.⁶⁹⁶ Concordia uveřejnila dvě knihy: *Rozhovory (1913–1952)* v roce 2003⁶⁹⁷ a *Antologii černého humoru* (2006). Breton je rovněž jedním z autorů knihy *Dalí důvěrně* (Odeon, 2004).⁶⁹⁸ V nakladatelství Hermann & synové vyšly dále *Manifesty surrealismu*.⁶⁹⁹ Přehled Bretonových textů uzavírá básnická sbírka *Otevřete, to jsem já*,⁷⁰⁰ vydaná v Analogonu.

8.5.2.2 Jarry, Alfred (1873–1907)

Alfred Jarry do českého prostředí pronikal prostřednictvím překladů velmi pozvolna, a to až po autorově smrti. Jako první vyšel r. 1908⁷⁰¹ román *Messalina* (francouzsky r. 1900), dnes považovaný v souboru Jarryho díla spíše za okrajovou záležitost. Přesto máme k dispozici hned tři překlady, vedle Fialova⁷⁰² ještě Zaorálkův (1930, reedice 1990) a nejnověji od Karla

⁶⁹³ BRETON, André. *Spojité nádoby*. Přel. Jindřich Honzl a Vítězslav Nezval. Praha : Spolek výtvarných umělců Mánes, 1934.

⁶⁹⁴ BRETON, André. *Nadja*. Přel. M. Hlávka, V. Nezval a B. Vaníček. Praha : F. J. Müller, 1935. BRETON, André. *Co je surrealismus?* Tři přednášky (o vývoji surrealismu, o surrealistické situaci objektu a politické posici dnešního umění). Doslov napsal Vítězslav Nezval. Brno : Joža Jícha, 1937. BRETON, André. *Vzduch vody*. Přel. D. Šubert a V. Zykmond. Rakovník : Spolek akad. Krakovec, 1937. BRETON, André ; PÉRET, Benjamin ; ARP, Hans. *Mezinárodní surrealismus*. Přel. Věra Smetanová, Jindřich Heisler, Vratislav Effenberger, Ludvík Kundera, Karel Teige. Praha : Topičův salon, 1947.

⁶⁹⁵ BRETON, André. *Arkán 17*. Přel. Zbyněk Havlíček a Eva Outratová. Liberec : Dauphin, 1996. BRETON, André. *Nadja*. Přel. Jarmila Fialová. Praha : Dauphin, 1996. BRETON, André. *Šílená láska*. Přel. Stella Pavlovská. Praha : Dauphin, 1996. BRETON, André. *Spojité nádoby*. Přel. Jarmila Fialová. Praha : Dauphin, 1996.

⁶⁹⁶ BRETON, André. *Volný svazek*. NEZVAL, Vítězslav. *Píseň písní*. Vybral a vložil do proužkové knihy Ivo Vodička. Litoměřice : Ivo Vodička, 1999. Ukázka této knihy je dostupná na: <http://www.czechlit.cz/res/data/062/008935.pdf>.

⁶⁹⁷ PARINAUD et al. *Rozhovory (1913–1952)*. Přel. Dagmar Steinová. Praha : Concordia, 2003.

⁶⁹⁸ Tento typ publikací však statistické přehledy v této práci nezahrnují.

⁶⁹⁹ BRETON, André. *Manifesty surrealismu*. Přel. Jiří Pechar a Dagmar Steinová. Praha : Herrmann & synové, 2005.

⁷⁰⁰ BRETON, André. *Otevřete, to jsem já*. Vybral a přel. Petr Král. Praha : Analogon, 2009.

⁷⁰¹ Jde o první knižní překlad; Fiala již o 4 roky dříve, r. 1904, vydal překlad *Messaliny* v časopise *Moderní revue*.

⁷⁰² JARRY, Alfred. *Messalina: román ze starého Říma*. Přel. Kamil Fiala. Praha : Fr. Adámek, 1908.

Sýse (2000).⁷⁰³ ⁷⁰⁴ Podobně se zájmu těší také Jarryho román z r. 1902, *Nadsamec*: překlad Jaroslava Zaorálka (1930) vyšel ve dvou reedicích (1968, 1990) a r. 1992 se dočkal divadelní dramatinizace; poté byl vydán nově ještě v překladu Růženy Steklačové (2011).⁷⁰⁵ Pouze jednou, a to nedávno, vyšel román *Dny a noci: román o dezertérovi* (2002).⁷⁰⁶ K prozaickým textům patří ještě *Spekulace*⁷⁰⁷ a *Skutky a názory doktora Fautrolla, patafysika*, ty byly opakovaně zařazeny do svazku představujícího divadelní hry, jen jednou vyšly samostatně.⁷⁰⁸

Nejznámějším dílem A. Jarryho je však i u nás řada divadelních her o otci Ubu, které vznikaly mezi lety 1896 a 1906. Na českých scénách se hrají (a případně v knižních vydáních čtou) v překladu pořízeném o více než šedesát let později, a dodnes jediném: Prokop Voskovec tři hlavní texty přeložil a vydal r. 1961, od té doby překlad jedné další hry doplnil Petr Turek. V souhrnu tedy *Ubu* vyšel knižně čtyřikrát (1961, 1966, 1993, 2004).⁷⁰⁹

Komentář k českým překladům A. Jarryho je uveden též výše, 6.4.5.5.

8.5.2.3 Leroux, Gaston (1868–1927)

Gaston Leroux byl romanopisec a dramatik, proslavil se zejména jako autor detektivních románů – je považován za jednoho z předchůdců dnešní detektivky. Některá jeho díla obsahují prvky žánru fantastického románu.

Česky jeho díla vycházela od r. 1909 (*Tajemství žluté komnaty*)⁷¹⁰ a až do r. 1931 nakladatelé uváděli na český knižní trh jednu Lerouxovu knihu za druhou. Poté nastává ve vydávání titulů tohoto autora pauza až do r. 1967 (*Fantom opery*),⁷¹¹ následuje ještě jeden svazek, *Dvojitý život Theofrasta Longueta* (1970).⁷¹² Další knihy vyšly až po roce 1989.

Čtyřikrát vyšel ve sledovaném období titul *Fantom opery*, a to v překladu J. V. Svobody (z r. 1967), dále v novém překladu Jiřího Žáka (XYZ, 2008) a v r. 2009 ještě v upravené verzi pro bilingvní vydání pořízené J. Brožovou (Computer Press).⁷¹³ Sběrka hororových povídek *Dáma se sametovým náhrdelníkem* je uvedena jako 1. vydání.⁷¹⁴ Román *Záhada žlutého pokoje* vyšel v novém překladu Eddy Němcové (1991).⁷¹⁵ Román *Chemikovo tajemství* vyšel bez uvedení překladatele, pravděpodobně v překladu Frant. Štěpánka z r. 1917 (ve svazku je uvedeno „Dobový překlad dodává knížce pochybné kouzlo

⁷⁰³ JARRY, Alfred. *Nadsamec. Messalina*. Přel. Jaroslav Zaorálek. Praha : Rudolf Škeřík, 1930. JARRY, Alfred. *Messalina: román starého Říma*. Přel. Karel Sýs. Praha : Otakar II., 2000.

⁷⁰⁴ Sýsův překlad je však plagiát, jak dokazuje nedávno pořízená studie: JADRŇÝ, Petr. *Messalina Alfreda Jarryho. Srovnání překladů Jaroslava Zaorálka a Karla Sýse*. *iLiteratura.cz*. Publikováno 12. 4. 2014. [online]. Dostupné z <http://www.iliteratura.cz/Clanek/33031/jarry-alfred-messalina>. [Cit. 6.7.2014].

⁷⁰⁵ JARRY, Alfred. *Nadsamec. Messalina*. Přel. Jaroslav Zaorálek. Praha : Rudolf Škeřík, 1930. JARRY, Alfred. *Nadsamec: moderní román*. Přel. Jaroslav Zaorálek, doslov Ludvík Kundera. Praha : Odeon, 1968. (2. vyd.) JARRY, Alfred. *Nadsamec: moderní román. Messalina: román ze starého Říma*. Přel. Jaroslav Zaorálek. Praha : Agentura Tip Š, 1990. (3. vyd.) JARRY, Alfred. *Nadsamec: divadelní mystifikace*. Z překladu J. Zaorálka pro divadlo zpracoval Jan Vedral. Praha : Dilia, 1992. JARRY, Alfred. *Nadsamec*. Přel. Růžena Steklačová. Praha : XYZ, 2011.

⁷⁰⁶ JARRY, Alfred. *Dny a noci: román o dezertérovi*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Garamond, 2002.

⁷⁰⁷ JARRY, Alfred. *Spekulace*. Přel. Patrik Ouředník. Praha : Volvox Globator, 1997.

⁷⁰⁸ JARRY, Alfred. *Skutky a názory doktora Fautrolla, patafysika*. Přel. Prokop Voskovec. Praha : Herrmann, 1996. (reedice textu publikovaného ve svazku s ubuovskými dramaty z r. 1961)

⁷⁰⁹ JARRY, Alfred. *Ubu králem a jiné hry a prózy*. Přel. Prokop Voskovec, přebásnil Luděk Kubišta. Předmluva Ludvík Kundera. Praha : SNKLHU, 1961. JARRY, Alfred. *Král Ubu*. Přel. Prokop Voskovec. Praha : Dilia, 1966. JARRY, Alfred. *Ubu (Ubu králem, Ubu spoutaný, Ubu na homoli, Ubu paroháčem, Texty)*. Přel. Prokop Voskovec a Petr Turek. Předmluva Ludvík Kundera. Praha : Kra, 1993. (s výjimkou překladu P. Turka jde o reedici překladů publikovaných r. 1961). JARRY, Alfred. *Ubu králem, Ubu spoutaný, Ubu na homoli, Ubu paroháčem*. Přel. Prokop Voskovec a Petr Turek. Praha : Garamond, 2004. (reedice)

⁷¹⁰ LEROUX, Gaston. *Tajemství žluté komnaty*. Přel. Jar. Zajíček-Horský. Praha : Jos. R. Vilímek, 1909.

⁷¹¹ LEROUX, Gaston. *Fantom opery*. Přel. Jiří V. Svoboda. Praha : Mladá fronta, 1967.

⁷¹² LEROUX, Gaston. *Dvojitý život Theofrasta Longueta*. Přel. Eva Strebingerová. Praha : Naše vojsko, 1970.

⁷¹³ LEROUX, Gaston. *Fantom opery*. Přel. J. V. Svoboda. Praha : Ivo Železný, 1991. LEROUX, Gaston. *Fantom Opery*. Přel. Jiří V. Svoboda. Praha : Levné knihy KMa, 2006. LEROUX, Gaston. *Fantom Opery*. Přel. Jiří Žák. Praha : XYZ, 2008. LEROUX, Gaston. *Fantom Opery – Le Fantôme de l'Opéra*. Dvojjazyčná kniha, zjednodušená verze. Upr. a přel. Jitka Brožová. Brno : Computer Press, 2009.

⁷¹⁴ LEROUX, Gaston. *Dáma se sametovým náhrdelníkem*. Praha : Vyšehrad, 1991.

⁷¹⁵ LEROUX, Gaston. *Záhada žlutého pokoje*. Přel. Edda Němcová. Praha : Mladá fronta, 1991.

nechtěného.“).⁷¹⁶ Podobně i další titul vydaný v nakladatelství Blesk, *Muž, který se navrácí z dáli* (tentokrát je Štěpánek jako překladatel uveden), nabízí překlad z r. 1925.⁷¹⁷

8.5.2.4 Molière (1622–1673)

První divadelní hra slavného dramatika vyšla česky knižně r. 1825.⁷¹⁸ Jako u jiných francouzských autorů, kteří patří do literárního kánonu, lze v bibliografii českých vydání sledovat takřka konstantní zájem nakladatelů, jež dosahuje vrcholu ve 20. letech 20. století. Oproti jiným zde komentovaným přehledům je však u Molièra markantní výrazný počet vydaných titulů i v průběhu 50. let. Také v dalších desetiletích jeho hry stále vycházejí.

Pouze v 90. letech vyšel jediný titul, a to *Nesmrtelná slova* (bilingvní publikace, reedice vydání z r. 1940).⁷¹⁹ Poté až r. 2006 vydalo nakladatelství Větrné mlýny divadelní hru *Tartuffe* v překladu A. Přidala.^{720 721} V dalším období se však dramatika ujímá nakladatelství Artur. Vydává postupně nejprve hru *Don Juan* (přel. Jaroslav Konečný a Karel Kraus), pak v letech 2006 až 2008 v nových překladech Vladimíra Mikeše čtyři další hry: *Tartuffe*, *Amfitryon*, *Misanthrop*, *Lakomec*; a v r. 2010 komedii *Škola pro ženy* (přel. J. Z. Novák – v Arturu uvedeno jako 1. vydání, avšak v tomto překladu hra vyšla už r. 1953 v Českém divadelním a literárním jednatelství). Mimo sledované období, v roce 2014, v nakladatelství Artur vyšly ještě dva svazky, jež nabídly starší překlady. První obsahoval dvě hry: *Skapinova šibalství* a *Ztřeštěnec* (Svatopluk Kadlec, František Vrba), druhý přinesl titul *Zdravý nemocný* (Svatopluk Kadlec).

⁷¹⁶ LEROUX, Gaston. *Chemikovo tajemství*. Ostrava : Blesk, 1992.

⁷¹⁷ LEROUX, Gaston. *Muž, který se navrácí z dáli*. Přel. Fr. Štěpánek. Ostrava : Blesk, 1992.

⁷¹⁸ MOLIÈRE. *Bezděčný lékař*. Frasska we 3 gednánjch dle původnjho francauzského spisu Molierowa s hognými proměnami swobodně zčesstěná od Matěje Jozefa Sychry. Hradec Králové : Jan Host. Pospjssil, 1825.

⁷¹⁹ MOLIÈRE. *Nesmrtelná slova*. Přel. a úvod napsal V. Tichý. Olomouc : Votobia, 1996. (Publikace vyšla ve stejné podobě poprvé u pražského nakladatele Bohuslava Hendricha už r. 1940.)

⁷²⁰ MOLIÈRE. *Tartuffe*. Přel. Antonín Přidal. Předmluvu napsala Daniela Jobertová. K vydání připravil Pavel Drábek. Brno : Větrné mlýny, 2006.

⁷²¹ *Tartuffe* česky vychází od r. 1866, překlady pořídili postupně Em. Zünger (1866), Bohdan Kaminský (poprvé v této verzi vyšlo r. 1904), Svatopluk Kadlec (1944), Olga Srbová (1948), K. M. Valló (1953), František Vrba (1966), Eva Bezděková (1974), Antonín Přidal (1981), Vladimír Mikeš (2006).

8.5.3 Sedm vydaných titulů

Céline, Louis Ferdinand, 1894–1961

David-Neel, Alexandra, 1868–1969

Duteurtre, Benoît, 1960–

Godard, Jocelyne

Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-François, 1741–1803

Japrisot, Sébastien, 1931–2003

Maurois, André, 1885–1967

Pennac, Daniel, 1944–

Pourrat, Henri, 1887–1959

Schlogel, Gilbert, 1932–

Toussaint, Jean-Philippe, 1957–

Werber, Bernard, 1961–

Tabulka uvádí abecední výčet autorů. Autoři čtíva⁷²² jsou vyznačeni podbarvením. Podobně budou autoři uvedeni a povšechně rozdělení i v dalších částech práce, pojednávajících o počtech vydaných titulů (podle autorů) v sestupném pořadí.

Dvanáct autorů je v daném období na českém knižním trhu zastoupeno sedmi tituly. Skupinu tvoří tři autoři, kteří se dnes již nepopíratelně řadí ke klasikům: **Louis-Ferdinand Céline**, **Romain Rolland** a **Jean-Paul Sartre**. Do této skupiny se řadí i kultovní autorka generace amerických beatníků, cestovatelka, anarchistka, buddhistka a spisovatelka **Alexandra David-Néelová**. Za záslužnou aktivitu na poli propagace literatury, jež se nepodbízí většinovým čtenářům, lze prohlásit vydávání knih etnologa a spisovatele **Henri Pourrata**, jenž sbíral lidovou slovesnost kraje Auvergne.

V této práci je však obdobná pozornost věnována i autorům současným. Se sedmi publikovanými tituly jsou to: spisovatel a hudební kritik **Benoît Duteurtre**; autorka bestsellerových historických románů **Jocelyne Godardová**; překladatel z angličtiny, scenárista a hlavně autor detektivek **Sébastien Japrisot**; scenárista, autor knih pro děti a mj. také slavných humoristických románů **Daniel Pennac**; chirurg a autor románů z lékařského prostředí **Gilbert Schlogel**; belgický romanopisec a vůdčí osobnost skupiny, jež v 80. letech do jisté míry navázala na tzv. Nový román, **Jean-Philippe Toussaint**; spisovatel, jenž se proslavil zejména trilogií *Les Fourmis* (č. *Mravenci*), **Bernard Werber**.

Sedm titulů v českém překladu má na kontě také chemik, novinář a za války tajný agent, jenž se posléze stal spisovatelem, **Jacques Bergier**. Je spoluautorem (spolu s Louisem Pauwelsem) knihy *Le Matin des Magiciens* (fr. 1960, č. *Jitro kouzelníků: úvod do fantastického realismu*, v překladu Jiřího Konůpka vyšlo v prvním a druhém vydání ve Svobodě – 1969, 1990, poté opakovaně v nakladatelství XYZ: 2004, 2008, 2009), která je symbolem „záhadologických“ publikací prezentujících různé spiklenecké teorie. Ač obsahují i narativní pasáže, jde spíše o populárně-naučné knihy – proto nejsou v této práci zahrnuty do statistických přehledů.⁷²³

8.5.3.1 Céline, Louis Ferdinand (1894–1961)

Významné místo v této skupině autorů zaujímá L.-F. Céline, jehož dílo sice není tolik rozsáhlé, ale před rokem 1989 u nás po šest desetiletí vůbec nevycházelo. Céline byl pro své kontroverzní postoje (nejprve odsouzen za kolaboraci s Němci, těžko přijatelné však byly i

⁷²² Zařazení do kategorií „náročná“ a „oddechová“ literatury je do jisté míry subjektivní. Opírá se zejména o obecné vnímání autora ve francouzském prostředí. Odhad je podložen dlouhodobou průběžnou četbou literárněkritických ohlasů, publicistických článků a okrajově i literárních blogů, jakož i sledováním žebříčků prodejnosti novinek v různých francouzských periodících.

⁷²³ Česky dále vyšly tituly *Tajní agenti proti tajným zbraním* (přel. A. Karel, Orbis, 1971), *Průmyslová špionáž* (přel. Miroslav Brož, Orbis, 1974), *Mimozemšťané v dějinách* (přel. Oldřich Kalfířt, Odeon, 1992), *Knihy nevysvětlitelného* (přel. Stanislava Káňová, Železný, 1995), *Utajení vládcové času* (přel. Danuše Navrátilová, Argo, 2009).

názory, kterým dal průchod ve svých pamfletech publikovaných mezi lety 1936 a 1941) po značnou dobu upozaděn i ve Francii.⁷²⁴

České překlady prvních románů vyšly s minimálním odstupem od původních vydání: román *Voyage au bout de la nuit*, 1932, č. *Cesta do hlubin noci* (1933);⁷²⁵ divadelní hra *Église*, 1933, č. *Církev* (1934);⁷²⁶ *Mort à crédit*, č. *Smrt na úvěr* (1936)⁷²⁷ a jeden z pamfletů: *L'École des cadavres*, 1938, č. *Škola mrtvol* (1939).⁷²⁸ Poté však nastala dlouhá pauza, přerušena až r. 1995, kdy byl zahájen projekt vydávání Célinova románového díla v brněnském nakladatelství Atlantis. Překladatelka Anna Kareninová revidovala Zaorálkovy překlady prvních dvou románů,⁷²⁹ a poté se jala postupně překládat a vydávat další, v češtině dosud nepublikované svazky.⁷³⁰

8.5.3.2 David-Neel, Alexandra (1868–1969)

Alexandra David-Néelová se proslavila tím, že cestovala už roku 1916 po Tibetu a v roce 1924 dokonce jako údajně první evropská žena pobývala v zakázaném městě, Lhasě.

Této autorce vycházely první české překlady už ve 30. letech (postupně bylo v dané dekádě vydáno pět titulů). V roce 1937 prvně vyšel překlad Josefa Heyduka knihy, kterou A. David-Neelová napsala spolu s Lamou Jongdänem,⁷³¹ *Mipam, lama s Paterou moudrostí*, která se dočkala reedic v r. 1947, 1969, 1990⁷³² a 2000.⁷³³ Podobně titul *Mystikové a mágové v Tibetu* vyšel poprvé r. 1934 a týž překlad Jiřího Vičara znovu r. 1998.⁷³⁴ Titul *Bílá a černá magie* (napsaný rovněž ve spoluautorství s Lamou Jongdänem)⁷³⁵ v překladu Jiřího Víznera vyšel r. 1995 vůbec poprvé. Titul *Pronikavý vhled* v překladu Otto Jeřábka vyšel ve sledovaném období poprvé, a hned dvakrát (1993⁷³⁶ a 2009).⁷³⁷ Knihu *O žebrácké holi do svatého města. Cesta Pařížanky do Lhasy* uvedla v překladu H. Josta Česká grafická Unie roku 1931 a v roce 1996 ji nabídlo nakladatelství Tichá Byzanc v novém překladu pod upraveným názvem *Zakázanou zemí. Cesta Pařížanky do Lhasy*.⁷³⁸

8.5.3.3 Duteurtre, Benoît (1960)

Hudební kritik, novinář a autor dvou desítek románů, v nichž komentuje a často otevřeně kritizuje dnešní svět s důsledky globalizace a přetechizovaného, odosobněného života.

Na českou literární scénu se dostal, jak v rozhovorech pro média sám rád připomíná, na přímluvu Milana Kundery a zásluhou nakladatelství Atlantis, které jeho tvorbu průběžně

⁷²⁴ Avšak ne tak absolutně jako v českém prostředí: například *Voyage au bout de la nuit* vyšla ve Francii v tomto období v různých nakladatelstvích v letech: 1932, 1935, 1942, 1943, 1952, 1949, 1952, 1954, 1956, 1962, 1966, 1974, 1977, 1978, 1980, 1981, 1985, 1986, 1988. – Podle údajů katalogu Bibliothèque Nationale de France.

⁷²⁵ CÉLINE, Louis-Ferdinand. *Cesta do hlubin noci*. Přel. Jaroslav Zaorálek za spolupráce s J. Hořejším, K. Chudobou a R. Weinerem. Praha : Fr. Borový, 1933.

⁷²⁶ CÉLINE, Louis-Ferdinand. *Církev*. Přel. Jaroslav Zaorálek. Praha : Fr. Borový, 1934.

⁷²⁷ CÉLINE, Louis-Ferdinand. *Smrt na úvěr*. Přel. Jaroslav Zaorálek. Praha : Fr. Borový, 1936.

⁷²⁸ CÉLINE, Louis-Ferdinand. *Škola mrtvol*. Přel. S. Horský, Praha : Meteor, 1939.

⁷²⁹ *Cesta do hlubin noci* (1995); *Smrt na úvěr* (1999).

⁷³⁰ *Od zámku k zámku* (1996); *Sever* (1997); *Skočná* (1998); *Klaun's band I, II* (2001, 2002); *Féerie pro jindy I* (2011)

⁷³¹ V katalogu SKC a NKP uváděn v anglickém přepisu Yongden.

⁷³² YONGDEN, Albert Arthur; DAVID-NEEL, Alexandra. *Mipam, lama s Paterou moudrostí*. Přel. Josef Heyduk. Praha : Odeon, 1990.

⁷³³ YONGDEN, Albert Arthur; DAVID-NEEL, Alexandra. *Mipam, lama s Paterou moudrostí*. Přel. Josef Heyduk; poznámkami opatřil Josef Kolmaš. Kutná Hora : Tichá Byzanc, 2000.

⁷³⁴ DAVID-NEEL, Alexandra. *Mystikové a mágové Tibetu*. Praha : Elfa, 1998.

⁷³⁵ YONGDEN, Albert Arthur; DAVID-NEEL, Alexandra. *Bílá a černá magie. Garab a Dečhema*. Přel. Jiří Vízner. Praha : Pragma, 1995.

⁷³⁶ DAVID-NEEL, Alexandra. *Pronikavý vhled*. Přel. Ota Jeřábek; komentář Květoslav Minařík. Praha : Canopus, 1993.

⁷³⁷ DAVID-NEEL, Alexandra. *Pronikavý vhled*. Přel. Otto Jeřábek; komentář Květoslav Minařík. Praha : Canopus, 2009. (Křestní jméno překladatele je uváděno ve dvou podobách.)

⁷³⁸ DAVID-NEEL, Alexandra. *Zakázanou zemí. Cesta Pařížanky do Lhasy*. Přel. Kateřina Sternbergová. Praha : Tichá Byzanc, 1996.

představuje už od roku 2000, kdy vyšel román *Totální výprodej* v překladu L. Kavanové.⁷³⁹ Další čtyři romány přeložila Růžena Ostrá,⁷⁴⁰ poté se překladů ujala Eva Blinková Pelánová,⁷⁴¹ jež v současné době pracuje na dalším, *Šťastné město* (*La Cité heureuse*, 2007), který má vyjít v příštím roce. Atlantis postupuje poměrně pomalým tempem a nabízí díla tohoto spisovatele z let 2000 až 2007 – jeho autorský posun k jiným tématům a jinému způsobu zpracování tak na základě českých překladů nelze vysledovat (od roku 2007 Duteurtre vydal dalších sedm románů, v rozhovorech autor často zdůrazňuje právě i další polohy své tvorby – vedle satiry současné moderní společnosti se poslední dobou pouští i do autobiografické tematiky).⁷⁴²

8.5.3.4 Godard, Jocelyne

Jocelyne Godardová⁷⁴³ je autorka historických románů pro nejširší čtenářské publikum. Svě místo v tomto přehledu si vydobyla v důsledku toho, že nakladatelství Alpress vydalo sedm dílů jejího románového cyklu *Egyptanky: Ve stínu prince* (2006), *Palácové intriky* (2007), *Přízeň bohů* (2008), *Boj o trůn* (2008), *Nevěsta pro faraona* (2009), *Pomsta Amonova* (2009), *Tajemství princezen* (2010).⁷⁴⁴ První dvě díla překládala Dagmar Slavíková, dalších pět Lucie Čapková.

8.5.3.5 Japrisot, Sébastien (1931–2003)

Spisovatel, scenárista, literární překladatel a textař Sébastien Japrisot je známý především jako autor detektivních románů – přitom jich ale publikoval jen pět. Všechny vyšly v českém překladu, některé i opakovaně (*Past na Popelku* celkem ve čtyřech vydáních). Kromě toho byly v 90. letech na českou literární scénu uvedeny i dva romány, které mají blízko k autorově scenáristické tvorbě: *Cestující v dešti* a *Vášeň žen*.

První český překlad, *Past na Popelku*, vyšel r. 1968 v nakladatelství Mladá fronta (přel. František Zvěřina), a to v nákladu 80 000 výtisků; navíc se už o dva roky později dočkal druhého vydání. V roce 1970 zároveň vydává nakladatelství Odeon další Japrisotův detektivní román, *Vražda v expresu* (přel. Josef Hajný). Mladá fronta navázala r. 1976 titulem *Dáma v autě s brýlemi a puškou* (přel. Anna Beková) a r. 1984 dalším, *Vražedné léto* (přel. Vladimír Binar). Zatímco první dvě detektivky byly zařazeny do ediční řady Smaragd, tato vyšla v edici Kapka.

⁷³⁹ DUTEURTRE, Benoît. *Totální výprodej*. Přel. Lenka Kavanová. Brno : Atlantis, 2000.

⁷⁴⁰ DUTEURTRE, Benoît. *Divná doba*. Přel. Růžena Ostrá ; předmluva Milan Kundera. Brno : Atlantis, 2003. DUTEURTRE, Benoît. *Cesta do Francie*. Přel. Růžena Ostrá. Brno : Atlantis, 2004. DUTEURTRE, Benoît. *Služba zákazníkům*. Přel. Růžena Ostrá. Brno : Atlantis, 2005. DUTEURTRE, Benoît. *Holčička a cigareta*. Přel. Růžena Ostrá. Brno : Atlantis, 2009.

⁷⁴¹ DUTEURTRE, Benoît. *Dráhy*. Přel. Eva Blinková Pelánová. Brno : Atlantis, 2010. DUTEURTRE, Benoît. *Rebelka*. Přel. Eva Blinková Pelánová. Brno : Atlantis, 2012.

⁷⁴² Viz rozhovory pořázené v době autorovy poslední návštěvy ČR: PICKOVÁ, Iveta: Duteurtre listuje Holčičkou... Rozhovor s B. Duteurtrem. *iLiteratura.cz*, 12.6.2014. [online]. Dostupné z: <http://iliteratura.cz/Clanek/33305/duteurtre-benoit>. [Cit. 10.7.2014]. ŽILKOVÁ, Anna: Mé knihy cosi sdělují, já ovšem nikoli. Rozhovor s B. Duteurtrem. *Lidové noviny*. ISSN 0862-5921, roč. 27, 2014, č. 144, 21. 6., příl. Orientace, s. 27.

⁷⁴³ J. Godardová své datum narození „tají“ i po smrti. Z údajů francouzské Národní knihovny (BNF) lze vydedukovat, že se narodila kolem roku 1945 – neboť její básnická prvotina vyšla r. 1965 a v biografických medailonech se uvádí, že spisovatelka publikovala první básnickou sbírku už ve svých dvaceti letech. Moje hypotéza, že je po smrti, vychází pouze z portrétu na portálu Wikipedia, který je psán v minulém čase („byla novinářka, šéfredaktorka uměleckého časopisu, vydala antologii děl ženských autorek“). Ani autorčiny vlastní webové stránky nejsou v tomto směru informačně bohaté – jediným vodítkem může být, že prokazatelně nejsou již několik let aktualizovány.

⁷⁴⁴ GODARD, Jocelyne. *Ve stínu prince*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2006. GODARD, Jocelyne. *Palácové intriky*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2007. GODARD, Jocelyne. *Přízeň bohů*. Přel. Lucie Čapková. Frýdek-Místek : Alpress, 2008. GODARD, Jocelyne. *Boj o trůn*. Přel. Lucie Čapková. Frýdek-Místek : Alpress, 2008. GODARD, Jocelyne. *Nevěsta pro faraona*. Přel. Lucie Čapková. Frýdek-Místek : Alpress, 2009. GODARD, Jocelyne. *Pomsta Amonova*. Přel. Lucie Čapková. Frýdek-Místek : Alpress, 2009. GODARD, Jocelyne. *Tajemství princezen*. Přel. Lucie Čapková. Frýdek-Místek : Alpress, 2010.

Po roce 1989 Japrisota objevuje plzeňské nakladatelství Nava: v prvním překladu (Jiří Žák) vychází román *Cestující v dešti*. První překlad nabídne další plzeňské nakladatelství, Mustang, v podobě titulu *Vášeň žen*⁷⁴⁵ a posléze ještě Euromedia-Ikar uvede *Příliš dlouhé zásnuby* (přel. Veronika Sysalová).⁷⁴⁶

Další čtyři vydané tituly jsou reedice překladů publikovaných v šedesátých až osmdesátých letech: *Past na Popelku* (Melantrich, 1997; Motto, 2002),⁷⁴⁷ *Vražedné léto* (Melantrich, 1995),⁷⁴⁸ *Dáma v autě s brýlemi a puškou* (Motto, 2000).⁷⁴⁹

V nepříliš početném přehledu vydaných titulů lze vysledovat záměr nakladatelství Melantrich (1995, 1997) a poté Motto (2000, 2002) věnovat se tomuto autorovi více: v obou případech ale nakladatelé sáhli po starších překladech a jejich zájem se po dvou publikacích vyčerpal. Vedle toho tři nakladatelé (Nava, Mustang, Ikar) zkusili vydat po jednom nově přeloženém titulu, ale ani to neotevřelo cestu k soustavnějšímu prezentování díla S. Japrisota na českém knižním trhu.

8.5.3.6 Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-François (1741–1803)

Choderlos de Laclos je známý především jako autor epistolárního románu *Nebezpečné známosti*, v němž zobrazil volnomyšlenkářství a šlechtické mravy na sklonku absolutismu – dílo vyšlo poprvé v osmdesátých letech 18. století a autora, důstojníka francouzské armády, ihned proslavilo. Kniha se stala námětem několika filmových adaptací (mj. stejnojmenný film Rogera Vadima – 1959, či *Valmont* Miloše Formana – 1989).

Ve sledovaném období vyšlo od tohoto autora sedm titulů – jde o sedm vydání románu v dopisech *Nebezpečné známosti*. Vedle toho je třeba zmínit ještě jednu publikaci, která však jako antologie není zahrnuta ve statistických přehledech této práce: kniha *Vášeň a rozum. Láska v době libertinů* obsahuje texty tří autorů (*Tereza filozof čili Pamětní spis k příběhu otce Dirraga a slečny Eradice* – Boyer d'Argens; *O ženách a jejich výchově* – Choderlos de Laclos; *Není zítřku* – Vivant Denon).⁷⁵⁰

Nebezpečné známosti vyšly v souhrnu jedenáctkrát, poprvé pod názvem *Nebezpečné poměry* (přel. Karel Šafář, vydal K. St. Sokol, 1914) a vzápětí jako *Nebezpečná přátelství* (přel. Kamil Grund, vydal P. Plaček, 1915), poté kniha vycházela již pod dnes ustáleným názvem *Nebezpečné známosti*: roku 1928 v překladu S. K. Neumanna (L. Šotek), roku 1968 a 1990⁷⁵¹ v překladu D. Steinové⁷⁵² (Odeon) – tentýž překlad poté vycházel opakovaně v nakladatelství Academia (1999, 2003, 2006, 2007)⁷⁵³ a Leda a Rozmluvy (2013).⁷⁵⁴ Nový překlad nechalo pořídit od Alana Beguivina nakladatelství Euromedia-Odeon (2013).⁷⁵⁵

8.5.3.7 Maurois, André (1885–1967)

André Maurois byl spisovatel s poměrně širokým záběrem žánrovým i tematickým: do literatury vstoupil dvěma romány inspirovanými osobními prožitky styčného důstojníka

⁷⁴⁵ Jako překladatel je uveden Josef Žák, pravděpodobně však jde o Jiřího Žáka.

⁷⁴⁶ JAPRISOT, Sébastien. *Cestující v dešti*. Přel. Jiří Žák. Plzeň : Nava, 1994. JAPRISOT, Sébastien. *Vášeň žen*. Přel. Josef Žák. Plzeň : Mustang, 1995. JAPRISOT, Sébastien. *Příliš dlouhé zásnuby*. Přel. Veronika Sysalová. Praha : Euromedia Group-Ikar, 2005.

⁷⁴⁷ JAPRISOT, Sébastien. *Past na Popelku*. Přel. František Zvěřina. Praha : Melantrich, 1997. JAPRISOT, Sébastien. *Past na Popelku*. Přel. František Zvěřina. Praha : Motto, 2002.

⁷⁴⁸ JAPRISOT, Sébastien. *Vražedné léto*. Přel. Vladimír Binar. Praha : Melantrich, 1995.

⁷⁴⁹ JAPRISOT, Sébastien. *Dáma v autě s brýlemi a puškou*. Přel. Anna Beková. Praha : Motto, 2000.

⁷⁵⁰ Přel. Miroslav Petříček a Martin Pokorný, vyšlo v nakladatelství Prostor, 2008.

⁷⁵¹ LACLOS, Choderlos de. *Nebezpečné známosti*. Přel. Dagmar Steinová. Doslov napsal Jindřich Veselý. Praha : Odeon, 1990.

⁷⁵² Překlad Dagmar Steinové vyšel dodnes v sedmi vydáních, postupně ve třech různých nakladatelstvích.

⁷⁵³ LACLOS, Choderlos de. *Nebezpečné známosti*. Přel. Dagmar Steinová. Praha : Academia, 1999. LACLOS, Choderlos de. *Nebezpečné známosti*. Přel. Dagmar Steinová. Praha : Academia, 2003. LACLOS, Choderlos de. *Nebezpečné známosti*. Přel. Dagmar Steinová. Praha : Academia, 2006. LACLOS, Choderlos de. *Nebezpečné známosti*. Přel. Dagmar Steinová. Praha : Academia, 2007.

⁷⁵⁴ LACLOS, Choderlos de. *Nebezpečné známosti*. Přel. Dagmar Steinová. Voznice : Leda ; Praha : Rozmluvy, 2013.

⁷⁵⁵ LACLOS, Choderlos de. *Nebezpečné známosti aneb Dopisy sebrané v jedné společnosti a vydané pro poučení několika jiných*. Přel. Alan Beguivin. Praha : Euromedia-Odeon, 2013.

britské armády za 1. světové války, poté vydal několik psychologických románů určených pro široké publikum, načež se zaměřil na tvorbu vážnějšího charakteru, s moralistickým a filozofickým vyzněním. Obecně rád popisoval příběhy o společenských a milostných vztazích v bohatých měšťanských kruzích. Psal ale také esejistické texty, publikoval na dvě desítky životopisných románů o slavných osobnostech a je rovněž autorem obsáhlých historiografických prací.

V češtině knihy tohoto autora vycházely od r. 1920 a jejich výběr je poměrně široký, reflektuje jeho tvůrčí různorodost. Prostřednictvím českého překladu se naši čtenáři s dílem A. Mauroise mohli seznámit velice záhy: roku 1920 poprvé vyšla autorova prvotina publikovaná ve Francii r. 1918, *Mlčení plukovníka Brambla* (přel. Josef Florian, vydal František Obzina ve Staré Říši na Moravě), a s obdobně krátkým odstupem byl česky představen i druhý satiricko-humoristický román z válečného prostředí, *Řeči doktora O'Grady* (fr. 1922, do češtiny přel. Jarmila Fastrová, vydal Ladislav Kuncíř, 1926). Mezitím vyšla dvakrát autorova první románová biografie *Básník a svět: život, lásky a smrt básníka P. B. Shelleyho* (přel. Jaroslav Zaorálek, vydali R. Škeřík r. 1924 a J. Fromek r. 1926).

Zvýšené pozornosti se autorovi dostalo ve 30. letech, kdy vyšly tři desítky jeho knih. Po pauze způsobené válkou se Marois opět objevuje v edičních plánech hojně, avšak po osmi knihách vydaných r. 1947 už napřesrok vychází jediná. V roce 1963 se k autorovi vrací jako první nakladatelství SNKLU a zájem o jeho díla, projevující se častým vydáváním jeho titulů, se udržel po celá 70. i 80. léta⁷⁵⁶ – vycházejí především jeho životopisné knihy o světoznámých osobnostech, ale i humoristické a psychologické romány. U některých titulů dokonce nakladatelé přistupují k novým překladům: například román *Dvě lásky Filipa Marcenata* (pro F. Topiče přel. L. Weinfurterová) po sedmi vydáních v letech 1929 až 1946 překládá v r. 1972 pro Melantrich nově Eva Pilařová, podobně tomu bylo u titulu *Mlčení plukovníka Brambla* (vedle již uvedeného překladu Josefa Floriana z r. 1920 vyšel ještě další, z dílny Otto Rádl, a to u Kamilly Neumannové už r. 1930, a poté nově překlad Aleny Vaňkové v nakl. Melantrich r. 1969, s reedicí r. 1995 péčí nakl. Gaudium a Tiberone).

Po r. 1989 se nakladatelé k autorovi obrátili celkem sedmkrát. Z toho poprvé byl na českou scénu uveden titul *Umění žít*,⁷⁵⁷ v ostatních případech šlo o opakovaná vydání.⁷⁵⁸ Zajímavé a v našem prostředí značně výjimečné je explicitní uvedení skutečnosti, že se jedná o starší překlad, u knihy *Život Benjamina Disraeliho*,⁷⁵⁹ jež v tomto překladu dříve vyšla v letech 1929, 1930, 1932 a 1947, a to vždy u F. Topiče.

Přehled zde komentovaných vydaných titulů ale není úplný: Nakladatelství Lidové noviny vydalo šest dalších publikací, které ve statistických přehledech této práce nejsou zmiňovány.⁷⁶⁰ Jsou to *Dějiny Anglie* (překlad Jiří Novotný, doslov Josef Polišínský, vyšlo v NLN, 1993, 1995, 1998, 2000) a *Dějiny Francie* (překlad Adriena Borovičková a Miroslav Drozd, vyšlo v NLN, 1994, 2000). Ačkoli jde o publikace staršího data (*Dějiny Anglie* jsou z r. 1937, *Dějiny Francie* z r. 1947), nakladatelství NLN se rozhodlo uvést je na trh. Původně vyšel (velmi pohotově už v r. 1937) pouze jeden z titulů (*Historie Anglie*, přel. Svatopluk Kadlec, vydal Julius Albert, 1937 a 1945).

⁷⁵⁶ V porovnání s ostatními autory z kánonu francouzské literatury, u nichž tato práce okrajově komentovala průběh vydávání v poválečných letech, je Maurois výjimečný tím, kolik titulů mu vyšlo v 70. a zejména v 80. letech, kdy méně dílčí sondy ukazují na výrazný pokles nakladatelského zájmu o veškerou francouzskou produkci – překvapivě i včetně klasiků. Opět se ukazuje, jak potřebné by bylo zmapovat toto období podrobně.

⁷⁵⁷ MAUROIS, André. *Umění žít*. Přel. Jiří Teyssler. Praha : Brána, 2004.

⁷⁵⁸ MAUROIS, André. *Dvě lásky Filipa Marcenata*. Přel. Eva Pilařová. Praha : Česká expedice, 1993. MAUROIS, André. *Vážíč duší*. Přel., doslovem a poznámkami opatřil Vladimír Brett. Praha : Onyx, 1993. MAUROIS, André. *Mlčení plukovníka Brambla*. Přel. Alena Vaňková. Praha - Liberec : Gaudium - Tiberone, 1995. MAUROIS, André. *Země tisíce rozmarů*. Přel. Ivan Zmatlík. Praha : Artur, 1995. MAUROIS, André. *Životopis lorda Byrona*. Přel. Marie Janů ; verše přebásnila Hana Žantovská. Praha : Academia, 2000.

⁷⁵⁹ MAUROIS, André. *Život Benjamina Disraeliho*. Přel. (v r. 1929) Ma-Fa a Jarmila Fastrová. Praha : Prostor, 1997.

⁷⁶⁰ Nastavení nutného tematického vymezení pracovního bibliografického korpusu tento druh publikací nezahrnuje.

8.5.3.8 Pennac, Daniel (1944–)

Daniel Pennac píše knihy pro dospělé i pro děti a je také scenárista (věnuje se filmu, televizi a rovněž komiksové tvorbě) a esejistka. Velmi známá je série jeho knih o rodině Malaussènových (i česky vyšly tři romány z této řady).

Česky jeho knihy vycházejí od roku 1993, poslední vydané tituly jsou z let 2011 a 2012 – jde však o knihy pro děti: *Pes Paličák* (v překladu Drahoslavy Janderové vydalo nakladatelství Baobab, 2011) a čtyři díly série *Kamo* (všechny v překladu Aleny Jurion vydalo nakladatelství Meander v letech 2012 až 2014).⁷⁶¹

První vydaná Pennacova kniha, *Stařenky milují střely dum-dum* (přel. Eva Pokorná, Práce, 1993),⁷⁶² vyšla jako paperback s obálkou, jejíž grafické pojetí navozovalo dojem, že jde o oddechové čtivo, detektivku na jedno použití. Pennac je však ve Francii vnímán jako zajímavý autor, který přinejmenším překračuje hranice žánru: některá jeho díla jsou sice řazena mezi detektivní romány, ale jde zároveň i o humoristické a sociálně-kritické knihy. Od roku 2002 se Pennacovi začalo věnovat nakladatelství Mladá fronta (první titul vyšel ve spolupráci s nakl. Dauphin) a vydalo tři romány z tzv. ságy Malaussènových: *Obchodnice s prózou* (přel. V. Misařová), *Sudička pistolnice* (přel. E. Pokorná), *Lidožrouti z Obchodáku* (přel. V. Misařová; tento titul vyšel dvakrát: v roce 2004 a 2006).⁷⁶³ Za poznámku stojí, že tyto tři tituly vyšly původně v opačném pořadí (1985, 1987, 1989) a ve francouzštině je doplnily ještě čtyři další romány, z nichž česky známe už pouze jeden (vydal Garamond, 2007). V nakladatelství MF vydali ještě esejistickou knihu *Jako román* (přel. H. Beguivinová),⁷⁶⁴ která ukazuje zcela jinou polohu tvorby D. Pennaca. V roce 2007 se k autorovi obrátilo ještě nakladatelství Garamond a vydalo další román z malaussènovské série, *Vášeň podle Terezy* (opět v překladu V. Misařové),⁷⁶⁵ česky tedy čtvrtý a poslední, zatímco v originále pátý v pořadí z celkových sedmi (francouzsky 1996).

8.5.3.9 Pourrat, Henri (1887–1959)

Henri Pourrat vydal několik sbírek převyprávěných pohádek z kraje Auvergne a proslavil se zejména svým románem *Gaspar des montagnes*. Ten vyšel pod názvem *Kašpar z hor* česky poprvé roku 1932⁷⁶⁶ v překladu Jana Čepa (třetí ze čtyř dílů překládal Václav Čep) a poté v reedici roku 1935⁷⁶⁷ a 1969.⁷⁶⁸ Jan Čep se podílel i na dalším svazku, do kterého přeložil fragmenty z knihy *Dans l'herbe des trois vallées* Josef Heyduk (*V trávě tří údolí*, 1937).⁷⁶⁹ Jinou knihu představil brněnský nakladatel Jan V. Pojer r. 1946 (*Les hasards de la campagne*, č. *Příhody z našeho kraje*).⁷⁷⁰

Po roce 1989 vyšlo od tohoto autora sedm titulů, všechny v Havlíčkově Brodě a celkem pod třemi vydavatelskými subjekty. Pourrata překládal pouze Josef Reynek.⁷⁷¹ Přeložil a vydal

⁷⁶¹ Knihy pro děti nejsou v této práci zahrnuté ve statistických přehledech.

⁷⁶² PENNAC, Daniel. *Stařenky milují střely dum-dum*. Přel. Eva Pokorná. Praha : Práce, 1993.

⁷⁶³ PENNAC, Daniel. *Obchodnice s prózou*. Přel. Vlasta Misařová. Praha : Mladá fronta – Dauphin. 2002. PENNAC, Daniel. *Sudička pistolnice*. Přel. Eva Pokorná. Praha : Mladá fronta, 2003. PENNAC, Daniel. *Lidožrouti z Obchodáku*. Přel. Vlasta Misařová. Praha : Mladá fronta, 2004. PENNAC, Daniel. *Lidožrouti z Obchodáku*. Přel. Vlasta Misařová. Praha : Mladá fronta, 2006.

⁷⁶⁴ PENNAC, Daniel. *Jako román*. Přel. Helena Beguivinová. Praha : Mladá fronta, 2004.

⁷⁶⁵ PENNAC, Daniel. *Vášeň podle Terezy. Křesťané a Mauři*. Přel. Vlasta Misařová. Praha : Garamond, 2007.

⁷⁶⁶ POURRAT, Henri. *Kašpar z hor*. 1, 2. Přel. Jan Čep. Praha : Melantrich, 1932. POURRAT, Henri. *Kašpar z hor*. 3, 4. Přel. Václav Čep a Jan Čep. Praha : Melantrich, 1932.

⁷⁶⁷ POURRAT, Henri. *Kašpar z hor*. 1. Přel. Jan Čep. Praha : Melantrich, 1935. POURRAT, Henri. *Kašpar z hor*. 2. Přel. Jan Čep. Praha : Melantrich, 1935.

⁷⁶⁸ POURRAT, Henri. *Kašpar z hor*. 1. Přel. Jan a Václav Čep. Praha : Vyšehrad, 1969. POURRAT, Henri. *Kašpar z hor*. 2. Přel. Jan a Václav Čep. Praha : Vyšehrad, 1969.

⁷⁶⁹ POURRAT, Henri. *V trávě tří údolí*. Předmluvu napsal Jan Čep. Přel. Josef Heyduk. Praha : Přátelé díla Henri Pourrata, 1937.

⁷⁷⁰ POURRAT, Henri. *Příhody z našeho kraje*. Přel. Leopold Vrla. Brno : Jan V. Pojer, 1946.

⁷⁷¹ Za *Poklady z Auvergne* získal r. 1994 Překladačskou odměnu v rámci Ceny Josefa Jungmanna udílené Obcí překladatelů, a roku 2001 za překlad románu *Kašpar z hor* Tvůrčí odměnu.

čtyři výbory⁷⁷² z Pourratových sbírek lidových bajek a pověstí a kromě toho román *Kašpar z hor*, který vyšel roku 2001 v jednom svazku a v následujícím roce znovu, rozdělený do dvou svazků.⁷⁷³

8.5.3.10 Schlogel, Gilbert (1932–)

Lékař (chirurg) a spisovatel Gilbert Schlogel je autor typicky konzumního čtiva. Jeho knihy sice přinášejí zasvěcený popis lékařského prostředí, ten je ale negativně vyvážen nedostatečně fabulovanými příběhy a více než průměrným literárním zpracováním – jak lze vyčíst z nemnoha recenzí publikovaných spíše na čtenářských blozích než v oficiálním literárně-kritickém tisku.

U nás na jeho dílo (Schlogel ve Francii publikoval v souhrnu dvě desítky knih) vsadilo nejprve nakladatelství Svoboda-Libertas,⁷⁷⁴ po vydání prvního dílu *Ságy rodu chirurgů* však projekt opustilo. Tutéž knihu poté vydalo nakladatelství Motto, a rovnou uvedlo na trh i další díl⁷⁷⁵ a záhy i nový titul, *Doktorka Helena*.⁷⁷⁶ K Schlogelovi se později vrátilo ještě nakladatelství Alpress třemi tituly vydanými v letech 2006 a 2008.⁷⁷⁷

8.5.3.11 Toussaint, Jean-Philippe (1957–)

Jean-Philippe Toussaint patří k okruhu autorů jedné generace, kteří po svém navázali na proud Nového románu a jeho revoltu proti tradiční literatuře – zpočátku zejména lehkou parodií zkonstatěných tvůrčích postupů či již vyčerpaných tvůrčích experimentů. Toussaint patří spolu s Jeanem Echenozem od počátku k vůdčím postavám této skupiny spisovatelů, jež nikdy neproklamovala nějaký program, a ani nevystupovala společně, pouze literární kritika dílům jejich zástupců připisovala shodné rysy.

Ač ve francouzském prostředí autor prorazil hned svou prvotinou *La Salle de bain* (1985), tento titul se z doposud sedmi česky vydaných objevil na našem knižním trhu až poslední (*Koupelna*, 2013).⁷⁷⁸ Důvodem je zejména to, že Toussaintova díla začala být uváděna česky s jistým odstupem – jako první vyšel *Fotoaparát* (fr. 1988, česky 1997),⁷⁷⁹ poté už překlady víceméně kopírovaly sled francouzských vydání, s časovým posunem až tři let: *Televize* (fr. 1997, č. 2000),⁷⁸⁰ *Autoportrét (v cizině)* (fr. 1999, č. 2002),⁷⁸¹ *Milovat se* (fr. 2002, č. 2004),⁷⁸² *Utíkat* (fr. 2005, č. 2006),⁷⁸³ *Zidanova melancholie* (fr. 2006, č. 2006).⁷⁸⁴

⁷⁷² POURRAT, Henri. *Poklady z Auvergne: pohádky a povídky z větrných hor*. Vybral, přel. a doslov napsal Jiří Reynek. Havlíčkův Brod : Hejkal, 1994. POURRAT, Henri. *O řeřavých očích a jiné příběhy*. Vybral a přel. Jiří Reynek. Havlíčkův Brod : Literární čajovna Suzanne Renaud, 1997. POURRAT, Henri. *O Půlpánovi a jiné příběhy*. Vybral a přel. Jiří Reynek. Havlíčkův Brod : Literární čajovna Suzanne Renaud, 2006. POURRAT, Henri. *O píšťalce a jiné příběhy*. Vybral a přel. Jiří Reynek. Havlíčkův Brod : Petrkov, 2011.

⁷⁷³ POURRAT, Henri. *Kašpar z hor*. Přel. Jiří Reynek. Doslov Tereza Horváthová. Havlíčkův Brod : Literární čajovna Suzanne Renaud, 2001. POURRAT, Henri. *Kašpar z hor III/IV*. Přel. Jiří Reynek. Havlíčkův Brod : Literární čajovna Suzanne Renaud, 2002. POURRAT, Henri. *Kašpar z hor I/II*. Přel. Jiří Reynek. Havlíčkův Brod : Literární čajovna Suzanne Renaud, 2002.

⁷⁷⁴ SCHLOGEL, Gilbert. *Sága rodu chirurgů*. 1. díl. *Knížata krve*. Přel. Marie Pavlů. Praha : Svoboda-Libertas, 1993.

⁷⁷⁵ SCHLOGEL, Gilbert. *Sága rodu chirurgů*. 1. díl. Přel. Marie Pavlů. Praha : Motto, 2001. SCHLOGEL, Gilbert. *Sága rodu chirurgů*. 2. díl. Přel. Marie Pavlů. Praha : Motto, 2001.

⁷⁷⁶ SCHLOGEL, Gilbert. *Doktorka Helena*. Přel. Jarmila Fialová a Marie Janů. Praha : Motto, 2002.

⁷⁷⁷ SCHLOGEL, Gilbert. *VIP pacient*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2006. SCHLOGEL, Gilbert. *Lékařská čest*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2007. SCHLOGEL, Gilbert. *Doktorka Valerie*. Přel. Michal Šťovíček. Frýdek-Místek : Alpress, 2008.

⁷⁷⁸ TOUSSAINT, Jean-Philippe. *Koupelna*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Fra, 2013.

⁷⁷⁹ TOUSSAINT, Jean-Philippe. *Fotoaparát*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Dauphin, 1997.

⁷⁸⁰ TOUSSAINT, Jean-Philippe. *Televize*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Dauphin, 2000.

⁷⁸¹ TOUSSAINT, Jean-Philippe. *Autoportrét (v cizině)*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Dauphin, 2002.

⁷⁸² TOUSSAINT, Jean-Philippe. *Milovat se*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Garamond, 2004.

⁷⁸³ TOUSSAINT, Jean-Philippe. *Utíkat*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Garamond, 2006.

⁷⁸⁴ TOUSSAINT, Jean-Philippe. *Zidanova melancholie*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Garamond, 2006.

8.5.3.12 Werber, Bernard (1961–)

Bernard Werber patří k francouzským bestsellerovým autorům, avšak zůstává mimo pozornost literární kritiky, jež jeho texty označuje za odbyté a uspěchané, přičemž autor se hájí, že mu na stylu nezáleží, neboť jeho silnou stránkou je „myšlenka“: svůj způsob psaní připodobňuje psaní filmového scénáře.⁷⁸⁵

Česky známe B. Werbera od r. 1998, kdy v překladu R. Podaného vyšel první díl jeho komerčně úspěšné trilogie *Mravenci*.⁷⁸⁶ Nakladatelství ale tímto titulem vydávání Werberova díla ukončilo. Po pěti letech se k autorovi vrací nakladatelství Knižní klub: po románu *Konečné tajemství*⁷⁸⁷ opráší projekt *Mravenců*, vydá v reedici první díl (2005)⁷⁸⁸ a v rychlém sledu nabídne i další dva díly (2006 a 2007).⁷⁸⁹ Od této chvíle se překládání B. Werbera věnuje Šárka Belisová (celkem čtyři tituly, po druhém a třetím díle *Mravenců* ještě *Tanatonauti a Říše andělů*).⁷⁹⁰

⁷⁸⁵ Kritik François Busnel v r. 2001 psal o tom, že ačkoli Werber prodal pět milionů výtisků svých knih, po stránce stylu jsou jeho díla velmi slabá: „Il faut dire que Bernard Werber ne fait rien pour arrondir les angles : son point faible, c'est l'écriture. Une écriture rapide, brutale, qui vise l'efficacité au détriment du style mais qui trop souvent bascule dans le simplisme et les clichés. [...] ,J'applique au roman les techniques de montage du cinéma, explique l'intéressé, qui reconnaît volontiers ses carences, mais je pense que dans mon cas il faut privilégier l'idée sur le style.“ BUSNEL, François. Le cas Werber. *L'Express*, 15/11/2001. [online]. Dostupné z: [http://www.lexpress.fr/culture/livre/le-cas-werber_798030.html#iHLH4VO\]60SrOwAf99](http://www.lexpress.fr/culture/livre/le-cas-werber_798030.html#iHLH4VO]60SrOwAf99). [Cit. 19.7.2014].

⁷⁸⁶ WERBER, Bernard. *Mravenci*. 1. díl. Přel. Richard Podaný. Praha : NS Svoboda, 1998.

⁷⁸⁷ WERBER, Bernard. *Konečné tajemství*. Přel. Josef Orel. Praha : Euromedia Group – Knižní klub, 2003.

⁷⁸⁸ WERBER, Bernard. *Mravenci*. 1. díl. Přel. Richard Podaný. Praha : Euromedia Group – Knižní klub, 2005.

⁷⁸⁹ WERBER, Bernard. *Den mravenců*. 2. díl. Přel. Šárka Belisová. Praha : Euromedia Group – Knižní klub, 2006.

WERBER, Bernard. *Revoluce mravenců*. 3. díl. Přel. Šárka Belisová. Praha : Euromedia Group – Knižní klub, 2007.

⁷⁹⁰ WERBER, Bernard. *Tanatonauti : cestovatelé za hranice smrti*. Přel. Šárka Belisová. Praha : Euromedia Group – Knižní klub, 2009. WERBER, Bernard. *Říše andělů*. Přel. Šárka Belisová. Praha : Euromedia Group – Knižní klub, 2011.

8.5.4 Šest vydaných titulů

Bataille, Georges, 1897–1962

Bellemare, Pierre, 1929–

Castelot, André, 1911–2004

Daumal, René, 1908–1944

Duras, Marguerite, 1914–1996

Frèches, José, 1950–

Lelord, François, 1953–

Nerval, Gérard de, 1808–1855

Rachet, Guy, 1930–

Renaud, Suzanne, 1889–1964

Stendhal, 1783–1842

Tournier, Michel, 1924–

Tristan, Frédéric, 1931–

Šest titulů vyšlo v českých překladech během sledovaného období třinácti autorům. Vedle dvou klasiků (**Stendhal**, **Gérard de Nerval**) jsou to ještě další osobnosti z kánonu francouzské moderní literatury: **René Daumal**, **Marguerite Durasová**.

Významným současným autorem je **Michel Tournier**, podobně také **Frédéric Tristan**, hlavní představitel proudu tzv. Nouvelle fiction. Generačně blízký, ale obracející se k jiné čtenářské skupině, byl belgický autor popularizačních historických románů **André Castelot**. Podobné čtenářské publikum má **Guy Rachet**, samouk historik a archeolog, který se vedle vědecké kariéry začal se svou ženou věnovat i psaní historických románů. Mezi autory čtiva lze zařadit i dalšího spisovatele, jímž je **Pierre Bellemare**. Také tři zástupci mladší generace cílí na většinové publikum: psychiatr a spisovatel **François Lelord** a politik a mediální expert **José Frèches**, autor popularizačních historických románů.

V českém prostředí je – zejména díky svazku s básníkem Bohuslavem Reynkem – známá také básnířka a překladatelka **Suzanne Renaudová**.⁷⁹¹

Statistické přehledy vydaných publikací uvedené v této práci sice ponechávají stranou díla z oblasti „non fiction“ literatury, nelze však nezmínit všestranného autora a myslitele, jakým je **Georges Bataille**.

8.5.4.1 Bataille, Georges (1897–1962)

Georges Bataille byl nejen spisovatel, ale také filozof, antropolog, sociolog, kunsthistorik. Svá nejznámější díla vydával původně pod pseudonymy (*Histoire de l'œil*, r. 1928 jako Lord Auch, *Madame Edwarda*, r. 1941 jako Pierre Angélique atp.) – dnes jsou však uváděna pod jeho pravým jménem.

Do českého prostředí byl Bataille uveden poprvé až roku 1992. Z bibliografie vydaných titulů je znát, že velkou zásluhu na představení tohoto autora našim čtenářům – a zaplnění závažné mezery v česky dostupné literatuře, na niž navazují další velcí myslitelé 20. století, měl překladatel Ladislav Šerý, který spolupracoval se třemi různými nakladatelstvími: sám přeložil díla *Příběh oka. Matka* (1992),⁷⁹² *Prokletá část. Teorie náboženství* (1998),⁷⁹³ *Svrchovanost* (2000)⁷⁹⁴ a podílel se na titulu *Madam Edwarda. Zemřelý* (1998).⁷⁹⁵ Dvě ze zmíněných nakladatelství se k autorovi v r. 2001 (*Erotismus*)⁷⁹⁶ a 2003

⁷⁹¹ Suzanne Renaud je v českém kontextu bezpochyby známější než na francouzské literární scéně, i když její osudový svazek s českým básníkem ji jistě hodně omezil v tom, aby se mohla ve francouzském prostředí více prosadit. Ačkoli za svého života se ani u nás příliš ohlasů nedočkala, v poslední době byl tento dluh do jisté míry napraven. V této práci není věnována pozornost jejím překladům a například ani společným výstavám obou básníků.

⁷⁹² BATAILLE, Georges. *Příběh oka. Matka*. Přel. Ladislav Šerý. Praha : Reflex, 1992.

⁷⁹³ BATAILLE, Georges. *Prokletá část. Teorie náboženství*. Přel. Ladislav Šerý. Praha : Herrmann & synové, 1998.

⁷⁹⁴ BATAILLE, Georges. *Svrchovanost*. Přel. Ladislav Šerý. Praha : Herrmann & synové, 2000.

⁷⁹⁵ BATAILLE, Georges. *Madam Edwarda. Zemřelý*. Přel. a ediční poznámku napsal Miroslav Drozd ; doslovem vybavil Láďa Šerý. Praha : Dauphin, 1998.

⁷⁹⁶ BATAILLE, Georges. *Erotismus*. Přel. Marie Kohoutová a Michal Pacvoň. Praha : Herrmann & synové, 2001.

(*Vnitřní zkušenost. Metoda meditace*)⁷⁹⁷ vrátila s tituly, jejichž překlady pořídili další překladatelé.

8.5.4.2 Bellemare, Pierre (1929–)

Pierre Bellemare, známý rozhlasový a televizní moderátor a také autor desítek knih na téma záhadných reálných událostí (vražd, spiknutí atp.). Šest českých překladů vydala střídavě nakladatelství Motto, Víkend a Práh.⁷⁹⁸

8.5.4.3 Castelot, André (1911–2004)

Komerční úspěch knih André Castelota na francouzském trhu zřejmě vedl různé české nakladatele k zájmu o jeho díla, nikdy se však autorovi nevěnovali dlouho. Po roce 2000 už nevyšel žádný další titul. Castelota poprvé uvedli v Mladé frontě: zkusili jeden titul už v roce 1993.⁷⁹⁹ Další tři tituly překládal Jiří Žák a vyšly v nakladatelství Melantrich (1995 a 1998)⁸⁰⁰ a Brána (1996).⁸⁰¹ Zbylé dvě knihy vydali v Knižním klubu (1999 a 2000).⁸⁰²

Zajímavé je, že na Slovensku se tento autor těšil pozornosti už v 70. letech, kdy tam vyšly dva tituly (*Císařov syn* a *Napoleón*).

8.5.4.4 Daumal, René (1908–1944)

René Daumal, básník, dramatik, spisovatel a kritik, člen skupiny Le Grand Jeu, byl v českém překladu poprvé uveden až roku 1994 (novela *Velká pitka*)⁸⁰³ a 1996 (výbor *Černá poesie, bílá poesie*).⁸⁰⁴ Celkem vyšlo zatím šest publikací, a to zásluhou překladatelů Ladislava Šerého a Jakuba Hlaváčka: ten posléze (od r. 2007) díla tohoto autora začal vydávat ve vlastním nakladatelství Malvern.⁸⁰⁵ Výběr titulů k představení autora na českém knižním trhu se snažil pokrýt Daumalovo dílo v jeho žánrové pestrosti i časové rozrůzněnosti: vedle prvotiny R. Daumala, novely *Mugl*, tak vyšel i nejznámější, nedokončený román *Hora analogie*; esejistiku představil výbor *A mlčení rozhání temnoty*, svazek *Vždycky ses mýlil* uvádí různorodé texty z autorovy pozůstalosti.

8.5.4.5 Duras, Marguerite (1914–1996)

Spisovatelka a také divadelní i filmová režisérka a scenáristka Marguerite Durasová byla do kontextu české literatury uvedena v roce 1962 románem *Je léto půl jednácté večer*, kterou velmi rychle po francouzském vydání (1960) představilo nakladatelství SNKLU v překladu

⁷⁹⁷ BATAILLE, Georges. *Vnitřní zkušenost. Metoda meditace*. Přel. a ediční poznámkou opatřil Josef Hrdlička. Praha : Dauphin, 2003.

⁷⁹⁸ BELLEMARE, Pierre. *Přežijí? 45 příběhů, kdy život visel na vlásku*. Přel. Miluše Krejčová. Praha : Motto, 2005.

BELLEMARE, Pierre. *Já se pomstím! 40 příběhů smrtelné nenávisti*. Přel. Miluše Krejčová. Praha : Motto, 2006.

BELLEMARE, Pierre. *Hrozná pravda: 26 velkých záhad historie konečně vyřešeno*. Přel. Radka Sadílková. Praha : Práh, 2009. BELLEMARE, Pierre. *Lovci lidí: neslavné konce slavných zločinců*. Přel. Kateřina Vychopňová.

Libeznice : Víkend, 2009. BELLEMARE, Pierre. *26 příběhů, nad nimiž zůstává rozum stát*. Přel. Kateřina Vychopňová. Libeznice : Víkend, 2010. BELLEMARE, Pierre. *Spiknutí: když se lidé spolčí, aby zabili*. Přel. Miluše Krejčová. Praha : Motto, 2012.

⁷⁹⁹ CASTELOT, André. *Krásné a tragické lásky v dějinách*. Přel. Růžena Steklačová. Praha : Mladá fronta, 1993.

⁸⁰⁰ CASTELOT, André. *Královna Margot*. Přel. Jiří Žák. Praha : Melantrich, 1995. CASTELOT, André. *Napoleon Bonaparte*. Přel. Jiří Žák. Praha : Melantrich, 1998.

⁸⁰¹ CASTELOT, André. *Marie Medicejská, nepokoje vášně*. Přel. Jiří Žák. Praha : Brána, 1996.

⁸⁰² CASTELOT, André. *Královský trojúhelník: Diana z Poitiers, Jindřich II. a Kateřina Medicejská*. Přel. Marie Janů. Praha : Brána : Knižní klub, 1999. CASTELOT, André. *Napoleon a ženy: sladká vítězství, trpké prohry*. Přel. Ladislava Miličková. Praha : Ikar – Knižní klub, 2000.

⁸⁰³ DAUMAL, René. *Velká pitka*. Přel. Ladislav Šerý. Praha : Prostor, 1994.

⁸⁰⁴ DAUMAL, René. *Černá poesie, bílá poesie*. Přel. a usp. Ladislav Šerý. Liberec : Dauphin, 1996.

⁸⁰⁵ DAUMAL, René. *Hora analogie: román příběhů alpských, neeuklidovských a symbolicky autentických*. Přel. Ladislav Šerý (Hora analogie) a Jakub Hlaváček (dodatky). Praha : Malvern, 2013. DAUMAL, René. *Vždycky ses mýlil: 1926–1928*. Přel. Jakub Hlaváček. Praha : Malvern, 2012. DAUMAL, René. *A mlčení rozhání temnoty*. Vybral, přel. a doslovem opatřil Jakub Hlaváček. Praha : Malvern, 2010. DAUMAL, René. *Mugl/Mugle*. Česko francouzské vydání. Přel. Jakub Hlaváček. Praha : Malvern, 2007.

Aleny Ondruškové. Následoval soubor dvou románů, *Moderato cantabile* a *Vicekonzul*, který vyšel v překladu Věry Dvořákové roku 1968 v tomtéž nakladatelství (mezitím již přejmenovaném na Odeon). V dalších dvou dekadách vycházelo vždy po dvou dílech, pokud započteme i omezeně distribuované texty divadelních her, které produkovala agentura Dilia.

DURAS, Marguerite / přehled vydaných titulů			
titul	překladatel ; autoři paratextu	vydal	rok
<i>Je léto půl jedenácté večer</i>	Alena Ondrušková ; poznámku napsal Marcel Aymonin	Praha : SNKLU,	1962
<i>Moderato cantabile ; Vicekonzul</i>	přel. a doslov napsala Věra Dvořáková	Praha : Odeon,	1968
<i>Celé dny po stromech</i>	Drahoslava Janderová	V Praze : Dilia,	1970
<i>Zuzana Andlerová : hra o čtyřech dějstvích</i>	Drahoslava Janderová [prac. překlad]	Praha : Dilia,	1973
<i>Kino Ráj : hra o dvou částech</i>	Milena Tomášková	Praha : Dilia,	1980
<i>Milenec</i>	přel. a doslovem opatřila Anna Kareninová-Fureková	Praha : Odeon,	1989
<i>Bolest</i>	Anna Kareninová-Fureková	Praha : Odeon,	1990
<i>Hmatatelný život</i>	přel., doslovem opatřila, obrazovou přílohu vybrala a uspořádala Anna Kareninová	Praha : Anno : Společnost pro světovou literaturu,	1994
<i>Anglická milenka</i>	s přihlédnutím k vydání z roku 1986 přel. Anna Kareninová	Plzeň : Mustang,	1996
<i>Tím končím</i>	přebásnil Petr Skarlant	Praha : EWA,	1997
<i>Milenec ze severní Číny</i>	Karel Velický	Praha : Knižní klub,	1999
<i>Psát</i>	přel. a poznámkami opatřila Anna Kareninová	Praha : Arbor vitae,	2002
<i>Milenec</i>	Anna Kareninová	Praha : Pro edici Světová literatura Lidových novin vydalo nakl. Euromedia Group,	2006

Teprve v devadesátých letech získala autorka z české strany širší pozornost, a to zejména zásluhou překladatelky Anny Kareninové, která pro různá nakladatelství včetně svého (Anno) připravila postupně tituly *Milenec* (1989, 2006), *Hmatatelný život* (1994), *Anglická milenka* (1996) a *Psát* (2002). Po jednom titulu převedli Petr Skarlant (*Tím končím*) a Karel Velický (*Milenec ze severní Číny*).

Vzhledem k tomu, že je Marguerite Durasová autorkou tří desítek románů a kratších prozaických textů a o něco méně textů psaných pro divadlo, je vidět, že český obraz jejího díla je značně redukován. Chybí nám i některé stěžejní tituly, a to přesto, že se jedná o spisovatelku, jež se ve Francii řadí k autorům nejčastěji zařazovaným do studijních programů lyceí,⁸⁰⁶ a i u nás bývá zmiňována v rámci maturitních otázek na gymnáziích.

8.5.4.6 Frèches, José (1950–)

José Frèches je ve Francii známý jako politik, manažer a také teoretik audiovizuální tvorby – pracoval na vedoucích postech v různých médiích (televizní stanice Canal+ nebo vydavatelství Midi Libre). Ve volných chvílích se věnuje i literární tvorbě a prosadil se jako autor bestsellerů s tematikou středověké Číny, z nichž nejznámější (a nejprodávanější) byly cykly *Le Disque de jade* a *L'Impératrice de la soie*. Právě ty také byly přeloženy do češtiny, vydávalo je postupně nakladatelství Alpress (*Nefritový disk; Hedvábná císařovna*).⁸⁰⁷ Později

⁸⁰⁶ Informace o zařazení Durasové do učebních programů je uvedena v obsažném hesle věnovaném autorce v rámci projektu internetové encyklopedie Wikipedia.

⁸⁰⁷ FRÈCHES, José. *Nefritový disk. 1, Nebeští koně*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2003. FRÈCHES, José. *Hedvábná císařovna: střecha světa*. Přel. Pavel Kaas. Frýdek-Místek : Alpress, 2004. FRÈCHES, José. *Nefritový disk. 2, Zlatá rybka*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2004. FRÈCHES, José. *Nefritový disk. 3, Ostrovy nesmrtelnosti*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2005.

přišlo nakladatelství Euromedia – Knižní klub ještě se dvěma díly historického románu *Opiová válka*.⁸⁰⁸

8.5.4.7 Lelord, François (1953–)

Lelord, povoláním psychiatr, debutoval knihou z prostředí své profese, *Les contes d'un psychiatre ordinaire* (1993) a dohromady vydal třináct románů, z nichž některé ve spolupráci s dalšími autory (Christophe André, Patrick Légeron). V roce 2002 publikoval první ze série knih o Hectorovi (2002, 2005, 2006, 2010, 2014), jež se stala světovým bestsellerem. Není divu: Lelord se cíleně obrací k nejširšímu okruhu čtenářů.

Na český knižní trh tohoto autora přivedlo nakladatelství Smart Press roku 2005, kdy publikovalo první z dosud do češtiny přeložených knih, *Hektorova cesta aneb Hledání štěstí*. V dalších dvou letech vyšly ještě dvě *Hektor a tajemství lásky* a *Nová Hektorova cesta aneb Honba za časem*. Poslední dvě knihy ze série zatím pěti vydaných francouzských titulů česky k dispozici prozatím nemáme. Nakladatelství Smart Press však přistoupilo k reedici uvedených všech tří románů, jež postupně vyšly znovu v letech 2011 a 2012.⁸⁰⁹

8.5.4.8 Nerval, Gérard de (1808–1855)

Spisovatel, básník, dramatik období romantismu, a také překladatel (Goethe) Gérard de Nerval byl k nám uveden zprvu překlady svých nejznámějších děl, a to padesát let po jejich francouzských vydáních: *Sylvie – vzpomínky na Valois* (přel. Annia R. Kougllová; glossu o Gérardu de Nerval napsal Jarmil Krecar z Růžokvět, vydal Fr. Adámek, 1909), *Aurelie čili Sen a život* (přel. Fr. Linhart; předmluvu napsal Paul de Saint-Victor a přel. Kamilla Neumannová, vydala Kamilla Neumannová, 1911), *Očarovaná ruka* (přel. Jaroslav Fořt, vydala E. Janská, 1927). Dále vyšly dva objemné svazky představující výbor z autorova díla (svazek první zahrnoval tituly *Cesta do Orientu*, *Ženy v Kairu*, *Kalif Hakem*, *Královna Sábská*; svazek druhý obsahoval *Procházky a vzpomínky: Poesie, Dcery ohně, Sen a život, Aurelia, Korespondence*) v překladu Jaroslava Zaorálka a Viléma Závady (poezie), oba péčí nakladatele R. Škeříka roku 1930.⁸¹⁰ V 50. letech výčet doplňuje vydání dalších dvou titulů: *Chiméry* (překlad Jan Tomeš, vydal Jaroslav Picka, 1954) a roku 1957 v jednom svazku opakované vydání *Sylvie. Aurelie* v překladu J. Zaorálka, tentokrát s předmluvou Ludvíka Kundery (SNKLHU). Tomešova verze titulu *Chiméry* se dočkala reedice r. 1966 v Odeonu – a poté se vydávání G. de Nervalova zastavilo.

G. de Nerval je tedy jedním z mála představitelů klasické francouzské literatury, u něhož se zájem nakladatelů po r. 1989 (co do počtu vydaných titulů) vyrovná předchozímu období,⁸¹¹ které v tomto případě představuje osmdesát let od prvního českého překladu, respektive století a půl od vydání původního díla ve Francii: před rokem 1989 vyšlo v souhrnu osm publikací, po roce 1989 šest.

Ve sledovaném období nakladatelé splácejí autorovi dluh. V novém překladu vyšla již dříve vydávaná díla: *Příběh Chalífy al-Hákima* (přel. Kateřina Vinšová),⁸¹² *Příběh o Královně*

⁸⁰⁸ FRÈCHES, José. *Opiová válka*. 1, *Říše slz*. Přel. Ilona Staňková. Praha: Euromedia-Knižní klub, 2008. FRÈCHES, José. *Opiová válka*. 2, *Tajemství letního paláce*. Přel. Ilona Staňková. Praha: Euromedia-Knižní klub, 2008.

⁸⁰⁹ LELORD, François. *Hektorova cesta aneb Hledání štěstí*. Přel. Zdeňka Kovářová. Praha: Smart Press, 2005, 2011. LELORD, François. *Hektor a tajemství lásky*. Přel. Zdeňka Kovářová. Praha: Smart Press, 2006, 2012. LELORD, François. *Nová Hektorova cesta aneb Honba za časem*. Přel. Eva Šaušová. Praha: Smart Press, 2007, 2012.

⁸¹⁰ Eva Blinková Pelánová ve své studii o G. de Nervalovi svazky blíže popisuje: První svazek obsahuje *Procházky a vzpomínky*, výbor z *Chimér* a z ostatní poezie, povídky *Sylvie* a *Oktavie* a stručný výbor z korespondence. Druhý díl je věnován *Cestě do Orientu* a obsahuje oddíl *Káhirske ženy* a dále dva vložené příběhy: o kalifu Hakimovi a o královně ze Sáby. Viz BLINKOVÁ PELÁNOVÁ, Eva. *Německá inspirace v díle Gérarda de Nervalova*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2014.

⁸¹¹ Podobně tomu bylo u Marguerite Durasové, kde je počet vydaných titulů po r. 1989 dokonce vyšší než v předchozím období – G. de Nerval je však autor první poloviny 19. století.

⁸¹² NERVAL, Gérard de. *Příběh Chalífy al-Hákima (z Cesty do Orientu)*. Přel. Kateřina Vinšová; doslov Nikolaj Savický ml. Praha: Volvox Globator, 1996.

jitra a Sulajmánovi, knížeti duchů (přel. Jiří Pelán)⁸¹³ a *Chiméry* (přel. Karel Zlín).⁸¹⁴ Prvně je v češtině uveden titul *Markýz de Fayolle* (přel. Eva Musilová).⁸¹⁵ Vychází také reedice původního překladu knih *Očarovaná ruka* (přel. Jaroslav Fořt)⁸¹⁶ a *Chiméry a Aurélie* (přel. Jan M. Tomeš).⁸¹⁷ Pro úplnost je nutné zmínit ještě překlad *Chimér* (pod názvem *Přeludy*) zahrnutý v souboru vybraných překladů děl francouzských básníků Jana Kameníka⁸¹⁸ *Překlady* (Triáda, 1996)⁸¹⁹ – jelikož se však jedná o antologii, statistiky uvedené v této práci titul nezahrnují.

K tomuto výčtu se patří doplnit ještě sborník textů⁸²⁰ vydaný v nakladatelství Clinamen r. 1995, který zahrnoval texty více autorů (Théophile Gautier: *Klub požívačů hašiše*, Jules Claretie: *Hašišománie*, Gérard de Nerval: *Hašiš*, Charles Baudelaire: *Divadlo Serafinů* a Adolphe Rette: *O hašiši*). Nervalův text představuje jednu kapitolu z knihy *Příběh Chalífy al-Hákima*, v níž autor popisuje užívání hašiše u východních muslimů. Překladatel v publikaci není uveden.⁸²¹

8.5.4.9 Rachet, Guy (1930–)

Guy Rachet je povoláním archeolog a egyptolog a vedle vědeckých, ale zejména populárně-naučných publikací píše také historické romány s tematikou ze starověkého Egypta, přičemž cílí na široké publikum.

Všechny české překlady vydali společně nakladatelé Beta-Dobrovský a Ševčík v letech 2001 a 2002, z toho *Nefertiti*⁸²² je samostatný titul, zatímco zbylých pět je součástí románového cyklu ve francouzštině nazvaného „Le Roman des Pyramides“ (jednotlivé svazky vyšly v letech 1997 a 1998), česky mají v názvu nedůsledně uváděn podtitul „Nedokončená pyramida“ a pouze v nakladatelské anotaci se uvádí, že jde o knihu ze série „Romány o pyramidách“.⁸²³

8.5.4.10 Renaud, Suzanne (1889–1964)

Suzanne Renaudová⁸²⁴ se r. 1926 vdala za Bohuslava Reynka, zprvu žili střídavě ve Francii i v Čechách, později se natrvalo usadili u nás. Renaudová překládala vedle Reynkovy poezie do francouzštiny také další české básníky, například V. Holana nebo F. Halase.

⁸¹³ NERVAL, Gérard de. *Příběh o Královně jitra a Sulajmánovi, knížeti duchů (z Cesty do Orientu)*. Přel. Jiří Pelán. Praha : Trigon, 1996.

⁸¹⁴ NERVAL, Gérard de. *Chiméry*. Přel., doslovem a poznámkami opatřil a ilustroval Karel Zlín. Praha : Trigon, 1999. – Pozn.: Malíř Karel Zlín žije v Paříži, dílo překládal po domluvě s nakladatelem.

⁸¹⁵ NERVAL, Gérard de. *Markýz de Fayolle*. Přel. Eva Musilová; doslov Zdeněk Hrbata. Praha : Aurora, 1997.

⁸¹⁶ NERVAL, Gérard de. *Očarovaná ruka*. Přel. Jaroslav Fořt. Olomouc : Votobia, 1997.

⁸¹⁷ NERVAL, Gérard de. *Chiméry. Aurélie*. Přel. Jan M. Tomeš. Praha : BB art, 2003.

⁸¹⁸ Jan Kameník je pseudonym Ludmily Maceškové – ač zemřela r. 1974, tento výbor pořízený Jiřím Pelánem její překlad Nervalova prezentuje poprvé.

⁸¹⁹ KAMENÍK, Jan. *Překlady*. Usp. a doslov napsal Jiří Pelán. Praha: Triáda, 1996.

⁸²⁰ Antologie ovšem nejsou do statistických přehledů v této práci zařazeny.

⁸²¹ Z předchozího období by obdobně stála za zmínku antologie *Deset francouzských novel* (Přel. Olga Nechutová. Edičně připravil a doslov napsal Václav Černý. Praha: Československý spisovatel, 1959, s. 45–81), v níž je zahrnut text *Posedlá ruka*.

⁸²² RACHET, Guy. *Nefertiti*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský, Plzeň : Ševčík, 2001.

⁸²³ RACHET, Guy. *Chefrén a Didufri: nedokončená pyramida*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský, Plzeň : Ševčík, 2001. RACHET, Guy. *Cheops a Sluneční pyramida*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský, Plzeň : Ševčík, 2001. RACHET, Guy. *Cheopsův kamenný sen*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský, Plzeň : Ševčík, 2001. RACHET, Guy. *Chefrén a pyramida u Sfingy: nedokončená pyramida*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský, Plzeň : Ševčík, 2002. RACHET, Guy. *Mykerinos a božska pyramida: nedokončená pyramida*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský, Plzeň : Ševčík, 2002. RACHET, Guy. *Mykerinos a božska pyramida: nedokončená pyramida*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský, Plzeň : Ševčík, 2002.

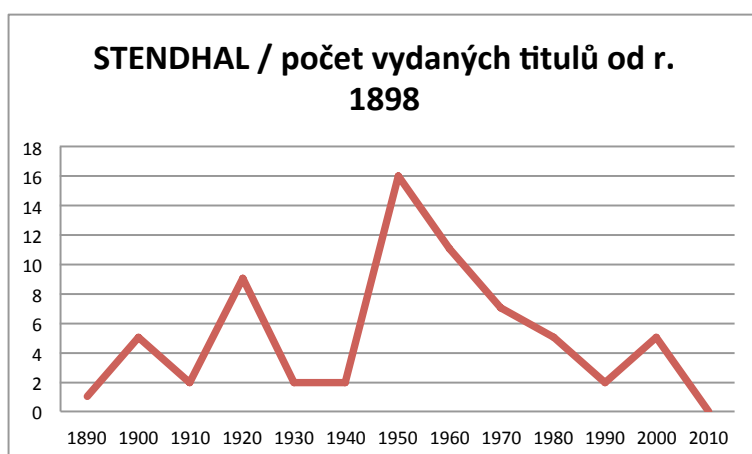
⁸²⁴ RENAUD, Suzanne. *Vers l'automne. K podzimu*. Přel. Jan M. Tomeš. Praha : Bonaventura, 1992. REYNEK, Bohuslav; RENAUD, Suzanne. *Petrkov*. Esej Jan M. Tomeš, vzpomínky Jaroslav Šerých, Pavel Sukdolák; editor Vladimír Beneš. Verše S. Renaud přel. Bohuslav Reynek. Praha : Bonaventura, 1993. *Suzanne Renaud Bohuslavu Reynkovi: dopisy 1923–1926. Suzanne Renaud à Bohuslav Reynek: lettres 1923–1926*. Usp., z francouzských originálů přel., doslovem a biografickou a bibliografickou poznámkou opatřila Dagmar Halasová. Zlín : Archa, 1996. RENAUD, Suzanne. *Dveře v přítmi*. Přel. Bohuslav Reynek. Náchod : Pavel Maur, 1992. RENAUD, Suzanne. *Tušený úsvit. Aurore invisible*. Přel. Jan Marius Tomeš. Havlíčkův Brod : Petrkov, 2008. Vyšla také útlá bibliofila RENAUD, Suzanne ; REYNEK, Bohuslav. *Andělé a motýli*. Svatá Anna, 2006.

8.5.4.11 Stendhal (1783–1842)

Stendhal, spisovatel období romantismu a realismu, patří jak do kánonu francouzské klasické literatury, tak do české představy o něm – a to zejména romány *Le Rouge et le Noir* a *La Chartreuse de Parme*. Promítá se to do celkového přehledu všech knih tohoto autora od r. 1898, ale také do bibliografie titulů vydaných po roce 1989.

První český překlad ze Stendhalova díla byl publikován r. 1898: *Červený a černý. Kronika devatenáctého století* (přel. a literárněhistorickou poznámkou opatřil Jindřich Vodák, vyšlo ve Vzdělávací bibliotéce), a to se zpožděním 68 let, neboť ve Francii tento román vyšel r. 1830. Dalším počinem bylo vydání titulu *Parmský klášter Kartusiánů* (bez uvedení překladatele, Praha : Slovo, 1904–1905 – francouzsky kniha vyšla r. 1839).

Od té doby autorovi vycházejí české překlady v každé dekádě, nejintenzivnější pozornosti se mu dostane roku 1951, kdy jednak nakladatelství Svoboda vydává obsáhlý třídílný *Výbor z díla* (usp. Jan O. Fischer; přel. J. O. Fischer, J. Hegar, M. Jirda, S. Kadlec, O. Levý, V. Opatrný, B. Štorm, J. Zaorálek, H. Žantovská; pozn. opatřili J. Levý a B. Štorm), jednak v nakladatelství Československý spisovatel, Družstevní práce, Melantrich Mladá fronta, SNKLHU a Svoboda vycházejí jednotlivé tituly.

Právě první a druhý česky vydaný titul tohoto autora se objevuje i ve sledovaném období: po r. 1989 se z celkem sedmi publikací na knižním trhu třikrát objevil román *Červený a černý* (překlad Otakar Levý, Euromedia-Knižní klub 1993, Levné knihy KMa 2000 a Leda 2009),⁸²⁵ třikrát *Kartouza parmská* (překlad Miloslav Jirda – v jeho verzi jde v souhrnu o 6.–8. vydání, kdy kniha vyšla v nakladatelstvích: Svoboda 1990, Levné knihy KMa 2004, Leda 2009).⁸²⁶ Jednou vyšel titul *O lásce* (překlad Jaroslav Fryčer, Levné knihy KMa 2004).⁸²⁷

Překlad románu *Červený a černý* v překladu Otokara Levého tedy naposledy vyšel v této verzi 89 let po prvním uvedení na knižní trh: poprvé byl vydán už roku 1920 (vydal Alois Srdce), předchozí vydání byla vedle výše zmíněného prvního překladu z dílny Jindřicha Vodáka (1898) ještě dvě: r. 1929 (Jos. Milde, nakl. Přítel knihy) a r. 1950 (Karel Růžička, Družstevní práce). V šestém vydání z r. 1958 (SNKLHU) je uvedeno, že překlad O. Levého přepracoval Jiří Levý. Na rok 2015 nicméně nakladatelství Euromedia-Odeon chystá uvedení nového překladu Heleny Beguivinové.⁸²⁸

⁸²⁵ STENDHAL. *Červený a černý*. Přel. Otakar Levý. Praha : Euromedia Group-Knižní klub, 1993. STENDHAL. *Červený a černý*. Přel. Otakar Levý. Praha : Levné knihy KMa, 2000. STENDHAL. *Červený a černý*. Přel. Otakar Levý. Voznice : Leda, 2009.

⁸²⁶ STENDHAL. *Kartouza parmská*. Přel. Miloslav Jirda. Doslov Jan O. Fischer. Praha : Svoboda, 1990. STENDHAL. *Kartouza parmská*. Přel. Miloslav Jirda. Praha : Levné knihy KMa, 2004. STENDHAL. *Kartouza parmská*. Přel. Miloslav Jirda. Praha : Academia, 2009.

⁸²⁷ STENDHAL. *O lásce*. Přel. Jaroslav Fryčer. Praha : Levné knihy KMa, 2004.

⁸²⁸ Informace od šéfredaktora nakladatelství J. Jůzla, údaj je uveden i na webových stránkách nakladatelství Euromedia-Odeon. [online]. Dostupné z: <http://www.odeon-knihy.cz/category/edicni-plan/>. [Cit. 27.2.2015].

Překlad s názvem *Kartouza parmská* od Miloslava Jirky vyšel prvně roku 1957 (SNKLHU) – předtím však již r. 1949 (Československý spisovatel) pod názvem *Parmský klášter*. Předchozí vydání: *Kartouza v Parmě* (přel. Hanuš Jelínek, Beaufort, 1925), *Kartuziánský klášter v Parmě* (přel. H. Jelínek a Jar. Kamper, Beaufort, 1912) a výše zmíněný *Parmský klášter Kartusiánů* (1904–1905).

Titul *O lásce* vyšel v překladu Jaroslava Fryčera poprvé r. 1983, dalšími překladateli byli Sylva Daníčková (Supraphon, 1984), Svatopluk Kadlec (Melantrich, 1951), J. Nevařilová a Karel Teige et al. (R. Škeřík, 1930), Daďa Chaloupka (Fr. Adánek, 1909).

8.5.4.12 Tournier, Michel (1924–)

Michel Tournier, autor kritikou ceněných děl, například textů, v nichž reinterpretuje mýty, biblická i literární témata. Do literatury vstoupil právě dílem *Vendredi ou les Limbes du Pacifique* (1967; v roce 1971 Tournier nabídl ještě verzi pro děti, pod názvem *Vendredi ou la Vie sauvage*), které představil jako jinou verzi známého románu Daniela Defoe, *Robinson Crusoe*. Autor se proslavil i dalším románem, *Le Roi des aulnes* (1970).⁸²⁹ Patříčné pozornosti kritiků i běžných čtenářů se ostatně dočkalo všech jeho devět románů, stejně jako kratší prozaické útvary nebo tvorba pro děti a mládež. Významná je i esejistická tvorba M. Tourniera s tematikou literárněhistorickou a literárněkritickou, popřípadě filozofickou.

Do češtiny byla poprvé přeložena „dětská verze“ Tournierova debutového románu už r. 1977 – pod názvem *Pátek aneb Vítězství divočiny* vyšel v překladu Jaroslava Smetany a s doslovem Karla Livanského v nakladatelství Albatros jako kniha pro děti od 10 let.⁸³⁰ V roce 1984 navázalo nakladatelství Odeon povídkovou sbírkou *Tetřev hlušec* (přel. Václav Jamek – v originále vyšla r. 1978). V Odeonu poté vyšel ještě roku 1988 i slavný Tournierův román *Král duchů*. Jako překladatelka je ve svazku uvedena Drahoslava Janderová, dnes však víme, že tehdy „pokrývala“ svého manžela Sergeje Machonina – ve druhém vydání z r. 2000 (Academia) je tento údaj uveden na pravou míru.

V početně velmi omezeném výběru literatury, která v 70. a 80. letech mohla vycházet (s posvěcením cenzury, a často zejména – překladatelské a nakladatelské – autocenzury), tak Tournier zastupoval současnou francouzskou produkci jako jeden z nejvýraznějších hlasů. Dlužno dodat, že v jeho případě se tak dělo po právu: ke špičce literární scény jistě patřil (a patří). Jedním dechem je ale nutno upřesnit, že jako jediný zástupce současné francouzské literatury Tournier neobstojí; úplnější obraz reprezentativní tvorby by byl jistě mnohem širší.

Po roce 1989 se k Tournierovi nakladatelé obrátili až po značné době, a příznačné je, že co titul, to jiný nakladatel (i překladatel) – žádný ediční projekt neměl návaznost. Jako první vydalo r. 1998 nakladatelství Melantrich v překladu Věry Dvořákové román *Meteory*.⁸³¹ Rok nato vycházejí publikace dvě, v Argu (*Eleazar aneb Pramen a keř* v překladu Vladimíry Daňkové)⁸³² a v Mladé frontě (*Kašpar, Melichar, Baltazar*).⁸³³ Tato kniha obsahuje tři tematicky provázané příběhy, které i Tournier uveřejnil v jednom svazku (nepříliš objemném – v českém vydání čítá 260 stran), jež přitom poněkud netradičně pocházejí každý z dílny jiné překladatelky: Jarmily Fialové, Drahoslavy Janderové a Abigail Kozlíkové. Hned následující rok vydává Academia výše zmíněnou reedici románu *Král duchů*.⁸³⁴ Po šestileté

⁸²⁹ V rozhovoru s kritikem F. Busnelem autor uvedl, že románu *Le Roi des aulnes* se do r. 2006 prodaly čtyři miliony výtisků, přičemž prodeje knihy *Vendredi ou la Vie sauvage* byly ještě vyšší, dosáhly sedmi milionů výtisků. Tournier přitom zdůrazňuje, že publikace se prodávají průběžně a je o ně stále zájem. Podle BUSNEL, François. „J'écris pour être lu, pas par plaisir.“ *Lire*, 1.7.2006. [online]. Dostupné z: http://www.lexpress.fr/culture/livre/michel-tournier_811368.html. [Cit. 24.7.2014].

⁸³⁰ Jde o druhou verzi Tournierova debutu: poté, co v roce 1967 vyšla kniha *Vendredi ou les Limbes du Pacifique*, autor text přepsal, aby byl přístupnější pro děti a mládež. Pod upraveným názvem *Vendredi ou la Vie sauvage* byl ve Francii vydán roku 1971.

⁸³¹ TOURNIER, Michel. *Meteory*. Přel. Věra Dvořáková. Praha : Melantrich, 1998.

⁸³² TOURNIER, Michel. *Eleazar aneb Pramen a keř*. Přel. Vladimíra Daňková. Praha : Argo, 1999.

⁸³³ TOURNIER, Michel. *Kašpar, Melichar, Baltazar*. Přel. Jarmila Fialová, Drahoslava Janderová a Abigail Kozlíková. Doslov napsala Daniela Hodrová. Praha : Mladá fronta, 1999.

⁸³⁴ TOURNIER, Michel. *Král duchů*. Přel. Sergej Machonin. Doslov napsal Václav Jamek. Praha : Academia, 2000.

přestávce pak v nakladatelství Pavla Mervarta vychází česky též Tournierův debut, *Pátek aneb Lúno Pacifiku* (překlad Michala Pacvoňe).⁸³⁵ Obraz autorovy tvorby doplnilo vydání esejů o rok později: *Chvalořečení* (překlad Věra Dvořáková a Jarmila Fialová)⁸³⁶ v nakladatelství Garamond. Po roce 2007 se již žádný z nakladatelů k Michelu Tournierovi nevrátil (ačkoli zajímavé tituly by se v jeho tvorbě ještě našly) a vzhledem k tomu, že poslední autorova publikace je z r. 2011 a spisovatel sám prohlásil, že považuje svou tvorbu za uzavřenou,⁸³⁷ těžko předpokládat, že by se objevil nějaký významný impuls k vydání dalších titulů. Je to nejspíš dáno právě i tím, že všechny ediční projekty byly pouze jednorázové, žádný nakladatel si bohužel nepředsevzal věnovat se dílu tohoto autora soustavněji. I tak je možné konstatovat, že Tournierovi se reprezentativního obrazu v češtině dostalo, už proto, že jeho dílo není co do počtu titulů příliš rozsáhlé.

8.5.4.13 Tristan, Frédéric (1931-)

Frédéric Tristan je uznávaný básník a spisovatel, vůdčí osobnost skupiny Nouvelle fiction (Nová fikce),⁸³⁸ pro niž je příznačný důraz na vyprávění příběhů s historickým pozadím a často i mytologickým přesahem nebo detektivní zápletkou, přičemž dochází k přehodnocení narativních konvencí: v románovém světě se realita a fikce bezbřezě prolínají, imaginace je důležitější než věrohodnost sdělení. Nejznámější romány F. Tristana s historickou, mytologickou, psychologickou či filozofickou tematikou se pohybují na hranici žánru fantasy. Pod pseudonymem Danielle Sarréra publikoval Tristan v mládí poezii, jménem Mary London podepsal deset detektivních románů – ani jedna z těchto jeho tvůrčích poloh nebyla českým čtenářům zpřístupněna. Dalším jeho pseudonymem je Adrien Salvat.

S autorovým dílem se čeští čtenáři poprvé mohli seznámit v roce 1994, kdy v nakladatelství Paseka vyšel román *Hadí píseň aneb Příběh labyrintu*.⁸³⁹ Tentýž titul vyšel znovu v roce 2007 v brněnském nakladatelství Emitos.⁸⁴⁰ Zatímco Paseka navázala na první román po třech letech knihou *Ateliér ztracených snů* (1997),⁸⁴¹ Emitos nabídl v témže roce jako *Hadí píseň* ještě román *Opičák Sun* (2007).⁸⁴² Všechny tyto romány přeložil (a s největší pravděpodobností také sám k vydání prosadil) Oldřich Kalfířt, stejně jako pátý titul, uveřejněný v mezidobě ve spolupráci nakladatelství DharmaGaia a Dauphin: *Hrdinné útrapy Baltazara Kobera*.⁸⁴³ Po pětileté pauze vyšel ještě v nakladatelství Malvern román *Poutník lásky*, tentokrát v překladu Ivo Chmelaře.⁸⁴⁴

Nejslavnější Tristanův román, *Les Égarés* (1983, Zbloudilci), česky k dispozici nemáme.

⁸³⁵ TOURNIER, Michel. *Pátek aneb Lúno Pacifiku*. Přel. Michal Pacvoň. Doslov Giles Deleuze. Červený Kostelec : Pavel Mervart, 2006.

⁸³⁶ TOURNIER, Michel. *Chvalořečení*. Přel. Věra Dvořáková a Jarmila Fialová. Praha : Garamond, 2007.

⁸³⁷ Informace z rozhovoru, který s autorem vedl kritik François Busnel pro literární časopis *Lire*: BUSNEL, François. „J'écris pour être lu, pas par plaisir.“ *Lire*, 1.7.2006. [online]. Dostupné z: http://www.lexpress.fr/culture/livre/michel-tournier_811368.html. [Cit. 24.7.2014].

⁸³⁸ Podrobněji k tomuto žánru viz část 6.4.3.3 Nová fikce.

⁸³⁹ TRISTAN, Frédéric. *Hadí píseň aneb Příběh labyrintu*. Přel. Oldřich Kalfířt. Praha–Litomyšl : Paseka, 1994.

⁸⁴⁰ TRISTAN, Frédéric. *Hadí píseň aneb Příběh labyrintu, který vypráví Jean-Arthur Sompayrac*. Přel. Oldřich Kalfířt. Poznámkami a komentáři opatřil Adrien Salvat. Brno : Emitos, 2007.

⁸⁴¹ TRISTAN, Frédéric. *Ateliér ztracených snů*. Přel. Oldřich Kalfířt. Praha–Litomyšl : Paseka, 1997.

⁸⁴² TRISTAN, Frédéric. *Opičák Sun*. Přel. Oldřich Kalfířt. Brno : Emitos, 2007.

⁸⁴³ TRISTAN, Frédéric. *Hrdinné útrapy Baltazara Kobera : román o cestě k zasvěcení*. Přel. Oldřich Kalfířt. Praha : DharmaGaia–Dauphin, 2003.

⁸⁴⁴ TRISTAN, Frédéric. *Poutník lásky, příběh objevený Jeanem-Arthurem Sompayrakem, v překladu a s poznámkami profesora Adriena Salvata*. Přel. Ivo Chmelař. Praha : Malvern, 2012.

8.5.5 Pět vydaných titulů

Artaud, Antonin, 1896–1948

Bachelard, Gaston, 1884–1962

Bruckner, Pascal, 1948–

Calmel, Mireille, 1964–

Caratini, Roger, 1924–2009

Casanova, Giacomo, 1725–1798

Cavanna, François, 1923–2014

Clostermann, Pierre, 1921–2006

Cocteau, Jean, 1889–1963

Deforges, Régine, 1935–

Echenoz, Jean, 1947–

Gallo, Max, 1932–

Genet, Jean, 1910–1986

Germain, Sylvie, 1954–

Groult, Benoîte, 1920–

Chevallier, Gabriel, 1895–1969

Lévy, Marc, 1961–

Prévert, Jacques, 1900–1977

Rolland, Romain, 1866–1944

Thiéry, Alain

Troyat, Henri, 1911–2007

Valéry, Paul, 1871–1945

Pět vydanými tituly bylo v českých překladech ve sledovaném období zastoupeno 22 autorů. Nejstarší z nich je diplomat a spisovatel, dnes vnímaný jako klasický prototyp svůdce, **Giacomo Casanova**. Dále jde jednak o klasiky moderní literatury: literární teoretik, básník, esejist a prozaik **Paul Valéry** či ve své době skandální autor, básník, dramatik a prozaik **Jean Genet**, dramatik a divadelní teoretik, autor konceptu „divadlo krutosti“ **Antonin Artaud**. Patří sem také poměrně známý básník **Jacques Prévert** či někteří tradiční autoři: **Gabriel Chevalier** známý především jako autor satirického románu *Zvonokosy* nebo v českém prostředí velmi populární prozaik **Romain Rolland** či velice plodný prozaik, mj. autor několika desítek životopisných románů **Henri Troyat**.

Ze současných autorů jsou mezi těmi, kterým čeští nakladatelé vydali pět překladových titulů, dva spisovatelé velmi oceňovaní kritikou, a to publicistickou i akademickou: **Jean Echenoz** a **Sylvie Germainová**. Dále spisovatelé, kteří se zároveň významně angažují ve společenském životě, což nic nemění na tom, že se stali také autory bestsellerů – avšak takových, za které si vydobyli určité uznání u literární kritiky. K takto známým tvářím patří romanopisec, esejist a jeden z představitelů hnutí francouzských „nových filozofů“ **Pascal Bruckner**, nakladatelka a spisovatelka, známá jako horlivá mluvčí feministického hnutí, otevřeně hájící právo na lesbické vztahy, **Régine Deforgesová** nebo novinářka a spisovatelka, slavná bojovnice za práva žen **Benoîte Groultová**. Dobré jméno na literární scéně má i velmi plodný spisovatel a kreslíř, známý především jako humorista, **François Cavanna**.

Čtvrtinu této skupiny tvoří literární „řemeslníci“, jejichž tvorba cílí na široké publikum, a spíše než by usilovala o literární kvality, podbízí se čtenářským preferencím: autorka historických románů, jež mají blízko k žánru fantasy, případně romancí – **Mireille Calmelová**, dále autor historických románů a životopisů mnoha historických osobností (a mimoto také autor velké části hesel ve 23dílném encyklopedickém slovníku nakladatelství Bordas) **Roger Caratini** či stíhací pilot, jenž se proslavil literárním svědectvím o svých prožitcích, **Pierre Clostermann**, autor románů se „snovými“ či „baladickými“ příběhy **Maxence Fermine**, politik a autor historických románů **Max Gallo**, a dále nejslavnější a nejúspěšnější (nejen z této skupiny) **Marc Lévy**, jehož romány ve Francii pravidelně vedou žebříčky nejprodávanějších knih, a jejich autor tak patří mezi smetanku autorů bestsellerů. Pod jménem **Alain Thiéry** vycházejí romány z lékařského prostředí.

8.5.5.1 Artaud, Antonin (1896–1948)

Antonin Artaud,⁸⁴⁵ básník, esejista, dramatik a divadelní teoretik, známý především jako autor konceptu „divadlo krutosti“ byl u nás před rokem 1989 uveden pouze dvakrát, roku 1967 a 1987 – v obou případech však šlo o publikace, které se do knižní distribuce nedostaly.⁸⁴⁶ Však také nejde o četbu „běžné spotřeby“. Po roce 1989 se dva překladatelé, Ladislav Šerý a Jan Kopecký, pokusili zaplnit mezeru v prezentaci A. Artauda na naší kulturní scéně, a to především ve spolupráci s nakladatelstvím Herrmann & synové.

8.5.5.2 Bruckner, Pascal (1948–)

Pascal Bruckner⁸⁴⁷ se proslavil zejména díky filmové adaptaci svého románu *Hořký měsíc*.⁸⁴⁸ V českém prostředí se řadí k menšině autorů, jejichž české překlady pocházejí z dílny jediného překladatele – v tomto případě Dany Melanové. Po prvních třech románech vydaných v nakladatelství Motto následovala reedice *Hořkého měsíce* v nakl. Academia, poté pravděpodobně na návrh překladatelky vyšel ještě další titul v nakl. Mladá fronta.

8.5.5.3 Bachelard, Gaston (1884–1962)

Filozof Gaston Bachelard⁸⁴⁹ zkoumal mj. i otázky těsně spjaté s literaturou, proto mají jeho díla místo i ve statistických přehledech této práce. Před rokem 1989 vyšla jediná publikace (Plamen svíce),⁸⁵⁰ vydaná později v reedici r. 1997. Ve sledovaném období byly přeloženy a vydány 4 další tituly.

8.5.5.4 Calmel, Mireille (1964–)

Mireille Calmelová⁸⁵¹ je autorka historických románů, jež mají blízko k žánru fantasy, případně romancí. České překlady pěti románů nabídlo v rozmezí let 2003 až 2007 nakladatelství Knižní klub.

⁸⁴⁵ ARTAUD, Antonin. *Van Gogh aneb Zasebevražďený společností. Skoncovat s Božím soudem. Divadlo krutosti*. Přel. Ladislav Šerý. Praha : Pražská imaginace, 1993. ARTAUD, Antonin. *Divadlo a jeho dvojenec*. Přel. Jan Kopecký a Ladislav Šerý. Praha : Herrmann & synové, 1994. ARTAUD, Antonin. *Texty, 1. (Heliogabalus aneb Korunovaný anarchista. Tarahumarové. Tři přednášky v Mexiku. Van Gogh, zasebevražďený společností. Skoncovat s božím soudem. Divadlo krutosti)*. Přel. Ladislav Šerý. Praha : Herrmann & synové, 1995. ARTAUD, Antonin. *Texty, 2. (Surrealistické texty. Dopisy z Rodez. Přísluhovači a trýzně)*. Přel. Ladislav Šerý. Praha : Herrmann & synové, 1996. ARTAUD, Antonin. *Texty, 3. (Nová zjevení bytí. Artaud Mómo. Zde leží. Tvář v tvář)*. Přel. Ladislav Šerý. Praha : Herrmann & synové, 2003.

⁸⁴⁶ ARTAUD, Antonin. *Cenci: tragédie ve čtyřech dějstvích podle Shalleje a Stendhala*. Přel. Jan Kopecký. Praha : Dilia, 1967. ARTAUD, Antonin. *Divadlo Antonina Artauda, 1*. Vybr. Jan Kopecký. Praha : Kult. dům hl. m. Prahy : Čes. vysokošk. ústředí SSM ; Brno : Měst. kult. středisko S. K. Neumanna, 1987. ARTAUD, Antonin. *Divadlo Antonina Artauda, 2*. Vybr. a přel. Jan Kopecký. Praha : Kult. dům hl. m. Prahy : Čes. vysokošk. ústředí SSM ; Brno : Měst. kult. středisko S. K. Neumanna, 1988.

⁸⁴⁷ BRUCKNER, Pascal. *Zloději krásy*. Přel. Dana Melanová. Praha : Motto, 2002. BRUCKNER, Pascal. *Hořký měsíc*. Přel. Dana Melanová. Praha : Motto, 2003. BRUCKNER, Pascal. *Láska k bližnímu*. Přel. Dana Melanová. Praha : Motto, 2006. BRUCKNER, Pascal. *Hořký měsíc*. Přel. Dana Melanová. Praha : Academia, 2009. BRUCKNER, Pascal. *Můj malý manžel*. Přel. Dana Melanová. Praha : Mladá fronta, 2009. Vedle toho vyšla v češtině ještě Brucknerova publikace *Evropské národy: od kritického myšlení k masochismu* (Občanský institut, 2010) – ta však není zahrnuta do statistických přehledů této práce, jež se omezuje na krásnou literaturu.

⁸⁴⁸ Ve francouzštině *Lunes de fiel*, stejnojmenný film natočil Roman Polanski.

⁸⁴⁹ BACHELARD, Gaston. *Psychoanalýza ohně*. Přel. Jitka Hamzová. Verše přel. Jiří Pelán. Doslov napsal Jiří Pechar. Praha : Mladá fronta, 1994. BACHELARD, Gaston. *Plamen svíce*. Přel. Richard Vyhliďal. Doslov Čestmír Pelikán. Praha : Dauphin, 1997. BACHELARD, Gaston. *Voda a sny: esej o obraznosti hmoty*. Přel. Jitka Hamzová. Praha : Mladá fronta, 1997. BACHELARD, Gaston. *Poetika prostoru*. Přel. Josef Hrdlička. Praha : Malvern, 2009. BACHELARD, Gaston. *Poetika snění*. Přel. Josef Hrdlička. Praha : Malvern, 2010.

⁸⁵⁰ BACHELARD, Gaston. *Plamen svíce*. Přel. Richard Vyhliďal. Praha : Obelisk, 1970.

⁸⁵¹ CALMEL, Mireille. *Lože královny Eleonory*. Přel. Miloslava Lázňovská. Praha : Euromedia Group–Knižní klub, 2003. CALMEL, Mireille. *Ples vlčic. 1, Prokletá komnata*. Přel. Hana Müllerová. Praha : Euromedia Group–Knižní klub, 2005. CALMEL, Mireille. *Ples vlčic. 2, Isabelina pomsta*. Přel. Šárka Belisová. Praha : Euromedia Group–Knižní klub, 2005. CALMEL, Mireille. *Lady pirát. 1, Ve službách krále*. Přel. Miloslava Lázňovská. Praha : Euromedia

8.5.5.5 Caratini, Roger (1924–2009)

Všech pět titulů tohoto autora⁸⁵² vyšlo péčí pražského a plzeňského nakladatelství (Beta–Dobrovský a Ševčík), v jejichž spolupráci vychází značné množství knih z oblasti oddechové literatury.

8.5.5.6 Casanova, Giacomo (1725–1798)

Diplomat a spisovatel, slavný svůdce Giacomo Casanova⁸⁵³ byl sice původem Ital, ale velkou část díla sepsal ve francouzštině – a proto bývá řazen do francouzské literatury.⁸⁵⁴ Česky byl uveden poprvé mezi lety 1898 a 1902 – tituly *Memoiry* a *Milkování s Lucií*, a to jako Jakub Casanova. Až do roku 1930 vycházela jeho díla průběžně stále. Poté nastala dlouhá přestávka až do roku 1968, kdy vyšla *Historie mého života*.⁸⁵⁵ Ve sledovaném období vyšlo sice tomuto autorovi titulů celkem šest, jeden je ale uveden jako překlad z italského.⁸⁵⁶

8.5.5.7 Cavanna, François (1923–2014)

Cavanna⁸⁵⁷ je spisovatel a kreslíř, známý především jako humorista. Nakladatelství Talpress vydávalo v letech 2002 až 2004 jednotlivé romány z Cavannaova cyklu *Merovejci (Les Mérovingiens)* – z celkových šesti ale vydalo pouze čtyři, všechny v překladu Dany Melanové. Nakladatelství Paseka představilo jediný titul, humoristický román *Písmo*.

8.5.5.8 Clostermann, Pierre (1921–2006)

Pierre Clostermann,⁸⁵⁸ válečný stíhací pilot a později politik a spisovatel, je autor deseti knih, většinou na náměty vlastních zážitků. Česky vyšla jeho kniha *Velký cirkus: vzpomínky francouzského stíhacího pilota v RAF*, poprvé roku 1968, v reedici v letech 1970,⁸⁵⁹ 1990 a 2013. Ve sledovaném období byl pořízen první překlad další knihy, *Ohně v oblacích*.

Group–Knižní klub, 2007. CALMEL, Mireille. *Lady pirát. 2, Zahrada stínů*. Přel. Miloslava Lázňovská. Praha : Euromedia Group–Knižní klub, 2007.

⁸⁵² CARATINI, Roger. *Julius Caesar. 1, Řím, město na prodej!*. Praha : Beta–Dobrovský. Plzeň : Ševčík, 2004.

(překladatel neuveden) CARATINI, Roger. *Julius Caesar. 2, Galská symfonie*. Přel. Josef Orel. Praha : Beta–Dobrovský. Plzeň : Ševčík, 2004. CARATINI, Roger. *Tiberius*. Přel. Dagmar Šmerdová. Praha : Beta–Dobrovský. Plzeň : Ševčík, 2004. CARATINI, Roger. *Nero : básník potřísněný krví*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta. Plzeň : Ševčík, 2004. CARATINI, Roger. *Julius Caesar. 3, Soumrak boha*. Přel. Josef Orel. Praha : Beta–Dobrovský. Plzeň : Ševčík, 2005.

⁸⁵³ CASANOVA, Giacomo. *Paměti*. Převyprávěla Hana Primusová. Praha : XYZ, 2007. CASANOVA, Giacomo. *Paměti Giacoma Casanovy*. Převyprávěla Hana Primusová. Praha : XYZ, 2006. CASANOVA, Giacomo. *Historie mého útěku z vězení Republiky benátské, zvaného Olověné kobky*. Přel.; doslovem opatřil Josef Polišínský. Praha : Chvojko nakladatelství, 1998. CASANOVA, Giacomo. *Paměti, 1*. Upr. A. Bastlová. Vyškov : Hanácké nakladatelství, 1992. CASANOVA, Giacomo. *Paměti, 1*. Pro nové vydání upravil Josef Kadlec. Praha : Favia International, 1991.

⁸⁵⁴ Z poslední doby citujme například článek spisovatele a kritika Ph. Sollerse, kde je Casanova označen za největšího spisovatele (nejen) své doby „l'un des plus grands écrivains français de son temps et de tous les temps“, viz SOLLERS, Philippe. *Le triomphe de Casanova. Le Nouvel Observateur*, 17.11.2011.

⁸⁵⁵ CASANOVA, Giacomo. *Historie mého života*. Přel. Jindřich Pokorný et al. Výbor sestavil Josef Polišínský. Praha : Odeon, 1968.

⁸⁵⁶ CASANOVA, Giacomo. *Trochu jiný Casanova*. Výbor sestavil a přel. Josef Hajný. Praha : Argo, 2004.

⁸⁵⁷ CAVANNA, François. *Plavovlasý Hun, 1*. Přel. Dana Melanová. Praha : Talpress, 2002. CAVANNA, François. *Sekera a kříž, 2*. Přel. Dana Melanová. Praha : Talpress, 2003. CAVANNA, François. *Klotildin bůh, 3*. Přel. Dana Melanová. Praha : Talpress, 2003. CAVANNA, François. *Chlodvíkova krev, 4*. Přel. Dana Melanová. Praha : Talpress, 2004. CAVANNA, François. *Písmo*. Přel. Dušan Havlíček. Praha–Litomyšl : Paseka, 2003.

⁸⁵⁸ CLOSTERMANN, Pierre. *Velký cirkus*. Přel. a doslovem opatřil Ladislav Jehlička; odborná revize Jiří Novák. Praha : Naše vojsko, 1990. CLOSTERMANN, Pierre. *Ohně v oblacích*. Přel. Boris Stočes. Plzeň : Laser, 1996. CLOSTERMANN, Pierre. *Ohně v oblacích*. Přel. Boris Stočes. Plzeň : Laser, 2000. CLOSTERMANN, Pierre. *Velký cirkus*. Přel. Ladislav Jehlička. Praha : Naše vojsko, 2007. CLOSTERMANN, Pierre. *Velký cirkus*. Praha : Naše vojsko, 2013.

⁸⁵⁹ CLOSTERMANN, Pierre. *Velký cirkus: vzpomínky francouzského stíhacího pilota v RAF*. Přel. a doslov napsal Ladislav Jehlička. Praha : Naše vojsko, 1968, 1970.

8.5.5.9 Cocteau, Jean (1889–1963)

Básník, spisovatel, dramatik a scenárista Jean Cocteau⁸⁶⁰ byl do češtiny uveden poprvé v roce 1924 (*Veliký skok*). Zatímco ve 20. i 30. letech vyšlo několik dalších jeho knih (poslední r. 1937), po válce byl vydán jediný titul r. 1967, poté dva r. 1977.⁸⁶¹ Až po roce 1989 pak nakladatelé navázali pěti tituly.

8.5.5.10 Deforges, Régine (1935–)

Régine Deforgesová⁸⁶² vedla známé nakladatelství L'Or du temps.

Pět titulů, které vydali čeští nakladatelé, ji jako autorku poměrně výstižně charakterizuje: román *Vzpoura jeptišek* je z prostředí kláštera, které sama v mládí poznala (zejména z jeho negativní stránky) a jež do značné míry určilo její životní dráhu, román *Bouře* je jeden z jejích několika erotických románů, třídílný románový cyklus *Modrý bicykl* je společenská freska s historickým pozadím.

8.5.5.11 Echenoz, Jean (1947–)

Jean Echenoz,⁸⁶³ dnes autor třinácti publikovaných románů a několika kratších prozaických děl, byl do českého prostředí uveden se zpožděním, ale v podstatě ještě předtím, než si i na francouzské literární scéně vydobyl velké uznání – jeho ranná tvorba byla považována spíše za experimentátorskou, hravou snahu přehodnotit současný pohled na podobu a úlohu románu. Bohužel (zejména s dopadem ekonomické krize, možná i podpořeným obavami nakladatelů o výnosy jejich firem po zvýšení DPH na knihy) se v určitém okamžiku zájem českých nakladatelů o tvorbu francouzských autorů, jejichž díla oslovují spíše erudovanou, náročnější vrstvu čtenářů (mezi něž Echenoz patří), vyčerpal. Pro poslední – velmi zajímavé – Echenozovy romány (*Les Éclairs*, 2010; *14*, 2012) se tak prozatím v edičních plánech prostor nenašel. I tak ale určitý přehled o jeho tvorbě český čtenář mít může – první tři česky vydané romány jsou ze série hravých experimentů, druhé dva zastupují trilogii biografických románů (– bez toho třetího z ní ovšem česky známe jen torzo).

⁸⁶⁰ COCTEAU, Jean. *Adresát Jean Marais*. Vybral a přel. Petr Skarlant. Praha : X-Egem, 1994. COCTEAU, Jean. *Královny Francie*. Přel. a poznámkami opatřila Irena Blažková. Praha : Orbis, 1995. COCTEAU, Jean. *Sbohem, vy hříčky větrné*. Přel. Gustav Franci. Praha : Vyšehrad, 2007. COCTEAU, Jean. *Nezvedené děti. Les enfants terribles*. Přel. Helena Slavíková a Hana Češková. Praha : Argo, 2010. COCTEAU, Jean. *Opium: deník jedné detoxikace*. Přel. a k vydání připravil Petr Janus. Praha : Rubato, 2011.

⁸⁶¹ COCTEAU, Jean. *Veliký skok*. Přel. Jaroslav Poch. Beroun : A. Šefl, 1924. COCTEAU, Jean. *Svatebčané na Eiffelce: podívaná*. Přel. Miloš Hlávka a J. Frejka. Praha : Odeon, Jan Fromek, 1926. COCTEAU, Jean. *Tomáš lhář*. Přel. Jar. Poch. Beroun : A. Šefl, 1926. COCTEAU, Jean. *Kohout a Venuše*. Praha : Jan Fromek, 1927. COCTEAU, Jean. *Chvála knižtisku*. Praha : Vincenc Svoboda, 1930. COCTEAU, Jean. *Erik Satie*. Přel. Jaroslav Zaorálek. Praha : A. Hradilík, 1930. COCTEAU, Jean. *Hrozná děti*. Přel. M. Hoffmeisterová. Praha : Aventinum, 1931. COCTEAU, Jean. *Lidský hlas*. Přel. Jan Kučera. Praha : Adolf Synek, 1932. COCTEAU, Jean. *1933*. Přel. Vladimír Diviš. Praha : J. Šedivý a V. Diviš, 1933. COCTEAU, Jean. *Cesta kolem světa za 80 dní*. Přel. Jindřich Hořejší. Praha : Evropský literární klub, 1937. COCTEAU, Jean. *Dvojhlavý orel*. Přebásnil a upr. František Hrubín. Praha : Dilia, 1967. COCTEAU, Jean. *Orfeova závěť*. Vybral, uspoř. a doslov naps. Jiří Konůpek. Přel. J. Konůpek. Vladimír Mikeš. Praha : Odeon, 1977. COCTEAU, Jean. *Psací stroj: hra o třech dějstvích*. Přel. Ida de Vries. Praha : Dilia, 1977.

⁸⁶² DEFORGES, Régine. *Vzpoura jeptišek*. Přel. Dana Melanová. Praha : Talpress, 1996. DEFORGES, Régine. *Bouře*. Přel. Richard Podaný. Praha : Euromedia Group–Odeon, 1998. DEFORGES, Régine. *Modrý bicykl. 1*. Přel. Hugo Sochor. Praha : Knižní klub–Ikar, 2001. DEFORGES, Régine. *Modrý bicykl. 2, V Paříži*. Přel. Hugo Sochor. Praha : Euromedia Group–Knižní klub, 2001. DEFORGES, Régine. *Modrý bicykl. 3, Dáblův smích*. Přel. Hugo Sochor. Praha : Knižní klub–Ikar, 2001.

⁸⁶³ ECHENOZ, Jean. *Cherokee*. Přel. a doslov napsala Jovanka Šotolová. Praha : EWA, 1996. ECHENOZ, Jean. *Jdu*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Jitro, 2003. ECHENOZ, Jean. *U piána*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Jitro, 2006. ECHENOZ, Jean. *Béhat*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Mladá fronta, 2009. ECHENOZ, Jean. *Ravel*. Přel. Jovanka Šotolová. Praha : Mladá fronta, 2009.

8.5.5.12 Gallo, Max (1932–)

Max Gallo,⁸⁶⁴ bývalý politik (zpočátku psal romány s politickou tematikou a publikoval je pod pseudonymem Max Laugham), později spisovatel, autor komerčně úspěšných historických románů.

U nás vyšel jeho román *Zátoka andělů* už r. 1979,⁸⁶⁵ dále na jeho tvorbu vsadilo nakladatelství Mladá fronta – vydalo jeden titul před r. 1989 (*Noc dlouhých nožů*, 1986)⁸⁶⁶ a dva tituly ve sledovaném období. Dvě knihy vyšly také v nakladatelství BB art; v nakladatelství Víkend vydali životní příběh polského Žida Martina Graye, který Gallo literárně zpracoval.

8.5.5.13 Genet, Jean (1910–1986)

Tvorba básníka, dramatika a prozaika Jeana Geneta⁸⁶⁷ se dnes řadí ke kánonu francouzské literatury, ač v době vzniku bylo jedno každé jeho dílo něčím provokativní a jejich vydání či uvedení na jevišti provázely skandály. Genet byl také několikrát vězněn, k jeho přímluvcům a podporovatelům patřili Jean Cocteau nebo Jean-Paul Sartre. Před r. 1989 vyšlo česky pouze několik jeho her v nakl. Orbis a Dilia (celkem 4 svazky obsahující dramata *Balkón*, *Černoši*, *Služky*, *Paravány*, *Zpřísněný dozor*).⁸⁶⁸

Genetovy romány byly vydávány až ve sledovaném období, kdy vyšly i dva nové překlady již publikovaných dramát. Celé Genetovo dílo, jež by si jistě takovou pozornost zasloužilo, však dosud česky dostupné není.

8.5.5.14 Germain, Sylvie (1954–)

Sylvie Germainová,⁸⁶⁹ jež publikovala už více než tři desítky prozaických děl, se proslavila jako mladá autorka hned prvními třemi romány, *Le Livre des Nuits* (1984), *Nuit-d'Ambre* (1987), *Jours de colère* (1989) – všechny tři byly posléze vydány i česky, ovšem s odstupem třinácti (*Kniha nocí*, 1997), osmnácti (*Jantarová noc*, 2005) a šesti let (*Dny hněvu*, 1995).

Spisovatelka je pro české prostředí zajímavá ale i tím, že v letech 1986 až 1993 působila v Praze, kdy učila na Francouzském lyceu filozofii a francouzštinu. Pobyt v Čechách ji později inspiroval i v její tvůrčí práci, kupodivu však romány s touto tematikou nebyly do češtiny přeloženy (*La Pleurante des rues de Prague*, 1991; *Immésités*, 1993). Naopak životopisná kniha o B. Reynkovi a jeho ženě S. Renaudové tuto dvojici umělců nejen pro Francouze, jímž byla určená, ale i pro mnohé Čechy ve své době objevila. I Sylvie Germainová tedy ve výsledku patří k autorům, jimž čeští nakladatelé určitou pozornost věnovali, avšak určitě by neškodilo představit ještě i některá další díla.

⁸⁶⁴ GALLO, Max. *Zlatá doba*. Přel. Věra Dvořáková. Praha : BB art, 2002. GALLO, Max. *Caesar imperátor*. Přel. Věra Šťovíčková-Heroldová. Praha : BB art, 2005. GALLO, Max. *Křesťané, 1. Vojákův plášť*. Přel. Anna a Erik Lukavští. Praha : Mladá fronta, 2007. GALLO, Max. *Křesťané, 2. Křest krále*. Přel. Anna a Erik Lukavští. Praha : Mladá fronta, 2008. GALLO, Max; GRAY, Martin. *Jménem mých blízkých*. Přel. Josef Týč. Líbeznice: Víkend, 2009.

⁸⁶⁵ GALLO, Max. *Zátoka andělů*. Přel. Josef Čermák. Doslov Luboš Kropáček. Praha : Odeon, 1979.

⁸⁶⁶ GALLO, Max. *Noc dlouhých nožů*. Přel. Pavla a Dušan Provazníkovi. Doslov Robert Kvaček. Praha : Mladá fronta, 1986.

⁸⁶⁷ GENET, Jean. *Balkón*. Přel. Anna Fárová a Jaroslav Gillar. Praha : Dilia, 1992. GENET, Jean. *Deník zloděje*. Přel. Ladislav Šerý. Praha : Reflex, 1992. GENET, Jean. *Služky*. Přel. Anna Fárová a Jaroslav Gillar. Praha : Dilia, 1992. GENET, Jean. *Querelle z Brestu*. Přel. Václav Richter ; doslov napsal Václav Jamek. Praha : Mladá fronta, 1994. GENET, Jean. *Pohřební obřad*. Přel. Jovanka Šotolová ; básně přel. Jiří Pelán. Praha : Garamond, 2004.

⁸⁶⁸ GENET, Jean. *Balkón. Černoši*. Přel. a doslov naps. Jiří Konůpek. Praha : Orbis, 1967. GENET, Jean. *Služky*. Přel. Jan Tomek. Praha : Dilia, 1967. GENET, Jean. *Paravány*. Přel. Anna Fárová. Praha : Dilia, 1973. GENET, Jean. *Zpřísněný dozor*. Přel. Eva Janovcová. Praha : Dilia, 1989.

⁸⁶⁹ GERMAIN, Sylvie. *Dny hněvu*. Přel. Irena Blažková ; doslov Nina Vangeli. Praha : Orbis, 1995. GERMAIN, Sylvie. *Kniha nocí*. Přel. Věra Dvořáková ; doslov Lubomír Martínek. Praha–Liberec : Dauphin, 1997. GERMAIN, Sylvie. *Bohuslav Reynek v Petrkově: poutník ve svém příbytku*. Přel. Petr Turek. Havlíčkův Brod : Literární čajovna Suzanne Renaud, 2000. GERMAIN, Sylvie. *Tobiáš z blat*. Přel. Jana Švancarová. Brno : Cesta, 2005. GERMAIN, Sylvie. *Jantarová noc*. Přel. Věra Dvořáková. Praha : Academia, 2005.

8.5.5.15 Groult, Benoîte (1920–)

Benoîte Groultová⁸⁷⁰ patří k předním představitelkám francouzského feministického hnutí (je zakladatelkou jedné z feministických revuí), jako uznávaná osobnost se ale pohybuje i v literárních kruzích – například už od r. 1982 zasedá v porotě Prix Femina. Vydala sedm románů, z toho první tři psala společně se svou sestrou (Flora Groult), přičemž až její samostatná díla se pravidelně zařazovala mezi bestsellery. Stěžejní tematikou je ženská otázka, práva žen, vývoj vztahu mužů a žen ve 20. století. Kromě toho publikovala i esejistická díla.

Do češtiny byly v 90. letech přeloženy čtyři z jejích sedmi románů a autobiografická kniha *Histoire d'une évasion* (jako *Odvážná zpověď*). Dá se tedy konstatovat, že se jí jako spisovatelce dostalo patřičné pozornosti. Romány vycházely v poměrně rychlém sledu, a to výhradně zásluhou nakladatelství Knižní klub, jež překlady románů svěřilo různým překladatelům (pouze Richard Podaný vystupuje jako překladatel Groultové dvakrát). S největší pravděpodobností tedy projekt vydávání této autorky byl edičním záměrem nakladatelství, přesněji jeho redakčního týmu.

8.5.5.16 Chevallier, Gabriel (1895–1969)

Gabriel Chevallier⁸⁷¹ je autor dvou desítek děl, z nichž nejznámější je *Clochemerle* (1934), román u nás proslavený zejména zásluhou překladu Jaroslava Zaorálka, *Zvonokosy* (1934).⁸⁷² Dílo autor rozšířil o další pokračování: *Clochemerle-Babylon* (1951 – č. *Zvonokosy. Babylon*, 1969) a *Clochemerle-les-Bains* (1963 – č. *Zvonokosy. Lázně*, 1969) – obě knihy vyšly v překladu V. Dvořákové, uváděny jako druhý a třetí díl *Zvonokosů*. Kromě tohoto titulu vyšly česky ještě čtyři další.⁸⁷³

8.5.5.17 Lévy, Marc (1961–)

Marc Lévy⁸⁷⁴ vystudoval informatiku a zprvu se živil v oboru, jeho firmy však zkrachovaly. Poté založil architektonické studio, když však hned jeho první román (*Et si c'était vrai*, 2000) dosáhl neobyčejných prodejů, Lévy se rozhodl naplno věnovat pouze literární tvorbě. Po mimořádně úspěšné prvotině publikoval zatím patnáct románů, všechny patřily k bestsellerům. U literární kritiky se však dílo tohoto autora setkává s nezájmem, případně otevřeně negativním hodnocením: Lévy se čtenářům podbízí čtivými – zejména milostnými –

⁸⁷⁰ GROULT, Benoîte. *Koráby lásky*. Přel. Josef Orel a Marie Orlova. Praha : Euromedia Group-Knižní klub, 1993. GROULT, Benoîte. *Na jedné lodi*. Přel. Richard Podaný. Praha : Euromedia Group-Knižní klub, 1995. GROULT, Benoîte. *Budiž žena!* Přel. Richard Podaný. Praha : Euromedia Group-Knižní klub, 1996. GROULT, Benoîte. *Utajená tvář lásky*. Přel. Jarmila Fialová a Marie Janů. Praha : Euromedia Group-Knižní klub, 1996. GROULT, Benoîte; SAVIGNEAU, Josyane. *Odvážná zpověď*. Přel. Hana Müllerová. Praha : Euromedia Group-Knižní klub, 1998.

⁸⁷¹ CHEVALLIER, Gabriel. *Zvonokosy. Babylón. Lázně*. Přel. Jaroslav Zaorálek, Věra Dvořáková. Praha : Petrklíč, 1992. CHEVALLIER, Gabriel. *Zvonokosy*. Přel. Jaroslav Zaorálek; překlad podle originálu zrevidoval a doplnil Josef Čermák. Praha : Academia, 2000. CHEVALLIER, Gabriel. *Zvonokosy*. Přel. Jaroslav Zaorálek. Praha : Academia, 2004. CHEVALLIER, Gabriel. *Zvonokosy*. Přel. Jaroslav Zaorálek. Praha : Pro edici Světová literatura Lidových novin vydalo nakl. Euromedia Group, 2006. CHEVALLIER, Gabriel. *Zvonokosy*. Přel. Jaroslav Zaorálek; překlad zrevidoval a doplnil Josef Čermák. Praha : Knižní klub, 2012.

⁸⁷² Údaj ze Souborného katalogu uvádí rok 1948. Překlad však vyšel poprvé už roku 1934, jak lze dohledat v katalogu OCLC WorldCat, který v anotaci tento údaj cituje z doslovu: [online]. Dostupné z: <http://www.worldcat.org/title/zvonokosy/oclc/84931115>. [Cit. 20.8.2014]. Tento katalog registruje tato vydání: 1934 Odeon, 1937 Družstevní práce, 1948 F. Obzina, 1948 F. Holas, 1956, 1961 SNKLHU, 1968, 1973, 1981 Odeon, 2000, 2001, 2003 Academia, 2006 Euromedia Group, 2012 Knižní klub.

⁸⁷³ CHEVALLIER, Gabriel. *Dědici a dědičky*. Přel. Olga Fischerová. Praha : Jar. Nožička, 1947. CHEVALLIER, Gabriel. *Kolej na Svatém Kopečku*. Přel. Markéta Slonková. Praha : Ferdinand Holas, 1948. CHEVALLIER, Gabriel. *Moje přítelkyně Renetka*. Přel. Jiří Martin. Praha : Ferdinand Holas, 1948. CHEVALLIER, Gabriel. *Mlhobřehy*. Přel. a doslov napsal Vladimír Brett. Praha : Melantrich, 1968, 1988.

⁸⁷⁴ LÉVY, Marc. *Jste zřejmě jediný člověk na světě, se kterým mohu sdílet své tajemství*. Přel. Jiří Esser. Praha : Olympia, 2001. LÉVY, Marc. *A co když je to pravda?* Přel. Jiří Esser. Praha : Albatros, 2005. LÉVY, Marc. *Potkat Vás znovu*. Přel. Jiří Esser. Praha : Albatros, 2006. LÉVY, Marc. *Příště*. Praha : Albatros, 2006. LÉVY, Marc. *Mí přátelé, mé lásky*. Přel. Lucie Šavlíková. Praha : Albatros, 2007.

příběhy, stylistická úroveň jeho textů ale žádných kvalit nedosahuje. Marc Lévy přesto „prodá“ na francouzském knižním trhu přes milion knih ročně. Podle statistik, které pravidelně publikuje deník *Le Figaro*, se v roce 2013 umístil v počtu prodaných výtisků na druhém místě⁸⁷⁵ za Guillaumem Musso.⁸⁷⁶

Na českou scénu autora uvedlo nakladatelství Olympia, v letech 2005 až 2007 se mu věnovalo nakladatelství Albatros. Ačkoli nakladatelské anotace knihy uvádějí jako „bestsellery“, v českém prostředí se tvorba tohoto autora nijak mimořádné pozornosti netěší.⁸⁷⁷ Přesto se však v poslední době objevil nový pokus nabídnout tohoto autora českým čtenářům: nejspíš pod vlivem neutuchajícího úspěchu tohoto autora na francouzském knižním trhu se v roce 2014 k autorovi vrátilo nové nakladatelství a po jisté pauze vyšel v překladu nový titul, román *Druhá šance*.⁸⁷⁸

8.5.5.18 Prévert, Jacques (1900–1977)

Jacques Prévert⁸⁷⁹ byl sice značně činný i jako scénárista, nicméně patří k nejznámějším francouzským básníkům 20. století. Jeho poezie působí velmi přístupně, na první pohled prosté a nevinné básně jsou však vystavěny na důmyslných jazykových hříčkách a obvykle mívají hluboký, často existenciální podtext. Jako básník se proslavil hned první vydanou básnickou sbírkou, *Paroles* (1946).

První výbor z básnické tvorby J. Préverta u nás vyšel roku 1958 – ve sbírce *Jen tak*, kterou sestavil Adolf Kroupa, byly zařazeny básně z dílny několika překladatelů (František Bárta, Ivo Fleischmann a další). Kroupa byl autorem většiny publikovaných výborů (1958, 1963, 1972, 1985), na nichž se vždy podíleli různí překladatelé. Po jednom výboru připravili před rokem 1989 ještě Jiří Konůpek (1967) a Václav Kubín (1983).⁸⁸⁰

Sbírkou *Pro tebe, má láska* sestavil Jiří Žáček (1997), obsahuje však opět i básně v překladu F. Bárty, pravděpodobně tedy čerpal aspoň částečně i ze starších výborů. Vedle jediného výboru Kroupova (Aulos, 2000) básníka Préverta v českém prostředí po roce 1989 prezentovali výhradně tři původně prominentní komunističtí básníci : Žáček, Skarlant, Sýs.⁸⁸¹

8.5.5.19 Rolland, Romain (1866–1944)

Díla Romaina Rollanda,⁸⁸² francouzského nositele Nobelovy ceny za literaturu z r. 1915, jsou česky vydávána od r. 1916: jako první vycházel románový cyklus *Jan Kryštof* (francouzsky

⁸⁷⁵ Podle AISSAOU, Mohammed. Marc Lévy livre Une autre idée du bonheur. *Le Figaro*, 17.3.2014. Také [online]. Dostupné z: <http://www.lefigaro.fr/livres/2014/03/17/03005-20140317ARTFIG00122-marc-levy-livre-une-autre-idee-du-bonheur.php>. [Cit. 17/8/2014].

⁸⁷⁶ Guillaume Musso má v češtině vydané dvě knihy (MUSSO, Guillaume. *Budeš tam?* Přel. Miluše Krejčová. Praha : Euromedia Group–Ikar, 2007. MUSSO, Guillaume. *Protože tě miluji*. Přel. Miluše Krejčová. Praha : Euromedia Group–Ikar).

⁸⁷⁷ Český překlad z roku 2007 (LÉVY, Marc. *Mí přátelé, mé lásky*. Přel. Lucie Šavlíková. Praha : Albatros, 2007) je inzerován jako: „Další bestseller francouzského autora“, tato charakteristika se však opírá o přijetí díla v zemi původního vydání, jak je v anotaci také upřesněno: „Román získal autorovi ocenění „nejprodávanější francouzský romanopisec roku 2006“.“

⁸⁷⁸ LÉVY, Marc. *Druhá šance*. Přel. Dana Melanová. Praha : Motto, 2014. – Tituly vydané v roce 2014 však již nejsou do statistik uváděných v této práci zahrnuty.

⁸⁷⁹ PRÉVERT, Jacques. *Pro tebe, má láska*. Přel. Frantisek Bárta et al. ; usp. a doslov napsal Jiří Žáček. Praha : Mladá fronta, 1997. PRÉVERT, Jacques. *Slova*. Přel. Petr Skarlant. Praha : Akropolis, 2000. PRÉVERT, Jacques. *Nejkratší písně*. Přel. Adolf Kroupa. Praha : Aulos, 2000. PRÉVERT, Jacques. *Slova*. Přel. Petr Skarlant. Praha : Akropolis, 2004. PRÉVERT, Jacques. *Nadosmrti dítětem*. Přel. Karel Sýs. Praha : Prospektrum, 2004.

⁸⁸⁰ PRÉVERT, Jacques. *Jen tak*. Vybral Adolf Kroupa. Přel. František Bárta, Ivo Fleischmann aj. ; doslov Adolf Kroupa a Miloš Macourek. Praha : SNKLHU, 1958. PRÉVERT, Jacques. *Není se čeho bát*. Přel. kol. ; uspoř. a doslov naps. Adolf Kroupa. Praha : SNKLU, 1963. PRÉVERT, Jacques. *Divadelní hříčky*. Přel. a doslov naps. Jiří Konůpek. Praha : Orbis, 1967. PRÉVERT, Jacques. *Jako zázrakem*. Vybral, přel., úv. stat' naps. Adolf Kroupa. Praha : Československý spisovatel, 1972. PRÉVERT, Jacques. *Jsem jaký jsem: výbor veršů a próz*. Výbor uspoř., doslov naps. Václav Kubín. Přel. Marie Bieblová aj. Praha : Československý spisovatel, 1983. PRÉVERT, Jacques. *Pohádky pro nehodné děti*. Přel. Adolf a Helena Kroupovi. Praha : Albatros, 1985.

⁸⁸¹ Obdobně se tato trojice věnovala novým překladům díla G. Apollinairea.

⁸⁸² ROLLAND, Romain. *Mystický a činný život dnešní Indie*. Přel. Jaroslav Zaorálek. Praha : Eminent, 1995.

ROLLAND, Romain. *Petr a Lucie*. Přel. Jaroslav Zaorálek. Karviná : Amosium servis, 1997. ROLLAND, Romain.

vydáván 1904 až 1912), a to v překladu Jaroslavy Vobrubové-Koutecké a od čtvrtého dílu též Františka Jelínka – deset dílů vydal postupně nakladatel B. Kočí v letech 1916 až 1922. Dalším počinem byly knihy *Život Michela Angela* (fr. 1907) a *Život Beethovenův* (fr. 1903), obě v překladu Marie Kalašové (Praha : B. Kočí, 1917, resp. 1919). První publikovanou divadelní hrou se stalo historicko-filozofické drama *Vlci* (fr. 1898) v překladu Petra Kříčky (Praha : B. M. Klika, 1921).

Rolland je však v české kultuře znám především dvěma díly. Román *Dobry člověk ještě žije*, v překladu Jaroslava Zaorálka, vyšel celkem šestnáctkrát: první vydání vyšlo roku 1924 u R. Škeříka v edici Symposion,⁸⁸³ poslední z r. 1997 (Amosium servis) a r. 2000 v Levných knihách). Také novela *Petr a Lucie*, též v překladu J. Zaorálka, se dočkala celkem šestnácti vydání, přičemž u prvního vydání z roku 1925 (Symposion) je uveden Jaroslav Starý – jde o Zaorálkův pseudonym. Po roce 1989 vyšla dvakrát, v nakl. Amosium servis (1997) a naposledy v nakl. Český klub (1999).

Patero titulů vydaných po r. 1989 zahájila kniha *Mystický a činný život dnešní Indie*, kterou (rovněž v Zaorálkově překladu) vydalo pražské nakladatelství Eminent (1995). Tato publikace předtím vyšla pouze jednou, roku 1931 u R. Škeříka.

8.5.5.20 Thiéry, Alain

Podle katalogu francouzské národní knihovny BNF je Alain Thiéry⁸⁸⁴ pseudonym dvojice autorů – lékaře (plastického chirurga) a scenáristy. Jejich knihy míří k širokému publiku. Oba překlady pořízené pro vydání v nakladatelství Sfinga pravděpodobně převzalo nakladatelství Alpress, avšak ve svazcích to uvedeno není, dokonce byly i pozměněny české názvy (názvy originálu nelze v žádném z katalogů dohledat).

8.5.5.21 Troyat, Henri (1911–2007)

Henri Troyat⁸⁸⁵ je autor několika desítek životopisných románů. Česky vyšel už roku 1947 v překladu román *Ve znamení býka*.⁸⁸⁶ Poté však tento autor po celých padesát let zůstal mimo pozornost českých nakladatelství.

Po roce 1989 vyšly dva tituly věnované literárním osobnostem (oba v Mladé frontě) a tři slavným panovnicím (různá nakladatelství). Každý z pěti titulů je z dílny jiného překladatele.

8.5.5.22 Valéry, Paul (1871–1945)

Paul Valéry⁸⁸⁷ byl významný literární teoretik a kritik, básník, esejista a prozaik. Česky máme k dispozici Valéryho tvorbu různých podob (poezii, prózu, esejistiku i literárněvědná

Dobry člověk ještě žije. Přel. Jaroslav Zaorálek. Karviná : Amosium servis, 1997. ROLLAND, Romain. *Petr a Lucie*. Přel. Jaroslav Zaorálek. Praha : Český klub, 1999. ROLLAND, Romain. *Dobry člověk ještě žije*. Přel. Jaroslav Zaorálek. Praha : Levné knihy KMa, 2000.

⁸⁸³ Symposion byla edice krásných knih, založená roku 1898, jež po vydání 36 knih zanikla (před 1. světovou válkou). Druhou edici Symposionu vydával v letech 1920–1948 nakladatel R. Škeřík.

⁸⁸⁴ THIÉRY, Alain. *Podivný osud doktora Tillaka*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2004. THIÉRY, Alain. *Plastický chirurg*. Přel. Jan Machač a Jiří Lesník. Frýdek-Místek : Alpress, 2002. THIÉRY, Alain.

Primářka. Přel. Jan Machač a Jiří Lesník. Frýdek-Místek : Alpress, 2002. THIÉRY, Alain. *Chirurg: atraktivní příběh předního pařížského plastického chirurga*. Přel. Jan Machač a Jiří Lesník. Ostrava : Sfinga, 1995. THIÉRY, Alain.

Mužské řemeslo: primářka z chirurgie. Dramatický příběh z lékařského prostředí, atraktivní a emancipovaná ženská hrdinka ze současnosti. Přel. Jan Machač a Jiří Lesník. Ostrava : Sfinga, 1994.

⁸⁸⁵ TROYAT, Henri. *Baudelaire*. Přel. Petr Himmel. Praha : Mladá fronta, 1997. TROYAT, Henri. *Písař jejího Veličenstva: zpověď oblíbenice Kateřiny II*. Přel. Jarmila Škodová. Praha : Brána, 1998. TROYAT, Henri. *Balzac*. Přel. Jitka Matějů. Praha : Mladá fronta, 1999. TROYAT, Henri. *Hrozná carevny*. Přel. Hana Hurtová. Praha : Themis, 2000. TROYAT, Henri. *Kateřina Veliká*. Přel. Růžena Steklačová. Praha : Beta, 2008.

⁸⁸⁶ TROYAT, Henri. *Ve znamení býka*. Přel. Jiří Ježek. Praha : Literární klub Máj, 1947.

⁸⁸⁷ VALÉRY, Paul. *Literární rozmanitosti*. Přel., vybr., uspoř. a doslovem opatřil Jaroslav Fryčer. Praha : Odeon, 1990. VALÉRY, Paul. *Literatura*. Přel. J. M. Kvapil. Liberec : Dauphin, 1995. VALÉRY, Paul. *Degas, tanec a kresba*. Přel. Miloslav Žilina. Praha : Kovalam, 1998. VALÉRY, Paul. *Básně*. Přel. Josef Palivec. Praha : BB art, 2001.

VALÉRY, Paul. *Pan Teste*. Přel. Miloslav Žilina. Praha : Dokořán, 2008.

pojednání), a to díky nejrůznějším publikacím, které vycházely zejména ve 20. a 30. letech 20. století – tehdy nejčastěji v překladech Josefa Palivce (celkem osm vydaných titulů), dále B. Reynka, O. Dubského, J. M. Kvapila, M. Hlávky, G. Francla a M. Žiliny. Poté už se k autorovi vraceli nakladatelé sporadicky (1952, 1966, 1971).⁸⁸⁸

Po r. 1989 vyšlo pět titulů, ve třech případech jde o opakovaná vydání. Kromě svazku *Literární rozmanitosti* z r. 1990 (s největší pravděpodobností šlo o titul chystaný k vydání ještě v „předrevolučním“ Odeonu) a *Degas, tanec a kresba* (1998) nakladatelé sáhli po starších překladových verzích: *Literatura* (1931, 1995), *Básně* (1966, 2001), *Pan Teste* (1971, 2008 – předchozí překlad M. Hlávky byl z r. 1933 a vyšel pouze jednou). Paul Valéry je dnes autor pro ty nejnáročnější a erudované čtenáře, nicméně jeho stěženi díla by měla být dostupná.

⁸⁸⁸ VALÉRY, Paul. *Palma*. Přel. Bohuslav Reynek. Petrkov u Ném. Brodu : B. Reynek, 1927. VALÉRY, Paul. *Hřbitov u moře*. Přel. Bohuslav Reynek. Pardubice : Vlastimil Vokolek, 1927. VALÉRY, Paul. *Hřbitov u moře*. Praha : Josef Palivec, 1928. VALÉRY, Paul. *Duše a tanec*. Přel. E. Siblík. Praha : Ot. Štorch-Marien, 1929. VALÉRY, Paul. *Had*. Přel. Josef Palivec. Kladno : Svatopluk Klír a F.J. Klír, 1929. VALÉRY, Paul. *Jitřenka*. Přel. Josef Palivec. Litomyšl : Josef Portman, 1930. VALÉRY, Paul. *Píseň sloupů*. Pardubice : Paprsek, 1930. VALÉRY, Paul. *Variété, II*. Přel. Ota Dubský. Praha : Alois Srdce, 1930. VALÉRY, Paul. *Variété, I*. Přel. Ota Dubský. Praha : Alois Srdce, 1930. VALÉRY, Paul. *Pythia*. Přel. Josef Palivec. Litomyšl : Josef Portman, 1931. VALÉRY, Paul. *Literatura*. Přel. J. M. Kvapil. Praha : Adolf Synek, 1931. VALÉRY, Paul. *Kouzla*. Přel. Josef Palivec. Praha : Melantrich, 1933. VALÉRY, Paul. *Pan Teste*. Přel. a úvodní slovo napsal Miloš Hlávka. Praha : Alois Srdce, 1933. VALÉRY, Paul. *Mladá Parka*. Přel. Josef Palivec. Praha : Orbis, 1937. VALÉRY, Paul. *Mladá Parka*. Přel. Josef Palivec. Praha : Václav Petr, 1938. VALÉRY, Paul. *Samotář (můj Faust)*. Přel. Gustav Francl. Praha : J. Pícka, 1952. VALÉRY, Paul. *Básně*. Přel. Josef Palivec. Doslov napsal Josef Felix. Praha : Mladá fronta, 1966. VALÉRY, Paul. *Můj Faust. Náčrty*. Přel. Gustav Francl. Praha : Dilia, 1966. VALÉRY, Paul. *Pan Teste*. Přel. Miloslav Žilina. Doslov naps. Jozef Felix, ze slov. přel. Marie Vodičková. Praha : Odeon, 1971.

8.5.6 Čtyři vydané tituly

Barbey d'Aureville, Jules Amédée, 1808–1889

Beigbeder, Frédéric, 1965–

Ben Jelloun, Tahar, 1944–

Bordonove, Georges, 1920–2007

Bouvier, Nicolas, 1929–1998

Brunel, Henri, 1928–

Carrère, Emmanuel, 1957–

Carter, Christopher, 1947–

Dard, Frédéric (San-Antonio), 1921-2000

Decker, Michel de, 1948–

Fermine, Maxence, 1969–

Gautier, Théophile, 1811–1872

Ghelderode, Michel de, 1898–1962

Girard, Patrick, 1950–

Gunzig, Thomas, 1970–

Halter, Marek, 1936–

La Rochefoucauld, François de, 1613–1680

Le Clézio, Jean-Marie Gustave, 1940–

Maeterlinck, Maurice, 1862–1949

Mandiargues, André Pieyre de, 1909–1991

Michaux, Henri, 1899–1984

Pancol, Katherine, 1949–

Rabelais, François, ca 1494–1553

Ricœur, Paul, 1913–2005

Rousseau, Jean-Jacques, 1712–1778

Sardou, Romain, 1974–

Simonay, Bernard, 1951–

Sulitzer, Paul-Loup, 1946–

Vanier, Nicolas, 1962–

Vernes, Henri, 1918–

Voltaire, 1694–1778

Yourcenar, Marguerite, 1903–1987

Celkem čtyři tituly byly ve sledovaném období v českých nakladatelstvích vydány 32 autorům.

Skupinu otvírá **François Rabelais**, myslitel mnoha profesí a také spisovatel,⁸⁸⁹ následuje autor 17. století, **François de La Rochefoucauld**,⁸⁹⁰ dále také o necelé století

⁸⁸⁹ Rabelais byl v češtině poprvé vydán (podle údajů katalogů SKC) v r. 1907, a to dílem *Stati výchovné z Gargantuy a Pantagruela* (RABELAIS, François. *Stati výchovné z Gargantuy a Pantagruela*. Vybral, přel. a poznámkami opatřil i studií literární a výkladem doplnil Prokop Haškovec. Praha : Dědictví Komenského, 1907.). Po dalších čtyřech vydáních od různých překladatelů a v jiných nakladatelstvích vyšel r. 1930 slavný překlad *Gargantua a Pantagruel* od Jihočeské Thelémy (svazek o 924 stranách vydala Družstevní práce). Tento překlad vyšel r. 1953 ve dvou svazcích v nakladatelství Melantrich (pro toto nové vydání text upravili Josef Rejlek a Karel Šafář; konečnou redakci měl Josef Kopal, který též napsal předmluvu) a znovu v r. 1962 v SNKLU (překlad rev. a vysvětlivkami opatřil Karel Šafář) a r. 1968 tamtéž (nakladatelství mezitím změnilo název na Odeon). Po roce 1989 vyšly 4 publikace – očividně péčí překladatele Patrika Ouředníka, který se zasadil o tři vydání spisku *Pojednání o případném pití vína* (příčemž dále citovaný údaj o vydání v nakl. Tako není v katalozích sdružených v SKC k dohledání, ale figuruje v Ouředníkově bibliografii na jeho osobních stránkách (<http://www.nllg.eu/spip.php?article88>) a na stránce encyklopedie Wikipedia): RABELAIS, François. *Pantagruelská pranostyka*. Přel. a poznámkami opatřil Patrik Ouředník. Praha : Volvox Globator, 1995. RABELAIS, François. *Pojednání o případném pití vína*. Přel. a poznámkami opatřil Patrik Ouředník. Praha : Volvox Globator, 1995. RABELAIS, François. *Pojednání o případném pití vína*. Přel. a poznámkami opatřil Patrik Ouředník. Praha : Tako, 2002. RABELAIS, François. *Pojednání o případném pití vína, totiž velikém & ustavičném pro potěchu ducha & těla & proti všelikým chorobám oudu zevnitřních i vnitřních sepsané ku poučení & užitku brachů mokrého cechu*. Praha : Volvox Globator, 2012.

⁸⁹⁰ François de La Rochefoucauld je dnes známý jako autor dvou slavných děl: *Mémoires* (1662) a *Réflexions ou sentences et maximes morales* (1665), ve své době byl činný také epistolární tvorbou a vystupující jako známá

později tvořící filozof a spisovatel **Voltaire**⁸⁹¹ a švýcarský filozof a spisovatel **Jean-Jacques Rousseau**.⁸⁹² Ke klasickým autorům se řadí i básník, spisovatel a kritik **Théophile Gautier**;⁸⁹³ básník, spisovatel, novinář a literární kritik přechodného období mezi romantismem a symbolismem **J. A. Barbey d'Aurevilly**,⁸⁹⁴ podobně jako belgický dramatik **Maurice Maeterlinck**⁸⁹⁵ a o čtvrt století mladší belgický dramatik (a spisovatel) **Michel de**

osobnost v nejznámějších pařížských salonech. V českém prostředí se mu příliš mnoho pozornosti nedostalo. Podle údajů ze Souborného katalogu vyšel první překlad *Maxim* roku 1903 (LA ROCHEFOUCAULD, François de. *Maximy a úvahy morální*. Přel. a úvodem opatřil Jaroslav Pšenička. Praha : J. Otto, 1903.). Totéž dílo pak v novém překladu J. Loukotkové vyšlo až o 60 let později (LA ROCHEFOUCAULD, François de. *Krutá kniha aforismů s lehkými úvahami o těžkém životě, které kolem roku 1668 vykoumal a zaznamenal Jeho osvícená jasnost Monsigneur vévoda François de La Rochefoucauld*. Výbor z franc. orig. *Les Maximes* uspoř. a přel. Jarmila Loukotková. Praha : Československý spisovatel, 1969.). Třináct let nato, v roce 1982, vychází výbor J. Loukotkové s názvem *Krutý dvořan* – publikace je rozšířena o autorovu korespondenci (LA ROCHEFOUCAULD, François de. *Krutý dvořan: výbor z paměti, aforismů a korespondence*. Vybrala, uspoř. a přel. Jarmila Loukotková. Praha : Supraphon, 1982.). První uvedený výbor Loukotkové vyšel posléze v rychlém sledu ještě jednou v Mladé frontě a dvakrát v Akcentu (LA ROCHEFOUCAULD, François de. *Krutá kniha aforismů s lehkými úvahami o těžkém životě*. Usp. a přel. Jarmila Loukotková. Praha : Mladá fronta, 1995. LA ROCHEFOUCAULD, François de. *Krutá kniha aforismů s lehkými úvahami o těžkém životě*. Přel. Jarmila Loukotková. Třebíč : Akcent, 2005, 2007). Pšeničkův překlad z r. 1903 vydali opětovně v nakladatelství Votobia v roce 1997 (LA ROCHEFOUCAULD, François de. *Maximy a úvahy morální*. Přel. a úvodem opatřil Jaroslav Pšenička. Praha : Votobia, 1997.). – Z celkového počtu sedmi publikací tedy vyšla větší část (4) ve sledovaném období posledních 23 let.

⁸⁹¹ Podle katalogu SKC vyšel první překlad z díla tohoto autora roku 1851 (VOLTAIRE. *Některé pověsti*. Přel. Karel Havlíček Borovský. Kutná Hora : Frant. Procházka, 1851.). Po roce 1989 byl třikrát vydaný *Candide*, vždy v překladu Radovana Krátkého, který je z roku 1949, kdy vyšel poprvé v edici Světová četba – tehdy ještě vydávané v nakladatelství Svoboda (další vydání Krátkého překladu: Lidové nakladatelství, 1970; Odeon, 1978). Čtvrtý vydaný titul v tomto období představuje *Filosofický slovník*, přičemž nakladatelství Votobia sáhlo po překladu Emmy Horké z roku 1929, kdy vyšel v nakl. Jana Laichtera. Žádné z dalších děl nevyšlo ani v reedici, ani v novém překladu. (VOLTAIRE. *Candide neboli Optimismus*. Přel. Radovan Krátký. Praha : Hynek, 1994. VOLTAIRE. *Filosofický slovník čili Rozum podle abecedy*. Přel. Emma Horká. Praha : Votobia, 1997. VOLTAIRE. *Candide*. Přel. Radovan Krátký. Praha : XYZ, 2007. VOLTAIRE. *Candide*. Přel. Radovan Krátký; k vydání připravila Petra Niederlová. Praha : XYZ, 2009.)

⁸⁹² První český překlad vyšel roku 1871: *Smlouva společenská, základy práva politického* (přel. Karel Adámek, vydáno v Roudnici, nákladem Aug. Švagrovského, v komisi kněhkupectví Dra. Grégra a Dattla), další r. 1889: *Emil čili O vychování* (přel. Ant. Krecar, vydal F. Bayer). Ve sledovaném období byly vydány tituly: ROUSSEAU, Jean-Jacques. *O společenské smlouvě neboli O zásadách státního práva*. Přel. Jarmila Veselá. Praha : Aleš Čeněk, 2002. ROUSSEAU, Jean-Jacques. *Sny samotářského chodce*. Přel. Eva Berková. Praha : K+D Svoboda, 2002. ROUSSEAU, Jean-Jacques. *Dopis d'Alembertovi*. Přel. Zdeněk Bartoš, úvodní studii napsal Jan Hytnar. Praha : AMU-Kant, 2008. ROUSSEAU, Jean-Jacques. *Esej o původu jazyků, kde se hovoří o melodii a o hudebním napodobování*. Přel. Martin Pokorný. Praha : Prostor, 2011.

⁸⁹³ Gautier vycházel česky od 80. let 19. století. Po roce 1989 vyšla literárněkritická esej o Baudelairovi, dále dvakrát asi nejvydávanější Gautierovo dílo, historický román *Kapitán Fracasse* (česky vydaný celkem sedmkrát v různých překladech, z toho poprvé r. 1915; jednou vyšla stejnojmenná divadelní hra), a povídková sbírka *Kouzlo hašišu*. (GAUTIER, Théophile. *Charles Baudelaire*. Přel. Otokar Levý, překlad upr., vysvětlivkami opatřil, doslov a ediční poznámku napsal Petr Turek. Praha : Kra, 1995. GAUTIER, Théophile. *Kapitán Fracasse*. Přel. Eva Musilová. Ostrava : Sfinga, 1995. GAUTIER, Théophile. *Kouzlo hašišu*. Přel. Lucie Koubková a Markéta Hodoušková. Praha : Clinamen, 1996. GAUTIER, Théophile. *Kapitán Fracasse*. Přel. Eva Musilová. Praha : Naše vojsko, 2012.) Mimoto vyšly Gautierovy básně ještě například v antologii *Šťastná to noc: čítanka francouzské erotické literatury 18.–20. století* (eds. Radim Kopáč, Josef Schwarz, vydal Protis 2008) – tyto publikace však nejsou započítány do statistik v této práci.

⁸⁹⁴ První český překlad byl publikován r. 1898 (*Rudá záclona*), živý zájem české strany o vydávání děl tohoto autora končí rokem 1930 (vyšlo přes čtyřicet titulů!), další publikace už jsou spíše ojedinělé (1947, 1952, 1969, 1974, 1986). Ve sledovaném období vyšly tři tituly v obnovených vydáních, jeden titul v novém překladu (*O dandysmu a Georgi Brummellovi*). BARBEY D'AUREVILLY, J. A. *Hostina atheistova*. Přel. F. Šedivec; úvodem opatřil Arthur Breisky. Olomouc : Votobia, 1995. (Předchozí vydání překladu je z r. 1908.) BARBEY D'AUREVILLY, J. A. *Listy Trebutienovi*. Přel. Bohuslav Reynek. Olomouc : Votobia, 1996. (Předchozí vydání překladu je z r. 1928.) BARBEY D'AUREVILLY, J. A. *O dandysmu a Georgi Brummellovi*. Přel. Catherine Kříčková. Verše přel. Jiří Našinec. Úvod Nikolaj Savickij ml. Praha : Volvox Globator, 1996. (Dříve vyšlo r. 1912 a 1928 ve dvou různých překladech.) BARBEY D'AUREVILLY, J. A. *Tři ďábelské novely*. K vydání připravil a předmluvu napsal Petr Himmel. Editor Lukáš Rous. Přel. Oskar Reindl. Praha : Slovart, 1998. (V pořadí pátý překlad, svazek v tomto překladu vyšel prvně r. 1969.)

⁸⁹⁵ Maeterlinckova divadelní hra *Modrý pták* (z r. 1908) byla do češtiny přeložena vícekrát, vydána celkem sedmkrát (1911, 1921, 1962 a 1963), z toho třikrát ve sledovaném období (1992 a dvě různé verze r. 2010): MAETERLINCK, Maurice. *Modrý pták: hra o dvanácti obrazech*. Přel. Dagmar Hubená. Praha : Dilia, 1992. MAETERLINCK, Maurice. *Modrý pták*. Přel. Alena Morávková a Šárka Belisová. Brno : Doplněk, 2010. MAETERLINCK, Maurice. *Modrý pták: féerie o čtyřech dějstvích a osmi obrazech*. Přel. Marie Havlíková. Praha

Ghelderode.⁸⁹⁶ Důležitým počinem bylo vydání tří titulů dalšího Belgičana, básníka a spisovatele **Henri Michauxe**,⁸⁹⁷ dále se v této skupině objevila spisovatelka, básnířka a překladatelka rovněž belgického původu **Marguerite Yourcenarová**⁸⁹⁸ či básník, prozaik a dramatik, významný představil tzv. druhé vlny surrealismu, **André Pieyre de**

: Triton, 2010. Vydání eseje *Smrt ve Votobii* je převzatou verzí překladu Jana Kubišty z r. 1917 (MAETERLINCK, Maurice. *Smrt*. Přel. Jan Kubišta. Olomouc : Votobia, 1995.). Nejnovější maeterlinckovská publikace je svazek obsahující tři dramata (*Vetřelkyně, Slepci, Nitro*) vydaný pod názvem *Krátké hry o smrti* roku 2014 (MAETERLINCK, Maurice. *Krátké hry o smrti*. Přel. Petr Christov. Mníšek pod Brdy : Na konáři, 2014.) – není tedy součástí statistických přehledů v této práci. Shodou okolností stejné tři hry obsahuje i jeden z prvních česky vydaných titulů M. Maeterlincka (*Tři básně dramatické*). Ten patřil k sedmi prvním hrám, které překladatelka Marie Kalašová postupně nabídla českému publiku v 90. letech 19. století.

⁸⁹⁶ Před rokem 1989 představený českému publiku pouze dvěma publikacemi z agentury Dilia a jediným svazkem, vydaným v nakl. Orbis: GHELDERODE, Michel. *Balada o Velkém kostlivci. Fraška o třech dějstvích a šesti obrazech*. Přel. Jiří Konůpek. Praha : Dilia, 1966. GHELDERODE, Michel. *Pantagleize. Straka na šibenici*. Přel. Jiří Konůpek. Praha : Dilia, 1967. GHELDERODE, Michel. *Rudá magie a jiné hry*. Přel. a doslov napsal Jiří Konůpek. Praha : Orbis, 1967. GHELDERODE, Michel. *Hry*. Přel. Mario Stretti. Praha : Divus, 1996. GHELDERODE, Michel. *Sochy aneb Nemocná zahrada*. Usp. Anna Kareninová. Přel. Anna Kareninová, Zdeněk Hrbata, Tomáš Kybal. Praha : Anno, 1998. GHELDERODE, Michel. *Pašijové hry (Slečna Jairová. Barabáš)*. Přel. Tomáš Kybal a Luděk Kárl. Praha : Dauphin, 2002. GHELDERODE, Michel. *Karolínina domácnost : skica*. Přel. Kateřina Neveu. Praha : Transteatral, 2011.

⁸⁹⁷ Ačkoli katalog SKC udává rok vydání první antologie 1971, zdá se, že Henri Michaux byl poprvé česky představen později. V překladu Jana Vladislava vyšel ve dvou samizdatových vydáních, přičemž první vydání bylo dílem překladatele a jeho nakladatelství Kvart a druhé vyšlo péčí Edice Expedice (MICHAX, Henri. *Prostor uvnitř*. Přel. Jan Vladislav. Praha : Edice Kvart, 1979. MICHAX, Henri. *Prostor uvnitř*. Přel. Jan Vladislav. Hrádeček : Edice Expedice, 1980.). Dalším počinem bylo několik vydání souboru textů *Un certain plume* nejprve časopisecky, poté samostatně. První překlad díla *Un certain Plume*, od Vladimíra Kafky, byl publikován časopisecky roku 1969, v roce 1988 vyšel v revue *Francouzská literatura*. Dalším překladem byla verze Patrika Ouředníka *Jistý Plume* – nejprve časopisecky, v roce 1995 knižně. V. Jámek přeložil *Nějakého Pápěrku* ve druhé polovině 80. let, ale vydat jej mohl až v roce 1995, zároveň s překladem *Jakýsi Pápěrka* Jindřicha Veselého (*Světová literatura*, 1995, roč. 40, č. 1). Podruhé vyšel Jámekův překlad v antologii *Prostor uvnitř*. Tento druhý výbor s identickým názvem jako Vladislavův (*Prostor uvnitř*) uspořádal a přeložil Václav Jámek. Ve sledovaném období byl tedy Michaux česky uveden v poměrně rozmanitém výběru z tvorby, neboť vyšel soubor prozaických textů, básnická antologie, cestopis a esej. (MICHAX, Henri. *Jistý Plume*. Přel. Patrik Ouředník. Praha : Volvox Globator, 1995. MICHAX, Henri. *Prostor uvnitř*. Vybral, přel. a doslov napsal Václav Jámek. Praha : Mladá fronta, 2000. MICHAX, Henri. *Barbar v Asii*. Přel. Hana Zahradníčková. Kutná Hora : Tichá Byzanc, 2010. MICHAX, Henri. *Cesta nepoddajnosti*. Přel. Tereza Maňhalová. Praha : Rubato, 2011.)

⁸⁹⁸ M. Yourcenarová pocházela z Belgie, za války ale přesídlila do USA, kde roku 1947 získala americké občanství. Zájem českých nakladatelů o její dílo není příliš výrazný, ačkoli jde o první ženu, která byla zvolena do Francouzské akademie (r. 1980, deset let po zvolení do Belgické královské akademie francouzského jazyka a literatury) – v jejím případě jde ostatně také o tvorbu pro náročného čtenáře, jak jazykově, tak tematicky. Před rokem 1989 jí vyšly jen tři tituly, z toho první český překlad uvedl román *Hadriánovy paměti* (Přel. Marie Veselá-Janů. Praha : Odeon, 1971). Mimo statistiky uváděné v této práci je třeba zmínit román vydaný r. 1989 (YOURCENAR, Marguerite. *Jako voda, která plyne*. Přel. Růžena Steklačová. Praha : Mladá fronta, 1989). Slavný historický román této autorky, *Kámen mudrců*, vyšel poprvé česky r. 1975 v překladu Marie Janů-Veselé – tentýž překlad vydalo r. 1999 nakladatelství Hynek. Další titul, *Bludiště světa*, navazuje na svazek vydaný r. 1988 v Odeonu, který obsahoval první a druhý díl této vzpomínkové knihy a překládala ho tehdy Jarmila Fialová. Publikace z r. 1998 je rovněž z dílny této překladatelky. Další dva tituly, *Rána z milosti* a *Orientální povídky*, byly přeloženy nově a česky vydány vůbec poprvé. (YOURCENAR, Marguerite. *Bludiště světa. A co? Věčnost*. Přel. Jarmila Fialová. Praha : Mladá fronta, 1998. YOURCENAR, Marguerite. *Kámen mudrců*. Přel. Marie Janů-Veselá. Praha : Hynek, 1999. YOURCENAR, Marguerite. *Rána z milosti*. Přel. Jarmila Fialová. Praha : Paseka, 2002. YOURCENAR, Marguerite. *Orientální povídky*. Přel. Eva Schleissová. Praha : Garamond, 2005.)

Mandiargues.⁸⁹⁹ Ke zcela jinému čtenářskému publiku se obracel **Frédéric Dard**, slavný autor detektivek, které publikoval pod pseudonymem **San-Antonio.**⁹⁰⁰

Ze skupiny současných autorů je třeba nejprve uvést ty, kteří určitý způsobem vybočují a dá se předpokládat, že jejich jména ani po sto letech zcela nezapadnou. Například spisovatel původem z Maroka, jenž dnes patří k nejsilnějším a i ve světě nejúspěšnějším hlasům frankofonní maghrebské literatury, **Tahar ben Jelloun,**⁹⁰¹ nebo švýcarský spisovatel **Nicolas Bouvier,**⁹⁰² uznávaný jako ten, kdo přispěl k obnově žánru cestovatelské literatury, a jistě i nositel Nobelovy ceny za literaturu, **J.-M. G. Le Clézio.**⁹⁰³ K úspěšným a zároveň kritikou uznávaným autorům se řadí také spisovatel a scenárista **Emmanuel Carrère,**⁹⁰⁴ případně autor humoristických povídek a románů **Thomas Gunzig.**⁹⁰⁵

⁸⁹⁹ První text od tohoto autora byl česky vydán v r. 1969 – šlo o překlad románu oceněného Prix Goncourt (*La Marge*, 1967): MANDIARGUES, André Pieyre de. *Na okraj*. Přel. Josef Pospíšil. Praha : Odeon, 1969. Rok nato přibýly hned další dva tituly (MANDIARGUES, André Pieyre de. *Motorka*. Přel. Josef Pospíšil. Praha : Odeon, 1970. MANDIARGUES, André Pieyre de. *Černé muzeum*. Přel. Stanislav Jirsa. Doslov Jozef Felix. Praha : Odeon, 1970.). Po roce 1989 vyšly tři tituly prvně, poslední vydaná kniha je reedice překladu z r. 1970. (MANDIARGUES, André Pieyre de. *Vlčí slunce*. Přel. Ladislav Šerý. Praha : Reflex, 1992. MANDIARGUES, André Pieyre de. *Nestydatá brána*. Přel. Ladislav Šerý. Liberec : Dauphin ; Praha : Maťa, 1996. MANDIARGUES, André Pieyre de. *Mořská lilie*. Přel. Magdalena Fričová. Praha : Dauphin, 1999. MANDIARGUES, André Pieyre de. *Černé muzeum*. Přel. Stanislav Jirsa. Praha : Volvox Globator, 2005.) Ačkoli zdaleka nemáme v češtině dostupné celé autorovo dílo, lze považovat za úspěch vydání alespoň těchto čtyř knih autora, jenž dnes bude mít omezené publikum i ve Francii, natož v rámci zdejšího mnohem menšího knižního trhu. Pokud však sestupná tendence zájmu nakladatelů (tři tituly publikované v 90. letech, od r. 2005 již žádný) neznamená přímo konec jakýchkoli dalších edičních projektů.

⁹⁰⁰ Frédéric Dard je autor poměrně rozsáhlého díla (psal i knihy pro děti, ale většinou šlo o oddechové čtivo, celkem použil kolem třiceti pseudonymů). Nejznámější je však jeho dlouhá řada detektivek (celkem na dvě stě svazků, stačil jich napsat a vydat i pět ročně) s hlavní postavou komisaře San-Antonia, po němž si spisovatel i zvolil pseudonym. Tyto romány se vyznačují lehkým, humorným tónem a zejména velmi specifickým jazykem: San-Antonio používá takřka autentický mluvený jazyk plný slangu, argotických a vulgárních výrazů. U nás se zájem o tohoto autora omezil na začátek 90. let. Česky vyšly autorovi pouze dvě knihy pod jeho pravým jménem a dvě ze série San-Antonio: DARD, Frédéric. *Chléb hrobníků*. Přel. Rubi Gurroño. Praha : Najáda, 1992. DARD, Frédéric. *Mauzoleum pro děvku: příběh zbloudilých duší*. Přel. Jaroslava Janačíková. Praha : Najáda, 1992. SAN-ANTONIO. *Dovolená jako stehno*. Přel. Gabriela Kliková a Josef Duben. Praha : Ivo Železný, 1992. SAN-ANTONIO. *Galantně v gola i bez*. Přel. Gabriela Kliková a Josef Duben. Praha : Ivo Železný, 1993.

⁹⁰¹ Tahar ben Jelloun patří ke stěžejním autorům, již utvářejí obraz soudobé literární scény počítající s jistými čtenářskými nároky, navíc jde o spisovatele z pestrého tábora tvůrců písňících francouzsky, kteří ale nemají francouzský původ. U nás autora představilo nakladatelství Dauphin – v chronologicky poněkud nesourodém pořadí uvedených titulů. Překladatelé, kteří za celým edičním záměrem stojí, posléze projekt vydávání ben Jellounových děl přenesli do svého nakladatelství Fra. (BEN JELLOUN, Tahar. *Tichý den v Tangeru*. Přel. Anna a Erik Lukavští. Praha : Dauphin, 2002. BEN JELLOUN, Tahar. *Tati, co je to rasismus?*. Přel. Anna a Erik Lukavští. Úvodní slovo Josef Šmejkal. Praha : Dauphin, 2004. BEN JELLOUN, Tahar. *Posvátná noc*. Přel. Anna a Erik Lukavští. Praha : Dauphin, 2007. BEN JELLOUN, Tahar. *Poslední přítel*. Přel. Anna a Erik Lukavští. Praha : Fra, 2011.)

⁹⁰² Nicolas Bouvier za sebou příliš obsáhlé dílo nezanechal, a čtyři česky vydané tituly jeho tvorby poměrně dostatečně představily. Všechny vyšly zásluhou nakladatelství Tichá Byzanc: BOUVIER, Nicolas. *Japonská kronika*. Přel. Růžena Steklačová. Praha : Tichá Byzanc, 1996. BOUVIER, Nicolas. *Navod k použití světa*. Přel. Hana Zahradníčková. Kutná Hora : Tichá Byzanc, 2001. BOUVIER, Nicolas. *Ryba-štír*. Přel. Hana Zahradníčková. Kutná Hora : Tichá Byzanc, 2003. BOUVIER, Nicolas. *Deník z Aranu a jiných míst: zápisky z cest*. Přel. Hana Zahradníčková. Kutná Hora : Tichá Byzanc, 2007.

⁹⁰³ V českém prostředí mají díla J.-M. G. Le Clézia zvláštní osud: ač hned dva jeho první romány velmi pohotově představilo už v 60. letech nakladatelství Odeon (LE CLÉZIO, J.-M. G. *Zápis o katastrofě*. Přel. a doslov naps. Věra Dvořáková. Praha : SNKLU, 1965. LE CLÉZIO, J.-M. G. *Horečka*. Přel. a doslov naps. Věra Dvořáková. Praha : Odeon, 1967.), další tituly se objevily až o tři desítky let později. Zejména tři poslední překlady jsou však bohužel kritizovány za nedostatečnou úroveň. (LE CLÉZIO, J.-M. G. *Bludná hvězda*. Přel. Eva Pokorná. Praha : EWA, 1996. LE CLÉZIO, J.-M. G. *Lullaby*. Přel. Lucie Mensdorff-Pouilly. Praha–Liberec : Dauphin, 1996. LE CLÉZIO, J.-M. G. *Poušť*. Přel. Magdalena Fryčová. Praha : ERM, 1996. LE CLÉZIO, J.-M. G. *Mondo a jiné příběhy*. Přel. Lucie Mensdorff-Pouilly. Praha : Dauphin, 2001.). Udělení Nobelovy ceny za literaturu v r. 2008 kupodivu u nás neiniciovale žádný nový ediční projekt.

⁹⁰⁴ Tohoto autora proslavily zejména filmové adaptace jeho úspěšných románů, jichž vydal zatím pouze deset – z toho čtyři vyšly česky. Vzhledem k posledním dvěma publikacím se zdá, že by nakladatelství Mladá fronta v projektu vydávání jeho knih mohlo pokračovat. CARRÈRE, Emmanuel. *Protivník*. Přel. Marta Lacrampe-Sudová. Praha : Olympia, 2001. CARRÈRE, Emmanuel. *Jiné životy než ten můj*. Přel. Zdena Šmídová. Praha : Mladá fronta, 2010. CARRÈRE, Emmanuel. *Protivník: skutečný příběh*. Přel. Lucie Šavlíková. Praha : Mladá fronta, 2010. CARRÈRE, Emmanuel. *Limonov: deník ztroskotance*. Přel. Lucie Šavlíková. Praha : Mladá fronta, 2013.

⁹⁰⁵ Gunzig je autor zábavných povídek a románů, jež se vyznačují absurdním a černým humorem. Sám svá díla charakterizuje jako tvorbu na pomezí populárního čtiva a náročné literatury – a tak jej vnímá i literární kritika. V českém prostředí ho pro nakladatelství Dauphin objevil Petr Himmel, a posléze Gunziga začal vydávat ve svém

Tvorba dalších autorů z této skupiny spadá spíše anebo jednoznačně do domény děl bez větších literárních ambicí, ačkoli je často komerčně velmi úspěšná. Jde o spisovatele jako **Frédéric Beigbeder**;⁹⁰⁶ autor životopisných a historických románů **Georges Bordonove**;⁹⁰⁷ propagátor jógy, zenových technik a buddhistického učení **Henri Brunel**;⁹⁰⁸ **Christopher Carter** – pseudonym spisovatele Christiana Jacqa, jímž podepisuje detektivní romány;⁹⁰⁹ **Michel de Decker** – historik, moderátor a spisovatel, autor více než dvou desítek historických románů;⁹¹⁰ autor duchovně-ezoterických románů **Maxence Fermine**,⁹¹¹ **Patrick Girard**, historik, novinář a autor historických románů;⁹¹² **Marek Halter**, autor historických románů, jejichž věrohodnost je však často zpochybňována;⁹¹³ **Katherine Pancolová**,⁹¹⁴ jež od roku 2006, kdy vydala první knihu z trilogie uzavřené o čtyři roky

nakladatelství Garamond – kromě prvního titulu však překlady pořídil Martin Kučera. (GUNZIG, Thomas. *Něco bylo ve tmě, co nebylo vidět*. Přel. Petr Himmel. Praha : Dauphin, 2000. GUNZIG, Thomas. *Smrt dokonalého bilingvisty*. Přel. Martin Kučera. Praha : Volvox Globator, 2005. GUNZIG, Thomas. *Take five*. Přel. Martin Kučera. Praha : Dauphin, 2007. GUNZIG, Thomas. *Kuru: antiglobalizační příběh*. Přel. Martin Kučera. Praha : Garamond, 2010.)

⁹⁰⁶ F. Beigbедера na náš knižní trh uvádělo nejprve nakladatelství Motto, po třech titulech se odmíčelo. Po sedmileté pauze se k autorovi jedním titulem vrátilo nakladatelství Fra. Absencí dalších překladů tohoto autora český čtenář žádnou újmu neutrpí, neboť ani ve francouzském prostředí není Beigbeder považován za nějak výjimečně zajímavého autora. Nejlépe byl hodnocen jeho román z roku 2009, *Un Roman français*, získal dokonce prestižní Prix Renaudot – česky však nevyšel. (BEIGBEDER, Frédéric. *99 franků*. Přel. Markéta Demlová. Praha : Motto, 2003. BEIGBEDER, Frédéric. *Windows on the world*. Přel. Markéta Demlová. Praha : Motto, 2004. BEIGBEDER, Frédéric. *Láska trvá tři roky*. Přel. Markéta Demlová. Praha : Motto, 2005. BEIGBEDER, Frédéric. *Povídky psané pod vlivem extáze*. Přel. Anna a Erik Lukavští. Praha : Fra, 2012.)

⁹⁰⁷ Z velmi bohatého díla tohoto autora si nakladatelství Brána vybralo čtyři tituly, a zůstalo s projektem jejich vydávání v českém prostředí osamocené: BORDONOVE, Georges. *Ludvík XIII. Spravedlivý. Král Tří mušketýrů*. Přel. Jitka Matějů. Praha : Brána, 2001. BORDONOVE, Georges. *Ludvík XVI. Král mučedník*. Přel. Jitka Matějů. Praha : Brána, 2003. BORDONOVE, Georges. *Ludvík XV. Milovaný – nemilovaný král*. Přel. Jitka Matějů. Praha : Brána, 2006. BORDONOVE, Georges. *Filip IV. Sličný. Železný král*. Přel. Jitka Matějů. Praha : Brána, 2007.

⁹⁰⁸ Henri Brunel byl ředitelem lycea a cvičitelem jógy, které zasvětil většinu svých popularizačních příruček. Zatímco tři uvedené tituly (z toho jeden vyšel i v reedici) mají jistý literární přesah, ve statistickém přehledu není z pochopitelných důvodů zahrnuta kniha *Kočí metoda (relaxace, jóga, meditace)*, kterou r. 1999 vydalo nakl. Themis. (BRUNEL, Henri. *Humor zenu*. Přel. Vlasta Misařová. Praha : Garamond, 2011. BRUNEL, Henri. *Oceán v kapce rosy. Zenové příběhy*. Přel. Galina Kavanová. Praha : Garamond, 2005, 2008. BRUNEL, Henri. *Kojabaši, kočí mistr zenu*. Přel. Galina Kavanová. Praha : Garamond, 2007.)

⁹⁰⁹ CARTER, Christopher. *Poslední případ Agathy Christie*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 1999, 2002. CARTER, Christopher. *Stín vítěze*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 1999. CARTER, Christopher. *Smrt modelek*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2002.

⁹¹⁰ DECKER, Michel de. *Jindřich IV*. Přel. Ladislava Miličková, překlad veršů Boris Klepal. Ostrava : Domino, 2001. DECKER, Michel de. *Madame de Montespan*. Přel. Ladislava Miličková, překlad veršů Boris Klepal. Ostrava : Domino, 2001. DECKER, Michel de. *Marie Antoinetta: životní příběh francouzské královny*. Přel. Lucie Čapková. Frýdek-Místek : Alpress, 2006. DECKER, Michel de. *Královna Margot*. Přel. Hana Polívková. Frýdek-Místek : Alpress, 2010.

⁹¹¹ Maxence Fermine píše obdobné knihy jako jeho slavnější portugalský kolega, Paulo Coelho. U nás autora překladem jeho jediné povídkové sbírky představilo nejprve nakladatelství Portál, poté si z jeho dosud vydaných šestnáct románů nakladatelství Metafora vybralo tři a vydalo všechny v jediném roce. (FERMINE, Maxence. *Konfuciova moudrost*. Přel. Šárka Belisová. Praha : Portál, 2004. FERMINE, Maxence. *Černé housle*. Přel. Ivana Doškářová. Praha : Metafora, 2006. FERMINE, Maxence. *Tango Masaj*. Přel. Ivana Doškářová. Praha : Metafora, 2006. FERMINE, Maxence. *Včelár*. Přel. Martin Kučera. Praha : Metafora, 2006.)

⁹¹² Česky vyšla jeho trilogie románů o Kartágu a kniha podávající milostné historky vybraných historických osobností: GIRARD, Patrick. *Hamilkar. Lev z písčin*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík, 2002. GIRARD, Patrick. *Hannibal. Pod hradbami Říma*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík, 2002. GIRARD, Patrick. *Hasdrubal. Ohně v Megaře*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík, 2003. GIRARD, Patrick. *Vládou nám donchuáni*. Přel. Pavel Starý. Praha : Themis, 2003.

⁹¹³ Marek Halter uvádí, že je polský Žid a že francouzské občanství získal v roce 1980. Jeho autobiografické údaje však byly opakovaně zpochybněny a napadány (v sekci Odkazy na francouzské stránce *Wikipedia* věnované spisovateli Halterovi je uvedeno několik článků publikovaných v prestižním francouzském tisku, které se těmito záležitostmi zabývají). Píše francouzsky, jeho čtyři česky vydané knihy vyšly po roce 1989: dva české překlady uvedl na knižní trh Alpress, po jednom Garamond a Motto, překladatelé jsou různí. HALTER, Marek. *Sára: biblické ženy*. Přel. Šárka Belisová. Frýdek-Místek : Alpress, 2004. HALTER, Marek. *Sípóra: biblické ženy*. Přel. Jiří Našinec. Frýdek-Místek : Alpress, 2006. HALTER, Marek. *Pražský kabalista: historický román z rudolfínské Prahy*. Přel. Dagmar Slavíková. Praha : Garamond, 2012. HALTER, Marek. *Královna ze Sáby*. Přel. Dana Melanová. Praha : Motto, 2013.

⁹¹⁴ První, biografický román tehdy neznámé autorky vydala Mladá fronta. Nakladatelství Jota se později ujalo bestsellerové trilogie, již začalo vydávat s dostatečným odstupem, kdy už bylo jasné, že román má úspěch i ve

později, pravidelně vede v žebříčcích nejprodávanějších knih; autor detektivek a historických sci-fi románů a thrillerů **Roman Sardou**;⁹¹⁵ obchodník a spisovatel **Paul-Loup Sulitzer** je považován za zakladatele žánru „finanční western“.⁹¹⁶ V žánrech jako fantasy, detektivní, historický a dobrodružný román se pohybuje také **Bernard Simonay**⁹¹⁷ nebo scenárista a spisovatel **Nicolas Vanier**,⁹¹⁸ dobrodružné a sci-fi romány píše i **Henri Vernes**.⁹¹⁹

Okrajově je třeba zmínit také filozofa **Paula Ricœura**, z jehož celkem 10 česky vydaných titulů do statistik této práce započítávám pouze ty, které jsou tematicky spojené s literární vědou a literaturou.⁹²⁰

světě. Jen ve Francii tato autorka v počtu prodaných knih (u každého ze tří titulů trilogie přesáhly million výtisků) předčila dříve osvědčené francouzské autory jako Guillaume Musso, Marc Lévy, Anna Gavalda či Amélie Nothombová. (PANCOL, Katherine. *Tvář za obrazem: Jackie Kennedyová 1929–1994*. Přel. Tereza Horváthová. Praha: Mladá fronta, 1999. PANCOL, Katherine. *Žluté oči krokodýlů*. Přel. Daniela Veškrnová. Brno: Jota, 2011. PANCOL, Katherine. *Pomalý valčík želviček*. Přel. Daniela Veškrnová. Brno: Jota, 2012. PANCOL, Katherine. *Vevečky z Central Parku bývají v pondělí smutné*. Přel. Jiří Žák. Brno: Jota, 2013.)

⁹¹⁵ Sardou vydal ve Francii celkem 12 románů, z nichž nejúspěšnější byl hned první, *Pardonnez nos offenses* (2002, vydaný jen o rok později česky). Mezi špičku bestsellerových autorů Sardou nepatří, i když jeho knihy mívají dobrý prodej (podle údajů z encyklopedie *Wikipedia* dosáhla jeho prvotina 300 000 prodaných výtisků). Česky z jeho díla známe čtyři romány, všechny vydalo nakladatelství Argo v překladech Danuše Navrátilové. SARDOU, Romain. *A odpuť nám naše viny*. Přel. Danuše Navrátilová. Praha: Argo, 2003. SARDOU, Romain. *Odlesk boží slávy*. Přel. Danuše Navrátilová. Praha: Argo, 2005. SARDOU, Romain. *Nikdo neunikne*. Přel. Danuše Navrátilová. Praha: Argo, 2008. SARDOU, Romain. *Zbav nás od zlého*. Přel. Danuše Navrátilová. Praha: Argo, 2009.

⁹¹⁶ Sulitzer patřil v určité době k nejprodávanějším francouzským autorům, do tematiky svých knih zapracoval a také do jejich propagace zavedl základní pravidla marketingu. Díla proto bývají označována jako „finanční western“ nebo „politicko-finanční thriller“. Na konci 80. let literární kritici doložili, že autorem bestselleru *Prachy* a dalších titulů ve skutečnosti není Sulitzer, ale že je píše novinář a spisovatel Loup Durand. Žádný z dvojice spolupráci nepotvrdil, ani nevyvrátil. Sulitzer zůstává pro francouzskou literární scénu prototypem autora tzv. konzumního čtiva – více či méně skryté aluze na jeho osobu a přístup k literární tvorbě lze najít u četných spisovatelů (např. Pennac, Daeninckx) nebo i zpěváků (Alain Souchon). V češtině vyšel román *Prachy* dvakrát, nakladatelství EWA vydalo ve dvou svazcích životopisné dílo o H. Rubinsteinové. U obou těchto knih je problém dohledat překladatele – katalogy buď jméno neuvádějí vůbec, nebo pouze dokládají, kdo provedl redakci překladu. Buď tedy nakladatelství opomnělo v tiráži překladatele uvést, nebo byl překlad tak špatný, že si vyžádal zásadní redakci a po přepracování textu již původní překladatel ani nemohl být uváděn jako jeho původce. (SULITZER, Paul-Loup. *Prachy*. Přel. Jana Topinková. Praha: Karelš 1959, 1993. SULITZER, Paul-Loup. *Hannah*. Redakce překladu z francouzštiny Věroslava Senjuková. Praha: EWA, 1993. SULITZER, Paul-Loup. *Imperátorka: Hannah 2. Pokračování příběhu královny kosmetiky Heleny Rubinsteinové*. Redakce překladu z francouzštiny Věra Hrubanová. Praha: EWA, 1994. SULITZER, Paul-Loup. *Prachy. Nejlepší thriller o penězích: v hlavní roli prachy a tvrdá pomsta!* Přel. Jana Topinková. Praha: Československý spisovatel, 2011.)

⁹¹⁷ Simonay je další z řady autorů pro široké publikum, kteří zároveň nepatří mezi nejznámější. Do češtiny byl uveden historickou trilogií, nakladatelství Alpress poté vydalo ještě jeden jeho dobrodružný román. (SIMONAY, Bernard. *První pyramida. Džoserovo mládí*. Přel. Karel Velický. Praha: Beta-Dobrovský, 1999. SIMONAY, Bernard. *První pyramida. Imhotepovo svaté město*. Přel. Karel Velický. Praha: Beta-Dobrovský. Plzeň: Ševčík, 2000. SIMONAY, Bernard. *První pyramida. Horovo světlo*. Přel. Karel Velický. Praha: Beta-Dobrovský. Plzeň: Ševčík, 2000. SIMONAY, Bernard. *Tasmánští tygři*. Přel. Hana Krejčí. Frýdek-Místek: Alpress, 2004.)

⁹¹⁸ Vanier se představuje jako scenárista, spisovatel a dobrodruh. Patří k aktivním propagátorům závodů psích spřežení. Proslavil se popularizačními knihami o životě vlků, při natáčení jednoho z filmů se proti jeho způsobu zacházení se zvířaty a údajné propagaci lovu divokých zvířat vymezily ekologické organizace. Do statistického přehledu není zařazen poslední česky vydaný překlad z roku 2014 (*Bella a Sebastián*). Přel. Kristýna Brunclíková. Praha: Albatros, 2014) – kniha je adaptace filmového scénáře, napsaného podle slavné dětské knihy (C. Aubry), která byla vydána při příležitosti uvedení stejnojmenného filmu. (VANIER, Nicolas. *Bílá odysea*. Přel. Dana Melanová. Praha: Motto, 2003. VANIER, Nicolas. *Zpěv dalekého severu. Bílá bouře*. Přel. Michal Šťovíček. Frýdek-Místek: Alpress, 2004. VANIER, Nicolas. *Zpěv dalekého severu. Lovci snů*. Přel. Michal Šťovíček. Frýdek-Místek: Alpress, 2004. VANIER, Nicolas. *Dítě sněžných plání*. Přel. Šárka Belisová. Praha: Motto, 2005.)

⁹¹⁹ Henri Vernes je autor dvou stovek svazků románového cyklu, který spojuje hlavní postava, Bob Morane, a odehrává se v přítomnosti i budoucnosti (díla na pomezí žánru dobrodružného románu a sci-fi). Autor používá také několik pseudonymů, jimiž odlišuje jinak zaměřené romány. (VERNES, Henri. *Kouzla žlutého stínu*. Přel. Jan Hlavička. Praha: Ivo Železný, 2001. VERNES, Henri. *Pevnost Žlutého stínu*. Přel. Jan Hlavička. Praha: Ivo Železný, 2001. VERNES, Henri. *Satelit Žlutého stínu*. Přel. Jan Hlavička. Praha: Ivo Železný, 2001. VERNES, Henri. *Zajatci žlutého stínu*. Přel. Jan Hlavička. Praha: Ivo Železný, 2001.)

⁹²⁰ Jde o tři knihy o problematice času ve vyprávění a knihu obsahující eseje o vývoji hermeneutiky: RICŒUR, Paul. *Čas a vyprávění. Zápletka a historické vyprávění*. Přel. Miroslav Petříček jr. a Věra Dvořáková. Praha: OIKOYMENH, 2000. RICŒUR, Paul. *Čas a vyprávění. Konfigurace ve fiktivním vyprávění*. Přel. Miroslav Petříček jr. Praha: OIKOYMENH, 2002. RICŒUR, Paul. *Úkol hermeneutiky*. Přel. Alice Kliková. Praha: Filosofie, 2004. RICŒUR, Paul. *Čas a vyprávění. Vyprávěný čas*. Přel. Miroslav Petříček. Praha: OIKOYMENH, 2007.

8.5.7 Tři vydané tituly

Alaux, Jean-Pierre, 1955–
Aragon, Louis, 1897–1982
Aubert, Brigitte, 1956–
Aymé, Marcel, 1902–1967
Barbery, Muriel, 1969–
Bloy, Léon, 1846–1917
Bonnefoy, Yves, 1923–
Botti, Laurent, 1968–
Brussolo, Serge, 1951–
Cérésa, François, 1953–
Challes, Robert, 1659–1721
Chauvel, Patrick, 1949–
Claudel, Paul, 1868–1955
Daniel, Antoine B.,
Deleuze, Gilles, 1925–1995
Dépardieu, Gérard, 1948–
Dufreigne, Jean-Pierre, 1942–
Féval, Paul, 1816–1887
Féval, Paul, 1860–1933
Giovanni, José, 1923–2004
Gounelle, Laurent, 1966–
Gracq, Julien, 1910–2007
Grangé, Jean-Christophe, 1961–
Hermaty-Vieille, Catherine,
Koltès, Bernard-Marie, 1948–1989
Loriot, Noëlle, 1925–
Louÿs, Pierre, 1870–1925
Makine, Andreï, 1957–
Malet, Leo, 1909–1996
Mallarmé, Stéphane, 1842–1898
Mauriac, François, 1885–1970
Mérimée, Prosper, 1803–1870
Montesquieu, Charles Louis de Secondat baron, 1689–1755
Perec, Georges, 1936–1982
Pergaud, Louis, 1882–1915
Quignard, Pascal, 1948–
Réage, Pauline, 1907–1998
Reza, Yasmina, 1959–
Rostand, Edmond, 1868–1918
Roy, Jules, 1907–2000
Sanson, Charles Henri, 1740–1806
Sarrazin, Albertine, 1937–1967
Sinoué, Gilbert, 1947–
Thibaux, Jean-Michel, 1949–
Thomas, Robert, 1930–1989
Vadim, Roger, 1928–2000
Vigan, Delphine de, 1966–

Tři tituly ve sledovaném období vyšly celkem 47 autorům. Jejich poměrně dlouhý výpis, uvedený nejprve pro přehlednost v úplnosti, lze ovšem členit podle různých kritérií. Nejstarším autorem této skupiny je **Robert Challe**, dobrodruh a cestovatel z období přelomu 17. a 18. století;⁹²¹ patří sem taktéž filozof, básník a spisovatel **Montesquieu**⁹²² a rovněž

⁹²¹ Challe (psáno též Challes) byl i ve Francii nově objeven v 70. letech 20. století. Česky autora prvně představilo záhy poté nakladatelství Odeon ve dvousvazkové publikaci *Skvělé Francouzky* (Přel. Dagmar Steinová. Praha : Odeon, 1976). Po roce 1989 vyšla tato kniha dvakrát, u dvou nakladatelů a pokaždé pod jiným názvem. Nově

pařížský kat **Charles Henri Sanson**,⁹²³ jenž sepsal historii svého řemesla a jeho obětí. Z klasiků jsou zde dále zastoupeni **Prosper Mérimée**,⁹²⁴ básník hlásící se k symbolismu, **Stéphane Mallarmé**,⁹²⁵ jehož Verlaine přiřadil do svého výčtu Prokletých básníků a který je dodnes vnímán jako zakladatel moderní poezie; básník a romanopisec řazený ke hnutí parnasismu a symbolismu, **Pierre Louÿs**,⁹²⁶ básník a dramatik **Edmond Rostand**, autor jedné z nejslavnějších francouzských divadelních her, *Cyrano de Bergerac*; ⁹²⁷ básník,

pořízený překlad titulu *Deník z cesty do východní Indie* vyšel r. 2011. (CHALLES, Robert. *Příběhy lásky a ctnosti*. Přel. a poznámkami opatřila Dagmar Steinová. Praha : Academia, 2002. CHALLES, Robert. *Skvělé Francouzky*. Přel. Dagmar Steinová. Třebíč : Akcent, 2009. CHALLES, Robert. *Deník z cesty do východní Indie*. Přel. Dagmar Steinová. Praha : Academia, 2011.)

⁹²² Charles Louis de Secondat, baron de La Brède et de Montesquieu byl (podle katalogu SKC) do češtiny uveden překladem básně *Chrám Gnídský* (MONTESQUIEU, Charles Louis de Secondat. *Chrám Gnídský*. Pomocí přebásnění Szymanowského zpracoval Antonín Puchmajer. Praha : Frant. Jeřábek, 1804.). Celkem však katalog uvádí všehovšudy dvanáct vydaných titulů včetně tří, které vyšly po roce 1989. Bibliografie barona de Montesquieu sice čítá dohromady patnáct děl, avšak česky jich známe sotva polovinu. Zmíněných dvanáct českých vydání totiž zahrnuje také opakovaná vydání. Kromě uvedené básně *Chrám Gnídský* tak vycházely *Perské listy* a spis *O duchu zákonů*. Jediného vydání se dočkal také další titul, *Pravdivá historie* (Přel. Karel Šafář. Praha : Odeon, 1983). Pokud jde o tituly vydané ve sledovaném období, jedná se o dvě různá vydání *O duchu zákonů* – první je reprint publikace vydané r. 1947 (vydal V. Linhart), r. 2010 vyšel nový překlad. Třetí titul, *Sláva a úpadek říše římské*, vyšel česky v r. 2010 poprvé. (MONTESQUIEU, Charles Louis de Secondat. *O duchu zákonů*. Upravila Markéta Šaléná. Překlad Stanislav Lyer. Dobrá Voda : Aleš Čeněk, 2003. MONTESQUIEU, Charles Louis de Secondat. *Sláva a úpadek říše římské*. Přel. Dana Melanová. Praha : Akropolis, 2010. MONTESQUIEU, Charles Louis de Secondat. *O duchu zákonů* 1. Přel. a poznámkami opatřila Hana Fořtová. Praha : OIKOYMENH, 2010.)

⁹²³ Dílo vyšlo česky (podle údajů SKC) poprvé už roku 1863, ve dvou svazcích s názvem *Tajnosti popraviště: zápisky sedmero katova pokolení (1685-1847)*, jež čítají dohromady přes tisíc stran – překladatel není uveden, oba díly vydal v Praze Zikmund Bensinger. Další vydání je z r. 1930 (SANSON, Charles-Henri. *Paměti pařížských katů*. Přel. J. Kamarýt. Praha : Jos. R. Vilímek, 1930. – bez uvedení jazyka originálu). V 70. letech se k publikaci vrátilo nakladatelství Svoboda a nechalo pořídit nový překlad. (SANSON, Charles-Henri. *Tajnosti popraviště. Paměti pařížských katů*. Přel. a upr. Vojtěch Steklač. Praha : Svoboda, 1971.) Po roce 1989 vydalo knihu nejprve Hanácké nakladatelství – bez uvedení překladatele, podle údajů z knihovnického katalogu v nákladu 10 000 výtisků, v roce 1992 bylo vydáno s otazníkem (SANSON, Charles-Henri. *Paměti pařížských katů*. Vyškov : Hanácké nakladatelství, 1992.) Další vydání se hlásí ke Steklačově verzi – jde o titul z nakladatelství XYZ, pravděpodobně z r. 2007, avšak s chybně uvedeným vrocením 2004 (SANSON, Charles-Henri. *Tajnosti popraviště. Paměti pařížských katů. Zločiny, procesy, popravy*. Vybral, přel. a upr. Vojtěch Steklač. Praha : XYZ, 2004.) Vydání z nakl. Malý princ má překvapivě totožnou paginaci – možná jde o reprint vydání XYZ (SANSON, Charles-Henri. *Tajnosti popraviště: paměti pařížských katů*. Vybral, přel. a upr. Vojtěch Steklač. Praha : Malý princ, 2013.) V témže roce vyšlo ještě jedno vydání, v nakl. Dobrovský, s názvem *Paměti pařížských katů*, které je „zhotoveno podle překladu z anglického originálu vydaného v r. 1930 nakladatelstvím Jos. R. Vilímek“ – tento titul tedy není započítán do statistických přehledů v této práci.

⁹²⁴ Mérimée je do češtiny překládaný od r. 1875 (*Colomba*). Ve sledovaném období vyšly tituly: MÉRIMÉE, Prosper. *Carmen*. Přel. Josef Čermák. Praha : Vyšehrad, 1999. MÉRIMÉE, Prosper. *Mateo Falcone*. Přel. Dana Melanová. Praha : Vyšehrad, 2000. MÉRIMÉE, Prosper. *Carmen*. Přel. Josef Čermák. Praha : Garamond, 2007.

⁹²⁵ Básnická tvorba S. Mallarmé byla podle katalogu SKC v češtině poprvé představena výběrem (v próze) Emanuela z Lešehradu (1899). Po roce 1989 vyšel v reedici výbor *Souhlas noci* (původně v 1 svazku, Odeon, 1977) a obdobně i výbor *Ve věštné běli*. Výbor *Faunovo odpoledne* je zčásti první vydání – oddíl *Zašifovaný odkaz* v tomto svazku vyšel podruhé. (MALLARMÉ, Stéphane. *Faunovo odpoledne a jiné básně*. Přel. František Hrubín, Jiří Pelán a Jiří Pechar, který také soubor sestavil. Praha : Svoboda, 1996. MALLARMÉ, Stéphane. *Souhlas noci* 1, 2. Přel. Ota Nechutová, František Hrubín a Jan M. Tomeš. Praha : BB art, 2002. MALLARMÉ, Stéphane. *Ve věštné běli*. Přebásnila Ota Nechutová; předmluva a ediční poznámka Vladimír Janovic; doslov Jana Nechutová. Praha : Nibiru, 2010.)

⁹²⁶ Nejstarší český překlad tohoto autora je román z roku 1898 (fr. 1896; LOUÏS, Pierre. *Afrodíté. Mravy antické*. Přel. Josef Čenský. Praha : Alois Hynek, 1898.) Po roce 1989 vyšly tři tituly, všechny ale byly vydány již dříve. V případě *Ženy a loutky* (LOUÏS, Pierre. *Žena a loutka*. Přel. Jaroslav Fryčer. Brno : Host, 1997.) jde o nový překlad, původní od E. Horké je z r. 1912 a nesl název *Žena a tahací panák* (vydal Jos. R. Vilímek). Další dva tituly také nejsou v českém prostředí uvedeny prvně. Kniha *Tři dcery a matka* vyšla bez uvedení překladatele (Wikipedia uvádí jméno překladatele Karel Jaroš), přičemž byla vydána již r. 1930, pod názvem *Tři dcery své matky*. (LOUÏS, Pierre. *Tři dcery a matka*. Praha : Dybbuk, 2007.) Třetí titul je *Pybrac* (LOUÏS, Pierre. *Pybrac*. K vydání připravil, předmluvu a ediční poznámku napsal Radim Kopáč. Praha : Artes Liberales, 2011.) – pravděpodobně jde o reedici vydání z roku 1932, kde je jako překladatel uveden K. S.

⁹²⁷ První překlad hry *Cyrano de Bergerac* (fr. 1897) vyšel v překladu Jaroslava Vrchlického pod názvem *Cyrano de Bergerac: heroická komedie o 5 aktech a veršem* (Přel. Jaroslav Vrchlický. Praha : J. Otto, 1899) – tuto verzi divadla dodnes uvádějí a také vyšla ještě r. 2009 tiskem, jako zatím poslední Rostandův česky vydaný titul. Do přehledu nejsou započítány různé adaptace (např. od Pavla Kohouta : ROSTAND, Edmond; KOHOUT, Pavel. *Cyrano! Velká komedie Edmonda Rostanda z roku 1897 v malé verzi Pavla Kohouta z roku 1982 s použitím překladu Jaroslava Vrchlického z roku 1901*. Přel. Jaroslav Vrchlický. Praha : Dilia, 1990.), podobně přehled nezahrnuje četné

dramatik, esejista a diplomat (před první světovou válkou byl rok na postu konzula v Praze) **Paul Claudel**;⁹²⁸ katolický básník, spisovatel, překladatel **Léon Bloy**;⁹²⁹ **Louis Aragon**,⁹³⁰ básník, spisovatel a novinář, který měl zpočátku blízko k surrealismu, a od počátku 30. let se angažoval ve francouzské komunistické straně (PCF), a proto se také těšil zájmu české oficiální literární scény a jeho díla byla hojně vydávána za totality (složitější peripetie vztahu českých nakladatelů, a zejména české cenzury na přelomu 40. a 50. let, popisuje P. Čech);⁹³¹ autor přiřazovaný k surrealismu, spíše však osobitý solitér **Julien Gracq**;⁹³² spisovatel **Louis Pergaud**;⁹³³ jeden ze zakladatelů detektivního žánru ve Francii, **Léo Malet**;⁹³⁴ novinář a

divadelní programy, ač některé měly formu knížky s plnou verzí textu divadelní hry. Přitom pozoruhodné je například vydání z Národního divadla (ROSTAND, Edmond. *Cyrano de Bergerac : heroická komedie o pěti aktech*. Přel. Jaroslav Vrchlický. Praha : Národní divadlo, 2002.), neboť tento divadelní program obsahuje kromě textu hry i zásadní studii Václava Černého o *Cyranovi z Bergeracu* a přehled inscenací uvedených v pražském ND. Poslední vydaná publikace tohoto typu je z Plzně a jde výjimečně o jiný překlad (ROSTAND, Edmond. *Cyrano z Bergeracu*. Přel. Jindřich Pokorný. Plzeň : DJKT, 2006.). Po této selekci zůstávají již pouze tři knižně vydané tituly: ROSTAND, Edmond. *Cyrano z Bergeracu*. K vydání připravila Jana Kolářová. Přel. Jaroslav Vrchlický. Praha : Thespis, 1997. ROSTAND, Edmond. *Cyrano de Bergerac : heroická komedie o 5 aktech a veršem*. Přel. Jaroslav Vrchlický; předmluvu napsal Petr Christov; studii o českých překladech napsala Jana Chartierová; k vydání připravil a poznámkami opatřil Pavel Drábek. Brno : Větrné mlýny, 2005. ROSTAND, Edmond. *Cyrano de Bergerac : heroická komedie o 5 aktech veršem*. Přel. Jaroslav Vrchlický. Praha : Artur, 2009.

⁹²⁸ Paul Claudel byl do českého prostředí uveden překladem divadelní hry *Polední uděl* (Přel. Miloš Marten. Praha : Kamilla Neumannová, 1910). Nakladatelé mu věnovali pozornost poměrně konstantně : v každém desetiletí s výjimkou 80. let vyšly alespoň dva tituly knižně (po dekádách od roku 1910: 5/6/11/4/3/2/2/0). Po roce 1989 vyšly tři tituly. Vydávání Claudelova díla prozatím příznačně uzavírá nový překlad *Poledního údělu*. (CLAUDEL, Paul. *Proteus. Satyrská komedie ve dvou dějstvích*. Přel. Michal Lázňovský a Tomáš Vondrovic. Praha : Dilia, 1992. CLAUDEL, Paul. *Křížová cesta*. Přel. Ivan Slavík. Tišnov : Sursum, 1994. CLAUDEL, Paul. *Polední uděl*. Přel. Vladimír Mikeš. Praha : Artur, 2012.)

⁹²⁹ Léon Bloy našel prvního překladatele ve svém příteli Josefu Florianovi – ten ve Staré Říši vydal mezi lety 1902 a 1913 několik jeho děl. Poté jeho tvorbu poměrně hojně vydávali i další nakladatelé, až do roku 1947. Ojedinělé vydání z doby totality je z r. 1969 (BLOY, Léon. *Chudá žena*. Přel. Josef Heyduk. Praha : Vyšehrad, 1969.) – přičemž první překlad tohoto románu je z r. 1917 (překlad Josef Florian, reed. 1920). Po roce 1989 vyšla vedle reedice Heydukova překladu *Chudé ženy* ještě dva další tituly: reedice povídkové sbírky *V temnotách* (první vydání je z r. 1934, přel. Bohuslav Reynek) a první vydání svazku obsahujícího výbor z korespondence, ukázky z deníku a sebrané eseje. (BLOY, Léon. *V temnotách*. Přel. Bohuslav Reynek. Vranov nad Dyjí : Vetus Via, 1993. BLOY, Léon. *Chudá žena*. Přel. a poznámkami opatřil Josef Heyduk. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2005. BLOY, Léon. *Stránky z díla*. Vybrala Raissa Maritainová; předmluva Jacques Maritain; přel. Věra Dvořáková. Praha : Triáda, 2007.)

⁹³⁰ První dva překlady do češtiny Aragonovi vyšly v letech 1935 (*Basilejské zvony*) a 1938 (*Karneval života*), poté další tři v letech 1946, 1947 a 1948. V rozmezí let 1952 až 1968 u nás vychází každoročně minimálně jedno Aragonovo dílo, poté nastává pauza s ojedinělými počiny (1980 a 1986). Dvou překladů se dočkal román *Aurelián* (Přel. A. J. Liehm. Praha : SNKLU, 1963; Přel. Marie Janů. Praha : Odeon, 1980). Po roce 1989 vychází prvně román *Blanche aneb Zapomnění*, poté reedice druhého překladu románu *Aurelián* a roku 2000 vydává nakladatelství Concordia „eroticky inspirovanou prozaickou báseň“ *Irena*. (ARAGON, Louis. *Blanche aneb Zapomnění*. Přel. Josef Pospisil; doslov Helena Vondrášková. Praha : Odeon, 1990. ARAGON, Louis. *Aurelián*. Přel. Marie Janů. Praha : Rybka, 1998. ARAGON, Louis. *Irena*. Přel. Dagmar Steinová. Praha : Concordia, 2000.)

⁹³¹ ČECH, Pavel. *Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953)*. Brno : Masarykova univerzita, 2011, s. 39–42 ad.

⁹³² Julien Gracq byl v českém překladu poprvé představen až r. 1965 kratší prózou *Un balcon en forêt* (fr. 1958; GRACQ, Julien. *Balkón v lese*. Přel. Stanislav Jirsa. Doslov Jozef Felix. Praha : Odeon, 1965.) a 1971, kdy vyšel jeho nejslavnější román *Le Rivage des Syrtes*, svého času oceněný Prix Goncourt, již si autor odmítl převzít (fr. 1951; GRACQ, Julien. *Pobřeží Syrt*. Přel. Stanislav Jirsa. Doslov Alena Ondrušková. Praha : Odeon, 1971). Po roce 1989 vyšlo *Pobřeží Syrt* v reedici a dvě další díla v překladu M. Drozda: GRACQ, Julien. *Na argolském zámku*. Přel. Miroslav Drozd. Liberec : Dauphin, 1996. GRACQ, Julien. *Pobřeží Syrt*. Přel. Stanislav Jirsa. Praha : Triton, 2008. GRACQ, Julien. *Zasmušilý krasavec*. Přel. Miroslav Drozd. Praha : Dauphin, 2010.

⁹³³ Ač Pergaud (občanským povoláním učitel) publikoval několik románů, povídkových i básnických sbírek, je známý především jako autor knihy *Knoflíková válka* (fr. 1912). První český překlad Pergaudova díla, *Tragická přehoda lišákova*, vyšel v 94. svazku edičního projektu *1000 nejkrásnějších novell 1000 světových spisovatelů* (J. R. Vilímek, 1915). Všechna další vydání patřila knize *Knoflíková válka*: vyšla celkem sedmkrát, poprvé r. 1968 (tj. 56 let po vydání originálu), s reedicí r. 1977 (PERGAUD, Louis. *Knoflíková válka*. Přel. Oldřich Jelínek. Praha : Mladá fronta, 1968, 1977), poté r. 1992 (PERGAUD, Louis. *Knoflíková válka*. Přel. Eva Bezděková. Praha : Svoboda, 1992) a v tomtéž překladu r. 2000 a 2005 v jiných nakladatelstvích (PERGAUD, Louis. *Knoflíková válka*. Přel. Eva Bezděková. Praha : BBart, 2000. PERGAUD, Louis. *Knoflíková válka*. Přel. Eva Bezděková. Plzeň : Nava, 2005). Poslední dvě vydání jsou z let 2010 a 2012, kdy se román dočkal třetího překladu (PERGAUD, Louis. *Knoflíková válka*. Přel. Jiří Žák. Praha : XYZ, 2010, 2012). Statistiky v této práci nezahrnují další vydání – dvousvazkové

spisovatel, básník, dramatik a esejist **François Mauriac**;⁹³⁵ spisovatel a dramatik **Marcel Aymé**,⁹³⁶ autor pozoruhodného díla včetně slavné sbírky pohádek pro děti; povoláním zprvu voják, později novinář, básník, dramatik a romanopisec **Jules Roy**,⁹³⁷ **Pauline Réageová** – pseudonym, který užívala novinářka, spisovatelka a významná osobnost francouzského nakladatelského světa **Anne Declosová**,⁹³⁸ o třicet let mladší byla autorka, která se věnovala

komiksově adaptace této slavné knihy. (PERGAUD, Louis. *Knoflíková válka. 1 – Poklad. 2 – Pevnost*. Scénář M. Gabella. Kresba Valérie Vernay. Přel. Richard Podaný. Praha : Cooboo, 2010, 2011.)

⁹³⁴ (Správné pořadí zakladatelů detektivního žánru je G. Leroux a M. Leblanc, po nichž přicházejí o generaci mladší L. Malet a G. Simenon). Léo Malet byl také básník, po jistou dobu sympatizoval s pařížskou surrealistickou skupinou. Od počátku 40. let psal detektivky, které jsou dodnes považovány za modelové texty tohoto žánru. Některé knihy a série psal pod různými pseudonymy. Česky kupodivu vyšlo pouze pět titulů tohoto autora. První kniha už r. 1948 (MALET, Léo. *Nádražní ulice 120*. Přel. Olga Nová. Praha : Svoboda, 1948.). Vydání z r. 1968 zahrnuje tři romány – jde o slavnou odeonskou edici 3x. (MALET, Léo. *3x Nestor Burma*. Obsahuje *Za Louvrem vycházelo slunce. Medvídek a kalhotky. Krysy z Montsouris*. Přel. Zdena Salivarová a Jiří Šrámek. Praha : Odeon, 1967.) Po roce 1989 nejprve nakladatelství Kra představilo upravený překlad románu ze 40. let, poté překladatel Jiří Žák nově uvedl dva tituly z řady detektivek s vypravěčem Nestorem Burmou. (MALET, Léo. *Nádražní ulice 120*. Přel. Olga Nová; úprava překladu Petr Turek. Praha : Kra, 1995. MALET, Léo. *Kilometry rubáše. Nové tajnosti pařížské, v hlavní roli Nestor Burma*. Přel. a doslovem opatřil Jiří Žák. Praha : XYZ, 2009. MALET, Léo. *Slunce vycházelo za Louvrem. Nové tajnosti pařížské, v hlavní roli Nestor Burma*. Přel. a doslovem opatřil Jiří Žák. Praha : XYZ, 2009.)

⁹³⁵ Mauriac je prezentován jako jeden z nejvýraznějších francouzských katolických spisovatelů. Proslavil se romány o lásce, vášni, milostných a jiných vztazích v prostředí provinčních měšťanských rodin, o problematice náboženské víry v kontrastu s touhou po tělesné lásce. Od r. 1933 byl členem Francouzské akademie, v roce 1952 obdržel Nobelovu cenu za literaturu. Na českou literární scénu byl prvně uveden r. 1926 hned třemi překlady románů: *Polibek malomocnému* (Přel. Jarmila Fastrová. Praha : Václav Petr, 1926), *Proud ohně* (Přel. Josef Dostál. Praha : Kamilla Neumannová, 1926) a *Poušť lásky* (Přel. M. Treybal. Praha : Treybal, 1926). Vedle souboru *Příběhy lásky a nenávisti*, který zahrnul tituly *Polibek malomocnému. Genitrix. Pustina lásky. Tereza Desqueyrouxová. Klubko zmijí* – v překladech J. Heyduka a s doslovem J. Pechara (Odeon, 1972), a obdobného výboru s názvem *Romány lásky a nenávisti* (Odeon, 1980), který obsáhl kromě zmíněných ještě román *Cesty k moři* v překladu Jaroslava Zaorálka, ve dvou vydáních vyšly česky samostatně Mauriacovy romány *Klubko zmijí* (Přel. Josef Heyduk. Praha : Jan Laichter, 1936; Praha : SNKLU, 1963) a *Cesty k moři* (Přel. Jaroslav Zaorálek. Praha : Vyšehrad, 1947; Praha : Lidová demokracie, 1961). Všechny tři tituly vydané po roce 1989 uvádějí dané Mauriacovy romány v češtině poprvé: MAURIAC, François. *Tajemství Frontenaků*. Přel. Kazimír Gajdoš; překlad veršů Marie Gajdošová. Třebíč : Arca JiMfa, 1993. MAURIAC, François. *Utrpení a štěstí křesťana*. Přel. Josef Mlejnek. Brno : Petrov, 1994. MAURIAC, François. *Černí andělé*. Přel. Kazimír Gajdoš. Olomouc : Maticе cyrilometodějská, 2011.

⁹³⁶ Aymé byl v českém překladu představen už r. 1934, prvním překladem románu *Zelená kobyla* (později nově přeložil Radovan Krátký – jeho překlad vydaný v Odeonu r. 1966 nabídl čtenářům r. 1995 znovu nakladatelství Petrklíč). Také *Cesty školáků* vyšly už r. 1947 (přel. Jaroslav Jíra), vydání z r. 1994 je v novém překladu. Třetí titul vydaný po r. 1989, také není úplná novinka: *Pohádky kocoura Moura* vyšly v překladu Tamary Sýkorové r. 1965 (SNDK) a r. 1979 (Albatros). Výbor *Červené pohádky kocoura Moura* v stejném překladu (Tichá Byzanc, 1997) zahrnuje jen polovinu pohádek z původních dvou francouzských svazků (*Les Contes rouges du chat perché* a *Les Contes bleus du chat perché*), další část měla následovat ve svazku *Modré pohádky kocoura Moura*, který však už nevyšel. Celkově máme z hlediska překladů k tomuto autorovi ještě několik významných dluhů – z jeho poměrně bohaté tvorby známe jen devět děl, která nakladatelé během posledních osmdesáti let zpřístupnili v češtině. (AYMÉ, Marcel. *Cesty školáků*. Přel. Magdalena Lavalová. Praha : Mladá fronta, 1994. AYMÉ, Marcel. *Zelená kobyla*. Přel. Radovan Krátký. Praha : Petrklíč, 1995. AYMÉ, Marcel. *Červené pohádky kocoura Moura*. Praha : Tichá Byzanc, 1997.)

⁹³⁷ Než se Jules Roy dal na literární dráhu, byl voják, a dotáhl to až k hodnosti plukovníka – své zkušenosti z druhé světové války nebo bojů v Indočíně později zúročil v literární tvorbě. Prošel názorovým vývojem od provichystických sympatií po angažovaný postoj proti alžírské válce. Za román *La Vallée heureuse* získal ocenění Prix Renaudot, brzy poté, r. 1958, Prix de l'Académie Française za dosavadní dílo a nejnovější román, *Les Flamme de l'été*. První dva české překlady vyšly už v šedesátých letech (ROY, Jules. *Navigátor*. Přel. Luděk Kárl. Praha : Naše vojsko, 1964. ROY, Jules. *Bitva u Dien Bien Phu*. Přel. Miroslav Drápal a Josef Heyduk. Praha : Naše vojsko, 1967.), další dvě knihy o dvacet let později (ROY, Jules. *Sluneční koně*. Přel. Josef Čermák. Doslov Svetozár Pantůček. Praha : Naše vojsko, 1981. ROY, Jules. *Hřmění osudu*. Přel. Josef Čermák. Doslov Svetozár Pantůček. Praha : Naše vojsko, 1985.). Po roce 1989 vyšly tři další tituly, všechny však mimo prestižnější nakladatelství. Ani jedno z kdysi oceněných děl česky vydáno nebylo. (ROY, Jules. *Příběh jezevčička Maa*. Přel. Iva Opelíková. Ostrava : Sfinga, 1994. ROY, Jules. *Guynemer: anděl smrti*. Přel. Petr Moravec. Plzeň : Mustang, 1997. ROY, Jules. *Saint-Exupéry*. Přel. Zdeňka Stavínohová. Brno : Sursum, 2001.)

⁹³⁸ Anne Declosová publikovala pod pseudonymy Pauline Réageová a Dominique Auryová a přes své četné zásluhy, jež si vydobyla jako kritička, redaktorka (zejm. nakladatelství Gallimard) či poradkyně na ministerstvu vzdělávání, se proslavila především jako autorka proslulého erotického románu *Histoire d'O* (fr. 1954). Česky vyšel až po r. 1989, nejprve ve velmi špatném překladu (RÉAGE, Pauline. *Příběh O. Krásná z Roissy*. Přel. Lucie Erbenová. Praha : Tabu, 1991.), poté dvakrát v brněnském Hostu: RÉAGE, Pauline. *Příběh O. Návrat do Roissy*.

podobnému tématu ze zcela jiného úhlu pohledu, **Albertine Sarrazinová**.⁹³⁹ Vrátime-li se k literatuře pro erudované a náročné čtenáře, je třeba zmínit ještě vůdčí osobnost experimentální skupiny OULIPO, jíž byl **Georges Perec**;⁹⁴⁰ a předního francouzského dramatika 20. století, **Bernard-Marie Koltèse**.⁹⁴¹

Ze současných autorů je třeba v první řadě uvést jednoho z nejvýznamnějších básníků poválečné generace, kritika a překladatele **Yvese Bonnefoy**;⁹⁴² v oblasti prózy se obdobně k nejvýraznějším tvářím současné prestižní literatury řadí **Pascal Quignard**.⁹⁴³

Z autorů mladší generace figuruje v popředí literární scény několik výrazných hlasů jakéhosi středního proudu – jde o autory, jejichž díla se dobře prodávají, a přitom se těší zájmu i uznání literární kritiky. Mezi nimi například původně filozofka z univerzitního prostředí, dnes spisovatelka **Muriel Barberyová**,⁹⁴⁴ podobně jako spisovatelka a režisérka **Delphine de Vigan**.⁹⁴⁵ Také **Andreï Makine**, původem ze Sibiře, dnes patří k uznávaným

Přel. Matěj Turek. Brno : Host, 2005. RÉAGE, Pauline. *Příběh O. Návrat do Roissy*. Přel. Matěj Turek. Brno : Host, 2013.

⁹³⁹ Albertine Sarrazinová sepsala své zážitky ze života prostitutky a z doby, kdy si odpykávala různé tresty ve vězení. Zemřela ve 29 letech, za jejího života tedy vyšly pouze tři nejslavnější knihy, později přibylo ještě několik dalších (nepublikované texty, sbírka básní, korespondence apod.). První český překlad byl vydán v 60. letech, a to poměrně pohotově, po třech letech od vydání originálu (SARRAZIN, Albertine. *Astragal*. Přel. Miloš Veselý. Praha : Odeon, 1968.). Nakladatelství Maťa uvedlo tentýž překlad na trh znovu v r. 1996 a autorku představilo dalšími dvěma díly. (SARRAZIN, Albertine. *Astragal*. Přel. Miloš Veselý. Praha : Maťa, 1996. SARRAZIN, Albertine. *Kriminálnice*. Přel. Barbora Chvojková. Praha : Maťa, 1997. SARRAZIN, Albertine. *Útěk*. Přel. Barbora Chvojková. Praha : Maťa, 2003.)

⁹⁴⁰ Ačkoli se Perec ve Francii prosadil hned prvním publikovaným dílem (*Les Choses*, 1965, za tento román získal Prix Renaudot), první knižní (mimo recenze s ukázkami uveřejněné v revue *Světová literatura*) český překlad jako ukázka jeho tvorby vyšel až r. 1979 (PEREC, Georges. *W aneb vzpomínka z dětství*. Přel. Václav Jamek. Doslov Jaroslav Fryčer. Praha : Odeon, 1979.). Dodnes máme česky k dispozici pouze čtyři Perecova díla, přičemž tři vyšla po roce 1989 – všechna v překladu Kateřiny Vinšové, ale v různých nakladatelstvích: PEREC, Georges. *Život návod k použití: romány*. Přel. Kateřina Vinšová. Praha : Mladá fronta, 1998. PEREC, Georges. *Kabinet sběratele: historie jednoho obrazu*. Přel. Kateřina Vinšová. Praha–Litomyšl : Paseka, 2001. PEREC, Georges. *Jak postupovat, chce-li člověk požádat šéfa oddělení o zvýšení platu*. Přel. Kateřina Vinšová. Praha : Mladá fronta, 2010.

⁹⁴¹ Dramatika B.-M. Koltése je pro česká divadla – a diváky – stále natolik nezvyklá, že i zřídka nastudované inscenace končívají neúspěchem. Přitom jde o osobnost pro současné francouzské divadlo zcela zásadní. Důstojnou poctou předčasně zesnulému autorovi je knižní souborné vydání jeho divadelních her (*Hry*), pořázené v Divadelním ústavu péčí editora a redaktora publikace Václava Jamka. Toto vydání představuje v českém překladatelském prostředí ojedinělý počín, protože sebralo dříve přeložené texty. Jamek poté s překladateli pracoval na tom, aby se překladatelské strategie přiblížily, a tak se podpořila a vynikla autorova specifická poetika. (KOLTÈS, Bernard-Marie. *Boj černocho se psy*. Přel. Kateřina Lukešová. Praha : Dilia, 1991. KOLTÈS, Bernard-Marie. *Návrat do pouště*. Přel. Kateřina Lukešová. Praha : Dilia, 1991. KOLTÈS, Bernard-Marie. *Hry*. Přel. Roman Císař, Daniela Jobertová, Michal Lážňovský, Kateřina Lukešová; redakčně upravil Václav Jamek. Praha : Institut umění - Divadelní ústav, 2006.)

⁹⁴² Bonnefoy byl v češtině poprvé představen až po roce 1989, a to se zpožděním čtyřiceti let: jeho dvě básnické sbírky vydané v 50. letech vyšly v jednom svazku péčí Jiřího Pelána až roku 1996. Následovala sbírka esejů a další básnická sbírka (ta však vyšla ve Francii r. 2001); i o jejich vydání se zasadil překladatel Pelán. (BONNEFOY, Yves. *O pohybu a nehybnosti Jámy. Psaný kámen*. Přel., ediční poznámku a doslov napsal Jiří Pelán. Praha : Torst, 1996. BONNEFOY, Yves. *Eseje*. Přel. Václav Jamek a Jiří Pelán. Zblou : Opus, 2006. BONNEFOY, Yves. *Oblá prkna*. Přel. Jiří Pelán. Zblou : Opus, 2007.)

⁹⁴³ Quignardova čtenářsky (a tím pádem i z hlediska překladu) náročná tvorba je v češtině prozatím zastoupena pouze třemi tituly: QUIGNARD, Pascal. *Všetchna jitra světa*. Přel. Jarmila Fialová. Praha : Odeon, 1998. QUIGNARD, Pascal. *Bludné stíny. Poslední království*. Přel. Matěj Turek. Praha : Jitro, 2005. QUIGNARD, Pascal. *Terasa v Římě*. Přel. Jan Machej a Jana Podhorská. Praha : Rubato, 2011. – *Za bludné stíny (Les Ombres errantes)* autor získal r. 2002 Prix Goncourt, za Terasu v Římě (*Terrasse à Rome*) roku 2000 Prix de l'Académie française.

⁹⁴⁴ Muriel Barberyová vydala pouze dvě knihy, ale dokázala se vyvíhnout mezi nejznámější současné francouzské autory. Její bestseller *L'Élegance du hérisson* vyšel roku 2006, nakladatelství Host ho českým čtenářům nabídlo o dva roky později a r. 2013 ještě v reedici. V mezidobí v Hostu vydali i autorčinu prvotinu: BARBERY, Muriel. *S elegancí ježka*. Přel. Petr Christov. Brno : Host, 2008. BARBERY, Muriel. *Pouchoutka*. Přel. Petr Christov. Brno : Host, 2009. BARBERY, Muriel. *S elegancí ježka*. Přel. Petr Christov. Brno : Host, 2013.

⁹⁴⁵ Delphine de Vigan vydala prvotinu pod pseudonymem Lou Delvig, poté už začala publikovat pod svým jménem. V románech se zaměřuje na zdravotní, sociální a vztahové problémy (nejen) mladé generace (anorexie, bezdomovectví, kariérismus, bipolární porucha). Do češtiny autorku uvedlo nakladatelství Euromedia–Odeon, které v rychlém sledu nabídlo hned tři romány: VIGAN, Delphine de. *Ani později, ani jinde*. Přel. Alexandra Pflimplová. Praha : Euromedia Group–Odeon, 2011. VIGAN, Delphine de. *No a já*. Přel. Alexandra Pflimplová. Praha : Euromedia Group–Odeon, 2011. VIGAN, Delphine de. *Noc nic nezadrží*. Přel. Alexandra Pflimplová. Praha : Euromedia Group–Odeon, 2012.

francouzským spisovatelům.⁹⁴⁶ **Yasmina Reza** je úspěšná autorka divadelních her, románů i filmových scénářů, další z „vývozních“ francouzských autorů s poměrně širokým publikem a sbírkou ocenění zejména za dramatickou tvorbu.⁹⁴⁷ Další autor populárních divadelních her je **Robert Thomas**, i on má pravděpodobně u nás větší úspěch jako dramatik než jako spisovatel.⁹⁴⁸

Ke spisovatelům s pozoruhodným osudem – a uznáním v literárních kruzích – se řadí kontroverzní osobnost, původem Korsičan, zamlada odsouzený k smrti za únos a vraždu a později slavný autor detektivek, scenárista a filmový režisér **José Giovanni**.⁹⁴⁹

Také v této skupině jsou silně zastoupeni autoři literatury, která se dá zjednodušeně nazvat komerční tvorbou, mezi nimi na prvním místě spisovatel z 19. století **Paul Féval**⁹⁵⁰ a dále spisovatelé současní: autor detektivních románů **Jean-Pierre Alaux**,⁹⁵¹ úspěšná a

⁹⁴⁶ Makine se narodil na Sibiři, studoval filozofii na moskevské Lomonosově univerzitě a ve třiceti letech požádal o azyl ve Francii. Prozatím publikoval šestnáct románů, čtyři další pod pseudonymem G. Osmonde. Po krušných začátcích se proslavil roku 1995, kdy získal za román *Le Testament français* hned několik prestižních literárních cen. Překladem tohoto díla byl také uveden do českého prostředí. Celkem mu vyšly tři české překlady – u dvou nakladatelů a od tří překladatelů. Poslední přeložená kniha vyšla ve Francii r. 2001, z později publikované desítky dalších děl už české nakladatele žádný nezaujal. Nutno však přiznat, že ani ve Francii se poslední dobou autorovi zatím nepodařilo dosáhnout úspěchu srovnatelného s přijetím románu *Francouzský testament*. (MAKINE, Andrei. *Francouzský testament*. Přel. Vlasta Dufková. Praha–Litomyšl : Paseka, 2002. MAKINE, Andrei. *Za časů řeky lásky*. Přel. Zuzana P. Krupičková. Praha : Baronet, 2005. MAKINE, Andrei. *Rekvie za Východ*. Přel. Drahoslava Janderová. Praha–Litomyšl : Paseka, 2009.)

⁹⁴⁷ Reza má dlouhodobě úspěch na českých jevištích, oba překlady jejích románů naopak víceméně zapadly: REZA, Yasmina. *Obraz. Muž přístupný náhodám*. Přel. Michal Lázňovský. Praha : Institut umění – Divadelní ústav, 1997. REZA, Yasmina. *Zoufalství*. Přel. Zdeňka Kovářová. Praha : Agite/Fra, 2007. REZA, Yasmina. *Adam Haberberg*. Přel. Anna a Erik Lukavští. Praha : Fra, 2010.

⁹⁴⁸ Robert Thomas je dramatik a spisovatel, a také herec a režisér. Pro divadlo adaptoval například detektivku Agathy Christie, jeho nejslavnějším dílem je detektivní komedie *Huit femmes*. Česky vyšel jeho jediný publikovaný román (*Past na osamělého muže*) v r. 1992 a znovu v r. 2010, jinak je u nás R. Thomas známý hlavně jako dramatik. Jako první byla přeložena hra *Os m žen*, a to ve stejném roce, jako vyšla ve Francii (1961, nové vydání o tři roky později). V 60. a 70. letech Dilia – pro potřeby divadel – zprostředkovala ještě další dvě hry, *Past* a *Dvojí hra* – všechno to jsou tzv. detektivní komedie (THOMAS, Robert. *Os m žen*. Přel. Milena Tomášková, Josef Tomášek. Praha : Dilia, 1961. THOMAS, Robert. *Past*. Praha : ČDLJ, 1962. THOMAS, Robert. *Os m žen*. Přel. Milena a Josef Tomáškoví. Praha : Dilia, 1964. THOMAS, Robert. *Dvojí hra*. Přel. a upr. Luděk Kárl. Praha : Dilia, 1973.). Po roce 1989 vyšel dvakrát (v různých nakladatelstvích) výše zmíněný román a Dilia nabídla text hry *Vražedné dědictví* – oba překlady jsou dílem Jana Cimického. (THOMAS, Robert. *Past na osamělého muže*. Přel. Jan Cimický. Praha : Nezávislé tiskové centrum Interpress, 1992. THOMAS, Robert. *Vražedné dědictví*. Přel. Jan Cimický. Praha : Dilia, 1993. THOMAS, Robert. *Past na osamělého muže*. Třebíč : Akcent, 2010.)

⁹⁴⁹ Giovanni je pseudonym korsického autora (vl. jm. Joseph Damiani). Na konci války byl za únos a vraždu odsouzen k smrti, roku 1956 dostal milost, usadil se ve Švýcarsku a přijal švýcarské občanství. Koncem 50. let se dal na literární dráhu a jeho první pokusy ocenili a podporovali autoři jako Antoine Blondin, Albert Camus či Marcel Duhamel. Napsal asi třicet románů (z toho třináct vyšlo v prestižní edici Série noire v nakladatelství Gallimard) a podílel se na vzniku stejného množství filmů – jako scenárista, režisér, autor dialogů apod. Česky vyšla tři jeho díla z „gallimardovské“ řady: GIOVANNI, José. *Dobrodruzi*. Přel. Jiří Žák. Praha : Marc editions, 1993. GIOVANNI, José. *Můj přítel zrádce*. Přel. Jiří Žák. Plzeň : Nava, 1993. GIOVANNI, José. *Psovod*. Přel. Jiří Žák. Praha : Melantrich, 1996.

⁹⁵⁰ Otec a syn Févalové patřili před sto lety k neznámějším autorům, jejich díla se četla, a tedy i prodávala ve velkém, a to i v českých překladech. Dnes už zájem o ně upadá, nicméně i ve sledovaném období naši nakladatelé každého z této dvojice alespoň třemi díly našim čtenářům připomněli. Paul Féval st. (1816–1887) se v českých překladech objevuje od r. 1870. Ve své době velmi populární autor, jenž se co do čtenářského zájmu o svá díla vyrovnal spisovatelům, kteří dnes tvoří kánon klasické literatury jako H. de Balzac či A. Dumas. Psal romány, jež mohou být považovány za obdobu dnešních bestsellerů z oblasti odechového čtiva. Je zajímavé, že roku 1989 byly vydány hned tři svazky P. Févala st.: *Tajnosti Londýna 1, 2 a Hrbáč*. Po roce 1989 vyšly tři tituly tohoto autora: FÉVAL, Paul. *Železný muž*. Přel. a upr. Tomáš Korbař. Praha : Svoboda, 1992. FÉVAL, Paul. *Hrbáč*. Brno : Jota, 2000. FÉVAL, Paul. *Hrbáč*. Přel. a upr. Vilém Opatrný. Praha : Academia, 2008. Jeho syn totožného jména, Paul Féval ml. (1860–1933), je autor do češtiny vícekrát přeložené řady o D'Artagnanovi a také pokračování slavného díla svého otce, *Hrbáč* (česky vychází od r. 1925): FÉVAL, Paul. *D'Artagnan kontra Cyrano de Bergerac*, 2. Díl 3.–4. (Tajemství Bastily. Buckinghamovo dědictví). Přel. Ota Milevský. Praha : Ivo Železný, 1992. FÉVAL, Paul. *D'Artagnan kontra Cyrano de Bergerac*, 1. Díl 1–2. (Tajemný rytíř, Královnina muka). Přel. Ota Milevský. Praha : Ivo Železný, 1992. FÉVAL, Paul. *Hrbáčovo mládí*. Přel. Tereza Mikovcová. Praha : Terran, 1999.

⁹⁵¹ Alaux je také autor několika biografí slavných osobností. Česky vyšly tři z celkem 23 svazků detektivní série nazvané „Krev na vinici“, všechny v nakladatelství Baronet: ALAUX, Jean-Pierre; BALEN, Noël. *Záhada v Haut-Brion*. Přel. Alena Dobešová. Praha : Baronet, 2005. ALAUX, Jean-Pierre; BALEN, Noël. *Zlatá svatba v Yquemu*. Přel.

uznávaná autorka detektivek a scenáristka **Brigitte Aubertová**;⁹⁵² autor thrillerů **Laurent Botti**;⁹⁵³ autor historických románů a knih různých dalších žánrů jako fantasy, sci-fi, thriller, **Serge Brussolo**;⁹⁵⁴ autor historických románů (ale také známý novinář) **François Cérésa**,⁹⁵⁵ který napsal například i pokračování románu *Bídníci* Victora Huga; válečný fotograf a dokumentarista **Patrick Chauvel**;⁹⁵⁶ autor detektivek a historických románů **Antoine B. Daniel**;⁹⁵⁷ herec **Gérard Depardieu**;⁹⁵⁸ novinář a autor životopisných a historických románů **Jean-Pierre Dufreigne**;⁹⁵⁹ autor románů charakteru psychologicko-filozofických příruček o pozitivním přístupu k životu **Laurent Gounelle**;⁹⁶⁰ novinář, scenárista a spisovatel **Jean-Christophe Grangé**,⁹⁶¹ autor thrillerů, jenž si jako jeden z mála současných francouzských literárů dokázal vydobýt úspěch i v USA; autorka historických románů **Catherine Hermary-Vieille**;⁹⁶² literární kritička a autorka detektivek **Noëlle Lorientová**;⁹⁶³ autor historických a

Alena Dobešová. Praha : Baronet, 2005. ALAUX, Jean-Pierre; BALEN, Noël. *Přízraky v Côtes de Nuits*. Přel. Alena Dobešová. Praha : Baronet, 2006.

⁹⁵² AUBERT, Brigitte. *Ten se mi líbí*. Přel. Miluše Krejčová. Praha : Motto, 2000. AUBERT, Brigitte. *Čtyři synové doktora Marche*. Přel. Miluše Krejčová. Praha : Motto, 2001. AUBERT, Brigitte. *Vražedný seznam*. Přel. Miluše Krejčová. Praha : Motto, 2003.

⁹⁵³ Autorovi „kriminálních hororů“ (jak uvádějí anotace knih) se ujalo nakladatelství Víkend, z Bottiho nepříliš početné bibliografie vybralo tři tituly: BOTTI, Laurent. *Děsivé přízraky*. Přel. Anna Štorkánová. Líbeznice : Víkend, 2009. BOTTI, Laurent. *Osudové světlo*. Přel. Dana Melanová. Líbeznice : Víkend, 2010. BOTTI, Laurent. *Jízdenka do pekla*. Přel. Dana Melanová. Líbeznice : Víkend, 2011.

⁹⁵⁴ BRUSSOLO, Serge. *Půlnoční pes*. Přel. Jiří Esser. Praha : Olympia, 2001. BRUSSOLO, Serge. *Město strachu*. Přel. Michal Šťovíček. Praha : Plejáda, 2011. BRUSSOLO, Serge. *Vertikální peklo*. Přel. Dana Melanová. Praha : Baronet, 2004. – Od tohoto autora vyšly česky také publikace pro mládež z řad *Peguy Sue a strašidla* a *Peguy Sue a modrý pes* (vydávala je nakladatelství Pragma a Mladá fronta), ty však nejsou zahrnuty do statistik v této práci.

⁹⁵⁵ Hugovi dědici vyvolali po vydání smyšleného pokračování slavného románu soudní proces, Cérésa se však bránil tím, že román napsal na objednávku nakladatele. Tímto dílem autora uvedlo na český knižní trh nakladatelství Academia: CÉRÉSA, François. *Cosetta aneb Čas iluzí*. Přel. Helena Beguivinová a Jovanka Šotolová. Praha : Academia, 2002. Dále se ale na Cérésovo dílo zaměřilo nakladatelství Baronet a vydalo dvoudílný román *Děti revoluce*: CÉRÉSA, François. *Děti revoluce. 1, Hrdá Eleonora*. Přel. Jolana Tůmová. Praha : Baronet, 2006. CÉRÉSA, François. *Děti revoluce. 2, Raněná hraběnka*. Přel. Miluše Krejčová. Praha : Baronet, 2006.

⁹⁵⁶ Chauvelovy knihy českým čtenářům přineslo výhradně nakladatelství Garamond. Vydalo všechny tři publikace, které jsou k dispozici ve francouzštině: CHAUVEL, Patrick. *Válečný reportér*. Přel. Anna a Erik Lukavští. Praha : Garamond, 2009. CHAUVEL, Patrick. *Apač, který chtěl být orlem*. Přel. Petr Himmel a Magdalena Koutská. Praha : Garamond, 2011. CHAUVEL, Patrick. *Boty Ricarda Jesuse*. Přel. Erik Lukavský. Praha : Garamond, 2013.

⁹⁵⁷ Antoine B. Daniel je pseudonym, který používají dva autoři (Antoine Audouard a Jean-Daniel Baltassat). Český vyšla jejich trilogie *Inkové*. (DANIEL, Antoine B. *Inkové. Sluneční princezna*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík, 2003. DANIEL, Antoine B. *Inkové. Zlato Cuzca*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík, 2003. DANIEL, Antoine B. *Inkové. Světlo Machu Picchu*. Přel. Karel Velický. Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík, 2003.)

⁹⁵⁸ DEPARDIEU, Gérard. *Ukradené dopisy*. Přel. Jiří Žák; úvod Olivier Dazat; doslov Stanislava Přádná. Praha : Prostor, 1993. DEPARDIEU, Gérard; NEUMANN, Laurent. *Naživu!*. Přel. Jiří Žák. Praha : XYZ, 2005. DEPARDIEU, Gérard. *Ukradené dopisy*. Praha : XYZ, 2007.

⁹⁵⁹ Autorova bibliografie příliš bohatá není, české nakladatelství Mladá fronta si vybralo k vydání cyklus románů o Ludvíku XIV. (DUFREIGNE, Jean-Pierre. *Ludvík XIV. Východ Slunce. 1637–1661*. Přel. Irena Blažková. Praha : Mladá fronta, 2005. DUFREIGNE, Jean-Pierre. *Ludvík XIV. Vášně a sláva. 1661–1670*. Přel. Irena Blažková. Praha : Mladá fronta, 2005. DUFREIGNE, Jean-Pierre. *Ludvík XIV. Za časů, kdy jsem býval králem. 1671–1715*. Přel. Irena Blažková. Praha : Mladá fronta, 2006.)

⁹⁶⁰ Laurent Gounelle pracoval jako firemní psycholog a kouč, než se rozhodl vypsát z vlastních emotivně obtížných zážitků: hned jeho první román se stal ve Francii bestsellerem a byl přeložen do více než dvaceti jazyků. V českém prostředí se autora pružně ujalo nakladatelství Rybka a nabídlo překlady jeho knih s minimálním odstupem (francouzsky tituly vyšly r. 2008, 2010 a 2012). Čtvrtá autorova kniha, z roku 2014, zatím česky nevyšla. (GOUNELLE, Laurent. *Muž, který chtěl být šťastný*. Přel. Aleš Burget. Praha : Rybka, 2008. GOUNELLE, Laurent. *Bůh chodí po světě vždycky inkognito*. Přel. Sabina Poláková. Praha : Rybka, 2010. GOUNELLE, Laurent. *Filozof, který nebyl moudrý*. Přel. Sabina Poláková. Praha : Rybka, 2013.)

⁹⁶¹ Grangé na začátku 90. let pracoval jako reportér pro prestižní francouzské a americké týdeníky, získal i významné novinářské ceny. Literární tvorbě se začal věnovat později a prosadil se hned druhým svým publikovaným románem, *Les Rivières pourpres* (1998). Grangé se různou formou podílel i na filmových adaptacích některých svých románů. Z jeho dosud deseti publikovaných románů vyšly česky tři (v angličtině čtyři). GRANGÉ, Jean-Christophe. *Purpurové řeky*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2001. GRANGÉ, Jean-Christophe. *Kamenný koncil*. Přel. Bruno Cempírek. Frýdek-Místek : Alpress, 2003. GRANGÉ, Jean-Christophe. *Miserere*. Přel. Edda Němcová. Praha : Euromedia Group-Knižní klub, 2010.

⁹⁶² Autorčina bibliografie obsahuje okolo dvaceti zejména historických románů včetně dvou trilogií. V roce 1981 získala za svou prvotinu významnou cenu Prix Femina. Vedle historických románů napsala ještě životopis

detektivních románů **Gilbert Sinoué**;⁹⁶⁴ autor historických románů **Jean-Michel Thibaux**;⁹⁶⁵ známý herec a režisér **Roger Vadim**,⁹⁶⁶ který rovněž napsal několik knih.

Na okraj je nutné zmínit ještě tři tituly věnované literatuře (*Proust a znaky* – 1999;⁹⁶⁷ *Kafka. Za menštinovou literaturu* – 2001;⁹⁶⁸ *Pusté ostrovy a jiné texty* – 2010),⁹⁶⁹ jichž se v češtině dočkal **Gilles Deleuze**. Tento filozof s poměrně širokým tvůrčím a myslitelským záběrem (filozofie, literatura, kinematografie, umění) byl však představen mnohem šířeji. Užší vymezení statistických přehledů ponechává stranou jeho další díla, jichž bylo publikovaných ještě devět, z toho jedna reedice.⁹⁷⁰

Do této skupiny by mohla patřit také **Věra Linhartová**,⁹⁷¹ původem Češka, jež ale po odchodu do Francie r. 1968 napsala několik knih francouzsky, než se literárně zcela odmlčela. Stejně jako díla Milana Kundery však tyto tituly do statistických přehledů v této

herečky Romy Schneider – i ten vyšel česky. (HERMARY-VIEILLE, Catherine. *Romy*. Přel. Jindřich Švehla, Olga Halousková a Vlasta Matyášková. Praha : Lunarion, 1992. HERMARY-VIEILLE, Catherine. *Šílená láska. Román ze španělských dějin*. Přel. Eva Musilová. Vimperk : Papyrus, 1994. HERMARY-VIEILLE, Catherine. *Madam du Barry. Poslední královská milenka*. Přel. Jarmila Fialová a Marie Janů. Praha : Mladá fronta, 2004.)

⁹⁶³ Noëlle Lorientová působí jako literární kritička týdeníku *L'Express* a pracovala jako redaktorka v nakladatelství Denoël, kde sama začala – pod pseudonymem Laurence Oriol – publikovat i své detektivní romány. Kniha s názvem *Un cri* (1974) byla r. 1976 zfilmována (s Annie Girardotovou v hlavní roli) a film byl v české distribuci uveden pod názvem *Nejcennější co mám* – nejspíš s ohledem na český překlad díla. Ten vyšel ve verzi Evy Bezděkové třikrát (1974, 1982 a 1999) – a z nejasných důvodů v r. 1994 ještě v překladu Raisy Novotné (přičemž v publikaci je uvedeno „Vydání 2., ve Svobodě 1.“). Po roce 1989 tak máme k dispozici dvě překladové verze zmíněného románu a jednu publikaci, již autorka podepsala svým pseudonymem Oriol(ová). (ORIOLO, Laurence. *Vrah je mezi námi*. Přel. Hana Müllerová. Praha : Československý spisovatel, 1990. LORIENT, Noëlle. *Nejcennější, co mám*. Přel. Raisa Novotná. Praha : Svoboda, 1994. LORIENT, Noëlle. *Nejcennější, co mám*. Přel. Eva Bezděková. Praha : BB art, 1999.)

⁹⁶⁴ Autorka česky představilo nakladatelství Alpress třemi tituly vydanými v rozmezí tří let, poté se k němu již nevrátilo: SINOUE, Gilbert. *Vyvolený otrok*. Přel. Lucie Čapková. Frýdek-Místek : Alpress, 2001. SINOUE, Gilbert. *Sladká Emma*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2003. SINOUE, Gilbert. *Zlom času*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2004.

⁹⁶⁵ Thibaux vydal více než padesát románů, do češtiny byly přeloženy dva, oba vyšly v nakladatelství Alpress. Román *Otrokyně* se dočkal už po třech letech reedice. (THIBAU, Jean-Michel. *Otrokyně*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2003. THIBAU, Jean-Michel. *Sultánka*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2004. THIBAU, Jean-Michel. *Otrokyně*. Přel. Dagmar Slavíková. Frýdek-Místek : Alpress, 2006.)

⁹⁶⁶ Roger Vadim vydal ve Francii tři romány (jde o příběhy formátu červené knihovny, díla zkušeného filmového scenáristy) a dvě knihy vzpomínek. Česky máme k dispozici román *Zamilovaný blázen* (fr. 1988), který vyšel dvakrát, u různých nakladatelů, a autobiografickou publikaci *Od hvězdy ke hvězdě* (fr. 1986). (VADIM, Roger. *Od hvězdy k hvězdě*. Přel. Dušan Provozník. Praha : Práce, 1990. VADIM, Roger. *Zamilovaný blázen*. Přel. Jitka Plajnerová. Praha : Svoboda, 1992. VADIM, Roger. *Zamilovaný blázen*. Přel. Jitka Plajnerová. Praha : Albatros, 2007.)

⁹⁶⁷ DELEUZE, Gilles. *Proust a znaky*. Přel. Josef Hrdlička. Praha : Herrmann & synové, 1999.

⁹⁶⁸ DELEUZE, Gilles ; GUATTARI, Felix. *Kafka. Za menštinovou literaturu*. Přel. Josef Hrdlička. Praha : Herrmann & synové, 2001.

⁹⁶⁹ DELEUZE, Gilles. *Pusté ostrovy a jiné texty (texty a rozhovory 1953-1974)*. Přel. Miroslav Petříček a Miroslav Marcelli. Praha : Herrmann & synové, 2010.

⁹⁷⁰ DELEUZE, Gilles. *Foucault*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Herrmann, 1996. DELEUZE, Gilles. *Film. I – Obraz, pohyb*. Přel. Jiří Dědeček ; doslov Přemysl Maydl ; překladatelská poznámka Čestmír Pelikán. Praha : Národní filmový archiv, 2000. DELEUZE, Gilles ; GUATTARI, Felix. *Co je filosofie?* Přel. Miroslav Petříček jr. Praha : OIKOYMENH, 2001. DELEUZE, Gilles. *Foucault*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Herrmann & synové, 2003. DELEUZE, Gilles. *Nietzsche a filosofie*. Přel. Čestmír Pelikán a Josef Fulka. Praha : Herrmann & synové, 2004. DELEUZE, Gilles. *Bergsonismus*. Přel. Josef Fulka. Praha : Garamond, 2006. DELEUZE, Gilles. *Film. II – Obraz, čas*. Přel. Čestmír Pelikán ; doslov Vlastimil Zuska. Praha : Národní filmový archiv, 2006. DELEUZE, Gilles ; GUATTARI, Felix. *Tisíc plošin. Kapitalismus a schizofrenie*. Přel. Marie Caruccio Caporale. Praha : Herrmann & synové, 2010. DELEUZE, Gilles. *Logika smyslu*. Přel. a doslov napsal Miroslav Petříček ; přílohu *Michel Tournier a svět bez druhého* přel. Michal Pacvoň. Praha : Karolinum, 2013.

⁹⁷¹ V českých překladech vyšly texty V. Linhartové ze 70. a 80. let knižně až v letech devadesátých a na počátku nového tisíciletí. Přestože Linhartová vztahy s českým prostředím zpřetrhala, na těchto překladech se podílela. Pro úplnost je třeba uvést i Linhartové překlady z japonštiny a francouzštiny do češtiny – ve sledovaném období vyšel knižně například její překlad básnické sbírky R. Gilbert-Lecomtea, podílela se na české verzi svazku věnovaného skupině *Vysoká hra*. Po roce 1989 také vyšly v reedicích i nových vydáních texty, které Linhartová psala česky, některé publikovala prvně již v 60. letech – ty však v této práci nejsou uváděny. (LINHARTOVÁ, Věra. *Twor*. Přel. a k vydání připravila Anna Fárová. Praha : Inverze, 1992. LINHARTOVÁ, Věra. *Intervalles. Mezidobí*. Český překlad Anna Fárová a Věra Linhartová. Praha : Inverze, 1994. LINHARTOVÁ, Věra. *Kaskády. Les cascades*. Přel. Petr Král ve spolupráci s autorkou. Praha : Trigon, 2002.)

studii nejsou započítány, protože oba autoři jsou z našeho pohledu stále spíš součástí české literatury než francouzské.

Z autorů, jimž vyšly tři tituly, lze dále vyčlenit ty „nejdůležitější“. Je možné je selektovat na základě různých hledisek, z hlediska této práce se nicméně jako nejzajímavější jeví vybrat zejména autory spadající do kánonu francouzské literatury, tj. tzv. klasiky, a ze současných literátů vybrat na jedné straně ty, kteří jsou obecně považováni za nejvýznamnější představitele literatury pro náročné čtenáře, a na druhé straně zástupce produkce bestsellerové, kteří se těší oblibě široké čtenářské obce.

Přehled klasických⁹⁷² autorů, kterým vyšly tři tituly, je poměrně bohatý. V následující tabulce jsou podbarvena jména spisovatelů z období 20. století, kteří jsou v této skupině zastoupeni méně než polovinou z celkového počtu (devět z 23 autorů) – a vedle nich také autoři z 15. až 17. století. Bez zvýraznění zůstali autoři 19. století (avšak většina z nich prožila až polovinu života ve století dvacátém).

Klasická literatura	
Aragon, Louis	1897–1982
Aymé, Marcel	1902–1967
Bloy, Léon	1846–1917
Challes, Robert	1659–1721
Claudel, Paul	1868–1955
David-Neel, Alexandra	1868–1969
Eliade, Mircea	1907–1986
Gracq, Julien	1910–2007
Loüys, Pierre	1870–1925
Mallarmé, Stéphane	1842–1898
Mauriac, François	1885–1970
Montesquieu, Charles Louis de Secondat baron	1689–1755
Perec, Georges	1936–1982
Pergaud, Louis	1882–1915
Peyre de Mandiargues, André	1909–1991
Rabelais, François	ca 1494–1553
Réage, Pauline	1907–1998
Renaud, Suzanne	1889–1964
Roy, Jules	1907–2000
Sanson, Charles Henri	1740–1806

Do druhé skupiny lze zařadit současné autory literatury pro náročné čtenáře – tedy tvorby, jež má omezenější publikum i ve Francii a v českém prostředí si publikum hledá už velmi obtížně. Autoři řazení k původcům bestsellerů a literatury pro široké publikum nejsou všichni vyloženě tvůrci komerční literatury: vedle známých a oblíbených autorů detektivních románů (Brigitte Aubertová, Léo Malet) se v této skupině ocitl například autor historických románů G. Bordonove či kultovní autorka období „new age“, Alexandra David-Neelová, francouzský „Paulo Coelho“ Maxence Fermine, válečný dopisovatel a autor dokumentárních a reportážních knih Patrick Chauvel anebo také herec Gérard Dépardieu či režisér Roger Vadim, kteří si pro své životopisné knihy nejspíše najali profesionály. Vedle toho dosahují dobrých prodejů také spisovatelé kritikou i čtenářskou veřejností uznávaní: Muriel Barberyová, Yasmina Reza, Deplhine de Vigan a další.

⁹⁷² Ve smyslu „tradičních, kanonických“, a nikoli „klasicistních“. Do této skupiny jsou zařazeni i autoři, kteří žili a tvořili ve 20. století – hraničním bodem přidružení mezi „klasické“ a „současné“ je datum úmrtí: k současným v tomto přehledu patří pouze žijící autoři.

8.5.8 Dva vydané tituly

Autorů, jimž vyšly ve sledovaném období v českém překladu dva tituly, je celkem 128. Podrobný přehled autorů i titulů je uveden v Přílohách – viz Korpus bibliografických dat.

Adamek, André-Marcel, 1946-2011 / Aillon, Jean d', 1948- / Amette, Jacques-Pierre, 1943- / Ancion, Nicolas, 1971- / anonym / Antier, Jean Jacques, 1928- / Arnaud, Thierry / Arrabal, Fernando, 1932- / Aulnoy, Marie-Catherine Le Jumel de Barneville, baronka, ca 1650-1705 / Bachoud, Andree / Bauchau, Henry, 1913-2012 / Beaumarchais, Pierre-Augustin Caron de, 1732-1799 / Beauvoir, Simone de, 1908-1986 / Bellemare, Louis de, 1809-1852 / Bernanos, Georges, 1888-1948 / Berteaut, Simone, 1918- / Bertrand, Claudine, 1948- / Besson, Luc, 1959- / Blanchot, Maurice, 1907-2003 / Blas de Robles, Jean-Marie, 1954- / Bourdin, Françoise, 1952- / Caillois, Roger, 1913-1978 / Cami, 1884-1958 / Cardetti, Raphael, 1973- / Cauvin, Patrick, 1932-2010 / Cauwelaert, Didier van, 1960- / Chamoiseau, Patrick, 1953- / Charpentier, Louis, nar. 1905 / Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-François, 1741-1803 / Clair, Jean, 1940- / Claudel, Philippe, 1962- / Cohen, Albert, 1895-1981 / Cusset, Catherine, 1963- / Dard, Frederic, 1921-2000 / Daudet, Alphonse, 1840-1897 / Dauxois, Jacqueline / Defonseca, Misha, 1932- / Delorme, Philippe, 1960- / Depestre, Rene, 1926- / Desnos, Robert, 1900-1945 / Desroches-Noblecourt, Christiane, 1913-2011 / Diderot, Denis, 1713-1784 / Djian, Philippe, 1949- / Dumas, Alexandre, 1824-1895 / Durant, Philippe, 1960- / Foenkinos, David, 1974- / Foucault, Michel, 1926-1984 / Galopin, Arnould, 1865-1934 / Garcia, Bob, 1954- / Gary, Romain, 1914-1980 / Gayot de Pitaval, Francois, 1673-1743 / Gilbert-Lecomte, Roger, 1907-1943 / Girard, Rene, 1923- / Girardot, Annie, 1931-2011 / Giroud, Françoise, 1916-2003 / Graham, Patrick / Green, Julien, 1900-1998 / Grimbert, Pierre, 1970- / Grumberg, Jean-Claude, 1939- / Hebert, Bernard / Huysmans, Joris-Karl, 1848-1907 / Jabes, Edmond, 1912-1991 / Jaccottet, Philippe, 1925- / Jammes, Francis, 1868-1938 / Jeury, Michel 1934- / Jonquet, Thierry, 1954-2009 / Kang, Cchol-hwan, 1968- / Khadra, Yasmina, 1955- / Khady, 1959- / Kourouma, Ahmadou, 1927-2003 / Kristeva, Julia, 1941- / Kristof, Agota, 1935-2011 / Laurens, Camille, 1957- / Lautréamont, comte, 1846-1870 / Leiris, Michel, 1901-1990 / Levy, Bernard-Henri, 1948- / Littell, Jonathan, 1967- / Lottman, Herbert R., 1927- / Lyotard, Jean-Francois, 1924-1998 / Madelin, Philippe, 1935- / Mannoury d'Ectot, H. de / Marbot, Marcellin de, baron, 1782-1854 / Marcel, Gabriel, 1889-1973 / Marny, Dominique / Meyer-Stabley, Bertrand, 1955- / Millet, Catherine, 1948- / Mourad, Kenize / Musso, Guillaume, 1974- / Nahmias, Jean-Francois, 1944- / NDiaye, Marie, 1967- / Nodier, Charles, 1780-1844 / Orsenna, Erik, 1947- / Oufkir, Malika, 1953- / Ozouf, Mona, 1931- / Page, Martin, 1975- / Pairault, Suzanne, 1897-1985 / Pascal, Blaise, 1623-1662 / Piaf, Edith, 1915-1963 / Pigaillem, Henri, 1958- / Pinget, Robert, 1919-1997 / Quentric-Seguy, Martine / Racine, Jean, 1639-1699 / Rahimi, Atiq, 1962- / Rambaud, Patrick, 1946- / Raymond-Thimonga, Philippe, 1959- / Renoir, Jean, 1894-1979 / Retif de La Bretonne, Nicolas-Edme, 1734-1806 / Revay, Theresa, 1965- / Robbe-Grillet, Alain, 1922-2008 / Romana, Muriel / Ronsard, Pierre de, 1524-1585 / Rouault, Georges, 1871-1958 / Roussel, Raymond, 1877-1933 / Sakka, Jean-Michel, 1952- / San-Antonio, 1921-2000 / Schmitt, Jean-Claude, 1946- / Schmitz, Andre, 1929- / Schwob, Marcel, 1867-1905 / Sebbar, Leila, 1941- / Semprun, Jorge, 1923-2011 / Serfaty, Thierry, 1967- / Souvestre, Pierre, 1874-1914 / Starcante, 1917- / Sue, Eugene, 1804-1857 / Todorov, Tzvetan, 1939- / Villiers, Gerard de, 1929- / Werth, Nicolas, 1950- / Weulersse, Odile, 1938- / Winckler, Martin, 1955- / Zevaco, Michel, 1860-1918

8.5.9 Jeden vydaný titul

Jediný přeložený titul vyšel v českých nakladatelstvích ve sledovaném období posledního čtvrtstoletí šesti stovkám francouzsky píšících autorů (celkem 599 autorům). Podrobný přehled i s bibliografickými údaji je uveden v Přílohách – viz Korpus bibliografických dat.

Abecassis, Agnes, 1972- / Abert, Helene / Abiker, David, 1969- / Abraham, Jean-Pierre, 1936-2003 / Agnel, Aime / Agulhon, Maurice, 1926- / Aimard, Gustave, 1818-1883 / Akakpo, Gustave, 1974- / al-Nuajmi, Salwa / Alain-Fournier, 1886-1914 / Alexis, Isabelle / Ali, Nojoud, 1998- / Angot, Christine, 1959- / Anouilh, Jean, 1910-1987 / Argens, Jean-Baptiste de Boyer d', markyz, 1704-1771 / Arnaud, Georges, 1917-1987 / Arsan, Emmanuelle, 1932- / Assollant, Alfred, 1827-1886 / Assouline, Pierre, 1953- / Attali, Jacques, 1943- / Audouin-Mamikonian, Sophie, 1961- / Autin, Jean, 1921-1991 / Ayoub, Mouna, 1957- / Aziz, Germaine, 1928-2003 / Aznavour, Charles, 1924- / Ba, Mariama, 1929-1981 / Babin, Pierre, 1947- / Bachmann, Ingeborg, 1926-1973 / Baker, Leandre-Alain, 1960- / Baldwin, Florence / Ballester, Pierre, 1959- / Balthus, 1908-2001 / Barbey, Pierre / Bardot, Brigitte, 1934- / Barille, Elisabeth / Barthou, Louis, 1862-1934 / Bauby, Jean-Dominique, 1952-1997 / Bayard, Pierre, 1954- / Bazin, Herve, 1911-1996 / Becker, Emma, 1988- / Becker, Karin, 1962- / Bedard, Jean, 1949- / Bedier, Joseph, 1864-1938 / Bednarski, Piotr, 1938- / Bello, Antoine, 1970- / Ben Chrouda, Lotfi / Benacquista, Tonino, 1961- / Benaissa, Slimane, 1943- / Benamou, Georges-Marc, 1957- / Benoit, Michel, 1940- / Benson, Stephanie, 1959- / Berg, Jean de / Berge, Claude, 1926-2002 / Berger, John, 1926- / Bergot, Erwan, 1930-1993 / Bernheim, Emmanuele, 1955- / Berr, Helene, 1921-1945 / Besson, Andre, 1927- / Besson, Philippe, 1967- / Bianciotti, Hector, 1930- / Binet, Laurent, 1972- / Bismuth, Nadine, 1975- / Bled, Jean-Paul / Blond, Georges, 1906-1989 / Bobin, Christian, 1951- / Bocorisvili, Jelena, 1961- / Boggio, Philippe / Boileau, Pierre, 1906-1989 / Bonal, Gerard, 1941- / Bonini, Emmanuel, 1965- / Bonnacerrere, Paul / Bordes, Gilbert, 1948- / Borel, Petrus, 1809-1859 / Bottero, Pierre, 1964- / Bouchet, Guillaume, ca1513-1594 / Boufflet, Joachim, 1948- / Bouraoui, Nina, 1967- / Bourdieu, Pierre, 1930-2002 / Bourquin, Elie / Bourseiller, Christophe, 1957- / Bradel, Jean-Louis, 1938- / Bragance, Anne, 1945- / Bramly, Marine / Bramly, Rosine, 1952- / Brantome, Pierre de Bourdeille, ca1540-

1614 / Braque, Georges, 1882-1963 / Brasme, Anne-Sophie, 1984- / Bravo, Christine, 1956- / Brenner, Jacques, 1922-2001 / Breton, Guy, 1919-2008 / Brin, Fabienne / Brisville, Jean-Claude, 1922- / Bruce, Francois / Brunel, Marie-Jose / Brunelin, Andre / Buisson, Jean-Christophe / Bujor, Flavia, ca 1989- / Buron, Nicole de, 1929- / Butor, Michel, 1926- / Camus, Renaud, 1946- / Camus, William, 1923- / Canal, Richard, 1953- / Careme, Maurice, 1899-1978 / Carolis, Patrick de / Caron, Eloise, 1957- / Carreaux, Jeandes / Carrington, Leonora, 1917-2011 / Castanier, Prosper, nar. 1865 / Castillon, Claire, 1975- / Cazotte, Jacques, 1719-1792 / Cendrars, Blaise, 1887-1961 / Centassi, Rene, 1922-1998 / Cerrini, Simonetta, 1964- / Cezanne, Paul, 1839-1906 / Chagall, Bella, 1895-1944 / Chagall, Marc, 1887-1985 / Chaline, Olivier, 1964- / Chao, Ramon, 1935- / Char, Rene, 1907-1988 / Charles d'Orleans, 1394-1465 / Chartier, Roger, 1945- / Chateaubriand, Francois-Rene de, 1768-1848 / Chateaufort, Georges-Olivier, 1947- / Chattam, Maxime, 1976- / Chaussinand-Nogaret, Guy / Chaussoy, Frederic, 1953- / Chedid, Andree, 1920-2011 / Cheng, Francois, 1929- / Cioran, E. M. (Emile Michel), 1911-1995 / Clavel, Bernard, 1923-2010 / Cohen, Jean-Michel, 1958- / Colette, 1873-1954 / Collard, Cyril, 1958-1993 / Collas, Philippe, 1957- / Compagnon, Antoine, 1950- / Cool, Michel / Coppini, Clementina / Cordonnier, Daniel, 1959- / Corneille, Pierre, 1606-1684 / Cosset, Pierre-Laurent, 1976- / Courtiz de Sandras, Gation de, 1644-1712 / Cousteau, Jean-Michel / Cozette, Dominique / Crebillon, Claude-Prosper-Jolyotde, 1707-1777 / Crésus / Crevel, Rene, 1900-1935 / Crocq, Philippe, 1933- / Cuny-Le Callet, Blandine, 1969- / Curvers, Alexis, 1906-1992 / D'Aboville, Gerard / Dabadie, Jean-Loup, 1938- / Daeninckx, Didier, 1949- / Dai, Sijie, 1954- / Dal Cappello, Laurence, 1964- / Dali, Salvador, 1904-1989 / Dangerfield, Yves, 1959-1992 / Dardenne, Sabine, 1983- / Daumal, René, 1908-1944 / Davidson, Marie-Therese, 1948- / Davidts, Jean-Pierre, 1950- / Debris, Cyrille, 1973- / Declerck, Patrick, 1953- / Deghelt, Frederique / Deguignet, Jean-Marie, 1834-1905 / Delacourt, Grégoire, 1960- / Delbee, Anne / Delerm, Philippe, 1950- / Delisle, Guy, 1966- / Deloire, Christophe, 1971- / Delumeau, Jean, 1923- / Delvau, Alfred, 1825-1867 / Demangeot, Cedric, 1974- / Deneuve, Catherine, 1943- / Denon, Dominique Vivant, baron, 1747-1825 / Des Vallieres, Nathalie / Desarthe, Agnes, 1969- / Desbordes-Valmore, Marceline, 1786-1859 / Deschodt, Eric, 1937- / Desjardins, Emile, cinny1888-1894 / Desportes, Virginie, 1969- / Dicker, Joël, 1985- / Didi-Huberman, Georges, 1953- / Dietrich, Marlene, 1901-1992 / Dimitrova, Snezana, 1952- / Diwo, Jean, 1914-2011 / Djemai, Abdelkader, 1948- / Dng Trn Con, cinny1741-1742 / Donner, Christophe, 1956- / Dore, Isabelle, 1951- / Dorin, Francoise, 1928- / Du Prehaut, Marie-Bergamote / Dubois, Jean-Paul, 1950- / Duborgel, Veronique, 1963- / Dufresne, Claude, 1920-2011 / Dugain, Marc, 1957- / Duhamel, Georges, 1884-1966 / Duits, Charles, 1925-1991 / Dukan, Pierre, 1941- / Dupuy-Mazuel, Henry / Dutou, Jean, 1920-2011 / Duviols, Jean-Paul, 1936- / Efoui, Kossi, 1962- / Emond, Bernard-Richard / Enard, Mathias, 1972- / Enden, Michelde, 1901- / Ernaux, Annie, 1940- / Esteve, Charlesd', 1948- / Estienne d'Orves, Nicolasd', 1974- / Etchegoin, Marie-France / Etienne, Robert, 1921-2009 / Evrard, Franck, 1960- / Fallet, Rene, 1927-1983 / Fargue, Leon-Paul, 1876-1947 / Fatima, ca 1971- / Favier, Jean, 1932- / Fedorovski, Vladimir, 1950- / Fernandez, Dominique, 1929- / Feuvrier-Boulanger, Aline, 1986- / Feydeau, Georges, 1862-1921 / Fleischman, Cyrille, 1941- / Follain, Jean, 1903-1971 / Fombelle, Timotheede, 1973- / Fougere de Montbron, Jean-Louis, ca1704-1761 / Fournier, Jean-Louis, 1938- / Franc, Régis, 1948- / Franceschini, Paul-Jean / Francois-Poncet, Andre, 1887-1978 / Frison-Roche, Roger, 1906-1999 / Fuks, Paul, 1941- / Funes, Patrick de, 1944- / Gao, Xingjian, 1940- / Garagnon, Francois, 1957- / Garnier, Romain / Gato, Michele / Gauguin, Paul, 1848-1903 / Gay-Para, Praline, 1956- / Genette, Gerard, 1930- / Gerber, Alain, 1943- / Germain, Alain, 1948- / Giacometti, Alberto, 1901-1966 / Giacometti, Eric / Gibault, Francois, 1932- / Gidel, Henry / Gilbert, Guy, 1935- / Girard, Anne-Sophie / Giraudoux, Jean, 1882-1944 / Girod de L'Ain, Alix, 1965- / Glocheux, Dominique / Godard, Agathe / Godard, Jean-Luc, 1930- / Goetz, Adrien, 1966- / Gorsse, Henry de, 1868-1936 / Graff, Laurent, 1968- / Gramont, Philibert, comte de, 1621-1707 / Gray, Martin, 1922- / Gremillon, Helene, 1977- / Grimbert, Philippe, 1948- / Groensteen, Thierry, 1957- / Gu duel, Anne, 1945- / Guedj, Denis, 1940-2010 / Guenassia, Jean-Michel, 1950- / Guenon, Rene, 1886-1951 / Guerber, Andre / Guibert, Emmanuel, 1964- / Guibert, Herve, 1955-1991 / Guira-Jullien, Magdalena / Habib, Claude, 1956- / Hadot, Pierre, 1922-2010 / Haenel, Yannick, 1967- / Hagege, Claude, 1936- / Hak, Pavel, 1962- / Halioua, Bruno, 1959- / Hamel, Francoise, 1945- / Hamme, Jean van, 1939- / Hanotel, Valerie / Hardellet, Andre, 1911-1974 / Harpman, Jacqueline, 1929-2012 / Heidegger, Martin, 1889-1976 / Heitz, Bruno, 1957- / Hemon, Louis, 1880-1913 / Hoe, Frederic / Hollander-Lafon, Magda, 1927- / Hougron, Jean, 1923- / Humbert, Fabrice / Huston, Nancy, 1953- / Hutin, Patrick / Ide, Pascal, 1957- / Ivoi, Paul d', 1856-1915 / Izzo, Jean-Claude, 1945-2000 / Jacob, Francois, 1920-2013 / Jacob, Max, 1876-1944 / James, Angélique, 1979- / Jamet, Nicole, 1948- / Jankelevitch, Vladimir, 1903-1985 / Japp, Andrea H., 1957- / Jardin, Alexandre, 1965- / Jauffret, Regis, 1955- / Jégo, Yves, 1961- / Jenni, Alexis, 1963- / Joffrin, Laurent, 1952- / Jost, Francois, 1949- / Jouanna, Arlette, 1936- / Jouhandeau, Marcel, 1888-1979 / Jullian, Marcel / Julliard, Anne-Dauphine, 1973- / Jung, Matthieu, 1970- / Kadare, Ismail, 1936- / Kamenik, Jan, 1898-1974 / Kapeliouk, Amnon / Kauffmann, Jean-Paul, 1944- / Kerlau, Yann / Khoury-Ghata, Venus, 1937- / Klaczynski, Marc, 1964- / Klossowski, Pierre, 1905-2001 / Klotz, Claude / Komnene, Anna, 1085-1148 / Krug, Cecile, 1966- / Kundera, Milan, 1929- / Kwahule, Koffi, 1956- / L'Hermitte, David / La Fayette, Marie de / Lachard, Bruno / Lacombe, Diane, 1953- / Laferriere, Dany, 1953- / Lagarde, Andre, 1912-2001 / Lahcene, Meriem, 1949- / Lahoreau, Gaele, 1978- / Laine, Pascal, 1942- / Lalouette, Claire / Lamartine, Alphonse de, 1790-1869 / Lambersy, Werner, 1941- / Lamko, Koulsy, 1959- / Lanoux, Armand, 1913-1983 / Lapeyre, Patrick, 1949- / Lapierre, Dominique / Latifa, 1980- / Laurent, Jacques, 1919-2000 / Laurey, Joy, 1943-1993 / Lazar, Liliana, 1972- / Le Bour, Colette / Le Braz, Anatole, 1859-1926 / Le Corbusier, 1887-1965 / Le Gal, Andre, 1946- / Le Grand, Eva, 1945- / Lebreton, Jacques, 1922-2006 / Legardinier, Gilles, 1965- / Leila, 1976- / Lejeune, Paule / Lely, Gilbert / Lemoine, Christophe, 1966- / Lenteric, Bernard / Léon, Christophe, 1959- / Lepape, Pierre, 1941- / Lepp, Ignace / Lepront, Catherine, 1951-2012 / Leroy, Gilles, 1958- / Leroy, Jerome, 1964- / Leveau-Fernandez, Madeleine, 1947- / Levi-Strauss, Claude, 1908-2009 / Levis, Fiona, 1976- / Levy, Justine, 1974- / Livingstone, J. B., 1947- / Loubier, Jean-Marc, 1953- / Ludvik XIV., francouzsky kral, 1638-1715 / Luminet, Jean-Pierre /

Maalouf, Amin, 1949- / Magnan, Pierre, 1922-2012 / Mai, Mukhtar, ca1977- / Maillet, Michele, 1948- / Makhele, Caya, 1956- / Malaquais, Jean, 1908-1998 / Maloumian, Armand, 1928-2007 / Malraux, Andre, 1901-1976 / Mam, Somaly, 1970- / Manchette, Jean-Patrick, 1942-1995 / Mansour, Joyce, 1928-1986 / Marais, Jean, 1913-1998 / Marcou, Lilly, 1936- / Marguerite d'Angouleme, kralovna navarska, 1492-1549 / Maritain, Raissa, 1883-1960 / Marmion, Columba, 1858-1923 / Marquet, Denis / Marseille, Jacques, 1945- / Martin, Edwige / Mary, Luc, 1959- / Matisse, Henri, 1869-1954 / Mau, Olivier / Maugenest, Thierry, 1964- / Mauriac, Claude, 1914-1996 / Mauss, Marcel, 1872-1950 / Maximoff, Mateo, 1917-1999 / Mazeau, Jacques, 1949- / Meas, Alena, 1976- / Mercier, Michele, 1946- / Merle, Pierre, 1946- / Merleau-Ponty, Maurice, 1908-1961 / Merrien, Jean, 1905-1972 / Meylan, Vincent, 1962- / Meyssan, Thierry 1957- / Michaux, Agnes / Michon, Pierre, 1945- / Millien, Chrys, 1976- / Milza, Pierre, 1932- / Minois, Georges, 1946- / Mirabeau, Honore-Gabriel Viktor Riquetti, comte de, 1749-1791 / Mirbeau, Octave, 1848-1917 / Mirza, Sandrine / Misch, Rochus, 1917- / Mitterrand, Danielle, 1924- / Modiano, Patrick, 1945- / Mollgaard, Lou / Moncorge-Gabin, Florence, 1949- / Monnier, Henry, 1799-1877 / Monsigny, Jacqueline, 1931- / Montaigne, Michel de, 1533-1592 / Montjouvent, Philippede, 1966- / Montupet, Janine / Moraly, Jean-Bernard, 1948- / Morgane, Clara, 1981- / Morillon, Stephanie / Mouawad, Wajdi, 1968- / Mounin, Georges, 1910-1993 / Mounir, Omar / Mukasonga, Scholastique / Nadeau, Maurice, 1911-2013 / Nadzma / Nemirovsky, Irene, 1903-1942 / Nerciat, Andre-Robert Andrea de, 1739-1800 / Noel, Bernard, 1930- / Noël, Franck / Noiret, Philippe, 1930-2006 / Noli, Jean / Norman, Rodrigue, 1980- / Novac, Ana, 1929-2010 / Novarina, Valere, 1947- / Nys-Mazure, Colette, 1939- / Ono-dit-Biot, Christophe, 1975- / Orban, Christine, 1954- / Oster, Christian, 1949- / Oufkir, Malika, 1953- / Pahlavi, Farah, 1938- / Parquin, Denis-Charles, 1786-1845 / Pavis, Patrice, 1947- / Peguy, Charles, 1873-1914 / Pernoud, Regine, 1909-1998 / Perrault, Gilles, 1931- / Perret, Paul, 1830-1904 / Perruchot, Henri, 1917-1967 / Persane-Nastorg, Michele / Petit, Marc, 1947- / Pevél, Pierre, 1968- / Pevsner, Antoine, 1886-1962 / Peyramaure, Michel, 1922- / Phoolan Devi, 1963-2001 / Picasso, Marina, 1950- / Pingeot, Mazarine, 1974- / Piskic, Marc / Place, François, 1957- / Plisson, Philip, 1947- / Pliya, Jose, 1966- / Pochna, Marie-France, 1941- / Ponson du Terrail, Pierre Alexis de, 1829-1871 / Porche, Francois, 1877-1944 / Porete, Marguerite, ca 1250-1310 / Porion, Jean-Baptiste, 1899-1987 / Postel, Claude / Poulin, Jacques, 1937- / Powell, Nicolas / Pozzo di Borgo, Philippe, 1951- / Prassinos, Gisele, 1920- / Prater, Donald A., 1918-2001 / Protat, Louis, 1819-1881 / Puccini-Delbey, Geraldine, 1966- / Pujade-Renaud, Claude, 1932- / Quintreau, Laurent, 1965- / Radiguet, Raymond, 1903-1923 / Raffy, Serge, 1953- / Ramuz, Charles-Ferdinand, 1878-1947 / Ray, Pierre / Redon, Odilon, 1840-1916 / Reichmann, Sebastian, 1947- / Remy, Jacqueline / Renaude, Noelle, 1949- / Renoir, Jacques, 1942- / Reverdy, Pierre, 1889-1960 / Rey-Magnan, Emmanuelle / Rey, Frederic / Rey, Marie-Pierre / Reyes, Alina, 1956- / Rheims, Nathalie, 1959- / Richard, Louis / Richard, Pierre, 1934- / Rimbaud, JeanArthur, 1854-1891 / Rio, Michel, 1945- / Rival, Paul / Robbe-Grillet, Catherine, 1932- / Robert, Marthe / Roberts-Jones, Philippe, 1924- / Robida, Albert, 1848-1926 / Robles, Emmanuel, 1914-1995 / Roche, Henri-Pierre, 1879-1959 / Roche, Marc, 1951- / Rochefort, Benjamin, 1919-2005 / Rochefort, Christiane, 1917-1998 / Rochefoucauld, Stephanie de la / Rodenbach, Georges, 1855-1898 / Rolin, Olivier, 1947- / Romain, Jules, 1885-1972 / Rosenzweig, Luc, 1943- / Rosny, Eric de, 1930-2012 / Rossi, Jacques, 1909-2004 / Roux, Jean-Paul, 1925-2009 / Roy, Claude, 1915-1997 / Roy, Nathalie / Rozen, Anna, 1960- / Rozenfarb, Michele, 1948- / Rozier, Gilles, 1963- / Rufin, Jean-Christophe, 1952- / Ruggieri, Eve, 1939- / Rutebbup / Sage, Richard, 1943- / Saint-Victor, Jacques de, 1964- / Sam, Anna, 1979- / Sanguinetti, Gianfranco, 1948- / Sansal, Boualem, 1949- / Sarraute, Nathalie / Sarn-Cantin, Amelie, 1970- / Saubin, Beatrice, 1959- / Schaeffer, Pierre, 1910-1995 / Schiele, Robert / Schmitt, Bertrand, 1969- / Schopp, Claude, 1943- / Sedir, Paul, 1871-1926 / Sers, Jean-Francois, 1937- / Sevilla, Jean, 1952- / Shamir, Igal / Shan, Sa, 1972- / Shariff, Norah / Shariff, Samia, 1959- / Shukri, Muhammad, 1935-2003 / Signol, Christian, 1947- / Simard, Louise, 1950- / Simeon, Michel, 1920-1998 / Simonin, Albert, 1905-1980 / Sipriot, Pierre / Slocombe, Romain, 1953- / Solnon, JeanFrancois / Sony Labou Tansi, 1947-1995 / Soraja, 1932-2001 / Souad, 1958- / Soucy, Gaetan, 1958-2013 / Soupault, Philippe, 1897-1990 / Souvira, Jean-Marc / Souzenelle, Annick de / Sperling, Sacha, 1990- / Spitzer, Leo, 1887-1960 / Sponde, Jean de, 1557-1595 / Starobinski, Jean, 1920- / Swolfs, Yves, 1955- / Tardi, Jacques, 1946- / Tardieu, Jean, 1903-1995 / Terloeva, Milana, 1980- / Terrel, Alexandre / Thomas, Louis C., 1921- / Thuy, Kim / Tiouli, Touria / Toulet, Paul-Jean, 1867-1920 / Tulard, Jean, 1933- / Tzara, Tristan, 1896-1963 / Vachaud, Laurent, 1964- / Vache, Jacques, 1896-1919 / Vaillant, Greta / Valandrey, Charlotte, 1968- / Valceva, Kristijana, 1959- / Vallotton, Benjamin, 1877-1962 / Van den Berg, Marcel / Vazemsky, Dimitri, 1970- / Veber, Francis, 1937- / Venezia, Shlomo, 1923-2012 / Ventura, Odette, 1920- / Verdier, Odile, 1961- / Vergely, Bertrand, 1953- / Verges, Jacques, 1925- / Vergne, Blanche / Viarre, Guy, 1971-2001 / Viart, Dominique / Viel, Tanguy, 1973- / Vieuguet, Pierre, 1951- / Vildrac, Charles, 1882-1971 / Villancher, Renee, 1927- / Villers, Jean-Pierre de / Villiers de L'Isle-Adam, Auguste de, 1838-1889 / Violet, Bernard, 1949- / Vircondelet, Alain, 1947- / Vlady, Marina, 1938- / Voisine-Jechova, Hana, 1927- / Volland, Ambroise / Volodine, Antoine, 1950- / Weil, Simone, 1909-1943 / Werbowski, Tecia, 1941- / Wiazemsky, Anne, 1947- / Winckler, Laura, 1951- / Winock, Michel, 1937- / Yongden, Albert Arthur, 1899-1955 / Zaoui, Amin, 1956- / Zink, Michel, 1945- /

8.6 Nejčastěji vydávané tituly

Z celkového počtu 2469 položek (knižních titulů) vyšlo ve sledovaném období 1621 titulů pouze jedenkrát, 165 dvakrát, 60 třikrát, 19 čtyřikrát. Tituly vydané s frekvencí od pěti výše uvádí následující tabulka.

V souhrnu nejčastěji vydaných titulů je ale třeba vydělit románové cykly a jiné knižní série – v tabulce nejsou na rozdíl od jednotlivých titulů podbarveny.

Nejčastěji vydávané tituly včetně cyklů a sérií		
počet vydání	titul	autor
5	<i>120 dnů Sodomy (120 dní Sodomy)</i>	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de (1740-1814)
5	<i>Cesta do středu Země</i>	Verne, Jules (1828-1905)
5	<i>Královna Margot</i>	Castelot, Andre (1911-2004)
5	<i>Miláček</i>	Maupassant, Guy de (1850-1893)
5	<i>Patnáctiletý kapitán</i>	Verne, Jules (1828-1905)
6	<i>Květy zla</i>	Baudelaire, Charles (1821-1867)
6	<i>Paní Bovaryová</i>	Flaubert, Gustave (1821-1880)
6	<i>Pět neděl v baloně</i>	Verne, Jules (1828-1905)
6	<i>Tři mušketýři</i>	Dumas, Alexandre (1802-1870)
7	<i>Egyptanky</i>	Godard, Jocelyne
7	<i>Nebezpečné známosti</i>	Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-Francois (1741-1803)
8	<i>Citadela</i>	Saint-Exupéry, Antoine de (1900-1944)
8	<i>Dědictví otců</i>	Merle, Robert (1908-2004)
8	<i>Justina ...</i>	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de (1740-1814)
9	<i>Hledání ztraceného času</i>	Proust, Marcel (1871-1922)
10	<i>Muž, který sázal stromy</i>	Giono, Jean (1895-1970)
10	<i>Prokletí králové</i>	Druon, Maurice (1918-2009)
11	<i>Bajky</i>	La Fontaine, Jean de (1621-1695)
11	<i>Malý princ</i>	Saint-Exupéry, Antoine de (1900-1944)
11	<i>Motýlek</i>	Charrière, Henri (1906-1973)
12	<i>Cesta kolem světa za 80 dní</i>	Verne, Jules (1828-1905)
15	<i>Hrabě Monte Cristo (Hrabě de Monte Christo)</i>	Dumas, Alexandre (1802-1870)
17	<i>Maigret a ...</i>	Simenon, Georges (1903-1989)
21	<i>Angelika ... (Angelika a ...)</i>	Golon, Anne (1921-)
31	<i>Ledová společnost</i>	Arnaud, Georges-Jean (1928-)

V tomto výčtu se objevují díla autorů, kteří patří k těm nejčastěji vydávaným a jejichž bibliografie českých překladů byla komentována výše. Ovšem nejčastěji vydávané tituly patří také spisovatelům, na něž se pozornost českých nakladatelů upřela jen prostřednictvím jediného díla. Jelikož se jedná o díla, která zřejmě nejvýrazněji představují francouzskou literaturu v očích českých čtenářů, o díla, jež tvoří „český“ kánon francouzské literatury, bude třeba věnovat se jim podrobněji. Je však třeba připomenout, že jsou součástí širšího souhrnu: odstraníme-li z předchozí tabulky vícedílné tituly,⁹⁷³ získáme přesnější selekci:

⁹⁷³ Je třeba zmínit, že ani tento postup neposkytne zcela relevantní výsledek: série *Ledová společnost* obsahuje mnohem více jednotlivých titulů než například Dumasův *Hrabě Monte Christo*, který vycházel v šesti, ale jindy také ve třech dílech. Zatímco jednotlivé svazky *Ledové společnosti* vyšly každý pouze jednou, *Hrabě Monte Christo* se dočkal více reedic. Podobně například Simenonovy detektivní romány často nesou v názvu jméno protagonisty Maigreta (nejčastěji *Maigret a ...*), ale není to pravidlem; jednotlivé svazky se nových vydání někdy dočkaly vícekrát, jindy ne.

Nejčastěji vydávané tituly (jednosvazkové knihy)		
počet vydání	titul	autor
5	<i>120 dnů Sodomy (120 dní Sodomy)</i>	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de (1740-1814)
5	<i>Cesta do středu Země</i>	Verne, Jules (1828-1905)
5	<i>Miláček</i>	Maupassant, Guy de (1850-1893)
5	<i>Patnáctiletý kapitán</i>	Verne, Jules (1828-1905)
6	<i>Květy zla</i>	Baudelaire, Charles (1821-1867)
6	<i>Paní Bovaryová</i>	Flaubert, Gustave (1821-1880)
6	<i>Pět neděl v baloně</i>	Verne, Jules (1828-1905)
7	<i>Nebezpečné známosti</i>	Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-Francois (1741-1803)
8	<i>Citadela</i>	Saint-Exupéry, Antoine de (1900-1944)
8	<i>Justina ...</i>	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de (1740-1814)
10	<i>Muž, který sázel stromy</i>	Giono, Jean (1895-1970)
11	<i>Bajky</i>	La Fontaine, Jean de (1621-1695)
11	<i>Malý princ</i>	Saint-Exupéry, Antoine de (1900-1944)
11	<i>Motýlek</i>	Charrière, Henri (1906-1973)
12	<i>Cesta kolem světa za 80 dní</i>	Verne, Jules (1828-1905)

Zajímavý, až lehce záhadný je případ knihy *Muž, který sázel stromy*. Její autor, Jean Giono, se totiž jinak zájmu nakladatelů bohužel netěší. A omezení prezentace poměrně rozsáhlého a rozhodně výrazného a důležitého autorova díla na tento poměrně marginální svazek je v kontextu české představy o francouzské literatuře výrazem jistého dluhu. (Podrobněji viz komentář v kapitole Nejčastěji vydávaní autoři, 8.4.24 Jean Giono.)

9 Závěr

Jak známe francouzskou literaturu? Co si na ní ceníme? Analýza bibliografického korpusu ukázala některé známé skutečnosti, ale i různé zajímavé detaily. Nejmarkantnější závěr je, že tak jako obecně literaturu, i tu francouzskou čeští čtenáři vidí především jako četbu poskytující dobrodružné příběhy, ať už to jsou romány napsané na základě historických událostí, společenské romány, detektivky nebo sci-fi literatura. V celém souboru dat se zdají být poměrně rovnoměrně zastoupeni jak autoři tradičního románu, jaký byl v oblibě už v 19. století, tak autoři současní. Literatura pro vzdělané čtenáře sice nemá větší prostor než knihy pro široké publikum těch, kdo hledají jen oddechové čtivo, nicméně určitý výsek literárního prostoru obsazuje.

Globální literární prostor, kde se setkávají texty psané v různých jazycích a procházejí procesem zhodnocení (posvěcení) zejména v rámci národní literatury, se v záběru této studie zužuje na menší výsek, kde dochází ke styku (konfrontaci, a následně selekci a přejímání) originální (francouzsky psané) a (české) překladové literární produkce: v českém prostředí má překladová literatura na celkovém objemu knižní produkce významný podíl. Práce vychází z vybraných stěžejních teorií literárněvědných a translatických, které jsou oporou pro komentáře zákonitostí i specifických aspektů literárního prostoru obecně, stejně jako vztahů literatur dvou jazykových oblastí, pozadí edičních strategií, role překladatelů v procesu selekce díla k vydání v češtině a samozřejmě jeho převodu a také chování účastníků knižního trhu na straně nabídky i poptávky.

Ideálním východiskem pro komentář recepce francouzsky psané literatury v českém prostředí by bylo stanovení určitého vzorku či stupnice „nejlepší – průměrné – nejhorší“ tvorby ve zdrojové kultuře. Ten by se pak dal porovnat, a případně i statisticky vyhodnotit s tím, jak se jeví v kultuře cílové. Takovou metodu však nebylo možné použít, neboť jednoznačný, objektivní soud o hodnotě literárních děl není možný. Existuje-li určitá shoda na souboru kanonické literatury, v rámci současné tvorby žádné takové jednoznačné měřítko není k dispozici. Názory na jednotlivá díla se utvářejí postupně a v kontextu stále proměnlivé literární scény nejsou jednou dané. Korpus překladové literatury je specifický v tom, že prezentuje danou zdrojovou kulturu úhlem pohledu literatury cílové. Najít na zahraničním knižním trhu to nejlepší – výjimečné, kvalitní, a přitom dobře prodejné – literární dílo a zároveň dokázat předvídat preference domácího čtenáře, totiž skutečně není jednoduché. Po roce 1989 se po dlouhé době ve znamení cenzury může vydávat prakticky vše. Čeští nakladatelé ale stojí před těžkou volbou, zda se zaměřit na vydávání toho, co u nás po celé dlouhé období nesmělo vycházet, a zaplňovat tak znatelné mezery v dostupnosti důležité literatury všech druhů a žánrů, anebo sledovat aktuální trendy, vydávat v zahraničí právě úspěšná, žádaná a oceňovaná díla. Obě tato směřování jsou nutná a podstatná.

Tato studie má charakter spíše popisný než hodnotící: na základě bibliografického korpusu bylo možné data o vydaných titulech v první řadě přehledně prezentovat a statisticky porovnat. Tabulky a přehledy však neposkytují žádné informace o kvalitě vydaných knih či o opodstatněnosti či důvodech jejich výběru.

Záměr i reálný rozsah této práce mě vedl ke směřování od nejméně frekventovaných po méně frekventovaná data: proto se věnuji nejméně frekventovaným nakladatelům, nejčastěji vydávaným autorům a nejčastěji vydaným knihám. Z velké části tak bohužel zůstala stranou díla kulturně nejvíce cenná a nejdůležitější, a naopak jsou zmiňovány tituly z oblasti, kterou literární věda spíše opomíjí a i v oboru translatické zůstávají mimo hlavní zájem výzkumu: okrajovými texty spadajícími do tzv. oddechové literatury, čtiva, braku.

Jsme země s vysokou pozicí v anketách o čtenářství, léty totality jsme byli vycvičeni považovat si kvalitní četbu, uměli jsme v ní hledat útěchu, naděje i nedostatkové (třeba i zatajované) informace – a přesto dnešní knižní trh produkuje mnoho komerčních, povrchních literárních děl. Přičemž není sporu, že tak pouze odpovídá na poptávku.⁹⁷⁴

⁹⁷⁴ Důvody by bylo třeba hledat spíše v sociologických teoriích a komentářích, tato studie si nemůže dělat vyšší ambice než situaci popsat.

Skladba nejčastěji vydávaných titulů v podstatě charakterizuje české čtenářské preference. Nabídka titulů sice závisí na rozhodnutí nakladatelů, lze však vycházet z toho, že právě oni se snaží řídit předpokládaným zájmem čtenářů. Je nicméně možné, že z určité části je výběr titulů k vydání také založen na předsudcích a postaven na neověřených edičních strategiích. Současná francouzská literatura v našem prostředí naráží na tři hlavní překážky. Jsou to: předsudky potenciálních čtenářů (včetně většiny těch, kdo se vydáváním knih zabývají, tedy nakladatelů), nepříliš jasně specifikované síto nakladatelského výběru a nedostatečná péče o propagaci již vydané knihy. Nabídka a poptávka jsou však provázané: souhrn vydávané literární produkce zároveň do značné míry utváří představu čtenářů o literatuře a ovlivňuje jejich očekávání. A je jisté, že mimoto má i určitý vliv na tvorbu domácích autorů.

9.2 Souhrnné výstupy analýzy bibliografických dat

Analyzovaná bibliografická data jsou tak pestrá a v čase natolik proměnlivá, že si netroufám na základě tohoto korpusu přesně definovat tendence edičních strategií ani systematizovat preference českých čtenářů. Je však možné podchytit různé charakteristické rysy českého literárního prostoru – někdy specifické a určující ve vztahu k francouzské knižní produkci, jindy obecnějšího rázu – ty se pokusím naznačit níže.

9.2.1 Francouzská literatura jako dobrodružství

Francouzskou literaturu, zdá se, v očích českých čtenářů představuje především tematika dobrodružství: dobrodružné, historické, detektivní, fantastické a vědecko-fantastické romány patří k nejčastěji vydávaným titulům. Nejčastěji vydávanými autory, tedy ti, kterým v letech 1990 až 2013 vyšlo více než čtyřicet titulů, jsou dva spisovatelé 19. století (slavní autoři dobrodružných románů Jules Verne /171 titulů/ a Alexandre Dumas /49/), dále autor detektivek Georges Simenon /44/, autor sci-fi, Jean-Pierre Garen /63/ a autor historických románů Christian Jacq /41/. Verne, Dumas i Simenon přitom vycházeli už před válkou (Dumas od r. 1842, Verne od r. 1870, Simenon od r. 1932).

Dále v soupisu nejvydávanějších autorů – dle očekávání – zastávají poměrně významné místo také zástupci kanonické literatury; na předních místech figurují: Saint-Exupéry /40/, Vian /včetně pseudonymu Sullivan 31/, Sade /26/, Apollinaire /23/, Baudelaire /20/, Camus /19/, Maupassant /18/, Verlaine /16/, Beckett /15/, Hugo /15/, Proust /14/, Flaubert /13/, Giono /13/, Queneau /12/, La Fontaine /11/, Ionesco /10/ – z nich tvoří zhruba polovinu autoři z 19. století a starší, polovinu autoři 20. století, řadí se dnes již nezpochybnitelně do kánonu francouzské literatury.

Pozornost věnovaná knihám určeným vzdělané a náročné čtenářské obci ovšem kontrastuje s jinak jednoznačnou čtenářskou oblibou, a tudíž nakladatelskou preferencí oddechové četby. Pokud bychom počet vydaných titulů považovali za doklad toho, jak důležitou roli autor hraje v literárním prostoru, vidíme v bibliografickém soupisu na exponovaných místech hned několik jmen oblíbených spisovatelů, jejichž tvorba spadá do kategorie komerčních titulů – literárněvědné teorie mluví o „podbízivé“ literatuře (Viert) či „krátkodobých bestsellerech“ (Bourdieu): vedle dvou výše zmíněných (Garen /63/, Jacq /41/) to jsou: Arnaud /31/, Merle /31/, Golon /26/, Benzoni /25/, Boulle /13/, Charrière /13/, Leblanc /13/, Messadié /13/.

Zaměříme-li se na současné, žijící spisovatele (bez dalšího omezení), jejich zastoupení je velmi střídmé: Jacq /41/, Arnaud /31/, Golon /26/, Benzoni /25/, Wiesel /15/, Messadié /13/ – jediný Christian Jacq se narodil po druhé světové válce (r. 1947). Několik mladších autorů ale najdeme hned ve skupině s deseti publikovanými tituly: Gavalda, Lenormand, Nothombová, Vanoye.

Nemalý objem vydaných titulů patří básníkům (Apollinaire /23/, Baudelaire /20/, Verlaine /16/, Villon /16/, Rimbaud /9/) – všechny jejich publikace však nepředstavují výhradně jen básnické sbírky. Současní básníci jsou vydáváni jen zcela výjimečně (Jaccottet /2/, Bonnefoy /2/).

9.2.2 Brak na výsluní: detektivky

Historie české recepce je ovlivněna tím, že v poválečném období patřil detektivní román k literatuře cenzurovanou zavržené, považované za literární brak.⁹⁷⁵ Proto je po roce 1989 detektivka nakladateli považována, jistě právem, za lukrativní záležitost.

Modelovým příkladem je tvorba G. Simenona: zatímco ve 30. letech vyšlo šest titulů, po roce 1937 už Simenon vycházet nesmí, a to po celá tři desetiletí. Zato po roce 1989 mu vyšlo 44 titulů.

Podobně i klasik francouzské detektivky, Maurice Leblanc. První český překlad vyšel v 90. letech 19. století (*Černá perla*) a další tři roku 1908 (*Arsen Lupin lupič-gentleman*, *Arsen Lupin proti Herlocku Sholmesovi*, *Zatčení Arsena Lupina*). Poté vycházely česky další knihy prakticky každoročně, ve 20. letech 20. století i čtyři tituly ročně, avšak po roce 1934 nastává odmlka až do r. 1969, tj. po dobu 35 let. Po roce 1989 se vrací na českou scénu v důstojném objemu vydaných knih /13 titulů/.

9.2.3 Jeden autor, jeden překladatel – jen výjimečně

Situace, kdy jednoho autora soustavně překládá jeden překladatel, je zcela výjimečná. Typický příklad: Boris Vian nemá v češtině svého „dvorního“ překladatele. Do českého prostředí jej uvedl Svatopluk Horečka, v 80. a 90. letech Viana systematictější představuje zejména Patrik Ouředník, dále se mu věnují Jiří Pelán, Kateřina Vinšová, Petr Turek, Tomáš Kybal, Petr Kyloušek. Stejně byla výše popsána pestrá skladba jmen překladatelů u významných autorů jako Jarry nebo Queneau. Už zběžný pohled na bibliografický soupis ukazuje, že překlady jsou zadávány převážně tomu z překladatelů, kdo je právě k dispozici, než že by nakladatelé trvali na dodržování jakési posloupnosti. Nejde ale o žádné novum, stejný přístup můžeme pozorovat v průběhu celého uplynulého století, za příklad můžeme zvolit dílo G. Flauberta: většina překladatelů pracovala na jediném Flaubertově díle, které však často vyšlo i v několika reedicích. Délka období, po které je určitý titul vydáván (reeditován) v určitém překladu, je ale velmi různá. S Flaubertovým jménem je nejčastěji spojován Miloslav Jirka (8 různých vydání jeho překladu *Paní Bovaryové*, plus dvě dramatisace téhož textu v jeho překladu; jeho překlad vyšel poprvé 1947 a naposledy byl vydán r. 2009).

9.2.4 Zásluhy překladatelů

Hlaváček a Šerý si vzali za svůj úkol uvést v překladech na českou literární scénu autory, jako byli Bataille či Daumal, podobně například Oldřich Kalfířt se zasadil o vydání několika knih Frédérica Tristana, a mohu zmínit i vlastní úsilí o to, aby u nás našli své místo autoři jako Jean Echenoz či Jean-Philippe Toussaint.

Jiní překladatelé se stali „dvorními“ tlumočníky díla určitých autorů přes zakázky nakladatelů (často s jedinou výjimkou, kdy byl překlad svěřen někomu jinému): tak například Kateřina Vinšová překládá Georgese Pereca, Alan Beguivin Michela Houellebecqa, Hana Zahradníčková Nicolase Bouviera. Příklady najdeme ale také u literatury, jež je nazývána „lidovou“,⁹⁷⁶ „komerční“, oddechovou. Jde ale o praxi spíše výjimečnou. Viz také 9.2.3 Jeden autor, jeden překladatel

9.2.5 Jeden autor, jeden nakladatel – jen výjimečně

Exkluzivní pozornost určitému autorovi je obdobně řídkou záležitostí: studie popisuje případ A. Gavaldy, který dobře vyniká ve srovnání s „českým profilem“ A. Nothombové: obě autorky jsou podobně slavné i komerčně úspěšné, generačně odpovídajícího zařazení. Gavaldě se věnuje jediné české nakladatelství (Mladá fronta) svědomitě, podobně se dlouhodobému zájmu těší například B. Duteurtre v nakladatelství Atlantis. Naproti tomu

⁹⁷⁵ Explicitně jsou detektivky jako nevhodný žánr uvedeny až r. 1950 v pokynech pro čistky knihovnických fondů, popřípadě v dokumentech Hlavní správy tiskového dohledu z r. 1953 a následně i 1954 (Seznam nepřátelské, závadné, zastaralé a nežádoucí literatury).

⁹⁷⁶ Z francouzského termínu „la littérature populaire“.

Nothombová (a její případ je typický) vychází u různých nakladatelů, kteří po dvou, třech titulech načatý ediční projekt náhle opouštějí.⁹⁷⁷

Vydání čtyř románů Borise Viana, které spisovatel publikoval pod pseudonymem Vernon Sullivan, je další ukázkou toho, jak náhodně funguje český knižní trh: během tří let vyšly ve třech různých nakladatelstvích čtyři shodně zaměřené tituly tohoto autora, na textech pracoval pro každou knihu vždy jiný překladatel. Přitom by mohlo jít o pěkný ediční projekt, v němž by se sjednotil jak přístup k textu samotnému, tak grafická úprava a podoba jednotlivých svazků. Výsledný produkt by možná i z hlediska marketingu mohl mít silnější potenciál než takto roztroušená vydání, o jejichž vzájemné existenci navíc v době před nástupem internetových vyhledávacích nástrojů a elektronických obchodů mohl případný zákazník jen těžko získat informace.

9.2.6 Pauzy ve vydávání

Sledované období posledního čtvrtstoletí je samo o sobě poměrně omezené (a jak bylo popsáno, také poměrně proměnlivé, nedostatečně ustálené) na to, aby se přímo nabízelo analyzovat pozornost věnovanou jednotlivým autorům v průběhu času. U mnohých spisovatelů však bylo možné srovnávat knižní produkci aktuální s dřívějšími vydáními: a některé takové výlety do minulosti byly poměrně překvapivé.

Výpadky ve vydávání autorů, kteří se dlouhodobě těší značné pozornosti – a patří tak ke zlatému fondu (české představy o francouzské literatuře) – jsou nejčastější v 70. a 80. letech, a to dokonce i u některých tradičních autorů. Zatímco v období po první světové válce nebo ve 40. letech se pokles, způsobený mj. i ekonomickými propady a dozvuky válečných let, dá očekávat, v 80. letech překvapuje: v době normalizace by se dala předpokládat „záchranná“ orientace edičních plánů na osvědčené autory kanonických děl, opakovaně a dostatečně prověřených cenzurou jako přijatelná.

Molière je z autorů, kteří byli vydáváni průběžně stále, pouze v 90. letech vyšel jediný titul. Poté až r. 2006 vydalo nakladatelství Větrné mlýny divadelní hru *Tartuffe* v překladu A. Přidala. V dalším období se však dramatika ujímá nakladatelství Artur, celkem vyšlo po roce 1989 osm titulů.

Nejintenzivnější zájem o dílo Victora Huga lze pozorovat v letech 1923 až 1933 /47 titulů za dekádu/, kdy vycházelo v průměru pět přeložených děl ročně. Překvapivě plodným obdobím byla z tohoto hlediska 50. léta /23 titulů za dekádu, z toho sedmkrát, román *Devadesát tři*/. Naopak nejméně titulů vycházelo v dekadách 1880 (dva), 1890, 1940 (tři), 1980 a 1990 (dva).

Balzac je těsně po válce u nás nejvydávanějším francouzským autorem /30 titulů/. Od prvního překladu (z r. 1844) až do roku 1989 vychází takřka každoročně minimálně jedno jeho dílo (v některých letech až patnáct publikací za rok, např. roku 1925). Pauzy jsou výjimečné a omezují se na jediný rok, s výjimkou období 1977–1981, kdy nevyšel jediný titul. Po roce 1989 se zájem nakladatelů o Balzaca nedá srovnávat s uplynulým obdobím /10 titulů/. Vychází jediný ze slavných románů, *Lesk a bída kurtizán*, jinak nakladatelé hledali spíše opomíjené tituly, někdy rovněž s populisticky lákavým názvem (a anotací), jako například *Šprýmovné povídky*.

Strmý nárůst zájmu o Zolovu tvorbu lze sledovat od 90. let 19. století, vytrval po dobu pěti desetiletí (v jednotlivých dekadách vyšlo 21 – 23 – 31 – 42 – 33 titulů). Nečekaně prudce ale klesá ve 40. letech, a to na pouhé dva tituly, a dále už nepřekročí deset titulů v dekádě (50. až 80. léta), a postupně klesá pod pět (od devadesátých let do současné dekády se pohybuje v hodnotách 4 – 2 – 3 – 5 titulů). Po roce 1989 vyšlo tomuto autorovi celkem deset titulů.

Dalším příkladem může být Baudelaire: sbírka *Květy zla* vyšla poprvé r. 1895, pak 1927 a od té doby vycházela česky minimálně jednou během každé dekády, avšak s výjimkou 80. let, kdy nevyšla vůbec.

⁹⁷⁷ Gavalda má u nás přeložené a vydané téměř všechny romány (všechny její ve Francii dosud vydané romány česky vyšly, k tomu jedna povídková sbírka, plus tři reedice), v případě Nothombové, jež je literárně plodnější, bylo z jejich celkem 22 románů vydaných francouzsky ve sledovaném období češtině k dispozici devět (plus jedna reedice).

Verlaine se pozornosti českých nakladatelů těšil nejméně ve 20. a 80. letech (po jednom vydaném titulu za desetiletí), a naopak nejméně v 30. a 70. letech (po čtyřech titulech za desetiletí) – ačkoli jde o epochy z hlediska svobody vydávání a šíření literatury těžko srovnatelné.

U Maupassanta taková pauza nastává v období 1935 až 1945 (nevychází knižně jediný Maupassantův román ani povídka). Jinak od roku 1946 – s ojedinělými výpadky v letech 1952, 1954, 1982 – je publikován pravidelně každý rok minimálně jeden titul, často více, a to až do roku 1993.

Musset se podobně jako například Molière těší většímu zájmu nakladatelů od poloviny 50. let. Zatímco v 60. a 70. letech je pozornost nižší, avšak konstantní, v období 80. let jako by se na tohoto autora zcela zapomělo (mezi lety 1975 a 1989 nevyšel ani jeden titul). Po roce 1989 vycházejí z jeho tvorby zejména okrajovější díla /10 titulů/.

U některých autorů je klesající zájem pochopitelný, například Maurois je výrazně výjimečný tím, kolik titulů mu vyšlo právě v 70. a zejména v 80. letech. Po roce 1989 již zájem tak velký není /7 titulů/.

Barbey d'Aurevilly se prvního českého překladu dočkal už r. 1898, živý zájem české strany o vydávání děl tohoto autora končí rokem 1930 /přes 40 titulů/, další publikace už jsou spíše ojedinělé /5 do r. 1986/. Ve sledovaném období vyšly tři tituly v obnovených vydáních, jeden titul dokonce v novém překladu.

Durasová či Ionesco mají srovnatelný počet titulů vydaný před rokem 1989 (zejména v 60. letech) a po roce 1989. Vedle toho například Nathalie Sarrauteová má po roce 1989 jedinou vydanou knihu,⁹⁷⁸ větší pozornosti se těšila dříve.⁹⁷⁹

9.2.7 Zastarávání překladů

Pokud jde o pořizování nových překladů, ediční strategie nejsou vždy opodstatněné a jasné. Například Maupassantův román *Miláček* vyšel po roce 1989 dokonce ve dvou nových překladech (Dana Melanová pro nakladatelství Euromedia Ikar – 1999, reedice v nakladatelství Levné knihy Kma – 2004 a dvě další v nakl. Euromedia–Odeon, 2011, 2013; v roce 2011 přitom souběžně vyšla i nová verze *Miláčka* v překladu Jiřího Žáka v nakladatelství XYZ). Viz také výše 9.2.3 Jeden autor, jeden překladatel

Některá nakladatelství (v poslední době nejčastěji Euromedia-Odeon v rámci své budované edice Knihovna klasiků) nechává pořizovat nové překlady kanonických děl poměrně často, s největší pravděpodobností ale nikoli proto, že by starší verze byly natolik nepřístupné či zastaralé. Jde především o součást marketingové vize knihy jako „produktu“: budovaná řada klasických děl tohoto vydavatele má být pro čtenáře atraktivnější než jiná vydání, protože jde o „modernější“ verze – aniž by v mnoha případech byla po aktualizovaných překladech poptávka a aniž by většina běžných čtenářů měla záměr či potřebu nové překlady se staršími porovnávat.

Jindy – a často – naopak vycházejí překlady staré i sto let: například u Balzacova titulu z devadesátých let, *Šprýmovné povídky*, je uvedeno „podle vydání z roku 1931“. Podobně překlad románu *Červený a černý* (Stendhal) v překladu Otokara Levého naposledy vyšel v této verzi roku 2009, tj. 89 let po prvním uvedení na knižní trh. Na rok 2015 nicméně nakladatelství Euromedia-Odeon chystá uvedení nového překladu Heleny Beguivinové.

⁹⁷⁸ SARRAUTE, Nathalie. *Dětství ; Mezi životem a smrtí*. Přel. Jiří Pechar a Anna Kareninová-Fureková ; doslov Jiří Pechar. Praha : Odeon, 1990. Kromě toho vyšla ještě jednoaktovka: SARRAUTE, Nathalie. *Pro jediné slovíčko*. Přel. Zdeněk Rucki. Praha : Občanské sdružení Splav, 2007. (Tato publikace však vyšla jako zvláštní svazek časopisu *Plav*, který má velmi omezené publikum i distribuci – časopis má kolem stovky čtenářů –, a vzhledem k tomu, že toto sešitové vydání vyšlo dokonce i v jiném, menším formátu, a navíc se nedostalo na pulty běžných knihkupectví, ani v této studii není do statistik započítáno, neboť nejde o knižní publikaci.)

⁹⁷⁹ SARRAUTE, Nathalie. *Portrét neznámého*. Přel. Věra Dvořáková, poznámku napsal Miloslav Žilina. Praha : Odeon, 1969. SARRAUTE, Nathalie. *Věk podezírání : eseje o románu*. Přel. Stanislav Jirsa. Praha : Odeon, 1967. SARRAUTE, Nathalie. *Pan Martereau*. Přel. Věra Dvořáková. Praha : Odeon, 1966. SARRAUTE, Nathalie. *Zlaté plody*. Přel. Jan Hronek. Praha : Mladá fronta, 1966.

9.2.8 Překvapivý zájem

U některých autorů a děl je zájem českých nakladatelů až překvapivý. Tak například La Fontaine – srovnání období let 1873 až 2013 dokládá, že nejčastěji byl tento autor vydáván po roce 2000 /11 titulů/.

Jedním z mála představitelů klasické francouzské literatury, u něhož se zájem nakladatelů po r. 1989 (co do počtu vydaných titulů) vyrovná předchozímu období (které v tomto případě představuje osmdesát let od prvního českého překladu, respektive století a půl od vydání původního díla ve Francii), je také G. de Nerval: před rokem 1989 vyšlo v souhrnu osm publikací, po roce 1989 šest. Vedle nadměrných objemů komerční produkce jsou vydání tohoto typu příjemným dokladem, že někteří nakladatelé ještě myslí i na jiný typ čtenáře.

Nečekané místo v bibliografickém soupisu obsadil i F. Mauriac, jeden z nejvýraznějších francouzských katolických spisovatelů, jenž se proslavil romány o lásce, vášni, milostných a jiných vztazích v prostředí provinčních měšťanských rodin, o problematice náboženské víry v kontrastu s touhou po tělesné lásce. Přestože mu před rokem 1989 vyšlo v češtině šestnáct románů, tři tituly vydané po roce 1989 uvádějí vybrané Mauriacovy romány v češtině poprvé.

9.2.9 Erotica

Libertinský román je kategorie, v jejímž rámci dnes francouzská literární historie komentuje díla filozofa přelomu 18. a 19. století, markýze de Sade. U nás tento autor po prvních vydáních z let 1927 až 1932 nemohl vycházet po dlouhých pět desetiletí. O to větší zájem o jeho texty měli nakladatelé po roce 1989: dvacet šest vydaných titulů, z toho některé patří mezi nejčastěji vydávané (*Justina, 120 dnů Sodomy, Julietta*).

U jiných spisovatelů nakladatelé nabízejí tituly, jež jsou v rámci jejich tvorby spíše druhořadé, mohou ale mít jistý komerční potenciál. Tak například Apollinaire je poprvé v češtině představen také jako autor „erotické“ knížky *11 tisíc prutů aneb Rychtářovy lásky*, podobně vycházejí i *Hrdinské činy mladého donchuána*. Stejně lze uvést Mussetovu erotickou novelu *Gamiani* (vychází dvakrát r. 1929, jednou v letech 1931, 1932, 1990, dvakrát r. 2008), ač by mohla být považována v souhrnu jeho díla spíše za titul okrajový.

Po roce 1989 tako prvně vycházejí „lehké“ romány B. Viana, které autor publikoval pod pseudonymem Sullivan: všechny tři se dočkají dvou vydání, jeden dokonce dvou překladů.

9.2.10 Splácení dluhů, zaplňování edičních mezer

Jen několik ilustrativních příkladů: Ionesco se pozornosti české nakladatelské scény těšil ve dvou „vlnách“: v 60. letech vyšlo osm textů a jednalo se výhradně o dramata, a poté až po delší pauze, po roce 1989, jich bylo vydáno deset, přičemž byly představeny i Ionescovy prózy (sebrané v publikaci *Fotografie plukovníka*) a deníkové zápisy (*Střípky z deníku*).

Poté co Bretonovi vyšly ve 30. letech čtyři tituly, zůstal na mnoho let pro české čtenáře v podstatě nedostupným autorem. Po r. 1989 se mu nejprve věnovalo nakladatelství Dauphin, kde vyšly během roku 1996 hned čtyři tituly: *Arkán 17, Nadja, Spojité nádoby, Šílená láska*, a to v nových překladech od různých překladatelů.

Významné pozornosti se díky nakladatelství Atlantis těšil L.-F. Céline /7 titulů/, jehož dílo sice není tolik rozsáhlé, ale před rokem 1989 u nás po šest desetiletí vůbec nevycházelo.

9.2.11 Splácení dluhů – prvně uvedení autoři (z kánonu francouzské literatury)

Mimo velkou skupinu současných autorů, z nichž prakticky všichni vycházejí v posledním čtvrtstoletí prvně a jsou do jisté míry edičními „objevy“, je nutné ohlédnout se i za dluhy, jež má česká překladová produkce vůči předchozím obdobím francouzsky psané literatury. Příkladů by bylo více, jen namátkou zmiňme pár zástupných představitelů.

Do českého prostředí byl například uveden poprvé až roku 1992 G. Bataille. Velkou zásluhu na představení tohoto autora našim čtenářům – a zaplnění závažné mezery v česky dostupné literatuře, na niž navazují další velcí myslitelé 20. století, měl překladatel Ladislav

Šerý, který v 90. letech spolupracoval se třemi různými nakladatelstvími. Dvě z nich se k autorovi obrátila ještě v r. 2001 a 2003 s tituly, jejichž překlady pořídili další překladatelé.

Podobně i René Daumal byl v českém překladu poprvé uveden až roku 1994 (novela *Velká pitka*) – celkem vyšlo zatím šest publikací, a to zásluhou překladatelů Ladislava Šerého a Jakuba Hlaváčka.

Nakladatelé ale hledali i v mnohem starších dobách: lze uvést třeba vydání básníka ze 16. století, Jeana de Sponde, anebo autora 18. století, jímž je Jacques Cazotte.

9.2.12 Autoři, jimž se nedostalo potřebné pozornosti

Vyčíslit všechny, na něž se v českém literárním prostoru prozatím nedostalo, ač by českým čtenářům představeni být měli, by bylo obtížné. Připomeňme jen pár takových jmen, u nichž lze předpokládat obecnější konsensus ohledně jejich postavení na současné francouzské literární scéně.

Ze současných spisovatelů, kteří byli v českém literárním prostoru představeni, ale máme vůči nim stále dluh, jsou to například: F. Tristan (vyšlo mu česky sice šest titulů, ale jeho nejslavnější román, *Les Égarés*, k dispozici nemáme); Michel Tournier (šest vydaných titulů neobsáhlo celou pestrost jeho tvorby), Sylvie Germainová (z pěti vydaných románů ani jeden není z jejích děl věnovaných pražské či české tematice); čerstvý nositel Nobelovy ceny za literaturu Patrick Modiano (jediný titul vydaný po roce 1989).⁹⁸⁰ Z těch, kdo u nás nebyli představeni vůbec, jmenujme namátkou: Philippe Sollers, François Bon⁹⁸¹ a Jean Rouaud.⁹⁸²

Ohlédneme-li se do minulosti, lze hledat ediční dluhy snadněji. Jen na ukázkou toho, že i zde mají čeští nakladatelé stále co dohánět, uvedu pár sond do literatury nedávné historie. Začneme například autory konce 19. století, které lze vnímat jako spisovatele období „přechodu od Zoly k Proustovi“,⁹⁸³ jako byli Huysmans /2 tituly po roce 1989/, Villiers /1/, Barrès (žádný titul, poslední vydání je z roku 1945), Schwob /2/, Gide (žádný titul, poslední vydání je z r. 1968). Další zajímavou skupinou autorů by mohli být spisovatelé ze skupiny označované jako Husaři:⁹⁸⁴ Blondin (česky žádný jeho text nevyšel, a to ani před rokem 1989), Déon (česky žádný jeho text nevyšel, a to ani před rokem 1989), Laurent /1/, Nimier (žádný titul, jediný překlad vyšel roku 1968). K nim lze přiřadit i Jeana Giona – ten jediný se určité pozornosti českých nakladatelů těšil, „český“ obraz tohoto autora se mi nicméně zdá být nevděčný, či dokonce poněkud kontroverzní.⁹⁸⁵ Giono přitom rozhodně nepatří k autorům, jejichž díla by obsahově, anebo po jazykové stránce mohla dnešním čtenářům připadat překonaná, zastaralá: naopak.

Velmi podružné pozornosti se dostalo také „duchovním otcům“ Husarů (Bernanos /2/, Malraux /1/, F. Mauriac /3/),⁹⁸⁶ a podobně také dalším zástupcům celé starší generace spisovatelů, kteří po poválečných čistkách zůstali ve Francii dočasně stranou literární scény,

⁹⁸⁰ Až po udělení Nobelovy ceny vyšly v reedici dva jeho přeložené romány, *Dora Bruderová* a *Ulice Temných krámků*.

⁹⁸¹ Autora jsem nicméně v roce 2004 zařadila do antologie textů u nás dosud neznámých francouzských spisovatelů, viz ŠOTOLOVÁ, Jovanka (ed.). *Francouzská čítanka. Gutenbergova čítanka současné francouzské prózy*. Praha : Gutenberg–Labyrinth revue, 2004.

⁹⁸² Oba autory, Bona a Rouauda, považuje brněnský romanista Petr Dytrt za jakési zástupné osobnosti určité výšece současné francouzské literatury, a zasvětil jim proto svou práci DYTRT, Petr. *Modernita v otaznících. Tekutá modernita v textech Jeana Rouauda a Françoise Bona*. Brno : Host–Masarykova univerzita, 2013.

⁹⁸³ Charakteristika i výčet podle VOLDŘICHOVÁ-BERÁNKOVÁ, Eva. „Rytíři zapadajícího slunce“. Stručná geneze pojmu dekadence ve francouzské literatuře. HOUSKOVÁ, Anna ; SVATOŇ, Vladimír (eds.) *Konec a počátek. Literatura na přelomu dvou staletí*. Praha : Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2012, s. 9–16.

⁹⁸⁴ Velmi podrobně se celou skupinou, jejím postavením v kontextu francouzské literatury a také portréty jednotlivých autorů zabývá publikace KYLOUŠEK, Petr. *Literární hnutí Husarů ve Francii po roce 1945*. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2002.

⁹⁸⁵ U portrétu Jeana Giona již bylo zmíněno, že jde o spisovatele, který byl v českých překladech dostatečně představen v průběhu 30. let /10 titulů/, po r. 1939 ale dlouho nevychází vůbec, a až po 45 letech se objeví jediný titul, *Husar na střeše*, přičemž zároveň došlo k jediné reedici, a to románu *Hlasy země*. Giono je dnes v očích českých čtenářů autorem jediné, avšak neustále nově publikované knížky *Muž, který sázal stromy*. Od prvního vydání roku 1997 vyšla desetkrát, celkem u čtyř nakladatelů.

⁹⁸⁶ KYLOUŠEK, Petr. *Literární hnutí Husarů ve Francii po roce 1945*. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2002, s. 77.

avšak zmínění Husaři se k nim hlásili a podporovali i jejich publikační aktivity⁹⁸⁷ – jediný Cocteau má ve sledovaném období pět vydaných titulů, ostatní zůstali zkrátka: Chardonne (žádný titul, avšak máme dva starší překlady, z roku 1922 a 1930), Morand (žádný titul, ve 20. a 30. letech mu vyšlo česky několik románů), de Montherlant (žádný titul, jediný překlad vyšel roku 1986), Aymé /3/. Podobně jako u M. Aymého nemáme v češtině k dispozici dostatečně pestrý vzorek jeho tvorby, také Jean Genet by mohl být představen podrobněji /5/. V mapování tohoto období (a jeho „českého“ obrazu) můžeme pokračovat směrem k obětem poválečných čistek, jako byli Brasillach (česky nevyšlo z jeho díla nic) či Drieu La Rochelle (žádný titul, poslední překlad z roku 1940), kteří české nakladatele neupoutali, nicméně ani ve Francii se už dnes netěší výrazné pozornosti. Na rozdíl od nich například Céline je stále považován za stěžejního autora, a u nás rozhodně nezůstává upozaděn, i když je to v podstatě zásluha jediné překladatelky.⁹⁸⁸ Abychom dané období uzavřeli, je třeba zmínit ještě levicové autory, jako byli Claude Roy /1/ či Roger Vailland (žádný titul, autor byl hodně překládán a vydáván v 50. a 60. letech, poslední titul mu česky vyšel roku 1971). Naproti tomu například okruh autorů kolem Vysoké hry (*Le Grand jeu*) si jistý zájem vydobyl, ovšem opět zejména díky osobnímu vkladu několika málo překladatelů (a zároveň nakladatelů)⁹⁸⁹ – viz výše 9.2.11 Splácení dluhů.

9.2.13 Posvěcení

Za nejprestižnější literární cenu se považuje Nobelova cena za literaturu. Z čerstvých laureátů je třeba věnovat pozornost dvěma: Le Clézio /4/ a Modiano /1/. Před nimi cenu získal (už roku 1985) Claude Simon, a k němu se bohužel po roce 1989 nikdo z nakladatelů nevrátil – ačkoli jde o velmi náročné texty a přestože máme už dva výborné překlady z 80. let, jistě by se jejich řada ještě mohla rozšířit.

Vrátíme-li se do historie ceny, z francouzských spisovatelů se laureáty stali: Sully Prudhomme (1902) – jeden přeložený román mu vyšel v češtině roku 1937; Frédéric Mistral (1904, jako propagátor provenšálštiny) – tři tituly v češtině, poslední roku 1937; Romain Rolland (1915) – pět titulů po roce 1989; Anatole France (1921) – poslední česky vydaný titul vyšel v roce 1983; filozof Henri Bergson (1927) – devět titulů po roce 1989, předtím 46 let pauza ve vydávání jeho knih; Roger Martin du Gard (1937) – poslední česky vydaný titul v roce 1967; André Gide (1947) – poslední vydaný titul v roce 1968; François Mauriac (1952) – čtyři tituly po roce 1989; Albert Camus (1957) – 19 titulů po roce 1989; Saint-John Perse (1960) – poslední česky vydaný titul v roce 1987; Jean-Paul Sartre (1964, cenu odmítl) – devět vydaných titulů po roce 1989; Claude Simon (1985) – pouze dva české překlady, z let 1980 a 1985; Gao Xingjian (Kao Sing-t'ien, čínský autor, od 90. let píšící francouzsky, 2000) – do češtiny je překládán z čínštiny (*Hora duše*) a z čínštiny a francouzštiny (soubor textů *Druhý břeh*); Jean-Marie Gustave Le Clézio (2008) – čtyři tituly po roce 1989; Patrick Modiano (2014) – jeden titul po roce 1989, dvě reedice po udělení ceny v roce 2014.

9.2.14 Za hranice Francie

Pro poznání dnešní francouzské sociálně-politické situace by jistě bylo zajímavé českým čtenářům představit některý z desítek titulů tzv. literatury « beur » (knihy potomků afrických a arabských přistěhovalců), i když jde o texty na překlad velmi náročné. Do češtiny nebyla dosud přeložena žádná z těchto knih.

Velmi malou pozornost u nás má také obecně literatura autorů, kteří francouzsky píší z nutnosti: většina afrických a antilských autorů s francouzštinou získává odbyt pro svá díla ve smyslu širšího knižního trhu, ale také rozmanitější publikum. Ať už tvorbu ve francouzštině vnímají jako nutné zlo, anebo výhodu (jak bylo podrobně popsáno výše), v českém prostředí máme z posledního čtvrtstoletí jen pět románů, autorem dvou z nich je Ahmadou Kourouma, druhé dva napsal Patrick Chamoiseau, jedním dílem byl představen

⁹⁸⁷ KYLOUŠEK, Petr. *Literární hnutí Husarů ve Francii po roce 1945*. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2002, s. 83.

⁹⁸⁸ Anna Kareninová, ve spolupráci s nakladatelstvím Atlantis.

⁹⁸⁹ Například Jakub Hlaváček, překladatel a posléze i nakladatel, nebo Ladislav Šerý.

Dany Laferrière. Přitom před rokem 1989 tito autoři zcela mimo zájem českých nakladatelů nezůstali.

9.3 Český knižní trh ve světle bibliografických dat

Situace na českém knižním trhu je do jisté míry specifická tím, jak se zvláště cyklí: objem a sestava vydané knižní produkce přímo ovlivňuje poptávku: nejen prostřednictvím marketingových nástrojů, ale už pouhou skladbou knih v knihkupectvích jsou čtenáři směřováni k určitému vzorku dostupných knih. Poptávka pak zpětně ovlivňuje nabídku tím, že čtenáři žádají další podobná díla nebo nová díla oblíbených autorů, pokračování již vydaných svazků, rodiče pořizují svým potomkům knihy, které měli sami rádi, atp. Zatímco například nový tip automobilu nebo mobilního telefonu dnes zákazníci většinou znají dřív, než je uveden na český trh, u knih je to s výjimkou těch nejexponovanějších bestsellerů (díla J. K. Rowlingové, ve francouzském prostředí snad romány Michela Houellebecqa) mnohem složitější: nabídka je nesmírně pestrá, neorientují se v ní ani čtenáři a zákazníci původního knižního trhu, natož čeští nakladatelé, a už vůbec ne běžní čtenáři. Ti jsou tak odkázáni na předvýběr našich nakladatelů a jejich schopnost nejen daný titul vydat, ale také jej dostat do centra pozornosti.

Markantní je rozdíl velikosti knižního trhu, jež se odvíjí od počtu obyvatel, a tedy potenciálních čtenářů: Francie patří do skupiny států s „velkým trhem“, Česká republika disponuje „středním trhem“. Popis a analýzu českého knižního trhu ztěžuje skutečnost, že u nás nejsou známe ani náklady vydávaných titulů, ani počty prodaných výtisků.

Pořízený soupis bibliografických dat ukazuje, že nejčastějším modelem „zájmu“ českých nakladatelů o tvorbu francouzsky píšících autorů je ojedinělý ediční počín (jeden vydaný titul). Pouze u čtyř nakladatelských subjektů přesáhl objem produkce v průběhu sledovaného období sto titulů.

Naši nakladatelé se při výběru knih k překladu velmi často řídí právě jejich úspěchem v původní zemi: prodaným počtem výtisků a získanými oceněními. Ani jeden z faktorů ale u nás není zárukou jak komerčního úspěchu, tak podobně kladného ohlasu kritiky i čtenářů. Autoři, kteří všichni ve Francii patřili ke špičkám, u nás v překladech vycházejí, pravidelně na sebe ale nestrhnou obzvláštní pozornost. Důvodem je především přednostní zaměření českého trhu a čtenářů na anglosaskou literaturu. Mimoto málokdo z českých čtenářů očekává od knih totéž, co ve Francii dokáže odborná, ale i laická veřejnost ocenit. (Podrobně viz například také 2.3.1 Horizont očekávání; 6.2.2 Orientovat se v nabídce titulů)

Knihy brzy po vydání mizí: ani stěžejní tituly nezůstávají dlouhodobě dostupné (produkce je přesouvána do výprodejů jako jsou obchody Levné knihy či antikvariáty, často nejsou volně dostupné ani v knihovnách). Naopak knihy dostupné, ať už v nabídce knihkupců, antikvariátů, anebo knihoven, se někdy překvapivě vydávají znovu. A často se dokonce pořizují nové překlady, ačkoli ty dosavadní vůbec nejsou nekvalitní a nelze o nich tvrdit, že by byly zastaralé. Jde hlavně o marketingová rozhodnutí, bez opory v analýzách literárních teoretiků či translatologů.

Z porovnání bibliografických dat opakovaně vychází, že nejslabším obdobím ve vydávání literárních děl francouzských autorů (ověřována byla především data u klasických autorů, jejichž tvorba je v evropské kultuře obecně řazena do tzv. literárního kánonu) je první dekáda a poté osmdesátá léta 20. století. K chudým periodám nepatří léta čtyřicátá, ty totiž „zachraňuje“ hlavně období asi tří poválečných let, kdy padla nacistická cenzura a po komunistickém převratu ještě nezačala platit všechna omezení pro vydávání literatury a knižní trh, a ani léta padesátá, kdy alespoň tito autoři vycházet mohli (Baudelaire,⁹⁹⁰ Flaubert).

⁹⁹⁰ Sběrka *Květy zla* vychází česky minimálně jednou za desetiletí, s výjimkou 80. let. V tomto případě se stále vydávají reedice překladů Vrchlického (z r. 1895), Kadlece (1934) a Nezvala (1964) – jako by tato vydání a neupadající zájem o různé verze překladu přímo popíral fenomén tzv. zastarávání překladu. Za zmínku stojí také vydání z r. 1997, v němž editor Jiří Pelán soustředil další překlady (O. Fischer, V. Dyk, K. Čapek, H. Jelínek, Z. Kalista, V. Holan, F. Hrubín). Je ovšem známo, že právě tato sbírka v české překladatelské kultuře sloužila jako výzva, hozená rukavice, pro ty nejlepší překladatele.

Nápadným jevem devadesátých let 20. století je zvýšený zájem nakladatelů najít „zaručený trhák“ v některém z děl klasických autorů, která dosud zůstala mimo pozornost. S pochopitelnou snahou oslovit také nové, a co nejširší publikum, tak četní nakladatelé sahají po většinou marginálních textech, které tito „velcí“ autoři psali většinou pro výdělek a někdy je dokonce vydávali pod pseudonymem. V některých případech přitom jde o nové, někdy dokonce i historicky první překlady, jindy nakladatelé oprašují poměrně dávná vydání.

Největší pozornosti českého čtenářského publika se, zdá se, těší Jules Verne – ačkoli závěry o úctyhodném počtu vydaných titulů značně relativizuje to, že většina vycházela u jediného nakladatele (Návrat) a není známo, v jakých nákladech; zvláštní je i zjištění, že některé tituly vycházely v témže roce paralelně u různých nakladatelských subjektů. Zajímavé však je, že velmi často jde o vydání v překladech ze dvacátých, třicátých let minulého století – vedle toho pak překvapuje snaha vydávat v nových překladech díla poprvé uvedená v šedesátých letech a pocházející z dílny renomovaných překladatelů.⁹⁹¹

Právě vyrovnaný poměr vydávané, a tedy čtenářsky konzumované „náročné“ a „oddechové“ literatury je překvapivý zejména tím, že oba segmenty vedle sebe na trhu existují a každý se zdá mít své místo – a jistě své publikum. V oblasti „náročné“ literatury však chybí významnější zastoupení současných autorů,⁹⁹² převahu mají díla kanonická. Obecně určitá pozornost věnovaná starší literatuře (román 19. století) zatím stále ještě přetrvává, ačkoli při pohledu na pulty knihkupectví můžeme mít dojem, že v nabídce jsou pouze čerstvé bestsellery „dovezené“ ze zahraničních knižních trhů.

9.4 Ověření hypotéz

Odpovědi na stanovené hypotézy předkládá tato studie postupně a průběžně – někdy bylo těžké vyjádřit se k jednotlivým otázkám odděleně: problematika výběru textu, jeho překladu, následné výroby knihy, jejího vydání a distribuce, a také následující čtenářské recepce je úzce provázaná. Zmíňme tedy jen výběr zásadních poznatků:

- ✎ Nabídka překladů z francouzsky psané literatury je skutečně široká, je však otázka, do jaké míry se v ní čtenáři orientují – tato problematika by musela být podrobně zkoumána na základě analýz kritických ohlasů, čtenářských anket atp.
- ✎ Průběžně byly doplňovány mezery v nabídce stěžejních děl starší (včetně děl, která v zahraničí vycházela v poválečné době, v 70. a 80. letech) francouzské literatury, někdy dokonce nakladatelé volili díla značně marginální, jež ale z jejich pohledu mohla mít jistý komerční potenciál (detektivky, knihy z oblastí jako „erotica“, ale i dalších, namátkou mystika či surrealismus).
- ✎ Zatímco v 90. letech vycházelo „od každého něco“, od začátku druhého tisíciletí má prioritní postavení současná tvorba. Jelikož opory pro její hodnocení jsou řídké a nepřiliš spolehlivé (nejčastěji zohledňované faktory jsou dva, prodejnost titulu v domácí kultuře a literární ceny), vydání českého překladu nikdy není sázkou na jistotu: preference českého čtenářského publika nakladatelé pouze odhadují, knižní trh jim přináší nejedno překvapení.

⁹⁹¹ Mám zejména na mysli často kritizovanou řadu nových překladů nakladatelství Euromedia-Odeon z různých světových literatur, v případě té francouzské vyšla v posledních letech například: Ch. De Laclous: *Nebezpečné známosti*, G. Flaubert: *Paní Bovaryová*, G. de Maupassant: *Miláček*, k vydání se chystá E. Zola: *Tereza Raquinová*, Stendhal: *Červený a černý*.

⁹⁹² Tato situace ale ve světě nemusí být pravidlem: recepce francouzské literatury v USA jde zcela opačným směrem. Vzhledem k tomu, že trh je dostatečně saturovaný bestsellery a jinou komerční produkcí z vlastních zdrojů (anglicky psanou tvorbou), pokud se literatura „dováží“ z Francie, hledají nakladatelé právě to, čím je francouzská literatura specifická: díla experimentální a taková, jež lze nazvat „novými hlasy“ – z preferovaných autorů jsou to například Marie Ndiaye, Jean Echenoz, Pierre Michon, Michel Houellebecq, Mathias Énard, Julia Kristeva (její prózy), Irène Nemirovsky, J.-H. G. Le Clézio, Annie Ernaux, J.-Ph. Toussaint, Jean a Olivier Rolin, Antoine Volodine, Yasmina Khadra, Alain Mabanckou, Emmanuel Carrère, Philippe Claudel, Andreï Makine, z autorů starší generace je to například skupina OULIPO. Podle LAURENCE, Marie. *Mais bien sûr que si, les livres français se vendent à l'étranger! Nouvel Observateur*, 1.1.2014. Také [online]. Dostupné z: <http://bibliobs.nouvelobs.com/actualites/20131231.OBS0992/mais-bien-sur-que-si-les-livres-francais-se-vendent-a-l-etranger.html>. [Cit. 15.1.2015]. – Všichni zmínění autoři sice vyšli i česky, avšak na našem knižním trhu jsou jejich díla upozaděna množstvím komerčnějších knih (autorů jako Christian Jacq, Katherine Pancol, Laurent Gounelle, Marc Lévy, Bernard Werber, Amélie Nothomb).

📖 Do jaké míry je český pohled na francouzsky psanou literaturu, zejména tu současnou, objektivní, lze velmi těžko posoudit. I francouzský pohled na původní tvorbu je velmi různorodý a nelze stanovit obecně platný model, k němuž by se objektivita v preferencích určitých autorů a děl dala vztahovat. S tím je spojená ještě otázka kvantity „dovezených“ titulů: z tohoto pohledu je odpověď jasnější. Segment aktuální produkce s komerčním potenciálem (bestsellery, literárními cenami posvěcená díla) se v českých překladech představuje v dostatečně široké nabídce. Naopak literatura pro náročné čtenáře (nejen román, ale i současné nekomerční drama, poezie) je na český trh v překladech uváděna spíše zřídka, nakladatelé jsou v této oblasti podezíraví, nedůvěřiví: přes poměrně štědré dotace (nejčastěji z francouzských zdrojů) se vydávání takových titulů nevyplatí, zisk z prodeje většinou nepokrývá ani náklady na pořízení licence a překladu a na výrobu a distribuci knihy.

📖 Otázka „české“ preference tradiční knihy se do jisté míry potvrdila: už nápadný objem vydaných titulů osvědčených autorů 19. století (Verne, Dumas), obliba některých románových sérií současných autorů oddechového čtiva, ale i množství opakovaných titulů, jež reprezentují českou představu o francouzské literatuře (*Malý princ*, *Paní Bovaryová*, *Květy zla*) dokládají, že se české publikum spíše vyhýbá experimentům a není nakloněno objevování nových obzorů a stimulů. Naopak pokud jde o formální stránku knižní produkce, tradovaná pravda o oblíbě knih v tvrdých deskách již neplatí.

9.5 Slovo závěrem

Nezbývá než připomenout, že ač hlavní směr této studie vede po diachronické linii, když nabízí komentář proměn edičních strategií na základě analýzy korpusu bibliografických údajů. Místy se nevyhýbá ani přístupu axiologickému. Hodnotící stanoviska jsou ale takřka výhradně ryze subjektivní. Jakkoli se mně osobně může zdát, že český literární prostor má k tomu francouzskému stále značné dluhy a že nemá možnost „importovaná“ díla prezentovat v adekvátním kontextu, pro jiného čtenáře se nabídka knih z Francie a od dalších francouzsky píšících autorů může jevit jako zcela postačující.

Za sebe bych francouzské literatuře přála, aby dostala možnost předvést se v celé své bohatosti a dokázat, že i Čechům má co přinést a čím je obohatit, případně kam je vést, tak jako tomu bylo ve 30. letech minulého století.

9.6 Přínos studie a další směry bádání

Přínos této studie vidím na několika rovinách. Reflexe daného stavu by mohla být inspirativní pro ty, kdo se s francouzskou literaturou chtějí seznámit zevrubně, například ji teprve studují (ze studie vyplývá, že omezit se na nabídku překladových titulů může být velmi zavádějící, pokud chci získat představu o francouzské literatuře jako takové), anebo pro překladatele a nakladatele (studie ukazuje, jaká díla se při výběru k překladu opomíjejí, kde tedy je potenciální „mezera“ na knižním trhu, a naopak: čemu a proč se dává přednost a kde je nebezpečí, že čtenářská poptávka už je nasycená). Badatelům, kteří se na oblast současné francouzské literatury a případně i její překlad zaměřují, tato práce nejspíš nepřinese převratná zjištění. Její přínos tak lze vidět především v tom, že tušené souvislosti dokládá konkrétními daty, které v současné době nelze pořídit úplně jednoduchým způsobem. Velmi zajímavým pokračováním této studie by byla podrobná analýza ohlasů – tedy způsobu, jak o francouzské literatuře zprostředkované českými překlady referuje naše kritika a literární publicistika, popřípadě také naše učebnice.

10 Výběrová bibliografie

Literární věda

- AUGÉ, M. *Non-lieux. Introduction à une anthropologie de la surmodernité*. Paris : Le Seuil, 1992.
- BARTHES, Roland. *Le Degré zéro de l'écriture*. Paris : Seuil, 1953.
- BARTHES, Roland. *S/Z*. Přel. Josef Fulka. Praha : Garamond, 2007.
- BAYARD, Pierre. *Comment améliorer les œuvres ratées ?*. Paris : Minuit, 2000.
- BAYARD, Pierre. *Comment parler des livres que l'on n'a pas lus ?*. Paris : Minuit, 2007.
- BAYARD, Pierre. *Et si les œuvres changeaient d'auteurs ?*. Paris : Minuit, 2010.
- BAYARD, Pierre. *Jak mluvit o knihách, které jsme nečetli*. Přel. Petra James. Brno : Host, 2010.
- BAYARD, Pierre. *Le Plagiat par anticipation*. Paris : Minuit, 2009.
- BAYARD, Pierre. *Qui a tué Roger Ackroyd ?*. Paris : Minuit, 1998.
- BLANCHOT, M. *Comment la littérature est-elle possible ?*. Paris : José Corti, 1942.
- BLINKOVÁ PELÁNOVÁ, Eva. *Německá inspirace v díle Gérarda de Nerval*. Praha : Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2014.
- CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012.
- COHNOVÁ, Dorrit. *Co dělá fikci fikcí*. Přel. Milan Orálek a Veronika Klusáková. Praha : Academia, 2009.
- COMPAGNON, Antoine. *Démon teorie. Literatura a běžné myšlení*. Přel. Eva Sládková. Brno : Host, 2009, s. 113.
- ECO, Umberto. *Les Limites de l'interprétation*. Přel. Myriem Bouzaher. Paříž : Grasset & Fasquelle, 1992.
- FRYČER, Jaroslav a kol.: *Slovník francouzsky píšících spisovatelů*. Praha : Libri, 2002.
- GADAMER, H. G. *Člověk a řeč*. Přel. Jan Sokol a Jakub Čapek. Praha : OIKOMENH, 1999.
- GAMMELGAARD, Karen. *Kánon – literární, nebo textový?* In JANOUŠEK, Pavel (ed.). *Otázky českého kánonu*. Praha : Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2006.
- GENETTE, Gérard. *Fikce a vyprávění*. Přel. Eva Brechtová. Praha : ÚČL AV, 2008.
- GENETTE, Gérard. *Palimpsestes. La littérature au second degré*. Paris : Seuil, 1982.
- CHEVREL, Yves. *La littérature comparée*. Paris : Presses Universitaires de France, 2009.
- CHRISTOV, Petr (ed). *Francouzské drama dnes I. Antologie současné francouzské dramatiky*. Přel. Daniela Jobertová, Kateřina Neveu, Petr Christov. Brno : Větrné mlýny, 2005.
- CHRISTOV, Petr (ed). *Francouzské drama dnes II. Antologie současné francouzské dramatiky*. Přel. Daniela Jobertová, Kateřina Neveu, Petr Christov. Brno : Větrné mlýny, 2008.
- JAMEK, Václav. *Když literatura sbírá síly*. In ŠOTOLOVÁ, Jovanka (ed.). *Francouzská čítanka. Gutenbergova čítanka současné francouzské prózy*. Praha : Gutenberg, 2004.
- JOBERTO VÁ, Daniela. *Současná francouzská dramatická tvorba: na věčném rozcestí literatury a divadla*. *Plav*, č. 2, Praha, 2008
- KYLOUŠEK, Petr. *Dějiny francouzsko-kanadské a quebecké literatury*. Brno : Host, 2005.
- KYLOUŠEK, Petr. *Literární hnutí Husarů ve Francii po roce 1945*. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2002.
- LAGARDE, André ; MICHARD, Laurent. *Francouzská literatura 19. století*. Přel. Jiří Našinec, Jiří Pelán, Aleš Pohorský. Praha : Garamond, 2008.
- LE BRIS, Michel ; ROUAUD, Jean (eds.). *Pour une littérature-monde*. Paris : Gallimard, 2007.
- LEJEUNE, Philippe. *Le pacte autobiographique*. Paris : Seuil, 1975.
- MARX, William. *L'Adieu à la littérature*. Paris : Minuit, 2005.
- PAPOUŠEK, Vladimír, TUREČEK, Dalibor: *Hledání literárních dějin*. Praha : Litomyšl, 2005.
- PROUST, Marcel. *Eseje: zamyšlení nad Sainte-Beuvem*. Přel. Věra Dvořáková. 1. vyd. Praha : Mladá fronta, 1968, 2. vyd. Olomouc : Votobia, 1996.
- SARTRE, Jean-Paul. *Qu'est-ce que la littérature*. In *Situations II*. Paris : Gallimard, 1948.
- Soubor díla F. X. Šaldy. Králík, O.; Komárek, M.; Opelík, J. (eds.). *Kritické projevy – 8*, s. 319–320.

- ŠPILAROVÁ, Olga. Figury, fragmenty, forma: Roland Barthes ve francouzském myšlenkovém kontextu padesátých až osmdesátých let 20. století. In BARTHES, Roland. *Rozkoš z textu*. Praha : Triáda, 2008.
- ŠRÁMEK, Jiří. *Panorama francouzské literatury od počátků po současnost I, II*. Brno : Host, 2013.
- TODOROV, Tzvetan. *Les Genres du discours*. Paris : Seuil, 1978.
- TODOROV, Tzvetan. *Poetika prózy*. Přel. Jiří Pelán, Libuše Valentová. Praha : Triáda, 2000.
- VIART, D. ; VERCIER, B. *La littérature française au présent. Héritage, modernité, mutations*. Paris : Bordas, 2005.
- VIART, D. ; VERCIER, B. *Současná francouzská literatura – dědictví, modernita, proměny*. Přel. Petr Dytrt, Jovanka Šotolová, Ladislav Václavík. Praha : Garamond, 2008.
- VOLDŘICHOVÁ-BERÁNKOVÁ, Eva. „Rytíři zapadajícího slunce“. Stručná geneze pojmu dekadence ve francouzské literatuře. HOUSKOVÁ, Anna ; SVATOŇ, Vladimír (eds.) *Konec a počátek. Literatura na přelomu dvou staletí*. Praha : Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2012, s. 9–16.
- VOZÁKOVÁ, Karla. Současný stav a perspektivy literární historie. Nástin dílčích problémů. *Acta Universitatis Palackianae, Olomouensis Facultas Philosophica. Philologica*, 91, 2007, s. 345–350.
- VOŽDOVÁ, Marie. Nová Evropa – české překlady ze současné francouzské literatury. *Compétences nouvelles pour une Europe nouvelle, Romanica Olomucensia XIV, Philologica 86, AUPO*, UP, Olomouc 2004, s. 65–72.

Recepce, analýza literárního prostoru

- BOURDIEU, Pierre. Les conditions sociales de la circulation des idées. In *Actes de la recherche en sciences sociales*, č. 145, 2002, s. 3–8.
- BOURDIEU, Pierre. *Pravidla umění: vznik a struktura literárního pole*. Přel. Petr Dytrt a Petr Kyloušek. Brno : Host, 2010.
- BOURDIEU, Pierre. *Questions de sociologie*. Paris : Minuit, 1980.
- CASANOVA, Pascale. Consécration et accumulation de capital littéraire. La traduction comme échange inégal. *Actes de la recherche en sciences sociales. Traductions: les échanges littéraires internationaux*, sv. 144, září 2002, s. 7–20.
- CASANOVA, Pascale. *Světová republika literatury*. Přel. Čestmír Pelikán. Praha : Karolinum, 2012.
- CHARPENTIER, Isabelle (ed.). *Comment sont reçues les œuvres*. Paris : Créaphis, 2006.
- COSSET, Pierre-Laurent ; GRAFNETTEROVÁ, Lenka. *Jak čtou Češi, Francouzi a Němci Hrabalova Anglického krále*. Praha : SLON, 2009.
- ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Přel. Martina Neradová. Brno : Host, 2012.
- GUIADER, Vincent. Les appropriations littéraires et politiques des Particules élémentaires de Michel Houellebecq. In CHARPENTIER, Isabelle (ed.). *Comment sont reçues les œuvres*. Paris : Créaphis, 2006, s. 177–189.
- GOUANVIC, Jean-Marc. *Pratique sociale de la traduction. Le roman réaliste américain dans le champ littéraire français (1920–1960)*. Arras: Artois Presses Université, 2007.
- HALADA, Jan. *Encyklopedie českých nakladatelství 1949–2006*. Praha : Libri, 2007.
- HALIMI, Serge. *Les nouveaux chiens de garde*. 2. vyd. Paris : Seuil, 2005.
- HOLÝ, Jiří. Poznámky ke koncepcím „kostnické školy“ a českého strukturalismu. In ČERVENKA, Miroslav (ed.). *Čtenář jako výzva. Výbor z prací kostnické školy recepční estetiky*. Brno : Host, 2001.
- HORELLOU, Chantal ; SEGRÉ, Monique. *Regards sur la lecture en France*. Paris-Montréal : L'Harmattan, 1996.
- JANÁČEK, Pavel. *Literární brak. Operace vyloučení, operace nahrazení, 1938–1951*. Brno : Host, 2004.
- JAUSS, Hans Robert. Dějiny literatury jako výzva literární vědě. Přel. I. Vízdalová. In ČERVENKA, Miroslav (ed.). *Čtenář jako výzva. Výbor z prací kostnické školy recepční estetiky*. Brno : Host, 2001.

- PISTORIUS, Vladimír. *Jak se dělá kniha*. Praha – Litomyšl : Ladislav Horáček – Paseka, 2003.
- SAPIRO, Gisèle. Les enjeux politiques de la réception de la littérature hébraïque en France. In CHARPENTIER, Isabelle (ed.). *Comment sont reçues les œuvres*. Paris : Créaphis, 2006, s. 217–228.
- ŠÁMAL, Petr. *Soustružníci lidských duší: lidové knihovny a jejich cenzura na počátku 50. let 20. století*. Praha : Academia, 2009.
- ŠIMEČEK, Zdeněk ; TRÁVNÍČEK, Jiří. *Knihy kupovati. Dějiny knižního trhu v českých zemích*. Praha : Academia, 2014.
- TRÁVNÍČEK, Jiří. *Čtenáři a internauti. Obyvatelé České republiky a jejich vztah ke čtení (2010)*. Host : Brno, 2011.
- VADDÉ, Agnès. *Politique éditoriale et de traduction : L'Exemple de la littérature française traduite en tchèque entre 1960 et 1989*. Genève : Université de Genève, 2001.

Translatologie

- BALLARD, Michel. *Censure et traduction*. Arras : Artois Presses Université, 2011.
- BERMAN, Antoine. *L'Épreuve de l'étranger. Culture et traduction dans l'Allemagne romantique*. Paris : Gallimard, 1984.
- BERMAN, Antoine. La traduction comme épreuve de l'étranger. *Texte*, č. 4, 1985.
- CORDONNIER, Jean-Louis. *Traduction et culture*. Paris : Didier, 1995.
- COSSET, Pierre-Laurent ; GRAFNETTEROVÁ, Lenka. *Jak čtou Češi, Francouzi a Němci Hrabalova Anglického krále*. Praha : SLON, 2009.
- DOSSE, Mathieu. La traduction, une lecture comme une autre ? In MANZARI, Francesca ; RINNER, Fridrun. *Traduire le même, l'autre et le soi*. Aix-en-Provence : Presses Universitaires de Provence, 2011, s. 123–134.
- ČEŇKOVÁ, Ivana; SLÁDKOVÁ, Miroslava; ŠOTOLOVÁ, Jovanka. *Dialogue des cultures : interprétation, traduction*. Praha : ÚTRL FF UK, 2006.
- ECO, Umberto. *Dire presque la même chose*. Přel. Myriem Bouzaher. Paříž : Grasset & Fasquelle, 2006.
- FIŠER, Zbyněk. *Překlad jako kreativní proces. Teorie a praxe funkcionalistického překládání*. Brno : Host, 2009.
- FISH, Stanley. *Is There a Text in This Class ?*. Cambridge : Harvard University Press, 1980.
- 1 GOUANVIC, Jean-Marc. *Pratique sociale de la traduction. Le roman réaliste américain dans le champ littéraire français (1920–1960)*. Arras: Artois Presses Université, 2007.
- HRALA, Milan (ed.). *Kapitoly z dějin českého překladu*. Praha : Karolinum, 2002.
- CHARRON, Marc. Berman, étranger à lui-même? *TTR : traduction, terminologie, rédaction*, sv. 14, č. 2, 2001, s. 97–121. [online]. Dostupné z: <http://id.erudit.org/iderudit/000571ar>.
- KALIVODOVÁ VĚŠÍNOVÁ, Eva et al. *Tajemná translatologie – cesta k souvislostem textu a kultury*. Praha : FF UK, 2008.
- LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. Praha : Ivo Železný, 1998.
- MANZARI, Francesca ; RINNER, Fridrun. *Traduire le même, l'autre et le soi*. Aix-en-Provence : Presses Universitaires de Provence, 2011.
- MESCHONNIC, Henri. *Pour la poétique*. Paris : Gallimard, 1973.
- MORAES, Marcelo Jacques de. Le traducteur et ses affects. In MANZARI, Francesca ; RINNER, Fridrun. *Traduire le même, l'autre et le soi*. Aix-en-Provence : Presses Universitaires de Provence, 2011, s. 37–47.
- NEUDERTO VÁ, Miriam. *Poválečná generace překladatelů: malé a velké dějiny*. Diplomová práce. Ved. J. Šotolová. Praha : ÚTRL FF UK, 2013.
- REISS, Catherine. *Text Analysis in Translation : Theory, Methodology, and Didactic Application of a Model of Translation-oriented Text-Analysis*. Amsterdam : Rodopi, 2006, s. 17.
- RICŒUR, Paul. *Sur la traduction*. Paris : Bayard, 2004.
- RISTERUCCI-ROUDNICKY, Danielle. *Introduction à l'analyse des œuvres traduites*. Paris : Armand Colin, 2008.
- RUBÁŠ, Stanislav (ed.). *Slovo za slovem. S překladateli o překládání*. Praha : FF UK, 2013.

- ŠOTOLOVÁ, Jovanka. České překlady Raymonda Queneaua. In SVATOŇ, Vladimír ; HOUSKOVÁ, Anna (eds.). *Srovnávací poetika v multikulturním světě*. Praha: FF UK, 2004, s. 297–307.
- ŠOTOLOVÁ, Jovanka. La littérature française en traduction tchèque : quelles valorisations ? Le bilan des 25 dernières années du paysage éditorial : commentaire basé sur des recherches bibliographiques. Text odevzdaný k publikaci v čísle Roman français lu de l'étranger, revue Romanesques, CERR, Classiques Garnier, Paříž.
- ŠOTOLOVÁ, Jovanka. La traduction, un pont entre deux rives : Total Kheops de Jean-Claude Izzo en français et en tchèque. Příspěvek přednesený na mezinárodní konferenci « IVE Colloque international d'argotologie. Expressivité vs identité dans les langues ». Mělo vyjít v MuniPress v r. 2010.
- ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Literární experiment jako problém překladu aneb text a čas. In HRALA, Milan (ed.). *Český překlad II (1945–2004)*. Praha: FF UK, 2005, s. 106–118.
- ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Moc a bezmoc překladatele. Role překladatele v recepci autora a díla v českém prostředí. In KALIVODOVÁ, Eva (et al.). *Tajemná translologie? Cesta k souvislostem textu a kultury*. Praha : FF UK, 2008, s. 117–133.
- ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Naprosto dokonalá detektivka Tanguyho Viela? Kritika překladu. *Plav*, měsíčník pro světovou literaturu, roč. 3, č. 10 (200710), s. 41–47.
- ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Nejčtenější francouzský autor? Verne a Gosciny! Frankofonní literatura v ČR po roce 1989. In HRALA, Milan (ed.). *Český překlad 1945–2003*. Praha : FF UK, 2005, s. 115–126.
- ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Queneau en tchèque: la langue française parlé, écrite et traduite. *Verbum*, Vol. 8, No. 1, Budapest : Akadémiai Kiadó, 2006, s. 213–224.
- ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Sur le point-virgule et autres détails éphémères. *Études romanes de Brno*. 2013, roč. 34, č. 1, s. 27–40. ISSN 1803-7399.
- ŠOTOLOVÁ, Jovanka. Zola à la tchèque. In Bachleitner, Norbert; Smolej, Tone; Ziegler, Karl (eds.). *Zola en Europe centrale*. Valenciennes: Presses Universitaires de Valenciennes, 2011, s. 129–144.
- TOURY, Gideon. *Descriptive translation studies and beyond*. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 1995.
- TOURY, Gideon. The nature and Role of Norms in Translation. In Gideon Toury (ed.). *Descriptive translation studies and beyond*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins, 1995.
- WECKSTEEN, Corinne. Censure et traduction : détournement et contournement des sens interdits. In BALLARD, Michel. *Censure et traduction*. Arras : Artois Presses Université, 2011, s. 53–68.
- WECKSTEEN, Corinne. Le corpus en traductologie : un moyen d'observation pour une approche réaliste de la traduction. Application à quelques phénomènes connotatifs. In BALLARD, M.; PINEIRA-TRESMONTANT, C. *Les corpus en linguistique et en traductologie*. Artois Presses Université, 2007, s. 261–281.
- WEINMANN, Frédéric. Houellebecq censuré ? Les traducteurs et le manque de style. In BALLARD, Michel. *Censure et traduction*. Arras : Artois Presses Université, 2011, s. 173–185.
- WUILMART, Françoise. Le péché du « nivellement » dans la traduction. *META : journal des traducteurs*, č. 3, roč. 52, září 2007, s. 391–400.

11 Příloha – Korpus bibliografických dat

Uvedená tabulka obsahuje pracovní korpus dat v podobě hesel dostupných z výše popsaných knihovnických katalogů, příležitostně doplněných o další dohledané informace. Grafická podoba uváděných hesel se proto podřizuje úzu knihovnických katalogů. Texty v tabulce neprošly korekturou – na rozdíl od všech údajů, které byly z těchto dat čerpány a následně explicitně použity v textu studie.

ISBN	Autor	Titul	Vydavatel	Rok
978-80-7246-394-7	Abecassis, Agnes, 1972-	Pomoc, chce si me vzít!. Agnes Abecassis. Přel. Marketa Demlova	Praha : Motto,	2008
978-80-7362-045-6	Abert, Helene	Spoutana duše. Helene Abert. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2005
978-80-87067-91-8	Abiker, David, 1969-	O neodvratnem konci muzskeho pokoleni, aneb, Tajny zivot takoveho normalniho muze. David Abiker. Přel. Sabina Polakova	Praha : Rybka,	2008
978-80-87341-14-8	Abraham, Jean-Pierre, 1936-2003	Ar-men / Jean-Pierre Abraham. Přel. Helena Beguivínová	Praha : Havran,	2013
978-80-257-0019-8	Adamek, André-Marcel, 1946-2011	Kvetinova puska. Andre-Marcel Adamek. Přel. Ivana Tomkova	Praha : Argo,	2008
978-80-7272-411-6	Adamek, André-Marcel, 1946-2011	Největší ponorka na světě. André-Marcel Adamek. Přel. Tomas Kybal	Praha (Liberec) : Dauphin,	2012
978-80-7309-650-2	Agnel, Aime	Jung : vasen toho druheho. Aime Agnel. Přel. Svatava Kucerova	Praha : Levné knihy,	2009
978-80-7106-996-5	Agulhon, Maurice, 1926-	De Gaulle : dejiny, symbol, mytus. Maurice Agulhon. Přel. Doubravka Olsakova	Praha : NLN,	2005
978-80-7353-140-9	Aillon, Jean d', 1948-	Ludvik XIV. : byl unesen? : krimistory z doby krále Slunce. Jean d'Aillon. preklad Barbara Skopova	Praha : Pierot,	2009
978-80-7353-117-1	Aillon, Jean d', 1948-	Zmizel mnich od kartuzianu : napinavy detektivni pribeh z doby Ludvika XIV.. Jean d'Aillon. preklad Barbara Skopova	Praha : Pierot,	2008
978-80-85767-48-1	Aimard, Gustave, 1818-1883	V mexickych preriich / Gustave Aimard ; Přel. z franc.	Český Těšín : Gabi,	1993
978-80-7008-221-8	Akakpo, Gustave, 1974-	Habbat Alep. Gustave Akakpo. Přel. Matylda a Michal Laznovských	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2008
978-80-7222-696-2	al-Nuajmi, Salwa	Chut medu. Salwa Al Neimi. Přel. Alexandra Dolanova	Libeznice : Víkend,	2010
978-80-237-2121-6	Alain-Fournier, 1886-1914	Kouzelné dobrodružství / Alain Fournier ; z francouzstiny Přel. Tamara Sykorova ; obalku navrhl Karel Karasz	Praha : Ivo Železný,	1995
978-80-7214-889-3	Alaux, Jean-Pierre, 1955-	Prizraky v Cotes de Nuits : krev na vinici. Jean-Pierre Alaux, Noel Balen. Přel. Alena Dobesova	Praha : Baronet,	2006
978-80-7214-755-2	Alaux, Jean-Pierre, 1955-	Záhada v Haut-Brion. Jean-Pierre Alaux, Noel Balen. Přel. Alena Dobesova	Praha : Baronet,	2005
978-80-7214-838-9	Alaux, Jean-Pierre, 1955-	Zlata svatba v Yquemu : krev na vinici. Jean-Pierre Alaux, Noel Balen. Přel. Alena Dobesova	Praha : Baronet,	2005
978-80-903455-8-4	Alexis, Isabelle	Hned první noc. Isabelle Alexisova. Přel. Lenka Holubova	Praha : Bookman,	2007
978-80-7362-755-3	Ali, Nojoud, 1998-	Dětská nevěsta : vzeprela jsem se krutým tradicím. Nojoud Ali & Delphine Minoui. Přel. Hana Polivkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2009
978-80-7108-292-7	Amette, Jacques-Pierre, 1943-	Brechtova milénka : roman. Jacques-Pierre Amette. Přel. Ruzena Ostra	Brno : Atlantis,	2009
978-80-86151-17-4	Amette, Jacques-Pierre, 1943-	Mytina : (jedna hra). Jacques-Pierre Amette. Prel. Marek Seckar	Brno : Větrné mlýny,	1999
978-80-204-0939-4	Ancion, Nicolas, 1971-	Ctvrté patro. Nicolas Ancion. Přel. Zora Jandova	Praha : Mladá fronta,	2002
978-80-7272-256-3	Ancion, Nicolas, 1971-	Jak správně zabít. Nicolas Ancion. Přel. Vera Dvorakova	Praha (Liberec) : Dauphin,	2009
978-80-903047-9-6	Angot, Christine, 1959-	Incest. Christine Angot. Přel. Michal Pacvon	Červený Kostelec : Pavel Mervart,	2003
978-80-85625-48-2	anonym	Aucassin a Nicoletta / Přel. Hanus Jelinek ; ilustrace Ivan Bednar ; kaligrafické písmo Michal Planka	Praha : Primus,	1995

978-80-86862-96-5	anonym	Francouzská Messalina, aneb, Noci vevodkyne de Polignac. anonym. Přel. Petr Letar	Praha : Dybbuk,	2009
978-80-87128-80-0	Anouilh, Jean, 1910-1987	Skřivánek. Jean Anouilh. Přel. Ivan Zmatlík	Praha : Artur,	2012
978-80-7191-128-3	Antier, Jean Jacques, 1928-	Drama v Mers-el-Kebiru / Jean-Jacques Antier ; přel. Jaroslav Vincenc	Plzeň : Mustang,	1996
978-80-7362-171-1	Antier, Jean Jacques, 1928-	Zazracny diamant. Jean-Jacques Antier. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-85997-03-7	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	11 tisíc prutu, aneb, Rychtarovy lasky. Guillaume Apollinaire. Přel. Ales Pech. ilustrace Jan Mancuska	Praha : Concordia,	2000
978-80-207-0526-0	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Alkoholy / Guillaume Apollinaire ; přel. Petr Kopta	Praha : Odeon,	1996
978-80-7021-825-8	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Alkoholy. Guillaume Apollinaire. vybral, Přel. a doslov napsal Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2006
978-80-7429-009-1	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Alkoholy. Guillaume Apollinaire. vybral, Přel. a doslov napsal Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2011
978-80-7304-161-8	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Deník 1898-1918 / Guillaume Apollinaire., připraveného Michelem Décaudinem, přeložila Jana Podhorská ; verše přebásnil Petr Skarlant	Praha : Akropolis,	2013
	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Hrdinske ciny mladeho donchuana. Guillaume Apollinaire. Přel. Petr Turek	Praha : Kra,	1993
978-80-204-0915-7	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Hrdinske ciny mladeho donchuana. Guillaume Apollinaire. Přel. Petr Turek	Praha : Mladá fronta,	2001
978-80-7438-017-4	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Hrdinske ciny mladeho donchuana. Guillaume Apollinaire. Přel. Petr Turek	Praha : Dybbuk,	2010
978-80-207-0569-4	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Kacir a spol.. Guillaume Apollinaire. Přel. Vera Smetanova	Praha : Odeon,	1998
978-80-7326-193-1	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Le bestiaire, ou, Le cortege d'Orphee = Bestiar, aneb, Pruvod Orfeuv. Guillaume Apollinaire. Přel. Jaroslav Bransky. ilustroval Adolf Born	Boskovice : Albert,	2011
	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Pasmo -- = Zone. Guillaume Apollinaire. preklad Karel Capek. linoryty Josef Capek	Praha : Protis,	2005
978-80-85940-60-4	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Pasmo -- = Zone. Guillaume Apollinaire. preklad Karel Capek. linoryty Josef Capek	Praha : Protis,	2005
978-80-239-5296-X	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Pasmo -- Guillaume Apollinaire ; preklad Andely Janouskove ; dvema drevoryty vyzdobila Anna Gmelova ; doslov Jiriho Latala	Olomouc : Olomoucká skupina členů Spolku českých bibliofilů,	1997
978-80-7175-123-5	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Pastyrka Eiffelka. Guillaume Apollinaire. ilustroval Vladimir Komarek. Přel., usporadal a redakcne pripravil Karel Sys	Praha : Prospektrum,	2003
	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Prazsky chodec / Guillaume Apollinaire ; Z franc. přel. Jaroslav Bransky ; Graf. uprava Miroslav Daricek	Zlín : emdé,	1993
978-80-85617-78-1	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Predmluva k dilu markyze de Sade : bibliograficky esej a poznamky / Guillaume Apollinaire ; přel. a poznankami opatřila Jana Spoustova	Brno : Jota,	1996
978-80-85617-38-2	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Prsy Tiresiovy : nadrealisticke drama o dvou jednanich s prologem / Guillaume Apollinaire ; přel. Jaroslav Seifert ; ilustrace Josef Sima	Brno : Jota,	1994
	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Sedici zena / Guillaume Apollinaire ; přel. Jarmila Fastrova	Praha : Agentura Tip S,	1991
978-80-7021-427-9	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Stin me lasky. Guillaume Apollinaire. Přel. a doslov napsal Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2000
978-80-85192-55-1	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Zavrazdeny basnik / Guillaume Apollinaire ; přel., uvodem a poznankami doplnila Anna Kareninova ; volne doprovazeno Apollinairovymi kresbami ; obalka, vazba a graficka uprava Pavel Stefan	Praha (Litomyšl) : Paseka,	1993
978-80-7363-305-9	Apollinaire, Guillaume, 1880-	Zla je nadeje : z Alkoholu. Guillaume Apollinaire. redakce a vyber textu Marcela Tureckova. preklad Petr	Praha : Dokořán,	2010

	1918	Kopta. ilustrace Helena Wernischova		
	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Zlatá epocha opia	Praha : Clinamen,	1997
	Apollinaire, Guillaume, 1880-1918	Zone - Pásmo, přel. Petr Skarlant	Praha : KGB,	2011
978-80-86182-06-1	Aragon, Louis, 1897-1982	Aurelian. Louis Aragon. Přel. Marie Janu	Praha : Rybka,	1998
978-80-207-0111-7	Aragon, Louis, 1897-1982	Blanche, aneb, Zapomneni / Louis Aragon ; přel. Josef Pospisil ; doslov Helena Vondraskova	Praha : Odeon,	1990
978-80-85997-04-5	Aragon, Louis, 1897-1982	Irena. Louis Aragon. Přel. Dagmar Steinova	Praha : Concordia,	2000
978-80-86862-78-1	Argens, Jean-Baptiste de Boyer d', markyz, 1704-1771	Filosofka Tereza, aneb, Vzpomínky na příběh otce Dirraga a slecny Eradice. Jean-Baptiste de Boyer. Přel. Ladislav Matejka	Praha : Dybbuk,	2009
978-80-901113-2-7	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 1, F-Station / T.-J. Arnaud ; přel. Rubi Gorrone	Praha : Najáda,	1992
978-80-85632-18-7	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 10, Plachetnice na ledovci / G.-J. Arnaud ; z francouzského orig. Přel. Hana Vecerkova ; obalka a graf. uprava Daniel Sodoma	Praha : Najáda,	1994
978-80-85632-21-7	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 11, Posedli sluncem / G.-J. Arnaud ; z francouzského orig. Přel. Ludmila Karlachova ; obalka a graf. uprava Martin Zhouf	Praha : Najáda,	1994
978-80-85632-24-1	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 12, Obratník Raka / G.-J. Arnaud ; z francouzského orig. Přel. Hana Vecerkova ; obalka a graf. uprava Martin Zhouf	Praha : Najáda,	1994
978-80-85632-27-6	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 13, Stanice fantomu / G.-J. Arnaud ; z francouzského orig. Přel. Jan Marchal ; obalka a graf. uprava Martin Zhouf	Praha : Najáda,	1994
978-80-85632-29-2	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 14, Velrybí lide / Georges-J. Arnaud ; přel. Jan Marchal ; obalka a grafická uprava Martin Zhouf	Praha : Najáda,	1995
978-80-85632-31-4	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 15, Konečná stanice Amertume / Georges-J. Arnaud ; přel. Ludmila Karlachova ; obalka a grafická uprava Martin Zhouf	Praha : Najáda,	1995
978-80-85632-30-6	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 16, Spalovací ledu / G.-J. Arnaud ; přel. Jan Marchal	Praha : Najáda,	1995
978-80-237-2681-1	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 17, Propast vlkodlaku / G.-J. Arnaud ; z francouzstiny Přel. Ludmila Karlachova	Praha : Ivo Železný,	1995
978-80-237-2834-2	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 18, Svatokradci / G.-J. Arnaud ; z francouzstiny Přel. Ludmila Karlachova	Praha : Ivo Železný,	1995
978-80-901113-2-7	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 2, Svatyne ledu / G.J. Arnaud ; přel. Hana Vecerkova	Praha : Najáda,	1992
978-80-237-2963-2	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 20, Metari Věčného života / G.-J. Arnaud ; z francouzstiny Přel. Renata Listikova	Praha : Ivo Železný,	1996
978-80-237-2964-0	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 21, Hřbitovní vlaky / G.-J. Arnaud ; přel. Renata Listikova	Praha : Ivo Železný,	1996
978-80-237-2900-0	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 21., Hřbitovní vlaky / G.J. Arnaud ; z franc. orig. přel. Renata Listikova	Praha : Ivo Železný,	1996
978-80-237-3446-2	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 22., Synové Liena Raga / G.J. Arnaud ; z franc. orig. přel. Renata Listikova	Praha : Ivo Železný,	1996
978-80-237-3488-1	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 24, Urna s popelem / G.-J. Arnaud ; z francouzstiny Přel. Renata Listikova	Praha : Ivo Železný,	1996
978-80-237-3495-4	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 25, Sluneční společnost / G.-J. Arnaud ; z francouzstiny Přel. Renata Listikova	Praha : Ivo Železný,	1997
978-80-237-3508-X	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 26, Sibirane / G.-J. Arnaud ; z francouzstiny Přel. Renata Listikova	Praha : Ivo Železný,	1997
978-80-237-2968-3	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 27, Železniční tulak / G.-J. Arnaud ; z francouzstiny Přel. Renata Listikova	Praha : Ivo Železný,	1997
978-80-7210-683-X	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 28, Vagony paměti / G.-J. Arnaud ; z francouzstiny Přel. Renata Listikova	Praha : Ivo Železný,	1997
978-80-7210-684-8	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 29., Mauzoleum pro lokomotivu / G.-J. Arnaud ; z francouzstiny Přel. Renata Listikova	Praha : Ivo Železný,	1997
978-80-901113-4-3	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 3, Ledový národ / G.J. Arnaud ; z franc. Přel. Ludmila Karlachova ; obalka a graf. uprava Pavel Stastný	Praha : Najáda,	1992
978-80-240-0064-4	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova společnost. 30, V brise legendy / G.J. Arnaud ; z francouzstiny Přel. Renata Listikova	Praha : Ivo Železný,	1997

978-80-240-0263-9	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova spolecnost. 31, Leseni hruzy / G.-J. Arnaud ; z francouzstiny Přel. Renata Listikova	Praha : Ivo Železný,	1997
978-80-85632-04-7	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova spolecnost. 4, Lovci ledovych lidi / G.J. Arnaud ; přel. Rubi Gorroho	Praha : Najáda,	1993
978-80-85632-05-5	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova spolecnost. 5, Dite / G.J. Arnaud ; přel. Lida Karlachova	Praha : Najáda,	1993
978-80-85632-08-X	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova spolecnost. 6, Zajatci ledu / G.J. Arnaud ; přel. Hana Vecerkova	Praha : Najáda,	1993
978-80-85632-10-1	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova spolecnost. 7, Trpaslik v akci / G.-J. Arnaud ; z francouzského orig. Přel. Eva Prochazkova ; obalka a graf. uprava Daniel Sodoma	Praha : Najáda,	1993
978-80-85632-12-8	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova spolecnost. 8, Na morskem ledovci / G.-J. Arnaud ; z francouzského orig. Přel. Hana Vecerkova ; obalka a graf. uprava Daniel Sodoma	Praha : Najáda,	1993
978-80-237-2953-5	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova spolecnost. 9, Liensun / G.-J. Arnaud ; z francouzstiny Přel. Ludmila Karlachova	Praha : Ivo Železný,	1996
978-80-85632-19-5	Arnaud, Georges-Jean, 1928-	Ledova spolecnost. 9., Patagonska sit / G. J. Arnaud ; Z franc. orig. přel. Karla Vladikova	Praha : Najáda,	1993
978-80-901031-5-4	Arnaud, Georges, 1917-1987	Mzda strachu / Georges Arnaud ; přel. Oldrich Kautsky	Praha : Lunarion,	1993
978-80-7218-097-5	Arnaud, Thierry	Doktor Morin. Thierry Arnaud. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1998
978-80-7218-628-0	Arnaud, Thierry	Zavrat. Thierry Arnaud. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2001
978-80-7272-408-6	Arrabal, Fernando, 1932-	Kamen bláznivosti : kniha panická. Fernando Arrabal. ilustrace Roland Topor. Přel., doslovem a poznámkami vybavil Denis Molcanov	Praha (Liberec) : Dauphin,	2012
978-80-85769-31-X	Arrabal, Fernando, 1932-	Pohreb sardinky / Fernando Arrabal ; přel. Olga Spilarova	Praha : Volvox Globator,	1994
978-80-900173-0-4	Arsan, Emmanuelle, 1932-	Emanuela / Emmanuelle Arsanova ; Přel. Zdenek Abe	Bratislava : Ikar,	1990
	Artaud, Antonin, 1896-1948	Divadlo a jeho dvojenc / Antonin Artaud ; z fr. přel. Jan Kopecký a Ladislav Šerý	Praha : Herrmann & synové,	1994
	Artaud, Antonin, 1896-1948	Texty. 1., Heliogabalus aneb Korunovaný anarchista / Antonin Artaud ; přel. Ladislav Šerý.Tarahumarové.Tři přednášky v Mexiku.Van Gogh, zasebevražďení společnosti.Skoncovat s božím soudem.Divadlo krutosti	Praha : Herrmann,	1995
978-80-239-3490-2	Artaud, Antonin, 1896-1948	Texty. 2, Surrealistické textyDopisy z RodezPřisluhovači a trýzně / Antonin Artaud ; [z francouzských originálů vybral a přeložil Ladislav Šerý].	Praha : Herrmann & synové,	1996
978-80-239-3490-2	Artaud, Antonin, 1896-1948	Texty. 3, Nova zjevení bytí = Les nouvelles revelations de l'etre. Artaud Momo = Artaud le Momo. Zde lezi = Ci-git. Tvari v tvar = Tete-a-tete. Antonin Artaud. z francouzských originalu ... vybral a Přel. Ladislav Sery	Praha : Herrmann & synové,	2003
978-80-7110-123-0	Artaud, Antonin, 1896-1948	Van Gogh, aneb, Zasebevrazdeny spolecnosti ; Skoncovat s Bozim soudem ; Divadlo krutosti / Antonin Artaud ; Přel. Ladislav Sery	Praha : Pražská imaginace,	1993
978-80-7211-214-7	Assollant, Alfred, 1827-1886	Hrdinny kapitan Korkoran. Alfred Assolant. podle stejnojmenného romanu vypravi Vitezslav Kocourek	Pižeň : Nava,	2005
978-80-7246-186-9	Assouline, Pierre, 1953-	Dvoji zivot. Pierre Assouline. Přel. Sarka Belisova	Praha : Motto,	2004
978-80-7407-066-2	Attali, Jacques, 1943-	Bratrstvo probuzenych. Jacques Attali. Přel. Veronika Matiaszkova	Praha : Garamond,	2009
978-80-7246-081-1	Aubert, Brigitte, 1956-	Ctyri synove doktora Marche. Brigitte Aubertova. Přel. Miluse Krejcova	Praha : Motto,	2001
978-80-7246-053-6	Aubert, Brigitte, 1956-	Ten se mi libi. Brigitte Aubertova. Přel. Miluse Krejcova	Praha : Motto,	2000
978-80-7246-189-3	Aubert, Brigitte, 1956-	Vrazedny seznam. Brigitte Aubertova. Přel. Miluse Krejcova	Praha : Motto,	2003
978-80-242-4165-4	Audouin-Mamikonian, Sophie, 1961-	Indiana Teller. Jarní měsíc / Sophie Audouinová-Mamikonianová ; z francouzského sic originálu ... přeložila Renata Greplová	Praha : Euromedia Group-Knižni klub,	2013
978-80-7151-002-5	Aulnoy, Marie-Catherine Le Jumel de Barneville, baronka, ca 1650-1705	Modry ptak / Marie-Catherine d'Aulnoy ; ilustrace Marketa Siskova ; preklad z francouzstiny Magdalena Stolova	Praha : Aventinum,	1997
978-80-242-3158-7	Aulnoy, Marie-Catherine Le	V kralovstvi mocnych vil : pohadky pani d'Aulnoy. ilustroval Jindra Capek. verse napsal Jiri Zacek. z	Praha : Euromedia Group-Knižni klub,	2011

	Jumel de Barneville, baronka, ca 1650-1705	anglické zkrácené verze ... Přel. Viola Lyckova. doslov napsala a text s přihlednutím k francouzskému originalu upravila Renata Greplova		
978-80-204-0561-5	Autin, Jean, 1921-1991	Cisarovna Evzenie / Jean Autin ; přel. Magdalena Lavalova	Praha : Mladá fronta,	1995
978-80-902034-7-7	Aymé, Marcel, 1902-1967	Cervene pohadky kocoura Moura / Marcel Ayme ; ilustrace Claudine a Roland Sabatierovi	Praha : Tichá Byzanc,	1997
978-80-204-0498-8	Aymé, Marcel, 1902-1967	Cesty skolaku / Marcel Ayme ; z francouzstiny Přel. Magdalena Lavalova	Praha : Mladá fronta,	1994
978-80-85243-49-0	Aymé, Marcel, 1902-1967	Zelena kobyla / Marcel Ayme ; přel. Radovan Kratky ; ilustroval Milan Cais ; vazba a grafická uprava Ingrid Pernickova	Praha : Petrklíč,	1995
978-80-7246-138-9	Ayoub, Mouna, 1957-	Pravda. Mouna Ayoubova. Přel. Sarka Belisova	Praha : Motto,	2003
978-80-7222-596-5	Aziz, Germaine, 1928-2003	Navzdý zneuctena : svedectví potupene, prodavane a znasilnovane zeny. Germaine Aziz. Přel. Katerina Vychopnova	Líbeznice : Víkend,	2009
978-80-00-01397-5	Aznavour, Charles, 1924-	Vzpominky : cas vcerejsku. Charles Aznavour. Přel. Marketa Vinicka	Praha : Albatros,	2004
978-80-7341-110-5	Ba, Mariama, 1929-1981	Tak dlouhy dopis. Mariama Ba. Přel. Vera Stovickova-Heroldova	Praha : BB art,	2003
978-80-7145-121-5	Babin, Pierre, 1947-	Sigmund Freud : tragedie nepochopeni / Pierre Babin ; z franc. přel. Eva Brdickova, Hana Salajkova	Martin : Slovart,	1994
978-80-86019-41-1	Bachelard, Gaston, 1884-1962	Plamen svíce / Gaston Bachelard ; přel. Richard Vyhliďal ; doslov Cestmir Pelikan ; ilustrace Jindřich Zeithamml	Praha (Liberec) : Dauphin,	1997
978-80-86702-61-2	Bachelard, Gaston, 1884-1962	Poetika prostoru. Gaston Bachelard. Přel. Josef Hrdlicka	Praha : Malvern,	2009
978-80-86702-71-1	Bachelard, Gaston, 1884-1962	Poetika sneni. Gaston Bachelard. Přel. Josef Hrdlicka	Praha : Malvern,	2010
	Bachelard, Gaston, 1884-1962	Psychoanalýza ohně / Gaston Bachelard ; [přeložila Jitka Hamzová ; verše přeložil Jiří Pelán ; doslov napsal Jiří Pechar]	Praha : Mladá fronta,	1994
978-80-204-0638-7	Bachelard, Gaston, 1884-1962	Voda a sny : esej o obraznosti hmoty / Gaston Bachelard ; přel. Jitka Hamzova	Praha : Mladá fronta,	1997
978-80-87377-21-5	Bachmann, Ingeborg, 1926-1973	Čas srdce : korespondence / Ingeborg Bachmannová, Paul Celan. Přel.y Michaela Jacobsenová a Vlasta Dufková	Praha : Pulchra,	2013
978-80-7309-620-5	Bachoud, Andree	Franco, neboli, O uspechu prumerneho cloveka. Andre Bachoud. Přel. Dusan Provaznik	Praha : Levné knihy,	2008
978-80-85821-77-X	Bachoud, Andree	Franco. Andree Bachoudova. Přel. Svetozar Pantucek	Praha : Themis,	2000
978-80-7008-192-9	Baker, Leandre-Alain, 1960-	Dny se vlecou, noci taky--. Leandre-Alain Baker. preklad Matylda a Michal Laznovskych	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2006
978-80-900288-8-8	Baldwin, Florence	Zivotem vedla je laska / Florence Baldwinova ; preklad Margita Szekelyova	Praha : Siesta,	1993
978-80-7033-901-2	Ballester, Pierre, 1959-	Tajemstvi Lance Armstronga. Pierre Ballester & David Walsh. Přel. Jiri Esser	Praha : Olympia,	2005
978-80-87474-06-8	Balthus, 1908-2001	Pozdni vzpominky : jak je zaznamenal Alain Vircondelet. Balthus. uvodni studie Frantisek Miks. doslov Milos Dolezal. Přel. Jana Spoustova	Brno : Barrister & Principal,	2010
978-80-243-1453-3	Balzac, Honore de, 1799-1850	Divka se zlatyma ocima. Honore de Balzac. z francouzského originalu Přel. Marie Ruthova	Brno : MOBA,	2003
978-80-86318-81-8	Balzac, Honore de, 1799-1850	Fyziologie manzelstvi. Honore de Balzac. uprava textu Zdenek Hrabica a Vera Martinkova. doslov Zdenek Hrabica. nove ilustrace Miroslav Houra	Praha : Alfa-Omega,	2006
978-80-7021-321-3	Balzac, Honore de, 1799-1850	Lesk a bida kurtizan. Honore de Balzac. Prel. Eva Outratova	Praha : Vyšehrad,	1999
978-80-7209-051-8	Balzac, Honore de, 1799-1850	Plukovník Chabert ; Gobseck / Honore de Balzac ; k vydání pripravil a predmluvu napsal Petr Himmel ; editor Lukas Rous ; z francouzstiny Přel.i Jiri Pechar a Jaromir Fiala	Praha : Slovart,	1997
978-80-7268-644-5	Balzac, Honore de, 1799-1850	Rozmarné povídky. Honore de Balzac	Třebíč : Akcent,	2012
	Balzac, Honore de, 1799-1850	Succubus aneb Běs sviňavý ženský / Honoré de Balzac ; Z jaz. frančského na česko přel. Jaroslav Zaorálek	Praha : Nejmenší nezávislé nakladatelství,	1995
	Balzac, Honore	Šprýmovné povídačky / Honoré de Balzac ; v překladu	Praha : Sezam,	1990

	de, 1799-1850	Z. Gintla ; s ilustracemi K.R. Schönborna		
978-80-7389-007-0	Balzac, Honore de, 1799-1850	Teorie postele. Honore de Balzac. v nove uprave Miroslava Houry, Very Martinkove a Zdenka Hrabici	Praha : Alfa-Omega,	2007
	Balzac, Honore de, 1799-1850	Umění platit své dluhy a uspokojit věřitele, aniž by bylo třeba vyjmout jediný halíř z vlastní kapsy / Honoré de Balzac ; [s použitím překladu Karla Nováka]	Praha : Alfa,	2001
978-80-86019-09-8	Balzac, Honore de, 1799-1850	Uvaha o elegantním zivote / Honore de Balzac ; přel.i Otakar Novacek a Svatopluk Jezek ; predmluva Gustav Erhart	Praha (Liberec) : Dauphin,	1996
978-80-7294-325-8	Barbery, Muriel, 1969-	Pochoutka. Muriel Barberyova. Přel. Petr Christov	Brno : Host,	2009
978-80-7294-286-2	Barbery, Muriel, 1969-	S elegancí ježka / Muriel Barberyová. Přel. Petr Christov	Brno : Host,	2008
978-80-7491-041-8	Barbery, Muriel, 1969-	S elegancí ježka / Muriel Barberyová. Přel. Petr Christov	Brno : Host,	2013
978-80-901280-2-5	Barbet, Pierre	Rise Bafometova / Pierre Barbet ; preklad z francouzstiny Jitka Mateju	Praha : Klub Julese Vernea,	1993
978-80-85885-47-6	Barbey d'Aurevilly, Jules Amedee, 1808-1889	Hostina atheistova / Barbey d'Aurevilly ; přel. F. Sedivec ; uvodem opatril Arthur Breisky ; obalka Petr Palarcik	Olomouc : Votobia,	1995
978-80-7198-052-8	Barbey d'Aurevilly, Jules Amedee, 1808-1889	Listy Trebutienovi / Jules Barbey D'Aurevilly ; přel. Bohuslav Reynek	Olomouc : Votobia,	1996
978-80-7207-044-4	Barbey d'Aurevilly, Jules Amedee, 1808-1889	O dandysmu a Georgi Brummellovi / Jules Barbey d'Aurevilly ; Přel. Catherine Krickova ; verse Přel. Jiri Nasinec ; uvod Nikolaj Savicky ml.	Praha : Volvox Globator,	1996
978-80-7209-056-9	Barbey d'Aurevilly, Jules Amedee, 1808-1889	Tri Dabelske novely. Jules Barbey D'Aurevilly. k vydani pripravil a predmluvu napsal Petr Himmel. editor Lukas Rous. z francouzskych originalu Přel. Oskar Reindl	Praha : Slovart,	1998
978-80-7202-170-2	Bardot, Brigitte, 1934-	Inicialy B.B. : memoary / Brigitte Bardotova ; přel. Miluse Krejcova ; verse Přel. Jindrich Vesely	Praha : Ikar,	1997
978-80-85830-10-8	Barille, Elisabeth	Anais Ninova s maskou a bez ni / Elisabeth Barille ; z franc. orig. přel. Zdenek Knezek	Praha : Ikar,	1994
978-80-86818-63-4	Barthes, Roland, 1915-1980	Fragmenty milostneho diskurzu. Roland Barthes. Přel. Cestmir Pelikan	Červený Kostelec : Pavel Mervart,	2007
978-80-86019-53-5	Barthes, Roland, 1915-1980	Kritika a pravda / Roland Barthes ; přel. Josef Cermak, Josef Dubsky a Julie Stepankova ; poznamku o autorovi napsal Cestmir Pelikan	Praha (Liberec) : Dauphin,	1997
978-80-86569-73-X	Barthes, Roland, 1915-1980	Mytologie. Roland Barthes. vybor Přel. Josef Fulka	Praha : Dokořán,	2004
	Barthes, Roland, 1915-1980	Mytologie. Roland Barthes. vybor Přel. Josef Fulka	Praha : Dokořán,	2011
978-80-86138-90-9	Barthes, Roland, 1915-1980	Rozkos z textu. Roland Barthes. Přel. a doprovodnou studii napsala Olga Spilarova	Praha : Triáda,	2008
	Barthes, Roland, 1915-1980	Říše znaků. Přel. Petr Zavadil	Praha : Fra,	2012
978-80-86955-73-5	Barthes, Roland, 1915-1980	S. Z. Roland Barthes. z franc. orig. ... Přel. Josef Fulka	Praha : Garamond,	2007
978-80-7363-019-2	Barthes, Roland, 1915-1980	Sade, Fourier, Loyola. Roland Barthes. Přel. Josef Fulka	Praha : Dokořán,	2006
978-80-86603-28-8	Barthes, Roland, 1915-1980	Svetla komora : poznamka k fotografii. Roland Barthes. Přel. a doslov napsal Miroslav Petricek	Praha : Fra,	2005
978-80-7198-208-3	Barthou, Louis, 1862-1934	Milostny zivot Richarda Wagnera / Louis Barthou ; přel. Vladimir Zikes	Olomouc : Votobia,	1996
978-80-238-8396-8	Bataille, Georges, 1897-1962	Erotismus. Georges Bataille. Přel.i Marie Kohoutova a Michal Pacvon	Praha : Herrmann & synové,	2001
978-80-86019-56-X	Bataille, Georges, 1897-1962	Madam Edwardsa. Zemrely. Georges Bataille. Přel. a edicni poznamku napsal Miroslav Drozd. doslovem vybavil Lada Sery	Praha (Liberec) : Dauphin,	1998
978-80-900857-4-1	Bataille, Georges, 1897-1962	Pribeh oka ; Matka / Georges Bataille ; z francouzskych originalu Přel. Ladislav Sery	Praha : Reflex,	1992
978-80-238-3644-7	Bataille, Georges, 1897-1962	Prokleta cast. Teorie nabozenstvi. Georges Bataille	Praha : Herrmann & synové,	1998
978-80-238-6231-6	Bataille, Georges, 1897-1962	Svrchovanost. Georges Bataille. Přel. Ladislav Sery	Praha : Herrmann & synové,	2000
	Bataille, Georges,	Vnitřní zkušenost ; Metoda meditace ; [přeložil a	Praha (Liberec) :	2003

	1897-1962	ediční poznámkou opatřil Josef Hrdlička]	Dauphin,	
978-80-7217-623-6	Bauby, Jean-Dominique, 1952-1997	Skafandr a motyl. Jean-Dominique Bauby. Přel. Jitka Rihankova. ilustrace Miroslav Huptych	Brno : Jota,	2008
978-80-7272-120-7	Bauchau, Henry, 1913-2012	Diotima a lvi. Henry Bauchau. Přel. Alice Kottova	Praha (Liberec) : Dauphin,	2007
978-80-85281-12-0	Bauchau, Henry, 1913-2012	Oidipova cesta / Henry Bauchau ; přel. Vladimíra Dankova	Praha : Česká expedice,	1994
978-80-85769-12-3	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Basen o hasisi / Charles Baudelaire ; Přel. Jan Hart ; uprava textu Zbynek Ryba ; doslov Nikolaj Savicky	Praha : Volvox Globator,	1993
978-80-7207-290-0	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Basen o hasisi. Baudelaire Charles. Prel. Jan Hart. uprava textu Zbynek Ryba. doslov Nikolaj Savicky	Praha : Volvox Globator,	1999
978-80-85197-03-0	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Cesta : Basen z knihy Květy zla / Charles Baudelaire ; Soubez. text z franc. přel. a doslov napsal Jan M. Tomes ; Tri barevne lepty Pavla Sukdolaka vytiskl Pavel Drimal	Praha : Bonaventura,	1991
978-80-904061-3-1	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Des fleurs du mal = Z květu zla. Charles Baudelaire. Přel. Jan Marius Tomes	Havlíčkův Brod : Petrkov,	2009
978-80-901527-1-6	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Duverne deniky / Baudelaire ; přel. Petr Turek	Praha : Kra,	1993
978-80-7185-437-9	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Horke propasti. Charles Baudelaire. z francouzských originalu ... usporadal, uvodni esej, zivotopisna data a edicni poznamky napsal a dobovy obrazovy material vybral Jan M. Tomes. basne Přel.i Karel Capek ... et al.	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2001
978-80-87139-35-6	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Květy zla / Charles Baudelaire	Brno : Tribun,	2007
978-80-7399-670-3	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Květy zla / Charles Baudelaire - Výbor z Květů zla / Charles Baudelaire ; v překladu Jaroslava Vrchlického a Jaroslava Golla ; ilustrovala Pavla Kantorová	Brno : Tribun,	2013
978-80-7459-092-4	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Květy zla / Charles Baudelaire ; překlad Vítězslav Nezval	Praha : Československý spisovatel,	2013
978-80-204-0619-0	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Květy zla / Charles Baudelaire ; v prekladech Otokara Fischera ... et al. ; preklady z francouzských originalu usporadal, k vydani pripravil, edicni poznamku a doslov napsal Jiri Pelan	Praha : Mladá fronta,	1997
978-80-902114-9-6	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Květy zla / Charles Baudelaire, vybor z poezie, sestí kombinovanými technikami vyzdobil Karel Demel., preklad Svatopluk Kadlec. grafiky vytiskli Milan a Pavel Drimalovi na plzenskem papire. vydavatele Josef Runstuk a Karel Zizkovsky. upravil Jiri Rathousky	Praha : Kniha, grafika, bibliofilie,	1998
978-80-7309-038-4	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Květy zla / Charles Baudelaire. Přel. Svatopluk Kadlec	Praha : Levné knihy,	2001
978-80-7021-580-1	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Ma temna krasko. Charles Baudelaire. Přel. Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2002
978-80-901760-5-4	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Male basne v proze. Charles Baudelaire. Prel. Hanus Jelinek	Praha : Garamond,	1999
978-80-207-1031-0	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Male basne v proze. Charles Baudelaire. Prel. Jaroslav Fort	Praha : Odeon,	1999
978-80-7257-788-3	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Male basne v proze. Charles Baudelaire. Přel. Jaroslav Fort. doslov Přel. Konstantin Biebel	Praha : BB art,	2002
978-80-7215-005-7	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Me srdce, tak jak je / Charles Baudelaire ; z francouzských originalu vybral, Přel., komentarem opatřil a uvod napsal Jan Vladislav	Praha : Torst,	1996
978-80-86379-72-8	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Petits poemes en prose = Male basne v proze. Charles Baudelaire. Přel. Hanus Jelinek	Praha : Garamond,	2004
978-80-86379-19-1	Baudelaire, Charles, 1821-1867	Umele raje. Charles Baudelaire. Přel. Petr Himmel	Praha : Garamond,	2001
978-80-7407-065-5	Baudelaire, Charles, 1821-	Umele raje. Charles Baudelaire. Přel. Petr Himmel	Praha : Garamond,	2009

978-80-7294-367-8	Bayard, Pierre, 1954-	Jak mluvit o knihách, které jsme necetli. Pierre Bayard. Přel. Petra James	Brno : Host,	2010
978-80-235-0067-8	Bazin, Herve, 1911-1996	Vražedná epidemie : (devatý den) / Herve Bazin ; přel. Marie Janu	Praha : Orbis,	1995
978-80-7258-395-9	Beaumarchais, Pierre-Augustin Caron de, 1732-1799	Bláznivý den, aneb, Figarova svatba : premiéra 27. dubna 2012 ve Stavovském divadle. Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais. adaptace Daria Ullrichova	Praha : Národní divadlo,	2012
978-80-86216-57-8	Beaumarchais, Pierre-Augustin Caron de, 1732-1799	Figarova svatba, neboli, Bláznivý den : komedie o čtyřech jednáních. Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais. Přel. Karel Kraus. verse Přel. Frantisek Hrubin	Praha : Artur,	2005
978-80-7023-097-5	Beauvoir, Simone de, 1908-1986	Pozvána / Simone de Beauvoir ; Přel. Jiří a Libuše Konupkovi ; doslov Helena Vondrásková	Praha : Melantrich,	1991
978-80-7198-157-5	Beauvoir, Simone de, 1908-1986	Rozhovor s Jean-Paulem Sartrem / Simone de Beauvoir ; přel. Alena Dvorackova	Olomouc : Votobia,	1996
978-80-204-2621-5	Becker, Emma, 1988-	Pan S. : erotická zpověď. Emma Beckerová. Přel. Jana Chartier	Praha : Mladá fronta,	2012
978-80-246-2299-6	Becker, Karin, 1962-	Literární dandysmus 19. století ve Francii / Karin Beckerová. Přel. Alena Lhotová	Praha : Karolinum,	2013
978-80-86151-92-1	Beckett, Samuel, 1906-1989	Čekání na Godota. Samuel Beckett. Přel. Patrik Ouredník	Brno : Větrné mlýny,	2005
	Beckett, Samuel, 1906-1989	Čekání na Godota	Praha : Dilia,	1994
	Beckett, Samuel, 1906-1989	Čekání na Godota. Veršované	Brno : Větrné mlýny,	2010
	Beckett, Samuel, 1906-1989	Eseje: Joyce / Proust	Brno : Petrov,	1992
978-80-203-0166-6	Beckett, Samuel, 1906-1989	Katastrofa a jiná dramata / Samuel Beckett ; Z franc. přel. Josef Kausitz	Praha : Dilia,	1992
978-80-203-0208-5	Beckett, Samuel, 1906-1989	Konec hry : Drama / Samuel Beckett ; Z franc. přel. Josef Kausitz	Praha : Dilia,	1994
978-80-7203-145-7	Beckett, Samuel, 1906-1989	Malone umírá / Samuel Beckett ; přel. Tomáš Hrach	Praha : Argo,	1997
978-80-7203-040-X	Beckett, Samuel, 1906-1989	Molloy / Samuel Beckett ; přel. Tomáš Hrach	Praha : Argo,	1996
978-80-85913-01-1	Beckett, Samuel, 1906-1989	Murphy / Samuel Beckett ; přel. Eva Pilarová ; obálka a frontispice Lubos Drtina	Praha : ERM,	1995
978-80-7203-079-5	Beckett, Samuel, 1906-1989	Nepojmenovatelný. Samuel Beckett. Přel. Tomáš Hrach	Praha : Argo,	1998
978-80-85769-52-2	Beckett, Samuel, 1906-1989	Novely a texty pro nic / Samuel Beckett ; přel. Marie Janu a Josef Kausitz ; obálka Pavel Rut	Praha : Volvox Globator,	1995
978-80-86138-09-7	Beckett, Samuel, 1906-1989	Poemes = Basne. Samuel Beckett. Přel. Jiří Pelán. Ilustrace Adriana Simotova	Praha : Triáda,	1999
978-80-204-0930-0	Beckett, Samuel, 1906-1989	První láska. Samuel Beckett. Přel. Martina Vavřínková	Praha : Mladá fronta,	2001
978-80-86184-24-1	Beckett, Samuel, 1906-1989	Texty pro nic. Samuel Beckett. Přel. Marie Veselá. tři barevné serigrafie Milan Grygar. typografie Milan Grygar. k vydání připravil Zdeněk Krenek	Praha : Aulos,	2011
	Beckett, Samuel, 1906-1989	Tso	Praha : Argo,	2002
978-80-7217-372-3	Bedard, Jean, 1949-	Komenský : labyrint srdce a peklo světa. Jean Bedard. Přel. Jiří Zak	Brno : Jota,	2005
978-80-7106-135-2	Bedier, Joseph, 1864-1938	Roman o Tristanovi a Isolde / Joseph Bedier ; přel. Eva Musilová	Praha : NLN,	1996
978-80-7222-642-9	Bednarski, Piotr, 1938-	Modrý sníh : udesné vzpomínky na roky hrůzy v sibiřském gulagu. Piotr Bednarski. Přel. Josef Týc	Líbeznice : Víkend,	2009
978-80-7246-149-4	Beigbeder, Frederic, 1965-	99 franku. Frederic Beigbeder. Přel. Marketa Demlova	Praha : Motto,	2003
978-80-7246-170-2	Beigbeder, Frederic, 1965-	Láska trvá tři roky. Frederic Beigbeder. Přel. Marketa Demlova	Praha : Motto,	2005
978-80-87429-17-4	Beigbeder, Frederic, 1965-	Povídky psané pod vlivem extáze. Frederic Beigbeder. Přel. Anna a Erik Lukavští	Praha : Fra,	2012
978-80-7246-260-1	Beigbeder, Frederic, 1965-	Windows on the world. Frederic Beigbeder. Přel. Marketa Demlova	Praha : Motto,	2004
978-80-85773-91-0	Bellemare, Louis de, 1809-1852	Belous prairie. Gabriel Ferry	Praha : Toužimský & Moravec,	1998
978-80-85773-74-0	Bellemare, Louis de, 1809-1852	Zalesák : za zlatem do země Apacu / Gabriel Ferry ; ilustrace Jiří Wowk ; přeloženo z francouzštiny	Praha : Toužimský & Moravec,	1997

978-80-7433-036-0	Bellemare, Pierre, 1929-	26 príbehů, nad nimž zůstava rozum stat. Pierre Bellemare, Gregory Frank. Přel. Katerina Vychopnova	Líbeznice : Víkend,	2010
	Bellemare, Pierre, 1929-	Hrozná pravda : 26 velkých záhad historie konečně vyřešeno / Peirre [i.e. Pierre] Bellemare, Jean-François Nahmias ; dokumentace Francine Vincentová ; [z francouzského originálu přeložila Radka Sadílková]	Praha : Práh,	2009
978-80-7246-331-4	Bellemare, Pierre, 1929-	Ja se pomstím! : 40 príbehů smrtelne nenavisti. Pierre Bellemare, Jean-Francois Nahmias. dokumentace Gaetane Barben. Přel. Miluse Krejcova	Praha : Motto,	2006
	Bellemare, Pierre, 1929-	Lovci lidí : neslavné konce slavných zločinců / Pierre Bellemare, Jean-François Nahmias ; dokumentace Jacqueline Hiegel ; [z francouzského originálu ... přeložila Kateřina Vychopňová]	Líbeznice : Víkend,	2009
978-80-7246-243-1	Bellemare, Pierre, 1929-	Preziji? : 45 príbehů, kdy zivot visel na vlasce. Pierre Bellemare, Jean-Francois Nahmias. Přel. Miluse Krejcova	Praha : Motto,	2005
978-80-7246-607-8	Bellemare, Pierre, 1929-	Spiknutí : když se lidé spolčí, aby zabili. Pierre Bellemare, Jerome Equer. dokumentace Jacqueline Hiegelova. Přel. Miluše Krejčova	Praha : Motto,	2012
978-80-7473-108-2	Bello, Antoine, 1970-	Falzifikátoři / Antoine Bello. Přel. Alan Beguivin	Zlín : Kniha Zlín,	2013
978-80-7466-092-4	Ben Chrouda, Lotfi	Ve stínu královny : rozmařilý život na úkor "milovaného" lidu. Lotfi Ben Chrouda. Přel. Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress,	2012
978-80-87429-03-7	Ben Jelloun, Tahar, 1944-	Poslední přítel. Tahar Ben Jelloun. Přel. i Anna a Erik Lukavsti	Praha : Fra,	2011
978-80-7272-126-9	Ben Jelloun, Tahar, 1944-	Posvatná noc. Tahar Ben Jelloun. Přel. i Anna a Erik Lukavsti	Praha (Liberec) : Dauphin,	2007
978-80-7272-049-X	Ben Jelloun, Tahar, 1944-	Tati, co je to rasismus?. Tahar Ben Jelloun. Přel. i Anna a Erik Lukavsti. úvodní slovo Josef Smejkal	Praha (Liberec) : Dauphin,	2004
978-80-7272-057-0	Ben Jelloun, Tahar, 1944-	Tichý den v Tangeru. Tahar Ben Jelloun. Přel. i Anna a Erik Lukavsti	Praha (Liberec) : Dauphin,	2002
978-80-257-1015-9	Benacquista, Tonino, 1961-	Mafiánovi = Malavita / Tonino Benacquista. Přel. Kateřina Boháč a Ivana Tomková	Praha : Argo,	2013
978-80-7008-254-6	Benaissa, Slimane, 1943-	Zpověď nepovedeného muslima. Slimane Benaissa. Přel. i Matylda a Michal Laznovských	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2011
978-80-7185-929-1	Benamou, Georges-Marc, 1957-	Mnichovský přízrak. Georges-Marc Benamou. Přel. Zuzana Tomanova	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2008
978-80-7246-379-4	Benoit, Michel, 1940-	Tajemství trinactého apostola. Michel Benoit. Přel. Dana Melanova	Praha : Motto,	2007
978-80-7033-750-8	Benson, Stephanie, 1959-	Masozravy expres. Stephanie Bensonova. Přel. Eva Stedra	Praha : Olympia,	2002
978-80-7303-200-7	Benzoni, Juliette, 1920-	Cisarske tragedie. Juliette Benzoni. Přel. Ladislava Milickova	Ostrava : Domino,	2004
978-80-7303-288-0	Benzoni, Juliette, 1920-	Italska mozaika. Juliette Benzoni	Ostrava : Domino,	2006
978-80-222-0426-9	Benzoni, Juliette, 1920-	Krasna Katerina. 2. Zlate rouno / Juliette Benzoniova	Bratislava : Tatran,	1992
978-80-222-0426-9	Benzoni, Juliette, 1920-	Krasna Katerina. 3. Navzdý sputana / Juliette Benzoniova ; Přel. y Vera Stovickova a Blanka Kocourkova	Bratislava : Tatran,	1993
	Benzoni, Juliette, 1920-	Krásná Kateřina. Sv. 1, (Jediná láska) Alena Hartmannová	Bratislava : Tatran,	1992
978-80-7303-087-X	Benzoni, Juliette, 1920-	Krev, slava a láska. Juliette Benzoni. Přel. Ladislava Milickova	Ostrava : Domino,	2002
	Benzoni, Juliette, 1920-	Marianna a Jason z širých moří. 3. díl / Juliette Benzoni ; z angl. orig. přel. Dagmar Slavíkovská	Frýdek-Místek : Alpress,	1996
978-80-85975-20-3	Benzoni, Juliette, 1920-	Marianna a neznámý Toskanec. D. 2. / Juliette Benzoni ; přel. Dagmar Slavíkovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1996
978-80-85975-14-9	Benzoni, Juliette, 1920-	Marianna. 1. díl / Juliette Benzoni ; z franc. orig. přel. D. Slavíkovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1995
978-80-85975-86-6	Benzoni, Juliette, 1920-	Marianna. D. 4., Tajne poslani / Juliette Benzoni ; přel. Dagmar Slavíkovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1996
978-80-85975-69-6	Benzoni, Juliette, 1920-	Marianna. D. 5., Plamenne vavriny / Juliette Benzoni ; přel. Dagmar Slavíkovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1997
978-80-86128-95-4	Benzoni, Juliette, 1920-	Mecem a jedem. Juliette Benzoni. Přel. Miroslava Filkova	Ostrava : Domino,	2000
978-80-7218-038-X	Benzoni, Juliette, 1920-	Modra hvězda / Juliette Benzoni ; přel. Bruno Cempirek	Frýdek-Místek : Alpress,	1997

978-80-7218-100-9	Benzoni, Juliette, 1920-	Modra hvězda. 2, Ruze z Yorku. Juliette Benzoni. Přel. Bruno Cempírek	Frýdek-Místek : Alpress,	1998
978-80-7243-676-7	Benzoni, Juliette, 1920-	Příběhy francouzských zámků / Juliette Benzoni. Přel. Růžena SteklaČová	Praha : Brána,	2013
978-80-87374-82-5	Benzoni, Juliette, 1920-	Rej dyk. 1, Dyka s červenou lilií. Juliette Benzoni. Přel. Jitka Mateju	Praha : Plejáda,	2011
978-80-7463-021-7	Benzoni, Juliette, 1920-	Rej dyk. 2, Ravailacovo ostří. Juliette Benzoni	Praha : Plejáda,	2012
978-80-85975-84-X	Benzoni, Juliette, 1920-	Rytíři noci / Juliette Benzoni ; přel. Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress,	1996
978-80-7303-143-4	Benzoni, Juliette, 1920-	Rytíři noci. Juliette Benzoni	Ostrava : Domino,	2003
978-80-86128-44-X	Benzoni, Juliette, 1920-	Tragické osudy královen. Juliette Benzoni. Přel. Miroslava Filková	Ostrava : Domino,	1999
978-80-85352-54-0	Benzoni, Juliette, 1920-	Trinact Větru. 1., Pomsti se a miluj / Juliette Benzoni ; Z franc. orig. přel. Jan Uhlíř	Praha : Remedium,	1995
978-80-7243-559-3	Benzoni, Juliette, 1920-	V loži královen : milenci. Juliette Benzoni. Přel. Tomas Kybal	Praha : Brána,	2011
978-80-7243-601-9	Benzoni, Juliette, 1920-	V loži králů : svatební noci. Juliette Benzoni. Přel. Růžena Steklačovi	Praha : Brána,	2012
978-80-86128-77-6	Benzoni, Juliette, 1920-	Velké damy, malé ctnosti. Juliette Benzoni. Přel. Miroslava Filková	Ostrava : Domino,	2000
978-80-7463-005-7	Benzoni, Juliette, 1920-	Zlata chiméra Borgiu. Juliette Benzoni. Přel. Martin Kučera	Praha : Plejáda,	2012
978-80-7294-042-2	Berg, Jean de	Obraz. Jean de Berg. Přel. Miloš Hanák. kresby Dušan Zdímal	Brno : Host,	2001
978-80-238-9356-4	Berge, Claude, 1926-2002	Kdo zavraždil vedou z Densmoru? = Qui a tue le duc de Densmore?. Claude Berge. (ed. J. Nesetřil)	Praha : Charles University,	2002
978-80-203-0304-9	Berger, John, 1926-	Otázka zeměpisu : Hra o třech dějstvích / John Berger, Nella Bielski ; Z franc. přel. Jiri Zak	Praha : Dílka,	1993
978-80-7191-218-2	Bergot, Erwan, 1930-1993	Bir Hakim / Erwan Bergot ; přel. J. Chodil	Plzeň : Mustang,	1996
978-80-7113-056-7	Bernanos, Georges, 1888-1948	Rozhovory karmelitánů / Georges Bernanos ; podle povídky Gertrudy von Le Fort a scenáře Bruckbergera a Philippa Agostiniho ; přel. Otomar Radina	Praha : Zvon,	1992
978-80-7272-140-5	Bernanos, Georges, 1888-1948	Velké hřbitovy v měsíčním svitu. Georges Bernanos. Přel. Jan Radimský	Brno : Vetus Via. Praha : Dauphin,	2008
978-80-7185-331-3	Bernheim, Emmanuele, 1955-	Jeho žena. Emmanuele Bernheimova. Přel. Jarmila Fialová	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2001
978-80-7429-004-6	Berr, Helene, 1921-1945	Deník : deník židovské dívky v okupované Francii 1942-1944. Helene Berrova. Přel. Vera Dvoráková	Praha : Vyšehrad,	2009
978-80-202-0041-X	Berteaut, Simone, 1918-	Edith Piaf / Simone Berteautova ; z franc. přel. Marie Janu ; typografie Václav Jedlička	Praha : Československý spisovatel,	1990
978-80-200-0788-1	Berteaut, Simone, 1918-	Edith Piaf. Simone Berteautova. Přel. Marie Janu	Praha : Academia,	1999
978-80-85940-39-6	Bertrand, Claudine, 1948-	L'Enigme du Futur. poemes Claudine Bertrand. huiles Chantal Legendre. traduction Jana Boxberger = Tajemství budoucnosti. básně Claudine Bertrand. oleje Chantal Legendre. překlad Jana Boxberger	Praha : Protis,	2001
978-80-85940-33-7	Bertrand, Claudine, 1948-	Poslední žena = La dernière femme. Claudine Bertrand. ilustrace Eric Bonnefon. z francouzského originálu Přel. Jana Boxbergerova	Praha : Protis,	2000
978-80-249-0888-5	Besson, Andre, 1927-	Roman o Sisi. Andre Besson. Přel. Sarka Belisova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2007
978-80-7362-220-3	Besson, Luc, 1959-	Arthur a Maltazardova pomsta. Luc Besson. Přel. Bruno Cempírek	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-7362-110-X	Besson, Luc, 1959-	Arthur v zakázaném městě. 2. Luc Besson. Přel. Bruno Cempírek	Frýdek-Místek : Alpress,	2005
978-80-7214-758-7	Besson, Philippe, 1967-	Florentan. Philippe Besson. Přel. Martina Sládková	Praha : Baronet,	2005
978-80-902628-2-1	Bianciotti, Hector, 1930-	O cem si noc se dnem vyprávějí. Hector Bianciotti. Přel. Alena Lhotová a Vera Hrubánová	Praha : Malvern,	1999
978-80-257-0354-0	Binet, Laurent, 1972-	HHhH. Laurent Binet. Přel. Michala Markova	Praha : Argo,	2010
978-80-7407-099-0	Bismuth, Nadine, 1975-	Vzala jste si psychopata?. Nadine Bismuthova. z francouzštiny Přel. Martin Kucera	Praha : Garamond,	2011
978-80-7407-024-2	Blanchot, Maurice, 1907-2003	Lautreamont a Sade. Maurice Blanchot. Přel. Marie Dospíšilová	Praha : Garamond,	2008

978-80-238-4354-0	Blanchot, Maurice, 1907-2003	Literarniprorost. Maurice Blanchot. Přel. Marie Kohoutova a Michal Pacvon	Praha : Herrmann & synové,	1999
978-80-7294-505-4	Blas de Robles, Jean-Marie, 1954-	Pulnocní hora. Jean-Marie Blas de Robles. Přel. Ladislav Vaclavík	Brno : Host,	2011
978-80-7294-337-1	Blas de Robles, Jean-Marie, 1954-	Tam, kde jsou tygři domovem. Jean-Marie Blas de Robles. Přel. Ladislav Vaclavík	Brno : Host,	2010
978-80-7391-733-3	Bled, Jean-Paul	Marie Terezie : zakladatelka moderního státu / Jean-Paul Bled. Přel. Kristýna Brunclíková	Praha : Slovart,	2013
978-80-7185-442-5	Blond, Georges, 1906-1989	Velký příběh oceánu, Atlantický oceán. Georges Blond. Přel. Lubomír Martinek	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2002
978-80-7192-654-X	Bloy, Leon, 1846-1917	Chudá žena. Leon Bloy. Přel. a poznámkami opatřil Josef Heyduk	Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství,	2005
978-80-86138-80-0	Bloy, Leon, 1846-1917	Leon Bloy : stranky z díla. vybrala Raissa Maritainova. předmluva Jacques Maritain. Přel. Vera Dvorakova	Praha : Triáda,	2007
978-80-239-7206-5	Bloy, Leon, 1846-1917	V temnotách : (1917) / Leon Bloy ; Přel. Bohuslav Reynek ; slovo na závěr napsal Petr Cichon	Vranov nad Dyjí : Vetus Via,	1993
978-80-7272-413-0	Bobin, Christian, 1951-	Krokem bláznivým. Christian Bobin. Přel. Denis Molčanov	Praha (Liberec) : Dauphin,	2012
978-80-7185-888-1	Bocorisvili, Jelena, 1961-	Faina, aneb, Příběh klavíru. Jelena Bocorisviliova. Přel. Libor Dvorak	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2008
978-80-7185-461-1	Boggio, Philippe	Boris Vian. Philippe Boggio. Přel. Zuzana Dlabalova. verse Přel. Jiri Dedecek	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2004
978-80-85434-36-9	Boileau, Pierre, 1906-1989	Arsene Lupin prisaha / Boileau - Narcejac ; ilustrace a obálka Petr Urban ; přel. Alexandra Pflimpflova	Praha : Magnet-Press,	1992
978-80-235-0082-1	Bonal, Gerard, 1941-	Gerard Philipe / Gerard Bonal ; přel. Daniela Degtevova	Praha : Onyx,	1997
978-80-7309-628-1	Bonini, Emmanuel, 1965-	Skutečný život Romy Schneiderové. Emmanuel Bonini. Přel. Vendula Linhartová	Praha : Levné knihy,	2009
978-80-206-0170-8	Bonnecarrere, Paul	Odvaznému stesti přeje / Paul Bonnacarrere ; přel. Milos Benes	Praha : Naše vojsko,	1991
978-80-87048-02-4	Bonnefoy, Yves, 1923-	Eseje. Yves Bonnefoy. Přel. i Vaclav Jamek a Jiri Pelan	Zblouv : Opus,	2006
978-80-85639-81-5	Bonnefoy, Yves, 1923-	O pohybu a nehybnosti Jamy ; Psany kamen / Yves Bonnefoy ; přel., ediční poznámku a doslov napsal Jiri Pelan	Praha : Torst,	1996
978-80-87048-04-7	Bonnefoy, Yves, 1923-	Obla prkna. Yves Bonnefoy. Přel. Jiri Pelan	Zblouv : Opus,	2007
978-80-7222-806-5	Bordes, Gilbert, 1948-	Vezni hor. Gilbert Bordes. Přel. Martin Danes	Líbeznice : Víkend,	2011
978-80-7243-329-2	Bordonove, Georges, 1920-2007	Filip IV. Slicny : zelezny kral. Georges Bordonove. Přel. Jitka Mateju	Praha : Brána,	2007
978-80-7243-119-6	Bordonove, Georges, 1920-2007	Ludvik XIII. : spravdivy "Kral Tri musketyru". Georges Bordonove. Přel. Jitka Mateju	Praha : Brána,	2001
	Bordonove, Georges, 1920-2007	Ludvik XV. : milovaný - nemilovaný král / Georges Bordonove ; [přeložila Jitka Matějů]	Praha : Brána,	2006
978-80-7243-198-6	Bordonove, Georges, 1920-2007	Ludvik XVI. : kral mucednik. Georges Bordonove. Přel. Jitka Mateju	Praha : Brána,	2003
978-80-86022-34-X	Borel, Petrus, 1809-1859	Champavert - nemoralni povidky. napsal Petrus Borel	Jinočany : H & H,	1999
978-80-7362-313-7	Bottero, Pierre, 1964-	Divka dvou svetů. Pierre Bottero. Přel. Bruno Cempirek	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-7222-635-1	Botti, Laurent, 1968-	Desive prizraky. Laurent Botti. Přel. Anna Storkanova	Líbeznice : Víkend,	2009
978-80-7222-789-1	Botti, Laurent, 1968-	Jizdenka do pekla. Laurent Botti. Přel. Dana Melanova	Líbeznice : Víkend,	2011
978-80-7222-716-7	Botti, Laurent, 1968-	Osudove svetlo. Laurent Botti. Přel. Dana Melanova	Líbeznice : Víkend,	2010
978-80-7405-054-1	Bouchet, Guillaume, ca1513-1594	Galantni sprmy : r. 1584. Guillaume Bouchet. se čtyřmi obrazky H.F. Gravelota. Přel. Karel Jaroslav Obrátil	Ústí nad Orlicí : Oftis,	2009
978-80-7303-711-6	Boufflet, Joachim, 1948-	Tajný deník Lucrezie Borgii. Joachim Boufflet. Přel. Ladislava Miličková	Ostrava : Domino,	2012
978-80-205-0416-8	Bouille, Pierre, 1912-1994	Kdo s koho, Satane! / Pierre Bouille ; přel. Dana Melanova	Praha : Svoboda,	1996

978-80-85611-58-9	Boulle, Pierre, 1912-1994	Most pres reku Kwai / Pierre Boulle ; přel., doslov a edicni poznamku napsal Josef Sup ; ilustroval Pavel Andrysek	Praha : Riopress,	1995
978-80-86938-61-1	Boulle, Pierre, 1912-1994	Most pres reku Kwai. Pierre Boulle. Přel. Josef Sup	Praha : Pro edici Světová literatura Lidových novin vydalo nakl. Euromedia Group,	2006
978-80-7257-317-9	Boulle, Pierre, 1912-1994	Most pres reku Kwai. Pierre Boulle. Přel. Josef Sup	Praha : BB art,	2000
978-80-240-0078-4	Boulle, Pierre, 1912-1994	Nestesti tech druhych. Pierre Boulle. Přel. Jiri Zak	Praha : Ivo Železný,	1998
978-80-7021-313-2	Boulle, Pierre, 1912-1994	Ostruvek. Pierre Boulle. Prel. Dana Melanova	Praha : Vyšehrad,	1999
978-80-7257-607-0	Boulle, Pierre, 1912-1994	Planeta opic. Most pres reku Kwai. Pierre Boulle. Přel. Josef Hajny a Josef Sup	Praha : BB art,	2002
978-80-7257-318-7	Boulle, Pierre, 1912-1994	Planeta opic. Pierre Boulle. Přel. Josef Hajny	Praha : BB art,	2000
978-80-206-0670-X	Boulle, Pierre, 1912-1994	Remeslo urozenych. Pierre Boulle. Přel. i Josef a Marie Supovi	Praha : Naše vojsko,	2003
	Boulle, Pierre, 1912-1994	Remeslo urozenych. Pierre Boulle. Přel. i Josef a Marie Supovi	Praha : Naše vojsko,	2009
978-80-204-2346-7	Boulle, Pierre, 1912-1994	Tvar. Pierre Boulle. Přel. Dana Melanova	Praha : Mladá fronta,	2011
978-80-206-0790-0	Boulle, Pierre, 1912-1994	William Conrad. Pierre Boulle. Přel. Josef Sup	Praha : Naše vojsko,	2005
978-80-7257-716-6	Boulle, Pierre, 1912-1994	Zkouska dospelosti. Pierre Boulle. Přel. Vera Stovickova-Heroldova	Praha : BB art,	2002
978-80-903150-6-2	Bouraoui, Nina, 1967-	Mrtva ruka. Nina Bouraoui. Přel. Petr Christov	Brno : Es-ma,	2004
978-80-7294-364-7	Bourdieu, Pierre, 1930-2002	Pravidla umeni : geneze a struktura literarniho pole. Pierre Bourdieu. Přel. i Petr Kylousek, Petr Dytrt	Brno : Host,	2010
978-80-7218-203-X	Bourdin, Françoise, 1952-	Divci jmeno. Françoise Bourdin. Prel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	1999
978-80-7218-263-3	Bourdin, Françoise, 1952-	Divka z Camargue. Françoise Bourdin. Prel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	1999
978-80-203-0329-4	Bourquin, Elie	Zajeci tlapicka / Elie Bourquinova ; Přel. Nina Vangeli	Praha : Dilia,	1993
978-80-7207-611-6	Bourseiller, Christophe, 1957-	Carlos Castaneda - pravda lzi : zivotopis. Christophe Bourseiller. Přel. Vladimir Cadsky	Praha : Volvox Globator,	2006
978-80-86359-16-8	Bouvier, Nicolas, 1929-1998	Denik z Aranu a jinych mist : zapisky z cest. Nicolas Bouvier. Přel. Hana Zahradnickova	Kutná Hora : Tichá Byzanc,	2007
978-80-902034-3-4	Bouvier, Nicolas, 1929-1998	Japonska kronika / Nicolas Bouvier ; přel. Ruzena Steklacova	Praha : Tichá Byzanc,	1996
978-80-86359-04-2	Bouvier, Nicolas, 1929-1998	Navod k pouziti sveta. Nicolas Bouvier. 48 kreseb Thierryho Verneta. Přel. Hana Zahradnickova	Kutná Hora : Tichá Byzanc,	2001
978-80-86359-10-7	Bouvier, Nicolas, 1929-1998	Ryba-stir. Nicolas Bouvier. Přel. Hana Zahradnickova. ilustrace Jana Soppe	Kutná Hora : Tichá Byzanc,	2003
978-80-86446-03-4	Bradel, Jean-Louis, 1938-	Poemes - images = Basne - obrazy. Jean-Louis Bradel. ilustrator Vaclav Malina	Plzeň : Pro libris,	2001
978-80-204-0677-8	Bragance, Anne, 1945-	Mata Hari : prach v ocich / Anne Braganceova ; přel. Alexandra Pflimplova	Praha : Mladá fronta,	1997
978-80-7207-265-X	Bramly, Marine	Artemisia, aneb, Malirska naruzivost. Marine Bramlyova. Prel. Jiri Nasinec	Praha : Volvox Globator,	1999
978-80-87067-93-2	Bramly, Rosine, 1952-	Jsem nesmela, ale lecim se : pruvodce seznamovanim pro chytne slecny a damy. Rosine Bramlyova, Annick Lanoeova. Přel. y Dita Sventa (1. cast) a Jana Blazkova (2. cast)	Praha : Rybka,	2009
978-80-86862-27-9	Brantome, Pierre de Bourdeille, ca1540-1614	Zivoty zaletnych dam. Pierre de Bourdeille zvany Brantome. Přel. Ladislav Matejka	Praha : Dybbuk,	2007
978-80-901964-6-2	Braque, Georges, 1882-1963	Zapisky a rozhovory. Georges Braque. Přel. Jitka Hamzova	Praha : Arbor vitae,	1998
978-80-7246-146-X	Brasme, Anne-Sophie, 1984-	Dychej : roman. Anne-Sophie Brasmeova. Přel. Dana Melanova	Praha : Motto,	2003
978-80-7222-839-3	Bravo, Christine, 1956-	Dvojí život. Christine Bravo. Přel. Kateřina Vychoptnova	Libeznice : Víkend,	2012
978-80-204-0265-9	Brenner, Jacques, 1922-2001	Beethovenuv synovec : Neznama kapitola z geniova zivota / Jacques Brenner ; Z franc. přel. Vaclav Richter ; Ilustr. Vladimir Vimr ; Graf. uprava Michal Houba	Praha : Mladá fronta,	1992
978-80-86019-03-9	Breton, Andre, 1896-1966	Arkan 17 / Andre Breton ; přel. i Zbynek Havlicek a Eva Outratova	Praha (Liberec) : Dauphin,	1996

978-80-239-5789-9	Breton, Andre, 1896-1966	Manifesty surrealismu. Andre Breton. Přel. i Jiri Pechar a Dagmar Steinova	Praha : Herrmann & synové,	2005
978-80-86019-14-4	Breton, Andre, 1896-1966	Nadja / Andre Breton ; přel. Jarmila Fialova	Praha (Liberec) Dauphin,	: 1996
978-80-904419-0-3	Breton, Andre, 1896-1966	Otevřete, to jsem ja. Andre Breton. vybral a Přel. Petr Kral	Praha : Analogon,	2009
978-80-85997-07-X	Breton, Andre, 1896-1966	Rozhovory- : (1913-1952). Andre Breton. rozmouvali Andre Parinaud ... et al.. Přel. Dagmar Steinova	Praha : Concordia,	2003
978-80-86019-15-2	Breton, Andre, 1896-1966	Silena laska / Andre Breton ; přel. Stella Pavlovská	Praha (Liberec) Dauphin,	: 1996
978-80-86019-26-8	Breton, Andre, 1896-1966	Spojíte nadoby / Andre Breton ; přel. Jarmila Fialova	Praha (Liberec) Dauphin,	: 1996
978-80-238-5664-2	Breton, Andre, 1896-1966	Volny svazek. Andre Breton. Pisen pisni. Vitezslav Nezval : sobe pro radost, pratelum pro potesení vybral a vložil do prouzkove knihy Ivo Vodicka	Litoměřice : Ivo Vodicka,	1999
978-80-206-1381-3	Breton, Guy, 1919-2008	Milostné příběhy Napoleona Bonaparta / Guy Breton. Přel. Jan Hanák	Praha : Naše vojsko,	2013
978-80-7362-400-2	Brin, Fabienne	Moje mala Sara : zoufala matka bojuje o sve dite. Fabienne Brin. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2007
978-80-86151-13-1	Brisville, Jean-Claude, 1922-	Posledni salva : (hra s tremi herci). Jean-Claude Brisville. Prel. Marek Seckar	Brno : Větrné mlýny,	1999
	Bruce, Francois	Smrt v akci : Agent OSS 117 / Francois a Martina Bruce ; Z franc. přel. Jan Fric ; Obalka a graf. uprava Jiri Busek	Praha : Dnes,	1992
978-80-7246-185-0	Bruckner, Pascal, 1948-	Horky mesic. Pascal Bruckner. Přel. Dana Melanova	Praha : Motto,	2003
978-80-200-1788-8	Bruckner, Pascal, 1948-	Horky mesic. Pascal Bruckner. z italskeho i.e. francouzskeho originalu ... Přel. Dana Melanova	Praha : Academia,	2009
978-80-7246-305-5	Bruckner, Pascal, 1948-	Laska k bliznimu. Pascal Bruckner. Přel. Dana Melanova	Praha : Motto,	2006
978-80-204-1963-7	Bruckner, Pascal, 1948-	Muj maly manzel. Pascal Bruckner. Přel. Dana Melanova	Praha : Mladá fronta,	2009
978-80-7246-105-2	Bruckner, Pascal, 1948-	Zlodeji krasy. Pascal Bruckner. Přel. Dana Melanova	Praha : Motto,	2002
	Brunel, Henri, 1928-	Humor zenu. Přel. Vlasta Misařová.	Praha : Garamond,	2011
978-80-86955-93-3	Brunel, Henri, 1928-	Kojabasi, kocici mistr zenu. Henri Brunel. ilustroval Christian Roux. Přel. Galina Kavanova	Praha : Garamond,	2007
978-80-86955-05-2	Brunel, Henri, 1928-	Ocean v kapce rosy : zenove příběhy. Henri Brunel. Přel. Galina Kavanova	Praha : Garamond,	2005
978-80-7407-006-8	Brunel, Henri, 1928-	Ocean v kapce rosy : zenove příběhy. Henri Brunel. Přel. Galina Kavanova	Praha : Garamond,	2008
978-80-7362-585-6	Brunel, Marie-Jose	Ocistne plameny : příběhy mladych zen, ktere utrpeni dohnalo k dobrovolne smrti upalenim. Marie-Jose Brunel, Dorothee Ollieric. Přel. Hana Polivkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2008
978-80-901439-4-6	Brunelin, Andre	Gabin / Andre Brunelin ; přel. Jiri Zak	Pižň : Radek Veselý,	1995
978-80-87374-64-1	Brussolo, Serge, 1951-	Mesto strachu. Serge Brussolo. Přel. Michal Stovicek	Praha : Plejáda,	2011
978-80-7033-617-X	Brussolo, Serge, 1951-	Pulnocni pes. Serge Brussolo. Přel. Jiri Esser	Praha : Olympia,	2001
978-80-7214-713-7	Brussolo, Serge, 1951-	Vertikalni peklo. Serge Brussolo. Přel. Dana Melanova	Praha : Baronet,	2004
978-80-7362-115-0	Buisson, Jean-Christophe	Jmenoval se Vlasov. Jean-Christophe Buisson. Přel. Bruno Cempírek	Frýdek-Místek : Alpress,	2005
978-80-00-01349-5	Bujor, Flavia, ca 1989-	Kameny osudu. Flavia Bujorova. Přel. a uvod napsala Katerina Dejmálova	Praha : Albatros,	2004
978-80-7218-144-0	Buron, Nicole de, 1929-	Milacku, poslouchas me?. Nicole de Buronova. Přel. Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress,	1998
978-80-86055-24-8	Butor, Michel, 1926-	Podivuhodny příběh : esej o jednom Baudelairove snu. Michel Butor. Přel. Jan Vladislav	Brno : Host,	1998
978-80-86702-42-1	Caillois, Roger, 1913-1978	Kameny a dalsi texty. Roger Caillois. z francouzskych originalu ... Přel. Josef Hrdlicka	Praha : Malvern,	2008
978-80-86019-42-X	Caillois, Roger, 1913-1978	Pilat Pontsky. Roger Caillois. Přel. Josef Pospisil	Praha (Liberec) Dauphin,	: 1998
978-80-242-1789-5	Calmel, Mireille, 1964-	Lady pirat. 1, Ve sluzbach krále. Mireille Calmel. Přel. Miloslava Laznovská	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2007
978-80-242-1846-5	Calmel, Mireille, 1964-	Lady pirat. 2, Zahradá stinu. Mireille Calmel. Přel. Miloslava Laznovská	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2007
978-80-242-0972-1	Calmel, Mireille, 1964-	Loze kralovny Eleonory. Mireille Calmel. Přel. Miloslava Laznovská	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2003

978-80-242-1408-3	Calmel, Mireille, 1964-	Ples vlčic. 1, Prokleta komnata. Mireille Calmel. Přel. Hana Mullerova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2005
978-80-242-1479-2	Calmel, Mireille, 1964-	Ples vlčic. 2, Isabelina pomsta. Mireille Calmel. Přel. Sarka Belisova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2005
978-80-257-0650-3	Cami, 1884-1958	Cabaret : ... minikomédie - to jest hrůzostrašné, milostné, pikareskní, skandální, ale zcela opravdové a pravdivé příběhy-- jez sepsal ... Pierre-Henri Cami. z vybraných francouzských textů Přel. Jiří Konupek a Miloš Rotter. ilustrace ... Pavel Rut	Praha : Argo,	2012
978-80-85805-99-5	Cami, 1884-1958	Klestenec z pralesa : minikomédie. Pierre-Henri Cami. Přel. a doslovem opatřil Jiri Konupek	Praha : Granit,	2000
978-80-87128-94-7	Camus, Albert, 1913-1960	Caligula : hra ve čtyřech dějstvích. Albert Camus. Přel. Ivan Zmatlík	Praha : Artur,	2012
978-80-86379-94-9	Camus, Albert, 1913-1960	Cizinec. - Albert Camus. Přel. Miloslav Zilina	Praha : Garamond,	2005
978-80-85906-58-9	Camus, Albert, 1913-1960	Cizinec. - L'etranger. Albert Camus ; z francouzstiny Přel. Miloslav Zilina	Praha : Hynek,	1997
978-80-7407-049-5	Camus, Albert, 1913-1960	Cizinec. - L'etranger. Albert Camus. z francouzstiny Přel. Miloslav Zilina	Praha : Garamond,	2009
978-80-202-0584-5	Camus, Albert, 1913-1960	Clovek revoltující / Albert Camus ; přel. Katerina Lukesova	Praha : Český spisovatel,	1995
978-80-86955-55-1	Camus, Albert, 1913-1960	Clovek revoltující. Albert Camus. Přel. Katerina Lukesova	Praha : Garamond,	2007
978-80-86379-89-2	Camus, Albert, 1913-1960	Exil a kralovství. Albert Camus. Přel. Josef Pospisil. doslov Eva Berankova	Praha : Garamond,	2005
978-80-86202-64-X	Camus, Albert, 1913-1960	Leto. Albert Camus. Prel.a Vlasta Dufkova	Praha : Hynek,	1999
978-80-207-0371-3	Camus, Albert, 1913-1960	Mor. Albert Camus ; z franc. přel. Milena Tomaskova ; doslov Vaclav Jamek	Praha : Odeon,	1993
978-80-85906-63-5	Camus, Albert, 1913-1960	Mor. Albert Camus ; z francouzstiny Přel. Milena Tomaskova	Praha : Hynek,	1997
978-80-86955-75-9	Camus, Albert, 1913-1960	Mor. Albert Camus. Přel. Milena Tomaskova	Praha : Garamond,	2007
978-80-205-0477-X	Camus, Albert, 1913-1960	Mytus o Sisyfovi / Albert Camus ; přel. Dagmar Steinova	Praha : Svoboda,	1995
978-80-86955-08-7	Camus, Albert, 1913-1960	Mytus o Sisyfovi. Albert Camus. Přel. Dagmar Steinova. doslov napsala Eva Berankova	Praha : Garamond,	2006
978-80-86955-31-1	Camus, Albert, 1913-1960	Pad. Albert Camus. Přel. Miloslav Zilina	Praha : Garamond,	2006
978-80-204-0540-2	Camus, Albert, 1913-1960	První clovek / Albert Camus ; z franc. orig. přel. K. Vinsova	Praha : Mladá fronta,	1995
978-80-86955-14-1	Camus, Albert, 1913-1960	Stastna smrt. Albert Camus. Přel. Ladislav Sery. doslov napsala Eva Berankova	Praha : Garamond,	2006
978-80-204-0653-0	Camus, Albert, 1913-1960	Zapisniky I : kveten 1935 - unor 1942 / Albert Camus ; z francouzstiny Přel. Vlasta Dufkova	Praha : Mladá fronta,	1997
978-80-204-0711-1	Camus, Albert, 1913-1960	Zapisniky II : leden 1942 - brezen 1951. Albert Camus. Prel.i Vlasta Dufkova a Josef Mlejnek	Praha : Mladá fronta,	1999
978-80-204-0773-1	Camus, Albert, 1913-1960	Zapisniky III : brezen 1951 - prosinec 195. Prel. Vlasta Dufkova	Praha : Mladá fronta,	2000
978-80-85764-17-2	Camus, Renaud, 1946-	Kral Roman / Renaud Camus ; z francouzstiny Přel. Helena Beguivina ; doslov Jovanka Sotolova	Praha : EWA,	1996
978-80-7178-757-4	Camus, William, 1923-	Vypravení severoamerických indianu. Ka-Be-Mub-Be (William Camus). Přel. Hana Prouskova	Praha : Portál,	2003
978-80-901113-5-1	Canal, Richard, 1953-	Valka v teto zahrade / Richard Canal ; přel. Jan Marchal	Praha : Najáda,	1992
978-80-7306-098-1	Caratini, Roger, 1924-2009	Julius Caesar. 1, Rim, mesto na prodej!. Roger Caratini	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2004
978-80-7306-124-4	Caratini, Roger, 1924-2009	Julius Caesar. 2, Galska symfonie. Roger Caratini. Přel. Josef Orel	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2004
978-80-7291-127-9	Caratini, Roger, 1924-2009	Julius Caesar. 3, Soumrak boha. Roger Caratini. Přel. Josef Orel	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2005
978-80-7306-140-6	Caratini, Roger, 1924-2009	Nero : basnik potrisneny krvi. Roger Caratini. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2004
978-80-7291-100-7	Caratini, Roger, 1924-2009	Tiberius. Roger Caratini. Přel. Dagmar Smerdova	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2004
978-80-7359-292-9	Cardetti, Raphael, 1973-	Sochař dusí. Raphael Cardetti. Přel. sic Magdalena Sládkova	Praha : Metafora,	2012
978-80-7359-291-2	Cardetti, Raphael, 1973-	Vasalisuv paradox. Raphael Cardetti. Přel. Magdalena Sládkova	Praha : Metafora,	2011
978-80-905515-0-3	Careme, Maurice, 1899-1978	Zvláštní květy / Maurice Careme. Přel. Tomáš Jacko ; ilustroval Ludvík Regner	Olomouc : Aleš Prstek,	2013

978-80-7214-907-5	Carolis, Patrick de	Slecny z Provence. Patrick de Carolis. Přel. Jaroslava Janacikova	Praha : Baronet,	2006
978-80-7362-478-1	Caron, Eloise, 1957-	Zrada nejen zaboli : pravdivy príbeh zeny, která pro lasku musela bojovat o holy život. Eloise Caron. Přel. Hana Polivkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2007
978-80-86862-98-9	Carreaux, Jeandes	Milostna ruze. Jean des Carreaux. Přel. Voloda Miljuchin	Praha : Dybbuk,	2009
978-80-204-2120-3	Carrere, Emmanuel, 1957-	Jine zivoty nez ten muj : (skutecny príbeh). Emmanuel Carrere. Přel. Zdena Smidova	Praha : Mladá fronta,	2010
978-80-204-2678-9	Carrere, Emmanuel, 1957-	Limonov : deník ztroskotance / Emmanuel Carrere. Přel. Lucie Šavlíková	Praha : Mladá fronta,	2013
978-80-204-2119-7	Carrere, Emmanuel, 1957-	Protivník : skutecny príbeh. Emmanuel Carrere. Přel. Lucie Savlikova	Praha : Mladá fronta,	2010
978-80-7033-722-2	Carrere, Emmanuel, 1957-	Protivník. Emmanuel Carrere. Přel. Marta Lacrampe-Sudova	Praha : Olympia,	2001
978-80-7362-298-X	Carriere, Jean-Claude, 1931-	Goyovy prizraky. Jean-Claude Carriere, Milos Forman. Přel. Bruno Cempírek	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-257-0479-0	Carriere, Jean-Claude, 1931-	Knih se jen tak nezbavíme. Jean-Claude Carriere, Umberto Eco. rozhovory vedl Jean-Philippe de Tonnac. Přel. Dagmar Slavikovska	Praha : Argo,	2010
978-80-903455-1-4	Carriere, Jean-Claude, 1931-	Leta utopie : 1968-1969 : New York, Pariz, Praha, New York. Jean-Claude Carriere. Přel. Helena Luttererova-Ponesicka	Praha : Bookman,	2004
978-80-203-0216-6	Carriere, Jean-Claude, 1931-	Mahabharata I / Jean-Claude Carriere ; Přel. Nina Vangeli	Praha : Dilia,	1991
978-80-203-0217-4	Carriere, Jean-Claude, 1931-	Mahabharata. Díl 2, Vyhnanství v lese / Jean-Claude Carriere ; Z franc. přel. Nina Vangeli	Praha : Dilia,	1992
978-80-203-0218-2	Carriere, Jean-Claude, 1931-	Mahabharata. III. díl, Válka / Jean-Claude Carriere ; Přel. Nina Vangeli	Praha : Dilia,	1992
978-80-86182-18-5	Carriere, Jean-Claude, 1931-	Navrat praveho Sommersbyho. Jean-Claude Carriere, Daniel Vigne, Natalie Zemon Davisova. Přel. Irena Janovcova a Vladimir Cadsky	Praha : Rybka,	1998
978-80-7008-099-X	Carriere, Jean-Claude, 1931-	Terasa. Jean-Claude Carriere Přel. i Michal a Matylda Laznovských	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2000
978-80-7004-081-5	Carriere, Jean-Claude, 1931-	Vyprávět příběh / Jean-Claude Carriere ; z francouzských originalů Přel. i Tereza Brdeckova a Jiri Dedecek	Praha : Národní filmový archiv,	1995
978-80-86019-28-4	Carrington, Leonora, 1917-2011	Dole / Leonora Carringtonova ; z francouzštiny Přel. Prokop Voskovec	Praha (Liberec) : Dauphin,	1997
978-80-7218-739-2	Carter, Christopher, 1947-	Posledni prípad Agathy Christie. Christopher Carther. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1999
	Carter, Christopher, 1947-	Posledni prípad Agathy Christie. Christopher Carther. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2002
978-80-7218-681-7	Carter, Christopher, 1947-	Smrt modelek. Christopher Carter. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2002
978-80-7218-245-5	Carter, Christopher, 1947-	Stin viteze. Christopher Carter. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1999
978-80-86183-05-X	Casanova, Giacomo, 1725-1798	Historie meho uteku z vedeni Republiky benatske, zvaného Olovene kobky. Giacomo Casanova. Přel. Miroslav Drpal. doslovem opatril Josef Polisky	Praha : Chvojkovovo nakladatelství,	1998
978-80-87021-46-0	Casanova, Giacomo, 1725-1798	Pameti Giacoma Casanovy. z francouzského originalu převypravela Hana Primusova	Praha : XYZ,	2006
978-80-85339-00-5	Casanova, Giacomo, 1725-1798	Pameti. Díl první / Giacomo Casanova ; pro nove vydani upravil Josef Kadlec	Praha : Favia International,	1991
	Casanova, Giacomo, 1725-1798	Pameti. Díl první / Giacomo Casanova ; pro nove vydani upravil Josef Kadlec	Vyškov : Hanácké nakladatelství,	1992
978-80-87021-75-0	Casanova, Giacomo, 1725-1798	Pameti. Giacomo Casanova. z francouzského originalu převypravela Hana Primusova	Praha : XYZ,	2007
978-80-7388-583-0	Castanier, Prosper, nar. 1865	Rimske orgie : smyslny roman ze stareho Rima. Prosper Castanier	Praha : XYZ,	2011
978-80-7023-200-5	Castelot, Andre, 1911-2004	Kralovna Margot / Andre Castelot ; přel. Jiri Zak	Praha : Melantrich,	1995

978-80-242-0005-8	Castelot, Andre, 1911-2004	Kralovsky trojuhelnik : Diana z Poitiers, Jindrich II. a Katerina Medicejska. Andre Castelot	Praha : Brána : Knižní klub	1999
978-80-204-0419-8	Castelot, Andre, 1911-2004	Krasne a tragicke lasky v dejinach / Andre Castelot ; Přel. Ruzena Steklacova	Praha : Mladá fronta,	1993
978-80-85946-49-1	Castelot, Andre, 1911-2004	Marie Medicejska : (nepokoje vasne) / Andre Castelot ; přel. Jiri Zak	Praha : Brána,	1996
978-80-7202-716-6	Castelot, Andre, 1911-2004	Napoleon a zeny : sladka vitezstvi, trpke prohry. Andre Castelot. Přel. Ladislava Milickova	Praha : Ikar - Knižní klub,	2000
978-80-7023-265-X	Castelot, Andre, 1911-2004	Napoleon Bonaparte. Andre Castelot. Přel. Jiri Zak	Praha : Melantrich,	1998
978-80-7246-395-4	Castillon, Claire, 1975-	Havet. Claire Castillon. Přel. Eva Kubesova	Praha : Motto,	2008
978-80-7033-676-5	Cauvin, Patrick, 1932-2010	Ja te zeru, Pythagore. Patrick Cauvin. Přel. Jiri Esser	Praha : Olympia,	2002
978-80-86421-97-X	Cauvin, Patrick, 1932-2010	Tatka Strihoun. Patrick Cauvin. Přel. Olga Jiraskova	Praha : Slovanský dům,	2006
978-80-235-0080-5	Cauwelaert, Didier van, 1960-	Bez zpatecnioho listku / Didier van Cauwelaert ; přel. Vladimír Binar	Praha : Orbis,	1996
978-80-7309-623-6	Cauwelaert, Didier van, 1960-	Klonovat Krista?. Didier van Cauwelaert. z originalu ... Přel. Dana Melanovna	Praha : Levné knihy,	2009
978-80-00-01361-4	Cavanna, Francois, 1923-	Chlodvikova krev. 4. dil. Francois Cavanna. z francouzského originalu ... Přel. Dana Melanovna	Praha : Talpress,	2004
978-80-7197-219-3	Cavanna, Francois, 1923-	Klotildin buh. 3.. Francois Cavanna. z francouzského originalu ... Přel. Dana Melanovna	Praha : Talpress,	2003
978-80-7185-598-7	Cavanna, Francois, 1923-	Pismo. Cavanna. Přel. Dusan Havlicek	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2003
978-80-7197-214-2	Cavanna, Francois, 1923-	Plavovlasy Hun. 1. Cavanna. Přel. Dana Melanovna	Praha : Talpress,	2002
978-80-7197-215-0	Cavanna, Francois, 1923-	Sekera a kriz. 2.. Francois Cavanna. z francouzského originalu... Přel. Dana Melanovna	Praha : Talpress,	2003
978-80-204-0932-7	Cazotte, Jacques, 1719-1792	Zamilovany dabel : spanelska novela. Jacques Cazotte. Přel. Petr Turek	Praha : Mladá fronta,	2001
978-80-7108-313-9	Celine, Louis Ferdinand, 1894-1961	Feerie pro jindy. I. Louis Ferdinand Celine. z francouzstiny Přel. Anna Kareninova	Brno : Atlantis,	2011
978-80-7108-220-1	Celine, Louis Ferdinand, 1894-1961	Klaun's band : roman. 1. Louis Ferdinand Celine. z francouzstiny Přel. Anna Kareninova	Brno : Atlantis,	2001
978-80-7108-235-X	Celine, Louis Ferdinand, 1894-1961	Klaun's band : roman. 2. Louis Ferdinand Celine. z francouzstiny Přel. Anna Kareninova	Brno : Atlantis,	2002
978-80-7108-142-6	Celine, Louis Ferdinand, 1894-1961	Od zamku k zamku : roman / Louis Ferdinand Celine ; z francouzstiny Přel. Anna Kareninova	Brno : Atlantis,	1996
978-80-7108-148-5	Celine, Louis Ferdinand, 1894-1961	Sever : roman / Louis Ferdinand Celine ; z francouzstiny Přel. Anna Kareninova	Brno : Atlantis,	1997
978-80-7108-172-8	Celine, Louis Ferdinand, 1894-1961	Skocna : roman. Louis Ferdinand Celine. Přel. Anna Kareninova	Brno : Atlantis,	1998
978-80-7108-104-3	Celine, Louis Ferdinand, 1894-1961	Smrt na uver : roman. Louis Ferdinand Celine. Prel. Jaroslav Zaoralek. k novemu vydani pripravila, edicni poznamku a vysvetlivky sestavila Anna Kareninova	Brno : Atlantis,	1999
978-80-902745-0-1	Cendrars, Blaise, 1887-1961	Uriznuta ruka. Blaise Cendrars. Přel. Vera Hrubanova	Praha : Elka Press,	2000
978-80-254-0308-2	Centassi, Rene, 1922-1998	Clovek proti babylonu. Rene Centassi, Henri Masson. preklad Jindriska Drahotova	Mladá Boleslav : Jindriska Drahotová,	2008
978-80-200-1022-X	Ceresa, Francois, 1953-	Cosetta, aneb, Cas iluzi. Francois Ceresa. Přel.y Helena Beguivínova a Jovanka Sotolova	Praha : Academia, c	2002
978-80-7214-871-0	Ceresa, Francois, 1953-	Deti revoluce. 1. dil, Hrdá Eleonora. Francois Ceresa. Přel. Jolana Tumova	Praha : Baronet,	2006
978-80-7214-949-0	Ceresa, Francois, 1953-	Deti revoluce. 2. dil, Ranena hrabenka. Francois Ceresa. Přel. Miluse Krejcovna	Praha : Baronet,	2006
978-80-257-0779-1	Cerrini, Simonetta, 1964-	Templářská revoluce : ztracený příběh z 12. století / Simonetta Cerriniová ; předmluva Alain Demurger. Přel. Jindřich Vacek	Praha : Argo,	2013
978-80-86300-08-0	Cezanne, Paul, 1839-1906	Cist prírodu. Paul Cezanne. vybral a usporadal Stanislav Kolibal. z francouzských originalu ... Přel. Jitka Hamzova	Praha : Arbor vitae,	2000
978-80-7203-300-X	Chagall, Bella, 1895-1944	Horici svetla. Bella Chagallova. Přel. Vladimira Dankova. ilustrace Marc Chagall	Praha : Argo,	2000

978-80-7359-358-2	Chagall, Marc, 1887-1985	Můj život = Ma vie / Marc Chagall. Přel. Jakub Volný	Praha : Metafora,	2013
978-80-246-2396-2	Chaline, Olivier, 1964-	Bílá hora / Olivier Chaline. Přel. a poznámkami doplnil František X. Halas	Praha : Karolinum,	2013
978-80-200-2004-8	Challes, Robert, 1659-1721	Deník z cesty do východní Indie. Robert Challe. překlad Dagmar Steinova	Praha : Academia,	2011
978-80-200-0975-2	Challes, Robert, 1659-1721	Příběhy lasky a ctnosti. Robert Challes. Přel. a poznámkami opatřila Dagmar Steinova	Praha : Academia,	2002
978-80-7268-563-9	Challes, Robert, 1659-1721	Skvele Francouzky. Robert Challe. z francouzštiny Přel. Dagmar Steinova	Třebíč : Akcent,	2009
978-80-7207-580-2	Chamoiseau, Patrick, 1953-	Otrok starce a obří pes. Patrick Chamoiseau. s mezislovem Edouarda Glissanta. Přel. Milena Fucikova. odpovědný redaktor Radek Malý. typografie Pavel Sivko. sazbu z písma Centaur programem TEX připravil Karel Horák. grafický list vytiskli Milan a Pavel Drimalovi	Praha : Globator,	2005
978-80-7108-065-9	Chamoiseau, Patrick, 1953-	Solibo Ohromny : roman / Patrick Chamoiseau ; přel. Ruzena Ostra ; jako doslovu použito textu Milana Kundery ; k vydání připravila Jitka Uheďova	Brno : Atlantis,	1993
978-80-7218-478-4	Chao, Ramon, 1935-	Vasen Caroline Otero. Ramon Chao. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-238-5449-6	Char, Rene, 1907-1988	Zapisky Hypnovy. Vyslovny udel. Rene Char. usporadala, z francouzštiny Přel. Anna Kareninova	Praha : Anno,	1999
978-80-7021-622-0	Charles d'Orleans, 1394-1465	Pro moje srdce veznena. Charles d'Orleans. Přel. a doslov napsal Gustav Francl	Praha : Vyšehrad,	2003
978-80-7203-798-6	Charpentier, Louis, nar. 1905	Mysterium templaru. Louis Charpentier. Přel. Jarmila Duskova	Praha : Půdorys,	2006
978-80-257-0143-0	Charpentier, Louis, nar. 1905	Obří, aneb, Mysterium počátku. Louis Charpentier. Přel. Oldřich Kalfirt	Praha : Argo,	2009
978-80-7257-061-7	Charriere, Henri, 1906-1973	Banco : pokračování legendárního románu Motýlek. Henri Charriere. Přel. Vera Dvorakova	Praha : BB art,	1999
978-80-7257-246-6	Charriere, Henri, 1906-1973	Banco. Henri Charriere Přel. Vera Dvorakova	Praha : BB art,	2000
978-80-85194-72-4	Charriere, Henri, 1906-1973	Motýlek / Henri Charriere / 3, Banco ; přel. Vera Dvorakova	Liberec : Dialog,	1993
978-80-202-0073-8	Charriere, Henri, 1906-1973	Motýlek / Henri Charriere / Díl 1. ; Přel. Sergej Machonin	Praha : Československý spisovatel,	1991
978-80-202-0044-4	Charriere, Henri, 1906-1973	Motýlek / Henri Charriere / Díl 2. ; Přel. Sergej Machonin	Praha : Československý spisovatel,	1991
80-7257-056-0	Charriere, Henri, 1906-1973	Motýlek / Henri Charriere / Druhy díl. Přel. Sergej Machonin	Praha : BB art,	1999
	Charriere, Henri, 1906-1973	Motýlek / Henri Charriere První díl. Henri Charriere. Přel. Sergej Machonin	Praha : BB art,	1999
978-80-7257-285-7	Charriere, Henri, 1906-1973	Motýlek / Henri Charriere Přel. Sergej Machonin	Praha : BB art,	2000
	Charriere, Henri, 1906-1973	Motýlek / Henri Charriere. Přel. Sergej Machonin	Praha : BB art,	2001
978-80-7341-628-X	Charriere, Henri, 1906-1973	Motýlek / Henri Charriere. Přel. Sergej Machonin	Praha : BB art,	2005
978-80-7341-846-0	Charriere, Henri, 1906-1973	Motýlek / Henri Charriere. Přel. Sergej Machonin	Praha : BB art,	2006
978-80-7381-721-3	Charriere, Henri, 1906-1973	Motýlek / Henri Charriere. Přel. Sergej Machonin	Praha : BB art,	2010
978-80-7461-333-3	Charriere, Henri, 1906-1973	Motýlek / Henri Charriere. Přel. Sergej Machonin	Praha : BB art,	2013
978-80-87378-52-6	Chartier, Roger, 1945-	Na okraji útesu. Roger Chartier. Přel. Cestmir Pelikan	Červený Kostelec : Pavel Mervart,	2010
978-80-200-1992-9	Chateaubriand, Francois-Rene de, 1768-1848	Paměti ze zahraničí. Francois-Rene de Chateaubriand. vybral a Přel., poznámkami opatřil a úvodní studii a ediční poznámku napsal Ales Pohorsky	Praha : Academia,	2011
978-80-204-0314-0	Chateaufrenaud, Georges-Olivier, 1947-	Skola snu / Georges-Olivier Chateaufrenaud ; přel. Jarmila Fialova	Praha : Mladá fronta,	1992
978-80-7203-943-2	Chattam, Maxime, 1976-	Zakulisi chaosu. Maxime Chattam. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2007
978-80-7309-588-8	Chausinand-Nogaret, Guy	Casanova. Guy Chausinand-Nogaret. Přel. Vera Vejrychova	Praha : Levné knihy,	2008
978-80-7362-154-1	Chaussoy, Frederic, 1953-	Nejsem vrah : strhující příběh lékaře postaveného před osudovou volbu eunatazie. Frederic Chaussoy. Přel. Michal Stovicek	Frýdek-Místek : Alpress,	2005

978-80-7407-110-2	Chauvel, Patrick, 1949-	Apac, který chtel byt orlem. Patrick Chauvel. Přel.i Petr Himmel a Magdalena Koutska	Praha : Garamond,	2011
978-80-7407-189-8	Chauvel, Patrick, 1949-	Boty Ricarda Jesuse / Patrick Chauvel. Přel. Erik Lukavský	Praha : Garamond,	2013
978-80-7407-057-0	Chauvel, Patrick, 1949-	Valecny reporter. Patrick Chauvel. Přel.i Anna a Erik Lukavsti	Praha : Garamond,	2009
978-80-203-0158-5	Chedid, Andree, 1920-2011	Cisla / Andree Chedidova ; Z franc. přel. Yveta Kasalicka	Praha : Dilia,	1992
978-80-7218-924-7	Cheng, Francois, 1929-	Vecnost neni prilis dlouha. Francois Cheng. Přel. Pavel Kaas	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-85243-30-X	Chevallier, Gabriel, 1895-1969	Zvonokosy / Gabriel Chevallier ; Přel. Jaroslav Zaoralek, V Dvorakova ; Babylon ; Ilustr. Jirina W. Palkova ; Lazne	Praha : Petrklíč,	1992
978-80-200-0831-4	Chevallier, Gabriel, 1895-1969	Zvonokosy. Gabriel Chevallier. Přel. Jaroslav Zaoralek	Praha : Academia,	2004
978-80-86938-42-5	Chevallier, Gabriel, 1895-1969	Zvonokosy. Gabriel Chevallier. Přel. Jaroslav Zaoralek	Praha : Pro edici Světová literatura Lidových novin vydalo nakl. Euromedia Group,	2006
978-80-200-0847-0	Chevallier, Gabriel, 1895-1969	Zvonokosy. Gabriel Chevallier. Přel. Jaroslav Zaoralek. preklad podle originalu zrevidoval a doplnil Josef Cermak	Praha : Academia,	2000
978-80-242-3551-6	Chevallier, Gabriel, 1895-1969	Zvonokosy. Gabriel Chevallier. Přel. Jaroslav Zaorálek. překlad zrevidoval a doplnil Josef Čermák	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2012
978-80-207-0184-2	Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-François, 1741-1803	Nebezpecne znamosti / Choderlos de Laclos ; přel. Dagmar Steinova ; doslov napsal Jindrich Vesely ; obalku, vazbu a grafickou upravu navrhl Andrej Kratky	Praha : Odeon,	1990
978-80-7335-330-8	Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-François, 1741-1803	Nebezpecne znamosti / Choderlos de Laclos. Přel.Dagmar Steinová	Voznice : Leda,	2013
978-80-207-1482-4	Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-François, 1741-1803	Nebezpecne znamosti, aneb, Dopisy sebrané v jedné společnosti a vydané pro poučení několika jiných / Choderlos de Laclos. Přel. Alan Beguivin	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2013
978-80-200-0740-7	Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-François, 1741-1803	Nebezpecne znamosti. Choderlos de Laclos. Prel. Dagmar Steinova	Praha : Academia,	1999
978-80-200-1133-1	Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-François, 1741-1803	Nebezpecne znamosti. Choderlos de Laclos. Přel. Dagmar Steinova	Praha : Academia,	2003
978-80-200-1437-3	Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-François, 1741-1803	Nebezpecne znamosti. Choderlos de Laclos. Přel. Dagmar Steinova	Praha : Academia,	2006
978-80-200-1999-8	Choderlos de Laclos, Pierre-Ambroise-François, 1741-1803	Nebezpecne znamosti. Choderlos de Laclos. Přel. Dagmar Steinova	Praha : Academia,	2007
978-80-85885-88-3	Cioran, E. M. (Emile Michel), 1911-1995	Sylogismy horkosti / Cioran ; přel. Alena Dvorackova	Olomouc : Votobia,	1995
978-80-87474-07-5	Clair, Jean, 1940-	O surrealismu : s jeho vztahem k totalitarismu a ke spiritismu : prispevek k historii nesmyslu. Jean Clair. Přel. Martin Hybler	Brno : Barrister & Principal,	2010
978-80-7325-227-4	Clair, Jean, 1940-	Protivny denik. Jean Clair. Přel. Pavla Dolezalova	Brno : Centrum pro studium demokracie a kultury,	2010
	Claudé, Paul, 1868-1955	Krizova cesta : (oratorium) / Paul Claudé ; preklad z francouzstiny Ivan Slavik ; ilustrace Milivoj Husak	Tišnov : Sursum,	1994

978-80-87128-76-3	Claudé, Paul, 1868-1955	Polední uďel : jevištní verze. Paul Claudé. Přel. Vladimír Mikeš	Praha : Artur,	2012
978-80-203-0302-2	Claudé, Paul, 1868-1955	Proteus : Satyrská komedie ve dvou dejstvích / Paul Claudé ; Z franc. přel. Michal Laznovský a Tomas Vondrovič	Praha : Dilia,	1992
978-80-7432-050-7	Claudé, Philippe, 1962-	Sede duše. Philippe Claudé. Přel. Zora Obstova	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2010
978-80-7432-123-8	Claudé, Philippe, 1962-	Vnučka pana Linha. Philippe Claudé. Přel. Zora Obstova	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2012
978-80-206-0105-8	Clavel, Bernard, 1923-2010	Zlato zeme / Bernard Clavel ; přel. Zdeněk Hrbata ; obalku navrhl Vaclav Rytina	Praha : Naše vojsko,	1993
978-80-7193-020-2	Clostermann, Pierre, 1921-2006	Ohne v oblacích / Pierre Clostermann ; přel. Boris Stoces	Plzeň : Laser,	1996
978-80-7193-074-1	Clostermann, Pierre, 1921-2006	Ohne v oblacích. Pierre Clostermann. překlad Boris Stoces	Plzeň : Laser,	2000
978-80-206-0000-4	Clostermann, Pierre, 1921-2006	Velký cirkus / Pierre Clostermann	Praha : Naše vojsko,	2013
	Clostermann, Pierre, 1921-2006	Velký cirkus / Pierre Clostermann ; přel. a doslovem opatřil Ladislav Jehlička ; odborná revize Jiri Novak	Praha : Naše vojsko,	1990
978-80-206-0046-9	Clostermann, Pierre, 1921-2006	Velký cirkus / Pierre Clostermann ; přel. a doslovem opatřil Ladislav Jehlička ; odborná revize Jiri Novak	Praha : Naše vojsko,	1990
978-80-85395-58-4	Cocteau, Jean, 1889-1963	Adresat Jean Marais / Jean Cocteau ; z francouzštiny vybral a Přel. Petr Skarlant	Praha : X-Egem,	1994
	Cocteau, Jean, 1889-1963	Královny Francie. Přel. a poznámkami opatřila Irena Blažková	Praha : Orbis,	1995
978-80-257-0277-2	Cocteau, Jean, 1889-1963	Nezvedené děti = Les enfants terribles. Jean Cocteau. Přel.y Helena Slavikova a Hana Ceskova	Praha : Argo,	2010
978-80-904817-0-1	Cocteau, Jean, 1889-1963	Opium : deník jedné detoxikace. Jean Cocteau. Přel. a k vydání připravil Petr Janus	Praha : Rubato,	2011
978-80-7021-867-9	Cocteau, Jean, 1889-1963	Sbohem, vy hricky vetrne. Jean Cocteau. Přel. Gustav Francl	Praha : Vyšehrad,	2007
978-80-86379-96-5	Cohen, Albert, 1895-1981	Hubomlat. Albert Cohen. Přel. Michal Pacvon	Praha : Garamond,	2005
978-80-7185-821-8	Cohen, Albert, 1895-1981	Mila Pane. Albert Cohen. Přel.y Alena Ondruskova a Marie Janu	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2009
978-80-7246-605-4	Cohen, Jean-Michel, 1958-	Román o dietách / Jean-Michel Cohen. Přel. Miluše Krejčová	Praha : Motto,	2013
978-80-205-0362-5	Colette, 1873-1954	Tulacka / Sidonie-Gabrielle Colettova ; přel. Marie Janu	Praha : Svoboda-Libertas,	1993
978-80-205-0385-4	Collard, Cyril, 1958-1993	Noci selem / Cyril Collard ; Přel. Zdeněk Frybort	Praha : Svoboda-Libertas,	1993
978-80-7312-046-1	Collas, Philippe, 1957-	Mata Hari : pravdivý příběh. Philippe Collas. Přel. Pavel Stary	Praha : Themis,	2005
978-80-7294-324-1	Compagnon, Antoine, 1950-	Demon teorie : literatura a bezne mysleni. Antoine Compagnon. Přel. Eva Sladkova	Brno : Host,	2009
978-80-7207-883-7	Cool, Michel	František : papež z Nového světa / Michel Cool ; ve spolupráci s Marcem Leboucherem. Přel.Marie Příbylová	Praha : Volvox Globator,	2013
978-80-7200-476-X	Coppini, Clementina	Cesta kolem sveta za osmdesat dní. Jules Verne. ilustroval Tony Wolf. podle příběhu Julese Verna napsala Clementina Coppiniova. z anglického originalu Přel. Petra Klufova	Havlíčkův Brod : Fragment,	2000
978-80-7246-586-6	Cordonnier, Daniel, 1959-	Řád žen. Daniel Cordonnier. za fran. orig. Přel. Jana Montorio Doležalova. odpovědný redaktor Miluše Krejčová	Praha : Motto,	2012
978-80-86216-71-3	Corneille, Pierre, 1606-1684	Cid. Pierre Corneille. Přel. Vladimír Mikeš	Praha : Artur,	2006
978-80-86429-95-3	Cosset, Pierre-Laurent, 1976-	Jak ctou Cesi, Francouzi a Nemci Hrabalova Anglického krále : esej ze sociologie cetby. Pierre-Laurent Cosset a Lenka Grafnetterova. predmluva Jacques Leenhardt	Praha : Sociologické nakladatelství (SLON),	2009
978-80-7390-050-2	Courtiz de Sandras, Gatien de, 1644-1712	Paměti hraběte d'Artagnana / Gatien Courtiz de Sandras	Praha : Dobrovský,	2013
978-80-7217-319-7	Cousteau, Jean-Michel	Muj otec velitel. Jean-Michel Cousteau. Přel. Jitka Rihankova	Brno : Jota,	2005
978-80-85830-76-0	Cozette, Dominique	Moje žena / Dominique Cozetteova ; přel. Jan Volny	Praha : Ikar,	1995
978-80-7268-492-2	Crebillon, Claude-ProsperJolyotde, 1707-1777	Blouznění srdce a rozumu. Claude Prosper Crebillon. Přel. Dagmar Steinova	Třebíč : Akcent,	2008

978-80-7260-270-4	Crésus	Zpověď prohnílého bankéře / Crésus. Přel. Jiří Našinec	Praha : Prostor,	2013
978-80-86019-02-0	Crevel, Rene, 1900-1935	Diderotuv klavír / Rene Crevel ; přel. Jan Vanek ; doslov Frantisek Dryje	Praha (Liberec) : Dauphin,	1996
978-80-7309-633-5	Crocq, Philippe, 1933-	Edith Piaf. Philippe Crocq a Jean Mareska. Přel. Hana Davidova	Praha : Levné knihy,	2009
978-80-7294-375-3	Cuny-Le Callet, Blandine, 1969-	Venecky. Blandine Le Calletova. Přel. Alan Beguivin	Brno : Host,	2010
978-80-901800-3-5	Curvers, Alexis, 1906-1992	Cas Rima / Alexis Curvers ; přel. Marketa Vinicka	Praha : Nakladatelství Vlasty Brtníkové,	1996
978-80-7246-129-X	Cusset, Catherine, 1963-	Roman o Jane. Catherine Cussetova. Přel. Dana Melanová	Praha : Motto,	2002
978-80-7217-814-8	Cusset, Catherine, 1963-	Skvela budoucnost : o lasce, jez vzdorovala predsudkum. Catherine Cussetova. Přel. Sarka Belisova	Brno : Jota,	2011
978-80-7176-728-X	D'Aboville, Gerard	Sam. Gerard D'Aboville. Přel. Blanka Pesinova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	1998
978-80-203-0332-4	Dabadie, Jean-Loup, 1938-	D'Artagnan / Jean-Loup Dabadie, Jerome Savary ; Z franc. přel. Jiri Zak	Praha : Dilia,	1993
978-80-207-0470-1	Daeninckx, Didier, 1949-	3x inspektor Cadin / Didier Daeninckx ; Přel.y Katerina Lukesova, Danuse Navratilova	Praha : Odeon,	1994
978-80-204-1243-3	Dai, Sijie, 1954-	Balzac a cinska Svadlenka. Dai Sijie. Přel. Jarmila Fialova	Praha : Mladá fronta,	2005
978-80-7362-112-6	Dal Cappello, Laurence, 1964-	Doktorka Laura. Laurence Dal Cappello. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2005
978-80-85247-50-X	Dali, Salvador, 1904-1989	Me vasne / Salvador Dali ; rozhovory z let 1966 - 1967 zaznamenal Louis Pauwels ; z franc. přel. Eva Rudysarova-Misikova, Petr Kral	Brno : Petrov,	1994
978-80-7268-424-3	Dangerfield, Yves, 1959-1992	Male morske vily. Yves Dangerfield. Přel. Jan Cimicky	Třebíč : Akcent,	2008
978-80-7306-082-5	Daniel, Antoine B.	Inkove. 2. dil, Zlato Cuzca. Antoine B. Daniel. z francouzského originalu ...Přel. Karel Velicky	Praha : Beta,	2003
978-80-7306-072-8	Daniel, Antoine B.	Inkove. Slunecni princezna. Antoine B. Daniel. Přel. Karel Velicky	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2003
978-80-7291-089-2	Daniel, Antoine B.	Inkove. Svetlo Machu Picchu. Antoine B. Daniel. Přel. Karel Velicky	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2003
	Dard, Frederic, 1921-2000	Chléb hrobníků / Frédéric Dard ; [z franc. orig. přel. Rubi Gurroňo]	Praha : Najáda,	1992
978-80-901113-7-8	Dard, Frederic, 1921-2000	Mauzoleum pro děvku : příběh zbloudilých duší / Frédéric Dard ; [z francouzského originálu ... přeložila Jaroslava Janačíková]	Praha : Najáda,	1992
978-80-249-0553-1	Dardenne, Sabine, 1983-	Bylo mi dvanact, sedla jsem na kolo a jela do skoly-- : obet belgického pedofila vypovida. Sabine Dardenneova ve spolupraci s Marie-Therese Cunyovou. Přel. Vanda Kopeckova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2005
978-80-86300-67-6	Daudet, Alphonse, 1840-1897	Dopisy z meho mlyna. Alphonse Daudet. kresby Miloslav Chlupac. Přel. Jaroslav Sonka	Praha : Arbor vitae,	2005
978-80-251-1913-6	Daudet, Alphonse, 1840-1897	Tartarin de Tarascon : aventures prodigieuses de Tartarin de Tarascon = Tartarin z Tarasconu : podivuhodna dobrodruzstvi Tartarina z Tarasconu : zjednodusena verze. Alphonse Daudet. uprava puvodniho textu a predmluva Tomas Cidlina	Brno : Computer Press,	2008
978-80-86702-74-2	Daumal, René, 1908-1944	A mlceni rozhaní temnoty. Rene Daumal. z francouzskych vydani ... vybral, Přel. a doslovem opatril Jakub Hlavacek	Praha : Malvern,	2010
978-80-86019-06-3	Daumal, René, 1908-1944	Cerna poezie, bila poezie / Rene Daumal ; přel. a usporadal Ladislav Sery	Praha (Liberec) : Dauphin,	1996
978-80-87580-63-9	Daumal, René, 1908-1944	Hora analogie : román příběhů alpských, neeuclidovských a symbolicky autentických / René Daumal ; z francouzského vydání ... přeložil Ladislav Šerý a Jakub Hlaváček (dodatky) ; doslov Jakub Hlaváček	Praha : Malvern,	2013
978-80-86702-23-0	Daumal, René, 1908-1944	Mugl = Mogle. Rene Daumal. z francouzského vydani Přel. Jakub Hlavacek	Praha : Malvern,	2007
	Daumal, René, 1908-1944	Velká pitka ; [z francouzského originálu přeložil Ladislav Šerý]	Praha : Prostor,	1994
978-80-87580-33-2	Daumal, René, 1908-1944	Vždycky ses mýlil : 1926-1928. René Daumal. z francouzského vydání ... Přel. Jakub Hlaváček	Praha : Malvern,	2012
978-80-7246-234-2	Dauvois, Jacqueline	Kleopatra. Jacqueline Dauvoisova. Přel. Alexandra Fraisova	Praha : Motto,	2004
978-80-7309-448-5	Dauvois, Jacqueline	Nefertiti. Jacqueline Dauvoisova. Přel. Klara Jettmarova	Praha : KMa,	2007

	David-Neel, Alexandra, 1868-1969	Bílá a černá magie : Garab a Dečhema / Alexandra David-Neelová, lama Jongdän ; [z francouzského originálu ... přeložil Jiří Vízner]	Praha : Pragma,	1995
978-80-207-0037-4	David-Neel, Alexandra, 1868-1969	Mipam, lama s Paterou moudrosti / (Yongden, Albert Arthur, 1899-1955) Lama Jongdan, Alexandra David-Neelova ; Přel. Josef Heyduk ; ilustroval Jaromir Skrivanek	Praha : Odeon,	1990
	David-Neel, Alexandra, 1868-1969	Mipam, lama s Paterou moudrosti / (Yongden, Albert Arthur, 1899-1955) Lama Jongdan, Alexandra David-Neelova ; Přel. Josef Heyduk ; ilustroval Jaromir Skrivanek	Kutná Hora : Tichá Byzanc,	2000
	David-Neel, Alexandra, 1868-1969	Mystikové a mágové Tibetu / Alexandra David-Neelová	Praha : Elfa,	1998
978-80-85202-19-0	David-Neel, Alexandra, 1868-1969	Pronikavý vhled / Alexandra David-Neelova, Kvetoslav Minarik ; přel. Ota Jerabek	Praha : Canopus,	1993
978-80-85202-38-0	David-Neel, Alexandra, 1868-1969	Pronikavý vhled. Alexandra David-Neelova, Kvetoslav Minarik. Přel. Otto Jerabek	Praha : Canopus,	2009
978-80-902034-5-0	David-Neel, Alexandra, 1868-1969	Zakazanou zemi : cesta Parizanky do Lhasy / Alexandra David-Neelova ; přel. Katerina Sternbergova	Praha : Tichá Byzanc,	1996
978-80-242-1371-0	Davidson, Marie-Therese, 1948-	Po stopach Alexandra Velikeho. napsala Marie-Therese Davidsonova. ilustroval Christian Heinrich. Přel. Vladimír Cadsky	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2005
978-80-242-0274-3	Davidts, Jean-Pierre, 1950-	Navrat maleho prince. Jean-Pierre Davidts. Přel. Alexandra Pflimpfova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2000
978-80-87864-05	Debris, Cyrille, 1973-	Zita : důvěrný portrét císařovny / Cyrille Debris ; překlad Lucie Cekotová	Brno : Kartuziánské nakladatelství,	2013
978-80-7303-015-2	Decker, Michel de, 1948-	Jindrich IV.. Michel de Decker. Přel. Ladislava Milickova. preklad versu Boris Klepal	Ostrava : Domino,	2001
978-80-7362-802-4	Decker, Michel de, 1948-	Kralovna Margot. Michel de Decker. Přel. Hana Polivkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2010
978-80-7303-044-6	Decker, Michel de, 1948-	Madame de Montespan. Michel de Decker. Přel. Ladislava Milickova. preklad versu Boris Klepal	Ostrava : Domino,	2001
978-80-7362-344-7	Decker, Michel de, 1948-	Marie Antoinetta : zivotni pribeh francouzske kralovny. Michel de Decker. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-7272-134-4	Declerck, Patrick, 1953-	Tabor Radostne vedy. Patrick Declerck. Přel. Tomas Jirsa	Praha (Liberec) : Dauphin,	2008
978-80-7362-126-6	Defonseca, Misha, 1932-	Prezit s vlky. Misha Defonseca. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2005
978-80-7362-425-5	Defonseca, Misha, 1932-	Prezit s vlky. Misha Defonseca. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2007
978-80-7176-853-7	Deforges, Regine, 1935-	Boure. Regine Deforges. Přel. Richard Podany	Praha : Euromedia Group - Odeon,	1998
978-80-242-0468-1	Deforges, Regine, 1935-	Modry bicykl. 1. dil. Regine Deforges	Praha : Knižní klub - Ikar,	2001
978-80-242-0494-0	Deforges, Regine, 1935-	Modry bicykl. 2, V Parizi. Regine Deforges. Přel. Hugo Sochor	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2001
978-80-242-0525-4	Deforges, Regine, 1935-	Modry bicykl. 3, Dabluv smich. Regine Deforges. Přel. Hugo Sochor	Praha : Knižní klub - Ikar,	2001
978-80-85609-94-0	Deforges, Regine, 1935-	Vzpoura jeptisek / Regine Deforgesova ; přel. Dana Melanova	Praha : Talpress,	1996
978-80-249-1116-8	Deghelt, Frederique	Zivot te druhe. Frederique Degheltova. Přel. Miloslava Laznovska	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2008
978-80-204-1053-8	Deguignet, Jean-Marie, 1834-1905	Pameti bretonskeho venkovana. Jean-Marie Deguignet. Přel. Gabriela Chalupska	Praha : Mladá fronta,	2003
978-80-7294-871-0	Delacourt, Grégoire, 1960-	Seznam mých přání / Grégoire Delacourt. Přel. Eva Sládková	Brno : Host,	2013
978-80-7023-266-8	Delbee, Anne	Camille Claudelova. Anne Delbee. Přel. Eduard Hodousek	Praha : Melantrich,	1998
978-80-7407-021-1	Delerm, Philippe, 1950-	Prvni lok piva a dalsi drobne radosti. Philippe Delerm. Přel. Tomas Kybal	Praha : Garamond,	2008
978-80-238-7471-3	Deleuze, Gilles, 1925-1995	Kafka : za mensinovou literaturu. Gilles Deleuze, Felix Guattari. Přel. Josef Hrdlicka	Praha : Herrmann & synové,	2001
978-80-238-4024-X	Deleuze, Gilles, 1925-1995	Proust a znaky. Gilles Deleuze. Prel. Josef Hrdlicka	Praha : Herrmann & synové,	1999
978-80-87054-19-2	Deleuze, Gilles, 1925-1995	Puste ostrovy a jine texty : (texty a rozhovory 1953-1974). Gilles Deleuze. Přel. Miroslav Petricek a Miroslav Marcelli	Praha : Herrmann & synové,	2010

978-80-7381-456-4	Delisle, Guy, 1966-	Pchjongjang : vylet do Severni Koreje. Guy Delisle. Přel. Katerina Reinischova	Praha : BB art,	2009
978-80-87705-05-6	Deloire, Christophe, 1971-	Circus politicus / Ch. Deloire, Ch. Dubois. Přel. a předmluvu napsal Martin Hybler	Praha : Rubato,	2013
978-80-7309-679-3	Delorme, Philippe, 1960-	Skandaly princezen : urozene hrisnice. Phillipe Delorme. Přel. Dana Melanova	Praha : Levné knihy,	2008
978-80-7309-671-7	Delorme, Philippe, 1960-	Zavrazení kralove. Philippe Delorme. Přel. Dusan Provaznik	Praha : Levné knihy,	2009
978-80-257-0237-6	Delumeau, Jean, 1923-	Tisic let stesti. Jean Delumeau. Přel. Jana Lemmonier	Praha : Argo,	2010
978-80-7459-116-7	Delvau, Alfred, 1825-1867	Moderní erotický slovník 1864 / Alfred Delvau. Přel. Jiří Žák	Praha : Československý spisovatel,	2013
978-80-87429-36-5	Demangeot, Cedric, 1974-	Slota. Cedric Demangeot. Přel. Petr Zavadil	Praha : Fra,	2012
978-80-249-0637-6	Deneuve, Catherine, 1943-	Ve vlastním stínu : soukromé deníky z natčení. Catherine Deneuve. Přel. Alexandra Fraisova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2005
978-80-7268-579-0	Denon, Dominique Vivant, baron, 1747-1825	Není zitrku. Vivant Denon. Přel. Dagmar Steinova. ilustrace Ladislav Novak	Třebíč : Akcent,	2010
978-80-86864-17-0	Depardieu, Gerard, 1948-	Naziv! Gerard Depardieu, Laurent Neumann. Přel. Jiri Zak	Praha : XYZ,	2005
978-80-85190-27-3	Depardieu, Gerard, 1948-	Ukradene dopisy / Gerard Depardieu ; Z franc. přel. Jiri Zak ; Uvod Olivier Dazat ; Doslov Stanislava Pradna ; Typografie Pavel Hrach	Praha : Prostor,	1993
978-80-87021-09-5	Depardieu, Gerard, 1948-	Ukradene dopisy. Gerard Depardieu. Přel. Jiri Zak	Praha : XYZ,	2007
978-80-207-1092-2	Depestre, Rene, 1926-	Chvalozpev na zenu-zahradu. Rene Depestre. Přel. Richard Podany. doslov napsal Milan Kundera	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2001
978-80-207-1119-8	Depestre, Rene, 1926-	Jako o zavod. Rene Depestre. Přel. Richard Podany. doslov napsal Lubomir Martinek	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2002
978-80-7323-114-X	Des Vallieres, Nathalie	Saint-Exupery : archandel a spisovatel. Nathalie des Vallieres. Přel. Zdenka Stavinohova	Tišnov : Sursum,	2005
978-80-200-1100-5	Desarthe, Agnes, 1969-	Nedulezite tajemství. Agnes Desartheova. Přel. Eva Pokorna	Praha : Academia,	2003
978-80-204-0824-X	Desbordes-Valmore, Marceline, 1786-1859	Knizka neznosti. Marceline Desbordes-Valmoreova. Přel. Zdenka Pavlouskova. doslov Vaclav Cerny	Praha : Mladá fronta,	2001
978-80-7017-685-7	Deschodt, Eric, 1937-	Saint-Exupery. Eric Deschodt. Přel. Anna Hanova	Praha : Kalich,	2002
978-80-86862-83-5	Desjardins, Emile, ciny1888-1894	Vyboje mladistveho zaletnika. E.D.. Přel. Petr Letar	Praha : Dybbuk,	2009
978-80-85997-09-6	Desnos, Robert, 1900-1945	Nedopita lahev. Robert Desnos. z francouzských originalu ... vybrali a Přel.i Dagmar Steinova a Michal Novotny. předmluva Jan Rezac	Praha : Concordia,	2002
978-80-7198-408-6	Desnos, Robert, 1900-1945	Zitra se bude mluvit reci kvetin. Robert Desnos. z francouzských originalu vybral, Přel. a kalendarium sestavil Miroslav Kapinus	Olomouc : Votobia,	2000
978-80-7294-609-9	Despentes, Virginie, 1969-	Dítě apokalypsy. Virginie Despentesova. Přel. Petr Christov	Brno : Host,	2012
978-80-7303-325-9	Desroches-Noblecourt, Christiane, 1913-2011	Hatsepsut. Christiane Desroches Noblecourt. Přel. Ladislava Milickova	Ostrava : Domino,	2006
978-80-7303-375-0	Desroches-Noblecourt, Christiane, 1913-2011	Ramses II.. Christiane Desroches Noblecourt. Přel. Ladislava Milickova	Ostrava : Domino,	2007
978-80-257-0952-8	Dicker, Joël, 1985-	Pravda o případu Harryho Queberta / Joël Dicker. Přel. Michala Marková	Praha : Argo,	2013
978-80-7198-187-7	Diderot, Denis, 1713-1784	Herecky paradox / Denis Diderot ; přel. a uvod napsal Josef Pospisil	Olomouc : Votobia,	1997
978-80-205-0117-7	Diderot, Denis, 1713-1784	Vybor z dila / Denis Diderot ; z francouzských originalu Přel.i Jan Binder a Jindrich Vesely ; texty vybral a usporadal Vladimir Cechak	Praha : Svoboda,	1990
978-80-86603-80-3	Didi-Huberman, Georges, 1953-	Ninfa moderna : esej o spadle draperii. Georges Didi-Huberman. Přel. Josef Fulka	Praha : Agite/Fra,	2009
978-80-202-0337-0	Dietrich, Marlene, 1901-1992	To jsem ja / Marlene Dietrichova ; přel. Eva Ruxova	Praha : Československý spisovatel,	1991

978-80-7021-924-9	Dimitrova, Snezana, 1952-	Devet let v pekle : autenticky pribeh bulharskych sester veznenych v Libyi a odsouzenych k trestu smrti. Snezana Dimitrova. spolupracovali Desislava Raoul a Francois Forestier. Přel. Gabriela Klikova	Praha : Vyšehrad,	2008
978-80-7218-895-X	Diwo, Jean, 1914-2011	Kralovskehousele. Jean Diwo. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-903150-5-4	Djemai, Abdelkader, 1948-	Leto popela. Abdelkader Djemai. Přel. Sylva Krizanova	Brno : Es-ma,	2004
978-80-207-1179-1	Djian, Philippe, 1949-	Trenice. Philippe Djian. Přel. Tomas Kybal	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2005
978-80-207-1101-5	Djian, Philippe, 1949-	Za rozcestim. Philippe Djian. Přel. Tomas Kybal	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2001
978-80-7386-058-5	Dng Trn Con, cinnny1741-1742	Narky zeny, jejiz muz odesel do valky : (Narky Chinh Phu). Dng Trn Con. z francouzstiny Přel. Antonin Kolek	Praha : Protis,	2009
978-80-7294-279-4	Donner, Christophe, 1956-	Kral bez zitrika. Christophe Donner. Přel. Ladislav Vaclavik	Brno : Host,	2007
978-80-86151-73-5	Dore, Isabelle, 1951-	Cesar a Drana : (divadelni hra). Isabelle Dore. Přel. Petr Christov	Brno : Větrné mlýny,	2003
978-80-7246-142-7	Dorin, Francoise, 1928-	Jdi za mamou, tata pracuje!. Francoise Dorinova. Přel. Miluse Krejcova	Praha : Motto,	2002
978-80-206-0242-9	Druon, Maurice, 1918-2009	Prokleti kralove. Dil 3, Lilie a lev / Maurice Druon ; z franc.orig. Les rois maudits přel. Alena Pokova	Praha : Naše vojsko,	1992
978-80-7197-281-9	Druon, Maurice, 1918-2009	Prokleti kralove. Dil ctyrty, Zakon muzu. Maurice Druon. Přel. Dana Melanova	Praha : Talpress,	2006
978-80-7197-241-X	Druon, Maurice, 1918-2009	Prokleti kralove. Dil druhy, Zardousena kralovna. Maurice Druon. Přel. Dana Melanova	Praha : Talpress,	2005
978-80-7197-284-6	Druon, Maurice, 1918-2009	Prokleti kralove. Dil paty, Francouzska vlci. Maurice Druon. Přel. Dana Melanova	Praha : Talpress,	2007
978-80-7197-240-1	Druon, Maurice, 1918-2009	Prokleti kralove. Dil prvni, Zelezny kral. Maurice Druon. Přel. Dana Melanova	Praha : Talpress,	2005
978-80-7197-326-3	Druon, Maurice, 1918-2009	Prokleti kralove. Dil sedmy, Kdyz kral ztraci Francii. Maurice Druon. Přel. Dana Melanova	Praha : Talpress,	2008
978-80-7197-316-4	Druon, Maurice, 1918-2009	Prokleti kralove. Dil sestý, Lilie a lev. Maurice Druon. Přel. Dana Melanova	Praha : Talpress,	2007
978-80-7197-267-3	Druon, Maurice, 1918-2009	Prokleti kralove. Dil treti, Jedy koruny. Maurice Druon. Přel. Dana Melanova	Praha : Talpress,	2006
978-80-206-0240-2	Druon, Maurice, 1918-2009	Prokleti kralove. I., Zardousena kralovna / Maurice Druon ; Z franc. orig. přel. Alena Pokova	Praha : Naše vojsko,	1992
978-80-206-0241-0	Druon, Maurice, 1918-2009	Prokleti kralove. II., Jed kralovske koruny / Maurice Druon ; Z franc. orig. přel. Alena Pokova	Praha : Naše vojsko,	1992
978-80-7309-306-8	Du Prehaut, Marie-Bergamote	Jak byt vzornou manželkou?. Marie-Bergamote Du Prehaut. Přel. Jiří Žák	Praha : Levné knihy,	2012
978-80-207-1206-2	Dubois, Jean-Paul, 1950-	Zivot po francouzsku. Jean-Paul Dubois. Přel. Alexandra Pflimplova. doslov napsal Petr Dytrt i.e. Dytrt	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2006
978-80-7222-619-1	Duborgel, Veronique, 1963-	Utek z pekla Opus Dei : skutecny pribeh zeny, ktera nasla silu zlomit sve okovy. Veronique Duborgel. Přel. Josef Tyc	Libeznice : Víkend,	2009
978-80-204-1219-0	Dufreigne, Jean-Pierre, 1942-	Ludvik XIV. 1, Vychod Slunce : 1637-1661. Jean-Pierre Dufreigne. Přel. Irena Blazkova	Praha : Mladá fronta,	2005
978-80-204-1307-3	Dufreigne, Jean-Pierre, 1942-	Ludvik XIV. 2, Vasne a slava : 1661-1670. Jean-Pierre Dufreigne. Přel. Irena Blazkova	Praha : Mladá fronta,	2005
978-80-204-1430-4	Dufreigne, Jean-Pierre, 1942-	Ludvik XIV. Za casu, kdy jsem byval kralem : 1671-1715. Jean-Pierre Dufreigne. Přel. Irena Blazkova	Praha : Mladá fronta,	2006
978-80-7303-126-4	Dufresne, Claude, 1920-2011	Kralovny lasky. Claude Dufresne. Přel. Ladislava Milickova	Ostrava : Domino,	2003
978-80-7246-405-0	Dugain, Marc, 1957-	Edgarovo prokleti : zivotni pribeh reditele FBI J. Edgara Hoovera. Marc Dugain. Přel. Miluse Krejcova	Praha : Motto,	2008
978-80-904062-4-7	Duhamel, Georges, 1884-1966	Elegies = Elegie : 1912-1920. Georges Duhamel. Přel. Zdenek Hron. Přel. Pavel Sukdolak	Havlíčkův Brod : Petrkov,	2011
978-80-7254-665-1	Duits, Charles, 1925-1991	Ptah Hotep. Charles Duits. Přel. Richard Podany	Praha : Triton,	2006
978-80-87067-52-9	Dukan, Pierre, 1941-	Muži to rádi oblé, aneb, Proč se přirozená krása stala tabu / Pierre Dukan. Přel. Zdeněk Rucki	Praha : Rybka,	2013
978-80-7214-998-8	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Bílí a modří. Alexandre Dumas. Přel. Dana Melanova	Praha : Baronet,	2007
978-80-7021-320-5	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Dobrodruz-stvi hrabete Lydericha. Alexandre Dumas. Prel. Jiri Nasinec	Praha : Vyšehrad,	1999

978-80-87139-52-3	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe de Monte Christo 6 dílů. Alexander sic Dumas	Brno : Tribun,	2007
978-80-87139-52-3	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe de Monte Christo 6 dílů. Alexander sic Dumas	Brno : Tribun,	2007
978-80-87139-52-3	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe de Monte Christo 6 dílů. Alexander sic Dumas	Brno : Tribun,	2007
978-80-87139-52-3	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe de Monte Christo 6 dílů. Alexander sic Dumas	Brno : Tribun,	2007
978-80-87139-52-3	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe de Monte Christo 6 dílů. Alexander sic Dumas	Brno : Tribun,	2007
978-80-87139-52-3	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe de Monte Christo 6 dílů. Alexander sic Dumas	Brno : Tribun,	2007
978-80-85491-77-X	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe Monte Cristo. (2) / Alexandre Dumas ; přel.i a poznámkami opatřili Milena Tomaskova a Jan Vladislav ; prebal, vazba a grafická úprava Zbynek Janacek	Ostrava : Sfinga,	1994
978-80-85491-77-X	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe Monte Cristo. 1 / Alexandre Dumas ; přel.i a poznámkami opatřili Milena Tomaskova a Jan Vladislav ; prebal, vazba a grafická úprava Zbynek Janacek	Ostrava : Sfinga,	1994
978-80-207-1129-5	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe Monte Cristo. 1. Alexandre Dumas. Přel.i Milena Tomaskova a Jan Vladislav	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2003
978-80-207-1130-9	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe Monte Cristo. 2. Alexandre Dumas. Přel.i a poznámkami opatřili Milena Tomaskova a Jan Vladislav	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2003
978-80-207-1131-7	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe Monte Cristo. 3. Alexandre Dumas. Přel.i Milena Tomaskova a Jan Vladislav	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2003
978-80-85491-77-X	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe Monte Cristo. Díl 3 / Alexandre Dumas ; přel.i a poznámkami opatřili Milena Tomaskova a Jan Vladislav ; vazba a grafická úprava Zbynek Janacek	Ostrava : Sfinga,	1994
978-80-00-00133-0	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe Monte Cristo. I / Alexandre Dumas ; z franc. orig. přel. a pozn. opatřili Milena Tomaskova a Jan Vladislav ; doslov Milena Tomaskova ; původní ilustr. Janet Lange	Praha : Albatros,	1991
978-80-00-00133-0	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe Monte Cristo.II / Alexandre Dumas ; původní ilustrace Janet Lange ; přel.i a poznámkami opatřili Milena Tomaskova a Jan Vladislav ; doslov napsala Milena Tomaskova	Praha : Albatros,	1991
978-80-00-00133-0	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Hrabe Monte Cristo.III / Alexandre Dumas ; původní ilustrace Janet Lange ; přel.i a poznámkami opatřili Milena Tomaskova a Jan Vladislav ; doslov napsala Milena Tomaskova	Praha : Albatros,	1991
978-80-7384-153-9	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Jehuovi tovaryši. Alexandre Dumas. Přel. Dana Melanova	Praha : Baronet,	2008
978-80-86055-22-1	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Kapitan Pamfil / Alexandre Dumas stáři ; přel. Jaroslav Frycer	Brno : Host,	1997
978-80-243-4032-6	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Kapitan Richard : obrazy z válečného života za Napoleona I.. Alexandre Dumas st.. překlad H.M. Vilim	Brno : MOBA,	2010
978-80-205-0188-6	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Královna Margot / Alexandre Dumas ; Přel. Vlastimil Fiala	Praha : Svoboda,	1992
978-80-7218-947-6	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Královna Margot. Alexandre Dumas. Přel. Vlastimil Fiala	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-7362-406-4	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Královna Margot. Alexandre Dumas. Přel. Vlastimil Fiala	Frýdek-Místek : Alpress,	2007
978-80-205-0197-5	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Královnin náhrdelník : paměti lékařovy. 1. díl / Alexandre Dumas ; přel. Ladislav Jehlička	Praha : Svoboda,	1991
978-80-205-0198-3	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Královnin náhrdelník : paměti lékařovy. 2. díl / Alexandre Dumas ; přel. Ladislav Jehlička	Praha : Svoboda,	1991

978-80-205-0199-1	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Kraluv sasek / Alexandre Dumas ; Přel. a upravil Vlastimil Fiala	Praha : Svoboda,	1992
978-80-7284-009-6	Dumas, Alexandre, 1802-1870	La San Felice. Alexandr Dumas. Přel. Bedrich Spurny	Český Těšín : Oddych,	2000
978-80-7202-747-6	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Lady Hamiltonova. Alexandre Dumas. Přel. Dana Melanová	Praha : Ikar - Knižní klub,	2000
978-80-251-2364-5	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Le Comte de Monte-Cristo = Hrabě Monte Christo : zjednodušená verze. Alexandre Dumas. uprava původního textu, překlad Tomas Cidlina	Brno : Computer Press,	2009
978-80-7243-310-0	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Madame Lafarge. Alexandre Dumas. text upravil a poznámkami opatřil Claude Schopp	Praha : Brána,	2007
978-80-206-0680-7	Dumas, Alexandre, 1802-1870	O korunu a lásku. 1. díl. Alexandre Dumas. Přel. J.V.Sterzinger. se 116 dřevoryty J. Huyota dle kreseb M. Leloira	Praha : Naše vojsko,	2003
978-80-206-0682-3	Dumas, Alexandre, 1802-1870	O korunu a lásku. 2. díl. Alexander Dumas. Přel. J.V.Sterzinger. Díl první. se 116 dřevoryty J. Huyota dle kreseb M. Leloira	Praha : Naše vojsko,	2003
978-80-85941-95-3	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Paměti milostnice. Alexandre Dumas. Přel. Bedrich Spurny	Český Těšín : Oddych,	1999
978-80-205-0328-5	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Pani z Mon- Pani de Monsoreau / Alexandre Dumas ; Přel. a upravil Vlastimil Fiala	Praha : Svoboda-Libertas,	1993
978-80-7021-436-8	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Pani z Monsoreau. Alexandre Dumas. Přel. Jiri Zak	Praha : Vyšehrad,	2001
978-80-86983-37-0	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Robin Hood. Alexandre Dumas. Přel. Vilem Opatrný	Řitka : Daranus,	2008
978-80-7384-211-6	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Ruda sfinga. Alexandre Dumas. Přel. Dana Melanová	Praha : Baronet,	2009
978-80-7214-899-0	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Rytíř de Sainte-Hermine. Alexandre Dumas. Přel. Dana Melanová	Praha : Baronet,	2006
978-80-7284-020-7	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Spiklenci. Alexandr Dumas. z francouzského originalu Compagnons de Jehu Přel. Ruzena Peyrova	Český Těšín : Oddych,	2001
978-80-86515-43-5	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Tisíc a jeden prizrak. Alexandre Dumas. Přel. a vysvětlivkami opatřil Jiri Nasinec	Praha : Havran,	2004
978-80-7240-827-6	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Tři mušketýři = The three musketeers : tři mušketýři a aféra s královninými diamanty / Alexandre Dumas adapted by Susan Gates ; překlad Michaela Ženatá ; ilustrátor Daniel Postgate	Dubíčko : Infoa,	2013
978-80-7185-067-5	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Tři mušketýři 1, 2/ napsal Alexander Dumas ; Přel. z francouzštiny Jaroslav Vrchlický	Praha (Litomyšl) : Paseka,	1996
978-80-86113-58-2	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Tři mušketýři. Alexandre Dumas. ilustrace Adolf Born. překlad z francouzského původního vydání ... Jaroslav Janu	Praha : Brio,	2003
978-80-7309-201-8	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Tři mušketýři. Alexandre Dumas. Přel. Jaroslav Janu	Praha : Levné knihy,	2005
978-80-85776-54-5	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Tři mušketýři. Díl 1 / Alexandre Dumas ; Přel. Miroslav Broz ; ilustroval Maurice Leloir	Vimperk : Papyrus,	1995
978-80-85776-54-5	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Tři mušketýři. II. díl / Alexandre Dumas ; z francouzštiny Přel. Miroslav Broz ; ilustroval Maurice Leloir	Vimperk : Papyrus,	1996
978-80-85941-78-3	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Valka žen. Alexandr Dumas. Přel. Ruzena Peyrova	Český Těšín : Oddych,	1998
978-80-85767-57-0	Dumas, Alexandre, 1802-1870	Vladarova dcera / Alexandre Dumas ; přel. Ruzena Peyrova	Těšín : GABI,	1993
978-80-7362-010-3	Dumas,	Vladarova dcera. Alexandre Dumas. Přel. Ruzena	Frýdek-Místek : Alpress,	2004

	Alexandre, 1802-1870	Peyrova		
978-80-7202-228-8	Dumas, Alexandre, 1824-1895	Dama s kameliemi. Alexandre Dumas ml. Přel. Vera Kopalova. doslov Jindrich Vesely	Praha : Ikar,	1998
978-80-7388-057-6	Dumas, Alexandre, 1824-1895	Dama s kameliemi. Alexandre Dumas ml.. Přel. Jiri Zak	Praha : XYZ,	2008
	Dupuy-Mazuel, Henry	Zazrak vlku / Henry Dupuy-Mazuel ; z franc. orig. přel. Vaclav Volf	Hořovice : Mht,	1995
978-80-202-0492-X	Durant, Philippe, 1960-	Belmondo. Philippe Durant ; Přel. Katerina Vinsova ; textace k fotograficke prilozce Ludmila Korecka	Praha : Český spisovatel,	1994
978-80-7303-115-9	Durant, Philippe, 1960-	Belmondo. Philippe Durant. Přel. Katerina Vinsova	Ostrava : Domino,	2003
978-80-207-0040-4	Duras, Marguerite, 1914-1996	Bolest / Marguerite Durasova ; přel. Anna Kareninova-Furekova	Praha : Odeon,	1990
	Duras, Marguerite, 1914-1996	Hmatatelný život / Marguerite Durasova ; přel., doslovem opatřila, obrazovou přílohu vybrala a uspořádala Anna Kareninova	Praha : Anno,	1994
978-80-242-0026-0	Duras, Marguerite, 1914-1996	Milenec ze severní Číny. Marguerite Duras. Přel. Karel Velický	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	1999
978-80-86938-36-0	Duras, Marguerite, 1914-1996	Milenec. Marguerite Durasova. Přel. Anna Kareninova	Praha : Pro edici Světová literatura Lidových novin vydalo nakl. Euromedia Group,	2006
978-80-86300-28-5	Duras, Marguerite, 1914-1996	Přel. a poznámkami opatřila Anna Kareninova	Praha : Arbor vitae,	2002
978-80-85764-22-9	Duras, Marguerite, 1914-1996	Tim koncím / Marguerite Duras ; z francouzštiny přebásnil Petr Skarlant	Praha : EWA,	1997
978-80-7108-251-1	Duteurtre, Benoit, 1960-	Cesta do Francie : román. Benoit Duteurtre. Přel. Ruzena Oštra	Brno : Atlantis,	2004
978-80-7108-236-8	Duteurtre, Benoit, 1960-	Divná doba. Benoit Duteurtre. předmluva Milana Kundery. Přel. Ruzena Oštra	Brno : Atlantis,	2003
978-80-7108-319-1	Duteurtre, Benoit, 1960-	Drahy : román. Benoit Duteurtre. Přel. Eva Blinková Pelánová	Brno : Atlantis,	2010
978-80-7108-311-5	Duteurtre, Benoit, 1960-	Holčicka a cigareta : román. Benoit Duteurtre. Přel. Ruzena Oštra	Brno : Atlantis,	2009
978-80-7108-340-5	Duteurtre, Benoit, 1960-	Rebelka : román. Benoit Duteurtre. Přel. Eva Blinková Pelánová	Brno : Atlantis,	2012
978-80-7108-265-1	Duteurtre, Benoit, 1960-	Služba zákazníkům : krátký román. Benoit Duteurtre. Přel. Ruzena Oštra	Brno : Atlantis,	2005
978-80-7108-207-4	Duteurtre, Benoit, 1960-	Totalní vyprodej. Benoit Duteurtre. Přel. Lenka Kavanová	Brno : Atlantis,	2000
80-903150-7-0	Dutou, Jean, 1920-2011	Psi hlava. Jean Dutou. Přel. Sylva Křížánová	Brno : Es-ma,	2012
978-80-242-1467-9	Duviols, Jean-Paul, 1936-	Po stopách Kryštofa Kolumba. napsal Jean-Paul Duviols. ilustroval Maurice Pommier. Přel. Vladimír Čadský	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2005
978-80-204-2000-8	Echenoz, Jean, 1947-	Behat. Jean Echenoz. Přel. Jovanka Sotolova	Praha : Mladá fronta,	2009
978-80-85764-15-6	Echenoz, Jean, 1947-	Cherokee / Jean Echenoz ; z francouzštiny přel. a doslov napsala Jovanka Sotolova	Praha : EWA,	1996
978-80-903106-1-3	Echenoz, Jean, 1947-	Jdu. Jean Echenoz. Přel. Jovanka Sotolova	Praha : Jitro,	2003
978-80-204-1836-4	Echenoz, Jean, 1947-	Ravel. Jean Echenoz. Přel. Jovanka Sotolova	Praha : Mladá fronta,	2009
978-80-903106-9-9	Echenoz, Jean, 1947-	U piana. Jena Echenoz. Přel. Jovanka Sotolova	Praha : Jitro,	2006
978-80-7008-177-5	Efoui, Kossi, 1962-	Prevozníkův malý bratr. Procházka s anonymními sousedy : monolog pro darmoslápu. Kossi Efoui. Přel. Michal Laznovský, Jan Tosovský	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2005
978-80-86955-17-6	Emond, Bernard-Richard	Ulice Darling ve 20.17. Bernard Emond. Přel. Jiri Dedeček	Praha : Garamond,	2006
978-80-259-0101-4	Enard, Mathias, 1972-	Vyprávěj jim o bitvách, kralích a slonech. Mathias Enard. Přel. i Anna a Erik Lukavští	Praha : Albatros-Plus,	2011
978-80-7309-625-0	Enden, Michelde, 1901-	Rasputin a soumrak ruské monarchie. Michel de Enden. Přel. Galina Kavanová	Praha : Levné knihy,	2008

978-80-85764-14-8	Ernaux, Annie, 1940-	Misto ; Obycejna zena / Annie Ernaux ; z francouzskych originalu Přel. a doslovem opatřila Anna Kareninova	Praha : EWA,	1995
978-80-7386-035-6	Esteve, Charlesd', 1948-	Otazka byti. Charles d'Esteve. ze sic francouzstiny Přel. Jana Boxbergerova = Question d'etre. Charles d'Esteve. traduit en tcheque par Jana Boxberger	Praha : Protis,	2008
978-80-242-2349-0	Estienne d'Orves, Nicolasd', 1974-	Pohrobci zla. Nicolas d'Estienne d'Orves. Přel. Ilona Stankova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2009
978-80-00-01691-5	Etchegoin, Marie-France	Patrani po síře Mistra Leonarda. Marie-France Etchegoin, Frederic Lenoir. Přel. Martina Janoskova	Praha : Albatros,	2005
978-80-7309-520-8	Etienne, Robert, 1921-2009	Julius Caesar. Robert Etienne. Přel. Klara Uhlířova	Praha : Levné knihy,	2007
978-80-7309-335-9	Evrard, Franck, 1960-	Erotická literatura, aneb, Psaní rozkose. Franck Evrard. Přel. Tomas Kybal	Praha : Levné knihy,	2006
978-80-85617-48-X	Fallet, Rene, 1927-1983	Zelnacka / Rene Fallet ; přel. Ruzena Steklacova ; ilustrace Vladimir Rencin ; doslov Vaclav Jamek ; obalka a grafická uprava Boris Mysliveček	Brno : Jota,	1995
978-80-7185-518-9	Fargue, Leon-Paul, 1876-1947	Prostory : vybor z poezie. Leon-Paul Fargue. Přel. Adolf Kroupa	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2002
978-80-7362-994-6	Fatima, ca 1971-	Otrokyni v 11 letech : pravdivý příběh o ukradeném dětství. Fatima ve spolupráci se Sophii Blandinieres. Přel. Lucie Čapkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2012
978-80-86379-25-6	Favier, Jean, 1932-	Francois Villon : život stredoveke Parize. Jean Favier. Přel. i Ales Pohorsky a Vera Dvorakova. preklad versu Jarmila Loukotkova	Praha : Garamond,	2001
978-80-7243-142-0	Fedorovski, Vladimir, 1950-	Manzelske skandaly : slavne milostne trojuhelniky ruskych dejin : Katerina II., Puskin, Lenin, Majakovskij, Pasternak. Vladimir Fedorovski. Přel. Eva Ruxova	Praha : Brána,	2002
978-80-7359-031-X	Fermine, Maxence, 1969-	Cerne housle. Maxence Fermine. Přel. Ivana Doskarova	Praha : Metafora,	2006
	Fermine, Maxence, 1969-	Konfuciova moudrost / Maxence Fermine ; [z francouzského originálu ... přeložila Šárka Belisová]	Praha : Portál,	2004
978-80-7359-044-1	Fermine, Maxence, 1969-	Tango Masaj. Maxence Fermine. Přel. Ivana Doskarova	Praha : Metafora,	2006
978-80-7359-032-8	Fermine, Maxence, 1969-	Vcelar. Maxence Fermine. Přel. Martin Kucera	Praha : Metafora,	2006
978-80-204-0838-X	Fernandez, Dominique, 1929-	Porporino, aneb, Tajnosti neapolske. Dominique Fernandez. Prel. Jan Binder	Praha : Mladá fronta,	1999
978-80-249-1057-4	Feuvrier-Boulanger, Aline, 1986-	Bije ve mne cizi srdce. Aline Feuvrier-Boulangerova. Přel. Sarka Belisova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2008
978-80-7217-107-0	Feval, Paul, 1816-1887	Hrbac. Paul Feval	Brno : Jota,	2000
978-80-200-1652-2	Feval, Paul, 1816-1887	Hrbac. Paul Feval. z francouzského originalu Le Bossu Přel. a upravil Vilem Opatrný	Praha : Academia,	2008
978-80-205-0233-5	Feval, Paul, 1816-1887	Zelezny muz / Paul Feval ; z francouzského originalu ... Přel. a upravil Tomas Korbar	Praha : Svoboda,	1992
978-80-7116-036-9	Feval, Paul, 1860-1933	D'Artagnan kontra Cyrano de Bergerac. Dil I-II, Tajemny rytir, Kralovna muka, Přel. Ota Milevsky ; ilustrace Jiri Wowk	Praha : Ivo Železný,	1992
978-80-7116-036-9	Feval, Paul, 1860-1933	D'Artagnan kontra Cyrano de Bergerac. Sv. 2. Dil 3.-4., Tajemství Bastily. Buckinghamovo dedictví. Paul Feval ; z francouzstiny Přel. Ota Milevsky ; ilustroval Jiri Vowk	Praha : Ivo Železný,	1992
978-80-902725-1-7	Feval, Paul, 1860-1933	Hrbacovo mladi. Paul Feval. Prel. Tereza Mikovcova	Praha : Terran,	1999
978-80-203-0315-4	Feydeau, Georges, 1862-1921	Ten, kdo utre nos / Georges Feydeau ; z franc. přel. Eva Bezdekova	Praha : Dilia,	1993
978-80-85228-35-1	Flamand, Barbara Y.	Podivuhodne promeny / Barbara Y. Flamand ; přel. Marketa Vinicka ; grafická uprava Milan Simon, Marie Michaela Sechtlova	Praha : Onyx,	1994
978-80-85228-67-X	Flamand, Barbara Y.	Genius a malirka labyrintu : sbirka povidek. Barbara Y. Flamandova. Přel. Vlasta Misarova	Praha : Onyx,	2001
978-80-902107-7-5	Flamand, Barbara Y.	Jina svatost / Barbara Y. Flamandova ; preklad Jana Cerna, Vlasta Misarova	Říčany u Prahy : Orego,	1997
978-80-86788-49-0	Flamand, Barbara Y.	Ony nebudou spat pod kridly andela. Inkova chyse. Barbara Y. Flamandova. Přel. Marketa Vinicka	Praha : Onyx,	2006
978-80-86788-12-1	Flamand, Barbara Y.	Podil stinu. Barbara Y. Flamandova. prebasnil Karel Sys a Draga Zlatnikova. ilustrovala M.M. Sechtlova	Praha : Onyx,	2004
978-80-85228-36-X	Flamand, Barbara Y.	Svedkove apokalypsy / Barbara Y. Flamandova ; přel. Jana Cerna ; prebasnil Jiri Zacek	Praha : Onyx,	1996

978-80-86788-72-2	Flamand, Barbara Y.	Vytrvalost lovce usvitu = La patience du guetteur d'aube. Barbara Y. Flamand. Přel. Jana Cerna. prebasnili Draga Zlatnikova a Karel Sys. ilustrace M.M. Sechtlova	Praha : Onyx,	2009
978-80-85228-46-7	Flamand, Barbara Y.	Zavrate nevinosti. Barbara Y. Flamandova. Přel. Vlasta Misarova	Praha : Onyx,	1998
978-80-86788-62-3	Flamand, Barbara Y.	Zivot ve vseh podobach. Barbara Y. Flamandova. Přel. Jana Cerna. prebasnili Draga Zlatnikova	Praha : Onyx,	2008
978-80-85523-38-8	Flamand, Barbara Y.	Zpoved planetarniho obra. Barbara Y. Flamandova. ilustrace Milada a Jiri Mikulovi. z francouzského originalu ... Přel. Vlasta Misarova a Karel Sys	Praha : Futura : Onyx,	1998
978-80-204-0282-9	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Bouvard a Pecuchet / Gustave Flaubert ; přel. Vera Smetanova	Praha : Mladá fronta,	1996
978-80-7388-163-4	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Byli jednou dva pisari : Bouvard a Pecuchet. Gustave Flaubert. z francouzského originalu Bouvard et Pecuchet Přel. Vera Smetanova	Praha : XYZ,	2009
978-80-86864-08-1	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Byli jednou dva pisari : Bouvard a Pecuchet. Přel. Vera Smetanova	Praha : XYZ,	2004
978-80-7388-749-0	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Byli jednou dva pisaři : Bouvard a Pécuchet / Gustave Flaubert. Přel. Jiří Žák	Praha : XYZ,	2013
978-80-86300-68-4	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Dilo je vse. Gustave Flaubert. vybral a usporadal Stanislav Kolibal. z prekladu Otakara Simka upravili Stanislav Kolibal a Martin Soucek	Praha : Arbor vitae,	2005
978-80-85944-26-X	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Paní Bovaryová / Gustave Flaubert ; přel. Eva Musilova	Praha : Ikar,	1995
978-80-7309-772-1	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Paní Bovaryová. Gustav Flaubert. Přel. Miloslav Jirda	Praha : Levné knihy,	2009
978-80-7309-058-9	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Paní Bovaryová. Gustave Flaubert. Přel. Miloslav Jirda	Praha : Levné knihy,	2002
978-80-7362-020-0	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Paní Bovaryová. Gustave Flaubert. Přel. Eva Musilova	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-207-1450-3	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Paní Bovaryová. Gustave Flaubert. Přel. Dana Melanova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2012
978-80-200-1601-0	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Paní Bovaryová. Gustave Flaubert. z francouzského originalu Madame Bovary Přel. Eva Musilova	Praha : Academia,	2008
978-80-206-1006-5	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Salambo. Gustave Flaubert. Přel. Jiri Konupek	Praha : Naše vojsko,	2009
978-80-7294-011-2	Flaubert, Gustave, 1821-1880	Salambo. Gustave Flaubert. Přel. Jiri Konupek	Brno : Host,	2000
978-80-86955-37-0	Fleischman, Cyrille, 1941-	I kompoty mohou snit. Cyrille Fleischman. Přel. Helena Beguivinovala	Praha : Garamond,	2006
978-80-257-0071-6	Foenkinos, David, 1974-	Eroticky potencial me zeny. David Foenkinos. Přel. Danuse Navrátilova	Praha : Argo,	2009
978-80-257-0683-1	Foenkinos, David, 1974-	Něžnost. David Foenkinos. Přel. Danuše Navrátilova	Praha : Argo,	2012
978-80-87048-22-1	Follain, Jean, 1903-1971	Podivana sveta. Jean Follain. Přel. Jan Vladislav	Zblov : Opus,	2010
978-80-87022-09-2	Fombelle, Timotheede, 1973-	Tobias Lolness. I., Zivot ve vetvich. Timothee de Fombelle. ilustrace Francois Place. Přel. Drahoslava Janderova	Praha : Baobab,	2007
978-80-87054-01-6	Foucault, Michel, 1926-1984	Raymond Roussel. Michel Foucault. z francouzstiny Přel. Josef Fulka	Praha : Herrmann & synové,	2006
978-80-251-1713-2	Foucault, Michel, 1926-1984	Slova a veci. Michel Foucault. preklad Jan Rubas	Brno : Computer Press,	2007
978-80-86862-57-6	Fougeret de Montbron, Jean-Louis, ca1704-1761	Ruda pohovka. Louis-Charles Fougeret de Montbron. doslov Guillaume Apollinaire. Přel. J. Picka	Praha : Dybbuk,	2008
978-80-251-2694-3	Fournier, Jean-Louis, 1938-	Kam jedeme, tati?. Jean-Louis Fournier. preklad Irena Zbiejczukova	Brno : Computer Press,	2009
978-80-204-2838-7	Franc, Régis, 1948-	Zajatec Londýna : pohled na Angličany francouzskými očima / Régis Franc. Přel. Lucie Šavlíková	Praha : Mladá fronta,	2013
978-80-7306-101-5	Franceschini, Paul-Jean	Caligula. Paul-Jean Franceschini, Pierre Lunel. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Pizeň : Ševčík,	2004
978-80-903184-4-4	Francois-Poncet, Andre, 1887-1978	Vyslancem na Hitlerove dvore. Andre Francois-Poncet. preklad Vaclav Cep	Praha : Vladimír Kořínek,	2004
978-80-7362-005-7	Freches, Jose, 1950-	Hedvabna cisarovna : strecha sveta. Jose Freches. Přel. Pavel Kaas	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-7218-916-6	Freches, Jose, 1950-	Nefritovy disk. 1, Nebesti kone. Jose Freches. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-7218-977-8	Freches, Jose, 1950-	Nefritovy disk. 2, Zlata rybka. Jose Freches. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2004

978-80-7362-191-6	Freches, Jose, 1950-	Nefritovy disk. 3, Ostrovy nesmrtnosti. Jose Freches. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2005
978-80-242-2136-6	Freches, Jose, 1950-	Opiova valka : historicky roman. 2, Tajemství letního palace. Jose Freches. Přel. Ilona Stankova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2008
978-80-242-2009-3	Freches, Jose, 1950-	Opiova valka : historicky roman. I, Rise slz. Jose Freches. Přel. Ilona Stankova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2008
978-80-901439-2-X	Frison-Roche, Roger, 1906-1999	Propast = La Grande cravasse / R. Frison-Roche ; přel. Jiri Zak	Pižet : Karel Veselý,	1993
978-80-7309-513-0	Fuks, Paul, 1941-	Sny. Paul Fuks. Přel. Tomas Kybal	Praha : Levné knihy,	2007
978-80-204-2066-4	Funes, Patrick de, 1944-	Louis de Funes : "moc o mne, deti, nemluvte!". Patrick a Olivier de Funesovi. Přel. Lucie Koryntova	Praha : Mladá fronta,	2010
978-80-7341-557-7	Gallo, Max, 1932-	Caesar imperator. Max Gallo. Přel. Vera Stovickova-Heroldova	Praha : BB art,	2005
	Gallo, Max, 1932-	Jméno mých blízkých, Martin Gray ; vyprávění zpracoval Max Gallo Přel. Josef Týč	Líbeznice : Víkend,	2009
978-80-204-1222-5	Gallo, Max, 1932-	Krestane : romanovy triptych. 2, Krest krále. Max Gallo. Přel. i Anna a Erik Lukavsti	Praha : Mladá fronta,	2008
978-80-204-1221-8	Gallo, Max, 1932-	Krestane. 1. díl, Vojakův plast. Max Gallo. Přel. i Anna a Erik Lukavsti	Praha : Mladá fronta,	2007
978-80-7257-676-3	Gallo, Max, 1932-	Zlata doba. Max Gallo. Přel. Vera Dvorakova	Praha : BB art,	2002
978-80-901351-1-0	Galopin, Arnould, 1865-1934	Patnactilety letec. Díl I. / Arnould Galopin	Opava : Optys,	1992
978-80-901351-2-9	Galopin, Arnould, 1865-1934	Patnactilety letec. Díl II. / Arnould Galopin	Opava : Optys,	1993
978-80-904487-4-2	Gao, Xingjian, 1940-	Druhy břeh. Gao Xingjian. z čínštiny a francouzštiny Přel. Denis Molcanov, Zuzana Li a Michaela Pejcochova. texty vybral a předmluvu napsal Denis Molcanov	Mníšek pod Brdy : Na konáři,	2012
978-80-87067-49-9	Garagnon, Francois, 1957-	Jade a posvátná tajemství života. Francois Garagnon. Přel. Sabina Polákova	Praha : Rybka,	2012
978-80-7217-415-0	Garcia, Bob, 1954-	Příběhy Sherlocka Holmese. 26, Zavět Sherlocka Holmese. Bob Garcia. Přel. Jiri Zak	Brno : Jota,	2006
978-80-7217-415-0	Garcia, Bob, 1954-	Zavět Sherlocka Holmese. Bob Garcia. Přel. Jiri Zak	Brno : Jota,	2006
978-80-237-2962-4	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Androidova pomsta / Jean-Pierre Garen ; přel. Petr Nebesky	Praha : Ivo Železný,	1996
978-80-901113-1-9	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Astronaf Merkur / Jean-Pierre Garen ; Z franc. přel. Eva Prochazkova ; Obalka a graf. uprava Pavel Stastny	Praha : Najáda,	1992
978-80-237-3694-9	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Astronaf Merkur. Jean-Pierre Garen. Přel. Eva Prochazkova	Praha : Ivo Železný,	2002
978-80-240-1082-8	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Beznadějné patrání. Jean-Pierre Garen. z francouzštiny Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1999
978-80-240-1848-9	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Carodejnice z bazin. I, Baron d'Escarlat. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2001
978-80-240-2074-2	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Carodejnice z bazin. II, Rytir Kristalu. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2001
978-80-240-0645-6	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Dablový kameny. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1998
978-80-237-3487-3	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Demoni z hor / Jean-Pierre Garen ; z francouzštiny Přel. Michaela Knappova	Praha : Ivo Železný,	1996
978-80-240-0811-4	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Doupe demonovo. Jean-Pierre Garen. Prel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1999
978-80-7210-682-1	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Drak na Wilku / Jean-Pierre Garen ; z francouzštiny Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1997
978-80-240-1398-3	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Tajemství zasvěcení. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2000
978-80-237-3499-7	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Galaktická spravedlnost / Jean-Pierre Garen ; přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1997
978-80-240-1830-6	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Genetická pamet. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2000
978-80-7210-681-3	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Gladiator z Venuse / Jean-Pierre Garen ; z francouzštiny Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1997
978-80-237-2847-4	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Honba za gralem / Jean-Pierre Garen ; z francouzštiny Přel. Petr Nebesky	Praha : Ivo Železný,	1996
978-80-240-1855-1	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Kapitan Pluton. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2001
978-80-240-2080-7	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Krev carodejnice. I, Krystal poroby. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2001
978-80-240-2252-4	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Krev carodejnice. II, Zelený obláček. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2002

978-80-237-2512-2	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Krvave kameny / Jean-Pierre Garen ; z francouzstiny Přel. Jan Hlavicka	Praha : Ivo Železný,	1995
978-80-901113-9-4	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Lagr vydedencu / Jean-Pierre Garen ; přel. Eva Prochazkova	Praha : Najáda,	1992
978-80-240-1156-5	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Magneticka boure. Jean-Pierre Garen. Prel.a Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1999
978-80-237-3799-6	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Mec svetla. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2003
978-80-240-0809-2	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Mise na Mire. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1999
978-80-240-1236-7	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Nepritel z paralelniho vesmiru. Jean-Pierre Gare. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2000
978-80-240-0816-5	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Netvori z hlubin Wrecku. Jean-Pierre Garen. Prel.a Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1999
978-80-240-0287-6	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Neznama z Rygu. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1998
978-80-7210-677-5	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Operace Bakchus / Jean-Pierre Garen ; z francouzstiny Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1997
978-80-240-1727-X	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Operace Epsilon. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2000
978-80-85632-33-0	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Pad bohu / Jean-Pierre Garen ; přel.i Ivana a Jiri Grospietschovi	Praha : Najáda,	1995
978-80-237-2965-9	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Past na planete Korz / Jean-Pierre Garen ; z fracouzstiny Přel. Petr Nebesky	Praha : Ivo Železný,	1996
978-80-85632-09-8	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Pekelny lov / Jean-Pierre Garen ; z francouzstiny Přel. Jiri Grospietsch ; obalka a graf. uprava Frantisek Hejda	Praha : Najáda,	1993
	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Piráti na Sylwě	Praha : Najáda,	1992
978-80-85632-01-2	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Planeta Lykantu / Jean-Pierre Garen ; z franc. přel. Eva Prochazkova ; obalka a graf. uprava Pavel Stastny	Praha : Najáda,	1992
978-80-240-1934-5	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Pod vlivem kristalu. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2001
978-80-85632-16-0	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Pojidaci masa / Jean-Pierre Garen ; Z franc. přel. Ivana a Jiri Grospietschovi ; Obalka a graf. uprava Frantisek Hejda	Praha : Najáda,	1994
	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Poslední obyvatel z planety Zwor / Jean-Pierre Garen ; [z francouzštiny] přeložila Erika Rumplová	Praha : Ivo Železný,	1998
978-80-85632-16-0	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Poziraci masa / Jean-Pierre Garen ; z franc. orig. přel. Jiri Grospietsch, Ivana Grospietschova	Praha : Najáda,	1994
978-80-237-2833-4	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Prilis hrave deti / Jean-Pierre Garen ; Přel. Petr Nebesky	Praha : Ivo Železný,	1996
978-80-237-2833-4	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Prilis hrave deti / Jean-Pierre Garen ; z francouzstiny Přel. Petr Nebesky	Praha : Ivo Železný,	1995
978-80-240-1397-5	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Psanci vesmiru. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2000
978-80-240-0808-4	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Ruda hora. Jean-Pierre Garen. Prel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1999
978-80-85632-26-8	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Safari smrti / Jean-Pierre Garen ; Z franc. přel. Ivana a Jiri Grospietschovi ; Obalka a graf. uprava Daniel Sodoma	Praha : Najáda,	1994
978-80-240-0288-4	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Sarlatova kvetina. Jean-Pierre Garen. prelozeno z francouzstiny	Praha : Ivo Železný,	1998
	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Skleněný pavouk : Mark Stone. 17 / Jean-Pierre Garen ; [z franc. orig. přel. Jiří Grospietsch, Ivana Grospietschová]	Praha : Najáda,	1995
978-80-237-3734-1	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Stanice 46. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2002
978-80-85632-06-3	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Strazce krystalu / Jean-Pierre Geren ; přel.i Ivana a Jiri Grospietschovi	Praha : Najáda,	1993
978-80-237-3696-5	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Tajna mise. Jean-Pierre Garen. Přel. Eva Prochazkova	Praha : Ivo Železný,	2002
978-80-240-1396-7	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Trestancem na Edenii. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2000
978-80-85632-13-6	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	V labyrintu casu / Jean-Pierre Garen ; Z franc. přel. Ivana a Jiri Grospietschovi ; Obalka a graf. uprava Frantisek Hejda	Praha : Najáda,	1993
978-80-85632-23-3	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	V podzemí Sarkalu / Jean-Pierre Garen ; Z franc. přel. Ivana a Jiri Grospietschovi ; Obalka a graf. uprava Daniel Sodoma	Praha : Najáda,	1994
978-80-901113-0-0	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	V zelene pasti Rhulu / Jean-Pierre Garen ; Z franc. přel. Eva Prochazkova ; Obalka a graf. uprava Pavel Stastny	Praha : Najáda,	1991

	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Válečnice z Lesbanu / Jean-Pierre Garen ; [z francouzštiny] přeložila Erika Rumplová	Praha : Ivo Železný,	1997
978-80-240-0262-0	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Velka trojka. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1998
978-80-237-3331-1	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Vladce Juvenie / Jean-Pierre Garen ; Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1996
978-80-85632-11-X	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Vražedna atestace / Jean-Pierre Garen ; Z franc. přel. Ivana a Jiri Grospietschovi ; Obalka a graf. uprava Frantisek Hejda	Praha : Najáda,	1993
978-80-237-3695-7	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Vražedna atestace. Jean-Pierre Garen. Přel.i Ivana a Jiri Grospietschovi	Praha : Ivo Železný,	2002
978-80-237-3517-9	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Vuz z Thalie / Jean-Pierre Garen ; z francouzštiny Přel. Michaela Knappova	Praha : Ivo Železný,	1997
978-80-85632-28-4	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Vyznavaci Kaala / Jean-Pierre Garen ; Z franc. přel. Ivana a Jiri Grospietschovi ; Obalka a graf. uprava Jana Souflova	Praha : Najáda,	1994
978-80-240-0326-0	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Zabijaci na Erve. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	1998
978-80-240-1933-7	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Zahadne lovkyně. Jean-Pierre Garen. Přel. Erika Rumplova	Praha : Ivo Železný,	2001
978-80-85632-07-1	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Zajatci demona / Jean-Pierre Garen ; Z franc. přel. Eva Prochazkova ; Obalka a graf. uprava Daniel Sodoma	Praha : Najáda,	1993
978-80-85632-17-9	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Zajatec černých mnichů / Jean-Pierre Garen ; Z franc. přel. Ivana a Jiri Grospietschovi ; Obalka a graf. uprava Martin Zhouf	Praha : Najáda,	1993
978-80-85632-32-2	Garen, Jean-Pierre, 1932-2004	Železný kral / Jean-Pierre Garen ; přel.i Ivana a Jiri Grospietschovi	Praha : Najáda,	1995
978-80-259-0127-4	Garnier, Romain	Mrazivé dědictví. Romain Garnier. Přel. Marie Dudilieux	Praha : Albatros-Plus,	2012
978-80-207-0430-2	Gary, Romain, 1914-1980	Život před sebou / Emile Ajar (Romain Gary) ; Přel. Vladimír Saudek ; doslov Jarmila Fialova	Praha : Odeon,	1993
978-80-259-0148-9	Gary, Romain, 1914-1980	Život před sebou / Romain Gary (Émile Ajar). Přel. Vladimír Saudek	Praha : Albatros-Plus,	2013
978-80-7362-053-7	Gato, Michele	Kamasutra po francouzsku. Michele Gato. Přel. Michal Stovicek	Frýdek-Místek : Alpress,	2005
978-80-85935-22-8	Gauguin, Paul, 1848-1903	Před a po. Paul Gauguin. Přel. Anna Farova	Praha : Labyrint,	2001
978-80-85932-06-7	Gautier, Theophile, 1811-1872	Charles Baudelaire / Theophile Gautier ; překlad Otokara Leveho upravil, vysvětlivkami opatřil, doslov a ediční poznámku napsal Petr Turek	Praha : Kra,	1995
	Gautier, Theophile, 1811-1872	Kapitán Fracasse. Theophile Gautier. Přel. Eva Musilova	Ostrava : Sfinga,	1995
978-80-206-1284-7	Gautier, Theophile, 1811-1872	Kapitán Fracasse. Theophile Gautier. Přel. Eva Musilova	Praha : Naše vojsko,	2012
978-80-238-0720-X	Gautier, Theophile, 1811-1872	Kouzlo hasise / Theophile Gautier ... et al. ; z angličtiny a z francouzštiny Přel.y Lucie Koubkova a Marketa Hodouskova	Praha : Clinamen,	1996
978-80-204-1115-1	Gavalda, Anna, 1970-	A takova to byla láska--. Anna Gavalda. Přel. Silvie Dokulilova	Praha : Mladá fronta,	2004
978-80-204-1530-0	Gavalda, Anna, 1970-	A takova to byla láska--. Anna Gavalda. Přel. Silvie Dokulilova	Praha : Mladá fronta,	2006
978-80-204-2380-1	Gavalda, Anna, 1970-	A takova to byla láska--. Anna Gavalda. Přel. Silvie Dokulilova	Praha : Mladá fronta,	2011
978-80-204-2145-6	Gavalda, Anna, 1970-	Bajecny unik. Anna Gavalda. Přel. Dana Melanova	Praha : Mladá fronta,	2010
978-80-204-1887-6	Gavalda, Anna, 1970-	Člověk není nikdy úplně stastný. Anna Gavalda. Přel. Dana Melanova	Praha : Mladá fronta,	2009
978-80-204-1017-1	Gavalda, Anna, 1970-	Kdyby tak na mě někdo někde čekal. Anna Gavalda. Přel. Silvie Dokulilova	Praha : Mladá fronta,	2003
978-80-204-2335-1	Gavalda, Anna, 1970-	Kdyby tak na mě někdo někde čekal. Anna Gavalda. Přel. Silvie Dokulilova	Praha : Mladá fronta,	2010
978-80-204-2381-8	Gavalda, Anna, 1970-	Prostě spolu / Anna Gavalda. Přel. Josef Prokop	Praha : Mladá fronta,	2013
978-80-204-1407-6	Gavalda, Anna, 1970-	Proste spolu. Anna Gavalda. Přel. Josef Prokop	Praha : Mladá fronta,	2008
978-80-204-1407-X	Gavalda, Anna, 1970-	Prostě spolu. Anna Gavalda. Přel. Josef Prokop	Praha : Mladá fronta,	2006
978-80-903150-8-9	Gay-Para, Praline, 1956-	Kocici žena a jiné libanonské pohádky. Praline Gay-Para. Přel.i Zdenka Dvorakova ... et al.	Brno : Es-ma,	2004

978-80-85776-18-9	Gayot de Pitaval, Francois, 1673-1743	Slavne kriminalni pripady / Francois G. de Pitaval ; il. Miroslav Vasa ; z franc. orig. přel. , sest. Antonin Rausch	Vimperk : Papyrus,	1994
978-80-85776-19-7	Gayot de Pitaval, Francois, 1673-1743	Slavne soudni pripady. 2. dil / Francois G. de Pitaval ; il. M. Vasa ; z franc. orig. přel. , sest. A. Rausch	Vimperk : Papyrus,	1994
978-80-203-0265-4	Genet, Jean, 1910-1986	Balkon / Jean Genet ; Přel.i Anna Farova a Jaroslav Gillar	Praha : Dilia,	1992
978-80-900857-9-2	Genet, Jean, 1910-1986	Denik zlodeje / Jean Genet ; přel. Ladislav Sery	Praha : Reflex,	1992
978-80-86379-80-9	Genet, Jean, 1910-1986	Pohrebni obrad. Jean Genet. Přel. Jovanka Sotolova. basne Přel. Jiri Pelan	Praha : Garamond,	2004
978-80-204-0478-3	Genet, Jean, 1910-1986	Querelle z Brestu / Jean Genet ; Přel. Vaclav Richter ; doslov napsal Vaclav Jamek	Praha : Mladá fronta,	1994
978-80-203-0300-6	Genet, Jean, 1910-1986	Sluzky / Jean Genet ; Z franc. přel. Anna Farova a Jaroslav Gillar	Praha : Dilia,	1992
978-80-85778-00-7	Genette, Gerard, 1930-	Fikce a vypraveni. Gerard Genette. z francouzskych originalu ... Přel. Eva Brechtova	Praha : Ustav pro ceskou literaturu AV CR,	2007
978-80-85974-84-3	Gerber, Alain, 1943-	Dabluv sad. Alain Gerber. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Aurora,	2000
978-80-7362-639-6	Germain, Alain, 1948-	Kralovska nevesta : nebezpecna vasen francouzskeho krále. Alain Germain. Přel. Hana Krejci	Frýdek-Místek : Alpress,	2008
978-80-902231-4-1	Germain, Sylvie, 1954-	Bohuslav Reynek v Petrkově : poutnik ve svem pribytku. Sylvie Germain. fotografie Tadeusz Kluba. graficka uprava Jean-Jack Martin. Přel. Petr Turek	Havlíčkův Brod : Literarni cajovna Suzanne Renaud,	2000
978-80-235-0066-X	Germain, Sylvie, 1954-	Dny hnevu / Sylvie Germainova ; přel. Irena Blazkova ; doslov Nina Vangeli	Praha : Orbis,	1995
978-80-200-1295-8	Germain, Sylvie, 1954-	Jantarova noc. Sylvie Germainova. Přel. Vera Dvorakova	Praha : Academia,	2005
978-80-86019-31-4	Germain, Sylvie, 1954-	Kniha noci / Sylvie Germainova ; přel. Vera Dvorakova ; doslov Lubomir Martinek	Praha (Liberec) : Dauphin,	1997
978-80-7295-070-3	Germain, Sylvie, 1954-	Tobias z blat. Sylvie Germainova. Přel. Jana Svancarova	Brno : Cesta,	2005
978-80-86450-15-5	Ghelderode, Michel de, 1898-1962	Hry / Michel de Ghelderode ; z francouzskych originalu ... Přel. Mario Stretti	Žižkov : Divus,	1996
978-80-87299-08-1	Ghelderode, Michel de, 1898-1962	Karolinina domcnost : skica. Michel de Ghelderode. preklad Katerina Neveu	Praha : Transteatral,	2011
978-80-7272-037-6	Ghelderode, Michel de, 1898-1962	Pašijové hry (Slečna Jairová ; Barabáš) / Michel de Ghelderode ; [z francouzských originálů přeložili Tomáš Kybal a Luděk Kárl]	Praha (Liberec) : Dauphin,	2002
978-80-238-3826-1	Ghelderode, Michel de, 1898-1962	Sochy, aneb, Nemocna zahrada. Michel de Ghelderode. usporadala Anna Kareninova. z francouzstiny přel. Anna Kareninova, Zdenek Hrbata, Tomas Kybal	Praha : Anno,	1998
978-80-901964-8-9	Giacometti, Alberto, 1901-1966	Moje skutecnost. Alberto Giacometti. Vvybral a usporadal Stanislav Kolibal. Přel. Jitka Hamzova	Praha : Arbor vitae,	1998
978-80-87124-30-7	Giacometti, Eric	Ritual stinu. Eric Giacometti, Jacques Ravenne. Přel. Vladimir Fiala	Praha : Dobrovský,	2008
978-80-7108-275-9	Gibault, Francois, 1932-	Celine. Cast první, Cas nadejí : 1894-1932. Francois Gibault. Přel. Anna Kareninova	Brno : Atlantis,	2005
978-80-7407-022-8	Gidel, Henry	Coco Chanel. Henry Gidel. Přel. Vlasta Misarova	Praha : Garamond,	2008
978-80-85320-82-7	Gilbert-Lecomte, Roger, 1907-1943	Skvira / Roger Gilbert-Lecomte ; přel. Vera Linhartova ; ilustrace Vladimir Kokolia	Praha : Trigon,	1996
978-80-86702-12-X	Gilbert-Lecomte, Roger, 1907-1943	Zivot, laska, smrt, prazdno a vitr. Roger Gilbert-Lecomte. z francouzskeho vydani ... Přel.i Vera Linhartova ... et al.	Praha : Malvern,	2006
978-80-7367-450-2	Gilbert, Guy, 1935-	Evangelium podle svateho lotra. Guy Gilbert. Přel. Katerina Bodnarova	Praha : Portál,	2008
978-80-902034-1-8	Giono, Jean, 1895-1970	Hlasy zeme / Jean Giono ; přel. Jaroslav Zaoralek	Praha : Tichá Byzanc,	1995
978-80-87580-35-6	Giono, Jean, 1895-1970	Hvězdy had. Jean Giono. Přel. Miloslav Drozd	Praha : Malvern,	2012
978-80-7021-707-3	Giono, Jean, 1895-1970	Muž, který sázel stromy / Jean Giono ; přel. Zdenka Stavínohova ; ilustrovala ... Helena Konstantinova	Praha : Vyšehrad,	1997
978-80-86653-15-0	Giono, Jean, 1895-1970	Muž, který sázel stromy = Homme qui plantait des arbres. Jean Giono. Přel. Jiri Reynek. ilustrace Pavel Cech	Havlíčkův Brod : Veronika Reynková,	2010
978-80-7429-257-6	Giono, Jean,	Muž, který sázel stromy. Jean Giono. ilustrovala ...	Praha : Vyšehrad,	2012

	1895-1970	Helena Konstantinova. Přel. Zdenka Stavinohova			
978-80-86653-12-9	Giono, Jean, 1895-1970	Muž, který sázel stromy. Jean Giono. Přel. Jiri Reynek. ilustrace Pavel Cech	Havlíčkův Brod : 2006 Literární čajovna Suzanne Renaud,		
978-80-86653-07-5	Giono, Jean, 1895-1970	Muž, který sázel stromy. Jean Giono. Přel. Jiri Reynek. ilustrace Pavel Cech	Havlíčkův Brod : 2009 Literární čajovna Suzanne Renaud,		
978-80-7021-707-3	Giono, Jean, 1895-1970	Muž, který sázel stromy. Jean Giono. Přel. Zdenka Stavinohova. ilustrovala ... Helena Konstantinova	Praha : Vyšehrad,		2004
978-80-7021-999-7	Giono, Jean, 1895-1970	Muž, který sázel stromy. Jean Giono. Přel. Zdenka Stavinohova. ilustrovala Helena Konstantinova	Praha : Vyšehrad,		2009
978-80-86653-07-2	Giono, Jean, 1895-1970	Muž, který sázel stromy. Jean Giono. Přel. Jiří Reynek. ilustrace Pavel Cech	Havlíčkův Brod : 2012 Literární čajovna Suzanne Renaud,		
978-80-7021-452-X	Giono, Jean, 1895-1970	Muž, který sázel stromy. Jean Giono. Přel. Zdenka Stavinohova	Praha : Vyšehrad,		2000
978-80-85197-19-7	Giono, Jean, 1895-1970	Muž, který sázel stromy. Jean Giono. Přel. Zdenka Stavinohova, která také napsala poznámku k vydání. tři suché jehly vytvořila Helena Konstantinova	Praha : Bonaventura,		1998
978-80-207-0507-4	Giono, Jean, 1895-1970	Silne duše / Jean Giono ; přel. Miroslav Drapal	Praha : Odeon,		1994
978-80-901520-0-7	Giovanni, Jose, 1923-2004	Dobrodružství / Jose Giovanni ; přel. Jiri Zak	Praha : Marc editions,		1993
978-80-85254-24-7	Giovanni, Jose, 1923-2004	Můj přítel zradce / Jose Giovanni ; z franc. přel. Jiri Zak	Plzeň : Nava,		1993
978-80-7023-222-6	Giovanni, Jose, 1923-2004	Psovod / Jose Giovanni ; přel. Jiri Zak	Praha : Melantrich,		1996
978-80-87754-31-3	Girard, Anne-Sophie	Dokonalá žena je blbka! : příručka pro "nedokonalé" ženy / Anne-Sophie Girardová & Marie-Aldine Girardová. Přel. Jiří Žák	Praha : Malý princ,		2013
978-80-7306-043-4	Girard, Patrick, 1950-	Hamilkar - Lev z piscin : roman o Kartagu. Patrick Girard. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,		2002
978-80-7306-055-8	Girard, Patrick, 1950-	Hannibal - Pod hradbami Rima : roman o Kartagu. Patrick Girard. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,		2002
978-80-7306-059-0	Girard, Patrick, 1950-	Hasdrubal : ohně v Megare : roman o Kartagu. Patrick Girard. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,		2003
978-80-7312-020-8	Girard, Patrick, 1950-	Vladnou nam donchuaní. Patrick Girard	Praha : Themis,		2003
978-80-86019-85-3	Girard, Rene, 1923-	Lez romantismu a pravda romanu. Rene Girard. Přel. Alena Sabatkova	Praha (Liberec) : Dauphin,		1998
978-80-7106-255-3	Girard, Rene, 1923-	Obetní beranek / Rene Girard ; přel. Helena Beguivínova	Praha : NLN,		1997
978-80-204-1431-1	Girardot, Annie, 1931-2011	Horka krev : odchody a návraty. Annie Girardotová. Přel. Irena Kozelska	Praha : Mladá fronta,		2009
978-80-205-0342-0	Girardot, Annie, 1931-2011	Zit laskou / Annie Girardotová ; Přel. Raisa Novotna	Praha : Svoboda-Libertas,		1993
978-80-203-0368-5	Giraudoux, Jean, 1882-1944	Ondina : hra ve třech dejstvích podle povídky Friedricha de la Motte Fouque / Jean Giraudoux ; Přel. Karel Kraus ; uprava Lubos Pistorius	Praha : Dilia,		1994
978-80-7246-883-6	Girod de L'Ain, Alix, 1965-	Z druhé strany postele / Alix Girod de l'Ain. Přel. Dana Melanová	Praha : Motto,		2013
978-80-202-0628-0	Giroud, Françoise, 1916-2003	Alma Mahlerova, aneb, Umeni být milována / Françoise Giroudová ; přel. Eva Ruxová	Praha : Český spisovatel,		1996
978-80-85617-74-9	Giroud, Françoise, 1916-2003	Jenny Marxová, žena dáblová / Françoise Giroudová ; přel. Lenka Kavanová	Brno : Jota,		1996
978-80-7246-562-0	Glocheux, Dominique	Ruzový život : návod k použití. Dominique Glocheux. Přel. Celestin Mrázek	Praha : Motto,		2011
978-80-7362-403-3	Godard, Agathe	Novodobé Popelky : když si neurozené dívky nasazují královskou korunku. Agathe Godard. Přel. Hana Krejčí	Frýdek-Místek : Alpress,		2007
978-80-903513-6-0	Godard, Jean-Luc, 1930-	Jean-Luc Godard - texty a rozhovory. vybrali a poznámkami opatřili Helena Bendová a David Čenek. Přel. i Helena Bendová ... et al.	Jihlava : JSAF,		2005
978-80-7362-477-4	Godard, Jocelyne	Egyptanky. 2, Palácové intriky. Jocelyne Godard. Přel. Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress,		2007
978-80-7362-551-1	Godard, Jocelyne	Egyptanky. 3, Přiznání bohu. Jocelyne Godard. Přel. Lucie Čapková	Frýdek-Místek : Alpress,		2008
978-80-7362-689-1	Godard, Jocelyne	Egyptanky. 5, Nevesta pro faraona. Jocelyne Godard. Přel. Lucie Čapková	Frýdek-Místek : Alpress,		2009
978-80-7362-759-1	Godard, Jocelyne	Egyptanky. 6, Pomsta Amonova. Jocelyne Godard. Přel. Lucie Čapková	Frýdek-Místek : Alpress,		2009

978-80-7362-714-0	Godard, Jocelyne	Egyptanky. 7, Tajemství princezen. Jocelyne Godard. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2010
978-80-7362-617-4	Godard, Jocelyne	Egyptanky. Boj o trun. Jocelyne Godard. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2008
978-80-7362-233-5	Godard, Jocelyne	Egyptanky. Ve stínu prince. 1. díl. Jocelyne Godard. Přel. Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-7294-272-5	Goetz, Adrien, 1966-	Intrika po anglicku. Adrien Goetz. Přel. Jan Seidl	Brno : Host,	2008
978-80-202-0514-4	Golon, Anne, 1921-	Angelika - a dablíce 1. Díl 9. / Anne Golon, Serge Golon ; z franc. orig. přel. Hana Mullerova	Praha : Český spisovatel,	1994
978-80-202-0514-4	Golon, Anne, 1921-	Angelika - a dablíce. 2. část / Anne a Serge Golonovi ; přel. Hana Mullerova	Praha : Český spisovatel,	1994
978-80-202-0345-1	Golon, Anne, 1921-	Angelika - Cesta do Versailles. 1. díl / A. a S. Golonovi ; přel. Hana Mullerova	Praha : Československý spisovatel,	1992
978-80-7202-414-0	Golon, Anne, 1921-	Angelika - Cesta do Versailles. Anne a Serge Golonovi. Přel. Hana Mullerova	Praha : Ikar - Knižní klub,	1999
978-80-202-0345-1	Golon, Anne, 1921-	Angelika - Cesta do Versailles. Druhy díl / A. a S. Golonovi ; přel. Hana Mullerova	Praha : Československý spisovatel,	1992
978-80-202-0616-7	Golon, Anne, 1921-	Angelika - cesta k vítězství / A. a S. Golonovi ; přel. Hana Mullerova	Praha : Český spisovatel,	1996
978-80-253-0740-3	Golon, Anne, 1921-	Angelika - Kralovské slavnosti. Anne Golon. Přel. Hana Mullerova	Praha : Fragment,	2008
978-80-253-0872-1	Golon, Anne, 1921-	Angelika - Popraveny u Notre-Dame/ Anne Golon. Přel. Hana Mullerova	Praha : Fragment,	2009
978-80-253-1010-6	Golon, Anne, 1921-	Angelika - Světla a stíny Parize. Anne Golon. Přel. Hana Mullerova	Praha : Fragment,	2010
978-80-253-0636-9	Golon, Anne, 1921-	Angelika - Toulouská svatba. Anne Golon. Přel. Hana Mullerova	Praha : Fragment,	2008
978-80-202-0439-3	Golon, Anne, 1921-	Angelika a její láska / A. a S. Golonovi ; přel. Hana Mullerova	Praha : Český spisovatel,	1993
978-80-202-0381-8	Golon, Anne, 1921-	Angelika a král / 1. díl / A. a S. Golonovi ; přel. Hana Mullerova	Praha : Československý spisovatel,	1992
978-80-7202-414-0	Golon, Anne, 1921-	Angelika a král. Anne a Serge Golonovi	Praha : Ikar - Knižní klub,	2000
978-80-202-0382-6	Golon, Anne, 1921-	Angelika a král. Díl 2 / A. a S. Golonovi ; z franc. přel. Hana Mullerova	Praha : Československý spisovatel,	1992
978-80-202-0481-4	Golon, Anne, 1921-	Angelika a Nový svět / A. a S. Golonovi ; přel. Hana Mullerova	Praha : Český spisovatel,	1994
978-80-202-0527-6	Golon, Anne, 1921-	Angelika a spiknutí stínu. Díl 10. / Anne Golon, Serge Golon ; z franc. orig. přel. Hana Mullerova	Praha : Český spisovatel,	1994
978-80-202-0443-1	Golon, Anne, 1921-	Angelika se bouří / A. a S. Golonovi ; přel. Hana Mullerova	Praha : Český spisovatel,	1993
978-80-202-0494-6	Golon, Anne, 1921-	Angelika v pokusení / A. a S. Golonovi ; přel. Hana Mullerova	Praha : Český spisovatel,	1994
978-80-202-0565-9	Golon, Anne, 1921-	Angelika v Quebecu. 1 / A. a S. Golonovi ; přel. Hana Mullerova	Praha : Český spisovatel,	1995
978-80-202-0567-5	Golon, Anne, 1921-	Angelika v Quebecu. 2. díl / Anne Golon, Serge Golon ; z franc. orig. přel. Hana Mullerova	Praha : Český spisovatel,	1995
978-80-202-0603-5	Golon, Anne, 1921-	Angelika, cesta naděje. Díl 12. / Anne Golon, Serge Golon ; z franc. orig. přel. Hana Mullerova	Praha : Český spisovatel,	1996
978-80-7202-414-0	Golon, Anne, 1921-	Angelika, markýza andeľu. Anne a Serge Golonovi	Praha : Ikar - Knižní klub,	1999
978-80-253-0533-1	Golon, Anne, 1921-	Angelika, markýza andeľu. Anne Golon. Přel. Hana Mullerova	Praha : Fragment,	2007
978-80-202-0296-X	Golon, Anne, 1921-	Angelika, markýza andeľu. Díl 1 / A. a S. Golonovi ; z franc. přel. Hana Mullerova ; obalka a typografie Pavel Hrach	Praha : Československý spisovatel : Lidové nakladatelství,	1991
978-80-202-0296-X	Golon, Anne, 1921-	Angelika, markýza andeľu. Díl 2 / A. a S. Golonovi ; z franc. přel. Hana Mullerova ; obalka a typografie Pavel Hrach	Praha : Československý spisovatel : Lidové nakladatelství,	1991
978-80-202-0426-1	Golon, Anne, 1921-	Nezkrotná Angelika. 4. díl / Anne Golon, Serge Golon ; z franc. orig. přel. Hana Mullerova	Praha : Český spisovatel,	1993
978-80-7033-307-3	Gorsse, Henry de, 1868-1936	Kordem a krizem / Henri de Gorsse, Joseph Jacquin ; literarne upravil Miroslav Slach ; ilustroval Milan Vavron	Praha : Olympia,	1994
978-80-87067-72-7	Gounelle, Laurent	Bůh chodí po světě vzdýcky inkognito. Laurent Gounelle. Přel. Sabina Poláková	Praha : Rybka,	2010
978-80-87067-14-7	Gounelle, Laurent	Filozof, který nebyl moudrý / Laurent Gounelle. Přel. Sabina Poláková	Praha : Rybka,	2013
978-80-87067-90-1	Gounelle, Laurent	Muz, který chtěl být šťastný. Laurent Gounelle. Přel. Ales Burget	Praha : Rybka,	2008

978-80-86019-12-8	Gracq, Julien, 1910-2007	Na argolskem zamku / Julien Gracq ; přel. Miroslav Drozd	Praha (Liberec) : Dauphin,	1996
978-80-7387-076-8	Gracq, Julien, 1910-2007	Pobřeží Syrt. Julien Gracq. Přel. Stanislav Jirsa	Praha : Triton,	2008
978-80-7272-232-7	Gracq, Julien, 1910-2007	Zasmušily krasavec. Julien Gracq. Přel. Miroslav Drozd	Praha (Liberec) : Dauphin,	2010
978-80-204-1835-7	Graff, Laurent, 1968-	Stastne dny. Laurent Graff. Přel. Lucie Savlikova	Praha : Mladá fronta,	2008
978-80-87067-53-6	Graham, Patrick	Apokalypsa podle Marie. 2. díl. Patrick Graham. Přel. Sabina Polakova	Praha : Rybka,	2009
978-80-87067-66-6	Graham, Patrick	Evangelium podle Satana. Patrick Graham. Přel. Sabina Polakova	Praha : Rybka,	2007
978-80-86862-36-1	Gramont, Philibert, comte de, 1621-1707	Dvanact dopisu pani vevodkyni de Richelieu. Chevalier de Grammont	Praha : Dybbuk,	2007
978-80-7218-884-4	Grange, Jean-Christophe, 1961-	Kamenny koncil. Jean-Christophe Grange. Přel. Bruno Cempírek	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-242-2612-5	Grange, Jean-Christophe, 1961-	Miserere. Jean-Christophe Grange. Přel. Edda Nemcova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2010
978-80-7218-593-4	Grange, Jean-Christophe, 1961-	Purpurove reky. Jean-Christophe Grange. Přel. Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress,	2001
978-80-7222-633-7	Gray, Martin, 1922-	Jmenem mých blízkých. Martin Gray. vyprávění zpracoval Max Gallo. Přel. Josef Tyc	Libeznice : Víkend,	2009
978-80-85319-15-2	Green, Julien, 1900-1998	Bratr Frantisek / Julien Green ; přel. Andela Janouškova	Brno : Cesta,	1992
978-80-203-0354-5	Green, Julien, 1900-1998	Zitrek se nekona : Hra o 3 dejstvích : Pamatce Louise Jouveta / Julien Green ; Z franc. přel. Katerina Lukesova	Praha : Dilia,	1994
978-80-7222-859-1	Gremillon, Helene, 1977-	Zpověď. Helene Gremillon. Přel. Dana Melanová	Libeznice : Víkend,	2012
978-80-86515-95-3	Grimbert, Philippe, 1948-	Tajemství. Philippe Grimbert. Přel. Helena Beguivinová	Praha : Havran,	2009
978-80-7197-224-X	Grimbert, Pierre, 1970-	Tajemství ostrova Ji. 3., Stín předku. Pierre Grimbert. Přel. Dana Melanová	Praha : Talpress,	2005
978-80-7197-227-4	Grimbert, Pierre, 1970-	Tajemství ostrova Ji. Svazek 4, Vecný starc. Pierre Grimbert. Přel. Dana Melanová	Praha : Talpress,	2005
978-80-7294-141-0	Groensteen, Thierry, 1957-	Stavba komiksu. Thierry Groensteen. Přel. Barbora Antonová	Brno : Host,	2005
978-80-7176-188-5	Groult, Benoite, 1920-	Budiz žena! / BenoSte Groultová ; přel. Richard Podany	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	1996
978-80-85634-07-4	Groult, Benoite, 1920-	Koraby lasky / Benoite Groultová ; Přel.i Josef Orel a Marie Orlova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	1993
978-80-7176-231-8	Groult, Benoite, 1920-	Na jedné lodi / Benoite Groultová ; přel. Richard Podany	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	1995
978-80-7176-821-9	Groult, Benoite, 1920-	Odvazná zpověď. Benoite Groult za spolupráce Josyane Savigneau přel. Hana Müllerová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	1998
978-80-7176-342-X	Groult, Benoite, 1920-	Utajena tvar lasky / Benoite Groultová ; přel.y Jarmila Fialová a Marie Janu	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	1996
978-80-903857-8-8	Grumberg, Jean-Claude, 1939-	Maminka se vrátí, chudácku sirotku. Jean-Claude Grumberg. Přel. a poznámky o autorovi napsal Tomas Vokac	Praha : Transteatral,	2008
978-80-7008-120-1	Grumberg, Jean-Claude, 1939-	Nejlepší snis. Jean-Claude Grumberg. Přel. Michal Laznovský	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2001
978-80-7222-419-0	Guduel, Anne, 1945-	Kluk, který žil v mé hlavě. Anne Gudule. Přel. Anna Storkanová	Libeznice : Víkend,	2006
978-80-7202-749-2	Guedj, Denis, 1940-2010	Papouskuv teorem. Denis Guedj. Přel. Irena Černá	Praha : Ikar - Knižní klub,	2000
978-80-257-0711-1	Guenassia, Jean-Michel, 1950-	Klub nenapravitelných optimistů. Jean-Michel Guenassia. Přel. Helena Beguivinová	Praha : Argo,	2012
978-80-86702-48-3	Guenon, Rene, 1886-1951	Království. Rene Guenon. z francouzského vydání ... Přel. Oldřich Kalfirt	Praha : Malvern,	2009
978-80-85497-07-7	Guerber, Andre	Milénky diktátorů / Andre Guerber	Praha : Výběr,	1992
978-80-87596-11-1	Guibert, Emmanuel, 1964-	Fotograf. Guibert, Lefevre, Lemerrier. Přel. Alena Jurion	Praha : Meander,	2012
978-80-902034-6-9	Guibert, Herve, 1955-1991	Příteli, kteří mi nezachránili život / Herve Guibert ; přel. Katerina Sternbergová ; doslov napsal Václav Jámek	Praha : Tichá Byzance,	1997
978-80-7178-349-8	Guira-Jullien, Magdalena	Jednou budu školákem. M. Guiraova-Jullienová, M. Marchal. Přel. Jaroslava Fejková	Praha : Portál,	1999
978-80-7407-085-3	Gunzig, Thomas, 1970-	Kuru : antiglobalizační příběh. Thomas Gunzig. z francouzštiny Přel. Martin Kucera	Praha : Garamond,	2010

978-80-7272-019-8	Gunzig, Thomas, 1970-	Neco bylo ve tme, co nebylo videt. Thomas Gunzig. Přel. Petr Himmel	Praha (Liberec) : Dauphin,	2000
978-80-7207-569-1	Gunzig, Thomas, 1970-	Smrt dokonaleho bilingvisty. Thomas Gunzig. Přel. Martin Kucera	Praha : Volvox Globator,	2005
978-80-7272-123-8	Gunzig, Thomas, 1970-	Take five. Thomas Gunzig. Přel. Martin Kucera	Praha (Liberec) : Dauphin,	2007
978-80-200-1782-6	Habib, Claude, 1956-	Francouzská galantnost. Claude Habibova. Přel. Lena Arava-Novotna	Praha : Academia,	2009
978-80-7429-013-8	Hadot, Pierre, 1922-2010	Zavoj Isidin : esej o dejinach ideje prirody. Pierre Hadot. Přel. Magdalena Krizova	Praha : Vyšehrad,	2010
978-80-7217-906-0	Haenel, Yannick, 1967-	Tajny posel Jan Karski. Yannick Haenel. Přel. Sarka Belisova	Brno : Jota,	2011
978-80-7184-331-8	Hagege, Claude, 1936-	Clovek a rec : lingvisticky prispevek k humanitnim vedam. Claude Hagege. Přel. Milada Hanakova	Praha : Karolinum,	1998
978-80-7215-461-6	Hak, Pavel, 1962-	Vomito negro / Pavel Hak. Přel. Jovanka Šotolová	Praha : Torst,	2013
978-80-7407-015-0	Halioua, Bruno, 1959-	Zidovske matky osobnosti 20. století. Bruno Halioua. Přel. Anna Hanova	Praha : Garamond,	2008
978-80-7246-655-9	Halter, Marek, 1936-	Královna ze Sáby / Marek Halter. Přel. Dana Melanová	Praha : Motto,	2013
978-80-7407-148-5	Halter, Marek, 1936-	Pražský kabalista : historicky román z rudolfinské Prahy. Marek Halter. Přel. Dagmar Slavikovska	Praha : Garamond,	2012
978-80-7218-481-4	Halter, Marek, 1936-	Sara : biblicke zeny. Marek Halter. Přel. Sarka Belisova	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-7362-164-9	Halter, Marek, 1936-	Sipora : biblicke zeny. Marek Halter. Přel. Jiri Nasinec	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-7303-203-1	Hamel, Françoise, 1945-	Kralovna temnot : Voisinova, vrazedkyne z Velkeho století. Françoise Hamel. Přel. Barbora Antonova	Ostrava : Domino,	2004
978-80-900139-0-2	Hamme, Jean van, 1939-	Thorgal - dite z hvezd / Rosinski, Van Hamme ; preklad Ales Koval	Ostrava : S. Press,	1990
978-80-7243-195-1	Hanotel, Valerie	Ma krasna Lily : lasky a skandaly milenky prince waleskeho. Valerie Hanotel. Přel. Jarmila Skodova	Praha : Brána,	2003
978-80-246-0194-X	Hardellet, Andre, 1911-1974	Na prahu raje. Andre Hardellet. Přel. Michal Novotny	Praha : Karolinum,	2001
978-80-7218-903-4	Harpman, Jacqueline, 1929-2012	Nanebevzeti milencu. Jacqueline Harpman. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-7218-475-X	Hebert, Bernard	Persane. 1, Dareios, kral kralu. Bernard Hebert, Khorram Rashedi	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-7218-986-7	Hebert, Bernard	Persane. 2, Ester - nova kralovna. Bernard Hebert, Khorram Rashedi. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2005
978-80-7298-477-0	Heidegger, Martin, 1889-1976	Martin Heidegger : rozhovory k osmdesátým narozeninám. Přel. Ivan Chvatík a Jiří Němec	Praha : OIKOYMENH,	2013
978-80-00-03036-4	Heitz, Bruno, 1957-	Expresní sardinka. Bruno Heitz. Přel. Richard Podaný	Praha : Albatros,	2012
978-80-7021-134-2	Hemon, Louis, 1880-1913	Marie Chapdelainova / Louis Hemon ; Z franc. přel. Vera Dvorakova ; Prebal, vazba a graf. uprava Hana Blazejova	Praha : Vyšehrad,	1994
978-80-204-1057-0	Hermay-Vieille, Catherine	Madam du Barry : posledni kralovska milenka. Catherine Hermay-Vieille. Přel.y Jarmila Fialova a Marie Janu	Praha : Mladá fronta,	2004
978-80-901031-1-1	Hermay-Vieille, Catherine	Romy / Catherine Hermay-Vieille ; přel.i Jindrich Svehla, Olga Halouskova a Vlasta Matyaskova	Praha : Lunarion,	1992
978-80-85797-09-7	Hermay-Vieille, Catherine	Silena laska : Roman ze spanelskych dejin / Catherine Hermay-Vieille ; Z franc. přel. Eva Musilova ; Graf. uprava Vaclav Jedlicka	Vimperk : Papyrus,	1994
978-80-204-0400-7	Hoe, Frederic	Klamne zlociny / Frederic Hoe ; Z franc. přel. Marta Jedlickova ; Graf. uprava Jana Vysoka	Praha : Mladá fronta,	1993
978-80-249-2285-0	Hollander-Lafon, Magda, 1927-	Čtyři kousky chleba : svědectví z Osvětími / Magda Hollander-Lafonová. Přel. Ilona Stačková	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2013
978-80-86955-79-7	Houellebecq, Michel, 1958-	Elementarni castice. Michel Houellebecq. Přel. Alan Beguivin	Praha : Garamond,	2007
978-80-7407-160-7	Houellebecq, Michel, 1958-	Elementární Částice / Michel Houellebecq. Přel. Alan Beguivin	Praha : Garamond,	2013
978-80-207-1379-7	Houellebecq, Michel, 1958-	Mapa a uzemi. Michel Houellebecq. Přel. Alan Beguivin. doslov napsala Jovanka Sotolova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2011
978-80-207-1236-3	Houellebecq, Michel, 1958-	Moznost ostrova. Michel Houellebecq sic?. Přel. Jovanka Sotolova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2007
978-80-7407-014-3	Houellebecq, Michel, 1958-	Platforma : uprostred sveta. Michel Houellebecq. Přel. Alan Beguivin	Praha : Garamond,	2008

978-80-7407-188-1	Houellebecq, Michel, 1958-	Platforma : uprostřed světa / Michel Houellebecq. Přel. Alan Beguivin	Praha : Garamond,	2013
978-80-204-1072-4	Houellebecq, Michel, 1958-	Rozšíření bitevního pole. Michel Houellebecq. Přel. Alan Beguivin	Praha : Mladá fronta,	2004
	Houellebecq, Michel, 1958-	Rozšíření bitevního pole. Michel Houellebecq. Přel. Alan Beguivin	Praha : Mladá fronta,	2006
978-80-207-1420-6	Houellebecq, Michel, 1958-	Rozšíření bitevního pole. Michel Houellebecq. Přel. Alan Beguivin. doslov napsal Ondrej Kavalír	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2012
978-80-85522-22-5	Hougron, Jean, 1923-	Znamení psa / Jean Hougron ; přel. Helena Marikova	Praha : Orfeus,	1992
	Hugo, Victor, 1802-1885	Básně / Jaroslav Vrchlický	Praha : Městská knihovna,	2011
	Hugo, Victor, 1802-1885	Bídníci / převyprávěl Václav Dušek	Praha : Fragment,	2011
978-80-200-0943-4 (sv. 1-2)	Hugo, Victor, 1802-1885	Bídníci = Les misérables. Victor Hugo. Přel. Zdenka Pavlouskova	Praha : Academia,	2001
978-80-200-1897-7	Hugo, Victor, 1802-1885	Bídníci = Les misérables. Victor Hugo. z francouzského originalu Les Misérables Přel. Zdenka Pavlouskova	Praha : Academia,	2010
978-80-7309-199-2	Hugo, Victor, 1802-1885	Chram Matky Boží v Paříži. Victor Hugo. Přel. Milena Tomaskova	Praha : Levné knihy,	2005
978-80-200-1764-2	Hugo, Victor, 1802-1885	Chram Matky Boží v Paříži. Victor Hugo. Přel. Milena Tomaskova	Praha : Academia,	2009
978-80-7218-401-6	Hugo, Victor, 1802-1885	Chram Matky Boží v Paříži : zkráceno. Victor Hugo. Přel. Milena Tomaskova	Frýdek-Místek : Alpress,	2000
978-80-85491-76-1	Hugo, Victor, 1802-1885	Chram Matky Boží v Paříži / Victor Hugo ; přel. Milena Tomaskova ; prebal, vazba a grafická úprava Zbynek Janacek	Ostrava : Sfinga,	1994
978-80-207-1104-X	Hugo, Victor, 1802-1885	Devadesát tři / Victor Hugo. Přel. i Milena a Josef Tomaskovi	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2002
978-80-7390-105-9	Hugo, Victor, 1802-1885	Devadesát tři / Victor Hugo. Přel. Helena Malířová	Praha : Dobrovský,	2013
	Hugo, Victor, 1802-1885	Geniové, přel. Bohuslav Reynek ; doslov napsal Jiří Kuběna	Brno : Vetus Via,	1997
978-80-7257-233-4	Hugo, Victor, 1802-1885	Muz, který se směje. Victor Hugo Přel. Miroslav Vlcek	Praha : BB art,	2000
978-80-7021-769-3	Hugo, Victor, 1802-1885	Nezvě lasky temných nocí. Victor Hugo. Přel. Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2005
978-80-7407-018-1	Hugo, Victor, 1802-1885	Poslední den odsouzení = Le Dernier jour d'un condamné. Victor Hugo. z francouzštiny Přel. Pavla Janu	Praha : Garamond,	2008
978-80-86970-07-8	Hugo, Victor, 1802-1885	Předmluva ke Cromwellovi. Victor Hugo. Přel. Zdenek Bartos. úvodní studie Daniela Jobertova	Praha : AMU-KANT,	2006
978-80-7222-906-2	Humbert, Fabrice	Kořeny zla / Fabrice Humbert. Přel. Dana Melanová	Líbeznice : Víkend,	2013
978-80-207-1266-0	Huston, Nancy, 1953-	Rodová znamení. Nancy Hustonová. Přel. Alexandra Pflimpflöva	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2008
978-80-206-0396-4	Hutin, Patrick	Milenci tajné valky / Patrick Hutin ; Z franc. přel. Jan Volný	Praha : Naše vojsko,	1994
978-80-85239-21-3	Huysmans, Joris-Karl, 1848-1907	Naruby / Huysmans ; předmluva Jaroslav Med ; doslov Ludek Marks	Praha : Sdružení na podporu vydávání časopisů,	1993
978-80-7217-027-9	Huysmans, Joris-Karl, 1848-1907	Tam dole. Joris-Karl Huysmans ; přel. a doslov napsal Michal Novotný	Brno : Jota,	1997
978-80-7387-526-8	Ide, Pascal, 1957-	Je zygota lidskou osobou?. Ide Pascal. Přel. Lukas Jan Fosum	Praha : Triton,	2012
978-80-86379-64-7	Ionescu, Eugen, 1912-1994	Fotografie plukovníka. Eugene Ionesco. Přel. Jiri Nasinec	Praha : Garamond,	2004
978-80-203-0290-5	Ionescu, Eugen, 1912-1994	Kral umíra / Eugene Ionesco ; Přel. i Milena a Josef Tomaskovi	Praha : Dilia,	1992
978-80-86216-74-8	Ionescu, Eugen, 1912-1994	Kral umíra. Eugene Ionesco. Přel. Vladimír Mikes	Praha : Artur,	2006
978-80-203-0295-6	Ionescu, Eugen, 1912-1994	Macbett / Eugene Ionesco ; Z franc. přel. Milena a Josef Tomaskovi	Praha : Dilia,	1992
978-80-902947-7-4	Ionescu, Eugen, 1912-1994	Neznámý Eugen Ionescu. z rumunských a francouzských originalů ... vybral a Přel. Jiri Nasinec	Praha : Česko-rumunská společnost,	2004
978-80-86216-96-6	Ionescu, Eugen, 1912-1994	Nosorožec : hra o třech a šesti dějstvích a čtyřech obrazech. Eugene Ionesco. Přel. Ivan Zmatlík	Praha : Artur,	2008
978-80-86216-69-1	Ionescu, Eugen, 1912-1994	Plesatá zpevacka. Zidle. Eugene Ionesco. z francouzských originalů Přel. i Plesatou zpevackou Ivan Zmatlík a Zidle Vladimír Mikes	Praha : Artur,	2006

978-80-7299-001-2	Ionescu, Eugen, 1912-1994	Samotar. Eugene Ionesco. Přel. Jiri Nasinec	Praha : Aurora,	2000
978-80-7203-150-3	Ionescu, Eugen, 1912-1994	Stripky deniku / Eugene Ionesco ; Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	1997
978-80-901895-0-4	Ionescu, Eugen, 1912-1994	Zidle / Eugene Ionesco ; přel. Vladimír Mikes ; čtyři barevné sitotisky, design a typografie Milan Grygar ; k vydání připravil Zdeněk Krenek	Praha : Aulos,	1995
978-80-7033-288-3	Ivoi, Paul d', 1856-1915	Tajemný doktor / Paul d'Ivoi ; Z franc. přel. a literarne upravila Slavka Poberova ; Dbove ilustr. L. Bombled	Praha : Olympia,	1994
978-80-86603-55-1	Izzo, Jean-Claude, 1945-2000	Totalní chaos. Jean-Claude Izzo. Přel. Milena Fucikova	Praha : Agite/Fra,	2008
978-80-7203-321-2	Jabes, Edmond, 1912-1991	Kniha otázek. Edmond Jabes. z francouzských originalu ... Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2000
978-80-85924-24-2	Jabes, Edmond, 1912-1991	Od knihy ke knize. Edmond Jabes. Prel. a doslov napsala Helena Beguivoinova	Praha : Sefer,	1999
978-80-7215-031-6	Jaccottet, Philippe, 1925-	Myslenky pod mraky a jiné básně / Philippe Jaccottet ; z francouzských originalu Přel. i Jiri Pelan a Jiri Pechar ; doslov Jiri Pechar	Praha : Torst,	1997
978-80-87481-93-6	Jaccottet, Philippe, 1925-	Sešit zelené. Po mnoha letech. Philippe Jaccottet. Přel. Lucie Koryntova	Praha : Akropolis,	2012
978-80-7184-816-6	Jacob, Francois, 1920-2013	Hra s možnostmi : esej o roznošnosti života. Francois Jacob. Prel. Vladimír Uhlir	Praha : Karolinum,	1999
978-80-7215-444-9	Jacob, Max, 1876-1944	Kališek na kostky. Max Jacob. Přel. Michal Novotný	Praha : Torst,	2012
978-80-7218-183-1	Jacq, Christian, 1947-	Afera Tutanchamon. Christian Jacq. Prel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1999
978-80-7306-068-X	Jacq, Christian, 1947-	Cerný faraon : roman ze starovekeho Egypta. Christian Jacq. Přel. Josef Orel	Praha : Beta. Plzeň : Ševčík,	2003
978-80-86182-60-6	Jacq, Christian, 1947-	Egypt velkých faraonů : historie a legenda. Christian Jacq. obrazy z cyklu Staroegyptsky portret Vladimír Pechar. Přel. Vladimír Cadský	Praha : Rybka,	2002
978-80-7185-232-5	Jacq, Christian, 1947-	Egyptan Champollion. Christian Jacq. Prel. a doslov napsala Zlata Chatel	Praha (Litomyšl) : Paseka,	1999
978-80-86182-45-2	Jacq, Christian, 1947-	Egyptanky : život žen faraonskeho Egypta. Christian Jacq. Přel. Vladimír Cadský	Praha : Rybka - Knižní klub,	2001
978-80-7218-201-3	Jacq, Christian, 1947-	Egyptsky soudce. 2, Zakon pouste. Christian Jacq. Prel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1999
978-80-7218-201-3	Jacq, Christian, 1947-	Egyptsky soudce. 3., Vezirova spravedlnost. Christian Jacq. Prel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1999
978-80-7218-115-7	Jacq, Christian, 1947-	Egyptsky soudce. Vyloupena pyramida. Christian Jacq. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1998
978-80-7246-945-1	Jacq, Christian, 1947-	Kleopatra : poslední sen / Christian Jacq. Přel. Dana Melanová	Praha : Motto,	2013
978-80-7218-109-2	Jacq, Christian, 1947-	Kralovna Slunce. Christian Jacq. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	1998
978-80-7218-746-5	Jacq, Christian, 1947-	Kralovna svobody. 2, Valka korun. Christian Jacq. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2002
978-80-7218-816-X	Jacq, Christian, 1947-	Kralovna svobody. 3, Ohnivý meč. Christian Jacq. z francouzského originalu Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-7218-699-X	Jacq, Christian, 1947-	Kralovna svobody. Rise temnot. Christian Jacq. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2002
978-80-7218-073-8	Jacq, Christian, 1947-	Mistr Hiram a kral Salamoun / Christian Jacq ; přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1997
978-80-7218-073-8	Jacq, Christian, 1947-	Mistr Hiram a kral Salamoun. Christian Jacq. Prel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1999
978-80-7218-929-8	Jacq, Christian, 1947-	Mnich a mistr. Christian Jacq. Přel. Bruno Cempirek	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-242-1930-1	Jacq, Christian, 1947-	Mozart. 1., Velký mag. Christian Jacq. Přel. Hana Mullerova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2007
978-80-242-1957-8	Jacq, Christian, 1947-	Mozart. 2., Syn svetla. Christian Jacq. Přel. Hana Mullerova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2007
978-80-242-2072-7	Jacq, Christian, 1947-	Mozart. 3., Bratr ohne/ Christian Jacq. Přel. Hana Mullerova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2008
978-80-242-2173-1	Jacq, Christian, 1947-	Mozart. 4., Milacek Isidy. Christian Jacq. Přel. Vladimír Cadský	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2008
978-80-257-0225-3	Jacq, Christian, 1947-	Mumie před soudem. Christian Jacq. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2010
978-80-7303-222-8	Jacq, Christian, 1947-	Nefertiti a Achnaton. Christian Jacq. Přel. Ladislava Milickova	Ostrava : Domino,	2004
978-80-242-1999-8	Jacq, Christian, 1947-	Pomsta bohu. 1, Hon na cloveka. Christian Jacq. Přel. Sarka Belisova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2008

978-80-242-2146-5	Jacq, Christian, 1947-	Pomsta bohu. 2, Bozska uctivacka. Christian Jacq. Přel. Sarka Belisova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2008
978-80-85975-70-X	Jacq, Christian, 1947-	Ramses. 1, Syn svetla / Christian Jacq ; přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1996
978-80-7218-013-4	Jacq, Christian, 1947-	Ramses. 2, Chram milionu let / Christian Jacq ; z franc. orig. přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1996
978-80-7218-042-8	Jacq, Christian, 1947-	Ramses. 3, Bitva u Kadese / Christian Jacq ; přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1997
978-80-7218-083-5	Jacq, Christian, 1947-	Ramses. 4, Pani z Abu Simbelu. Christian Jacq. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1998
978-80-7218-102-5	Jacq, Christian, 1947-	Ramses. 5, Pod zapadni akacii. Christian Jacq. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	1998
978-80-7218-342-7	Jacq, Christian, 1947-	Svetelny kamen. 1. dil, Mlcnlivy. Christian Jacq. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2000
978-80-7218-363-X	Jacq, Christian, 1947-	Svetelny kamen. 2, Bohyne ticha. Christian Jacq. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2000
978-80-7218-372-9	Jacq, Christian, 1947-	Svetelny kamen. 3, Ohnivý Paneb. Christian Jacq. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2001
978-80-7218-609-4	Jacq, Christian, 1947-	Svetelny kamen. 4, Misto pravdy. Christian Jacq. z francouzstiny Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2001
978-80-7303-163-9	Jacq, Christian, 1947-	Toulky Egyptem faraonu. Christian Jacq. Přel. Ladislava Milickova	Ostrava : Domino,	2003
978-80-242-2465-7	Jacq, Christian, 1947-	Tutanchemon : posledni tajemstvi. Christian Jacq. Přel. Vladimir Cadsky	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2009
978-80-7218-705-8	Jacq, Christian, 1947-	Usirova tajemstvi. I., Strom zivota. Christian Jacq. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-7362-013-8	Jacq, Christian, 1947-	Usirova tajemstvi. II., Spiknuti zla. Christian Jacq. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-7362-054-5	Jacq, Christian, 1947-	Usirova tajemstvi. III., Ohniva cesta. Christian Jacq. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2005
978-80-7303-390-3	Jacq, Christian, 1947-	Velci mudrci stareho Egypta. Christian Jacq. Přel. Ladislava Milickova	Ostrava : Domino,	2008
978-80-7303-272-4	Jacq, Christian, 1947-	Vrcholne okamziky stareho Egypta. Christian Jacq. Přel. Ladislava Milickova	Ostrava : Domino,	2005
978-80-7291-083-3	Jacq, Christian, 1947-	Z lasky k ostrovu Philae. Christian Jacq. Přel. Dagmar Smerdova	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2003
978-80-86279-45-9	James, Angélique, 1979-	Angélique James / překlad A. Malkowská	Praha : Regulus,	2013
978-80-7246-438-8	Jamet, Nicole, 1948-	Dolmen. Nicole Jamet, Marie-Anne Le Pezennec. Přel. Sarka Belisova	Praha : Motto,	2009
978-80-904061-8-6	Jammes, Francis, 1868-1938	Klekani : vybor z versu. Francis Jammes. Přel. Jiri Reynek	Havlickuv Brod : Petrkov,	2010
978-80-902231-8-4	Jammes, Francis, 1868-1938	Roman Zajicuv. Francis Jammes. Přel. Jiri Reynek. ilustroval Josef Capek	Havlíčkův Brod : Literární cajovna Suzanne Renaud,	2002
978-80-204-0551-8	Jankelevitch, Vladimir, 1903-1985	Odpusteni / Vladimir Jankelevitch ; přel. a doslov napsal Zdenek Kourim	Praha : Mladá fronta,	1996
978-80-242-4070-1	Japp, Andrea H., 1957-	Monasterium / Andrea H. Jappová. Přel. Šárka Belisová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2013
978-80-85254-49-2	Japrisot, Sebastien, 1931-2003	Cestujici v desti / Sebastien Japrisot ; z franc. přel. Jiri Zak	Plzeň : Nava,	1994
978-80-7246-058-7	Japrisot, Sebastien, 1931-2003	Dama v aute s brylemi a puskou. Sebastien Japrisot. Přel. Anna Bekova	Praha : Motto,	2000
978-80-7023-220-X	Japrisot, Sebastien, 1931-2003	Past na Popelku / Sebastien Japrisot ; přel. Frantisek Zverina	Praha : Melantrich,	1997
978-80-7246-139-7	Japrisot, Sebastien, 1931-2003	Past na Popelku. Sebastien Japrisot. Přel. Frantisek Zverina	Praha : Motto,	2002
978-80-249-0490-X	Japrisot, Sebastien, 1931-2003	Prilis dlouhe zasnuby. Sebastien Japrisot. Přel. Veronika Sysalova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2005
978-80-7191-066-X	Japrisot, Sebastien, 1931-2003	Vasen zen / Sebastien Japrisot ; přel. Josef Zak	Plzeň : Mustang,	1995
978-80-7023-198-X	Japrisot, Sebastien, 1931-2003	Vrazedne leto / Sebastien Japrisot ; přel. Vladimir Binar ; graficka uprava Kamila Schullerova ; obalka Jan Weber	Praha : Melantrich,	1995

978-80-202-0373-7	Jardin, Alexandre, 1965-	Fanfan, ma lasko / Alexandre Jardin ; Přel. Marie Janku	Praha : Československý spisovatel,	1993
978-80-86379-24-8	Jarry, Alfred, 1873-1907	Dny a noci : roman o dezertérovi. Alfred Jarry. Přel. Jovanka Sotolova	Praha : Garamond,	2001
978-80-7388-534-2	Jarry, Alfred, 1873-1907	Nadsamec. Alfred Jarry. Přel. Ruzena Steklacova. ilustrace Petr Faltus	Praha : XYZ,	2011
978-80-203-0294-8	Jarry, Alfred, 1873-1907	Nadsamec. Divadelní mystifikace ve dvou dilech / Alfred Jarry ; z prekladu Jaroslava Zaoralka pro divadlo zpracoval Jan Vedral	Praha : Dilia,	1992
	Jarry, Alfred, 1873-1907	Nadsamec. Moderní roman ; Messalina : roman ze stareho Rima / Alfred Jarry ; přel. Jaroslav Zaoralek	Praha : Agentura Tip S,	1990
	Jarry, Alfred, 1873-1907	Pet smyslu. Alfred Jarry. Přel. J. Horejsi	Cesko : Z. Charvat,	2004
978-80-238-0028-0	Jarry, Alfred, 1873-1907	Skutky a nazory doktora Faustrolla, patafysika / Alfred Jarry ; přel. Prokop Voskovec ; ilustrace Pavel RoPa Tic	Praha : Herrmann,	1996
978-80-7207-032-0	Jarry, Alfred, 1873-1907	Spekulace / Alfred Jarry ; z francouzstiny vybral, Přel. a poznámkami opatřil Patrik Ourednik	Praha : Volvox Globator,	1997
978-80-86379-69-8	Jarry, Alfred, 1873-1907	Ubu kralem. Ubu spoutany. Ubu na homoli. Ubu parohacem. Alfred Jarry. Přel. i Prokop Voskovec a Petr Turek	Praha : Garamond,	2004
978-80-207-1225-9	Jauffret, Regis, 1955-	Blazinec. Regis Jauffret. Přel. Alexandra Přilimpflova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2006
978-80-257-0113-3	Jego, Yves, 1961-	Operace Bosch : roman. Yves Jego, Denis Lepee. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2009
978-80-257-0859-0	Jenni, Alexis, 1963-	Francouzské umění válečné : román / Alexis Jenni. Přel. Danuše Navrátilová	Praha : Argo,	2013
978-80-7174-120-5	Jeury, Michel 1934-	Strazci ticha / Michel Jeury ; přel. Ivana Holzbachova	Brno : Návrat,	1993
978-80-7174-132-9	Jeury, Michel 1934-	Tmavy odstepek / Michel Jeury ; přel. Ivana Holzbachova	Brno : Návrat,	1993
978-80-7218-795-3	Joffrin, Laurent, 1952-	Zapomenuta princezna. Laurent Joffrin. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-242-1489-X	Jonquet, Thierry, 1954-2009	Tarantule. Uveznena pamet. Thierry Jonquet. Přel. Michaela Markova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2005
978-80-242-3221-8	Jonquet, Thierry, 1954-2009	Tarantule. Uveznena pamet. Thierry Jonquet. Přel. Michala Markova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2011
978-80-7331-056-2	Jost, Francois, 1949-	Realita - fikce : rise klamu. Francois Jost. Přel. Ladislav Sery	Praha : AMU,	2006
978-80-7407-084-6	Jouanna, Arlette, 1936-	Bartolomejska noc : zlocin v zajmu statu: 24. srpen 1572. Arlette Jouannova. Přel. Vera Dvorakova	Praha : Garamond,	2010
978-80-87256-05-3	Jouhandeau, Marcel, 1888-1979	Jak dosahnout pocestnosti : (sedm povidek). Marcel Jouhandeau. Přel. a doslov napsala Vera Dvorakova	Praha : Triáda,	2009
978-80-205-0485-0	Jullian, Marcel	Karel Veliky / Marcel Jullian ; z franc. orig. přel. Irena Cerna	Praha : NS Svoboda,	1993
978-80-7246-615-3	Julliand, Anne-Dauphine, 1973-	Dva krůčky po mokrem písku. Anne-Dauphine Julliandova. Přel. Dana Melanova	Praha : Motto,	2012
978-80-87497-20-3	Jung, Matthieu, 1970-	Princip predbezne opatrnosti. Matthieu Jung. Přel. Alan Beguivin	Zlín : Kniha Zlín,	2011
978-80-207-1238-7	Kadare, Ismail, 1936-	Krvavy duben. Ismail Kadare. Přel. Veronika Sysalova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2007
978-80-86603-12-1	Kang, Cchol-hwan, 1968-	Pchjongjanska akvaria. Kang Cchol-hwan, Pierre Rigoulot. Přel. i Anna a Erik Lukavsti	Praha : Fra,	2003
978-80-86603-92-6	Kang, Cchol-hwan, 1968-	Pchjongjanska akvaria. Kang Cchol-hwan, Pierre Rigoulot. Přel. i Anna a Erik Lukavsti	Praha : Agite/Fra,	2011
978-80-7309-618-2	Kapeliouk, Amnon	Arafat. Amnon Kapeliouk. Přel. y Klara Uhlírova a Eva Misikova	Praha : Levné knihy,	2008
978-80-204-1062-7	Kauffmann, Jean-Paul, 1944-	Cerny pokoj v Longwoodu : Napoleonova cesta na Svatou Helenu. Jean-Paul Kauffmann. Přel. Dusan Provaznik	Praha : Mladá fronta,	2003
978-80-242-3780-0	Kerlau, Yann	Šachovnice královny / Yann Kerlau. Přel. Šárka Belisová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2013
978-80-7362-504-7	Khadra, Yasmina, 1955-	Cerna vdova. Yasmina Khadra. Přel. Michal Stovicek	Frýdek-Místek : Alpress,	2007
978-80-7362-293-9	Khadra, Yasmina, 1955-	Kabulske vlastovky. Yasmina Khadra. Přel. Hana Krejci	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-249-0857-1	Khady, 1959-	Zmrzacena : o utrpeni a odvaze vzepřit se osudu. Khady. Přel. Dana Melanova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2007
978-80-249-1443-5	Khady, 1959-	Zmrzacena : o utrpeni a odvaze vzepřit se osudu. Khady. Přel. Dana Melanova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2010

978-80-7222-838-6	Khoury-Ghata, Venus, 1937-	7 kamenu pro cizoložnou zenu. Venus Khoury-Ghata. Přel. Kateřina Vychopnova	Libeznice : Víkend,	2012
978-80-7362-933-5	Klapczynski, Marc, 1964-	Ao : medvedi muz. Marc Klapczynski. z francouzského originalu Přel. Hana Polivkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2011
978-80-239-3491-0	Klossowski, Pierre, 1905-2001	Sade muj blizni. Pierre Klossowski. Přel. Josef Fulka	Praha : Herrmann & synové,	2004
978-80-207-0533-3	Klotz, Claude	Dracula & syn / Claude Klotz ; přel. Jiri Nasinec	Praha : Odeon,	1997
978-80-203-0245-X	Koltes, Bernard-Marie, 1948-1989	Boj cernocha se psy / Bernard-Marie Koltes ; Přel. Katerina Lukesova	Praha : Dilia,	1991
978-80-7008-206-2	Koltes, Bernard-Marie, 1948-1989	Hry. Bernard-Marie Koltes. z francouzských originalu ... Přel. i Roman Cisar ... et al.	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2006
978-80-203-0249-2	Koltes, Bernard-Marie, 1948-1989	Navrat do pouste / Bernard-Marie Koltes ; Přel. Katerina Lukesova	Praha : Dilia,	1991
978-80-207-0527-9	Komnene, Anna, 1085-1148	Pameti byzantske princezny / Anna Komnene ; z francouzské verze řeckého originalu s přihlednutím k ruskému a anglickému vydání Přel. a doslovem opatřila Ruzena Dostalova	Praha : Odeon,	1996
978-80-204-1011-2	Kourouma, Ahmadou, 1927-2003	Allah není povinen. Ahmadou Kourouma. Přel. Petr Komers	Praha : Mladá fronta,	2003
978-80-7272-002-3	Kourouma, Ahmadou, 1927-2003	Az bude volit diva zver. Ahmadou Kourouma. Přel. Jana Karfikova	Praha (Liberec) : Dauphin,	2005
978-80-86356-38-8	Kristeva, Julia, 1941-	Jazyk lasky : eseje o semiotice, psychoanalýze a materství. Julia Kristeva. z francouzštiny Přel. Josef Fulka	Praha : One Woman Press,	2005
978-80-902439-3-2	Kristeva, Julia, 1941-	Slovo, dialog a roman : texty o semiotice. Julia Kristeva. z francouzštiny Přel. Josef Fulka	Praha : SOFIS : Pastelka,	1999
978-80-204-0892-4	Kristof, Agota, 1935-2011	Dukaz. Třetí lez. Agota Kristofova. Přel. i Drahoslava Janderova a Jan Machonin	Praha : Mladá fronta,	2001
978-80-204-0519-4	Kristof, Agota, 1935-2011	Velký sesit / Agota Kristof ; přel. i Sergej a Jan Machoninovi ; obalku a grafickou úpravu navrhl Milan Jaros	Praha : Mladá fronta,	1995
978-80-00-01648-1	Krug, Cecile, 1966-	Das si ráno kavu, nebo čaj?. Cecile Krugova. Přel. Dana Melanová	Praha : Albatros,	2007
978-80-7008-125-2	Kwahule, Koffi, 1956-	Nestyda. Koffi Kwahule. Přel. Michal Laznovský	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2001
978-80-7388-176-4	L'Hermitte, David	Michael Jackson : 1958-2009. David l'Hermitte. Přel. Jiri Zak	Praha : XYZ,	2009
	La Fayette, Marie de	Knežna de Cleves / Marie de La Fayette ; z franc. orig. přel. Karel Safar	Praha : Mht,	1995
	La Fontaine, Jean de, 1621-1695	Bajky / Jean de La Fontaine	Praha : Junior,	2001
978-80-900227-8-2	La Fontaine, Jean de, 1621-1695	Bajky / Jean de La Fontaine ; ilustr. Gustave Dore ; Z franc. s přihlednutím k prvnímu ces. překladu Bedricha Pesky z r. 1873 přel. Božena Simková ; Typografie Michal Smolík	Praha : Litera,	1994
978-80-7151-792-5	La Fontaine, Jean de, 1621-1695	Bajky / Jean de La Fontaine ; nakreslila Zdenka Krejčová ; vypráví Jan Kaspar	Praha : Aventinum,	1994
978-80-7321-306-0	La Fontaine, Jean de, 1621-1695	Bajky / Jean de La Fontaine / Nejkrásnější bajky. Jean de La Fontaine. text Veronika Volhejnova	Praha : Fortuna Print,	2007
978-80-87716-00-7	La Fontaine, Jean de, 1621-1695	Bajky / Jean de La Fontaine. ilustrace Adolf Born. překlad Gustav Franci	Praha : Brio,	2012
978-80-87209-03-5	La Fontaine, Jean de, 1621-1695	Bajky / Jean de La Fontaine. ilustrace Jiri Trnka	Praha : Studio trnka,	2008
978-80-87209-56-1	La Fontaine, Jean de, 1621-1695	Bajky / Jean de La Fontaine. ilustrace Jiri Trnka	Praha : Studio trnka,	2010
978-80-7267-341-4	La Fontaine, Jean de, 1621-1695	Bajky / Jean de La Fontaine. ilustrace Philippe Salembier. text upravila Dana Winklerova	Říčany u Prahy : Junior,	2008
978-80-86113-18-3	La Fontaine, Jean de, 1621-1695	Bajky / Jean de La Fontaine. překlad Gustav Franci. ilustrace Adolf Born	Praha : Brio,	2000
978-80-86132-40-4	La Fontaine, Jean de, 1621-1695	Bajky / Jean de La Fontaine. vybral a Přel. Jiri Pelan	Ostrava : Knižní expres,	2000
978-80-7371-244-0	La Fontaine, Jean de, 1621-1695	Bajky / Jean de La Fontaine/ La Fontainovy bajky. ilustrace Marife Gonzalez. úprava textu Celia Ruiz a redakce nakladatelství Susaeta. překlad Katerina Radilova	Praha : Sun,	2008
978-80-204-0545-3	La Rochefoucauld, Francois de, 1613-1680	Kruta kniha aforismu s lehkými úvahami o tezkém životě / Francois de la Rochefoucauld ; usporadala a z francouzštiny Přel. Jarmila Loukotkova	Praha : Mladá fronta,	1995

978-80-7268-422-9	La Rochefoucauld, Francois de, 1613-1680	Kruta kniha aforismu s lehkými uvahami o tezkém životě. Francois de La Rochefoucauld. Přel. Jarmila Loukotkova	Třebíč : Akcent,	2007
978-80-7268-355-1	La Rochefoucauld, Francois de, 1613-1680	Kruta kniha aforismu s lehkými uvahami o tezkém životě. Francois de La Rochefoucauld. Přel. Jarmila Loukotkova	Třebíč : Akcent,	2005
978-80-7220-006-2	La Rochefoucauld, Francois de, 1613-1680	Maximy a uvahy morální / La Rochefoucauld ; přel. a úvodem opatřil Jaroslav Psenicka	Praha : Votobia,	1997
978-80-242-2498-5	Lachard, Bruno	Vražda Rogera Ackroyda. scénar a kresba Bruno Lachard. Přel. Michala Markova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2009
978-80-249-0749-6	Lacombe, Diane, 1953-	Pani z Mallaigu. Diane Lacombeova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2006
978-80-7203-993-7	Laferriere, Dany, 1953-	Jak se milovat s černochem a neunavit se. Dany Laferriere. Přel. Anezka Charvatova	Praha : Argo,	2008
978-80-7407-026-6	Lagarde, Andre, 1912-2001	Francouzská literatura 19. století. Andre Lagarde, Michard Laurent. Přel. Jiří Nasinec, Jiří Pelán, Aleš Pohorský a kol.	Praha : Garamond,	2008
978-80-249-1245-5	Lahcene, Meriem, 1949-	Stále na úteku : o nezlomném odhodlání a touze po svobodě. Meriem Lahcene. Přel. Dana Melanová	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2009
978-80-242-3011-5	Lahoreau, Gaelle, 1978-	Moje planeta. text Gaelle Lahoreauova. ilustrace Isa Pythonova. Přel. Anna Svobodová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2012
978-80-204-0631-X	Laine, Pascal, 1942-	Krajčarka / Pascal Laine ; přel. a doslov napsala Vlasta Dufková	Praha : Mladá fronta,	1997
978-80-7309-673-1	Lalouette, Claire	Ramessova rise : vláda jedné dynastie. Claire Lalouetteová. Přel. Dagmar Slavíková	Praha : Levné knihy,	2009
978-80-204-1076-7	Lamartine, Alphonse de, 1790-1869	Basnické meditace. Alphonse de Lamartine. Přel. Zuzana P. Krupíková	Praha : Mladá fronta,	2003
978-80-87580-41-7	Lambersy, Werner, 1941-	Coimbra, Čili, Orfeův antifonář / Werner Lambersy. Přel. Denis Molčanov	Praha : Malvern,	2013
978-80-7008-244-7	Lamko, Koulsy, 1959-	Zena z Haiti : hudební drama ve 3 větech. Koulsy Lamko. Přel. Matylda a Michal Laznovských	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2010
978-80-207-0515-5	Lanoux, Armand, 1913-1983	Paříž ve tvaru srdce : (fyziologie Paříže) / Armand Lanoux ; přel., úvodem a poznámkami opatřil Stanislav Jirsa	Praha : Odeon,	1996
978-80-207-1404-6	Lapeyre, Patrick, 1949-	Život je krátký a touha bez konce. Patrick Lapeyre. Přel. Tomáš Kybal	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2011
978-80-901268-4-7	Lapierre, Dominique	Paty jezdec-strach / Dominique Lapierre, Larry Collins ; z franc. orig. přel. P. Černý ; Prekladatel Pavel Černý	Praha : Iris,	1994
978-80-7218-657-4	Latifa, 1980-	Uloupená tvar. Latifa. Přel. Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress,	2001
978-80-207-1155-4	Laurens, Camille, 1957-	Laska, román. Camille Laurensova. Přel. Alexandra Pflimpflová	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2004
978-80-207-1103-1	Laurens, Camille, 1957-	V naručí muzu. Camille Laurensova. přeložila Alexandra Pflimpflová	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2002
978-80-85803-01-1	Laurent, Jacques, 1919-2000	Lukrecie z Borgiu / Cecil Saint-Laurent ; Přel. Jaromír Janeček	Praha : Bohemia,	1993
978-80-7118-024-6	Laurey, Joy, 1943-1993	Prostopásná Joy : román / Joy Laureyová ; Přel. Zdeněk Abe	Bratislava : Ikar,	1991
978-80-901527-2-4	Lautréamont, comte, 1846-1870	Souborné dílo / comte de Lautréamont ; přel. Prokop Voskovec (Zpěvy Maldororovy) a Petr Turek (Poesie, Dopisy) ; předmluvu napsal Ludvík Kundera	Praha : Kra,	1993
978-80-200-2204-2	Lautréamont, comte, 1846-1870	Zpěvy Maldororovy ; Poesie ; Dopisy / comte de Lautréamont ; Zpěvy Maldororovy z francouzského originálu ... přeložil Prokop Voskovec, Poesie a Dopisy ... Petr Turek a Dopis Victoru Hugovi Jan Táborský	Praha : Academia,	2013
978-80-7217-929-9	Lazar, Liliana, 1972-	Země prokletých. Liliana Lazarová. Přel. Veronika Dufková	Brno : Jota,	2012
978-80-902202-0-7	Le Bour, Colette	Une passante a Malá Strana / nouvelliste Colette le Bourhis ; photographe Gerard Gratadour ; traduction Jiri Dedecek	Praha : M-Konzult,	1997
978-80-86019-10-1	Le Braz, Anatole, 1859-1926	Ankou : legenda o smrti v Dolní Bretani : výběr / Anatole Le Braz ; vybral, z francouzštiny Přel., uspořádal a předmluvou vybavil Zdeněk Hrbata	Praha (Liberec) : Dauphin,	1996
978-80-85764-16-4	Le Clezio, Jean-Marie Gustave, 1940-	Bludná hvězda / J.M.G. Le Clezio ; z francouzštiny Přel. Eva Pokorná	Praha : EWA,	1996
978-80-86019-18-7	Le Clezio, Jean-Marie Gustave, 1940-	Lullaby / J.M.G. Le Clezio ; přel. Lucie Mensdorff-Pouilly	Praha (Liberec) : Dauphin,	1996

978-80-7272-039-2	Le Clezio, Jean-Marie Gustave, 1940-	Mondo a jiné příběhy. J.M.G. Le Clezio. Přel. Lucie Mensdorf-Pouilly	Praha (Liberec) : Dauphin,	2001
978-80-85913-19-4	Le Clezio, Jean-Marie Gustave, 1940-	Poust / Jean-Marie Gustave Le Clezio ; přel. Magdalena Frycova	Praha : ERM,	1996
978-80-86300-37-4	Le Corbusier, 1887-1965	Kdysi a potom. Le Corbusier. vybral a usporadal Stanislav Kolibal. rozhovory Přel. a životopisný přehled sestavila Jitka Hamzova	Praha : Arbor vitae,	2003
978-80-7218-511-X	Le Gal, Andre, 1946-	Saigon. Andre Le Gal. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-7198-305-5	Le Grand, Eva, 1945-	Kundera, aneb, Pamet touhy. Eva Le Grand. Přel. Zdenek Hrbata	Olomouc : Votobia,	1998
978-80-7116-116-0	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Druhá zpověď Arsèna Lupina	Praha : Ivo Železný,	1992
978-80-7388-679-0	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Duta jehla : Arsene Lupin - lupič gentleman. Maurice Leblanc. Přel. Jiří Žák	Praha : XYZ,	2012
978-80-85212-15-3	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Duta jehla / Maurice Leblanc ; Přel. Alzbeta Bendova	Praha : Nakladatelství Evropského kulturního klubu,	1991
978-80-205-0302-1	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Hraběnka Cagliostrova / Maurice Leblanc ; přel. Dana Melanova	Praha : Svoboda-Libertas,	1993
	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Obálka s rudou pečeti	Ostrava : Blesk,	1992
978-80-7388-747-6	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Osm úderů hodin : Arsene Lupin - lupič gentleman / Maurice Leblanc. Přel. Jiří Žák	Praha : XYZ,	2013
	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Osm úderů hodin (Mimořádná dobrodružství Arsèna Lupina)	Praha : Ivo Železný,	1992
978-80-205-0356-0	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Pomsta hraběnky Cagliostrove / Maurice Leblanc ; Z franc. orig. přel. Dana Melanova	Praha : Svoboda-Libertas,	1993
978-80-85606-01-1	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Slecinka se zelenými očima : roman / Maurice Leblanc ; Přel. Jan Belohlavek	Ostrava : Blesk,	1992
	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Slečinka se zelenými očima	Ostrava : Blesk,	1992
	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Tajemný dům	Ostrava : Blesk,	1992
	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Úžasná událost	Ostrava : Blesk,	1992
	Leblanc, Maurice, 1864-1941	Zpověď Arsèna Lupina (Zlatá prasátka. Červený hedvábný šál. Číhající smrt)	Praha : Ivo Železný,	1992
978-80-7192-757-0	Lebreton, Jacques, 1922-2006	Tobe, který ziznis. Jacques Lebreton, Françoise Lemairova. Přel. Vladimír Mikes	Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství,	2005
978-80-7303-763-5	Legardinier, Gilles, 1965-	Zítřka začnu nový život!. Gilles Legardinier. Přel. Slavomír Míca	Ostrava : Domino,	2012
978-80-249-0603-1	Leila, 1976-	Provdána proti své vůli : příběh ženy, která bojovala za lidskou důstojnost. Lajla ve spolupráci s Marie-Therese Cunyovou. Přel. Dana Melanova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2005
978-80-86019-32-2	Leiris, Michel, 1901-1990	Aurora / Michel Leiris ; Přel. Michal Novotný	Praha (Liberec) : Dauphin,	1997
978-80-85639-23-8	Leiris, Michel, 1901-1990	Věk dospelosti / Michel Leiris ; přel. Katerina Vínsova ; redakce připravil a doslov napsal Václav Jamek	Praha : Torst,	1994
978-80-7362-363-0	Lejeune, Paule	Milenky francouzských králů. Paule Lejeune. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2007
978-80-903642-6-8	Lelord, Francois, 1953-	Hektor a tajemství lásky. Francois Lelord. Přel. Zdenka Kovarova	Praha : Smart Press,	2006
978-80-87049-62-4	Lelord, Francois, 1953-	Hektor a tajemství lásky. Francois Lelord. Přel. Zdenka Kovářova	Praha : Smart Press,	2012
978-80-903642-2-5	Lelord, Francois, 1953-	Hektorova cesta, aneb, Hledání stesti. Francois Lelord. Přel. Zdenka Kovarova	Praha : Smart Press,	2005
978-80-87049-46-4	Lelord, Francois, 1953-	Hektorova cesta, aneb, Hledání stesti. Francois Lelord. Přel. Zdenka Kovarova	Praha : Smart Press,	2011
978-80-87049-04-4	Lelord, Francois, 1953-	Nova Hektorova cesta, aneb, Honba za casem. Francois Lelord. Přel. Eva Sausova	Praha : Smart Press,	2007
978-80-87049-63-1	Lelord, Francois, 1953-	Nova Hektorova cesta, aneb, Honba za casem. Francois Lelord. Přel. Eva Sausova	Praha : Smart Press,	2012
978-80-901389-3-4	Lely, Gilbert	Sade : studie o jeho životě a dile / Gilbert Lely ; přel. a doslov napsala Dagmar Steinova	Praha : Concordia,	1994
978-80-247-4742-2	Lemoine, Christophe, 1966-	Robinson Crusoe / Daniel Defoe ; adaptace díla Christophe Lemoine ; ilustrace Jean-Christophe Vergne ; překlad Lucie Slejškova	Praha : Grada,	2013

978-80-86955-29-X	Lenormand, Frédéric, 1964-	Nové případy soudce Ti. Nocni mury zabijej. Frederic Lenormand. Přel. Galina Kavanova	Praha : Garamond,	2006
978-80-86955-36-2	Lenormand, Frédéric, 1964-	Nové případy soudce Ti. Palac na jezere Cu-an Frederic Lenormand. Přel. Galina Kavanova	Praha : Garamond,	2006
978-80-86955-54-0	Lenormand, Frédéric, 1964-	Nové případy soudce Ti. Pani Ti na stope zlocinu. Frederic Lenormand. Přel. Galina Kavanova	Praha : Garamond,	2006
978-80-86955-74-2	Lenormand, Frédéric, 1964-	Nové případy soudce Ti. Pulnocni soud. Frederic Lenormand. Přel. Galina Kavanova	Praha : Garamond,	2007
	Lenormand, Frédéric, 1964-	Případy soudce Ti. Noční můry zabíjejí / Frédéric Lenormand ; [přeložila Galina Kavanová]	Praha : Garamond,	2013
	Lenormand, Frédéric, 1964-	Případy soudce Ti. Palác kurtizán / Frédéric Lenormand ; [z francouzštiny přeložil Tomáš Kybal]	Praha : Garamond,	2013
	Lenormand, Frédéric, 1964-	Případy soudce Ti. Paní Ti na stopě zločinu / Frédéric Lenormand ; [z francouzštiny přeložila Galina Kavanová]	Praha : Garamond,	2013
	Lenormand, Frédéric, 1964-	Případy soudce Ti. Smrt čínského kuchař přeložila Marta Darom]	Praha : Garamond,	2013
978-80-7407-172-0	Lenormand, Frédéric, 1964-	Případy soudce Ti. Smrt mistra v go / Frédéric Lenormand. Přel.y Marta Darom a Věra Dvořáková	Praha : Garamond,	2013
978-80-7407-083-9	Lenormand, Frédéric, 1964-	Případy soudce Ti. Umeni truchlit. Frederic Lenormand. Přel. Vlasta Misarova	Praha : Garamond,	2010
978-80-7218-508-X	Lenteric, Bernard	Hiram, stavitel chramu. Bernard Lenteric. Přel. Bruno Cempirek	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-7246-913-0	Léon, Christophe, 1959-	Osudná jízda / Christophe Léon. Přel. Šárka Belisová	Praha : Motto,	2013
978-80-7294-218-2	Lepape, Pierre, 1941-	Zeme literatury : od Strasburskych prisah do Sartrova pohrbu. Pierre Lepape. Přel. Nora Orbtelova	Brno : Host,	2006
	Lepp, Ignace	Cesta do Damasku / Ignace Lepp ; Graf. uprava Jiri Svoboda	Nové Město nad Metují : Signum unitatis,	1991
978-80-202-0590-X	Lepront, Catherine, 1951-2012	Clara Schumannova : zivot pro ctiry ruce / Catherine Leprontova ; přel. Eva Ruxova	Praha : Český spisovatel,	1995
978-80-85606-08-9	Leroux, Gaston, 1868-1927	Muz, ktery se navrci z dali-- / Gaston Leroux ; preklad z francouzštiny Fr. Stepanek	Ostrava : Blesk,	1992
	Leroux, Gaston, 1868-1927	Chemikovo tajemství	Ostrava : Blesk,	1992
	Leroux, Gaston, 1868-1927	Dáma se sametovým náhrdelníkem	Praha : Vyšehrad,	1991
	Leroux, Gaston, 1868-1927	Fantóm opery / Gaston Leroux ; přeložil J.V. Svoboda	Praha : Ivo Železný,	1991
978-80-251-2353-9	Leroux, Gaston, 1868-1927	Fantom Opery = La Fantome de l'Opera. Gaston Leroux. uprava puvodniho textu a preklad Jitka Brozova,, ilustrace Jan Senkyrik	Brno : Computer Press,	2009
978-80-7309-322-7	Leroux, Gaston, 1868-1927	Fantom Opery. Gaston Leroux. Přel. Jiri V. Svoboda	Praha : Levné knihy,	2006
978-80-86864-80-8	Leroux, Gaston, 1868-1927	Fantom Opery. Gaston Leroux. Přel. Jiri Zak	Praha : XYZ,	2008
	Leroux, Gaston, 1868-1927	Záhada žlutého pokoje	Praha : Mladá fronta,	1991
978-80-207-1291-2	Leroy, Gilles, 1958-	Alabama song. Gilles Leroy. Přel. Alexandra Pflimpflova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2009
978-80-7021-555-0	Leroy, Jerome, 1964-	Sladka apokalypsa. Jerome Leroy. Přel. Vera Stovickova-Heroldova	Praha : Vyšehrad,	2001
978-80-7407-070-9	Leveau-Fernandez, Madeleine, 1947-	Helena Rubinstein. Madeleine Leveau-Fernandezova. Přel. Veronika Matiaszkova	Praha : Garamond,	2010
978-80-202-0582-9	Levi-Strauss, Claude, 1908-2009	Pribeh Rysa / Claude Levi-Strauss ; přel. Hana Stepankova	Praha : Český spisovatel,	1995
978-80-7407-062-4	Levis, Fiona, 1976-	Yves Saint Laurent. Fiona Levisova. Přel. Anna Eliska Vejrychova	Praha : Garamond,	2009
978-80-85617-76-5	Levy, Bernard-Henri, 1948-	Posledni dny Charlese Baudelaira / Bernard-Henri Levy ; přel., doslov napsal a poznankami opatril Michal Novotny	Brno : Jota,	1997
978-80-7294-099-6	Levy, Bernard-Henri, 1948-	Sartrovo století : (filozoficke zkoumani). Bernard-Henri Levy. Přel. a poznankami opatril Michal Novotny. doslov Petr Horak	Brno : Host,	2003
978-80-7217-810-0	Levy, Justine, 1974-	Nic vazneho. Justine Levy. Přel. Lenka Prochazkova	Brno : Jota,	2011
978-80-00-01795-4	Levy, Marc, 1961-	A co kdyz je to pravda?. 1.. Marc Levy. Přel. Jiri Esser	Praha : Albatros,	2005

978-80-7033-709-5	Levy, Marc, 1961-	Jste zřejmě jediný člověk na světě, se kterým mohu sdílet své tajemství. Marc Levy. Přel. Jiri Esser	Praha : Olympia,	2001
978-80-00-01530-9	Levy, Marc, 1961-	Mi přátele, mě lasky. Marc Levy. Přel. Lucie Savliková	Praha : Albatros,	2007
978-80-00-01848-9	Levy, Marc, 1961-	Potkat Vás znovu--. Marc Levy. Přel. Jiri Esser	Praha : Albatros,	2006
978-80-00-01650-8	Levy, Marc, 1961-	Přístě. Marc Levy	Praha : Albatros,	2006
978-80-207-1278-3	Littell, Jonathan, 1967-	Laskavé bohyně. Jonathan Littell. Přel. Michala Markova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2008
978-80-207-1318-6	Littell, Jonathan, 1967-	Suche a vlhke : rychlý výpad na fašistické území. Jonathan Littell. Přel. Martin Pokorný	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2010
978-80-7306-143-0	Livingstone, J. B., 1947-	Vražda v britském muzeu. Zločin v Lindenbournu. J.B. Livingstone. z francouzských originalů ... Přel.y Kveta Macakova a Hana Rehakova	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2004
978-80-205-0402-8	Loriot, Noelle, 1925-	Nejcennější, co mám / Noelle Loriotová ; Přel. Raisa Novotná	Praha : Svoboda,	1994
978-80-7257-076-5	Loriot, Noelle, 1925-	Nejcennější, co mám. Noelle Loriotová. Přel.a Eva Bezdekova	Praha : BB art,	1999
978-80-202-0179-3	Loriot, Noelle, 1925-	Vrah je mezi námi / Laurence Oriolová ; přel. Hana Müllerová ; ilustrace Zdeněk Ziegler	Praha : Československý spisovatel,	1990
978-80-7407-045-7	Lottman, Herbert R., 1927-	Amedeo Modigliani : knize Montparnassu. Herbert Lottman. Přel. Petra Nagyová	Praha : Garamond,	2009
978-80-7243-012-2	Lottman, Herbert R., 1927-	Jules Verne : život a dílo klasika sci-fi. Herbert R. Lottman. Přel. Vera Stovicková-Heroldová	Praha : Brána,	1998
978-80-85254-41-7	Loubier, Jean-Marc, 1953-	Louis de Funès : cetník a milovník ruží / Jean-Marc Loubier ; přel. Jiri Zak	Plzeň : Nava,	1995
978-80-904745-2-9	Louys, Pierre, 1870-1925	Pybrac. Pierre Louys. k vydání připravil, předmluvu a ediční poznámku napsal Radim Kopac	Praha : Artes Liberales,	2011
978-80-86862-41-5	Louys, Pierre, 1870-1925	Tri dcery a matka. Pierre Louys	Praha : Dybbuk,	2007
978-80-86055-20-5	Louys, Pierre, 1870-1925	Zena a loutka : předloha filmu Louise Bunuela Tajemný předmět touhy / Pierre Louys ; z francouzštiny Přel. Jaroslav Frycer	Brno : Host,	1997
978-80-7260-176-9	Ludvik XIV., francouzský král, 1638-1715	Paměti krále Slunce : úvahy pro poučení dauphinova. Ludvik XIV.. Přel., poznámkami a doslovem opatřil Martin Pokorný	Praha : Prostor,	2007
978-80-7218-942-5	Luminet, Jean-Pierre	Alexandrijská knihovna. Jean-Pierre Luminet. Přel. Lucie Capková	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-239-0372-1	Lyotard, Jean-Francois, 1924-1998	Navrát a jiné eseje. Jean-Francois Lyotard. usporádal a doslovem opatřil Premysl Maydl. z francouzských originalů ... Přel.i Ladislav Sery a Miroslav Petricek	Praha : Herrmann & synové,	2002
978-80-238-7472-1	Lyotard, Jean-Francois, 1924-1998	Putování a jiné eseje. Jean Francois Lyotard. z francouzských originalů ... Přel. Miroslav Petricek	Praha : Herrmann & synové,	2001
978-80-7021-621-2	Maalouf, Amin, 1949-	Baltazarovo putování. Amin Maalouf. Přel. Veronika Sysalova	Praha : Vyšehrad,	2003
978-80-7257-167-2	Madelin, Philippe, 1935-	Triadvacet hodin na záchranu Paříže. Philippe Madelin, Yves Ramonet. Přel. Daniela Simková	Praha : BB art,	2000
978-80-7257-550-3	Madelin, Philippe, 1935-	Versailles v plamenech. Philippe Madelin, Yves Ramonet. Přel. Daniela Simková	Praha : BB art,	2001
978-80-7387-358-5	Maeterlinck, Maurice, 1862-1949	Modrý pták. Feerie o čtyřech dějstvích a osmi obrazech. Maurice Maeterlinck. hudba Albert Wolff. Přel. Marie Havlíková. ilustrovala Marketa Vydrova	Praha : Triton,	2010
978-80-203-0276-X	Maeterlinck, Maurice, 1862-1949	Modrý pták. Hra o dvanácti obrazech / Maurice Maeterlinck ; Přel. Dagmar Hubena	Praha : Dilia,	1992
978-80-7239-250-6	Maeterlinck, Maurice, 1862-1949	Modrý pták. Maurice Maeterlinck. Přel.y Alena Moravková a Sarka Belisová	Brno : Doplněk,	2010
978-80-85885-94-8	Maeterlinck, Maurice, 1862-1949	Smrt / Maurice Maeterlinck ; přel. Jan Kubista	Olomouc : Votobia,	1995
978-80-243-3457-8	Magnan, Pierre, 1922-2012	Pokoje za zrcadlem : případ pro komisaře Lavioletta. Pierre Magnan. překlad Eva Osinová	Brno : MOBA,	2009
978-80-249-0838-0	Mai, Mukhtar, ca1977-	Zneuctěna : sokující příběh o krutosti, ponížení a odvaze. Mukhtar Maiova ve spolupráci s Marie-Therese Cunyovou. Přel. Veronika Zemanová	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2007
978-80-242-1867-0	Maillet, Michele, 1948-	Černá hvězda. Michelle Maillet. Přel. Danuse Navrátilová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2007
978-80-7008-140-6	Makhele, Caya, 1956-	Bajka o lasce, pekle a marnici. Caya Makhele. Přel.i Matylda a Michal Laznovských	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2003

978-80-7185-421-2	Makine, Andrei, 1957-	Francouzsky testament. Andrei Makine. Přel. Vlasta Dufkova	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2002
978-80-7185-972-7	Makine, Andrei, 1957-	Rekviem za Vychod. Andrei Makine. Přel. Drahoslava Janderova	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2009
978-80-7214-760-9	Makine, Andrei, 1957-	Za casu reky lasky. Andrei Makine. Přel. Zuzana P. Krupickova	Praha : Baronet,	2005
978-80-86661-33-9	Malaquais, Jean, 1908-1998	Javánci. Jean Malaquais. Přel. Jovanka Šotolova	Praha : Mot komiks,	2012
978-80-7388-246-4	Malet, Leo, 1909-1996	Kilometry rubase : nove tajnosti parizske : v hlavni roli Nestor Burma. Leo Malet. Přel. a doslovem opatril Jiri Zak	Praha : XYZ,	2009
978-80-85932-03-2	Malet, Leo, 1909-1996	Nadrazni ulice 120 / Leo Malet ; přel. Olga Nova ; uprava prekladu Petr Turek	Praha : Kra,	1995
978-80-7388-148-1	Malet, Leo, 1909-1996	Slunce vychazelo za Louvrem : nove tajnosti parizske : v hlavni roli Nestor Burma. Leo Malet. Přel. a doslovem opatril Jiri Zak	Praha : XYZ,	2009
978-80-205-0287-4	Mallarme, Stephane, 1842-1898	Faunovo odpoledne a jine basne / Stephane Mallarme ; přel.i Frantisek Hrubin, Jiri Pelan a Jiri Pechar, který take soubor sestavil	Praha : Svoboda,	1996
978-80-7257-943-6, 80-7257-938-X	Mallarme, Stephane, 1842-1898	Souhlas noci 1, 2 / Stephane Mallarme. Přel.i Ota Nechutova, Frantisek Hrubin a Jan M. Tomes	Praha : BB art,	2002
978-80-903698-5-6	Mallarme, Stephane, 1842-1898	Ve vestne beli : vybor z poezie. Stephane Mallarme. prebasnila Ota Nechutova. ilustrace Edgar Degas ... et al.. predmluva a edicni poznamka Vladimir Janovic. doslov Jana Nechutova	Praha : Nibiru,	2010
978-80-7124-012-5	Maloumian, Armand, 1928-2007	Synove Gulagu / Armand Maloumian ; z francouzského originalu Přel. Ivana Plechata ; predmluva Michel Gordey	Praha : Konsultace,	1990
978-80-902034-4-2	Malraux, Andre, 1901-1976	Lidsky udel / Andre Malraux ; přel. Josef Heyduk	Praha : Tichá Byzanc,	1996
978-80-249-1109-0	Mam, Somaly, 1970-	Prodána nevinost : burcující obzaloba sexualního zotročení žen a dětí. Somaly Mamová. Přel. Veronika Zemanová	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2008
978-80-7291-044-2	Manchette, Jean-Patrick, 1942-1995	Plná marnice. Tri muži na zabiti. Jean-Patrick Manchette. z francouzských originalu ... Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2001
978-80-85364-01-8	Mannoury d'Ectot, H. de	Příběh Violety / Mannoury D'Ectot ; Preklad z franc. Martin Hejna ; ilustr. Jaroslav Jilek	Praha : R 3,	1991
978-80-7438-016-7	Mannoury d'Ectot, H. de	Příběh Violety. marquise de Mannoury d'Ectot. Přel. Martin Hejna	Praha : Dybbuk,	2010
978-80-86603-08-3	Mansour, Joyce, 1928-1986	Vykřiky. Joyce Mansourová. z francouzských originalu ... vybrali a Přel.i Erik Lukavský, Jan Gabriel a Pavel Reznicek. doslov napsal Jan Rezac	Praha : Fra,	2003
978-80-7023-249-8	Marais, Jean, 1913-1998	Příběhy mého života / Jean Marais ; přel. Jiri Zak	Praha : Melantrich,	1997
	Marbot, Jean Baptiste-Antoine Marcellin, baron de	Bojoval jsem u Slavkova : (uryvek z pameti) / Marcellin de Marbot	S.l. : Agentura Porthos,	1991
978-80-902353-7-9	Marbot, Jean Baptiste-Antoine Marcellin, baron de	Pameti : vzpomínky francouzského jezdeckého důstojníka z napoleonských tážení. Marcellin de Marbot. Prel. a poznámkami opatril Jiri Kovarik	Praha : Elka Press,	1999
978-80-86151-64-6	Marcel, Gabriel, 1889-1973	Obrazoborec. Nevyzpytatelná : (divadelní hry). Gabriel Marcel. z francouzských originalu ... Přel.i Jitka Bednarova, Jaroslav Cernocky a Daniela Veskrnova	Brno : Větrné mlýny,	2003
978-80-204-0701-4	Marcel, Gabriel, 1889-1973	Přítomnost a nesmrtelnost : vybor textu. Gabriel Marcel. přel. a doslov napsala Peluska Bendlova	Praha : Mladá fronta,	1998
978-80-7309-630-4	Marcou, Lilly, 1936-	Stalin : soukromý život. Lilly Marcou. Přel. Dusan Provazník	Praha : Levné knihy,	2009
978-80-7214-164-3	Marguerite d'Angouleme, královna navarska, 1492-1549	Heptameron. Marketa Navarrska. z francouzského originalu prevypravela Hana Marie Ratajova	Praha : Baronet - knižní klub,	1998
978-80-87256-50-3	Maritain, Raissa, 1883-1960	Velká přátelství. Raissa Maritainová. Přel. Vera Dvořáková	Praha : Triáda,	2012
978-80-85929-89-9	Marmion, Columba, 1858-1923	Nevesta slova. Columba Marmion. z francouzštiny Přel. Tereza Brichtová	Praha : Krystal OP,	2006

978-80-7222-667-2	Marny, Dominique	Na krizovatce osudu. Dominique Marny. Přel. Barbora Bazilova	Libeznice : Víkend,	2010
978-80-7222-840-9	Marny, Dominique	Zbývá nám tak málo času. Dominique Marny. Přel. Kateřina Vychopnova	Libeznice : Víkend,	2012
978-80-7218-653-1	Marquet, Denis	Hnev. Denis Marguet. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2001
978-80-87657-03-4	Marseille, Jacques, 1945-	Tygři sedmi moří. 4, Iberští korzáři 13.-17. století / Jacques Marseille & Vicente Echegaray. Přel. František Kuník	Praha : Český cestovatel.cz,	2013
978-80-7246-732-7	Martin, Edwige	Luxus : i to nejlepší je málo / Edwige Martinová. Přel. Dana Melanová	Praha : Motto,	2013
978-80-7306-415-0	Mary, Luc, 1959-	Poslední dny Romanovcu : tragedie jednoho panovnického rodu. Luc Mary. Přel. Vladimír Cadsy	Praha : Beta,	2010
978-80-86300-01-3	Matisse, Henri, 1869-1954	Pozdní texty. Henri Matisse. vybral a uspořádal Stanislav Kolibal. Přel. a Jitka Hamzova	Praha : Arbor vitae,	1999
978-80-87124-16-1	Mau, Olivier	Myrtille na plazi. Olivier Mau. Přel. Pavla Rodrova	Praha : Dobrovský,	2007
978-80-7362-238-6	Maugenest, Thierry, 1964-	Zahadný rukopis. Thierry Maugenest. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-207-0534-1	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Dabel a jiné povídky / Guy de Maupassant ; z francouzského originalu vybrala a Přel. Dana Melanová	Praha : Odeon,	1997
978-80-257-0551-3	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Horla = Le Horla. Guy de Maupassant. Přel. Oskar Reindl	Praha : Argo,	2012
978-80-243-1615-3	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Kral ruží. Guy de Maupassant. preklad Jiriho Karaska ze Lvovic a A. Veseleho upravily Marie Schreinerova a Ivana Fabisikova	Brno : MOBA,	2004
978-80-7309-366-9	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Matka zrud a jiné povídky. Guy de Maupassant. z francouzských originalu Přel. Dana Melanová	Praha : Levné knihy,	2006
978-80-7202-460-4	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Miláček. Guy de Maupassant. Přel. Dana Melanová	Praha : Ikar,	1999
978-80-7388-526-7	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Miláček. Guy de Maupassant. Přel. Jiri Zak	Praha : XYZ,	2011
978-80-7309-133-X	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Miláček. Guy de Maupassant. Přel. Dana Melanová	Praha : Levné knihy,	2004
978-80-207-1373-5	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Miláček. Guy de Maupassant. Přel. Dana Melanová	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2011
978-80-207-1373-5	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Miláček. Guy de Maupassant. Miláček. Román z konce 70. let minulého století, v němž ožívá Paříž kankánů, krásných žen, burzovních Čachrů / Guy de Maupassant. Přel. Dana Melanová	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2013
978-80-205-0179-7	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Milostná schůzka a jiné povídky / Guy de Maupassant ; z francouzských originalu vybrala a Přel. Dana Melanová ; ilustrace Karel Mísek	Praha : Svoboda,	1991
978-80-900118-5-3	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Netere pani plukovníkové : román / asi Guy de Maupassant ; Přel. Karel Jaros ; ilustrace jsou od F. Bayrose	Praha : Monitor,	1990
978-80-904745-7-4	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Netere pani plukovníkové. Guy de Maupassant	Praha : Artes Liberales,	2011
978-80-7459-103-7	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Pařížské dobrodružství a jiné povídky. Guy de Maupassant. výbor povídek sestavil a z francouzských originálů Přel. Jiří Žák	Praha : Československý spisovatel,	2012
978-80-243-1035-X	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Povídky o ženách. Guy de Maupassant. z francouzského originalu Přel. Marie Ruthova	Brno : MOBA,	2003
978-80-86955-42-7	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Sílenec a jiné temné příběhy = Un fou et autres contes noirs. Guy de Maupassant. z francouzštiny Přel. Dana Melanová	Praha : Garamond,	2006
978-80-7116-269-8	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Sílna jako smrt / Guy de Maupassant ; Přel. Lidmila Benesova	Praha : Ivo Železný,	1992
978-80-7268-850-0	Maupassant, Guy de, 1850-1893	Slečna Fifi. Guy de Maupassant. podle překladu Jaroslava Vrchlickeho	Třebíč : Akcent,	2011
978-80-205-0138-X	Maupassant, Guy de, 1850-1893	V rodině a jiné povídky / Guy de Maupassant ; Přel. Dana Melanová ; ilustroval a graficky upravil Karel Mísek	Praha : Svoboda,	1990
978-80-7198-402-7	Mauriac, Claude, 1914-1996	Proust / Claude Mauriac ; přel. Alena Kralikova	Olomouc : Votobia,	1997
978-80-85766-16-7	Mauriac, Francois, 1885-1970	Tajemství Frontenaku / Francois Mauriac ; přel. Kazimír Gajdos ; preklad versu Marie Gajdosova ; ilustrace Zdeněk Stajnc	Třebíč : Arca JiMfa,	1993
978-80-7266-345-3	Mauriac, Francois, 1885-1970	Černí andělé : román. Francois Mauriac. Přel. Kazimír Gajdos	Olomouc : Matice cyrilometodějská,	2011
978-80-85247-46-1	Mauriac, Francois, 1885-1970	Utrpení a stěti křesťana / Francois Mauriac ; přel. Josef Mlejnek	Brno : Petrov,	1994

	Maurois, Andre, 1885-1967	<i>Dvě lásky Filipa Marcenata</i> . Přel. Eva Pilařová	Praha : Česká expedice,	1993
978-80-901595-6-7 (Gaudium : vaz.)	Maurois, Andre, 1885-1967	Mlčení plukovníka Brambla / Andre Maurois ; přel. Alena Vankova	Praha : Gaudium ; Liberec : Tiberone,	1995
978-80-7243-200-1	Maurois, Andre, 1885-1967	Umeni zit. Andre Maurois. Přel. Jiri Teyssler	Praha : Brána,	2004
978-80-85228-06-8	Maurois, Andre, 1885-1967	Vazic dusi / Andre Maurois ; přel., doslovem a poznámkami opatřil Vladimír Brett ; návrh obalky a ilustrace M.M. Sechtlova	Praha : Onyx,	1993
	Maurois, Andre, 1885-1967	Zeme tisíce rozmaru / Andre Maurois ; ilustrovala Helena Zmatlikova ; z francouzštiny Přel. Ivan Zmatlík	Praha : Artur,	1995
978-80-85190-66-4	Maurois, Andre, 1885-1967	Zivot Benjamina Disraeliho / Andre Maurois ; přel.y v r. 1929 Ma-Fa a Jarmila Fastrova	Praha : Prostor,	1997
978-80-200-0434-3	Maurois, Andre, 1885-1967	Zivotopis lorda Byrona. Andre Maurois. Přel. Marie Janu, verse prebasnila Hana Zantovska	Praha : Academia,	2000
978-80-85850-77-X	Mauss, Marcel, 1872-1950	Esej o daru, podobe a duvodech smeny v archaických společnostech. Marcel Mauss. Prel. Jiri Nasinec	Praha : Sociologické nakladatelství (SLON),	1999
978-80-257-0000-6	Maximoff, Mateo, 1917-1999	Sudba Ursitoru. Mateo Maximoff. Přel. Pavla Michalikova. ilustroval Alfred Ullrich	Praha : Argo,	2007
978-80-7218-474-1	Mazeau, Jacques, 1949-	Kralovske lasky. Jacques Mazeau. Přel. Hana Krejci	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-2-9537417-5-9	Meas, Alena, 1976-	Piliers = Pilíře. Alena Meas. překlad A. Meas a Tereza Riedlbauchova. preface Jean-Pierre Lemaire	Praha : Literární salon,	2012
978-80-7309-475-1	Mercier, Michele, 1946-	Nejsem andelska Angelika. Michele Mercier a Henry-Jean Servat. Přel. Marta Lacrampe-Sudova	Praha : Levné knihy,	2007
978-80-7021-346-9	Merimee, Prosper, 1803-1870	Carmen. Prosper Merimee. Prel. Josef Cermak	Praha : Vyšehrad,	1999
978-80-86955-77-3	Merimee, Prosper, 1803-1870	Carmen. Prosper Merimee. z francouzštiny Přel. Josef Cermak	Praha : Garamond,	2007
978-80-7021-374-4	Merimee, Prosper, 1803-1870	Mateo Falcone. Prosper Merimee. Přel. Dana Melanova. ilustrace Michael Rittstein	Praha : Vyšehrad,	2000
978-80-205-0490-7	Merle, Pierre, 1946-	Vrazda Johna Lennona / Pierre Merle ; přel. Miloslava Jansova	Praha : Svoboda,	1995
978-80-901198-5-9	Merle, Robert, 1908-2004	Az delfin promluvi / Robert Merle ; z franc. orig. Un animal doue de raison přel. a doslov Fikce a skutečnost naps. Miroslav Drapal	Praha : Argo,	1992
978-80-257-0989-4	Merle, Robert, 1908-2004	Až delfin promluví / Robert Merle. Přel. Miroslav Drápal	Praha : Triton,	2013
978-80-204-1180-1	Merle, Robert, 1908-2004	Dedictví otcu. 12, Spiknutí a uklady. Robert Merle. z franc. originalu ... prel. Jarmila Fialova a Marie Janu	Praha : Mladá fronta,	2004
978-80-204-1220-4	Merle, Robert, 1908-2004	Dedictví otcu. 13, Mec a lasky. Robert Merle. z franc. originalu ... prel. Jarmila Fialova a Marie Janu	Praha : Mladá fronta,	2005
978-80-204-0909-2	Merle, Robert, 1908-2004	Dedictví otcu. Lilie a purpur. Robert Merle. Přel.y Jarmila Fialova a Marie Janu	Praha : Mladá fronta,	2001
978-80-204-0863-0	Merle, Robert, 1908-2004	Dedictví otcu. Mladický kral. Robert Merle. Přel. Magdalena Lavalova	Praha : Mladá fronta,	2000
978-80-207-0514-7	Merle, Robert, 1908-2004	Dedictví otcu. Ples u vevodkyne. 7. díl / Robert Merle ; z franc. orig. přel. Katerina Vinsova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	1996
978-80-204-0901-7	Merle, Robert, 1908-2004	Dedictví otcu. Ples u vevodkyne. Robert Merle. Přel. Katerina Vinsova	Praha : Mladá fronta,	2001
978-80-204-1366-9	Merle, Robert, 1908-2004	Dedictví otcu. Robert Merle. Přel. Miroslav Drapal	Praha : Mladá fronta,	2006
978-80-204-0818-5	Merle, Robert, 1908-2004	Dedictví otcu. Ruze zivota. Robert Merle. Přel.y Jarmila Fialova a Marie Janu	Praha : Mladá fronta,	2000
978-80-204-0949-1	Merle, Robert, 1908-2004	Dědictví otců. Slava a uskali. 11. díl. Robert Merle. z franc. orig. prel. Jarmila Fialova, Marie Janu	Praha : Mladá fronta,	2002
978-80-207-0522-8	Merle, Robert, 1908-2004	Horouci laska. 5. / Robert Merle ; z francouzského originalu... Přel. Miroslav Drapal	Praha : Odeon,	1996
978-80-204-1722-0	Merle, Robert, 1908-2004	Horouci laska. Robert Merle. Přel. Miroslav Drapal	Praha : Mladá fronta,	2008
978-80-205-0400-1	Merle, Robert, 1908-2004	Idol / Robert Merle ; Přel. Zdena Smidova	Praha : Svoboda,	1994
978-80-85794-02-0	Merle, Robert, 1908-2004	Madrapur / Robert Merle ; přel. Alena Hartmanova	Praha : Argo,	1993
978-80-257-0897-2	Merle, Robert, 1908-2004	Malevil / Robert Merle. Přel. Věra Dvořáková	Praha : Triton,	2013
978-80-204-1518-9	Merle, Robert, 1908-2004	Me dobre mesto Pariz. 3.. Robert Merle. preklad Miroslav Drapal	Praha : Mladá fronta,	2007

978-80-205-0181-9	Merle, Robert, 1908-2004	Muzi pod ochranou / Robert Merle ; Přel. Zdenek Frybort	Praha : Svoboda,	1991
978-80-86328-00-7	Merle, Robert, 1908-2004	Muzi pod ochranou. Robert Merle. Prel. Zdenek Frybort	Praha : Epocha,	1999
978-80-901198-7-5	Merle, Robert, 1908-2004	Pro nas slunce nevychazi / Robert Merle ; přel. L. Smutek	Praha : Argo,	1992
978-80-206-0768-4	Merle, Robert, 1908-2004	Smrt je mym remeslem. Robert Merle. Přel. A. J. Liehm (dotisk)	Praha : Naše vojsko,	2009
978-80-206-0768-4	Merle, Robert, 1908-2004	Smrt je mym remeslem. Robert Merle. Přel. A.J. Liehm (dotisk)	Praha : Naše vojsko,	2005
978-80-86938-11-5	Merle, Robert, 1908-2004	Smrt je mym remeslem. Robert Merle. Přel.i Jarmila a Vlastimil Fialovi	Praha : Pro edici Světová literatura Lidových novin vydalo nakl. Euromedia Group,	2005
978-80-206-768-4	Merle, Robert, 1908-2004	Smrt je mym remeslem. Robert Merle. z francouzského originalu Přel. A. J. Liehm	Praha : Naše vojsko,	2007
978-80-207-0523-6	Merle, Robert, 1908-2004	Svitani / Robert Merle ; přel. Miroslav Drapal	Praha : Odeon,	1996
978-80-204-1723-7	Merle, Robert, 1908-2004	Svitani / Robert Merle. Přel. Miroslav Drapal	Praha : Mladá fronta,	2009
978-80-204-1367-7	Merle, Robert, 1908-2004	V rozpuku mladi. Robert Merle. Přel. Miroslav Drapal	Praha : Mladá fronta,	2006
978-80-206-1054-6	Merle, Robert, 1908-2004	Vikend na Zuydcoote. Robert Merle. z anglického sic originalu Přel. Eva Strebingero	Praha : Naše vojsko,	2009
978-80-207-0624-0	Merle, Robert, 1908-2004	Vladar na scene / Robert Merle ; přel. Miroslav Drapal	Praha : Odeon,	1990
978-80-204-1519-6	Merle, Robert, 1908-2004	Vladar na scene / Robert Merle. Přel. Miroslav Drapal	Praha : Mladá fronta,	2007
978-80-205-0352-8	Merle, Robert, 1908-2004	Vylucna vlastnost cloveka / Robert Merle ; přel. Eva Musilova	Praha : Svoboda-Libertas,	1993
978-80-7298-098-X	Merleau-Ponty, Maurice, 1908-1961	Viditelne a neviditelne. Maurice Merleau-Ponty. Přel. Miroslav Petricek	Praha : OIKOYMENH,	2004
978-80-206-0949-6	Merrien, Jean, 1905-1972	Zahadny Krystof Kolumbus. Jean Merrien. Přel. Drahoslava Janderova	Praha : Naše vojsko,	2008
978-80-7203-635-1	Messadie, Gerald, 1931-	Boure na Nilu. 1. dil, Oko kralovny Nefertiti. Gerald Messadie. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2005
978-80-7203-757-9	Messadie, Gerald, 1931-	Boure na Nilu. 2. dil, Tutanchamony masky. Gerald Messadie. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2006
978-80-7203-789-7	Messadie, Gerald, 1931-	Boure na Nilu. 3. dil, Sutehovo vitezstvi. Gerald Messadie. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2006
978-80-204-0353-1	Messadie, Gerald, 1931-	Clovek, ktery se stal Bohem / Gerald Messadie ; Přel. Alena Hartmanova	Praha : Mladá fronta,	1992
978-80-7203-593-2	Messadie, Gerald, 1931-	Jana z Hvezdy. 1. dil, Ruze a lilie. Gerald Messadie. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2004
978-80-7203-639-4	Messadie, Gerald, 1931-	Jana z Hvezdy. 2. dil, Vlci soud. Gerald Messadie. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2006
978-80-7203-781-1	Messadie, Gerald, 1931-	Jana z Hvezdy. 3. dil, Kvetina z Ameriky. Gerald Messadie. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2006
978-80-7407-012-9	Messadie, Gerald, 1931-	Milovany Jidas. Gerald Messadie. Přel. Dagmar Slavikovska	Praha : Garamond,	2008
978-80-7202-668-2	Messadie, Gerald, 1931-	Mojzis. Gerald Messadie. z francouzských originalu ... Přel. Sarka Belisova	Praha : Ikar - Knižní klub,	2000
978-80-7207-330-3	Messadie, Gerald, 1931-	Osud Alexandrie. Gerald Messadie. Přel. Lucie Savlikova	Praha : Volvox Globator,	2000
978-80-86379-91-4	Messadie, Gerald, 1931-	Pripad Mari Magdaleny. Gerald Messadie. Přel. Tomas Kybal	Praha : Garamond,	2005
978-80-86379-60-4	Messadie, Gerald, 1931-	Xantypa. Gerald Messadie. Přel. Tomas Kybal	Praha : Garamond,	2004
978-80-204-0643-3	Messadie, Gerald, 1931-	Zhar : zivot apostola Pavla / Gerard Messadie ; přel. Alena Hartmanova	Praha : Mladá fronta,	1997
978-80-7309-627-4	Meyer-Stabley, Bertrand, 1955-	Skutecny zivot monacke knezny Grace Kellyove. Bertrand Meyer-Stabley. Přel. Helena Beguivino	Praha : Levné knihy,	2008
978-80-7309-629-8	Meyer-Stabley, Bertrand, 1955-	Skutecny zivot Sophie Lorenove. Bertrand Meyer-Stabley. Přel. Alan Begivin	Praha : Levné knihy,	2009
978-80-7309-626-7	Meylan, Vincent, 1962-	Skutecny zivot Alzbety II., anglické kralovny. Vincent Meylan. Přel. Eliska Anna Vejrychova	Praha : Levné knihy,	2008
978-80-7246-137-0	Meysan, Thierry 1957-	Velky podvod. Thierry Meysan. Přel. Miroslav Broz	Praha : Motto,	2002
978-80-7243-087-4	Michaux, Agnes	Ja, Sisi : posledni plavba Alzbety, cisarovny rakouske. Agnes Michaux. Přel. Jitka Mateju	Praha : Brána,	2000

978-80-86359-21-2	Michaux, Henri, 1899-1984	Barbar v Asii. Henri Michaux. Přel. Hana Zahradnickova	Kutná Hora : Tichá Byzanc,	2010
978-80-904817-2-5	Michaux, Henri, 1899-1984	Cesta nepoddajnosti. Henri Michaux. Přel. Tereza Manhalova	Praha : Rubato,	2011
978-80-204-0849-5	Michaux, Henri, 1899-1984	Jistý Plume. Přel. Patrik Ouředník	Praha : Volvox Globator,	1995
978-80-204-0849-5	Michaux, Henri, 1899-1984	Prostor uvnitř. Henri Michaux. z francouzského originalu vybral, Přel. a doslov napsal Vaclav Jamek	Praha : Mladá fronta,	2000
978-80-7185-848-5	Michon, Pierre, 1945-	Opati. Pierre Michon. Přel. Mirka Sevcikova	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2007
978-80-7218-728-7	Millet, Catherine, 1948-	Sexuální život Catherine M. : erotika pro dospělé. Catherine Millet. Přel. David Chalupa	Frýdek-Místek : Alpress,	2002
978-80-7466-217-1	Millet, Catherine, 1948-	Sexuální život Catherine M. : erotika pro dospělé / Catherine Millet. Přel. David Chalupa	Frýdek-Místek : Alpress,	2013
978-80-247-4741-5	Millien, Chrys, 1976-	Cesta kolem světa za 80 dní / Jules Verne ; adaptace, scénář, ilustrace Chrys Millien ; překlad Lucie Slejšková	Praha : Grada,	2013
978-80-7207-894-3	Milza, Pierre, 1932-	Mussolini / Pierre Milza. Přel. Tomáš Kybal	Praha : Volvox Globator,	2013
978-80-85821-80-X	Minois, Georges, 1946-	Dyka a jed : politické vraždy v Evropě (1400-1800). Georges Minois. Přel. Adela Kralova	Praha : Themis,	2000
978-80-85363-11-9	Mirabeau, Honore-Gabriel Viktor Riquetti, comte de, 1749-1791	Zdvizena zaslona cíli Vychova Laurina / Honore Gabriel Viktor Riquetti hrabe de Mirabeau ; Z franc. přel. Quido Palicka ; Graf. uprava Helena Fichtnerova	Praha : Cesty,	1991
978-80-7197-094-8	Mirbeau, Octave, 1848-1917	Prchající okurka. Octave Mirbeau. Přel. Dana Melanová	Praha : Talpress,	1999
978-80-242-1420-2	Mirza, Sandrine	Po stopách Marka Pola. napsala Sandrine Mirzová. ilustroval Marcelino Truong	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2005
978-80-7207-630-7	Misch, Rochus, 1917-	Byl jsem osobním strážcem Adolfa Hitlera : 1940-1945. Rochus Misch. usporadal Nicolas Bourcier. Přel. Marta Lacrampe	Praha : Volvox Globator,	2007
978-80-7222-568-2	Mitterrand, Danielle, 1924-	Kniha mých vzpomínek. Danielle Mitterrandová. Přel. Anna Storkanová	Libeznice : Víkend,	2009
978-80-7364-043-9	Modiano, Patrick, 1945-	Dora Bruderova. Patrick Modiano. Přel. Pavla Dolezalova	Brno : Barrister & Principal,	2007
978-80-86216-97-3	Moliere, 1622-1673	Amfitryon. Moliere. z francouzského originalu Přel. Vladimír Mikes	Praha : Artur,	2007
978-80-86216-68-3	Moliere, 1622-1673	Don Juan : komedie o pěti dějstvích. Moliere. překlad Jaroslav Konečný a Karel Kraus	Praha : Artur,	2006
978-80-87128-02-2	Moliere, 1622-1673	Lakomec. Moliere. Přel. Vladimír Mikes	Praha : Artur,	2008
978-80-86216-98-0	Moliere, 1622-1673	Misanthrop. Moliere. Přel. Vladimír Mikes	Praha : Artur,	2007
	Moliere, 1622-1673	Nesmrtelná slova. Přel. V. Tichý.	Olomouc : Votobia,	1996
978-80-87128-43-5	Moliere, 1622-1673	Skola pro ženy : komedie o pěti dějstvích. Moliere. Přel. J.Z. Novak	Praha : Artur,	2010
978-80-86907-23-6	Moliere, 1622-1673	Tartuffe. Moliere. Hra o pěti dějstvích. Moliere. Přel. Antonín Pridal. předmluvu napsala Daniela Jobertová. k vydání připravil Pavel Drabek	Brno : Větrné mlýny,	2006
978-80-86216-73-X	Moliere, 1622-1673	Tartuffe. Moliere. Přel. Vladimír Mikes	Praha : Artur,	2006
978-80-85243-94-6	Mollgaard, Lou	Kiki, královna Montparnassu / Lou Mollgaard ; přel. Jaroslav Jedlicka	Praha : Petrklíč,	1997
978-80-204-1210-7	Moncorge-Gabin, Florence, 1949-	Když už mít otce, at je to Gabin. Florence Moncorge-Gabin	Praha : Mladá fronta,	2006
978-80-86862-56-9	Monnier, Henry, 1799-1877	Lesbianky. Joseph Prudhomme. Přel. anonym	Praha : Dybbuk,	2008
978-80-7218-309-5	Monsigny, Jacqueline, 1931-	Neklidné srdce. Jacqueline Monsigny. Přel. Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress,	2000
978-80-85913-12-7	Montaigne, Michel de, 1533-1592	Eseje / Michel de Montaigne ; z francouzštiny vybral a Přel. Vaclav Černý	Praha : ERM,	1995
978-80-86473-30-9	Montesquieu, Charles Louis de Secondat, baron, 1689-1755	O duchu zákonu. Charles Montesquieu. upravila Marketa Salena. překlad Stanislav Lyer	Dobrá Voda : Aleš Čeněk,	2003
978-80-7298-405-3	Montesquieu, Charles Louis de Secondat, baron,	O duchu zákonu. I. Charles-Louis de Montesquieu. Přel. a poznámkami opatřila Hana Fortová	Praha : OIKOYMENH,	2010

978-80-7304-131-1	Montesquieu, Charles Louis de Secondat, baron, 1689-1755	Slava a upadek rise rimske. Montesquieu (Charles-Louis de Secondat). z francouzského originalu Grandeur et decendance des Romains Přel. Dana Melanova	Praha : Akropolis,	2010
978-80-7362-730-0	Montjouvant, Philippe, 1966-	Sissi : nesmrtelná císařovna. Philippe de Montjouvant. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2009
978-80-85830-11-6 89,00	Montupet, Janine	Ve viru kvetu / Janine Montupetova ; z franc. přel. Jitka Mateju ; graf. uprava Renata Hrabusicka	Praha : Ikar,	1994
978-80-203-0159-3	Moraly, Jean-Bernard, 1948-	Zapasnice / Jean-Bernard Moraly ; Přel. Jaroslav Mysliveček	Praha : Dilia,	1992
978-80-7218-923-9	Morgane, Clara, 1981-	Bohyne sexu. Clara Morgane. Přel. Hana Polivkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-242-1511-X	Morillon, Stephanie	Po stopach Julia Caesara. napsala Stephanie Morillonova. ilustroval Jean-Philippe Chabot. Přel. Vladimír Cadský	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2005
978-80-86151-61-1	Mouawad, Wajdi, 1968-	Pobřeží (divadelní hra). Wajdi Mouawad. Přel. Marek Seckar	Brno : Větrné mlýny,	2001
978-80-7184-733-X	Mounin, Georges, 1910-1993	Teoretické problémy překladu. Georges Mounin. Přel. Milada Hanakova	Praha : Karolinum,	1999
978-80-204-1347-2	Mounir, Omar	Madam Pariz-Praha. Omar Mounir. preložila Magdalena Segertova	Praha : Mladá fronta,	2006
978-80-204-0885-1	Mourad, Kenize	Badalpurška zahrada. 2.. Kenize Mourad. Z franc. orig. prel. Zora Jandova	Praha : Mladá fronta,	2001
978-80-204-0617-4	Mourad, Kenize	Selma, osmanská princezna / Kenize Mouradova ; přel. Danuse Navratilova	Praha : Mladá fronta,	1996
978-80-7217-501-7	Mukasonga, Scholastique	Inyenzi, neboli, Svabi : strhující příběh pronásledované ženy z období rwandské genocidy. Scholastique Mukasonga. Přel. Jiri Zak	Brno : Jota,	2007
978-80-900311-0-2	Musset, Alfred de, 1810-1857	Gamiani : erotická novela / Alfred de Musset	Praha : Agentura V.P.K.,	1990
978-80-85997-40-8	Musset, Alfred de, 1810-1857	Gamiani, aneb, Dve prostopasné noci. Alfred de Musset. z francouzského originalu Gamiani ou deux nuits d'excès Přel. i Anna a Erik Lukavští. doslovem ... doprovodil Gustav Erhart	Praha : Concordia,	2008
	Musset, Alfred de, 1810-1857	Gamiani, aneb, Výstřední noci	Praha : Dybbuk,	2008
978-80-86216-65-9	Musset, Alfred de, 1810-1857	Lorenzaccio : tragédie o pěti jednáních. Alfred de Musset. překlad Karel Kraus	Praha : Artur,	2006
978-80-87128-69-5	Musset, Alfred de, 1810-1857	Marianniny rozmary. Neradno s láskou zahravat si. Alfred de Musset. z francouzských originalu ... Přel. Jan Simkanic	Praha : Artur,	2011
978-80-7021-881-9	Musset, Alfred de, 1810-1857	Mým láskám. Alfred de Musset. Přel. Gustav Francl	Praha : Vyšehrad,	2006
978-80-85875-58-6	Musset, Alfred de, 1810-1857	Neradno s láskou zahravat si / Alfred de Musset ; přel. Jan Simkanic ; ilustrace D. Mokrejšova	Praha : Triton,	1997
	Musset, Alfred de, 1810-1857	Pikantní příběh Pařížanky	Praha : Zeus-B,	1991
978-80-7405-098-5	Musset, Alfred de, 1810-1857	Poslední noc proklate. Alfred de Musset. ilustrace Achille Deveria	Ústí nad Orlicí : Oftis,	2010
978-80-900352-0-5	Musset, Alfred de, 1810-1857	Proklata... / Alfred de Musset ; Upravil Pavel Okrouhlický ; ilustr. Jan Krejci ; Přel. z franc.	Praha : Tabu,	1990
978-80-249-0963-9	Musso, Guillaume, 1974-	Budes tam?. Guillaume Musso. Přel. Miluse Krejčova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2007
978-80-249-1091-8	Musso, Guillaume, 1974-	Protože te miluji. Guillaume Musso. Přel. Miluse Krejčova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2008
978-80-85619-63-6	Nadeau, Maurice, 1911-2013	Dejiny surrealismu a surrealistické dokumenty / Maurice Nadeau ; přel. Zbyněk Havlíček ; doslov Jan Gabriel ; obalka a grafická uprava Petr Palarcik	Olomouc : Votobia,	1994
978-80-7243-233-8	Nadzma	Mandle : erotický příběh muslimské ženy. Nadzma. Přel. Vera Stovickova-Heroldova	Praha : Brána,	2005
978-80-7106-573-0	Nahmias, Jean-Francois, 1944-	Titus. I. díl, Proctví o Jeruzaleme. Jean-Francois Nahmias. Přel. Katerina Vinsova	Praha : NLN,	2002
978-80-7106-574-9	Nahmias, Jean-Francois, 1944-	Titus. II. díl, Berenicin zvoj. Jean-Francois Nahmias. Přel. Magdalena Krizova	Praha : Nakladatelství Lidové noviny,	2002
978-80-7203-878-7	NDiaye, Marie, 1967-	Carodejnice. Marie NDiaye. Přel. Ivana Tomkova	Praha : Argo,	2007
978-80-7217-763-9	NDiaye, Marie, 1967-	Tri mocné ženy : tři příběhy o vzpouře, hrdosti, samote a lásce. Marie NDiaye. Přel. Ivana Tomkova	Brno : Jota,	2010
978-80-7432-134-4	Nemirovsky,	Francouzská suita. Irene Nemirovská. Přel. Helena	Praha (Litomyšl) :	2011

	Irene, 1903-1942	Beguivínova	Paseka,	
978-80-86862-79-8	Nericiat, Andre-Robert Andrea de, 1739-1800	Julie R., aneb, Dvacet let ze života jedné krásavice. Andre-Robert Andrea de Nericiat. Přel. Petr Letar	Praha : Dybbuk,	2009
978-80-86159-15-9	Nerval, Gerard de, 1808-1855	Chimery = Les chimeres. Gerard de Nerval. Prel., doslovem a poznámkami opatřil a ilustroval Karel Zlín	Praha : Trigon,	1999
978-80-7341-082-6	Nerval, Gerard de, 1808-1855	Chimery a Aurelie. Gerard de Nerval. Přel. Jan M. Tomes	Praha : BB art,	2003
978-80-85974-30-4	Nerval, Gerard de, 1808-1855	Markyz de Fayolle / Gerard de Nerval ; přel. Eva Musilová ; doslov Zdeněk Hrbata	Praha : Aurora,	1997
978-80-7198-198-2	Nerval, Gerard de, 1808-1855	Ocarovaná ruka / Gerard de Nerval ; přel. Jaroslav Fort	Olomouc : Votobia,	1997
978-80-7207-000-2	Nerval, Gerard de, 1808-1855	Příběh Chalify al-Hakima : z Cesty do Orientu / Gerard de Nerval ; přel. Katerina Vinsova ; doslov Nikolaj Savický ml.	Praha : Volvox Globator,	1996
978-80-85320-44-4	Nerval, Gerard de, 1808-1855	Příběh o Kralovně jitra a Sulajmanovi, knížeti duchu : (z "Cesty do Orientu") / Gerard de Nerval ; Přel. Jiri Pelan ; ilustroval Jan Hisek	Praha : Trigon,	1996
978-80-7207-089-4	Nodier, Charles, 1780-1844	Trilby, aneb, Argailský rarasek : skotská novela / Charles Nodier ; přel. a poznámkami opatřil Jiri Nasinec	Praha : Volvox Globator,	1997
978-80-86515-62-1	Nodier, Charles, 1780-1844	Uval mrtvého muze. Charles Nodier. z francouzských originalů ... Přel. Jiri Nasinec	Praha : Havran,	2006
978-80-7294-244-2	Noel, Bernard, 1930-	Hrad obeti. Bernard Noel. Přel. Marek Seckar	Brno : Host,	2007
978-80-7465-059-8	Noël, Franck	Aikidó : fragmenty dialogu o dvou neznámých / Franck Noel. Přel. Radka Mornštajnová	Červený Kostelec : Pavel Mervart,	2013
978-80-7407-036-5	Noiret, Philippe, 1930-2006	Paměti kavalira. Philippe Noiret. Přel. Marta Lacrampe-Sudova	Praha : Garamond,	2008
978-80-86006-00-X	Noli, Jean	Edith Piaf : přísně tajně / Jean Noli ; s předmluvou Charlesa Aznavoura ; z francouzštiny Přel. Ruzena Stekláčová	Praha : ETC,	1996
978-80-7008-230-0	Norman, Rodrigue, 1980-	Halo, Afriko!. Rodrigue Yao Norman. Přel. i Matylda a Michal Laznovských	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2009
978-80-7246-217-2	Nothomb, Amélie, 1967-	Ani Eva, ani Adam. Amélie Nothombová. Přel. Sarka Belisová	Praha : Mladá fronta,	2010
978-80-204-2633-8	Nothomb, Amélie, 1967-	Antikrista. Amélie Nothombová. Přel. Jarmila Fialová	Praha : Garamond,	2007
978-80-204-2268-2	Nothomb, Amélie, 1967-	Atentat. Amélie Nothombová. Přel. Dana Melanová	Praha : Motto,	2005
978-80-7246-216-4	Nothomb, Amélie, 1967-	Kyselina sírová. Amélie Nothombová. Přel. Lucie Savlíková	Praha : Mladá fronta,	2011
978-80-7246-240-7	Nothomb, Amélie, 1967-	Milostná sabotáž. Amélie Nothombová. Přel. Helena Beguivínová	Praha : Garamond,	2007
978-80-86955-63-6	Nothomb, Amélie, 1967-	Můj soukromý nepřítel. Amélie Nothombová. Přel. Sarka Belisová	Praha : Motto,	2004
978-80-204-3041-0	Nothomb, Amélie, 1967-	Strach a chvění / Amélie Nothombová. Přel. Jarmila Fialová	Praha : Mladá fronta,	2013
978-80-204-2267-5	Nothomb, Amélie, 1967-	Strach a chvění. Amélie Nothombová. Přel. Jarmila Fialová	Praha : Motto,	2004
978-80-86955-87-2	Nothomb, Amélie, 1967-	Vrahova hygiena. Amélie Nothombová. Přel. Jarmila Fialová	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2001
978-80-7185-365-8	Nothomb, Amélie, 1967-	Životopis hladu. Amélie Nothombová. Přel. Lucie Savlíková	Praha : Mladá fronta,	2012
978-80-7432-072-9	Novac, Ana, 1929-2010	Krásné dny mého mládí. Ana Novac. Přel. Zuzana Dlabalová	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2010
978-80-7008-179-1	Novarina, Valere, 1947-	Imaginární opereta. Valere Novarina. překlad Michal Laznovský	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2005
978-80-7386-087-5	Nys-Mazure, Colette, 1939-	Haute enfance = Vysoké dětství. Colette Nys-Mazure. z francouzského originalu Přel., životopisnými poznámkami a doslovem opatřila Jana Boxbergerová. ilustrace Anne-Marie Letort	Praha : Protis,	2011
978-80-7222-607-8	Ono-dit-Biot, Christophe, 1975-	Šamanka. Christophe Ono-dit-Biot. Přel. Miluse Krejčová	Libéznice : Víkend,	2009
978-80-7246-033-1	Orban, Christine, 1954-	Tajemné hry lásky. Christine Orbanová, Olivier Orban. Prel. Dana Melanová	Praha : Motto,	1999
978-80-7218-256-0	Orsenna, Erik, 1947-	Dlouho. Erik Orsenna. Prel. Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress,	1999
978-80-7207-323-0	Orsenna, Erik, 1947-	Koloniální výstava. Erik Orsenna. Přel. a doslovem opatřila Catherine Ebert-Zeminová	Praha : Volvox Globator,	2000

978-80-00-01493-9	Oster, Christian, 1949-	Schuzky. Christian Oster. Přel. Dana Melanova	Praha : Albatros,	2005
978-80-7246-094-3	Oufkir, Malika, 1953-	Vezenkyne. Malika Oufkir a Michele Fitoussi. Přel. Sarka Belisova	Praha : Motto,	2001
978-80-7246-559-0	Oufkir, Malika, 1953-	Vezenkyne. Malika Oufkir a Michele Fitoussi. Přel. Sarka Belisova	Praha : Motto,	2011
978-80-7325-203-8	Ozouf, Mona, 1931-	Co prozrazuje roman : 19. století mezi starým režimem a revolucí. Mona Ozoufova. Přel. Pavla Dolezalova	Brno : Centrum pro studium demokracie a kultury,	2009
978-80-7325-094-2	Ozouf, Mona, 1931-	Revolucní svátky : 1789-1799. Mona Ozoufova. Přel. Pavla Dolezalova	Brno : Centrum pro studium demokracie a kultury,	2006
978-80-204-1040-6	Page, Martin, 1975-	Jak jsem se stal hlupákem. Martin Page. Přel. Alan Beguivin	Praha : Mladá fronta,	2003
978-80-204-1777-X	Page, Martin, 1975-	Jak jsem se stal hlupákem. Martin Page. Přel. Alan Beguivin	Praha : Mladá fronta,	2006
978-80-7021-554-2	Pagnol, Marcel, 1895-1974	Boží tajemství. Marcel Pagnol. Přel. a doslov napsal Jiri Zak. ilustrace Jiri Sopko	Praha : Vyšehrad,	2002
978-80-7021-312-4	Pagnol, Marcel, 1895-1974	Divenka s tmavými očima. Marcel Pagnol. Přel. Jiri Zak	Praha : Vyšehrad,	1999
978-80-7021-939-3	Pagnol, Marcel, 1895-1974	Jak voni tymian. Marcel Pagnol. Přel. a poznámku napsala Eva Musilova	Praha : Vyšehrad,	2008
978-80-7429-195-1	Pagnol, Marcel, 1895-1974	Jak voni tymian. Marcel Pagnol. Přel. a poznámku napsala Eva Musilova	Praha : Vyšehrad,	2011
978-80-7021-720-0	Pagnol, Marcel, 1895-1974	Jak voni tymian. Marcel Pagnol. Přel. Eva Musilova	Praha : Vyšehrad,	2004
978-80-7021-381-7	Pagnol, Marcel, 1895-1974	Jak voni tymian. Marcel Pagnol. Přel. a poznámku napsala Eva Musilova	Praha : Vyšehrad,	2000
978-80-207-0401-9	Pagnol, Marcel, 1895-1974	Tatinkova sláva / Marcel Pagnol ; přel. Eva Musilova	Praha : Odeon,	1992
978-80-7021-422-8	Pagnol, Marcel, 1895-1974	Ziva voda. Marcel Pagnol. Přel. Dagmar a František X. Halasovi	Praha : Vyšehrad,	2001
978-80-7021-972-0	Pagnol, Marcel, 1895-1974	Ziva voda. Marcel Pagnol. Přel. Dagmar a František X. Halasovi	Praha : Vyšehrad,	2008
978-80-7429-231-6	Pagnol, Marcel, 1895-1974	Ziva voda. Marcel Pagnol. Přel. Dagmar a František X. Halasovi	Praha : Vyšehrad,	2012
978-80-7203-563-0	Pahlavi, Farah, 1938-	Paměti. Farah Pahlavi. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2004
978-80-7033-339-1	Pairault, Suzanne, 1897-1985	Pohotovost / Suzanne Pairault ; přel. Ilona Stanková ; ilustroval Milan Vavron	Praha : Olympia,	1995
978-80-7033-360-X	Pairault, Suzanne, 1897-1985	Sestrická bez minulosti / Suzanne Pairault ; přel. Ilona Stanková ; obalku navrhl Oldřich Posmurný	Praha : Olympia,	1995
978-80-7462-142-0	Pancol, Katherine, 1949-	Pomalý valčík želviček : román. Katherine Pancolova. Přel. Daniela Veškrnová	Brno : Jota,	2012
978-80-204-0779-0	Pancol, Katherine, 1949-	Tvar za obrazem : Jackie Kennedyová 1929-1994. Katherine Pancolova. Přel. Tereza Horvathova	Praha : Mladá fronta,	1999
978-80-7462-326-4	Pancol, Katherine, 1949-	Vevečky z Central Parku bývají v pondělí smutné : román / Katherine Pancolová. Přel. Jiří Žák	Brno : Jota,	2013
978-80-7217-822-3	Pancol, Katherine, 1949-	Zlute oči krokodylu : román. Katherine Pancolova. Přel. Daniela Veškrnová	Brno : Jota,	2011
978-80-87057-01-8	Parquin, Denis-Charles, 1786-1845	Napoleonův kavalér : paměti kapitána Parquina, příslušníka 20. jízdního mysliveckého a 2. gardového jízdního mysliveckého pluku : kritické vydání. uvádí Jiri Kovarik	Praha : Elka Press,	2007
978-80-902308-1-4	Pascal, Blaise, 1623-1662	Blazeje Pascala O duchu geometrickem. Přel. Jiri Guth	Praha : Marie Klatikova,	1999
978-80-204-0850-9	Pascal, Blaise, 1623-1662	Myslenky : vybor. Blaise Pascal. z fr. orig. vybr. a podle ruz. vyd. přel. a pozn. opatr. Miloslav Zilina	Praha : Mladá fronta,	2000
978-80-7008-157-0	Pavis, Patrice, 1947-	Divadelní slovník. Patrice Pavis. předmluva Anne Ubersfeldova. Přel. Daniela Jobertova	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2003
978-80-85619-37-7	Peguy, Charles, 1873-1914	Eseje / Charles Peguy ; z francouzských originalů Přel. a uspořádala Alena Blahová, esej Práce Přel. Jan Sokol	Olomouc : Votobia,	1993
978-80-204-1140-2	Pennac, Daniel, 1944-	Jako román. Daniel Pennac. Přel. Helena Beguivínová	Praha : Mladá fronta,	2004
978-80-204-1091-0	Pennac, Daniel, 1944-	Lidozrouť z Obchodáku. Daniel Pennac. Přel. Vlasta Misarova	Praha : Mladá fronta,	2004
978-80-204-2989-1	Pennac, Daniel, 1944-	Lidozrouť z Obchodáku. Daniel Pennac. Přel. Vlasta Misarova	Praha : Mladá fronta,	2006
978-80-204-0956-4	Pennac, Daniel, 1944-	Obchodnice s prozou. Daniel Pennac. Přel. Vlasta Misarova	Praha : Mladá fronta - Dauphin,	2002

978-80-208-0285-1	Pennac, Daniel, 1944-	Starenky miluji strelly dum-dum / Daniel Pennac ; přel. Eva Pokorna ; obalku navrhl a graficky upravil Petr Koubek	Praha : Práce,	1993
978-80-204-1067-8	Pennac, Daniel, 1944-	Sudicka pistolnice. Daniel Pennac. Přel. Eva Pokorna	Praha : Mladá fronta,	2003
978-80-86955-62-9	Pennac, Daniel, 1944-	Vasen podle Terezy. Krestane a Mauri. Daniel Pennac. Přel. Vlasta Misarova	Praha : Garamond,	2007
978-80-204-2057-2	Perec, Georges, 1936-1982	Jak postupovat, chce-li clovek pozadat sefa oddeleni o zvyseni platu. Georges Perec. Přel. Katerina Vinsova	Praha : Mladá fronta,	2010
978-80-7185-355-0	Perec, Georges, 1936-1982	Kabinet sberatele : historie jednoho obrazu. Georges Perec. Přel. Katerina Vinsova	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2001
978-80-204-0681-6	Perec, Georges, 1936-1982	Zivot navod k pouziti : (romany). Georges Perec. Přel. Katerina Vinsova	Praha : Mladá fronta,	1998
978-80-7211-210-4	Pergaud, Louis, 1882-1915	Knoflíková válka : román dvanáctého roku mého života. Louis Pergaud	Plzeň : Nava,	2005
978-80-7388-424-6	Pergaud, Louis, 1882-1915	Knoflíková válka : román dvanáctého roku mého života. Louis Pergaud. Přel. Jiri Zak. ilustrace Rostislav Pospisil	Praha : XYZ,	2010
978-80-7388-727-8	Pergaud, Louis, 1882-1915	Knoflíková válka : román dvanáctého roku mého života. Louis Pergaud. Přel. Jiří Žák. ilustrace Rostislav Pospisil	Praha : XYZ,	2012
978-80-85319-36-5	Pernoud, Regine, 1909-1998	Zivot Jany z Arku / Regine Pernoudova ; přel. Stanislava Kanova	Brno : Cesta,	1994
978-80-86216-20-9	Perrault, Charles, 1628-1703	Ctyri francouzske pohadky. Charles Perrault, ilustrovala Helena Zmatlikova. z francouzskeho originalu volne Přel. Jan Zmatlik	Praha : Artur,	2001
978-80-207-0118-4	Perrault, Charles, 1628-1703	Francouzske pohadky / Charles Perrault, Marie-Catherine d'Aulnoy, Jeanne-Marie Leprince de Beaumont ; přel. Frantisek Hrubin, Tamara Sykorova ; verse Přel. Gustav Franci ; doslovem oopatril Zdenek Hrbata ; ilustrovala Marketa Prachaticka	Praha : Odeon,	1990
978-80-86113-51-5	Perrault, Charles, 1628-1703	Francouzske pohadky & bajky. Charles Perrault. ilustrace Eva Frantova. z francouzskeho originalu Přel. Frantisek Hrubin a Gustav Franci	Praha : Brio,	2001
978-80-85369-31-1	Perrault, Charles, 1628-1703	Klasicke pohadky / Ch. Perrault ; ilustroval Jose M. Lavarello ; spanelsky prevypravrel Eduard Jose ; Přel. Jaroslava Rauschova	Praha : Artia Pegas Press,	1994
978-80-7151-140-4	Perrault, Charles, 1628-1703	Kocour v botach. Charles Perrault. ilustrace Ludek Manasek. Přel. a upravil Vratislav Stovicek	Praha : Aventinum,	2000
978-80-7237-367-6	Perrault, Charles, 1628-1703	Nejkrasnejsi pohadky : na dobrou noc	Praha : Svojtka & Co.,	2000
978-80-7151-081-5	Perrault, Charles, 1628-1703	Palecek. Charles Perrault. ilustrace Jaroslava Bicovska. Prel. a upravil Vratislav Stovicek	Praha : Aventinum,	1999
978-80-85277-52-2	Perrault, Charles, 1628-1703	Pohadky Charlese Perraulta / ilustrovala Zdenka Krejcova ; přel. Frantisek Hrubin	Praha : Aventinum,	1995
978-80-7151-001-7	Perrault, Charles, 1628-1703	Popelka / Charles Perrault ; ilustrace Zdenka Krejcova ; preklad z francouzstiny Magdalena Stolova	Praha : Aventinum,	1997
978-80-200-0750-4	Perrault, Gilles, 1931-	V podzemi Treti rise. Gilles Perrault. Prel. Sergej Machonin	Praha : Academia,	1999
978-80-86862-45-3	Perret, Paul, 1830-1904	Zive obrazy. Paul Perret. ilustrace Ch. Dumonet. Přel. Karel Jaros	Praha : Dybbuk,	2008
978-80-85619-67-9	Perruchot, Henri, 1917-1967	Zivot Vincenta van Gogha / Henri Perruchot ; z francouzskeho originalu ... Přel. Frantisek Zverina	Olomouc : Votobia,	1993
978-80-7192-908-5	Persane-Nastorg, Michele	Marie de Saint Exupery - hvezda Maleho prince. Michele Persane-Nastorg. Přel. Zdenka Stavinohova	Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství,	2004
978-80-7239-156-9	Petit, Marc, 1947-	Architekt ledovych snu. Marc Petit	Brno : Doplněk,	2004
978-80-00-02156-0	Pevel, Pierre, 1968-	Mece kardinala de Richelieu. Pierre Pevel. Přel. Dana Melanova	Praha : Albatros,	2009
978-80-86300-54-2	Pevsner, Antoine, 1886-1962	Dopisy bratrovi. Antoine Pevsner. z originalu ... Přel. Jitka Hamzova. vybral a usporadal Stanislav Kolibal	Praha : Arbor vitae,	2008
978-80-7362-304-8	Peyramaure, Michel, 1922-	Babylonske reky. Michel Peyramaure. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-204-1183-6	Phoolan Devi, 1963-2001	Ja, Phulan Devi, kralovna banditu. Phulan Devi ve spolupraci s Marie-Therese Cuny. Přel. Helena Heroldova	Praha : Mladá fronta,	2004
978-80-7341-335-3	Piaf, Edith, 1915-1963	Kolo stesti. Edith Piaf. uvodni slovo a poznamky Marc Robine. predmluva Jean Cocteau. doslov Fred Mella. Přel. Galina Kavanova. texty pisni Přel. Jiri Dedecek	Praha : BB art,	2004
978-80-7381-788-6	Piaf, Edith, 1915-1963	Kolo stesti. Edith Piaf. uvodni slovo a poznamky Marc Robine. predmluva Jean Cocteau. doslov Fred Mella. Přel. Galina Kavanova. texty pisni Přel. Jiri Dedecek	Praha : BB art,	2010

978-80-7205-103-2	Picasso, Marina, 1950-	Muj dedecek. Marina Picasso. ve spolupraci s Louisem Valentinem. Přel. Ivana Glattova	Praha : Pragma,	2003
978-80-7207-546-2	Pieyre de Mandiargues, Andre, 1909-1991	Cerne muzeum. Andre Pieyre de Mandiargues. Přel. Stanislav Jirsa	Praha : Volvox Globator,	2005
978-80-86019-76-4	Pieyre de Mandiargues, Andre, 1909-1991	Morska lilie. Andre Pieyre de Mandiargues. Magdalena Fricova	Praha (Liberec) : Dauphin,	1999
978-80-86013-01-4	Pieyre de Mandiargues, Andre, 1909-1991	Nestydata brana / Andre Pieyre de Mandiargues ; přel. Ladislav Sery	Liberec : Dauphin ; Praha : Maťa,	1996
	Pieyre de Mandiargues, Andre, 1909-1991	Vičí slunce / André Pieyre de Mandiargues ; [z francouzského originálu ... přeložil Ladislav Šerý]	Praha : Reflex,	1992
978-80-7243-663-7	Pigaille, Henri, 1958-	Lesk rodu Borgiů. 2, Večeře ve Vatikánu / Henri Pigaille	Praha : Brána,	2013
978-80-7243-600-2	Pigaille, Henri, 1958-	Lesk rodu Borgiů. Purpur a meč / Henri Pigaille ; z franc. orig. přeložila Jitka Matějů ; odpovědný redaktor Marie Bělíková	Praha : Brána,	2013
978-80-7433-000-1	Pingeot, Mazarine, 1974-	Musela jsem mlcet. Mazarine Pinget. Přel. Miluse Krejcova	Libeznice : Víkend,	2009
978-80-86379-03-5	Pinget, Robert, 1919-1997	Pan Blouznil. Robert Pinget. Přel. Petr Himmel	Praha : Garamond,	2000
978-80-87048-26-9	Pinget, Robert, 1919-1997	Passacaglia. Robert Pinget. Přel. Jiri Reynek	Zblov : Opus,	2011
978-80-242-2504-3	Piskic, Marc	Zahada Modreho vlaku. scenar a kresba Marc Piskic. Přel. Michala Markova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2009
978-80-242-3474-8	Place, François, 1957-	Létající celnice / François Place. Přel. Miluše Krejčová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2013
978-80-7209-432-7	Plisson, Philip, 1947-	More. Philip Plisson. predmluva Yann Queffelec. texty Eliane Georges. Přel. Zuzana Janyškova	Praha : Slovart,	2003
978-80-7008-162-7	Pliya, Jose, 1966-	Maska Siky : horkosládka komedie. Jose Pliya. Přel. i Matylda a Michal Laznovských	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2004
978-80-7407-046-4	Pochna, Marie-France, 1941-	Christian Dior. Marie-France Pochnaova. Přel. y Alena Lhotova a Vera Hrubanova	Praha : Garamond,	2009
978-80-7174-309-7	Ponson du Terrail, Pierre Alexis de, 1829-1871	Tajemne dedictvi. Ponson du Terrail	Brno : Návrat,	2000
978-80-85617-40-4	Porche, Francois, 1877-1944	Bolestny zivot Baudelairuv / Francois Porche ; přel. Svatopluk Kadlec	Brno : Jota,	1994
978-80-87580-67-7	Porete, Marguerite, ca 1250-1310	Zrcadlo prostých duší / Markéta Porete ; úvodní studie Martin Žemla ; doslov Martin C. Putna. Přel. Martin Žemla	Praha : Malvern,	2013
978-80-87183-45-8	Porion, Jean-Baptiste, 1899-1987	Laska a ticho. Kartuzian. Přel. Jan Cibulka	Praha : Krystal OP,	2012
978-80-7106-158-1	Postel, Claude	John Dee : mag ze Zlate ulicky / Claude Postel ; přel. Anna Hanova	Praha : NLN,	1996
978-80-7207-163-7	Poulin, Jacques, 1937-	Volkswagen blues. Jacques Poulin. Přel. Eva Janovcova	Praha : Volvox Globator,	1998
978-80-902231-5-X	Pourrat, Henri, 1887-1959	Kaspar z hor. Henri Pourrat. Přel. Jiri Reynek. ilustroval Francois Angeli. doslov Tereza Horvathova	Havlíčkův Brod : Literární cajovna Suzanne Renaud,	2001
	Pourrat, Henri, 1887-1959	Kašpar z hor. I/II / Henri Pourrat ; přeložil Jiří Reynek ; ilustroval François Angeli	Havlíčkův Brod : Literární cajovna Suzanne Renaud,	2002
	Pourrat, Henri, 1887-1959	Kašpar z hor. III/IV / Henri Pourrat ; přeložil Jiří Reynek ; ilustroval François Angeli	Havlíčkův Brod : Literární cajovna Suzanne Renaud,	2002
978-80-87595-03-9	Pourrat, Henri, 1887-1959	O pistolce a jine prihody. Henri Pourrat. vybral a Přel. Jiri Rejnek	Havlíčkův Brod : Petrkov,	2011
978-80-86653-10-2	Pourrat, Henri, 1887-1959	O Pulpanovi a jine prihody. Henri Pourrat. vybral a Přel. Jiri Reynek	Havlíčkův Brod : Literární cajovna Suzanne Renaud,	2006
978-80-902231-1-7	Pourrat, Henri, 1887-1959	O reravych ocich a jine pribehy / Henri Pourrat ; z ruznych francouzskych originalu vybral a Přel. Jiri Reynek	Havlíčkův Brod : Literární cajovna Suzanne Renaud,	1997
	Pourrat, Henri, 1887-1959	Poklady z Auvergne : pohádky a povídky z větrných hor / Henri Pourrat ; [z francouzských originálů vybral, přeložil a doslov napsal Jiří Reynek ; ilustrovala Olga Ptáčková]	Havlíčkův Brod : Hejkal,	1994

978-80-85821-87-7	Powell, Nicolas	Podivuhodna dobrodruzství umeleckych del. Nicolas Powell. Přel. Hana Hurtova	Praha : Themis,	2000
978-80-7462-418-6	Pozzo di Borgo, Philippe, 1951-	Druhý dech a ďábel strážný / Philippe Pozzo di Borgo. Přel.Šárka Belisová	Brno : Jota,	2013
978-80-87705-10-0	Prassinos, Gisele, 1920-	Tvář s lehkým záchvěvem trápení / Gisele Prassinos. Přel.Jana Podhorská	Praha : Rubato,	2013
978-80-85844-44-3	Prater, Donald A., 1918-2001	Jak znející sklo : život Rainera Marii Rilka. Donald A. Prater. Přel. Alena Blahova	Praha : Nakladatelství Franze Kafky,	1999
978-80-7175-004-2	Prevert, Jacques, 1900-1977	Nadosmrti dítětem. Jacques Prevert. fotografie Frantisek Dostal. Přel., usporadal a redakcne pripravil Karel Sys	Praha : Prospektrum,	2004
978-80-86184-05-6	Prevert, Jacques, 1900-1977	Nejkratsi pisne. Jacques Prevert. preklad Adolf Kroupa. dve originalni kolaze Vera Janouskova	Praha : Aulos,	2000
978-80-204-0671-9	Prevert, Jacques, 1900-1977	Pro tebe, ma lasko : vybor z versu / Jacques Prevert ; z francouzskych originalu Přel. Frantisek Barta ... et al. ; usporadal a doslov napsal Jiri Zacek	Praha : Mladá fronta,	1997
978-80-7304-041-7	Prevert, Jacques, 1900-1977	Slova. Jacques Prevert. Přel. a poznanku napsal Petr Skarlant	Praha : Akropolis,	2004
978-80-85770-86-5	Prevert, Jacques, 1900-1977	Slova. Jacques Prevert. Přel. a poznanku napsal Petr Skarlant	Praha : Akropolis,	2000
978-80-86862-35-4	Protat, Louis, 1819-1881	Prijimaci zkouska mamsel Flory. Louis Protat. ilustrace Eric Galton	Praha : Dybbuk,	2007
978-80-86118-36-3	Proust, Marcel, 1871-1922	Dnove cetby. Marcel Proust. Prel. Milos Hlavka. doslov napsal Igor Fic	Brno : Vetus Via,	1999
978-80-7198-035-8	Proust, Marcel, 1871-1922	Eseje : zamysleni nad Sainte-Beuvem / Marcel Proust ; přel. a edicni poznanku napsala Vera Dvorakova	Olomouc : Votobia,	1996
978-80-7309-495-9	Proust, Marcel, 1871-1922	Hledání ztraceného času. I, Svet Swannovych. Marcel Proust. z francouzstiny Přel. Prokop Voskovec	Praha : Levné knihy,	2007
978-80-87067-63-5	Proust, Marcel, 1871-1922	Hledání ztraceného času. I., Svět Swannovych. Marcel Proust. Přel. Prokop Voskovec	Praha : Rybka,	2012
978-80-87067-63-5	Proust, Marcel, 1871-1922	Hledání ztraceného času. II., Ve stínu kvetoucích dívek. Marcel Proust. Přel. Prokop Voskovec	Praha : Rybka,	2012
978-80-87067-63-5	Proust, Marcel, 1871-1922	Hledání ztraceného času. III., Svět Guermantovych. Marcel Proust. Přel. Jiří Pechar	Praha : Rybka,	2012
978-80-87067-63-5	Proust, Marcel, 1871-1922	Hledání ztraceného času. IV., Sodoma a Gomora. Marcel Proust. Přel. Jiří Pechar	Praha : Rybka,	2012
978-80-87067-63-5	Proust, Marcel, 1871-1922	Hledání ztraceného času. Marcel Proust. Přel. Prokop Voskovec	Praha : Rybka,	2012
978-80-87067-63-5	Proust, Marcel, 1871-1922	Hledání ztraceného času. V., Uvězněna. Marcel Proust. Přel. Jiří Pechar	Praha : Rybka,	2012
978-80-87067-63-5	Proust, Marcel, 1871-1922	Hledání ztraceného času. VI., Uprchla. Marcel Proust. Přel. Jiří Pechar	Praha : Rybka,	2012
978-80-87067-63-5	Proust, Marcel, 1871-1922	Hledání ztraceného času. VII., Čas znovu nalezeny. Marcel Proust. Přel. Jiří Pechar	Praha : Rybka,	2012
978-80-200-1801-4	Proust, Marcel, 1871-1922	Jean Santeuil. Marcel Proust. Přel. a doslov a chronologicky prehled autorova zivota napsal Michal Novotny	Praha : Academia,	2009
978-80-7198-094-3	Proust, Marcel, 1871-1922	Myslenky / Marcel Proust ; přel. Jiri Pechar ; z Hledani ztraceneho casu vybral a poznanku napsal Jaroslav Stepanek	Olomouc : Votobia,	1996
978-80-204-0610-7	Proust, Marcel, 1871-1922	Swannova laska / Marcel Proust ; přel. Josef Heyduk	Praha : Mladá fronta,	1997
978-80-7309-678-6	Puccini-Delbey, Geraldine, 1966-	Sexualni zivot v Rime. Geraldine Puccini-Delbeyova. Přel. Klara Uhlířova	Praha : Levné knihy,	2009
978-80-7272-100-3	Pujade-Renaud, Claude, 1932-	Macecha. Claude Pujade-Renaud. Přel.i Anna a Erik Lukavsti	Praha (Liberec) : Dauphin,	2006
978-80-7207-490-3	Queneau, Raymond, 1903-1976	Deti bahna. Raymond Queneau. Přel. Ladislav Sery. doslov Patrik Ourednik	Praha : Volvox Globator,	2002
978-80-208-0069-7	Queneau, Raymond, 1903-1976	Modre kvety / Raymond Queneau ; přel. a doslov napsal Jiri Pelan ; ilustrace Jindrich Ulrich	Praha : Práce,	1992
978-80-259-0076-5	Queneau, Raymond, 1903-1976	Modre kvety. Raymond Queneau. Přel. Jiri Pelan. ilustrace Chrudos Valousek	Praha : Albatros-Plus,	2011
978-80-86955-11-7	Queneau, Raymond, 1903-1976	Na svateho Dyndy. Raymond Queneau. Přel. Jarmila Fialova	Praha : Garamond,	2006
978-80-7207-384-2	Queneau, Raymond, 1903-1976	Na zensky je clovek kratkej. Raymond Queneau. Přel. Patrik Ourednik	Praha : Volvox Globator,	2001

978-80-86205-37-3	Queneau, Raymond, 1903-1976	Obly a Pelech. Raymond Queneau. Přel. Eva Blinkova Pelanova	Praha : Volvox Globator : Kniha, Grafika, Bibliografie - KGB,	2009
	Queneau, Raymond, 1903-1976	Odile	Praha : Mladá fronta,	1993
978-80-85769-21-2	Queneau, Raymond, 1903-1976	Stylistická cvičení / Raymond Queneau ; přel. Patrik Ourednik	Praha : Volvox Globator,	1994
978-80-7207-853-0	Queneau, Raymond, 1903-1976	Stylistická cvičení = Exercices de style. Raymond Queneau. Přel. Patrik Ourednik	Praha : Volvox Globator,	2012
978-80-86379-46-9	Queneau, Raymond, 1903-1976	Svizel. Raymond Queneau. Přel. a doslov napsal Jiri Pelan	Praha : Garamond,	2003
978-80-85320-85-1	Queneau, Raymond, 1903-1976	Zazi v metru / Raymond Queneau ; přel. Zdenek Pribyl ; ilustroval Michael Rittstein	Praha : Trigon,	1996
978-80-259-0028-4	Queneau, Raymond, 1903-1976	Zazi v metru. Raymond Queneau. Přel. Zdenek Pribyl	Praha : Albatros-Plus,	2010
978-80-7178-339-0	Quentric-Seguy, Martine	Příběhy z moudrosti Indu I. Martine Quentric-Seguy. Přel. y Hana Prouskova a Alena Lhotova	Praha : Portál,	1999
978-80-7178-347-1	Quentric-Seguy, Martine	Příběhy z moudrosti Indu II. Martine Quentric-Seguy. Přel. y Hana Prouskova a Alena Lhotova. doslov k českému vydání napsala a slovníček vypracovala Hana Preinhaelterova	Praha : Portál,	1999
978-80-903106-7-2	Quignard, Pascal, 1948-	Bludné stíny : (poslední království I). Pascal Quignard. z francouzštiny Přel. Matej Turek	Praha : Jitro,	2005
978-80-904817-1-8	Quignard, Pascal, 1948-	Terasa v Rímě. Pascal Quignard. Přel. i Jan Machej a Jana Podhorska	Praha : Rubato,	2011
978-80-207-0568-6	Quignard, Pascal, 1948-	Všechna jitra světa. Pascal Quignard. Přel. Jarmila Fialova	Praha : Odeon,	1998
978-80-207-1258-5	Quintreau, Laurent, 1965-	Hrubá země. Laurent Quintreau. Přel. Zdenek Rucki	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2008
978-80-85769-79-4	Rabelais, Francois, ca 1494-1553	Pantagruelská Právnost / Rabelais ; z francouzštiny Přel. a poznámkami opatřil Patrik Ourednik ; ilustrace Francois Deprez	Praha : Volvox Globator,	1995
978-80-85769-80-8	Rabelais, Francois, ca 1494-1553	Pojednání o případném pití vína / Rabelais ; z francouzštiny Přel. a poznámkami opatřil Patrik Ourednik ; ilustrace Francois Deprez	Praha : Volvox Globator,	1995
	Rabelais, Francois, ca 1494-1553	Pojednání o případném pití vína / Rabelais ; z francouzštiny Přel. a poznámkami opatřil Patrik Ourednik ; ilustrace Francois Deprez	Praha : Tako,	2002
978-80-7207-836-3	Rabelais, Francois, ca 1494-1553	Pojednání o případném pití vína, totiž velikém & ustavičném pro potěchu ducha & těla & proti všelikým chorobám oudu zevnitřních i vnitřních sepsané ku poučení & užitku brachu mokrého cechu. Francois Rabelais	Praha : Volvox Globator,	2012
978-80-7306-020-5	Rachet, Guy, 1930-	Chefren a Didufri : nedokoncena pyramida. Guy Rachet. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2001
978-80-7306-036-1	Rachet, Guy, 1930-	Chefren a pyramida u Sfingy : nedokoncena pyramida. Guy Rachet. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2002
978-80-7291-026-4	Rachet, Guy, 1930-	Cheops a Sluneční pyramida. Guy Rachet. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2001
978-80-7291-037-X	Rachet, Guy, 1930-	Cheopsův kamenný sen. Guy Rachet. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2001
978-80-7291-054-X	Rachet, Guy, 1930-	Mykerinos a božská pyramida : nedokoncena pyramida. Guy Rachet. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2002
978-80-86278-93-X	Rachet, Guy, 1930-	Nefertiti. Guy Rachet. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2001
	Racine, Jean, 1639-1699	Britannicus ; Ifigenie ; Atalia / Jean Racine ; z franc. orig. přel. Gustav Franc ; předmluvu naps. Antonín Vantuch	Praha : Odeon,	1990
978-80-203-0169-0	Racine, Jean, 1639-1699	Britannicus / Jean Racine ; Přel. Vladimír Mikes	Praha : Dilia,	1990
978-80-902034-2-6	Radiguet, Raymond, 1903-1923	Dábel v tele ; Ples u hrabete d'Orgel / Raymond Radiguet ; Přel. Tamara Sykorova	Praha : Tichá Byzanc,	1995
978-80-7309-506-2	Raffy, Serge, 1953-	Castro. Serge Raffy. Přel. Tereza Fisenkova	Praha : Levné knihy,	2008

978-80-86603-35-3	Rahimi, Atiq, 1962-	Tisíc domu snu a hruzy. Atik Rahimi. Přel. i Anna a Erik Lukavsti	Praha : Agite/Fra,	2008
978-80-204-0950-5	Rahimi, Atiq, 1962-	Zeme a popel. Atik Rahimi. Přel. i Anna a Erik Lukavsti	Praha : Mladá fronta,	2002
978-80-7207-610-8	Rambaud, Patrick, 1946-	Bitva. Patrick Rambaud. Přel. Karel Velický	Praha : Volvox Globator,	2006
978-80-7312-003-8	Rambaud, Patrick, 1946-	General zima : 1812. Patrick Rambaud. Přel. Hana Hurtova	Praha : Themis,	2001
978-80-903059-2-X	Ramuz, Charles-Ferdinand, 1878-1947	Kdyby se slunce nevrátilo. Charles Ferdinand Ramuz. Přel. Josef Heyduk	Tábor : Zahrada,	2003
978-80-901642-1-8	Ray, Pierre	Casino Palm beach / Pierre Ray ; přel. Lucie Gregorova	Praha : Saga,	1994
978-80-7272-210-5	Raymond-Thimonga, Philippe, 1959-	Mezi krajinami. Philippe Raymond-Thimonga. Přel. Michal Novotný	Praha (Liberec) : Dauphin,	2009
978-80-7272-048-1	Raymond-Thimonga, Philippe, 1959-	Podobenství. Philippe Raymond-Thimonga. Přel. Jovanka Sotolova	Praha (Liberec) : Dauphin,	2002
978-80-900352-7-2	Réage, Pauline, 1907-1998	Příběh O. : krasna z Roissy / Pauline Reageova ; preklad Lucie Erbenova ; ilustrace Jan Krejčí	Praha : Tabu,	1991
978-80-7294-150-X	Réage, Pauline, 1907-1998	Příběh O. Navrat do Roissy. Pauline Reageova. Přel. Matej Turek	Brno : Host,	2005
978-80-7294-857-4	Réage, Pauline, 1907-1998	Příběh O ; Návrat do Roissy / Pauline Réageová. Přel. Matěj Turek	Brno : Host,	2013
978-80-85639-76-9	Redon, Odilon, 1840-1916	Samomluvy / Odilon Redon ; z francouzských originalu vybraly Jitka Hamzova a Vera Laudova ; Přel. J. Hamzova ; doslov V. Laudova	Praha : Torst,	1996
978-80-904419-6-5	Reichmann, Sebastian, 1947-	Úžeh v botanické zahradě a jiné básně / Sebastian Reichmann ; vybral a přeložil Petr Král	Praha : Sdružení Analogonu,	2013
978-80-7244-052-7	Remy, Jacqueline	Stastne dny byvaji kratke. Jacqueline Remy. Přel. Miroslava Valova	Praha : Šulc a spol.,	2001
	Renaud, Suzanne, 1889-1964	Andele a motyli. Suzanne Renaud, Bohuslav Reynek; basne z francouzského originalu Přel. Alice Skochova; osm kreseb nakreslil Vaclav Blaha	S.l. : Svata Anna,	2006
978-80-901254-1-7	Renaud, Suzanne, 1889-1964	Dvere v přítmi / Suzanne Renaud ; přel. Bohuslav Reynek	Náchod : Pavel Maur,	1992
	Renaud, Suzanne, 1889-1964	Petrkov / Bohuslav Reynek, Suzanne Renaud ; [esej] Jan M. Tomeš ; [vzpomínky] Jaroslav Šerých, Pavel Sukdolák ; [celkovou podobu knihy včetně typografické osnovy vytvořil Aleš Krejča ; deset suchých jehel vytiskl Milan Dřímál ; text z ruční sazby písma Baskerville (Monotype) vysázal Jiří Vágner ; vytiskl Jiří Liška ; knihařsky zpracovali Lubomír a Miroslava Krupkovi ; editor Vladimír Beneš]	Praha : Bonaventura,	1993
	Renaud, Suzanne, 1889-1964	Suzanne Renaud Bohuslavu Reynkovi : dopisy 1923-1926 = Suzanne Renaud à Bohuslav Reynek : Lettres 1923-1926	Zlín : Archa,	1996
978-80-904061-0-0	Renaud, Suzanne, 1889-1964	Tusený usvit = Aurore invisible. Suzanne Renaud. Přel. Jan Marius Tomes	Havlíčkův Brod : Petrkov,	2008
	Renaud, Suzanne, 1889-1964	Vers l'automne = K podzimu : Ensemble de poésies en langue originale et dans la traduction tchèque / Suzanne Renaud ; Traduction [z franc. do češ.] de Jan M. Tomeš ; Avec sept pointes sèches de Bohuslav	Praha : Bonaventura,	1992
978-80-903857-9-5	Renaude, Noelle, 1949-	Popel a lampiony. Noelle Renaude. Přel. a poznámku o autorovi napsal Tomas Vokac	Praha : Transteatral,	2008
978-80-7106-788-1	Renoir, Jacques, 1942-	Milostny obraz. Jacques Renoir. Přel. Tomas Kybal	Praha : NLN,	2006
978-80-200-1228-1	Renoir, Jean, 1894-1979	Muj zivot a me filmy. Jean Renoir. Přel. a bibliografickými udaji a rejstrikem opatřila Tereza Horvathova	Praha : Academia,	2004
978-80-200-0517-X	Renoir, Jean, 1894-1979	Renoir. Jean Renoir. Přel. Vera Smetanova	Praha : Academia,	2000
978-80-900279-3-8	Retif de La Bretonne, Nicolas-Edme, 1734-1806	Anti-Justina / Retif de la Bretonne	Praha : Agentura Cesty,	1991
978-80-205-0293-9	Retif de La Bretonne, Nicolas-Edme, 1734-1806	Sara, aneb, posledni milostne dobrodruzstvi petactyricatnika / Restif de la Bretonne ; Přel. Raisa Novotna	Praha : Svoboda-Libertas,	1993

978-80-249-1359-9	Revy, Theresa, 1965-	Bila vlčice. Theresa Revy. Přel. Dana Melanová	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2010
978-80-249-1693-4	Revy, Theresa, 1965-	Vsechny sny sveta. Theresa Revy. Přel. Dana Melanová	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2011
978-80-901254-5-X	Reverdy, Pierre, 1889-1960	Chut skutečna / Pierre Reverdy ; z francouzských originalů vybral, Přel. a poznámku napsal Jan Vladislav ; kresba Jiri Medilek	Náchod : Pavel Maur,	1997
978-80-7388-269-3	Rey-Magnan, Emmanuelle	Avignonske prorocství : roman. Emmanuelle Rey-Magnanová, Pascal Fontanille. Přel. Jiri Zak	Praha : XYZ,	2009
978-80-85190-52-4	Rey, Frederic	Clovek Michelangelo : roman / Frederic Rey ; přel. Jiri Zak	Praha : Prostor,	1997
978-80-7306-552-2	Rey, Marie-Pierre	Tragické tažení 1812 : Napoleonův vpád do Ruska v novém světle / Marie-Pierre Reyová. Přel. Lubomír Kotačka	Praha : Dobrovský,	2013
978-80-86356-15-9	Reyes, Alina, 1956-	Reznik. Alina Reyes. z francouzštiny Přel. Zlata Chatel	Praha : One Woman Press,	2002
978-80-86603-67-4	Reza, Yasmina, 1959-	Adam Haberberg. Yasmina Reza. Přel. i Anna a Erik Lukavští	Praha : Fra,	2010
978-80-7008-067-1	Reza, Yasmina, 1959-	Obraz ; Muz přístupný nahodám / Yasmina Reza ; z francouzských originalů Přel. Michal Laznovský	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	1997
978-80-86603-31-5	Reza, Yasmina, 1959-	Zoufalství. Yasmina Reza. Přel. Zdenka Kovarova	Praha : Agite/Fra,	2007
978-80-7376-044-1	Rheims, Nathalie, 1959-	Megiddský kruh : vraždy podle zverokruhu. Nathalie Rheimsová. Přel. Marta Lacrampe-Sudová	Praha : Olympia,	2007
978-80-237-3697-3	Richard, Louis	Mark Stone a charlungsti bojovníci : Mark Stone. rada A, svazek 1. Louis Richard	Praha : Ivo Železný,	2002
978-80-204-2412-9	Richard, Pierre, 1934-	Jako ryba bez vody. Pierre Richard. Přel. Hana Holubkovová	Praha : Mladá fronta,	2012
978-80-7298-017-3	Ricoeur, Paul, 1913-2005	Cas a vyprávění. I, Zapletka a historické vyprávění. Paul Ricoeur. Přel. i Miroslav Petricek jr. a Vera Dvorakova	Praha : OIKOYMENH,	2000
978-80-7298-051-3	Ricoeur, Paul, 1913-2005	Cas a vyprávění. II, Konfigurace ve fiktivním vyprávění. Paul Ricoeur. Přel. Miroslav Petricek jr.	Praha : OIKOYMENH,	2002
978-80-7298-105-2	Ricoeur, Paul, 1913-2005	Cas a vyprávění. III, Vyprávěný čas. Paul Ricoeur. Přel. Miroslav Petricek	Praha : OIKOYMENH,	2007
978-80-7007-185-0	Ricoeur, Paul, 1913-2005	Úkol hermeneutiky : eseje o hermeneutice. Paul Ricoeur. Přel. Alice Kliková	Praha : Filosofie,	2004
978-80-7429-023-7	Rimbaud, Jean Arthur, 1854-1891	Cestou bez konce. Arthur Rimbaud. Přel. Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2011
978-80-7021-930-0	Rimbaud, Jean Arthur, 1854-1891	Cestou bez konce. Arthur Rimbaud. Přel. Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2008
978-80-86010-34-1	Rimbaud, Jean Arthur, 1854-1891	Dopisy vidoucího. Jean Arthur Rimbaud. ilustroval Vladimír Gebauer. Přel. Miloš Topinka	Praha : Gallery,	2000
978-80-204-0835-5	Rimbaud, Jean Arthur, 1854-1891	Ja je někdo jiný. Arthur Rimbaud. z francouzských originalů ... výběr sestavil, úvodní studii napsal, obrazový materiál vybral, dopisy z básnickovy korespondence Přel. a ediční poznámkou doprovodil Lumír Cívrný	Praha : Mladá fronta,	1999
978-80-7287-171-1	Rimbaud, Jean Arthur, 1854-1891	Opily koráb. Arthur Rimbaud. Přel. Vítězslav Nezval. doslov napsal Alše Pohorský. ilustrovala Kateřina Hosnedlova	Praha : Maťa,	2012
978-80-7059-033-5	Rimbaud, Jean Arthur, 1854-1891	Sezona v pekle / Arthur Rimbaud ; Z franc. přel. Petr Skarlant ; 6 kombinovanými technikami doprovodil Karel Demel ; Typografie Vladimír Viener	Praha : Supraphon,	1991
978-80-86379-09-4	Rimbaud, Jean Arthur, 1854-1891	Sezona v pekle. Iluminace. Arthur Rimbaud. Přel. Ales Pohorsky	Praha : Garamond,	2000
978-80-86379-61-2	Rimbaud, Jean Arthur, 1854-1891	Sezona v pekle. Iluminace. Dopisy vidoucího. Arthur Rimbaud. Přel. Ales Pohorsky	Praha : Garamond,	2003
	Rimbaud, Jean Arthur, 1854-1891	Srdce pod klerikou : Próza / Jean Arthur Rimbaud ; Upr. a k vyd. přípr. Richard Kraus	Praha : Boj,	1993
978-80-7185-018-7	Rio, Michel, 1945-	Merlin / Michel Rio ; přel. Lucie Savliková	Praha (Litomyšl) : Paseka,	1995
978-80-7246-090-0	Rival, Paul	Sest žen Jindřicha VIII.. Paul Rival. Přel. Roman Rericha	Praha : Motto,	2001
978-80-7294-102-X	Robbe-Grillet, Alain, 1922-2008	Dum milostných schůzek. Alain Robbe-Grillet. Přel. Marek Seckar	Brno : Host,	2004
978-80-7294-182-8	Robbe-Grillet, Alain, 1922-2008	Repriza. Alain Robbe-Grillet. Přel. Marek Seckar	Brno : Host,	2006
978-80-7294-896-3	Robbe-Grillet, Catherine, 1932-	Obraz / Jean de Berg. Přel. Miloš Hanák ; text přehlédl a doslov ... přeložil Marek Sečkař	Brno : Host,	2013
978-80-85844-02-8	Robert, Marthe	Sam jako Franz Kafka. Marthe Robert. Přel. a poznámku o autorce napsala Helena Beguinová	Praha : Nakladatelství Franze Kafky,	2001

978-80-7209-507-2	Roberts-Jones, Philippe, 1924-	Pieter Bruegel starsi. Philippe a Francoise Roberts-Jonesovi. Přel.y Alena Jurionova a Zuzana Bedrichova	Praha : Slovart,	2003
978-80-238-7847-6	Robida, Albert, 1848-1926	Elektrický život : z divu dvacateho veku : science-fiction napsane roku 1890, situovane do roku 1955. Albert Robida	Praha : Clinamen,	2001
978-80-7199-048-5	Robles, Emmanuel, 1914-1995	Benatky v zime. Emanuel Robles. Přel. Tamara Sykorova	Praha : X-Egem,	2000
978-80-7021-347-7	Roche, Henri-Pierre, 1879-1959	Jules a Jim. Henri-Pierre Roche. Prel. Stanislav Jirsa. doslov napsal Vaclav Jamek	Praha : Vyšehrad,	1999
978-80-7252-211-8	Roche, Marc, 1951-	Alzbeta II. : posledni kralovna. Marc Roche. z francouzského originalu Přel. Karina Mateju	Praha : Práh,	2008
978-80-7388-249-5	Rocheport, Benjamin, 1919-2005	Blazniva dobrodruzstvi Fanfana Tulipana. Benjamin Rocheport. Přel. Vladimir Brett	Praha : XYZ,	2009
978-80-7246-047-1	Rocheport, Christiane, 1917-1998	Odpočinek valecnika. Christiane Rocheportova. Přel. Jarmila Fialova	Praha : Motto,	2000
978-80-7306-075-2	Rochevoucauld, Stephanie de la	Tajemstvi Pompeji. Stephanie de la Rochevoucauld. Přel. Eva Ruxova	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2003
978-80-86063-68-3	Rodenbach, Georges, 1855-1898	Mrtve Bruggy. Georges Rodenbach. Přel. Jana Dratvova. ilustrace Jana Hakenova	Ústí nad Labem : AOS,	2009
978-80-204-0801-0	Rolin, Olivier, 1947-	Bur Sudan. Přel. Marie Janu	Praha : Mladá fronta,	1999
978-80-85498-34-0	Rolland, Romain, 1866-1944	Dobry clovek jeste zije / Romain Rolland	Karviná : Amosium servis,	1997
978-80-7309-004-X	Rolland, Romain, 1866-1944	Dobry clovek jeste zije. Petr a Lucie. Romain Rolland. Přel. Jaroslav Zaoralek	Praha : Levné knihy,	2000
978-80-85876-15-9	Rolland, Romain, 1866-1944	Mystický a cinny život dnesni Indie / Romain Rolland ; přel. Jaroslav Zaoralek	Praha : Eminent,	1995
978-80-85498-33-2	Rolland, Romain, 1866-1944	Petr a Lucie. Romain Rolland	Karviná : Amosium servis,	1997
978-80-85637-55-3	Rolland, Romain, 1866-1944	Petr a Lucie. Romain Rolland. Prel. Jaroslav Zaoralek	Praha : Český klub,	1999
978-80-86862-43-9	Romains, Jules, 1885-1972	Kralovstvi tel. Jules Romains. z francouzského originalu Přel. Jan Havlicek. ilustrace Jan Konupek	Praha : Dybbuk,	2008
978-80-7291-085-X	Romana, Muriel	Marco Polo. Karavana z Benatek. Muriel Romana. Přel. Jan Hlavicka	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2003
978-80-7291-096-5	Romana, Muriel	Marco Polo. Za Velkou zdi. Muriel Romana. Přel. Jan Hlavicka	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2003
978-80-7021-679-4	Ronsard, Pierre de, 1524-1585	Milostne sonety. Pierre de Ronsard. Přel. Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2004
978-80-204-0707-3	Ronsard, Pierre de, 1524-1585	Tri lasky : vybor z lyriky. Pierre de Ronsard. z francouzských originalu vybral a Přel., doslov a edicni poznamku napsal Jan Vladislav	Praha : Mladá fronta,	1998
978-80-7407-023-5	Rosenzweig, Luc, 1943-	Ariel Saron. Luc Rosenzweig. Přel. Dusan Provaznik	Praha : Garamond,	2008
978-80-7203-413-8	Rosny, Eric de, 1930-2012	Vladvove noci. Eride de Rosny. Přel. Jindrich Vacek	Praha : Argo,	2002
978-80-7185-251-1	Rossi, Jacques, 1909-2004	Utržky zivotu. text a ilustrace Jacques Rossi. Prel. a predmluvu napsal Lubomir Martinek	Praha (Litomyšl) : Paseka,	1999
978-80-86907-22-8	Rostand, Edmond, 1868-1918	Cyrano - Cyrano de Bergerac : heroicka komedie o 5 aktech a versem. Edmond Rostand. Přel. Jaroslav Vrchlicky. predmluvu napsal Petr Christov. studii o ceskych prekladech ... napsala Jana Chartierova. k vydani pripravil a poznamkami opatril Pavel Drabek	Brno : Větrné mlýny,	2005
978-80-87128-23-7	Rostand, Edmond, 1868-1918	Cyrano - Cyrano de Bergerac : heroicka komedie o 5 aktech versem. Edmond Rostand. v prekladu Jaroslava Vrchlickeho	Praha : Artur,	2009
978-80-238-1740-X	Rostand, Edmond, 1868-1918	Cyrano - Cyrano z Bergeracu. Edmond Rostand ; k vydani pripravila Jana Kolarova ; preklad z francouzstiny Jaroslav Vrchlicky	Praha : Thespis,	1997
978-80-86587-38-7	Rouault, Georges, 1871-1958	Na krizovatce vetru : korespondence Georgese Rouaulta a Josefa Floriana z let 1913-1931. k vydani pripravil Vaclav Florian, sestavil a predmluvu napsal Ales Palan. dopisy Přel. Marie Noskova	Praha : Vltavín : Dobré dílo,	2010
978-80-86300-05-6	Rouault, Georges, 1871-1958	O umeni a zivote. Georges Rouault. vybral Stanislav Kolibal. Přel. a zivotopisny prehled sestavila Jitka Hamzova. verse Přel. Jiri Pelan	Praha : Arbor vitae,	2000

978-80-86970-83-7	Rousseau, Jean-Jacques, 1712-1778	Dopis d'Alembertovi. Jean Jacques Rousseau. Přel. Zdenek Bartos. uvodni studii napsal Jan Hyvnar	Praha : AMU-Kant,	2008
978-80-7260-261-2	Rousseau, Jean-Jacques, 1712-1778	Esej o puvodu jazyku, kde se hovori o melodii a o hudebnim napodobovani. Jean-Jacques Rousseau. Přel. Martin Pokorny	Praha : Prostor,	2011
978-80-86473-10-4	Rousseau, Jean-Jacques, 1712-1778	O spolecenske smlouve, neboli, O zasadach statniho prava. Jean-Jacques Rousseau. Jarmila Vesela, prekladatelka	Dobrá Voda : Aleš Čeněk,	2002
978-80-903140-0-7	Rousseau, Jean-Jacques, 1712-1778	Sny samotarskeho chodce. Jean-Jacques Rousseau. Přel. Eva Berkova	Praha : K+D Svoboda,	2002
978-80-7272-216-7	Roussel, Raymond, 1877-1933	Africke dojmy. Raymond Roussel. Přel. Miroslav Drozd	Praha (Liberec) : Dauphin,	2009
978-80-7272-053-8	Roussel, Raymond, 1877-1933	Locus Solus. Raymond Roussel. Přel. Miroslav Drozd	Praha (Liberec) : Dauphin,	2002
978-80-257-0205-5	Roux, Jean-Paul, 1925-2009	Kral : myty a symboly. Jean-Paul Roux. Přel. Irena Kozelska	Praha : Argo,	2009
978-80-7193-006-7	Roy, Claude, 1915-1997	Ve svetle menliveho casu / Claude Roy ; přel.i Richard Rokyta, Alexandra Steinerova, Alexandra Steinerova jr. ; ilustrace Josef Velcovsky	Pižeň : Laser,	1996
978-80-7191-209-3	Roy, Jules, 1907-2000	Guynemer: andel smrti / Jules Roy ; přel. Petr Moravec	Pižeň : Mustang,	1997
978-80-85491-61-3	Roy, Jules, 1907-2000	Pribeh jezevcika Maa / Jules Roy ; Z franc. přel. Iva Opelikova ; Prebal a graf. uprava Jolana Jemelkova	Ostrava : Sfinga,	1994
978-80-85799-70-7	Roy, Jules, 1907-2000	Saint-Exupery. Jules Roy. Přel. Zdenka Stavinohova	Brno : Sursum,	2001
978-80-7462-427-8	Roy, Nathalie	Pikantní život Charlotte Lavigneové. Díl první, Cayenský pepř a javorový pudink / Nathalie Royová. Přel.Jitka Řihánková	Brno : Jota,	2013
978-80-242-0622-6	Rozen, Anna, 1960-	Radost davat, potesení dostavat. Anna Rozenova. Přel. Hana Mullerova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2001
978-80-86515-55-9	Rozenfarb, Michele, 1948-	Klobouk dolu!. Michele Rozenfarb. Přel. Helena Beguivínova	Praha : Havran,	2005
978-80-7294-217-6	Rozier, Gilles, 1963-	Laska bez odporu. Gilles Rozier. Přel. Jan Seidl	Brno : Host,	2007
978-80-903690-4-7	Rufin, Jean-Christophe, 1952-	Adamova vune. Jean-Christophe Rufin. Přel. Stepanka Lanova	Praha : Dobrovský,	2008
978-80-85893-00-2	Ruggieri, Eve, 1939-	Pavarotti / Eve Ruggieri ; přel. Pavel Cerny	Praha : Iris,	1994
	Rutebbup	Zivot bez rukavu / Z díla franc. basnika z 13. stol. vybral a Přel. Lumir Civrny	Praha : Mladá fronta,	1991
	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	120 dnu So- 120 dní Sodomy	Brno : Návrat,	1993
978-80-7388-158-0	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	120 dnu Sodomy, aneb, Skola libertinství. Donatien Alphonse Francois de Sade. Přel. Jiri Zak. ilustrace Petr Faltus. predmluva Radim Uzel. doslov Jiri Zak	Praha : XYZ,	2009
978-80-7309-391-X	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	120 dnu Sodomy. Donatien Alphonse Francois markyz de Sade. Přel. Arnost Wolf	Praha : Levné knihy,	2006
978-80-7309-391-4	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	120 dnu Sodomy. Donatien Alphonse Francois markyz de Sade. s prihlednutim k francouzskemu originalu ... z nemciny Přel. Arnost Wolf	Praha : Levné knihy,	2010
	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	120 dnu Sodomy. Donatien Alphonse Francois markyz de Sade. S přihlednutím k francouzskému originálu z němčiny přel. Arnošt Wolf	Praha : Cesty,	2000
978-80-85997-00-2	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Filosofie v budoaru : matka ulozi cetbu dceri / Donatien Alphonse Francois de Sade ; přel. Ales Pech	Praha : Concordia,	1995
	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis	Francouzi, ještě trochu úsilí, chcete-li být republikány (fr. La philosophie du boudoir)/ Donatien Alphonse Francois Sade ; Přel. Aleš Pech	Praha : Concordia,	1991

de, 1740-1814

	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Julietta čili zdar neřesti	Brno : Istenis,	1993
978-80-238-3189-5	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Julietta čili, Slasti neresti : soukromy tisk. Marquis de Sade	Praha : Lege artis,	1998
978-80-85363-08-9	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Julietta čili, Slasti neresti / Donatien Alphonse Francois de Sade ; k vydání připravil Miroslav Mazal	Praha : Agentura Cesty,	1991
978-80-86862-37-8	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Julietta čili, Slasti neresti. marquis de Sade, Přel. anonymní překladatel	Praha : Dybbuk,	2007
	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Justina --//pod názvem: Nehody ctnosti: se studií Maurice Heineho, [z francouzštiny přeložil Aleš Pech ; obálka a graf. úprava David Pohribný]	Praha : Concordia,	1990
978-80-7309-401-0	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Justina --& Julietta. Donatien Alphonse Francois markyz de Sade	Praha : Levné knihy,	2006
978-80-7309-401-0	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Justina --& Julietta. Donatien Alphonse Francois markyz de Sade	Praha : Levné knihy,	2010
978-80-85216-01-9	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Justina --aneb prokleti ctnosti : 100x markyz de Sade / Donatien Alphonse Francois markyz de Sade ; Z franc. přel. a doslovem opatřil V. S. ; Graf. uprava a obalka Vladimír Boruvka	Praha : Comet,	1991
	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Justina --aneb Prokletí ctnosti, přel. Václav Spán	Praha : Adonai,	2002
978-80-900115-3-5	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Justina --čili, Prokleti ctnosti / Donatien Alphonse Francois de Sade	Brno : K 22a,	1990
	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Justina --čili, Prokleti ctnosti / Donatien Alphonse Francois de Sade	Praha : Agentura Cesty,	1990
978-80-7215-187-8	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Justina --čili, Prokleti ctnosti. Markyz de Sade. ilustroval T.. doslov napsal Karel Šrp	Praha : Torst,	2003
978-80-85974-33-9	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Krute morality : vybor z povidek / Donatien-Alphonse-Francois markyz de Sade ; přel. Jindřich Vacek	Praha : Aurora,	1997
	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Leonora a Klementina. D.A.F. markyz de Sade	Praha : Volvox Globator,	1992
978-80-7207-686-4	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Leonora a Klementina. D.A.F. markyz de Sade	Praha : Volvox Globator,	2008
978-80-86862-80-4	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Povidky. Donatien Alphonse Francois, marquis de Sade. vybral a Přel. Ladislav Matejka	Praha : Dybbuk,	2009
978-80-85997-02-9	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Rozhovor kneze a umirajicoho a dalsi ateisticke texty : myslenska, pravda, prizraky. Donatien Alphonse Francois de Sade. predmluva Maurice Heine. z francouzskych originalu Přel.i Dagmar Steinova a Ales Pech	Praha : Concordia,	1998

978-80-7220-000-3	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Zoloe a její dve pomocnice, neboli, Nekolik tydnu zivota tri hezkych zen : skutečne príbehý posledního století vypsane jedním současníkem / markyz de Sade ; přel. Jaroslav Stary	Olomouc : Votobia,	1997
978-80-7309-594-9	Sade, Donatien Alphonse Francois, marquis de, 1740-1814	Zoloe a její dve pomocnice, neboli, Nekolik tydnu zivota tri hezkych zen. Markyz de Sade. z francouzského originalu Přel. Jaroslav Zaorek pod pseudonymem Jaroslav Stary	Praha : Levné knihy,	2008
978-80-7246-119-2	Sagan, Françoise, 1935-2004	Dva romany o lásce. Françoise Saganova. Přel.i Josef Pospisil a Eva Ruxova	Praha : Motto,	2002
978-80-202-0430-X	Sagan, Françoise, 1935-2004	Hedvabné pouto / Françoise Saganova ; Přel. Hana Štepanková	Praha : Český spisovatel - Vlasta,	1993
978-80-7246-107-9	Sagan, Françoise, 1935-2004	Mate rada Brahme-. Jeden usmev. Françoise Saganova. Přel.y Vera Smetanova a Eva Ruxova	Praha : Motto,	2001
	Sagan, Françoise, 1935-2004	Mé nejhezčí vzpomínky	Praha : Československý spisovatel,	1990
978-80-7246-707-5	Sagan, Françoise, 1935-2004	Nádherná oblaka / Françoise Saganová. Přel. Dana Melanová	Praha : Motto,	2013
978-80-204-0438-4	Sagan, Françoise, 1935-2004	Sarah Bernhardtova : neznitelný smích / Françoise Saganova ; přel. Magdalena Lavalova	Praha : Mladá fronta,	1994
978-80-7246-611-5	Sagan, Françoise, 1935-2004	Strážce srdce. Françoise Saganova. Přel. Dana Melanova	Praha : Motto,	2012
978-80-85770-07-5	Sagan, Françoise, 1935-2004	Šamáda / Françoise Saganova ; přel. Eduard Hodousek ; ilustrace Josef Velcovsky	Praha : Akropolis,	1994
978-80-7246-012-9	Sagan, Françoise, 1935-2004	Zrcadlo. Françoise Saganova. Prel. Dana Melanova	Praha : Motto,	1999
978-80-85940-47-7	Sage, Richard, 1943-	L'Arbre en sa saison = Strom v ročním období. poems Richar Sage. huiles Chantal Legendre. traduction Jana Boxberger	Praha : Protis,	2002
978-80-86146-24-3	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Antoine de Saint-Exupery. usporadala Jana Pistorova	Praha : Nové město,	2000
978-80-85612-80-1	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Cista smrt / Antoine de Saint-Exupery ; Přel.i Jiri Konupek a Vera Smetanova	Praha : Erika,	1995
978-80-7021-184-9	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Citadela. Antoine de Saint-Exupery ; přel. Vera Dvorakova	Praha : Vyšehrad,	1996
978-80-7021-116-4	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Citadela. Antoine de Saint-Exupery ; z franc. přel. Vera Dvorakova ; doslov Jirina Kultova ; prebal a graf. uprava Zdenek Stejskal	Praha : Vyšehrad,	1994
978-80-7021-576-3	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Citadela. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Vera Dvorakova	Praha : Vyšehrad,	2002
978-80-7021-706-5	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Citadela. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Vera Dvorakova	Praha : Vyšehrad,	2004
978-80-7021-936-2	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Citadela. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Vera Dvorakova	Praha : Vyšehrad,	2008
978-80-7429-046-6	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Citadela. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Vera Dvorakova. doslov napsala Jirina Kultova	Praha : Vyšehrad,	2011
978-80-7021-286-1	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Citadela. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Vera Dvorakova. doslov Jirina Kultova	Praha : Vyšehrad,	1998
978-80-7021-435-X	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Citadela. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Vera Dvorakova. doslov napsala Jirina Kultova	Praha : Vyšehrad,	2000
978-80-7021-960-7	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Dnes večer jsem sel obhlédnout své letadlo. Letec. Verit lidem je možné. Antoine de Saint-Exupery. s předmluvou editora Albana Cerisiera. Přel. Vera Dvorakova. ilustrace Jan Hisek	Praha : Vyšehrad,	2008
978-80-7021-453-8	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Dopis rukojmímu. Antoine de Saint-Exupery. ilustrace Boris JirkuPřel. a doslov napsala Zdenka Stavinohova	Praha : Vyšehrad,	2000
978-80-7195-999-5	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Dopisy matce : korespondence z let 1910-1944. Antoine de Saint Exupery. Přel. Zdenka Stavinohova	Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství,	2006
978-80-7021-922-5	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-	Kameny chramu : vyber z Citadely. Antoine de Saint-Exupery. Přel. a vyber sestavila Vera Dvorakova.	Praha : Vyšehrad,	2008

	1944	ilustrace Jaroslav Rona		
978-80-7429-307-8	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Kameny chrámu : vyber z Citadely. Antoine de Saint-Exupéry. Přel. a vyber sestavila Vera Dvořáková. ilustrace Jaroslav Rona	Praha : Vyšehrad,	2012
978-80-85974-87-8	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Kuryr na jih. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Marie Janu	Praha : Aurora,	2000
978-80-7309-184-4	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Kuryr na jih. Nocni let. Antoine de Saint-Exupery. Přel.i Tomas Kybal (Kuryr na jih) a Jiri Konupek (Nocni let)	Praha : Levné knihy,	2004
978-80-206-0978-6	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Kuryr na jih. Nocni let. Valecny pilot. Dopis rukojmimu. Antoine de Saint-Exupery. Přel.i Marie Vesela, Jiri Konupek	Praha : Naše vojsko,	2008
978-80-7021-255-1	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Letec a zivly. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Vera Dvorakova	Praha : Vyšehrad,	1998
978-80-00-00023-7	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Maly princ. Antoine de Saint-Exupery ; ilustroval autor ; přel. Zdenka Stavinohova	Praha : Albatros,	1994
978-80-00-00429-1	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Maly princ. Antoine de Saint-Exupery ; přel. Zdenka Stavinohova	Praha : Albatros,	1996
978-80-00-00786-X	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Maly princ. Antoine de Saint-Exupery Přel. Zdenka Stavinohova	Praha : Albatros,	2000
978-80-00-01462-9	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Maly princ. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Zdenka Stavinohova	Praha : Albatros,	2005
978-80-00-01462-3	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Maly princ. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Zdenka Stavinohova	Praha : Albatros,	2009
978-80-7181-244-7	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Maly princ. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Martin Sasak	Praha : Cesty,	1998
978-80-00-00586-7	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Maly princ. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Zdenka Stavinohova	Praha : Albatros,	1998
978-80-00-02738-8	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Maly princ. Antoine de Saint-Exupery. z francouzstiny Přel. Richard Podany	Praha : Albatros,	2010
978-80-00-01038-0	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Maly princ. napsal a ilustroval Antoine de Saint-Exupery. Přel. Zdenka Stavinohova	Praha : Albatros,	2002
978-80-00-03156-9	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Maly princ. Velká obrazová kniha / Antoine de Saint-Exupéry. Přel.Zdeòka Stavinohová	Praha : Albatros,	2013
978-80-00-02659-6	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Maly princ. Velka obrazova kniha. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Zdenka Stavinohova	Praha : Albatros,	2010
978-80-7257-288-1	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Nocni let. Zeme lidi. Valecny pilot. Dopis rukojmimu. Antoine de Saint-Exupery. preklad Jiri Konupek	Praha : BB art,	2000
978-80-7202-970-3	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Pameti ruze. Consuelo de Saint-Exupery. Přel. Sarka Belisova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2002
978-80-7021-960-7	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Sedm dopisu Natalii Paley. Antoine de Saint-Exupery. s predmluvou editorky Delphine Lacroix. Přel. Vera Dvorakova. ilustrace Jan Hisek	Praha : Vyšehrad,	2008
978-80-7021-439-2	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Slova jako hvezdy. Antoine de Saint-Exupery. vyber a usporadani Marketa a Oldrich Selucti. preklad Vera Dvorakova ... et al.	Praha : Vyšehrad,	2000
978-80-7021-960-7	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Tanecnice Manon. Letec. Antoine de Saint-Exupery. s predmluvou editora Albana Cerisiera. Přel. Vera Dvorakova. ilustrace Jan Hisek	Praha : Vyšehrad,	2008
978-80-7021-960-7	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Texty ke Kuryru na jih a Nocnimu letu. Antoine de Saint-Exupery. s predmluvou editora Albana Cerisiera. Přel. Vera Dvorakova. ilustrace Jan Hisek	Praha : Vyšehrad,	2008
978-80-254-6763-5	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Valecne zapisy / Antoine de Saint-Exupery ; z francouzskych originalu ... vybrala a Přel. Zdenka Stavinohova	Vranov nad Dyjí : Vetus Via,	1994

978-80-85974-20-7	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Zeme lidi. Antoine de Saint-Exupery ; přel. Vera Smetanova	Praha : Aurora,	1996
978-80-85974-66-5	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Zeme lidi. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Vera Smetanova	Praha : Aurora,	1999
978-80-7299-063-2	Saint-Exupéry, Antoine de, 1900-1944	Zeme lidi. Antoine de Saint-Exupery. Přel. Vera Smetanova. doslov napsal Jaroslav Frycer	Praha : Aurora,	2003
978-80-7303-237-6	Saint-Victor, Jacques de, 1964-	Madame du Barry. Jacques de Saint-Victor. Přel. Ladislava Milickova	Ostrava : Domino,	2005
978-80-87124-91-8	Sakka, Jean-Michel, 1952-	Honba za posvatnou archou. Jean-Michel Sakka. Přel. Dagmar Tomkova	Praha : Dobrovský,	2008
978-80-7243-434-3	Sakka, Jean-Michel, 1952-	Tak zada Buh!. Jean-Michel Sakka. Přel. Ruzena Steklacova	Praha : Brána,	2010
978-80-257-0279-6	Sam, Anna, 1979-	Utrpeni za pokladnou. Anna Samova. Přel. Martin Svoboda	Praha : Argo,	2010
978-80-7116-309-0	San-Antonio, 1921-2000	Dovolena jako stehno / San-Antonio ; Z franc. přel. Gabriela Klikova a Josef Duben ; Typografie Leo Novotny	Praha : Ivo Železný,	1992
978-80-7116-782-7	San-Antonio, 1921-2000	Galantne v gala i bez / San-Antonio ; Z franc. přel. Gabriela Klikova a Josef Duben ; Typografie Leo Novotny	Praha : Ivo Železný,	1993
978-80-239-7573-0	Sanguinetti, Gianfranco, 1948-	Kundicka vcera a dnes : s glosarem sestí set triceti deviti synonym. Gianfranco Sanguinetti. z francouzstiny Přel. Marie Marikova	Praha : s.n.,	2006
978-80-87053-62-1	Sansal, Boualem, 1949-	Němcova vesnice, aneb, Deník bratři Schillerových. Boualem Sansal. z francouzstiny Přel. Kateřina Vinšová	Příbram : Pistorius & Olšanská,	2012
978-80-85496-05-4	Sanson, Charles Henri, 1740-1806	Pameti parizskych katu / Charles Henry Sanson	Vyškov : Hanácké nakladatelství,	1992
978-80-86864-12-X	Sanson, Charles Henri, 1740-1806	Tajnosti popraviste : pameti parizskych katu : zlociny, procesy, popravy. Henri Sanson. vybral, Přel. a upravil Vojtech Steklac	Praha : XYZ,	2004
978-80-87754-06-1	Sanson, Charles Henri, 1740-1806	Tajnosti popraviště : paměti pařížských katů / Henri Sanson. vybral, přeložil a upravil Vojtěch Steklač	Praha : Malý princ,	2013
978-80-7203-497-9	Sardou, Romain, 1974-	A odpust nam nase viny- : (historicky thriller). Romain Sardou. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2003
978-80-257-0035-8	Sardou, Romain, 1974-	Nikdo neunikne. Romain Sardou. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2008
978-80-7203-733-1	Sardou, Romain, 1974-	Odlesk bozi slavy : (roman o casu). Romain Sardou. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2005
978-80-257-0189-8	Sardou, Romain, 1974-	Zbav nas od zleho. Romain Sardou. Přel. Danuse Navratilova	Praha : Argo,	2009
978-80-00-01353-3	Sarn-Cantin, Amelie, 1970-	Neplace, zpiva. Amelie Sarnova. Přel. Andrea Proskova	Praha : Albatros,	2004
978-80-86013-03-0	Sarrazin, Albertine, 1937-1967	Astragal / Albertine Sarrazinova ; přel. Milos Vesely	Praha : Maťa,	1996
978-80-86013-33-2	Sarrazin, Albertine, 1937-1967	Kriminalnice / Albertine Sarrazinova ; přel. Barbora Chvojkova	Praha : Maťa,	1997
978-80-7287-049-1	Sarrazin, Albertine, 1937-1967	Utek. Albertine Sarrazinova. preklad Barbora Chvojkova-Stastna	Praha : Maťa,	2003
	Sarraute, Nathalie	Dětství ; Mezi životem a smrtí. Přel. Jiří Pechar a Anna Kareninová-Fureková ; doslov Jiří Pechar	Praha : Odeon,	1990
978-80-7298-097-1	Sartre, Jean-Paul, 1905-1980	Byti a nicota : pokus o fenomenologickou ontologii. Jean-Paul Sartre. Přel. O. Kuba	Praha : OIKOYMENH,	2006
978-80-7021-661-1	Sartre, Jean-Paul, 1905-1980	Existencialismus je humanismus. Jean-Paul Sartre. Přel. a doslovem opatril Petr Horak	Praha : Vyšehrad,	2004
978-80-207-0387-X	Sartre, Jean-Paul, 1905-1980	Nevolnost / Jean-Paul Sartre ; Přel. Dagmar Steinova	Praha : Odeon,	1993
978-80-200-2052-9	Sartre, Jean-Paul, 1905-1980	Sešity z podivné války : (září 1939 - březen 1940). Jean-Paul Sartre. Přel. Michal Novotný	Praha : Academia,	2012
	Sartre, Jean-Paul, 1905-1980	Slova	Praha : Svoboda,	1992
978-80-7298-171-4	Sartre, Jean-Paul, 1905-1980	Vedomi a existence. Jean-Paul Sartre. Přel. J. Capek a M. Petricek	Praha : OIKOYMENH,	2006
	Sartre, Jean-Paul, 1905-1980	Zed'	Praha : Odeon,	1992

978-80-7309-989-6	Sartre, Jean-Paul, 1905-1980	Zed. Nevolnost. Jean-Paul Sartre. z franc. orig. prel. Josef Cermak, Eva Musilova, Dagmar Steinova	Praha : KMa,	2003
978-80-7309-021-X	Sartre, Jean-Paul, 1905-1980	Zed. Nevolnost. Jean-Paul Sartre. z francouzskych originalu ... Přel.i Josef Cermak, Eva Musilova, Dagmar Steinova	Praha : Levné knihy,	2001
978-80-202-0424-5	Saubin, Beatrice, 1959-	Divka pod sibenici / Beatrice Saubinova ; Přel. Marie Janu	Praha : Český spisovatel,	1993
978-80-207-0224-5	Schaeffer, Pierre, 1910-1995	Prominte, umiram : a jine vymyslenosti / Pierre Schaeffer ; Přel. Petr Janyska	Praha : Odeon,	1990
978-80-7178-196-7	Schiele, Robert	Don Bosco. Robert Schiele. Prel. Milada Hanakova	Praha : Portál,	1999
978-80-7246-126-5	Schlogel, Gilbert, 1932-	Doktorka Helena. Gilbert Schlogel. Přel.y Jarmila Fialova a Marie Janu	Praha : Motto,	2002
978-80-7362-547-4	Schlogel, Gilbert, 1932-	Doktorka Valerie. Gilbert Schlogel. z anglickeho i.e. francouzskeho originalu ... Přel. Michal Stovicek	Frýdek-Místek : Alpress,	2008
978-80-7362-366-1	Schlogel, Gilbert, 1932-	Lekarska cest. Gilbert Schlogel. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2007
978-80-205-0380-3	Schlogel, Gilbert, 1932-	Saga rodu chirurgu. 1. dil, Knizata krve / Gilbert Schlogel ; přel. Marie Pavlu	Praha : Svoboda-Libertas,	1993
978-80-7246-096-X	Schlogel, Gilbert, 1932-	Saga rodu chirurgu. Dil druhy. Gilbert Schlogel. z francouzskeho originalu Přel. Marie Pavlu	Praha : Motto,	2001
978-80-7246-095-1	Schlogel, Gilbert, 1932-	Saga rodu chirurgu. Dil prvni. Gilbert Schlogel. z francouzskeho originalu Přel. Marie Pavlu	Praha : Motto,	2001
	Schlogel, Gilbert, 1932-	VIP pacient / Gilbert Schlogel ; [z francouzského originálu ... přeložila Dagmar Slavikovská]	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-239-9063-2	Schmitt, Bertrand, 1969-	Dynamika kriku : (fragmenty inkarnace). Bertrand Schmitt. Přel. Ladislav Sery	Praha : Sdružení Analogonu,	2006
978-80-86955-01-X	Schmitt, Eric-Emmanuel, 1960-	Evangelium podle Pilata. Eric-Emmanuel Schmitt. Přel.y Zora Obstova a Helena Beguivinova	Praha : Garamond,	2005
978-80-7008-115-5	Schmitt, Eric-Emmanuel, 1960-	Heslo "Moralka". Eric-Emmanuel Schmitt. preklad Matylda a Michal Laznovskych	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2001
978-80-00-01527-7	Schmitt, Eric-Emmanuel, 1960-	Manzelske vrazenici. Eric-Emmanuel Schmitt. Přel. a doslov napsal Michal Laznovsky	Praha : Albatros,	2005
978-80-7008-071-X	Schmitt, Eric-Emmanuel, 1960-	Navstevnik. Eric-Emmanuel Schmitt. Přel. Michal Laznovsky a Tomas Vondrovic	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	1998
978-80-86955-22-2	Schmitt, Eric-Emmanuel, 1960-	Noemovo dite. Eric-Emmanuel Schmitt. Přel. Denisa Kerschova-Brosseau	Praha : Garamond,	2006
978-80-86955-26-5	Schmitt, Eric-Emmanuel, 1960-	Oskar a ruzova pani. Eric-Emmanuel Schmitt. Přel. Denisa Kerschova-Brosseau	Praha : Garamond,	2006
978-80-7407-123-2	Schmitt, Eric-Emmanuel, 1960-	Oskar a ruzova pani. Noemovo dite. Pan Ibrahim a kvety koranu. Eric-Emmanuel Schmitt. z francouzstiny Přel.y Denisa Kerschova-Brosseau a Zdenka Kovarova	Praha : Garamond,	2011
978-80-86955-23-0	Schmitt, Eric-Emmanuel, 1960-	Pan Ibrahim a kvety koranu. Eric-Emmanuel Schmitt. Přel. Zdenka Kovarova	Praha : Garamond,	2006
978-80-87067-42-0	Schmitt, Eric-Emmanuel, 1960-	Zapasnik sumo, ktery nemohl ztloustnout. Eric-Emmanuel Schmitt. Přel. Michal Rybka	Praha : Rybka,	2009
978-80-200-1858-8	Schmitt, Jean-Claude, 1946-	Konverze Hermanna Zida : autobiografie, historie a fikce. Jean-Claude Schmitt. Přel. Helena Bequivinova	Praha : Academia,	2010
978-80-7203-455-3	Schmitt, Jean-Claude, 1946-	Revenanti : zivi a mrtvi ve stredoveke spolecnosti. Jean-Claude Schmitt. Přel. Katerina Bavorova	Praha : Argo,	2002
978-80-85940-31-0	Schmitz, Andre, 1929-	Trochu deste mezi zuby : vybor z basnickeho dila 1973-1998 = Un peu de pluie entre les dents : choix de poemes 1973-1998. Andre Schmitz. preklad Jana Boxbergerova	Praha : Protis,	2000
978-80-85940-38-8	Schmitz, Andre, 1929-	Trochu deste mezi zuby : vybor z basnickeho dila 1973-1998 = Un peu de pluie entre les dents : choix de poemes 1973-1998. Andre Schmitz. preklad Jana Boxbergerova. 2. vyd.	Praha : Protis,	2001
978-80-903406-0-1	Schopp, Claude, 1943-	Alexandre Dumas : zivot genia. Claude Schopp. Přel. Jiri Nasinec	Praha : Existencialia,	2004
978-80-85932-02-4	Schwob, Marcel, 1867-1905	Francois Villon : zivot basnika / Marcel Schwob ; přel. Martin Rizek ; verse Přel.i J. Loukotkova, V. Businsky, O. Fischer ; obalka a graficka uprava Michal Siml	Praha : Kra,	1995
978-80-902628-6-4	Schwob, Marcel, 1867-1905	Knihá o Monelle. Marcel Schwob. Přel. a studii o autorovi opatril Boris Merhaut. ilustrovala Veronika Tydlitátova	Praha : Malvern,	2001
978-80-903150-1-1	Sebbar, Leila, 1941-	Ma sestra cizinka. Leila Sebbar. z francouzskych originalu Přel. Petr Christov	Brno : Es-ma,	2003
978-80-87831-00-7	Sebbar, Leila, 1941-	Šerazáda : 17 let, tmavé vlnité vlasy, zelené oči / Leila Sebbar. Přel. Petr Christov	Brno : Es-ma,	2013
978-80-86702-47-6	Sedir, Paul, 1871-	Sedm mysticky zahrad. Paul Sedir	Praha : Malvern,	2008

978-80-7185-645-2	Semprun, Jorge, 1923-2011	Bila hora. Jorge Semprun. Přel. Marketa Pognanová. doslov napsala Eva Beranková	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2004
978-80-86103-07-2	Semprun, Jorge, 1923-2011	Psani nebo život / Jorge Semprun ; přel. Helena Beguivinová	Praha : G plus G,	1997
978-80-7246-343-8	Serfaty, Thierry, 1967-	Paty pacient : thriller z lekárskeho prostredí. Thierry Serfaty. Přel. Dana Melanová	Praha : Motto,	2006
978-80-7246-410-4	Serfaty, Thierry, 1967-	Zakazana noc : thriller z lekárskeho prostredí. Thierry Serfaty. Přel. Dana Melanová	Praha : Motto,	2008
978-80-205-0331-5	Sers, Jean-Francois, 1937-	Rommeluv poklad / Jean-Francois Sers ; přel. Miroslav Broz	Praha : Svoboda-Libertas,	1993
978-80-87374-22-1	Sevillia, Jean, 1952-	Posledni cisar Karel Rakousky. Jean Sevillia. Přel. Jitka Mateju	Plzeň : Plejáda,	2010
978-80-7303-485-6	Shamir, Igal	Hitleruv houslista. Igal Shamir. Přel. Ladislava Milickova	Ostrava : Domino,	2009
978-80-7246-172-9	Shan, Sa, 1972-	Hracka go. Shan Sa. Přel. Alexandra Fraiso	Praha : Motto,	2003
978-80-7222-630-6	Shariff, Norah	Ma tajemství : sokující příběh ženy ze světového bestselleru "Zavoj strachu" ocima dcery Norah. Norah Shariff. Přel. Katerina Vychopnova	Libeznice : Víkend,	2009
978-80-7222-493-7	Shariff, Samia, 1959-	Zavoj strachu : sokující příběh ženy, která se vzeprela osudu. Samia Shariff. Přel. Anna Storkanová	Libeznice : Víkend,	2007
978-80-86603-30-X	Shukri, Muhammad, 1935-2003	Nahy chleba. Muhammad Sukri. Přel. i Anna a Erik Lukavsti	Praha : Agite/Fra,	2006
978-80-7214-803-6	Signol, Christian, 1947-	Rok snehu. Christian Signol. Přel. Katerina Stepancikova	Praha : Baronet,	2005
978-80-7218-882-8	Simard, Louise, 1950-	Reka snu. Louise Simard. Přel. Bruno Cempirek	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-7116-731-2	Simenon, Georges, 1903-1989	Detektivni kancelar "O" / Georges Simenon ; z francouzského originalu ... Přel. Josef Petras	Praha : Ivo Železný,	1993
978-80-7116-998-6	Simenon, Georges, 1903-1989	Detektivni kancelar "O" v nesnazích / Georges Simenon ; Z franc. přel. Hana Mullerova, Josef Petras	Praha : Ivo Železný,	1993
978-80-242-2262-2	Simenon, Georges, 1903-1989	Dostavenicko u rybaru. Maigret ma strach. Simenon. z francouzských originalu Au rendez-vous des Terre-Neuvas a Maigret a peur Přel. y Jarmila Fialova a Evzenie Drmolova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2008
978-80-205-0455-9	Simenon, Georges, 1903-1989	Dvakrat komisar Maigret / Georges Simenon ; z franc. orig. přel. Dana Melanová	Praha : Svoboda,	1994
978-80-7116-736-3	Simenon, Georges, 1903-1989	Klub starych dam / Georges Simenon	Praha : Ivo Železný,	1993
978-80-7116-995-1	Simenon, Georges, 1903-1989	Kvetinarka z Deauville ; Zlocin v boude / Georges Simenon ; Z franc. přel. Hana Mullerova a Helena Benesova	Praha : Ivo Železný,	1993
978-80-242-2238-7	Simenon, Georges, 1903-1989	Liberty bar. Maigret v noci Parizi. Simenon. Přel. y Petra Voldanova a Alexandra Pflimpflova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2008
978-80-242-2000-0	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a Dlouhe Bidlo. Inspektor Kostra. Simenon. Přel. i Jiri Pechar a Jarmila Fialova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2007
978-80-86955-68-1	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a inspektor Protiva a dalsi příběhy. Georges Simenon. Přel. Jarmila Fialova	Praha : Garamond,	2007
978-80-242-1178-5	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a lupic klidas. Maigret a informator. Georges Simenon. Přel. y Alexandra Pflimpflova a Marie Janu	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2004
978-80-242-2521-0	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a lupic klidas. Maigret a informator. Simenon. Přel. y Alexandra Pflimpflova a Marie Janu	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2009
978-80-242-2641-5	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a muz z lavicky. Maigret a bezdomovec. Simenon. Přel. Sarka Belisova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2010
978-80-242-2974-4	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a pripad Nahur. Maigret vaha. Simenon. Přel. y Alexandra Pflimpflova a Hana Mullerova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2011
978-80-242-2816-7	Simenon, Georges, 1903-	Maigret a pritel z detstvi. Maigret a zlocin na vsi. Simenon. Přel. Alexandra Pflimpflova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2010

1989

978-80-242-1323-0	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a přítel z dětství. Maigret a zločin na vsi. Simenon. z francouzských originalů ... Přel. Alexandra Pflimpflová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2005
978-80-242-2442-8	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a rejdař. V podzemí hotelu Majestic. Simenon. Přel. y Alexandra Pflimpflová a Michala Markova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2009
978-80-242-1354-0	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a sobotní návštěvník. Maigret a případ slušných lidí. Georges Simenon. Přel. Sarka Belisová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2005
978-80-242-3094-8	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a sobotní návštěvník. Maigret a případ slušných lidí. Georges Simenon. Přel. Sarka Belisová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2011
978-80-7033-417-7	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a soudcův dům / Georges Simenon ; přel. Barbara Skopová	Praha : Olympia,	1996
978-80-202-0405-9	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a starci / Georges Simenon ; přel. Vera Stovicková-Heroldová	Praha : Československý spisovatel,	1993
978-80-7033-407-X	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a tělo bez hlavy / Georges Simenon ; přel. Daniela Degteva	Praha : Olympia,	1996
978-80-242-1188-2	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a zaletlý pan Charles. Maigret a zahradní samotář. Simenon. Přel. Sarka Belisová	Praha: Knižní klub,	2004
978-80-242-2469-5	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a zaletlý pan Charles. Maigret a zahradní samotář. Simenon. Přel. Sarka Belisová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2009
978-80-901083-9-3	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret a zamečkový pan / Georges Simenon ; přel. Marie Janu	Praha : Ametyst,	1993
978-80-202-0500-4	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret na dovolené / Georges Simenon ; Přel. Jarmila Fialová	Praha : Český spisovatel,	1994
978-80-86938-72-1	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret na dovolené. Georges Simenon. Přel. Jarmila Fialová	Praha : Pro edici Světová literatura Lidových novin vydalo nakl. Euromedia Group,	2007
978-80-205-0214-9	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret na tenkém ledu / Georges Simenon ; Přel. Jiri A. Pechar	Praha : Svoboda,	1992
978-80-242-3352-9	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret se svěří. Maigret na dovolené. Simenon. Přel. y Alexandra Pflimpflová a Jarmila Fialová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2012
978-80-242-4128-9	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret u koronera ; Maigretovy paměti / Simenon. Přel. Šárka Belisová a Alexandra Pflimpfová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2013
978-80-7291-039-6	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret v New Yorku. Maigret a smrt zaletníka. Georges Simenon. z francouzských originalů ... Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2001
978-80-242-2262-2	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret. Simenon. Přel. y Jarmila Fialová a Evzenie Drmolová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2008
978-80-242-1028-2	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret. Simenon. z francouzských originalů ... Přel. y Alena Jurionová a Alexandra Pflimpflová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2003
978-80-242-1035-5	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigret. Simenon. z francouzských originalů ... Přel. y Jarmila Fialová a Evzenie Drmolová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2003
978-80-242-2213-4	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigretova gangsterská partie. Maigret a bláznivá starenka. Simenon. z francouzských originalů ... Přel. y Alena Jurionová a Alexandra Pflimpflová	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2008
978-80-86955-80-3	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigretův omyl : (a další příběhy). Georges Simenon. Přel. Denisa Kerschová-Brosseau	Praha : Garamond,	2008
978-80-202-0431-8	Simenon, Georges, 1903-1989	Maigretův revolver / Georges Simenon ; přel. Jarmila Fialová	Praha : Český spisovatel,	1993
978-80-86029-53-0	Simenon, Georges, 1903-1989	Můj přítel Maigret. Přítelkyne pani Maigretové. Georges Simenon. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	1998

978-80-7407-069-3	Simenon, Georges, 1903-1989	Napadnik pani Maigretove = L'amoureux de Mme Maigret. Georges Simenon. Přel. Tomas Kybal	Praha : Garamond,	2010
978-80-242-1422-9	Simenon, Georges, 1903-1989	Noc na krizovatce. Maigret se myli. Georges Simenon. Přel. Alexandra Pflimpflova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2005
978-80-85190-35-4	Simenon, Georges, 1903-1989	O hlavu jednoho cloveka / Georges Simenon ; přel. Eva Hepnerova	Praha : Prostor,	1995
978-80-202-0375-3	Simenon, Georges, 1903-1989	S uctou Maigret / Georges Simenon ; z francouzskych originalu ... Přel.y Eva Outratova a Jarmila Fialova	Praha : Československý spisovatel,	1992
978-80-85243-40-7	Simenon, Georges, 1903-1989	Sedm krizku a jeden ministrant / Georges Simenon ; z francouzskych originalu ... Přel. Eva Bezdekova	Praha : Petrklíč,	1993
978-80-242-1787-2	Simenon, Georges, 1903-1989	Stinohra. Maigretuv nezdar. Georges Simenon. Přel.y Alexandra Pflimpflova a Michala Markova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2006
978-80-7407-076-1	Simenon, Georges, 1903-1989	Zabijak Stan = Stan le tueu. Georges Simenon. z francouzstiny Přel.i Tomas Kybal, Hana Davidova a Jarmila Fialova	Praha : Garamond,	2010
978-80-7407-020-4	Simeon, Michel, 1920-1998	Freud : dobrodruzstvi psychoanalzy. Michel Simeon, Robert Ariel. Přel. Michal Pacvon	Praha : Garamond,	2008
978-80-86278-41-7	Simonay, Bernard, 1951-	Prvni pyramida. 1., Dzoserovo mladi. Bernard Simonay. Prel. Karel Velicky	Praha : Beta-Dobrovský,	1999
978-80-86278-58-1	Simonay, Bernard, 1951-	Prvni pyramida. 2, Imhotepovo svate mesto. Bernard Simonay. Přel. Karel Velicky	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2000
978-80-86278-78-6	Simonay, Bernard, 1951-	Prvni pyramida. 3., Horovo svetlo. Bernard Simonay. Přel. Karel Velicky	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2000
978-80-7362-028-6	Simonay, Bernard, 1951-	Tasmansti tygri. Bernard Simonay. Přel. Hana Krejci	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-205-0354-4	Simonin, Albert, 1905-1980	Na prachy nesahat! / Albert Simonin ; Z franc. přel. Dagmar Steinova ; Typografie Jan Jiskra	Praha : Svoboda-Libertas,	1993
978-80-7218-786-4	Sinoue, Gilbert, 1947-	Sladka Emma. Gilbert Sinoue. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-7218-634-5	Sinoue, Gilbert, 1947-	Vyvoleny otrok. Gilbert Sinoue. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2001
978-80-7218-972-7	Sinoue, Gilbert, 1947-	Zlom casu. Gilbert Sinoue. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-7243-034-3	Sipriot, Pierre	Ludvik XVII. : neznamy príbeh naslednika trunu, syna Marie Antoinetty a Ludvika XVI.. Pierre Sipriot. Prel. Jitka Matejckova	Praha : Brána,	1999
978-80-207-1315-5	Slocombe, Romain, 1953-	Lolita komplex. Romain Slocombe. Přel. Alexandra Pflimpflova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2010
978-80-7303-317-0	Solnon, JeanFrancois	Katerina Medicejska. Jean-Francois Solnon. Přel. Ladislava Milickova	Ostrava : Domino,	2007
978-80-7008-208-9	Sony Labou Tansi, 1947-1995	Antoine mi prodal svuj osud. Sony Labou Tansi. Přel. Michal Laznovsky	Praha : Institut umění - Divadelní ústav,	2007
978-80-86328-19-8	Soraja, 1932-2001	Palac osameni. její Kralovske Velicenstvo princezna Soraja. Přel. Marta Lacrampe-Sudova	Praha : Epocha,	2003
978-80-249-0350-4	Souad, 1958-	Upalena zaziva. Souad. Přel. Dana Melanova	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2004
978-80-200-1155-2	Soucy, Gaetan, 1958-2013	O holcicce, co si rada hrala se sirkami. Gaetan Soucy. Přel. Katerina Vinsova	Praha : Academia,	2003
978-80-86022-55-2	Soupault, Philippe, 1897-1990	Snova zavazadla : basne a texty. Philippe Soupault. Vybral a prel. Zdenek Lorenc	Jinočany : H & H,	1999
978-80-207-0291-1	Souvestre, Pierre, 1874-1914	Fantomas / Pierre Souvestre, Marcel Allain ; Přel.i Jiri Sramek, Zdena Salivarova a Alena Novotna	Praha : Odeon,	1991
978-80-7388-288-4	Souvestre, Pierre, 1874-1914	Fantomas kontra Juve. Pierre Souvestre, Marcel Allain. Přel. Jiri Zak	Praha : XYZ,	2010
978-80-7306-536-2	Souvira, Jean-Marc	Kouzelník / Jean-Marc Souvira. Přel. Vladimír Čadský	Praha : Dobrovský,	2013
978-80-7203-271-2	Souzenelle, Annick de	Slovo v nasem nitru. Annick de Souzenelle, Jean Mouttapa. Přel. Miloslav Sebela	Praha : Argo,	2000
978-80-207-1360-5	Sperling, Sacha, 1990-	Bludy z nudy. Sacha Sperling. Přel. Misa Rezacova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2011
978-80-87256-22-0	Spitzer, Leo, 1887-1960	Stylisticke studie z romanskyh literatur. Leo Spitzer. Přel.i Jiri Pelan a Jiri Stromsik	Praha : Triáda,	2010
978-80-903456-2-X	Sponde, Jean de, 1557-1595	O smrti. Jean de Sponde. Přel. a doslov napsal Jiri Pelan	Zblouv : Opus,	2005

978-80-7388-850-3	Starcante, 1917-	Sexie : deniček nymfomanky / Starcante ; z francouzského originálu přeložil Zdeněk Widmann	Praha : XYZ,	2013
978-80-900162-1-9	Starcante, 1917-	Sexie : život nymfomanky / Starcante ; přel. Zdeněk Widmann	Kladno : Propag-Service,	1990
978-80-87580-64-6	Starobinski, Jean, 1920-	Melancholie v zrcadle : tři přednášky o Baudelaireovi = Orig.: La mélancolie au miroir : trois lectures de Baudelaire / Jean Starobinski. Přel. a doslov napsal Josef Hrdlička	Praha : Malvern,	2013
978-80-85634-43-0	Stendhal, 1783-1842	Cerveny a cerny / Stendhal ; přel. Otakar Levy	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	1993
978-80-7309-022-8	Stendhal, 1783-1842	Cerveny a cerny. Stendhal. Přel. Otakar Levy	Praha : Levné knihy,	2000
978-80-7335-200-4	Stendhal, 1783-1842	Cerveny a cerny. Stendhal. z francouzstiny Přel. Otakar Levy	Voznice : Leda,	2009
978-80-7309-159-3	Stendhal, 1783-1842	Kartouza parmska. Stendhal. Přel. Miloslav Jirda	Praha : Levné knihy,	2004
978-80-200-1741-3	Stendhal, 1783-1842	Kartouza parmska. Stendhal. Přel. Miloslav Jirda	Praha : Academia,	2009
978-80-7309-158-5	Stendhal, 1783-1842	O lasce. Stendhal. Přel. Jaroslav Frycer	Praha : Levné knihy,	2004
978-80-205-0204-1	Sue, Eugene, 1804-1857	Tajnosti parizske / Eugene Sue ; přel. a upravila Vera Dvorakova	Praha : Svoboda,	1992
978-80-7309-150-X	Sue, Eugene, 1804-1857	Tajnosti parizske. Eugene Sue. Přel. a upravila Vera Dvorakova	Praha : Levné knihy,	2004
	Sulitzer, Paul-Loup, 1946-	Hannah	Praha : EWA,	1993
978-80-85764-08-3	Sulitzer, Paul-Loup, 1946-	Imperatorka : Hannah 2 : Pokracovani pribehu kralovny kosmetiky Heleny Rubinsteinove / Paul-Loup Sulitzer ; Přel. z franc	Praha : EWA,	1994
978-80-7459-004-7	Sulitzer, Paul-Loup, 1946-	Prachy. --Nejlepsi thriller o penezich : v hlavni roli prachy a tvrda pomsta!. Paul-Loup Sulitzer. Přel. Jana Topinkova	Praha : Československý spisovatel,	2011
978-80-238-2798-7	Sulitzer, Paul-Loup, 1946-	Prachy. --Paul Loup Sulitzer ; přel. Jana Topinkova	Praha : Kares 1959,	1993
978-80-902592-7-8	Swolfs, Yves, 1955-	Princ noci. Uplnek = Le prince de la nuit. Pleine lune. Swolfs	Ostrava : Barlow,	2000
978-80-259-0072-7	Tardi, Jacques, 1946-	Neobycejna dobrodruzstvi Adely Blanc-Sec. Krasna Adela a zvire. Tardi. Přel. Richard Podany	Praha : Albatros-Plus,	2010
978-80-85192-33-0	Tardieu, Jean, 1903-1995	Mezi dvermi a oknem / Jean Tardieu ; z franc. orig. vybrala a přel. Eva Rudysarova-Misikova	Praha (Litomyšl) : Paseka,	1992
978-80-7217-487-4	Terloeva, Milana, 1980-	Tanec na troskach : valecny denik cecenske divky. Milana Terloeva. Přel. Jitka Rihankova. doslov Petra Prochazkova	Brno : Jota,	2007
978-80-900741-0-3	Terrel, Alexandre	Pripad verneho gynekologa / Alexandre Terrel ; přel. Edda Nemcova za spoluprace Gabriely Klikove	Praha : FDT,	1991
978-80-7218-834-8	Thibaux, Jean-Michel, 1949-	Otrokyne. Jean-Michel Thibaux. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-7362-280-7	Thibaux, Jean-Michel, 1949-	Otrokyne. Jean-Michel Thibaux. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-7218-416-4	Thibaux, Jean-Michel, 1949-	Sultanka. Jean-Michel Thibaux. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
	Thiery, Alain	Chirurg : atraktivni příběh předního pařížského plastického chirurga / Alain Thiery ; [z angličtiny přeložili Jan Machač, Jiří Lesník ; přebal a grafická úprava Zbyněk Janáček]	Ostrava : Sfinga,	1995
	Thiery, Alain	Mušské řemeslo : primářka z chirurgie : dramatický příběh z lékařského prostředí, atraktivní a emancipovaná ženská hrdinka ze současnosti / Alain Thiery ; [přeložili Jan Machač a Jiří Lesník]	Ostrava : Sfinga,	1994
978-80-7218-689-2	Thiery, Alain	Plasticky chirurg. Alain Thiery. Přel.i Jan Machac a Jiri Lesnik	Frýdek-Místek : Alpress,	2002
978-80-7218-961-1	Thiery, Alain	Podivny osud doktora Tillaka. Alain Thiery. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-7218-683-3	Thiery, Alain	Primarka. Alain Thiery. Přel.i Jan Machac a Jiri Lesnik	Frýdek-Místek : Alpress,	2002
978-80-900741-1-1	Thomas, Louis C., 1921-	Komisar Peretti ma pochybnosti / Louis C. Thomas ; přel. Tamara Sykorova	Praha : FDT,	1992
978-80-85465-34-5	Thomas, Robert, 1930-1989	Past na osameleho muze / Robert Thomas ; Z franc. přel. Jan Cimicky ; Obalka a typografie Josef Hlavacek	Praha : Nezávislé tiskové centrum Interpress,	1992
978-80-7268-735-0	Thomas, Robert, 1930-1989	Past na osameleho muze. Robert Thomas	Třebíč : Akcent,	2010

978-80-203-0331-6	Thomas, Robert, 1930-1989	Vrazedne dedictvi / Robert Thomas ; Přel. Jan Cimický	Praha : Dilia,	1993
978-80-87171-20-2	Thuy, Kim	Ru : příběh vietnamské utěčenky. Kim Thuy. z francouzštiny Přel. Oldřich Kalfirt	Brno : Emitos,	2010
978-80-7217-410-X	Tiouli, Touria	Znicena : v dubajském vězení za to, že byla znásilněna. Touria Tiouliová. Přel. Barbora Antonová	Brno : Jota,	2006
978-80-86138-27-5	Todorov, Tzvetan, 1939-	Poetika prózy. Tzvetan Todorov. Přel. Jiří Pelán a Libuše Valentová. ediční poznámku a doslov napsal Jiří Pelán	Praha : Triáda,	2000
978-80-246-1676-6	Todorov, Tzvetan, 1939-	Uvod do fantastické literatury. Tzvetan Todorov. Přel. Vladimír Fiala	Praha : Karolinum,	2010
978-80-86118-34-7	Toulet, Paul-Jean, 1867-1920	Kam odchází, kraso?. Paul-Jean Toulet. Přel., uspořádal a doslov napsal Ivan Slavík	Brno : Vetus Via,	1999
978-80-86955-57-5	Tournier, Michel, 1924-	Chvaloběh : eseje. Michel Tournier. Přel. Vera Dvoráková a Jarmila Fialová	Praha : Garamond,	2007
978-80-7203-224-0	Tournier, Michel, 1924-	Eleazar, aneb, Pramen a ker : (roman). Michel Tournier. Přel. Vladimíra Danková	Praha : Argo,	1999
978-80-204-0658-1	Tournier, Michel, 1924-	Kaspar, Melichar, Baltazar. Michel Tournier. Přel. Jarmila Fialová, Drahoslava Jandrová a Abigail Kozlíková. doslov napsala Daniela Hodrová	Praha : Mladá fronta,	1999
978-80-200-0741-5	Tournier, Michel, 1924-	Kral duchu. Michel Tournier. Přel. Sergej Machonin. doslov napsal Václav Jamek	Praha : Academia,	2000
978-80-7023-275-7	Tournier, Michel, 1924-	Meteory. Michel Tournier. Přel. Vera Dvoráková	Praha : Melantrich,	1998
978-80-86818-26-8	Tournier, Michel, 1924-	Patek, aneb, Luno Pacifiku. Michel Tournier. doslov Giles Deleuze. Přel. Michal Pacvon	Červený Kostelec : Pavel Mervart,	2006
978-80-7272-056-2	Toussaint, Jean-Philippe, 1957-	Autoportret. Jean-Philippe Toussaint. Přel. Jovanka Sotolova	Praha (Liberec) : Dauphin,	2002
978-80-86019-34-9	Toussaint, Jean-Philippe, 1957-	Fotoaparát / Jean-Philippe Toussaint ; přel. Jovanka Sotolova	Praha (Liberec) : Dauphin,	1997
978-80-87429-21-1	Toussaint, Jean-Philippe, 1957-	Koupelna / Jean-Philippe Toussaint. Přel. Jovanka Šotolová	Praha : Fra,	2013
978-80-86379-73-6	Toussaint, Jean-Philippe, 1957-	Milovat se. Jean-Philippe Toussaint. Přel. Jovanka Sotolova	Praha : Garamond,	2004
978-80-7272-018-X	Toussaint, Jean-Philippe, 1957-	Televize. Jean-Philippe Toussaint. Přel. Jovanka Sotolova	Praha (Liberec) : Dauphin,	2000
978-80-86955-44-3	Toussaint, Jean-Philippe, 1957-	Utíkat. Jean-Philippe Toussaint. Přel. Jovanka Sotolova	Praha : Garamond,	2006
	Toussaint, Jean-Philippe, 1957-	Zidanova melancholie = La mélancolie de Zidane. Jean-Philippe Toussaint. Přel. Jovanka Sotolova	Praha : Garamond,	2006
978-80-7185-024-1	Tristan, Frederick, 1931-	Atelier ztracených snů / Frederick Tristan ; z francouzštiny Přel. Oldřich Kalfirt ; ilustrace Martin Stejskal	Praha (Litomyšl) : Paseka,	1997
978-80-85192-63-2	Tristan, Frederick, 1931-	Hádí píseň, aneb Příběh labyrintu / Frederick Tristan ; z francouzštiny Přel. Oldřich Kalfirt ; il., obálka a graf. úprava Martin Stejskal	Praha (Litomyšl) : Paseka,	1994
978-80-903715-3-8	Tristan, Frederick, 1931-	Hádí píseň, aneb, Příběh labyrintu : který vypráví Jean-Arthur Sompayrac. Frederick Tristan. Přel. Oldřich Kalfirt. poznámkami a komentáři opatřil Adrien Salvat	Brno : Emitos,	2007
978-80-7272-001-5	Tristan, Frederick, 1931-	Hrdině utrpy Baltazara Kobera : román o cestě k zasvěcení. Frederick Tristan. Přel. Oldřich Kalfirt	Praha : DharmaGaia - Dauphin,	2003
978-80-903715-7-6	Tristan, Frederick, 1931-	Opicák Sun. Frederick Tristan. Přel. Oldřich Kalfirt	Brno : Emitos,	2007
978-80-87580-30-1	Tristan, Frederick, 1931-	Poutník lásky : příběh objevený Jeanem-Arthurem Sompayrakem, v překladu a s poznámkami profesora Adriana Salvata. Frederick Tristan. Přel. Ivo Chmelař	Praha : Malvern,	2012
978-80-204-0684-0	Troyat, Henri, 1911-2007	Balzac. Henri Troyat. Přel. Jitka Mateju	Praha : Mladá fronta,	1999
978-80-204-0618-2	Troyat, Henri, 1911-2007	Baudelaire / Henri Troyat ; přel. Petr Himmel	Praha : Mladá fronta,	1997
978-80-85821-81-8	Troyat, Henri, 1911-2007	Hrozná carevna. Henri Troyat. Přel. Hana Hurtová	Praha : Themis,	2000
978-80-7306-372-6	Troyat, Henri, 1911-2007	Katerina Veliká. Henri Troyat. Přel. Ruzena Stekláčová	Praha : Beta,	2008
978-80-85946-88-2	Troyat, Henri, 1911-2007	Pisár Jejího Veliceství : zpověď oblíbenky Kateriny II.. Henri Troyat. Přel. Jarmila Skodová	Praha : Brána,	1998
978-80-85821-76-1	Tulard, Jean, 1933-	Fouche. Jean Tulard. Přel. Adela Kralová	Praha : Themis,	1999
978-80-85997-39-2	Tzara, Tristan, 1896-1963	Daroval jsem svou duši bílému kameni. Tristan Tzara. z francouzských originalů vybral, Přel., uspořádal a závěrečnou esej napsal Zdeněk Lorenc. k vydání	Praha : Concordia,	2007

připravil a ediční poznámku napsal Michal Bauer

978-80-7246-610-8	Vachaud, Laurent, 1964-	Síla odvahy / Laurent Vachaud. Přel. Dana Melanová	Praha : Motto,	2013
978-80-85769-41-7	Vache, Jacques, 1896-1919	Dopisy z valky / Jacques Vache ; z francouzštiny Přel. Patrik Ouredník	Praha : Volvox Globator,	1995
978-80-208-0075-1	Vadim, Roger, 1928-2000	Od hvězdy k hvězdě / Roger Vadim ; Z franc. přel. Dusan Provazník ; Obalka a graf. uprava Oldřich Posmurný	Praha : Práce,	1990
978-80-205-0248-3	Vadim, Roger, 1928-2000	Zamilovány blazen / Roger Vadim ; přel. Jitka Plajnerova	Praha : Svoboda,	1992
978-80-00-01983-3	Vadim, Roger, 1928-2000	Zamilovány blazen. Roger Vadim. Přel. Jitka Plajnerova	Praha : Albatros,	2007
978-80-7218-826-7	Vaillant, Greta	Obr z písečných krajín. Greta Vaillant. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-204-2688-8	Valandrey, Charlotte, 1968-	Srdeční záležitost / Charlotte Valandreyová společně s Jeanem Arcelinem. Přel. Hana Holubkovová	Praha : Mladá fronta,	2013
978-80-249-1194-6	Valceva, Kristijana, 1959-	Nepokorena : osm let hruzy v libyjském vedení. Kristiana Valceva. Přel. Jan Pícka	Praha : Euromedia Group-Ikar,	2008
978-80-7257-625-9	Valery, Paul, 1871-1945	Basne. Paul Valery. Přel. Josef Palivec	Praha : BB art,	2001
978-80-86222-01-2	Valery, Paul, 1871-1945	Degas, tanec a kresba. Paul Valery. Přel. Miloslav Zilina	Praha : Kovalam,	1998
	Valery, Paul, 1871-1945	Literární rozmanitost / Paul Valery ; z franc. orig. přel. , uspor. Jaroslav Frycer	Praha : Odeon,	1990
978-80-901842-3-5	Valery, Paul, 1871-1945	Literatura / Paul Valery ; z francouzštiny Přel. J.M. Kvapil	Praha (Liberec) : Dauphin,	1995
978-80-7363-229-8	Valery, Paul, 1871-1945	Pan Teste. Paul Valery. Přel. Miloslav Zilina	Praha : Dokořán,	2008
978-80-7017-046-5	Vallotton, Benjamin, 1877-1962	Rozkvetly skaly. Benjamin Vallotton. Přel. Amedeo Molnar	Praha : Kalich,	2008
978-80-7178-758-2	Van den Berg, Marcel	Příběhy a legendy z Flander z "pocátku světa". Marcel Van den Berg. z francouzského textu ... Přel. Sarka Belisova	Praha : Portál,	2003
978-80-7246-199-0	Vanier, Nicolas, 1962-	Bíla odysea. Přel. Dana Melanová	Praha : Motto,	2003
978-80-7246-251-2	Vanier, Nicolas, 1962-	Díte snežných plání. Nicolas Vanier. Přel. Sarka Belisova	Praha : Motto,	2005
978-80-7362-031-6	Vanier, Nicolas, 1962-	Zpěv dalekého severu. 2., Bíla bouře. Nicolas Vanier. z francouzského originálu ... Přel. Michal Stovicek	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-7218-963-8	Vanier, Nicolas, 1962-	Zpěv dalekého severu. Lovců snu. Nicolas Vanier. Přel. Michal Stovicek	Frýdek-Místek : Alpress,	2004
978-80-86006-54-9	Vanoyeque, Violaine	Faraonovo tajemství / Violaine Vanoyeque ; Přel. Blazena Zifcakova	Praha : ETC,	1997
978-80-7362-771-3	Vanoyeque, Violaine	Hadanka z domu života. Violaine Vanoyeque. Přel. Hana Polivkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2010
978-80-7362-308-0	Vanoyeque, Violaine	Krutý faraon. 1. díl : Smrt Tutanchamona. Violaine Vanoyeque. Přel. Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress,	2006
978-80-7362-466-8	Vanoyeque, Violaine	Krutý faraon. 2. díl : Zmizení královny. Violaine Vanoyeque. Přel. Lucie Capkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2007
978-80-7362-646-4	Vanoyeque, Violaine	Krutý faraon. Nepřítel Nilu. Violaine Vanoyeque. Přel. Hana Polivkova	Frýdek-Místek : Alpress,	2008
978-80-7306-053-1	Vanoyeque, Violaine	Laský faraonu. Violaine Vanoyeque. Přel. Ivana Fejerova	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2002
978-80-7306-061-2	Vanoyeque, Violaine	Milostné příběhy faraonu. Violaine Vanoyeque. Přel. Dagmar Smerdova	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2003
978-80-7306-033-7	Vanoyeque, Violaine	Poklad královny Kobry. Violaine Vanoyeque. Přel. Lubomír Kotacka	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	2002
978-80-86278-09-3	Vanoyeque, Violaine	Tajemná Egyptanka. Violaine Vanoyeque. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský. Plzeň : Ševčík,	1999
978-80-86278-09-3	Vanoyeque, Violaine	Tajemná Egyptanka. Violaine Vanoyeque. Přel. Karel Velický	Praha : Beta-Dobrovský,	2003
978-80-7407-019-8	Vargas, Fred, 1957-	A Seina tece. Fred Vargas. Přel. Katerina Vinsova	Praha : Garamond,	2008
978-80-86955-12-5	Vargas, Fred, 1957-	Muz naruby. Fred Vargas. Přel. Tomáš Kybal	Praha : Garamond,	2006
978-80-86955-33-8	Vargas, Fred, 1957-	Muz s modrými kruhy. Fred Vargas. Přel. Tomáš Kybal	Praha : Garamond,	2006
978-80-86955-58-2	Vargas, Fred, 1957-	Neptunův trojzubec. Fred Vargas. Přel. Katerina Vinsova	Praha : Garamond,	2007

978-80-7407-117-1	Vargas, Fred, 1957-	O kousek dal napravo. Fred Vargas. z francouzstiny prelozla Katerina Vinsova	Praha : Garamond,	2011
978-80-86955-76-6	Vargas, Fred, 1957-	Spetka vecnosti. Fred Vargas. Přel. Katerina Vinsova	Praha : Garamond,	2007
978-80-7407-072-3	Vargas, Fred, 1957-	Tri evangelisti. Fred Vargas. Přel. Katerina Vinsova	Praha : Garamond,	2010
978-80-204-1054-6	Vargas, Fred, 1957-	Utec rychle a vrat se pozde. Fred Vargas. Přel. Tomas Kybal	Praha : Mladá fronta,	2003
978-80-7407-161-4	Vargas, Fred, 1957-	Záhada mrtvých nohou / Fred Vargas. Přel. Kateřina Vinšová	Praha : Garamond,	2013
978-80-7443-069-5	Vazemsky, Dimitri, 1970-	Patamorf / Dimitri Vazemsky. Přel. Marek Sečkař	Brno : Větrné mlýny,	2013
978-80-7388-622-6	Veber, Francis, 1937-	At to zůstane mezi námi. Francis Veber. Přel. Jiří Žák	Praha : XYZ,	2012
978-80-87067-68-0	Venezia, Shlomo, 1923-2012	V pekle plynovych komor. Shlomo Venezia. (ve spolupraci s Beatrice Prasquierovou). Přel. Zdenek Rucki. predmluva Simone Veilova	Praha : Rybka,	2010
978-80-85774-11-9	Ventura, Odette, 1920-	Lino / Odette Venturova ve spolupraci s Christianem Brincourtem a Gillesem Lambertem ; z franc. přel. Alexandra Pflimpflava	Praha : Lunarion,	1994
978-80-7211-014-4	Verdier, Odile, 1961-	Diana a Dodi : osudova setkani. Odile a Philippe Verdierovi. Přel. Jiri Zak	Plzeň : Nava,	1998
978-80-7309-677-9	Vergely, Bertrand, 1953-	Nietzsche, aneb, Vasen pro zivot. Bertrand Vergely. Přel. Veronika Matiaszkova	Praha : Levné knihy,	2009
978-80-901347-4-2	Verges, Jacques, 1925-	Krvelacne bestie / Jacques Verges ; z franc. přel. Josef Hajny	Praha : Art Press Servis, (Praha : Offset Press)	1994
978-80-7176-761-1	Vergne, Blanche	Oblozene stoly z celeho sveta. Blanch Vergne. Přel. Astrid Hofmanova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	1998
978-80-7021-896-9	Verlaine, Paul, 1844-1896	Basnicke dilo. Paul Verlaine. z francouzskych originalu vybral, Přel. a doslov napsal Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2007
978-80-7021-748-0	Verlaine, Paul, 1844-1896	Elegie. Paul Verlaine. Přel. Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2004
978-80-7192-739-2	Verlaine, Paul, 1844-1896	Intimni liturgie. Paul Verlaine. Přel. Gustav Franci	Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství,	2004
978-80-85974-04-5	Verlaine, Paul, 1844-1896	Moudrost / Paul Verlaine ; přel. Petr Kopta	Praha : Aurora,	1995
978-80-902231-3-3	Verlaine, Paul, 1844-1896	Never more a jine basne. Paul Verlaine. z francouzskych originalu vybral a prebasnil Frantisek Hrubin	Havlíčkův Brod : Literarni cajovna Suzanne Renaud,	1998
978-80-7021-971-3	Verlaine, Paul, 1844-1896	O lasce. Paul Verlaine. Přel. Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2008
978-80-7021-561-5	Verlaine, Paul, 1844-1896	O lasce. Paul Verlaine. z francouzskych originalu vybral, Přel. a doslov napsal Gustav Franci	Praha : Vyšehrad,	2002
978-80-902726-9-X	Verlaine, Paul, 1844-1896	Paul Verlaine : v prekladech Frantiska Hrubina. ilustrace Ota Janecek	Praha : Nibiru,	2006
978-80-85769-19-0	Verlaine, Paul, 1844-1896	Podzimni pisen Paula Verlaine v ceskych prekladech / usporadal Patrik Ourednik	Praha : Volvox Globator,	1993
	Verlaine, Paul, 1844-1896	Podzimní píseň Paula Verlaine v českých prekladech ; usp. Patrik Ouředník	Praha : Volvox Globator,	1993
978-80-85766-58-2	Verlaine, Paul, 1844-1896	Podzimni zpev : v 28 prekladech Libora Kovala / Paul Verlaine	Třebíč : Arca JiMfa,	1995
978-80-204-0756-1	Verlaine, Paul, 1844-1896	Slova na strunach. Paul Verlaine. z francouzskych originalu vybrali a usporadali Petr Kopta a Jan Vladislav. verse Přel.i Zdenka Bergrova ... et al.	Praha : Mladá fronta,	1998
978-80-86845-70-8	Verlaine, Paul, 1844-1896	Ty devko andelu--. Paul Verlaine. ilustrace Veroslav Bergr	Ústí nad Orlicí : Oftis,	2007
	Verlaine, Paul, 1844-1896	Ty děvko andělů.. Přel. Z. Bergrová	Praha : Astra,	1991
978-80-86379-53-1	Verlaine, Paul, 1844-1896	Vdovcovy pameti. Ma vezeni. Zpoved. Paul Verlaine. Přel. Galina Kavanova	Praha : Garamond,	2003
978-80-86862-17-8	Verlaine, Paul, 1844-1896	Zeny & muzi. Paul Verlaine. Přel. Ladislav Matejka	Praha : Dybbuk,	2006
978-80-87139-20-2	Verne, Jules, 1828-1905	Dvacet tisíc mil pod morem. Jules Verne	Brno : Tribun,	2007
978-80-7174-474-3	Verne, Jules, 1828-1905	Dobrodruzstvi tri Rusu a tri Anglicanu v Jizni Africe. Jules Verne. puvodni preklad B. Kliky jazykove upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	2002
978-80-7174-265-1	Verne, Jules, 1828-1905	Archipel v plamenech / Jules Verne ; Puv. preklad z franc. Vitezslava Unzeitiga jazykove upravil Petr Dornak ; Ilustr. Louis Benett ; Graf. uprava Jiri Hanak	Brno : Návrat,	1994

978-80-7174-560-X	Verne, Jules, 1828-1905	Archipel v plamenech. Jules Verne. původní překlad Vítězslav Unzeitig. jazykove upravil Petr Dornak. ilustrace Louis Benett	Brno : Návrát,	2003
978-80-7174-253-8	Verne, Jules, 1828-1905	Bezejmenná rodina / Jules Verne ; Původní překlad z franc. Vítězslava Unzeitiga jazykove upravil Petr Dornak ; Ilustr. G. Turet-Bognet ; Graf. uprava Jiri Hanak	Brno : Návrát,	1994
978-80-7174-281-3	Verne, Jules, 1828-1905	Bezejmenná rodina. Jules Verne. původní překlad Vítězslav Unzeitig	Brno : Návrát,	1999
978-80-7174-556-1	Verne, Jules, 1828-1905	Bezejmenná rodina. Jules Verne. původní překlad Vítězslav Unzeitig. jazykove upravil Petr Dornak	Brno : Návrát,	2003
978-80-7174-485-9	Verne, Jules, 1828-1905	Bratři Kípové. Jules Verne. původní překlad Vítězslav Unzeitig. ilustrace G. Roux, L. Benett. jazykove upravila Eva Hartova	Brno : Návrát,	2002
978-80-00-00423-2	Verne, Jules, 1828-1905	Podivuhodné setkání v džungli / Jules Verne ; přel. a upravil Vaclav Netušil ; původní ilustrace George Rouxe	Praha : Albatros,	1996
978-80-7174-677-5	Verne, Jules, 1828-1905	Černé Indie. Jules Verne. původní překlad Fr. S. Procházka. jazykove upravili Milan Valoušek, Radomír Suchánek	Brno : Návrát,	2007
978-80-7174-078-0	Verne, Jules, 1828-1905	Černé Indie. Jules Verne. původní překlad z francouzštiny Fr.S. Procházka. ilustroval J. Ferat. jazykove upravil Petr Dornak	Brno : Návrát,	1998
978-80-7174-830-7	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta do Francie / Jules Verne ; původní překlad z francouzštiny Alois Tvrdek ; ilustrace G. Roux	Brno : Návrát,	1996
978-80-00-00178-0	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta do středu Zeme / Jules Verne ; přel. Vaclav Netušil ; doslov Robert Vorel ; ilustroval L. Benett ; grafická uprava Milan Pasek	Praha : Albatros,	1992
978-80-7174-315-1	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta do s-- Do středu Zeme / Jules Verne ; původní překlad z francouzštiny J. Berger	Brno : Návrát,	1997
978-80-251-1898-6	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta do středu Zeme = Voyage au centre de la Terre : zjednodušená verze. Jules Verne. uprava původního textu, překlad Tomas Cidlina	Brno : Computer Press,	2007
978-80-7174-682-9	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta do s-- Do středu Zeme. Jules Verne. původní překlad J. Berger. jazykove upravil Milan Valoušek	Brno : Návrát,	2008
978-80-7388-103-0	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta do středu Zeme. Jules Verne. Přel. Jiri Zak	Praha : XYZ,	2008
978-80-7116-040-7	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta kolem světa za 80 dní / Jules Verne ; Přel. Josef Pospíšil	Praha : Ivo Železný,	1991
978-80-7174-447-6	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta kolem světa za 80 dní / Jules Verne ; původní překlad z francouzštiny B. Klika ; ilustrace L. Benett	Brno : Návrát,	1997
978-80-7174-367-4	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta kolem světa za 80 dní / Jules Verne. původní překlad B. Klika. jazykove upravil Petr Dornak	Brno : Návrát,	2000
978-80-7211-209-0	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta kolem světa za 80 dní / Jules Verne	Plzeň : Nava,	2005
978-80-7309-209-3	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta kolem světa za 80 dní / Jules Verne. Přel. Josef Pospíšil	Praha : Levné knihy,	2005
978-80-87139-31-8	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta kolem světa za 80 dní / Jules Verne	Brno : Tribun,	2007
978-80-251-2987-6	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta kolem světa za 80 dní = Le tour du monde en quatre-vingts jours : zjednodušená verze. Jules Verne. uprava původního textu, překlad Tomas Cidlina	Brno : Computer Press,	2010
978-80-7174-716-1	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta kolem světa za 80 dní / Jules Verne. překlad původního vydání B. Klika. textová a jazyková úprava Milan Valoušek a Radomír Suchánek. originální ilustrace Alphonse de Neuville a Leon Benett	Brno : Návrát,	2012
978-80-902587-5-4	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta kolem světa za 80 dní / Jules Verne. původní překlad B. Klika. původní překlad přehlédl a doplnil Jiří Otýpka. 8 původních rytin d'Alphonse de Neuville a 47 původních rytin, 3 chromotypografie a mapa Leon Benett	Žalkovice : Josef Vybíral,	2012
978-80-904543-9-2	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta kolem světa za 80 dní / Jules Verne ; překlad Josef Pospíšil	Praha : Václav Vávra,	2013
978-80-7174-596-0	Verne, Jules, 1828-1905	Cesta pozpatku do Anglie a Skotska. Jules Verne. Přel. Zuzana Dlabalova	Brno : Návrát,	2004
978-80-7174-350-X	Verne, Jules, 1828-1905	Cestovní stipendia / Jules Verne ; původní překlad z francouzštiny Vítězslav Unzeitig ; ilustrace L. Benett	Brno : Návrát,	1996
978-80-905497-2-2	Verne, Jules, 1828-1905	Claudius Bombarnac : zápisník reportéra : země divů / Jules Verne ; původní překlad Jiří Guth ; původní překlad přehlédl a doplnila Jitka Musilová ; 49 původních rytin, 6 chromotypografií a 2 kolorované mapy Léon Bennet	Žalkovice : Josef Vybíral,	2013

978-80-7174-719-2	Verne, Jules, 1828-1905	Claudius Bombarnac / Jules Verne ; překlad původního vyd. Jiří Stanislav Guth-Jarkovský	Brno : Návrat,	2013
	Verne, Jules, 1828-1905	Chancellor / Jules Verne. Syn more / Pierre Mael ; povídka Chancellor z franc. přel. Vaclav Netušil, povídka Syn more z franc. přel. a upravil Evžen Lukes ; il. Jiri Pavlik ; graf. uprava JanHejda	Praha : Albatros,	1990
978-80-7174-841-2	Verne, Jules, 1828-1905	Chancellor. Spisy. D. 12 / Jules Verne ; Puv. prekl. J. Psenicka ; Il. G. Roux	Brno : Návrat,	1995
978-80-7174-434-4	Verne, Jules, 1828-1905	Claudius Bombarnac / Jules Verne ; puvodni preklad z francouzstiny J. Guth ; puvodni ilustrace L. Benett	Brno : Návrat,	1996
978-80-7174-352-6	Verne, Jules, 1828-1905	Dalsi vypravy za poznanim. Jules Verne	Brno : Návrat,	2000
978-80-85228-22-X	Verne, Jules, 1828-1905	Den americkeho novinare roku 2889 / Jules Verne ; přel.. a doslovem opatril Vladimir Brett	Praha : Onyx,	1991
978-80-7174-280-5	Verne, Jules, 1828-1905	Deti kapitana Granta. Jules Verne. puvodni preklad Vaclav Benes	Brno : Návrat,	1999
978-80-7174-679-9	Verne, Jules, 1828-1905	Deti kapitana Granta. Jules Verne. puvodni preklad Vaclav Benes. jazykove upravil Milan Valousek	Brno : Návrat,	2007
978-80-7174-584-7	Verne, Jules, 1828-1905	Do Mesice. Jules Verne. puvodni preklad Jar. Cermak	Brno : Návrat,	2004
978-80-7174-985-0	Verne, Jules, 1828-1905	Dobrodruzstvi kapitana Hatterasa. Spisy. D. 14 / Jules Verne ; Puv. prekl. Vitezslav Unzeitig ; jazykove upr. Petr Dornak ; il. G. Riou	Brno : Návrat,	1995
978-80-7191-037-6	Verne, Jules, 1828-1905	Dobrodruzstvi kapitana Hatterase / Jules Verne ; ilustrace G. sic Riou ; prelozeno z francouzstiny	Plzeň : Mustang,	1995
978-80-7191-046-5	Verne, Jules, 1828-1905	Doktor Ox & spol. / Jules Verne ; ilustrace A.M., P. Ferat ; prelozeno z francouzstiny	Plzeň : Mustang,	1995
978-80-7174-392-5	Verne, Jules, 1828-1905	Doktor Ox. Jules Verne. puvodni preklad Vitezslav Unzeitig	Brno : Radomir Suchanek,	2001
978-80-7174-142-6	Verne, Jules, 1828-1905	Drama v Livonsku. Jules Verne. jazykove upravil Petr Dornak. Prel. Vojtech Franta	Brno : Návrat,	1999
978-80-7174-563-4	Verne, Jules, 1828-1905	Drama v Mexiku. Jules Verne. preklad Libuse Sedlackova. puvodni preklady J. Veseleho a M. Pachmayerove jazykove upravili Radomir Suchanek a Milan Valousek. ilustrace Jules Ferat, Georges Roux, Edmond Yon	Brno : Návrat,	2003
978-80-7174-006-3	Verne, Jules, 1828-1905	Druha vlast. Jules Verne. ilustrace G. Roux. puvodni preklad z francouzstiny Pavla Moudra. jazykove upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	1998
978-80-7174-644-4	Verne, Jules, 1828-1905	Druha vlast. Jules Verne. puvodni preklad Pavla Moudra	Brno : Návrat,	2006
978-80-7174-065-9	Verne, Jules, 1828-1905	Dva Robinsoni. Jules Verne. jazykove upravil Petr Dornak. ilustroval L. Benett. puvodni preklad z francouzstiny B. Fricke	Brno : Návrat,	1998
978-80-7174-693-5	Verne, Jules, 1828-1905	Dva Robinsoni. Jules Verne. puvodni preklad B. Fricke. jazykove upravili Milan Valousek a Radomir Suchanek. ilustrace G. Roux	Brno : Návrat,	2009
978-80-00-00028-8	Verne, Jules, 1828-1905	Dva roky prazdnin / Jules Verne ; přel. Vaclav Netušil ; puvodni francouzske ilustrace L. Benneta	Praha : Albatros,	1990
978-80-7211-204-X	Verne, Jules, 1828-1905	Dva roky prazdnin. Jules Verne	Plzeň : Nava,	2005
978-80-7174-319-4	Verne, Jules, 1828-1905	Dva roky prazdnin. Jules Verne. puvodni preklad Bohumil Cermak. jazykove upravil Jiri Jesionka	Brno : Návrat,	2000
978-80-7309-204-2	Verne, Jules, 1828-1905	Dvacet tisíc mil pod morem. Jules Verne. Přel. Benjamin Jedlicka	Praha : Levné knihy,	2005
978-80-7174-690-4	Verne, Jules, 1828-1905	Dvacet tisíc mil pod morem. Jules Verne. puvodni preklad Jaroslav Janecek. jazykove upravil Milan Valousek	Brno : Návrat,	2009
978-80-7174-561-8	Verne, Jules, 1828-1905	Dvacet tisíc mil pod morem. Jules Verne. puvodni preklad Jaroslav Janecek. jazykove upravil Petr Dornak. ilustrace G. Riou a Neuville	Brno : Návrat,	2003
978-80-7174-070-5	Verne, Jules, 1828-1905	Dvacet tisíc mil pod morem. Jules Verne. puvodni preklad z francouzstiny Jaroslav Janecek. jazykove upravil Petr Dornak. ilustrace G. Riou a Neuville	Brno : Návrat,	1998
978-80-7174-782-3	Verne, Jules, 1828-1905	Tajemstvi Wilhelma Storitze / Jules Verne ; puvodni preklad z francouzstiny Jan Kubista ; jazykove upravil Petr Dornak ; ilustrace Georges Roux	Brno : Návrat,	1996
978-80-7174-220-1	Verne, Jules, 1828-1905	Honba za meteorom. Jules Verne. ilustroval G. Roux. puvodni preklad z francouzstiny Lubomir Petr. jazykove upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	1999

978-80-7218-901-8	Verne, Jules, 1828-1905	Honba za meteorom. Jules Verne. Přel. Pavel Kaas	Frýdek-Místek : Alpress,	2003
978-80-7174-681-2	Verne, Jules, 1828-1905	Honba za meteorom. Jules Verne. puvodni preklad Lubomir Petr. jazykove upravil Milan Valousek	Brno : Návrat,	2008
978-80-7174-199-X	Verne, Jules, 1828-1905	Hra o dedictvi. Jules Verne. puvodni preklad z francouzstiny Vaclav Benes. jazykove upravil Petr Dornak. ilustroval G. Roux	Brno : Návrat,	1999
978-80-7174-210-4	Verne, Jules, 1828-1905	Hvezda jihu. Jules Verne. ilustroval L. Benett. puvodni preklad z francouzstiny Jaroslava Cermaka jazykove upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	1999
978-80-7174-664-5	Verne, Jules, 1828-1905	Hvezda Jihu. Jules Verne. puvodni preklad Jaroslav Cermak	Brno : Návrat,	2007
978-80-7174-676-8	Verne, Jules, 1828-1905	Knez v roce 1839. Jules Verne. Přel. Zuzana Dlabalova	Brno : Návrat,	2007
978-80-901316-5-4	Verne, Jules, 1828-1905	Krystof Kolumbus / Jules Verne	Klatovy : Amlyn,	1992
978-80-7116-054-7	Verne, Jules, 1828-1905	Ledova sfinga. Jules Verne ; Přel. Anna Kucerova ; textova uprava Jaroslava Slukova	Praha : Ivo Železný,	1992
978-80-7174-112-4	Verne, Jules, 1828-1905	Ledova sfinga. Jules Verne ; puvodni preklad z francouzstiny J.V. Sterzinger ; jazykove upravil Petr Dornak ; ilustrace G. Roux, F. Hornik	Brno : Návrat,	1997
978-80-7174-618-5	Verne, Jules, 1828-1905	Ledova sfinga. Jules Verne. puvodni preklad J.V. Sterzinger	Brno : Návrat,	2005
978-80-7174-247-3	Verne, Jules, 1828-1905	Lodivod dunajsky. Jules Verne	Brno : Návrat,	1999
978-80-7174-694-2	Verne, Jules, 1828-1905	Lodivod dunajsky. Jules Verne. puvodni preklad J.V. Sterzinger. jazykove upravili Milan Valousek a Radomir Suchanek. ilustrace Roux	Brno : Návrat,	2009
978-80-905497-0-8	Verne, Jules, 1828-1905	Los c. 9672 / Jules Verne ; původní překlad František Vojtíšek ; původní překlad přehlédl a doplnil Jiří Otýpka ; 36 původních rytin, 3 chromotypografie a mapa George Roux	Žalkovice : Josef Vybíral,	2013
978-80-7174-376-3	Verne, Jules, 1828-1905	Los c. 9672. Jules Verne. puvodni preklad Frantisek Vojtisek. jazykove upravil Jiri Jesionka	Brno : Návrat,	2000
978-80-7174-701-7	Verne, Jules, 1828-1905	Los c. 9672. Jules Verne. puvodni preklad Frantisek Vojtisek. jazykove upravili Milan Valousek a Radomir Suchanek. ilustrace G. Roux	Brno : Návrat,	2009
978-80-7174-744-0	Verne, Jules, 1828-1905	Majak na konci sveta / Jules Verne ; Z franc. přel. Lubomir Petr ; Jaz. upravil Petr Dornak ; Ilustr. G. Roux ; Graf. uprava Jiri Hanak	Brno : Návrat,	1994
978-80-7174-405-0	Verne, Jules, 1828-1905	Majak na konci sveta. Jules Verne. ilustroval G. Roux. puvodni preklad Lubomir Petr	Brno : Návrat,	2001
978-80-7174-524-3	Verne, Jules, 1828-1905	Majak na konci sveta. Jules Verne. ilustroval G. Roux. puvodni preklad Lubomir Petr	Brno : Návrat,	2003
978-80-7174-494-8	Verne, Jules, 1828-1905	Maly Dobracek / Jules Verne ; puvodni preklad z francouzstiny Mojmir Kallus ; puvodni ilustrace L. Benett	Brno : Návrat,	1996
978-80-7174-454-9	Verne, Jules, 1828-1905	Martin Paz. Jules Verne. puvodni preklad Vitezslav Unzeitig. jazykove upravila Eva Hartova	Brno : Návrat,	2002
978-80-7174-181-7	Verne, Jules, 1828-1905	Mathias Sandorf. Jules Verne	Brno : Návrat,	1999
978-80-7174-218-X	Verne, Jules, 1828-1905	Michail Strogov. Spisy. D. 16 / Jules Verne ; Puvodni prekl. V. Patejdl ; jazykove upr. Petr Dornak ; Il. P. Ferat	Brno : Návrat,	1995
978-80-7174-758-0	Verne, Jules, 1828-1905	Milionar na cestach / Jules Verne ; puvodni preklad z francouzstiny Vitezslav Unzeitig ; ilustroval L. Benett	Brno : Návrat,	1996
978-80-902587-8-5	Verne, Jules, 1828-1905	Milionar na cestách / Jules Verne ; původní překlad Vítězslav Unzeitig ; 41 původních rytin a 6 chromotypografií Léon Benett	Žalkovice : Josef Vybíral,	2013
978-80-7174-683-6	Verne, Jules, 1828-1905	Milionar na cestach. Jules Verne. puvodni preklad Vitezslav Unzeitig. jazykove upravil Milan Valousek	Brno : Návrat,	2008
978-80-00-00708-8	Verne, Jules, 1828-1905	Na komete. Hector Servadac aneb Dobrodruzna cesta slunecni soustavou. Jules Verne. puvodni ilustrace P. Philipoteaux. Prel. a upravil Vaclav Netusil	Praha : Albatros,	1999
978-80-7174-042-X	Verne, Jules, 1828-1905	Na komete. Jules Verne. ilustroval P. Philipoteaux. puvodni preklad z francouzstiny Bedrich Fricke. jazykove upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	1998
978-80-7174-987-7	Verne, Jules, 1828-1905	Na vlnach Orinoka / Jules Verne ; puvodni preklad z francouzstiny J.V. Sterzinger ; jazykove upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	1997
978-80-7174-345-3	Verne, Jules, 1828-1905	Namorni kapitani XVIII. století. Jules Verne. preklad Libuse Sedlackova a Ladislav Mach	Brno : Návrat,	2001

978-80-7174-346-1	Verne, Jules, 1828-1905	Nove cesty. Jules Verne. preklad Libuse Sedlackova	Brno : Návrat,	2003
978-80-7174-573-1	Verne, Jules, 1828-1905	O zivot. Jules Verne. puvodni preklad V. Patejdl	Brno : Návrat,	2004
978-80-7174-842-0	Verne, Jules, 1828-1905	Objevovani Zeme / Jules Verne ; preklad z francouzstiny Zuzana Dlabalova ; ilustrace L. Benett, P. Philippoteaux	Brno : Návrat,	1996
978-80-7174-484-0	Verne, Jules, 1828-1905	Oceanem na kre ledove. Jules Verne. puvodni preklad J. Psenicka. ilustrace G. Roux. jazykove upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	2002
978-80-7174-553-7	Verne, Jules, 1828-1905	Oceanem na kre ledove. Spisy. D. 10 / Jules Verne ; Puvod. preklad Karel Dyrnyk ; Jazyk. upr. Petr Dornak ; puv. prekl. J. Psenicka	Brno : Návrat,	1995
978-80-7174-598-7	Verne, Jules, 1828-1905	Ocelove mesto. Jules Verne. puvodni preklad Jan Wagner. ilustrace L. Benett	Brno : Návrat,	2004
978-80-7174-194-9	Verne, Jules, 1828-1905	Ocelove mesto. Spisy. D. 15 / Jules Verne ; Puv. prekl. Jan Wagner ; jazyk. upr. Petr Dornak ; il. L. Benett	Brno : Návrat,	1995
978-80-7174-643-6	Verne, Jules, 1828-1905	Pan sveta.	Brno : Návrat,	2006
978-80-7174-105-1	Verne, Jules, 1828-1905	Pan sveta. Jules Verne. puvodni preklad z francouzstiny Frantisek Vojtisek. ilustrace G. Roux a L. Benett. jazykove upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	1998
978-80-902034-0-X	Verne, Jules, 1828-1905	Paříž ve 20. století / Jules Verne ; přel. Ruzena Steklacova	Praha : Tichá Byzanc,	1995
978-80-7174-718-5	Verne, Jules, 1828-1905	Paříž ve XX. století / Jules Verne ; překlad původního vydání Růžena Steklačová ; textová a jazyková úprava Milan Valoušek a Radomír Suchánek ; originální ilustrace ... François Schuiten	Brno : Návrat,	2013
978-80-7218-755-4	Verne, Jules, 1828-1905	Paseraci na Dunaji. Jules Verne. Přel. Dagmar Slavikovska	Frýdek-Místek : Alpress,	2002
978-80-7174-675-4	Verne, Jules, 1828-1905	Patnactilety kapitan / Jules Verne ; puvodni preklad z francouzstiny V. Benes-Sumavsky ; jazykove upravil Petr Dornak ; ilustroval H. Mayer	Brno : Návrat,	1997
978-80-7174-653-3	Verne, Jules, 1828-1905	Patnactilety kapitan. Jules Verne. puvodni preklad V. Benes-Sumavsky	Brno : Návrat,	2006
978-80-7174-609-6	Verne, Jules, 1828-1905	Patnactilety kapitan. Jules Verne. puvodni preklad V. Benes-Sumavsky. ilustrace H. Mayer	Brno : Návrat,	2005
978-80-85785-23-4	Verne, Jules, 1828-1905	Pět neděl v balone / Jules Verne ; přel. Benjamin Jedlicka ; puvodni ilustrace Riouovy a de Montautovy ; obalka, vazba a graficka uprava Zdenek Ziegler ; mapky Jiri Blazek	Praha : Grafoprint-Neubert,	1994
978-80-7174-155-8	Verne, Jules, 1828-1905	Pět neděl v balone. Jules Verne. puvodni preklad Frantisek Pelikan	Brno : Návrat,	1999
978-80-7309-205-0	Verne, Jules, 1828-1905	Pět neděl v balone. Jules Verne. Přel. Benjamin Jedlicka	Praha : Levné knihy,	2005
978-80-7174-654-1	Verne, Jules, 1828-1905	Pět neděl v balone. Jules Verne. puvodni preklad Frantisek Pelikan	Brno : Návrat,	2006
978-80-7174-692-8	Verne, Jules, 1828-1905	Pět neděl v balone. Jules Verne. puvodni preklad Frantisek Pelikan	Brno : Návrat,	2009
978-80-902587-9-2	Verne, Jules, 1828-1905	Pět neděl v baloně : objevná cesta tří Angličanů Afrikou / Jules Verne ; původní překlad František Pelikán ; ... přehlédl a doplnil Jiří Otýpka ; 75 původních rytin, 4 chromotypografie a mapa Édouard Riou a Henri de Montaut	Žalkovice : Josef Vybíral,	2013
978-80-7191-141-0	Verne, Jules, 1828-1905	Plovouci m-- Plujici mesto / Jules Verne ; ilustrace P. Ferat a G. Roux ; prelozeno z francouzstiny	Plzeň : Mustang,	1996
978-80-7174-686-X	Verne, Jules, 1828-1905	Plovouci mesto / Jules Verne ; puvodni preklad z francouzstiny Vitezslava Unzeitiga jazykove upravil Petr Dornak ; ilustroval P. i.e. J. Ferat	Brno : Návrat,	1996
978-80-7174-668-3	Verne, Jules, 1828-1905	Plovouci mesto. Jules Verne. puvodni preklad Vitezslav Unzeitig. jazykove upravili Milan Valousek, Radomir Suchanek	Brno : Návrat,	2007
978-80-85831-37-6	Verne, Jules, 1828-1905	Plujici ostrov / Jules Verne ; ilustrace L. Benett	Plzeň : Mustang,	1994
978-80-7174-166-3	Verne, Jules, 1828-1905	Plujici ostrov. Jules Verne. puvodni preklad francouzského originalu ... Jan Wagner	Brno : Návrat,	1999
978-80-7174-304-6	Verne, Jules, 1828-1905	Podivuhodna dobrodruzstvi vypravy Barsakovy. Jules Verne. puvodni preklad Benjamin Jedlicka a Frantisek Simanek. jazykove upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	2000
978-80-85831-00-7	Verne, Jules, 1828-1905	Podivuhodne dobrodruzstvi vypravy Barsacovy / Jules Verne ; prekladatel ... Stanislav Plasil	Plzeň : Mustang,	1993

978-80-7174-051-9	Verne, Jules, 1828-1905	Příběhy Jeana-Marie Cabidoulina / Jules Verne ; původní překlad z francouzštiny Vítězslav Unzeitig ; ilustroval Georges Roux	Brno : Návrat,	1996
978-80-7174-713-0	Verne, Jules, 1828-1905	Příběhy Jeana-Marie Cabidoulina. Jules Verne. překlad původního vydání Vítězslav Unzeitig. textová a jazyková úprava Milan Valoušek a Radomír Suchánek. originální ilustrace George Roux	Brno : Návrat,	2012
978-80-7191-140-2	Verne, Jules, 1828-1905	Robur Dobytel ; Pan světa / Jules Verne ; přel. Vaclav Netušil ; původní ilustrace L. Benetta, G. Rouxe	Plzeň : Mustang,	1996
978-80-00-00487-9	Verne, Jules, 1828-1905	Robur Dobytel / Jules Verne ; přel. Vaclav Netušil ; původní ilustrace George Roux	Praha : Albatros,	1996
978-80-7174-635-5	Verne, Jules, 1828-1905	Robur Dobytel. Jules Verne. původní překlad Josef Psenicka. ilustrace L. Benett	Brno : Návrat,	2006
978-80-7174-092-6	Verne, Jules, 1828-1905	Robur Dobytel. Jules Verne. původní překlad z francouzštiny Josef Psenicka. jazykově upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	1998
978-80-7174-652-5	Verne, Jules, 1828-1905	San Carlos. Pierre-Jean. Zenitba markyze Anselma des Tilleuls. Oblehání Rima. San Carlos. Jules Verne. illustrations originales de Tardi. Přel. Zuzana Dlabalova	Brno : Návrat,	2006
978-80-7174-669-0	Verne, Jules, 1828-1905	Sever proti Jihu. Jules Verne. původní překlad Josef Jan Svatek. jazykově upravili Milan Valoušek, Radomír Suchánek	Brno : Návrat,	2007
978-80-7174-027-6	Verne, Jules, 1828-1905	Slavní dobyvatelé / Jules Verne ; překlad z francouzštiny Zuzana Dlabalova ; ilustrace L. Benett, P. Philippoteaux	Brno : Návrat,	1996
978-80-7174-127-2	Verne, Jules, 1828-1905	Tajemný hrad v Karpatech. Jules Verne. jazykově upravil Petr Dornak. ilustroval L. Benett. původní překlad z francouzštiny Fr.S. Procházka	Brno : Návrat,	1998
978-80-7174-466-2	Verne, Jules, 1828-1905	Tajemný hrad v Karpatech. Jules Verne. původní překlad Fr. S. Procházka. jazykově upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	2002
978-80-902587-6-1	Verne, Jules, 1828-1905	Tajemný hrad v Karpatech. Jules Verne. původní překlad S. Procházka. 34 původních rytin a 6 chromotypografií Leon Benett	Žalkovice : Josef Vybíral,	2012
978-80-7174-275-9	Verne, Jules, 1828-1905	Tajemství pralesa. Jules Verne. původní překlad Alois Cerman	Brno : Návrat,	1999
978-80-7174-655-X	Verne, Jules, 1828-1905	Tajemství pralesa. Jules Verne. původní překlad Alois Cerman	Brno : Návrat,	2006
978-80-7174-377-1	Verne, Jules, 1828-1905	Tajuplný ostrov. Jules Verne	Brno : Návrat,	2000
978-80-85491-78-8	Verne, Jules, 1828-1905	Tajuplný ostrov. Jules Verne ; přel. Vaclav Netušil ; prebal, vazba a grafická úprava Zbynek Janacek	Ostrava : Sfinga,	1995
978-80-7174-656-0	Verne, Jules, 1828-1905	Tajuplný ostrov. Jules Verne. původní překlad A. Koudelky jazykově upravil Milan Valoušek	Brno : Návrat,	2007
978-80-7191-036-8	Verne, Jules, 1828-1905	Trampoty pana Thompsona / Jules Verne ; ilustrace G. Roux ; přeloženo z francouzštiny	Plzeň : Mustang,	1995
978-80-7174-901-X	Verne, Jules, 1828-1905	Trampoty pane Thompsonovy. Spisy. D. 13 / Jules Verne ; Puv. prel. Lubomir Petr ; jazykově upr. Petr Dornak ; il. L. Benett	Brno : Návrat,	1995
978-80-7174-347-X	Verne, Jules, 1828-1905	Triumf XIX. století. Jules Verne. Přel. Ladislav Mach	Brno : Návrat,	2000
978-80-7174-732-7	Verne, Jules, 1828-1905	Trosecníci lodi Jonathan / Jules Verne ; Z franc. přel. J. Nevole ; Jaz. úprava Petr Dornak ; Ilustr. G. Roux ; Graf. úprava Jiri Hanak	Brno : Návrat,	1994
978-80-7174-246-5	Verne, Jules, 1828-1905	Trosecníci lodi Jonathan. Jules Verne. ilustroval G. Roux. původní překlad z francouzštiny Jarka Nevole. jazykově upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	1999
978-80-7174-521-9	Verne, Jules, 1828-1905	Trosecníci lodi Jonathan. Jules Verne. původní překlad Jarka Nevole. jazykově upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	2003
978-80-7174-703-1	Verne, Jules, 1828-1905	Trosecník z Cynthie. Jules Verne. původní překlad Jan Kubista. jazykově upravili Milan Valoušek a Radomír Suchánek	Brno : Návrat,	2010
978-80-7174-019-5	Verne, Jules, 1828-1905	Trosecník z Cynthie. Jules Verne. původní překlad Jana Kubisty jazykově upravil Petr Dornak. ilustrace V. Cutta. přeloženo z francouzštiny	Brno : Návrat,	1998
978-80-902587-7-8	Verne, Jules, 1828-1905	Trosecníci z Cynthie. Jules Verne & Andre Laurie. Přel. Jitka Musilova. 26 původních rytin George Roux	Žalkovice : Josef Vybíral,	2012
978-80-7174-699-1	Verne, Jules, 1828-1905	Tvrdohlavy Turek / Jules Verne ; původní překlad z francouzštiny Otylie Petrova ; jazykově upravil Petr Dornak ; ilustrace L. Benett	Brno : Návrat,	1997
978-80-7174-039-X	Verne, Jules, 1828-1905	V pustinách australských / Jules Verne ; původní překlad z francouzštiny Alois Tvrděk ; ilustrace L.	Brno : Návrat,	1996

Benett

978-80-7174-424-7	Verne, Jules, 1828-1905	V pustinách australských. Jules Verne. původní překlad Alois Tvrdek. jazykově upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	2001
978-80-7174-687-4	Verne, Jules, 1828-1905	Vcera a zítra. Jules Verne. Přel. Jan Pavlík	Brno : Návrat,	2008
978-80-85831-04-X	Verne, Jules, 1828-1905	Vecny Adam / Jules Verne ; překladatel Jan Pavlík	Plzeň : Mustang,	1993
978-80-905497-1-5	Verne, Jules, 1828-1905	Ves ve vzduchu / Jules Verne ; původní překlad Vítězslav Unzeitig ; původní překlad přehlédl a doplnil Josef Vybíral ; 32 původních rytin, 6 chromotypografií a mapa George Roux	Žalkovice : Josef Vybíral,	2013
978-80-7174-608-8	Verne, Jules, 1828-1905	Ves ve vzduchu. Jules Verne. původní překlad Vitezslav Unzeitig. jazykově upravil Milan Valousek. ilustrace G. Roux	Brno : Návrat,	2005
978-80-260-1055-5	Verne, Jules, 1828-1905	Ves ve vzduchu. Jules Verne. původní překlad Vitezslav Unzeitig. přehledl a doplnil Josef Vybíral. 32 původních rytin, 6 chromotypografií a mapa George Roux	Žalkovice : Josef Vybíral,	2011
978-80-00-00016-4	Verne, Jules, 1828-1905	Vynalez zkazy / Jules Verne ; přel. Anna Kucerova ; původní francouzské ilustrace L. Benetta	Praha : Albatros,	1993
978-80-7174-124-8	Verne, Jules, 1828-1905	Vynalez zkazy / Jules Verne ; původní překlad z francouzštiny Albin Straka ; jazykově upravil Petr Dornak ; ilustrace L. Benett	Brno : Návrat,	1997
978-80-7174-417-4	Verne, Jules, 1828-1905	Vynalez zkazy. Jules Verne. původní překlad Albin Straka	Brno : Návrat,	2001
978-80-902587-3-0	Verne, Jules, 1828-1905	Vynalez zkazy. Jules Verne. původní překlad Albin Straka. původní překlad přehlédl a doplnil Josef Vybíral. 36 původních rytin a 6 chromotypografií Leon Benett	Žalkovice : Josef Vybíral,	2012
978-80-86955-21-4	Verne, Jules, 1828-1905	Vzbouřenci na lodi Bounty = Les revoltés de la Bounty. Jules Verne. z francouzštiny Přel. Tomas Kybal	Praha : Garamond,	2006
978-80-7174-948-6	Verne, Jules, 1828-1905	Zatopená Sahara / Jules Verne ; pův. překlad z franc. Lubomír Petr ; ilustr. L. Benett ; jazykově upravil Petr Dornak ; graf. úprava Jiri Hanak	Brno : Návrat,	1994
978-80-7174-546-4	Verne, Jules, 1828-1905	Zatopená Sahara. Jules Verne. původní překlad Lubomír Petr. jazykově upravil Petr Dornak	Brno : Návrat,	2003
978-80-7191-103-8	Verne, Jules, 1828-1905	Ze Zeme na Mesic / Jules Verne ; přel. Alena Hartmannova	Plzeň : Mustang,	1996
978-80-7174-722-X	Verne, Jules, 1828-1905	Ze Zeme na Mesic / Jules Verne ; původní překlad z francouzštiny Jaroslav Horky	Brno : Návrat,	1996
978-80-7174-657-6	Verne, Jules, 1828-1905	Ze Zeme na Mesic. Jules Verne. překlad původního vydání Jaroslav Horky	Brno : Návrat,	2006
978-80-7174-657-7	Verne, Jules, 1828-1905	Ze Zeme na Mesic. Jules Verne. původní překlad Jaroslav Horky. jazykově upravili Milan Valousek, Radomír Suchanek	Brno : Návrat,	2007
978-80-7174-407-7	Verne, Jules, 1828-1905	Zelený paprsek. Jules Verne. původní překlad Lubomír Petr	Brno : Návrat,	2001
978-80-7174-695-9	Verne, Jules, 1828-1905	Zelený paprsek. Jules Verne. původní překlad Lubomír Petr. jazykově upravili Milan Valousek a Radomír Suchanek. ilustrace L. Benett	Brno : Návrat,	2009
978-80-902587-4-7	Verne, Jules, 1828-1905	Zelený paprsek. Jules Verne. původní překlad Vítězslav Unzeitig. 41 původních rytin, 3 chromotypografie a mapa Leon Benett	Žalkovice : Josef Vybíral,	2012
978-80-7174-530-8	Verne, Jules, 1828-1905	Zeme kozesin / Jules Verne ; původní překlad z francouzštiny V. Patejdl ; ilustrace Ferat a Beaurepaire	Brno : Návrat,	1996
978-80-7174-040-3	Verne, Jules, 1828-1905	Zemi selem / Jules Verne ; původní překlad z francouzštiny Bedřich Fricke ; jazykově upravil Petr Dornak ; ilustrace L. Benett	Brno : Návrat,	1997
978-80-85496-17-8	Verne, Jules, 1828-1905	Zlata sopka : I. a II. díl / Jules Verne ; ilustrace Karel Kotiza	Vyškov : Hanácké nakladatelství,	1992
978-80-85831-42-2	Verne, Jules, 1828-1905	Zlata sopka / Jules Verne ; ilustrace G. Roux ; textové upravila Bea Fleissigova	Plzeň : Mustang,	1994
978-80-7174-119-1	Verne, Jules, 1828-1905	Zlata sopka. Jules Verne. jazykově upravil Petr Dornak. ilustroval G. Roux. původní překlad z francouzštiny Lubomír Petr	Brno : Návrat,	1998
978-80-7174-691-1	Verne, Jules, 1828-1905	Zlata sopka. Jules Verne. původní překlad Lubomír Petr. jazykově upravili Milan Valousek a Radomír Suchanek	Brno : Návrat,	2009
978-80-7174-282-1	Verne, Jules, 1828-1905	Zmatek nad zmatek. Jules Verne. původní překlad Bedřich Fricke. ilustrace G. Roux	Brno : Návrat,	2000
978-80-7174-704-8	Verne, Jules, 1828-1905	Zmatek nad zmatek. Jules Verne. původní překlad Bedřich Fricke. jazykově upravili Milan Valousek a Radomír Suchanek	Brno : Návrat,	2010

978-80-240-1688-5	Vernes, Henri, 1918-	Kouzla zlutého stínu. Henri Vernes. Přel. Jan Hlavicka	Praha : Ivo Železný,	2001
978-80-240-1685-0	Vernes, Henri, 1918-	Pevnost Zlutého stínu. Henri Vernes. Přel. Jan Hlavicka	Praha : Ivo Železný,	2001
978-80-240-1686-9	Vernes, Henri, 1918-	Satelit Zlutého stínu. Henri Vernes. Přel. Jan Hlavicka	Praha : Ivo Železný,	2001
978-80-240-1687-7	Vernes, Henri, 1918-	Zajatci zlutého stínu. Henri Vernes. Přel. Jan Hlavicka	Praha : Ivo Železný,	2001
978-80-7217-520-8	Vian, Boris, 1920-1959	Budovatele rise. Boris Vian. Přel. Jan Tomek	Brno : Jota,	2007
978-80-257-0207-9	Vian, Boris, 1920-1959	Cervena trava. Boris Vian. Přel. Stanislav Jirsa	Praha : Argo,	2009
978-80-85974-96-7	Vian, Boris, 1920-1959	Cervena trava. Boris Vian. Přel. Stanislav Jirsa	Praha : Aurora,	2000
978-80-901760-0-3	Vian, Boris, 1920-1959	Flandakova koupel. Boris Vian. Přel. a predmluvu napsal Tomas Kybal	Praha : Garamond,	1998
978-80-7309-073-2	Vian, Boris, 1920-1959	Flandakova koupel. Vlkodlak. Boris Vian	Praha : Levné knihy,	2002
	Vian, Boris, 1920-1959	Holky nemaj poněť. Vernon Sullivan. z američtiny Přel. Boris Vian. Přel. Felipe Serrano	Praha (Litomyšl) : Paseka,	1994
978-80-7287-175-9	Vian, Boris, 1920-1959	Holky nemaj poněť. Vernon Sullivan. z američtiny Přel. Boris Vian. Přel. Felipe Serrano	Praha : Maťa,	2012
978-80-7407-187-4	Vian, Boris, 1920-1959	Motolice a plankton : nejslavnější Majorův mejdan / Boris Vian. Přel. Petr Kyloušek	Praha : Garamond,	2013
978-80-85617-53-6	Vian, Boris, 1920-1959	Motolice a plankton / Boris Vian ; přel. Petr Kylousek ; ilustroval Jan Steklík	Brno : Jota,	1995
978-80-86379-83-3	Vian, Boris, 1920-1959	Motolice a plankton. Boris Vian. Přel. Petr Kylousek	Praha : Garamond,	2004
978-80-7207-547-0	Vian, Boris, 1920-1959	Mravenci. Boris Vian ; Přel.i Jiri Pelan a Patrik Ourednik ; doslov napsal Jiri Pelan	Praha : Volvox Globator,	1994
978-80-7207-547-0	Vian, Boris, 1920-1959	Mravenci. Boris Vian. Přel.i Jiri Pelan a Patrik Ourednik. doslov napsal Jiri Pelan	Praha : Volvox Globator,	2004
978-80-85932-00-8	Vian, Boris, 1920-1959	Naplivu na vase hroby / Boris Vian ; přel.i Martin Rizek, Petr Turek ; obalka a graficka uprava Michal Siml	Praha : Kra,	1995
978-80-7299-082-9	Vian, Boris, 1920-1959	Naplivu na vase hroby. Boris Vian. Přel. Katerina Vinsova	Praha : Aurora,	2005
978-80-86938-31-X	Vian, Boris, 1920-1959	Pena dni. Boris Vian. Přel. Svatopluk Horecka	Praha : Pro edici Světová literatura Lidových novin vydalo nakl. Euromedia Group,	2005
978-80-257-0420-2	Vian, Boris, 1920-1959	Pena dni. Boris Vian. Přel. Svatopluk Horecka	Praha : Argo,	2011
978-80-86379-20-5	Vian, Boris, 1920-1959	Podsite chvilky. Boris Vian. z francouzskych originalu ... Přel. Tomas Kybal	Praha : Garamond,	2001
978-80-208-0057-3	Vian, Boris, 1920-1959	Podzim v Pekingu. Boris Vian ; Přel. Tomas Kybal ; doslov napsal Vaclav Jamek ; ilustroval Jiri Sopko	Praha : Práce,	1994
978-80-257-0396-0	Vian, Boris, 1920-1959	Podzim v Pekingu. Boris Vian. Přel. Tomas Kybal	Praha : Argo,	2011
978-80-86379-55-8	Vian, Boris, 1920-1959	Podzim v Pekingu. Boris Vian. Přel. Tomas Kybal. doslov napsal Vaclav Jamek	Praha : Garamond,	2003
978-80-86379-39-6	Vian, Boris, 1920-1959	Pruvodce po Saint-Germain-des-Pres. Boris Vian. Přel. Tomas Kybal	Praha : Garamond,	2002
978-80-85769-78-6	Vian, Boris, 1920-1959	Rozruch v Andenach / Boris Vian ; Přel. Patrik Ourednik ; predmluva Martin Hybler	Praha : Volvox Globator,	1992
978-80-85769-78-6	Vian, Boris, 1920-1959	Rozruch v Andenach / Boris Vian ; Přel. Patrik Ourednik ; predmluva Martin Hybler	Praha : Volvox Globator,	1996
978-80-85974-69-X	Vian, Boris, 1920-1959	Srdcervac. Boris Vian. Prel. Stanislav Jirsa	Praha : Aurora,	1999
978-80-257-0208-6	Vian, Boris, 1920-1959	Srdcervac. Boris Vian. Přel. Stanislav Jirsa	Praha : Argo,	2009
978-80-7185-062-4	Vian, Boris, 1920-1959	U mrtvych na barve kuze nesejde / Vernon Sullivan aneb Boris Vian ; přel. Tomas Kybal	Praha (Litomyšl) : Paseka,	1996
978-80-7287-129-2	Vian, Boris, 1920-1959	U mrtvych na barve kuze nesejde. Vernon Sullivan aneb Boris Vian. Přel. Tomas Kybal	Praha : Maťa,	2007
978-80-901760-6-2	Vian, Boris, 1920-1959	Vlkodlak. Boris Vian. Prel. Tomas Kybal	Praha : Garamond,	1999
978-80-7287-153-7	Vian, Boris, 1920-1959	Vlkodlak. Boris Vian. Přel. Tomas Kybal. ilustrace Iva Rehova	Praha : Maťa,	2011
978-80-7217-493-5	Vian, Boris, 1920-1959	Zabte osklive : crazy crimi erotic science & politic fiction. Vernon Sullivan aneb Boris Vian. Přel. Vladimir Landa	Brno : Jota,	2007

978-80-85617-37-4	Vian, Boris, 1920-1959	Zabte osklive / Vernon Sullivan aneb Boris Vian ; přel. Vladimír Landa	Brno : Jota,	1994
978-80-86603-76-6	Viarre, Guy, 1971-2001	Bile predani. Guy Viarre. Přel. Petr Zavadil	Praha : Agite/Fra,	2008
978-80-7407-034-1	Viart, Dominique	Soucasna francouzská literatura : dedictví, modernita, promeny. Dominique Viart, Bruno Vercier. za spolupráce Francka Evrarda. Přel. Jovanka Sotolova, Petr Dytrt, Ladislav Vaclavík a kol.	Praha : Garamond,	2008
978-80-7214-764-1	Viel, Tanguy, 1973-	Naprostá dokonalost zločinu. Tanguy Viel. Přel. Matej Turek	Praha : Baronet,	2005
978-80-85940-32-9	Vieuguet, Pierre, 1951-	Ballades d'automne = Podzimní baladické toulky. poemes de Pierre Vieuguet. estampes de Chantal Legendre. traduit en tcheque par Jana Bozberger	Praha : Protis,	2000
978-80-207-1348-3	Vigan, Delphine de, 1966-	Ani později, ani jinde. Delphine de Vigan. Přel. Alexandra Pflimpflova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2011
978-80-207-1392-6	Vigan, Delphine de, 1966-	No a ja. Delphine de Vigan. Přel. Alexandra Pflimpflova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2011
978-80-207-1448-0	Vigan, Delphine de, 1966-	Noc nic nezadrží. Delphine de Vigan. Přel. Alexandra Pflimpflova	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2012
978-80-87299-09-8	Vildrac, Charles, 1882-1971	Korab Tenacity. Charles Vildrac. preklad Tomas Vokac	Praha : Transteatral,	2011
978-80-00-01634-6	Villancher, Renee, 1927-	Ukradený život : 57 let bez rodne Francie. Renee Villancherova. prevypravel Nicolas Jallot. Přel. Hana Holoubkova	Praha : Albatros,	2005
978-80-7205-982-3	Villers, Jean-Pierre de	Poslední let Maleho prince = Le dernier vol du Petit Prince. Jean-Pierre de Villers. ilustrace Christian Quesnel. Přel. Alexandra Pflimpflova	Praha : Pragma,	2004
978-80-85617-22-6	Villiers de L'Isle-Adam, Auguste de, 1838-1889	Noc pod gilotinou / Villiers de L'Isle-Adam ; z francouzských originalu ... vybral, Přel. a doslov napsal Josef Heyduk ; ilustrovala Ivana Valocka	Brno : Jota,	1994
978-80-7362-129-0	Villiers, Gerard de, 1929-	SAS - Africká stopa. Gerard de Villiers. Přel. David Chalupa	Frýdek-Místek : Alpress,	2005
978-80-7362-071-5	Villiers, Gerard de, 1929-	SAS Bagdad expres. Gerard de Villiers. Přel. Dagmar Slavíková	Frýdek-Místek : Alpress,	2005
	Villon, Francois, 1431-1463	Balady. Francois Villon. dva francouzské originaly a vybor osmi z ceskych prekladu Otokara Fischera. osm cernobilych kreseb na kameni a signet SCB Bohumil Zemlicka. doslov k ilustracim Jiri Tichy. redakce, biografie, bibliografie a typograficka uprava Martin Dyrnyk. pece o vyrobu Eva Kovarikova, Jaromir Ruzek. tisk ilustraci Tomas Svoboda. fotosazba z pisem Adobe ... Marek Hujavy v MD atelieru grafickeho designu Praha	Praha : Spolek českých bibliofilů,	2004
978-80-903698-1-8	Villon, Francois, 1431-1463	Balady. Villon. z francouzského originalu Přel. Otokar Fischer. ilustrace Ludmila Jirincova	Praha : Nibiru,	2007
978-80-86205-09-6	Villon, Francois, 1431-1463	Basne. Francois Villon. preklad Otokar Fischer. 7 barevnymi lepty vyzdobil Pavel Sukdolak. upravil a vazbu navrhl Jiri Rathousky. graficke listy vytiskl ze dvou desek Lubos Dusek. sazbu provedla Lucie Svitakova. umeleckou vazbu provedli Katerina a Marek Stasovi	Praha : KGB,	2000
978-80-87391-02-0	Villon, Francois, 1431-1463	Basne. Francois Villon. Přel. Otokar Fischer	Praha : Československý spisovatel,	2009
978-80-204-0530-5	Villon, Francois, 1431-1463	Basne. Francois Villon. Přel., doslov napsal Otokar Fischer	Praha : Mladá fronta,	1995
978-80-204-0530-5	Villon, Francois, 1431-1463	Basne. Francois Villon. z francouzských originalu Přel. Otokar Fischer. doslov Otokar Fischer	Praha : Mladá fronta,	2002
978-80-7363-284-7	Villon, Francois, 1431-1463	Ja u pramene jsem a zizni hynu. Francois Villon. ilustrace Pavel Rut	Praha : Dokořán,	2009
	Villon, Francois, 1431-1463	Já, François Villon. Přel. Otokar Fischer. Úvodní studii, životopis a ediční poznámky napsal Jozef Felix	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2005
	Villon, Francois, 1431-1463	Já, François Villon. Přel. Otokar Fischer. Úvodní studii, životopis a ediční poznámky napsal Jozef Felix	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2005
978-80-7407-075-4	Villon, Francois, 1431-1463	Malý a Velký testament / Francois Villon ; ze starofrancouzských originalů přeložil Gustav Francl	Praha : Garamond,	2013
978-80-7407-075-4	Villon, Francois, 1431-1463	Malý a Velký testament. Francois Villon. ze starofrancouzských originalu Přel. Gustav Francl	Praha : Garamond,	2010
978-80-85940-50-7	Villon, Francois, 1431-1463	Není nad zobak z Parize. Francois Villon. preklad Vladimír Busínský	Praha : Protis,	2003
	Villon, Francois, 1431-1463	Odkazy. Přebásnila Jarmila Loukotková	Praha : Tok,	2003

	Villon, Francois, 1431-1463	Odkazy. Přebásnila Jarmila Loukotková	Praha : Tok,	2003
	Villon, Francois, 1431-1463	Velká závěť. Přebásnila Jarmila Loukotková	Praha : Tok,	2001
	Villon, Francois, 1431-1463	Velká závěť. Přebásnila Jarmila Loukotková	Praha : Tok,	2001
978-80-85763-17-6	Violet, Bernard, 1949-	Tajemny Delon. Bernard Violet. Přel.i Igor Wotke ... et al.	Brno : Littera,	2001
978-80-7391-809-5	Vircondelet, Alain, 1947-	Antoine de Saint Exupéry v obrazech a dokumentech / text Alain Vircondelet ; předmluva Martine Martinezová Fructuosová, archivy Consuelo de Saint Exupéryové. Přel. Vladimír Čadský	Praha : Slovart,	2013
978-80-00-01682-6	Vlady, Marina, 1938-	Vladimír, aneb, Zastaveny let. Marina Vladyova. Přel. Marketa Vinická. verse A.S. Puskina a texty písní V. Vysockeho Přel. Milan Dvorak	Praha : Albatros,	2005
978-80-7319-031-1	Voisine-Jechova, Hana, 1927-	Dejiny ceske literatury. Hana Voisine-Jechova. Přel. Ales Haman	Jinočany : H & H,	2005
978-80-238-5495-X	Vollard, Ambroise	Otec UBU ve valce. Ambroise Vollard. Prel. Pavel Reznicek	Praha : Clinamen,	1999
978-80-7185-771-8	Volodine, Antoine, 1950-	Mensi andele : naraty. Antoine Volodine. Přel. Mirka Sevcikova	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2005
978-80-85906-01-5	Voltaire, 1694-1778	Candide --, neboli, Optimismus / Voltaire ; ilustroval Paul Klee ; z francouzstiny Přel. Radovan Kratky	Praha : Hynek,	1994
978-80-7388-002-6	Voltaire, 1694-1778	Candide --. Voltaire. Přel. Radovan Kratky. ilustrace Petr Pos	Praha : XYZ,	2007
978-80-7388-164-1	Voltaire, 1694-1778	Candide --. Voltaire. Přel. Radovan Kratky. k vydani pripravila Petra Niederlova	Praha : XYZ,	2009
978-80-7220-061-5	Voltaire, 1694-1778	Filosoficky slovník, cili, Rozum podle abecedy / Voltaire ; přel. Emma Horka	Praha : Votobia,	1997
978-80-7017-123-3	Weil, Simone, 1909-1943	Tize a milost. Simone Weilova. Přel. Alan Beguivin	Praha : Kalich,	2009
978-80-242-1679-5	Werber, Bernard, 1961-	Den mravencu. Bernard Werber. Přel. Sarka Belisova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2006
978-80-242-1101-7	Werber, Bernard, 1961-	Konecne tajemstvi. Bernard Werber. Přel. Josef Orel	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2003
978-80-242-1378-8	Werber, Bernard, 1961-	Mravenci. Bernard Werber. Přel. Richard Podany	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2005
978-80-205-0458-3	Werber, Bernard, 1961-	Mravenci. Bernard Werber. Přel. Richard Podany	Praha : NS Svoboda,	1998
978-80-242-1913-4	Werber, Bernard, 1961-	Revoluce mravencu. Bernard Werber. Přel. Sarka Belisova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2007
978-80-242-2884-6	Werber, Bernard, 1961-	Rise andelu. Bernard Werber. Přel. Sarka Belisova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2011
978-80-242-2427-5	Werber, Bernard, 1961-	Tanatonauti : cestovatele za hranice smrti. Bernard Werber. Přel. Sarka Belisova	Praha : Euromedia Group-Knižní klub,	2009
978-80-86103-39-0	Werbowski, Tacia, 1941-	Ospaly život. Tacia Werbowska. z francouzskych vydani ... a z anglickeho originalu ... Přel. Dagmar Steinova	Praha : G plus G,	2000
978-80-87067-58-1	Werth, Nicolas, 1950-	Opilec a kvetinarka : historie jedne masove vrazdy (1937-1938). Nicolas Werth. Přel. Vladimír Cadsky	Praha : Rybka,	2009
978-80-7433-006-3	Werth, Nicolas, 1950-	Ostrov kanibalů : otesne svedectvi ze sibirského "druheho Gulagu". Nicolas Werth. Přel. Vaclav Drska	Libeznice : Víkend,	2009
978-80-7033-349-9	Weulersse, Odile, 1938-	Posel z Athen / Odile Weulersse ; přel. Josef Tomicek ; ilustroval Milan Vavron	Praha : Olympia,	1995
978-80-7033-356-1	Weulersse, Odile, 1938-	Tulaci od Bastily / Odile Weulersseova , Herve Luxardo ; přel. Josef Tomicek ; ilustrace Milan Vavron	Praha : Olympia,	1995
978-80-87409-24-4	Wiazemsky, Anne, 1947-	Studijní rok : román / Anne Wiazemská. Přel. Josef Brož	Praha : Eroika,	2013
978-80-85924-01-3	Wiesel, Elie, 1928-	Bible : postavy a príbehly / Elie Wiesel ; přel. Alena Blahova	Praha : Sefer,	1994
	Wiesel, Elie, 1928-	Návrat do Sighetu, Josef Mlejnek	Praha : ERM,	1994
978-80-85924-20-X	Wiesel, Elie, 1928-	Noc. Elie Wiesel. Prel. Alena Blahova	Praha : Sefer,	1999
978-80-85924-53-4	Wiesel, Elie, 1928-	Noc. Elie Wiesel. Přel. Alena Blahova	Praha : Sefer,	2007
978-80-7205-744-3	Wiesel, Elie, 1928-	Pameti. 2, Vsechny reky jdou do more, more se vsak nenaplni. Elie Wiesel. Přel. Tereza Horakova	Praha : Pragma,	2007
978-80-207-1123-6	Wiesel, Elie, 1928-	Paty syn. Elie Wiesel. Přel. Eva Pokorna	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2002
978-80-7178-468-0	Wiesel, Elie, 1928-	Príbehly o duvere : eseje o velkych postavach zidovske tradice. Elie Wiesel. Přel. Alena Blahova	Praha : Portál,	2001

978-80-7178-469-9	Wiesel, Elie, 1928-	Příběhy o naději : eseje o velkých postavách židovské tradice. Elie Wiesel. Přel. Alena Bláhová	Praha : Portál,	2001
978-80-7178-259-9	Wiesel, Elie, 1928-	Příběhy proti smutku : moudrost chasidských mistrů. Elie Wiesel. Přel. Jana Petrova a Josef Hermach	Praha : Portál,	1998
978-80-7367-228-7	Wiesel, Elie, 1928-	Silena touha tancit. Elie Wiesel. Přel. Alena Bláhová	Praha : Portál,	2007
978-80-207-1087-6	Wiesel, Elie, 1928-	Soudci. Elie Wiesel. Přel. Alexandra Pflimpflová. doslov napsal Fedor Gal	Praha : Euromedia Group - Odeon,	2001
978-80-85924-09-9	Wiesel, Elie, 1928-	Svet chasidu : portréty a legendy / Elie Wiesel ; přel. Alena Bláhová	Praha : Sefer,	1996
	Wiesel, Elie, 1928-	Talmud : portréty a legendy, Alena Bláhová	Praha : Sefer,	1993
978-80-7205-509-7	Wiesel, Elie, 1928-	Vsechny reky speji do more : pameti / Elie Wiesel	Praha : Pragma,	1997
978-80-7178-433-8	Wiesel, Elie, 1928-	Zlo a exil. Elie Wiesel, Michael de Saint Cheron. Přel. Helena Bláhová	Praha : Portál,	2000
978-80-86038-20-3	Winckler, Laura, 1951-	Navrat andelu : andele v průběhu věku. Laura Winckler	Praha : Nová Akropolis,	2005
978-80-7214-883-4	Winckler, Martin, 1955-	Sachsova nemoc. Martin Winckler. Přel. Klara Eliasova	Praha : Baronet,	2006
978-80-7214-853-2	Winckler, Martin, 1955-	Tri lekari. Martin Winckler. Přel. Dana Melanová	Praha : Baronet,	2005
978-80-7325-213-7	Winock, Michel, 1937-	Victor Hugo v politické areně. Michel Winock. Přel. Pavla Dolezalová	Brno : Centrum pro studium demokracie a kultury,	2010
978-80-204-0682-4	Yourcenar, Marguerite, 1903-1987	Bludiste sveta. III, A co? Vecnost. Marguerite Yourcenarova. Přel. Jarmila Fialová	Praha : Mladá fronta,	1998
978-80-86202-56-9	Yourcenar, Marguerite, 1903-1987	Kamen mudrcu. Marguerite Yourcenarova. Přel. Marie Janu-Vesela	Praha : Hynek,	1999
978-80-86379-87-6	Yourcenar, Marguerite, 1903-1987	Orientalni povídky. Marguerite Yourcenarova. Přel. Eva Schleissova	Praha : Garamond,	2005
978-80-7185-465-4	Yourcenar, Marguerite, 1903-1987	Rana z milosti. Marguerite Yourcenarova. Přel. Jarmila Fialová	Praha (Litomyšl) : Paseka,	2002
978-80-903150-2-X	Zaoui, Amin, 1956-	Podřízenost. Amin Zaoui. Přel. Katerina Stepáncíková	Brno : Es-ma,	2003
978-80-7268-577-6	Zevaco, Michel, 1860-1918	Zamilovany Pardaillan : roman kape a mece z dob náboženských válek ve Francii. Michel Zevaco. Přel. a poznámkami i doslovem opatřil Jiri Kovarik	Třebíč : Akcent,	2009
978-80-7268-528-8	Zevaco, Michel, 1860-1918	Pardaillanove otec a syn : roman kape a mece z dob náboženských válek ve Francii. Michel Zevaco. Přel. a poznámkami i doslovem opatřil Jiri Kovarik	Třebíč : Akcent,	2008
978-80-7178-444-3	Zink, Michel, 1945-	Příběhy a legendy středověké Evropy. Michel Zink. Přel. y Alena Lhotová a Hana Prousková	Praha : Portál,	2000
978-80-7390-025-0	Zola, Émile, 1840-1902	Břicho Paříže = (Le ventre de Paris) / Emile Zola	Praha : Dobrovský,	2013
978-80-7309-156-9	Zola, Émile, 1840-1902	Člověk bestie. Emile Zola. Přel. a upravila Vera Dvořáková	Praha : Levné knihy,	2004
978-80-7459-061-0	Zola, Émile, 1840-1902	Člověk bestie. Emile Zola. Přel. Vera Dvořáková	Praha : Československý spisovatel,	2012
978-80-207-0519-8	Zola, Émile, 1840-1902	Mistrovske dilo / Emile Zola ; přel. Tamara Sykorová	Praha : Odeon,	1996
978-80-7390-033-5	Zola, Émile, 1840-1902	Nana. Emil Zola	Praha : Dobrovský,	2013
978-80-87391-53-2	Zola, Émile, 1840-1902	Nana. Emile Zola. Přel. Jiri Zak	Praha : Československý spisovatel,	2011
978-80-85944-33-2	Zola, Émile, 1840-1902	Zabijak. Emile Zola ; přel. Ludek Karl	Praha : Ikar,	1996
978-80-7309-074-0	Zola, Émile, 1840-1902	Zabijak. Emile Zola. Přel. Ludek Karl	Praha : Levné knihy,	2002
978-80-7390-053-3	Zola, Émile, 1840-1902	Zabijak. Emile Zola. Přel. Jiří Guth ; ilustroval A. Wierer	Praha : Dobrovský,	2013
978-80-87391-14-3	Zola, Émile, 1840-1902	Zabijak. Emile Zola. v překladu Ludka Karla	Praha : Československý spisovatel,	2009